

Etusivu>Rahavaateet>Maksukyvyyttömyys/konkurssi

Maksukyvyyttömyys/konkurssi

Jos yritys tai yrittäjä joutuu talousvaikeuksiin eikä voi maksaa velkojaan, kaikissa maissa on tarjolla erityisiä menettelyjä, joiden avulla tilanteeseen voidaan puuttua kattavasti kaikkien velkojien osalta.

Erilaiset maksukyvyyttömyysmenettelyt jaotellaan niiden tavoitteen mukaan:

Yritys

Jos yritys **voidaan pelastaa** tai jos se on elinkelpoinen, se voidaan asettaa **velkasaneeraukseen** (yleensä velkojien suostumuksella). Tarkoituksena on turvata yrityksen toiminnan jatkuminen ja säilyttää työpaikat.

Jos yritystä **ei voida pelastaa**, sen toiminta lopetetaan ja se asetetaan konkurssiin.

Yrittäjä

Yrittäjä voi yleensä hakeutua menettelyyn, jossa veloille laaditaan **takaisinmaksusuunnitelma** ja jossa hän vapautuu veloistaan kohtuullisen ajan yleensä 3 vuoden) kuluttua. Näin varmistetaan, että yrittäjä ei joudu henkilökohtaiseen konkurssiin vaan voi perustaa myöhemmin uuden yrityksen.

Velkojat eivät voi enää virallisen menettelyn aloittamisen jälkeen aloittaa yksittäisiä oikeustoimia saataviansa perimiseksi. Näin varmistetaan kaikkien velkojien tasavertainen kohtelu ja suojellaan velallisen omaisuutta.

Saadakseen saatavansa velkojien on esitettävä niistä todiste joko tuomioistuimelle tai sille toimijalle (yleensä **pesänhoitaja** tai **selvittäjä**), joka vastaa velallisen omaisuuden hoitamisesta tai rahaksi muuttamisesta. Tietyissä tapauksissa velallinen voi tehdä tämän myös itse.

Rajat ylittävät maksukyvyyttömyysmenettelyt (EU:n säännöt)

Kun maksukyvyyttömyystapaukseen liittyy yrityksiä tai yrittäjiä, joilla on toimintaa tai varoja useissa maissa, voidaan soveltaa EU:n lainsäädäntöä eli **asetusta 2015/848** (ks. lyhyt selostus siitä, **miten se toimii**).

Asetuksessa 2015/848 tarkoitettujen lomakkeet

Ilmoitus maksukyvyyttömyysmenettelystä  (277 KB) 

Saatavien ilmoittaminen  (283 KB) 

Ryhmäkoordinointimenettelyn vastustaminen  (333 Kb) 

Kansalliset menettelyt

Tietoa kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmästä saa napsauttamalla kyseisen valtion lippua.

Linkki

Konkurssi- ja maksukyvyyttömyysrekisterit

Päivitetty viimeksi: 30/05/2023

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Maksukyvyyttömyys/konkurssi - Bulgaria

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyyttömyysmenettely?

Bulgariassa ei ole erillistä maksukyvyyttömyysmenettelyä sääntelevää lakia. Maksukyvyyttömyyttä koskevista yleisistä säännöksistä säädetään kauppalaain maksukyvyyttömyyttä koskevassa luvussa. Pankkien ja vakuutusyhtiöiden maksukyvyyttömyyttä säännellään pankkien maksukyvyyttömyyttä ja vakuutusyhtiöitä koskevissa laeissa säädetyillä erityissäännöksillä.

Maksukyvyyttömyysmenettely aloitetaan maksukyvyyttömiä elinkeinonharjoittajia vastaan. Lisäksi maksukyvyyttömyysmenettely aloitetaan ylivelkaantuneita rajavastuu-yhtiöitä, osakeyhtiöitä tai kommandiittiosakeyhtiöitä vastaan.

Maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa myös sellaista henkilöä vastaan, joka harjoittaa peitellysti kauppaa maksukyvyyttömän velallisen kautta. Kun maksukyvyyttömyysmenettely on aloitettu liikeyritystä vastaan, menettely katsotaan samanaikaisesti aloitetun myös vastuunalaista yhtiömiestä vastaan.

Maksukyvyyttömyysmenettely aloitetaan myös kuolleita tai kaupparekisteristä poistettuja liikkeenharjoittajia vastaan, jos nämä olivat maksukyvyyttömiä kuollessaan tai silloin kun heidät poistettiin kaupparekisteristä. Maksukyvyyttömyysmenettely aloitetaan myös henkilökohtaisesti vastuunalaisia yhtiömiehiä vastaan, vaikka yhtiömies olisi kuollut tai poistettu kaupparekisteristä. Hakemus maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisesta voidaan jättää vuoden kuluessa henkilön kuolemasta tai tämän poistamisesta kaupparekisteristä.

Maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa myös selvitystilassa olevaa maksukyvyyttömiä liikeyritystä vastaan. Pankkeja ja vakuutusyhtiöitä koskeviin maksukyvyyttömyysmenettelyihin sovelletaan erillisessä laissa säädetyt sääntöjä ja menettelyjä.

Myös silloin kun on kyse elinkeinonharjoittajasta, joka on valtion monopolia harjoittava tai erityislailla perustettu julkinen yritys, maksukyvyyttömyyteen liittyviä asioita säännellään erillisellä lailla. Maksukyvyyttömyysmenettelyä ei voida aloittaa sellaista julkista yritystä vastaan, joka harjoittaa valtion monopolia tai joka on perustettu erityislailla.

Bulgarian lainsäädännössä ei ole säännöksiä maksukyvyyttömyysmenettelyjen käynnistämisestä muita luonnollisia henkilöitä kuin yksityisiä elinkeinonharjoittajia vastaan.

Bulgarialainen tuomioistuin voi aloittaa sekundäärisen maksukyvyyttömyysmenettelyn sellaista elinkeinonharjoittajaa vastaan, joka on ulkomaisessa tuomioistuimessa julistettu maksukyvyyttömäksi, jos elinkeinonharjoittajalla on merkittävää omaisuutta Bulgariassa.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Kaikille elinkeinonharjoittajille yhteiset maksukyvyyttömyysmenettelyjen aloittamista koskevat edellytykset ovat seuraavat:

1) Velallisen on oltava elinkeinonharjoittaja.

Maksukyvyyttömyysmenettelyt voidaan aloittaa elinkeinonharjoittajan lisäksi sellaista henkilöä vastaan, joka harjoittaa peitellysti kauppaa maksukyvyyttömän velallisen kautta, sekä vastuunalaista yhtiömiestä tai yksityistä elinkeinonharjoittajaa vastaan, vaikka tämä olisi kuollut tai poistettu kaupparekisteristä.

Kauppalaain 612 §:n mukaan maksukyvyyttömyysmenettelyä ei voida aloittaa sellaista julkista yritystä vastaan, joka harjoittaa valtion monopolia tai joka on perustettu erityislailla.

2) Hakemuksen jättää joku kauppalaain 625 §:ssä ja 742 §:n 2 momentissa tarkoitetuista henkilöistä, joita ovat muun muassa velallinen, selvittäjä tai velkoja, jos kyse on liiketoimesta, kansallinen verohallinto (kun on kyse julkisoikeudellisista veloista, joiden velkojana on valtio tai kunnat ja jotka liittyvät velallisen liiketoimintaan, tai valtiolla yksityiseltä olevasta saatavasta), yleisen työsuojeluhallinnon toimeenpanovirasto (*Izpalnitelna agentsia "Glavna inspeksia po*

truda”), jos kyse on yli kaksi kuukautta aiemmin erääntyneistä palkoista, jotka yritys on jättänyt maksamatta vähintään kolmasosalle työntekijöistä, tai yrityksen hallintoelimen jäsen (kun on kyse ylivelkaantumisesta).

Velallisen, joka on tullut maksukyvyttömäksi tai ylivelkaantuneeksi, on jätettävä hakemus maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta 30 päivän kuluessa. Kun on kyse yksityisestä elinkeinonharjoittajasta, hakemuksen voi jättää yksityinen elinkeinonharjoittaja itse tai tämän seuraaja. Jos velallinen on yritys, hakemuksen jättää sen hallintoelin, vastuunalainen yhtiömies tai yrityksen edustaja taikka tuomioistuimen nimeämä selvittäjä. Tässä tapauksessa hakemukseen olisi liitettävä seuraavat asiakirjat:

jäljennös viimeisimmästä auktorisoidun tilintarkastajan varmentamasta vuositilinpäätöksestä ja tase hakemuspäivältä, jos elinkeinonharjoittajalla on oikeudellinen velvollisuus laatia tilinpäätöksiä ja taseita

luettelo varoista ja vastuista hakemuspäivämääränä ja niiden arviointi

velkojien luettelo, jossa mainitaan velkojien osoitteet, niiden saatavien tyyppi ja määrä sekä saataville asetettu vakuus

luettelo yksityisten elinkeinonharjoittajien ja vastuunalaisten yhtiömiesten henkilökohtaisesta omaisuudesta ja avio-oikeuden alaisesta omaisuudesta todiste siitä, että kansalliselle verohallinnolle on ilmoitettu maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta

nimenomainen valtakirja, jos hakemus jätetään edustajan välityksellä.

Jos hakemuksen jättää velkoja tai työsuojeluhallinnon toimeenpanovirasto, hakemukseen on liitettävä kaikki velkojan saatavaa ja velallisen väitettyä maksukyvyttömyyttä tukeva näyttö. Velkojan on lisäksi liitettävä hakemukseen kuitti leimaverosta ja todiste siitä, että kansalliselle verohallinnolle on ilmoitettu maksukyvyttömyysmenettelyn käynnistämisestä.

3) Täytäntöönpanokelpoisuuden edellytykset:

velallisen rahallinen velvoite, joka liittyy liiketoimeen tai johtuu siitä, mukaan lukien kyseisen liiketoimen pätevyys, suorittaminen, suorittamatta jättäminen, purkaminen, mitätöiminen ja irtisanominen sekä sen purkamisen seuraukset

julkisoikeuden mukainen valtiolle tai kunnalle oleva velka, joka on yhteydessä velallisen liiketoimintaan

velka, joka johtuu valtiolla yksityiseltä olevasta saatavasta

tai velvoite maksaa yli kaksi kuukautta aiemmin erääntyneet palkat, jotka ovat jääneet maksamatta vähintään kolmasosalle työntekijöistä.

’Liiketoimella’ tarkoitetaan elinkeinonharjoittajan ammattinsa harjoittamisen yhteydessä suorittamaa liiketoimea, mukaan lukien kauppalain 1 §:n 1 momentissa nimenomaisesti mainitut liiketoimet (tavaroiden tai muiden hyödykkeiden osto edelleenmyyntiä varten niiden alkuperäisessä, jalostetussa tai käsitellyssä muodossa, itse valmistettujen tavaroiden myynti, arvopapereiden osto edelleenmyyntiä varten, kauppaedustus ja meklaritoiminta, välityspalkkiot, huolinta- ja kuljetusliiketoimet, vakuutusliiketoimet, pankkitoiminta ja valuuttakauppa, vekselit, velkakirjat ja sekkit, varastointitoimet, lisensointi, tavaroiden valvonta, henkistä omaisuutta koskevat liiketoimet, hotellitoiminta, matkailu, mainonta, tiedotustoiminta, näyttämö- ja viihdealan tuotanto ja muut palvelut, kiinteistöjen hankinta, rakentaminen ja kalustaminen myyntiä ja vuokrausta varten), riippumatta siitä, missä ominaisuudessa näitä liiketoimia suorittavat henkilöt toimivat. Epäselvissä tapauksissa elinkeinonharjoittajan katsotaan suorittaneen liiketoimen ammattia harjoittaessaan.

Erityyppisistä valtion ja kuntien julkisoikeudellisista saatavista säädetään vero- ja sosiaalivakuutusprosessilain 162 §:n 2 momentissa. Niitä ovat seuraavat:

verot, mukaan lukien valmisteverot ja tullit, pakolliset sosiaalivakuutusmaksut ja muut valtion talousarvioon maksettavat maksut

muut maksut, joiden perusteista ja määräistä säädetään laissa

laissa säädetyt valtion perimät ja kunnalliset maksut

sosiaalivakuutusmenot, jotka on toteutettu laissa säädettyjen vaatimusten vastaisesti

valtiolle menetettyjen omaisuuskohteiden rahallinen arvo, sakot ja muut rahalliset seuraamukset sekä takavarikoidut ja valtiolle menetetyiksi tuomitut käteisvarat

valtiolle tai kunnille tuomioistuinten lainvoiman saaneilla ratkaisuilla, tuomiolla ja päätöksillä myönnettyistä rahasummista sekä sääntöjenvastaisesti

myönnetyn valtiontuen takaisinperintää koskevista Euroopan komission päätöksistä johtuvat velat

rangaistusmääräyksistä johtuvat velat

liittymistä valmistelevista rahoitusvälineistä, toimenpideohjelmista, Euroopan unionin rakennerahastoista ja koheesiorahastosta, maatalousrahastoista,

kalatalousrahastosta, Schengen-järjestelystä tai siirtymäjärjestelystä rahoitetuissa hankkeissa perusteettomasti tai liikaa maksetut määrät ja laittomasti

vastaanotetut tai maksetut määrät, mukaan lukien niihin liittyvä kansallinen yhteisrahoitus, jotka voidaan periä takaisin hallinnollisen päätöksen perusteella,

sekä muut kansallisessa ja EU:n lainsäädännössä säädetyt sakot ja rahalliset seuraamukset

edellä mainittujen saatavien korot.

Julkisoikeudellisiin saataviin sisältyvät myös Euroopan unionin talousarvioon maksettavat saatavat, jotka perustuvat Euroopan komission, Euroopan unionin

neuvoston, Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan keskuspankin päätöksiin, joilla asetetaan täytäntöönpanokelpoisia rahallisia velvoitteita Euroopan

yhteisön perustamissopimuksen 256 artiklan nojalla, ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden saatavat, jotka ovat täytäntöönpanokelpoisia käteisvarojen

takavarikointia tai menetetyksi tuomitsemista tai takavarikoidun tai menetetyksi tuomitun omaisuuden rahallista arvoa koskevien lainvoimaisten päätösten

sekä muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa tehtyjen, taloudellisten seuraamusten määräämistä koskevien päätösten nojalla, jos ne tunnustetaan ja ne

ovat täytäntöönpanokelpoisia Bulgariassa.

Riippumatta siitä, johtuuko saatava liiketoimesta vai onko se julkisoikeudellinen, on vahvistettava, että se on pätevä ja olemassa sinä päivänä, jona

tuomioistuin tekee päätöksen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevasta hakemuksesta.

4) Maksukyvyttömyysmenettely aloitetaan maksukyvyttömiä elinkeinonharjoittajia vastaan. Lisäksi maksukyvyttömyysmenettely aloitetaan ylivelkaantuneita rajavastuu-yhtiöitä, osakeyhtiöitä tai kommandiittiosakeyhtiöitä vastaan. Maksukyvyttömyys ja ylivelkaantuminen ovat objektiivisesti todettavia tosiasiallisia olosuhteita, jotka on määritelty kauppalaisissa.

Elinkeinonharjoittaja on maksukyvytön, kun se ei pysty suorittamaan

erääntyneitä rahallisia velvoitteita, jotka johtuu liiketoimesta tai liittyy siihen, mukaan lukien kyseisen liiketoimen pätevyys, suorittaminen, suorittamatta

jättäminen, purkaminen, mitätöiminen ja irtisanominen sekä sen purkamisen seuraukset

julkisoikeuden mukaista valtiolle tai kunnalle olevaa velkaa, joka on yhteydessä velallisen liiketoimintaan

velvoitetta, joka johtuu valtiolla yksityiseltä olevasta saatavasta

tai velvoite maksaa yli kaksi kuukautta aiemmin erääntyneet palkat, jotka ovat jääneet maksamatta vähintään kolmasosalle työntekijöistä.

Elinkeinonharjoittajan katsotaan olevan kyvytön maksamaan ensimmäisessä tapauksessa mainittua, erääntyneitä velkaa, jos se on ennen

maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen tekemistä jättänyt toimittamatta tilinpäätökset kolmelta edelliseltä vuodelta kaupparekisterissä

julkaistavaksi.

Velallisen katsotaan olevan maksukyvytön, jos hän on keskeyttänyt maksujen suorittamisen. Velallisen katsotaan keskeyttäneen maksut, vaikka hän olisi

maksanut velkansa tietyille velkojille kokonaan tai osittain. Velallinen katsotaan maksukyvyttömäksi myös, jos maksukyvyttömyysmenettelyn

aloittamishakemuksen jättäneen velkojan saaman lainvoimaisen tuomion perusteella vireille pannussa täytäntöönpanomenettelyssä velkaa ei ole maksettu

kokonaan tai osittain 6 kuukauden kuluessa siitä, kun velallinen sai vapaaehtoista maksamista koskevan kehotuksen tai ilmoituksen.

Yritys katsotaan ylivelkaantuneeksi, kun sen varat eivät riitä kattamaan sen vastuita.

5) Velallisen vaikeudet eivät ole luonteeltaan vain tilapäisiä, vaan maksukyvyttömyys tai ylivelkaantuneisuus on objektiivista ja luonteeltaan pysyvää. Maksukyvyttömyystapauksissa toimivaltainen tuomioistuin on se maakuntatuomioistuin, jolla on lainkäyttövalta sillä alueella, jolla elinkeinonharjoittajalla on päätoimipaikkansa silloin, kun maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemus jätetään. Tuomioistuin käsittelee velallisen tai selvittäjän jättämän maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen viipymättä suljetussa käsittelyssä, ja siitä julkaistaan ilmoitus kaupparekisterissä. Velkojan jättämä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemus käsitellään tuomioistuimen suljetussa käsittelyssä, johon myös velkoja ja hakija kutsutaan, 14 päivän kuluessa hakemuksen päivästä. Tuomioistuin keskeyttää velallisen tai selvittäjän jättämän maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen perusteella aloitetun menettelyn, jos velkoja tekee maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen ennen kuin tuomioistuin on antanut päätöksen ensimainitusta hakemuksesta. Velkojan jättämän hakemuksen perusteella aloitetun menettelyn ensimmäisen käsittelyn päättymiseen asti muita velkoja voidaan nimetä asian osapuoliksi, ja ne voivat esittää väitteitä ja kirjallisia todisteita. Tuomioistuin antaa hakemukselle asianumeron sen jättämispäivänä ja asettaa päivämäärän, johon mennessä hakemuksesta on tehtävä päätös.

Tämä aika saa olla enintään kolme kuukautta. Ennen päätöksen antamista maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevasta hakemuksesta maksukyvyttömyysasioita käsittelevä tuomioistuin voi velkojan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan määrätä seuraavia ennakoivia ja turvaamistoimia, jos ne ovat tarpeen velallisen omaisuuden turvaamiseksi:

nimitetään ennalta väliaikainen pesänhoitaja

sallitaan ulosmittauksen, luovutuskiellon tai muun turvaamistoimen avulla luotava vakuus

keskeytetään täytäntöönpanomenettely velallisen omaisuutta vastaan, paitsi jos se on aloitettu vero- ja sosiaalivakuutusprosessilain nojalla

sallitaan laissa säädetyt toimenpiteet velallisen saatavilla olevan omaisuuden turvaamiseksi

määrätään tilat, laitteet, ajoneuvot yms., joissa säilytetään velallisen henkilökohtaista omaisuutta ja tavaroita, sinetöitäviksi, lukuun ottamatta asuintiloja ja muita tiloja, joita velallinen tarvitsee toimintaansa tai pilaantuvien tavaroiden säilytykseen.

Kun toimenpiteitä hakee velkoja, tuomioistuin hyväksyy ne, jos velkojan hakemuksen tueksi on olemassa vakuuttavia kirjallisia todisteita ja/tai asetetaan vakuus, jonka määrän tuomioistuin määrittää ja jolla korvataan velalliselle mahdollisesti aiheutuneet vahingot, jos myöhemmin todetaan, ettei velallinen ole maksukyvytön eikä ylivelkaantunut. Turvaamistoimien on hyödytettävä kaikkia konkurssivelkoja, ja tuomioistuin voi kumota ne, jos niitä ei enää tarvita niille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Turvaamistoimia koskevasta määräyksestä ilmoitetaan toimien kohteena olevalle osapuolelle ja niiden määräämistä hakeneelle osapuolelle.

Se on pantava täytäntöön välittömästi, ja siihen voidaan hakea muutosta 7 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Muutoksenhaulla ei ole keskeyttävää vaikutusta. Turvaamistoimet katsotaan lakkautetuiksi siitä päivästä lähtien, jona maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksesta annetaan hylkävää päätös. Turvaamistoimia sovelletaan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan päätöksen tekopäivään asti.

Todetessaan maksukyvyttömyyden tai ylivelkaantuneisuuden tuomioistuin julistaa kauppalain 630 §:n 1 momentissa tarkoitetulla päätöksellä velallisen maksukyvyttömäksi tai ylivelkaantuneeksi, määrittää maksukyvyttömyyden alkamispäivämäärän, aloittaa maksukyvyttömyysmenettelyn, nimittää väliaikaisen pesänhoitajan, hyväksyy ulosmittauksen, luovutuskiellon tai muun turvaamistoimen avulla asetetun vakuuden ja vahvistaa päivämäärän velkojen ensimmäiselle kokoukselle, joka on järjestettävä kuukauden kuluessa päätöksen tekopäivästä.

Jos on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen vahingoittaa konkurssipesää, tuomioistuin voi velallisen, selvittäjän, pesänhoitajan, kansallisen verohallinnon tai velkojan pyynnöstä julistaa velallisen maksukyvyttömäksi kauppalain 630 §:n 2 momentissa tarkoitetulla päätöksellä ja määrätä sen lopettamaan elinkeinon harjoittamisen joko maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekopäivästä tai myöhemmästä, kuitenkin tervehdyttämissuunnitelman ehdottamiselle asetettua määräaikaa edeltävästä ajankohdasta lähtien. Päättyessään maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta vesi- ja jätevesihuollosta vastaavia toimijoita vastaan tuomioistuin ei voi määrätä toiminnan lopettamisesta ennen kuin alueelle on nimetty uusi vesi- ja jätevesihuollosta vastaava toimija. Päätös maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta sitoo kaikkia osapuolia.

Sen jälkeen kun maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu tai on määrätty ennakoivia ja turvaamistoimia, velallinen jatkaa elinkeinotoimintaa pesänhoitajan valvonnassa ja voi toteuttaa uusia liiketoimia vain pesänhoitajan ennakolta antamalla suostumuksella ja sillä edellytyksellä, että se noudattaa edelleen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksessä määrättyjä toimenpiteitä. Tuomioistuin voi viedä velalliselta oikeuden hallita omaisuutta ja määrätä siitä ja antaa tämän oikeuden pesänhoitajalle, jos se katsoo, että velallisen toimet vahingoittavat velkojen etuja.

Tuomioistuin hylkää maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen kauppalain 631 §:n mukaisella päätöksellä, jos se toteaa, että velallisen vaikeudet ovat luonteeltaan tilapäisiä tai että velallisella on riittävästi varoja velkojen kattamiseen ilman, että velkojen edut vaarantuvat.

Jos käytettävissä olevat varat eivät riitä kattamaan maksukyvyttömyysmenettelyn alustavia kustannuksia eikä kustannuksia ole maksettu ennakolta, tuomioistuin antaa kauppalain 632 §:n 1 momentin nojalla päätöksen, jolla se toteaa maksukyvyttömyyden tai ylivelkaantumisen, aloittaa maksukyvyttömyysmenettelyn, hyväksyy ulosmittauksen, luovutuskiellon tai muun turvaamistoimen avulla asetetun vakuuden, määrää yrityksen lopettamaan elinkeinotoiminnan, julistaa velallisen maksukyvyttömäksi ja keskeyttää menettelyn määräämättä elinkeinonharjoittajaa poistettavaksi kaupparekisteristä. Keskeytetty menettely voidaan aloittaa uudelleen velallisen tai velkojan pyynnöstä vuoden kuluessa päätöksen merkitsemisestä kaupparekisteriin. Menettely voidaan aloittaa uudelleen, jos hakija pystyy osoittamaan, että käytettävissä on riittävästi varoja, tai tallettaa alustavien kustannusten kattamiseen tarvittavan summan. Jos pyyntöä menettelyn uudelleen aloittamiseksi ei esitetä vuoden määräajassa, tuomioistuin päättää maksukyvyttömyysmenettelyn ja määrää elinkeinonharjoittajan poistettavaksi kaupparekisteristä. Samoja sääntöjä sovelletaan, jos velallisen käytettävissä olevien varojen havaitaan maksukyvyttömyysmenettelyn aikana olevan riittämättömät menettelyn kustannusten kattamiseen.

Kauppalain 630 ja 632 §:n nojalla tehtyihin päätöksiin voidaan hakea muutosta 7 päivän kuluessa niiden merkitsemisestä kaupparekisteriin, ja päätökseen, jolla maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemus hylätään, voidaan hakea muutosta 7 päivän kuluessa sen tiedoksiantamisesta siviiliprosessilaissa säädetyin menettelyin mukaisesti. Kauppalain 630 §:n nojalla annettu päätös pannaan täytäntöön välittömästi.

Maksukyvyttömyysmenettelyn katsotaan aloitetuksi kauppalain 630 §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekopäivästä. Jos maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätös mitätöidään, ulosmittaus ja luovutuskielto katsotaan peruutetuiksi, velallisen oikeudet palautetaan ja pesänhoitajan valtuudet päättyvät siitä päivästä lähtien, jona lainvoimainen päätös merkitään kaupparekisteriin.

Tuomioistuin hyväksyy tai hylkää yrityksen tervehdyttämissuunnitelman nimenomaisella päätöksellä. Jos tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään, tuomioistuin lopettaa maksukyvyttömyysmenettelyn ja nimeää joko tervehdyttämissuunnitelmassa ehdotetun tai velkojainkokouksessa valitun valvontaelimen. Päätökseen voidaan hakea muutosta 7 päivän kuluessa sen merkitsemisestä kaupparekisteriin.

Tuomioistuin julistaa velallisen maksukyvyttömäksi kauppalain 710 §:ssä säädetyllä päätöksellä, jos tervehdyttämissuunnitelmaa ei ehdoteta lakisääteisen määräajan kuluessa tai jos ehdotettua suunnitelmaa ei hyväksytä. Samoja sääntöjä sovelletaan tapauksiin, joista säädetään kauppalain 630 §:n 2 momentissa, 632 §:n 1 momentissa ja 709 §:n 1 momentissa (menettelyn aloittaminen uudelleen, mikäli velallinen ei pysty suorittamaan tervehdyttämissuunnitelman mukaisia velvollisuuksiaan). Samalla päätöksellä tuomioistuin julistaa velallisen maksukyvyttömäksi, määrää maksukyvyttömän yrityksen lopettamaan liiketoiminnan, hyväksyy velallisen omaisuuteen kohdistuvan yleisen ulosmittauksen ja luovutuskiellon, peruuttaa velallisen hallintoelinten valtuudet, mikäli velallinen on oikeushenkilö, vie velalliselta oikeuden hallita konkurssipesää ja määrätä siitä sekä määrää käynnistämään

konkurssipesän omaisuserien muuntamisen rahaksi ja tästä saatavien varojen jakamisen. Päätös maksukyvyttömäksi julistamisesta koskee kaikkia osapuolia, ja se on merkittävä kaupparekisteriin. Se on täytäntöönpanokelpoinen välittömästi, ja siihen voidaan hakea muutosta 7 päivän kuluessa sen merkitsemisestä kaupparekisteriin.

Siitä hetkestä lähtien, jona päätös maksukyvyttömyyden julistamisesta merkitään kaupparekisteriin, velallisen kiinteä omaisuus, irtain omaisuus ja saatavat vilpittömässä mielessä toimineilta kolmansilta osapuolilta katsotaan takavarikoiduiksi. Velallisen kiinteän omaisuuden ja velallisen omistamien alusten yleinen takavarikko kirjataan notaarien rekistereihin tai alusrekistereihin kaupparekisteriin merkityn, velallisen julistamisesta maksukyvyttömäksi annetun päätöksen perusteella. Kaikista velallisen rahallisista ja muista kuin rahallisista velvoitteista tulee täytäntöönpanokelpoisia maksukyvyttömäksi julistamista koskevan päätöksen tekopäivänä. Muut kuin rahalliset veloitteet muunnetaan rahamääräisiksi määrittämällä niiden markkina-arvo päätöksen tekopäivänä. Muu kuin rahallinen velvoite muunnetaan rahamääräiseksi veloitteeksi määrittämällä sen markkina-arvo maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekopäivänä.

Maksukyvyttömyyttä koskevat ulkomaisten tuomioistuinten päätökset tunnustetaan vastavuoroisuuden perusteella Bulgariassa, jos velallisen rekisteröity toimipaikka on siinä maassa, jossa päätös on tehty. Bulgarianlainen tuomioistuin voi aloittaa velallisen, ulkomaisen tuomioistuimen nimittämän pesänhoitajan tai velkojan pyynnöstä sekundäärisen maksukyvyttömyysmenettelyn sellaista elinkeinonharjoittajaa vastaan, joka on ulkomaisessa tuomioistuimessa julistettu maksukyvyttömäksi, jos tällä on merkittävää omaisuutta Bulgariassa. Tällaisessa tapauksessa päätös koskee vain Bulgariassa olevaa velallisen varallisuutta.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen päivämäärästä lähtien velallisen omaisuus muodostaa konkurssipesän, josta kaikki velkojien kaupallisista ja muista kuin kaupallisista veloista johtuvat saatavat maksetaan.

Bulgarian lainsäädännön mukaan konkurssipesä koostuu seuraavista omaisuseristä:

velallisen omistusoikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekopäivänä

velallisen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekopäivän jälkeen hankkimat omistusoikeudet

jos velallinen on liikkeenharjoittaja, puolet irtaimistosta, esineoikeuksista ja käteistalletuksista, jotka muodostavat avio-oikeuden alaisen omaisuuden

jos velallinen on vastuunalainen yhtiömies, puolet irtaimistosta, esineoikeuksista ja käteistalletuksista, jotka muodostavat avio-oikeuden alaisen omaisuuden. Pesänhoitaja perii vastuunalaisen yhtiömiehen maksamatta tai suorittamatta jättämän osuuden tai maksun, jotta se voidaan sisällyttää konkurssipesään.

Lisäksi konkurssipesään sisällytetään muut velallisen äskettäin perityt saatavat, velallisen omaisuuden myynnistä saadut varat sekä sellaiset saatavat, joista velkojat ovat luopuneet.

Jos jonkin pantiksi tai vakuudeksi asetetun omaisuuskohteen myyntihinta on suurempi kuin vakuussaatavan arvo, mukaan lukien kertynyt korko, yli jäävä määrä sisällytetään konkurssipesään. Samaa sääntöä sovelletaan velkojiin, joille on myönnetty oikeus säilyttää oikeus vakuuteen.

Jos tuomioistuin on julistanut jonkin liiketoimen pätemättömäksi konkurssivelkojiin nähden, kolmannen osapuolen varat palautetaan, ja jos tällaiset varat eivät sisälly konkurssipesään tai jos on olemassa rahavelka, kolmannelta osapuolelta tulee velkoja.

Jos varat, jotka saadaan sellaisen omaisuuden realisoinnista, joka on julkisoikeudellisten velkojen takaamiseksi ennen maksukyvyttömyysmenettelyn alkamista määrättyjen turvaamistoimien kohteena tai jota vastaan on meneillään täytäntöönpanomenettely julkisoikeudellisen velan perimiseksi, ylittävät saatavan määrän, mukaan lukien kertynyt korko ja täytäntöönpanokustannukset, ulosottomies palauttaa yli jääneen määrän konkurssipesän tilille. Jos ulosottomies ei realisoimalla omaisuutta 6 kuukauden kuluessa maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisesta, omaisuus siirtyy ulosottomieheltä pesänhoitajalle ja se realisoidaan maksukyvyttömyysmenettelyssä. Jos kantajan hyväksi on suoritettu maksu täytäntöönpanomenettelyn keskeyttämispäivän ja maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen kaupparekisteriin merkitsemisen välillä, maksettu määrä palautetaan konkurssipesään. Jos vakuuden realisoimiseksi vakuusvelkojan hyväksi toteutetaan toimia, vakuuden määrän ylittävä osuus saatavista varoista lisätään konkurssipesään.

Konkurssipesään eivät sisälly seuraavat omaisuserät:

velallisen ja vastuunalaisen yhtiömiehen omaisuus, joka ei voi olla pakkotäytäntöönpanon kohteena

maanalaisista luonnonvaroista annetun lain 22h §:ssä ja 63a §:n 2 momentissa tarkoitettujen rahavakuudet

vesi- ja jätevesihuollosta vastaavien toimijoiden omaisuus, jota nämä tarvitsevat ensisijaisesti toimintoihinsa, kunnes kyseiselle alueelle on nimetty uusi vesi- ja jätevesihuollosta vastaava toimija

jätehuoltolain 60 §:n 2 momentissa tarkoitettujen pankkitilille talletetut määrät.

Bulgarian lainsäädännön mukaan (siviiliprosessilain 444–447 §) täytäntöönpano ei voi kohdistua seuraaviin velallisen henkilökohtaisiin omaisuuskohteisiin, jos velallinen on luonnollinen henkilö:

Bulgarian ministerineuvoston hyväksymässä luettelossa määritetyt esineet, jotka on tarkoitettu velallisen ja hänen perheensä päivittäiseen käyttöön velallisen ja hänen perheensä kuukauden tarpeita vastaavat elintarvikkeet tai, jos velallinen on maataloustuottaja, seuraavaan satoon asti tarvittavat elintarvikkeet tai vastaava määrä muita maataloustuotteita

lämmityksessä, ruoanlaitossa ja valaistuksessa tarvittavat polttoaineet kolmen kuukauden ajaksi

velallisen oleelliseksi henkilökohtaiseksi omaisuudeksi katsottavat koneet, työkalut, laitteet ja kirjat, joiden avulla vapaat ammatinharjoittajat ja käsityöläiset voivat jatkaa ammattinsa harjoittamista

velallisen omistama maa, jos hän on maataloustuottaja, ja erityisesti enintään 0,5 hehtaarin suuruiset puutarhat ja viinitarhat tai enintään 3 hehtaarin

suuruiset pellot sekä tarvittavat maatalouskoneet, työkalut, lannoitteet, kasvinsuojeluaineet ja kylvösiemenet yhden vuoden ajaksi

vetojuhtapari, lehmä ja viisi pientä kotieläintä, kymmenen mehiläispesää ja kanaa sekä eläinten ruokintaan tarvittava rehu seuraavaan satoon saakka tai siihen asti, kun eläimet aloittavat laiduntamisen

velallisen vakinainen asunto, ellei hänellä tai jollain hänen kanssaan asuvalla perheenjäsenellä ole toista asuntoa, riippumatta siitä, asuuko velallinen siellä.

Jos koti ylittää velallisen ja hänen perheenjäsentensä asumistarpeet sellaisina kuin ne on määritelty Bulgarian ministerineuvoston asetuksella, tarpeet ylittävä osa pannaan myyntiin, jos omistuksesta annetun lain 39 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät;

muut omaisuuskohteet ja saatavat, jotka on suojattu täytäntöönpanolta jollakin muulla lailla.

Edellä esitetyt kieltoja ei sovelleta velallisiin pantiksi tai kiinnityksi asetetun omaisuuden suhteen, jos kantaja on pantin tai kiinnityksen velkoja. Velallisen maan ja kodin suhteen kieltoja ei sovelleta

velallisiin, joilla on maksamattomia elatusapumaksuja ja vahingonkorvauksia sekä oikaistavia rahoitusvajeita

velallisiin muissa laissa nimenomaisesti säädetyissä tapauksissa.

Kun täytäntöönpano kohdistuu velallisen palkkaan tai muuhun työstä saatuun korvaukseen tai vähimmäispalkan ylittävään eläkkeeseen, voidaan tehdä seuraavat pidätykset:

jos maksamaan määrätyn henkilön kuukausitulot ylittävät vähimmäispalkan mutta ovat vähemmän kuin vähimmäispalkka kerrottuna kahdella – kolmasosa määrästä, jos hänellä ei ole lapsia, ja neljäsosa määrästä, jos hänellä on huollettavia lapsia;

jos maksamaan määrätyn henkilön kuukausitulot ovat suuremmat kuin vähimmäispalkka kerrottuna kahdella mutta pienemmät kuin vähimmäispalkka kerrottuna neljällä – puolet määrästä, jos hänellä ei ole lapsia, ja kolmasosa määrästä, jos hänellä on huollettavia lapsia;

jos maksamaan määrätyn henkilön kuukausitulot ovat suuremmat kuin vähimmäispalkka kerrottuna neljällä – kaksi kertaa vähimmäispalkan suuruisen määrän ylittävä määrä, jos hänellä ei ole lapsia, ja kaksi ja puoli kertaa vähimmäispalkan suuruisen määrän ylittävä määrä, jos hänellä on huollettavia lapsia.

Näissä tapauksissa kuukausittainen palkka määritetään siten, että siitä on vähennetty verot ja pakolliset sosiaalivakuutusmaksut. Näitä rajoituksia ei kuitenkaan sovelleta elatusapumaksuista johtuviin saataviin. Tässä tapauksessa elatusapuun myönnetty määrä pidetään täysimääräisenä, ja maksamaan määrätyn henkilön palkasta tai muusta työstä saadusta korvauksesta tai eläkkeestä suoritettavat pidätykset, jotka koskevat henkilön muita maksuvelvoitteita tai elatusapurästejä, tehdään jäljelle jäävästä kokonaistulojen osasta. Täytäntöönpanoa ei saa kohdistaa elatusapusaataviin. Apurahoihin kohdistuva täytäntöönpano on sallittu vain elatusapusaatavien osalta.

Jos velallinen on luonnollinen henkilö, tämän luopuminen henkilökohtaiselle omaisuudelle, palkalle tai muulle työstä saadulle korvaukselle tai eläkkeelle myönnetystä suojasta on mitätön.

Maanalaisista luonnonvaroista annetun lain 22h §:ssä ja 63a §:n 2 momentissa säädetään rahavakuuksista, jotka toiminnanharjoittajan, luvanhaltijan tai käyttöoikeuden saajan on annettava energiaministeriölle ennen toimiluvan alaisen toiminnan aloittamista. Näihin sisältyvät erityisesti seuraavat: energiaministeriölle annettu peruuttamaton ja varaukseton pankkitakaus, varainhoitotili toiminnanharjoittajan ilmoittamassa ja energiaministeriön hyväksymässä pankissa, vakuutus sopimus, jossa edunsaajana on energiaministeriö, remburssi, jonka nojalla varoja voidaan nostaa vain määritettyjen toimien suorittamiseen, tai muu lakisääteinen vakuus, josta on sovittu energiaministeriön kanssa.

Jätehuoltolain 60 §:n 2 momentissa säädetään sellaisia vakuuksia koskevista vaatimuksista, jotka on asetettava kaatopaikkojen sulkemisesta ja jälkihoidosta aiheutuvien tulevien kustannusten kattamiseksi. Niitä ovat seuraavat: kuukausittaiset pidätykset, jotka maksetaan sen alueen alueellisen ympäristö- ja vesitarkastusviraston (RIOSV) varainhoitotilille, jossa kaatopaikka sijaitsee; kuukausittaiset pidätykset, jotka maksetaan erityisesti tähän tarkoitettu sulkutilille, joka on suljettu kunnes kaikki kaatopaikan sulkemiseen ja jälkihoitoon liittyvät toimenpiteet on suoritettu ja hyväksytty, paitsi jos talletettujen varojen käyttö sallitaan nimenomaisesti, tai siitä alueesta vastaavan toimivaltaisen alueellisen ympäristö- ja vesitarkastusviraston hyväksi annettu pankkitakaus, jolla kaatopaikka sijaitsee.

Lopullinen velkojainkokous tekee päätöksen konkurssipesään sisältyvästä henkilökohtaisesta omaisuudesta, jota ei voida myydä, ja se voi päättää, että arvoltaan vähäinen henkilökohtainen omaisuus tai saatavat, joiden periminen olisi kohtuuttoman vaikeaa, palautetaan velalliselle.

Kun kaikki velat on maksettu täysimääräisesti, konkurssipesästä mahdollisesti jäljelle jäävä määrä palautetaan velalliselle.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Velallisella ja pesänhoitajalla on maksukyvyttömyysmenettelyssä seuraavat oikeudet:

He voivat esittää väitteitä selvittäjän laatimaa tasetta ja raporttia vastaan, jos maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu selvitystilassa olevaa yritystä vastaan.

Tuomioistuin antaa väitteestä 14 päivän kuluessa päätöksen, johon ei voida hakea muutosta.

He voivat pyytää tuomioistuinta julistamaan velallisen maksukyvyttömäksi ja määräämään sen lopettamaan elinkeinotoiminnan joko maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen päivämäärästä tai myöhemmästä, kuitenkin tervehtymissuunnitelman ehdottamisen määräajan umpeutumista edeltävästä ajankohdasta lähtien, jos on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen vahingoittaisi konkurssipesää.

He voivat pyytää, että tuomioistuin hyväksyy laissa säädetty turvaamistoimet velallisen saatavilla olevien varojen takaamiseksi.

He voivat ehdottaa tervehtymissuunnitelmaa.

He voivat pyytää tuomioistuinta kutsumaan koolle velkojainkokouksen.

Velallisen ja pesänhoitajan toimet dokumentoidaan julkiseen rekisteriin, jota voidaan ylläpitää sähköisessä muodossa ja joka on saatavilla konkurssituomioistuimen kirjaamossa.

Velallinen, hänen edustajansa ja pesänhoitaja eivät saa osallistua suoraan tai sijaisen tai muun etuyhteydessä olevan osapuolen välityksellä tarjouskilpailuihin eivätkä ostajina konkurssipesään sisältyvän henkilökohtaisen omaisuuden tai omistusoikeuksien huutokauppoihin. Jos omistusoikeuden ostaa henkilö, jolla ei ollut oikeutta tehdä tarjousta, kauppa on mitätön ja ostajan maksama rahasumma pidätetään ja käytetään velkojien saatavien kattamiseen.

Kun tuomioistuin on aloittanut maksukyvyttömyysmenettelyn tai määrännyt ennakoivia ja turvaamistoimia, velallinen jatkaa elinkeinotoimintaa pesänhoitajan valvonnassa ja voi toteuttaa uusia liiketoimia vain pesänhoitajan ennakolta antamalla suostumuksella ja sillä edellytyksellä, että se noudattaa edelleen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksessä määrättyjä toimenpiteitä.

Tuomioistuin voi viedä velalliselta oikeuden hallita omaisuutta ja määrätä siitä ja antaa tämän oikeuden pesänhoitajalle, jos se katsoo, että velallisen toimet vahingoittavat velkojien etuja.

Velallinen

Tultuaan maksukyvyttömäksi tai ylivelkaantuneeksi velallisen on haettava tuomioistuimelta lupaa maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamiseksi 30 päivän kuluessa. Hakemuksen jättää velallinen, velallisen perillinen, hallintoelin tai valtuutettu edustaja tai liikeyrityksen selvittäjä tai vastuunalainen yhtiömies. Jos hakemuksen jättää valtuutettu edustaja, tarvitaan nimenomainen valtakirja. Hakemuksessa velallinen voi ehdottaa tervehtymissuunnitelmaa ja nimetä henkilön, joka täyttää pesänhoitajaksi nimitämistä varten säädetty ehdot ja jonka tuomioistuin nimittää tehtävää väliaikaisesti, jos maksukyvyttömyysmenettely aloitetaan.

Velallinen voi maksukyvyttömyysmenettelyssä sekä henkilökohtaisesti tai valtuutetun edustajan välityksellä käynnistämässään peräytys- ja vahvistuskanteisiin liittyvissä menettelyissä suorittaa kaikki sellaiset menettelylliset toimet, jotka eivät nimenomaisesti kuulu pesänhoitajan toimivaltaan.

Tietyissä olosuhteissa velallisella ja hänen perheellään on oikeus elatusapumaksuihin. Tuomioistuin määrittää maksun määrän, ja se katsotaan maksukyvyttömyysmenettelyn kustannukseksi.

Velallinen voi osallistua velkojainkokoukseen, jos hän katsoo sen tarpeelliseksi.

Tuomioistuin voi velallisen pyynnöstä peruuttaa velkojainkokouksen päätöksen, jos se on laiton tai joidenkin velkojien etujen kannalta hyvin vahingollinen.

Velallinen voi esittää kirjallisen väitteen, josta toimitetaan jäljennös pesänhoitajalle, pesänhoitajan hyväksymää tai hylkäämää saatavaa vastaan 7 päivän kuluessa hyväksytyt ja hylätyt saatavien luettelon julkaisemisesta kaupparekisterissä. Velallinen voi nostaa vahvistuskanteen kauppalain 694 §:n nojalla 14 päivän kuluessa siitä, kun tuomioistuimen määräys luettelon hyväksymisestä julkaistaan kaupparekisterissä, jos tuomioistuin hylkää velallisen väitteen, joka koskee jotakin pesänhoitajan hyväksymää saatavaa, tai on sisällyttänyt saatavan hyväksytyt saatavien luetteloon.

Velallinen voi pyytää tuomioistuinta vapauttamaan nimitetyn pesänhoitajan tehtävistään, jos tämä ei hoida velvollisuuksiaan tai toimii tavalla, joka vahingoittaa velkojan tai velallisen etuja.

Velallinen voi riitauttaa tuomioistuimen antaman täytäntöönpanomääräyksen konkurssipesään kuuluvan henkilökohtaisen omaisuuden ja omistusoikeuksien myynnin yhteydessä.

Velallinen voi jättää tuomioistuimelle kirjallisen väitteen jakolaskelmaa vastaan ja riitauttaa kieltomääräyksen, jolla tili hyväksyttiin.

Velallinen voi pyytää, että tuomioistuimien hyväksyessään tervehdyttämissuunnitelman nimenomaisella päätöksellä tai myöhemmin nimeää varat, joita velallinen voi käyttää valvontaelimen ennakkosuostumuksella, tai jos valvontaelintä ei ole, tuomioistuimen ennakkosuostumuksella, tai vaihtamaan yhden tai useamman valvontaelimen jäsenen, jotta varmistetaan varojen turvaaminen ja mahdollistetaan suunnitelman täytäntöönpano.

Velallinen voi missä tahansa maksukyvyttömyysmenettelyn vaiheessa tehdä sopimuksen kaikkien sellaisten velkojien kanssa, joilla on kauppalain 740 §:n mukaisesti hyväksytyjä saatavia, heidän rahasaataviensa maksamiseksi. Tässä tapauksessa pesänhoitaja ei edusta velallista osapuolena. Jos velallinen ei täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan, velkojat, joiden saatavat muodostavat vähintään 15 prosenttia saatavien kokonaismäärästä, voivat pyytää maksukyvyttömyysmenettelyn jatkamista.

Jos maksukyvyttömyysmenettely on keskeytetty sen takia, että menettelyn alustavia kustannuksia ei ole maksettu määrärajoissa, velallinen voi pyytää menettelyn jatkamista vuoden kuluessa menettelyn keskeyttämistä koskevan päätöksen merkitsemisestä kaupparekisteriin, kun se on ensin varmistunut, että käytettävissä on riittävästi varoja, tai tallettanut alustavien kustannusten maksamiseen ennakolta tarvittavan määrän.

Velallinen voi pyytää tuomioistuinta jatkamaan keskeytettyä maksukyvyttömyysmenettelyä, jos vuoden kuluessa menettelyn keskeyttämistä koskevan päätöksen päivämäärästä vapautetaan riittäviä saatavia varten varattuja määriä tai löydetään varoja, joista ei ollut tietoa maksukyvyttömyysmenettelyn aikana.

Velallinen voi hakea kirjallisesti tuomioistuimelta oikeuksiensa ennalleen palauttamista, jos se on maksanut kaikki maksukyvyttömyysmenettelyssä hyväksytyt velkansa täysimääräisesti, korot ja aiheutuneet kulut mukaan luettuna. Velallisen oikeudet voidaan palauttaa, vaikka kaikkia velkoja ei olisi maksettu takaisin täysimääräisesti, jos maksukyvyttömyys johtui talouden epäsuotuisasta kehityksestä. Vastuunalaisten yhtiömiesten oikeudet palautetaan samoin edellytyksin. Tuomioistuimen päätökseen, jolla hyväksytään oikeuksien palauttamista koskeva hakemus, ei voida hakea muutosta. Velallisella on 7 päivää aikaa riitauttaa hakemuksensa hylkäyspäätös. Lainvoimainen tuomio merkitään kaupparekisterin maksukyvyttömyydestä elinkeinonharjoittajasta ylläpitämään asiakirja-aineistoon.

Velallinen voi esittää väitteitä pesänhoitajan ennen nimityksensä päättymistä laatimaa loppuraporttia vastaan 7 päivän kuluessa raportin esittämisestä. Tuomioistuin antaa raportista 14 päivän kuluessa päätöksen, johon ei voi hakea muutosta.

Velallisella on oikeus saada konkurssipesästä mahdollisesti jäljelle jäävä osa, kun sen velat on maksettu täysimääräisesti.

Kun velkojan maksukyvyttömyyshakemus on hylätty lainvoimaisella tuomiolla, velallisella on – riippumatta siitä, onko tämä luonnollinen vai oikeushenkilö – oikeus korvaukseen, jos velkoja toimi tahallisesti tai törkeän huolimattomasti. Korvaus maksetaan kaikista virheen suorana seurauksena kärsityistä aineellisista ja aineettomista vahingoista. Jos velallisen toimilla oli vahinkojen syntymistä edistävä vaikutus, korvausta voidaan pienentää. Jos maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jätti useampi velkoja, ne ovat vastuussa yhteisvastuullisesti.

Velallisen on toimitettava 14 päivän kuluessa maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta tuomioistuimelle ja pesänhoitajalle seuraavat tiedot: tarvittavat tiedot yrityksen liiketoiminnasta ja omaisuudesta

luettelo maksukyvyttömyyden alkamista edeltäneiden 6 kuukauden aikana tehdyistä yli 1 200 Bulgarian levin suuruisista käteismaksuista tai pankkisiirroista luettelo velallisen maksukyvyttömyyden alkamista edeltäneiden 12 kuukauden aikana etuyhteydessä oleville osapuolille suorittamista maksuista notaarin vahvistama lausuma, jossa luetellaan kaikki henkilökohtaiset omaisuuskohteet, omistusoikeudet sekä saatavat ja niiden velallisten nimet ja osoitteet. Velallinen toimittaa tuomioistuimelle tai pesänhoitajalle tiedot varoistaan ja liiketoiminnastaan, kaikki merkitykselliset asiakirjat mukaan luettuna, 7 päivän kuluessa tätä koskevasta kirjallisesta pyynnöstä. Tietojen on vastattava tilannetta pyynnön päivämääränä. Muussa tapauksessa tuomioistuin määrää sakon. Kuukauden kuluessa siitä, kun päätös keskeyttää maksukyvyttömyysmenettely alustavien kulujen maksamatta jättämisen takia on kirjattu, velallisen on irtisanottava työsopimukset työntekijöidensä kanssa, ilmoitettava tästä kansallisen verohallinnon toimivaltaiselle paikallistoimistolle, annettava tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan kyseisten työntekijöiden työkokemus ja työsuhteen pituus sosiaalivakuutusta varten, koottava viiteasiakirja, jossa luetellaan kaikki henkilöt, joilla on turvattu palkkasaatavia työntekijöiden saatavien suojaamisesta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa annetun lain ja sen täytäntöönpanosäännöt vahvistavien ohjesääntöjen nojalla, sekä toimitettava yrityksen asiakirjat kansallisen sosiaaliturvalaitoksen toimivaltaiselle paikallistoimistolle.

Velallinen toimittaa vähintään neljännesvuosittain tai pyynnöstä kertomuksen toiminnastaan ja tervehdyttämissuunnitelman täytäntöön panemiseksi toteuttamista toimistaan suunnitelmassa määritellylle valvontaelimelle ja ilmoittaa välittömästi olosuhteista, joilla saattaa olla aineellinen vaikutus tervehdyttämiseen.

Velallisen hallintoelimen on saatava valvontaelimen ennakkosuostumus, ennen kuin ne päättävät seuraavista:

velallisen yrityssaneeraus

yritysten tai niiden merkittävien osien sulkeminen tai siirto

muut kiinteistöliiketoimet kuin rutiinotoimet ja velallisen yrityksen hallinnointiin liittyvät liiketoimet

merkittävä muutos velallisen liiketoiminnassa

merkittävät organisaatiomuutokset

tervehdyttämissuunnitelman täytäntöönpanon kannalta oleellisen pitkän aikavälin yhteistyön aloittaminen tai sen keskeyttäminen

sivuliikkeiden avaaminen tai sulkeminen.

Tuomioistuimen hyväksymä tervehdyttämissuunnitelma sitoo velallista, jonka olisi toteutettava siinä määrätty rakenteelliset muutokset viipymättä.

Velallisen on pidättäydyttävä kauppalain 645, 646 ja 647 §:ssä luetelluista toimista ja liiketoimista kyseisissä säännöksissä määritellyinä aikoina ja niissä säädettyin edellytyksin. Muussa tapauksessa nämä toimet ja liiketoimet voidaan julistaa pätemättömiksi konkurssivelkoihin nähden.

Pesänhoitaja

Bulgarian lainsäädännön mukaan pesänhoitaja on luonnollinen henkilö, joka täyttää seuraavat vaatimukset:

Häntä ei ole aikuisena tuomittu tahallisesta rikoksesta, paitsi jos rangaistusseuraamukset on kumottu täysimääräisesti.

Hän ei ole velallisen tai velkojan aviopuoliso eikä näiden verisukulainen suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa eikä velallisen tai velkojan sivusukulainen kuudenteen polveen asti tai aviosukulainen kolmanteen polveen asti.

Hän ei ole velkoja maksukyvyttömyysmenettelyssä.

Hän ei ole maksukyvytön velallinen, jolle ei ole myönnetty oikeuksien palauttamista.

Hänellä ei ole sellaisia suhteita velalliseen tai velkojaan, jotka voivat antaa kohtuudella aihetta epäillä hänen puolueettomuuttaan.

Hänellä on talous- tai oikeustieteen akateeminen loppututkinto ja vähintään 3 vuoden asiaan kuuluva työkokemus.

Hän on suorittanut hyväksytysti pätevyystutkinnon tätä koskevassa asetuksessa säädetyn menettelyn mukaisesti ja hänet on lisätty oikeusministeriön hyväksymään ja Bulgarian virallisessa lehdessä julkaistavaan luetteloon ammattilaisista, jotka täyttävät pesänhoitajaksi nimittämisen vaatimukset.

Häntä ei ole vapautettu tehtävistään pesänhoitajana velvolluuksiensa rikkomisen tai velkojien tai velallisen etuja vahingoittaneiden toimien vuoksi. Häntä ei ole poistettu keskuspankin pitämästä rekisteristä tai vapautettu tehtävistään rahaston päätöksellä tai valtiovarainministeriön ehdotuksesta velvolluuksiensa rikkomisen tai velkojien etuja vahingoittaneiden toimien vuoksi.

Häneen ei ole kohdistettu pankkilain 65 §:n 2 momentin 11 kohdassa tai luottolaitoslain 103 §:n 2 momentin 16 kohdassa säädettyjä toimenpiteitä.

Oikeusministeri poistaa pesänhoitajan luettelosta, kun pesänhoitajalle annettujen valtuuksien ja velvollisuuksien rikkominen on vahvistettu, siitä riippumatta, onko konkurssituomioistuin todennut rikkomisen tapahtuneen, ja huolehtii muutetun luettelon julkaisemisesta Bulgarian virallisessa lehdessä.

Pesänhoitajan valtuuksia voi käyttää useampi henkilö. Tässä tapauksessa päätökset tehdään yksimielisesti ja toimet suoritetaan yhteisesti, elleivät velkojat tai, mikäli pesänhoitajan tehtäviä hoitavien osapuolten välillä on riita, tuomioistuin toisin päätä. Jos pesänhoitajalle annettuja valtuuksia käyttää useampi henkilö, jotka tekevät päätökset yksimielisesti ja toimivat yhteisesti, he ovat vastuussa yhteisvastuullisesti.

Pesänhoitajan on maksettava vuotuinen maksu ammatillisesta täydennyskoulutuksesta. Pesänhoitaja, joka ei maksa tarvittavaa maksua ajoissa, poistetaan rekisteristä. Pesänhoitajan on kolmen päivän kuluessa nimittämisestään ja ennen nimityksen vahvistamista hankittava ammatillinen vastuuvakuutus koko maksukyvyttömyysmenettelyn ajaksi, jotta hänellä on suoja virkavelvollisuuksiensa rikkomisesta aiheutuvia vahingonkorvausvaatimuksia vastaan.

Oikeusministerin on yhteistyössä talousministerin kanssa järjestettävä vuosittain koulutuskursseja pesänhoitajille.

Kauppalain mukaan pesänhoitajat jakautuvat seuraaviin ryhmiin:

väliaikaiset pesänhoitajat, jotka nimitetään maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksellä

väliaikaiset pesänhoitajat, jotka nimitetään turvaamistoimena

pysyvät pesänhoitajat, jotka valitsee velkojainkokous, tai jos velkojainkokous ei pysty sopimaan nimityksestä, tuomioistuin

avustavat pesänhoitajat

viran puolesta toimivat pesänhoitajat, jotka nimitetään, kun pysyvä pesänhoitaja vapautetaan tehtävistään, ja jotka hoitavat tehtäviään, kunnes uusi pysyvä pesänhoitaja on nimitetty.

Väliaikaisella pesänhoitajalla on samat valtuudet kuin pysyvällä pesänhoitajalla. Lisäksi väliaikainen pesänhoitaja laatii 14 päivän kuluessa maksukyvyttömyysmenettelyn vireillepanosta seuraavat asiakirjat:

velallisen kirjanpitoon perustuva velkojaluettelo, josta käyvät ilmi velkojien saatavien määrät sekä se, mitkä velkojat ovat tai ovat olleet etuyhteydessä velkojaan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista edeltäneiden kolmen vuoden aikana niiden tietojen perusteella, jotka on saatu kaupparekisteristä ja velallisen kirjanpidosta

varmennettu kopio velallisen kirjanpidosta

kirjallinen raportti maksukyvyttömyyden syistä, velallisen nykyisistä varoista, niiden turvaamiseksi toteutetuista toimenpiteistä ja yrityksen pelastamismahdollisuuksista.

Väliaikaisen pesänhoitajan on osallistuttava ensimmäiseen velkojainkokoukseen.

Konkurssituomioistuin nimittää ensimmäisessä velkojainkokouksessa valitun pesänhoitajan, jos tämä täyttää asetetut vaatimukset ja on antanut ennakoita kirjallisen suostumuksensa notaarin vahvistaman lausuman muodossa, ja määrää päivämäärän, jona pesänhoitaja alkaa hoitaa tehtäviään. Nimityksensä yhteydessä pesänhoitaja toimittaa notaarin vahvistaman lausuman, jossa todistetaan kauppalaisa vahvistettujen vaatimusten täyttäminen ja se, ettei kyseisessä laissa määriteltyjä esteitä pesänhoitajan tehtävien hoitamiseksi ole olemassa. Tällaisia esteitä ovat muun muassa osakkuus rajavastuu- tai osakeyhtiössä sekä selvittäjän tai pesänhoitajan tehtävien sekä muiden palkallisten tehtävien samanaikainen hoitaminen. Jos jokin näistä seikoista muuttuu, pesänhoitajan on ilmoitettava siitä konkurssituomioistuimelle välittömästi. Pesänhoitajan on otettava tehtävänsä vastaan tuomioistuimen vahvistamana päivämääränä. Muussa tapauksessa tuomioistuin korvaa nimitetyn pesänhoitajan 7 päivän kuluessa toisella henkilöllä, joka valitaan ensimmäisessä velkojainkokouksessa nimetyistä henkilöistä. Jos velkojainkokouksessa ei nimetty vaihtoehtoisia ehdokkaita, nimitetään pesänhoitaja asiaa koskevasta luettelosta ja kutsutaan koolle uusi velkojainkokous. Jos velkojainkokous ei pääse sopimukseen pesänhoitajan nimittämisestä tai ei pysty päättämään tälle maksettavasta korvauksesta, tuomioistuin tekee päätöksen.

Tuomioistuin vapauttaa pesänhoitajan tehtävistään seuraavissa tapauksissa:

pesänhoitajan kirjallisesta pyynnöstä

jos pesänhoitajasta tulee oikeustoimikelvoton

jos pesänhoitaja ei enää täytä laissa säädettyjä vaatimuksia

niiden velkojien pyynnöstä, joilla on yli puolet kaikkien saatavien kokonaismäärästä

velkojainkokouksen päätöksen perusteella

tapauksissa, joissa pesänhoitaja ei enää pysty käyttämään valtuuksiaan

kuolemantapauksen johdosta.

Tuomioistuin voi viran puolesta tai velallisen, velkojainkokouksen tai velkojan ehdotuksesta vapauttaa pesänhoitajan tehtävistään milloin tahansa, jos tämä ei hoida tehtäviään tai toimii tavalla, joka vahingoittaa velkojan tai velallisen etuja. Omasta pyynnöstään tehtävistään vapautetun pesänhoitajan on jatkettava tehtäviensä hoitamista, kunnes uusi pesänhoitaja on nimitetty. Määräys, jolla pesänhoitaja vapautetaan tehtävistään, on välittömästi täytäntöönpanokelpoinen, ja sitä koskevalla muutoksenhaulla ei ole lykkävää vaikutusta. Vapautuspäätöksen mitätöinti ei merkitse tehtävistään vapautetun osapuolen palauttamista pesänhoitajaksi maksukyvyttömyysmenettelyssä. Tuomioistuin kutsuu koolle velkojainkokouksen, jonka tehtävänä on nimetä uusi pesänhoitaja. Kunnes korvaaja valitaan, pesänhoitajan tehtäviä hoitaa tuomioistuimen nimittämä pesänhoitaja viran puolesta.

Pesänhoitaja pyytää 3 päivän kuluessa tehtäviensä vastaanottamisesta, että velallisen sinetöity omaisuus vapautetaan, ja laatii luettelon muun muassa velallisen irtaimesta ja kiinteästä omaisuudesta, käteisvaroista, arvoesineistä, arvopapereista, sopimuksista ja saatavista, kolmansien osapuolten hallussa oleva henkilökohtainen omaisuus mukaan luettuna. Pesänhoitaja laatii luettelon, ja jos myöhemmin löydetään muita omaisuuksia, laaditaan täydentävä luettelo. Luettelon laatimisajankohdasta lähtien pesänhoitaja on vastuussa siihen merkityistä omaisuuksista, ellei niitä luovuteta velalliselle tai kolmannelle osapuolelle säilytettäväksi.

Pesänhoitajalla on oikeus

edustaa yritystä

hoitaa sen juoksevia asioita

valvoa velallisen liiketoimintaa, jos tämän oikeutta harjoittaa liiketoimintaa on rajoitettu

saada yrityksen kirjanpito ja ylläpitää sitä sekä hoitaa yrityksen liikekirjanvaihtoa

tehdä tiedusteluja velallisen varojen määrittämiseksi

pyytää laissa säädetyissä tapauksissa, että sopimukset, joissa velallinen on osapuolena, irtisanotaan, peruutetaan tai mitätöidään

osallistua oikeudenkäynteihin, joissa yritys on osapuolena, ja panna vireille oikeudenkäyntejä sen puolesta

periä rahavaroja, jotka velalliselle ollaan velkaa, ja tallettaa näin saadut varat erityiselle tilille

määrätä tuomioistuimen luvalla pankkitileille talletetuista velallisen rahavaroista, jos tämä on tarpeen omaisuuden hallinnointia ja turvaamista varten

tehdä kyselyjä velallisen velkojien tunnistamiseksi

kutsua tuomioistuimen määräyksen perusteella koolle ja järjestää velkojainkokouksia

ehdottaa tervehdyttämissuunnitelmaa

toteuttaa tarvittavat toimenpiteet velallisen muissa yrityksissä omistamien omistussuosuuksien purkamiseksi

muuntaa konkurssipesä rahaksi

toteuttaa muita laissa säädettyjä ja tuomioistuimen määräämiä toimia.

Kaikilla valtion elimillä ja laitoksilla on velvollisuus avustaa pesänhoitajaa tämän tehtävien hoitamisessa.

Siitä päivästä lähtien, jona maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätös saa lainvoiman, pesänhoitaja ottaa vastaan velallisen saatavien maksamiseksi maksetut rahasummat.

Pesänhoitaja huolehtii siitä, että luettelot hyväksytyistä ja hylätyistä saatavista sekä velallisen tilinpäätösraportit julkaistaan kaupparekisterissä heti niiden valmistuttua, ja asettaa ne velkojien ja velallisen saataville tuomioistuimen kirjaamossa.

Konkurssipesän koon kasvattamiseksi pesänhoitaja perii maksamattomat osuudet ja maksut rajavastuuyhtiöiden yhtiömiehiltä ja voi esittää kauppalain 645, 646 ja 647 §:n ja velvoitteista ja sopimuksista annetun lain 135 §:n mukaisen vaatimuksen maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä sekä nostaa vastaavia täytäntöönpanoa koskevia kanteita kyseisen vaatimuksen yhteydessä. Kun velkoja esittää vaatimuksen, tuomioistuin nimeää viran puolesta myös pesänhoitajan kantajaksi. Pesänhoitajan on osallistuttava menettelyyn, joka koskee velallisen tai velkojan kauppalain 694 §:n nojalla nostamaa vahvistuskannetta.

Pesänhoitaja järjestää konkurssipesään sisältyvien omistusoikeuksien myynnin saatuaan luvan tuomioistuimelta, laatii jakotaulukon käytettävissä olevien määrien jakamiseksi niiden velkojien kesken, joilla on kauppalain 722 §:n 1 momentissa tarkoitettuja saatavia, velkojien ensisijaisuuden, etuoikeuksien ja vakuuksien mukaan, huolehtii taulukon merkitsemisestä kaupparekisteriin ja suorittaa maksut kyseisen taulukon mukaisesti. Pesänhoitaja tallettaa tuomioistuimen määräyksen perusteella pankkiin lopullisen jaon yhteydessä varat, jotka on tarkoitettu perimättömiä tai riittäviä saatavia varten.

Jos velallinen tekee sovitteluratkaisuja kaikkien niiden velkojien kanssa, joilla on hyväksytyjä saatavia, pesänhoitaja ei edusta velallista osapuolena.

Pesänhoitajan on käytettävä valtuuksiaan varovaisesti ja huolellisesti. Pesänhoitaja ei voi delegoida valtuuksiaan kolmannelle osapuolelle ilman tuomioistuimen nimenomaista lupaa. Pesänhoitaja ei voi neuvotella velallisen puolesta henkilökohtaisesti eikä lähipiiriin kuuluvan osapuolen välityksellä.

Pesänhoitaja ei voi hankkia millään tavalla, ei suoraan eikä toisen henkilön välityksellä, henkilökohtaista omaisuutta tai omistusoikeuksia konkurssipesästä. Tämä rajoitus koskee myös pesänhoitajan puolisoa, hänen sukulaisiaan suoraan ylenevässä ja alenevassa polvessa sekä hänen sivusukulaisiaan kuudenteen polveen asti tai hänen aviosukulaisiaan kolmanteen polveen asti. Pesänhoitaja ei voi paljastaa mitään tosiseikkoja ja tietoja, jotka hän on saanut tietoonsa käyttäessään valtuuksiaan ja hoitaessaan tehtäviään.

Jos pesänhoitaja ei suorita tehtäviään tai suorittaa ne puutteellisesti, tuomioistuin voi määrätä hänelle enintään yhden kuukauden korvausta vastaavan sakan. Pesänhoitaja on velvollinen maksamaan lain mukaan määräytyvän koron suuruuden korvauksen, jos saatujen määrien tallettaminen pankkiin viivästyy. Pesänhoitaja on velvollinen korvaamaan velalliselle ja velkojille tehtäviensä virheellisestä hoidosta aiheutuvat vahingot.

Toimeksiantonsa päätyttyä pesänhoitajan on välittömästi luovutettava kirjanpito, pääkirjat ja tilit sekä mahdollisesti säilytettäväksi vastaanottamansa omaisuus uudelle pesänhoitajalle tai tuomioistuimen nimeämälle henkilölle, sekä, jos tervehdyttämissuunnitelma on hyväksytty, velalliselle. Pesänhoitajan valtuudet lakkaavat maksukyvyttömyysmenettelyn päättyessä. Pesänhoitaja luovuttaa kirjanpidon ja loppuosan velallisen omaisuudesta tämän hallintoelimelle. Pesänhoitajan oikeudet palautetaan, jos maksukyvyttömyysmenettely päätetään aloittaa uudelleen.

Vuonna 2017 otettiin käyttöön avustavan pesänhoitajan toimi. Avustava pesänhoitaja on luonnollinen henkilö, joka täyttää kaikki pesänhoitajille asetetut vaatimukset seuraavia lukuun ottamatta: hänellä ei tarvitse olla vähintään kahden vuoden asiaankuuluvaa työkokemusta, hänen ei tarvitse olla suorittanut hyväksytysti pätevyystutkintoa tätä koskevassa asetuksessa säädetyn menettelyn mukaisesti eikä hänen tarvitse kuulua oikeusministeriön hyväksymään ja Bulgarian virallisessa lehdessä julkaistavaan luetteloon ammattilaisista, jotka täyttävät pesänhoitajaksi nimittämisen vaatimukset. Avustava pesänhoitaja ei saa olla koskaan ollut pankkilain 65 §:n 2 momentin 11 kohdassa tai luottolaitoslain 103 §:n 2 momentin 16 kohdassa säädettyjen toimenpiteiden kohteena. Avustavan pesänhoitajan pätevyden hankkimiseksi on läpäistävä pätevyystutkinto asetuksessa säädetyn menettelyn mukaisesti. Oikeusministeri antaa määräyksen tarvittavat pätevyysvaatimukset täyttävien avustavien pesänhoitajien kirjaamisesta heitä koskevaan luetteloon.

Avustavat pesänhoitajat voivat suorittaa tiettyjä pesänhoitajan toimivaltaan kuuluvia toimia pesänhoitajan ohjeiden ja asianomaisen menettelyn mukaisesti (tuomioistuimen nimenomaisen luvan perusteella). Avustava pesänhoitaja voi allekirjoittaa tiettyjä pesänhoitajan työhön liittyviä asiakirjoja, mutta hänen on lisättävä allekirjoitukseen sana "avustava". Pesänhoitaja on yhteisvastuullisesti avustavan pesänhoitajan kanssa velvollinen korvaamaan jälkimmäisen virheellisestä tehtävien hoidosta aiheutuvat vahingot. Pesänhoitajan ja avustavan pesänhoitajan suhteita säännellään sopimuksella. Erityisten sääntöjen puuttuessa avustavien pesänhoitajien toimintaa säännellään pesänhoitajiin sovellettavilla säännöillä.

Ulkomaisen tuomioistuimen antamalla tuomiolla nimitetty pesänhoitaja käyttää hänelle siinä valtiossa annettuja oikeuksia, joissa maksukyvyttömyysmenettely aloitettiin, mikäli hänen toimintansa ei riko Bulgarian yleistä järjestystä. Bulgarianlainen tuomioistuin voi aloittaa ulkomaisen tuomioistuimen nimittämän pesänhoitajan pyynnöstä sekundäärisen maksukyvyttömyysmenettelyn sellaista elinkeinonharjoittajaa vastaan, joka on ulkomaisessa tuomioistuimessa julistettu maksukyvyttömäksi ja jolla on merkittävää omaisuutta Bulgariassa. Tervehdyttämissuunnitelman hyväksyminen sekundäärisessä maksukyvyttömyysmenettelyssä edellyttää päämenettelyn pesänhoitajan suostumusta. Pesänhoitajan päämaksukyvyttömyysmenettelyssä tai sekundäärisessä maksukyvyttömyysmenettelyssä nostama takaisinsaantikanne katsotaan nostetuksi molemmissa menettelyissä.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Maksukyvyttömyysmenettelyssä velkojan saatava voidaan kuitata velkojalla velalliselle olevaa velkaa vastaan, jos molemmat velat olivat olemassa ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekoajankohtaa, jos ne olivat keskenään täytäntöönpanokelpoisia ja samantyyppisiä ja jos velkojan saatava oli erääntynyt. Jos velkojan saatava erääntyy maksukyvyttömyysmenettelyn aikana tai velallisen maksukyvyttömäksi julistavan tuomion seurauksena ja edellyttäen että molemmat velat sijoitetaan tuomion tuloksena samaan luokkaan etusijajärjestyksessä, velkoja voi kuitata velkansa vasta sen erääntymisen jälkeen tai kun molemmat velat ovat samassa etusijajärjestyksessä. Kuittausilmoitus on annettava tiedoksi pesänhoitajalle.

Kuittaus voidaan mitätöidä konkurssivelkoihin nähden, jos velkoja hankki saatavan ja otti velan ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekoajankohtaa tietäen saatavan hankkiessaan tai velan ottaessaan, että velallinen oli maksukyvytön tai ylivelkaantunut tai että maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemus oli jätetty. Katsomatta siihen, milloin keskinäiset velat otettiin, velallisen maksukyvyttömäksi tai ylivelkaantuneeksi julistamisen jälkeen mutta aikaisintaan vuotta ennen hakemuksen jättämistä tekemä kuittaus on pätemätön konkurssivelkoihin nähden lukuun ottamatta sitä osaa velasta, jonka velkoja saisi jaossa, kun omaisuus on muutettu rahaksi.

Kuittauksen mitätöintikanteen voi nostaa pesänhoitaja tai, jos pesänhoitaja ei nosta kannetta, mikä tahansa konkurssivelkoja vuoden kuluessa maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta tai keskeytetyn maksukyvyttömyysmenettelyn uudelleen aloittamista koskevasta päätöksestä. Jos velka kuitattiin maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekemisen jälkeen, kuittauksen mitätöintikanteen nostamisen määräaika alkaa kuittauksen päivämäärästä.

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisella on lykkäävä vaikutus kaikkiin oikeudenkäynteihin ja välimiesmenettelyihin, jotka koskevat omaisuusriitoja ja siviili- ja kauppa-oikeudellisia riita-asioita, joissa velallinen on osapuolena (lukuun ottamatta velallisen rahasaatavia koskevia työoikeusriitoja). Tätä säännöstä ei sovelleta, jos tuomioistuin on maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen ajankohtana suostunut käsittelemään velallisen kuittausta vastaan esittämän väitteen toisessa asiassa, jossa velallinen on vastaajana.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Kuukauden kuluessa päätöksestä keskeyttää maksukyvyttömyysmenettely siitä syystä, että menettelyn alustavia kuluja ei ole maksettu (kauppalain 632 §:n 1 momentin mukainen päätös), velallisen on irtisanottava työsopimukset työntekijöidensä kanssa, ilmoitettava tästä kansallisen verohallinnon toimivaltaiselle paikallistoimistolle, annettava tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan kyseisten työntekijöiden työkokemus ja työsuhteen pituus sosiaalivakuutusta varten, koottava viiteasiakirja, jossa luetaan kaikki henkilöt, joilla on turvattuja palkkaosuuksia työntekijöiden saatavien suojaamisesta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa annetun lain ja sen täytäntöönpanosäännöt vahvistavien ohjesääntöjen nojalla, sekä toimitettava yrityksen asiakirjat kansallisen sosiaaliturvalaitoksen toimivaltaiselle paikallistoimistolle.

Pesänhoitaja voi irtisanoa minkä tahansa sopimuksen, jossa velallinen on osapuolena, sillä perusteella, että sopimus on jätetty osittain tai kokonaan toteuttamatta. Pesänhoitaja ilmoittaa sopimuksen irtisanomisesta 15 päivää etukäteen, ja hänen on vastattava vastapuolen tietopyyntöihin siitä, irtisanotaanko sopimus vai pysyykö se voimassa, samassa määräajassa. Jos pesänhoitaja ei vastaa pyyntöön, sopimus katsotaan irtisanotuksi. Jos sopimus irtisanotaan, vastapuolella on oikeus vahingonkorvaukseen. Jos sopimus, jonka mukaan velallinen suorittaa maksuja säännöllisin väliajoin, pysyy voimassa, pesänhoitajalle ei synny velvoitetta maksaa siitä johtuvia rästejä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta edeltävältä ajalta.

Siitä päivästä lähtien, jona maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta saa lainvoiman, pesänhoitaja ottaa vastaan velallisen saatavien maksamiseksi maksetut rahasummat. Velallisen saatavan maksu, joka suoritetaan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta tekemisen jälkeen mutta ennen sen lainvoimaiseksi tuloa, on pätevä, jos saatavan maksanut osapuoli ei ollut tietoinen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta tai, jos se oli tietoinen menettelystä, taloudellinen etuus, jolla saatava maksettiin, sisältyi konkurssipesään. Maksu oletetaan suoritettuna vilpittömässä mielessä, ellei toisin todisteta. Kauppalain 646 §:n mukaan seuraavat toimet ovat pätemättömiä velkojiin nähden, jos ne suoritetaan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta jälkeen vastoin vahvistettuja menettelysääntöjä:

ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta otetun velan maksu

konkurssipesään kuuluvan oikeuden tai henkilökohtaisen omaisuuskohteen asettaminen pantiksi tai kiinnittäminen

oikeustoimi, joka koskee konkurssipesään kuuluvaa oikeutta tai omaisuuskohdetta.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemusta koskevaa päätöstä tuomioistuin voi määrätä velkojan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan ja jos tämä on tarpeen velallisen omaisuuden suojaamiseksi, että täytäntöönpanomenettely velallisen omaisuutta vastaan keskeytetään, lukuun ottamatta vero- ja sosiaalivakuutusprosessilain nojalla aloitettuja täytäntöönpanomenettelyjä. Kun toimenpiteitä hakee velkoja, tuomioistuin hyväksyy ne, jos velkojan hakemuksen tueksi on olemassa vakuuttavia kirjallisia todisteita ja/tai jos asetetaan vakuus, jonka määrän tuomioistuin määrittää ja jolla korvataan velalliselle mahdollisesti aiheutuneet vahingot, jos myöhemmin todetaan, ettei velallinen ole maksukyvytön tai ylivelkaantunut. Tuomioistuin voi kumota määrätyn turvaamistoimen, jos se ei enää ole tarpeen konkurssipesän suojaamiseksi. Päätöksestä ilmoitetaan toimenpiteiden kohteena olevalle osapuolelle ja niiden määräämistä hakeneelle osapuolelle.

Se pannaan täytäntöön välittömästi, ja siihen voidaan hakea muutosta 7 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Muutoksenhauilla ei ole keskeyttävää vaikutusta. Turvaamistoimet katsotaan kumotuiksi siitä päivästä lähtien, jona päätös maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen hylkäämisestä annetaan. Määrätty turvaamistoimi pysyy voimassa maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan päätöksen tekopäivään asti. Tästä päivästä lähtien sen oikeusvaikutus peruutetaan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta nojalla.

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta on lykkäävä vaikutus konkurssipesään kuuluvia omaisuuseriä vastaan toteutettaviin täytäntöönpanomenettelyihin lukuun ottamatta vero- ja sosiaalivakuutusprosessilain 193 §:ssä tarkoitettuja omaisuuseriä. Jos kantajan hyväksi on suoritettu maksu täytäntöönpanomenettelyn keskeyttämispäivän ja maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta kaupparekisteriin merkitsemisen välillä, maksettu määrä palautetaan konkurssipesään. Jos on olemassa riski siitä, että velkojien etuja vahingoitetaan, ja toteutetaan toimia vakuuden realisoinniseksi vakuusvelkojan hyväksi, tuomioistuin voi sallia menettelyn jatkamisen edellyttäen, että vakuuden arvon ylittävää osuutta realisoinnilla saaduista varoista lisätään konkurssipesään. Jos saatava esitetään ja se hyväksytään maksukyvyttömyysmenettelyyn, keskeytetty menettely päätetään.

Täytäntöönpanomenettelyissä määrätty ulosmittaukset ja luovutuskiellot ovat täytäntöönpanokelvottomia konkurssivelkojen saataviin nähden. Velallisen omaisuuteen kohdistuvien turvaamistoimien määrääminen siviiliprosessilain tai vero- ja sosiaalivakuutusprosessilain nojalla maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen ei ole sallittua.

Vero- ja sosiaalivakuutusprosessilain 193 §:ssä tarkoitettuja omaisuuseriä ovat omaisuuseriä, joihin kohdistuu julkisoikeudellisen velan takaisinperimiseksi toteutettavassa, ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista aloitetussa täytäntöönpanomenettelyssä jo määrättyjä turvaamistoimia. Ulosottomies realisoi kyseiset omaisuuserät vero- ja sosiaalivakuutusprosessilaissa säädettyjen sääntöjen ja menettelyn mukaisesti. Jos omaisuuden realisoinnista saatavat varat eivät riitä kattamaan koko saatavan määrää, kertynyt korko ja julkisesta täytäntöönpanomenettelystä aiheutuneita kuluja, valtion tai kunnan saatavan loppuosaa maksetaan yleisten sääntöjen mukaisesti. Jos omaisuuden realisoinnista saatavat varat ylittävät koko saatavan määrän, kertyneen koron ja julkisesta täytäntöönpanomenettelystä aiheutuneet kulut, ulosottomies maksaa yli jäävän osan konkurssipesän tilille. Jos ulosottomies ei realisoi omaisuutta 6 kuukauden kuluessa maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisesta, omaisuus siirtyy ulosottomieheltä pesänhoitajalle ja realisoidaan maksukyvyttömyysmenettelyssä.

Kun maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, tuomioistuimissa tai välimiestuomioistuimissa voidaan panna vireille siviili- tai kauppa-oikeudellisia omaisuusriitoja koskevia oikeudenkäyntejä vain seuraavissa tapauksissa:

konkurssipesään sisältyviä omaisuuseriä omistavien kolmansien osapuolten oikeuksien suojelemiseksi

jos kyseessä on työoikeudellinen riita

jos kyse on rahasaatavista, joiden vakuudeksi on asetettu kolmansien osapuolten omistamaa omaisuutta.

Seuraavat osapuolet voivat nostaa kauppalain 694 §:n mukaisia vahvistuskanteita, joilla pyritään vahvistamaan olemassa oleva saatava, jota ei ole hyväksytty maksukyvyttömyysmenettelyssä, tai kiistämään hyväksytyin saatavan olemassaolo:

velallinen, jos tuomioistuin hylkää pesänhoitajan hyväksymää saatavaa vastaan esitetyn väitteen tai sisällyttää kyseisen saatavan hyväksytyjen saatavien luetteloon

velkoja, jonka saatavaa ei ole hyväksytty, jos tuomioistuin ei ota vastaväitettä huomioon tai jättää saatavan pois hyväksytyjen saatavien luettelosta

velkoja, jos tuomioistuin hylkää sen väitteen toisen velkojan saatavan hyväksymistä vastaan tai sisällyttää toisen velkojan saatavan hyväksytyjen saatavien luetteloon.

Vahvistuskanne voidaan nostaa 14 päivän kuluessa siitä päivästä, jona päätös hyväksytyjen saatavien luettelon hyväksymisestä julkaistaan kaupparekisterissä. Pesänhoitajan on osallistuttava menettelyyn. Lainvoimaisella tuomiolla on ratkaiseva vaikutus velallisen, pesänhoitajan ja maksukyvyttömyysmenettelyn kaikkien velkojien kannalta.

Konkurssipesään sisältyvän omaisuuden realisoinniseksi tapahtuvan myynnin pätevyys voidaan riitauttaa siviilikanteella, jos omaisuuserän hankki osapuoli, jolla ei ollut oikeutta tehdä tarjouksia huutokaupassa tai jos myyntihintaa ei makseta. Jälkimmäisessä tapauksessa ostaja voi vastata kanteeseen maksamalla suoritettavan määrän sekä siitä päivästä lähtien kertyneen koron, jona kyseinen osapuoli julkistettiin myydyin omaisuuserän ostajaksi.

Jos osapuolella ei enää ole omistusoikeutta sen jälkeen, kun omaisuuserä on myyty sen realisoimiseksi, omaisuuserä on ostettu ja se on siirtynyt ostajan omistukseen, osapuolen ainoana oikeussuojakeinona on nostaa omistusta koskeva kanne.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisella on lykkäävä vaikutus kaikkiin oikeudenkäynteihin ja välimiesmenettelyihin, jotka koskevat sellaisia siviili- ja kauppaoikeudellisia omaisuusriitoja, joissa velallinen on osapuolena, lukuun ottamatta velallisen rahasaatavia koskevia työoikeusriitoja. Tätä säännöstä ei sovelleta, jos tuomioistuin on suostunut toisessa sellaisessa asiassa, jossa velallinen on vastaajana, käynnistetyn maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisajankohtana käsittelemään velallisen kuittausta vastaan esittämän väitteen. Keskeytetty menettely aloitetaan uudelleen, jos saatava hyväksytään maksukyvttömyysmenettelyyn eli se sisältyy tuomioistuimen hyväksymään luetteloon hyväksytyistä saatavista.

Jatkettaessa keskeytettyä menettelyä siihen osallistuvat 1) pesänhoitaja ja velkoja, jos saatava ei sisälly pesänhoitajan hyväksymien saatavien luetteloon tai tuomioistuimen hyväksymään luetteloon, tai 2) pesänhoitaja, velkoja ja väitteen esittäjä, jos saatava sisältyy pesänhoitajan hyväksymien saatavien luetteloon, mutta saatava on riitautettu. Tässä tapauksessa päätöksellä on ratkaiseva vaikutus velallisen, pesänhoitajan ja kaikkien niiden velkojen kannalta, joilla on saatavia konkurssipesään nähden.

Velallista vastaan käynnissä olevia menettelyjä, jotka koskevat rahasaatavia, joiden vakuudeksi on asetettu kolmannen osapuolen omaisuutta, ei voida keskeyttää.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

Velkoja, jolla on liiketoimeen perustuva saatava velalliseen nähden, voi jättää maksukyvttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen ja liittää toisen velkojan jättämän hakemuksen perusteella vireille pantuun maksukyvttömyysmenettelyyn. Hakemuksessa velallinen voi myös ehdottaa tervehdyttämissuunnitelmaa ja nimetä henkilön, jonka tuomioistuin nimittää väliaikaisesti pesänhoitajaksi, jos maksukyvttömyysmenettely aloitetaan. Velkoja voi pyytää tuomioistuinta määräämään ennakoivia ja turvaamistoimia ennen kuin se antaa päätöksen maksukyvttömyysmenettelyn aloittamishakemuksesta, jos tämä on tarpeen velallisen omaisuuden suojaamiseksi.

Jos on ilmeistä, että toiminnan jatkuminen vahingoittaisi konkurssipesää, tuomioistuin voi velkojan pyynnöstä todeta velallisen maksukyvttömäksi ja määrätä sen toiminnan keskeyttämisestä joko maksukyvttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen päivämäärästä tai myöhemmästä, kuitenkin tervehdyttämissuunnitelman ehdottamisen määräajan umpeutumista edeltävästä ajankohdasta lähtien.

Jos velallisen saatavilla olevat varat eivät riitä kattamaan maksukyvttömyysmenettelyn alustavia kustannuksia, tuomioistuin määrittää määrän, joka velkojan on maksettava ennakoita tietyn ajan kuluessa maksukyvttömyysmenettelyn aloittamiseksi. Jos velallisen varat ovat riittämättömät tai alustavia kustannuksia ei ole maksettu, velkoja voi hakea keskeytetyn maksukyvttömyysmenettelyn aloittamista uudelleen vuoden kuluessa määräyksestä, jolla menettely keskeytettiin.

Velkojat voivat riitauttaa maksukyvttömyysmenettelyssä annetut tuomioistuimen päätökset sekä viranomaisten toimet ja päätökset, jos kauppalaisa säädetty edellytykset täyttyvät.

Maksukyvttömyysmenettelyissä saapumiskehotukset ja haasteet toimitetaan velkojille, jotka ovat menettelyn osapuolia, näiden Bulgariassa oleviin osoitteisiin. Jos velkoja on muuttanut osoitettaan ilmoittamatta siitä tuomioistuimelle, kaikki haasteet ja asiakirjat liitetään asiakirja-aineistoon ja katsotaan asianmukaisesti tiedoksi annetuiksi. Jos velkojan päätoimipaikka on toisessa valtiossa eikä sillä ole osoitetta Bulgariassa, sen on ilmoitettava Bulgariassa oleva prosessiosoite. Muussa tapauksessa haaste julkaistaan kaupparekisterissä. Maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen tuomioistuimen oikeustoimet, joita ei voida riitauttaa ja joita ei kauppalain mukaan tarvitse merkitä kaupparekisteriin eikä siviiliprosessilain mukaan ilmoittaa osapuolille, katsotaan annetun tiedoksi velkojille kirjaamalla ne tuomioistuimen pitämään rekisteriin. Jos kauppalain mukaan haaste on toimitettava osapuolille julkaisemalla se kaupparekisterissä, kutsu, ilmoitus tai haaste on julkaistava viimeistään 7 päivää ennen kokoukselle tai kuulemiselle asetettua päivämäärää. Ensimmäiseen velkojainkokoukseen kutsutaan velkojat, jotka sisältyvät luetteloon, jonka väliaikainen pesänhoitaja on koonnut ensimmäisessä kokouksessa esitettävän velallisen kirjanpidon ja sen otteiden perusteella. Velkojat osallistuvat kokoukseen henkilökohtaisesti tai valtakirjalla valtuutetun edustajan välityksellä. Jos velkoja on luonnollinen henkilö, valtakirjan myöntäjän allekirjoituksen on oltava notaarin vahvistama. Päätökset tehdään luettelossa olevien velkojen äänen yksinkertaisella enemmistöllä, pois lukien velalliseen etuyhteydessä olevien velkojen, maksukyvttömyysmenettelyn aloittamista edeltäneiden kolmen vuoden aikana velalliseen etuyhteydessä olleiden velkojen sekä niiden velkojen äänet, jotka ovat hankkineet saatavia velalliseen etuyhteydessä olleilta osapuolilta maksukyvttömyysmenettelyn aloittamista edeltäneiden kolmen vuoden aikana. Ensimmäisessä velkojainkokouksessa kuullaan väliaikaisen pesänhoitajan laatima raportti

nimeltään pysyvä pesänhoitaja ja välitetään tämä ehdotus tuomioistuimelle valitaan velkojatoimikunta.

Velkojainkokousta ei kutsuta koolle seuraavissa tapauksissa:

velallinen ei ennen maksukyvttömyyshakemuksen jättämistä ollut toimittanut kolmen edeltävän vuoden vuositilinpäätöksiään kaupparekisteriin;

velallinen ei noudata velvollisuuttaan tehdä yhteistyötä väliaikaisen pesänhoitajan kanssa ja kieltäytyy luovuttamasta kirjanpitoaan tai velallisen kirjanpitoa on hoidettu selvästi epäasianmukaisella tavalla.

Tässä tapauksessa tuomioistuimen nimittämä väliaikainen pesänhoitaja hoitaa tehtäviä, kunnes velkojainkokous nimittää pysyvän pesänhoitajan sen jälkeen, kun tuomioistuin on hyväksynyt pesänhoitajan hyväksymät saatavat.

Velkojainkokous voidaan kutsua koolle velallisen, pesänhoitajan, velkojatoimikunnan tai niiden velkojen pyynnöstä, joiden saatavat muodostavat viidesosan hyväksytyjen saatavien kokonaismäärästä. Velkojainkokous pidetään riippumatta läsnä olevien velkojen määrästä, ja sen puheenjohtajana toimii menettelyä johtava tuomari. Päätösten tekemistä varten kullakin velkojalla on äänimäärä, joka vastaa sen osuutta hyväksytyjen ja tuomioistuimen äänioikeuteen oikeuttaviksi julistamien saatavien kokonaismäärästä. Äänioikeuksia voidaan myöntää velkojille myös velallista vastaan jatkettavissa siviili- tai kauppaoikeudellisia omaisuusriitoja koskeissa oikeudenkäynneissä tai välimiesmenettelyissä, jos saatavan tueksi esitetään vakuuttavaa näyttöä, velkojille, joilla on hyväksymättömiä saatavia ja jotka ovat nostaneet vahvistuskanteita kauppalain 694 §:n mukaisesti, sekä velkojille, joilla on hyväksytyjä saatavia ja joita vastaan on nostettu saatavan olemassaolon riitauttava kanne kauppalain 694 §:n nojalla. Äänioikeuksia ei myönnetä velkojille, joilla on vakuudettomia saatavia lain tai sopimuksen nojalla kertyvän ja maksukyvttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekemisen jälkeen erääntyvän koron suhteen, velkojille, joilla on yhtiömiehen tai osakkaan velalliselle myöntämään lainaan liittyviä saatavia, eikä velkojille, joiden saatavat johtuvat lahjoituksista tai velkojalle menettelystä aiheutuneista kustannuksista, lukuun ottamatta ennakoita maksettuja kustannuksia, jos velallisen varat eivät riitä kattamaan niitä. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänenenemmistöllä, ellei kauppalaisa toisin säädetä.

Velkojainkokous

kuulee pesänhoitajan toimintakertomuksen

kuulee velkojatoimikunnan raportin

valitsee pesänhoitajan, ellei tätä ole jo valittu

hyväksyy päätökset, jotka koskevat pesänhoitajan vapauttamista tehtävistään ja hänen korvaamistaan

määrittää pesänhoitajan sen hetkisen korvauksen, muuttaa sitä ja määrittää lopullisen korvauksen

valitsee velkojatoimikunnan, jos sitä ei ole valittu, ja tekee muutoksia sen kokoonpanoon ehdottaa velalliselle ja tämän perheelle myönnettävän elatusapumaksun määrää tuomioistuimelle määrittää tavan, jolla velallisen omaisuus muutetaan rahaksi, omaisuuden arvotusmenetelmän ja -ehdot, arvonmäärittäjien valinnan sekä heidän korvauksensa.

Jos velkojainkokous ei pysty päättämään pesänhoitajan nimittämisestä, sen tekee tuomioistuin, ja jos kokous ei pysty päättämään velallisen omaisuuden realisoitavasta ja -säännöstä, asiasta päättää pesänhoitaja. Tuomioistuin vapauttaa pesänhoitajan tehtävistään niiden velkojien pyynnöstä, joilla on yli puolet kaikkien saatavien kokonaismäärästä. Tuomioistuin voi velkojan pyynnöstä vapauttaa pesänhoitajan tehtävistään milloin tahansa, jos tämä ei hoida tehtäviään tai toimii tavalla, joka vahingoittaa velkojan tai velallisen etuja.

Velkojainkokous voi hyväksyä päätöksen nimittää valvontaelin, jolla on valtuudet valvoa velallisen toimia tervehdyttämissuunnitelman tosiasiallisen keston ajan tai lyhyemmän aikaa, myös silloin, kun tästä ei nimenomaisesti määrätä tervehdyttämissuunnitelmassa.

Tuomioistuin voi velkojainkokouksen suostumuksella sallia pesänhoitajan myydä velallisen henkilökohtaista omaisuutta ennen kuin se antaa luvan konkurssipesän realisoimiseksi, jos tällaisen henkilökohtaisen omaisuuden varastointikustannukset siihen asti, että konkurssipesä realisoidaan yleisen menettelyn mukaisesti, ylittävät kyseisen omaisuuden arvon. Muita konkurssipesään sisältyviä omaisuuksia voidaan myydä velkojainkokouksen suostumuksella, jos tämä on tarpeen maksukyvyttömyysmenettelyn kustannusten kattamiseksi ja jos yksikään velkojista ei ole suostunut maksamaan kustannuksia ennakolta saatuaan tätä koskevan pyynnön.

Konkurssituomioistuin antaa pesänhoitajan pyynnöstä ja velkojainkokouksen tekemän päätöksen mukaisesti luvan velallisen omaisuuden myyntiin suorilla neuvotteluilla tai välittäjän välityksellä, jos kokonaisuudessaan, erillisinä osina tai yksittäisinä omaisuuskohteina ja oikeuksina myytäväksi asetettua velallisen omaisuutta ja omistusoikeuksia ei ole saatu myytyä ostajien puutteen tai ostajan vetäytymisen vuoksi.

Velkojainkokouksen päätökset sitovat kaikkia velkojia, myös niitä, jotka eivät ole läsnä kokouksessa. Tuomioistuin voi velkojan pyynnöstä peruuttaa velkojainkokouksen päätöksen, jos se on laiton tai joidenkin velkojien etujen kannalta hyvin vahingollinen.

Velkojainkokous voi valita velkojatoimikunnan, jossa on vähintään kolme ja enintään yhdeksän jäsentä. Velkojatoimikunnassa on oltava jäseniä, jotka edustavat vakuusvelkojia ja vakuudettomia velkojia, lukuun ottamatta kauppalain 616 §:n 2 momentissa tarkoitettuja velkojia (velkojat, joiden saatavat maksetaan vasta sen jälkeen, kun kaikkien muiden velkojien saatavat on maksettu täysimääräisesti). Velkojatoimikunta tukee ja valvoo velallisen omaisuuden hallinnointiin liittyviä pesänhoitajan toimia, suorittaa velallisen liikekirjanpidon ja saatavilla olevien käteisvarojen tarkastuksia, voi ehdottaa pesänhoitajan vapauttamista tehtävistään ja antaa lausuntoja velallisen yrityksen liiketoiminnan jatkamisesta sekä väliaikaisen ja viran puolesta toimivan pesänhoitajan korvauksesta, konkurssipesän realisoinnin yhteydessä toteutetuista toimista, pesänhoitajan vastuusta ja muista asioista. Velkojatoimikunnan jäsenillä on oikeus saada velkojilta korvaus, jonka määrä määritetään heidän valintansa yhteydessä.

Velkojatoimikunnan jäsen ei voi hankkia millään tavalla, ei suoraan eikä toisen henkilön välityksellä, henkilökohtaista omaisuutta tai omistusoikeuksia konkurssipesästä. Tämä rajoitus koskee myös velkojatoimikunnan jäsenen puolisoa, hänen sukulaisiaan suoraan ylenevässä ja alenevassa polvessa sekä hänen sivusukulaisiaan kuudenteen polveen asti tai hänen aviosukulaisiaan kolmanteen polveen asti.

Velalliseen kohdistuvia, siviili- ja kauppa-oikeudellisia omaisuusriitoja koskevia keskeytettyjä oikeudenkäyntejä ja välimiesmenettelyjä jatketaan, ja niihin osallistuvat pesänhoitaja ja velkoja, jos saatava ei sisälly pesänhoitajan hyväksymien saatavien luetteloon tai tuomioistuimen hyväksymään saatavaluetteloon, tai pesänhoitaja, velkoja ja vastaväitteen esittänyt osapuoli, jos saatava sisältyy pesänhoitajan hyväksymien saatavien luetteloon mutta sitä vastaan on esitetty väite.

Konkurssituomioistuin voi velkojan pyynnöstä hyväksyä laissa säädetty turvaamistoimet velallisen saatavilla olevien varojen turvaamiseksi.

Velkoja voi kuitata velalliselle olevan velkansa, jos kauppalain 645 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät. Mikäli pesänhoitaja ei toteuta toimia, velkoja voi konkurssipesän koon kasvattamiseksi panna vireille kauppalain 645, 646 ja 647 §:n ja velvoitteista ja sopimuksista annetun lain 135 §:n mukaisen oikeudenkäynnin maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä sekä nostaa täytäntöönpanoa koskevia kanteita kyseisten vaatimusten yhteydessä. Jos velkoja on esittänyt vaatimuksen, samaa vaatimusta ei saa esittää toista kertaa. Toinen velkoja voi kuitenkin pyytää tuomioistuinta nimeämään sen toiseksi kantajaksi ennen asian ensimmäistä käsittelyä.

Velkoja voi pyytää pesänhoitajaa toimittamaan rekisterin ja raportin tutustuttavaksi ja laatia erityisraportin kiinnostavista seikoista, joita ei käsitellä kyseistä ajanjaksoa koskevassa raportissa. Velkoja voi esittää väitteen pesänhoitajan kirjallista raporttia vastaan, kun pesänhoitaja vapautetaan tehtävistään, 7 päivän kuluessa raportin julkaisupäivästä.

Velkojat voivat jättää vaatimuksensa konkurssituomioistuimelle kirjallisesti. Ne voivat toimittaa tuomioistuimelle kirjallisesti väitteitä sekä pesänhoitajan hyväksymiä että hylkäämiä saatavia vastaan 7 päivän kuluessa luettelon julkaisemisesta kaupparekisterissä ja nostaa kauppalain 694 §:n mukaisia vahvistuskanteita 14 päivän kuluessa siitä, kun tuomioistuimen päätös luettelon hyväksymisestä julkaistaan kaupparekisterissä.

Velkojat voivat jättää vaatimuksensa konkurssituomioistuimelle kirjallisesti. Ne voivat toimittaa tuomioistuimelle kirjallisesti väitteitä sekä pesänhoitajan hyväksymiä että hylkäämiä saatavia vastaan 7 päivän kuluessa luettelon julkaisemisesta kaupparekisterissä ja nostaa tämän jälkeen vahvistuskanteita, joilla pyritään vahvistamaan hylätyt saatavat tai kiistämään hyväksytyjen saatavien olemassaolo, 7 päivän kuluessa siitä, kun tuomioistuimen päätös luettelon hyväksymisestä julkaistaan kaupparekisterissä.

Tervehdyttämissuunnitelmaa voivat ehdottaa velkojat, joiden saatavat muodostavat vähintään kolmasosan vakuussaatavista, ja velkojat, joiden saatavat muodostavat vähintään kolmasosan vakuudettomista saatavista, lukuun ottamatta seuraavia velkojia: velkojat, joilla on maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekemisen jälkeen eräntyneiden vakuudettomien velkojen lakisääteisestä tai sopimuserusteisesta korosta johtuvia saatavia; velkojat, joilla on yhtiömiehen tai osakkaan velalliselle myöntämistä lainoista johtuvia saatavia; velkojat, joiden saatavat johtuvat lahjoituksista tai velkojalle menettelystä aiheutuneista kustannuksista lukuun ottamatta ennakolta maksettua kustannuksia, jos velallisen varat eivät riitä kattamaan niitä.

Velkoja, jolla on hyväksytyt saatava tai tuomioistuimen tunnustama äänioikeus, voi ehdottaa velallisen yritystä koskevaa tervehdyttämissuunnitelmaa ja äänestää sen puolesta (myös poissaolevana notaarin vahvistamalla kirjeellä, jossa on velkojan allekirjoitus). Velkojat voivat esittää väitteen hyväksytyä suunnitelmaa vastaan 7 päivän kuluessa suunnitelman hyväksymisestä. Tämä koskee myös velkojia, joilla on hylättyjä saatavia, joista on nostettu tuomioistuimessa kauppalain 694 §:n mukainen vahvistuskanne.

Mikäli velallinen ei noudata suunnitelman mukaisia velvoitteitaan, velkojat, joilla on vähintään 15 prosenttia suunnitelman mukaisesti muunnettujen saatavien kokonaismäärästä, voivat pyytää maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista uudelleen.

Velkoja voi esittää tuomioistuimelle kirjallisen väitteen jakotaulukkoa vastaan ja tämän jälkeen hakea muutosta tuomioistuimen päätökseen, jolla taulukko hyväksyttiin.

Jos velallinen jättää noudattamatta velkojien kanssa kauppalain 740 §:n perusteella tehtyä tuomioistuimen ulkopuolista sopimusta, velkojat, joilla on vähintään 15 prosenttia kaikkien saatavien kokonaismäärästä, voivat pyytää tuomioistuinta aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn uudelleen.

Keskeytetty maksukyvyttömyysmenettely käynnistetään uudelleen velallisen tai sellaisen velkojan kirjallisesta hakemuksesta, jolla on hyväksytyt saatava tai oikeusteitse vahvistettu saatava, jos vuoden kuluessa menettelyn keskeyttämisestä vapautetaan riittäviä saatavia varten varattuja määriä tai löydetään varoja, joista ei ollut tietoa maksukyvyttömyysmenettelyn aikana.

Kuukauden kuluessa siitä, kun velallisen hakemus oikeuksiensa ennalleen palauttamisesta julkaistaan kaupparekisterissä, jokainen velkoja, jolla on hyväksytty saatava tai oikeusteitse vahvistettu saatava, voi esittää väitteen sitä vastaan.

Bulgarialainen tuomioistuin voi aloittaa velkojan pyynnöstä sekundäärisen maksukyvyyttömyysmenettelyn sellaista elinkeinonharjoittajaa vastaan, joka on ulkomaisessa tuomioistuimessa julistettu maksukyvyyttömäksi ja jolla on merkittävää omaisuutta Bulgariassa. Velkoja, joka on saanut osittaisen maksun päämenettelyssä, osallistuu varallisuuden jakoon sekundäärimenettelyssä, jos osuus, jonka se saisi, on suurempi kuin muille velkojille sekundäärimenettelyssä jaettava osuus.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Pesänhoitajalla on valtuudet tehdä selvityksiä ja määrittää velalliselle kuuluva omaisuus; osallistua oikeudenkäynteihin, joissa velallinen on vastaajana, ja panna vireille oikeudenkäyntejä velallisen puolesta; pyytää laissa säädettyissä tapauksissa, että sopimukset, joissa velallinen on osapuolena, irtisanotaan, peruutetaan tai mitätöidään; perii velallisen rahamääräisiä saatavia ja tallettaa näin saadut varat erityiselle tilille; määrätä tuomioistuimen luvalla pankkitileille talletetuista velallisen rahavaroista, jos tämä on tarpeen velallisen omaisuuden hallinnointia ja suojaamista varten, ja muuntaa konkurssipesään sisältyvä omaisuus käteiseksi rahaksi.

Pesänhoitaja myy konkurssipesään sisältyvän omaisuuden ja omistusoikeudet kokonaisuudessaan, erillisinä osina tai yksittäisinä omaisuuskohteina ja oikeuksina saatuaan luvan tuomioistuimelta ja velkojainkokouksen hyväksymän päätöksen mukaisesti. Jos tällaista päätöstä ei ole tehty, pesänhoitaja päättää omaisuuden rahaksi muuntamisen tavasta ja menettelystä sekä säännöistä, joiden mukaan valitut arvonmäärittäjät arvottavat omaisuuden. Pesänhoitaja laatii myynti-ilmoituksen, joka sisältää tietoja velallisesta, kuvauksen myytävästä omaisuudesta, myyntiin sovellettavat säännöt ja menettelyn, myynnin päivämäärän, kellonajan ja paikan, tarjousten jättämisen määräajan myyntipäivänä ja myytävän omaisuuden arvonmäärityksen. Pesänhoitaja asettaa ilmoituksen näkyvästi esille sen kunnan toimitiloihin, jossa velallisen yrityksen päätoimipaikka sijaitsee, sekä velallisen päätoimipaikan toimitiloihin vähintään 14 päivää ennen ilmoituksessa mainittua myyntipäivää. Lisäksi pesänhoitaja laatii pöytäkirjan, jossa tehdään selkoa edellä mainituista toimista, ja huolehtii pöytäkirjan julkaisemisesta talousministeriön erityisessä tiedotteessa 14 päivää ennen ilmoituksessa mainittua myyntipäivää.

Myynti tapahtuu pesänhoitajan toimistossa tai velallisen yrityksen päätoimipaikassa ilmoituksessa mainittuna päivänä. Tarjoajien, jotka haluavat osallistua myyntiin, on talletettava ennakolta määrä, jonka suuruus on 10 prosenttia omaisuuden määritetystä arvosta. Kunkin tarjoajan on ilmoitettava tarjoamansa hinta numeroina ja sanallisesti ja jätettävä tarjous sekä kuitti maksetusta talletuksesta suljetussa kirjekuoressa. Tarjoukset jätetään pesänhoitajalle myyntipäivänä asetettuun määräaikaan mennessä ja merkitään niitä koskevaan erityiseen rekisteriin vastaanottojärjestyksessä. Heti asetetun määräajan umpeuduttua pesänhoitaja lukee saadut tarjoukset paikalla olevien tarjoajien läsnä ollessa ja laatii menettelystä pöytäkirjan. Tarjoukset, jotka on saatu tarjoajilta, joilla ei ole oikeutta osallistua myyntiin, sekä tarjoukset, joissa tarjotaan määritettyä arvoa alemmaa hintaa, ovat mitättömiä. Omaisuus myydään korkeimman tarjouksen tehneelle. Jos useampi kuin yksi tarjoaja on tehnyt korkeimman tarjouksen, ostaja ratkaistaan huutokaupalla, jonka pesänhoitaja suorittaa viipymättä paikalla olevien tarjoajien läsnä ollessa. Voittanut tarjoaja merkitään pesänhoitajan laatimaan pöytäkirjaan, jonka pesänhoitaja ja kaikki tarjoajat allekirjoittavat. Ostajan on maksettava tarjoamansa hinta, josta vähennetään ennakolta talletettu 10 prosentin osuus, 7 päivän kuluessa myyntipäivästä. Jos ostaja on velkoja, jolla on hyväksytty saatava, tai vakuusvelkoja, pesänhoitaja laatii jakolaskelman, josta käy ilmi osuus, jonka ostaja maksaa hinnasta ja joka pidätetään muiden velkojien saatavien maksamiseksi, sekä se osuus hinnasta, joka kuitataan velkojan saatavaa vastaan. Tässä tapauksessa ostajan on maksettava jakolaskelman mukaisesti pidätettävät määrät muiden velkojien saatavien kattamiseksi 7 päivän kuluessa laskelman voimaantulosta tai, jos muita velkoja ei ole, se osa hinnasta, joka ylittää hänen saatavansa. Jos hintaa ei makseta 7 päivän kuluessa, pesänhoitaja tarjoaa omaisuutta toiseksi korkeimman tarjouksen tehneelle tarjoajalle, ellei tämä ole peruuttanut takuutalletustaan. Sen jälkeen pesänhoitaja julistaa kyseisen tarjoajan tämän suostumuksella ostajaksi. Pesänhoitaja toistaa tarvittaessa tämän prosessin, kunnes omaisuutta on tarjottu kaikille tarjoajille, jotka jättivät vähintään määritettyä arvoa vastaavan tarjouksen.

Jos tarjoajia ei ole tai jos ei saada päteviä tarjouksia tai ostaja ei maksa hintaa, julkaistaan uusi myynti-ilmoitus ja järjestetään avoin huutokauppa, jossa aloitushintana on 80 prosenttia omaisuuden arvioidusta arvosta. Tarjoukset merkitään tarjousluetteloon, ja pesänhoitaja määrittää vähimmäiskorotuksen, joka ilmoitetaan myynti-ilmoituksessa.

Jos ostajaksi julistettu tarjoaja suorittaa maksettavan määrän ajoissa, tuomioistuin antaa määräyksen omaisuuden siirtymisestä ostajan omistukseen maksua seuraavana päivänä. Huutokaupan muut tarjoajat ja velallinen voivat riitauttaa päätöksen muutoksenhaku tuomioistuimessa. Jos määräys omaisuuden siirtymisestä ostajan omistukseen julistetaan pätemättömäksi tai myynti mitätöidään, järjestetään toinen huutokauppa, kun uusi ilmoitus on julkaistu.

Pesänhoitaja siirtää omistusoikeuden ostajan omistukseen tätä koskevan lainvoimaisen määräyksen sekä tarvittavien omaisuudensiirto- ja saantikirjamaksujen suorittamisen todistavan kuitin perusteella. Riski omistusoikeuden menettämisestä on ostajalla, ja kustannukset, jotka aiheutuvat omistusoikeuden turvaamisesta siihen asti, että se siirtyy ostajalle, maksetaan konkurssipesästä.

Jos yhteisomistuksessa olevaa omistusoikeutta vastaan on aloitettu täytäntöönpanomenettelyjä joidenkin omistajien velan johdosta, toimitetaan kuvaus koko omistusoikeudesta, mutta vain velallisen omistama aineeton osuus myydään. Omaisuus voidaan myydä kokonaisuudessaan muiden yhteisomistajien kirjallisesti antamalla suostumuksella.

Jos myydään omaisuutta, jonka velallinen on kiinnittänyt tai pantannut jonkin toisen osapuolen velan vakuudeksi tai ostanut kiinnityksen tai pantin rasittamana, pesänhoitaja lähettää vakuusvelkojalle ilmoituksen myynnin ajankohdasta. Tällöin laaditaan erillinen jakolaskelma, josta käy ilmi tällaisen omaisuuden myynnistä vakuusvelkojalle maksettavat määrät. Pesänhoitaja varaa vakuusvelkojalle jakolaskelman mukaan maksettavan määrän ja luovuttaa sen velkaa koskevan täytäntöönpanomääräyksen tai saatavan hyväksymistä maksukyvyyttömyysmenettelyssä koskevan todistuksen esittämistä vastaan. Pesänhoitaja varaa sellaiselle vakuusvelkojalle maksettavan määrän, jonka saatavan vakuudeksi on asetettu panttioikeus, kun hänelle esitetään todistus panttioikeuden merkitsemisestä rekisteriin ja velallisen allekirjoittama notaarin vahvistama lausuma, jolla todistetaan vakuudellisen lainan tämänhetkinen määrä.

Konkurssituomioistuin antaa pesänhoitajan pyynnöstä ja velkojainkokouksen tekemän päätöksen mukaisesti luvan velallisen omaisuuden myyntiin suorilla neuvotteluilla tai välittäjän välityksellä, jos kokonaisuudessaan, erillisinä osina tai yksittäisinä omaisuuskohteina ja oikeuksina myytäväksi asetettua velallisen omaisuutta ja omistusoikeuksia ei ole saatu myytyä ostajien puutteen tai ostajan vetäytymisen vuoksi. Myyntihinnan on oltava vähintään 80 prosenttia arvioidusta arvosta. Tarjous velallisen muissa yrityksissä omistamien osakkeiden ostamisesta on ensin esitettävä muille yhtiömiehille. Jos tarjousta ei hyväksytä kuukauden kuluessa, osakkeet myydään. Tässä tapauksessa osakkeiden ostohinta on maksettava enintään 60 kuukauden kuluessa ostajan valitsemisesta, ja sopimus tehdään, kun hinta on maksettu täysimääräisesti.

Jos velallisen omistamia asuntoja vuokrataan velallisen työntekijöille niiden realisointia koskevan velkojainkokouksen päätöksen tekoajankohtana, pesänhoitajan on ensin tarjottava asuntoja ostettavaksi työntekijöille tai muille henkilöille, joilla on työsuhteista velallisen kanssa johtuvia saatavia, paitsi jos kyseisistä kiinteistöistä on meneillään oikeudenkäyntejä. Pesänhoitaja lähettää jokaiselle henkilölle kirjallisen kutsun, joka sisältää kuvauksen kiinteistöistä, sen määritetyn arvon, maksuajan, joka on vähintään 30 ja enintään 60 päivää, sekä pankkitilin, jolle maksu on suoritettava. Osapuolten on vastattava ilmoitukseen 14 päivän kuluessa ja ilmoitettava pesänhoitajalle, ovatko ne halukkaita ostamaan kiinteistön arvonmäärityksessä ilmoitettuun hintaan asetetun määräajan kuluessa. Kun hinta on maksettu, työntekijät voivat kuitata velallisen heille velkaa oleviin maksamattomiin palkkoihin perustuvat saatavansa. Myyntisopimus laaditaan saantokirjana, jonka pesänhoitaja allekirjoittaa myyjän ominaisuudessa. Myyjä vastaa myynnistä aiheutuvista kuluista.

Pesänhoitaja pyytää, että velkojan tai kolmannen osapuolen hallussa oleva pantiksi asetettu omaisuuskohte luovutetaan hänelle, ja myy sen kauppalain 46 luvussa säädetyn menettelyn mukaisesti, ellei laki salli velkojan järjestävän myyntiä ilman tuomioistuimen myötävaikutusta.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Maksukyvttömyysmenettelyssä voidaan ilmoittaa seuraavat saatavat:

pantilla tai kiinnityksellä taattuja velkoja koskevat saatavat tai ulosmitattuja velkoja koskevat saatavat, jotka on rekisteröity panttioikeuksista annetun lain mukaisesti

saatavat, joiden suhteen käytetään panttioikeutta

maksukyvttömyysmenettelystä aiheutuvat kustannukset (menettelystä perittävä leimavero ja kaikki muut maksukyvttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen voimaantuloon asti aiheutuneet kustannukset; pesänhoitajan korvaus; työntekijöiden saatavat, jos velallisen yritys ei ole lopettanut liike toimintaansa;

konkurssipesän laajentamisesta, hallinnoinnista, arvonmäärittämisestä ja jakamisesta aiheutuneet kustannukset; sekä velallisen ja tämän perheen hyväksi maksettavat elatusapumaksut)

työsopimuksista johtuvat saatavat, jotka olivat olemassa ennen maksukyvttömyysmenettelyn aloittamista

velallisen maksama lakisääteinen korvaus kolmansille osapuolille

julkisoikeudelliset velat valtiolle tai kunnille, muun muassa veroista, tulleista, maksuista ja pakollisista sosiaalivakuutusmaksuista johtuvat velat, jos ne syntyivät ennen maksukyvttömyysmenettelyn aloittamista

maksukyvttömyyden alkamisen jälkeen syntyneet saatavat, joita ei ole maksettu eräpäivänä

mahdolliset jäljellä olevat vakuudettomat saatavat, jotka syntyivät ennen maksukyvttömyysmenettelyn aloittamista

maksukyvttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekemisen jälkeen erääntyneiden vakuudettomien velkojen lakisääteinen tai sopimusperusteinen korko yhtiömiehen tai osakkaan velalliselle myöntämät lainat

lahjoitukset

velkojille maksukyvttömyysmenettelyn yhteydessä aiheutuneet kustannukset lukuun ottamatta kauppalain 629b §:n mukaisia kustannuksia (ennakolta maksetut alustavat oikeudenkäyntikulut).

Velkojat, joilla on maksukyvttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen jälkeen syntyneitä saatavia, saavat maksun kunkin saatavan eräpäivänä, ja jos maksua ei saada, niiden saatavat maksetaan kauppalain 722 §:n 1 momentissa säädetyn menettelyn mukaisesti.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Velkojien on ilmoitettava saatavansa konkurssituomioistuimelle kirjallisesti kuukauden kuluessa maksukyvttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen merkitsemisestä kaupparekisteriin ja mainittava saatavan perusteet ja määrä, etuoikeudet ja vakuudet sekä prosessiosoite ja lisäksi toimitettava kirjallisia todisteita.

Pesänhoitaja laatii 7 päivän kuluessa tämän kuukauden määräajan umpeutumisesta

luettelon, jossa ilmoitetut saatavat esitetään niiden vastaanottojärjestyksessä ja josta käyvät ilmi saatavan perusteet ja määrä, etuoikeudet ja vakuudet sekä ilmoittamispäivämäärä

luettelon saatavista, jotka pesänhoitajan on viran puolesta merkittävät luetteloon ja joita ovat muun muassa työntekijöiden työsuhteista velallisen kanssa johtuvat saatavat sekä julkisoikeudelliset velat, jotka on arvioitu ja vahvistettu lainvoimaisessa päätöksessä

luettelon ilmoitetuista saatavista, joita ei ole hyväksytty.

Saatavat, jotka ilmoitetaan sen jälkeen, kun päätöksen merkitsemisestä kaupparekisteriin on kulunut kuukausi, mutta enintään kahden kuukauden kuluessa tämän määräajan umpeutumisesta, lisätään luetteloon ilmoitetuista saatavista ja hyväksytään laissa säädetyllä menettelyllä. Kun tämä toinen määräaika on umpeutunut, maksukyvttömyysmenettelyn alkamiseen mennessä syntyneihin velkoihin perustuvia saatavia ei voida ilmoittaa.

Jos keskeytetty maksukyvttömyysmenettely aloitetaan uudelleen, saatavien ilmoittamisen määräaika alkaa kauppalain 632 §:n 2 momentin mukaisen päätöksen merkitsemisestä (päättös jatkaa keskeytettyä maksukyvttömyysmenettelyä).

Sellaiseen velkaan perustuvat saatavat, jota ei ole maksettu eräpäivään mennessä ja joka syntyi maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen ja ennen tervehdyttämissuunnitelman hyväksymistä, ilmoitetaan saman menettelyn mukaisesti ja lisätään pesänhoitajan laatimaan täydentävään luetteloon.

Pesänhoitaja huolehtii siitä, että luettelot julkaistaan nopeasti kaupparekisterissä, ja saattaa ne velkojien ja velallisen saataville tuomioistuimen kirjaamossa. Velallinen sekä mikä tahansa velkoja voi toimittaa tuomioistuimelle kirjallisen väitteen, josta toimitetaan jäljennös pesänhoitajalle, hyväksyttyä tai hylättyä saatavaa vastaan 7 päivän kuluessa luettelon julkaisemisesta kaupparekisterissä. Saatavaa ei voida riitauttaa, jos se on vahvistettu lainvoimaisella tuomiolla, joka on annettu sitä maksukyvttömyysmenettelyä koskevan aloittamispäätöksen jälkeen, johon pesänhoitaja osallistui.

Jos luetteloita vastaan ei esitetä väitteitä, tuomioistuin hyväksyy luettelon hyväksytyistä ja merkityistä saatavista viran puolesta suljetussa käsittelyssä välittömästi 7 päivän määräajan umpeuduttua. Jos luetteloita vastaan esitetään väitteitä, tuomioistuin tarkastelee niitä avoimessa käsittelyssä kutsuttuaan oikeuteen pesänhoitajan, velallisen, velkojan, jonka saatavan kirjaaminen luetteloon tai kirjaamatta jättäminen on riitautettu, sekä velkojan, joka on esittänyt väitteen saatavaa vastaan. Kaikki vastaväitteet käsitellään yhdessä käsittelyssä, mikäli mahdollista. Jos jokin vastaväite katsotaan perustelluksi, tuomioistuin hyväksyy luettelon tarvittavin muutoksin. Muussa tapauksessa tuomioistuin hylkää vastaväitteet 14 päivän kuluessa käsittelystä. Tuomioistuimen päätös luettelon hyväksymisestä julkaistaan kaupparekisterissä, eikä siihen voida hakea muutosta.

Velkoja, joka on ilmoittanut saatavan yli kuukausi sen jälkeen, kun päätös merkittiin kaupparekisteriin, mutta kahden kuukauden kuluessa tämän määräajan umpeutumisesta, ei voi riitauttaa hyväksyttyä tai hylättyä saatavaa eikä pyytää velan järjestelyä konkurssipesän loppuosasta, jos konkurssipesän omaisuus on muunnettu rahaksi.

Tämän jälkeen ilmoitetut saatavat, jotka on hyväksytty laissa säädetyn menettelyn mukaisesti, lisätään tuomioistuimen hyväksymään luetteloon.

Velkoja tai velallinen, joka esitti hylätyn väitteen pesänhoitajan laatimaa luetteloa vastaan, ja velkoja, jonka saatava jätettiin pois hyväksytyjen saatavien luettelosta, tai velkoja ja velallinen, joihin liittyvä saatava lisättiin hyväksytyjen saatavien luetteloon tuomioistuimen hyväksymän vastaväitteen perusteella, voivat esittää kauppalain 694 §:n nojalla vaatimuksen hylätyn saatavan vahvistamisesta tai hyväksytyyn saatavan pätemättömäksi julistamisesta 7 päivän kuluessa päivästä, jona tuomioistuimen päätös hyväksytyjen saatavien luettelon hyväksymisestä julkaistaan kaupparekisterissä. Lainvoimaisella tuomiolla on ratkaiseva vaikutus velallisen, pesänhoitajan ja maksukyvttömyysmenettelyn kaikkien velkojien kannalta.

Maksukyvttömyysmenettelyssä hyväksytty saatava on saatava, joka sisältyy tuomioistuimen hyväksymään luetteloon hyväksytyistä saatavista, lukuun ottamatta kauppalain 694 §:n mukaisesti vahvistuskanteella riitautettuja saatavia.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Kauppalain mukaan varoja voidaan jakaa, kun konkurssipesän muuntaminen rahaksi on tuottanut riittävästi varoja.

Pesänhoitaja laatii taulukon saatavilla olevien varojen jakamisesta velkojien kesken ottaen huomioon heidän etusijajärjestyksensä, etuoikeutensa ja vakuutensa. Jakotaulukko säilyy osittaisena, kunnes kaikki saatavat on maksettu täysimääräisesti tai koko konkurssipesä on muunnettu rahaksi lukuun ottamatta sellaista omaisuutta, jota ei voida myydä. Jakotaulukko asetetaan näkyvästi esille 14 päivän ajaksi tähän varatulle ilmoitustaululle yleisölle

avoimissa tuomioistuimen tiloissa. Pesänhoitaja julkistaa jakotaulukon kaupparekisterissä. Velallinen, velkojatoimikunta ja kukin velkoja voivat edellä mainitussa määräajassa toimittaa tuomioistuimelle kirjallisen väitteen jakotaulukkoa vastaan. Tuomioistuin hyväksyy jakotaulukon mahdollisin tarvittavin muutoksin varmistettuaan sen laillisuuden viran puolesta tai vastaväitteen perusteella. Päätös jakoluettelon hyväksymisestä ja sitä vastaan esitetyt väitteet julkaistaan kaupparekisterissä ja annetaan näin tiedoksi velkojille ja velalliselle. Jakotaulukon hyväksymispäätöksen voi riitauttaa joko velallinen, velkojatoimikunta tai sellainen velkoja, joka on esittänyt vastaväitteen, taikka velkoja, joka ei ole esittänyt väitettä, silloin kun tuomioistuin on hyväksymispäätöksessä kumonnut jakotaulukon tai muuttanut sitä. Pesänhoitaja suorittaa tuomioistuimen hyväksymän taulukon mukaisen jaon. Kun konkurssipesän realisoinnista saatuja varoja jaetaan, saatavat maksetaan seuraavassa, kauppalaain 722 §:ssä säädettyssä järjestyksessä: panttioikeuksia koskevan lain mukaisesti rekisteröidyt saatavat, jotka on taattu pantilla, kiinnityksellä, ulosmittauksella tai takavarikolla – vakuuden realisoinnista saaduista varoista

saatavat, joiden suhteen sovelletaan panttioikeutta – panttioikeuden kohteena olevan omaisuserän arvosta maksukyvyttömyysmenettelystä aiheutuvat kustannukset (menettelystä perittävä leimavero ja kaikki muut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen voimaantuloon asti aiheutuneet kustannukset; pesänhoitajan korvaus; työntekijöiden saatavat, jos velallisen yritys ei ole lopettanut liiketoimintaansa; konkurssipesän laajentamisesta, hallinnoinnista, arvonmäärittämisestä ja jaosta aiheutuneet kustannukset; sekä velallisen ja tämän perheen hyväksi maksettavat elatusapumaksut);

työsopimuksista johtuvat saatavat, jotka olivat olemassa ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista

velallisen maksama lakisääteinen korvaus kolmansille osapuolille

julkisoikeudelliset velat valtiolle tai kunnille, muun muassa veroista, tulleista, maksuista ja pakollisista sosiaalivakuutusmaksuista johtuvat velat, jos ne syntyivät ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista

saatavat, jotka syntyivät maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen ja joita ei ole maksettu eräpäivänä

mahdollisesti jäljellä olevat vakuudettomat saatavat, jotka syntyivät ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöstä

maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekemisen jälkeen erääntyneiden vakuudettomien velkojen lakisääteinen tai sopimusperusteinen korko yhtiömiehen tai osakkaan velalliselle myöntämät lainat

lahjoitukset

velkojille maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä aiheutuneet kustannukset lukuun ottamatta kauppalaain 629b §:n mukaisia kustannuksia (ennakolta maksetut alustavat oikeudenkäyntikulut).

Jos varoja ei ole riittävästi edellä alakohdissa 3–12 tarkoitettujen saatavien maksamiseksi, varat jaetaan suhteellisesti kullekin velkojen luokalle. Jos valtio on ilmoittanut useita samaan luokkaan kuuluvia saatavia ja ne on hyväksytty, määrät maksetaan yhtenä maksuna varainjakotililtä, ja kansallinen verohallinto jakaa ne edelleen vero- ja sosiaalivakuutusprosessilain mukaisesti. Kansallinen verohallinto ilmoittaa suoritusta jaosta konkurssituomioistuimelle ja pesänhoitajalle viipymättä.

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekemisen jälkeen erääntyneiden vakuudettomien velkojen lakisääteisestä tai sopimusperusteisesta korosta johtuvat saatavat, yhtiömiehen tai osakkaan velalliselle myöntämistä lainoista johtuvat saatavat, lahjoituksista johtuvat saavat sekä saatavat kustannuksista, joita velkojille aiheutuu maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä, lukuun ottamatta kauppalaain 629b §:n mukaisia kustannuksia (ennakolta maksetut alustavat oikeudenkäyntikulut), voidaan maksaa vasta, kun kaikkien muiden velkojen saatavat on maksettu täysimääräisesti. Velkoja, joka on ilmoittanut saatavan vasta jaon jälkeen, otetaan mukaan myöhempiin jakoihin, eikä velkojalla ole oikeutta saada tasausta aiemmin jaettujen varojen osalta. Vakuusvelkojat säilyttävät vakuutensa maksumenettelyssä. Niiden saatavat maksetaan ensin, ja tätä etuoikeutta sovelletaan vain vakuuden realisoinnista saatuihin varoihin. Jos pantiksi asetetun tai kiinnitetyn omaisuuden myyntihinta ei riitä kattamaan koko velkamäärää sekä kertynyttä korkoa, velkoja osallistuu jakoon yhdessä vakuudettomien velkojen kanssa. Jos jonkin pantiksi tai vakuudeksi asetetun omaisuuden myyntihinta on suurempi kuin vakuussaatanan arvo, kertynyt korko mukaan luettuna, yli jäävä määrä lisätään konkurssipesään. Tämä sääntö koskee myös sellaisten velkojen saatavien maksamista, joilla on panttioikeus.

Velkoja, jonka saatava on maksettu osittain päämenettelyssä, jossa ulkomainen tuomioistuin on julistanut elinkeinonharjoittajan maksukyvyttömäksi, osallistuu omaisuuden jakoon bulgarialaisessa tuomioistuimessa aloitetussa sekundäärimenettelyssä, jos elinkeinonharjoittajalla on merkittäviä varoja Bulgariassa ja osuus, jonka velkoja saisi omaisuuden jaosta sekundäärimenettelyssä, on suurempi kuin saman menettelyn muiden velkojen osuus. Sekundäärimenettelyssä suoritettua omaisuuden jaon jälkeen jäljelle jäävät varat siirretään päämenettelyn varoihin.

Mahdollisesti lykättävä saatava sisällytetään ensimmäiseen jakoon riitaisena saatavana, ja varaus sen maksamiseksi merkitään jakolaskelmaan. Saatava jätetään pois lopullisesta jaosta, jos lykkäysedellytys on yhä pätevä. Purkamisehdon alainen saatava sisällytetään kuitenkin jakoon saatavana, johon ei liity ehtoja.

Myös siviilikanteella riitautetun saatavan määrää vastaava varaus merkitään jakolaskelmaan. Jos vain vakuus tai etuoikeus riitautetaan, saatava sisällytetään väliaikaisesti jakoon vakuudettomana saatavana, kunnes riita on ratkaistu, ja jakolaskelmaan merkitään varaus, joka vastaa määrää, jonka velkoja saisi vakuudellisesta saatavasta. Tervehdyttämisuunnitelmassa tai realisoidun konkurssipesän jaossa on tehtävä varaus sellaisia hylättyjä saatavia varten, jotka on riitautettu kauppalaain 694 §:n mukaisilla vahvistuskanteilla.

Pesänhoitaja tallettaa tuomioistuimen määräyksen perusteella pankkiin lopullisen jaon yhteydessä varat, jotka on tarkoitettu perimättömiä tai riitaisia saatavia varten. Velallinen voi saada konkurssipesästä mahdollisesti jäljelle jäävän osan, kun sen velat on maksettu täysimääräisesti.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Tuomioistuin määrää maksukyvyttömyysmenettelyn päätettäväksi seuraavissa tapauksissa:

menettelyn jatkamista ei ole pyydetty vuoden kuluessa kauppalaain 632 §:n 1 momentin mukaisesta päätöksen kirjaamisesta (päätös keskeyttää maksukyvyttömyysmenettely siitä syystä, että saatavilla oleva omaisuus ei riitä kattamaan menettelyn kustannuksia ja menettelyn alustavia kuluja ei ole maksettu)

konkurssipesän varat on käytetty loppuun

kaikki saatavat on maksettu

tervehdyttämisuunnitelma hyväksytään

velallisen ja kaikkien hyväksytyt saatavia omaavien velkojen välillä tehdään sopimus, mikäli sopimus täyttää sovellettavat lakisääteiset vaatimukset eikä kauppalaain 694 §:n mukaista kannetta hyväksytyt saatavan puuttumisen vahvistamiseksi ole nostettu.

Kolmessa ensimmäisessä tapauksessa tuomioistuin määrää maksukyvyttömyysmenettelyn päättämistä koskevassa päätöksessä, että elinkeinonharjoittaja poistetaan rekisteristä, paitsi jos kaikkien velkojen saatavat on maksettu ja konkurssipesässä on jäljellä omaisuutta. Päätökseen voidaan hakea muutosta 7 päivän kuluessa sen merkitsemisestä kaupparekisteriin.

Maksukyvyttömyysmenettelyä ei päätetä, jos velallisen vastuut on taattu kolmansien osapuolien vakuuksilla ja täytäntöönpanomenettely vakuuksia vastaan on edelleen käynnissä tai jos velallinen on osapuolena meneillään olevassa oikeudenkäynnissä.

Maksukyvyttömyysmenettelyjen lisäksi ei säädetä itsenäisistä menettelyistä, joiden tarkoituksena olisi yrityssaneeraus velallisen yrityksen pelastamiseksi.

Yrityksen tervehdyttäminen on maksukyvyttömyysmenettelyn itsenäinen valinnainen vaihe. Tervehdyttämisen toteuttaminen edellyttää tuomioistuimelle tehtävää nimenomaista kirjallista hakemusta, jossa jokin seuraavista osapuolista ehdottaa tervehdyttämissuunnitelmaa: velallinen, pesänhoitaja, velkojat, joilla on vähintään kolmasosa vakuussaatavista, velkojat, joilla on vähintään kolmasosa vakuudettomista saatavista; yhtiömiehet tai osakkaat, joilla on vähintään kolmasosa velallisen yrityksen osakepääomasta; vastuunalainen yhtiömies tai kaksikymmentä prosenttia velallisen yrityksen kaikista työntekijöistä. Tervehdyttämissuunnitelmaa (tai -suunnitelmia) voidaan ehdottaa maksukyvyttömyyshakemuksen jättämisestä siihen asti, kun on kulunut kuukausi hyväksytyjen saatavien luettelon hyväksymistä koskevan tuomioistuimen päätöksen merkitsemisestä kaupparekisteriin. Velallisen tai pesänhoitajan ehdottamasta tervehdyttämissuunnitelmasta aiheutuneet kustannukset katetaan konkurssipesästä, ja kaikissa muissa tapauksissa ne kattaa suunnitelmaa ehdottanut osapuoli.

Tervehdyttämissuunnitelman sisällön on täytettävä kauppalaain 700 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset, ja siinä on käsiteltävä muun muassa sitä, missä määrin saatavat, jotka sisältäisivät tuomioistuimen hyväksymiin luetteloihin suunnitelman ehdottamisajankohtana, maksetaan; kunkin saatavien luokan maksutapaa ja -aikataulua, sellaisten riitautettujen hylättyjen saatavien maksutakuita, joiden suhteen on meneillään oikeudenkäyntejä suunnitelman ehdottamisajankohtana; edellytyksiä, joilla avointen yhtiöiden tai kommandiittiyhtiöiden yhtiömiehet vapautetaan täysin tai osittain vastuusta; sitä, missä määrin kunkin velkojien luokan saatavat maksettaisiin verrattuna siihen omaisuuteen, jonka ne saisivat laissa säädetyn yleisen menettelyn mukaisessa jaossa; kullekin velkojien luokalle suunnitelman toteuttamisen yhteydessä annettavia takuita; suunnitelman toteuttamiseksi suoritettavia hallinnointitoimia ja organisatorisia, oikeudellisia, taloudellisia, teknisiä ja muita toimia; sekä suunnitelman vaikutuksia velallisen yrityksen työntekijöihin.

Tervehdyttämissuunnitelmassa voidaan lisäksi ehdottaa toimia tai liiketoimia yrityksen kannattavuuden palauttamiseksi, kuten koko yrityksen tai sen osan myyntiä, myynnin toteuttamisedellytyksiä ja -tapaa, ostajaa, lainan muuntamista osakkeiksi, velkojen uudistamista tai muita toimia ja liiketoimia (suunnitelmasta on nimenomaisesti jätettävä pois mahdollisuus myydä vesi- ja jätevesihuollosta vastaavien toimijoiden omaisuutta, jota nämä tarvitsevat ensisijaisesti toimintoihinsa, kunnes kyseiselle alueelle on nimetty uusi vesi- ja jätevesihuollosta vastaava toimija), valvontaelimen nimittämistä valvomaan velallisen toimia tervehdyttämissuunnitelman keston tai lyhyemmän ajan, maksujen lykkäämistä, täydellistä tai osittaista veloista vapauttamista, yrityssaneerausta tai muita toimia ja liiketoimia.

Jos suunnitelma täyttää laissa (kauppalaain 700 §:n 1 momentti) säädetty edellytykset, tuomioistuin antaa päätöksen, jolla suunnitelma hyväksytään käsiteltäväksi velkojainkokouksessa, ja julkaisee kaupparekisterissä ilmoituksen, jossa vahvistetaan kokouksen päivämäärä. Tarvittaessa tuomioistuin lähettää suunnitelmaa ehdottaneelle osapuolelle ilmoituksen, jossa sitä kehoitetaan korjaamaan havaitut puutteet. Suunnitelman hylkäämispäätökseen voi hakea muutosta 7 päivän kuluessa.

Suunnitelmasta voivat äänestää vain velkojat, joilla on hyväksytyjä saatavia tai joille tuomioistuin on myöntänyt äänioikeuksia. Velkojat äänestävät erikseen laissa säädettyissä eri luokissa. Velkojat voivat äänestää myös poissaolevina notaarin vahvistaman ja velkojan allekirjoittaman valtakirjan välityksellä.

Suunnitelma hyväksytään kussakin velkojien luokassa kunkin luokan saatavien yksinkertaisella enemmistöllä. Väitteitä hyväksytyä suunnitelmaa vastaan voidaan jättää konkurssituomioistuimeen 7 päivän kuluessa äänestyksestä. Vastaväitteitä voivat jättää myös velkojat, joilla on hyväksymättömiä saatavia, joiden osalta on nostettu kauppalaain 694 §:n mukaisia vahvistuskanteita. Suunnitelma hylätään, jos yli puolet velkojista, joilla on hyväksytyjä saatavia, äänestää sitä vastaan, riippumatta siitä, mihin luokkaan nämä saatavat kuuluvat. Ilmoitus suunnitelman hyväksymisestä julkaistaan kaupparekisterissä. Tuomioistuin vahvistaa hyväksytyt tervehdyttämissuunnitelman, jos se täyttää kauppalaain 705 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset eli jos kaikki laissa säädetty edellytykset sen hyväksymiseksi velkojien eri luokissa täyttyvät; sen on hyväksynyt velkojien enemmistö, jolla on yli puolet tuomioistuimen hyväksymiin luetteloihin sisällyttyistä hyväksytyistä saatavista; mikäli suunnitelmassa kaavaillaan osittaista maksua, vähintään yksi suunnitelman hyväksynyt velkojien luokka saa osittaisen maksun; kaikkia saman luokan velkojia kohdellaan yhdenveroisesti, paitsi jos vahinkoa kärsivät velkojat ovat kirjallisesti hyväksyneet muunlaisen kohtelun; suunnitelmalla varmistetaan, että eri mieltä oleva velkoja ja eri mieltä oleva velallinen saavat saman maksun kuin minkä ne olisivat saaneet, jos omaisuus olisi jaettu laissa säädetyn yleisen menettelyn mukaisesti; yksikään velkoja ei saa enempää kuin sille sen hyväksytyt saatavan perusteella kuuluu; yhtiömiehille tai osakkeille ei makseta tuloja, ennen kuin on maksettu täysimääräisesti sen velkojien luokan saatavat, jonka etuihin suunnitelma vaikuttaa; yksityisille elinkeinonharjoittajille, vastuunalaisille yhtiömiehille ja näiden perheille ei makseta tuomioistuimen vahvistamaa määrää suurempia elatusapumaksuja, ennen kuin on maksettu täysimääräisesti sen velkojien luokan saatavat, jonka etuihin suunnitelma vaikuttaa. Jos velkojainkokous on hyväksynyt useita suunnitelmia ja kaikki suunnitelmat täyttävät laissa säädetty edellytykset, tuomioistuin hyväksyy sen suunnitelman, jota ovat äänestäneet velkojat, joilla on yli puolet hyväksytyistä saatavista.

Tervehdyttämissuunnitelma voidaan hyväksyä bulgarialaisen tuomioistuimen aloittamaan sekundääriseen maksukyvyttömyysmenettelyyn, jos elinkeinonharjoittajalla on merkittävää omaisuutta Bulgariassa, mikäli pesänhoitaja päämenettelyssä, jossa ulkomainen tuomioistuin on julistanut elinkeinonharjoittajan maksukyvyttömäksi, antaa suostumuksensa.

Päätöksellä tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisestä tuomioistuin määrää maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisestä ja nimittää joko tervehdyttämissuunnitelmassa ehdotetun tai velkojainkokouksessa valitun valvontaelimen. Päätökseen tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisestä ja päätökseen velallisen yrityksen velkojainkokouksessa hyväksytyt tervehdyttämissuunnitelman hylkäämisestä voidaan hakea muutosta 7 päivän kuluessa niiden merkitsemisestä kaupparekisteriin.

Tuomioistuimen hyväksymä suunnitelma sitoo velallista ja kaikkia velkojia, joilla on ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamis päätöstä syntyneisiin velkoihin perustuvia saatavia. Kukin velkoja voi hakea täytäntöönpanomääräystä siviiliprosessilain 405 §:ssä säädetyn menettelyn mukaisesti muunnetun saatavan täytäntöönpanemiseksi sen määrään katsomatta.

Jos velallinen lyö laimin tervehdyttämissuunnitelman toteuttamisen, velkojat, joilla on suunnitelman mukaisesti muunnettuja saatavia, jotka muodostavat vähintään 15 prosenttia saatavien kokonaismäärästä, tai tuomioistuimen nimittämä valvontaelin voivat pyytää tuomioistuinta jatkamaan maksukyvyttömyysmenettelyä tämän edellyttämättä maksukyvyttömyyden tai yiivelkaantuneisuuden todistamista. Tässä tapauksessa suunnitelman muuntava vaikutus velkojien oikeuksiin ja vakuuksiin säilyy muuttumattomana. Uudelleen aloitetussa maksukyvyttömyysmenettelyssä ei toteuteta tervehdyttämisen menettelyä.

Jos on tarkoitus myydä joko koko yritys tai sen osa, myyntisopimus on tervehdyttämissuunnitelman mukaan tehtävä kuukauden kuluessa siitä, kun suunnitelman hyväksymispäätös on tullut voimaan. Jos myyntisopimusta ei saada tehtyä hyväksytyssä tervehdyttämissuunnitelmassa asetetussa määräajassa, kukin osapuoli voi kuukauden kuluessa myyntisopimuksen tekemistä koskevan yhden kuukauden määräajan umpeutumista pyytää konkurssituomioistuinta julistamaan sopimuksen tehdyksi. Jos mikään osapuolista ei pyydä sopimuksen julistamista tehdyksi ja velkoja on jättänyt hakemuksen, konkurssituomioistuin jatkaa menettelyä ja julistaa velallisen maksukyvyttömäksi.

Tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisen lisäksi kauppalaisa säädetään toisesta mahdollisesta järjestelystä velallisen ja velkojien välillä. Velallinen voi tehdä itsenäisesti kirjallisen velkajärjestelysopimuksen kaikkien velkojien kanssa, joilla on hyväksytyjä saatavia, missä tahansa menettelyn vaiheessa ilman pesänhoitajan edustusta. Jos sopimus täyttää laissa säädetty edellytykset, tuomioistuin antaa päätöksen maksukyvyttömyysmenettelyn keskeyttämisestä, mikäli ei ole nostettu lainkaan kauppalaain 694 §:n 1 momentin mukaisia kanteita hyväksytyt velan olemassaolon kiistämiseksi. Päätökseen voidaan hakea muutosta 7 päivän kuluessa sen merkitsemisestä kaupparekisteriin.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Lopullinen velkojainkokous tekee päätöksen konkurssipesään sisältyvästä omaisuudesta, jota ei voida myydä, ja se voi päättää, että arvoltaan vähäinen omaisuus tai saatavat, joiden periminen olisi kohtuuttoman vaikeaa, vapautetaan velalliselle. Pesänhoitaja tallettaa tuomioistuimen määräyksen perusteella pankkiin lopullisen jaon yhteydessä varat, jotka on tarkoitettu perimättömiä tai riitaisia saatavia varten.

Maksukyvyyttömyysmenettelyn päätyttyä yleinen luovutuskielto kumotaan ja turvaamistoimi kumotaan viran puolesta siitä päivästä lähtien, jona päätös maksukyvyyttömyysmenettelyn päättämisestä on kirjattu rekisteriin.

Kaikki saatavat, joita ei ilmoitettu, ja oikeudet, joita ei käytetty maksukyvyyttömyysmenettelyssä, raukeavat. Saatavat, joita ei voitu maksaa maksukyvyyttömyysmenettelyssä, raukeavat, paitsi jos menettelyä jatketaan kauppalaain 744 §:n 1 momentin mukaisesti (jos vuoden kuluessa menettelyn keskeyttämisestä riitaisia saatavia varten varat määrät vapautetaan tai löydetään varoja, joiden olemassaolosta ei ollut tietoa maksukyvyyttömyysmenettelyn aikana).

Jos velallinen on tehnyt velkajärjestelysopimuksen kaikkien hyväksytyjä saatavia omaavien velkojien kanssa ja maksukyvyyttömyysmenettely on päätetty, velkojat voivat käyttää oikeussuojakeinoja siviililaisissa säädettyjen yleisten sääntöjen mukaisesti, ellei sopimuksessa toisin määrätä tai kauppalaissa toisin säädetä. Jos velallinen lyö laimin velkajärjestelysopimuksen toteuttamisen, velkojat, joilla on vähintään 15 prosenttia kaikista saatavista, voivat pyytää maksukyvyyttömyysmenettelyn jatkamista tämän edellyttämättä maksukyvyyttömyyden tai ylivelkaantuneisuuden todistamista.

Kun maksukyvyyttömyysmenettely on päätetty tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisen perusteella, alkaa ennen maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamispäätöstä syntyneiden vastuiden osalta kulu uusi velvoitteista ja sopimuksista annetun lain 110 §:n mukainen vanhentumisaika, joka käynnistyy tervehdyttämissuunnitelman hyväksymispäätöksen voimaantulopäivästä, jos kyseiset vastuut on maksettava välittömästi, tai vastuiden erääntymispäivästä, jos tervehdyttämissuunnitelmassa määrätään niiden lykkäämisestä. Velvoitteista ja sopimuksista annetun lain 110 §:n mukaan kaikki saatavat raukeavat viisivuotisen lakisääteisen vanhentumisajan umpeuduttua, ellei laissa toisin säädetä. Jos on esitetty hakemus maksukyvyyttömyysmenettelyn jatkamiseksi, vanhentumisaikaa ei sovelleta hyväksytyihin saataviin niin kauan kuin menettely on käynnissä. Velkoja voi hakea täytäntöönpanomääräystä muunnetulle saatavalleen sen määrästä riippumatta tuomioistuimen hyväksymän tervehdyttämissuunnitelman perusteella.

16 Kuka vastaa maksukyvyyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Bulgarian lainsäädännön mukaan maksukyvyyttömyysmenettelyn kuluja ovat seuraavat:

maksukyvyyttömyysmenettelystä maksettava leimavero ja kaikki muut maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen voimaantulopäivään asti aiheutuneet kulut

pesänhoitajan korvaus

velallisen yrityksen työntekijöiden saatavat, jos yritys ei ole lopettanut liiketoimintaansa

konkurssipesän laajentamisesta, hallinnoinnista, arvonmäärityksestä ja jaosta aiheutuneet kustannukset

velallisen ja tämän perheen hyväksi maksettavat elatusapumaksut.

Leimaveroa ei tarvitse maksaa ennakolta, jos velallinen on jättänyt maksukyvyyttömyyshakemuksen. Leimavero maksetaan konkurssipesästä omaisuuden jaon yhteydessä. Jos velkoja jättää maksukyvyyttömyyshakemuksen ja jos jokin yhteisvelkoja nimetään menettelyn osapuoleksi, leimavero peritään velkojalta tai yhteisvelkojaksi nimetyiltä osapuolelta.

Jos velallisen käytettävissä olevat varat eivät riitä kattamaan maksukyvyyttömyysmenettelyn alustavia kustannuksia tai jos maksukyvyyttömyysmenettelyn aikana todetaan, että velallisen käytettävissä olevat varat eivät riitä kattamaan maksukyvyyttömyysmenettelyn kustannuksia, tuomioistuin määrää maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamista varten määrän, joka velallisen tai velkojan on maksettava ennakolta tuomioistuimen asettamassa määräajassa.

Tuomioistuin arvioi maksukyvyyttömyysmenettelyn alustavat kustannukset ottaen huomioon väliaikaisen pesänhoitajan sen hetkisen korvauksen sekä maksukyvyyttömyysmenettelyn arvioidut kustannukset. Jos velallinen on avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, tuomioistuin määrää kulujen maksamisesta ennakolta ottaen huomioon vastuunalaisten yhtiömiesten omaisuuden.

Maksukyvyyttömyysmenettelyn alettua kulut katetaan konkurssipesästä. Tuomioistuin voi antaa tätä varten määräyksen, jolla pesänhoitaja valtuutetaan tekemään tarvittavat luovutukset.

Jos menettely on konkurssipesän laajentamisvaiheessa, leimaveroa ei tarvitse maksaa ennakolta. Leimaveroa ei peritä, jos maksukyvyyttömyyteen liittyvät olosuhteet merkitään kaupparekisteriin tuomioistuimen päätösten ja määräysten perusteella ja ulosmittauksen tai yleisen luovutuskieillon voimaantulon ja poistamisen jälkeen.

Menettelyssä, joka on pantu vireille kauppalaain 645, 646 ja 647 §:n ja velvoitteista ja sopimuksista annetun lain 135 §:n mukaisen takaisinsaantikanteen perusteella, leimaveroa ei makseta ennakolta tuomioistuimen oikeusasteesta riippumatta. Jos kanne hyväksytään, leimavero peritään oikeudenkäynnin hävinneeltä osapuolelta. Jos kanne hylätään, leimavero peritään konkurssipesästä. Jos pesänhoitaja on nostanut takaisinsaantikanteen ja tämä hylätään, kolmansille osapuolille maksukyvyyttömyysmenettelystä aiheutuneet kulut maksetaan konkurssipesästä.

Leimaveroa ei makseta ennakolta vahvistuskanteesta, jonka on nostanut velkoja tai velallinen kauppalaain 694 §:n nojalla. Jos kanne hylätään, kantajan on maksettava kulut.

Velkojan saatava, joka ilmoitetaan lakisääteisen määräajan umpeuduttua mutta enintään kahden kuukauden kuluessa määräajan umpeutumisesta, lisätään luetteloon ilmoitetuista saatavista ja hyväksytään laissa säädettyllä menettelyllä. Hyväksymisestä aiheutuvat lisäkustannukset maksaa saatavan esittänyt velkoja.

Velallisen tai pesänhoitajan ehdottamasta tervehdyttämissuunnitelmasta aiheutuneet kustannukset katetaan konkurssipesästä, ja kaikissa muissa tapauksissa ne kattaa suunnitelmaa ehdottanut osapuoli. Ellei tuomioistuimen hyväksymässä tervehdyttämissuunnitelmassa muuta määrätä, tuomioistuin määrää velallisen maksamaan leimaverot ja aiheutuneet kustannukset.

Kulut, jotka aiheutuvat realisoitavan omaisuuden turvaamisesta siihen asti, että se siirtyy ostajan omistukseen, katetaan konkurssipesästä. Velallisen omistamien ja sen työntekijöille vuokrattujen asuntojen myynnistä aiheutuvat kulut maksaa myyjä.

Kun realisoitu omaisuus jaetaan, maksukyvyyttömyysmenettelyssä aiheutuneista kuluista johtuvat saatavat maksetaan sen jälkeen, kun vakuussaatavat sekä saatavat, joihin sovelletaan pidätysoikeutta, on maksettu.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Kauppalaissa säädetään suojatoimista, joilla suojataan konkurssivelkojia toimilta ja liiketoimilta, joita velallinen toteuttaa konkurssipesän tyhjentämiseksi ja velkojien etujen vahingoittamiseksi. Laissa otetaan käyttöön "epäilyksenalaisen ajanjakson" käsite. Kyseessä on kiistämätön oletama siitä, että velkojien eduille aiheutuu vahinkoa, jos tiettyjä toimia tai oikeustoimia toteutetaan tämän ajanjakson aikana. Epäilyksenalaisen ajanjakson pituus vaihtelee sen toimen tyyppin mukaan, johon etujen vahingoittumista koskevaa oletamaa sovelletaan. Tiettyjen liike- ja muiden toimien osalta epäilyksenalainen ajanjakso alkaa maksukyvyyttömyyden tai ylivelkaantuneisuuden alkamis päivästä, mutta aikaisintaan yksi vuosi ennen maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämistä, ja päättyy maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen tekopäivään. Muissa tapauksissa se alkaa kolme vuotta, kaksi vuotta tai yksi vuosi ennen maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämistä ja sisältää ajanjakson maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämisen ja maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen välillä. Myös tietyt liike- ja muut toimet, jotka toteutetaan maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamispäätöksen jälkeen vakiintuneen menettelyn vastaisesti eli ilman pesänhoitajan ennakko-suostumusta, katsotaan vahingollisiksi.

Kauppalain mukaan vahingollisiksi oletetut liike- ja muiden toimien tyypit on määritelty kattavasti ja ne jakautuvat kahteen ryhmään: mitättömiin toimiin sekä konkurssivelkoihin nähden täytäntöönpanokelvottomiin toimiin.

Mitättömiä toimia säännellään kauppalaain 646 §:n 1 momentissa. Kyseisessä pykälässä säädetään, että seuraavat liike- ja muut toimet ovat pätemättömiä velkoihin nähden, jos ne suoritetaan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamis päätöksen tekemisen jälkeen vastoin vahvistettuja menettelysääntöjä:

ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamis päätöstä otetun velan maksu

konkurssipesään kuuluvan omistusoikeuden tai omaisuuskohteen asettaminen pantiksi tai kiinnittäminen liiketoimi, joka koskee konkurssipesään kuuluvaa oikeutta tai omaisuuskohtetta.

Muun tyyppisiä vahingollisia liike- ja muita toimia, jotka voidaan julistaa täytäntöönpanokelvottomiksi, säännellään kauppalaain 645 §:n 3 momentissa, 646 §:n 2 momentissa ja 647 §:ssä sekä velvoitteista ja sopimuksista annetun lain 135 §:ssä. Jotta liike- ja muut toimet olisivat täytäntöönpanokelvottomia konkurssivelkoihin nähden, ne on täytynyt julistaa täytäntöönpanokelvottomiksi lainvoimaisella tuomiolla.

Kauppalain 646 §:n 2 momentin mukaan seuraavat velallisen maksukyvyttömyyden tai ylivelkaantuneisuuden jälkeen toteuttamat toimet tai liiketoimet voidaan julistaa täytäntöönpanokelvottomiksi velkoihin nähden, jos ne on toteutettu mainittujen määräaikojen puitteissa:

velan ennaikainen maksaminen maksutapaan katsomatta maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneen vuoden aikana kiinnityksen tai pantin luominen aiemmin vakuudettoman velalliselta perittävän saatavan vakuudeksi maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneen vuoden aikana

velallisen suorittama erääntyneen velan maksaminen maksutapaan katsomatta maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden kuuden kuukauden aikana.

Jos velkoja tiesi velallisen olevan maksukyvytön tai ylivelkaantunut, määräaika on kahdessa ensimmäisessä tapauksessa kaksi vuotta ja kolmannessa vuosi. Velkojan oletetaan tienneen maksukyvyttömyydestä tai ylivelkaantuneisuudesta, jos velallinen ja velkoja ovat etuyhteydessä toisiinsa tai jos velkoja tiesi tai olisi voinut tietää seikoista, joiden perusteella voidaan kohtuudella päätellä velallisen olevan maksukyvytön tai ylivelkaantunut.

Täytäntöönpanokelvottomuuteen ei voida vedota ensimmäisessä ja kolmannessa tapauksessa, jos velka maksetaan velallisen tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä ja jos

maksu suoritetaan osapuolten sopimia ehtoja noudattaen samanaikaisesti kun velalliselle toimitetaan tavaroita tai palveluja maksua vastaavasta arvosta tai 30 päivän kuluessa maksettavan velan erääntymisestä tai

velkoja on maksun jälkeen todella toimittanut velalliselle tavaroita tai palveluja maksua vastaavasta arvosta.

Täytäntöönpanokelvottomuuteen ei voida vedota toisessa tapauksessa, jos pantti tai kiinnitys luotiin

ennen lainan myöntämistä velalliselle tai samanaikaisesti sen kanssa

korvaamaan toinen esinevakuus, jota ei voida julistaa täytäntöönpanokelvottomaksi kauppalaain 41 luvun I jaksossa säädettyjen sääntöjen mukaisesti pantatun tai kiinnitetyn omaisuuskohteen hankkimista varten myönnetyn lainan vakuudeksi.

Kauppalain 646 §:n 2 momentin mukainen pätemättömyys ei vaikuta oikeuksiin, joita kolmannet osapuolet ovat vilpittömässä mielessä hankkineet ennen takaisinsaantikanteen nostamista koskevan hakemuksen jättämistä. Kolmannen osapuolen oletetaan toimineen vilpillisessä mielessä, kunnes toisin todistetaan, jos se on etuyhteydessä velalliseen tai henkilöön, jonka kanssa velallinen neuvotteli.

Valtion julkisoikeudellisia ja yksityisiltä olevia yksityisen täytäntöönpanon alaisia saatavia, jotka velallinen on maksanut, ei voida julistaa pätemättömiksi konkurssivelkoihin nähden edellä esitettyjen sääntöjen ja menettelyn mukaisesti.

Kauppalain 647 §:n 1 momentin mukaan seuraavat toimet ja liiketoimet, jotka velallinen suorittaa mainittuina määräaikoina, voidaan julistaa pätemättömiksi konkurssivelkoihin nähden:

liiketoimet, joista ei saada korvausta (lukuun ottamatta tavanomaisia lahjoituksia), joissa on osapuolena velalliseen etuyhteydessä oleva henkilö ja jotka on toteutettu maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden kolmen vuoden aikana

liiketoimet, joista ei saada korvausta ja jotka on toteutettu maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden kahden vuoden aikana

alihintaan tapahtuneet liiketoimet, jotka on toteutettu maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden kahden vuoden aikana mutta ei ennen maksukyvyttömyyden tai ylivelkaantuneisuuden alkamista

kolmannen osapuolen vastuita koskevat kiinnitykset, pantit tai henkilökohtaiset vakuudet, jotka on luotu maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneen vuoden aikana mutta ei ennen maksukyvyttömyyden tai ylivelkaantuneisuuden alkamista

kolmannen osapuolen vastuita koskevat kiinnitykset, pantit tai henkilökohtaiset vakuudet, jotka on luotu velalliseen etuyhteydessä olevan velkojan hyväksi maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden kahden vuoden aikana mutta ei ennen maksukyvyttömyyden tai ylivelkaantuneisuuden alkamista

velkoja vahingoittavat liiketoimet, joissa on osapuolena velalliseen etuyhteydessä oleva henkilö ja jotka on tehty maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden kahden vuoden aikana.

Yhtiölain 647 §:n 1 momenttia sovelletaan toimiin ja liiketoiimiin, joita velallinen toteuttaa maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemuksen jättämisen ja maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamis päätöksen välisenä aikana. Pätemättömäksi julistaminen ei vaikuta oikeuksiin, joita kolmannet osapuolet ovat hankkineet vilpittömässä mielessä korvausta vastaan ennen hakemuksen jättämistä.

Myös kuittaus voidaan mitättöidä konkurssivelkoihin nähden, jos velkoja hankki saatavan ja otti velalliselle olevan velan ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamis päätöksen tekoajankohtaa tietäen saatavan hankkiessaan tai velan ottaessaan, että velallinen oli maksukyvytön tai ylivelkaantunut tai että maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamishakemus oli jätetty.

Velallisen maksukyvyttömäksi tai ylivelkaantuneeksi julistamisen jälkeen mutta aikaisintaan vuotta ennen maksukyvyttömyysmenettelyn

aloittamishakemuksen jättämistä tekemä kuittaus on pätemätön konkurssivelkoihin nähden lukuun ottamatta sitä osaa, jonka velkoja saisi jaossa, kun omaisuus on realisoitu, riippumatta siitä, milloin keskinäiset velat otettiin.

Velvoitteista ja sopimuksista annetun lain 135 §:llä säännellään toimia, joita pesänhoitaja tai velkoja voi toteuttaa velallisen vahingollisten toimien mitättömiseksi, jos velallinen tiesi kyseisten toimien vahingollisesta vaikutuksesta. Jos toimien motiivina on voiton tavoittelu, vahingollisuuden oletetaan olleen myös sen osapuolen tiedossa, jonka kanssa velkoja neuvotteli. Pätemättömyys ei vaikuta oikeuksiin, joita kolmannet osapuolet ovat vilpittömässä mielessä hankkineet korvausta vastaan ennen takaisinsaantikanteen nostamista koskevan hakemuksen jättämistä. Kolmannen osapuolen oletetaan tienneen vahingollisuudesta, kunnes toisin todistetaan, jos kolmas osapuoli on velallisen puoliso, lähisukulainen ylenevässä tai alenevässä polvessa tai sisarus. Jos toimi toteutettiin ennen saatavan syntymistä, se on mitätön vain, jos velallinen ja osapuoli, jonka kanssa velallinen neuvotteli, toteuttivat sen tarkoituksenaan vahingoittaa velkojaa.

Pesänhoitaja voi nostaa kanteen, jolla pyritään mitättömään liike- tai muu toimi tai julistamaan se pätemättömiksi konkurssivelkoihin nähden, sekä täytäntöönpanokanteen konkurssipesän laajentamiseksi. Mikäli pesänhoitaja ei tätä tee, kanteen voi nostaa mikä tahansa konkurssivelkoja. Kun velkoja esittää vaatimuksen, tuomioistuimien nimeää viran puolesta myös pesänhoitajan kantajaksi. Jos jokin velkoja on esittänyt vaatimuksen, muut velkojat eivät saa

enää esittää samaa vaatimusta. Toinen velkoja voi kuitenkin pyytää tuomioistuinta nimeämään sen toiseksi kantajaksi ennen asian ensimmäistä käsittelyä. Lainvoimaisella tuomiolla on vaikutuksia velalliseen, pesänhoitajaan ja kaikkiin velkoihin.

Jos tuomioistuin on julistanut jonkin liiketoimen pätemättömäksi konkurssivelkoihin nähden, kolmannen osapuolen varat palautetaan, ja jos näitä varoja ei löydy konkurssipesästä tai on olemassa rahavelka, kolmannelta osapuolelta tulee menettelyssä velkoja.

Takaisinsaantikanne, jonka pesänhoitaja nostaa päämaksukyvyttömyysmenettelyssä, jossa ulkomainen tuomioistuin on julistanut elinkeinonharjoittajan maksukyvyttömäksi, tai bulgarialaisessa tuomioistuimessa siinä tapauksessa käynnistetystä sekundäärisessä maksukyvyttömyysmenettelyssä, että elinkeinonharjoittajalla on merkittävää omaisuutta Bulgariassa, katsotaan nostetuksi kummassakin menettelyssä.

Päivitetty viimeksi: 17/02/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Tšekki

Oikeudellinen kehys

Tšekin tasavallassa maksukyvyttömyysmenettelyistä säädetään ensisijaisesti maksukyvyttömyyttä ja maksukyvyttömyysmenettelyjä koskevassa säädöksessä n:o 182/2006 (Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení) (maksukyvyttömyyslaki), jonka lisäksi sovelletaan siviiliprosessilakia n:o 99/1963 (Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád).

Toinen tärkeä säädös on konkurssipesän hoitajaa koskeva säädös n:o 312/2006 (Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích), joka (yhdessä maksukyvyttömyyslain kanssa) muodostaa tämän tehtävän hoitamista koskevan oikeudellisen kehyksen.

Näiden säädösten ajantasaiset toisinnot ovat saatavilla [täältä](#).

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa luonnollisia ja oikeushenkilöitä vastaan riippumatta siitä, ovatko ne liiketoimintayksiköitä.

Eri maksukyvyttömyysmenettelyt (konkurssi, yrityssaneeraus, velkajärjestely) eroavat toisistaan sen mukaan, mille oikeussubjektille ne on tarkoitettu.

Konkurssihakemus voidaan tehdä kaikille oikeussubjekteille, mutta yrityssaneeraus on tarkoitettu ainoastaan yrityksille ja velkajärjestely ensisijaisesti muille kuin yrityksille (ks. jäljempänä).

Maksukyvyttömyysmenettelyä ei voida aloittaa valtiota, itsenäisiä paikallisviranomaisia, poliittisia puolueita tai liikkeitä vastaan vaalien aikana eikä eräitä muita, lähinnä julkisoikeudellisia yhteisöjä vastaan. Rahalaitoksiin ja vakuutusyhtiöihin sovelletaan erikoissääntöjä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvyttömyys tai uhkaava maksukyvyttömyys

Maksukyvyttömyysmenettelyt ovat oikeudellisia menettelyjä, joissa käsitellään velallisen maksukyvyttömyyttä tai uhkaavaa maksukyvyttömyyttä ja keinoja tilanteen selvittämiseksi. Lähtökohtana on aina maksukyvyttömyys tai uhkaava maksukyvyttömyys.

Velallinen on maksukyvytön, jos (nämä ovat *kumulatiivisia* ehtoja):

velallisella on useita velkoja

velallisella on taloudellisia vastuita, jotka ovat erääntyneet yli 30 päivää sitten

velallinen ei pysty hoitamaan näitä vastuita.

Velallisia on pidettävä maksukyvyttöminä erityisesti, jos he eivät ole maksaneet merkittävää osaa veloistaan tai eivät ole hoitaneet niitä yli kolme kuukautta niiden erääntymisen jälkeen tai jos mitään erääntyneistä veloista ei saada perittyä täytäntöönpano- tai ulosottomääräyksellä.

Velallinen, joka on yritys (joko luonnollinen tai oikeushenkilö), on maksukyvytön myös ylivelkaantuneena eli jos velkoja on useita ja velan määrä ylittää omaisuuden arvon.

Uhkaava maksukyvyttömyys tarkoittaa tilannetta, jossa kaikki olosuhteet huomioon ottaen voidaan olettaa, ettei velallinen pysty täyttämään merkittävää osaa taloudellisista vastuistaan ajallaan eräpäivään mennessä.

Maksukyvyttömyysmenettelytyypit

Tšekin lain mukaan on olemassa kolme perustapaa käsitellä velallisen maksukyvyttömyyttä tai uhkaavaa maksukyvyttömyyttä maksukyvyttömyysmenettelyissä:

konkurssi (*konkurs*)

yrityssaneeraus (*reorganizace*)

velkajärjestely (*odlužení*).

Maksukyvyttömyyslaissa ei määrätä, mitä erilaisista maksukyvyttömyyden hoitotavoista velallisen pitäisi käyttää, vaan annetaan vapaus valita joko selvitysmenettely (konkurssi) tai tervehdyttäminen (yrityssaneeraus ja velkajärjestely). Valitun käsiteltävän pitäisi olla sellainen, joka takaa velkojen kannalta parhaan tuloksen.

Konkurssi on yleinen tapa hoitaa maksukyvyttömyyttä. Siinä velkojen saatavat maksetaan konkurssituomion nojalla suhteutetusti velallisen omaisuuden realisoinnista saaduilla tuloilla. Velallinen ei kuitenkaan vapaudu maksamattomista veloista tai niiden osista, ellei laissa toisin säädetä. Tätä maksukyvyttömyyden käsitelytapaa käytetään aina, kun yrityssaneeraus tai velkajärjestely, jotka ovat velalliselle suotuisampia toimenpiteitä, eivät ole mahdollisia, tai mikäli menettelyn aikana selviää, ettei niitä voida jatkaa.

Yrityssaneeraus voi olla mahdollinen käsiteltäessä yritysvelallisen maksukyvyttömyyttä tai uhkaavaa maksukyvyttömyyttä. Yrityssaneeraus sisältää liiketoiminnan uudelleenjärjestelyn. Menettelyssä edellytetään, että velkojen saatavat maksetaan vähitellen velallisen liiketoiminnan jatkuessa, samalla kun yrityksen toimintaa tervehdytetään maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen hyväksymän saneerausohjelman mukaisesti. Velkojat tarkkailevat suunnitelman edistymistä.

Velkajärjestely on tapa käsitellä maksukyvyttömyyttä tai uhkaavaa maksukyvyttömyyttä sellaisten velallisten osalta, jotka ovat luonnollisia henkilöitä (myös yrittäjiä) ja oikeushenkilöitä, jotka eivät ole liiketoimintayksiköitä. Tässä maksukyvyttömyysmenettelyssä otetaan huomioon ennemminkin sosiaaliset kuin taloudelliset näkökohdat. Sen tarkoituksena on antaa velallisille mahdollisuus jatkaa toimintaansa puhtaalta pöydältä ja kannustaa heitä osallistumaan aktiivisesti velan maksamiseen. Velallisen on yleensä ainakin pystyttävä maksamaan pesänhoitajan palkka ja käteiskulut kokonaisuudessaan, vähintään saman suuruinen summa muille velkojille sekä lain nojalla maksettavat elatusapusaatavat ja velkajärjestelyhakemuksen laatineen henkilön palkkio. Tiettyihin luokkiin kuuluville velallisille (vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeellä oleville sekä velallisille, jotka pystyvät täyttämään velkojen vaateet tiettyyn prosenttiosuuteen saakka) voidaan myöntää velkajärjestely lyhennykselle ajanjaksolle. Vakuusvelkojen saatavat oletetaan katettavan vakuuksista. Velkajärjestelyn toisena tavoitteena on vähentää taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden henkilöiden auttamiseen tarvittavien julkisten varojen määrää. Velkajärjestely voidaan toteuttaa realisoimalla maksukyvyttömän omaisuutta tai toteuttamalla maksuohjelma yhdessä maksukyvyttömän omaisuuden realisoinnin kanssa.

Kuka voi panna maksukyvyttömyysmenettelyn vireille?

Maksukyvyttömyysmenettely voidaan panna vireille ainoastaan hakemuksen perusteella. Menettely aloitetaan päivänä, jona maksukyvyttömyyshakemus saapuu asiassa toimivaltaiseen tuomioistuimeen. Maksukyvyttömyyshakemuksen voi tehdä velallinen tai velkoja. Kun kyseessä on uhkaava maksukyvyttömyys, hakemuksen voi tehdä vain velallinen.

Yritysvelallisilta (joko luonnollinen tai oikeushenkilö) edellytetään maksukyvyttömyyshakemuksen jättämistä välittömästi sen jälkeen kun he saavat tietää tai heidän olisi perustellusti pitänyt tietää maksukyvyttömyydestään.

Konkurssimenettelyn aloittaminen

Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin tekee päätöksen yrityksen asettamisesta konkurssiin erillistuomiona. Poikkeustapauksissa tämä tuomio voidaan yhdistää maksukyvyttömyyspäätökseen (jos velallinen ei voi hyödyntää yrityssaneerausta eikä velkajärjestelyä). Konkurssituomio tulee voimaan, kun sitä koskeva ilmoitus on julkaistu maksukyvyttömyysrekisterissä.

Yrityssaneerauksen aloittaminen

Yrityssaneeraus aloitetaan maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen luvalla, jonka se antaa velallisen tai rekisteröidyn velkojan hakemuksen perusteella.

Yrityssaneerauslupa voidaan myöntää, jos (nämä ovat *ei-kumulatiivisia* ehtoja):

velallisen kokonaisliikevaihdon nettoarvo maksukyvyttömyyshakemusta edeltävällä tilikaudella oli vähintään 50 000 000 CZK; tai

velallisella on vähintään 50 työntekijää; tai

velallinen esittää maksukyvyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle yhdessä maksukyvyttömyyshakemuksen kanssa tai viimeistään maksukyvyttömyyspäätöksen antopäivänä saneerausohjelman, jonka on hyväksynyt vähintään puolet vakuusvelkojista (vaateiden kokonaismäärän perusteella) ja vähintään puolet kaikista vakuudettomista velkojista (vaateiden kokonaismäärän perusteella).

Yrityssaneerausta ei voida hyväksyä, jos velallinen on selvitysmenettelyssä oleva oikeushenkilö, arvopaperikauppias tai yksikkö, jolla on lupa tehdä kauppaa raaka-ainepörssissä erillislainsäädännön mukaisesti.

Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin hyväksyy yrityssaneerauksen, jos sitä koskevat oikeudelliset edellytykset täyttyvät. Päätöksestä ei voi valittaa.

Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin hylkää yrityssaneerausta koskevan hakemuksen, jos: a) kaikki olosuhteet huomioon ottaen voidaan oikeutetusti epäillä, että hakemus on tehty vilpillisessä mielessä; b) hakemuksen on jättänyt uudelleen henkilö, jota tuomioistuin on jo kuullut aikaisemmin edeltävän hakemuksen johdosta; tai c) hakemuksen on tehnyt velkoja, mutta velkojainkokous ei ole hyväksynyt sitä. Muutosta näihin tuomioihin voivat hakea vain hakemuksen tehneet henkilöt.

Velkajärjestelyn aloittaminen

Velallinen voi jättää velkajärjestelyhakemuksen tätä varten laaditulla lomakkeella, tarvittaessa yhdessä maksukyvyttömyyshakemuksen kanssa (jos velkoja ei ole aloittanut maksukyvyttömyysmenettelyä). Edellytyksenä on, että velkajärjestelyä hakee velallisen puolesta asianajaja, notaari, ulosottomies, pesänhoitaja tai yleisen edun nimissä toimiva henkilö. Velallinen voi jättää hakemuksen itse vain siinä tapauksessa, että hänellä oikeus- tai talousalan korkeakoulututkinto. Velkajärjestelyhakemuksessa ja sen liitteissä on esitettävä erityisesti tiedot velallisen aiemmista ja odotetuista tuloista sekä luettelo omaisuudesta ja valahtoinen vakuutus siitä, että velalliselle on maksukyvyttömyyshakemuksen laatimisen yhteydessä ilmoitettu tämän velvoitteista maksukyvyttömyysmenettelyssä ja että veloista vapauttamisen yhteydessä velallinen maksaa asianmukaisesti velkojiansa saatavat, pyrkii kaikin kohtuullisin toimin maksamaan saatavat kokonaisuudessaan, noudattaa kaikkia maksukyvyttömyyslain ja velkajärjestelyn hyväksymispäätöksen mukaisia velvoitteita ja ilmoittaa kaikki tulonsa täysimääräisesti.

Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin myöntää luvan velkajärjestelyn aloittamiseen, jos sen ehdot täyttyvät. Se hylkää velkajärjestelyhakemuksen, jos kaikki olosuhteet huomioon ottaen voidaan oikeutetusti epäillä, että hakemus on tehty vilpillisessä mielessä tai että velallinen ei pysty maksamaan takaisin tiettyä vähimmäismäärää, joka kattaa pesänhoitajan palkkion ja kulut, maksamattomat ja maksettavaksi tulevat elatusmaksut, velkajärjestelyhakemuksen tehneen henkilön palkkion sekä tietyn tavallisille vakuudettomille velkojille maksettavan määrän. Tuomioistuin hylkää velkajärjestelyhakemuksen myös, jos maksukyvyttömyysmenettelyn siihenastiset tulokset ovat osoittaneet velallisen suhtautuneen menettelyvaatimukseen piittaamattomasti. Tuomioistuin hylkää hakemuksen myös siinä tapauksessa, että a) velalliselle on myönnetty velkajärjestely edellisten kymmenen vuoden aikana, b) velallisen velkajärjestely on lopetettu edellisten viiden vuoden aikana vilpillisen tarkoituksen vuoksi tai c) velallinen on lopettanut menettelyn edellisten kolmen kuukauden aikana peruuttamalla hakemuksen. Tuomioistuin ei kuitenkaan hylkää hakemusta näistä syistä, jos velallinen on tehnyt sitoumuksen hyväksyttävästä syyistä tai velan määrän ja maksettavan suorituksen välillä on merkittävä epätasapaino. Vain velallisella on oikeus hakea muutosta hakemuksen hylkäämiseen.

Milloin maksukyvyttömyysmenettelyn oikeusvaikutukset tulevat voimaan

Maksukyvyttömyysmenettelyn oikeusvaikutukset tulevat voimaan, kun maksukyvyttömyysrekisterissä julkaistaan ilmoitus maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta (ks. jäljempänä). Maksukyvyttömyysmenettelyn vaikutukset ovat voimassa menettelyn loppuun saakka, ellei laissa toisin säädetä jonkin maksukyvyttömyysmenettelyn osalta.

Välitoimenpiteet ennen maksukyvyttömyyspäätöstä

Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi määrätä välitoimenpiteitä omasta aloitteestaan ennen kuin se antaa tuomion maksukyvyttömyyshakemuksesta, ellei laissa toisin säädetä. Henkilöltä, joka hakee sellaista välitoimenpidettä, jonka tuomioistuin voisi muutoin määrätä omasta aloitteestaan, ei vaadita vakuuksia. Vakuuksia ei vaadita myöskään välitoimenpiteitä hakevalta velalliselta.

Tällaisilla välitoimenpiteillä tuomioistuin voi muun muassa:

nimetä väliaikaisen edunvalvojan

rajoittaa maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen oikeusvaikutuksia

määrätä maksukyvyttömyyttä hakevan tallettamaan vakuuksia, jotka kattavat velalliselle aiheutuvista vahingoista tai muista menetyksistä maksettavat vahingonkorvaukset.

Maksukyvyttömyysrekisteri

Maksukyvyttömyysmenettelyjä koskevat tiedot julkaistaan oikeusministeriön (Ministerstvo spravedlnosti) ylläpitämässä maksukyvyttömyysrekisterissä. Se on sähköinen julkishallinnon tietojärjestelmä osoitteessa <https://isir.justice.cz>.

Maksukyvyttömyysrekisteri on olemassa ensisijaisesti siksi, että maksukyvyttömyysmenettelyt olisivat mahdollisimman julkisia ja että menettelyjen edistymistä voitaisiin seurata. Rekisterissä julkaistaan maksukyvyttömyysmenettelyistä ja niihin liittyvistä riita-asioista annetut tuomioistuimen päätökset, tapausasiakirjat ja muut tiedot, jotka on julkaistava maksukyvyttömyyslain tai maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksen nojalla. Maksukyvyttömyysrekisteri on yleisön saatavilla (joitakin yksityiskohtaisia tietoja lukuun ottamatta), ja kaikilla on oikeus tutkia sitä, tehdä kopioita ja hakea rekisteriotteita.

Sen lisäksi, että maksukyvyttömyysrekisteri toimii tietolähteenä, se on välttämätön asiakirjojen tiedoksiantamisen väline, jonka kautta voidaan toimittaa useimmat tuomioistuimen antamat tuomiot ja muut asiakirjat. Maksukyvyttömyysmenettelyistä ilmoitetaan maksukyvyttömyysrekisterissä yleensä kahden tunnin kuluessa hakemuksen jättämisestä (tuomioistuimen aukioloaikoina). Tämän jälkeen kaikki tuomioistuimen tuomiot ja muut asiakirjat julkaistaan maksukyvyttömyysrekisterissä. Näin kuka tahansa voi tarkkailla Tšekin tasavallassa käynnissä olevia maksukyvyttömyysmenettelyjä.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssipesä

Jos velallinen hakeutuu maksukyvyttömäksi, konkurssipesä käsittää velalliselle kuuluvan omaisuuden sillä hetkellä, kun maksukyvyttömyysmenettelyn oikeusvaikutukset alkavat. Lisäksi pesään kuuluu omaisuus, jonka velallinen hankkii maksukyvyttömyysmenettelyn aikana.

Jos velkoja tekee maksukyvyttömyyshakemuksen, konkurssipesä käsittää kaiken velalliselle kuuluvan omaisuuden sillä hetkellä, kun maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen välipäätös, jolla rajoitetaan (kokonaan tai osittain) velallisen oikeutta luovuttaa omaisuuttaan, tulee voimaan; velalliselle kuuluvan omaisuuden sillä hetkellä, kun päätökset velallisen maksukyvyttömyydestä tulevat voimaan; sekä omaisuuden, jonka velallinen hankkii maksukyvyttömyysmenettelyn aikana edellä mainittujen päätösten voimaantulon jälkeen.

Kun velallinen on omaisuuden osaomistaja, velallisen osuus tällaisesta omaisuudesta sisältyy konkurssipesään. Omaisuus kuuluu pesään, vaikka se olisi osa velallisen avio-oikeuden alaista omaisuutta.

Muiden kuin velallisen omaisuus kuuluu pesään, jos laissa niin säädetään, erityisesti jos se on saatu tehottoman oikeustoimen tuloksena. Omaisuuden realisointia varten tätä omaisuutta pidetään osana velallisen omaisuutta.

Ellei laissa toisin säädetä, konkurssipesä koostuu pääasiallisesti käteisestä, irtaimistosta ja kiinteistöistä, laitoksista ja laitteistoista, pankkikirjoista, talletustodistuksista ja muista talletusmuodoista, osuuksista, laskuista, sekeistä tai muista arvopapereista, osakkuuksista, velallisen rahavaateista ja muista kuin rahamääräisistä vaateista, mukaan lukien ehdolliset saatavat ja erääntymättömät saatavat, velallisen palkkiot, palkat, työbonukset ja muut ansiotulot, sekä muista oikeuksista ja varoista, joiden arvo voidaan määrittää rahassa. Konkurssipesä sisältää myös edellä mainittuun omaisuuteen liittyvät korot, tuotot, käyttö- ja tuotto-oikeudet ja edut.

Ellei laissa toisin säädetä, konkurssipesään ei kuulu omaisuus, joka ei voi olla täytäntöönpanomenettelyn tai ulosmittauksen kohteena. Tätä asiaa säädellään laissa n:o 99/1963 (siviiliprosessilaki). Velallisen omaisuudesta ei voida pakkokeinoin ulosmitata varoja, jotka ovat tarpeen velallisen ja hänen perheensä välittömien aineellisten tarpeiden tyydyttämiseen tai joita he tarvitsevat työssään, eikä muuta omaisuutta, jonka myynti olisi hyvän tavan vastaista (erityisesti vaatteet, kotitaloustuotteet, vihkimukset ja muut vastaavat, lääkkeet ja lääkinnälliset tarvikkeet, joita velallinen tarvitsee sairauden tai fyysisen vamman takia; käteinen, jonka määrä vastaa yhden henkilön perustoimeentulon määrää kerrottuna kahdella, sekä lemmikkieläimet). Velallisen liiketoimintaan kuuluvaa omaisuutta ei kuitenkaan voida jättää pois pesän omaisuudesta. Ellei laissa toisin säädetä, pesään ei lueta kuuluvaksi omaisuutta, jota erityislainsäädännön nojalla voidaan luovuttaa vain tietyllä tavalla (esim. kohdennetut apurahat ja takaisinperittävät avustukset valtion- tai paikallishallinnon budjetista tai valtion rahastosta).

Velallisen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen hankkiman tai hänelle siirtyneen omaisuuden käsittely

Omaisuus, jonka velallinen hankkii tai joka siirtyy velalliselle maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen, sisältyy periaatteessa konkurssipesään. Sovellettavasta maksukyvyttömyysmenettelystä riippuen sen suhteen voidaan kuitenkin menetellä myös toisin. Velallinen voi luovuttaa pesän omaisuutta ainoastaan noudattaen kyseiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen meneillään olevaan vaiheeseen liittyviä rajoitteita.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssipesän hoitajan tehtävä ja oikeudet

Konkurssipesän hoitajan tärkein tehtävä on hallita velallisen konkurssipesää ja käsitellä maksukyvyttömyysmenettelyyn välittömästi liittyviä ja muita riita-asioita. Pesänhoitaja pyrkii velkojen kannalta oikeasuhteiseen, nopeaan, taloudelliseen ja mahdollisimman tyydyttävään lopputulokseen.

Pesänhoitaja on virkansa puolesta sidottu toimimaan tunnollisesti ja huolellisesti. Hänen odotetaan kohtuuden rajoissa tekevän kaikkensa, jotta velkojat saisivat mahdollisimman täyden suorituksen. Hänen on asetettava velkojen yhteinen etu omien etujensa ja muiden etujen edelle.

Konkurssimenettelyssä pesänhoitaja saa oikeudet käyttää pesän varoja hoitaakseen pesän asioita ja maksaakseen velallisen pesän asioihin liittyviä velkoja.

Pesänhoitaja käyttää erityisesti konkurssipesään liittyvien osakkeiden omistajan oikeuksia, toimii työnantajan valtuuksin velallisen työntekijöitä koskevilla asioilla ja on vastuussa velallisen liiketoiminnasta, kirjanpidosta ja verovelvoitteista. Pesänhoitajan vastuulla on pääsääntöisesti pesän realisointi.

Yrityssaneerausessa pesänhoitajan tehtävänä on ensisijaisesti valvoa velallisen toimia ja jatkaa pesän selvittelyä ja inventaarion laatimista. Lisäksi hän käsittelee maksukyvyttömyysmenettelyyn liittyviä riita-asioita, kokoaa velkojaluettelon ja raportoi velkojatoimikunnalle. Pesänhoitaja toimii myös velallisen täysivaltaisena edustajana yhtiökokouksessa tai jäsenten kokouksessa.

Velkajärjestelymenettelyissä pesänhoitaja tekee yhteistyötä maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen ja velkojen kanssa valvoakseen velallista ja hänen toimiaan, realisoidakseen velallisen omaisuutta ja hoitaakseen kuukausittaiset suoritukset velkojille maksusuunnitelman mukaisesti.

Velallisen oikeudellinen asema

Konkurssimenettelyssä velallinen menettää oikeuden käyttää omaisuuttaan, harjoittaa muita oikeuksia ja suorittaa pesän velvoitteisiin liittyviä maksuja. Nämä valtuudet siirtyvät pesänhoitajalle. Lain mukaan velallisen suorittamat pesän omaisuuden käyttöön liittyvät oikeustoimet velkojia kohtaan eivät ole lainvoimaisia sen jälkeen kun käyttöoikeus on siirtynyt pesänhoitajalle.

Yrityssaneerausmenettelyssä velallinen pysyy pesän omistajana määrätyn rajoituksin. Velallinen saa tehdä konkurssipesän omaisuuden luovutukseen ja hallintaan kohdistuvia perustavanlaatuisia oikeustoimia vain velkojatoimikunnan luvalla. Tätä velvoitetta rikkova velallinen on vastuussa vahingoista tai muista velkojille tai kolmansille osapuolille aiheutuvista menetyksistä. Velallista hallinnoivien toimielinten jäsenet ovat vastuussa tällaisesta vahingosta tai menetyksestä yhteisvastuullisesti. ”Perustavanlaatuisilla oikeustoimilla” tarkoitetaan toimia, jotka muuttavat pesän arvoa, velkojen asemaa tai heidän korvaustaan merkittävästi. Pesänhoitaja toimii velallisen täysivaltaisena edustajana yhtiökokouksessa tai jäsenten kokouksessa.

Myös velkajärjestelymenettelyssä velallinen pysyy pesän omistajana määrätyn rajoituksin. Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin, pesänhoitaja ja velkojat valvovat velallista.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Kuittauksesta säädetään yleisellä tasolla siviiliprosessilaissa. Nyrkkisääntö on, että jos osapuolilla on samanlaisia vaatimuksia toisiaan kohtaan, kumpi tahansa voi ilmoittaa toiselle osapuolelle, että he kuittaavat saatavansa vastapuolen saatavia vastaan. Kuittaukset voidaan aloittaa heti, kun osapuolella on oikeus sekä vaatia saatavaansa että maksaa oma velkansa. Kuittauksella perutaan molemmat saatavat siltä osin kuin ne ovat toistensa kanssa päällekkäisiä; jos ne eivät kata toisiaan kokonaan, saatava kuitataan samalla tavalla kuin maksusuorituksessa. Nämä vaikutukset tulevat voimaan, kun kahdesta saatavasta tulee kuitattavia.

Maksukyvyttömyysmenettelyssä velallisen ja velkojan keskinäiset vaatteet voidaan kuitata maksukyvyttömyystuomion jälkeen, jos lain mukaiset (siviiliprosessilaki) kuittausehdot täyttyvät ennen kuin päätös maksukyvyttömyyden käsittelytavasta annetaan, ellei maksukyvyttömyyslaissa toisin säädetä (esim. kun määräaika pidennetään asunnon vuokraamiseen liittyvien vaateiden osalta).

Kuittausta ei hyväksytä maksukyvyttömyysmenettelyssä, jos velallisen velkoja:

ei ole rekisteröitynyt saatavan velkojaksi; tai

on hankkinut saatavan tehottoman oikeustoimen tuloksena; tai

on tiennyt velallisen maksukyvyttömyydestä saatavan syntyessä; tai

on velkaa velalliselle velkojan saatavan ylittävän määrän; tai

maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen määräämässä väliaikaistoimenpiteessä määritellyissä tapauksissa.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Keskinäiset suoritesopimukset

Jos konkurssiin tuomittu tai yrityssaneeraukseen tai velkajärjestelyyn luvan saanut velallinen on tuomionantohetkellä keskinäisen suoritesopimuksen osapuoli, mukaan lukien aiesopimukset, joita ei ole vielä pantu täytäntöön velallisen eikä vastapuolen osalta sillä hetkellä, kun päätös konkurssista, yrityssaneerauksesta tai velkajärjestelystä tehdään, sovelletaan seuraavaa:

– Konkurssi- tai velkajärjestelymenettelyssä pesänhoitaja voi täyttää sopimuksen velallisen puolesta ja vaatia toista osapuolta täyttämään sopimuksen. Myös suorituksesta kieltäytyminen on mahdollista.

– Yrityssaneerauksessa velallisella, jolla on määräysvalta omaisuuteensa, on samat oikeudet velkojatoimikunnan luvalla.

Konkurssi- tai velkajärjestelymenettelyssä pesänhoitajan katsotaan kieltäytyvän suorituksesta, jos hän ei ilmoita sopimuksesta 30 päivän kuluessa konkurssituomion tai velkajärjestelyluvan antamisesta. Vastapuoli ei voi vetäytyä sopimuksesta ennen tätä määräaika, ellei sopimusehdoissa toisin määrätä. Yrityssaneerausmenettelyssä velallisen, jolla on määräysvalta omaisuuteensa, on pantava sopimus täytäntöön, paitsi jos hän ilmoittaa kieltäytyvänsä siitä 30 päivän kuluessa yrityssaneerausluvan saamisesta.

Osapuoli, jolta suoritetta ensin vaaditaan, voi lykätä tällaisen suoritteiden toteuttamista, kunnes vastasuorite on toteutettu tai siitä on annettu takeet, paitsi jos vastapuoli on tehnyt sopimuksen vasta maksukyvyttömyyspäätöksen julkaisemisen jälkeen.

Jos pesänhoitaja tai velallinen, jolla on määräysvalta omaisuuteensa, kieltäytyy panemasta sopimusta täytäntöön, vastapuoli voi vaatia vahingonkorvausta rekisteröimällä vaatimuksen 30 päivän kuluessa kieltäytymisestä. Vastapuolen saatavat, jotka perustuvat sopimuksen jatkamiseen konkurssipäätöksen jälkeen, ovat saatavia konkurssipesältä.

Vastapuoli ei voi vaatia korvausta ennen maksukyvyttömyyspäätöstä toteuttamastaan osittaisesta suorituksesta sillä perusteella, että velallinen ei ole toteuttanut omaa suoritustaan.

Kiinteät sopimukset

Jos sovitaan markkinahintaisen suoritteiden toimittamisesta tietyssä ajankohtana tai tietyssä määräajan puitteissa, ja jos kyseinen ajankohta on tai määräaika päättynyt vasta konkurssituomion jälkeen, ei ole mahdollista vaatia sitoumuksen täyttämistä, vaan ainoastaan vahingonkorvausta velallisen sitoumuksen täyttämättä jättämisen aiheuttamista seurauksista. "Vahinko" tarkoittaa erotusta sovitun hinnan ja maksetun markkinahinnan välillä konkurssituomion tullessa voimaan paikassa, joka on sopimuksessa ilmoitettu täytäntöönpanopaikaksi. Vastapuoli voi hakea vahingonkorvausta velkojana ilmoittamalla saatavansa 30 päivän kuluessa konkurssituomion antamisesta.

Lainasopimus

Jos velallinen on sitoutunut lainasopimukseen, pesänhoitaja voi konkurssituomion jälkeen vaatia lainan takaisinmaksua ennen sopimukseen perustuvan laina-ajan umpeutumista.

Vuokraus, alivuokraus

Vuokra- ja alivuokrasopimuksista on olemassa tarkat säännöt. Konkurssituomion jälkeen pesänhoitajalla on muun muassa oikeus irtisanoa velallisen tekemät vuokra- tai alivuokrasopimukset lain tai sopimuksen sallimassa määräajassa, vaikka sopimus olisi määräaikainen; irtisanomisaika saa olla enintään kolme kuukautta. Tämä ei kuitenkaan vaikuta niihin siviiliprosessilain säännöksiin, jotka koskevat sitä, milloin ja millä ehdoilla vuokraaja voi irtisanoa vuokrasopimuksen.

Velallisen sopimusluonnokset, joita vastapuoli ei ole vielä hyväksynyt, kun konkurssituomio annetaan

Kun konkurssituomio annetaan, velallisen ehdotukset sellaisten sopimusten tekemiseksi, joita ei ole vielä hyväksytty, ja velallisen hyväksymät luonnokset sopimuksista, joita ei ole vielä tehty, eivät tule voimaan, jos ne edellyttävät maksukyvyttömän pesän varojen käyttöä. Vain pesänhoitaja voi hyväksyä velallisen sopimusluonnokset, jotka ovat konkurssituomion antamishetkellä vielä hyväksymättä.

Omistuksenpidätys

Jos velallinen on myynyt jonkin tavaran omistuksenpidätyksellä ja toimittanut sen ostajalle ennen konkurssituomiota, ostaja voi joko palauttaa tavaran tai vaatia sopimuksessa pysymistä. Jos velallinen ostaa ja vastaanottaa tavaran omistuksenpidätyksellä ennen konkurssin julistamista, myyjä ei voi vaatia tavaran palautusta edellyttäen, että pesänhoitaja täyttää sopimukseen perustuvan veloitteen ilman aiheutonta viivästystä myyjän sitä vaadittua.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisella on seuraavat oikeusvaikutukset:

Pesään kohdistuvia vaatimuksia ja muita oikeuksia ei voida vaatia nostamalla kanne, jos vaatimus voidaan tehdä saatavaa koskevalla ilmoituksella.

Oikeuteen peräi saatava velallisen tai konkurssipesän omaisuuteen liittyvän vakuuden perusteella voidaan vedota ainoastaan maksukyvyttömyyslaissa säädettyjen edellytysten mukaisesti. Tämä koskee myös kiinteistöä koskevaa täytäntöönpano- tai ulosottomääräystä, jota haetaan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen.

Velallisen omaisuuteen tai muuhun pesän omaisuuteen kohdistuva maksu- tai ulosottomääräys voidaan antaa tai sitä voidaan hakea, mutta sitä ei voida panna täytäntöön. Pesään kohdistuvissa vaatimuksissa ja asemaltaan vastaavissa vaatimuksissa velallisen pesään kohdistuva täytäntöönpano- tai ulosottomääräys voidaan panna täytäntöön maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä, siinä asetetut rajoitukset huomioon ottaen. Ei ole mahdollista vaatia velkojan ja velallisen väliseen sopimukseen perustuvaa oikeutta maksamattomien palkkojen tai muun sellaisen tulon ulosmittaamiseen, joka tuomion täytäntöönpanon yhteydessä katsotaan palkaksi.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Maksukyvyttömyystuomio keskeyttää oikeudenkäynti- ja välimiesmenettelyt, jotka koskevat sellaisia pesään kuuluvia saatavia ja muita pesään liittyviä oikeuksia, joita on vaadittava maksukyvyttömyysmenettelyssä tehtävällä ilmoituksella tai jotka katsotaan ilmoitetuiksi maksukyvyttömyysmenettelyssä, tai joita ei käsitellä maksukyvyttömyysmenettelyssä. Ellei toisin säädetä, näiden menettelyjen jatkaminen on mahdotonta niin kauan kuin maksukyvyttömyystuomion vaikutukset ovat voimassa.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Velkojien osallistumista koskevat periaatteet

Maksukyvyttömyysmenettelyt perustuvat muun muassa seuraaviin periaatteisiin, jotka vaikuttavat velkojien osallistumiseen:

Maksukyvyttömyysmenettelyt on toteutettava siten, että yksikään osapuoli ei kärsi kohtuutonta vahinkoa tai saa aiheutonta etua, ja niin, että velkojille taataan nopea, taloudellinen ja suurin mahdollinen korvaus.

Velkojilla, joilla lain mukaan on pohjimmiltaan sama tai samanlainen asema, on yhtäläiset mahdollisuudet maksukyvyttömyysmenettelyissä. Ellei laissa toisin säädetä, velkojan ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista hyvässä uskossa hankkimia oikeuksia ei voida rajoittaa maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä eikä pesänhoitajan toteuttaman menettelyn tuloksena.

Velkojien on pidättäydyttävä toimista, joiden tavoitteena on heidän saataviensa periminen maksukyvyttömyysmenettelyn ulkopuolella, paitsi jos laki sallii tämän.

Velkojien toimielimet

Velkojien toimielimet ovat:

velkojainkokous

velkojatoimikunta (tai velkojien edustaja).

Velkojainkokous on vastuussa velkojatoimikunnan jäsenten ja varajäsenten (tai velkojien edustajan) valinnasta ja erottamisesta. Velkojainkokous voi käyttää päätösvaltaansa kaikissa velkojien toimielinten toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Jos velkojatoimikuntaa tai velkojien edustajaa ei nimetä, velkojainkokous toimii näiden sijasta, ellei laissa toisin säädetä.

Jos velkojia ilmoitetaan yli 50, velkojainkokouksen on perustettava velkojatoimikunta. Jos tämä ei ole pakollista, velkojatoimikunnan perustamisen sijasta voidaan nimetä velkojien edustaja.

Velkojatoimikunnalla on velkojien toimielimen oikeudet lukuun ottamatta asioita, jotka kuuluvat velkojainkokouksen toimivaltaan tai jotka velkojainkokous on varannut omaan toimivaltaansa. Velkojainkokous valvoo erityisesti pesänhoitajan toimia, ja sillä on oikeus esittää maksukyvyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle maksukyvyttömyysmenettelyä koskevia ehdotuksia. Velkojatoimikunta suojelee velkojien yhteistä etua ja auttaa saavuttamaan maksukyvyttömyysmenettelyn tarkoituksen yhdessä pesänhoitajan kanssa. Velkojatoimikuntaa koskevia edellytyksiä sovelletaan soveltuvin osin myös velkojien edustajiin.

Velkojaryhmät

Laissa erotetaan toisistaan vakuusvelkojat ja vakuudettomat velkojat.

Vakuusvelkoja on velkoja, jonka saatavilla on pesään kuuluvaan omaisuuteen liittyvä vakuus esimerkiksi panttioikeuden, luovutusrajoituksen, vakuusluovutuksen tai vastaavan ulkomaiseen lainsäädäntöön perustuvan oikeuden nojalla.

Vakuusvelkojat voivat asemansa vuoksi käyttää merkittävää vaikutusvaltaa maksukyvyttömyysmenettelyn edetessä. Kun velallinen on liiketoimintayksikkö, joka voidaan saneerata maksukyvyttömyyslain perusteella, päätös maksukyvyttömyyden käsittelytavasta (konkurssi tai yrityssaneeraus) hyväksytään, jos se saa taakseen vähintään puolet velkojainkokouksessa paikalla olevien vakuusvelkojien (ja vakuudettomien velkojien) äänistä heidän saataviensa määrän perusteella laskettuna, paitsi jos päätöstä kannattaa vähintään 90 prosenttia kaikista paikalla olevista velkojista, saatavien määrän perusteella laskettuna.

Vakuusvelkoja voi myös ohjeistaa vakuuden haltijaa kyseisen vakuuden hallinnoinnissa edellyttäen, että ohjeilla pyritään hyvään hallintotapaan. Myös pesänhoitajaa sitovat vakuusvelkojien ohjeet, joilla pyritään vakuuden realisointiin. Pesänhoitaja voi olla noudattamatta tällaisia ohjeita, jos hän katsoo, että vakuus voidaan realisoida edullisemmin. Tällöin hänen on pyydettävä maksukyvyttömyysasiaa käsittelevää tuomioistuinta tarkastelemaan ohjeita uudelleen valvontatoimiensa yhteydessä. Tavarain, oikeuden, saatavan tai muun omaisuuden realisointi maksukyvyttömyysmenettelyssä lakkauttaa vakuusvelkojan saatavaan liittyvän vakuuden, vaikka velkoja ei olisi ilmoittanut saatavaa.

Vakuusvelkojien saatavista pääsääntöisesti maksetaan korvauksena realisoinnista saatu määrä kokonaan, mutta siitä vähennetään pesänhoitajan palkkio sekä hallinto- ja realisointikustannukset. Korvaus voidaan maksaa milloin tahansa menettelyn aikana, ja sen maksamisessa otetaan huomioon myös vakuuden alkamisajankohta. Vakuusvelkojien vaateiden suorittamatta jäävän osuuden maksamisvelvollisuus ei lakkaa konkurssissa, vaan se suoritetaan määräsuhteen mukaisesti vakuudettomien velkojien saatavien ohella.

Kaikki muut velkojat ovat vakuudettomia. Heidän asemansa maksukyvyttömyysmenettelyssä on heikompi, ja odotettu saatavien maksumäärä on tilastollisesti usein paljon pienempi.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Pesänhoitaja voi käyttää pesän omaisuutta konkurssimenettelyissä. Pesänhoitaja saa oikeudet käyttää pesän varoja hoitaakseen pesän asioita ja maksaakseen velallisen pesän asioihin liittyviä velkoja. Pesänhoitaja käyttää erityisesti konkurssipesään liittyvien osakkeiden omistajan oikeuksia, tekee päätöksiä liiketoimintasalaisuuksista ja muista salassa pidettävistä asioista, toimii työnantajan valtuuksin velallisen työntekijöitä koskevilla asioilla ja on vastuussa velallisen liiketoiminnasta, kirjanpidosta ja verovelvoitteista. Pesänhoitajan vastuulla on pääsääntöisesti pesän realisointi.

Yrityssaneerauksessa ja velkajärjestelymenettelyssä velallinen saa pitää nämä oikeudet, mutta merkittävästi rajoitettuna.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Saatavat pesästä ja muut niihin rinnastettavat saatavat voidaan maksaa täysimääräisinä milloin tahansa maksukyvyttömyystuomion antamisen jälkeen.

Seuraavat pidetään erillään:

sellaiset saatavat pesästä, jotka ovat syntyneet maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen tai keskeytysmääräyksen antamisen jälkeen (erityisesti käteiskulujen korvaus sekä välimiehen, selvitysmiehen ja velkojatoimikunnan jäsenten palkkiot sekä luottorahoituksesta aiheutuneet velkojien saatavat)

sellaiset saatavat pesästä, jotka ovat syntyneet maksukyvyttömyystuomion antamisen jälkeen (erityisesti pesänhoitajan käteiskulut ja palkkio, verot, tulli- ja sosiaaliturvamaksut, valtion työllistämislainsäädännön mukaiset maksut ja terveydenhoitomaksut)

sellaiset saatavat pesästä, jotka rinnastetaan pesän velkoihin (erityisesti velallisen työntekijöiden työlainsäädännön mukaiset saatavat ja velkojien lakisääteiset elatusapusaatavat).

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Velkojat tekevät saatavistaan ilmoituksen maksukyvyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle tätä varten laaditulla lomakkeella.

Ilmoituksen voi tehdä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta lähtien maksukyvyttömyystuomioissa vahvistettuun määräaikaan saakka, joka on sama kaikissa maksukyvyttömyysmenettelyissä eli 2 kuukautta. Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin ei ota huomioon määräajan päättymisen jälkeen tehtyjä ilmoituksia, eikä niitä käsitellä maksukyvyttömyysmenettelyssä. Tuomioistuimelle jo toimitetut ilmoitukset ja täytäntöönpanokelpoiset saatavat, joiden maksamista vaaditaan täytäntöönpano- tai ulosottomääräyksellä, ilmoitetaan myös. Saatavansa ilmoittanut eli ns. rekisteröity velkoja tai velkoja, jota pidetään rekisteröitynä velkojana, voi peruuttaa vaatimuksensa missä tahansa maksukyvyttömyysmenettelyn vaiheessa.

Saatavaa koskevassa ilmoituksessa on esitettävä saatavan syntymistapa ja määrä. Saatava on aina määriteltävä rahallisesti, vaikka se olisi ei-rahallista omaisuutta. Ilmoitukseen on liitettävä mukaan asiakirjat, joihin ilmoituksessa viitataan. Saatavan täytäntöönpanokelpoisuus on osoitettava virallisella asiakirjalla.

Saatavaa koskevalla ilmoituksella on vanhenemisajan tai oikeuksien päättymistä koskevan määräajan asettamista varten tuomioistuimessa samat vaikutukset kuin kanteella tai muulla oikeuteen vetoamisella; tämä ajanjakso alkaa päivästä, jona maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä toimivaltainen tuomioistuin on vastaanottanut ilmoituksen.

Velkoja on vastuussa saatavaa koskevan ilmoituksen tietojen oikeellisuudesta. Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi määrätä pesänhoitajan suosituksesta seuraamuksen, jos saatavan tosiasiallista määrää liioitellaan (yli 100 prosentilla), määräämällä velkojan suorittamaan pesään maksun, jonka suuruus määritellään ottaen huomioon kaikki ilmoitukseen liittyvät olosuhteet sekä itse saatavan uudelleentarkastelu. Seuraamuksen määrä on enintään yhtä suuri kuin ilmoitetun saatavan ja todellisen ja varmennetun saatavan välinen erotus.

Velkojan oikeutta saada saatavistaan korvaus vakuuden perusteella ei huomioida, jos saatava on ilmoitettu eri etuoikeusaseman perusteella kuin olisi pitänyt, tai jos havaitaan, että vakuuden määrä on ilmoitettu yli 100 prosenttia liian suureksi. Myös tässä tapauksessa maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi rangaista velkojaa määräämällä tämän maksamaan rahausuman niiden vakuusvelkojen hyväksi, jotka ovat ilmoittaneet samasta pääomasta taattuja saatavia. Tuomioistuin määrittää maksun suuruuden ottaen huomioon kaikki olosuhteet, joissa saatava voitaisiin korvata vakuuden perusteella. Maksun enimmäismäärä on summa, jolla ilmoitetun vakuuden arvo on ylittänyt varmennetun vakuuden arvon.

Ilmoitettujen saatavien varmentaminen

Pesänhoitaja tarkistaa ilmoitetut saatavat vertaamalla niitä liiteasiakirjoihin ja velallisen kirjanpitoon tai erityislainsäädännön nojalla tehtyihin kirjauksiin.

Tämän jälkeen pesänhoitaja pyytää velallista kommentoimaan saatavia. Tarvittaessa pesänhoitaja tutkii saatavat yhteistyössä viranomaisten kanssa, joilla on velvollisuus suostua yhteistyöhön.

Jos ilmoitettu saatava on virheellinen tai puutteellinen, pesänhoitaja kehottaa velkojaa korjaamaan tai täydentämään sitä 15 päivän kuluessa (myös pidempi määräaika voidaan asettaa) ja antaa tarvittaessa tätä varten neuvoja. Pesänhoitaja toimittaa saatavat, joita ei täydennetä tai korjata määräaikaan mennessä, maksukyvyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle, joka päättää niiden hylkäämisestä. Velkojalle on tiedotettava asiasta.

Pesänhoitaja laatii luettelon ilmoitetuista saatavista. Vakuusvelkojat luetteloidaan erikseen. Jos pesänhoitaja riitauttaa saatavan, asiasta on ilmoitettava erikseen. Kaikkien velkojen osalta on ilmoitettava tunnistetiedot ja tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida saatavan syntymistä sekä sen määrä ja maksujärjestys. Lisäksi vakuusvelkojen on ilmoitettava vakuuden syy ja toteutustapa.

Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin julkaisee luettelon ilmoitetuista saatavista maksukyvyttömyysrekisterissä ennen oikeudenistuntoa, jossa saatavat tarkistetaan. Se myös julkaisee välittömästi maksukyvyttömyysrekisteriin ilmoitetussa saatavien luettelossa tapahtuneet muutokset.

Ilmoitetut saatavat vahvistetaan maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen järjestämässä oikeudenistunnossa, jonka ajan ja paikan se vahvistaa maksukyvyttömyystuomiolla. Velkojilla on istunnon päättymiseen saakka mahdollisuus muuttaa ilmoittamansa saatavan määrää, mikäli siihen ei liity vakuutta. Velkojat eivät kuitenkaan voi muuttaa ilmoitetun saatavan perustetta tai sen maksujärjestystä.

Saatavista luopuminen

Kaikkien ilmoitettujen saatavien oikeellisuuden, määrän ja maksujärjestyksen voi riitauttaa: a) pesänhoitaja, b) velallinen tai c) rekisteröity velkoja.

Velkoja voi riitauttaa toisen rekisteröidyn velkojan saatavan lausumalla, jossa on esitettävä samat tiedot kuin siviiliprosessilain mukaisessa kanteessa. Siinä on ilmoitettava selvästi, koskeeko riitautus saatavan oikeellisuutta, määrää vai maksujärjestystä. Riitautus tehdään tätä varten laaditulla lomakkeella.

Maksukyvyttömyyslaissa säädetään seuraavista riitautusperusteista:

Saatavan oikeellisuus – väitetään, ettei saatavaa ole koskaan syntynyt, tai että se on lakannut tai kokonaan vanhentunut.

Saatavan määrä – väitetään, että velallisen vastuu on pienempi kuin ilmoitettu määrä (tässä tapauksessa on myös ilmoitettava saatavan oikea määrä).

Saatavan maksujärjestys – väitetään, että saatavan maksujärjestys on ilmoitettua epäedullisempi, tai riitautetaan oikeus saada korvaus vakuuden perusteella (tässä tapauksessa on myös ilmoitettava maksujärjestys, jonka mukaan saatava pitäisi maksaa).

Jos rekisteröity velkoja riitauttaa toisen rekisteröidyn velkojan ilmoittaman saatavan, näistä velkojista tulee liitännäisriidan osapuolia. Pesänhoitaja, joka haluaa avustaa sellaisen liitännäisriidan osapuolta, jossa hän ei ole osapuolena, voi liittyä oikeudenkäyntiin väliintulijana.

Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin tekee päätökset riitautettujen saatavien oikeellisuudesta, määrästä ja maksujärjestyksestä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssipesä realisoidaan konkurssimenettelyssä. Tämä tarkoittaa, että pesän koko omaisuus muutetaan rahaksi, jolla velkojen saatavat katetaan suhteessa niiden määrään. Pesänhoitaja realisoi konkurssipesän. Tämä voidaan tehdä vasta kun konkurssituomio saa lainvoiman ja ensimmäinen velkojainkokous on pidetty. Poikkeuksen muodostavat omaisuuserät, jotka ovat välittömässä katoamis- tai pilaantumisvaarassa. Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi myöntää poikkeuksen myös muilla perusteilla. Pesän realisointi lakkauttaa kaikki täytäntöönpano- ja ulosottomääräykset ja muut omaisuuden realisointiin liittyvät pakkotoimet, ellei laissa toisin säädetä.

Konkurssipesä voidaan realisoida:

julkisessa huutokaupassa

myymällä kiinteää ja irtainta omaisuutta pakkotäytäntöönpanoa koskevien siviiliprosessilain säännösten mukaisesti

myymällä omaisuutta muualla kuin huutokaupassa

ulosottomiehen järjestämällä huutokaupalla.

Jos pesän realisoinnista saatavat tulot eivät riitä kattamaan kaikkia velkoja, pesänhoitajan palkkio ja käteiskulut maksetaan ensin. Tämän jälkeen maksetaan keskeytysmääräyksen aikana syntyneet velkojen saatavat, luottorahoitussaatavat, määräsuhteen mukaisesti pesän hoitoon ja hallintoihin liittyvät kulut, työläisäädännön mukaiset velallisen työntekijöiden kulut, velkojen elatusapusaatavat ja terveyshaitoihin liittyvistä vahingonkorvauksista johtuvat saatavat. Muut velat maksetaan suhteessa niiden määrään.

Kun loppuraportin hyväksymistä koskeva tuomio saa lainvoiman, pesänhoitaja lähettää maksukyvyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle pesänjakoa koskevan ehdotuksen, jossa ilmoitetaan, paljonko kustakin tarkastettuun luetteloon ilmoitetusta saatavasta pitäisi maksaa. Tämän perusteella tuomioistuin antaa pesänjakoa koskevan määräyksen, jossa määritetään velkoille maksettavat määrät. Kaikki jakoluettelossa mukana olevat velkojat saavat vahvistettua saatavaansa vastaavan osuuden. Ennen jakoa maksetaan saatavat, jotka voidaan maksaa missä tahansa konkurssimenettelyn vaiheessa, erityisesti: saatavat pesästä – käteiskulut ja pesänhoitajan palkkio, velallisen pesän hoitoon ja hallintoon liittyvät kulut, verot, tulli- ja sosiaaliturvamaksut, valtion työllistämiskäytäntöjen mukaiset maksut, julkiset terveydenhoitomaksut ym.

pesän velkoihin rinnastettavat saatavat – velallisen työntekijöille kuuluvat työläisäädännön mukaiset saatavat, terveyshaitoihin liittyvistä vahingonkorvauksista johtuvat velkojen saatavat, valtion saatavat ym.

vakuudelliset saatavat.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Konkurssin lopettaminen

Kun pesä on realisoitu, pesänhoitaja lähettää maksukyvyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle loppuraportin. Siinä kuvataan pesänhoitajan toiminta kokonaisuudessaan, ja mukaan on liitettävä selvitys toiminnan taloudellisesta tuloksesta. Raportissa on määriteltävä velkoille jaettavat määrät ja nimettävä nämä velkojat sekä heidän osuutensa kokonaisuudesta. Pesänhoitaja lähettää loppuraportin mukana lausunnon kuluista ja kustannuksista maksukyvyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle.

Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin tarkastaa pesänhoitajan loppuraportin ja laskun ja korjaa niiden mahdolliset virheet ja puutteet pesänhoitajaa kuultuaan. Tuomioistuin antaa pesänhoitajan tarkastetun loppuraportin tiedoksi osapuolille julkaisemalla sen julkisen tiedoksiannon muodossa.

Kun loppuraportin hyväksymistä koskeva päätös saa lainvoiman, pesänhoitaja toimittaa maksukyvyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle jakoluettelohdotuksen, jossa esitetään, paljonko kustakin vahvistettuun luetteloon ilmoitetusta saatavasta pitäisi maksaa. Tämän perusteella tuomioistuin vahvistaa jakoluettelon, jossa määritetään velkojille maksettavat määrät. Kaikki jakoluettelossa mukana olevat velkojat saavat vahvistettua saatavaansa vastaavan osuuden. Jakoluettelossa tuomioistuin asettaa pesänhoitajalle maksujen suorittamista varten määräajan, joka saa olla enintään kaksi kuukautta päivästä, jona jakoluettelosta tulee lainvoimainen.

Konkurssimenettely päättyy, kun pesänhoitaja toimittaa raportin jakoluettelon täytäntöönpanosta ja maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin antaa päätöksen menettelyn lopettamisesta. Tuomioistuin antaa päätöksen konkurssimenettelyn lopettamisesta myös muissa laissa säädetyissä tilanteissa, esim. jos velallisen omaisuus ei selvästikään riitä kattamaan velkojien saatavia. Kun päätös konkurssimenettelyn päättämisestä on saanut lainvoiman, maksukyvyttömyysmenettely lopetetaan.

Yrityssaneerauksen lopettaminen

Yrityssaneeraus lakkaa maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä, jossa todetaan, että saneerausohjelman mukaiset maksut on suoritettu joko kokonaan tai ainakin suurimmaksi osaksi. Tästä päätöksestä ei voi valittaa.

Yrityssaneeraus voidaan lopettaa myös maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä, jossa yrityssaneeraus muutetaan konkurssiksi, mikä on mahdollista laissa säädetyissä tapauksissa, ja erityisesti, kun velallisen on vaikeuksia hyväksyä saneerausohjelma ja noudattaa sitä. Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin ei voi tehdä tällaista päätöstä, jos saneerausohjelman tärkeimmät toimenpiteet on toteutettu. Velallinen, yrityssaneerauksen hakija, pesänhoitaja tai velkojainkokous voi hakea muutosta tuomioistuimen päätökseen, jolla yrityssaneeraus muutetaan konkurssiksi. Kun tuomioistuin päättää muuttaa yrityssaneerauksen konkurssiksi, konkurssi-ilmoitukseen liittyvät oikeusvaikutukset tulevat voimaan, ellei tuomioistuin päättää asettaa muutokselle erilaisia ehtoja.

Velkajärjestelyn lopettaminen

Velkajärjestely lopetetaan maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä, jossa velkajärjestely todetaan loppuun saatetuksi tai jossa sen todetaan jääneen toteutumatta. Velallinen, pesänhoitaja ja velkojat voivat hakea muutosta tähän päätökseen. Jos maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin tekee päätöksen, jossa se toteaa velkajärjestelyn loppuun saatetuksi, ja velallinen noudattaa kaikkia hyväksytyin velkajärjestelytavan velvoitteita oikea-aikaisesti, tuomioistuin liittää päätökseensä päätöksen velallisen vapauttamisesta velkajärjestelymenettelyyn sisältyneiden velkojen maksamisesta siltä osin kuin niitä ei vielä ole maksettu. Vapautusta ei sovelleta maksukyvyttömyyspäätöksen jälkeen syntyneisiin saataviin.

Velkajärjestely voidaan lopettaa myös, jos tuomioistuin päättää jo hyväksytyin velkajärjestelyn lopettamisesta. Samalla tuomioistuin joko päättää velallisen maksukyvyttömyyden käsittelemisestä konkurssimenettelyssä tai lopettaa maksukyvyttömyysmenettelyn, jos velallinen on täysin varaton. Hyväksytyt velkajärjestely voidaan lopettaa laissa säädetyissä tapauksissa, ja erityisesti kun velallinen ei pysty noudattamaan velkajärjestelyn ehtoja.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Konkurssimenettelyissä, jotka koskevat luonnollisen henkilön omaisuutta (milloin tahansa konkurssimenettelyn lopettamisen jälkeen) tai oikeushenkilön omaisuutta (kunnes se lakkautetaan poistamalla julkisesta rekisteristä), voidaan antaa menettelyn lopettamisen jälkeen täytäntöönpano- tai ulosottomääräys sellaisesta saatavasta, joka on todettu ja jota velallinen ei ole riittänyt ja jota ei ole vielä maksettu konkurssimenettelyssä. Kun täytäntöönpanomääräystä haetaan, riittää, että saatavasta esitetään konkurssimenettelyn yhteydessä tehty selvitys ja ote sen tarkistamista koskevasta pöytäkirjasta. Tämä oikeus vanhentuu kymmenen vuoden kuluttua konkurssimenettelyn lopettamisesta. Määräajan kuluminen alkaa päivästä, jona konkurssimenettelyn lopettamismääräys saa lainvoiman.

Yrityssaneerauksessa voidaan antaa saneerausohjelman voimaantumisen jälkeen täytäntöönpano- tai ulosottomääräys velallista vastaan. Tarkoituksena on saada yrityssaneerauksessa esitetty saatava maksuun. Jos saatava on kuitenkin riitautettu, täytäntöönpano- tai ulosottomääräys on mahdollinen vain, jos maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen tuomio saatavan vahvistamisesta on saanut lainvoiman. Tämä tuomio on liitettävä hakemukseen. Kun velkajärjestely on päättynyt ja velallinen on vapautettu jäljelle jääneiden velkojen maksusta, ei ole enää mahdollista hakea maksamatta jääneiden velkojen maksua täytäntöönpano- tai ulosottomääräyksellä. Sillä ei ole merkitystä, ovatko velkojat saaneet osan maksusta velkajärjestelymenettelyssä tai ovatko he edes ilmoittaneet saatavaansa maksukyvyttömyysmenettelyssä.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Kustannukset – erityisesti pesänhoitajan palkkio ja käteiskulut – pitäisi kattaa pesästä, eli velallisen pitäisi maksaa ne.

Koska velallisen varat eivät aina riitä kattamaan kustannuksia, maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi ennen maksukyvyttömyyshakemuksesta tehtävää päätöstä määrätä pesänhoitajan maksamaan ennakkoa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista tiettyyn määräaikaan mennessä, jos tämä on tarpeen menettelyn kustannusten kattamiseksi eikä tarvittavia varoja voida turvata muulla tavoin. Tämä pätee, vaikka olisi selvää, ettei velallisen ole omaisuutta. Laissa määritellään yläraja tällaisille ennakoille. Jos maksukyvyttömyyttä hakee useampi kuin yksi hakija, he vastaavat ennakkomaksun suorittamisesta yhteisvastuullisesti.

Jos kustannuksia ei voida kattaa pesästä, jäljelle jäävä osuus katetaan maksukyvyttömyysmenettelyn ennakoista, eli hakija vastaa niistä.

Jos ennakkokaan ei kata kaikkia kustannuksia, valtio vastaa niistä enintään 50 000 Tšekin korunaan saakka peränhoitajan palkkiosta ja 50 000 Tšekin korunaan saakka pesänhoitajan käteiskulukorvauksesta.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Velallisen oikeustoimet, joiden tarkoitus on vähentää velkojien mahdollisuuksia saada saataviaan tai suosia joitakin velkojia toisten kustannuksella, eivät ole täytäntöönpanokelpoisia. Myös velallisen toimimatta jättämistä pidetään tässä yhteydessä oikeustoimena. Täytäntöönpanokelvottomia toimia on kolme eri tyyppiä: a) oikeustoimet ilman riittävää vastiketta; b) etuoikeutetut oikeustoimet, joiden seurauksena yksi velkoja saa muiden velkojien vahingoksi suuremman suorituksen kuin se olisi muutoin saanut konkurssimenettelyssä; c) oikeustoimet, joissa velallinen rajoittaa tarkoituksellisesti velkojan saatavaa, jos tämä tarkoitus on ollut vastapuolen tiedossa tai, kaikki olosuhteet huomioon ottaen, on erittäin todennäköisesti ollut tämän tiedossa.

Jollei maksukyvyttömyyslaissa toisin säädetä, velallisen oikeustoimien täytäntöönpanokelvottomuus – mukaan lukien oikeustoimet, joita ei maksukyvyttömyyslaissa katsota täytäntöönpanokelpoiksi ja jotka velallinen on tehnyt maksukyvyttömyysmenettelyn oikeusvaikutusten voimaantumisen jälkeen – todetaan maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen antamalla päätöksellä menettelyssä, jonka pesänhoitaja on pannut vireille vastustamalla velallisen oikeustoimia (kumoamiskanne). Pesänhoitaja voi nostaa kumoamiskanteen yhden vuoden kuluessa siitä kun maksukyvyttömyystuomio on tullut lainvoimaiseksi. Jos kannetta ei ole nostettu tähän määräaikaan mennessä, oikeus nostaa kumoamiskanne lakkaa. Täytäntöönpanokelvottomiin oikeustoimiin liittyvä velallisen vastike muodostaa osan pesästä, kunnes toimen kumoamiseksi nostettua kannetta koskeva tuomio saa lainvoiman.

Oikeustoimien täytäntöönpanokelvottomuus ei estä sen soveltamista. Maksukyvyttömyysmenettelyissä täytäntöönpanokelvottomaan oikeustoimeen liittyvä velallisen vastike muodostaa kuitenkin osan pesästä. Jos velallisen alkuperäistä vastiketta ei voida luovuttaa pesään, on suoritettava vastaava hyvitys. Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin ei ole sidottu toisen tuomioistuimen tuomioon eikä muun viranomaisen päätökseen tai maksukyvyttömyysmenettelyn aikana muulla tavalla tehtyyn havaintoon, jonka mukaan velallisen omaisuuteen tai vastuisiin liittyvä oikeustoimi on tehoton. Maksukyvyttömyysmenettelyn aikana vain maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi tutkia tällaisen oikeustoimen pätevyyden. Jos lopullisessa

tuomiossa myöhemmin todetaan, että velallisen tekemä omaisuuteen tai vastuisiin liittyvä oikeustoimi on tehoton, vastikkeen muodossa hankittu taloudellinen hyöty on luovutettava takaisin pesään.

Jos velallisen omaisuuteen tai vastuisiin liittyvä oikeustoimi on todettu tehottomaksi tuomiossa, joka on saanut lainvoiman ennen maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamista, kyseistä tuomiossa käsiteltävää oikeustointa pidetään tehottona myös maksukyvyyttömyysmenettelyssä.

Määrätyt saatavatyyppit koskevat erityissäännöt

Seuraaviin saatavatyyppihin sovelletaan erityissääntöjä:

sellaiset saatavat pesästä, jotka syntyvät maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen tai keskeytysmääräyksen jälkeen

sellaiset saatavat pesästä, jotka syntyvät maksukyvyyttömyystuomion jälkeen

pesän saataviin rinnastettavat saatavat

alisteiset saatavat

velallisen osakkaiden tai jäsenten saatavat, jotka syntyvät osakkuudesta yritykseen tai osuuskuntaan

saatavat, jotka on kokonaan suljettu maksukyvyyttömyysmenettelyssä maksettavien suoritusten ulkopuolelle.

Päivitetty viimeksi: 22/05/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyyttömyys/konkurssi - Saksa

Johdanto

Saksassa maksukyvyyttömyyttä ja maksukyvyyttömyysmenettelyitä sääntelee maksukyvyyttömyyslaki (*Insolvenzordnung* – ”InsO”), joka tuli voimaan 1.1.1999.

Maksukyvyyttömyyslaki eroaa muista menettelysääöksistä siten, että se käsittää sekä menettelyoikeudellisia että aineellisia säännöksiä. Esimerkiksi maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen vaikutuksia määrittävät säännökset ovat aineellisia säännöksiä (maksukyvyyttömyyslain 80–147 §).

Maksukyvyyttömyyslain ensisijaisena tavoitteena on kaikkien velkojien vaatimusten tasapuolinen täyttäminen joko realisoimalla velallisen omaisuus ja jakamalla tuotot tai, etenkin jos tavoitteena on yrityksen pitäminen toiminnassa, toteuttamalla saneeraussuunnitelmassa esitetty vaihtoehtoinen järjestely (maksukyvyyttömyyslain 1 §:n ensimmäinen virke). ”Tasapuolisella tyydyttämällä” (*gemeinschafliche Befriedigung*) tarkoitetaan, että velkojen vaatimukset täytetään periaatteessa niiden suuruuden mukaisessa suhteessa. Lisäksi maksukyvyyttömyysmenettelyllä pyritään antamaan rehellisille velallisille mahdollisuus vapautua jäljelle jäävistä veloista (maksukyvyyttömyyslain 1 §:n toinen virke).

Velkojien tasapuolisen kohtelun lisäksi Saksan maksukyvyyttömyysmenettelyitä määrittelevä toinen periaate on velkojien autonomia (*Gläubigerautonomie*).

Velkojilla on laajat mahdollisuudet vaikuttaa menettelyiden muotoon ja erityisesti tapaan, jolla velallisen omaisuus realisoidaan. Lisäksi velkojat päättävät maksukyvyyttömyysmenettelyn käytännön toteutuksesta, koska laki antaa vakuusvelkojille ja muille velkojille mahdollisuuden joko noudattaa ”yleistä menettelyä” tai käyttää autonomiaansa laatimalla maksukyvyyttömyyslain säännöksistä poiketen maksukyvyyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen saneeraussuunnitelma, jossa sovitaan konkurssipesän realisoinnista, tuottojen jaosta asianosaisten välillä, maksukyvyyttömyysmenettelyn kulusta ja velallisen velvoitteista. Tällaisen suunnitelman laatiminen on erityisen tärkeää yrityssaneerauksen yhteydessä, vaikka se saattaa myös tarjota kehyksen yrityksen liiketoiminnan lopettamiseen.

Saksan maksukyvyyttömyyslailla on tunnusomaista myös yhtenäisyyden periaate. Tämä tarkoittaa, ettei saneerauksesta ja liiketoiminnan lopettamisesta annetussa laissa (*Gesetz für Sanierung und Liquidation*) säädetä toisenlaisista menettelytavoista. Sekä liiketoiminnan lopettamisen että saneerauksen yhteydessä voidaan noudattaa joko yleistä menettelyä tai saneerausmenettelyä.

Yrityssaneerauksen yhteydessä on tarpeen kiinnittää huomiota myös yritysten vakautus- ja uudelleenjärjestelykehiksestä annettuun lakiin (*Unternehmensstabilisierungs- und restrukturierungsgesetz*, StaRUG), joka tuli voimaan 1.1.2021. Laki tarjoaa erilaisia välineitä, joiden avulla talousvaikeuksiin joutunut yritys, joka ei kuitenkaan vielä ole maksukyvyytön tai ylivelkaantunut, voi ryhtyä saneeraukseen velkojien enemmistön hyväksymän uudelleenjärjestelysuunnitelman pohjalta ilman, että sen on käytävä läpi maksukyvyyttömyyslain mukainen maksukyvyyttömyysmenettely. StaRUG-lain mukaiset menettelyt on 17.7.2022 alkaen voitu hakemuksesta järjestää myös julkisesti, toisin sanoen tiedot menettelystä ja oikeuskäsittelyn paikasta ja ajasta sekä tuomioistuinten ratkaisut julkaistaan uudelleenjärjestelyportaaliin StaRUG-lain 84–86 §:n mukaisesti. Ne täyttävät näin ollen myös maksukyvyyttömyysmenettelyistä 20.5.2015 annetun asetuksen (EU) 2015/848 (EU:n maksukyvyyttömyysasetus) 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen maksukyvyyttömyysmenettelyn edellytykset.

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyyttömyysmenettely?

Maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa kenen tahansa oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön omaisuuden osalta, vaikka kyseinen henkilö ei harjoittaisi mitään liiketoimintaa tai toimisi itsenäisenä ammatinharjoittajana (luonnolliseen henkilöön, joka ei harjoita liiketoimintaa tai toimi itsenäisenä ammatinharjoittajana, viitataan ”kuluttajana”). Maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa myös henkilöyhtiölle, joka ei ole itsenäinen oikeushenkilö (esim. avoimelle yhtiölle (*offene Handelsgesellschaft*) tai kommandiittiyhtiölle (*Kommanditgesellschaft*) tai erillisille varoille, kuten kuolinpesälle. Julkisoikeuden alaisia oikeushenkilöitä koskee maksukyvyyttömyyslain 12 §:n erityissäännös, jonka mukaan maksukyvyyttömyysmenettelyä ei voida kohdistaa valtion tai osavaltion omaisuuteen (12 §:n 1 momentin 1 kohta).

2 Millä edellytyksillä maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvyyttömyysmenettely aloitetaan vain hakemuksesta. Mikään julkinen elin ei aloita menettelyä automaattisesti. Hakemuksen voi jättää joko velallinen tai velkoja. Tuomioistuimen ja velallisen suojaamiseksi ennenaikaisilta tai vahingonaiheuttamistarkoituksessa tehdyiltä maksukyvyyttömyyshakemuksilta on hakemuksen jättävän velkojan osoitettava uskottavasti, että maksukyvyyttömyysperuste on olemassa ja että hänellä on saatavia velalliselta.

Kun osakeyhtiö on maksukyvyytön, sen johtoelimen on haettava maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamista rangaistuksen uhalla. Jos tätä vaatimusta rikotaan, velkojilla saattaa olla mahdollisuus nostaa vahingonkorvauskanteita. Jos kriisissä oleva velallinen toimii vilpillisesti, hänet saatetaan tietyissä olosuhteissa asettaa syyteeseen (rikoslain (*Strafgesetzbuch*) 283 § ja sitä seuraavat pykälät).

Pääasiallinen syy maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamiseen on kyvyttömyys suoriutua maksuista. Se tarkoittaa, että velallinen ei kykene maksamaan erääntyneitä maksuja; jos velallinen on lopettanut maksujen suorittamisen, hänet katsotaan oletusarvoisesti maksukyvyyttömäksi (maksukyvyyttömyyslain 17 §:n 2 momentti). Jos velallinen on oikeushenkilö tai yritys, jossa yksikään yhtiömiehistä ei ole henkilökohtaisesti vastuunalainen luonnollinen henkilö, menettely voidaan aloittaa myös ylivelkaantumisen perusteella. Ylivelkaantumisella tarkoitetaan sitä, että velallisen omaisuus ei enää kata voimassa olevia vastuita, paitsi jos on hyvin todennäköistä, että yritys kykenee vallitseissa olosuhteissa jatkamaan toimintaansa seuraavien 12 kuukauden aikana (maksukyvyyttömyyslain 19 §:n 2 momentti). Velallisen omaisuus on arvostettava sillä perusteella, että liiketoimintaa jatketaan, jos se on kyseisissä olosuhteissa erittäin todennäköistä. Velallinen voi jättää hakemuksen myös maksukyvyyttömyyden uhan vuoksi (maksukyvyyttömyyslain 18 §:n 1 momentti). Velallista arvioidaan uhkaavan maksukyvyyttömyys, jos hän ei todennäköisesti kykene suorittamaan maksuja niiden erääntyessä (18 §:n 2 momentti). Arvion maksukyvyyttömyyden uhasta tulisi yleensä perustua 24 kuukauden ennustejaksoon. Menettelyn aloittaminen edellyttää myös maksukyvyyttömyysmenettelyn

rahoituksen varmistamista. Siksi pyyntö maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta hylätään, jos velallisen omaisuus ei todennäköisesti riitä menettelyn kustannusten kattamiseen (maksukyvyttömyyslain 26 §:n 1 momentin ensimmäinen virke).

Jos ehdot täyttyvät, asiaa käsittelevä tuomioistuin eli konkurssituomioistuin (Insolvenzgericht) antaa menettelyn aloittamisesta päätöksen, joka julkaistaan. Tuomioistuin antaa julkisen ilmoituksen internetissä (<http://www.insolvenzbekanntmachungen.de/>). Päätöksessä menettelyn aloittamisesta tuomioistuin pyytää velkojia esittämään vaatimuksensa määräaikaan mennessä pesänhoitajalle. Se asettaa päivämäärän kokoukselle, jossa velkojat päättävät pesänhoitajan raportin perusteella maksukyvyttömyysmenettelyn kulusta ja asettavat päivämäärän tarkastusistunnolle, jossa esitetyt vaatimukset tarkastetaan (maksukyvyttömyyslain 29 §:n 1 momentti).

Johdannossa kerrotun mukaisesti maksukyvyttömyyslaissa ei ole määritetty erillisiä menettelytapoja saneeraukselle ja liiketoiminnan lopettamiselle. Lain mukaan niiden yhteydessä voidaan ”yleisen käytännön” sijasta laatia saneeraussuunnitelma sekä liiketoiminnan lopettamiseksi että yrityksen saneeraamiseksi.

Konkurssituomioistuimen täytyy tarkistaa, että ehdot menettelyn aloittamiselle täyttyvät. Tämä voi viedä jonkin aikaa. Menettelyn alkaessa tuomioistuin ryhtyy kaikkiin tarpeellisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin, jotta välttyttäisiin sellaisilta muutoksilta velallisen varallisuustilanteesta, jotka voisivat aiheuttaa vahinkoa hakemusta koskevaa päätöstä odottaville velkojille (maksukyvyttömyyslain 21 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Käytännössä tuomioistuin nimittää väliaikaisen pesänhoitajan (*vorläufiger Insolvenzverwalter*), joka voi olla ”heikko” tai ”vahva”. Jos nimitetään ”heikko” väliaikainen pesänhoitaja, käyttöoikeus säilyy velallisella, ja tuomioistuin määrittää pesänhoitajan tarkat velvollisuudet. Nämä velvollisuudet eivät kuitenkaan saa olla laajempia kuin vahvan väliaikaisen pesänhoitajan velvollisuudet (22 §:n 2 momentin toinen virke). Tuomioistuin voi esimerkiksi määrätä, että velallisella on oikeus käyttää omaisuuttaan vain pesänhoitajan suostumuksella. Heikon väliaikaisen pesänhoitajan määrääminen – toisin kuin vahvan väliaikaisen pesänhoitajan määrääminen – ei johda vireillä olevien riita-asioiden keskeytymiseen (liittovaltion korkein oikeus, tuomio 21.6.1999, II ZR 70/98, 4 kohta). Väliaikainen pesänhoitaja on ”vahva”, jos tuomioistuin antaa yleisen kieltomääräyksen, jonka mukaan velallinen ei saa käyttää omaisuuttaan. Tällöin pesänhoitajalla on omaisuuteen hallinta- ja käyttöoikeus (maksukyvyttömyyslain 22 §:n 1 momentin ensimmäinen virke).

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyttömyystapaukseen liittyvä omaisuus eli konkurssipesä (*Insolvenzmasse*) käsittää velallisen varallisuuden menettelyn alkaessa sekä omaisuuden, jonka hän on hankkinut menettelyn aikana (ts. kunnes menettely saatetaan päätökseen tai keskeytetään). Konkurssipesä ei sisällä tiukasti velallisen henkilökohtaisiin oikeuksiin kuuluvia omaisuuksia eikä suojaosuutta, sillä nämä eivät ole ulosmittauskelpoisia. Esimerkiksi ansiotulot ovat osa konkurssipesän varallisuutta vain siinä määrin kuin ne ylittävät velallisen vähimmäistoimeentulon tason. Pesänhoitaja voi myös siirtää omaisuutta velallisen suojaosuuteen, minkä jälkeen se ei ole ulosmittauskelpoista.

Saksan lain mukaan oikeus hallinnoida ja järjestää konkurssipesän omaisuutta siirtyy periaatteessa pesänhoitajalle menettelyn alkaessa (poikkeuksena tilanne, jossa velallinen säilyttää hallintaoikeuden omaisuuteensa (*Eigenverwaltung*), maksukyvyttömyyslain 270 § ja sitä seuraavat pykälät), joten esimerkiksi vakuuksien antaminen sellaisten lainanantajien hyväksi, jotka myöntävät ”massavelkoja”, on pesänhoitajan vastuulla. Erityisen tärkeissä toimissa, kuten sovittaessa lainasta, josta aiheutuu huomattavia kustannuksia konkurssipesälle, pesänhoitaja tarvitsee velkojainkokouksen tai erikseen nimitetyn velkojatoimikunnan hyväksynnän (maksukyvyttömyyslain 160 §). Lainat ja muut velat, jotka pesänhoitaja on perustellut, ovat massavelkoja, jotka maksetaan konkurssipesästä ensin, myös ennen konkurssivelkojen saatavia. Näin varmistetaan, että liikekumppanit ovat valmiita jatkamaan liiketoimia maksukyvyttömän velallisen kanssa maksukyvyttömyysmenettelyn alettua.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Koska pesänhoitajalla on yleensä alusta alkaen tärkeä rooli maksukyvyttömyysmenettelyssä (poikkeuksena *Eigenverwaltung*-tilanne), konkurssituomioistuimen tehtävät menettelyssä vaiheessa liittyvät lähinnä valvontaan ja ohjaamiseen (maksukyvyttömyyslain 58 ja 76 §; erityisvaltuuksien lisäksi esimerkiksi saneeraussuunnitelmaan perustuvassa menettelyssä tai jos velallisen hallintaoikeus omaisuuteensa säilyy). Maksukyvyttömyysmenettelyn alettua keskeiset päätökset, jotka koskevat realisointia, liiketoiminnan lopettamista, saneerausta ja saneeraussuunnitelmaa, jäävät velkojien tehtäväksi. Tuomioistuimella on kuitenkin menettelyn alkuvaiheessa erityisiä valtuuksia ja tehtäviä: se päättää menettelyn aloittamisesta, väliaikaisista turvaamistoimista ja pesänhoitajan nimittämisestä. Lisäksi tuomioistuin valvoo pesänhoitajan toiminnan laillisuutta. Sen sijaan se ei arvioi pesänhoitajan toimien tarkoituksenmukaisuutta eikä voi antaa hänelle ohjeita. Maksukyvyttömyysmenettelyn joutuisuuden varmistamiseksi konkurssituomioistuimen päätöksistä voi valittaa vain tapauksissa, joissa laki sallii välittömän valituksen (*sofortige Beschwerde*; maksukyvyttömyyslain 6 §:n 1 momentti). Välittömän valituksen voi jättää suoraan konkurssituomioistuimelle tai sen yläpuolella olevalle alueelliselle tuomioistuimelle (*Landgericht*) joko kirjallisesti tai suullisesti tuomioistuimen toimistoon (*Geschäftsstelle*). Valituksen tekemisellä ei ole lykkäävää vaikutusta, mutta valitusta käsittelevä tuomioistuin tai konkurssiasiaa käsittelevä tuomari voi määrätä täytäntönpöytäväliaikaisesta keskeyttämisestä.

Pesänhoitaja on keskeinen toimija maksukyvyttömyysmenettelyssä. Pesänhoitajaksi voidaan nimittää vain luonnollinen henkilö, ei oikeushenkilöä (maksukyvyttömyyslain 56 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Kyseeseen tulee erityisesti lakimies, kirjanpitäjä tai veroneuvoja.

Maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa velallisen varallisuuden hallinta- ja käyttöoikeus siirtyvät pesänhoitajalle (maksukyvyttömyyslain 80 §:n 1 momentti). Pesänhoitajan tehtävänä on erottaa maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa esille tulevasta varallisuudesta velalliselle kuulumattomat omaisuuserät. Hänen on myös otettava haltuun velalliselle lain mukaan kuuluvat omaisuuserät, vaikka niitä ei olisi esitetty velallisen varallisuuteen kuuluvina maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa. Näin määritetty velallisen varallisuus muodostaa konkurssipesän (*Insolvenzmasse*, maksukyvyttömyyslain 35 §), jonka pesänhoitaja realisoii ja josta velkojille suoritetaan heidän osuutensa. Pesänhoitajan muihin velvollisuuksiin kuuluvat palkkojen maksaminen maksukyvyttömän velallisen työntekijöille

päättäminen vireillä olevien riita-asioiden jatkamisesta tai lopettamisesta (85 § ja sitä seuraavat pykälät) ja vielä (osittain) täyttämättä olevien sopimusten täyttämisestä (103 § ja sitä seuraavat pykälät)

varallisuutta ja velvollisuuksia koskevan lausuman laatiminen (153 §:n 1 momentin ensimmäinen virke)

niiden toimien riitauttaminen, joihin on ryhdytty ennen maksukyvyttömyysmenettelyn alkamista ja jotka todennäköisesti vahingoittavat konkurssivelkojien etua (129 § ja sitä seuraavat pykälät).

Pesänhoitaja toimii konkurssituomioistuimen valvonnan alaisuudessa (maksukyvyttömyyslain 58 §:n 1 momentti). Jos velkojatoimikunta nimitetään, se tukee ja valvoo pesänhoitajan tehtävien suorittamista (69 §:n ensimmäinen virke).

Kun maksukyvyttömyysmenettely on alkanut ja velallisen omaisuuden käyttöoikeus on siirtynyt pesänhoitajalle, pesänhoitaja voi periaatteessa vapaasti määrätä konkurssipesästä. Voimassa on kuitenkin rajoituksia, jotka koskevat erityisen merkittäviä toimia, kuten koko yrityksen tai kaiken varastossa olevan tavaran myyntiä. Tällaiset toimet edellyttävät velkojainkokouksen tai velkojatoimikunnan hyväksyntää. Jos hyväksyntävaatimusta kuitenkin on rikottu, seurauksia tulee vain pesänhoitajalle eikä muille asianosaisille. Pesänhoitajan tulee myös noudattaa velkojainkokouksen päätöstä lopettaa yritys tai pitää se toiminnassa (maksukyvyttömyyslain 157 ja 159 §).

Jos pesänhoitaja rikkoo maksukyvyttömyyslaissa määrättyjä velvollisuuksiaan, hän on vahingonkorvausvastuussa kaikille menettelyn osapuolille (maksukyvyttömyyslain 60 §:n 1 momentti). Lain 60 §:n 1 momentin mukaan pesänhoitaja on velvollinen korvaamaan kaikkien menettelyn osapuolten

kärsimät vahingot, jos hän tuottamuksellisesti rikkoo lakisääteisiä velvollisuuksiaan. Hänen tulee toimia pesänhoitajalle sopivalla huolellisuudella ja tunnollisuudella.

Pesänhoitaja on oikeutettu korvaukseen tehtäviensä suorittamisesta ja aiheutuneista kuluista (maksukyvyttömyyslain 63 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Korvauksesta säädetään erityisessä asetuksessa (*Insolvenzrechtsverglütungsverordnung*, InsVV). Korvauksen määrittämisperusteena on konkurssipesän arvo maksukyvyttömyysmenettelyn päätyttyä. Asetuksessa säädetään porrastetuista kiinteistä hinnoista, jotka voidaan kuitenkin ylittää pesänhoitajan tehtävien laajuuden ja vaikeuden niin vaatiessa.

Maksukyvyttömyysmenettelyn alettua velallinen, jolta velkojilla on saatavia, pysyy realisoitavan omaisuuden omistajana (maksukyvyttömyyslain 38 ja 39 §). Periaatteessa hän vastaa veloista koko omaisuudellaan. Omaisuuden hallinta- ja käyttöoikeus on maksukyvyttömyysmenettelyn aikana kuitenkin pesänhoitajalla. Tuomioistuimien voi velallisen pyynnöstä myöntää menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä hallintaoikeuden velalliselle maksukyvyttömyyslain 270 §:n ja sitä seuraavien pykälien mukaisesti. Velallisen on liitettävä hakemukseen hallintasuunnitelma, jonka yksityiskohdista säädetään maksukyvyttömyyslain 270 a §:ssä. Hallintaoikeus myönnetään, jos hallintasuunnitelma on johdonmukainen ja kattava eikä tiedossa ole seikkoja, joiden perusteella voitaisiin olettaa hallintasuunnitelman olennaisen osien perustuvan virheellisiin tosiseikkoihin (maksukyvyttömyyslain 270 b §:n 1 momentti ja 270 f §:n 1 momentti). Olemassa ei myöskään saa olla mitään 270 e §:ssä mainittua perustetta velallisen väliaikaisen hallintaoikeuden peruuttamiselle (270 b §:n 1 momentti). Periaatteessa tällöinkin pätevät maksukyvyttömyyslain yleiset säännökset (270 §:n 1 momentin toinen virke). Jos velalliselle myönnetään hallintaoikeus, hän harjoittaa hallinta- ja käyttöoikeuttaan tuomioistuimen nimittämän valvojan (*Sachverwalter*) valvonnan alaisuudessa (270 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Tällöin pesänhoitajalle tavallisesti kuuluvat tehtävät jaetaan velallisen ja valvojan välillä. Maksukyvyttömyysmenettelyn alkaminen aiheuttaa suuren määrän tiedottamiseen ja yhteistyöhön liittyviä velvollisuuksia velalliselle. Toisaalta velallisella on myös oikeus osallistua menettelyyn.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Maksukyvyttömyyslain 94 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä käsitellään kysymystä, voiko konkurssivelkoja kuitata maksukyvyttömän velallisen saatavan velkaa vastaan. Laissa tehdään perustava erottelu sen perusteella, olisiko kuittaus ollut mahdollinen maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa vai ilmenikö mahdollisuus vasta jälkepäin. Jos kuittaus olisi ollut mahdollinen maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa, se on periaatteessa hyväksyttävä. Tällöin velkojan ei tarvitse rekisteröidä saatavaansa velkaluetteloon (Tabelle), vaan pelkkä kuittausilmoitus pesänhoitajalle riittää. Kuittaus on kuitenkin pätemätön, jos velkoja sai mahdollisuuden saatavan kuittamiseen kannekelposen oikeustoimen seurauksena (maksukyvyttömyyslain 96 §:n 1 momentin 3 kohta). Jos kuittausmahdollisuus syntyi vasta maksukyvyttömyysmenettelyn alettua, on tehtävä seuraavassa kuvattu erottelu.

Jos menettelyn alkaessa kuittausvaatimus oli jo esitetty mutta se ei ollut erääntynyt, ei vielä tarjonnut vastaavaa korvausta tai oli ehdollinen, voidaan kuittaus hyväksyä menettelyn alettua heti, kun este kuittaukselle on poistettu.

Jos vaatimusta ei menettelyn alkaessa ollut vielä esitetty tai jos saatava siirrettiin toiselta velkojalta vasta menettelyn alettua, kuittaus on kielletty (maksukyvyttömyyslain 96 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdat). Tämän seurauksena velallinen voi vaatia velkojaa toimimaan sopimuksen mukaisesti konkurssipesän eduksi, mutta velkoja voi vain rekisteröidä saatavan velkaluetteloon. Tällöin velkoja saa vain prosentiosuuden saatavastaan.

Jos saatavaa ei siirretty velkojalle toiselta velkojalta maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen, vaan velkoja hankki sen itse esimerkiksi sopimalla asiasta pesänhoitajan kanssa, hänellä on oikeus kuittaukseen konkurssipesän velkojana.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Maksukyvyttömyysmenettelyn vaikutuksia vallitseviin sopimuksiin säännellään Saksan lainsäädännössä maksukyvyttömyyslain 103 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä. Periaatteessa vallitsevat sopimukset voivat maksukyvyttömyysmenettelyn alettua jatkua tai päättyä. Päätösvalta asiasta saatetaan antaa pesänhoitajalle.

Joidenkin toimien osalta maksukyvyttömyysmenettelyn seurauksista määrätään laissa nimenomaisesti (maksukyvyttömyyslain 103–118 §). Esimerkiksi maksukyvyttömän omaisuutta, työtä ja palveluita koskevat määräykset ja sopimukset lakkaavat maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa, mutta velallisen solmimat kiinteistöjen vuokrasopimukset ja työsopimukset pysyvät voimassa ja sitovat konkurssipesää.

Jos velallinen ja toinen sopimuspuoli eivät ole (täysin) täyttäneet sopimuksiaan, pesänhoitaja saa maksukyvyttömyyslain 103 §:n 1 momentin mukaan valita, jatketaanko sopimusten täyttämistä. Jos pesänhoitaja päättää jatkamisesta konkurssipesän hyväksi, velkojan vastavaatimuksella on etuoikeus, koska se vastaa maksukyvyttömyyslain 55 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan konkurssipesän velkaa. Jos pesänhoitaja päättää olla jatkamatta sopimuksen täyttämistä, hän ei voi tehdä lisävaatimuksia sopimuksen mukaan. Velkoja voi esittää korvausvaateen täyttämättä jättämisestä ainoastaan rekisteröimällä saatavansa velkaluetteloon konkurssivelkojana (maksukyvyttömyyslain 103 §:n 2 momentin ensimmäinen virke). Jos pesänhoitaja ei tee päätöstä, toinen sopimuspuoli voi vaatia häntä tekemään sen. Tässä tapauksessa pesänhoitajan on päätettävä viipymättä, aikooko hän vaatia sopimuksen täyttämistä. Jos hän ei tee päätöstä, hän ei voi enää vaatia sopimuksen noudattamista. Pesänhoitajalla ei ole tällaista valintamahdollisuutta, jos sopimus koskee rahoituspalveluita tai määräpäivänä toteutettavaa suoritusta (*Fixgeschäft*, maksukyvyttömyyslain 104 §).

Jos sopimussuhteesta ei ole erityissäännöksiä maksukyvyttömyyslain 103–118 §:ssä, sopimus pysyy voimassa maksukyvyttömyysmenettelyiden alkamisen jälkeen.

Purkulausekkeen hyväksyttävyyden sopimuksissa on kiistanalainen. Lähtökohtana on maksukyvyttömyyslain 119 §, jonka mukaan sopimukset, jotka sulkevat pois tai rajaavat 103 §:n ja sitä seuraavien pykälien soveltamisen, ovat mitättömiä. Tämän säännöksen mukaan sallittuja ovat sellaiset sopimuksenpurkulausekkeet, jotka eivät liity maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamiseen tai konkurssihakemukseen, vaan esimerkiksi velallisen maksuviivästyksen. Maksukyvyttömyysmenettelyihin liittyvät purkulausekkeet ovat kuitenkin ongelmallisia etenkin, kun otetaan huomioon 15. marraskuuta 2012 annettu liittovaltion korkeimman oikeuden päätös (IX ZR 169, 11, BGHZ 195, 348). Kyseisessä tuomiossa liittovaltion korkein oikeus totesi eräissä energiantoimitussopimuksissa olleen, maksukyvyttömyyteen liittyvän purkulausekkeen mitättömäksi. Tuomioistuimien kuitenkin totesi, etteivät maksukyvyttömyyteen liittyvät purkulausekkeet ole sinällään mitättömiä. Purkulauseke voidaan hyväksyä, jos se vastaa sopimuksen purkamisen mahdollistavaa lain säännöstä. Täten kysymystä maksukyvyttömyyteen liittyvien purkulausekkeiden sallimisesta ei ole lopullisesti selvitetty. Maksukyvyttömyyslain 104 §:n 3 ja 4 momentissa on erityisiä sääntöjä, jotka koskevat määräpäivänä toteutettavaa suoritusta ja rahoituspalveluita koskevissa sopimuksissa olevia purkulausekkeita.

Jos velallinen ja velkoja sopivat siirtokiellostav tavallisen lain mukaisesti, sitoo tämä myös pesänhoitajaa. Liiketoimissa siirtokielto on kuitenkin usein mitätön, koska vaikka siirtokiellostav olisi sovittu, rahallisen vaateen siirto on silti pätevä, jos velallinen ja velkoja ovat kauppiaita (kauppalaain (Handelsgesetzbuch eli HGB) 354a §:n 1 momentti).

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Koska maksukyvyttömyysmenettely tähtää kaikkien velkojen tasapuoliseen tyydyttämiseen, maksukyvyttömyyslain 87 §:ssä tehdään selväksi, että konkurssivelkojat saavat toimeenpanna vaateensa vain maksukyvyttömyysmenettelyn puitteissa. Täten maksukyvyttömyysmenettelyn alkaminen aiheuttaa täytäntöönpanon kieltämisen, mikä estää konkurssivelkojia panemasta täytäntöön vaatimuksiaan konkurssipesää tai velallisen muuta omaisuutta kohtaan

maksukyvyttömyysmenettelyn aikana (89 §:n 1 momentti). Täytäntöönpanokieltoa valvotaan viran puolesta, joten jo aloitettu pakkotäytäntöönpano keskeytyy menettelyn alkaessa automaattisesti riippumatta siitä, tietääkö velkoja menettelyn alkamisesta tai siitä, onko velallinen hakenut täytäntöönpanon keskeyttämistä.

Maksukyvyttömyyslain 88 §:n mukaan menettelyn alkamisella on takautuva vaikutus (*Rückschlagsperre*) aikaisempiin täytäntöönpanotoimenpiteisiin. Vakuusoikeudet, jotka on hankittu pakkotäytäntöönpanolla enintään kuukautta ennen maksukyvyttömyyshakemuksen jättämistä, mitätöityvät maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa. Tähänkään ei vaikuta se, tiesikö velkoja maksukyvyttömyyshakemuksesta.

Jos vakuusoikeus on hankittu pakkotäytäntöönpanolla ennen maksukyvyttömyyshakemuksen jättämistä, se ei ole mitätön maksukyvyttömyyslain 88 §:n 1 momentin mukaan, mutta se voidaan kiistää tietyissä olosuhteissa (liittovaltion korkein oikeus, tuomio, 22.1.2004, IX ZR 39/03).

Maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa velallinen menettää asiavaltuutensa varallisuutensa osalta. Asiavaltuuden haltijaksi tulee pesänhoitaja, joka voi toimia viran puolesta oikeudellisissa menettelyissä maksukyvyttömän nimissä.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Koska maksukyvytön velallinen menettää asiavaltuutensa maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa, vireillä olevat konkurssipesää koskevat oikeusjutut keskeytyvät ensin maksukyvyttömyysmenettelyn ajaksi (siviiliprozessilain (*Zivilprozessordnung*, ZPO) 240 §:n ensimmäinen virke).

Jos velallinen on kantaja (esimerkiksi oikeusjutussa, jossa hän esittää vaatimuksia tai kiistää täytäntöönpanokelpoisen saatavan), voi pesänhoitaja jatkaa menettelyitä tai kieltäytyä niiden jatkamisesta (maksukyvyttömyyslain 85 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Jos hän aloittaa oikeusjutun, menettelyä jatketaan. Jälkimmäisessä tapauksessa kanteen kohde erotetaan konkurssipesästä ja kanteen ajamista jatkaa joko velallinen tai vastapuoli (85 §:n 2 momentti).

Jos velallinen on vastaajana, on selvittävä, onko maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa vireillä konkurssisaataviin liittyvä kanne. Tällainen kanne on rekisteröitävä velkaluetteloon (maksukyvyttömyyslain 87 §). Jos pesänhoitaja tai konkurssivelkoja vastustaa tätä, keskeytynyttä oikeuskäsittelyä jatketaan (180 §:n 2 momentti).

Jos taas vaatimus ei liity konkurssisaataviin, vaan on esimerkiksi vapautusvaade tai liittyy konkurssipesän omaan velkaan, joko pesänhoitaja tai kantaja voi jatkaa oikeusjuttua (maksukyvyttömyyslain 86 §).

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Kuten johdannossa jo todettiin, maksukyvyttömyyslaki antaa velkojille huomattavasti vaikutusvaltaa maksukyvyttömyysmenettelyn suhteen. Velkojat käyttävät valtuuksiaan velkojainkokouksen (*Gläubigerversammlung*; maksukyvyttömyyslain 74 § ja sitä seuraavat pykälät) tai velkojainkokouksesta valinnaisesti nimitetyn velkojatoimikunnan (*Gläubigerausschuss*; maksukyvyttömyyslain 68 § ja sitä seuraavat pykälät) kautta. Velkojainkokous on keskeinen elin, jonka kautta velkojat tekevät päätöksensä. Velkojatoimikunta taas on elin, jonka kautta harjoitetaan valvontaa. Konkurssituomioistuimien kutsuu koolle velkojainkokouksen (maksukyvyttömyyslain 74 §:n 1 momentin ensimmäinen virke) ja toimii sen puheenjohtajana (76 §:n 1 momentti). Kaikki ensisijaiset velkojat, konkurssivelkojat, pesänhoitaja, velkojatoimikunnan jäsenet ja velallinen ovat oikeutettuja osallistumaan velkojainkokoukseen (74 §:n 1 momentin toinen virke). Velkojainkokouksen päätökset ratkaistaan yksinkertaisella enemmistöllä. Enemmistöä ei kuitenkaan todeta äänen perusteella vaan suhteessa äänestävien velkojien saatavien määrään (76 §:n 2 momentti). Jos yritys ylittää tietyt kokokriteerit, konkurssituomioistuimen on nimettävä väliaikainen velkojatoimikunta jo ennen maksukyvyttömyysmenettelyn alkamista (22 a §). Väliaikainen velkojatoimikunta osallistuu pesänhoitajan nimittämiseen ja päätöksen tekemiseen velallisen hallinto-oikeudesta (56 a § ja 270 b §:n 3 momentti).

Velkojainkokouksen merkitystä kuvastaa, että se todellisuudessa päättää menettelyn kulusta ja erityisesti velallisen omaisuuden realisoinnista. Muita velkojainkokouksen velvollisuuksia ovat

uuden pesänhoitajan valinta (57 §:n ensimmäinen virke)

pesänhoitajan valvonta (66 §, 79 § ja 197 §:n 1 momentin 1 kohta)

päätös lopettaa yrityksen toiminta tai jatkaa sitä (157 §)

pesänhoitajan erityisen tärkeiden toimien hyväksyminen (160 §:n 1 momentti).

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Pesänhoitajan valtuuksia maksukyvyttömän varallisuuden suhteen käsitellään edellä kohdassa 4 (velallisen ja pesänhoitajan valtuudet).

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Varallisuuden erottamiseen oikeutetut velkojat

Varallisuuden erottamiseen oikeutetuilla velkojilla (*aussonderungsberechtigte Gläubiger*) on esineoikeus tai henkilökohtainen oikeus saatavan maksamiseen konkurssipesästä (maksukyvyttömyyslain 47 §:n ensimmäinen virke). Tällaiset velkojat eivät ole tavallisia konkurssivelkoja, joten heidän ei tarvitse rekisteröidä saataviaan velkaluetteloon, vaan ne voidaan vahvistaa yleisten säännösten nojalla (47 §:n toinen virke). He kuitenkin kohdistavat vaatimuksensa pesänhoitajaan, joka toimii virkansa puolesta osapuolena tilanteessa, eivätkä velalliseen. Erottamisoikeus voi perustua omistusoikeuteen (kunhan varallisuus ei ole kiinnitettyä, koska tämä tekisi omistajasta vain vakuusvelkojan (maksukyvyttömyyslain 51 §:n 1 kohta)), yksinkertaiseen omistuksenpidätykseen tai velvoiteoikeudelliseen takaisinottoehtoon (esim. vuokranantajan vaatimukseen vuokralaista vastaan).

Vakuusvelkojat

Vakuusvelkojilla (*absonderungsberechtigte Gläubiger*) on etuoikeus varallisuuden realisoinnista saatavaan korvaukseen. He eivät osallistu vaatimusten tarkastamismenettelyyn. Vakuusvelkojat ovat etuoikeutettuja velkoja, koska heillä on oikeus korvaukseen ennen alempitasoisia tai vakuudettomia velkoja. Realisoinnista saatu ylijäämä siirtyy konkurssipesään, ja muiden velkojien vaatimukset voidaan täyttää ainoastaan tästä ylijäämästä. Etuoikeus voidaan myöntää esimerkiksi saatavalle, jonka vakuutena on kiinteistön panttioikeus, irtaimen panttioikeus tai muu omaisuuteen kohdistuva vakuus (maksukyvyttömyyslain 49, 50 ja 51 §).

Jos saadut tuotot eivät riitä tyydyttämään vakuusvelkojaa ja jos tällä on esineoikeuden lisäksi henkilöoikeudellinen vaade velallista kohtaan, voi hän etuoikeuden lisäksi vaatia suhteellista osuutta konkurssipesästä rekisteröimällä tyydyttämättömän vaatimuksensa velkaluetteloon (maksukyvyttömyyslain 52 §:n toinen virke).

Massavelkojat

Niin sanottujen massavelkojen (*Massegläubiger*) ei tarvitse rekisteröidä vaatimuksiaan, vaan ne tyydytetään etukäteen. Maksukyvyttömyyslain 53 §:n mukaan konkurssipesästä vähennetään maksukyvyttömyysmenettelyn kulut ja muut maksukyvyttömyyttä käsiteltäessä syntyneet pesänhoitajan perustelemat kulut (esim. yrityksessä edelleen toimivien työntekijöiden palkat tai pesänhoitajan tuomioistuinkäsittelyä varten palkkaaman lakimiehen vaatimukset). Perusteena vaatimuksen etuoikeutettuun tyydyttämiseen on se, että pesänhoitaja voi suorittaa menettelyn kunnolla vain, jos menettelystä aiheutuvat kulut varmasti katetaan. Lisäksi konkurssipesän perusteettomasta edusta johtuvat velat ja tietyt väliaikaisesta maksukyvyttömyysmenettelystä aiheutuvat velat ovat konkurssipesän velkoja.

Konkurssivelkojat

Saatavien tarkastusmenettelyyn osallistuvat vain tavalliset konkurssivelkojat (*Insolvenzgläubiger*) (maksukyvttömyyslain 174 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Konkurssivelkoihin kuuluvat 38 §:n mukaan kaikki henkilökohtaiset velkojat, joilla on perusteltuja vaatimuksia velallista kohtaan maksukyvttömyysmenettelyn alkamispäivänä. Sellaisten konkurssivelkojen, joilla on maksukyvttömyyslain 39 §:n 1 momentissa tarkoitettu toissijainen etuoikeus (*nachrangige Insolvenzgläubiger*), on esitettävä vaatimuksensa vain konkurssituomioistuimen kehotuksesta (174 §:n 3 momentin ensimmäinen virke). Tällaisten velkojen saatavat käsitellään tavallisten konkurssivelkojen saatavien jälkeen. Näitä ovat esimerkiksi maksukyvttömyysmenettelyn aikaisista maksuviivästyksistä johtuvat sakot ja korot.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Vaatimukset tulee jättää kirjallisesti pesänhoitajalle määräajassa, jonka konkurssituomioistuin asettaa menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä.

Vaatimuksissa on esitettävä perustelut ja vaadittu määrä, ja niihin on liitettävä todistusasiakirjojen kopiot (maksukyvttömyyslain 174 §:n 1 momentin ensimmäinen ja toinen virke ja 2 momentti). Myös myöhästyneet vaatimukset käsitellään (177 §). Kaikki maksukyvttömyyteen liittyvät vaatimukset on ilmoitettava riippumatta siitä, onko niiden perustana oleva oikeussuhde luonteeltaan yksityis- vai julkisoikeudellinen (esim. verovelka).

Seuraavat poikkeukset koskevat ulkomaisia velkoja: Maksukyvttömyysmenettelyistä 20 päivänä toukokuuta 2015 annetun asetuksen (EU) 2015/848 (EU:n maksukyvttömyysasetus) 55 artiklan mukaan ulkomaiset velkojat saavat esittää vaatimuksensa vakiolomakkeella. Saatavat voidaan ilmoittaa millä tahansa EU:n virallisella kielellä. Velkoja saatetaan silti velvoittaa toimittamaan asiakirjojen käännökset menettelyiden käsittelemään kielellä tai toisella kielellä, jonka tämä maa on ilmoittanut hyväksyvänsä. Määräajoissa on periaatteessa noudatettava käsittelemään lakia. Jos kyseessä on ulkomainen velkoja, määräaika on vähintään 30 päivää siitä, kun tieto maksukyvttömyysmenettelyn alkamisesta julkaistiin menettelyn aloitusvaltion maksukyvttömyysrekisterissä. Pesänhoitajan tulee kirjata kaikki oikein jätetyt vaatimukset velkaluetteloon (*Tablelle*). Tässä vaiheessa vaatimuksen sisältöä ei tarkasteta. Vaatimukset ja niiden määrät ja mahdolliset etuoikeudet tarkastetaan vasta konkurssituomioistuimen määräämässä tarkastusistunnossa (maksukyvttömyyslain 176 §:n ensimmäinen virke). Jos pesänhoitaja tai konkurssivelkoja ei vastusta vaatimusta tarkastusistunnossa tai jos vastalause hylätään, vaatimus katsotaan hyväksytyksi ja velkoja saa osuutensa konkurssipesän realisoinnin tuotoista. Velallisen vastustus ei vaikuta vaateen määrittämiseen (178 §:n 1 momentin toinen virke). Maksukyvttömyysmenettelyn päätyttyä konkurssivelkoja ei voi panna saatavaansa täytäntöön velkaluettelomerkinnän perusteella, vaan hänen tulee nostaa tätä varten erillinen kanne velallista vastaan (201 §:n 2 momentin ensimmäinen virke).

Jos taas tarkastusistunnossa pesänhoitaja tai toinen konkurssivelkoja vastustaa vaatimusta, velkoja voi nostaa kanteen vastustanutta osapuolta vastaan (maksukyvttömyyslain 179 §:n 1 momentti). Hän saa osansa tuotoista vain jos hänen vaatimuksensa todetaan päteväksi (180 § ja sitä seuraavat pykälät). Ennen tuottojen jakamista pesänhoitajan on laadittava jakoluettelo (maksukyvttömyyslain 188 §). Hänen tulee todistaa kahden viikon kuluessa jakoluettelon julkaisemisesta, että hän on nostanut kanteen vaatimuksen hyväksymiseksi (189 §:n 1 momentti). Jollei hän näin tee, vaatimusta ei oteta huomioon tuottoja jaettaessa, vaikka vaatimus olisi hyväksytty myöhemmin (189 §:n 3 momentti). Jos taas velkoja todistaa nostaneensa ajoissa kanteen, säilytetään vaatimusta vastaava summa niin kauan kuin kanne on vireillä (189 §:n 2 momentti). Jos kanne lopulta hylätään, säästynyt summa jaetaan muille konkurssivelkojille. Jos kiistanalainen vaatimus on jo vahvistettu, kanteen nostaminen kuuluu vaatimusta vastustavalle asianosaiselle, ei velkojalle (179 §:n 2 momentti). Tuomio, jossa vahvistetaan vaatimus tai hyväksytään vastalause, ei ole voimassa vain asianosaisten välillä, vaan se sitoo myös pesänhoitajaa ja kaikkia konkurssivelkoja (183 §:n 1 momentti).

Jos konkurssivelkoja ei ole rekisteröinyt saatavaansa velkaluetteloon, hän ei voi saada osuutta realisoinnin tuotoista. Hän ei myöskään voi saada vaatimukselleen millään muulla tavoin vahvistusta (maksukyvttömyyslain 87 §). Maksuvaatimukset pesänhoitajaa vastaan hylätään perusteettomina.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Jollei saneeraussuunnitelmassa toisin määrätä, pesänhoitaja realisoi konkurssipesän varat jakaakseen tästä syntyneet rahat velkojille. Realisointitapa perustuu pesänhoitajan harkintaan. Tavoitteena on tuottojen maksimointi. Mahdollista on mm. velallisen yrityksen tai laitoksen myynti kokonaisuudessaan tai yrityksen paloitteilu ja omaisuuden myynti eritellysti.

Ennen kuin realisoinnin tuotot voidaan jakaa konkurssivelkojille, on ensin maksettava vakuusvelkojen ja ns. massavelkojen (*Massegläubiger*) saatavat.

Tuottojen jakaminen perustuu jakoluetteloon (maksukyvttömyyslain 188 §), jonka pesänhoitaja laatii velkaluettelon perusteella (175 §). Jakoluettelon tulee sisältää kaikki jaossa huomioon otettavat konkurssisaatavat. Tuotot jaetaan velkojille suhteessa saatavien suuruuteen. Konkurssivelkojen jälkeen tulevat toissijaiset konkurssivelkojat. Heidän vaatimuksensa täytetään vain, jos kaikkien muiden konkurssivelkojen vaatimukset on täytetty täysimääräisesti. Koska heidän vaatimustensa täyttämismahdollisuudet ovat vähäiset, he voivat ilmoittaa saatavansa vain konkurssituomioistuimen erillisestä kehotuksesta (174 §:n 3 momentti).

Yleensä jako alkaa jo ennen konkurssipesän realisoinnin päättymistä. Maksuja aletaan suorittaa, kun riittävä rahamäärä on kertynyt (maksukyvttömyyslain 187 §:n 2 momentin ensimmäinen virke). Viimeinen jako tapahtuu realisoinnin päättymisen jälkeen (196 §:n 1 momentti). Tämä vaatii konkurssituomioistuimen hyväksymisen (196 §:n 2 momentti). Jos kaikkien (myös toissijaisten) velkojen vaateet voidaan tyydyttää täysimääräisesti (mikä on käytännössä harvinaista), pesänhoitaja siirtää tuottojen ylijäämät velalliselle (199 §:n ensimmäinen virke).

Jos velkojalla on vakuusvelkojana etuoikeus suoritukseen konkurssipesän omaisuudesta ja realisoinnista saadut tuotot eivät riitä täyttämään hänen vaatimustaan, hän voi lisäksi rekisteröidä henkilökoikeudellisen vaatimuksen saadakseen saatavansa luetteloon. Hän voi kuitenkin tehdä näin vain sikäli kuin hänen etuoikeutettua vaatimustaan ei ole tyydytetty. (Vaihtoehtoisesti hän voi luopua etuoikeutetusta vaatimuksestaan ja rekisteröityä velkaluetteloon koko saatavansa arvosta, maksukyvttömyyslain 52 §:n toinen virke.)

Kolmas osapuoli ei tule automaattisesti vakuusvelkojan sijaan täyttämällä velkojan vaatimuksen, jonka vakuutena on esinevakuus. Silti joissain tapauksissa laissa säädetään sijaantulosta, ja siitä voidaan myös sopia. Tämä ei ole maksukyvttömyysmenettelyiden erityispiirre, vaan perustuu yleisiin säännöksiin. Jos velkojalla esimerkiksi on esinevakuus ja velkojan saatavan maksaa velallisen sijasta maksukyvttömän velallisen takaajana oleva kolmas osapuoli, saatava siirtyy takaajalle lakisääteisellä sijaantulolla (siviililain (*Bürgerliches Gesetzbuch*, BGB) 774 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Lisävakuus, kuten kiinnitys- tai panttioikeus, siirretään siviililain mukaan suoraan takaajalle (412 § ja 401 §). Sen sijaan vakuutta, joka ei ole lisävakuus, kuten panttivelkakirjaa, ei siirretä lain mukaan takaajalle. Sopimukseen perustuva vaatimus on kuitenkin esitettävä, jotta tällainen vakuus voidaan siirtää siviililain 412 ja 401 §:n mukaisesti takaajalle, elleivät osapuolet sovi toisin. Tällöin takaaja tulee esinevakuuden saaneen velkojan sijaan.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Yleinen käytäntö

Maksukyvttömyysmenettely lopetetaan, kun jako on saatettu loppuun (maksukyvttömyyslain 200 §:n 1 momentti). Lopettamispäätös julkaistaan.

Maksukyvttömyysmenettelyn lopettamisen yhteydessä omaisuuden hallinta- ja käyttöoikeus siirtyy takaisin velalliselle.

Maksukyvttömyysmenettelyn lopettamisen jälkeen konkurssivelkojat voivat periaatteessa panna täytäntöön jäljellä olevat saatavansa velalliselta rajoituksitta, koska saatavat kuoletetaan vain sitä mukaa kuin osakorvauksia maksetaan. Maksukyvttömyyslain 201 §:n 2 momentin mukaan velkojen saatavat voidaan panna täytäntöön, jos ne on hyväksytty velkaluetteloon eikä velallinen ole riitauttanut niitä tarkastusistunnossa. Kääntäen 201 §:n 2 momentista voidaan myös päätellä, että muissa tapauksissa velkojan on nostettava kanne voidakseen periä saatavansa velalliselta.

Luonnollisia henkilöitä koskee tässä asiassa poikkeus. Heillä on mahdollisuus hakea vapautusta velan jäännöksestä (*Restschuldbefreiung*, maksukyvttömyyslain 201 §:n 3 momentti, 286 § ja sitä seuraavat pykälät). Vapautus velan jäännöksestä voidaan myöntää periaatteessa kolmen vuoden

kuluttaa, jos velallinen on noudattanut hyvää toimintatapaa. Tuona aikana velallisen tulee siirtää kaikki ulosmittauskelpoiset tulonsa edunvalvojalle (*Treuhänder*). Vapautuksella on sitova vaikutus kaikkiin konkurssivelkoihin riippumatta siitä, ovatko he esittäneet vaatimuksia (301 §:n 1 momentti). Näin estetään konkurssivelkoja panemasta täytäntöön vaatimuksiaan velallista kohtaan (poikkeuksena maksukyvyttömyyslain 302 §:ssä mainitut saatavat, jotka eivät kuulu vapautukseen velan jäännöksestä).

Oikeushenkilö, joka on ollut maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena ja jolla ei enää ole varallisuutta, poistetaan automaattisesti kaupparekisteristä ja lakkaa olemasta.

Saneeraussuunnitelmaan perustuva menettely

Saneeraussuunnitelmaan perustuvassa menettelyssä vakuusvelkojat ja konkurssivelkojat voivat maksukyvyttömyyslain säännöksistä poiketen itsenäisesti päättää saneeraussuunnitelmassa konkurssipesän realisoinnista, sen jaosta velkojien kesken, menettelyn etenemisestä ja velallisen vastuista maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen (maksukyvyttömyyslain 217 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Saneeraus ei ole sama asia kuin saneeraussuunnitelmaan perustuva menettely. Saneeraussuunnitelmalla on keskeinen rooli yrityksen saneerauksessa. Saneeraussuunnitelma voi kuitenkin myös olla peruste yrityksen liiketoiminnan lopettamiseen, ja siinä voidaan maksukyvyttömyyslain määräyksistä poiketen esimerkiksi määrätä konkurssipesän realisoinnista ja jakamisesta osapuolten kesken.

Velan jäännöksestä vapauttamisen lisäksi saneeraussuunnitelma tarjoaa velalliselle mahdollisuuden kaataa estävien velkojien kanta. Maksukyvyttömyyslain 245 §:n mukaan tietyissä olosuhteissa äänestäjäryhmän kanta hyväksytään, vaikkei se saavuttaisi enemmistöä.

Saneeraussuunnitelman voi esittää joko pesänhoitaja tai velallinen (maksukyvyttömyyslain 218 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Saneeraussuunnitelma koostuu toteavasta osasta (*darstellender Teil*) ja toiminnallisesta osasta (*gestaltender Teil*; 219 §:n ensimmäinen virke). Toteavassa osassa kuvaillaan, mitä toimenpiteitä on toteutettu maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen ja mitä toimenpiteitä on vielä edessä, jotta voidaan luoda perusta osapuolten oikeuksien suunnitellulle toteuttamiselle (220 §:n 1 momentti). Toiminnallisessa osassa määritetään osapuolten oikeudellisen aseman muutokset (maksukyvyttömyyslain 221 §:n ensimmäinen virke). Maksukyvyttömyyslain 217 §:n toisessa virkkeessä säädetään, että jos velallinen ei ole luonnollinen henkilö, saneeraussuunnitelmaan voidaan sisällyttää myös velallisen osake- ja jäsenyysoikeuksia. Maksukyvyttömyyslain 225 a §:n 2 momentti sallii velan muuntamisen osakkeiksi, jolloin velkojien saatavat muuttuvat yhtiöoikeudelliseksi osuuksiksi velallisen omaisuudesta. Erityisen merkittävä on maksukyvyttömyyslain 243 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetty määränemistäänestysmenettely. Saneeraussuunnitelman toiminnallisessa osassa määritellään erilaisia velkojaryhmiä. Saneeraussuunnitelma hyväksytään vain, jos sen hyväksyy äänestykseen osallistuneiden velkojien enemmistö kussakin velkojaryhmässä ja suunnitelman puolesta äänestäneiden velkojien saatavien arvo on yli puolet kaikkien äänestäneiden velkojien saatavien kokonaismäärästä. Velkojaryhmän katsotaan kuitenkin lain mukaan tietyin edellytyksin hyväksyneen ehdotuksen, vaikka tarvittavaa enemmistöä ei olisi saavutettu (maksukyvyttömyyslain 245 §). Tämän "estämiskiellon" (*Obstruktionsverbot*) on tarkoitus välttää se, että yksittäiset velkojat tai osakkaat voisivat kaataa saneeraussuunnitelman. Lain 247 §:n mukaan velallisenkin täytyy suostua saneeraussuunnitelmaan. Velallisen vastustus voidaan kuitenkin jättää huomiota, jos suunnitelma ei todennäköisesti aiheuta hänelle vahinkoa ja jos yksikään velkojista ei saa saatavansa määrää ylittävää taloudellista etua. Kun asianosaiset ovat hyväksyneet saneeraussuunnitelman ja velallinen on suostunut siihen, suunnitelmalle tarvitaan vielä konkurssituomioistuimen vahvistus. Tuomioistuin vahvistaa saneeraussuunnitelman, jos olennaiset menettelyvaatimukset on täytetty eikä kukaan velkojista tai osakkaista ole esittänyt vaatimusta, jonka mukaan suunnitelma aiheuttaisi hänelle vahinkoa (maksukyvyttömyyslain 251 §). Jotta saneeraussuunnitelma ei kaatuisi tämän kaltaisen vastustuksen vuoksi, sen toiminnallisessa osassa voidaan määrätä, että varoja asetetaan saataville siltä varalta, että joku osapuoli todistaa hänelle koituneen suunnitelmasta vahinkoa (251 §:n 3 momentti).

Suunnitelman vahvistamista koskevan päätöksen voi riitauttaa vain rajatusti (maksukyvyttömyyslain 253 §).

Kun saneeraussuunnitelman vahvistus on saanut lainvoiman ja jollei suunnitelmassa muuta määrätä, konkurssituomioistuin lopettaa maksukyvyttömyysmenettelyn (maksukyvyttömyyslain 258 §:n 1 momentti) ja velallinen saa jälleen käyttöoikeuden omaisuuteensa. Saneeraussuunnitelman toiminnallisen osan määräykset sitovat kaikkia osapuolia riippumatta siitä, ovatko he rekisteröineet saatavansa tai vastustaneet suunnitelmaa (254 b §). Täten suunnitelmassa määrätty luopuminen, lykkäys tms. tulee voimaan välittömästi ilman erillistä tahdonilmaisua (254 a §:n 1 momentti).

Saneeraussuunnitelma ei periaatteessa vaikuta konkurssivelkojen oikeuksiin suhteessa kolmansiin osapuoliin. Jos suunnitelmassa määrätään poikkeuksesta, sitä sovelletaan niin sanottuihin konserniin sisäisiin kolmannen osapuolen vakuuksiin, jotka osakeyhtiölain 15 §:ssä tarkoitettu velalliseen sidoksissa oleva yritys (esim. tytäryhtiö) antaa velkojalle (maksukyvyttömyyslain 217 §:n 2 momentti ja 223 a §).

Sen varmistamiseksi, että velallinen noudattaa saneeraussuunnitelmassa hänelle asetettuja velvollisuuksia, velallinen voidaan suunnitelmassa määrätä pesänhoitajan tarkkailtavaksi. Pesänhoitaja laatii vuosittain tarkkailuraportin tuomioistuimelle ja velkojatoimikunnalle, jos sellainen on nimitetty. Raportissa selostetaan saneeraussuunnitelman etenemistä ja arvioidaan sen loppuun saattamisen todennäköisyyttä (maksukyvyttömyyslain 261 §:n 2 momentin ensimmäinen virke).

Riippumatta siitä, onko tarkkailua määrätty vai ei, maksukyvyttömyyslain 255 §:ssä määrätty ns. elvytyslauseke (*Wiederauflebensekluse*) toimii sen varmistamiseksi, että velallinen noudattaa saneeraussuunnitelmaa. Jos konkurssivelkojan vaatimusten täyttämistä on lykätty tai jos niistä on osittain luovuttu saneeraussuunnitelman toiminnallisen osan perusteella, mutta suunnitelman toteuttaminen viivästyy merkittävästi velallisen toiminnan vuoksi, luopumisen tai lykkäyksen ei enää katsota sitovan velkojaa (maksukyvyttömyyslain 255 §:n 1 momentti). Sama koskee kaikkia konkurssivelkojia, jos aloitetaan uusi saman velallisen omaisuutta koskeva maksukyvyttömyysmenettely (255 §:n 2 momentti). Jos velallinen hyväksyi konkurssivelkojen vaatimukset tarkastusistunnossa, ja saatavat vahvistettiin lopulliseen saneeraussuunnitelmaan sisältyvässä velkaluettelossa, konkurssivelkojat voivat panna täytäntöön saatavansa velalliselta (257 §:n 1 momentin ensimmäinen virke).

Jos saneeraussuunnitelma on perustana yrityksen saneeraukselle, toiminnan jatkamiseksi tarvitaan monessa tapauksessa lainaa. Lainanantajien suojaamiseksi saneeraussuunnitelman toiminnallisessa osassa voidaan määrätä lainoille yläraja (maksukyvyttömyyslain 264 §). Jos uuden lainanantajan saatavat pysyvät ylärajan alapuolella, on uudella lainanantajalla etuoikeus konkurssivelkoihin nähden kaikissa uusissa maksukyvyttömyysmenettelyissä. Saneeraussuunnitelmaan perustuva menettely mahdollistaa velallisen vapautumisen jäännösveloista silloinkin, kun ei noudateta edellä kuvattua menettelyä. Maksukyvyttömyyslain mukaan velallinen vapautuu jäännösveloista, jos hän täyttää velkojien vaatimukset saneeraussuunnitelmassa määrättyllä tavalla, ellei saneeraussuunnitelmassa toisin määrätä (227 §:n 1 momentti).

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Velkojien oikeuksia maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen selostetaan kohdassa 14 (maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset).

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Saksan lain mukaan maksukyvyttömyysmenettelyn kulut maksetaan etukäteen konkurssipesästä ja ne ovat niin sanottuja massavelkoja, jotka ovat etusijalla konkurssivelkojen saataviin nähden (maksukyvyttömyyslain 53 §). Maksukyvyttömyysmenettelyn kuluihin kuuluvat maksukyvyttömyysmenettelyyn liittyvät tuomioistuinmaksut ja korvaukset väliaikaiselle pesänhoitajalle, pesänhoitajalle ja velkojatoimikunnan jäsenille (54 §).

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Velkoja vahingoittavien toimien estämiseksi kaikki konkurssipesään menettelyn alkamisen jälkeen tehdyt hankinnat ovat periaatteessa mitättömiä. Ennen menettelyä tehdyt omaisuushankinnat, jotka kuuluisivat konkurssipesään menettelyn aloittamisen jälkeen, ovat sen sijaan päteviä. Ne voidaan kuitenkin riitauttaa tietyin edellytyksin.

Koska pesänhoitajalla on maksukyvyttömyysmenettelyn alettua käyttöoikeus velallisen omaisuuteen, velallisen toimet omaisuuden suhteen ovat periaatteessa ehdottoman mitättömiä (tärkeimpänä poikkeuksena on tilanne, jossa kiinteistö on ostettu hyvässä uskossa, mutta tämäkin voidaan riitauttaa; maksukyvyttömyyslain 81 §:n 1 momentti, ensimmäinen virke). Myös sellaiset toimet ovat mitättömiä, jotka velallinen on suorittanut ennen menettelyn alkamista, jos ne tulevat voimaan vasta menettelyn aikana (91 §:n 1 momentti; tärkeimpänä poikkeuksena ovat kiinteistöostot, 91 §:n 2 momentti). Samoin vakuusoikeudet mitätöityvät menettelyn alkaessa, jos vakuus on hankittu vähemmän kuin kuukausi ennen maksukyvyttömyyshakemuksen jättämistä (88 §:n 1 momentti).

Ennen menettelyn alkamista tehdyt hankinnat ovat periaatteessa päteviä, mutta ne voidaan riitauttaa tietyin edellytyksin (maksukyvyttömyyslain 129 § ja sitä seuraavat pykälät). Tämä riitautusoikeus on välttämätön maksukyvyttömyyslainsäädännön toimivuuden kannalta, koska se tarjoaa pesänhoitajalle mahdollisuuden puuttua velallisen omaisuudesta menettelyä edeltävänä aikana suoritetuihin maksuihin. Tämän ansiosta konkurssipesää voidaan kasvattaa huomattavasti, ja siten voidaan varmistaa, että velkojien vaatimuksia kohdellaan tasapuolisesti eikä tiettyjä velkoja aseteta etuoikeutettuun asemaan. Jos pesänhoitaja harjoittaa riitautusoikeuttaan menestyksellä, hyötyneen osapuolen on palautettava konkurssipesään kaikki toimen toteuttamiseen käytetyt varat. Jos tämä ei ole mahdollista, hänen on maksettava korvausta. Pesänhoitaja voi nostaa kanteen palauttamisoikeutensa täytäntöönpanemiseksi, ja hän voi vedota tähän oikeuteen kaikkia velkojan vastavaatimuksia vastaan. Jos riidanalaisesta toimesta hyötynyt osapuoli palauttaa saamansa hyödyn, hänen mahdolliset vastavaatimuksensa tulevat uudelleen voimaan (144 §).

Maksukyvyttömyysmenettelyn alkamista edeltänyt toimi voidaan riitauttaa vain, jos se on vahingoittanut konkurssivelkojien etua (maksukyvyttömyyslain 129 §). Tällöin jonkin maksukyvyttömyyslain 130–136 §:n perusteista täytyy toteutua. Kaikki oikeustoimet, ts. kaikki toimet (mukaan lukien laiminlyönnit, 129 §:n 2 momentti), joilla on oikeusvaikutuksia, voidaan riitauttaa (liittovaltion korkein oikeus, tuomio 12.2.2004, IX ZR 98/03, 12 kohta). Jollei laissa toisin määrätä, olennaista ei ole, että toimen on suorittanut velallinen. Ratkaisevaa ei ole myöskään se, onko kyseessä sopimukseen perustuva vaikutus vai oikeusvaikutus (liittovaltion korkein oikeus, tuomio 7.5.2013, IX ZR 191/12, 6 kohta).

Riitauttamisperusteita ovat erityisesti seuraavat:

velallisen vastikkeeton suoritus, paitsi jos se on tapahtunut yli neljä vuotta ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä (maksukyvyttömyyslain 134 §)

velallinen on kymmenen vuoden aikana välittömästi ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä toiminut velkojien vahingoittamistarkoituksessa, ja toinen osapuoli on ollut tietoinen velallisen aikeista (133 §); tässä yhteydessä ajanjakso on vain neljä vuotta, jos oikeustoimella on myönnetty tai mahdollistettu toiselle osapuolelle vakuusoikeus tai tämän vaatimuksen täyttäminen

velallinen on kolmen kuukauden aikana välittömästi ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä tahallisesti aiheuttanut vahinkoa tavallisille velkojille ja velallinen oli jo maksukyvytön ja toinen osapuoli oli tuosta maksukyvyttömyydestä tietoinen (132 §:n 1 momentin 1 kohta)

velallinen on myöntänyt konkurssivelkojalle perusteettomasti vakuusoikeuden tai täyttänyt tämän perusteettoman vaatimuksen, ja tämä tapahtui alle kuukautta ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä (131 §:n 1 momentin 1 kohta)

velallinen on myöntänyt konkurssivelkojalle perusteettomasti vakuusoikeuden tai täyttänyt tämän perusteettoman vaatimuksen, ja tämä tapahtui alle kolme kuukautta ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä ja velallinen oli toimen tekohetkellä maksukyvytön ja toinen osapuoli oli tietoinen maksukyvyttömyydestä (130 §:n 1 momentin 1 kohta).

Kaikissa näissä tapauksissa sekä velallinen että etua saanut velkoja saattavat lisäksi joutua rikosoikeudelliseen vastuuseen (rikoslain 283–283d §).

Kuluttajan maksukyvyttömyysmenettely

Kuluttajan maksukyvyttömyysmenettely (*Verbraucherinsolvenzverfahren*) liittyy luonnollisiin henkilöihin, jotka eivät toimi eivätkä ole toimineet itsenäisinä ammatinharjoittajina tai jotka ovat toimineet itsenäisinä ammatinharjoittajina, mutta heidän taloudellinen tilanteensa on läpinäkyvä eikä heitä vastaan ole esitetty työolosuhteisiin liittyviä vaatimuksia (maksukyvyttömyyslain 304 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Toisin kuin tavanomaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä, päähuomio keskittyy kuluttajan vapauttamiseen velasta eikä omaisuuden realisointiin.

Menettely poikkeaa tavanomaisesta lähinnä silloin, kun (myös) velallinen on osallistunut maksukyvyttömyyshakemuksen tekemiseen. Tällöin päätöstä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta edeltää tuomioistuimen ulkopuolinen menettelyvaihe, jossa suunnitelman pohjalta pyritään pääsemään sopimukseen velanmaksusta velkojien kanssa (maksukyvyttömyyslain 305 §:n 1 momentin 1 kohta). Jos tuomioistuimen ulkopuolinen käsittely ei tuota tulosta, velallinen voi jättää hakemuksen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta.

Seuraavassa vaiheessa aloittamisen menettelyä lykätään ja konkurssituomioistuin antaa velkojille mahdollisuuden sopia velallisen kanssa velanmaksusuunnitelmasta (*Schuldenbereinigungsplan*). Jos suunnitelma toteutetaan, velkojien saatavat maksetaan vain kyseisen suunnitelman mukaisesti. Suunnitelma on täytäntöönpanokelpoinen samalla tavoin kuin tuomioistuimessa tehty sovinto (*Prozessvergleich*; maksukyvyttömyyslain 308 §:n 1 momentin toinen virke). Tällöin maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista ja jäännösvelasta vapautumista koskevat hakemukset katsotaan peruutetuiksi (308 §:n 2 momentti). Jos suunnitelmasta ei synny sopimusta, aloittamisen menettely aloitetaan uudelleen.

Päivitetty viimeksi: 11/09/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyyskonkurssi - Viro

Viron lainsäädännössä säädetään kolmesta eri maksukyvyttömyysmenettelystä, jotka ovat konkurssimenettely, tervehdyttämisen menettely ja velkajärjestelymenettely. Oikeushenkilöiden osalta konkurssihakemuksen jättämisestä ja käsittelystä sekä konkurssimenettelyn kulusta säädetään konkurssilaisissa. Tervehdyttämisen menettelystä, jonka avulla oikeushenkilö voi järjestellä uudelleen veloitteensa, säädetään tervehdyttämislaisissa. Luonnollisten henkilöiden tapauksessa (riippumatta siitä, onko henkilö itsenäinen ammatinharjoittaja) maksukyvyttömyysmenettelyn käynnistämistä ja kulusta säädetään luonnollisten henkilöiden maksukyvyttömyydestä annetussa laissa. Samassa laissa säädetään myös luonnollisen henkilön maksukyvyttömyyttä koskevan hakemuksen jättämisestä. Maksukyvyttömyyshakemuksella voidaan käynnistää kaikenlaiset velallisen olevaa luonnollista henkilöä koskevat maksukyvyttömyysmenettelyt. Näihin kuuluvat konkurssiin asettaminen ja velallisen vapauttaminen veloitteistaan sekä velkajärjestelymenettely. Konkurssiin asettamiseen ei sovelleta luonnollisten henkilöiden maksukyvyttömyydestä annettua lakia, vaan konkurssimenettelyssä noudatetaan konkurssilain säännöksiä. Oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden konkurssimenettelyt ovat samankaltaiset. Edellä mainitut lait on julkaistu viron- ja englanninkielisinä Viron virallisessa lehdessä ([Riigi Teataja](#)).

Konkurssimenettelyn tarkoituksena on kattaa velkojien saatavat velallisen varoista siirtämällä velallisen omaisuutta tai tervehdyttämällä velallisen yritys. Jos velallinen on luonnollinen henkilö, hän saa konkurssimenettelyn ansiosta mahdollisuuden vapautua velvoitteistaan. Konkurssimenettelyn aikana selvitetään velallisen maksukyvyttömyyden syyt.

Yrityksen tervehdyttämisen tavoitteena on se, että yritys voi tervehdyttämissuunnitelmaan perustuvia toimenpiteitä toteuttamalla selvittää taloudellisista vaikeuksistaan, palauttaa maksuvalmiutensa, parantaa kannattavuuttaan ja varmistaa kestävä toiminnan. Tervehdyttäminen ei estä yritystä toteuttamasta myös muita toimenpiteitä maksukyvyttömyyden välttämiseksi. Tervehdyttämisenmenettelyssä on tärkeää ottaa huomioon yrittäjän, velkojien ja mahdollisten kolmansien osapuolten edut ja oikeudet ja suojella niitä.

Velkajärjestelymenettelyssä tavoitteena on voittaa velallisen maksuvaikeudet ja välttää konkurssimenettely. Myös velallisen ja velkojien oikeudet otetaan huomioon. Velallisen taloudelliset velvoitteet (henkilökohtaiset velat) voidaan järjestää uudelleen lykkäämällä velvoitteen täyttämisaikajakohtaa, täyttämällä velvoitteet osamaksuilla tai lievittämällä velvoitetta.

Konkurssimenettely ja velkajärjestelymenettely kuuluvat maksukyvyttömyysmenettelyistä 20 päivänä toukokuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston (uudelleenlaaditun) asetuksen (EU) 2015/848 soveltamisalaan.

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Viron lainsäädännössä luonnollisella henkilöllä tarkoitetaan ihmistä. Maksukyvyttömyysmenettelyssä ei tehdä eroa luonnollisten henkilöiden välillä sen perusteella, harjoittaako henkilö taloudellista tai ammatillista toimintaa (eli onko hän yrittäjä) vai ei (eli onko hän kuluttaja). Oikeushenkilö on lailla perustettu oikeussubjekti. Oikeushenkilö voi olla yksityis- tai julkisoikeudellinen. Yksityisoikeudellinen oikeushenkilö on oikeushenkilö, joka on perustettu yksityisen intressin perusteella ja tällaista oikeushenkilöä koskevan lain mukaisesti. Yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä ovat avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, rajavastuu-yhtiö, osakeyhtiö, voittoa tavoitteleva osuuskunta, säätiö ja voittoa tavoittelematon yhdistys. Julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä ovat valtio, paikallisviranomaisen ja muu oikeushenkilö, joka on perustettu julkisen intressin perustella ja tällaista oikeushenkilöä koskevan lain mukaisesti.

1. Konkurssimenettely

Konkurssimenettelyä sovelletaan maksukyvyttömiin oikeushenkilöihin ja luonnollisiin henkilöihin. Valtiota tai paikallisviranomaista ei voida asettaa konkurssiin.

2. Tervehdyttämisenmenettely

Tervehdyttämisenmenettelyä sovelletaan ainoastaan yksityisoikeudellisiin oikeushenkilöihin.

3. Velkajärjestelymenettely

Velkajärjestelymenettelyä sovelletaan maksuvaikeuksissa oleviin luonnollisiin henkilöihin riippumatta siitä, onko henkilö itsenäinen ammatinharjoittaja.

4. Velvoitteista vapauttamista koskeva menettely

Velvoitteista vapauttamista koskevaa menettelyä sovelletaan maksuvaikeuksissa oleviin luonnollisiin henkilöihin riippumatta siitä, onko henkilö itsenäinen ammatinharjoittaja.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

1. Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittaminen velallisena olevaa oikeushenkilöä vastaan

1.1. Konkurssimenettely

Konkurssi tarkoittaa, että velallinen todetaan tuomioistuimen päätöksellä maksukyvyttömäksi. Näin ollen konkurssimenettelyn käynnistämisen ensimmäinen perusedellytys on, että velallinen on maksukyvytön.

Velallinen on maksukyvytön, jos hän ei kykene kattamaan erääntyneitä velkojien saatavia eikä maksukyvyttömyys ole tilapäistä velallisen taloudellinen tilanne huomioon ottaen. Velallisena oleva oikeushenkilö on maksukyvytön myös silloin, kun sen varat eivät riitä kattamaan velvoitteita eikä tällainen tilanne ole tilapäinen velallisen taloudellinen tilanne huomioon ottaen. Velvoitteiksi katsotaan myös saatavat, jotka eivät ole erääntyneet. Kun konkurssihakemuksen jättää velallinen, tuomioistuin tekee päätöksen konkurssiin asettamisesta myös silloin, kun velallinen on tulevaisuudessa todennäköisesti maksukyvytön. Kun konkurssihakemuksen jättää velallinen, edellytyksenä on velallisen maksukyvyttömyys.

Toinen perusedellytys konkurssimenettelyn käynnistämiseksi on konkurssihakemuksen jättäminen. Sen voi jättää joko velallinen tai velkoja. Kun konkurssihakemuksen jättää velallinen, hänen on osoitettava siinä maksukyvyttömyytensä. Kun konkurssihakemuksen jättää velkoja, hänen on osoitettava siinä velallisen maksukyvyttömyys ja todistettava saatavien olemassaolo. Laissa säädetään tietyistä tapauksista, joissa konkurssihakemuksen voi jättää myös joku muu henkilö. Tällöin sovelletaan samoja säännöksiä kuin velkojaan, jollei laissa toisin säädetä.

Tuomioistuin voi määrätä, että konkurssihakemuksen jättäneen velkojan on asetettava tuomioistuimelle tietyn suuruinen vakuus väliaikaisen pesänhoitajan palkkion ja kustannusten kattamiseksi, jos on perusteita olettaa, että niitä ei pystytä kattamaan konkurssipesästä. Jos velkoja jättää vakuuden asettamatta, menettely päätetään. Jos velkojat ovat maksukyvyttömän työnantajan työntekijöitä, jotka eivät maksa vakuudeksi määrättyä summaa menettelyn jatkamiseksi, heillä on oikeus hakea valtiolta maksukyvyttömyyskorvausta Viron työttömyyskassan (*Eesti Töötukassa*) kautta.

Tuomioistuin kieltäytyy ottamasta velkojan konkurssihakemusta käsiteltäväksi, jos siitä ei käy ilmi, että hakemuksen jättäjällä on velalliselta saatavia, jos siinä ei ole osoitettu velallisen maksukyvyttömyyttä tai jos se perustuu saataviin, joiden osalta sovelletaan tervehdyttämissuunnitelmaa. Tuomioistuin voi kieltäytyä ottamasta konkurssihakemusta käsiteltäväksi myös muiden siviiliprosessilaissa säädettyjen perusteiden nojalla.

Ennen konkurssiin asettamista ja konkurssimenettelyn aloittamista toteutetaan ns. alustava menettely. Jos tuomioistuin päättää ottaa konkurssihakemuksen käsiteltäväksi, se nimeää konkurssipesälle väliaikaisen pesänhoitajan. Tuomioistuin voi velallisen taloudellista tilannetta arvioituaan jättää väliaikaisen pesänhoitajan nimeämättä ja asettaa velallisen konkurssiin. Jos tuomioistuin ei nimeä väliaikaista pesänhoitajaa, konkurssihakemuksen alustavaa menettelyä ei toteuteta ja menettely päätetään. Väliaikainen pesänhoitaja määrittää velallisen omaisuuden, velvollisuudet ja omaisuutta koskevat täytäntöönpanomenettelyt. Lisäksi hän tarkistaa, riittääkö velallisen omaisuus kattamaan konkurssimenettelyn kustannukset. Väliaikainen pesänhoitaja arvioi velallisen taloudellisen tilanteen ja maksukyvytensä. Hän myös arvioi, millaiset ovat yrityksen toiminnan jatkamismahdollisuudet ja onko oikeushenkilön muodostavaa velallista mahdollista saneerata. Lisäksi hän muun muassa varmistaa velallisen omaisuuden säilyttämisen. Väliaikaisen pesänhoitajan tehtävänä on selvittää, voidaanko konkurssihakemus hyväksyä vai ei.

Vaikka velallinen olisi maksukyvytön, tuomioistuin keskeyttää menettelyn eikä aseta velallista konkurssiin, jos velallisen omaisuus ei riitä kattamaan konkurssimenettelyn kustannuksia, omaisuutta ei pystytä palauttamaan tai perimään takaisin eikä ole mahdollisuutta esittää johtokunnan jäseniin kohdistuvia vaatimuksia.

Päätöksen konkurssiin asettamisesta tekee tuomioistuin. Päätökseen merkitään konkurssiin asettamisen kellonaika. Kun velallinen on asetettu konkurssiin, alkaa konkurssimenettely.

Kun tuomioistuin on asettanut velallisen konkurssiin, se julkaisee välittömästi *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä konkurssi-ilmoituksen.

Konkurssipäätös on välittömästi täytäntöönpanokelpoinen. Konkurssipäätöksen täytäntöönpanoa ei saa keskeyttää eikä lykätä. Myöskään päätöksessä vahvistettua täytäntöönpanotapaa ja -menettelyä ei saa muuttaa. Jos ylempi oikeusaste mitätöi konkurssipäätöksen, se ei vaikuta pesänhoitajan tekemien tai hänen osaltaan tehtyjen oikeustoimien pätevytyteen. Velallinen ja konkurssihakemuksen jättänyt velkoja voivat hakea konkurssipäätökseen muutosta 15

päivän kuluessa konkurssi-ilmoituksen julkaisemisesta. Jos piirituomioistuin on tehnyt päätöksen, joka koskee konkurssipäätökseen haettua muutosta, velallinen ja konkurssihakemuksen jättänyt henkilö voivat hakea siihen muutosta korkeimmassa oikeudessa. Pesänhoitaja ei voi hakea muutosta eikä edustaa velallista muutoksenhakumenettelyssä.

Jos konkurssimenettelyssä on julkaistava jokin ilmoitus tai menettelyasiakirja, se julkaistaan *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä. Tuomioistuin voi julkaista samassa lehdessä myös ilmoituksen konkurssihakemuksen käsittelyn ajankohdasta ja paikasta. Kun velallisen konkurssista on tehty konkurssipäätös, tuomioistuin julkaisee konkurssi-ilmoituksen viipymättä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä.

1.2. Tervehdyttämisen menettely

Tervehdyttämisen menettelyyn haluavan yrittäjän on tehtävä hakemus.

Tuomioistuin käynnistää tervehdyttämisen menettelyn, jos tervehdyttämishakemus on siviiliprosessilaissa ja tervehdyttämislaisissa säädettyjen vaatimusten mukainen ja jos yrittäjä on osoittanut, että

yrityksestä todennäköisesti tulee maksukyvytön tulevaisuudessa

yritys tarvitsee tervehdyttämistä

yrityksen toiminta on todennäköisesti kestävää tervehdyttämisen jälkeen.

Yrityksen tervehdyttämistä koskevan hakemuksen voi yrityksen suostumuksella jättää myös yrityksen velkoja.

Tervehdyttämisen menettely käynnistetään, jos tervehdyttämishakemus on laissa säädettyjen vaatimusten mukainen ja jos yrittäjä tai velkoja on osoittanut, että yritys ei ole pysyvästi maksukyvytön mutta siitä todennäköisesti tulee maksukyvytön tulevaisuudessa, että yritys tarvitsee tervehdyttämistä ja että yrityksen toiminta on todennäköisesti kestävää tervehdyttämisen jälkeen.

Tervehdyttämisen menettelyä ei aloiteta, jos yrityksen osalta on aloitettu konkurssimenettely, jos tuomioistuin on määrännyt päätöksellään yrityksen purettavaksi tai toteutetaan täydentävä selvitys tai jos yritystä koskevan aiemman tervehdyttämisen menettelyn päättymisestä on kulunut vähemmän kuin kaksi vuotta.

Tuomioistuin käynnistää tervehdyttämisen menettelyn tervehdyttämispäätöksellä seitsemän päivän kuluessa tervehdyttämishakemuksen vastaanottamisesta.

Tervehdyttämishakemuksessa on oltava muun muassa seuraavat tiedot:

selvittäjäksi nimettyä henkilöä koskevat tiedot

tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisen määräaika

ajanjakso, jonka kuluessa tervehdyttämissuunnitelma on jätettävä tuomioistuimelle vahvistamista varten (yleensä enintään 60 päivää, mutta tuomioistuin voi tarvittaessa pidentää sitä 90 päivään)

määrä, joka yrittäjän on maksettava selvittäjän palkkion ja kustannusten kattamiseksi vakuutena määrätyle ltille, sekä maksun määräaika.

Tervehdyttämisen menettelyn käynnistämiseksi on seuraavat seuraukset:

Tuomioistuin keskeyttää yrittäjän omaisuuden kohdistuvan täytäntöönpanomenettelyn tai muun pakkotäytäntöönpanotoimen siihen asti, kun

tervehdyttämissuunnitelma vahvistetaan tai menettely päätetään. Tätä ei kuitenkaan sovelleta täytäntöönpanomenettelyyn, joka koskee työsuhteesta johtuvaa saatavaa.

Tuomioistuin kumoaa yrittäjän omaisuuden kohdistuvan ulosmittauksen tai muuttaa sen sisältöä yrittäjän tai selvittäjän pyynnöstä. Poikkeuksena ovat tapaukset, joissa ulosmittaus on määrätty mahdollisen menetetyksi tuomitsemisen tai sen korvaamisen varmistamiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä tai työsuhteesta johtuvan saatavan turvaamiseksi, jos tämä on tarpeen tervehdyttämisen menettelyn toteuttamiseksi.

Viivästyskoron tai ajan myötä kasvavan sopimussakon soveltaminen yrittäjään kohdistuviin saataviin keskeytetään siihen asti, kunnes

tervehdyttämissuunnitelma vahvistetaan.

Tuomioistuin voi yrittäjän pyynnöstä ja pyyntöön liitetyn selvittäjän hyväksynnän perusteella tai selvittäjän pyynnöstä keskeyttää – siihen asti, kunnes tervehdyttämissuunnitelma vahvistetaan tai menettely päätetään – oikeudenkäynnin, jossa on esitetty yrittäjän omaisuuden kohdistuva vaade mutta ei ole vielä annettu tuomiota. Tätä ei kuitenkaan sovelleta työsuhteesta johtuviin saataviin. Tuomioistuin ei myöskään keskeytä rikosoikeudenkäyntiä.

Tuomioistuin lykkää päätöstä väliaikaisen pesänhoitajan nimittämisestä velkojan tekemän konkurssihakemuksen perusteella siihen asti, kunnes tervehdyttämissuunnitelma vahvistetaan tai menettely päätetään.

Kun tervehdyttämisen menettely käynnistetään, yrittäjällä säilyy oikeus määrätä yrityksen omaisuudesta, mutta sen on viipymättä ilmoitettava selvittäjälle kaikista liiketoimista, jotka eivät kuulu yrityksen tavanomaisen liiketoiminnan piiriin.

Jos yritys pyytää muiden toimenpiteiden, erityisesti vakuusoikeuden käytön, keskeyttämistä, tuomioistuin voi keskeyttää nämä toimenpiteet yrittäjän tai selvittäjän pyynnöstä siihen asti, kunnes tervehdyttämissuunnitelma vahvistetaan tai menettely päätetään, jos tämä on tarpeen tervehdyttämisen kannalta tai jos se helpottaa tervehdyttämissuunnitelmasta käytäviä neuvotteluja. Toimenpiteitä ei voida keskeyttää, kun kyseessä on työsuhteesta johtuva saatava.

Kun tervehdyttämisen menettely käynnistetään, konkurssilaissa ja täytäntöönpanomenettelystä annetussa laissa säädettyä liiketoimien tai muiden toimien takaisinsaannin määräaika pidennetään ajanjaksolla, joka ulottuu tervehdyttämisen menettelyn käynnistämisestä menettelyn päättymiseen saakka, mutta enintään kahdeksan vuotta ennen kuin väliaikainen pesänhoitaja nimitetään tai täytäntöönpanomenettelystä annetussa laissa tarkoitetut perintäajat käynnistyvät.

Jos tuomioistuin on päättänyt käynnistää tervehdyttämisen menettelyn ja antanut tervehdyttämispäätöksen, selvittäjä toimittaa velkojille viipymättä tervehdyttämistä koskevan ilmoituksen, jossa ilmoitetaan tervehdyttämisen menettelyn käynnistämisestä ja velkaluettelon mukaisista saatavista.

2. Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittaminen velallisena olevaa luonnollista henkilöä vastaan

2.1. Maksukyvyttömyyshakemuksen jättäminen, selvittäjän nimittäminen ja hakemuksen käsittely

Velallisena olevan luonnollisen henkilön maksukyvyttömyyttä koskevan hakemuksen voi jättää velallinen itse tai velallisen velkoja. Velallisena olevat puoliset voivat jättää yhteisen maksukyvyttömyyshakemuksen. Jos velallinen on luonnollinen henkilö, maksukyvyttömyyshakemuksella on mahdollista käynnistää kaikenlaiset maksukyvyttömyysmenettelyt, mukaan lukien konkurssiin asettaminen.

Maksukyvyttömyyshakemus jätetään luonnollisten henkilöiden maksukyvyttömyydestä annetun lain 9 §:n mukaisesti laadittuja lomakkeita käyttäen. Näiden lomakkeiden käyttö on pakollista.

Hakemuksessa velallinen on selvitettävä maksuvalikeksiensa luonne ja esitettävä yleiskatsaus taloudellisesta tilanteestaan, mukaan lukien varat, velat, tulot ja menot. Jos hakemuksen jättää velkoja, siinä on osoitettava velallisen maksukyvyttömyys tai selvitettävä velallisen maksuvalikeksiensa luonne.

Maksukyvyttömyyshakemus on jätettävä joko velallisen asuinpaikan tai velallisen yrityksen kotipaikan käräjäoikeuteen. Oletuksena on, että väestörekisteriin vuosi ennen maksukyvyttömyyshakemuksen jättämistä merkitty asuinpaikka on luonnollisen henkilön asuinpaikka ja että yritysrekisteriin vuosi ennen maksukyvyttömyyshakemuksen jättämistä merkitty kotipaikka on velallisen yrityksen kotipaikka, jollei todisteta, että velallisen asuinpaikka tai kotipaikka on muualla. Puolisoiden yhteinen maksukyvyttömyyshakemus on jätettävä puolisoitten yhteisen asuinpaikan käräjäoikeuteen. Jos puolisoilla ei ole yhteistä asuinpaikkaa, hakemus on jätettävä toisen puolison asuinpaikan tai yrityksen kotipaikan käräjäoikeuteen puolisoitten valinnan mukaan.

Tuomioistuin päättää, ottaako se hakemuksen käsiteltäväksi. Jos hakemus päätetään käsitellä, tuomioistuin nimeää velalliselle selvittäjän.

Kun selvittäjä on nimetty, viivästyskoron tai ajan myötä suurenevan sopimussakon soveltaminen velalliseen kohdistettuihin vaatimuksiin keskeytetään siihen asti, kunnes velkajärjestelysuunnitelma vahvistetaan tai velkajärjestelymenettely päätetään. Tämä ei koske saatavia, joita velallinen ei pyri järjestelemään

uudelleen, eikä sitä sovelleta, jos velallinen on asetettu konkurssiin. Jos selvittäjä nimetään, velkoja ei voi irtisanoa velallisen kanssa tehtyä sopimusta vetoamalla sellaisen taloudellisen veloitteen rikkomiseen, joka syntyi ennen maksukyvyttömyyshakemuksen jättämistä. Myöskään velkoja ei voi näillä perusteilla kieltäytyä täyttämästä omia sopimuksen mukaisia veloitteitaan, ellei tuomioistuin anna siihen lupaa.

Kun tuomioistuin nimittää selvittäjän, se keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn tai muun pakkotäytäntöönpanotoimen varojen perimiseksi velallisen varoista siihen asti, kunnes velallinen asetetaan konkurssiin, velkajärjestelysuunnitelma vahvistetaan tai menettely päätetään. Lisäksi tuomioistuin voi samaan ajankohtaan asti

keskeyttää oikeudenkäynnin velalliseen kohdistuvasta taloudellisesta vaateesta, josta ei ole vielä annettu tuomiota

peruuttaa toimenpiteen varmistamiseen liittyvät menettelyt, kuten maksutilin takavarikoinnin

kieltää velkoja käyttämästä velallisen asettamasta vakuudesta johtuvia oikeuksia, mukaan lukien oikeutta myydä pantattua omaisuutta tai pyytää sen myyntiä soveltaa muuta väliaikaista toimenpidettä, mukaan lukien konkurssihakemuksen turvaamista koskevat toimenpiteet.

Tuomioistuin ei keskeytä oikeudenkäyntiä, joka koskee päätöstä taloudellisen rangaistuksen määräämisestä, menetyksi tuomitsemisesta tai korvaamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä taikka rikkomuksesta määrättyjä sakkoja koskevan muutoksenhaun käsittelyä. Se ei myöskään käytä edellä olevassa 3 kohdassa tarkoitettuja muita toimenpiteitä velallisen omaisuuden ulosmittauksen tai kiinnityksen osalta mahdollisen menetyksi tuomitsemisen tai sen korvaamisen turvaamiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä.

Tuomioistuin voi velkojan oikeudet edut huomioon ottaen sallia tämän hakemuksen perusteella, että keskeytettyä täytäntöönpanomenettelyä jatketaan.

Lisäksi se voi sallia velkojan käyttää velallisen asettamista vakuuksista johtuvia oikeuksia ennen velallisen konkurssiin asettamista,

velkajärjestelysuunnitelman vahvistamista tai menettelyn päättämistä.

Selvittäjä määrittää velallisen taloudellisen tilanteen, laatii luettelon velallisen varoista ja veloista ja toimittaa sen velallisen puolesta ja tämän suostumuksella tuomioistuimelle. Selvittäjä esittää tuomioistuimelle arvionsa siitä, mikä menettely olisi käynnistettävä velallisen maksuvaikeuksien ratkaisemiseksi. Arvio ei kuitenkaan sido tuomioistuinta.

Tämän jälkeen tuomioistuin käsittelee maksukyvyttömyyshakemuksen ja suorittaa yhden seuraavista toimenpiteistä:

asettaa velallisen konkurssiin

asettaa velallisen konkurssiin ja aloittaa veloitteista vapauttamista koskevan menettelyn

käynnistää velkajärjestelymenettelyn

hylkää hakemuksen tai

keskeyttää menettelyn.

2.2. Velkajärjestelymenettelyn käynnistäminen

Tuomioistuin käynnistää velkajärjestelymenettelyn, jos velallisella on maksuvaikeuksia mutta hän ei ole vielä pysyvästi maksukyvytön. Näin menetellään erityisesti silloin, jos velallisen maksuvaikeudet eivät ole selvästi voitettavissa ilman velkojen uudelleenjärjestelyä esimerkiksi myymällä velallisen omaisuutta velkojen kattamiseksi siinä määrin kuin velalliselta voi kohtuudella edellyttää. Velallisella katsotaan olevan maksuvaikeuksia, jos tämä ei pysty tai todennäköisesti ei pysty täyttämään velvollisuuksiaan niiden erääntyessä maksettaviksi.

Ennen velkajärjestelymenettelyn käynnistämistä tuomioistuin vahvistaa määrän, joka velallisen on siirrettävä tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan selvittäjän palkkiot ja kulut, sekä määrärajan, johon mennessä velallisen on suoritettava kyseinen maksu. Tuomioistuin voi velallisen taloudellisen tilanteen huomioon ottaen sallia, että vahvistettu määrä maksetaan erissä menettelyn aikana.

Tuomioistuin voi kieltäytyä käynnistämästä velkajärjestelymenettelyä, jos

velallinen on tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti esittänyt virheellisiä tai puutteellisia tietoja omaisuudestaan, tuloistaan tai velvollisuuksistaan tai velkojen velvollisuuksista

velallinen kieltäytyy vannomasta, että esitetyt tiedot ovat paikkansapitäviä, tai esittämästä vaadittuja lisätietoja

velallinen on todettu syylliseksi konkurssiin, täytäntöönpanomenettelyyn tai veroasioihin liittyvään rikokseen tai rikoslain 381 ja 3811 §:ssä tarkoitettuun rikokseen, jota koskevia merkintöjä ei ole poistettu rikosrekisteristä

velallinen on hakemuksen jättämistä edeltäneiden kolmen vuoden aikana tai hakemuksen jättämisen jälkeen antanut tahallisesti tai törkeän

tuottamuksellisesti virheellisiä tai puutteellisia tietoja taloudellisesta tilanteestaan saadakseen tukia tai muita etuja valtiolta, paikallisviranomaiselta tai säätiöltä tai välttyäkseen veroilta

velallinen on selvittäjän nimittämistä edeltäneiden kolmen vuoden aikana tai selvittäjän nimittämisen jälkeen estänyt tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti velkojen vaatimusten täyttämisen tai toteuttanut harkitusti velkoja vahingoittavia toimia, kuten piilottanut tai tuhlannut omaisuuttaan

velallinen ei ole maksanut tuomioistuimen vahvistamaa määrää, jolla katetaan selvittäjän palkkiot ja kulut, tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille.

Tuomioistuin kieltäytyy käynnistämästä velkajärjestelymenettelyä, jos se on jo aloittanut menettelyn velallisen velkojen uudelleenjärjestämiseksi hakemuksen jättämistä edeltäneiden kymmenen vuoden aikana tai jos se on päättänyt vapauttaa velallisen veloitteistaan.

Jos tuomioistuin käynnistää velkajärjestelymenettelyn, se asettaa enintään 60 päivän määrärajan, jonka kuluessa selvittäjän on esitettävä tuomioistuimelle velkajärjestelysuunnitelma. Tuomioistuin voi tarvittaessa pidentää tätä määräaika enintään 30 päivällä.

Kun tuomioistuin käynnistää velkajärjestelymenettelyn, konkurssilaissa ja täytäntöönpanomenettelystä annetussa laissa säädettyä liiketoimien tai muiden toimien takaisinsaannin määräaika pidennetään ajanjaksolla, joka ulottuu selvittäjän nimittämisestä velkajärjestelymenettelyn päättämiseen saakka, mutta enintään kahdeksan vuotta ennen kuin selvittäjä nimitetään tai täytäntöönpanomenettelystä annetussa laissa tarkoitettujen perintäajat käynnistyvät.

Menettelyn käynnistämisen jälkeen selvittäjä laatii yhteistyössä velallisen kanssa velkajärjestelysuunnitelman ja toimittaa sen velallisen puolesta ja tämän suostumuksella tuomioistuimelle hyväksyttäväksi.

2.3. Konkurssimenettelyn ja/tai veloitteista vapauttamista koskevan menettelyn käynnistäminen

Kun tuomioistuin asettaa velallisena olevan luonnollisen henkilön konkurssiin, konkurssimenettelyssä noudatetaan konkurssilain säännöksiä. Luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden konkurssimenettelyt ovat samankaltaiset (ks. kohta 1.1).

Konkurssiin asettamisen ohella on mahdollista aloittaa menettely luonnollisen henkilön vapauttamiseksi veloitteistaan. Velallinen voidaan vapauttaa niistä veloitteista, joita ei ollut täytetty konkurssimenettelyssä. Menettelyssä voidaan huomioida ainoastaan sellaiset veloitteet, jotka ovat syntyneet ennen velallisen asettamista konkurssiin. Pääsääntöisesti veloitteista vapauttamista koskeva menettely kestää kolme vuotta. Tänä aikana velallisen on pyrittävä täyttämään velkojen saatavat niin pitkälle kuin mahdollista. Konkurssimenettelyn aikana velallisen kaikki omaisuus myydään ja käytetään velkojen saatavien täyttämiseen. Lisäksi velallisen on harjoitettava kannattavaa liiketoimintaa tai ryhdyttävä kohtuullisiin toimiin tällaisten liiketoimintamahdollisuuksien löytämiseksi. Velkojen saatavien täyttämiseen käytetään myös velallisen tuloja. Laissa vahvistetaan kuitenkin vähimmäistoimeentuloa vastaava rahamäärä, jota ei voida ulosmitata tai käyttää velkojen saatavien täyttämiseen. Jos velallinen on maksanut huomattavan osan velkojen saatavista, velallinen voidaan vapauttaa veloitteistaan jo ennen kuin kolme vuotta on kulunut mutta aikaisintaan vuoden kuluttua menettelyn aloittamisesta. Jos velallinen rikoo veloitteitaan mutta rikkomus ei ole vakava, tuomioistuin voi pidentää veloitteista vapauttamisen määräaika enintään vuodella. Jos rikkomus on vakava, tuomioistuin voi kieltäytyä vapauttamasta velallista tämän veloitteista.

3. Luonnollisen henkilön kuolinpesää koskevan konkurssimenettelyn käynnistäminen

Jos velallinen on kuollut ja hänen kuolinpesänsä on maksukyvytön, voidaan jättää hakemus velallisen kuolinpesän asettamiseksi konkurssiin. Kuolinpesää koskevan konkurssihakemuksen voi jättää myös velallisen perillinen, testamentin toimeenpanija tai jäämistön hoitaja. Konkurssihakemukseen sovelletaan samoja säännöksiä kuin velallisen jättämään konkurssihakemukseen. Kuolinpesää koskevassa konkurssimenettelyssä noudatetaan konkurssilain säännöksiä.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssiin asettamisen yhteydessä velallisen omaisuudesta tulee konkurssipesä ja velallisen oikeudet hallita ja käyttää konkurssipesää siirretään pesänhoitajalle.

Velallisen omaisuudesta tulee konkurssipesä konkurssipäätöksen perusteella, ja sitä käytetään velkojien saatavien kattamiseksi ja konkurssimenettelyn suorittamiseksi. Konkurssipesä käsittää velallisen omaisuuden konkurssin asettamishetkellä, takaisinperityn tai takaisinsaadun omaisuuden sekä velallisen konkurssimenettelyn aikana hankkimat omaisuuserät. Konkurssipesään ei kuulu velallisen omaisuus, johon ei voida lain mukaan kohdistaa perintätoumia. Omaisuuteen, johon ei voida lain mukaan kohdistaa perintätoumia, sovelletaan täytäntöönpanomenettelystä annettua lakia. Siihen sisältyy ohjeellinen luettelo omaisuudesta, jota ei ulosmitata. Tällaisen luettelon tarkoituksena on turvata velallisen sosiaalinen vähimmäissuoja. Kielto myydä omaisuutta, joka ei kuulu ulosoton piiriin, johtuu myös tarpeesta turvata muut perusoikeudet. Niitä ovat esimerkiksi oikeus valita vapaasti toiminta-ala, ammatti ja työpaikka, oikeus harjoittaa liiketoimintaa, oikeus koulutukseen, uskonnonvapaus sekä yksityis- ja perhe-elämän suojele. Lisäksi tietynlaisen omaisuuden ulosmittaus on hyvän tavan vastaista.

Viron lainsäädännön nojalla myös tulojen ulosottoon sovelletaan rajoituksia. Päätavoitteena on varmistaa velalliselle ja hänen huollettavilleen tarvittava vähimmäistoimeentulo velalliseen sovellettavan menettelyn aikana.

Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen liittyvät velallisen luovutukset mitätöidään. Toisen osapuolen tällaisen luovutustoimen perusteella siirtämät omaisuuserät palautetaan tälle osapuolelle, jos omaisuuserät on pidetty konkurssipesässä, tai sille myönnetään korvaus, jos konkurssipesä on siirron tuloksena kasvanut. Jos velallinen on luovuttanut tulevat korvausvaatimuksensa ennen konkurssiin asettamista, luovutus ei ole konkurssin asettamishetkestä lähtien pätevä konkurssiin asettamisen jälkeen syntyneiden saatavien osalta. Velallisena oleva luonnollinen henkilö voi luovuttaa konkurssipesän omaisuutta pesänhoitajan suostumuksella. Kaikki luovutukset ilman pesänhoitajan suostumusta mitätöidään. Konkurssiin asettamisen jälkeen velallisella olevan konkurssipesään liittyvän veloitteen suorittamisen voi hyväksyä ainoastaan pesänhoitaja. Jos velvoite on suoritettu velallisen hyväksi, se katsotaan täytetyksi ainoastaan, jos sen täyttämistä varten siirretyt omaisuuserät on säilytetty konkurssipesässä tai konkurssipesä on siirron tuloksena kasvanut. Jos velvoite on suoritettu velallisen hyväksi ennen konkurssi-ilmoituksen julkaisemista, se katsotaan täytetyksi, jos sen täyttänyt henkilö ei ollut (eikä hänen tarvinnut olla) tietoinen konkurssiin asettamisesta veloitteen täyttämishetkellä.

Kun tervehdyttämismenettely käynnistetään, yrittäjällä säilyy oikeus määrätä yrityksen omaisuudesta. Hänen on kuitenkin viipymättä ilmoitettava selvittäjälle kaikista liiketoimista, jotka eivät kuulu yrityksen tavanomaisen liiketoiminnan piiriin.

Velkajärjestelymenettelyssä velallisena oleva luonnollinen henkilö säilyttää määräysvallan omaisuuteensa riippumatta siitä, onko hän itsenäinen ammatinharjoittaja.

Velvoitteista vapauttamista koskevan menettelyn osalta on huomioitava, että jos tämä menettely jatkuu konkurssimenettelyn päättymisen jälkeen, myös velallisen tuloja voidaan luovuttaa tai siirtää selvittäjälle. Velallisen ei kuitenkaan tarvitse siirtää sellaista tuloaan tai tulon osaa, jonka osalta mitään maksuvaatimuksia ei voi täytäntöönpanolain mukaan esittää tai joka selvittäjän on palautettava velalliselle.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Velallisena oleva luonnollinen henkilö menettää konkurssiin asettamisen yhteydessä oikeutensa suorittaa konkurssipesään liittyviä liiketoimia, ja velallisena oleva oikeushenkilö menettää oikeutensa suorittaa mitään liiketoimia.

Velallinen antaa viipymättä tuomioistuimelle, väliaikaiselle pesänhoitajalle, pesänhoitajalle, konkurssipesän valvojakunnalle ja maksukyvyttömyysviranomaiselle konkurssimenettelyssä (sekä ennen konkurssiin asettamista että sen jälkeen) tarvittavat tiedot etenkin velallisen omaisuudesta, velvoitteista ja liike- ja ammattitoiminnasta. Velallisen on annettava pesänhoitajalle tase ja luettelo velallisen varoista ja veloista konkurssin asettamispäivänä.

Tuomioistuin voi vaatia velallista vannomaan tuomioistuimessa, että sille toimitetut tiedot velallisen varoista, veloista ja liike- ja ammattitoiminnasta ovat todenperäisiä velallisen parhaan ymmärryksen mukaisesti.

Velallisen on annettava apua väliaikaiselle pesänhoitajalle ja pesänhoitajalle näiden hoitaessa tehtäviään.

Velallinen ei saa poistua virosta ilman tuomioistuimen lupaa konkurssiin asettamisen jälkeen eikä ennen kuin hän on vannonut valan.

Tuomioistuin voi määrätä velalliselle sakon tai velvollisuuden saapua oikeuteen tai vangita velallisen, jos tämä ei noudata tuomioistuimen määräystä.

Tuomioistuin voi toimia näin myös varmistaakseen, että laissa säädetty velvoite täytetään. Pesänhoitaja voi perustelluista syistä evätä velallisen pyynnön tutustua pesänhoitajan asiakirja-aineistoon sisältyvään asiakirjaan, jos se hankaloitaisi konkurssimenettelyn suorittamista.

Konkurssipesän hoitaja

Pesänhoitaja hoitaa konkurssipesään liittyviä liiketoimia ja toteuttaa muita toimenpiteitä. Pesänhoitajan toiminnasta johtuvat oikeudet ja velvoitteet kuuluvat velalliselle. Pesänhoitaja osallistuu velvollisuuksiensa mukaisesti velallisen sijasta tuomioistuinikäsitellyn osapuolena konkurssipesään liittyvissä riita-asioissa.

Konkurssiin asettamisen yhteydessä velallisen oikeus hallita ja käyttää konkurssipesää siirretään pesänhoitajalle. Velallisena olevaa oikeushenkilöä koskevassa konkurssimenettelyssä pesänhoitaja voi suorittaa kaikenlaisia liiketoimia ja toteuttaa kaikkia konkurssipesään liittyviä oikeustoimia. Jos konkurssiin joutuu velallisena oleva luonnollinen henkilö, pesänhoitaja voi toteuttaa ainoastaan sellaiset liiketoimet ja oikeustoimet, jotka ovat tarpeen konkurssimenettelyn tavoitteen toteuttamiseksi ja pesänhoitajan tehtävän suorittamiseksi.

Pesänhoitaja puolustaa kaikkien velkojien oikeuksia ja etuja sekä varmistaa, että konkurssimenettely on lainmukainen, nopea ja taloudellisesti järkevä.

Pesänhoitajan on täytettävä veloitteensa tunnolliselta ja rehelliseltä pesänhoitajalta odotettavalla huolellisuudella, ja hänen on otettava huomioon kaikkien velkojien ja velallisten edut.

Pesänhoitaja määrittää velkojien saatavat, hallinnoi konkurssipesää sekä huolehtii konkurssipesän omaisuuden järjestämisestä ja myynnistä ja velkojien saatavien kattamisesta konkurssipesästä. Pesänhoitaja myös selvittää velallisen maksukyvyttömyyden syyn ja ajankohdan, jolloin velallinen tuli maksukyvyttömäksi, järjestää tarvittaessa velallisen liiketoiminnan jatkamisen, muuttaa tarvittaessa velallisena olevan oikeushenkilön omaisuuden rahaksi sekä antaa lainsäädännössä säädettyissä tapauksissa tietoa velkojille ja velallisille. Lisäksi pesänhoitaja raportoi toimistaan ja antaa tietoa konkurssimenettelystä tuomioistuimelle, valvovalle virkamiehelle ja konkurssipesän valvojakunnalle sekä täyttää muut lakisääteiset veloitteensa. Jos velallisen maksukyvyttömyys johtuu vakavasta hallinnollisesta virheestä, pesänhoitajan on esitettävä korvausvaatimus vahingosta vastuussa olevalle henkilölle välittömästi sen jälkeen, kun korvauksen esittämiseksi on osoitettu riittävät perusteet. Pesänhoitajalla on lakisääteisten oikeuksien lisäksi väliaikaisen pesänhoitajan oikeudet.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Viron konkurssimenettelyssä sallitaan kuittaukset. Konkurssimenettelyssä saatavien kuittaukseen sovelletaan seuraavia ehtoja:

kuittattavien saatavien on oltava rahamääräisiä velvoitteita tai muita samankaltaisia velvoitteita

velkojalla on oltava oikeus täyttää velvoitteensa, ja velallisen veloitteen on täytynyt erääntyä maksettavaksi

velkojan on ilmoitettava velalliselle kuittauksesta ennen kuin velkojen luettelo on hyväksytty; ilmoitusta ei saa tehdä ehdollisesti eikä sille saa asettaa määräaikaa

velkojalla on pitänyt olla oikeus kuitata saatavansa velallisen saatavaa vastaan jo ennen konkurssiin asettamista.

Jos velallisen saatavaan sovellettiin konkurssiin asettamisajankohtana lykkäävää ehtoa, saatava ei konkurssiin asettamisajankohtana ollut vielä langennut maksettavaksi tai vaatimus ei koskenut samankaltaisia velvoitteita, saatava voidaan kuitata ainoastaan, kun lykkäävää ehtoa voidaan soveltaa, velallisen saatava on erääntynyt tai velvoitteista on tullut samankaltaisia velvoitteita. Minkäänlaista kuittausta ei sallita, jos velallisen saatavan lykkäävää ehtoa voidaan soveltaa tai saatava erääntyy ennen kuin velkoja voi kuitata sen.

Jos velkojan saatava on vanhentunut, velkoja voi silti kuitata sen, jos kuittausoikeus on syntynyt ennen saatavan vanhentumista. Velkoja voi kuitata myös saatavan, joka aiheutuu siitä, ettei velallinen ole noudattanut sopimusta, koska pesänhoitaja on lykännyt velallisen veloitetta konkurssiin asettamisen jälkeen. Jos sopimusveloitteen kohde on jaettavissa ja velkoja on osittain täyttänyt velvoitteensa konkurssiin asettamishetkellä, velkoja voi kuitata velallisen rahamääräisen veloitteen siltä osalta, joka vastaa velkojan veloitteen suoritettua osaa. Jos velallinen on asunto- tai liikekiinteistön vuokranantaja ja vuokralleottaja on maksanut velalliselle vuokran etukäteen ennen konkurssiin asettamista, muodostuu velalliselle syntynyttä perusteetonta etua koskeva vaatimus. Asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja voi kuitata sen velallisen saatavaa – joka vuokralleottajalla on velalliseen nähden – vastaan. Asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja voi myös kuitata vahingonkorvausvaatimuksen, joka liittyy sopimuksen ennakkoajaksi päätämiseen tai irtisanomiseen. Siirrolla saatu saatava voidaan kuitata konkurssimenettelyssä ainoastaan, jos saatava on siirretty ja siitä on ilmoitettu velalliselle kirjallisesti viimeistään kolme kuukautta ennen konkurssiin asettamista. Siirrolla saatua saatavaa ei voi kuitata, jos saatava on siirretty väliaikaisen pesänhoitajan tai pesänhoitajan nimittämistä edeltäneiden kolmen vuoden aikana, velallinen oli tuolloin maksukyvytön ja saatavan saanut henkilö oli tietoinen tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen maksukyvyttömyydestä siirtoajankohtana.

Hyväksytty saatava, jonka vakuutena on pantti – siirrolla saadut saatavat mukaan lukien – voidaan kuitata panttina olevan omaisuuden myynnin yhteydessä sen määrän osalta, johon velkoja on oikeutettu, kun velkojan ostaman omaisuuden kauppahinnasta saatu rahamäärä jaetaan varojen jakosuhteiden perusteella. Tästä rahamäärästä on kuitenkin ensin vähennettävä sellaiset maksut ja kulut, jotka on maksettava ennen varojen jakamista (kuten yhdistetyt velvoitteet ja konkurssimenettelyn kustannukset). Velkoja maksaa konkurssipesään sen osan kauppahinnasta, jota ei voida kuitata velkojan saatavaa vastaan.

Saataviin, joita ei voi kuitata, sisältyvät elatusapusaatavat, terveydelle aiheutuneesta vahingosta tai henkilön kuolemasta johtuvat korvaukset sekä lainvastaisesta ja tahallisesta vahingon aiheuttamisesta syntyneet saatavat, joita toisella osapuolella on kuittausta vaativaa osapuolta kohtaan. Niihin sisältyvät myös toisen osapuolen saatavat, joiden osalta mitään maksuvaatimuksia ei voi lain mukaan esittää, sekä ulosmitattu saatava, joka kohdistuu osapuolen saatavaan toiselta osapuolelta, jos kuittausta vaatinut osapuoli on saanut saatavan ulosmittauksen jälkeen tai jos sen saatava on erääntynyt ulosmittauksen jälkeen ja myöhemmin kuin ulosmitattu saatava. Lisäksi niihin sisältyvät saatava, josta toinen osapuoli voi esittää vastalauseita, sekä toisen osapuolen saatava, jonka kuittausta ei sallita muista lakiin perustuvista syistä.

Kuittauksia ei säännellä erikseen tervehdyttämismenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä, joten niihin sovelletaan velvoiteoikeudesta annetun lain yleistä menettelyä.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Konkurssimenettely

Pesänhoitajalla on oikeus täyttää velallisen tekemästä sopimuksesta johtuva täyttämätön velvoite ja vaatia toista osapuolta täyttämään veloitteensa tai hylkäämään sopimuksesta johtuva velallisen velvoite, jollei laissa toisin säädetä. Pesänhoitaja ei saa hylätä sopimuksesta johtuvaa velallisen veloitetta, jos velvoite on varmistettu kiinteistörekisteriin merkityllä ennakkoilmoituksella. Jos pesänhoitaja jatkaa velallisen veloitteen täyttämistä tai ilmoittaa, että aikoo täyttää veloitteen, myös toisen sopimuspuolen on edelleen täytettävä veloitteensa. Tässä tapauksessa pesänhoitaja menettää oikeutensa kieltäytyä täyttämästä velallisen veloitetta. Jos pesänhoitaja edellyttää toista sopimuspuolta noudattamaan sopimusta, toinen sopimuspuoli voi vaatia, että pesänhoitaja turvaa velallisen veloitteen täyttämisen. Toinen sopimuspuoli voi kieltäytyä toteuttamasta veloitettaan, sanoa sopimuksen irti tai peruuttaa sopimuksen siihen saakka, että pesänhoitaja on turvannut velallisen veloitteen täyttämisen. Velalliseen kohdistuva toisen sopimuspuolen saatava, joka on syntynyt veloitteesta, joka on täytetty sen jälkeen, kun pesänhoitaja on edellyttänyt, että toinen osapuoli täyttää veloitteen, on yhdistetty velvoite. Jos pesänhoitaja hylkää velallisen veloitteen konkurssiin asettamisen jälkeen, toinen sopimuspuoli voi konkurssimenettelyn velkojan asemassa esittää vaateen sopimuksen rikkomisen vuoksi. Jos sopimusveloitteen tavoite on jaettavissa ja toinen osapuoli on osittain täyttänyt veloitteensa konkurssiin asettamishetkellä, tämä osapuoli voi edellyttää, että velallisen rahamääräinen velvoite täytetään siltä osalta, joka vastaa toisen osapuolen osuutta veloitteesta, mutta vain jos toinen osapuoli on konkurssivelkoja.

Lakiin sisältyy myös erityistapauksia tietyistä sopimustyypeistä:

Jos velallinen on myynyt irtainta omaisuutta, jonka omistusoikeuden se varaa ennen konkurssiin asettamista, ja siirtänyt irtaimen omaisuuden omistuksen ostajalle, ostajalla on oikeus vaatia myyntisopimuksen noudattamista. Tässä tapauksessa pesänhoitaja ei voi hylätä myyntisopimuksesta johtuvia velallisen velvoitteita.

Asunto- tai liikekiinteistön vuokranantajan konkurssi ei ole peruste asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimuksen irtisanomiselle, ellei sopimuksessa toisin määrätä. Jos asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimuksessa konkurssi on peruste sopimuksen irtisanomiselle, pesänhoitaja voi irtisanoa sopimuksen kuukauden irtisanomisajalla, tai sitä lyhyemmällä irtisanomisajalla, jos siitä määrätään sopimuksessa. Asunnon vuokranantajan konkurssi ei ole peruste asunnon vuokrasopimuksen irtisanomiselle. Jos asunto- tai liikekiinteistön vuokra on maksettu velalliselle etukäteen ennen konkurssiin asettamista, muodostuu velalliselle syntynyttä perusteetonta etua koskeva vaatimus, jonka asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja voi kuitata velallisen saatavaa vastaan.

Jos asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja asetetaan konkurssiin, asunto- tai liikekiinteistön vuokranantaja voi irtisanoa asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimuksen ainoastaan yleisen menettelyn perusteella. Asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimusta ei saa irtisanoa vuokranmaksun viivästymisen vuoksi, jos viivästys koskee vuokranmaksua ennen konkurssihakemuksen tekemistä. Pesänhoitajalla on oikeus irtisanoa velallisen tekemä asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimus kuukauden irtisanomisajalla tai sitä lyhyemmällä irtisanomisajalla, jos tästä määrätään sopimuksessa. Jos kiinteää omaisuutta tai toimitiloja ei ole siirretty velallisen haltuun ennen konkurssiin asettamista, sekä pesänhoitaja että toinen osapuoli voivat irtisanoa sopimuksen. Jos sopimus irtisanoaan tai perutaan, toinen osapuoli voi vaatia korvausta sopimuksen ennakkoajaksi päätämiseen tai irtisanomisesta aiheutuvista tappioista, koska se on velkojana konkurssimenettelyssä, tai kuittauksella.

Asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimusta koskevaa menettelyä sovelletaan myös velallisen tekemiin vuokrasopimuksiin.

Pesänhoitajalla on oikeus päättää sopimuksen jatkamisesta tai irtisanomisesta. Jos kuitenkin toinen osapuoli ehdottaa, että pesänhoitaja käyttäisi valintoikeuttaan, pesänhoitajan on välittömästi ja viimeistään seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava, täyttääkö vai hylkääkö se velallisen velvoitteen. Tuomioistuin voi pidentää tätä määräaikaa pesänhoitajan pyynnöstä. Jos pesänhoitaja ei anna ajoissa ilmoitusta vaateen täyttämisestä tai hylkäämisestä, pesänhoitajalla ei ole oikeutta vaatia toista osapuolta noudattamaan sopimusta ennen kuin pesänhoitaja on täyttänyt velallisen velvoitteen. Joitakin velallisen tekemiä sopimuksia voidaan myös palauttaa konkurssipesään. Tuomioistuin voi mitätöidä esimerkiksi sopimukset, jotka on tehty väliaikaisen pesänhoitajan nimittämistä konkurssiin asettamiseen ulottuvalla ajanjaksolla. Takaisinsaannin edellytyksenä on aikaa koskevien edellytysten lisäksi se, että sopimus on vahingoittanut velkojien etuja. Jos velkojien etuja ei ole vahingoitettu eikä konkurssipesä kasva takaisinsaannin vaikutuksesta, takaisinsaannille ei ole mitään syytä.

Konkurssissa olevalla velallisella tai pesänhoitajalla ei pääsääntöisesti ole oikeutta muuttaa sopimuksia. Sopimuksia voidaan kuitenkin muuttaa, jos konkurssihakemuksen jälkeen tehdään sovintoratkaisu. Tässä tapauksessa velallisen ja velkojien välisen sopimuksen perusteella on mahdollista vähentää velkoja tai pidentää maksuaikaa. Sama tulos voidaan saavuttaa tervehdyttämisenmenettelyssä tai velkajärjestelymenettelyssä. Konkurssilaissa, tervehdyttämislaisissa ja luonnollisten henkilöiden maksukyvyttömyydestä annetussa laissa ei säädetä erikseen velkojen siirtämisestä tai velvoitteiden vastattavaksi ottamisesta. Tämän vuoksi sovelletaan velvoiteoikeuslain mukaista yleistä menettelyä.

Tervehdyttämisenmenettely

Tervehdyttämisenmenettelyssä sallitaan sopimusten uudelleenjärjestely tervehdyttämissuunnitelman avulla.

Sopimus, jonka mukaan velkoja voi pidättäytyä täyttämästä tai nopeuttaa, irtisanoa tai muuttaa muulla tavalla sopimuksia yrityksen vahingoksi tervehdyttämishakemuksen jättämisen, tervehdyttämisenmenettelyn aloittamisen, tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisen, velan perintätöimien keskeyttämistä koskevan pyynnön tai tällaisten toimenpiteiden keskeyttämisen vuoksi, on mitätön.

Velkoja ei saa toimenpiteiden keskeyttämisen aikana pidättäytyä täyttämästä tai nopeuttaa, irtisanoa tai muuttaa muulla tavalla keskeisiä täyttämättä olevia sopimuksia yrityksen vahingoksi sellaisten velkojen vuoksi, jotka ovat syntyneet ennen tervehdyttämislaisissa tarkoitettujen velan perintätöimien keskeyttämistä, ja pelkäänsä sen vuoksi, että yritys ei ole maksanut niitä. Tämä rajoitus ei koske luotto- ja rahoitussopimuksia. Jos rajoituksesta aiheutuu velkojalle kohtuutonta rasitetta, tuomioistuin voi päättää sen ennakkoaisesti.

Työsopimukseen tai johdannaiskauppaan perustuvia saatavia ei saa järjestellä uudelleen tervehdyttämissuunnitelmassa.

Velkajärjestelymenettely

Kun selvittäjä nimitetään, velkoja ei voi vedota sellaisen rahamääräisen velvoitteen rikkomiseen, joka on syntynyt ennen maksukyvyttömyyshakemuksen jättämistä, irtisanoakseen velallisen kanssa tehdyn sopimuksen eikä velkoja voi näillä perusteilla kieltäytyä täyttämästä omia velvoitteitaan. Kaikki sopimukset, joiden mukaan velkoja voi irtisanoa sopimuksen, kun maksukyvyttömyyshakemus jätetään tai velkajärjestelysuunnitelma hyväksytään, ovat mitättömiä. Jos sopimuksen täyttämisen jatkaminen on velkojan kannalta kohtuutonta ja velallisen kannalta tarpeetonta – erityisesti jos on epätodennäköistä, että velkajärjestelymenettely käynnistetään, tai jos sopimuksen täyttämisen jatkaminen on tarpeetonta velkajärjestelymenettelyn toteuttamiseksi –, tuomioistuin voi antaa velkojalle luvan purkaa sopimuksen velkojan hakemuksesta.

Jatkuvan sopimuksen vuoksi syntyvät velvoitteet, jotka syntyvät tai erääntyvät velkajärjestelyhakemuksen tekemisen jälkeen, voidaan järjestellä uudelleen velkajärjestelymenettelyssä. Velkajärjestelysuunnitelmassa voidaan määrätä, että luottosopimus tai muu velkojan ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä tekemä jatkuva sopimus, joka aiheuttaa velalliselle velkajärjestelyhakemuksen tekemisen jälkeen erääntyviä taloudellisia velvoitteita, päättyy, kun velkajärjestelysuunnitelma hyväksytään. Sopimuksen irtisanomisella on samat seuraukset kuin sopimuksen poikkeuksellisella peruuttamisella velallisesta johtuvien syiden vuoksi. Sopimuksen irtisanomisesta johtuvat velallisen velvoitteet voidaan järjestellä etukäteen uudelleen velkajärjestelysuunnitelmassa. Jos leasingisopimuksesta johtuvat velvoitteet järjestellään uudelleen, velkojana oleva vuokralleantaja voi poikkeuksellisesti irtisanoa sopimuksen viikon kuluessa velkajärjestelysuunnitelman hyväksymisestä.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssimenettelyn velkojat voivat esittää vaateensa velalliselle konkurssimenettelyssä. Kaikista velalliseen kohdistuvista vaateista, jotka ovat syntyneet ennen konkurssiin asettamista – riippumatta perusteista tai vaateiden täyttämisen määräajoista –, on ilmoitettava pesänhoitajalle. Velallista koskeva täytäntöönpanomenettely päättyy, kun konkurssi asetetaan, ja velkojan on esitettävä vaade pesänhoitajalle.

Tervehdyttämisenmenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä ei voida aloittaa uutta menettelyä niihin liittyvien tervehdyttämisen- ja velkajärjestelysuunnitelmien voimassaoloaikana. Tämän voivat tehdä vain ne velkojat, joiden saatavia kyseinen suunnitelma koskee. Tervehdyttämisenmenettelyssä täytäntöönpano keskeytetään, paitsi silloin, kun täytäntöönpanomenettelyä sovelletaan työsuhteesta johtuvien saatavien vuoksi. Tuomioistuin voi velkajärjestelymenettelyssä keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn väliaikaisena oikeussuojatoimena jopa ennen maksukyvyttömyyshakemuksen käsittelyä tai esittämistä. Kun tuomioistuin nimittää selvittäjän, se keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn (tai pakkotäytäntöönpanon) varojen perimiseksi velallisen varoista siihen asti, kunnes velallinen asetetaan konkurssiin, velkajärjestelysuunnitelma hyväksytään tai menettely päätetään.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssimenettely

Konkurssipesää tai omaisuuserien sisällyttämistä konkurssipesään koskevissa riita-asioissa oikeus olla osapuolena tuomioistuimessa velallisen sijasta siirretään pesänhoitajalle. Jos ennen konkurssiin asettamista alkaneessa oikeudenkäynnissä käsitellään velallisen toista henkilöä vastaan nostamaa kannetta tai muuta velallisen tekemää hakemusta, joka liittyy konkurssipesään, tai jos velallinen osallistuu johonkin oikeudenkäyntiin kolmantena osapuolena, pesänhoitaja voi velvollisuksiensa mukaisesti osallistua oikeudenkäyntiin velallisen sijasta. Jos pesänhoitaja ei osallistu tällaiseen oikeudenkäyntiin, velallinen voi jatkaa kantajana, hakijana tai kolmantena osapuolena.

Jos ennen konkurssiin asettamista alkaneessa oikeudenkäynnissä on esitetty velallisen omaisuuden kohdistuva vaade tai jos velalliseen kohdistuvasta julkisoikeudellisesta taloudellisesta vaateesta tehtyyn hallinnolliseen päätökseen on haettu muutosta mutta vaateesta tai muutoksenhausta ei ole vielä annettu tuomiota, tuomioistuin ei käsittele samaa vaadetta tai muutoksenhakua uudelleen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta silloin, kun päätös koskee taloudellisen rangaistuksen määräämistä tai menetetyksi tuomitsemista tai sen korvaamista rikosoikeudellisissa menettelyissä, elatusapua koskevaa vaadetta siviilioikeudellisissa menettelyissä tai rikkomuksesta määrättyjä sakkoja koskevaa muutoksenhakua. Tuomioistuin aloittaa menettelyn uudelleen kantajan hakemuksen perusteella, jos ylempi oikeusaste on kumonnut konkurssipäätöksen ja konkurssi- tai maksukyvyttömyyshakemuksen hylkäämistä koskeva päätös on tullut voimaan tai jos konkurssimenettely päättyi keskeytykseen ilman konkurssiin asettamista.

Jos vaatimus omaisuuden sulkemisesta konkurssipesän ulkopuolelle on esitetty ennen konkurssiin asettamista alkaneessa oikeudenkäynnissä, tuomioistuin käsittelee vaatimuksen. Tässä tapauksessa pesänhoitaja voi osallistua oikeudenkäyntiin velallisen sijasta. Pesänhoitajalla on vastaajana velallisen oikeudet ja velvollisuudet. Jos pesänhoitaja ei osallistu oikeudenkäyntiin, menettelyä voidaan jatkaa kantajan pyynnöstä.

Jos ennen konkurssiin asettamista alkaneessa oikeudenkäynnissä on esitetty velalliseen kohdistuva omaisuutta koskeva vaade tai jos velalliseen kohdistuvasta julkisoikeudellisesta taloudellisesta vaateesta tehtyyn hallinnolliseen päätökseen on haettu muutosta ja asiassa annettuun tuomioon voi hakea muutosta, pesänhoitaja voi hakea muutosta velallisen puolesta konkurssiin asettamisen jälkeen. Velallinen voi hakea muutosta pesänhoitajan suostumuksella. Sen sijaan jos päätös koskee taloudellisen rangaistuksen määräämistä tai menetetyksi tuomitsemista tai sen korvaamista

rikosoikeudellisissa menettelyissä, elatusapua koskevaa vaadetta siviilioikeudellisissa menettelyissä tai rikkomuksesta määrättyjä sakkoja, velallinen voi hakea muutosta päätökseen myös ilman pesänhoitajan suostumusta. Jos velallista koskeva hallinnollinen päätös on riitautettu tuomioistuimessa, hallinnollisen päätöksen riitauttamiseen sovellettavan määräajan päättymistä lykätään.

Henkilöä, jolla on velallista kohtaan elatusapua koskeva saatava, joka on erääntynyt sen jälkeen, kun velallinen on asetettu konkurssiin, ei katsota konkurssimenettelyssä velkojaksi tämän saatavan osalta, eikä tätä saatavaa voida vaatia konkurssimenettelyssä. Tätä saatavaa koskeva kanne voidaan kuitenkin nostaa tuomioistuimessa, ja siihen liittyvä oikeudenkäynti voidaan panna vireille konkurssimenettelyn aikana.

Tervehdyttämismenettely ja velkajärjestelymenettely

Tervehdyttämishakemuksen jättämisen jälkeen asiaa käsittelevä tuomioistuin voi yrittäjän hakemuksen ja hakemukseen liitetyn selvittäjän hyväksynnän perusteella keskeyttää – siihen asti, kunnes tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai menettely päätetään – oikeudenkäynnin, jossa yrittäjään kohdistuu taloudellinen vaade. Tätä ei kuitenkaan sovelleta työsuhteesta tai elatusavusta johtuvaan vaateeseen, josta ei ole vielä annettu tuomiota. Kun tuomioistuin hyväksyy luonnollisen henkilön maksukyvyttömyyttä koskevan hakemuksen, se nimittää velalliselle selvittäjän. Tämän jälkeen tuomioistuin voi keskeyttää oikeudenkäynnin velalliseen kohdistuvasta taloudellisesta vaateesta, josta ei ole vielä annettu tuomiota. Oikeudenkäynti voidaan keskeyttää, kunnes velallinen asetetaan konkurssiin, velkajärjestelysuunnitelma vahvistetaan tai menettely päätetään.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Velkojen osallistuminen konkurssimenettelyyn

Velkoja esittää vaateensa konkurssimenettelyssä. Velkojan on ilmoitettava pesänhoitajalle kaikki ennen konkurssiin asettamista syntyneet vaateensa velallista kohtaan riippumatta vaatimuksen perusteesta tai täyttämisen määräajasta. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun konkurssi-ilmoitus on julkaistu *Amettiikud Tedaanded* -lehdessä. Saatavasta ilmoitetaan pesänhoitajalle valvontakirjelmällä (*nõudeavaldus*). Velkojen on puolustettava saataviaan kirjallisesti. Kun kaikki velkojat ovat ilmoittaneet saatavansa pesänhoitajalle, tämä laatii alustavan velkojaluetelon. Luettelo toimitetaan myös velkojille tutkittavaksi. Velkojilla ja velallisella on mahdollisuus esittää vastalauseita kaikkien velkojen saatavista. Tarvittaessa myös pesänhoitaja voi esittää vastalauseita. Tämän jälkeen velkojat, joiden saatavia vastaan on esitetty vastalauseita, voivat ilmaista kantansa pesänhoitajalle. Pesänhoitaja laatii lopullisen luettelon velkojista esitettyjen saatavien, vastalauseiden ja kantojen perusteella ja toimittaa sen tuomioistuimen hyväksyttäväksi. Vakuusoikeuksia puolustetaan yhdessä niiden turvaamien saatavien kanssa. Saatava, sen maksusaantijärjestys ja saatavan turvaava vakuusoikeus katsotaan hyväksytyiksi, ellei pesänhoitaja tai yksikään velkoja vastusta sitä velkojainkokouksessa ja jos tuomioistuin hyväksyy velkojen luettelon. Hyväksytyä saatavaa tai sen maksusaantijärjestystä ei voida riitauttaa myöhemmin.

Sen lisäksi, että kukin velkoja pyytää saatavaansa ja sen puolustamista, velkojat osallistuvat konkurssimenettelyyn myös yleisen velkojainkokouksen kautta. Yleisellä velkojainkokouksella on toimivalta hyväksyä pesänhoitaja ja valita konkurssipesän valvojakunta, päättää velallisen yrityksen toiminnan jatkamisesta tai purkamisesta, päättää velallisen – mikäli se on oikeushenkilö – purkamisesta, tehdä sovintoratkaisu, päättää lain mukaisissa puitteissa konkurssipesän myyntiä koskevista kysymyksistä, puolustaa saatavia, ratkaista pesänhoitajan toimintaan kohdistuvia valituksia, päättää konkurssipesän valvojakunnan jäsenten palkkioista sekä ratkaista muut asiat, jotka kuuluvat velkojainkokouksen toimivaltaan lain nojalla. Jos yleinen velkojainkokous päättää valita konkurssipesän valvojakunnan, valvojakunnan tehtävänä on muun muassa suojella konkurssimenettelyn kaikkien velkojen etua.

Velkojen osallistuminen tervehdyttämismenettelyyn

Selvittäjä ilmoittaa velkojille välittömästi tervehdyttämistä koskevalla ilmoituksella tervehdyttämismenettelyn käynnistämisestä ja näiden velkaluettelon mukaisista saatavista. Jos velkoja, jonka saatavia pyritään järjestämään uudelleen tervehdyttämissuunnitelman puitteissa, ei ole samaa mieltä ilmoituksessa esitetyistä tiedoista, se toimittaa selvittäjälle ilmoituksessa esitetyssä määräajassa kirjallisen ilmoituksen, josta käy ilmi, missä suhteessa se ei ole samaa mieltä tervehdyttämistä koskevassa ilmoituksessa olevasta saatavasta, ja esittää todisteita näistä seikoista. Jos ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Jos velkoja ei ole samaa mieltä saatavasta, selvittäjä tarkistaa, onko velkojan esittämä saatava lainmukainen, ja arvioi, onko se näytetty toteen. Selvittäjä ilmoittaa tuomioistuimelle saatavista, joita ei ole tosiasiallisesti olemassa, joiden suuruus on epäselvä tai joiden osalta ei voida arvioida, ovatko ne lainmukaisia tai näytetty toteen. Jos selvittäjä ei ole samaa mieltä velkojan ilmoituksessa esitetystä väitteestä, hän välittää ilmoituksen ja todisteet viipymättä tuomioistuimelle ja perustelee, miksei ole samaa mieltä ilmoituksen tiedoista. Selvittäjän pitää perustella väitteensä. Tuomioistuin päättää toimitettujen väitteiden ja todisteiden perusteella velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta ja laajuudesta.

Velkojen osallistuminen velkajärjestelymenettelyyn

Velkajärjestelymenettely koskee velkoja, joiden saatavat velalliselta ovat erääntyneet siihen mennessä, kun maksukyvyttömyyshakemus jätetään. Myös jatkuvan sopimuksen vuoksi syntyvät velvoitteet, jotka luodaan tai jotka erääntyvät maksukyvyttömyyshakemuksen tekemisen jälkeen, voidaan järjestellä uudelleen tietyin edellytyksin.

Kun velkajärjestelysuunnitelma on laadittu ja ennen kuin se toimitetaan tuomioistuimelle, selvittäjä toimittaa sen viipymättä yhdessä hakemuksen, velallisen varoja ja velkoja koskevan luettelon sekä muiden liitteiden kanssa velkajärjestelysuunnitelmassa mainituille velkojille, joiden saatavia haetaan järjestettäväksi uudelleen. Kun selvittäjä toimittaa velkajärjestelysuunnitelman, hän antaa velkojalle kahdesta neljään viikkoa aikaa esittää kantansa selvittäjälle. Velkoja esittää kantansa siihen, onko se samaa mieltä velallisen saatavasta ja vakuudesta antamista tiedoista, velallisen laskemasta velasta ja velan uudelleenjärjestelystä velallisen vaatimalla tavalla. Jos velkoja ei hyväksy velan uudelleenjärjestelyä velallisen pyytämällä tavalla, sen on ilmoitettava, hyväksyykö se velan uudelleenjärjestely muulla tavoin. Selvittäjän on myös kerrottava, mitä seurauksia kannan ilmaisematta jättämisellä voi olla. Selvittäjä toimittaa velkojen kannat velkajärjestelysuunnitelman mukana tuomioistuimelle.

Jos velkoja, jonka saatavaa haetaan uudelleenjärjesteltäväksi, ei ole samaa mieltä saatavan suuruudesta tai muista velkaluettelossa esitetyistä tiedoista, se toimittaa selvittäjälle annetussa määräajassa ilmoituksen, josta käyvät ilmi ne seikat, joista se ei ole samaa mieltä, ja esittää todisteita väitteidensä tueksi.

Jos mitään ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Jos selvittäjä ei ole samaa mieltä velkojan ilmoituksessa esitetystä väitteestä, hän välittää ilmoituksen ja todisteet tuomioistuimelle yhdessä velkajärjestelysuunnitelman kanssa ja perustelee, miksei ole samaa mieltä ilmoituksen tiedoista. Selvittäjä toimittaa velkajärjestelysuunnitelman yhteydessä tuomioistuimelle kaikki velkojen esittämät kannat, ilmoitukset ja todisteet. Tuomioistuin päättää esitettyjen väitteiden ja todisteiden perusteella velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta suunnitelmaa hyväksyessään. Tarvittaessa tuomioistuin kuulee ensin velallista sekä velkojaa, jota asia koskee.

Tuomioistuin voi kieltäytyä vahvistamasta velkojan saatavan suuruutta tai vahvistaa sen vain osittain, jos uudelleenjärjesteltäväksi haettua saatavaa ei ole tuomioistuimen mielestä tosiasiallisesti olemassa, jos saatavan suuruus on epäselvä tai jos ei ole mahdollista kohtuudella arvioida, onko saatava lainmukainen tai näytetty toteen. Kun velkajärjestelysuunnitelma on hyväksytty, siinä määrättyjä oikeudellisia seuraamuksia aletaan soveltaa velalliseen ja henkilöön, jonka oikeuksiin velkajärjestelysuunnitelma vaikuttaa.

Velkojen osallistuminen velvoitteista vapauttamista koskevaan menettelyyn

Jos velvoitteista vapauttamista koskeva menettely aloitetaan, se tapahtuu samanaikaisesti konkurssiin asettamisen kanssa. Niin kauan kuin konkurssimenettely jatkuu, velkojat voivat osallistua menettelyyn konkurssimenettelyä koskevien säännösten mukaisesti. Jos velvoitteista vapauttamista koskeva menettely jatkuu konkurssimenettelyn päättymisen jälkeen, velkojilla, jotka ovat ilmoittaneet saatavansa konkurssimenettelyssä ja joiden saatavaa ei ole täytetty tai joiden saatava on täytetty vain osittain, on oikeus saada maksuja velvoitteista vapauttamisen aikana.

Velvoitteista vapauttamista koskevan menettelyn aikana konkurssimenettelyn velkojat, mukaan lukien ne, jotka eivät ole ilmoittaneet saataviaan konkurssimenettelyn aikana, eivät voi esittää velallisen omaisuuden kohdistuvia maksuvaatimuksia. Velkojat, joiden saatavat velalliselle ovat syntyneet konkurssiin asettamisen jälkeen, eivät voi velvoitteista vapauttamista koskevan menettelyn aikana esittää maksuvaatimuksia sellaisia rahamääriä kohtaan, jotka on siirrettävä selvittäjälle.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Velallisen omaisuudesta tulee konkurssipesä konkurssipäätöksen perusteella, ja sitä käytetään velkojen saatavien kattamiseksi ja konkurssimenettelyn suorittamiseksi. Konkurssipesä käsittää velallisen omaisuuden konkurssiin asettamishetkellä, takaisinperityn tai takaisinsaadun omaisuuden sekä velallisen konkurssimenettelyn aikana hankkimat omaisuuserät. Konkurssipesään ei kuulu velallisen omaisuus, johon ei voida lain mukaan kohdistaa perintätoimia. Kun konkurssi asetetaan, velallisen oikeus hallita ja käyttää konkurssipesää siirtyy pesänhoitajalle. Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen liittyvät velallisen luovutukset mitätöidään. Ennen konkurssiin asettamista tuomioistuimella voi kieltää velallista luovuttamasta omaisuutta tai omaisuuseriä ilman väliaikaisen pesänhoitajan suostumusta.

Pesänhoitajan on otettava velallisen omaisuus haltuunsa ja aloitettava konkurssipesän hallinnointi viipymättä konkurssipäätöksen antamisen jälkeen. Pesänhoitajan on vaadittava kolmannen osapuolen hallussa oleva velallisen omaisuus takaisin konkurssipesään, jollei laissa toisin säädetä. Konkurssipesän hallinnointiin kuuluvat sellaisten konkurssipesään liittyvien toimien suorittaminen, jotka ovat tarpeen konkurssipesän säilyttämiseksi ja konkurssimenettelyn toteuttamiseksi, sekä velallisen toimien hallinnointi, jos velallinen on oikeushenkilö, tai velallisen liiketoiminnan järjestäminen, jos velallinen on itsenäinen ammatinharjoittaja. Velallisena olevaa oikeushenkilöä koskevassa konkurssimenettelyssä pesänhoitajalla on tällaiset hallintoneuvoston tai oikeushenkilön hallintoneuvostoa korvaavan elimen oikeudet ja velvollisuudet, jotka eivät ole konkurssimenettelyn tavoitteen vastaisia. Pesänhoitajan vastuu on sama kuin hallintoneuvoston jäsenen vastuu.

Pesänhoitaja voi toteuttaa liiketoimen konkurssipesästä käteisvaroin ainoastaan tuomioistuimen suostumuksella. Pesänhoitaja ei maksa mitään maksuja velkojille käteisvaroin jakosuhteen perusteella. Pesänhoitaja voi suorittaa konkurssimenettelyn kannalta erityisen merkityksellisiä liiketoimia ainoastaan konkurssipesän valvojakunnan suostumuksella. Erityisen merkityksellisiä liiketoimia ovat ennen kaikkea lainanotto, ja jos kyse on konkurssipesään sisältyvästä yrityksestä, kaikki liiketoimet, jotka eivät kuulu yrityksen tavanomaisen liiketoiminnan piiriin. Pesänhoitaja ei voi ryhtyä mihinkään liiketoimiin itsensä tai häneen etuyhteydessä olevien henkilöiden kanssa konkurssipesän osalta tai puolesta, suorittaa muita samankaltaisia tai eturistiriitoja aiheuttavia liiketoimia tai pyytää korvausta tällaisissa liiketoimissa syntyneistä kuluista.

Pesänhoitaja voi aloittaa konkurssipesän myynnin ensimmäisen yleisen velkojainkokouksen jälkeen, paitsi jos velkojat ovat kokouksessa toisin päättäneet. Jos velallinen on valittanut konkurssipäätöksestä, velallisen omaisuutta ei saa myydä ilman tämän suostumusta ennen kuin piirituomioistuimelle jätetty valitus on käsitelty. Näitä rajoituksia ei sovelleta sellaisten omaisuuserien myyntiin, jotka ovat helposti pilaantuvia, joiden arvo laskee nopeasti tai joiden varastointi tai säilyttäminen on liian kallista. Jos velallisen yrityksen toiminta jatkuu, omaisuuseriä ei saa myydä, jos tämä estää yrityksen toiminnan jatkumisen. Jos sovintoratkaisuehdotus tehdään, omaisuuseriä ei voida myydä ennen velkajärjestelyn suorittamista, paitsi jos yleinen velkojainkokous päättää, että ne voidaan myydä sovintoratkaisuehdotuksesta huolimatta. Konkurssipesä myydään huutokaupalla noudattaen täytäntöönpanomenettelystä annetun lain mukaista menettelyä.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Vaatimukset velallisen konkurssipesälle

Kaikki ennen konkurssiin asettamista velallista kohtaan syntyneet vaateet esitetään velallisen konkurssipesälle riippumatta niiden perusteista tai täyttämisen määräajoista. Kun konkurssi asetetaan, kaikkien velkojen velalliselle esittämien vaateiden katsotaan eräänntyneen, ellei laissa toisin säädetä. Jos velkoja on esittänyt vastaavan vaateen tuomioistuimessa mutta mitään oikeudellista päätöstä ei ole vielä tehty, tuomioistuimella keskeyttää vaateen käsittelyn ja velkojan on esitettävä vaade pesänhoitajalle. Jos velkoja on esittänyt vaateen tuomioistuimessa ja tuomioistuimella on antanut päätöksen, joka on tullut voimaan, velkojan on esitettävä vaade myös pesänhoitajalle. Tällöin kuitenkin katsotaan, että vaadetta on puolustettu. Pesänhoitaja voi riitauttaa päätöksen, jos velkojalla olisi ollut oikeus riitauttaa tuomioistuimen päätös.

Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen syntyvien saatavien käsittely

Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssimenettelyn velkojat voivat esittää vaateensa velalliselle ainoastaan konkurssilaisissa säädetyn mukaisesti. Vaateita voidaan esittää ainoastaan pesänhoitajalle. Ainoastaan ennen konkurssiin asettamista syntyneitä vaateita voidaan esittää. Konkurssiin asettamisen jälkeen syntyneitä vaateita ei voi esittää ennen konkurssimenettelyn päättymistä. Oikeushenkilöiden osalta on otettava huomioon, että useimmissa tapauksissa konkurssimenettelyn päättämiseen liittyy oikeushenkilön purkamisen. Sen seurauksena konkurssimenettelyn jälkeen ei ole minkäänlaisia henkilöitä, joita vastaan voitaisiin esittää vaateita. Siksi on toimittava varovaisesti ja otettava tämä riski huomioon liiketoimissa konkurssissa olevan oikeushenkilön kanssa. Luonnollista henkilöä vastaan konkurssimenettelyssä syntyvät vaateet voidaan esittää konkurssimenettelyn jälkeen yleisen menettelyn mukaisesti. Tähän sovelletaan kuitenkin tiettyjä rajoituksia, jos samaan aikaan toteutetaan myös menettely, jossa velallisena oleva luonnollinen henkilö vapautetaan velvoitteistaan. Velvoitteet korvata konkurssimenettelyn aikana velallisena olevan luonnollisen henkilön lainvastaisista toimista aiheutuneet vahingot ovat yhdistettyjä velvoitteita. Näin ollen velallinen voidaan velvoittaa suorittamaan ne konkurssimenettelyn aikana yleisen menettelyn mukaisesti. Myös konkurssipesän osalta voidaan toteuttaa täytäntöönpanomenettely suorittamista velvoitteista.

Lisäksi on mahdollista, että velallinen luovuttaa konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta konkurssiin asettamisen jälkeen. Tällainen luovutus mitätöidään, koska konkurssiin asettamisen yhteydessä oikeus hallita ja käyttää omaisuutta on siirretty pesänhoitajalle. Jos velallinen kuitenkin luovuttaa omaisuutta, toisen osapuolen tällaisen luovutustoimen perusteella siirtämät omaisuuserät palautetaan tälle osapuolelle, jos omaisuuserät on pidetty konkurssipesässä, tai sille myönnetään korvaus, jos konkurssipesä on siirron tuloksena kasvanut. Jos velallinen on luovuttanut omaisuutta konkurssiin asettamisajankohtana, luovutuksen oletetaan tapahtuneen konkurssiin asettamisen jälkeen. Jos velallinen on luovuttanut tulevat korvausvaatimuksensa ennen konkurssiin asettamista, luovutus ei ole konkurssiin asettamishetkestä lähtien pätevä konkurssiin asettamisen jälkeen syntyneiden saatavien osalta. Velallisena oleva luonnollinen henkilö voi luovuttaa konkurssipesän omaisuutta pesänhoitajan suostumuksella. Kaikki luovutukset ilman pesänhoitajan suostumusta mitätöidään.

Tervehdyttämismenettelyn ja velkajärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen syntyvien saatavien käsittely

Tervehdyttämissuunnitelman voimassaoloaikana ei voi nostaa kannetta sellaisen saatavan perusteella, johon sovelletaan tervehdyttämissuunnitelmaa. Muista saatavista voidaan nostaa kanne. Velkajärjestelysuunnitelman voimassaoloaikana ei voi nostaa kannetta eikä tehdä hakemusta

hakemusmenettelyssä sellaisen saatavan perusteella, johon sovelletaan velkajärjestelysuunnitelmaa. Muista saatavista voidaan nostaa kanne. Velkajärjestelysuunnitelman hyväksyminen ei rajoita velkojan oikeutta riitauttaa oikeudenkäynnissä saatavat, joita ei ole hyväksytty velkajärjestelysuunnitelmaan. Velkoja voi myös riitauttaa oikeudenkäynnissä saatavan määrän siltä osin kuin sitä ei ole hyväksytty suunnitelmaan. Velkajärjestelyhakemuksen tai tervehdyttämishakemuksen toimittaminen keskeyttää velalliseen kohdistuvien saatavien vanhentumisajan. Tervehdyttämissuunnitelman esittämisen jälkeen asiaa käsittelevä tuomioistuin voi yrittäjän hakemuksen ja hakemukseen liitetyn selvittäjän hyväksynnän perusteella keskeyttää – siihen asti, kunnes tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai menettely päätetään – oikeudenkäynnin, jossa yrittäjään kohdistuu taloudellinen vaade. Tätä ei kuitenkaan sovelleta työsuhteesta johtuvaan vaateeseen, josta ei ole vielä annettu tuomiota. Jos tuomioistuin hyväksyy velkajärjestelyhakemuksen, se keskeyttää oikeudenkäynnin yrityksen kohdistuvasta taloudellisesta vaateesta, josta ei ole vielä annettu tuomiota, velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen tai menettelyn päättämiseen saakka. Tervehdyttämissuunnitelma ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen velvoitteen, täyttämästä omaa velvoitettaan. Velkajärjestelysuunnitelman hyväksyminen ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen velvoitteen, suorittamasta omaa velvoitettaan.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Säännöt konkurssimenettelyn saatavien ilmoittamisesta, todistamisesta ja hyväksymisestä

Velkojan on ilmoitettava pesänhoitajalle kaikki ennen konkurssiin asettamista syntyneet vaateensa velallista kohtaan riippumatta vaatimuksen perusteesta tai täyttämisen määräajasta. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun konkurssi-ilmoitus on julkaistu *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä. Konkurssiin asettamisen yhteydessä kaikkien velkojen velalliselle esittämien saatavien katsotaan eräänntyneen. Saatavasta ilmoitetaan pesänhoitajalle valvontakirjelmällä (*nõudeavaldus*). Valvontakirjelmässä ilmoitetaan saatavan sisältö, peruste ja määrä sekä se, onko saatavan vakuutena pantti. Valvontakirjelmään on liitettävä todistusasiakirjat, joista kirjelmässä esitetyt seikat käyvät ilmi.

Saatavia puolustetaan kirjallisessa menettelyssä. Vakuusoikeuksia puolustetaan yhdessä niiden turvaamien saatavien kanssa. Pesänhoitaja laatii alustavan velkojaluettelon saatavista esitettyjen todisteiden perusteella. Kaikki velkojat ja myös velallinen voivat esittää vastalauseita velkojen saatavista. Tarvittaessa myös pesänhoitaja voi esittää vastalauseita. Tämän jälkeen velkojille, joita kohtaan on esitetty vastalauseita, annetaan mahdollisuus esittää kantansa esitetyistä vastalauseista. Pesänhoitaja laatii lopullisen luettelon velkojista saatavia koskevien todisteiden, vastalauseiden ja kantojen perusteella ja toimittaa sen tuomioistuimen hyväksyttäväksi.

Tuomioistuin arvioi luetteloon liitettyjen vastalauseiden, kantojen, pyyntöjen ja ilmoitusten perusteet, määrittää saatavien suuruuden, maksusaantijärjestyksen ja jakosuhteet sekä hyväksyy velkojaluettelon tuomioistuimen päätöksellä. Saatava, sen maksusaantijärjestys ja saatavan turvaava vakuusoikeus katsotaan hyväksytyiksi, mikäli pesänhoitaja tai mikään velkoja ei vastusta niitä tai jos pesänhoitaja tai vastalauseeseen esittänyt velkoja peruuttaa vastalauseen. Vastalause peruutetaan tekemällä asiasta ilmoitus tuomioistuimelle.

Seuraavat saatavat katsotaan hyväksytyiksi ilman puolustusta:

saatavat, jotka on hyväksytty voimaan tulleella tuomioistuimen päätöksellä tai välimiesmenettelyn päätöksellä, joka on täytäntöönpanomenettelystä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 tai 61 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanoväline

vakuusoikeudet, jotka on hyväksytty voimaan tulleella tuomioistuimen päätöksellä tai välimiesmenettelyn päätöksellä, joka on täytäntöönpanomenettelystä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 tai 61 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanoväline, sekä vakuusoikeudet, jotka on kirjattu maarekisteriin, alusrekisteriin, panttirekisteriin tai Viron arvopaperirekisteriin

saatavat, jotka on hyväksytty voimaan tulleella yhdistetyn patenttituomioistuimen päätöksellä tai määräyksellä yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen 82 artiklan mukaisesti (EUVL C 175, 20.6.2013, s. 1)

saatavat, jotka on hyväksytty ulkomaisen tuomioistuimen ratkaisulla, joka on täytäntöönpanokelpoinen tai täytäntöönpanokelpoinen ilman tunnustamista Virossa

julkisoikeudellista taloudellista vaadetta koskevat saatavat, jotka perustuvat täytäntöönpanomenettelystä annetun lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hallinnolliseen päätökseen, jos hallinnollisen päätöksen riitauttamista koskeva määräaika on päättynyt ennen konkurssiin asettamista, ja myös siinä tapauksessa, että tällaiset saatavat perustuvat vieraan valtion viralliseen päätökseen, joka on täytäntöönpanokelpoinen tai täytäntöönpanokelpoinen ilman tunnustamista Virossa.

Tuomioistuimen päätöksellä hyväksyttävässä velkojen luettelossa esitetään seuraavat tiedot:

velkojan nimi

velkojan rekisteritunnus tai henkilötunnus

velkojan hyväksytyin saatavan suuruus

hyväksytyin saatavan maksusaantijärjestys ja jakosuhteet

onko saatava turvattu vakuusoikeudella

koskeeko saatava yhteisvastuullista velvoitetta vai onko se ehdolliseen liiketoimeen tai hallinnolliseen päätökseen perustuva saatava, johon liittyy

toissijaisuusehto

onko velallinen vastustanut saatavaa.

Säännöt saatavien ilmoittamisesta, todistamisesta ja hyväksymisestä tervehdyttämismenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä

Tervehdyttämismenettelyssä velallinen esittää velkaluettelon, jossa mainitaan kaikki velalliseen kohdistuvat saatavat ja niiden velkojat. Velkojat eivät siten itse esitä mitään vaateita. Jos velkoja, jonka saatavaa pyritään järjestelemään tervehdyttämissuunnitelmassa, ei ole samaa mieltä saatavansa suuruudesta tervehdyttämismenettelyssä, se voi antaa selvittäjälle kirjallisen ilmoituksen, jossa mainitaan, miltä osin se ei ole samaa mieltä tervehdyttämisilmoituksessa olevasta saatavasta, ja esittää todisteet. Jos ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Velallinen voi vastustaa velkojan esittämiä väitteitä, mutta hänen on perusteltava kantansa. Tuomioistuin päättää toimitettujen väitteiden ja todisteiden perusteella velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta ja laajuudesta.

Velkajärjestelymenettelyssä velallinen esittää yleiskatsauksen veloistaan ilmoituksessa, ja selvittäjä laatii yksityiskohtaisen luettelon veloista.

Velkajärjestelysuunnitelmassa esitetään uudelleen järjesteltävät veloitteet ja velallisen pyytämä järjestelytapa. Samoin kuin tervehdyttämismenettelyssä, velkojat eivät itse esitä mitään vaateita. Mikäli velkoja, jonka saatavaa haetaan uudelleenjärjesteltäväksi, ei ole samaa mieltä velallisen velkaluettelossa antamista tiedoista, velkoja ilmoittaa tuomioistuimelle tai – mikäli tuomioistuin niin määrää – selvittäjälle tuomioistuimen asettamassa määräajassa, miltä osin se ei ole samaa mieltä saatavasta, ja esittää todisteet. Jos ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Jos velallinen tai selvittäjä ei ole samaa mieltä velkojan ilmoituksessa esitetystä väitteestä, hän välittää ilmoituksen ja todisteet tuomioistuimelle ja perustelee, miksei ole samaa mieltä ilmoituksen tiedoista. Tuomioistuin päättää toimitettujen väitteiden ja todisteiden perusteella velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksusaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Periaatteena on, että kaikkia velkoja kohdellaan tasavertaisesti. On kuitenkin tiettyjä poikkeuksia, jotka antavat tietyille velkojille etuoikeuden.

Ennen kuin varat maksetaan jakosuhteen perusteella, konkurssimenettelyyn liittyvät maksut maksetaan konkurssipesästä seuraavassa järjestyksessä: omaisuuden poissulkemisesta tai takaisinsaannista syntyneet saatavat velalliselle ja hänen huollettavilleen maksettava elatustuki kuolinpesää koskevassa konkurssimenettelyssä perintölain 142 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut kulut yhdistetyt velvoitteet konkurssimenettelyssä aiheutuneet kustannukset.

Kun nämä maksut on suoritettu, velkojen saatavat katetaan seuraavassa järjestyksessä:

hyväksytyt saatavat, joiden vakuutena on pantti

muut hyväksytyt saatavat, jotka on ilmoitettu määräajassa

muut saatavat, joita ei ole ilmoitettu määräajassa mutta jotka on hyväksytty

kuolinpesää koskevassa konkurssimenettelyssä perintölain 142 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut saatavat ja lakiosavaatimuksiin liittyvät saatavat.

Jos sopimuksessa määrätään, että velkojan saatava on maksettava edellä mainittua huonommassa järjestyksessä, saatava maksetaan sopimuksessa määrätyssä järjestyksessä. Tämä tarkoittaa sitä, että vapaaehtoinen saatavien huonompi maksusaantijärjestys voidaan ottaa huomioon.

Velallisen velvoitteisiin liittyvä vahingonkorvausvastuu on mahdollinen, jos velallinen on yhteisvastuullinen. Tällöin yhteisvastuullinen velallinen on vastuussa velkojalle riippumatta siitä, onko velallinen maksukyvytön. Jos yhteisvastuullinen velallinen maksaa sen osuuden velasta, jonka velkoja on ilmoittanut velallisen suhteen, tämä osuus vähennetään saatavasta.

On myös mahdollista, että velallisen veloite siirretään lain nojalla kolmannelle osapuolelle. Jos työnantaja on maksukyvytön – eli asetettu konkurssiin tai konkurssimenettely on päättynyt keskeytykseen –, työntekijälle hyvitetään kaikki korvaukset ja lomakorvaukset, joita hän ei ole saanut ennen kuin työnantaja ilmoitettiin maksukyvyttömäksi, sekä kaikki työsopimuksen purkamiseen liittyvät etuudet, jotka jäivät saamatta ennen kuin työnantaja ilmoitettiin maksukyvyttömäksi tai sen jälkeen. Jos työnantaja on maksukyvytön, valtio toimii konkurssimenettelyssä niiden työttömyysvakuutusmaksujen velkojana, joita ei ole saatu eräpäivään mennessä.

Koska tervehdyttämisenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä ei ole konkurssipesää, saatavat katetaan tervehdyttämisen- ja velkajärjestelysuunnitelmien mukaisesti. Tervehdyttämissuunnitelma ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen veloitteen, täyttämästä omaa veloitettaan. Jos henkilö, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen veloitteen, on täyttänyt sen, hänellä on takautumisoikeus yritykseen nähden ainoastaan siltä osin kuin yritys on tervehdyttämissuunnitelman mukaisesti vastuussa veloitteen täyttämistä. Velkajärjestelysuunnitelman hyväksyminen ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen veloitteen, suorittamasta omaa veloitettaan. Jos henkilö, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään velallisen veloitteen, on täyttänyt sen, hänellä on takautumisoikeus velalliseen nähden ainoastaan siltä osin kuin velallinen on velkajärjestelysuunnitelman mukaisesti vastuussa veloitteen täyttämistä.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Konkurssimenettelyn päättäminen ja päättämisen vaikutukset

Konkurssihakemusta koskeva menettely voidaan päättää ennen konkurssiin asettamista. Käsittelyään konkurssihakemuksen tuomioistuin asettaa konkurssin, hylkää hakemuksen tai päättää menettelyn keskeytykseen.

Vaikka velallinen olisi maksukyvytön, tuomioistuin keskeyttää menettelyn eikä aseta velallista konkurssiin, jos velallisen omaisuus ei riitä kattamaan konkurssimenettelyn kustannuksia, omaisuutta ei pystytä palauttamaan tai perimään takaisin eikä ole mahdollisuutta esittää johtokunnan jäseniin kohdistuvia vaatimuksia. Tuomioistuin voi keskeyttää menettelyn myös ilman konkurssiin asettamista ja velallisen maksukyvyttömyydestä riippumatta, jos velallisen varat koostuvat pääasiassa takaisinsaantivaatimuksista tai kolmansiin osapuoliin kohdistuvista saatavista ja näiden vaatimusten täyttäminen on epätodennäköistä. Tuomioistuin ei kuitenkaan päättää menettelyä keskeytykseen, jos velallinen, velkoja tai kolmas osapuoli siirtää tuomioistuimen määräämän määrän tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletuksena kattamaan konkurssimenettelyssä syntyneet kustannukset ja kulut, tai jos tuomioistuin hyväksyy maksukyvyttömyysviranomaisen hakemuksen velallisena olevaa oikeushenkilöä koskevan konkurssimenettelyn käynnistämistä julkisena tutkintana. Jos velallisena olevaa oikeushenkilöä koskeva konkurssimenettely päättyy keskeytykseen, väliaikainen pesänhoitaja purkaa oikeushenkilön kahden kuukauden kuluessa menettelyn päättämistä koskevan päätöksen voimaantulosta ilman likvidatiomenettelyä. Jos konkurssimenettelyn keskeydyttyä velallisella on omaisuutta, ensiksi katetaan väliaikaisen pesänhoitajan palkkio ja välttämättömät kulut.

Konkurssimenettely päättyy keskeytykseen, kun konkurssille ei ole enää syytä, kun velkojat antavat suostumuksensa tai kun loppuraportti tai sovintoratkaisu hyväksytään. Laissa säädetään myös joistakin muista perusteista.

Tuomioistuin päättää konkurssimenettelyn keskeytykseen myös silloin, kun konkurssipesä ei riitä kattamaan yhdistettyjä veloitteita ja konkurssimenettelyn kustannuksia. Jos velallinen on oikeushenkilö, tuomioistuin tekee maksukyvyttömyysviranomaiselle ehdotuksen konkurssimenettelyn käynnistämistä julkisena tutkintana ja asettaa kohtuullisen määräajan tällaisen hakemuksen jättämiseksi. Jos hakemus hyväksytään, menettelyä ei lopeteta vaan se jatkuu julkisena tutkintana.

Tuomioistuin päättää konkurssimenettelyn velkojan hakemuksesta, jos konkurssimenettelylle ei enää ole perusteita sen vuoksi, että velallinen osoittaa, ettei hän ole maksukyvytön ja ettei hänestä todennäköisesti tule maksukyvytöntä, tai jos konkurssi asetetaan, koska velallisesta todennäköisesti tulee maksukyvytön tulevaisuudessa. Jos konkurssimenettely päätetään, koska sille ei enää ole perusteita, oikeushenkilöä ei pureta.

Tuomioistuin päättää konkurssimenettelyn velallisen hakemuksesta, jos kaikki saatavista määräajassa ilmoittaneet velkojat ovat suostuneet menettelyn päättämiseen. Jos velallisena oleva oikeushenkilö on pysyvästi maksukyvytön, tuomioistuin määrää sen purettavaksi tekemällä päätöksen menettelyn lopettamisesta.

Konkurssimenettely päättyy loppuraportin hyväksymiseen, kun pesänhoitaja toimittaa loppuraportin konkurssipesän valvojakunnalle ja tuomioistuimelle. Pesänhoitaja antaa loppuraportissa tiedot muun muassa konkurssipesästä ja sen myynnistä saaduista määristä, maksuista, velkojen hyväksymistä saatavista sekä toteutetuista ja vielä toteutumattomista toimista. Velkojat voivat esittää vastalauseita loppuraportista tuomioistuimelle. Tuomioistuin päättää loppuraportin hyväksymisestä ja konkurssimenettelyn päättämistä. Mikäli loppuraportista käy ilmi, että velallisen tai velkojen oikeuksia on rikottu konkurssimenettelyssä, tuomioistuin kieltäytyy hyväksymästä loppuraporttia ja tekee päätöksen sen palauttamiseksi pesänhoitajalle konkurssimenettelyn jatkamiseksi.

Konkurssimenettely voi päättyä myös ilmoitukseen sovintoratkaisusta. Sovintoratkaisu on velallisen ja velkojen välinen sopimus velkojen maksamisesta, ja siinä on kyse velkojen vähentämisestä tai maksuajan pidentämisestä. Sovintoratkaisu tehdään konkurssimenettelyssä velallisen tai pesänhoitajan ehdotuksesta konkurssiin asettamisen jälkeen. Päätöksen sovintoratkaisusta tekee yleinen velkojainkokous. Sovintoratkaisun hyväksymisestä päättää tuomioistuin. Tuomioistuin päättää konkurssimenettelyn päätöksellä, jolla se hyväksyy sovintoratkaisun.

Jos konkurssimenettelyä ei päätetä kahden vuoden kuluessa konkurssiin asettamisesta, pesänhoitaja toimittaa konkurssipesän valvojakunnalle ja tuomioistuimelle raportin kuuden kuukauden välein siihen saakka, kunnes konkurssimenettely saatetaan päätökseen. Pesänhoitaja esittää kyseisessä raportissa syyt siihen, miksi konkurssimenettelyä ei ole saatettu päätökseen, sekä antaa tiedot myydystä ja myymättömästä konkurssipesästä ja konkurssipesän hallinnoinnista. Tuomioistuin vapauttaa pesänhoitajan tehtävästään, kun konkurssimenettely päätetään, jollei lainsäädännössä toisin

säädetä. Tuomioistuin voi kieltäytyä vapauttamasta pesänhoitajaa tehtävästään, jos konkurssimenettelyn päättämisaikana konkurssipesää ei ole myyty kokonaan, konkurssipesään odotetaan edelleen maksuja, pesänhoitajan nostamia kanteita ei ole käsitelty tai pesänhoitaja aikoo nostaa tai on velvollinen nostamaan kanteen. Tällöin pesänhoitaja jatkaa tehtäviään myös konkurssimenettelyn päätyttyä. Jos konkurssimenettelyn ja pesänhoitajan tehtävien päätyttyä konkurssipesään vastaanotetaan rahaa, jakoa varten talletetut rahamäärät ovat käytettävissä. Jos käy ilmi, että konkurssipesään sisältyy omaisuutta, jota ei otettu huomioon konkurssimenettelyssä, tuomioistuin tekee päätöksen myöhemmästä jaosta omasta aloitteestaan tai pesänhoitajan tai velkojan hakemuksesta.

Tervehdyttämisenettelyn päättäminen ja päättämisen vaikutukset

Tervehdyttämisenettely päättyy, jos menettely päätetään ennen määräaika, tervehdyttämisuunnitelma kumotaan, tervehdyttämisuunnitelma on saatu toteutettua ennen määräaika tai tervehdyttämisuunnitelman mukainen toteuttamisaika päättyy. Jos tervehdyttämisuunnitelma on saatu toteutettua ennen määräaika, tervehdyttämisenettely päättyy, jos yritys on täyttänyt kaikki tervehdyttämisuunnitelman mukaiset velvoitteensa ennen kuin suunnitelman toteuttamismääräaika päättyy.

Tervehdyttämisenettely voidaan päättää ennen määräaika ainoastaan ennen kuin tervehdyttämisuunnitelma hyväksytään. Tuomioistuin päättää tervehdyttämisenettelyn ennen määräaika, jos yritys rikkoo yhteistyövelvollisuuttaan tai jättää siirtämättä tuomioistuimen määräämän määrän talletukseksi, jolla katetaan selvittäjän tai asiantuntijan palkkiot ja kulut, jos tervehdyttämisuunnitelmaa ei hyväksytä, jos yritys esittää tervehdyttämisenettelyn päättämistä koskevan hakemuksen, jos tervehdyttämisuunnitelman käynnistämiseksi ei ole enää edellytyksiä, jos yrityksen omaisuus on hävitetty tai velkojien etua on vahingoitettu, jos tervehdyttämisuunnitelmaa ei ole toimitettu määräajassa tai jos yritys on antanut virheellisiä tietoja vaateista. Jos tuomioistuin päättää tervehdyttämisenettelyn ennen määräaika, kaikki menettelyn aloittamisesta aiheutuvat vaikutukset päättyvät taannehtivasti.

Kun tervehdyttämisuunnitelman toteuttamisaika päättyy, menettely päätetään.

Tervehdyttämisenettely voi päättyä myös tervehdyttämisuunnitelman kumoamiseen. Tervehdyttämisuunnitelma kumotaan, jos yritys on tervehdyttämisuunnitelman hyväksymisen jälkeen tuomittu konkurssirikoksesta tai täytäntöönpanomenettelyyn liittyvästä rikoksesta, jos yritys ei ole täyttänyt riittävästi tervehdyttämisuunnitelman mukaisia velvoitteitaan tai jos vähintään tervehdyttämisuunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei yritys pysty täyttämään suunnitelman mukaisia velvoitteitaan. Se kumotaan myös selvittäjän hakemuksesta, jos valvontamaksua ei makseta tai jos yritys ei tarjoa selvittäjälle apua valvontavelvoitteen täyttämiseksi tai anna tietoja, joita selvittäjä tarvitsee valvontaa varten, jos yritys hakee tervehdyttämisuunnitelman päättämistä tai jos yritys asetetaan konkurssiin. Jos tervehdyttämisuunnitelma kumotaan, kaikki menettelyn aloittamisesta aiheutuvat vaikutukset päättyvät taannehtivasti. Tervehdyttämisenettelyn käynnistämisen seurauksiin kuuluu myös mahdollisissa myöhemmissä konkurssi- tai täytäntöönpanomenettelyissä määrättyjen takaisinsaannin määräaikojen pidentäminen. Tämän seurauksen soveltaminen ei kuitenkaan pääty.

Velkajärjestelymenettelyn päättäminen ja päättämisen vaikutukset

Velkajärjestelymenettely päättyy, kun velkajärjestelysuunnitelma kumotaan, menettely päätetään tai velkajärjestelysuunnitelman mukainen toteuttamisaika päättyy. Jos velkajärjestelysuunnitelma on saatu toteutettua ennen määräaika, velkajärjestelymenettely päättyy, jos velallinen on täyttänyt kaikki suunnitelman mukaiset velvoitteensa ennen kuin suunnitelman toteuttamismääräaika päättyy.

Tuomioistuin kumoo velkajärjestelysuunnitelman velallisen hakemuksesta tai jos velallinen asetetaan konkurssiin. Tuomioistuin voi kumota velkajärjestelysuunnitelman, jos velallinen ei ole täyttänyt olennaisilta osin suunnitelman mukaisia velvoitteitaan, jos vähintään suunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei velallinen pysty täyttämään sen mukaisia velvoitteitaan, jos velallisella ei ole maksuvaltuutuksia tai niistä on selviydytty, jos velallinen on tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti toimittanut aineellisesti paikkansapitämättömiä tai epätäydellisiä tietoja omaisuudestaan, tuloistaan, velkojistaan tai velvoitteistaan, jos velallinen on suorittanut maksuja velkajärjestelysuunnitelman ulkopuolisille velkojille ja siten vahingoittanut olennaisilta osin muiden velkojien etua tai jos velallinen ei auta tuomioistuinta tai selvittäjää valvontavelvoitteen täyttämiseksi, ei anna tietoja, joita tarvitaan valvontaa varten, tai jättää siirtämättä tuomioistuimen määräämän määrän talletukseksi, jolla katetaan selvittäjän tai asiantuntijan palkkiot ja kulut. Jos velkajärjestelysuunnitelma kumotaan, kaikki velkajärjestelyhakemuksen hyväksymisestä aiheutuvat vaikutukset päättyvät taannehtivasti.

Velkajärjestelymenettelyn käynnistämisen seurauksiin kuuluu myös mahdollisissa myöhemmissä konkurssi- tai täytäntöönpanomenettelyissä määrättyjen takaisinsaannin määräaikojen pidentäminen. Tämän seurauksen soveltaminen ei kuitenkaan pääty.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Velkojien oikeudet konkurssimenettelyn päättämisen jälkeen

Konkurssimenettelyn päättämisen jälkeen velkojat voivat yleisen menettelyn nojalla vaatia velalliselta saatavia, jotka olisi voitu ilmoittaa mutta joita ei ilmoitettu konkurssimenettelyssä, ja saatavia, jotka ilmoitettiin mutta joita ei suoritettu tai joiden osalta velallinen esitti vastalauseen. Tässä tapauksessa konkurssimenettelyn ajalta ei lasketa korkoa eikä viivästyskorkoa.

Jos velallisena oleva luonnollinen henkilö vapautetaan velvoitteistaan, joita ei täytetty konkurssimenettelyn aikana, velkojien saatavat velalliselta konkurssimenettelyssä – mukaan lukien sellaisten velkojien saatavat konkurssimenettelyssä, jotka eivät ilmoittaneet menettelyn kuluessa saataviaan – kumotaan, paitsi velvoitteet korvata tahallisesta tai lainvastaisesta teosta aiheutuneet vahingot tai maksaa elatusmaksut lapselle tai vanhemmalle.

Konkurssimenettelyn päättämisen jälkeen velkojat voivat myös vaatia yhdistetyistä velvoitteista johtuvia saatavia, joita ei suoritettu velalliseen kohdistuvassa konkurssimenettelyssä. Konkurssimenettelyssä syntyviä vaateita, joita ei voitu esittää menettelyn aikana, voidaan esittää velallista vastaan yleisen menettelyn perusteella. Tässä tapauksessa vanhentumisaika alkaa konkurssimenettelyn päättymisestä. Siltä osin kuin konkurssimenettelyyn hyväksytyä velkojan vaadetta ei ole täytetty menettelyssä, asiaa koskeva päätös on täytäntöönpanoväline, ellei velallinen ole esittänyt vastalauseita vaateesta tai tuomioistuin hyväksynyt velkojan vaadetta.

Velkojien oikeudet tervehdyttämisenettelyn päättämisen jälkeen

Jos tervehdyttämisenettely päätetään tervehdyttämisuunnitelman toteuttamismääräajan päätyttyä, velkoja voi vaatia saatavaa, joka on järjestelty uudelleen tervehdyttämisuunnitelman mukaisesti, ainoastaan tervehdyttämisuunnitelmassa sovitussa laajuudessa ja vain siltä osin kuin sitä ei ole suoritettu tervehdyttämishojelman mukaisesti.

Jos tervehdyttämisuunnitelma kumotaan tai päätetään ennaikaisesti, kaikki tervehdyttämisenettelyn aloittamisesta aiheutuvat vaikutukset lakkaavat taannehtivasti. Jos velkojan saatava on järjestelty uudelleen tervehdyttämisuunnitelman nojalla, velkojan saamisoikeus yrityksen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan tervehdyttämisuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

Velkojien oikeudet velkajärjestelymenettelyn päättämisen jälkeen

Jos velkajärjestelymenettely päätetään velkajärjestelysuunnitelman toteuttamismääräajan päätyttyä, velkoja voi vaatia saatavaa, joka on järjestelty uudelleen suunnitelman mukaisesti, ainoastaan suunnitelmassa sovitussa laajuudessa ja vain siltä osin kuin sitä ei ole suoritettu. Jos velkojan saatavat on järjestelty uudelleen velkajärjestelysuunnitelman nojalla mutta suunnitelma kumotaan, velkojan saamisoikeus velallisen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan velkajärjestelysuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssimenettely

Jos konkurssihakemus hyväksytään tai konkurssimenettely päättyy sovintoratkaisuun, konkurssimenettelystä aiheutuneet kulut ja kustannukset maksetaan konkurssipesästä. Jos tuomioistuin hylkää velallisen konkurssihakemuksen tai jos menettely päätetään, koska velallinen peruuttaa konkurssihakemuksen, konkurssimenettelystä aiheutuneet kulut ja kustannukset korvaa velallinen. Jos konkurssimenettely keskeytetään, tuomioistuin päättää konkurssimenettelystä aiheutuneiden kulujen ja kustannusten jaosta olosuhteiden perusteella.

Jos velallisen hakemuksesta aloitettu menettely keskeytetään ilman konkurssiin asettamista eivätkä velallisen varat riitä vaadittujen maksujen suorittamiseen, tuomioistuin määrää velallisen maksamaan väliaikaisen pesänhoitajan palkkiot ja kulut. Se voi myös määrätä, että ne korvataan valtion varoista. Väliaikaisen pesänhoitajan palkkioiden ja kulujen korvaus valtion varoista voi olla enintään kuukauden vähimmäispalkka (mukaan lukien lakisääteiset verot arvonlisävero lukuun ottamatta). Tuomioistuin ei määrää, että väliaikaisen pesänhoitajan palkkiot ja kulut korvataan valtion varoista, jos velallinen, velkoja tai kolmas osapuoli on siirtänyt tuomioistuimen vahvistaman määrän tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan väliaikaisen pesänhoitajan palkkiot ja kulut.

Vastaavaa menettelyä sovelletaan velallisen olevan luonnollisen henkilön jättämään maksukyvyttömyyshakemukseen tai häntä vastaan tehtyyn maksukyvyttömyyshakemukseen. Väliaikaisen pesänhoitajan sijasta kyseiselle luonnolliselle henkilölle nimitetään selvittäjä.

Tervehdyttämismenettely

Jos tervehdyttämismenettely aloitetaan, tuomioistuin asettaa määräajan, jonka kuluessa yrityksen on siirrettävä tuomioistuimen vahvistama määrä tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan selvittäjän alustava palkkio ja alustavat kulut. Jos yritys ei suorita maksua, tuomioistuin päättää tervehdyttämismenettelyn. Tuomioistuin päättää selvittäjälle korvattavan palkkion ja kulujen määrän, kun hänet vapautetaan tehtävästään tai kun tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään selvittäjän toimintaa ja kuluja koskevan raportin perusteella.

Jos tuomioistuin pyytää tervehdyttämismenettelyyn asiantuntijoita, heillä on oikeus saada korvausta tehtäviensä suorittamisesta aiheutuvista tarpeellisista ja perustelluista kuluista sekä palkkio tehtäviensä suorittamisesta. Tuomioistuin päättää asiantuntijalle korvattavien palkkioiden ja kulujen määrän. Tuomioistuin voi asiantuntijan palkkion määrittämiseksi kuulla myös yritystä.

Velkajärjestelymenettely

Velkajärjestelymenettelyssä aiheutuvista kuluista ja kustannuksista vastaa velallinen. Velkojen menettelykustannuksista vastaavat velkojat itse. Tuomioistuin voi määrätä velallisen vastaamaan velkojen kustannuksista, jos tämä on tehnyt tietoisesti perusteettoman velkajärjestelyhakemuksen tai aiheuttanut menettelykustannuksia velkojille esittämällä muulla tavalla tietoisesti vääriä tietoja tai tietoisesti perusteettoman hakemuksen tai vastalauseen. Jos velkajärjestelysuunnitelma toteutetaan, velallisen ei tarvitse maksaa takaisin valtion oikeusavun kustannuksia. Jos velkajärjestelymenettely käynnistetään, tuomioistuin vahvistaa määrän, joka velallisen on siirrettävä tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan selvittäjän palkkiot ja kulut. Jos tuomioistuin nimittää asiantuntijan, se voi vahvistaa myös määrän, joka velallisen on siirrettävä etukäteen asiantuntijan palkkioiden ja kulujen kattamiseksi.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Konkurssimenettely

Kun konkurssi asetetaan, velallisen oikeus hallita ja käyttää konkurssipesää siirtyy pesänhoitajalle. Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen liittyvät velallisen luovutukset mitätöidään. Velallisen oleva luonnollinen henkilö voi luovuttaa konkurssipesän omaisuutta pesänhoitajan suostumuksella. Kaikki luovutukset ilman pesänhoitajan suostumusta mitätöidään.

Tuomioistuin kumoaa takaisinsaantimenettelyllä kaikki velallisen liiketoimet tai muut toimet, jotka on toteutettu ennen konkurssiin asettamista ja jotka vahingoittavat velkojen etuja. Jos takaisinsaannin kohteena oleva liiketoimi tai muu toimi on toteutettu ajanjaksolla, joka ulottuu väliaikaisen pesänhoitajan tai selvittäjän nimittämisestä konkurssiin asettamiseen, liiketoimen tai muun toimen katsotaan vahingoittaneen velkojen etuja.

Velallinen, velkoja tai pesänhoitaja voi pyytää, että tuomioistuin kumoaa yleisen velkojainkokouksen päätöksen, mikäli päätös on lainvastainen tai rikkoo lain edellyttämää menettelyä tai jos laissa säädetään nimenomaisesti oikeudesta riitauttaa päätös. Yleisen velkojainkokouksen päätöksen kumoamista voidaan pyytää myös, jos päätös vahingoittaa velkojen yhteistä etua.

Jos menettely on aloitettu velallisen olevan luonnollisen henkilön vapauttamiseksi veloitteistaan, tuomioistuin voi velkojan pyynnöstä kumota päätöksen, jolla velallinen vapautetaan veloitteista, joita ei ollut täytetty konkurssimenettelyssä yhden vuoden kuluessa päätöksestä, mikäli on ilmeistä, että velallinen on tahallisesti rikkonut veloitteitaan menettelyssä, jolla velallinen vapautetaan veloitteista, ja siten olennaisesti estänyt velkojen vaatimusten täyttämisen.

Jos velallinen ja velkojat päätyvät konkurssiin asettamisen jälkeen sovintoratkaisuun, tuomioistuin voi kumota sovintoratkaisun, jos velallinen ei noudata sovintoratkaisusta johtuvia veloitteita, hänet on tuomittu konkurssirikoksesta tai täytäntöönpanomenettelyyn liittyvästä rikoksesta tai jos vähintään sovintoratkaisun määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei velallinen pysty täyttämään sovintoratkaisun vaatimuksia. Sovintoratkaisun kumoaminen vaikuttaa kaikkiin siihen osallistuneisiin velkoihin ja siten suojelee velkoja kokonaisuutena.

Tervehdyttämismenettely

Tuomioistuin kumoaa tervehdyttämissuunnitelman, jos yritys on tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisen jälkeen tuomittu konkurssirikoksesta tai täytäntöönpanomenettelyyn liittyvästä rikoksesta, jos yritys ei ole täyttänyt riittävästi tervehdyttämissuunnitelman mukaisia veloitteitaan tai jos vähintään tervehdyttämissuunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei yritys pysty täyttämään suunnitelman mukaisia veloitteitaan. Tuomioistuin kumoaa tervehdyttämissuunnitelman selvittäjän hakemuksesta, jos valvontamaksua ei makseta, jos yritys ei auta selvittäjää valvontaveloitteen täyttämiseksi tai anna tietoja, joita selvittäjä tarvitsee valvontaa varten, jos yritys hakee tervehdyttämissuunnitelman päättämistä tai jos yritys asetetaan konkurssiin. Jos velkojan saatavat on järjestely uudelleen velkajärjestelysuunnitelman nojalla, velkojan saamisoikeus yrityksen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan tervehdyttämissuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

Velkajärjestelymenettely

Tuomioistuin kumoaa velkajärjestelysuunnitelman velallisen hakemuksesta, jos velallinen asetetaan konkurssiin, jos velallinen ei ole täyttänyt olennaisilta osin suunnitelman mukaisia veloitteitaan, jos vähintään suunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei velallinen pysty täyttämään sen mukaisia veloitteitaan, jos velallisella ei ole maksuvalikeuksia tai niistä on selviydytty ja velkojen saatavien uudelleenjärjestely ei ole enää oikeudenmukaista velkojille olosuhteiden olennaisten muutosten vuoksi, jos velallinen on tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti toimittanut aineellisesti paikkansapitämättömiä tai epätäydellisiä tietoja varoistaan, tuloistaan, velkojistaan tai veloitteistaan, jos velallinen on suorittanut maksuja velkajärjestelysuunnitelman ulkopuolisille velkojille ja siten vahingoittanut olennaisilta osin muiden velkojen etua, jos velallinen ei auta tuomioistuinta tai selvittäjää valvontaveloitteen täyttämiseksi tai anna tietoja, joita tarvitaan valvontaa varten, tai jos velallinen jättää tallettamatta tuomioistuimen määräämän määrän. Jos velkojan saatavat on järjestely uudelleen velkajärjestelysuunnitelman nojalla, velkojan saamisoikeus velallisen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan velkajärjestelysuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

Päivitetty viimeksi: 24/08/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Maksukyvttömyys/konkurssi - Irlanti

Irlannissa yksityishenkilöiden maksukyvttömyydestä säädetään vuoden 1988 konkurssilaisissa (*Bankruptcy Act*, sellaisena kuin se on muutettuna) ja vuosina 2012–2015 annetuissa laeissa yksityishenkilöiden maksukyvttömyydestä (*Personal Insolvency Acts*, jäljempänä 'maksukyvttömyyslaki').

Maksukyvttömyyslaisissa säädetään kolmesta menettelystä velkojen selvittämiseksi sekä muutoksista konkurssia koskevaan lainsäädäntöön.

Kaikkia yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyitä, konkurssi mukaan luettuna, hallinnoi *Insolvency Service of Ireland* niminen riippumaton lakisääteinen elin, jäljempänä 'ISI', joka on perustettu vuonna 2013 ja joka toimii Irlannin oikeus- ja tasa-arvoministeriön yhteydessä.

Yksityishenkilöiden maksukyvttömyyttä koskevista menettelyistä säädetään maksukyvttömyyslaisissa, ja niihin kuuluvat seuraavat järjestelyt:

Velkahelpotus (*Debt Relief Notice*): enintään 35 000 euron määräiset velat, kun velallinen on käytännössä varaton ja erittäin pienituloinen.

Velkajärjestely (*Debt Settlement Arrangement*): määrältään rajoittamattomien vakuudettomien velkojen maksamista koskeva sopimus enintään viiden vuoden määräajaksi (määräaikaa voidaan tietyissä olosuhteissa pidentää kuuteen vuoteen).

Yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettely (*Personal Insolvency Arrangement*): enintään kolmen miljoonan euron määräisten (määrää voidaan velkojen välisellä sopimuksella korottaa) vakuudellisten velkojen tai määrältään rajoittamattomien vakuudettomien velkojen maksamista tai uudelleenjärjestelyä koskeva sopimus enintään kuuden vuoden määräajaksi (määräaikaa voidaan tietyissä olosuhteissa pidentää seitsemään vuoteen).

Velkajärjestelyssä ja yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyssä prosessi on kolmivaiheinen:

Vaihe 1: Toimivaltainen tuomioistuin antaa **perintätoimilta suojaavan todistuksen (*Protective Certificate*)**, jossa asetetaan tietyille nimetyille tai muutoin määritellyille velkojille kieltö toteuttaa velallista vastaan toimenpiteitä velkojensa perimiseksi, mukaan lukien konkurssihakemuksen tekeminen. Toimivaltaisen tuomioistuimen antama perintätoimilta suojaava todistus on voimassa 70 päivää, mutta sen voimassaoloa voidaan pidentää vielä 40 päivällä tietyin perustein.

[i]

Vaihe 2: Vaiheessa 2 maksukyvttömyysasioiden selvittäjä (*Personal Insolvency Practitioner*) käy velallisen puolesta neuvotteluja määritettyjen velkojen kanssa, ja ehdotus hyväksytään äänestämällä lakisääteisessä velkojainkokouksessa. Viimeaikaisessa lainsäädännössä on säädetty yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyn osalta velallisen mahdollisuudesta pyytää tuomioistuimelta ehdotuksen uudelleenarviointia, jos velkojat ovat hylänneet järjestelyä koskevan ehdotuksen velkojainkokouksessa.[ii]

Vaihe 3: Järjestelyjen täytäntöönpano, mukaan lukien maksukyvttömyysasioiden selvittäjän määräjain tekemät tilitykset velkojille ja vuosikatsaukset tarvittaessa.

Velallinen voi aloittaa menettelyn (velkahelpotus, velkajärjestely tai yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettely) vain kerran.

Konkurssi on vaihtoehto velallisille, jotka tilanteensa johdosta eivät täytä minkään edellä mainitun kolmen velkojen selvittämismenettelyn kelpoisuusehtoja tai jotka ovat aiemmin olleet jossakin mainituista menettelyistä, mutta velkojen kanssa tehty järjestely on osoittautunut kestävämmäksi.

Jos luonnollinen henkilö on osoittanut, ettei hänen taloudellista tilannettaan ole mahdollista ratkaista maksukyvttömyysmenettelyssä ja maksukyvttömyysasioiden selvittäjä on antanut tästä vahvistuksen, hän voi tehdä ylemmän asteen tuomioistuimelle (*High Court*) konkurssihakemuksen. Luonnollisen henkilön on tehtävä hakemus konkurssiin asettamisesta (*Order of Adjudication, Bankruptcy Order*) ylemmän asteen tuomioistuimen tutkivalle tuomarille ja maksettava 200 euron suuruinen hakemusmaksu. Hakijaa kuullaan ylemmän asteen tuomioistuimessa. Kun luonnollinen henkilö on asetettu konkurssiin, hänellä on lakisääteinen velvollisuus noudattaa konkurssipesän omaisuuden hallinnoinnista vastaavan julkisen pesänhoitajan (*Official Assignee in Bankruptcy*) ja tämän viraston (ISI:n konkurssijaosto) ohjeita.

Heti kun velallinen on asetettu konkurssiin, hänen vakuudettomat velkansa kuoletetaan kokonaisuudessaan, mutta hänen koko omaisuutensa siirtyy julkiselle pesänhoitajalle, jonka ylemmän asteen tuomioistuin on nimittänyt konkurssipesän hallinnoijaksi.

Konkurssimenettely voidaan panna vireille seuraavissa kahdessa tilanteessa:

Velkoja voi tehdä konkurssihakemuksen ylemmän asteen tuomioistuimelle, jos hänellä on saatavia luonnolliselta henkilöltä ja jos hän osoittaa olevansa kyseisen luonnollisen henkilön velkoja ja että velallinen ei ole ryhtynyt tyydyttäviin toimiin velkojensa maksamiseksi.

Velallinen itse tekee hakemuksen, jolloin kyseessä on konkurssi velallisen aloitteesta (*Self-Adjudicating bankruptcy*).

Konkurssivelallinen vapautuu konkurssista vuoden kuluttua konkurssiin asettamispäivästä, ellei ole annettu määräystä konkurssin jatkamisesta (määräyksen antaa konkurssipesän hoitaja tapauksissa, joissa velallinen ei noudata ohjeita).

Maksukyvttömyyslaisissa säädetään uudesta ISI:n valvonnassa olevasta ammattikunnasta, joka jakautuu kahteen ryhmään:

1. Hyväksytyt välittäjät (*Approved Intermediaries*): ISI:n hyväksymä henkilö tai yhteisö, jonka tehtävänä on tukea velallisia velkahelpotusta koskevan hakemuksen tekemisessä.

2. Maksukyvttömyysasioiden selvittäjät (*Personal Insolvency Practitioners*): ISI:n hyväksymä henkilö, jonka tehtävänä on toimia yhdyshenkilönä velallisen ja hänen velkojensa välillä velkajärjestelyn tai yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyn turvaamiseksi. Selvittäjällä on lakiin perustuva velvollisuus toimia maksukyvttömyyslain ja muiden asiaa koskevien säädösten mukaisesti. [iii]

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Irlannissa luonnolliset henkilöt (mukaan lukien luonnollisten henkilöiden muodostamat henkilöyhtiöt) voivat panna vireille yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyn maksukyvttömyyslaisissa säädetyin tavoin. Velkojat voivat panna konkurssimenettelyn vireille velallista vastaan, tai velallinen voi tehdä konkurssihakemuksen omasta aloitteestaan.

2 Millä edellytyksillä maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvttömyysmenettelyt

Ensimmäinen edellytys yksityishenkilöiden maksukyvttömyyttä koskevien menettelyjen aloittamiselle on velallisen maksukyvttömyys eli se, että velallinen ei pysty maksamaan velkojaan niiden erääntyessä. Tämän jälkeen määritetään tarkoituksenmukainen menettelytyyppi velkojen luonteen ja laajuuden sekä velallisen tulojen perusteella.

ISI on muotoillut kohtuullisia elinkustannuksia koskevat suuntaviivat (laajan kuulemismenettelyn jälkeen), jotta voitaisiin varmistaa, että maksukyvttömyysmenettelyssä oleva luonnollinen henkilö voi jatkossakin säilyttää kohtuullisen elintason. Nämä suuntaviivat sekä maksukyvttömyysmenettelyn kestävyuden varmistaminen auttavat myös turvaamaan velallisen lakisääteisen oikeuden kohtuulliseen elintason ja sen, että vaikeuksissa olevien velallisten elinkustannukset lasketaan oikeudenmukaisella ja läpinäkyvällä tavalla. Hyväksytyt välittäjät tai maksukyvttömyysasioiden selvittäjät laskee velallisen kohtuulliset elinkustannukset ISI:n laatiman mallin perusteella, kun velallinen hakee järjestelyä.

1. Velkahelpotus

Velallinen voi hakea velkahelpotusta seuraavien edellytysten täytyessä:

Hän on kykenemätön maksamaan velkojaan kokonaisuudessaan niiden erääntyessä.

Hänen käytettävissään olevat kuukausitulot ovat 60 euroa tai vähemmän kohtuullisten elinkustannusten jälkeen.

Hänellä on omaisuutta 400 euroa tai vähemmän. Lisäksi velallisella saa olla yksi koruesine, jonka arvo on enintään 750 euroa
yksi moottoriajoneuvo, jonka arvo on enintään 2 000 euroa, ja kotitalouden tarpeista tai työkaluja, edellyttäen että niiden yhteenlaskettu arvo on enintään 6 000 euroa.

Hänellä on kotipaikka Irlannin tasavallassa tai hänellä on viimeksi kuluneen vuoden ajan ollut asuinpaikka tai liikepaikka Irlannissa. Hän on täyttänyt ja allekirjoittanut taloudellista asemaa koskevan selvityksen (*Prescribed Financial Statement*) ja antanut laissa säädetyn vahvistuksen siitä, että selvitys on todenmukainen ja tarkka.

Velkahelpotukseen tyypillisesti sisällytettävistä velkoja ovat luottokorttivelat, tilinilytykset, henkilökohtaiset lainat, luottoyhdistysten myöntämät lainat, kaasu-, sähkö- ja vesilaskut sekä kaupan luottokorttivelat.

2. Velkajärjestely

Velallinen voi hakea velkajärjestelyä seuraavien edellytysten täytyessä:

Hän on kykenemätön maksamaan velkojaan kokonaisuudessaan niiden erääntyessä.

Hänellä on yksi tai useampi velkoja, jolla on vakuudeton saatava.

Hänellä on kotipaikka Irlannissa tai hänellä on viimeksi kuluneen vuoden ajan ollut asuinpaikka tai liikepaikka Irlannissa.

Hän on täyttänyt taloudellista asemaa koskevan selvityksen (*Prescribed Financial Statement*) ja allekirjoittanut laissa säädetyn vahvistuksen siitä, että annetut tiedot ovat todenmukaisia ja tarkkoja.

Hän on saanut maksukyvyttömyysasioiden selvittäjältä lausunnon, jossa selvittäjä vahvistaa näkemyksensä seuraavaa:

Taloudellista asemaa koskevan selvityksen tiedot ovat todenmukaisia ja tarkkoja.

Velallinen täyttää edellytykset velkajärjestelyä koskevan ehdotuksen tekemiseksi.

Velallisen taloudellista asemaa koskeva selvitys huomioon ottaen ei ole todennäköistä, että velallinen tulisi maksukykyiseksi seuraavien viiden vuoden aikana.

Jos velallinen aloittaa velkajärjestelyn, hänen on kohtuudella mahdollista tulla maksukykyiseksi seuraavien viiden vuoden aikana.

Edellä velkahelpotuksen yhteydessä lueteltujen velkojen lisäksi velkajärjestelyssä velat voivat tyypillisesti sisältää lainoja ja henkilötakauksia.

3. Yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettely

Velallinen voi hakea yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä seuraavien edellytysten täytyessä:

Hän on kykenemätön maksamaan velkojaan kokonaisuudessaan niiden erääntyessä.

Hänellä on vakuudellista velkaa vähintään yhdelle velkojalle, jolla on vakuus kiinteistöön tai muuhun Irlannissa sijaitsevaan omaisuuteen.

Hänellä on vakuudellista velkaa vähemmän kuin 3 miljoonaa euroa (jos kaikkien vakuudellisten velkojen velkojat suostuvat, tätä määrää voidaan korottaa).

Hän on toiminut pääasiallisena kotina käytettävän omaisuuden osalta yhteistyössä velkojan kanssa kiinnitysluottojen maksurästejä koskevassa menettelyssä (esim. Irlannin keskuspankin hallinnoima menettely kiinnitysluottojen maksurästien selvittämiseksi) kuuden kuukauden ajan ja tuloksena oli, ettei sopimusta vaihtoehtoisesta takaisinmaksujärjestelystä saatu aikaan, tai

vakuudellisen velan velkoja vahvisti, ettei se hyväksy tällaista järjestelyä, tai

velallinen on tehnyt takaisinmaksua koskevan vaihtoehtoisen järjestelyn ja sitoutunut noudattamaan tätä järjestelyä, jonka maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä on vahvistanut.

Hänellä on kotipaikka Irlannissa tai hänellä on viimeksi kuluneen vuoden ajan ollut asuinpaikka tai liikepaikka Irlannissa.

Hän on täyttänyt ja allekirjoittanut taloudellista asemaa koskevan selvityksen (*Prescribed Financial Statement*) ja antanut laissa säädetyn vahvistuksen siitä, että selvitys on todenmukainen ja tarkka.

Hän on saanut maksukyvyttömyysasioiden selvittäjältä lausunnon, jossa selvittäjä vahvistaa näkemyksensä seuraavaa:

Taloudellista asemaa koskevan selvityksen tiedot ovat todenmukaisia ja tarkkoja.

Velallinen täyttää edellytykset yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan ehdotuksen tekemiseksi.

Taloudellista asemaa koskeva selvitys huomioon ottaen ei ole todennäköistä, että velallinen tulisi maksukykyiseksi seuraavien viiden vuoden aikana.

Jos velallinen aloittaa yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyn, hänen on kohtuudella mahdollista tulla maksukykyiseksi seuraavien viiden vuoden aikana.

Edellä velkahelpotuksen ja velkajärjestelyn yhteydessä lueteltujen velkojen lisäksi yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä velat voivat tyypillisesti sisältää pääasiallisena kotina käytettävään asuntoon liittyviä lainoja, sijoituskiinteistölainoja ja vuokrattavien kohteiden ostamiseen liittyviä kiinnitysluottoja/lainoja.

Konkurssi

Irlannissa luonnollisilla henkilöillä on oikeus omasta aloitteestaan tehdä konkurssihakemus eli panna ylemmän asteen tuomioistuimessa omasta puolestaan vireille hakemus konkurssiin asettamisesta. Hakemuksen esittämistä koskevat seuraavat edellytykset:

Luonnollisen henkilön tai velallisen tulee olla kykenemätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä.

Velallisen velkojen on ylitettävä hänen omaisuutensa arvo vähintään 20 000 eurolla.

Velallisen on tullut kohtuullisessa määrin pyrkiä käyttämään jotakin kolmesta edellä mainitusta maksukyvyttömyysmenettelystä velkojensa maksamiseksi.

Tämä on osoitettava tuomioistuimelle maksukyvyttömyysasioiden selvittäjän tai hyväksytyen välittäjän lausunnona.

Myös velkoja voi tehdä konkurssimenettelyä koskevan hakemuksen. Jos velkoja tekee konkurssihakemuksen, edellytyksenä on, ettei hän/se ole ilman perusteltua syytä kieltäytynyt hyväksymästä velkajärjestelyä tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä koskevaa ehdotusta.

Konkurssiin asettamista pyydetään hakemuksella, joka velvoittaa hakijan toimittamaan useita ylemmän asteen tuomioistuimen täsmentämiä asiakirjoja ja todistuksia tuomioistuimen tutkivalle tuomarille. Kun hakemus hyväksytään, päätös konkurssiin asettamisesta tulee voimaan sen tosiasiallisena antamisajankohtana; päätöksellä ei ole takautuvaa vaikutusta siihen päivään, jona konkurssihakemus tehtiin, kuten joissain oikeusjärjestyksissä saattaa olla.

Ennen kuin päätös konkurssiin asettamisesta on tehty, velkojalla ei ole konkurssilain mukaan erityisiä keinoja nimittää väliaikaista selvittäjää – konkurssilain 23 §:ssä sallitaan konkurssivelallisen pidättäminen konkurssiin asettamisen jälkeen, jos hän on oikeissa paeta maasta konkurssin välttämiseksi.

Velallinen tai velkoja voi vastustaa päätöstä konkurssiin asettamisesta toimittamalla ylemmän asteen tuomioistuimelle vastaväitteensä ja todisteet, joista vastaväitteen perustelut käyvät ilmi.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyttömyyslain taustalla oleva yleinen tavoite on suojata velallisen pääasiallisena kotina käytettävää asuntoa mahdollisimman pitkälti, ja asiaa koskevat säännökset on laadittu tämä tavoite huomioon ottaen.

Maksukyvyttömyysmenettelyyn kuuluva omaisuus

Velkajärjestelyssä tai yksityishenkilöiden maksukyvyyttömyysmenettelyssä selvittäjä ei yleensä ota velallisen omaisuutta fyysisesti haltuunsa tai omistukseensa. Sen sijaan selvittäjä ottaa hallintaansa velallisen tulovirrat järjestelyn keston ajaksi ja maksaa velkojien saatavat tästä tulovirrasta järjestelyn ehtojen perusteella. Käytettävissä oleva tulovirta saadaan vähentämällä tuloista kohtuulliset elinkustannukset, vuokra tai asuntolainan lyhennys sekä muut erityisistä olosuhteista johtuvat maksut, kuten lääkekulut. Yleensä velallinen maksaa vakuudellisen lainan lyhennykset suoraan velkojalle heidän välisensä sopimuksen ehtojen mukaan. Jos järjestelyyn kuuluu omaisuuden myynti, velallinen myy sen yleensä suoraan.

Konkurssipesään kuuluva omaisuus

Konkurssilainsäädännön mukaan kaikki konkurssivelalliselle konkurssiin asettamispäivänä kuuluva omaisuus siirtyy välittömien vaikutuksien julkiselle pesänhoitajalle (mikä merkitsee sitä, että konkurssipesään kuuluva omaisuus on siitä lähtien julkisen pesänhoitajan omaisuutta). Tähän omaisuuteen kuuluvat seuraavat erät:

käteisvarat

tilit rahoituslaitoksissa, mukaan lukien käyttötilit, säästötilit ja sijoitustilit

kiinteistöt ja rakennukset, mukaan lukien perheen kotina pidettävät

koneet, laitteet ja työkalut ammatin harjoittamista varten, huonekalut, taloustavarat ja kodinkoneet

kaikki ajoneuvot

eläkkeet (tietyin poikkeuksin), sijoitustuotteet, osakkeet ja osuudet

kaikenlaisten liikeyritysten osakkeet ja osuudet, jotka konkurssivelallisella on omissa nimissään tai osana henkilöyhtiötä

kolmansien velat konkurssivelalliselle.

Edellä olevaan sovelletaan seuraavia poikkeuksia:

Velalliset voivat vaatia, että konkurssin ulkopuolelle jätetään henkilökohtaista omaisuutta 6 000 euroon saakka, ja tehdä ylemmän asteen tuomioistuimelle hakemuksen tämän summan korottamiseksi.

Varat, jotka ovat peräisin henkilöä koskevien oikeuksien loukkauksesta, jätetään konkurssin ulkopuolelle, sillä luonnollisen henkilön henkilökohtaisina oikeuksina niitä ei tulisi hallinnoida velkojien hyväksi.

Tietyt eläkeoikeudet (ks. tarkemmin asiaa koskeva lainsäädäntö).

Konkurssivelallisella on velvollisuus ilmoittaa julkiselle pesänhoitajalle konkurssin aikana saamansa varat riippumatta siitä, miten hän on saanut varat haltuunsa. Tällaiset varat siirtyvät julkisen pesänhoitajan haltuun tämän niin vaatiessa, ja siten konkurssipesään.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Maksukyvyyttömyysmenettelyt

Kun maksukyvyyttömyysasioiden selvittäjä on nimetty velallisen aloitteesta, hän toimii neuvottelijana velallisen ja tämän velkojien välillä. Selvittäjillä on lakiin perustuva velvollisuus toimia sekä velallisen että velkojien edun mukaan ja pyrkiä siten kaikkien maksukyvyyttömyysmenettelyn asianosaisten kannalta parhaaseen mahdolliseen järjestelyyn.

Selvittäjällä on seuraava rooli ja tehtävät:

yhteydenpito velalliseen, joka harkitsee maksukyvyyttömyysjärjestelyä koskevan ehdotuksen tekemistä.

selvittäjän tehtävää koskevan nimityksen hyväksyminen.

velallisen laatiman, taloudellista asemaa koskevan selvityksen arviointi sekä neuvojen antaminen velalliselle vaihtoehtoista ja selvittäjän kelpoisuudesta antaa ehdotus velkajärjestelyä tai yksityishenkilöiden maksukyvyyttömyysmenettelyä varten

varmistuminen siitä, että velallisen selvittäjälle toimittamat taloudelliset tiedot ovat tarkkoja ja täydellisiä

lausunnon antaminen lainsäädännössä täsmennettyjen kriteerien perusteella siitä, minkä tyyppinen maksukyvyyttömyysmenettely (velkajärjestely vai yksityishenkilöiden maksukyvyyttömyysmenettely) sopii parhaiten velallisen tilanteeseen

tietojen antaminen valitusta menettelystä sekä maksukyvyyttömyysmenettelyn yleisistä vaikutuksista ja menettelyyn osallistumisen todennäköisistä kustannuksista

perintätoimilta suojaavan todistuksen hakeminen velallisen puolesta

ilmoittaminen velkojille perintätoimilta suojaavasta todistuksesta ja selvittäjän nimittämisestä sekä velallisen taloudellista asemaa koskevan selvityksen liittäminen ilmoitukseen

ehdotuksen laatiminen velkojille ja lakisääteisen velkojainkokouksen koolle kutsuminen ehdotuksen käsittelyä ja siitä äänestämistä varten

ilmoittaminen lopputuloksesta ISI:lle ja kaikille velkojille, kun ehdotus on hyväksytty

kun tuomioistuin on hyväksynyt tai uudelleenarvioinut järjestelyn, sen ehtojen toteuttaminen, mukaan lukien varojen kerääminen velalliselta ja niiden maksu velkojille järjestelyn voimassaoloaikana

järjestelyn seuranta sen voimassaoloaikana

järjestelyn uudelleenarviointi vähintään vuosittain.

Velallisen rooli maksukyvyyttömyysmenettelyissä on osallistua menettelyyn rehellisesti, hyväksyä selvittäjän neuvottelema järjestely ja noudattaa järjestelyssä edellytetyt ehtoja.

Konkurssi

Samalla hetkellä kun päätös konkurssiin asettamisesta tehdään, velallisen koko omaisuus siirtyy konkurssia hallinnoivan julkisen pesänhoitajan haltuun.

Julkisen pesänhoitaja on riippumaton viranhaltija, jonka lakisääteisenä tehtävänä on hallinnoida konkurssipesiä ja johtaa ISI:n konkurssijaostoa.

Irlannissa yksityinen henkilö voidaan nimittää konkurssipesän hoitajaksi ylemmän asteen tuomioistuimen julkisen pesänhoitajan sijasta. Käytännössä tällaiset nimitykset ovat erittäin harvinaisia. Konkurssilaisissa ei täsmennetä pätevyysvaatimuksia tällaisille nimityksille.

Velallisen valtuudet konkurssissa rajoittuvat siihen, että hän voi tehdä ylemmän asteen tuomioistuimelle hakemuksen tiettyjen julkisen pesänhoitajan tekemien päätösten riitauttamiseksi. Velallisella on velvollisuus noudattaa julkisen pesänhoitajan viraston esittämiä, konkurssipesän hallinnointia koskevia pyyntöjä.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Maksukyvyyttömyyslaissa ja vuoden 1988 konkurssilaisissa (sellaisena kuin se on muutettuna) sallitaan kuittaus. Lain mukaan omaisuserän tai velan arvoa määritettäessä velka tai saatava (b) samalta velkojalta voidaan kuitata alkuperäistä määrää (a) vastaan. Jäljelle jäävä saldo katsotaan veloiksi tai varoiksi, jotka ovat sopimuksen tekemisen velallisen tai tämän velkojan (velkojien) saatavia.[iv]

Jos velallisella on säästöjä luottoyhdistyksessä, jolle hän on myös velkaa, luottoyhdistys kuittaa velan näiden säästöjen määrästä.[v]

6 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Maksukyvyyttömyysmenettelyt

Perintätoimilta suojaava todistus estää velkojaa ryhtymästä toimiin todistuksen voimassaoloaikana. Lopullisessa järjestelyssä määritetään, mitä on sovittu aiempien sopimusten osalta.

Konkurssi

Konkurssi ei vaikuta vakuudellisen velkojan oikeuksiin vakuuden suhteen, eli velkoja säilyttää kaikki oikeutensa, jotka sillä oli annetun vakuuden ehtojen mukaan ennen konkurssia – ainoa ero on se, että julkinen pesänhoitaja on omaisuuden uusi omistaja konkurssivelallisen sijaan.

Julkisella pesänhoitajalla on velvollisuus realisoida (myydä tai luovuttaa) kaikki konkurssipesään kuuluva omaisuus, jotta konkurssipesän vastuut voidaan hoitaa mahdollisimman suurelta osin. Tämän johdosta velallisen kaikista sopimusperusteisista vastuista tulee konkurssipesän vastuita. Julkinen pesänhoitaja jatkaa vain poikkeustapauksissa palveluihin perustuvia sopimuksia, joissa konkurssivelallinen on osapuolena.

Jos julkinen pesänhoitaja jatkaa sopimusta, hänelle syntyy henkilökohtainen vastuu ja oikeus korvaukseen konkurssipesän varoista. [vi]

7 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Maksukyvttömyysmenettelyt

Velkajärjestely tai yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettely Velkajärjestelyä tai yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyä hakevan velallisen on ensiksi haettava perintätoimilta suojaavaa todistusta toimivaltaiselta tuomioistuimelta. Jos todistus myönnetään, se estää nimettyjä tai muuten määriteltyjä velkoja, joita todistus koskee, ryhtymästä toimiin velallista vastaan velkojen perimiseksi tai täytäntöön panemiseksi. Todistus estää velkojaa ryhtymästä seuraaviin toimiin:

velkaa koskevien oikeudenkäyntien vireillepano;

sellaisten oikeudenkäyntien jatkaminen, mukaan lukien tuomioistuimen antamat määräykset ja tuomiot, jotka oli pantu vireille ennen perintätoimilta suojaavan todistuksen myöntämistä. Tällaisten asioiden käsittely lykkääntyy todistuksen voimassaoloajaksi;

ryhtyminen muihin toimiin velan perimiseksi tai maksunsaannin varmistamiseksi;

yhteyden ottaminen velalliseen velkaa koskevissa asioissa, ellei velallinen sitä pyydä;

velallisen kanssa tehdyn sopimuksen muuttaminen tai irtisanominen; tai

konkurssimenettelyn vireillepano velallista vastaan.

Kun velallinen aloittaa järjestelyn, edellä esitettyä vastaavia täytäntöönpanorajoituksia sovelletaan velkoihin järjestelyn ajan.

Velkahelpotus: Jos toimivaltainen tuomioistuin on hyväksynyt velkahelpotusmenettelyn aloittamisen, edellä velkajärjestelyn ja yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyn yhteydessä esitettyä vastaavia velallista suojaavia säännöksiä sovelletaan velkahelpotusmenettelyn ajan.

Konkurssi

Vakuudellisten ja vakuudettomien velkojen velkoja kohdellaan konkurssissa eri tavoin. Vakuudettomien velkojen osalta ainoa vaihtoehto velan perimiseksi on vaatia konkurssissa velan määrää maksettavaksi. Vakuudettomien velkojen velkojat eivät voi panna vireille oikeudenkäyntiä konkurssivelallista vastaan konkurssiinasettamispäivän jälkeen. Tämä on välitön ja automaattinen seuraus ylempään asteen tuomioistuimen tekemästä konkurssiinasettamispäätöksestä. Konkurssimenettely ei vaikuta vakuudellisten velkojen oikeuksiin.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Maksukyvttömyysmenettelyt

Velkajärjestely, yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettely, velkahelpotus:

Ks. vastaus kysymykseen 7.

Konkurssi

Konkurssipesän omaisuuden siirtymistä vastaavalla tavalla julkinen pesänhoitaja tulee konkurssivelallisen sijaan vastaajaksi sellaisissa vireillä olevissa kanteissa, jotka velkojat ovat nostaneet konkurssivelallista vastaan. Julkisella pesänhoitajalla on mahdollisuus joko jatkaa puolustusta, tehdä sopimus tai luopua oikeudenkäyntimenettelystä. Jos julkisen pesänhoitajan puolustus oikeudenkäynnissä menestyy, vastakkainen vaade tai kustannukset maksetaan konkurssipesään kaikkien velkojen hyväksi. Jos oikeudenkäynti päättyy kantajan hyväksi tai asianosaisten sopimukseen, sopimuksen mukaisesta määrästä tulee konkurssissa hyväksytty saatava.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

ISI on kutsunut asiaan osalliset yhteen ja tuottanut vakiomuotoisen (ennakollisen) pöytäkirjan velkajärjestelyä ja yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyä varten. Siinä asetetaan velvoitteita sekä velallisille että velkojille järjestelyn voimassaoloajaksi. Velkajärjestelyä ja yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyä koskevat pöytäkirjamallit ovat tämän asiakirjan liitteinä.

Velkojat osallistuvat menettelyyn seuraavin tavoin:

1. Näyttö velan olemassaolosta: Kun tuomioistuin on velkajärjestelyssä tai yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyssä antanut velalliselle perintätoimilta suojaavan todistuksen, maksukyvttömyysasioiden selvittäjän on ilmoitettava asianosaisille velkojille kirjallisesti nimittämisestään ja pyydettävä heitä toimittamaan näyttö velan olemassaolosta sekä ilmoittamaan näkemyksensä siitä, kuinka velkaa olisi järjestelyssä kohdeltava. Konkurssissa kaikkien velkojen on toimittava virallinen valvontakirjelmä ennen heidän osuutensa maksamista.

2. Äänestäminen: Kun maksukyvttömyysasioiden selvittäjä, joka toimii velkajärjestelyn tai yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyn aloittamista toivovan velallisen puolesta, kutsuu koolle velkojainkokouksen, asianosaisilla velkojilla on oikeus äänestää sopimuksen ehdoista edellyttäen, että he ovat toimittaneet velkaa koskevan valvontakirjelmän.

3. Vastavälitteet Velkoja voi esittää vastavälitteitä tuomioistuimessa ennen velkajärjestelyn tai yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyn ehtojen voimaantuloa. Edellytyksistä säädetään tarkemmin lainsäädännössä. [vii]

4. Akordia koskeva tarjous Velkojilla on oikeus äänestää konkurssivelallisen esittämästä akordia koskevasta tarjouksesta. Tämä tapahtuu tilanteessa, jossa konkurssivelallinen haluaa tehdä sopimuksen joidenkin tai kaikkien velkojen kanssa ennen konkurssin määräajan kulumista omaisuuden säilyttämiseksi.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

-

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Maksukyvttömyysmenettelyt

Velkajärjestelyssä ja yksityishenkilöiden maksukyvttömyysmenettelyssä velkoja ei muodollisesti esitä vaatimuksiaan velallista kohtaan. Menettelyn ensimmäisessä vaiheessa laaditaan velallisen taloudellista asemaa koskeva selvitys. Taloudellista asemaa koskevassa selvityksessä luetaan kaikki velkojat ja kunkin velkojan velan määrä, ja selvitys muodostaa perustan perintätoimilta suojaavan todistuksen antamiselle. Perintätoimilta suojaavan todistuksen antamisen jälkeen maksukyvttömyysasioiden selvittäjä voi pyytää velkoja osoittamaan velkansa olemassaolon ennen maksukyvttömyysmenettelyn valmistelun aloittamista. Jos velkoja ei pyynnöstä huolimatta esitä näyttöä velastaan, laininlyönti vaikuttaa järjestelyä koskevaan äänioikeuteen ja jako-osuuteen.

Velkahelpotusta koskevan hakemuksen yhteydessä velkojat eivät muodollisesti esitä vaatimuksiaan, mutta hyväksytty välittäjä voi pyytää heitä vahvistamaan, että velallisen ilmoittama erääntynyt summa on oikea.

Järjestelyn aloituspäivän jälkeen syntyneet uudet velat eivät kuulu järjestelyn piiriin. Mikäli olemassa olevien velkojen määrä muuttuu, koko järjestelyyn voidaan joutua tekemään muutoksia (esim. ehdollisen vastuun realisoituessa).

Konkurssi

Konkurssissa konkurssipesän koostumus (konkurssivelallisen kaikki varat ja velat) selvitetään kahdella lomakkeella, jotka konkurssivelallisen tulee täyttää ja toimittaa konkurssitarkastajalle konkurssiinasettamispäivänä: ilmoitus taloudellisesta tilanteesta ja ilmoitus henkilötiedoista. Kaikentyyppiset vastuut sisällytetään konkurssiin vahvistamattomina saatavina edellyttäen, että ne syntyivät velalliselle ennen konkurssiinasettamispäivää. Velkoja, jotka ovat syntyneet konkurssivelalliselle konkurssiinasettamispäivän jälkeen, ei voida sisällyttää saatavina konkurssipesään.^[viii]

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Perintätoimilta suojaavan todistuksen antamisen jälkeen velkajärjestelyssä ja yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä täsmennetyille velkojille annetaan ilmoitus todistuksen antamisesta sekä jäljennös velallisen taloudellista asemaa koskevasta selvityksestä. Velkojaa voidaan pyytää toimittamaan näyttö velan olemassaolosta ja ilmoittamaan, miten hän toivoo velkaansa kohdeltavan. Velkojan on osoitettava velan olemassaolo samalla tavoin kuin se osoitetaan konkurssissa konkurssilain mukaan.

Kun velkoja on osoittanut velan olemassaolon, hän saa äänioikeuden velallisen ehdotuksen hyväksymiseksi koolle kutsutussa lakisääteisessä velkojainkokouksessa. Jos velkoja ei toimita näyttöä velan olemassaolosta tai toimittaa puutteellisia tietoja, velkoja ei voi osallistua velkojainkokoukseen eikä hän saa järjestelyn yhteydessä maksettavaa jako-osuutta.

Konkurssi

ISI:n konkurssijaosto toimittaa ilmoituksen konkurssiin asetetuista luonnollisista henkilöistä rahoituslaitoksille ja valtionhallinnon elimille luonnollisen henkilön konkurssiin asettamista seuraavana päivänä. Konkurssiin asettamista koskeva ilmoitus julkaistaan myös ISI:n verkkosivustolla ja *Iris Oifigiul*-nimisessä Irlannin valtion virallisessa lehdessä.

Kaikille konkurssipesän vakuudellisten velkojen velkojille ilmoitetaan (kirjallisesti tai sähköpostilla) konkurssiin asettamisesta alkavasta 30 päivän määräajasta, jonka kuluessa heidän tulee toimittaa näyttö saatavan olemassaolosta konkurssipesälle. Velan olemassaoloa koskeva näyttö voi olla velkakirjakiinnitys, lasku, tilite tai laskelma. Joissakin tapauksissa velkojalta voidaan edellyttää valahteista vakuutusta.

Ennen kuin konkurssipesästä maksetaan jako-osuuksia velkojille, ISI ilmoittaa tulevista maksuosoituksista ja asioista, joihin ne liittyvät. Sekä vakuudellisten että vakuudettomien velkojen velkojille annetaan jälleen 30 päivää aikaa ilmoittaa saatavansa ISI:lle, ja näytön osalta sovelletaan edellä mainittuja vaatimuksia.

Kaikissa tapauksissa ISI:n konkurssijaosto edellyttää, että velkojat täyttävät vakiomuotoisen valvontailmoituslomakkeen, joka on saatavilla ISI:n verkkosivustolla.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Etuoikeutettu saatava

Velkajärjestelyssä ja yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä etuoikeutetut saatavat maksetaan sopimuksen mukaisesti. Konkurssissa etuoikeutetut saatavat maksetaan heti konkurssimaksujen ja julkiselle pesänhoitajalle konkurssin hoitamisesta aiheutuneiden kulujen ja kustannusten jälkeen. Etuoikeutettuja saatavia ovat seuraavat:

tietyt verohallinnon (*Revenue Commissioners*) erääntyneet saatavat, kuten tulovero, luovutusvoittovero, arvonlisävero ja ennakonpidätykset (PAYE/PRSI); tietyt paikallisten viranomaisten perimät maksut, joita koskeva saatava on syntynyt enintään 12 kuukautta ennen velallisen konkurssiin asettamista tai järjestelyn aloittamista (aloituspäivä). Tämä sisältää kunnalliset verot ja maksut;

velallisen työntekijöiden palkkasaatavat neljän kuukauden ajalta ennen edellä tarkoitettua aloituspäivää;

eläkkeisiin, lomakorvauksiin tai sairauslomakorvauksiin liittyvät maksut näille työntekijöille.^[ix]

Vakuudellinen velka

Yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä vakuudellinen velkoja on sidottu sopimuksen ehtoihin. Tavallisessa yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä vakuudellisen velan velkojalle maksetaan velallisen tulosta se summa, josta järjestelyssä on sovittu. Velallisen kuukausituloista mahdollisesti jäljellä oleva osuus sen jälkeen, kun tuloista on vähennetty kohtuulliset elinkustannukset ja selvittäjän palkkiot, maksetaan vakuudettomille velkojille jako-osuuksina.

Konkurssi ei vaikuta vakuudellisen velkojan oikeuksiin. Tällainen velkoja voi valita yhden seuraavista vaihtoehdoista vakuudellisen velkansa suhteen: vakuuteen vetoaminen – tämä merkitsee sitä, että velka tosiasiaa jää konkurssin ulkopuolelle;

vakuuden realisointi tai arvonmääritys ja saatavan vaatiminen mahdollisen vakuusvajetta vastaava määrä hyväksytään konkurssipesään vakuudettomana saatavana. Tämän menettelyn aikana vakuudellisen velan velkoja voi myydä kyseessä olevan omaisuuden;

vakuudesta luopuminen – vakuudellisen velan velkojalla on mahdollisuus luopua vakuudesta kokonaisuudessaan, jolloin velka voidaan hyväksyä konkurssipesään vakuudettomana saatavana.

Vakuudeton velka

Vakuudettomat velat maksetaan velkojille sekä velkajärjestelyssä että yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä sovittujen ehtojen mukaisesti.

Velkahelpotusta koskevassa menettelyssä velallisen on ilmoitettava ISI:lle olosuhteissaan tapahtuvasta myönteisestä muutoksesta, ja häneltä voidaan muutoksen suuruudesta riippuen pyytää lisäsuoritusta velkoihin.

Konkurssipesän vakuudettomien velkojen saataviin sovelletaan yhtäläistä etuoikeusasemaa. Velat maksetaan konkurssimaksujen, julkisen pesänhoitajan kustannusten ja etuoikeutettujen velkojen maksun jälkeen jäljelle jäävistä varoista.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Yleinen edellytys maksukyvyttömyysmenettelyn päättämiseksi tyydyttävällä tavalla on se, että velallinen noudattaa järjestelystä johtuvia velvoitteitaan järjestelyn voimassaolon päättämiseen saakka. Kun tämä on tapahtunut, velallinen vapautuu vakuudettomista veloistaan. Vakuudellisen velan asema riippuu sen sijaan järjestelyn yksityiskohtaisista ehdoista.

Jos velallinen rikkoo velkahelpotuksen, velkajärjestelyn tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyn ehtoja, menettely voidaan lopettaa. Jos velallisen maksut ovat myöhässä kuusi kuukautta, sopimus on katsottava laiminlyödyksi. Kummassakin tapauksessa velalliselle palautuu vastuu veloista täysimääräisenä, mukaan lukien rästissä olevat maksut, kulut ja kertyneet korot ajalta, jona velkoja ei maksettu.

Konkurssi

Konkurssivelallinen, joka on noudattanut konkurssimenettelyn ehtoja, vapautuu automaattisesti konkurssista yhden vuoden jälkeen. Konkurssivelallinen voi milloin tahansa konkurssimenettelyn kestäessä tehdä tarjouksen (akordisopimus) velkojille heidän saataviensa maksamiseksi. Konkurssivelallisen on tehtävä ylemmän asteen tuomioistuimelle hakemus konkurssimenettelyn keskeyttämiseksi; tämä estää julkista pesänhoitajaa realisoimasta enempää

konkurssipesän omaisuutta. Konkurssivelallinen voi tämän jälkeen tehdä akordia koskevan tarjouksen velkojille ylemmän asteen tuomioistuimessa. Konkurssivelallisen velkojat äänestävät akordia koskevasta tarjouksesta; jos vähintään 60 prosenttia velkojista (lukumääräisesti ja velan määrän suhteen tarkasteltuna) hyväksyy tarjouksen ehdot, se vahvistetaan.

Akordia koskevan tarjouksen mukaan hyväksytty määrä voidaan maksaa konkurssipesän jako-osuuksista tai konkurssivelallisen itsensä varoista. Julkisen pesänhoitajan virastolle konkurssipesän hallinnoinnista kertyneet kulut ja maksut on suoritettava, samoin kuin etuoikeudelliset saatavat. Kun julkinen pesänhoitaja hyväksyy ylemmän asteen tuomioistuimen välittämän akordia koskevan tarjouksen, konkurssivelallinen vapautuu konkurssista.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Vakuudettomat velkojat – ei sovellu.

Vakuudelliset velkojat – vakuudellisen velan asema riippuu järjestelyn ehtojen yksityiskohdista.

Konkurssi

Velkojat eivät voi periä olemassa olevia velkoja konkurssivelalliselta konkurssiinasettamispäivän jälkeen (konkurssivelalliselle konkurssiinasettamispäivän jälkeen syntyneitä uusia velkoja voidaan periä normaalisti); heidän on sen sijaan oltava yhteydessä suoraan julkiseen pesänhoitajaan. Kun konkurssivelallinen on vapautettu konkurssista, mikä tapahtuu useimmissa tapauksissa yhden vuoden jälkeen (esimerkiksi ehtojen noudattamatta jättäminen voi pidentää tätä aikaa enintään 15 vuoteen), kaikki vakuudettomat velat (mukaan lukien etuoikeudet velat) kuoletetaan. Vakuudelliset velat säilyvät voimassa kuolettamispäivän jälkeen, jos niiden velkoja käyttää mahdollisuuttaan vedota vakuuteen. Konkurssi ei vaikuta oikeuksiin, joita vakuudellisilla velkojilla on vakuudeksi annetun omaisuuden suhteen.

Jos vakuudellinen velkoja on arvioinut vakuuden ja vaatinut konkurssissa vakuusvajetta vastaavaa määrää (vakuudettomana velkana), jako-osuuksien maksun jälkeen jäävä osuus velasta poistuu, kun velat kuoletetaan. On huomattava, että jos vakuudellinen velkoja päättää ainoastaan vedota vakuuteen (eikä vaadi vakuusvajetta määrää konkurssissa), hänellä ei ole mahdollisuutta periä velalliselta vakuusvajetta vastaavaa määrää sen jälkeen, kun tämä on vapautettu konkurssista. Tässä tilanteessa konkurssi vaikuttaa vakuudelliseen lainaan (tai kiinnitysluottoon) siten, että lainan sitä osuutta, joka ylittää siihen liittyvän omaisuuden arvon (konkurssiinasettamispäivänä), kohdellaan vakuudettomana velkana.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Velkajärjestely tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettely Maksukyvyttömyysmenettelyissä järjestelyn kustannuksista vastaavat yleensä velkojat.

Maksukyvyttömyysasioiden selvittäjän palkkiot, joihin velkojat sitoutuivat hyväksyessään järjestelyn äänestyksessä tai jotka tuomioistuin hyväksyi uudelleentarkastelun yhteydessä, vähennetään velallisen käytettävissä olevista varoista. Jos velkoja esittää vastalauseen perintätoimilta suojaavan todistuksen myöntämisen tai järjestelyn johdosta, velkoja lähtökohtaisesti vastaa omista kustannuksistaan [x]. Jos velkoja esittää ehdotettua yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan vastalauseen, velkoja voi hakea tuomioistuimelta kustannusten korvaamista, jos vastalause hyväksytään [xi]. Tyypillisessä tilanteessa kustannukset seuraavat aiheuttajaansa, eli kustannukset maksaa se osapuoli, jonka toiminnasta ne johtuvat.

Velkahelpotus: Velkahelpotukseen ei liity kustannuksia.

Konkurssi

Velkojat vastaavat konkurssin kustannuksista, ja ne maksetaan konkurssipesässä olevilla varoilla.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Velallisen tulee ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista täyttää tietyt ehtoja, joihin kuuluu vaatimus siitä, että velallinen toimittaa täydelliset ja tarkat tiedot taloudellisesta asemastaan ja allekirjoittaa lakisääteisen ilmoituksen, jossa nämä tiedot vahvistetaan. Maksukyvyttömyysasioiden selvittäjän tulee myös vakuuttaa siitä, että velallinen on pysynyt totuudessa ja kertonut kaikki olennaiset tiedot taloudellisesta asemastaan. Velkoja tai selvittäjä – tai ISI velkahelpotuksen osalta – voi tehdä tuomioistuimelle hakemuksen maksukyvyttömyysmenettelyn lopettamiseksi tietyin maksukyvyttömyyslaissa säädetyn perusteiden, mukaan lukien seuraavat:

Velallinen on toimillaan järjestänyt taloudellisen tilanteensa sellaiseksi, että hän täyttää sopimuksen tai velkahelpotuksen edellytykset.

Laissa säädetty, menettelyä koskevat edellytykset eivät täyty.

Velallisen taloudellista asemaa koskevassa selvityksessä on epätarkkuuksia tai puuttuvia tietoja, mistä on aiheutunut tai voi aiheutua olennaista vahinkoa velkojalle.

Velallinen ei ole noudattanut menettelyn kelpoisuusehtoja.

Velallinen on suosinut kolmatta osapuolta ja siten pienentänyt velkojen maksuun käytettävissä olevaa määrää.

Velallinen on syyllistynyt vuoden 2012 maksukyvyttömyyslaissa (sellaisena kuin se on muutettuna) tarkoitettuihin rikoksiin.

Velkojilla ei ole oikeutta hakea oikeustoimen tai omaisuuden siirron peräyttämistä ennen maksukyvyttömyysmenettelyjen aloittamista. Jos velallisen kuitenkin katsotaan suorittaneen ylisuuria maksuja eläkerahastoon, velkoja voi tehdä tuomioistuimelle hakemuksen varojen korvaamiseksi. Tuomioistuin voi tämän johdosta antaa määräyksen, jonka mukaan rahaston hallinnoijan on palautettava maksettu määrä kokonaisuudessaan jaettavaksi järjestelyn osapuolina olevien velkojien kesken.

Konkurssi

Konkurssivelallisen aiemmin velkojille tai toisille luonnollisille henkilöille siirtämät omaisuuserät ja suorittamat maksut voidaan peräyttää

konkurssilainsäädännön nojalla. Tämä koskee tilanteita, joissa

konkurssivelallinen on suosinut velkojaa toisten velkojien kustannuksella suorittamalla kyseiselle velkojalle maksun tai siirtämällä omaisuutta. Julkinen pesänhoitaja voi hakea tällaisten maksujen peräyttämistä kolmen vuoden ajalta takautuvasti ennen konkurssiin asettamista. Jos pesänhoitajan hakemus menestyy, kyseessä oleva määrä maksetaan takaisin konkurssipesään kaikkien velkojien hyväksi;[xii]

konkurssivelallinen on siirtänyt tai lahjoittanut varoja kolmannelle osapuolelle käypää markkinahintaa edullisemmin ehdoin. Jos julkisen pesänhoitajan

hakemus ylemmän asteen tuomioistuimessa menestyy, tällaiset siirrot voidaan julistaa mitättömiksi kolmen vuoden ajalta ennen konkurssiin asettamista, ja puuttuva määrä maksetaan konkurssipesään kaikkien velkojien hyväksi;[xiii]

konkurssivelallinen on siirtänyt varoja tai tehnyt maksusuorituksen, jota voidaan pitää "välttämistarkoituksessa tehtynä toimena" eli toimena, jossa konkurssivelallisen tarkoituksena oli välttää varojen tai rahasumman säilyminen konkurssipesässä. Näissä tapauksissa sovelletaan kahta määräaikaa: Julkinen pesänhoitaja voi peräyttää tällaisen enintään kolme vuotta ennen konkurssia tehdyn toimen, jos hakemus ylemmän asteen tuomioistuimessa menestyy.

Enintään viisi vuotta ennen konkurssia tehty toimi voidaan peräyttää, mikäli konkurssivelallinen ei pysty osoittamaan olleensa maksukykyinen toimen

toteutusajankohtana.[xiv]

Kaikissa edellä mainituissa skenaarioissa julkisen pesänhoitajan on osoitettava valaehoitaisella todistuksella ylempään asteen tuomioistuinta tyydyttävästi, että nämä toimet tosiasiansa tapahtuivat sanotulla tavalla sovellettavan lainsäädännön mukaan; nämä toimet tai siirrot siis katsottaisiin haitallisiksi konkurssipesän velkojien kannalta.

[i] Ks. perintätoimilta suojaavasta todistuksesta vuoden 2012 maksukyvyyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 3 luvun 59–64 § (velkajärjestely) ja 4 luvun 93–98 § (yksityishenkilöiden maksukyvyyttömyysmenettely).

[ii] Vuoden 2012 maksukyvyyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 115A §.

[iii] Ks. yksityishenkilöiden maksukyvyyttömyysasioiden selvittäjän oikeusperustasta vuoden 2012 maksukyvyyttömyyslain 5 osa, ja pätevyysvaatimuksista, sääntelystandardeista ja hyväksymisedellytyksistä samaan lakiin liittyvät (maksukyvyyttömyysasioiden selvittäjän hyväksymistä ja valvontaa koskevat) vuoden 2013 säännökset (S.I. No. 209, 2013).

[iv] Vuoden 2012 maksukyvyyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 135 § ja vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) ensimmäisen liitteen 17 §.

[v] Vuoden 2012 maksukyvyyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 135 §:n 2 momentti.

[vi] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 61 ja 136 §.

[vii] Vuoden 2012 maksukyvyyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 87 § (velkajärjestely) ja 120 § (yksityishenkilöiden maksukyvyyttömyysmenettely).

[viii] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 75 §.

[ix] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 81 ja 101 §.

[x] Vuoden 2012 maksukyvyyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 97 §.

[xi] Vuoden 2012 maksukyvyyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 115 §:n a kohta.

[xii] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 57 §.

[xiii] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 58 §.

[xiv] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 59 §.

Päivitetty viimeksi: 15/12/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyyttömyys/konkurssi - Kreikka

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyyttömyysmenettely?

Maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa sellaisia elinkeinonharjoittajia ja yhteisöjä vastaan, jotka ovat oikeushenkilöitä ja joilla on taloudellinen päämäärä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamiseksi on tehtävä hakemus, jonka voi jättää velallinen itse, velkoja, jolla on oikeudellinen intressi, tai siinä tapauksessa, että asiaan liittyy yleisiä etuja koskevia seikkoja, ensimmäisen oikeusasteen syyttäjää (*eisangeléas protodikón*). Maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen edellytykset ovat seuraavat: a) jos hakemuksen jättää velkoja, velkojen maksun on täytynyt keskeytyä; b) jos hakemuksen jättää velallinen, todennäköisyys velallisen maksukyvyyttömyydestä riittää. Tuomioistuin vahvistaa maksujen keskeyttämiselle päivämäärän, joka voi olla enintään kaksi vuotta tuomion julkaisemispäivämäärää aikaisempi. Henkilöt, joilla on oikeudellinen intressi, voivat pyytää tuomioistuimen puheenjohtajaa määräämään menettelyistä, jotka katsotaan välttämättömiksi, jotta estetään kaikki velkojan kannalta haitalliset muutokset velallisen omaisuudessa. Näiden menettelyjen soveltaminen päättyy automaattisesti siitä hetkestä alkaen, jolloin päätös maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisesta tehdään.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyyttömyysmenettelyn piirissä olevaan omaisuuteen (*ptocheutikí periousía*) kuuluu velallisen koko omaisuus siitä riippumatta, missä se sijaitsee sinä päivänä, jolloin maksukyvyyttömyys on todettu. Maksukyvyyttömyysmenettelyn piiriin eivät kuulu a) omaisuuserät, jotka eivät ole ulosmittauskelpoisia, kuten velallisen ja hänen perheensä toimeentulon kannalta välttämättömät asiat, sekä asiat, joita velallinen tarvitsee voidakseen työskennellä elääkseen, tai b) sellainen omaisuus, jota ei voida ulosmitata erityisten lain säännösten nojalla. Maksukyvyyttömyysmenettelyn piiriin ei myöskään kuulu sellainen omaisuus, jonka velallinen on hankkinut maksukyvyyttömyyden toteamisen jälkeen.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Maksukyvyyttömyyden toteamisesta alkaen velallinen menettää automaattisesti omaisuutensa määräämisoikeuden eli oikeuden hallinnoida ja luovuttaa varojaan. Mitään hallinnointitoimia, jotka velallinen tekee ilman selvittäjän (*syndikos*) suostumusta, ei voida toteuttaa. Velallisen varoja hallinnoi selvittäjä. Velallinen voi ottaa varat omaan hallintaansa ainoastaan laissa säädetyissä poikkeustapauksissa. Määrätyn selvittäjän on oltava lakimies, jolla on yli viiden vuoden kokemus. Selvittäjän työtä valvoo tuomioistuimen esittelevä tuomari (*eisigitis dikastis*). Jotkin selvittäjän toimet vaativat maksukyvyyttömyysasioita käsittelevän tuomioistuimen (*ptocheutikó dikastirio*) lupaa. Tämä tuomioistuin toimii ylimpänä valvojana, joka vastaa maksukyvyyttömyysmenettelyn johtamisesta.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Maksukyvyyttömyyden toteaminen ei vaikuta velkojan oikeuteen käyttää saataviaan velallisen vastavaatimuksen kuittamiseen siinä tapauksessa, että kuittauksen edellytykset täyttyivät ennen maksukyvyyttömyyden toteamista. Kaikkia kuittauskieltoja sovelletaan myös maksukyvyyttömyyteen.

6 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Kaikki kahdenväliset sopimukset, jotka ovat voimassa maksukyvyyttömäksi toteamisen ajankohtana ja joissa velallinen on asianosaisena, pysyvät voimassa, jollei maksukyvyyttömyysmenettelyä koskevassa lainsäädännössä muuta säädetä. Selvittäjäillä on oikeus panna voimassa olevat sopimukset täytäntöön ja velvoittaa sopimuspuolia noudattamaan sopimuksia, jos esittelevä tuomari on antanut siihen luvan. Kaikki toistaiseksi voimassa olevat sopimukset pysyvät voimassa, jollei lainsäädännössä muuta säädetä. Tämä ei kuitenkaan koske taloudellisia sopimuksia. Maksukyvyyttömyyslainsäädännön säännökset eivät vaikuta laissa tai sopimuksessa vahvistettuun oikeuteen purkaa sopimus. Maksukyvyyttömyyden toteaminen on peruste purkaa luonteeltaan henkilökohtaisia sopimuksia, joissa velallinen on osapuolena. Selvittäjä voi siirtää sopimussuhteen, jossa velallinen on vastapuolena, kolmannelle osapuolelle. Maksukyvyyttömyyden toteaminen aiheuttaa työsuhteen purkamisen.

7 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Sen jälkeen kun maksukyvyyttömyys on todettu, kaikki yksittäisten velkojien velallista vastaan aloittamat menettelyt, joiden tarkoituksena on kattaa maksukyvyyttömyysmenettelyyn kuuluvat saatavat tai täyttää siihen kuuluvat vaatimukset, keskeytetään automaattisesti. Menettelyn keskeyttäminen ei rajoita vakuusvelkoja koskevia säännöksiä, eikä sitä sovelleta maksukyvyyttömyysmenettelyn piirissä olevaa omaisuutta koskeviin vakuuksiin. Menettelyn

keskeyttäminen muutamaksi kuukaudeksi voi kuitenkin koskea, tietyin ehdoin, joitakin velkoja. Toisin sanoen maksukyvyttömyyden toteamisen jälkeen ei saa toteuttaa seuraavia toimia: ulosotto toimien jatkaminen, suorituskanteen tai vahvistuskanteen nostaminen tai tällaisten kanteiden jatkaminen, valituksen jättäminen tai kuuleminen sekä hallinnollisten tai veroja koskevien toimien aloittaminen tai täytäntöönpano.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Selvittäjä jatkaa niiden kanteiden käsittelyä, jotka olivat vireillä maksukyvyttömyyden toteamisajankohtana, jos velallinen on niissä velkojana. Jos velallinen on kyseisissä kanteissa velallisenä, kanteiden käsittely keskeytetään ja aloitetaan saatavien ilmoittamista ja todistamista koskeva menettely.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Velkojien on esitettävä velalliseen kohdistuvat vaatimuksensa konkurssiasiamiehelle (*grammatéas ton ptocheúseon*). Kaikki velkojat, riippumatta etuoikeussijasta tai vakuudesta, mukaan lukien ne velkojat, joiden saatavat ovat mahdollisia, muodostavat velkojainkokouksen (*synéleusi ton pistotón*). Sen ensimmäinen kokous kutsutaan koolle maksukyvyttömyyttä koskevassa tuomioistuimen päätöksessä. Velkojainkokous voi valita kolmijäsenisen velkojatoimikunnan (*epitropí pistotón*), joka voi puolestaan nimittää yhteisen edustajan kaikille velkojainkokouksen jäsenille. Kolmijäseninen velkojatoimikunta seuraa menettelyn etenemistä.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Kun velallisen irtain ja kiinteä omaisuus on luetteloitu, selvittäjä voi kuulla esittelevää tuomaria ja pyytää lupaa myydä maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvia tavaroita tai irtainta omaisuutta, mutta ainoastaan senhetkisten tarpeiden kattamiseksi. Kun velkojat on selvitetty ja jos yrityksen tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole hyväksytty tai vahvistettu tai jos tällainen hyväksyminen tai vahvistus on peruutettu, selvittäjä voi muuttaa velallisen omaisuutta rahaksi ja jakaa tuotot velkojille. Selvittäjä voi luovuttaa velkojille koko yrityksen tai yksittäisiä omaisuuksia. Velallisen kiinteää omaisuutta voidaan luovuttaa vain siinä tapauksessa, että maksukyvyttömyystuomioistuimen on antanut siihen luvan selvittäjän pyynnöstä sen jälkeen, kun esittelevä tuomari on antanut lausuntonsa.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Velallisen kaikki velkojat voivat ilmoittaa saatavansa ja toimittaa asiakirjat konkurssiasiamiehelle riippumatta siitä, ovatko heidän saatavansa etuoikeussijalla, tai siitä, onko niistä annettu vakuus. Menettelyyn osallistuvilla velkojilla on jo maksukyvyttömyyden toteamisajankohtana velalliseen kohdistuva sopimukseen perustuva rahasaatava, jonka johdosta voidaan nostaa kanne oikeudessa. Menettelyn aloittamisen jälkeen syntyneitä saatavia ei voida ilmoittaa. Kun on tehty päätös konkurssipesän muuttamisesta rahaksi, ensin maksetaan pesänhoitajan oikeudenkäyntikulut, konkurssipesän hoidosta syntyneet maksut, pesänhoitajan palkkiot ja konkurssipesään kohdistuneet saatavat (*omadiká pistómata*). Sen jälkeen määritetään velkojien etuoikeusjärjestys.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Saatavat on ilmoitettava kirjallisesti konkurssiasiamiehelle ja niissä on eriteltävä saatavan luonne, peruste, syntymisen ajankohta ja muut asiaan liittyvät seikat kuukauden kuluessa siitä, kun maksukyvyttömyyttä koskeva päätös on julkaistu lakimieskassan lehdessä, jossa tuomioistuimen tiedoksiannot julkaistaan (*Deltio Dikastikón Dimosieúseon tou Tameíou Nomikón*). Jos edellä mainittu saatavien ilmoittamiselle asetettu määräaika umpeutuu, velkoja voi silti esittää väitteen (*anakopi*) ja pyytää, että maksukyvyttömyystuomioistuimen tarkistaa hänen saatavansa. Tarkistamiseen sovelletaan seuraavaa: a) tarkistamisen suorittaa selvittäjä esittelevän tuomarin läsnä ollessa kolme päivää saatavan esittämiseksi asetetun määräajan umpeutumisen jälkeen; b) velkoja, jonka saatava tarkistetaan, voi olla itse läsnä tarkistuksessa tai paikalla voi olla asianmukaisesti valtuutettu kolmas osapuoli; c) tarkistus suoritetaan vertaamalla velkojan asiakirjoja velallisen tilikirjoihin ja asiakirjoihin; d) esittelevä tuomari laatii tarkistuksesta kertomuksen; e) epäselvissä tapauksissa esittelevä tuomari päättää, hyväksytäänkö saatava, ja voi hyväksyä saatavan myös väliaikaisesti; f) velallinen, selvittäjä ja ne velkojat, joiden saatavat on jo hyväksytty, voivat esittää väitteitä tarkistuksen aikana. Ei ole verkkosivua, jossa olisi saatavilla lomakkeita edellä esitettyä menettelyä varten. Menettelyssä käytettäviä lomakkeita saa kuitenkin ensimmäisen oikeusasteen (*protodikeio*) konkurssiasiamieheltä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Kun päätös maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena olevan omaisuuden muuttamisesta rahaksi on tehty, selvittäjä laatii viipymättä varojen jakamista koskevan luettelon ja toimittaa sen esittelevälle tuomarille. Esittelevä tuomari julistaa luettelon täytäntöönpanokelpoiseksi ja asettaa sen esille toimistoonsa. Jakamisessa otetaan huomioon seuraavat yleiset etuoikeudet: i) saatavat, jotka ovat seurausta kaiken tyypisestä rahoituksesta, jonka tarkoituksena on ollut velallisen toiminnan jatkaminen; ii), velallisen lääketieteellisestä hoidosta ja hautajaisista johtuvat saatavat; iii) välttämättömien elintarvikkeiden hankkimisesta johtuvat saatavat; iv) työntekijöiden saatavat, jotka koskevat heidän työsuhdettaan tai asianajajien palkkioita; v) maanviljelijöiden saatavat; vi) Kreikan valtion ja paikallisten viranomaisten saatavat; vii) takuurahaston (*synengyitikó*) saatavat ja etuoikeusasemassa olevien velkojien saatavat, jotka koskevat velallisen tiettyä irtainta tai kiinteää omaisuutta tai rahasummaa. Jos luovutettaviin omaisuuksiin tai rahavaroihin sovellettavat etuoikeudet ovat toistensa kanssa päällekkäisiä, siviiliprosessilain asiaa koskevia säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Velallinen ja selvittäjä voivat toimittaa maksukyvyttömyystuomioistuimelle tervehdyttämissuunnitelman. Siihen on sisällyttävä tiedot velallisen taloudellisesta tilanteesta ja ehdotus velkojien saatavien suorittamisesta, kuvaus toteutettavista toimenpiteistä, kuten organisaatiomuutokset ja liiketoimintasuunnitelmat, oikeuksien muodostaminen ja kunkin velkojan asema etuoikeusjärjestyksessä. Maksukyvyttömyystuomioistuimen toteuttama suunnitelman alustavan arvioinnin automaattisesti 20 päivän kuluessa sen toimittamisesta ja voi hylätä sen laissa vahvistetuista syistä. Jos tuomioistuimen ei hylkää suunnitelmaa, se asettaa vähintään kolmen kuukauden määräajan, jossa velkojat voivat joko hyväksyä tai hylätä suunnitelman, sekä päivämäärän, jolloin velkojien on määrä tavata. Suunnitelmaa koskeva neuvottelu ja äänestys käydään esittelevän tuomarin läsnä ollessa. Suunnitelman hyväksymiseksi tarvitaan erityinen enemmistö. Jos velkojat hyväksyvät tervehdyttämissuunnitelman, se toimitetaan tuomioistuimelle hyväksyttäväksi. Kun lopullinen päätös suunnitelman hyväksymisestä on annettu, siitä tulee kaikkia velallisia sitova, riippumatta velallisten etuoikeusasemasta ja siitä, ovatko ne ilmoittaneet saatavansa.

Maksukyvyttömyysmenettely päättyy. Yksittäiset velkojat voivat käynnistää asiaansa koskevat menettelyt.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Kun maksukyvyttömyysmenettely todetaan päättyneeksi, velallinen saa takaisin määräysvallan omaisuuteensa ja saa jälleen hallita omaisuuttaan, ja yksittäiset velkojat voivat käynnistää asiaansa koskevat menettelyt. Tarkemmin sanottuna maksukyvyttömyysmenettely päättyy, kun omaisuus on muutettu rahaksi, minkä jälkeen selvittäjä antaa asiasta raportin kuukauden kuluessa.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Maksukyvyttömyysmenettelyn kustannukset suoritetaan velallisen varoista.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Kaikki toimet, jotka velallinen on toteuttanut maksujen lakkauttamisen ja maksukyvyttömyyden toteamisen välisellä "kriittisellä" ajanjaksolla (*ýpopti períodos*) ja jotka ovat haitallisia velkojille, voidaan kumota (toimet, jotka voidaan kumota, *práxeis dynitíkis anáklisis*) tai ne on kumottava (toimet, jotka on kumottava, *práxeis ypochreotíkis anáklisis*) maksukyvyttömyyslain ehtojen mukaisesti. Selvittäjä tai tietyin ehdoin velkoja voi pyytää maksukyvyttömyysasioita käsittelevää tuomioistuinta kumoamaan toimen. Jokaisen, joka on saanut haltuunsa velallisen omaisuutta peräytetyn toimen perusteella, on palautettava kyseiset varat.

Päivitetty viimeksi: 13/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Espanja

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Tuomioistuimessa käytävää maksukyvyttömyysmenettelyä (concurso de acreedores) sovelletaan sekä velallisiin yksityishenkilöihin (luonnollisiin henkilöihin) että yrityksiin (oikeushenkilöihin). Sitä säännellään uudelleenlaaditulla konkurssilainilla, joka hyväksyttiin 5. toukokuuta annetulla kuninkaan asetuksella 1/2020. Uudelleenlaadittu teksti sisältää myös luonnollisen henkilön konkurssia koskevat muutokset ja erityispiirteet, ja selvennetään niitä. Ne on sisällytetty konkurssilainsäädäntöön lailla 25/2015, jotta velallinen voidaan vapauttaa veloista, jotka jäävät konkurssimenettelyssä maksamatta.

Konkurssiin voidaan asettaa kuka tahansa velallinen, niin luonnollinen henkilö (myös alaikäinen tai vajaavaltainen) kuin oikeushenkilö, olipa kyseessä yrittäjä tai kuluttaja. Lakiin sisältyy kuitenkin muutamia velallisen tyyppin mukaan sovellettavia erityissäännöksiä, jotka koskevat etenkin liikeyrityksiä ja kuluttajia. Oikeushenkilö voidaan asettaa konkurssiin, vaikka se olisi selvitystilassa. Yritysrhyhmään kuulumisella ei ole merkitystä, vaan konkurssiin voidaan asettaa yksi tai useampi ryhmään kuuluva maksukyvytön yritys, muttei koko ryhmää sellaisenaan.

Kuolinpesä voidaan asettaa konkurssiin, kun perintöä ei ole vastaanotettu.

Valtion aluerakenteeseen kuuluvia yksiköitä, julkisia laitoksia ja muita julkisoikeudellisia yhteisöjä ei voida asettaa konkurssiin.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

2.1. Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen edellytykset

Laissa on säädetty konkurssiin asettamiselle tiettyjä subjektiivisia ja objektiivisia edellytyksiä.

a) Subjektiivinen edellytys: konkurssiin voidaan asettaa kuka tahansa velallinen, olipa tämä luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, yrittäjä tai kuluttaja, mutta lakiin sisältyy kyseessä olevan velallisen tyyppin mukaan sovellettavia erityissäännöksiä, jotka koskevat etenkin liikeyrityksiä ja kuluttajia.

Valtion aluerakenteeseen kuuluva yksiköitä, julkisia laitoksia ja muita julkisoikeudellisia yhteisöjä ei voida asettaa konkurssiin.

b) Objektiivinen edellytys: velallinen on maksukyvytön, mikä tarkoittaa, ettei velallinen kykene maksamaan velkojaan sitä mukaa kuin ne erääntyvät.

2.2. Menettelyn aloittamista hakevat osapuolet

Konkurssihakemusta koskevat vaatimukset riippuvat siitä, hakeeko konkurssiin asettamista velallinen vai hakevatko sitä velkojat.

Jos konkurssiin asettamista hakee velallinen (concurso voluntario), on velallisen perusteltava tuomioistuimelle olevansa tosiasiallisesti maksukyvytön tai maksukyvyttömyyden uhkan olevan olemassa. Velallisen on toisin sanoen osoitettava, ettei kykene maksamaan erääntyviä velkoja ajallaan. Jos velallinen on tosiasiallisesti maksukyvytön, konkurssihakemus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun velallinen on tullut tietoiseksi tai hänen olisi pitänyt tulla tietoiseksi maksukyvyttömydestään.

Lain mukaan velallinen voi kuitenkin ilmoittaa tuomioistuimelle näiden kahden kuukauden kuluessa neuvottelevansa velkojiansa kanssa velkajärjestelysopimuksesta, ja tällöin määräajan kuluminen keskeytyy neuvottelujen ajaksi. Velkojat eivät voi myöskään käynnistää kolmeen kuukauteen velallisen toiminnan harjoittamisen kannalta välttämättömään omaisuuteen kohdistuvaa erillistä ulosmittausta. Jos velkojien kanssa ei päästä sopimukseen määräajan kuluessa, velallisella on kuukausi aikaa hakea konkurssiin asettamista.

Velallisen on esitettävä hakemuksessaan tiettyjä asiakirjoja, kuten liiketoimintaselvitys, omaisuusluettelo, velkojaluetto sekä saatavien takaukset, työntekijäluettelo ja kirjanpito, jos velallinen on kirjanpitovelvollinen.

Velallisella, joka voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, on velvollisuus hakeutua konkurssiin, kun se on tosiasiallisesti maksukyvytön. Tosiasiallinen maksukyvyttömyys on tilanne, jossa henkilö ei kykene maksamaan erääntyviä velkojaan ajallaan. Jos maksukyvyttömyys on vasta uhka, joka ei ole vielä toteutunut mutta jonka toteutuminen vaikuttaa todennäköiseltä, velallisella on oikeus (mutta ei velvollisuutta) hakea konkurssia.

Kauppaoikeudellisia asioita käsittelevälle tuomioistuimelle esitettävään konkurssihakemuksen on ehdottomasti liitettävä asiakirjat, joista säädetään uudelleenlaaditun konkurssilain 6 ja 7 §:ssä (taloutta ja juridista asemaa koskeva selvitys; ilmoitus siitä, harjoittaako velallinen liiketoimintaa; oikeushenkilön osakkaat, pesänhoitajat tai selvittäjät ja tilintarkastaja; luettelo omaisuudesta ja oikeuksista sekä niiden tunnistetiedot; aakkosjärjestyksessä laadittu velkojaluetto, josta käyvät ilmi velkojan kotipaikka, saatavan määrä ja eräpäivä sekä voimassa olevat takaukset; tarvittaessa luettelo palveluksessa olevista työntekijöistä; jos velallinen on kirjanpitovelvollinen, on toimitettava tilikirjat, ja jos velallinen kuuluu yritysrhyhmään, on ilmoitettava yritysrhyhmän nimi ja esitettävä sen konsolidoitu tilinpäätös).

Velallisella on velvollisuus tehdä aktiivista yhteistyötä konkurssiasiaista vastaavan tuomioistuimen ja pesänhoitajien kanssa. Toisin sanoen pelkkä passiivinen vaatimusten täyttäminen ei riitä, vaan velallisen on oma-aloitteisesti annettava tietoja, jos ne ovat merkittäviä. Näin ollen velallisella on velvollisuus saapua kuuluttavaksi (tuomioistuimeen ja pesänhoitajan luo), myötävaikuttaa asian ratkaisemiseen ja antaa tietoja. Nämä velvollisuudet koskevat sekä velallista luonnollista henkilöä että velallisen oikeushenkilön tosiasiallista tai oikeudellista kannalta virallista johtoa, joko nykyistä johtoa tai kahden edellisen vuoden aikana johdossa olleita. Tämän velvollisuuden täyttämättä jättäminen katsotaan vilpilliseksi toiminnaksi tai tahalliseksi laiminlyönniksi, jonka perusteella tekijä voidaan tuomita konkurssiinrikoksesta (joka liittyy velkojien etua vahingoittavan sovintosopimuksen hyväksymiseen tai selvitysmenettelyn aloittamiseen). Velallisen voidaan todeta olevan vastuussa maksukyvyttömyydestään, jolloin hänelle voidaan tuomita seuraamus. Yksi maksukyvyttömyysmenettelyn tarkoituksista on analysoida maksukyvyttömyyden syitä ja erityisesti sitä, onko velallisen tai muiden velalliseen välittömästi tai välillisesti sidoksissa olevien henkilöiden menettely vaikuttanut siihen tai pahentanut sitä. Tätä varten selvitetään vastuut uudelleenlaaditun konkurssilain 455 ja 456 §:ään sisältyvistä seuraamuksista kootun taulukon avulla.

2.3. Aloittaminen ja oikeusvaikutusten voimaantulo

Tuomioistuin tutkii esitetyt asiakirjat, ja jos maksukyvyttömyys tai sen uhka on perusteltu, velallinen asetetaan konkurssiin hakemuksen jättämispäivänä tai sitä seuraavana päivänä. Jos asiakirjoissa on puutteita, tuomioistuin voi myöntää viisi päivää aikaa täydentää asiakirjoja.

Myös kuka tahansa velkojista voi hakea konkurssiin asettamista, ja tällöin konkurssia kutsutaan pakolliseksi (concurso necesario). Hakemuksen esittävän velkojan on osoitettava, että velallinen on tosiasiallisesti maksukyvytön, ja todistettava hakeneensa täytäntöönpanoa velallista vastaan saamatta riittäviä varoja velan kattamiseksi tai näytettävä toteen seikkoja, joiden perusteella velallinen katsotaan maksukyvyttömäksi. Tällaisia seikkoja ovat esimerkiksi velkojen maksamatta jättäminen, omaisuuden ulosmittaus, omaisuuden kätkeminen tai pikainen realisointi tai tiettyjen velkojen (verot, sosiaaliturvamaksut, palkkasaatavat) maksamatta jättäminen.

Jos konkurssiin asettamista hakee velkoja, velallinen haastetaan oikeuteen ja velallisella on mahdollisuus vastustaa konkurssiin asettamista. Tällöin tuomioistuin järjestää suullisen käsittelyn, jossa osapuolet voivat esittää todisteita tietyin rajoituksin. Tuomioistuin ratkaisee, onko kyseessä tosiasiallinen maksukyvyttömyys, ja jos on, asettaa velallisen konkurssiin. Konkurssiin asettaminen tapahtuu myös, jos velallinen hyväksyy konkurssiin asettamisen, ei vastusta sitä tai jättää saapumatta suulliseen käsittelyyn.

Jos velallinen luonnollinen henkilö on tosiasiallisesti maksukyvytön tai häntä uhkaa maksukyvyttömyys ja hänellä arvioidaan olevan velkaa enintään viisi miljoonaa euroa, hän voi pyytää velkojen sovittelua tuomioistuimen ulkopuolella (*acuerdo extrajudicial de pagos*). Näin voivat tehdä myös oikeushenkilöt, jotka täyttävät uudelleenlaaditun konkurssilain 631 §:n vaatimukset.

Konkurssiin asettamista koskevan tuomioistuimen päätöksen oikeusvaikutukset tulevat voimaan heti, vaikka päätökseen haettaisiin muutosta.

2.4 Maksukyvyttömyyspäätöksen julkaiseminen

Konkurssipäätös julkaistaan mieluiten sähköisessä muodossa, ja ote päätöksestä julkaistaan Espanjan virallisessa lehdessä (Boletín Oficial del Estado). Tuomioistuin voi määrätä päätöksen julkaistavaksi useammassa välineessä, jos pitää tätä välttämättömänä.

2.5 Väliaikaiset toimenpiteet

Kun tuomioistuin on ottanut konkurssihakemuksen käsiteltäväksi, se voi määrätä tarvittavat toimenpiteet velallisen omaisuuden koskemattomuuden varmistamiseksi konkurssihakemuksen tehneen pyynnöstä yleisessä prosessilainsäädännössä säädettyllä tavalla. Tarvittaessa tuomioistuin voi edellyttää myös etukäteisvakuutta mahdollisten vastuiden turvaamiseksi.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

3.1 Maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluva omaisuus

Maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin (konkurssipesään) kuuluvaa omaisuutta ovat kaikki konkurssipäätöksen antamispäivänä velalliselle kuuluvat omaisuus ja oikeudet sekä kaikki omaisuus ja oikeudet, joita velallinen hankkii tai jotka siirtyvät velalliselle menettelyn aikana. Konkurssipesän ulkopuolelle jää omaisuus, jota ei voida ulosmitata.

Laivoihin tai ilma-aluksiin liittyvien velkojen etuoikeutetut velkojat voivat erottaa ne konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta nostamalla kanteen alakohdaisen lainsäädännön mukaisesti.

Kun konkurssiin asetettu velallinen on naimisissa oleva luonnollinen henkilö, konkurssipesään kuuluu myös hänen henkilökohtainen omaisuutensa ja, jos puolisoilla on avioehto, myös kaikki sellainen puolisoiden yhteinen omaisuus, jota tarvitaan velallisen vastuiden hoitamiseen.

Konkurssi ei edellytä velallisen toiminnan lakkauttamista, vaan velallinen voi jatkaa yritystoimintaa sen mukaan, millaisia rajoituksia siihen sovelletaan.

Yleensä omaisuuden hallintaa tai siitä määräämistä koskeviin toimenpiteisiin vaaditaan pesänhoitajan lupa, mutta tietyt yleisluonteiset toimet voivat olla sallittuja, jos ne kuuluvat yrityksen tavanomaiseen toimintaan. Varallisuutta ei voida lähtökohtaisesti käyttää konkurssiin asetetun yhtiön toiminnan rahoittamiseen ilman tuomioistuimen lupaa, ennen kuin sovinto on hyväksytty tai pesänselvitys aloitettu. Seuraavassa kohdassa tarkastellaan velallisen toimivallan pidättämistä tai rajoittamista.

Silloin kun velkajärjestelyssä olevan yrityksen toimintaa rahoitetaan uusilla kassatuloilla, puolet tuloista on käytettävä kuolinpesän velkojen hoitamiseen.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

4.1 Velallisen toimivalta

Lähtökohtaisesti toisistaan erotetaan vapaaehtoinen ja pakollinen konkurssi (29 §). Vapaaehtoisessa konkurssissa omaisuus säilyy velallisen hallinnassa ja määräysvallassa ja pesänhoitajan on vain hyväksyttävä tai vahvistettava toimet. Pakollisessa konkurssissa tilanne on päinvastoin: velalliselta pidätetään oikeus omaisuuden hallintaan ja siitä määräämiseen, ja pesänhoitaja alkaa huolehtia tästä. Sääntelyllä ei pyritä rankaisemaan konkurssivelallista, vaan säilyttämään omaisuus ja varmistamaan menettelyn lopputulos.

Edellytyksenä on kuitenkin velallisen taloudellisen toiminnan jatkuminen, minkä vuoksi 111 §:ssä annetaan pesänhoitajalle oikeus laatia luettelo toimista, jotka voivat luonteensa tai määränsä vuoksi jättää tarvittavan valvonnan ulkopuolelle. Järjestelmä on joustava, sillä tuomioistuin voi perustellulla päätöksellä määrätä toimivallan pidättämisestä, kun kyseessä on vapaaehtoinen konkurssi, tai toimivallan rajoittamisesta lupa- tai hyväksymisjärjestelmällä, kun kyseessä on pakollinen konkurssi. Tuomioistuimen on ilmoitettava riskit, jotka tällä ratkaisulla pyritään välttämään, sekä tavoiteltavat edut.

Myös alkuperäistä toimivallan rajoittamista tai pidättämistä voidaan muuttaa pesänhoitajan aloitteesta (ei velallisen omasta aloitteesta) milloin tahansa konkurssivelallisen kuulemisen jälkeen. Vaatimuksena on, että tällainen muutos julkaistaan samalla tavalla kuin konkurssin alkamista koskeva kuulutus.

Toimivallan rajoittaminen päättyy konkurssin päättyessä. Muussa tapauksessa toimivallan rajoittaminen jatkuu aina sovintosopimuksen hyväksymiseen asti. Sopimuksessa saatetaan määrätä toimivaltaa koskevista rajoittavista toimenpiteistä tai kielloista. Jos konkurssi päättyy pesänselvitykseen, velallisen toimivalta pidätetään selvitysvaiheen alkaessa.

Uudelleenlaaditussa konkurssilaisissa vaaditaan, että konkurssipesään kuuluva velallisen omaisuus säilyy muuttumattomana. Joissakin tapauksissa velallisen omaisuutta on kuitenkin mahdollista myydä konkurssimenettelyn aikana tuomioistuimen luvalla. Tuomioistuimen lupaa ei aina tarvita. Myös tuotantoyksikköjen myynti on mahdollista maksukyvyttömyysmenettelyn aikana uudelleenlaaditun konkurssilain 215 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädettyllä tavalla.

Konkurssivelallisen toiminnan jatkamista koskevaan yleissääntöön tehdyn poikkeuksen mukaan velallisen toimistot voidaan sulkea tai toiminta lakkauttaa pesänhoitajan aloitteesta, kun velallista ja työntekijöiden edustajia on kuultu. Kun tämä johtaa työehtosopimusten kollektiiviseen päättämiseen, keskeyttämiseen tai muuttamiseen, tuomioistuin toimii erityissäännöksiä noudattaen.

Laissa säädetään myös velallisen kirjanpitoa koskevista erityisistä velvollisuuksista. Konkurssin vaikutuksista konkurssiin asetetun oikeushenkilön alaisiin yksikköihin säädetään erikseen.

4.2 Pesänhoitajan nimittäminen ja toimivalta

Konkurssiasioita hoitamaan ja tuomioistuinta avustamaan on nimitettävä pesänhoitaja. Konkurssiin asettamisen jälkeen tuomioistuin käynnistää menettelyn toisen vaiheen, jossa käsitellään kaikki pesänhoitajan nimittämiseen, asemaan, toimivaltaan ja vastuuseen liittyvät asiat.

Pesänhoitaja valitaan Espanjan konkurssirekisteriin (Registro Público Concursal) vapaaehtoisesti ilmoittautuneiden luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden joukosta lakisääteisten edellytysten mukaisesti. Tätä varten erotetaan pienet, keskiuuret ja suuret konkurssit. Ensimmäisenä nimitettävä pesänhoitaja arvotaan, minkä jälkeen seuraavat nimitetään kukin vuorollaan. Suurissa konkurseissa tuomioistuin voi kuitenkin lakisääteisiä edellytyksiä noudattaen nimittää perustellusti sopivimmaksi katsomansa pesänhoitajan. Jos konkurssiin on asetettu luottolaitos, tuomioistuin nimittää pesänhoitajan Espanjan pankkijärjestelmän rakenneuudistusrahaston (Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria) ehdottamien henkilöiden joukosta. Jos konkurssiin on asetettu Espanjan arvopaperimarkkinoiden valvontaviranomaisen (Comisión Nacional del Mercado de Valores) valvonnan piiriin kuuluva yhteisö, tuomioistuin nimittää pesänhoitajan tämän viranomaisen ehdottamien henkilöiden joukosta. Vakuutusyhtiön konkurssissa puolestaan nimitetään joku Espanjan vahinkovakuutusyhtymän (Consortio de Compensación de Seguros) ehdottamista pesänhoitajista.

Tavallisesti nimitetään yksi ainoa pesänhoitaja. Poikkeustapauksessa konkurssiasta vastaava tuomioistuin voi nimittää toisen pesänhoitajan, jos tämä on perustellua konkurssiin liittyvän yleistä etua koskevan syyn vuoksi. Tällöin toisena pesänhoitajana toimii velkojana oleva viranomaisen tai tällaiseen viranomaiseen sidoksissa oleva tai sen alaisena toimiva julkisoikeudellinen yhteisö.

Uudelleenlaaditun konkurssilain 57 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään yksityiskohtaisesti pesänhoitajan oikeudellisesta asemasta. Pesänhoitaja hoitaa luonteeltaan prosessuaalisia tehtäviä, velalliselle tai sen hallintoelimille kuuluvia tehtäviä, työoikeudellisia tehtäviä, velkojien oikeuksiin liittyviä tehtäviä, ilmoitus- ja arviointitehtäviä, arvonmääritykseen ja maksusuorituksiin liittyviä tehtäviä sekä sihteeristön tehtäviä. Pesänhoitajan tärkein tehtävä on 292 §:ssä säädetyn selonteon ja siihen liitettävän luettelohdotuksen ja velkojaluetelon esittäminen.

Tuomioistuin vahvistaa pesänhoitajan palkkion 6. syyskuuta 2004 annetussa asetuksessa 1860/2004 säädetyn palkkiotaulukon mukaisesti.

Nimitetyn pesänhoitajan on otettava tehtävä vastaan. Tuomioistuin voi jäädä tai erottaa pesänhoitajan perustellusta syyistä. Tuomioistuin voi nimittää myös valtuutettuja avustajia auttamaan pesänhoitajaa tämän tehtävien hoitamisessa.

4.3 Konkurssiasioista vastaava tuomari

Maksukyvyttömyysmenettelyä säädetään kauppaoikeudessa, joka on yksityisoikeuden erikoisala. Tuomioistuin asettaa velallisen konkurssiin ja johtaa menettelyä. Tuomiovallasta 1. heinäkuuta 1985 annetun lain 6/1985 (Ley Orgánica del Poder Judicial) 86 b §:ssä luetellaan kauppaoikeudellisiin asioihin erikoistuneiden tuomioistuinten toimivaltuudet, jotka kattavat etenkin konkurssiasioihin liittyvät kysymykset.

Tuomioistuin voi rajoittaa velallisen perusoikeuksia konkurssiin asettamisen yhteydessä tai sitä ennen turvaamistoimena. Seuraavat rajoitukset ovat mahdollisia: a) kirje- ja puhelinviestinnän valvominen b) oleskeluvelvollisuuden rajoittaminen ja tarvittaessa velallisen määrääminen kotiarestiin c) kotietsintä. Jos velallinen on oikeushenkilö, näitä toimenpiteitä voidaan kohdistaa myös yritysjohtoon tai yrityksen selvittäjiin (myös aiempiin, jotka ovat hoitaneet kyseisiä tehtäviä kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana).

Konkurssilain 52 ja 53 §:ssä säädetään puolestaan konkurssiasiaista vastaavan tuomioistuimen yksinomaisesta toimivallasta muutamilla aloilla ja yleisesti kaikissa toimissa, jotka kohdistuvat tai liittyvät suoraan konkurssivelallisen omaisuuteen. Tuomioistuimella on toimivalta myös tehdä tai keskeyttää työehtosopimuksia, joissa konkurssivelallinen on työnantajana, sekä käsitellä vahingonkorvauskanteita konkurssiin asetetun yhtiön johtoa tai selvittäjiä vastaan.

Tuomioistuimella on toimivalta käsitellä ennakkoratkaisun luonteisesti ja ainoastaan maksukyvyttömyysmenettelyä varten myös konkurssiin suoraan liittyviä hallinnollisia tai sosiaalisia kysymyksiä.

Konkurssilakiin sisältyy kansainvälistä ja alueellista toimivaltaa koskevia säännöksiä sekä noudatettavaa menettelyä koskevia erityissäännöksiä, joita sovelletaan yleisten prosessisäännösten sijasta.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Kun velallinen on julistettu maksukyvyttömäksi, ei konkurssivelallisen saatavia tai velkoja ole mahdollista kuitata. Kuittaus hyväksytään kuitenkin, jos sitä koskevat edellytykset ovat täyttyneet jo ennen konkurssiin asettamista, vaikka sitä koskeva päätös annettaisiin myöhemmin. Näistä yleisistä edellytyksistä (saatavien vastavuoroisuus, suoritusten yhtenäisyys, erääntyminen, likviditeetti ja perintäkelpoisuus) säädetään Espanjan siviililain (Código Civil) 1196 §:ssä. Kyseisen säännöksen ulkopuolelle jäävät konkurssit, joihin liittyy ulkomainen ulottuvuus, jos konkurssivelallisen vastavuoroiseen saatavaan sovellettava laki mahdollistaa sen.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

6.1 Vaikutus velallisen sopimussuhteisiin

Uudelleenlaaditun konkurssilain 156 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään konkurssin vaikutuksesta konkurssivelallisen kolmansien osapuolten kanssa tekemiin sopimuksiin. Säännökset koskevat sopimuksia, joita ei ole täytetty ennen konkurssiin asettamista. Ongelma liittyy kahdenvälisiin sopimuksiin, sillä yksipuolinen sopimus ratkaisee kolmannen osapuolen saatavan tunnustamisen. Kolmas osapuoli on velkoja tai vaatii kyseistä saatavaa, joka sisällytetään konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen, kuten 157 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään. Hallintoviranomaisten kanssa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan hallintolain erityissäännöksiä.

Konkurssilain 156 §:ssä säädetään yleisenä periaatteena, ettei yksin konkurssiin asettaminen vaikuta sopimuksiin, jotka sisältävät täyttämättä olevia, sekä konkurssivelkojalle että toiselle osapuolelle kuuluvia vastavuoroisia velvoitteita. Konkurssivelallisen velvoitteisiin lukeutuvat suoritukset hoidetaan konkurssipesän varoista. Myös maksukyvyttömyyspäätökseen perustuvat korvaukset ovat massavelkoja.

Tällaiset sopimukset ovat lain mukaan päteviä. Sen sijaan sellaiset sopimusehdot eivät päde, joiden mukaan sopimus voidaan purkaa pelkästään sillä perusteella, että toinen osapuoli on asetettu konkurssiin.

Jos sopimuksen purkamisen on konkurssipesän edun mukaista, siihen annetaan lupa. Silloin kun konkurssivelallisen toimivalta on pidätetty kokonaan, pesänhoitaja voi pyytää sopimuksen purkamista konkurssia käsittelevältä tuomioistuimelta. Jos konkurssivelallisen toimivaltaa on ainoastaan rajoitettu, purkamista voi pyytää velallinen itse. Tällöin tuomioistuimen on kutsuttava konkurssivelallinen, pesänhoitaja ja sopimuksen toinen osapuoli kuultaviksi. Jos nämä pääsevät yhteisymmärrykseen, annetaan päätös sopimuksen purkamisesta. Muussa tapauksessa kiista käsitellään sivuasiana, jossa tuomioistuin päättää konkurssipesän varoista suoritettujen maksujen ja korvausten palauttamisesta. On toki mahdollista, että tämä ei ole houkutteleva vaihtoehto, jos palautettava määrä on suuri.

6.2 Purkamisen sopimusrikkomuksen vuoksi

Konkurssiin asettaminen ei vaikuta kahdenvälisten sopimusten purkamiseen, kun jompikumpi osapuoli rikkoo sopimusta konkurssiin asettamisen jälkeen.

Jos kyseessä ovat toisiaan seuranneet perättäiset sopimukset, purkamista koskevaa toimivaltaa voidaan käyttää myös silloin, jos sopimusrikkomus on tapahtunut ennen konkurssiin asettamista. Vaikka purkamisen peruste olisi olemassa, tuomioistuimen on otettava huomioon konkurssipesän etu, ja se voi tämän perusteella määrätä sopimuksen täytettäväksi. Sopimus täytetään suorittamalla konkurssivelallisen maksettavaksi tulevat suoritukset konkurssipesän varoista.

Purkamisen tapahtuu konkurssiasiaa käsittelevässä tuomioistuimessa käytävässä sivuasian käsittelyssä. Jos vaatimus hyväksytään ja sopimus määrätään purettavaksi, erääntyvien velvoitteiden katsotaan rauenneen. Erääntyneiden velvoitteiden osalta sopimusvelvoitteensa täyttäneen velkojan saatava luetaan mukaan konkurssiin, jos konkurssivelallinen on rikkonut sopimusta ennen konkurssiin asettamista. Jos konkurssivelallinen rikkoo sopimusta konkurssiin asettamisen jälkeen, sopimuksen täyttäneen osapuolen saatava maksetaan konkurssipesän varoista. Saatava käsittää aiheutuneiden vahinkojen korvaamisen.

Uudelleenlaaditun konkurssilain 169 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säännellään työsopimuksiin kohdistuvia vaikutuksia. Sitä seuraavassa pykälässä säädetään ylempään johdon tekemiin sopimuksiin kohdistuvista vaikutuksista.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

7.1 Uusien kanteiden kieltö

Siviili- ja työoikeudellisia asioita käsittelevät tuomioistuimet eivät voi ottaa käsiteltäväksi kanteita, joiden käsittely kuuluu konkurssiasioista vastaavalle tuomioistuimelle (lähinnä konkurssivelallisen omaisuuteen kohdistuvat kanteet).

Jos tällainen kanne on otettu käsiteltäväksi virheellisesti, käsittely on lopetettava. Yksikään siihen perustuva toimi ei ole pätevä. Myöskään kauppaoikeudellisia asioita käsittelevät tuomioistuimet eivät ota käsiteltäväksi kanteita, jotka nostetaan konkurssiin asettamisesta konkurssimenettelyn päättymiseen ulottuvalla ajanjaksolla ja joissa vaaditaan konkurssiin asetettujen pääomayhtiöiden johtajilta sosiaaliturvaan liittyvien velvoitteiden suorittamista, kun yhtiö on laiminlyönyt velvoitteensa yhtiön purkamisperusteen yhteydessä.

7.1 Konkurssiin asettamisen vaikutukset velallisen omaisuuden ulosmittaukseen ja muihin pakkokeinoihin

Yleissääntö on, ettei konkurssiin asettamisen jälkeen voida käynnistää konkurssivelallisen omaisuuteen kohdistuvia yksittäisiä ulosmittauksia tuomioistuimessa tai sen ulkopuolella eikä hallinnollisia tai verotuksellisia pakkokeinoja. Jos tätä kieltoa rikotaan, toimi on pätemätön. Tähän on kaksi poikkeusta, joissa ulosmittausta voidaan jatkaa konkurssiin asettamisesta huolimatta, kunnes selvityssuunnitelma on hyväksytty: a) ulosmittausmääräykseen liittyvät hallinnolliset täytäntöönpanomenettelyt b) työoikeuteen perustuva ulosmittaus, jossa konkurssivelallisen omaisuutta on ulosmitattu ennen konkurssiin asettamista, ellei ulosmitattu omaisuus ole välttämätön velallisen yritystoiminnan tai ammatinharjoittamisen jatkamiseksi.

Vireillä olevien ulosmittausten osalta 55 §:n 2 momentissa säädetään, että käynnissä olevat toimet on keskeytettävä konkurssiin asettamista koskevan päätöksen antamispäivästä lähtien. Tämä ei kuitenkaan estä käsittelemästä kyseessä olevia saatavia maksukyvttömyysmenettelyssä.

Reaalivakuuksien realisoinnista on annettu erityissäännöksiä, joita käsitellään seuraavassa kohdassa tiettyihin saataviin kohdistuvien vaikutusten yhteydessä.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

8.1 Konkurssiin asettamisen vaikutukset vireillä oleviin oikeudenkäynteihin

Jos velallinen on osapuolena oikeudenkäynnissä, joka on vireillä konkurssiin asettamista koskevaa päätöstä tehtäessä, oikeudenkäynti jatkuu tuomion lainvoimaiseksi tulon asti. Tähän on yksi poikkeus: konkurssiasiaan yhdistetään viran puolesta oikeushenkilön vahingonkorvauskanteet, jotka kohdistuvat yritysjohtoon, selvittäjiin tai tilintarkastajiin. Niiden käsittely jatkuu normaalin menettelyn mukaisesti.

Väliliesmenettelyt: välityssopimukset, joissa velallinen on osapuolena, eivät ole voimassa konkurssimenettelyn aikana (52 §). Siksi väliliesmenettelyä ei myöskään voida käynnistää konkurssiin asettamisen jälkeen. Vireillä oleva menettely jatkuu lopullisen välitystuomion antamiseen asti.

8.2 Konkurssivelallisen nostama kanne

Laissa säädetään perusteista, joiden nojalla konkurssivelallinen voi nostaa kanteen säilyttämiensä valtuuksien mukaan. Yleisesti voidaan todeta, että jos on kyse konkurssista, jossa velallinen menettää oikeuden määrätä omaisuudestaan (deudor suspendido), muihin kuin henkilökohtaisiin asioihin liittyvän kanteen nostaminen kuuluu pesänhoitajalle. Jos on kyse velkajärjestelystä, jossa velallinen säilyttää osaksi oikeuden määrätä omaisuudestaan (deudor intervenido), ja jos kanne vaikuttaa tähän omaisuuteen, kanteen nostaa velallinen itse pesänhoitajan luvalla. Kun velallisella on osittainen määräämisoikeus ja pesänhoitaja pitää kanteen nostamista konkurssipesän edun mukaisena, mutta velallinen ei sitä nosta, tuomioistuin voi antaa pesänhoitajalle luvan kanteen nostamiseen.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

9.1 Velkojien osallistuminen maksukyvttömyysmenettelyyn

Velkojat voivat pyytää konkurssiin asettamista tuomioistuimelta, ja velallinen voi vastustaa pyyntöä, jolloin järjestetään suullinen käsittely ja tuomioistuin tekee päätöksen. Jos velallinen asetetaan konkurssiin, konkurssin katsotaan olevan "välttämätön". Tämä tarkoittaa yleensä sitä, että velalliselta pidetään hallinta- ja määräysvalta konkurssipesän varoihin. Pesänhoitaja asetuu velallisen sijaan näissä tehtävissä.

Konkurssipäätöksen mukaan velkojien on ilmoitettava saatavistaan kuukauden kuluessa päätöksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä. Samalla pesänhoitajalla on velvollisuus ilmoittaa asiasta erikseen kullekin velkojalle, jolla on velallisen asiakirjojen mukaan velvollisuus ilmoittaa saatavistaan. Sama määräaika koskee myös ulkomaille sijoittautuneita velkoja. Ilmoitus on annettava kirjallisesti ja osoitettava pesänhoitajalle. Ilmoituksessa on eriteltävä saatava ja annettava tarvittavat tiedot sen määrästä, hankinta- ja erääntymispäivästä, ominaisuuksista ja mahdollisesta etuoikeusasemasta. Jos velkoja vetoaa erityiseen etuoikeuteen, sen on ilmoitettava maksuun liittyvä varallisuus ja oikeudet sekä niiden rekisteritiedot. Ilmoitukseen on liitettävä asiakirjatodisteet. Ilmoituksen voi tehdä sähköisesti.

Pesänhoitaja ratkaisee kunkin saatavan kohdalla, minkä suuruinen saatava on, sisällytetäänkö se selvityksen liitteenä olevaan velkojaluetteloon ja mikä on saatavan etuoikeusasema. Velkoja, joka on eri mieltä saatavan etuoikeusasemasta tai määrästä tai jota ei ole sisällytetty velkojaluetteloon, voi riitauttaa pesänhoitajan ehdotuksen kymmenen päivän kuluessa esittämällä hakemuksen tuomioistuimelle. Enintään kymmenen päivää ennen ehdotuksensa esittämistä pesänhoitaja lähettää niille velkojille, joiden yhteystiedot ovat tiedossa, sähköpostitse luonnokset velkojaluettelosta ja pesäluettelosta. Niistä eri mieltä olevat velkojat voivat ottaa yhteyttä pesänhoitajaan ja pyytää tätä korjaamaan mahdolliset virheet tai lisäämään puuttuvat tiedot.

Velkojat osallistuvat myös sovittelu- ja selvitysvaiheeseen. Sovitteluvaiheessa ne voivat ehdottaa sovintoa ja myös esittää lisäyksiä velallisen ehdottamaan sovintosopimukseen. Velkojat kutsutaan joka tapauksessa koolle keskustelemaan sopimuksesta ja äänestämään sen hyväksymisestä, joka edellyttää konkurssilain 124 §:n mukaista enemmistöä. Asia voidaan myös käsitellä kirjallisessa menettelyssä, jos velkoja on yli 300.

Jotkin velkojat (jotka eivät osallistu velkojainkokoukseen tai joilta on perusteettomasti evätty äänioikeus) saattavat vastustaa sovintosopimuksen hyväksymistä. Jos sopimus on jo hyväksytty, velkojat voivat pyytää sen täyttämättä jättämistä.

Selvitysvaiheessa velkojat voivat esittää ennen maksukyvttömyysmenettelyn päättymistä huomautuksia pesänhoitajan esittämästä selvityssuunnitelmasta ja loppuselonteosta.

Etuoikeusasemaa ratkaistaessa velkojat ovat asian osapuolena ja voivat esittää huomautuksia pesänhoitajan selvityksestä sekä syyttäjän lausumasta, mutta niillä ei ole oikeutta esittää erillisiä etuoikeusasemaan liittyviä vaatimuksia.

Myös velkojat voivat esittää huomautuksia maksukyvttömyysmenettelyn päättyessä sekä vastustaa menettelyn päättymistä tietyissä tilanteissa.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

10.1 Konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta määrääminen yhteishallintovaiheessa

Koska konkurssi ei keskeytä velallisen toimintaa, on mahdollista, että hän saa määrätä omaisuudestaan valtuuksiensa rajoitusten sallimassa laajuudessa senkin jälkeen, kun hänet on todettu maksukyvttömäksi. Jos valtuuksia rajoitetaan, velallisen on pyydettävä pesänhoitajalta lupa tai hyväksyntä toimien toteuttamiseen, mutta jos valtuudet on pidätetty, velallisen omaisuudesta määrää pesänhoitaja.

Lähtökohtaisesti omaisuutta ei voida erottaa konkurssipesästä tai käyttää ilman tuomioistuimen lupaa, ennen kuin sovintosopimus on hyväksytty tai selvitysvaihe aloitettu. Tästä säännöstä voidaan poiketa seuraavien toimien osalta: a) sellaisen omaisuuden myynti, jota pesänhoitaja pitää välttämättömänä yrityksen toimintakyvyn takaamiseksi tai prosessin läpivientiin liittyvien käteistarpeiden täyttämiseksi, b) sellaisen omaisuuden myynti, joka ei ole välttämätöntä toiminnan jatkumiseksi, kun samalla taataan, että myytävästä omaisuudesta saatava hinta vastaa olennaisilta osin pesäluettelossa ilmoitettua arvoa, c) velallisen toiminnan jatkamisen kannalta välttämättömän omaisuuden luovuttaminen.

Viimeksi mainitussa tapauksessa, jos velalliselta ei ole pidätetty oikeutta hallita omaisuuttaan, pesänhoitaja voi määrätä ennalta ne yrityksen toimintaan tai rahaliikenteeseen liittyvät toimet, jotka velallinen voi toteuttaa itse, samoin kuin näiden toimien luonteen tai määrän. Myös velallinen voi suorittaa näitä toimia konkurssiin asettamisesta lähtien siihen asti, kun ne siirtyvät pesänhoitajan tehtäväksi.

10.2 Konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta määrääminen selvitysvaiheessa

Selvityksessä voidaan erottaa kaksi päävaihetta:

a) Selvitysmenettelyyn kuuluvat, pesänhoitajan laatiman suunnitelman mukaisesti toteutettavat toimet. Velallinen, velkojat ja työntekijöiden edustajat voivat esittää suunnitelmasta huomautuksia, minkä jälkeen suunnitelma toimitetaan tuomioistuimeen hyväksyttäväksi. Lain mukaan on pyrittävä yrityksen

säilyttämiseen aina kun mahdollista. Sen vuoksi tuotantoyksikköjen myynnistä on annettu erityissäännöksiä. Suunnitelma voidaan riitauttaa tuomioistuimessa, ja selvitysmenettelyyn kuuluvat toimet on toteutettava suunnitelmaa noudattaen. Lakiin sisältyy täydentäviä säännöksiä siltä varalta, ettei suunnitelmaa hyväksytä.

b) Saatavien maksu velkojille. Maksaminen voidaan aloittaa, vaikka selvitysmenettely olisi kesken.

On kuitenkin täsmennettävä, ettei kaikkia selvitykseen kuuluvia toimia toteuteta tässä menettelyvaiheessa. Yhteishallintovaiheessa on mahdollista realisoida tiettyä omaisuutta muussa tarkoituksessa kuin velkojen maksamiseksi velkojille. Tällainen on esimerkiksi konkurssipesään kuuluvan omaisuuden säilyttäminen velallisen liiketoiminnan ylläpitämiseksi. Eräät velkojat, kuten laivoihin tai lentokoneisiin liittyvien etuoikeuksien haltijat, voivat erottaa tämän omaisuuden konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta ja nostaa siihen liittyvän kanteen erityislainsäädännön nojalla. Myös tietyt turvaamistoimet, joita yksittäiset etuoikeutetut velkojat ovat käynnistäneet ennen konkurssiin asettamista, voivat jatkua. Samoin voivat jatkua hallinnolliset turvaamistoimet, joissa omaisuuden ulosmittauksesta on määrätty ennen konkurssipäätöksen antamista.

Selvitysmenettelyyn piiriin kuuluva omaisuus voidaan lähtökohtaisesti myydä hyvin vapaasti tuomioistuimen hyväksymän selvityssuunnitelman mukaisesti. Pesänhoitaja voi myös tehdä sopimuksen asiaan erikoistuneen yrityksen kanssa tietyn varallisuuden myymisestä, jolloin pesänhoitaja luopuu yleensä palkkiostaan tämän yrityksen hyväksi. Tähän menettelyyn sovellettavista velvoittavista säännöksistä säädettiin 25. toukokuuta 2015 annetulla lailla 9/2015. Säännökset koskevat ennen kaikkea etuoikeusasemassa oleviin saataviin liittyviä varoja ja oikeuksia. Selvityssuunnitelman ulkopuolelle jääviin toimiin sovelletaan siviilimenettelyn yhteydessä suoritettavassa ulosmittauksessa tapahtuvaa omaisuuden realisointia koskevia säännöksiä. Yleensä realisointi toteutetaan suoramyymintinä, jonka julkisuus määräytyy sen mukaan, millaisesta omaisuudesta on kyse. Omaisuutta voidaan myös luovuttaa maksuksi muille kuin julkisoikeudellisille velkojille.

Laissa on erityissäännöksiä tuotantoyksikköjen myynnistä kaikissa konkurssimenettelyn vaiheissa, ja niiden taustalla olevana periaatteena on pyrkimys yrityksen säilyttämiseen. Yhdellä myyntisopimuksella siirretäänkin kokonaisuutena kaikki omaisuus, ja erityissääntöjä sovelletaan siirrettäessä kyseessä olevan toiminnan velkoja.

Lähtökohtaisesti tuotantoyksikön myynti edellyttää kaikkien toimintaan välineellisesti liittyvien sopimusten siirtämistä ostajalle. Sen sijaan konkurssia edeltävät velat eivät siirry ostajalle, paitsi jos tämä on sidoksissa velalliseen tai jos on sovellettava yrityksen luovutusta koskevia työoikeuden säännöksiä. Tällöin tuomioistuin voi määrätä, ettei ostaja korvaa omaisuuden luovuttamisajankohtana maksamatta olevia palkkoja tai korvauksia, vaan niistä vastaa palkkatakuurahasto (Fondo de Garantía Salarial). Yrityksen jatkumisen varmistamiseksi uusi ostaja ja työntekijät voivat tehdä muutoksia työehtosopimuksiin.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssipäätöksen jälkeen sekä tavalliset että etuoikeusasemassa olevat saatavat yhdistetään konkurssipesän velkoihin velkojan kansallisuudesta ja kotipaikasta riippumatta. Tämä perustuu velkojen yhdenvertaisuuden periaatteeseen (*par conditio creditorum*) sekä aiheutuvien tappioiden tasaamiseen (*ley del dividendo*), ja sen tarkoituksena on kohdella kaikkia saatavia yhdenvertaisesti, kun velallinen on vahvistettu kykenemättömäksi maksamaan kaikkia velkojaan.

Konkurssivelkojen ja massavelkojen välillä on olennainen ero.

Massavelkoja olevat saatavat on lueteltu tyhjentävästi uudelleenlaaditun konkurssilain 242 §:ssä, joten saatavat, joita ei mainita kyseisessä momentissa, ovat konkurssisaatavia. Massavelat ovat yleensä syntyneet vasta konkurssin jälkeen joko maksukyvyttömyysmenettelyn tai velallisen toiminnan jatkumisen tuloksena, tai ne voivat perustua sopimuksen ulkopuolisiin vastuisiin. Niihin kuuluu kuitenkin myös muita velkaeriä, kuten konkurssiin asettamista edeltäneiltä 30 työpäivältä kertyneet palkkasaatavat, joiden määrä on enintään kaksi kertaa vähimmäispalkka, velallisen elatusmaksuihin liittyvät saatavat tai niiden henkilöiden saatavat, joille velallinen on lain mukaan velvollinen maksamaan elatusmaksuja.

Tällaisia saatavia syntyy myös maksukyvyttömyysmenettelyn aikana tehdyistä päätöksistä, esimerkiksi sopimuksen irtisanomisen tai purkamisen seurauksena.

Massavelkana pidetään myös puolta sellaisista uusista kassatuloista, jotka on saatu velkajärjestelysopimuksen yhteydessä.

Selvityksen yhteydessä massavelkaan kuuluvia saatavia ovat myös konkurssivelallisen saatavat, jotka ovat syntyneet sopimuksen yhteydessä mainitussa pykälässä säädetyn mukaisesti.

Massavelkoihin kuuluvat saatavat ovat ennalta vähennettävissä eli niillä on etusija kaikkiin muihin saataviin nähden, eikä korkojen kertymisen keskeytyminen vaikuta niihin.

Palkkasaatavat 30 edelliseltä työpäivältä on maksettava välittömästi. Muut massavelat maksetaan eräpäivänä. Pesänhoitaja voi kuitenkin poiketa tästä säännöstä, jos tämä on konkurssipesän edun mukaista ja omaisuuden määrä riittää kaikkien massavelkojen suorittamiseen.

Laissa on erityissäännöksiä (473 §) siltä varalta, ettei konkurssivelallisen omaisuuden otaksuta riittävän massavelkojen maksamiseen. Tällöin maksukyvyttömyysmenettely on lopetettava. Kun pesänhoitaja tulee tähän tulokseen, sen on ilmoitettava asiasta tuomioistuimelle, ja massavelat maksetaan erityismääräyksen mukaisesti.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Konkurssipäätöksessä velkojille annetaan yksi kuukausi aikaa vaatia saatavia päätöksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä. Samalla pesänhoitajalla on velvollisuus ilmoittaa asiasta yksitellen niille velkojille, joilla on velallisen asiakirjojen mukaan velvollisuus ilmoittaa saatavistaan. Tätä varten ei ole käytössä erityistä lomaketta. Sama määräaika koskee myös ulkomaille sijoittautuneita velkoja, vaikka sovellettaisiin maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 53–55 artiklaa.

Saatavia koskeva ilmoitus on annettava kirjallisesti ja osoitettava pesänhoitajalle. Ilmoituksessa on eriteltävä saatava ja annettava tarvittavat tiedot sen määrästä, hankinta- ja erääntymispäivästä, ominaisuuksista ja etuoikeusasemasta. Jos velkoja vetoaa erityiseen etuoikeuteen, sen on ilmoitettava maksuun liittyvä omaisuus ja oikeudet sekä niitä koskevat rekisteritiedot. Mukaan on liitettävä myös asiakirjatodisteet. Ilmoituksen voi tehdä sähköisesti.

Pesänhoitajan on ratkaistava kunkin saatavan kohdalla, minkä suuruinen saatava on, sisällytetäänkö se selvityksen liitteenä olevaan velkojaluetteloon, ja mikä on sen etuoikeusasema. Velkojat, jotka ovat eri mieltä saatavan etuoikeusasemasta tai määrästä tai joita ei ole sisällytetty luetteloon, voivat riitauttaa ehdotuksen kymmenen päivän kuluessa esittämällä väliintulohakemuksen, jonka tuomioistuin ratkaisee antamalla tuomion. Enintään kymmenen päivää ennen jakoluetteloehdotuksen esittämistä pesänhoitaja lähettää velkojille, joiden osoite on tiedossa, sähköpostitse luonnokset velkoja- ja pesäluettelosta. Ne velkojat, jotka ovat eri mieltä ehdotuksesta, voivat ottaa yhteyttä pesänhoitajaan ja pyytää korjaamaan mahdolliset virheet tai täyttämään tarvittavat tiedot. Ellei velkoja ilmoita saatavansa ajoissa, pesänhoitaja voi lisätä sen luetteloon. Myös tuomioistuin voi lisätä sen luetteloon ratkaistessaan velkojaluettelon riitauttamisen, mutta tällöin saatava katsotaan viimesijaiseksi. Tämän perusteella viimesijaisiksi ei kuitenkaan katsota konkurssilain 86 §:n 3 momentissa tarkoitettuja saatavia, jos niiden olemassaolo perustuu velallisen asiakirjoihin tai ne käyvät ilmi täytäntöönpanokelpoisesta asiakirjasta, jos ne on vakuutettu julkiseen rekisteriin kirjatulla reaaliavakuudella, jos ne johtuvat muulla tavalla konkurssista tai muusta oikeudellisesta menettelystä tai jos niiden määrittäminen edellyttää viranomaisen antamaa vahvistusta. Tällaisille saataville annetaan asianmukainen etuoikeusasema.

Saatavia, joista on ilmoitettu vasta määräajan päätyttyä, ei sisällytetä jakoluetteloon tälläkään tavalla, eikä niitä voida periä konkurssin yhteydessä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssisaatavat jaetaan laissa kolmeen luokkaan (269 §): etuoikeusasemassa olevat, tavalliset ja viimesijaiset saatavat. Etuoikeusasemassa olevat saatavat jaetaan edelleen erityisiin ja yleisiin saataviin, ja näiden luokkien sisällä saatavat jaetaan ryhmiin, kuten 287 §:ssä säädetään. Espanjan konkurssilainsäädännössä saatavat jaetaan automaattisesti siten, että tavallisten saatavien luokka on jäännösluokka: tavallisia saatavia ovat kaikki saatavat, jotka eivät kuulu kahteen muuhun luokkaan eli etuoikeutettuihin tai viimesijaisiin saataviin.

A) Erityisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat (270 §): Erityisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat:

1. saatavat, joiden vakuutena on vapaaehtoinen tai lakisääteinen kiinteän tai irtaimen omaisuuden kiinnitys tai ilman hallinnan siirtoa annettu pantti (prenda sin desplazamiento)
2. saatavat, joiden vakuutena on kiinnitetyn tai pantatun omaisuuden tuotto
3. kiinteän omaisuuden rakentamiseen tai korjaamiseen liittyvät saatavat, mukaan lukien työntekijöiden saatavat valmistamistaan esineistä siltä ajalta, jona ne ovat konkurssivelallisen omistuksessa tai hallussa
4. vuokraajalle tai myyjälle sekä mahdolliselle rahoittajalle kuuluvat rahoitusleasingsaatavat taikka kiinteään hintaan myydyin irtaimen tai kiinteän omaisuuden kauppaan liittyvät saatavat, jotka kohdistuvat vuokrattuun tai myytyyn omaisuuteen ja joihin liittyy maksun laiminlyöntiin perustuva omaisuuden hallintaa koskeva rajoitus, käyttökielto tai kaupanpurkuohto.
5. saatavat, joiden vakuutena on arvo-osuuksia
6. saatavat, joiden vakuutena on rekisteriin kirjattu pantti, joka kohdistuu velallisen tai kolmannen osapuolen hallussa olevaan pantattuun omaisuuteen tai oikeuksiin.

Erityinen etuoikeusasema koskee vain sitä osaa saatavasta, joka ei ylitä velkojalueteloon kirjatun asianomaisen vakuuden määrää. Loppuosa saatavasta sijoitetaan sen ominaisuuksien mukaiseen etuoikeusluokkaan.

B) Yleisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat (280 §):

1. palkkasaatavat, joilla ei tunnusteta olevan erityistä etuoikeusasemaa ja joiden määrä on kolme kertaa vähimmäispalkka kerrottuna maksamatta olevien palkkapäivien lukumäärällä; sopimusten päättymisestä johtuvat korvaukset, joiden määrä vastaa lain mukaista vähimmäismäärää, jonka laskentapohjana on enintään kolme kertaa vähimmäispalkka; sekä työtapaturmasta tai ammatitautista maksettavat, ennen konkurssipäätöstä eräntyneet korvaukset
2. konkurssivelallisen maksettavaksi lakisääteisten veloitteiden perusteella tulevia ennakonpidätyksiä ja sosiaaliturvamuksia vastaavat määrät
3. itsenäiseen ammatinharjoittamiseen perustuvat luonnollisen henkilön saatavat sekä tekijän saatavat, jotka johtuvat immateriaalioikeuden kohteena olevan teoksen käyttöoikeuksien luovuttamisesta, kuuden kuukauden ajalta ennen konkurssipäätöstä
4. verosaatavat ja muut julkisoikeudelliset saatavat sekä ne sosiaaliturvaan liittyvät saatavat, joilla ei ole erityistä etuoikeusasemaa; yleinen etuoikeusasema voi koskea enintään 50:tä prosenttia vero- ja sosiaaliturvasaatavien kokonaismäärästä
5. sopimuksen ulkopuoliseen siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvat saatavat
6. saatavat, joista saadaan uusia kassatuloja ja jotka liittyvät 71 §:n 6 momentissa säädetty edellytykset täyttävään velkajärjestelysopimukseen siltä osin, kuin niitä ei tunnusteta massavelkaan kuuluviksi
7. konkurssiin asettamista hakeneen velkojan saatavat, jotka eivät ole viimesijaisia, enintään 50 prosentin osuudelta niiden kokonaismäärästä.

C) Viimesijaiset saatavat on lueteltu 281 §:ssä:

1. saatavat, joista on ilmoitettu liian myöhään, lukuun ottamatta saatavia, joiden tunnustaminen on pakollista tai jotka on tunnustettu tuomioistuimen päätöksellä;
2. saatavat, jotka ovat sopimuksen perusteella viimesijaisia kaikkiin muihin velalliselta perittäviin saataviin nähden;
3. lisämaksuista tai koroista muodostuvat saatavat;
4. sakoista tai muista seuraamuksista muodostuvat saatavat;
5. saatavat, jotka kuuluvat henkilöille, joilla on laissa tarkoitettu erityinen side konkurssivelalliseen;
6. saatavat, jotka johtuvat konkurssipesään peräyttämisestä ja aiheutuvat sellaisten henkilöiden hyväksi, joiden todetaan tuomiossa olleen osallisina vilpillisin mielin toteutettuun riitautettuun toimeen;
7. saatavat, jotka johtuvat vastavuoroisia velvollisuuksia sisältävistä sopimuksista, tai jos kyseessä on uudelleenvoimaansaattaminen, kyseisessä pykälässä tarkoitetuissa tapauksissa.

13.1 Saatavien maksaminen

Erityisessä etuoikeusasemassa olevat saatavat maksetaan konkurssipesän omaisuudesta ja oikeuksista, tapahtuipa täytäntöönpano erikseen tai kollektiivisesti. Tällaisiin saataviin sovelletaan erityissääntöjä, joiden mukaan pesänhoitajalla on valtuus maksaa saatava konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta ilman omaisuuden realisointia ottamatta huomioon omaisuuteen kohdistuvia rasitteita. Omaisuutta on myös mahdollista myydä niin, että ostaja ottaa vastatakseen velallisen veloitteista. Tällaisen omaisuuden myynnistä on annettu erityissääntöksiä 429 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

Yleisessä etuoikeusasemassa olevat saatavat maksetaan järjestyksessä suhteessa niiden arvoon kussakin etuoikeusluokassa. Sen jälkeen maksetaan tavalliset saatavat. Tuomioistuin voi muuttaa maksujärjestystä pesänhoitajan pyynnöstä tietyin edellytyksin. Tavallisista saatavista maksetaan niiden arvoon suhteutettu osuus sen mukaan, mihin konkurssipesän varat riittävät.

Lopuksi maksetaan viimesijaiset saatavat 309 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

14.1. Velkajärjestely (Reorganización)

Velkajärjestelyillä (*procedimientos de reorganización*) voidaan tarkoittaa kahta eri tilannetta: maksukyvyttömyyden ratkaisuksi tarjottavaa sovintosopimusta tai velallisen mahdollisuutta välttää konkurssi tekemällä yrityssaneeraus- tai velkajärjestelysopimus velkojien kanssa. Molemmista säädetään konkurssilaissa.

a) Sopimus

Kun konkurssin yhteishallintovaihe on päättynyt ja konkurssipesään kuuluvan omaisuuden ja velkojen määrä on vahvistettu lopullisesti, vaihtoehtoina ovat sovittelu ja selvitys. Sovintosopimuksen aikaan saamista pidetään tietyllä tapaa parempana vaihtoehtona, sillä laissa säädetään, että sovittelu on aloitettava aina, ellei velallinen ole pyytänyt konkurssipesän selvittämistä.

Velallinen ja ne velkojat, joiden osuus veloista on yli viidennes, voivat esittää yhteishallintovaiheen päättämiseen tähtäävän sovintoehdotuksen. Velallisella on lupa esittää myös sovintoa koskeva ennakoehdotus. Tosin joiltakin velallisilta tämä mahdollisuus on evätty (tietyistä rikoksista tuomitut velalliset tai velalliset, jotka eivät ole täyttäneet tilinpäätösvelvollisuuttaan).

Sovintoa koskevalla ennakoehdotuksella pyritään siihen, että velallinen ja velkojat voisivat päästä sovintoon nopeasti käymättä läpi kaikkia maksukyvyttömyysmenettelyn vaiheita. Ehdotuksen käsittely edellyttää, että tietty prosentiosuus velkojista on hyväksynyt sen. Kun ehdotus on annettu, pesänhoitaja arvioi sen ja muut velkojat voivat ilmoittaa sen hyväksymisestä. Jos vaadittu enemmistö saavutetaan, tuomioistuin vahvistaa sovintoehdotuksen.

Sovitteluvaihe alkaa yleensä yhteishallintovaiheen lopettamis päätöksessä velkojainkokouksen päivämäärän. Jos velkojia on yli kolmesataa, käsittely tapahtuu kirjallisena. Kyseisestä ajankohdasta alkaa kuluu määräaika, jonka kuluessa velallisen ja velkojien on esitettävä sovintoehdotuksensa, joiden sisällön on täytettävä tietyt vähimmäisedellytykset. Jos kaikki edellytykset täyttyvät, tuomioistuin ottaa ehdotukset käsiteltäväksi ja välittää ne pesänhoitajan arvioitavaksi.

Velkojainkokousta johtaa tuomari. Velkojainkokous on päätösvaltainen, jos koolla olevien velkojien saatavat ovat yhteensä yli puolet tavallisten velkojen määrästä. Myös velallisen ja pesänhoitajan on oltava paikalla. Velkojainkokous käsittelee sovintoehdotukset ja äänestää niistä. Ehdotus hyväksytään, jos sitä kannattaa ehdotuksen sisällön mukaan määräytyvä, konkurssilain 124 §:ssä säädetyn mukainen enemmistö. Tämän jälkeen tuomioistuin vahvistaa velkojainkokouksessa hyväksytyt ehdotuksen. Pesänhoitaja ja velkojat, jotka eivät osallistu kokoukseen tai joilla on eväty oikeudet, voivat vastustaa ehdotusta etukäteen tietyt menettelyä noudattaen.

Sopimus tulee voimaan sinä päivänä, jona se vahvistetaan tuomioistuimessa. Samalla konkurssimenettelyn vaikutukset lakkaavat ja sopimuksen määräykset tulevat niiden sijasta voimaan. Myös pesänhoitaja lopettaa työnsä. Sovintosopimus velvoittaa velallista, tavallisia ja viimesijaisia velkojia sekä sopimuksen puolesta äänestäneitä etuoikeusasemassa olevia velkojia. Se voi velvoittaa myös muita etuoikeusasemassa olevia velkojia sen mukaan, kuinka suuri enemmistö sopimuksen hyväksyi. Kun sopimus on täytetty, tuomioistuin julistaa sopimuksen täytetyksi ja konkurssimenettelyn päättyneeksi.

Sopimus voi jäädä täyttämättä, jolloin kuka tahansa velkojista voi pyytää tuomioistuinta julistamaan sopimuksen jääneen täyttymättä.

b) Velkajärjestelysopimus konkurssin välttämiseksi

Konkurssilain julkaisemisen jälkeiset kokemukset ovat osoittaneet, että konkurssi on huono keino yrittää varmistaa yritystoiminnan jatkuminen sovintoratkaisun avulla. Tämän vuoksi 12. maaliskuuta 2014 annetussa Euroopan komission suosituksessa (suositus uudesta lähestymistavasta liiketoiminnan epäonnistumiseen ja yritysten maksukyvyttömyyteen) kehoitetaan jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteitä konkurssin välttämiseksi velan uudelleenjärjestelyä koskevilla velallisen ja velkojien välisillä sopimuksilla. Espanjan lainsäätäjät ovat ottanut konkurssilain viimeisimmässä uudistuksessa tämän mukaisesti käyttöön neljäntyyppisiä toimenpiteitä: a) perustetaan viestintäjärjestelmä, jolla velkajärjestelysopimusta koskevat neuvottelut velkojien kanssa aloittanut velallinen voi ilmoittaa asiasta etukäteen kauppa-oikeudellisia asioita käsittelevälle tuomioistuimelle, mikä lykkää velallisen velvollisuutta hakea konkurssiin asettamista ja antaa mahdollisuuden keskeyttää yksittäiset ulosmittaukset tietyissä tapauksissa tietyksi ajaksi; b) otetaan käyttöön suojakeinoja, joilla velkajärjestelysopimukset pystytään suojaamaan peräyttämiskanteilta; c) otetaan käyttöön velkajärjestelysopimusten vahvistamismenettely, joka tehostaa sopimusten vaikutusta, ja d) otetaan käyttöön kannustimia velan muuntamiseksi osakepääomaksi. Tässä kohdassa käydään läpi ainoastaan konkurssilain neljänteen lisäsäännökseen sisältyvät säännökset, jotka koskevat velkajärjestelysopimusten vahvistamista tuomioistuimissa.

Tuomioistuin voi vahvistaa velkajärjestelysopimuksen, jonka allekirjoittaneiden velkojien osuus konkurssipesän veloista on vähintään 51 prosenttia. Laissa säädetään erityissäännöksistä, jotka koskevat velkojen prosentiosuuden laskentaa sekä yhteenliittymän myöntämiä luottoja.

Menettelyssä velallinen tai velkojat esittävät hakemuksen, johon on liitetty tilintarkastajan todistus halutun laajuisen suojan edellyttämän osuuden täyttymisestä. Vähimmäismääränä on 51 prosenttia veloista. Tuomioistuin tutkii hakemuksen ja hyväksyttyään sen käsiteltäväksi keskeyttää samalla yksittäiset ulosmittaukset vahvistamismenettelyn ajaksi.

Vahvistamista koskevan päätöksen julkaisemisesta alkaa kuluu 15 päivän määräaika, jonka kuluessa asiasta eri mieltä olevat velkojat voivat riitauttaa päätöksen. Riitauttamisen perusteena voidaan käyttää ainoastaan muodollisten vaatimusten täyttymättä jäämistä tai vaaditun uhrauksen kohtuuttomuutta. Riitauttamisessa sovelletaan väliintulomenettelyä, jossa velallinen ja muut sopimuksen osapuolena olevat velkojat ovat väliintulijoina. Menettelyssä annettavasta ratkaisusta ei voi valittaa. Vahvistetun sopimuksen vaikutuksista, jotka alkavat seuraavana päivänä tuomion julkaisemisesta virallisessa lehdessä, säädetään lisäksi nimenomaisesti, että tuomioistuin voi määrätä ulosmittauksen peruutettavaksi, jos se on toteutettu velkajärjestelysopimuksen piiriin kuuluvaa velkaa koskevassa yksittäisessä ulosmittausmenettelyssä.

Tuomioistuimen vahvistuksen vaikutukset eivät rajoitu laajentamaan sovittua määräajan vaikutuksia, mikä ylittää periaatteen, jonka mukaan sopimuksen vaikutukset kohdistuvat vain sen osapuoliin. Yleisenä vaikutuksena on suoja peräyttämistä vastaan, mutta vaikutusten laajentaminen erimielisiin velkojiin riippuu hyväksymisprosentista. Näin ollen a) velkojien reaaliavakuuteen perustuva suoja ohitetaan ja b) sopimuksen vaikutukset muuttuvat asteittain sen mukaan, millaisella enemmistöllä sopimus on hyväksytty, ja ottaa huomioon, onko saatava tosiasiallisesti katettu reaaliavakuudella.

Velkojat, jotka eivät ole allekirjoittaneet velkajärjestelysopimusta mutta joihin sopimuksen vahvistaminen vaikuttaa, säilyttävät oikeutensa suhteessa yhteisvastuullisesti maksuvelvollisiin eli velallisiin tai takaajiin. Nämä eivät voi vedota velkajärjestelysopimuksen hyväksymiseen eivätkä vahvistamisen vaikutuksiin. Sopimuksen allekirjoittaneiden velkojien kohdalla sopimuksen vaikutusten säilyminen takaajien osalta riippuu siitä, mitä niiden kesken on oikeudellisesti sovittu.

Kuka tahansa velkoja, riippumatta siitä, onko hän liittynyt sopimukseen, voi pyytää sopimuksen vahvistaneessa tuomioistuimessa sopimuksen täyttämättä jättämisen toteamista. Pyyntö käsitellään väliintulomenettelyssä, eikä sitä koskevaan ratkaisuun voi hakea muutosta. Kun sopimuksen todetaan jääneen täyttämättä, velkojat voivat vaatia konkurssiin asettamista tai käynnistää yksittäisiä ulosmittauksia.

Jos sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien saatavien reaaliavakuudet realisoidaan, velkoja voi tietyin edellytyksin pidättää itselleen näin saadut varat, ellei ole sovittu toisin.

14.2 Velallisen luonnollisen henkilön vapauttaminen maksamattomista veloista

Lailla 25/2015 lisättiin Espanjan konkurssilakiin uusi 178 a §, jossa säädetään "uutena mahdollisuutena" tunnetusta järjestelystä.

Kyseisessä pykälässä poiketaan 178 §:n 2 momentin yleissäännöstä, jonka mukaan velallinen luonnollinen henkilö on vastuussa jäljelle jäävien saatavien maksamisesta, kun konkurssimenettely päätetään selvityksen tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden riittämättömyyden vuoksi.

Uuden mahdollisuuden hyödyntämiseksi velallisen on pitänyt toimia vilpittömästi. Tämä edellyttää seuraavaa:

1. Konkurssia ei katsota tahalliseksi.
2. Velallista ei ole tuomittu lainvoimaisessa tuomiossa omaisuusrikoksesta, talousrikoksesta, asiakirjaväärennöksestä, vero- tai sosiaaliturvarikoksesta tai työntekijöiden oikeuksien rikkomisesta konkurssipäätöstä edeltävien kymmenen vuoden aikana.
3. Velanmaksua koskeva tuomioistuimen ulkopuolinen sopimus on tehty tai sellainen on ainakin yritetty tehdä noudattaen 231 §:ssä lueteltuja edellytyksiä.
4. Massavelat ja etuoikeusasemassa olevat konkurssisaatavat on maksettu kokonaisuudessaan, ja lisäksi on maksettu vähintään 25 prosenttia tavallisten konkurssisaatavien määrästä, ellei aiemmin ole yritetty tehdä tuomioistuimen ulkopuolista velanmaksusopimusta.
5. Vaihtoehtoisesti edellisen kohdan kanssa:
 - i) Velallinen suostuu noudattamaan maksusuunnitelmaa.
 - ii) Tuomioistuimen tai pesänhoitajan kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyviä veloitteita ei ole laiminlyöty.
 - iii) Uutta mahdollisuutta ei ole käytetty kymmenen edellisen vuoden aikana.
 - iv) Velallinen ei ole hylännyt pätevyytensä soveltuvaa työtarjousta konkurssipäätöstä edeltävien neljän vuoden aikana.
 - v) Velkojen maksuvapautushakemuksessa hyväksytään nimenomaisesti, että vapautuksen myöntämisestä ilmoitetaan Espanjan konkurssirekisterin erikoisosassa viiden vuoden ajan.

Maksuvapautuksen myöntäminen edellyttää menettelyä, joka käynnistyy velallisen aloitteesta ja johon pesänhoitaja ja velkojat osallistuvat. Velallisen on esitettävä maksusuunnitelma sellaisille veloille, joita maksuvapautus ei koske. Nämä velat on maksettava enintään viiden vuoden kuluessa.

Kun maksusuunnitelman täytäntöönpanolle vahvistettu määräaika on kulunut umpeen eikä maksuvapautusta ole peruutettu, konkurssiasiaa vastaava tuomioistuin antaa konkurssivelallisen pyynnöstä päätöksen, jossa tunnustetaan lopullinen vapauttaminen konkurssissa suorittamatta jääneistä veloista. Tapauksen olosuhteet huomioon otettuaan ja velkojia kuultuaan tuomioistuin voi vapauttaa velallisen maksamattomista veloista lopullisesti, vaikka tämä ei olisi noudattanut maksusuunnitelmaa kokonaisuudessaan, jos velallinen on kuitenkin käyttänyt velkojen maksuun vähintään puolet sellaisista maksuvapautuksen väliaikaista myöntämistä seuraavien viiden vuoden aikana saamista tuloista, joita ei pidetä ulosmittauskelvottomina. Jos velallinen täyttää varattoman kiinnityselallisen suojaamisen edellytykset kotitalouden tulojen ja haavoittuvan perhetilanteen osalta, riittää, että hän on käyttänyt velkojen maksuun vähintään neljäsosan tuloistaan.

Vapautuksen piiriin kuuluvat kaikki tavalliset ja viimesijaiset saatavat, joita ei ole maksettu maksukyvyttömyysmenettelyn päättymispäivänä, lukuun ottamatta julkisoikeudellisia saatavia ja elatussaatavia. Erityisessä etuoikeusasemassa olevan saatavan osalta maksuvapautus koskee sitä osaa saatavasta, jota ei ole voitu kattaa vakuuden realisoinnilla.

Maksuvapautus voidaan peruuttaa minkä tahansa konkurssivelkojan aloitteesta, jos vapautuksen myöntämistä seuraavien viiden vuoden aikana havaitaan velallisen salan tulojaan, omaisuuttaan tai oikeuksiaan.

Peruuttamista voidaan vaatia niin ikään, jos maksusuunnitelman täyttämiseksi vahvistetun määräajan aikana a) ilmenee jokin seikka, joka 3 momentissa säädetyn mukaisesti estäisi vapautuksen maksamattomien velkojen suorittamisesta; b) vapautuksen ulkopuolelle mahdollisesti jääviä velkoja ei ole suoritettu maksusuunnitelman mukaisesti, tai c) velallisen taloudellinen tilanne paranee merkittävästi perinnön, testamenttisaannon tai lahjoituksen, rahapeliin tai uhkapelien ansiosta, niin että velallinen voisi suorittaa kaikki maksamatta olevat velkansa elatusvelvoitteitaan haittaamatta.

Jos tuomioistuin määrää maksuvapautuksen peruuttamisesta, velkojille palautetaan oikeus periä kaikki velkajärjestelyn päättyessä maksamatta olleet saatavansa.

14.3 Maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen

Konkurssimenettelyn päättymisen perusteet on lueteltu uudelleenlaaditun konkurssilain 465 §:ssä. Lähtökohtaisesti maksukyvyttömyysmenettely voi päättyä seuraavista syistä:

- maakunnallinen ylioikeus (Audiencia Provincial) kumoaa konkurssiin asettamista koskevan päätöksen
- sopimus todetaan täytetyksi
- konkurssipesän varat osoitetaan riittämättömäksi massavelkojen maksamiseen
- kaikki tunnustetut saatavat osoitetaan maksetuiksi tai velkojen vaatimukset täytetyiksi muilla keinoin
- kaikki velkojat luopuvat menettelystä yhteisen käsittelyvaiheen päättymisen jälkeen.

Tuomioistuimen on vahvistettava maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen, ja asianosaiset voivat vastustaa päätöstä. Laissa säädetään erityisesti tilanteesta, jossa maksukyvyttömyysmenettely päätetään velallisen omaisuuden riittämättömyyden vuoksi, kun omaisuus ei riitä massavelkojen maksamiseen. Tämä mahdollisuus voidaan tutkia velallisen pyynnöstä, ja tällöin tuomioistuin asettaa velallisen konkurssiin ja lopettaa menettelyn samalla päätöksellä.

Kun maksukyvyttömyysmenettely julistetaan päättyneeksi, lakkaavat kaikki velallisen valtuuksia koskevat rajoitukset. Laissa on erityissäännöksiä, joiden nojalla velallisena oleva luonnollinen henkilö vapautetaan veloista, joita ei ole suoritettu maksukyvyttömyysmenettelyssä. Maksuvapautusta koskevat vaatimukset vahvistetaan 486 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä. Vaatimuksena on, että velallinen on toiminut vilpittömässä mielessä ja täyttää tietyt velvoitteet. Velallisen on haettava maksuvapautusta. Asiaan liittyviä väitteitä saavat esittää sekä pesänhoitaja että velkojat. Vapautus voidaan perua tietyissä tapauksissa, kuten silloin, kun velallisen taloudellinen tilanne paranee tai kun velkoja ei noudata maksusuunnitelmaa niiden velkojen osalta, joita maksuvapautus ei kata.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Kun velallisen oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely päättyy selvityksen jälkeen, oikeushenkilö lakkaa olemasta.

Menettely päättyy sopimuksen täyttämiseen, kun velkojat ovat saaneet saatavansa sopimusmääräysten mukaisesti. Etuoikeusasemassa olevat velkojat, jotka eivät ole liittyneet sopimukseen, voivat jatkaa täytäntöönpanotoimia tai käynnistää ne tietyin edellytyksin.

Velallinen voi lakata olemasta oikeushenkilö sopimuksen täyttämisen aikana rakennemuutosten seurauksena. Tällöin sen velat siirtyvät uudelle tai sulauttavalle yritykselle.

Jos velallinen on luonnollinen henkilö, konkurssimenettelyn päättymisen selvitykseen tai pesän varojen riittämättömyyteen johtaa siihen, että velkojat voivat aloittaa yksittäiset ulosmittaukset velallista vastaan, ellei velallista ole vapautettu maksamattomista veloista 178 a §:n mukaisesti.

15.1 Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittaminen uudelleen

Velallisena olevan luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyä, joka käynnistyy viiden vuoden kuluessa hänen edellisestä selvitykseen tai konkurssipesän varojen riittämättömyyteen perustuvasta konkurssistaan, pidetään aiemman maksukyvyttömyysmenettelyn uudelleen aloittamisena.

Selvityksen tai varojen riittämättömyyden vuoksi päättyneen maksukyvyttömyysmenettelyn käsitellyt tuomioistuin antaa päätöksen menettelyn aloittamisesta uudelleen. Menettelyn kulku on sama, ja se koskee ainoastaan myöhemmän omaisuuden ja oikeuksien selvitystä.

Velkojat voivat hakea maksukyvyttömyysmenettelyn uudelleen aloittamista seuraavana vuonna sen jälkeen, kun maksukyvyttömyysmenettelyn lopettamista konkurssipesän varojen riittämättömyyden vuoksi koskeva päätös on annettu. Tarkoituksena on takaisinsaantikanteiden nostaminen. Velkojien on eriteltävä konkreettiset kanteet, jotka on pantava vireille, tai esitettävä kirjallisesti olennaiset tosiseikat, joiden perusteella konkurssi voitaisiin katsoa tahalliseksi, ellei tästä seikasta ole lausuttu päättyneenä maksukyvyttömyysmenettelyä koskevassa tuomiossa.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Uudelleenlaaditun konkurssilain 242 §:n mukaan konkurssihakemuksen ja sen käsittelyn aiheuttamat välttämättömät oikeudenkäyntikulut ovat kaikki massavelkoja. Etenkin kaikki saatavat, jotka muodostuvat konkurssihakemuksen ja -pätöksen, turvaamistoimien hyväksymisen, laissa säädettyjen tuomioistuimen ratkaisujen julkaisemisen sekä konkurssivelallisen ja pesänhoitajan menettelyssä ja väliintuloissa (kun väliintulo on lain mukaan pakollista tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden edun mukaista) avustamisen ja edustamisen osalta välttämättömistä oikeudenkäyntikuluista aina sopimuksen voimaantuloon asti tai muussa tapauksessa maksukyvyttömyysmenettelyn päättymiseen asti, lukuun ottamatta saatavia, jotka liittyvät tuomioistuimen ratkaisuja koskeviin valituksiin, jotka on hylätty kokonaan tai osittain siten, että oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta on määrätty nimenomaisesti.

Massavelkaan kuuluvia saatavia ovat saman pykälän 3 momentin mukaan myös velallisen, pesänhoitajan tai hyväksytyjen velkojen avustamisesta ja edustamisesta aiheutuvat oikeudenkäyntikulut, kun tuomioistuin käsittely jatkuu tai pannaan vireille konkurssipesään kuuluvan omaisuuden edun mukaisesti laissa säädettyllä tavalla, lukuun ottamatta säännöksiä, jotka koskevat vaatimuksen peruuttamista, muutoksenhakuoikeudesta luopumista, sovintoratkaisua ja velallisen erillistä puolustusta, tarvittaessa aina laissa säädettyihin enimmäismääriin asti.

Kun maksukyvyttömyysmenettely päätetään konkurssipesän varojen riittämättömyyden vuoksi, oikeudenkäyntikuluja koskevat saatavat maksetaan ennen muita massavelkoja, lukuun ottamatta työntekijöiden saatavia ja elatussaatavia (473 §).

Pesänhoitajan palkkiot ovat massavelkoja. Niiden suuruudesta päättää tuomioistuin lainsäädännössä vahvistetun palkkiotaulukon mukaisesti. Tällä hetkellä voimassa on edelleen 6. syyskuuta 2004 annetulla asetuksella 1860/2004 hyväksytty taulukko. Asetuksen 84 §:ssä on erityissäännöksiä taulukon määrittämisestä ja tehokkuudesta.

Laissa annetaan mahdollisuus nimittää pesänhoitajalle valtuutettuja avustajia, joiden palkkiot maksaa pesänhoitaja.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Peräyttämiskanteista on säädetty uudelleenlaaditun konkurssilain 226 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä. Kyseisiin pykäliin on tehty useita muutoksia, jotka koskevat lähinnä velkajärjestelysopimusten suojakeinoja.

Konkurssilain 226 §:ään sisältyy takaisinsaantikanteita koskeva oikeudellinen järjestelmä. Se lähtee yleisestä lausekkeesta, jonka mukaan kaikki velallisen toteuttamat toimet ovat peräytettävissä aina, kun niistä aiheutuu vahinkoa konkurssipesään kuuluvalla omaisuudelle riippumatta siitä, onko velallinen toiminut harhauttamistarkoituksessa. Jotta peräyttämisen vaikutuksilla olisi oikeusvarmuus, määritetään konkreettinen määräaika: kaksi vuotta ennen konkurssiin asettamista koskevaa päätöstä.

A) Peräyttämisen määräaika

Laissa vahvistetaan peräyttämisen määräaika: kaksi vuotta taaksepäin konkurssiin asettamista koskevan päätöksen antopäivästä.

B) Omaisuusvahingon käsite

Kriittisenä aikana toteutetut velallisen toimet ovat peräytettävissä, jos ne aiheuttavat vahinkoa konkurssipesään kuuluvalla omaisuudelle. Kantajan on osoitettava omaisuusvahinko asianmukaisesti. Espanjan konkurssilaisissa annetaan kuitenkin mahdollisuus nostaa kanne olettamien perusteella, sillä vahinkoa aiheuttavan toimen todistaminen on tavallisesti vaikeaa. Kuten muista lainkohdista käy ilmi, oikeudellinen oletama voi olla kumoamaton (iuris et de iure) tai kumottavissa (iuris tantum). Tällöin a) omaisuusvahingon oletetaan olevan kumoamaton kahdessa tapauksessa: 1) kun kyseessä on vastikkeeton käyttöön antaminen, paitsi jos kyseessä on vapaa käyttö; 2) kun kyseessä ovat maksut ja muut velvoitteiden suorittamiseen liittyvät toimet, ja velvoite on erääntynyt konkurssiin asettamista myöhemmin, paitsi jos velvoitteet on katettu reaalivakuudella; tällöin oletama hyväksytään, ellei toisin todisteta; b) omaisuusvahingon oletetaan olevan kumottavissa kolmessa tapauksessa: 1) kun kyseessä on vastikkeellinen käyttöön antaminen henkilölle, jolla on erityinen suhde konkurssivelkojaan; 2) kun kyseessä on reaalivakuuden asettaminen aiemmille velvoitteille tai aiemmat velvoitteet korvaaville uusille velvoitteille ja 3) kun kyseessä ovat maksut ja muut velvoitteiden suorittamiseen liittyvät toimet ja kun velvoitteet on katettu reaalivakuudella ja ne erääntyvät konkurssiin asettamisen jälkeen.

c) menettely:

oikeus peräyttämiskanteen nostamiseen on pesänhoitajalla. Laissa suojellaan kuitenkin velkoja pesänhoitajan laiminlyönneiltä säätämällä velkojille kuuluvasta toissijaisesta oikeudesta. Velkojan on pyydettävä pesänhoitajalta peräyttämiskanteen nostamista kirjallisesti. Jos pesänhoitaja ei nosta kannetta kahden kuukauden kuluessa pyynnöstä, velkojalla on oikeus itse nostaa kanne. Laissa on säännöksiä, joilla pyritään varmistamaan, että pesänhoitajat hoitavat tämän tehtävän tehokkaasti konkurssipesän varojen koskemattomuuden varmistamiseksi. Jos kanne koskee velkajärjestelysopimusta, oikeus nostaa kanne kuuluu yksin pesänhoitajalle eikä toissijaista oikeutta ole.

Velkajärjestelysopimusten suojelemiseksi on olemassa erityissäännöksiä, jotka on lisätty vastikään tehdyillä lainsäädäntömuutoksilla. Ne suojaavat näitä tietyin edellytyksin tehtyjä sopimuksia velkajärjestelyä koskevilta kanteilta (uudelleenlaaditun konkurssilain 604 §).

Päivitetty viimeksi: 12/04/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota  on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Maksukyvttömyys/konkurssi - Ranska

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Liikkeenharjoittajiin, käsityöläisiin, maanviljelijöihin tai muihin itsenäistä ammattitoimintaa harjoittaviin luonnollisiin henkilöihin, myös lailla tai asetuksella säänneltyjen tai nimikesuojattujen ammattien harjoittajiin, sekä yksityisoikeudellisiin oikeushenkilöihin voidaan kohdistaa pelastamismenettely (*procédure de sauvegarde*), saneerausmenettely (*procédure de redressement judiciaire*) tai konkurssimenettely (*procédure de liquidation judiciaire*).

Itsenäinen ammatinharjoittaja (*auto-entrepreneur*) voi päästä maksukyvttömyysmenettelyyn.

Pelastamismenettelyyn voi päästä vain liiketoimintaa harjoittava henkilö. Saneerauksen tai konkurssin tapauksessa henkilö on voinut jo lopettaa liiketoimintansa menettelyn tullessa vireille.

Maksukyvttömyysmenettely voidaan kohdistaa yksityisoikeudellisista oikeushenkilöistä osakeyhtiöihin, yhteisöihin (*sociétés civiles*), taloudellisiin yhteenliittyimiin (*groupements d'intérêt économique*), yhdistyksiin, ammattiliittoihin tai työpaikkaneuvostoihin (*comités d'entreprises*).

Maksukyvttömyysmenettelyyn eivät voi päästä yksityisoikeudelliset ryhmittymät, jotka eivät ole oikeushenkilöitä, kuten yhteisyritykset tai perusteilla olevat yhtiöt,

eivätkä julkisoikeudelliset oikeushenkilöt.

Nopeutettu pelastamismenettely ja nopeutettu taloudellinen pelastamismenettely

Velallinen voi turvautua nopeutettuun pelastamismenettelyyn (*procédure de sauvegarde accélérée*) tai nopeutettuun taloudelliseen pelastamismenettelyyn (*procédure de sauvegarde financière accélérée*), jos kirjanpidon on tarkastanut tilintarkastaja tai sen on laatinut kirjanpitäjä ja jos velallisen palveluksessa on yli 20 työntekijää, sen liikevaihto ilman veroja on yli 3 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on yli 1,5 miljoonaa euroa. Nopeutettuun pelastamismenettelyyn ja nopeutettuun taloudelliseen pelastamismenettelyyn voi hakeutua myös velallinen, joka on laatinut konsolidoidun tilinpäätöksen.

2 Millä edellytyksillä maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Pelastamismenettelyyn voivat hakeutua velalliset, jotka ovat ylitsepääsemättömissä vaikeuksissa mutta kykenevät vielä suorittamaan maksunsa.

Saneerausmenettely aloitetaan, kun velallinen on lakkauttanut maksunsa, koska se ei kykene vastaamaan erääntyvistä veloistaan käytössään olevilla varoilla.

Saneerauksen tarkoituksena on auttaa yritystä jatkamaan toimintaansa, säilyttämään työpaikat ja selviytymään veloista. Yrityksen johtajan on hakeuduttava menettelyyn viimeistään 45 päivän kuluessa maksujen lakkauttamisesta.

Konkurssimenettely aloitetaan, kun yrityksen maksut lakkautetaan ja kun saneerausmenettely on selvästi mahdoton.

Pelastamismenettelyyn voi hakeutua ainoastaan velallinen.

Saneeraus- tai konkurssimenettelyn aloittamisesta hakemuksen voivat sen sijaan tehdä velallisen lisäksi velkoja tai syyttäjät (*ministère public*), mikäli käynnissä ei ole (maksukyvttömyysmenettelyä edeltävää) sovittelumenettelyä (*procédure de conciliation*).

Oikeuden päätös maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisesta tulee voimaan klo 00.00 päivänä, jona päätös annetaan.

Päätös on annettava velalliselle tiedoksi kahdeksan päivän kuluessa sen tekemisestä, ja siitä on ilmoitettava selvittäjille (*praticiens de l'insolvabilité*) ja syyttäjälle, myös muihin jäsenvaltioihin, jos velallisella on niissä toimipaikkoja.

Päätös tulee voimaan kaikkien osalta välittömästi.

Maininta menettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä kirjataan viidentoista päivän kuluessa päätöksen antamisesta kaupparekisteriin (*registre du commerce et des sociétés*), ammattirekisteriin (*répertoire des métiers*) tai aloikeuden (*tribunal de grande instance*) kirjaamossa pidettävään erityisrekisteriin. Ote oikeuden päätöksestä julkaistaan siviili- ja kauppaoikeudellisten ilmoitusten virallisessa lehdessä (Bodacc, *Bulletin officiel des annonces civiles et commerciales*) ja virallisia ilmoituksia julkaisevassa lehdessä sillä paikkakunnalla, jossa velallisen päätoimipaikka tai yrityksen osoite sijaitsee.

Nopeutettu pelastamismenettely ja nopeutettu taloudellinen pelastamismenettely

Velallinen voi hakeutua myös nopeutettuun pelastamismenettelyyn ja nopeutettuun taloudelliseen pelastamismenettelyyn.

Nopeutettu pelastamismenettely voidaan aloittaa sovittelumenettelyssä olevan velallisen hakemuksesta, jos tämä osoittaa laatineensa yrityksen toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi suunnitelmaluonnoksen.

Velallisen maksujen lakkauttaminen ei estä aloittamasta nopeutettua pelastamismenettelyä, jos maksut on lakkautettu enintään 45 päivää ennen sovittelumenettelyn aloittamishakemuksen tekemistä.

Nopeutettu taloudellinen pelastamismenettely voidaan aloittaa samoin edellytyksin kuin nopeutettu pelastamismenettely, kun velallisen kirjanpito osoittaa, että velkaantumisen perusteella pelastamissuunnitelman hyväksyminen on mahdollista. Pelastamissuunnitelman voivat hyväksyä yksin velkojat, jotka ovat luottolaitostoitimikunnan (*comité des établissements de crédit*) jäseniä.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyttömyysmenettely koskee velallisen koko omaisuutta.

Jos kyse on oikeushenkilöstä, menettely koskee vain oikeushenkilön omaisuutta.

Jos velallinen on yksityisrittäjä, menettely koskee myös hänen henkilökohtaista omaisuuttaan.

Lain mukaan ns. ammattivelkojat (*créanciers professionnels*), joiden saatava liittyy ammattitoimintaan, eivät voi kuitenkaan ulosmitata liiketoimintaa, teollista toimintaa, käsityötoimintaa, maanviljelyä tai muuta itsenäistä ammattitoimintaa harjoittavan yksityisrittäjän vakituista asuntoa.

Muut rakennetut tai rakentamattomat kiinteistöt, joita ei käytetä elinkeinotoimintaan, voidaan ilmoittaa ulosmittauskelvottomiksi. Ulosmittauskelvottomuutta koskevan ilmoituksen (*déclaration d'insaisissabilité*) vahvistaa notaari, ja se julkaistaan. Ilmoituksella on vaikutuksia vain ammattivelkoihin, joiden oikeudet syntyvät julkaisemisen jälkeen.

Ilmoituksella, jonka mukaan ammattivelkojat eivät saa ulosmitata velallisen vakituista asuntoa, pyritään suojelemaan velallista ja hänen perhettään.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Omaisuutta koskevan määräysvallan poistaminen velalliselta

Pelastamis- ja saneerausmenettelyt

Kun aloitetaan pelastamis- tai saneerausmenettely, velallinen ei menetä määräysvaltaa omaisuuteensa vaan johtaa edelleen yritystään.

Pelastamismenettelyssä tuomioistuin voi nimetä selvitysmiehen (*administrateur judiciaire*), joka valvoo tai auttaa velallista liikkeenjohdossa tuomioistuimen määrittelemän tehtävän mukaisesti. Selvitysmiehen nimeäminen on pakollista, jos yrityksessä on vähintään 20 työntekijää ja sen liikevaihto ilman veroja on vähintään 3 miljoonaa euroa.

Myös saneerausmenettelyssä tuomioistuin voi nimetä selvitysmiehen, joka auttaa velallista liikkeenjohdossa tai vastaa siitä kokonaan tai osittain velallisen sijaan. Saneerausmenettelyssä selvitysmiehen nimeäminen on pakollista samoissa tapauksissa kuin pelastamismenettelyssä.

Konkurssimenettely

Kun aloitetaan konkurssimenettely, velallinen menettää hallinta- ja määräysvallan omaisuuteensa. Pesänhoitaja (*liquidateur*) käyttää velallisen liikeomaisuutta koskevia oikeuksia ja toteuttaa sitä koskevia toimia. Pesänhoitaja ottaa siis velallisen omaisuuden hallintaansa.

Selvittäjät

Selvittäjät ovat tuomioistuimen nimeämiä asiamiehiä, jotka toimivat syyttäjän valvonnassa. Selvittäjän ammatti on säännelty.

Selvittäjät ovat erityisammattin harjoittajia, jotka on merkittävä kansallisiin luetteloihin ja joiden on täytettävä tiukat soveltuvuutta ja hyvää mainetta koskevat vaatimukset.

Selvittäjiksi voidaan nimetä myös henkilöitä, joita ei mainita luettelossa mutta joilla on asian kannalta erityistä kokemusta tai erityis pätevyys.

Tuomioistuin nimeää selvittäjät menettelyn alkaessa.

Selvittäjät voidaan asettaa siviili- ja rikosoikeudelliseen vastuuseen yleisesti sovellettavassa lainsäädännössä asetetuilla edellytyksillä.

Selvittäjien palkkiot määräytyvät asetuksella vahvistettujen taulukoiden mukaisesti. Heidän palkkioistaan vastaavat velalliset tuomioistuimen määräyksestä.

Selvittäjien ja velallisen valtuudet

Selvitysmies

Selvitysmiehen nimeää lähtökohtaisesti pelastamis- tai saneerausmenettelyn aloittava tuomioistuin. Pelastamismenettelyssä velallinen voi itse ehdottaa selvitysmiestä.

Muussa tapauksessa ehdotuksen tekee syyttäjä. Selvitysmiestä ei ole pakko nimetä, jos velallisella on alle 20 työntekijää ja jos yrityksen liikevaihto ilman veroja on alle 3 miljoonaa euroa.

Nopeutetussa pelastamismenettelyssä ja nopeutetussa taloudellisessa pelastamismenettelyssä selvitysmiehen nimeäminen on aina pakollista.

Pelastamismenettelyssä velallinen ei menetä määräysvaltaa omaisuuteensa, vaan voi edelleen määrätä omaisuutensa luovutuksesta ja hallinnasta, ellei tuomioistuin toisin päättä.

Jos selvitysmies on nimetty, hän valvoo tai auttaa velallista liikkeenjohdossa tuomioistuimen määrittelemän tehtävän mukaisesti.

Saneerausmenettelyssä selvitysmies auttaa velallista liikkeenjohdossa tai vastaa siitä kokonaan tai osittain velallisen sijaan.

Selvitysmiehen on toteutettava tai määrättävä velallinen toteuttamaan oikeustoimet, joita tarvitaan, jotta yritys voi säilyttää oikeutensa velallisiinsa nähden ja tuotantokapasiteettinsa.

Selvitysmiehellä on erityisvaltuuksia: hän voi muun muassa käyttää allekirjoituksellaan sekkien kirjoituskielossa olevan velallisen pankkitilejä, vaatia voimassa olevien sopimusten jatkamista ja suorittaa tarvittavat irtisanomiset.

Toimitusmies

Tuomioistuimen on nimettävä toimitusmies kaikissa yleistäytäntöönpanomenettelyissä.

Toimitusmiehen tehtävänä on edustaa velkojia ja niiden yhteistä etua.

Hän laatii luettelon ilmoitetuista saatavista, myös palkkasaatavista, ja liittää siihen omat ehdotuksensa niiden hyväksymisestä, hylkäämisestä tai siirtämisestä toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Pesänhoitaja

Tuomioistuin nimeää pesänhoitajan konkurssiinasettamispäätöksessä.

Pesänhoitajan on tarkastettava saatavat ja realisoitava velallisen omaisuus, jotta velkojien saatavat voidaan maksaa.

Hän suorittaa irtisanomiset ja voi päättää jatkaa voimassa olevia sopimuksia.

Hän edustaa omaisuutensa määräysvallan menettänyttä velallista ja käyttää siten konkurssimenettelyn aikana useimpia tämän omaisuuteen liittyviä oikeuksia ja suorittaa sitä koskevat toimet. Sen sijaan pesänhoitaja ei voi käyttää velallisen muita kuin omaisuuteen liittyviä oikeuksia.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Kuittaminen on menettelytapa, jolla keskinäiset veloitteet lakkaavat pienempään määrään saakka.

Kuittamista voidaan käyttää ainoastaan kahden henkilön välillä, jotka ovat toinen toistensa velkoja ja velallinen.

Kuittamisella siis toteutetaan molemminpuolinen maksu, jolla keskinäiset saatavat suoritetaan.

Velallinen ei lähtökohtaisesti saa maksaa saatavia, jotka ovat syntyneet ennen pelastamis- tai saneerausmenettelyn aloittamispäätöstä.

Aiempien saatavien maksukielto ei kuitenkaan koske samanlaatuisia saatavia, jotka maksetaan kuittaamalla. Samanlaatuisiksi katsotaan keskinäiset saatavat, jotka syntyvät tai johtuvat saman sopimuksen tai sopimuskokonaisuuden täyttämisestä tai täyttämättä jättämisestä.

Jos menettelyn aloittamispäätöksen jälkeen syntyy aiempaan saatavaan liittyvä samanlaatuinen saatava, se voidaan kuitata aiempaa saatavaa vastaan, mikäli viimeksi mainitusta on tehty ilmoitus.

6 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Menettely voimassa olevien sopimusten jatkamiseksi

Maksukyvttömyysmenettelyn aloittaminen ei vaaranna velallisen ja sen kumppanien (toimittajien, asiakkaiden) välisiä sopimuksia, jotka ovat voimassa menettelyn aloituspäivänä.

Sopimus on voimassa, jos se on olemassa ja sitä täytetään menettelyn aloittamispäivänä, jos se on kestosopimus, joka ei ole kyseisenä päivänä päättynyt, tai jos se on kertasopimus, jota ei ole vielä täytetty mutta joka on jo tehty.

Voimassa olevia sopimuksia koskevat erityissäännökset eivät koske työsopimuksia.

Pelastamis- ja saneerausmenettelyt

Sopimukset pysyvät yleensä automaattisesti ennallaan.

Sopimusosapuolien on täytettävä veloitteensa siitä huolimatta, että velallinen on jättänyt sitoumuksensa täyttämättä ennen menettelyn aloittamispäätöstä.

Sopimusosapuolille maksetaan aloittamispäätöksen jälkeen tehdyistä suorituksista eräpäivänä.

Selvitysmiehellä on oikeusjärjestyksen perustuva mahdollisuus vaatia sopimuksen säilyttämistä ennallaan, jos sopimuksen mukaiset suoritukset maksetaan.

Jos selvitysmiestä ei ole nimetty, velallisella on oikeus vaatia voimassa olevien sopimusten täyttämistä saatuaan tähän suostumuksen toimitusmieheltä.

Selvitysmiehellä on myös mahdollisuus irtisanoa sopimus, joka suoritetaan tai maksetaan osissa, jos hän toteaa, ettei varoja ole riittävästi velallisen veloitteiden täyttämiseksi.

Sopimusosapuoli voi vaatia selvitysmiestä (tai velallista, ellei selvitysmiestä ole) ottamaan kantaa sopimuksen tulevaisuuteen.

Voimassa oleva sopimus irtisanoaan suoraan lain nojalla, jos selvitysmies (tai velallinen) ei ole kuukauden kuluessa vastannut vaatimukseen.

Sama pätee maksulaiminlyönteihin ja tilanteisiin, joissa sopimusosapuoli ei ole suostunut jatkamaan sopimussuhdetta.

Selvitysmies (tai velallinen, ellei selvitysmiestä ole) voi lisäksi pyytää valvovaa tuomaria irtisanoamaan voimassa olevan sopimuksen, jos se on velallista koskevan pelastamisenmenettelyn tai saneerausmenettelyn kannalta välttämätöntä eikä loukkaa kohtuuttomasti sopimusosapuolien etuja.

Konkurssimenettely

Samoin kuin pelastamis- ja saneerausmenettelyssä, kaikki voimassa olevat sopimukset säilyvät lähtökohtaisesti ennallaan. Sopimusosapuolien on siis täytettävä veloitteensa siitä huolimatta, että velallinen on jättänyt sitoumuksensa täyttämättä ennen menettelyn aloittamispäätöstä.

Sopimusosapuolille maksetaan aloittamispäätöksen jälkeen tehdyistä suorituksista eräpäivänä.

Vain pesänhoitaja voi vaatia voimassa olevien sopimusten täyttämistä velalliselle luvattun suorituksen toimittamiseksi.

Sopimusosapuoli voi vaatia pesänhoitajaa ottamaan kantaa sopimuksen tulevaisuuteen.

Voimassa oleva sopimus irtisanoaan suoraan lain nojalla, jos pesänhoitaja ei ole kuukauden kuluessa vastannut vaatimukseen. Kun velallisen suoritus koskee maksettavaa rahasummaa, sopimus irtisanoaan suoraan lain nojalla sinä päivänä, jona sopimusosapuoli saa tiedon pesänhoitajan päätöksestä olla jatkamatta sopimusta tai jona maksu laiminlyödään, jos sopimusosapuoli ei suostu jatkamaan sopimussuhdetta.

Jos suoritus ei koske rahasumman maksamista, pesänhoitaja voi myös pyytää valvovaa tuomaria irtisanoamaan sopimuksen, jos se on konkurssimenettelyn kannalta välttämätöntä eikä loukkaa kohtuuttomasti sopimusosapuolien etuja.

Voimassa olevien sopimusten siirtäminen

Jos yritys määrätään pelastamis-, saneeraus- tai konkurssimenettelyn yhteydessä luovutettavaksi kokonaan tai osittain, tuomioistuin voi määrätä, että toiminnan jatkamiselle välttämättömät leasing-, vuokra- taikka tavaroiden tai palveluiden toimitussopimukset siirretään.

Sopimusosapuoli, jonka sopimusta ei ole siirretty, voi pyytää valvovaa tuomaria irtisanoamaan sopimuksen, ellei selvitysmies (tai velallinen, ellei selvitysmiestä ole) taikka pesänhoitaja pyydä sopimuksen täytäntöönpanon jatkamista.

7 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Maksukyvttömyysmenettelyn yhteydessä velkojien on vedottava oikeuksiinsa velallista vastaan vain menettelyn yhteydessä. Ne eivät voi esittää kukin erikseen maksuvaatimuksia velalliselle.

Päätös konkurssin raukeamisesta varojen puutteen vuoksi ei palauta velkojille oikeutta nostaa erilliskanteen velallista vastaan.

Tästä säännöstä poiketaan seuraavissa tapauksissa:

Kanne koskee konkurssimenettelyn aikana perinnöksi saatua omaisuutta.

Saatava on peräisin rikoksesta, johon velallisen on osoitettu syyllistyneen, tai se koskee velkojan henkilöön liittyviä oikeuksia.

Saatava on peräisin petollisista menettelytavoista sosiaaliturvalaitosten vahingoksi. Saatavan laiton alkuperä osoitetaan joko oikeuden päätöksellä tai sosiaaliturvalaitoksen määräämällä seuraamuksella.

Velkojien oikeus erilliskanteen nostamiseen palautuu myös seuraavissa tapauksissa:

Velallinen on julistettu henkilökohtaiseen konkurssiin.

Velallisen on katsottu syyllistyneen konkurssirikokseen.

Velallinen – omaisuutensa miltä tahansa osalta – tai oikeushenkilö, jonka johdossa velallinen on toiminut, on aiemmin asetettu konkurssimenettelyyn, joka on rauennut varojen puutteen vuoksi alle viisi vuotta ennen häneen kohdistetun toisen menettelyn aloittamista, tai velallinen on kyseistä päivämäärää edeltävien viiden vuoden aikana saanut kaikki velkansa anteeksi.

Menettely on aloitettu maksukyvttömyysmenettelyistä 29 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna alueellisena maksukyvttömyysmenettelyinä.

Lisäksi yhtä tai useampaa velkojaa koskevan petoksen tapauksessa tuomioistuin antaa luvan jatkaa velkojien velallista vastaan nostamien yksittäisten kanteiden käsittelyä. Tuomioistuin antaa ratkaisunsa menettelyn päättyessä kuultuaan velallista, pesänhoitajaa ja tilintarkastajia tai kutsuttuaan nämä paikalle asianmukaisella tavalla. Se voi antaa ratkaisunsa myös menettelyn jälkeen asianosaisten vaatimuksesta, samoin edellytyksin.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Maksukyvttömyysmenettelyn aloittamis päätös keskeyttää tai estää sellaisten kanteiden vireillepanon velallista vastaan, joilla vaaditaan tietyn rahasumman maksamista tai tietyn sopimuksen purkamista rahasummien maksamatta jättämisen vuoksi.

Myös täytäntöönpanomenettelyt ja turvaamistoimet keskeytyvät.

Ennen yleistäytäntöönpanomenettelyn aloittamista vireille pantujen velkojien kanteiden käsittely keskeytetään tai sitä lykätään.

Tämä koskee kaikkia aiempia velkoja riippumatta siitä, onko niillä vakuuksia vai ei.

Kanteiden käsittely keskeytetään, kunnes kanteen nostanut velkoja on ilmoittanut saatavansa.

Vireillä olevan asian käsittely keskeytetään, kunnes kanteen nostanut velkoja on ilmoittanut saatavansa.

Sen jälkeen asian käsittelyä jatketaan ilman eri toimenpiteitä, mutta tavoitteena on ainoastaan saatavan toteaminen ja sen määrän vahvistaminen ilman velallisen velvoittamista suoritukseen.

Muita kuin edellä mainittuja kanteita ja täytäntöönpanomenettelyjä jatketaan huomautusajan kuluessa velallista vastaan toimitusmiehen nimeämisen jälkeen ja selvitysmiestä vastaan, jos tämän tehtävänä on toimia velallisen avustajana tai edustajana, tai kun toimitusmies tai selvitysmies ovat tehneet aloitteen oikeudenkäynnin jatkamisesta.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

Pelastamis- ja saneerausmenettelyt

Pelastamissuunnitelman hyväksymistä varten velkoja kuullaan maksuajoista tai velkojen anteeksiannosta.

Selvitysmies (tai velallinen, ellei selvitysmiestä ole) toimittaa ehdotuksen velkoja edustavalle toimitusmiehelle.

Toimitusmies pyytää ehdotukseen suostumuksen kultakin saatavansa ilmoittaneelta velkojalta joko erikseen tai yhteisesti.

Toimitusmies ei ole velvollinen kuulemaan velkoja, joiden maksuehtoja suunnitelmaluonnos ei muuta tai joiden maksu määrätään siinä suoritettavaksi kokonaan käteismaksuna heti suunnitelman vahvistamisen tai saatavien hyväksymisen jälkeen.

Velkojatoimikunnat

Kun velallisen palveluksessa on yli 150 työntekijää ja sen liikevaihto on yli 20 miljoonaa euroa, perustetaan velkojatoimikuntia, joiden tehtävänä on antaa lausuntoja velkojen selvityssuunnitelman luonnoksesta. Tuomioistuin voi päättää soveltaa näitä säännöksiä myös kynnysarvot alittavissa yrityksissä.

Velkojatoimikunnissa järjestetään eri velkojaryhmien erilliskokouksia, jotta velkojaryhmille voidaan esittää ehdotuksia, joista ne voivat keskustella ja päättää yhteisesti. Tämä tarkoittaa, että velkojien vähemmistön on kokouksissa taivuttava velkojien enemmistön päätökseen.

Tällaisia toimikuntia ovat luottolaitostoimikunta, joka koostuu rahoitusyhtiöistä, luottolaitoksista tai vastaavanlaisista laitoksista, ja tärkeimmistä tavara- tai palvelutoimittajista koostuva toimikunta. Jos velkojina on joukkovelkakirjojen haltijoita, kutsutaan kokoon kaikkien Ranskassa tai sen ulkopuolella liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjojen haltijoiden yleinen velkojainkokous, jossa keskustellaan velkojatoimikuntien hyväksymisestä suunnitelmaluonnoksesta.

Selvitysmiehen on kuultava velkojatoimikuntia suunnitelmaluonnoksesta ja toimikuntien on hyväksyttävä suunnitelma äänestyksessä, ennen kuin tuomioistuin voi antaa ratkaisunsa.

Jos velkojatoimikuntia on perustettu, kaikki niiden jäseninä olevat velkojat voivat laatia velallisen esittämää suunnitelmaluonnosta koskevia vaihtoehtoisia ehdotuksia.

Suunnitelmaluonnoksen voi siis laatia velallinen (tarvittaessa selvitysmiehen avustuksella) tai saneerausmenettelyssä selvitysmies velallisen myötävaikutuksella, mutta se voi perustua myös velkojatoimikuntiin kuuluvien velkojien aloitteeseen. Jos toimikuntien hyväksymä suunnitelma poikkeaa velallisen tai selvitysmiehen kannattamasta suunnitelmasta, molemmat suunnitelmat voidaan toimittaa tuomioistuimelle kilpailevina ehdotuksina.

Nopeutettu pelastamismenettely

Jos aloitetaan nopeutettu pelastamismenettely, on muodostettava velkojatoimikunnat eli luottolaitostoimikunta sekä tavara- ja palvelutoimittajien toimikunta.

Tarvittaessa on myös pidettävä joukkovelkakirjojen haltijoiden yleinen velkojainkokous.

Toimikuntiin kuulumattomia velkoja kuullaan lisäksi erikseen.

Nopeutettu taloudellinen pelastamismenettely

Nopeutetussa taloudellisessa pelastamismenettelyssä on velvollisuus muodostaa ainoastaan luottolaitostoimikunta ja tarvittaessa järjestää joukkovelkakirjojen haltijoiden yleinen velkojainkokous.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Velallisen omaisuus voidaan realisoida, jos yritys luovutetaan kokonaan tai osittain, taikka yksittäisten luovutusten yhteydessä. Näihin toimiin sovelletaan eri sääntöjä.

Tuomioistuin määrää yrityksen luovutuksesta, selvittäjä ei tee sitä.

Pelastamismenettelyssä yrityksestä voidaan luovuttaa vain osa. Saneeraus- ja konkurssimenettelyssä luovutus voi koskea koko yritystä tai osaa siitä.

Siinä tapauksessa tuomioistuin asettaa päätöksessään määräpäivän, johon mennessä ostotarjoukset on jätettävä toimitusmiehelle, pesänhoitajalle tai tarvittaessa selvitysmiehelle. Tarjoukset on tehtävä kirjallisesti, ja niissä on oltava tietyt pakolliset tiedot.

Yksittäisissä varojen luovutuksissa noudatetaan erilaisia sääntöjä.

Jos velallinen ei ole menettänyt määräysvaltaa omaisuuteensa, hän voi pelastamis- ja saneerausmenettelyn aikana edelleen määrätä omaisuutensa käytöstä, ellei selvitysmiehen tehtävistä muuta johdu.

Jos omaisuuden realisointiin johtava luovutustoimi ei kuulu yrityksen juoksevaan hallintoon, siihen on saatava valvovan tuomarin ennakkolupa.

Pelastamis- ja saneeraus suunnitelman edetessä velallinen saa takaisin kaikki omaisuuttaan koskevat valtuudet.

Konkurssimenettelyssä pesänhoitajan on saatava valvovan tuomarin lupa omaisuuden luovutukseen.

Kiinteä omaisuus myydään pakkohuutokaupalla (*adjudication judiciaire*). Valvova tuomari vahvistaa lähtöhinnan ja myyntiehdot. Valvova tuomari voi myös antaa luvan myyntiin vapaaehtoisella huutokaupalla (*adjudication amiable*), mutta hän vahvistaa lähtöhinnan. Lisäksi hän voi vahvistamalla hinnalla ja ehdoilla antaa luvan myyntiin kahdenkeskisellä sopimuksella (*vente de gré à gré*).

Pesänhoitaja jakaa sen jälkeen myynnin tuoton velkojien maksunsaantijärjestyksen mukaan.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Kaikki ennen menettelyn aloittamis päätöstä syntyneet saatavat on ilmoitettava siitä riippumatta, minkä laatuista ne ovat tai mitkä ovat niiden ominaispiirteet.

Saatavat voivat olla kauppa- tai siviilioikeudellisia, hallinto-oikeudellisia (valtiokonttori, sosiaalivastus- ja sosiaaliturvalaitokset) tai rikosoikeudellisia (sakot).

Ne voivat olla vakuudettomia tai etuoikeutettuja, erääntyneitä tai määräaikana maksettavia, selviä tai ehdollisia. Nämä säännökset eivät koske palkansaajia.

Menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen asianmukaisesti syntyneet saatavat maksetaan niiden erääntyessä, jos ne liittyvät menettelyn toteuttamiseen tai ovat vastiketta velalliselle tämän elinkeinotoimintaa varten tehdystä suorituksesta.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Kaikki velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen menettelyn aloittamis päätöstä, ovat velvollisia ilmoittamaan saatavansa. Pelastamis- ja saneerausmenettelyissä ne ilmoitetaan toimitusmiehelle ja konkurssimenettelyssä pesänhoitajalle.

Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun menettelyn aloittamis päätös on julkaistu virallisesti.

Velallinen voi myös itse ilmoittaa jonkin velkojansa saatavan samoin edellytyksin.

Ilmoitus on tehtävä myös saatavista, jotka ovat syntyneet menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen eli jotka eivät ole etuoikeutettuja sen perusteella, että ne ovat yritykselle hyödyllisiä tai liittyvät menettelyn tarpeisiin. Saatavaa koskevassa ilmoituksessa on mainittava erääntyneet ja erääntyvät summat, eräpäivät, nykyisen etuoikeuden tai vakuuden luonne ja korkojen laskentatapa.

Ilmoitusta ei tarvitse laatia tiettyyn muotoon. Siinä on vain todettava yksiselitteisesti, että velkoja vaatii saatavansa maksamista, pyytää saatavan kirjaamista saatavaluetteloon ja haluaa osallistua menettelyyn.

Toimitusmies laatii ilmoitetuista saatavista luettelon saatuaan velallisen huomautukset. Hän liittää luetteloon ehdotuksensa saatavien hyväksymisestä, hylkäämisestä tai siirtämisestä toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Luettelo toimitetaan valvovalle tuomarille ja annetaan tiedoksi selvitysmiehelle.

Valvova tuomari tarkastaa saatavan olemassaolon, määrän ja luonteen ilmoituksen laatijan esittämän näytön perusteella sekä kuultujen tahojen ja toimitusmiehen mahdollisesti esittämien seikkojen perusteella, ennen kuin hyväksyy tai hylkää saatavan.

Velkojat, jotka eivät ole ilmoittaneet saataviaan määräajassa, menettävät oikeutensa. He eivät siis voi osallistua jakotoimenpiteisiin eivätkä vaatia jako-osuuksia suunnitelman hyväksymisen tai velallisen varojen realisoinnin tapauksessa, jos valvova tuomari ei palauta heidän oikeuksiaan.

Jos oikeudenmenetys kumotaan, he voivat hakemuksesta osallistua velallisen omaisuuden myöhempään jakoihin.

Nopeutettu pelastusmenettely ja nopeutettu taloudellinen pelastusmenettely

Velallinen laatii luettelon jokaisen sovitteluluon osallistuneen velkojan saatavista, joista on tehtävä saatavailmoitus. Velallisen tilintarkastaja vahvistaa luettelon, ja se toimitetaan tuomioistuimen kirjaamoon.

Toimitusmies lähettää luettelosta jokaiselle velkojalle tämän saatavaa koskevan otteen.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksusaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Etuoikeutetulla velkojalla on vakuus, joka takaa, että velallinen suorittaa hänelle kuuluvat maksut ennen kuin maksuja suoritetaan muille, vakuudettomille velkojille, jos aloitetaan velallista koskeva yleistäytäntöpanomenettely.

Velkoja voi olla etuoikeutettu,

koska hänellä on vakuus, jonka velallinen on antanut hänelle tai jonka hän on saanut oikeudessa, tai

koska laissa säädetään, että hän on asemansa vuoksi etuoikeutettu.

Kaikki etuoikeutetut velkojat eivät ole tasavertaisia. Kun useampi etuoikeutettu velkoja kilpailee keskenään, heidän maksunsa suoritetaan lain säätämässä järjestyksessä mutta kuitenkin aina ennen vakuudettomia velkoja.

Vakuudettomien velkojen saatavat maksetaan velallisen jäljellä olevista varoista etuoikeutetuille velkojille suoritettujen maksujen jälkeen. Jako tapahtuu yhdenvertaisesti velkojen saatavien suuruuden mukaisessa suhteessa.

Etuoikeusjärjestykset

Pelastamis- ja saneerausmenettelyt

Kiinteistön myyntihinnan realisointi velkojen kesken tapahtuu seuraavassa järjestyksessä:

kaikkein etuoikeutetuimmat palkkasaatavat: palkkojen maksu menettelyn aloittamis päätöstä edeltävältä kuudeltakymmeneltä työpäivältä oikeudenkäyntikulut, jotka ovat syntyneet asianmukaisesti menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen menettelyn toteuttamiseksi: kulut, jotka liittyvät varojen säilyttämiseen ja realisointiin sekä myyntihinnan jakamiseen velkojen kesken (inventointi- ja julkaisemiskulut, toimitusmiesten palkkiot jne.)

saatavat, joiden vakuutena on sovittelussa saatu etuoikeus: tästä voivat hyötyä velkojat, jotka tuovat yritykseen uusia käteisvaroja tai toimittavat uuden tavaran tai palvelun yritystoiminnan jatkamiseksi ja säilyttämiseksi

menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen syntyneiden saatavien etuoikeus: saatavat, jotka ovat syntyneet menettelyn toteuttamiseksi tai toiminnan jatkamiseksi tilapäisesti, tai saatavat, jotka ovat vastiketta velallisen toiminnan jatkamisen aikana tai pesänhoitajan säilyttämien voimassa olevien sopimusten täyttämiseksi tehdystä suorituksesta, tai saatavat, jotka ovat syntyneet velallisena olevan luonnollisen henkilön jokapäiväisten tarpeiden täyttämiseksi saatavat, joiden vakuutena on työntekijöiden yleinen etuoikeus: palkkojen maksaminen menettelyn aloittamis päätöstä edeltävältä kuudelta työkuukaudelta saatavat, joiden vakuutena on erityinen etuoikeus tai kiinnitys

vakuudettomat saatavat.

Irtaimiston myyntihinnan realisointi velkojen kesken tapahtuu seuraavassa järjestyksessä:

saatavat, joilla on erityinen irtaimistovakuus ja siihen liittyvä panttioikeus

kaikkein etuoikeutetuimmat palkkasaatavat: palkkojen maksu menettelyn aloittamis päätöstä edeltävältä kuudeltakymmeneltä työpäivältä oikeudenkäyntikulut, jotka ovat syntyneet asianmukaisesti menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen menettelyn toteuttamiseksi: kulut, jotka liittyvät varojen säilyttämiseen ja realisointiin sekä myyntihinnan jakamiseen velkojen kesken (inventointi- ja julkaisemiskulut, toimitusmiesten palkkiot jne.)

saatavat, joiden vakuutena on sovittelussa saatu etuoikeus: tästä voivat hyötyä velkojat, jotka tuovat yritykseen uusia käteisvaroja tai toimittavat uuden tavaran tai palvelun yritystoiminnan jatkamiseksi ja säilyttämiseksi

menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen syntyneiden saatavien etuoikeus: saatavat, jotka ovat syntyneet menettelyn toteuttamiseksi tai toiminnan jatkamiseksi tilapäisesti, tai saatavat, jotka ovat vastiketta velallisen toiminnan jatkamisen aikana tai pesänhoitajan säilyttämien voimassa olevien sopimusten täyttämiseksi tehdystä suorituksesta, tai saatavat, jotka ovat syntyneet velallisena olevan luonnollisen henkilön jokapäiväisten tarpeiden täyttämiseksi valtion saatavien etuoikeus

saatavat, joiden vakuutena on erityinen irtaimistoon liittyvä etuoikeus ilman panttioikeutta

saatavat, joiden vakuutena on muita yleisiä irtaimistoon liittyviä etuoikeuksia

vakuudettomat saatavat.

Konkurssimenettely

Kiinteistön myyntihinnan realisointi velkojen kesken tapahtuu seuraavassa järjestyksessä:

kaikkein etuoikeutetuimmat palkkasaatavat: palkkojen maksu menettelyn aloittamis päätöstä edeltävältä kuudeltakymmeneltä työpäivältä oikeudenkäyntikulut, jotka ovat syntyneet asianmukaisesti menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen menettelyn toteuttamiseksi: inventointi- ja julkaisemiskulut, toimitusmiesten palkkiot jne.)

saatavat, joiden vakuutena on sovittelussa saatu etuoikeus: tästä voivat hyötyä velkojat, jotka tuovat yritykseen uusia käteisvaroja tai toimittavat uuden tavaran tai palvelun yritystoiminnan jatkamiseksi ja säilyttämiseksi
saatavat, joilla on erityisiä kiinteistövakuuksia
menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen syntyneiden saatavien etuoikeus: saatavat, jotka ovat syntyneet menettelyn toteuttamiseksi tai toiminnan jatkamiseksi tilapäisesti, tai saatavat, jotka ovat vastiketta velallisen toiminnan jatkamisen aikana tai pesänhoitajan säilyttämien voimassa olevien sopimusten täyttämiseksi tehdystä suorituksesta, tai saatavat, jotka ovat syntyneet velallisenä olevan luonnollisen henkilön jokapäiväisten tarpeiden täyttämiseksi vakuudettomat saatavat.

Irtaimiston myyntihinnan realisointi velkojien kesken tapahtuu seuraavassa järjestyksessä:

saatavat, joilla on erityinen irtaimistovakuus ja siihen liittyvä panttioikeus
kaikkein etuoikeutetuimmat palkkasaatavat: palkkojen maksu menettelyn aloittamis päätöstä edeltävältä kuudeltakymmeneltä työpäivältä oikeudenkäyntikulut, jotka ovat syntyneet asianmukaisesti menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen menettelyn toteuttamiseksi: inventointi- ja julkaisemiskulut, toimitusmiesten palkkiot jne.)

saatavat, joiden vakuutena on sovittelussa saatu etuoikeus:
menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen syntyneiden saatavien etuoikeus: saatavat, jotka ovat syntyneet menettelyn toteuttamiseksi tai toiminnan jatkamiseksi tilapäisesti, tai saatavat, jotka ovat vastiketta velallisen toiminnan jatkamisen aikana tai pesänhoitajan säilyttämien voimassa olevien sopimusten täyttämiseksi tehdystä suorituksesta, tai saatavat, jotka ovat syntyneet velallisenä olevan luonnollisen henkilön jokapäiväisten tarpeiden täyttämiseksi
saatavat, joiden vakuutena on irtaimistokiinnitys, tai saatavat, joiden vakuutena on koneille ja laitteille tai työvälineille asetettu pantti
valtion saatavien etuoikeus

saatavat, joilla on erityinen irtaimistovakuus ilman panttioikeutta
irtaimistoon liittyvät muut etuoikeudet (siviililain 2331 §) ja palkkojen yleinen etuoikeus
vakuudettomat saatavat.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Pelastamis- ja saneerausmenettelyt

Pelastamis- ja saneerausmenettelyjen tarkoituksena on laatia yritykselle suunnitelma sen pelastamiseksi, toiminnan jatkamiseksi, työpaikkojen säilyttämiseksi ja velkaselvityksen suorittamiseksi. Pelastamis- tai saneeraus suunnitelma voidaan vahvistaa vain, jos nämä edellytykset täyttyvät. Pelastamis menettelyssä velallinen ja saneerausmenettelyssä selvitysmies tai velkoja, jos velkojatoimikuntia on perustettu, laatii suunnitelmaluonnoksen, jos yrityksen pelastamiseen on vakavasti otettava mahdollisuus. Suunnitelmassa on kolme osaa: taloutta ja rahoitusta koskeva osa, jossa määritetään saneeraus näkymät liiketoimintamahdollisuuksien ja -tapojen, markkinatilanteen ja käytettävissä olevien rahoituskeinojen perusteella

velan selvitystapojen määrittely ja mahdolliset vakuudet, jotka yrityksen johtajan on annettava velkaselvityksen toteuttamiseksi sosiaalinen osa, jossa esitetään ja perustellaan työpaikkojen määrä ja näkymät sekä toiminnan jatkamiseksi kaavailut sosiaaliset edellytykset. Kun suunnitelmaan sisältyy taloudellisista syistä tehtäviä irtisanomisia, siinä esitetään jo toteutetut toimenpiteet ja määritellään toimet, joilla edistetään irtisanomisuhan alla olevien työntekijöiden uudelleen työllistymistä ja irtisanomiskorvausten maksamista.

Suunnitelmassa mainitaan kaikki suunnitelman toteuttamiseen velvoitettujen henkilöiden antamat sitoumukset, jotka ovat välttämättömiä yrityksen saneeraamiseksi.

Sen jälkeen tuomioistuimien tekee päätöksen suunnitelmaluonnoksesta, jonka velallinen tai jokin velkojista sille esittää.

Tuomioistuimen ratkaisu pelastamis- tai saneeraus suunnitelman tai liikkeenluovutus suunnitelman vahvistamisesta on oikeudellinen päätös. Suunnitelmassa otetaan kantaa myös sopimussuhteisiin, jos velkojatoimikuntia on perustettu.

Suunnitelma voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta, maanviljelijöiden tapauksessa viisitoista vuotta.

Tuomioistuimien nimeää suunnitelman ajaksi selvitys- tai toimitusmiehen suunnitelman toteuttamista valvovaksi asiamieheksi.

Suunnitelman vahvistaminen päättää huomautusajan. Velallinen saa takaisin määräysvallan omaisuutensa ja voi ryhtyä jälleen johtamaan yritystään sillä varauksella, että hän toteuttaa toimenpiteet, jotka tuomioistuimien on hänelle suunnitelmassa määrännyt.

Velallisen onkin noudatettava suunnitelman määräyksiä kaikilta osin.

Jos velallinen ei täytä sitoumuksiaan tai jos yrityksen maksut lakkaavat pelastamis- tai saneeraus suunnitelman toteuttamisen aikana, velallisen suunnitelma voidaan purkaa ja menettelyä jatkaa.

Menettelyn muuttaminen konkurssiksi

Velallinen voidaan julistaa konkurssiin yrityksen pelastamisesta tai saneeraamisesta annetulla oikeuden päätöksellä käynnistetyn huomautusajan kuluessa tai sen päättyessä.

Tuomioistuimen on julistettava velallinen konkurssiin heti, jos yritystoiminnan jatkaminen osoittautuu mahdottomaksi tai ellei liikkeenluovutus suunnitelmaa voida saneerausmenettelyssä vahvistaa.

Velallisenä olevan luonnollisen henkilön veloitteiden päättymisen konkurssissa

Velallinen menettää määräysvallansa päivänä, jona hänet julistetaan konkurssiin, ja määräysvallan menetys jatkuu konkurssin päättymiseen saakka, jolloin hän saa oikeutensa takaisin ja voi jälleen harjoittaa liiketoimintaa.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Pelastamis- tai saneeraus suunnitelman toteutuksen päättymisen ei anna velkojille oikeutta periä velalliselta saataviaan oikeusteitse, jos he eivät ole tehneet saatavistaan ilmoitusta.

Erilliskanteita voidaan alkaa jälleen ajaa vain siinä poikkeustapauksessa, että konkurssi raukeaa varojen puutteen vuoksi.

Ajankohta, jona maksukyvttömyysmenettely katsotaan päättyneeksi

Huomautusaika alkaa päivänä, jolloin oikeuden päätös menettelyn aloittamisesta tehdään, ja päättyy päivänä, jolloin tuomioistuimien vahvistaa pelastamis- tai saneeraus suunnitelman tai julistaa yrityksen konkurssiin.

Pelastamis- ja saneerausmenettelyissä yrityksen toiminta jatkuu huomautusaikana, ja velallinen johtaa periaatteessa edelleen yritystään tietyin rajoituksin.

Jos yrityksen pelastamiseen on vakavasti otettava mahdollisuus, huomautusaika päättyy pelastamis- tai saneeraus suunnitelman vahvistamiseen.

Pelastamis- tai saneeraus suunnitelman vahvistaminen palauttaa velallisen oikeuden määrätä asioistaan mutta ei kuitenkaan päätä menettelyä.

Menettely nimittäin päättyy, kun valvova tuomari on hyväksynyt selvitys- ja toimitusmiesten laatiman lopullisen selvityksen tehtävistään. Tällöin

tuomioistuimen presidentti antaa menettelyn päättämistä määräyksen. Se on oikeushallinnon toimenpide, johon ei voida hakea muutosta.

Menettely saatetaan siis oikeudellisesti päätökseen määräyksen antopäivänä.

Menettelyn vaikutukset eivät kuitenkaan pääty sen päättämistä annettuun määräykseen, koska pelastamis- tai saneeraus suunnitelma on edelleen voimassa.

Velallisen on noudatettava suunnitelman määräyksiä kaikilta osin.

Jos velallinen ei täytä sitoumuksiaan tai jos yrityksen maksut lakkaavat pelastamis- tai saneeraussuunnitelman toteuttamisen aikana, velallisen suunnitelma voidaan purkaa ja menettelyä jatkaa.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Menettelyn kustannuksista vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena oleva yritys.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Kun tuomioistuin aloittaa saneeraus- tai konkurssimenettelyn, velallisen maksujen lakkaamispäiväksi katsotaan lähtökohtaisesti menettelyn aloittamispäätöksen antamispäivä.

Tuomioistuin voi kuitenkin vahvistaa maksujen lakkaamispäiväksi päivämäärän, joka on enintään 18 kuukautta aiempi kuin maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamispäivä.

Ajanjaksoa, joka alkaa maksujen lakkaamispäivänä ja päättyy saneeraus- tai konkurssimenettelyn aloittamispäivänä, kutsutaan tällöin kriittiseksi ajaksi.

Jos velallinen toteuttaa kriittisenä aikana vilpillisiä oikeustoimia, ne peruutetaan.

Kriittisenä aikana toteutettujen oikeustoimien mitätöinti kuuluu menettelyä käsittelevän tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.

Mitätöintikanteen voivat nostaa ainoastaan selvitysmies, toimitusmies, pesänhoitaja ja syyttäjät.

Velkojat voivat nostaa erikseen tai yhteisesti toimitusmiehen välityksellä kanteen velallisen oikeustoimien mitätöimiseksi.

Oikeustoimi on kaikkien osalta mitätön ja takautuvasti pätemätön.

Sääntöjenvastaisia oikeustoimia koskee mitätöintipakko 12 seuraavassa tapauksessa:

kiinteistön tai irtaimiston siirtoa koskevat vastikkeettomat oikeustoimet

vaihtosopimukset, joissa velallisen velvoitteet ovat huomattavasti suuremmat kuin toisen osapuolen velvoitteet

millä tahansa tavalla suoritettavat maksut, jotka koskevat maksupäivänä erääntymättömiä velkoja

erääntyneitä velkoja koskevat maksut, jotka on suoritettu muulla tavoin kuin käteisenä, vekseleinä, tilisiirtoina, luovutuskirjoina tai millä tahansa muulla liikesuhteissa yhteisesti hyväksytyllä maksutavalla

pantatun omaisuuden vuoksi tehdyt rahasummien talletukset ja konsignaatiot lainvoimaiseksi tulleen oikeuden päätöksen puuttuessa

velallisen omaisuuteen aiemmin otettujen velkojen perusteella muodostetut sopimukseen perustuvat kiinnitykset, tuomioistuimelta haetut kiinnitykset sekä puolisoiden väliset lailliset kiinnitykset (*hypothèque légale des époux*) ja panttioikeudet

turvaamistoimet paitsi silloin, kun ulosmittausmerkintä tai ulosmittaus on tehty ennen maksujen lakkauttamispäivää

yrityksen työntekijöiden saamat ja käyttämät optio-oikeudet

omaisuuserien tai oikeuksien siirtäminen hoidettavaksi uskottuun omaisuuteen (*patrimoine fiduciaire*), paitsi jos siirto on tehty samanaikaisesti otetun velan vakuutena

omaisuudenhallintasopimuksen (*contrat de fiducie*) täydennykset, jotka vaikuttavat oikeuksiin tai omaisuuseriin, jotka on jo siirretty hoidettavaksi uskottuun omaisuuteen ennen täydennystä otettujen velkojen vakuudeksi

kun velallinen on yksityisyrittäjä, jonka vastuu on rajoitettu (*entrepreneur individuel à responsabilité limitée*), omaisuuserän kohdentaminen

elinkeinotoimintaan tai muutokset elinkeinotoimintaan kohdennetussa omaisuudessa edellyttäen, että maksetut tulot kohdennetaan muuhun kuin

elinkeinotoimintaan, minkä vuoksi menettelyn kohteena oleva omaisuus vähenee kyseisen yrittäjän muun omaisuuden hyväksi

velallisen tekemä ja notaarin vahvistama ilmoitus ulosmittauskelvottomuudesta.

Tuomioistuimen on mitätöitävä tällaiset oikeustoimet siitä riippumatta, toimivatko osapuolet vilpittömin vai vilpillisin mielin.

Tuomioistuin voi lisäksi mitätöidä irtaimen tai kiinteän omaisuuden siirtämistä koskevat vastikkeettomat oikeustoimet ja ulosmittauskelvottomuutta koskevan ilmoituksen, jos ne on tehty maksujen lakkauttamispäivää edeltävien kuuden kuukauden aikana. Tällaisissa tapauksissa mitätöinti on valinnaista.

Päivitetty viimeksi: 11/05/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [hr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Kroatia

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Konkurssia edeltävä menettely (*predstečajni postupak*) ja konkurssimenettely (*stečajni postupak*) voi kohdistua oikeushenkilöihin ja yksityisen velallisen omaisuuseriin, ellei laissa toisin säädetä. Yksityisellä velallisella tarkoitetaan konkurssilaisaa (*Stečajni zakon*) luonnollista henkilöä, joka on tuloverovelvollinen toiminnastaan itsenäisenä ammatinharjoittajana tuloverolain (*Zakon o porezu na dohodak*) mukaan, tai luonnollista henkilöä, joka on yhteisöverovelvollinen yhteisöverolain (*Zakon o porezu na dobit*) mukaan.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

a) Konkurssia edeltävä menettely voidaan aloittaa, jos tuomioistuin vahvistaa velallista uhkaavan maksukyvyttömyyden eli toteaa, että velallinen on kykenemätön vastaamaan veloistaan niiden erääntyessä.

Maksukyvyttömyys uhkaa, jos velallinen ei vielä ole maksukyvyttön ja jos

– tällä on maksuveloitteiden etusijajärjestystä koskevassa, rahoitusviraston (*Financijska agencija*) ylläpitämässä rekisterissä yksi tai useampi hoitamaton velka, jonka maksamiselle on ollut pätevä peruste ja joka olisi voitu periä miltä tahansa velalliselle kuuluvulta tililtä ilman velallisen hyväksyntää, tai

– tämän maksuviivästys on kestänyt yli 30 päivää ja kyse on palkanmaksusta työntekijöille työsopimuksen, työlainsäädännön, työehtosopimuksen, erityismääräysten tai muun työnantajan veloitteita koskevan asiakirjan perusteella tai

– tämä laiminlyö edellisessä luetelmakohdassa tarkoitettuihin palkkoihin liittyvien suoritusten ja verojen maksun määräajassa eli 30 päivän kuluessa päivästä, jona palkat piti maksaa työntekijöille.

b) Konkurssimenettely voidaan panna vireille, jos tuomioistuin vahvistaa konkurssin edellytykset eli maksukyvyttömyyden tai ylivelkaantumisen.

Velallinen on maksukyvyttön, jos hän on jatkuvasti kyvyttömän suorittamaan erääntyneistä maksuvelvoitteistaan. Velallista ei katsota maksukykyiseksi yksinomaan sillä perusteella, että hän on maksanut tai pystyy maksamaan joidenkin velkojen saatavat kokonaan tai osittain.

Velallinen katsotaan maksukyvyttömäksi, jos

– tällä on maksuveloitteiden etusijajärjestystä koskevassa, rahoitusviraston ylläpitämässä rekisterissä yksi tai useampi hoitamaton maksu, joka on erääntynyt yli 60 päivää sitten, jonka maksamiselle on ollut pätevä peruste ja joka olisi voitu periä miltä tahansa velalliselle kuuluvulta tililtä ilman velallisen hyväksyntää;

– tämä on kolme kertaa peräkkäin laiminlyönyt työntekijöidensä palkanmaksun, joka perustuu työsopimukseen, työlainsäädäntöön, työehtosopimukseen, erityismääräyksiin tai muuhun työnantajan veloitteita koskevaan asiakirjaan.

Velallinen katsotaan ylivelkaantuneeksi, jos oikeushenkilömuotoisen velallisen varat eivät riitä kattamaan tämän olemassa olevia velkoja.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssimenettelyssä konkurssipesään kuuluvat kaikki varat, jotka velallinen omisti menettelyn alkaessa, ja varat, jotka velallinen on hankkinut menettelyn aikana. Konkurssipesän varoja käytetään konkurssimenettelyn kulujen ja velkojen saatavien sekä niiden saatavien maksamiseen, joiden vakuutena on tietty velallisen varoihin kohdistuva oikeus.

Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen yksityinen velallinen tai henkilöt, joilla on aiemmin ollut lain mukaan valtuutus edustaa velallista, eivät voi käyttää konkurssipesän varoja, eikä käytöllä ole oikeusvaikutuksia lukuun ottamatta tilanteita, joihin sovelletaan julkisten rekistereiden luotettavuutta koskevia yleisiä sääntöjä. Vastike palautetaan konkurssipesästä vastapuolelle, jos se on lisännyt konkurssipesän arvoa.

Jos yksityinen velallinen on saanut varoja perintönä tai testamentin nojalla ennen konkurssimenettelyn aloittamista tai sen aikana, vain velallisella on oikeus ottaa perintö tai testamentisaanto vastaan tai luopua siitä.

Jos velallinen on yhteisömuotoisessa tai muussa oikeus- tai kumppanuussuhteessa kolmannen henkilön kanssa, kyseisten varojen jako toteutetaan konkurssimenettelyn ulkopuolella. Tällaisesta suhteesta johtuvien velkojen maksamista varten voidaan vaatia erillissuoritusta velallisen osuudesta.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

a) Konkurssia edeltävä menettely – edellytykset selvittäjän (*povjerenik*) ja pesänhoitajan (*stečajni upravitelj*) määräämiselle ovat samat. Jos tuomioistuin katsoo tarpeelliseksi, se määrää selvittäjän konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäätöksessä. Selvittäjän tehtävät päättyvät päivänä, jona päätös konkurssia edeltävässä menettelyssä saavutetun sovinnon vahvistamisesta annetaan tai konkurssimenettely aloitetaan, tai velkojen päätöksellä.

Selvittäjän tehtävänä konkurssia edeltävässä menettelyssä on

1. selvittää velallisen liiketoimet,
2. selvittää velallisen varat ja velat,
3. selvittää ilmoitettujen saatavien uskottavuus,
4. riitauttaa saatavat, jos hänellä on velkojen antamien tietojen perusteella tai muista syistä epäily saatavien olemassaolosta,
5. valvoa velallisen liiketoimia, erityisesti rahoitustoimia, velkaantumista kolmansille osapuolille, maksujen suorittamista turvaavien instrumenttien antamista sekä tavaroiden ja palveluiden myyntiin liittyviä liiketoimia, ja samalla varmistaa, ettei velallisen omaisuuserille aiheudu vahinkoa,
6. tehdä valitus tuomioistuimeen, jos velallinen toimii konkurssilain 67 §:n säännösten vastaisesti,
7. antaa konkurssilain 69 ja 71 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä ja todistuksia,
8. varmistaa, että konkurssia edeltävästä menettelystä aiheutuneet kulut maksetaan kokonaan ja ajoissa,
9. huolehtia muista konkurssilain säädettyistä toimista.

Konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivästä menettelyn päättymiseen saakka velallinen saa suorittaa ainoastaan maksut, jotka ovat tavanomaisen liiketoiminnan kannalta välttämättömiä. Tämän ajanjakson kuluessa velallinen ei saa maksaa velkoja, jotka ovat syntyneet ja erääntyneet ennen konkurssia edeltävän menettelyn aloittamista, lukuun ottamatta bruttomääräisiä maksuveloitteita velallisen työntekijöitä ja aiempia työntekijöitä kohtaan, kun saatava perustuu työsuhteeseen ja on erääntynyt viimeistään konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivänä, irtisanomiskorvauksia laissa ja työehtosopimuksessa säädettyyn määrään saakka, vahingonkorvauksia työssä aiheutuneesta vammasta tai työperäisestä sairaudesta sekä palkkasaatavia, joihin on lisätty työsopimusten ja työehtosopimusten mukaiset työnantajamaksut ja muut työntekijöiden aineelliset oikeudet ja jotka ovat erääntyneet konkurssia edeltävän menettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen, sekä erityislaissa säädettyjä, tavanomaisen liiketoiminnan kannalta välttämättömiä maksuja.

Konkurssia edeltävää menettelyä koskevan hakemuksen tekemisestä menettelyn aloittamispäätöksen tekemiseen saakka velallinen ei voi luovuttaa varojaan eikä perustaa niihin rasitteita ilman selvittäjän tai tuomioistuimen, jos selvittäjää ei ole määrätty, hyväksyntää.

b) Konkurssimenettely – pesänhoitaja valitaan toimivaltaisen tuomioistuimen tuomiopiiriin kuuluvien pesänhoitajien luettelosta A satunnaisotannalla, ellei konkurssilain säädetä toisin. Tuomioistuin nimittää näin valitun pesänhoitajan konkurssimenettelyn aloittamispäätöksellä. Tästä poiketen tuomioistuin nimittää selvittäjän tai väliaikaisen pesänhoitajan varsinaiseksi pesänhoitajaksi, jos konkurssia edeltävässä menettelyssä on määrätty selvittäjä tai konkurssimenettelyssä on nimitetty väliaikainen pesänhoitaja.

Pesänhoitajalla on kaikki velallisyhteisölle kuuluvat oikeudet ja velvollisuudet, ellei konkurssilain säädetä toisin. Jos velallinen jatkaa konkurssimenettelyn aikana liiketoiminnan harjoittamista konkurssilain 217 §:n 2 momentin mukaisesti, pesänhoitaja johtaa liiketoimintaa.

Pesänhoitaja edustaa velallista. Pesänhoitaja hoitaa yksityisen velallisen osalta vain konkurssipesää koskevia liiketoimia ja edustaa velallista laillisen edustajan toimivaltuuksin.

Pesänhoitajalla on velvollisuus toimia tunnollisesti ja asianmukaisesti, ja hänen tulee erityisesti

1. järjestää kirjanpitoaineisto konkurssimenettelyn aloittamispäivään saakka,
2. laatia alustava arvio konkurssimenettelyn kustannuksista ja toimittaa se velkojatoimikunnan hyväksyttäväksi,
3. perustaa toimikunta omaisuuserien inventointia varten,
4. laatia alustava pesäluettelo velallisen varoista,
5. huolehtia asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen velallisen keskeneräisistä toimista sekä tarvittavista toimista velallisen varoille aiheutuvan vahingon estämiseksi,
6. turvata velallisen vaateiden realisointi,
7. toteuttaa tunnollisesti konkurssilain 217 §:n 2 momentissa tarkoitetut velallisen liiketoimet,
8. toimittaa Kroatian eläkelaitokselle (*Zavod za mirovinsko osiguranje*) edunsaajien työoikeudellista asemaa koskevat asiakirjat,
9. ottaa hallintaansa ja realisoida asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen konkurssipesään kuuluvat velallisen omaisuuserät ja oikeudet,
10. valmistella velkojen saatavat ja suorittaa ne hyväksynnän jälkeen,
11. toimittaa lopputilitys velkojatoimikunnalle,
12. suorittaa velkojen täydentävät saatavat,
13. edustaa konkurssipesää konkurssilain mukaisesti konkurssimenettelyn päättymisen jälkeen.

Pesänhoitajan on toimitettava vakiomuotoinen kirjallinen selvitys konkurssimenettelyn kulusta ja konkurssipesän tilasta vähintään kolmen kuukauden välein.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Jos velkojalla on konkurssimenettelyn aloittamishetkellä lakiin tai sopimukseen perustuva oikeus kuittaukseen, menettelyn aloittamisella ei ole vaikutusta tähän oikeuteen.

Jos konkurssimenettelyn aloittamishetkellä on olemassa yksi tai useampi saatava, jonka kuittaamiseen sovelletaan lykkäävää ehtoa tai joka ei ole vielä erääntynyt tai jonka suoritustapa ei ole sama, kuittaus tapahtuu, kun vaaditut edellytykset täyttyvät. Kuittauksen ei sovelleta sääntöä, jonka mukaan maksamattomat saatavat erääntyvät konkurssimenettelyn alkaessa ja muiden kuin rahasaatavien tai rahalliselta arvoltaan täsmenämättömien saatavien rahallinen arvo vahvistetaan määrään, joka niillä arvioidaan olevan konkurssimenettelyn aloittamishetkellä. Kuittaus on poissuljettu, jos siihen käytettävän saatavan ehdollisuus poistuu ja se erääntyy ennen kuin kuittaus on mahdollinen.

Kuittaus ei ole poissuljettu eri valuutan tai eri laskentayksikön määristen saatavien osalta edellyttäen, että tällaiset valuutat tai laskentayksiköt voidaan helposti muuntaa kuittauksen käytettävän saatavan maksupaikan valuuttaan tai yksikköön. Muuntaminen suoritetaan maksupaikassa kuittausilmoituksen vastaanottohetkellä sovellettavan vaihtokurssin mukaan.

Kuittaus ei ole sallittu, jos

1. velkojan velvoite konkurssipesälle on syntynyt vasta konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen;
2. saatava on siirtynyt velkojalle toiselta velkojalta vasta konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen;
3. saatava on luovutettu velkojalle konkurssimenettelyn aloittamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana tai konkurssia edeltävää menettelyä ei ole aloitettu konkurssimenettelyn aloittamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana ja velkoja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että velallinen on tullut maksukyvyttömäksi tai että on tehty velallista koskeva hakemus konkurssia edeltävän menettelyn tai konkurssimenettelyn aloittamiseksi. Tästä poiketen kuittaus on sallittu, jos saatava on luovutettu täyttämättömän sopimuksen täytäntöönpanemiseksi tai jos oikeus saatavan täytäntöönpanoon on palautunut sen johdosta, että velallisen oikeustoimi on onnistuneesti riitautettu;
4. velkoja on hankkinut kuittausoikeuden oikeustoimella, joka voidaan todeta pätemättömäksi.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Jos velallinen ja tämän sopimusosapuoli eivät ole konkurssimenettelyn aloittamishetkellä panneet kahdenvälistä sopimusta kokonaan tai osittain täytäntöön, pesänhoitaja voi tehdä sen velallisen sijasta ja vaatia, että toinen sopimuspuoli tekee samoin. Jos pesänhoitaja kieltäytyy sopimuksen täytäntöönpanosta, toinen sopimuspuoli voi realisoida laiminlyöntiin perustuvan saatavansa vain konkurssivelkojana. Jos toinen sopimuspuoli pyytää pesänhoitajaa ilmoittamaan kantansa valintaoikeuteen, pesänhoitajan on välittömästi ja viimeistään valmisteluistunnon jälkeen ilmoitettava toiselle sopimuspuolelle kirjatulla kirjeellä siitä, aikooko hän vaatia sopimuksen täytäntöönpanoa. Tästä poiketen tilanteessa, jossa toiselle sopimuspuolelle aiheutuisi valmisteluistunnon mennessä merkittävää vahinkoa, josta hän ilmoittanut pesänhoitajalle, pesänhoitajan on ilmoitettava kahdeksan päivän kuluessa kirjatulla kirjeellä, aikooko hän vaatia sopimuksen täytäntöönpanoa. Muussa tapauksessa pesänhoitaja ei voi vaatia sopimuksen täytäntöönpanoa. Jos erääntyneet suoritukset ovat jaettavissa ja toinen sopimuspuoli on ennen konkurssimenettelyn aloittamista täyttänyt veloitteensa osittain, kyseinen sopimuspuoli voi käyttää oikeuttaan saada vastike osittaisista suoritusta vastaavalta osalta konkurssivelkojana, vaikka pesänhoitaja olisi vaatinut jäljellä olevan osan täyttämistä. Jos sopimuspuoli ei käytä oikeuttaan vastikkeeseen, hänellä ei ole myöskään oikeutta vaatia ennen konkurssimenettelyn aloittamista tapahtuneesta osittaisesta suorituksesta syntyneen konkurssipesän arvonalisäyksen palauttamista.

Jos kiinteistörekisteriin on tehty merkintä saamisen turvaamiseksi siltä varalta, että velallisen kiinteistö tai muu esineoikeus luovutetaan tai kumotaan tai että tällaisen esineoikeuden sisältö tai etuoikeusasema muuttuu, velkoja voi vaatia suoritusta konkurssipesästä sen velkojana. Tätä sovelletaan myös, jos velallisella on velkojaa kohtaan muita veloituksia, jotka ovat jääneet kokonaan tai osittain täyttämättä. Tätä säännöstä sovelletaan soveltuvin osin myös alusrekisteriin, rakenteilla olevia aluksia koskevaan rekisteriin ja ilma-alusrekisteriin tehtyihin merkintöihin.

Jos velallinen on ennen konkurssimenettelyn aloittamista myynyt irtainta omaisuuttaan omistuksenpidätysehdoilla ja toimittanut omaisuutta ostajan hallintaan, ostaja voi vaatia osto- ja myyntisopimuksen täytäntöönpanoa. Tätä sovelletaan myös, jos velallisella on ostajaa kohtaan muita veloituksia, jotka ovat jääneet kokonaan tai osittain täyttämättä. Jos velallinen on ennen konkurssimenettelyn aloittamista ostanut kiinteää omaisuutta, jota koskee omistuksenpidätysehto, ja saanut omaisuuden hallintaansa myyjältä, pesänhoitajalla on valintaoikeus konkurssilain 181 §:n mukaisesti.

Kiinteää omaisuutta tai tiloja koskevat vuokra- ja leasingosopimukset eivät pääty konkurssimenettelyn alkaessa. Tätä pätee myös vuokra- ja leasingosopimuksiin, joissa velallinen on vuokranantajana ja jotka koskevat omaisuutta, joka on vakuutusteknisistä syistä siirretty niiden hankinnan tai tuotannon rahoittaneelle kolmannelle henkilölle. Suhteen toinen osapuoli voi vaatia oikeuksien, jotka liittyvät aikaan ennen konkurssimenettelyn aloittamista, tai vahinkoihin, jotka ovat syntyneet sopimuksen ennakaisesta päättämisen johdosta, täytäntöönpanoa vain konkurssivelkojana.

Pesänhoitaja voi sopimuksen voimassaolajasta ja lain mukaisesta irtisanomisajasta riippumatta päättää kiinteää omaisuutta tai tiloja koskevan vuokra- tai leasingosopimuksen, jonka velallinen on tehnyt vuokralleottajana. Jos pesänhoitaja ilmoittaa tällaisen sopimuksen päättämisestä, toinen osapuoli voi konkurssivelkojana vaatia korvausta sopimuksen ennakaisesta päättämisestä. Jos velallinen ei ole konkurssimenettelyn alkaessa ottanut haltuunsa kiinteää omaisuutta tai tiloja, pesänhoitaja ja toinen osapuoli voivat vetäytyä sopimuksesta. Jos pesänhoitaja vetäytyy sopimuksesta, toinen osapuoli voi konkurssivelallisena vaatia vahingonkorvausta sopimuksen ennakaisesta päättämisestä. Kummallakin osapuolella on toisen osapuolen pyynnöstä velvollisuus ilmoittaa 15 päivän kuluessa aikomuksestaan vetäytyä sopimuksesta. Mikäli näin ei toimita, osapuoli menettää oikeutensa vetäytyä sopimuksesta.

Jos velallisella oli kiinteän omaisuuden tai tilojen vuokranantajana ennen konkurssimenettelyn aloittamista vuokra- tai leasingosopimuksesta johtuvia, tulevaisuuteen sijoitettavia saatavia, niillä on oikeusvaikutuksia siltä osin kuin ne liittyvät konkurssimenettelyn aloittamishetken kalenterikuukaudesta koskevaan vuokraan tai leasingmaksuun. Jos konkurssimenettely aloitetaan kuukauden viidennentoista päivän jälkeen, tällaisten vuokra- tai leasingmaksuihin liittyvien saatavien oikeusvaikutukset ulottuvat myös seuraavaan kalenterikuukauteen. Ulosottosaatavilla on sama asema kuin sopimusperusteisilla saatavilla. Pesänhoitaja voi vuokranantajana toimivan velallisen puolesta lain mukaista irtisanomisaikaa noudattaen päättää vuokra- tai leasingosopimuksen riippumatta sopimuksen mukaisesta irtisanomisajasta.

Kolmas osapuoli, jolle pesänhoitaja on luovuttanut kiinteän omaisuuden tai tilat, joita velallinen vuokrasi, ja joka näin ollen tulee vuokra- tai leasingosopimuksen osapuoleksi velallisen sijaan, voi päättää sopimuksen laissa säädettyä irtisanomisaikaa noudattaen.

Jos velallinen on vuokralleottaja, toinen sopimuspuoli ei voi päättää vuokrasopimusta konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen

1. ennen konkurssimenettelyn aloittamista syntyneitä vuokraa koskevan maksuviivästyksen vuoksi,
2. velallisen taloudellisen tilanteen huonontumisen vuoksi.

Konkurssimenettelyn aloittaminen ei aiheuta velallisen työnantajan ominaisuudessa tekemien työ- tai palvelusopimusten päättämistä. Konkurssimenettelyn aloittaminen on erityinen peruste työsopimuksen purkamiselle. Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen pesänhoitaja velallisen (työnantajan) puolesta ja työntekijä voivat päättää työsopimuksen riippumatta sopimuksen kestosta ja lakiin tai sopimukseen perustuvista, työntekijää suojaavista säännöksistä tai määräyksistä riippumatta. Irtisanomisaika on yksi kuukausi, ellei laissa säädetä lyhyemmästä ajasta. Jos työntekijät katsovat, että heidän työsopimuksensa on päätetty lainvastaisesti, he voivat hakea suojaa oikeuksilleen työsopimuslain (*Zakon o radu*) mukaisesti.

Pesänhoitaja voi tuomioistuimen hyväksynnän saatuaan tehdä uusia määräaikaisia työ sopimuksia, joihin ei sovelleta määräaikaisiin työ sopimuksiin tavallisesti sovellettavia sääntöjä, jo aloitettujen liiketoimien loppuun saattamiseksi ja mahdollisten vahinkojen ennalta ehkäisemiseksi. Pesänhoitaja määrittää työntekijöiden palkat ja muut työsuhteeseen liittyvät edut lakien ja työehtosopimusten mukaisesti tuomioistuimen hyväksynnän saatuaan. Työsuhteeseen liittyvät palkat ja edut, joihin työntekijälle on syntynyt oikeus konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen, maksetaan konkurssipesän velkoina. Työntekijöiden osallistumisoikeus päättyy konkurssimenettelyn alkaessa. Työpaikkaneuvoston kanssa tehdyt sopimukset eivät sido pesänhoitajaa. Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen velallisen oikeus määrätä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudestaan päättyy. Jos määräyksen vastaanottaja toimii määräyksen mukaisesti, koska hän ei itsestään riippumattomista syistä ollut tietoinen konkurssimenettelystä, määräyksen katsotaan olevan voimassa. Tällaiseen toiminnan jatkamiseen liittyvän määräyksen saaneen henkilön saatavat maksetaan konkurssivelkojan saatavina. Määräyksen vastaanottaneen henkilön tulee vahingon välttämiseksi jatkaa toimintaa konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen, kunnes pesänhoitaja ottaa toiminnan vastattavakseen. Tällaiseen toiminnan jatkamiseen liittyvän määräyksen saaneen henkilön saatavat maksetaan konkurssipesän velkojan saatavina. Velalliselle tehtyjen tarjousten tai tämän tekemien tarjousten voimassaolo päättyy konkurssimenettelyn aloittamispäivänä, paitsi jos ne on hyväksytyt ennen kyseistä päivää.

Kun on kyse liiketoimintaan liittyvistä sopimuksista, joissa henkilö on sitoutunut suorittamaan tiettyjä palveluja velallisen puolesta, tai velallisen antamasta valtuutuksesta, joka koskee konkurssipesään tulevia varoja ja jonka voimassaolo päättyy konkurssimenettelyn alettua, määräyksen saaneen henkilön on vahinkojen välttämiseksi jatkettava toimintaa konkurssimenettelyn alkamisen jälkeen, kunnes pesänhoitaja ottaa toiminnan vastattavakseen. Jatketusta toiminnasta johtuvat, määräyksen saaneen henkilön saatavat maksetaan konkurssipesän velkojan saatavina.

Sopimusmääräyksillä, joilla etukäteen suljetaan pois konkurssilain säännösten soveltaminen tai rajoitetaan sitä, ei ole oikeusvaikutuksia.

7 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

a) Konkurssia edeltävä menettely – velalliseen ei voida kohdistaa ulosmittausta, hallinnollisia menettelyjä tai turvaamistoimia konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivästä lähtien menettelyn päättämiseen saakka. Tällaiset vireillä olevat menettelyt keskeytetään konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivänä. Keskeytetyt menettelyt jatkuvat velkojen hakemuksesta sen jälkeen, kun

– konkurssia edeltävässä menettelyssä on saavutettu sovinto menettelyssä riitautetuista saatavista tai niiden osista,

– konkurssia edeltävän menettelyn päättämistä on tehty lopullinen päätös.

Näitä säännöksiä ei sovelleta menettelyihin, joihin konkurssia edeltävä menettely ei vaikuta, eikä menettelyihin sellaisten saatavien suorittamiseksi, jotka ovat syntyneet konkurssia edeltävän menettelyn aloittamisen jälkeen.

Jos oikeudenkäynti on määrätty keskeytettäväksi konkurssia edeltävän menettelyn vuoksi ja siinä on myöhemmin annettu lopullinen päätös, jossa vahvistetaan konkurssia edeltävässä menettelyssä saavutettu sovinto, joka kattaa velkojan saatavan, tuomioistuin jatkaa menettelyä ja hylkää kanteen tai keskeyttää ulosmittaus- tai turvaamismenettelyt, lukuun ottamatta niiden saatavien tai saatavien osien suhteen, jotka on riitautettu konkurssia edeltävässä menettelyssä.

b) Konkurssimenettely – konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen yksittäiset velkojat eivät voi vaatia ulosmittausta tai turvaamistoimenpiteen toteuttamista konkurssipesään kuuluvien varojen tai velallisen muiden varojen osalta. Niillä velkojilla, jotka eivät ole konkurssivelkojan asemassa, ei ole oikeutta vaatia ulosmittausta tai turvaamistoimenpiteen toteuttamista yksittäisten velallisten työsuhteeseen tai muuhun palvelusuhteeseen perustuvien, tulevien saatavien osalta, eikä oikeutta vaatia saataviaan samalla perusteella konkurssimenettelyssä, lukuun ottamatta ulosmittausta tai turvaamistoimenpidettä elatusapusaatavan tai muun sellaisen saatavan suhteen, joka voidaan maksaa siitä osasta velallisen palkkatuloa, josta muiden velkojen saatavia ei voida maksaa. Tällaiset konkurssimenettelyn aloittamishetkellä vireillä olevat ulosmittaus- tai turvaamismenettelyt keskeytetään. Jos niitä jatketaan, niiden keskeyttäminen kuuluu täytäntöönpanotuomioistuimelle.

Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen velkojat, joilla on erottamisoikeus eli oikeus vaatia tiettyjen omaisuuserien erottamista konkurssipesästä (*izlučni vjerovnik*), voivat oikeutensa toteutumiseksi panna täytäntöönpanomenettelyihin sovellettavien yleisten sääntöjen mukaisesti vireille velalliseen kohdistuvia ulosmittaus- ja turvaamismenettelyjä. Keskeytettyjen ulosmittaus- ja turvaamismenettelyjen, jotka velkojat ovat panneet vireille ennen konkurssimenettelyn aloittamista, toteuttamista jatketaan täytäntöönpanotuomioistuimessa täytäntöönpanomenettelyihin sovellettavien sääntöjen mukaisesti.

Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen velkojilla, joilla on oikeus erillissuoritukseen (*razlučni vjerovnik*), ei ole oikeutta panna vireille ulosmittaus- tai turvaamismenettelyjä. Konkurssimenettelyn aloittamishetkellä vireillä olevat ulosmittaus- tai turvaamismenettelyt keskeytetään. Keskeytetyt ulosmittaus- ja turvaamismenettelyt jatkavat konkurssimenettelyä hoitava tuomioistuin soveltamalla sääntöjä, jotka koskevat erillissuorituksen kohteena olevien omaisuuserien realisointia konkurssimenettelyssä.

Konkurssimenettelystä voidaan sen aloittamisen jälkeen tehdä merkintä julkisiin rekistereihin, jos merkintäedellytykset ovat täyttyneet ennen kuin menettelyn aloittamisen oikeusvaikutukset tulevat voimaan.

Täytäntöönpano sellaisten saatavien suorittamiseksi konkurssipesästä, jotka eivät perustu pesänhoitajan oikeustoimiin, ei ole sallittua kuuden kuukauden ajan konkurssimenettelyn aloittamisesta lukien.

Tätä säännöstä ei sovelleta

1. konkurssipesän velvoitteisiin, jotka johtuvat kahdenvälisestä sitovasta sopimuksesta, jonka pesänhoitaja on päättänyt panna täytäntöön,

2. pysyvästä sopimussuhteesta johtuviin velvoitteisiin sen ensimmäinen määräajan päättämisen jälkeen, jonka aikana pesänhoitaja olisi voinut purkaa sopimuksen,

3. pysyvästä sopimussuhteesta johtuviin velvoitteisiin, jos pesänhoitaja on saanut vastikkeen konkurssipesän hyväksi.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

a) Konkurssia edeltävä menettely – siviilikannetta ei voi nostaa velallista vastaan konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivästä menettelyn päättämiseen. Vireillä olevat menettelyt keskeytetään konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivänä. Keskeytetyt menettelyt jatkuvat velkojan hakemuksesta sen jälkeen, kun

– konkurssia edeltävässä menettelyssä on saavutettu sovinto menettelyssä riitautetuista saatavista tai niiden osista,

– konkurssia edeltävän menettelyn päättämistä on tehty lopullinen päätös.

Näitä säännöksiä ei sovelleta menettelyihin, joihin konkurssia edeltävä menettely ei vaikuta, eikä menettelyihin sellaisten saatavien suorittamiseksi, jotka ovat syntyneet konkurssia edeltävän menettelyn aloittamisen jälkeen.

Jos oikeudenkäynti on määrätty keskeytettäväksi konkurssia edeltävän menettelyn vuoksi ja siinä on myöhemmin annettu lopullinen päätös, jossa vahvistetaan konkurssia edeltävässä menettelyssä saavutettu sovinto, joka kattaa velkojan saatavan, tuomioistuin jatkaa menettelyä ja hylkää kanteen tai keskeyttää ulosmittaus- tai turvaamismenettelyt, lukuun ottamatta niiden saatavien tai saatavien osien suhteen, jotka on riitautettu konkurssia edeltävässä menettelyssä.

b) Konkurssimenettely – pesänhoitaja ottaa hoitaakseen oikeudenkäynnit, mukaan lukien välimiesmenettelyt, jotka koskevat konkurssipesään kuuluvia omaisuuseriä ja jotka olivat vireillä konkurssimenettelyn aloittamishetkellä, ja toimii niissä velallisen nimissä ja puolesta. Konkurssimenettelyssä vaadittuihin saataviin liittyviä oikeudenkäyntejä ei voi jatktaa ennen kuin saatavat on tutkittu uudelleen.

Pesänhoitaja ottaa hoitaakseen konkurssimenettelyn aloittamishetkellä velallista vastaan vireillä olevat oikeudenkäynnit velallisen nimissä, kun oikeudenkäynti liittyy

1. tietyn omaisuuserän erottamiseen konkurssipesästä,
2. erillissuorituksiin,
3. konkurssipesän velvoitteisiin.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

a) Konkurssia edeltävä menettely – velallisen velkojat ovat henkilöitä, joilla on konkurssia edeltävän menettelyn aloittamishetkellä rahamääräisiä saatavia velalliselta. Konkurssilain säännöksiä oikeudesta äänestää konkurssijärjestelyistä sovelletaan soveltuvin osin velkojen oikeuteen äänestää saneerausohjelmasta.

Velkojat äänestävät kirjallisesti vakiomuotoisella lomakkeella. Se on toimitettava tuomioistuimeen viimeistään äänestysistunnon alkaessa, ja siinä on oltava valtuutetun henkilön allekirjoitus ja vahvistus. Jos velkoja ei istunnon alkaessa toimita äänestyslomaketta tai toimittaa lomakkeen, josta ei käy yksiselitteisesti ilmi, kuinka hän on äänestänyt, velkojan katsotaan äänestäneen saneerausohjelmaa vastaan.

Istunnossa läsnä olevat velkojat äänestävät vakiomuotoista äänestyslomaketta käyttäen. Jos äänioikeutettu velkoja ei äänestä istunnon aikana, hänen katsotaan äänestäneen saneerausohjelmaa vastaan.

Jokainen äänioikeutettu velkojaryhmä äänestää erikseen saneerausohjelmasta. Konkurssijärjestelyjen osallistujia koskevia luokittelusääntöjä sovelletaan soveltuvin osin velkojen luokitteluun konkurssia edeltävässä menettelyssä.

Velkojen katsotaan hyväksyneen saneerausohjelman, jos kaikkien velkojen enemmistö on äänestänyt sen puolesta ja kussakin ryhmässä saneerausohjelman puolesta äänestäneiden velkojen saatavien yhteismäärä on vähintään kaksinkertainen verrattuna ohjelmaa vastaan äänestäneiden velkojen saataviin.

Velkoja, joilla oli yhteinen oikeus tai joiden oikeudet muodostivat yhden yhtenäisen oikeuden ennen konkurssia edeltävään menettelyyn johtaneiden syiden syntymistä, kohdellaan äänestyksessä yhtenä velkojana. Erillisoikeuksien tai nautintaoikeuksien haltijoita kohdellaan vastaavasti.

b) Konkurssimenettely – velkojatoimikunta – tuomioistuin voi ennen ensimmäistä velkojen kuulemistä perustaa velkojatoimikunnan velkojen etujen suojaamiseksi ja nimetä sen jäsenet.

Määrältään suurimpien saatavien velkojen sekä pienten saatavien velkojen on molempien oltava edustettuina velkojatoimikunnassa. Myös velallisen entisten työntekijöiden tulee olla edustettuina velkojatoimikunnassa, paitsi jos he osallistuvat menettelyyn vain vähäisten saatavien velkojina.

Velkojatoimikunnan jäseniksi voidaan nimittää velkoja, joilla on oikeus erillissuoritukseen, ja henkilöitä, jotka eivät ole velkoja mutta jotka voivat asiantuntemuksensa vuoksi tukea velkojatoimikunnan työtä.

Velkojatoimikunnan jäsenten lukumäärän tulee olla pariton ja enintään yhdeksän. Jos velkojen lukumäärä on pienempi kuin viisi, velkojatoimikunnan muodostavat kaikki velkojat.

Jos velkojen hyväksytyjen saatavien on uudelleen käsittelyssä vahvistettu ylittävän 50 miljoonaa kunaa ja velallisella on konkurssimenettelyn aloittamispäivänä ollut työsopimuksia yli 20 työntekijän kanssa, tuomioistuimen on annettava velkojen päättää velkojatoimikunnan muodostamisesta.

Velkojatoimikunnan tulee valvoa pesänhoitajaa ja avustaa tätä liiketoiminnassa sekä seurata konkurssilain 217 §:n mukaisia toimia, tarkastaa kirjanpito ja muut liiketoimintaan liittyvät tositteet sekä määrätä liikevaihdon ja käteisvarojen määrän tarkistamisesta. Velkojatoimikunta voi valtuuttaa yksittäisiä jäseniään toteuttamaan tiettyjä toimenpiteitä sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Velkojatoimikunta huolehtii erityisesti

1. konkurssimenettelyn etenemistä ja konkurssipesän tilaa koskevien pesänhoitajan kertomusten tarkastamisesta,
2. tilikirjojen ja niiden asiakirjojen tarkastamisesta, jotka pesänhoitaja on ottanut vastatakseen,
3. pesänhoitajan toimia koskevien vastalauseiden esittämisestä tuomioistuimelle,
4. konkurssimenettelyn kustannusarvioiden hyväksymisestä,
5. velallisen varojen realisointia koskevan lausunnon antamisesta tuomioistuimen pyynnöstä,
6. velallisen liiketoiminnan tai muiden toimien jatkamista koskevan lausunnon antamisesta tuomioistuimen pyynnöstä, ja
7. pesäluettelosta perustellusta syystä puuttuvan varallisuuden toteamista koskevan lausunnon antamisesta tuomioistuimen pyynnöstä.

Velkojatoimikunnan on ilmoitettava velkojille konkurssimenettelyn etenemisestä ja konkurssipesän tilasta.

Velkojainkokous

Tuomioistuin kutsuu koolle velkojainkokouksen. Osallistumisoikeus on kaikilla konkurssivelkojilla, kaikilla konkurssivelkojilla, joilla on oikeus erillissuoritukseen, pesänhoitajalla ja yksityisellä velallisella.

Valmisteluistunnossa tai sen jälkeen pidettävissä istunnoissa velkojainkokouksella on valta

1. perustaa velkojatoimikunta, ellei sitä ole jo perustettu, erottaa se tai muuttaa sen kokoonpanoa,
2. nimittää uusi pesänhoitaja,
3. päättää velallisen toiminnan jatkamisesta tai lopettamisesta sekä velallisen omaisuuden realisointitavasta ja -ehdoista,
4. määrätä pesänhoitaja laatimaan konkurssijärjestelyt,
5. tehdä muita velkojatoimikunnan toimivaltaan kuuluvia päätöksiä, ja
6. päättää muista konkurssimenettelyn toteutuksen ja loppuun saattamisen kannalta merkityksellisistä seikoista konkurssilain mukaan.

Velkojainkokouksella on oikeus pyytää pesänhoitajaa antamaan ilmoituksia ja kertomuksia konkurssipesän tilasta ja liiketoimista. Jos velkojatoimikuntaa ei ole perustettu, velkojainkokous voi määrätä liikevaihtoa ja pesänhoitajan hallinnoimia käteisvaroja koskevan tarkastuksen.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssimenettelyn alkaessa velallisen oikeudet oikeushenkilönä lakkaavat ja siirtyvät pesänhoitajalle. Konkurssimenettelyn alkaessa yksityisen velallisen oikeudet hallinnoida ja määrätä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta siirtyvät pesänhoitajalle.

Konkurssimenettelyn alettua pesänhoitajan on välittömästi otettava haltuunsa ja hallintaansa konkurssipesän kaikki omaisuuserät.

Pesänhoitaja voi konkurssimenettelyn aloittamista koskevan täytäntöönpanomääräyksen perusteella pyytää tuomioistuinta määräämään, että velallinen luovuttaa omaisuuden, ja vahvistamaan toimet määräyksen panemiseksi täytäntöön.

Kun konkurssimenettelyn aloittamismääräys tulee lopulliseksi, pesänhoitaja voi pyytää tuomioistuinta määräämään, että kolmannet henkilöt, joilla on hallussaan konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta, luovuttavat tällaisen omaisuuden. Selvittäjän tulee pyynnön yhteydessä toimittaa asiakirjat, joista käy ilmi omaisuuden omistusoikeudet. Tuomioistuin tekee selvittäjän pyynnöstä päätöksen kuultuaan henkilöitä, joiden hallussa konkurssipesälle kuuluvaa omaisuutta on.

Pesänhoitaja laatii luettelon konkurssipesään kuuluvista omaisuuseristä. Yksityisen velallisen ja henkilöiden, joilla on aiemmin ollut lakiin perustuva valtuus edustaa velallista, on tehtävä asiassa yhteistyötä pesänhoitajan kanssa. Pesänhoitajan on kerättävä tarvittavat tiedot edellä mainituilta henkilöiltä, ellei se aiheuta menettelyn kohtuutonta viivästyistä.

Pesänhoitaja laatii luettelon kaikista velallisen tiedossa olevista velkojista velallisen kirjanpidon ja liiketoimintaan liittyvien asiakirjojen, muiden velalliselta saatujen tietojen ja saatavailmoitusten perusteella tai muulla tavoin.

Pesänhoitaja laatii konkurssimenettelyn aloittamisajankohdan tilanteesta systemaattisen yhteenvedon, jossa luetellaan konkurssipesän varat ja velallisen velat, verrataan niitä toisiinsa ja arvioidaan ne.

Tuomioistuimen kirjaamoon on toimitettava pesäluettelo, luettelo velkojista sekä yhteenvedo varoista ja veloista viimeistään kahdeksan päivää ennen valmistelustuntoa.

Konkurssimenettelyn aloittaminen ei vaikuta velallisen velvollisuuteen huolehtia kirjanpidosta ja laatia tilinpäätös kauppa- ja vero-oikeuden säännösten mukaisesti. Pesänhoitajan on hoidettava nämä tehtävät konkurssipesän osalta.

Pesänhoitajan on viimeistään 15 päivää ennen valmistelustuntoa toimitettava tuomioistuimelle velallisen taloudellista asemaa ja siihen johtaneita syitä koskeva selvitys, joka julkaistaan tuomioistuimen sähköisellä ilmoitustaululla (*e-Oglasna ploča suda*) viimeistään kahdeksan päivää ennen valmistelustuntoa. Valmistelustunnon jälkeen pesänhoitajan on viipymättä realisoitava konkurssipesään kuuluva omaisuus, ellei se ole vastoin velkojainkokouksen päätöstä.

Pesänhoitajan on realisoitava konkurssipesän omaisuus velkojainkokouksen ja velkojatoimikunnan päätösten mukaisesti.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssimenettelyn alkaessa velallisyhteisön oikeudet oikeushenkilönä lakkaavat ja siirtyvät pesänhoitajalle. Yksityisen velallisen oikeudet hallinnoida konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta ja määrätä siitä siirtyvät konkurssimenettelyn alkaessa pesänhoitajalle.

Konkurssimenettelyn alettua pesänhoitajan on välittömästi otettava haltuunsa ja hallintaansa konkurssipesän kaikki omaisuuserät.

Pesänhoitaja voi konkurssimenettelyn aloittamista koskevan täytäntönpäätöksen perusteella pyytää tuomioistuinta määräämään, että velallinen luovuttaa omaisuuden, ja vahvistamaan toimet määräyksen panemiseksi täytäntöön.

Kun konkurssimenettelyn aloittamismääräys tulee lopulliseksi, pesänhoitaja voi pyytää tuomioistuinta määräämään, että kolmannet henkilöt, joilla on hallussaan konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta, luovuttavat kyseisen omaisuuden. Pesänhoitajan tulee pyynnön yhteydessä toimittaa asiakirjat, joista käy ilmi omaisuuden omistusoikeudet. Tuomioistuin tekee pesänhoitajan pyynnöstä päätöksen kuultuaan henkilöitä, joiden hallussa konkurssipesälle kuuluvaa omaisuutta on.

Pesänhoitaja laatii luettelon konkurssipesän omaisuuseristä. Yksityisen velallisen ja henkilöiden, joilla on aiemmin ollut lakiin perustuva valtuus edustaa velallista, on tehtävä asiassa yhteistyötä pesänhoitajan kanssa. Pesänhoitajan on kerättävä tarvittavat tiedot edellä mainituilta henkilöiltä, ellei se aiheuta menettelyn kohtuutonta viivästymistä.

Pesänhoitaja laatii luettelon kaikista velallisen tiedossa olevista velkojista velallisen kirjanpidon ja liiketoimintaan liittyvien asiakirjojen, muiden velalliselta saatujen tietojen ja saatavailmoitusten perusteella tai muulla tavoin.

Pesänhoitaja laatii konkurssimenettelyn aloittamispäivän tilanteesta systemaattisen yhteenvedon, jossa luetellaan konkurssipesän varat ja velallisen velat, verrataan niitä toisiinsa ja arvioidaan ne.

Tuomioistuimen kirjaamoon on toimitettava pesäluettelo, luettelo velkojista sekä yhteenvedo varoista ja veloista viimeistään kahdeksan päivää ennen valmistelustuntoa.

Konkurssimenettelyn aloittaminen ei vaikuta velallisen velvollisuuteen huolehtia kirjanpidosta ja laatia tilinpäätös kauppa- ja vero-oikeuden säännösten mukaisesti. Pesänhoitajan on hoidettava nämä tehtävät konkurssipesän osalta.

Pesänhoitajan on viimeistään 15 päivää ennen valmistelustuntoa toimitettava tuomioistuimelle velallisen taloudellista asemaa ja siihen johtaneita syitä koskeva selvitys, joka julkaistaan tuomioistuimen sähköisellä ilmoitustaululla (*e-Oglasna ploča*) viimeistään kahdeksan päivää ennen valmistelustuntoa. Valmistelustunnon jälkeen pesänhoitajan on viipymättä realisoitava konkurssipesään kuuluva omaisuus, ellei se ole vastoin velkojainkokouksen päätöstä. Pesänhoitajan on realisoitava omaisuus konkurssipesän omaisuus velkojainkokouksen ja velkojatoimikunnan päätösten mukaisesti.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

a) Konkurssia edeltävä menettely – saatavat ilmoitetaan rahoitusviraston toimivaltaiselle yksikölle vakiomuotoisella lomakkeella, johon liitetään jäljennökset asiakirjoista, joihin saatava perustuu tai jotka osoittavat saatavan olemassaolon.

Valtiovarainministeriön verohallinto (*Ministarstvo financija – Porezna uprava*) voi ilmoittaa saatavia, jotka perustuvat veroihin, lisäveroihin, pakollisiin vakuutusmaksuihin, jotka lain mukaan on pidätettävä ansioista ja palkoista, tai muihin maksuihin, joita sillä on oikeus kantaa erityissäännösten perusteella, lukuun ottamatta saatavia, jotka perustuvat ansiotulosta maksettavaan veroon tai lisäveroon tai palkansaajien sosiaaliturvamaksuihin.

Konkurssia edeltävässä menettelyssä velallisen työntekijät ja entiset työntekijät sekä valtiovarainministeriön verohallinto eivät voi ilmoittaa saatavia, jotka perustuvat työsuhteeseen tai irtisanomiskorvaukseen laissa ja työehtosopimuksissa säädettyyn määrään saakka, tai saatavia, jotka perustuvat vahingonkorvaukseen työssä aiheutuneesta vammasta tai työperäisestä sairaudesta. Tällaiset saatavat eivät voi olla konkurssia edeltävän menettelyn kohteena. Jos hakija laiminlyö tällaisten saatavien ilmoittamisen konkurssia edeltävän menettelyn aloittamista koskevassa hakemuksessa tai jos kyseiset saatavat on ilmoitettu virheellisesti, velallisen työntekijöillä ja entisillä työntekijöillä sekä valtiovarainministeriön verohallinnolla on oikeus esittää vastalause.

Saatavia ilmoittaessaan velkojien, joilla on oikeus erillissuoritukseen, on annettava tiedot oikeuksistaan, erillissuorituksen oikeusperustasta ja velallisen omaisuuden osasta, johon oikeutta erillissuoritukseen sovelletaan, ja ilmoitettava, luopuvatko he oikeudestaan erillissuoritukseen.

Saatavia ilmoittaessaan velkojien, joilla on erottamisoikeus, on annettava tiedot oikeuksistaan, erottamisoikeuden oikeusperustasta ja siitä velallisen omaisuuden osasta, johon erottamisoikeutta sovelletaan.

Saatavia ilmoittaessaan kummankin velkojaryhmän on laadittava saneerausohjelman toteuttamista varten ilmoitus, joka koskee suostumusta tai sen epäämistä suorituksen keskeyttämiselle siitä osasta omaisuutta, johon oikeutta erillissuoritukseen sovelletaan, tai erottamisen keskeyttämiselle siitä osasta omaisuutta, johon erottamisoikeutta sovelletaan.

Konkurssia edeltävässä menettelyssä tehtävä sovinto ei saa loukata velkojien oikeutta erillissuoritukseen siitä osasta omaisuudesta, johon oikeutta erillissuoritukseen sovelletaan, ellei sovinnossa sovita toisin. Jos konkurssia edeltävässä sovinnossa nimenomaisesti sovitaan toisin, siinä on täsmennettävä, mitä osaa näiden velkojien oikeuksista vähennetään, miten kauan suoritusta lykätään ja mitä muita konkurssia edeltävää menettelyä koskevia säännöksiä kyseisiin oikeuksiin sovelletaan.

Jos velkoja laiminlyö saatavan ilmoittamisen, mutta saatava on mainittu konkurssia edeltävän menettelyn aloittamista koskevassa hakemuksessa, kyseinen saatava katsotaan ilmoitetuksi.

Velallisen ja selvittäjän, jos sellainen on nimitetty, on ilmoitettava kantansa velkojien ilmoittamiin saataviin. Kanta toimitetaan rahoitusviraston toimivaltaiselle yksikölle vakiolomakkeella, joka sisältää kunkin saatavan osalta seuraavat tiedot:

1. saatavan numero ilmoitettujen saatavien taulukossa,
2. velkojien tunnistetiedot,
3. ilmoitetun saatavan määrä,
4. velallisen ja selvittäjän, jos sellainen on nimitetty, ilmoitus saatavan hyväksymisestä tai riitauttamisesta,

5. riitautetun saatavan määrä,

6. tosiseikat, jotka tukevat väitettä siitä, ettei riitautettu saatava tai sen osa ole olemassa.

Kun määräaika ilmoitettujen saatavien hyväksymiselle tai riitauttamiselle on kulunut umpeen, velallinen ja selvittäjä, jos sellainen on määrätty, eivät voi enää esittää vastalauseita hyväksymistään saatavista.

Velkoja voi riitauttaa toisen velkojan ilmoittaman saatavan.

Saatavan riitautus toimitetaan rahoitusviraston toimivaltaiselle yksikölle vakiolomakkeella, ja sen tulee sisältää seuraavat tiedot:

1. saatavan riitauttavan velkojan tunnistetiedot,
2. riitautetun saatavan viitenumero ilmoitettujen saatavien taulukossa,
3. riitautetun saatavan ilmoittaneen velkojan tunnistetiedot,
4. ilmoitetun ja riitautetun saatavan määrä,
5. saatavan riitauttavan velkojen ilmoitus,
6. riitautetun saatavan määrä,
7. tosiseikat, jotka tukevat väitettä siitä, ettei riitautettu saatava tai sen osa ole olemassa.

Rahoitusvirasto laatii ilmoitetuista ja riitautetuista saatavista taulukon vakiolomaketta käyttäen.

b) Konkurssimenettely – saatavat ilmoitetaan pesänhoitajalle vakiomuotoisella lomakkeella kahtena kappaleena, ja mukaan liitetään jäljennökset asiakirjoista, joihin saatava perustuu tai jotka todistavat saatavan olemassaolon.

Pesänhoitaja laatii luettelon kaikista konkurssimenettelyn aloittamiseen mennessä syntyneistä velallisen työntekijöiden ja entisten työntekijöiden saatavista, jotka ilmoitetaan brutto- ja nettomääräisinä; saatavien ilmoitukset on toimitettava kahtena kappaleena allekirjoitusta varten.

Huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojen saatavat ilmoitetaan vain tuomioistuimen sitä erikseen pyytäessä. Tällaisia saatavia koskevassa ilmoituksessa on mainittava, että saatavilla on heikompi etuoikeus, ja velkojan sija etusijajärjestyksessä.

Velkojen, joilla on erottamisoikeus, on ilmoitettava pesänhoitajalle kyseisestä oikeudestaan ja sen oikeusperustasta sekä mainittava omaisuuserät, joihin kyseistä oikeutta sovelletaan tai mainittava ilmoituksessa oikeudesta korvaukseen erottamisoikeuden sijaan.

Velkojen, joilla on oikeus erillissuoritukseen, on ilmoitettava pesänhoitajalle kyseisestä oikeudesta ja sen oikeusperustasta ja mainittava omaisuuserät, joihin kyseistä oikeutta sovelletaan. Jos tällaiset velkojat ilmoittavat saatavia myös konkurssivelkojina, heidän on mainittava ilmoituksessaan se osa konkurssivelallisen omaisuudesta, johon heidän oikeutta erillissuoritukseen sovelletaan, ja se saataviensa enimmäismäärä, jota oikeus erillissuoritukseen ei todennäköisesti kata.

Erillissuoritukseen oikeutetut velkojat, jotka eivät ole ilmoittaneet pesänhoitajalle asianmukaisella tavalla oikeudestaan, eivät menetä sitä. Sen sijaan he/ne menettävät kyseisen oikeuden eikä heillä ole oikeutta vaatia vahingonkorvausta tai muuta korvausta konkurssivelalliselta tai velkojalta, jos kyseisen oikeuden kohteena oleva omaisuuserä on realisoitu konkurssimenettelyssä ilman, että he tiesivät asiasta, ja oikeutta erillissuoritukseen ei ollut kirjattu julkiseen rekisteriin, eikä pesänhoitaja ollut eikä voinut olla tietoinen kyseisestä oikeudesta.

Ilmoitettujen saatavien määrät ja etuoikeusasema tutkitaan uudelleen käsittelyssä.

Pesänhoitajan on ilmoitettava jokaisen ilmoitetun saatavan osalta, hyväksytäänkö vai riitautetaanko se.

Pesänhoitajan, yksityisen velallisen tai jonkin konkurssivelkojen riitauttamat saatavat on arvioitava erikseen. Arviointi ei koske erottamisoikeutta eikä oikeutta erillissuoritukseen.

Saatava katsotaan vahvistetuksi, jos pesänhoitaja hyväksyy sen uudelleen käsittelyssä eikä konkurssivelallinen riitauta sitä, tai jos riitautusilmoitus hylätään.

Jos yksityinen velallinen riitauttaa saatavan, se ei estä saatavan vahvistamista.

Tuomioistuin laatii tutkituista saatavista taulukon, jossa jokaisen ilmoitetun saatavan osalta mainitaan summa, jonka määräisenä saatava on vahvistettu, sen etuoikeusasema ja sen riitauttanut henkilö. Yksityisen velallisen tekemät saatavien riitautukset merkitään myös taulukkoon. Tuomioistuin tekee myös merkinnän saatavien vahvistamisesta vekselihin ja muihin velkakirjoihin.

Tuomioistuin tekee tutkituista saatavista laaditun taulukon perusteella päätöksen, josta käy ilmi vahvistettujen tai riitautettujen saatavien määrä ja etuoikeusasema. Tuomioistuin päättää samassa yhteydessä myös siitä, suosittaako se kanteen nostamista saatavien vahvistamiseksi tai riitauttamiseksi.

Jos pesänhoitaja on riitauttanut saatavan, tuomioistuin suositaa velkojalle kanteen nostamista velallista vastaan riitautetun saatavan vahvistamiseksi.

Jos jokin konkurssivelkojista on riitauttanut saatavan, jonka pesänhoitaja on hyväksynyt, tuomioistuin suositaa velkojalle kanteen nostamista riitautetun saatavan vahvistamiseksi. Tällaisessa kanteessa saatavan riitauttanut henkilö toimii velallisen puolesta ja tämän lukuun.

Jos velallisen työntekijöiden ja entisten työntekijöiden saatavat on riitautettu, kanteen riitautettujen saatavien vahvistamiseksi nostetaan yleisten oikeudenkäyntiä koskevien säännösten ja työriitoihin sovellettavien erityissäännösten mukaisesti.

Jos riitautetusta saatavasta on annettu täytäntöönpanomääräys, tuomioistuin suositaa riitauttaneelle osapuolelle kanteen nostamista riitautuksen perusteiden toteen näyttämiseksi.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Suoritukset velkojille tehdään kassavirtaperusteella. Etuoikeusasemaltaan heikompia konkurssivelkoja ei oteta huomioon osittaisessa jaossa. Jaon suorittaa pesänjakaja, jonka on ennen jakoa hankittava suostumus velkojatoimikunnalta tai tuomioistuimelta siinä tapauksessa, että velkojatoimikuntaa ei ole perustettu.

Korkeimpaan etuoikeusasemaan kuuluvat velallisen työntekijöiden ja entisten työntekijöiden saatavat, jotka ovat syntyneet työsuhteen perusteella viimeistään konkurssimenettelyn aloittamispäivänä saatavan koko bruttomäärän osalta ja irtisanomiskorvauksen osalta laissa tai työehtosopimuksessa säädettyyn määrään saakka, sekä vahingonkorvaukseen työssä aiheutuneesta vammasta tai työperäisestä sairaudesta perustuvat saatavat.

Toiseksi korkein etuoikeusasema on kaikilla muilla saatavilla velalliselta, lukuun ottamatta etuoikeusasemaltaan huonommassa asemassa olevia saatavia. Etuoikeutettujen saatavien maksun jälkeen maksetaan etuoikeusasemaltaan huonommassa asemassa olevat saatavat seuraavassa järjestyksessä:

1. korko konkurssivelkojen saataville konkurssimenettelyn aloittamisesta lukien,
2. menettelyyn osallistumisesta aiheutuneet yksittäisten velkojen kulut,
3. rikosten tai rikkomusten johdosta määrättyt sakot ja rikosoikeudenkäynneistä tai rikkomusmenettelyistä aiheutuneet kulut,
4. saatavat, jotka edellyttävät velallisen vastikkeettomia palveluja, ja
5. saatavat yhtiön osakkaan pääoman palauttamista varten otettujen lainojen takaisinmaksamiseksi tai vastaavat saatavat.

Maksamattomat saatavat eräänntyvät konkurssimenettelyn alkaessa.

Saatavat, joihin liittyy konkurssimenettelyn alkaessa voimaan tuleva purkava ehto, katsotaan ei-ehdollisiksi saataviksi, kunnes ehto tulee voimaan.

Konkurssimenettelyn kustannukset ja muut konkurssipesän velat maksetaan pesästä ensin. Pesänhoitaja maksaa saatavat niiden erääntymisjärjestyksessä.

Ennen jakoa pesänhoitaja laatii luettelon saatavista, jotka otetaan jaossa huomioon (jakoluettelo). Velallisen työntekijöiden ja entisten työntekijöiden työsuhteesta johtuvat saatavat, jotka ovat syntyneet viimeistään konkurssimenettelyn aloittamispäivänä, otetaan huomioon bruttomääräisinä. Luettelon tulee sisältää saatavien yhteenlaskettu määrä ja konkurssipesästä maksettavissa oleva määrä, joka jaetaan velkojen kesken.

Erillisuoritukseen oikeutetun velkojan, jolle velallinen on vastuussa myös henkilökohtaisesti, tulisi 15 päivän kuluessa jakoluettelon julkaisemisesta toimittaa pesänhoitajalle näyttö siitä, että oikeudesta erillisuoritukseen on luovuttu, sekä tieto määrästä, jota luopuminen koskee, tai että erillisuoritusta ei ole tapahtunut. Jos velkoja laiminlyö näytön toimittamisen määräajassa, hänen saatavaansa ei oteta huomioon osittaisessa jaossa.

Saatavat, joihin liittyy lykkäävä ehto, otetaan huomioon täysimääräisesti osittaisessa jaossa. Näitä saatavia vastaavaan osuuteen tehdään varaus jaon aikana.

Lopullisen jaon aikana ei oteta huomioon saatavia, joihin liittyy lykkäävä ehto, jos ehdon toteutumisen mahdollisuus on niin kaukainen, ettei saatavalla ole jakohetkellä aineellista arvoa. Tällöin kyseisen saatavan suoritusta varten aiemmissa jaoissa varatut määrät sisällytetään omaisuuteen, josta lopullinen jako tehdään.

Osittaisen jaon ulkopuolelle jätetyille velkojille, jotka myöhemmin ovat täyttäneet konkurssilain 275 ja 276 §:ssä säädetty ehdot, maksetaan konkurssipesän seuraavassa jaossa, mikä asettaa heidät samaan asemaan muiden velkojien kanssa. Vasta sen jälkeen on mahdollista jatkaa muiden velkojien saatavien maksua.

Lopullinen jako suoritetaan heti, kun konkurssipesän realisointi on saatettu päätökseen. Lopullinen jako voidaan aloittaa vain tuomioistuimen suostumuksella.

Jos kaikkien velkojien saatavat voidaan maksaa täysimääräisinä lopullisessa jaossa, pesänhoitaja siirtää ylijäämän yksityiselle velalliselle. Jos velallinen on oikeushenkilö, pesänhoitaja osoittaa kullekin henkilölle, jolla on osuus velallisyhteisöstä, ylijäämästä osuuden, johon kyseinen henkilö olisi ollut oikeutettu konkurssimenettelyn ulkopuolisessa liividaatiomenettelyssä.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

a) Konkurssia edeltävä menettely – jos velkojat hyväksyvät saneerausohjelman, tuomioistuin vahvistaa päätöksellään saneerausohjelman ja konkurssia edeltävät järjestelyt, paitsi jos

– joku velkojista osoittaa riittävällä varmuudella, että saneerausohjelma vähentää heidän oikeuksiaan alle määrän, jonka he voivat kohtuudella olettaa saavansa, jos saneerausohjelmaa ei toteuteta;

– saneerausohjelman perusteella ei näytä todennäköiseltä, että se mahdollistaisi velallisen maksukyvyn palautumisen kuluvan vuoden loppuun mennessä ja seuraavien kahden kalenterivuoden aikana;

– saneerausohjelmassa ei varauduta niiden määrien maksuun, jotka velkojat saisivat, jos heidän saatavaansa ei olisi riitautettu;

– saneerausohjelmassa on ehdotettu yhden tai useamman velkojan saatavien pääomittamista eivätkä velallisyhteisön jäsenet ole tehneet päätöstä, jolla tällainen toimenpide hyväksytään yhtiölain (*Zakon o trgovačkim društvima*) mukaisesti.

Jos edellytykset konkurssia edeltävän sovinnon vahvistamiselle eivät täyty, tuomioistuin vahvistaa päätöksellä, ettei konkurssia edeltävää sovintoa hyväksytä, ja keskeyttää menettelyn.

Konkurssia edeltävällä sovinnolla on oikeusvaikutuksia sekä niille velkojille, jotka eivät osallistuneet menettelyyn, että velkojille, jotka osallistuivat menettelyyn ja joiden riitautetut saatavansa vahvistetaan myöhemmin.

Velallinen, jolle on kertynyt tuottoa konkurssia edeltävän sovinnon mukaisesti kuoletetuista veloista, on säilytettävä tällaiset tuotot siihen saakka, kunnes määräaika kaikkien konkurssia edeltävästä sovinnosta johtuvien veloitteiden täyttämiseksi on umpeutunut.

Jos velkoja kuolettaa saatavan velalliselta konkurssia edeltävän sovinnon mukaisesti, kuoletetun saatavan määrä hyväksytään velkojan verotuksessa vähennyskelpoiseksi kuluksi.

b) Konkurssimenettely – heti kun lopullinen jako on suoritettu, tuomioistuin tekee päätöksen menettelyn päättymisestä. Päätös toimitetaan niitä rekistereitä hallinnoiville viranomaisille, joihin velallisen tietoja on kirjattu. Rekisteristä poistamisen jälkeen oikeushenkilömuotoisen velallisen olemassaolo lakkaa, ja velallinen, joka on luonnollinen henkilö, menettää asemansa yksityisenä elinkeinonharjoittajana, yrittäjänä tai ammatinharjoittajana.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Konkurssivelkoja voi konkurssimenettelyn päättämisen jälkeen jatkaa rajoituksetta muiden saatavien perintää yksityiseltä velalliselta.

Konkurssivelkoja voi käynnistää velalliseen kohdistuvan perintämenettelyn saatavan toteavan päätöksen nojalla edellyttäen, ettei velallinen ole riitauttanut saatavaa uudelleenkäytellyssä. Tulokset riitautetun saatavan asema on sama kuin riitauttamattoman saatavan.

Tuomioistuin määrää pesänhoitajan tai jonkin velkojan ehdotuksesta tai viran puolesta, että menettelyä jatketaan täydentävän jaon toimittamiseksi, jos päätösistunnon jälkeen

1. edellytykset varattujen määrien jakamiseksi velkojille täyttyvät,
2. konkurssipesästä maksettuja eriä on palautunut konkurssipesään,
3. on löytynyt uusia konkurssipesään kuuluvia varoja.

Tuomioistuin määrää menettelyn jatkamisesta täydentävän jaon toimittamista varten riippumatta siitä, onko menettely on päätetty.

Tuomioistuin voi pidättäytyä täydentävän jaon toimittamisesta ja siirtää jakoa varten käytössä olevat varat velkojille tai siirtää uuden omaisuuserän yksityiselle velalliselle, jos se on tarkoituksenmukaista ottaen huomioon saatavan vähäinen määrä tai kohteen vähäinen arvo sekä täydentävän jaon toimituksesta aiheutuvat kustannukset. Tuomioistuin voi tehdä täydentävää jakoa koskevan menettelyn jatkamisen riippuvaiseksi ennakkomaksusta, joka kattaa menettelyn kustannukset.

Täydentävän jaon toimituksen jälkeen tuomioistuin tekee päätöksen konkurssimenettelyn päättämisestä.

Kun täydentävää jakoa koskeva määräys on annettu, pesänjakaja jakaa lopullisen luettelon mukaisesti määrän, joka voidaan vapaasti luovuttaa ja joka on saatu konkurssipesän myöhemmin löydetyn osan realisoinnista. Pesänhoitaja toimittaa tuomioistuimelle lopputilityksen.

Konkurssipesän velkoja, jonka saatavasta pesänhoitaja on saanut tiedon

1. osittaisen jaon aikana sen jälkeen, kun jaettava osa on määritetty,
2. lopullisen jaon aikana sen jälkeen, kun päätösistunto on päättynyt,
3. täydentävän jaon aikana sen jälkeen, kun kyseistä jakoa koskeva jakoluettelo on julkaistu, voi vaatia maksua ainoastaan siltä osin kuin konkurssipesässä on varoja jäljellä jaon jälkeen.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Kukin velkoja vastaa omista kuluistaan konkurssia edeltävässä menettelyssä ja konkurssimenettelyssä, ellei konkurssilaissa säädetä toisin.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Konkurssivelkojat ja pesänhoitaja (velallisen puolesta) voivat konkurssilain säännösten mukaisesti riitauttaa oikeustoimet, joihin on ryhdytty ennen konkurssimenettelyn aloittamista ja jotka häiritsevät tasapuolista maksua konkurssivelkojille (aiheuttavat vahinkoa velkojille) tai jotka suosivat tiettyjä velkoja toisten kustannuksella (velkojien etuuskohtelu). Tällaisia oikeustoimia vastaaviksi katsotaan laiminlyönnit, joista on aiheutunut velalliselle oikeudenmenetys tai joiden perusteella varallisuus oikeudellinen vaade velallista kohtaan on syntynyt, pysynyt voimassa tai tullut vakuudelliseksi.

Oikeustoimi, jolla velkojalle saa vakuuden tai suorituksen tavalla ja ajankohtana, joka vastaa tämän oikeuksien sisältöä (oikeuksia vastaava suoritus) ja joka on toteutettu viimeisten kolmen kuukauden aikana ennen konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä, voidaan riitauttaa, jos velallinen oikeustoimen toteuttamisen aikaan oli maksukyvytön ja velkoja tiesi siitä.

Oikeustoimi, jolla velkoja saa vakuuden tai suorituksen tämän oikeuksien sisältöä vastaavasti, voidaan riitauttaa konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen, jos velkoja oikeustoimen toteuttamisen aikaan tiesi maksukyvyttömyydestä tai konkurssimenettelyn aloittamista koskevasta hakemuksesta.

Velkojan katsotaan tienneen maksukyvyttömyydestä tai konkurssimenettelyn aloittamista koskevasta hakemuksesta, jos hän oli tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen olosuhteista, joiden perusteella on ilmeistä, että velallinen on maksukyvytön tai että konkurssimenettelyn aloittamista koskeva hakemus on jätetty. Henkilöiden, jotka ovat olleet läheisessä suhteessa velalliseen oikeustoimen toteuttamisen aikaan, katsotaan tienneen maksukyvyttömyydestä ja konkurssimenettelyn aloittamista koskevasta hakemuksesta.

Oikeustoimi, jolla velkoja saa vakuuden tai suorituksen, jota tällä ei ollut oikeutta vaatia tai vaatia sitä asianomaisella tavalla tai asianomaisena ajankohtana, voidaan riitauttaa, jos se toteutettiin

1. konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneen kuukauden aikana tai hakemuksen jättämisen jälkeen, tai
2. konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneen toisen tai kolmannen kuukauden aikana ja velallinen oli tuolloin maksukyvytön, tai
3. konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneen toisen tai kolmannen kuukauden aikana ja velkoja tiesi toimen toteuttamisen aikaan, että se aiheuttaisi vahinkoa konkurssivelkojille.

Velkojan katsotaan tienneen, että toimi aiheuttaisi vahinkoa muille velkojille, jos hän oli tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen olosuhteista, joiden perusteella on ilmeistä, että velkojille aiheutuisi vahinkoa. Henkilöiden, jotka ovat olleet läheisessä suhteessa velalliseen oikeustoimen toteuttamisen aikaan, katsotaan tienneen, että konkurssivelkojille aiheutuisi vahinkoa.

Velallisen oikeustoimi, joka aiheuttaa välitöntä vahinkoa konkurssivelkojille, voidaan riitauttaa, jos se toteutettiin

1. konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneiden kolmen kuukauden aikana ja velallinen oli tuolloin maksukyvytön ja toinen osapuoli tiesi siitä, tai
2. sen jälkeen, kun konkurssimenettelyn aloittamista koskeva hakemus oli jätetty, ja toinen osapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää toimen toteuttamisen aikaan maksukyvyttömyydestä tai konkurssimenettelyn aloittamista koskevasta hakemuksesta.

Mikä tahansa velallisen oikeustoimi, joka johtaa tämän oikeudenmenetykseen tai estää tätä käyttämästä oikeuksiaan, tai mikä tahansa toimi, jonka perusteella varallisuusoikeudelliset vaateet velallista kohtaan voidaan pitää voimassa tai panna täytäntöön, rinnastetaan toimeen, joka aiheuttaa välitöntä vahinkoa velkojille.

Oikeustoimi, jonka velallinen on toteuttanut konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneiden kymmenen vuoden aikana tai hakemuksen jättämisen jälkeen velkojen vahingoittamistarkoituksessa, voidaan riitauttaa, jos toinen osapuoli tiesi velallisen tarkoituksesta toimen toteuttamisen aikaan. Toisen osapuolen olleen tietoinen tällaisesta tarkoituksesta, jos hän tiesi, että velallista uhkaa maksukyvyttömyys ja että kyseinen toimi aiheuttaisi vahinkoa velkojille.

Velkojan katsotaan tienneen, että velallista uhkasi maksukyvyttömyys ja että toimi aiheuttaisi vahinkoa velkojille, jos velkoja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää olosuhteista, joiden perusteella on ilmeistä, että velallinen on maksukyvytön ja että toimi aiheuttaisi vahinkoa velkojille.

Sopimus, johon liittyy rahallinen vastike ja jonka velallinen ja velalliselle läheinen henkilö ovat tehneet keskenään, voidaan riitauttaa, jos se aiheuttaa vahinkoa velkojille. Tällaista sopimusta ei voida riitauttaa, jos se on tehty yli kaksi vuotta ennen konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä tai jos toinen osapuoli näyttää toteen, ettei hän on ollut sopimuksen tehohetkellä tietoinen velallisen tarkoituksesta vahingoittaa velkojia.

Velallisen toteuttama oikeustoimi, johon ei liity vastiketta tai johon liittyvä vastike on vähäpätöinen, voidaan riitauttaa, paitsi jos se on tehty yli neljä vuotta ennen konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä. Oikeustoimea ei voi riitauttaa, jos on kyse satunnaisesta ja arvoltaan vähäpätöisestä lahjasta.

Oikeustoimi, jolla yrityksen osakas vaatii pääomalainan takaisinmaksua tai vastaavaa suoritusta, on mitätön, jos sillä

1. annetaan vakuus ja se on toteutettu konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneiden viiden vuoden aikana tai sen jälkeen;
 2. taataan maksu ja se on toteutettu konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneen vuoden aikana tai sen jälkeen.
- Oikeustoimi, jolla yhtiön äänettömän yhtiömiehen osuus palautetaan hänelle kokonaan tai osittain tai jolla hänen osuutensa poistetaan kertyneistä tappioista kokonaan tai osittain, voidaan riitauttaa, jos kyseisen toimen taustalla oleva sopimus tehtiin yhtiötä koskevan konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneen vuoden aikana tai sen jälkeen. Tämä pätee myös silloin, kun ääneton yhtiö mies on sopimuksen mukaisesti selvitystilassa. Jos on kyse oikeuksia vastaavasta suorituksesta, velallisen maksuja, jotka on suoritettu vekselin muodossa, ei voida vaatia takaisin saajalta, jos siirtokelpoisia instrumentteja koskevan lainsäädännön mukaan saaja maksun vastaanottamisesta kieltäytyessään menettäisi oikeuden saatavaan muilta velallisilta.

Oikeustoimi katsotaan toteutetuksi hetkellä, jona sen oikeusvaikutukset alkavat.

Jos oikeustoimen pätevyys edellyttää kirjausta julkiseen luetteloon, rekisteriin tai lokiin, oikeustoimi katsotaan toteutetuksi hetkellä, jona muut pätevyysennakkoehdot täyttyvät, velallisen ilmoitus kirjaamisaikomuksesta tulee sitovaksi ja toinen osapuoli tekee pyynnön oikeudelliseen muutokseen kirjaamiseksi. Tätä säännöstä sovelletaan myös pyyntöihin ennakkokirjauksista, joilla turvataan oikeus oikeudelliseen muutokseen.

Jos oikeustoimeen sovelletaan ehtoa tai määräaika, huomioon otetaan ajankohta, jolloin se toteutettiin, eikä ajankohta, jolloin ehto täyttyy tai määräaika umpeutuu.

Oikeustoimi, jolle on saatu täytäntöönpanomääräys tai joka on toteutettu osana täytäntöönpanomenettelyä, voidaan riitauttaa.

Jos velallinen on saanut suoritukselleen samanarvoisen vastikkeen, josta on välittömästi tullut osa velallisen omaisuutta, suorituksen taustalla oleva oikeustoimi voidaan riitauttaa ainoastaan, jos on kyse tarkoituksellisesta vahingon aiheuttamisesta.

Pesänhoitaja voi velallisen puolesta riitauttaa velallisen oikeustoimen tuomioistuimen valtuutuksella. Kanne nostetaan sitä henkilöä vastaan, johon riitautettu toimi kohdistui.

Pesänhoitaja voi nostaa kanteen oikeustoimen riittämiseksi puolentoista vuoden kuluessa konkurssimenettelyn aloittamispäivästä.

Kukin konkurssivelkoja voi nostaa kanteen oikeustoimen riittämiseksi omasta puolestaan ja omalla kustannuksellaan, jos

- pesänhoitaja ei ole nostanut kannaetta oikeustoimen riittämiseksi konkurssilain 212 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa – kolmen kuukauden kuluessa kyseisessä momentissa säädetyn määräajan kulumisesta;
- pesänhoitaja peruuttaa oikeustoimen riittämistä koskevan kanteen – kolmen kuukauden kuluessa toimen peruuttamisen vahvistavan lopullisen päätöksen julkaisemisesta tuomioistuimen sähköisellä ilmoitustaululla;
- velkoja on aiemmin pyytänyt pesänhoitajaa ottamaan kantaa ja pesänhoitaja on ilmoittanut, ettei hän nosta kannaetta oikeustoimen riittämiseksi – kolmen kuukauden kuluessa pesänhoitajan ilmoituksen julkaisemisesta tuomioistuimen sähköisellä ilmoitustaululla;
- velkoja on aiemmin pyytänyt pesänhoitajaa ottamaan kantaa eikä pesänhoitaja ole kolmen kuukauden kuluessa ilmoittanut, nostaako hän kanteen oikeustoimen riittämiseksi – kolmen kuukauden kuluessa kannanottoa koskevan pyynnön julkaisemisesta.

Jos vaatimus oikeustoimen riittämistä on hyväksytty, riitautetulla oikeustoimella ei ole oikeusvaikutuksia konkurssipesään nähden, ja toisen osapuolen edellytetään palauttavan konkurssipesään kaikki riitautetun toimen nojalla saadut aineelliset etuudet, ellei konkurssilaissa säädetä toisin.

Täytäntöönpanohakemuksen, joka perustuu oikeustoimen riittämistä koskevan vaatimuksen hyväksyvään päätökseen, voi tehdä pesänhoitaja velallisen tai konkurssipesän puolesta ja lukuun, ja konkurssivelkoja omasta puolestaan ja konkurssivelallisen tai konkurssipesän hyväksi.

Henkilön, joka hyväksyy suorituksen ilman korvausta tai vähäpätöistä korvausta vastaan, on palautettava saamansa varat vain, jos niistä on koitunut hänelle taloudellista hyötyä, paitsi jos hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että kyseinen suoritus aiheuttaisi vahinkoa velkojille.

Oikeustoimen riittämiseksi nostetusta kanteesta annettua lopullista päätöstä sovelletaan konkurssivelalliseen, konkurssipesään ja kaikkiin konkurssivelkoihin, ellei konkurssilaissa säädetä toisin.

Jos tuomioistuin on hyväksynyt vaatimuksen oikeustoimen riittämistä, vastapuolen edellytetään palauttavan konkurssipesälle kaikki riitautetun toimen nojalla saadut aineelliset etuudet. Kun nämä etuudet on palautettu konkurssipesään, kantajina olevilla velkojilla on oikeus etuoikeutettuun maksuun kyseisistä etuuksista suhteessa vahvistettujen saataviensa määrään.

Velallisen oikeustoimet voidaan riittauttaa toimittamalla vastalause ilman aikarajoituksia.

Oikeustoimi voidaan riittauttaa myös vastapuolen perillistä tai muuta yleisseuraannon saajaa vastaan.

Oikeustoimi voidaan riittauttaa vastapuolen muuta yleisseuraannon saajaa vastaan, jos

1. yleisseuraannon saaja tiesi saannon aikaan olosuhteista, joihin hänen oikeudellisen edeltäjänsä saannon pätemättömyys perustuu;
2. yleisseuraannon saaja oli saannon aikaan velalliseen läheisessä suhteessa oleva henkilö, paitsi jos hän osoittaa, ettei ollut tuolloin tietoinen olosuhteista, joihin hänen oikeudellisen edeltäjänsä saannon pätemättömyys perustuu;
3. saadut varat siirrettiin yleisseuraannon saajalle ilman vastiketta tai vähäpätöistä vastiketta vastaan.

Oikeustoimi, joka on toteutettu konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen ja joka pysyy voimassa julkisissa rekistereissä olevia kirjauksia koskevan luottamuksensuojan periaatteen mukaan, voidaan riittauttaa niiden sääntöjen mukaan, joita sovelletaan ennen konkurssimenettelyn aloittamista toteutetun oikeustoimen riittämistä.

Päivitetty viimeksi: 13/02/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [it](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Maksukyvttömyys/konkurssi - Italia

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa yrittäjää tai yritystä (luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä) vastaan, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

- a) omaisuuden arvo on ollut vähintään 300 000 euroa kolmen vuoden ajan ennen menettelyn aloittamista
- b) vuotuiset bruttotulot ovat olleet vähintään 200 000 euroa kolmen vuoden ajan ennen menettelyn aloittamista
- c) velkaa on (menettelyn vireiltulolajankohdانا) yhteensä vähintään 500 000 euroa (riippumatta siitä, milloin velat ovat syntyneet).

2 Millä edellytyksillä maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa?

a) Konkurssimenettely voidaan aloittaa, kun yrittäjä on maksukyvätön. Menettelyn aloittamista voivat hakea

- velallinen
- velkoja
- syyttäjä

b) Velkajärjestely eli akordi (*concordato preventivo*) voidaan aloittaa, kun yrittäjällä on taloudellisia vaikeuksia (jotka eivät kuitenkaan ole vielä johtaneet maksukyvttömyyteen). Menettelyn aloittamista voi hakea ainoastaan velallinen itse.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssipesään kuuluu koko omaisuus lukuun ottamatta seuraavia:

- 1) henkilökohtainen omaisuus ja siihen liittyvät oikeudet;
- 2) varat, jotka perustuvat elatusapuun, eläkkeeseen, palkkaan tai ansiotuloon, siihen määrään asti, jonka konkurssivelallinen tarvitsee omaa ja perheensä toimeentuloa varten;
- 3) lasten omaisuutta koskevan hallinto-oikeuden perusteella saatavat tulot, perheen toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu omaisuus (*fondo patrimoniale*) ja siitä saatavat tulot, ellei siviililain 170 §:stä muuta johdu;
- 4) omaisuus, jonka ulosmittaus on kielletty lain nojalla.

Konkurssipesään kuuluu myös menettelyn aloittamisen jälkeen hankittu velallisen omaisuus. Sen arvosta vähennetään kuitenkin sen hankinnasta ja säilyttämisestä aiheutuvat kulut.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssipesän selvittäjällä (*curatore*) on oikeus ja velvollisuus hallinnoida omaisuutta, myydä se ja jakaa näin saadut tulot velkojien kesken.

Selvittäjä voi kuulla velallista saadakseen tarvitsemansa tiedot. Velallinen voi vastustaa selvittäjän ja konkurssiasioista vastaavan tuomarin määräämiä toimenpiteitä, mutta vain sillä perusteella, että ne on annettu lain vastaisesti (eikä pelkästään oman etunsa ajamiseksi).

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Jokaisella, joka on velkaa konkurssipesälle, on oikeus kuitata tämä velka vastaavalla saatavalla (*controcredito*) samassa menettelyssä, mutta vain jos sekä velka että vastaava saatava ovat syntyneet ennen maksukyvttömyysmenettelyn vireilletuloa.

6 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Selvittäjä voi päättää, jatketaanko maksukyvttömyysmenettelyn vireilletulohetkellä voimassa olevien sopimusten täytäntöönpanoa vai irtisanotaanko sopimukset.

7 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Velkoja voi nostaa kanteen maksukyvttömyysmenettelyn vireilletulon jälkeen vain jos selvittäjä ei nosta kannetta (riippumatta siitä, johtuuko se tietoisesta päätöksestä vai huolimattomuudesta).

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Vain selvittäjä voi jatkaa oikeudenkäyntimenettelyä, jonka velkoja on aloittanut sellaista velallista vastaan, joka sittemmin todetaan maksukyvttömyksi.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

Kolme tai viisi velkojaa voi muodostaa velkojainkokouksen, jolla on merkittävät valtuudet, sillä se voi:

- hyväksyä liiketoimet ja esisopimukset, kanteista luopumisen, kolmansien oikeuksien tunnustamisen, kiinnitysten purkamisen, panttien palauttamisen ja vakuuksien peruuttamisen, perintöjen ja lahjoitusten vastaanottamisen ja kaikki muut konkurssipesän hallintoon liittyvät erityistoimet
- vaatia tuomioistuinta erottamaan selvittäjän
- hyväksyä selvityssuunnitelman
- valtuuttaa selvittäjän tulemaan velallisen sijaan sellaisen sopimuksen osapuoleksi, joka oli voimassa menettelyn tullessa vireille
- osallistua kaikkiin velallisen omaisuuden inventointia koskeviin toimenpiteisiin
- tutustua kaikkiin menettelyä koskeviin asiakirjoihin
- antaa selvittäjälle valtuudet olla sisällyttämättä pesään tiettyjä omaisuuseriä tai luopua tiettyjen omaisuuserien rahaksi muuttamisesta, jos se olisi ilmeisen epäedullista
- pyytää konkurssiasioista vastaavaa tuomaria keskeyttämään omaisuuden myynnin.

Edellä mainittujen pesän hallintoon liittyvien toimien lisäksi velkojainkokous antaa lausuntoja seuraavista konkurssiasioista vastaavan tuomarin tai tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvista toimenpiteistä:

- valtuutus, jonka nojalla panttivelkoja voi myydä pantatun omaisuuden
- konkurssiasioista vastaavan tuomarin valtuutus yrityksen toiminnan väliaikaista jatkamista varten (toiminnan jatkaminen edellyttää velkojainkokouksen hyväksyvää lausuntoa)
- konkurssiasioista vastaavan tuomarin valtuutus yrityksen luovuttamiseksi vuokralle (vuokraus edellyttää velkojainkokouksen hyväksyvää lausuntoa).

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssipesän selvittäjä voi (valtuutuksen nojalla):

- jatkaa yrityksen toimintaa
- luovuttaa yrityksen vuokralle
- myydä yrityksen koko omaisuuden ja jakaa näin saadut tulot velkojien kesken
- kieltäytyä vähäarvoisten omaisuuserien myynnistä.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Jokainen velkoja voi pyytää tuomioistuinta toteamaan velallisen maksukyvttömäksi. Velkoja ei tarvitse tätä varten täytöntöpanoasiakirjaa, vaan riittää, että velka voidaan näyttää toteen.

Kaikkien velkojien (myös niiden, jotka ovat hakeneet maksukyvttömyyden toteamista ja joiden hakemus on hyväksytty) on maksukyvttömyysmenettelyn vireilletulon jälkeen haettava saataviensa hyväksymistä.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Velkoja voi esittää saataviensa hyväksymistä koskevan hakemuksen ilman oikeudellista edustusta.

Hakemuksen mukana on toimitettava todisteet velan olemassaolosta. Hakemus on esitettävä sähköisesti (varmennetulla sähköpostiviestillä).

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Omaisuuden myynnistä saatavat tulot jaetaan kaikkien velkojien kesken niiden etuusaseman mukaisesti. Monilla saatavilla (kiinnitys, pantti, muut yleiseen tai erityiseen etuoikeuteen perustuvat saatavat) on lain nojalla etuoikeusasema joihinkin tai kaikkiin omaisuuseriin nähden.

Jos omaisuuden myynnistä saadut tulot eivät riitä kattamaan kaikkia velkoja (näin on lähes aina), tulot jaetaan suhteessa velkojen määrään siviililain mukaista velkojien etuoikeusjärjestystä noudattaen.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Maksukyvttömyysmenettely päätetään, kun

- saatavien hyväksymistä koskevia hakemuksia ei ole esitetty
- kaikki velat on maksettu
- kaikki omaisuuden myynnistä saadut tulot on jaettu
- kun on varmistettu, ettei ole enää myytävää omaisuutta eikä muita saatavia perittävänä.

Menettelyn päättämisen jälkeen konkurssivelallinen saa takaisin oikeustoimikelpoisuutensa ja voi taas hankkia omaisuutta ilmoittamatta siitä selvittäjälle.

Maksukyvttömyysmenettely päätetään, kun velallisen ja velkojien välinen sopimus vahvistetaan. Jos sopimus koskee omaisuuden luovuttamista (*concordato liquidatorio*), menettely kuitenkin jatkuu omaisuuden myynnillä ja päättyy vasta kun koko omaisuus on myyty ja näin saadut tulot jaettu velkojien kesken.

Maksukyvttömyysmenettelyjen päättämisen myötä velallinen vapautuu veloistaan.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Kun menettely on päättynyt, velkojat voivat nostaa velallista vastaan kanteen periäkseen jäljellä olevat saatavansa (eli ne, joita selvittäjä ei ole maksanut).

Jos velallinen on vapautettu kaikista veloista, velkojat eivät enää vaatia saataviaan.

Velkajärjestelyn päätyttyä velkojat eivät voi enää vaatia velalliselta saataviaan. Jos velallinen ei noudata velvollisuuksiaan, velkojat voivat kuitenkin vuoden kuluessa vaatia velkajärjestelyn purkamista.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Maksukyvttömyysmenettelyn kustannukset katetaan menettelyn puitteissa omaisuuden myynnistä saaduilla tuloilla.

Jos pesässä ei ole omaisuutta, selvittäjän palkkion ja korvauksen hänelle aiheutuneista kustannuksista maksaa valtio.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Oikeustoimet, joita konkurssivelallinen on toteuttanut ennen maksukyvttömyysmenettelyn vireilletuloa tietyn ajanjakson kuluessa (vuosi tai kuusi kuukautta), voidaan peräyttää.

Oikeustoimet, joita konkurssivelallinen on toteuttanut maksukyvttömyysmenettelyn vireilletulon jälkeen, ovat pätemättömiä.

Toimenpiteet, jotka on toteutettu maksukyvttömyysmenettelyn aikana ilman tuomioistuimen valtuutusta, ovat pätemättömiä.

Päivitetty viimeksi: 21/07/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvttömyys/konkurssi - Kypros

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Konkurssi (ptóchevsi): konkurssiin voidaan asettaa vain luonnollinen henkilö, joka on maksukyvttön.

Selvitystilä (ekkathárisi): Selvitystilään voidaan asettaa oikeushenkilö. Myös vapaaehtoinen selvitystilään (*ekoúsia ekkathárisi*) asettaminen tuomioistuimen ulkopuolella tai tuomioistuimen valvonnassa koskee oikeushenkilöä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Konkurssi: Luonnollisen henkilön konkurssia koskevista säännöksistä säädetään konkurssilaissa (*perí Ptóchevsis Nómos*, 5 luku), jota on muutettu olennaisesti kahden viime vuoden aikana vastaamaan muuttuvaa taloudellista ja sosiaalista tilannetta.

Konkurssihakemuksen voi jättää velkoja tai itse velallinen silloin kun velkojen määrä on yli 15 000 euroa, edellyttäen, että konkurssin on aiheuttanut velallinen toimi ja että velallinen oli Kyproksella henkilökohtaisesti tai hänellä oli asuinpaikka Kyproksella tai hän harjoitti liiketoimintaa Kyproksella tai oli liiketoimintaa Kyproksella harjoittaneen henkilöyhtiön tai avoimen yhtiön jäsen.

Velallinen syyllistyy konkurssin aiheuttavaan toimeen (*práxi ptóchevsis*) muun muassa, kun

- velkojan mitä tahansa summaa koskeva vaatimus velallista kohtaan on vahvistettu tuomiolla, joka on lopullinen, ja velallinen laiminlyö maksamisen;
- velallinen antaa ilmoituksen, jonka mukaan hän on kyvytön maksamaan velkansa;
- velallinen jättää konkurssihakemuksen;
- todetaan, että henkilökohtaista takaisinmaksusuunnitelmaa, jonka osapuoli velallinen on, ei ole noudatettu tai että takaisinmaksu on lopetettu luonnollisten henkilöiden maksukykyä koskevan lain säännösten mukaisesti (*perí Aferengyótitas Fysikón Prosópon Nómos*).

Yhtiöiden selvitystilä: Yhtiö voidaan asettaa selvitystilään joko sen takia, ettei se kykene maksamaan velkojaan, tai yhtiön itse tekemällä päätöksellä yhtiön purkamisesta siten, että sen omaisuus myydään ja maksetaan kaikki velat tai osa niistä. Tuomioistuin voi antaa määräyksen selvitystilään asettamisesta, jos yhtiö ei kykene maksamaan velkojaan. Erääntyneiden velkojen määrän on oltava yli 5 000 euroa. Selvitystilään asettamista koskevan hakemuksen voivat jättää tuomioistuimelle joko velkoja tai osakkeenomistajat.

Vapaaehtoinen selvitystilä:

Vapaaehtoisia selvitystilämenettelyjä on kolme:

Velkojen vaatima vapaaehtoinen selvitystilä (*ekoúsia ekkathárisi apó pistotés*): Kyseessä on tuomioistuimen ulkopuolinen selvitystilä, joka toteutetaan, jos yhtiö on maksukyvytön ja sen hallitus päättää lopettaa yhtiön. Velkojen vaatima vapaaehtoinen selvitystilä käynnistetään kutsumalla koolle velkojenkokous harkitsemaan vapaaehtoista selvitystilää koskevaa päätöslauselmaa, jonka yhtiön yhtiökokous on hyväksynyt.

Jäsenien vaatima vapaaehtoinen selvitystilä (*ekoúsia ekkathárisi apó méli*): Myös tämä on tuomioistuimen ulkopuolinen selvitystilä, joka käynnistetään osakkeenomistajien yhtiökokouksen päätöksellä, kun yhtiö on maksukykyinen.

Vapaaehtoinen selvitystilä tuomioistuimen valvonnassa (*ekoúsia ekkathárisi ypó tin epopteia tou Dikastiríou*): Kun yhtiö on hyväksynyt vapaaehtoista selvitystilää koskevan päätöksen, tuomioistuin voi antaa määräyksen, jonka mukaan selvitystilää jatketaan tuomioistuimen valvonnassa.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssi: Konkurssipesä koostuu kaikesta omaisuudesta, joka kuuluu konkurssivelalliselle tai on sen hallinnassa konkurssimenettelyjen tullessa vireille tai jonka konkurssivelallinen hankkii tai joka siirtyy tälle ennen konkurssin lopettamista. Siihen ei kuitenkaan sisälly omaisuutta, joka on välttämätöntä konkurssivelallisen ja hänen perheensä toimeentuloa varten.

Konkurssimenettelyjen vireille tulon jälkeen ja konkurssin lopettamista tai konkurssin peruuttamista ennen hankittu omaisuus kuuluu konkurssipesään.

Selvitystilä: Likvidaatioon piiriin kuuluu se omaisuus, joka kuului yhtiölle ennen selvitystilään asettamista koskevan määräyksen antamista tai ennen vapaaehtoista selvitystilää koskevan päätöksen päivämäärää.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssi: Kun konkurssiin asettamista koskeva määräys on annettu, konkurssitoimitsijasta (*epísimos paralíptis*) tulee konkurssivelallisen omaisuuden pesänhoitaja (*diacheiristís*). Myöhemmässä vaiheessa kuka tahansa luvan saanut maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä (*adeiodotiménos symvoulos aferengyótitas*) voidaan nimittää pesänhoitajaksi. Pesänhoitajan tehtävänä on myydä konkurssivelallisen omaisuus ja jakaa tuotot velkojille. Kun konkurssitoimitsija tai maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä sitoutuu hoitamaan pesänhoitajan tehtäviä, konkurssivelallinen säilyttää omistusoikeuden kaikkeen hallinnassaan olevaan omaisuuteen, jota kuitenkin hoitaa vain pesänhoitaja konkurssimenettelyn alkamispäivästä lähtien.

Selvitystilä: Kun selvitystilään asettamista koskeva määräys on annettu, ja jos velkojat eivät ole nimittäneet selvittäjää, toimitsijasta tulee selvittäjä (*ekkatharistís*) ilman eri toimenpiteitä, jollei luvan saanutta maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjää ole nimetty selvittäjäksi toimitsijan tuomioistuimelle jättämässä hakemuksessa tai velkojen ja yhtiön osakkeenomistajien kokouksen päätöksessä. Selvittäjän tehtävänä on realisoida purettavan yhtiön omaisuus ja jakaa tuotot sen velkojille ja osakkeenomistajille. Kun toimitsija tai selvittäjä sitoutuu hoitamaan selvitystilässä olevan oikeushenkilön omaisuuden selvittäjän tehtäviä, selvittäjä hoitaa yhtiön omaisuutta sen realisointia varten selvitystilään asettamista koskevan menettelyn alkamispäivästä lähtien, vaikka yhtiö säilyttää omistusoikeuden kaikkeen hallinnassaan olevaan omaisuuteen.

Vapaaehtoinen selvitystilä: Vapaaehtoisen selvitystilän tapauksessa yhtiö lakkaa selvitystilään asettamista koskevan menettelyn vireille tulosta lähtien harjoittamasta liiketoimintaa, paitsi siltä osin kuin on tarpeen sen selvitystilämenettelyn tuottoisuuden kannalta. Selvittäjän tehtävänä on realisoida selvitystilässä olevan yhtiön omaisuus ja jakaa tuotot sen velkojille ja osakkeenomistajille.

Velkojista johtuva vapaaehtoinen selvitystilä: Velkojat ja yhtiö nimeävät erillisissä kokouksissaan selvittäjän, jonka he haluavat nimittää yhtiön selvittäjäksi, mutta silloin kun näissä kokouksissa on tehty erilaiset päätökset, selvittäjäksi nimitetään velkojen kokouksen nimeämä selvittäjä.

Jäsenistä johtuva vapaaehtoinen selvitystilä: Yhtiö nimittää selvittäjäksi yhtiökokouksen päätöksellä luvan saaneen selvittäjän, joka vastaa yhtiön asioiden selvittämisestä ja sen omaisuuden jakamisesta. Selvittäjän nimeämisen jälkeen johtajien valtuudet lakkaavat, paitsi siltä osin kuin yhtiön yhtiökokous tai selvittäjä hyväksyy niiden jatkumisen.

Vapaaehtoinen selvitystilä tuomioistuimen valvonnassa: Kun tuomioistuin antaa määräyksen sen valvonnan alaiseen selvitystilään asettamisesta, se voi samassa määräyksessä tai myöhemmässä määräyksessä nimittää lisäselvittäjän. Tuomioistuimen nimittämällä selvittäjällä on samat valtuudet ja hänellä on samat velvoitteet ja asema kuin selvittäjällä, joka on nimitetty vapaaehtoista selvitystilää koskevalle päätökselle tai velkojainkokouksen päätökselle.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Konkurssi: Laissa säädetään, että kuittaukseen voidaan vedota, kun konkurssivelallisen ja jonkun muun henkilön välillä on keskinäisiä luottoja tai keskinäisiä velkoja tai muita keskinäisiä liiketoimia ennen konkurssiin asettamista koskevan määräyksen antamista, paitsi jos toinen henkilö tiesi luoton myöntämisen ajankohtana konkurssivelallisen syyllistyneen konkurssin aiheuttaneeseen toimeen.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Konkurssi: Voimassa olevat lailliset sopimukset, joiden sopijapuoli konkurssivelallinen on, pysyvät voimassa ja konkurssivelallinen pysyy henkilökohtaisesti vastuussa niiden ehtojen täyttämisestä.

Selvitystilä: Voimassa olevat lainmukaiset sopimukset, joiden sopijapuoli selvitystilässä oleva yhtiö on, pysyvät voimassa. Sama koskee laillisia sopimuksia, joiden sopijapuoli on vapaaehtoisesti selvitystilään asetettu yhtiö.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Konkurssi: Silloin kun konkurssivelallista vastaan nostetaan kanne sen jälkeen kun konkurssiin asettamista koskeva määräys on annettu, tuomioistuimelta on hankittava lupa kanteen jatkamiselle.

Selvitystila: Silloin kun selvitystilassa olevaa yhtiötä vastaan nostetaan kanne sen jälkeen kun selvitystilaan asettamista koskeva määräys on annettu, tuomioistuimelta on hankittava lupa kanteen jatkamiselle.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssi: Kanteet, jotka ovat jo vireillä konkurssivelallista vastaan, jatkuvat normaalisti, eikä niiden jatkamiseen tarvitse pyytää lupaa tuomioistuimelta.

Selvitystila: Kanteet, jotka ovat jo vireillä selvitystilassa olevaa yhtiötä vastaan, voivat jatkua vain tuomioistuimen luvalla. Tällaisia kanteita käsittelevät vain toimitsija tai yhtiön selvittäjä.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

Konkurssi: Jotta velkoja voi osallistua konkurssimenettelyyn, hänen on täytynyt täyttää valvontakirjelmälomakkeet ja hänen on täytynyt toimittaa kaikki todisteet niiden tueksi. Konkurssitoimitsija tai maksukyvttömyysmenettelyn selvittäjä, joka toimii pesänhoitajana, päättää hyväksytäänkö vai hylätäänkö todisteet. Myöhemmin velkojille maksetaan jako-osuus konkurssilaissa säädetyn etuoikeusjärjestyksen mukaisesti. Kun velkojat ovat toimittaneet todisteensa, he voivat osallistua yhtiön likvidoinnista vastaavan konkurssitoimitsijan tai maksukyvttömyysmenettelyn selvittäjän koolle kutsumiin kokouksiin.

Selvitystila: Jotta velkoja voi osallistua selvitystilaan asettamista koskevaan menettelyyn, hänen on täytynyt täyttää valvontakirjelmälomakkeet ja hänen on täytynyt toimittaa kaikki todisteet niiden tueksi. Tässä yhteydessä sovelletaan samaa menettelyä kuin konkurssissa, poikkeuksena on kuitenkin se, että jako-osuus jaetaan yhtiöistä annetun lain mukaisesti (*perí Etairiôn Nómos*, 113 luku).

Sama koskee vapaaehtoista selvitystilamenettelyä ja erityisesti velkojista johtuvaa vapaaehtoista selvitystilamenettelyä, jossa velkojat osallistuvat menettelyyn sen alkamisesta lähtien, kun heidät kutsutaan koolle valitsemaan ja ehdottamaan selvittäjä.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssi: Pesänhoitajalla on valtuudet myydä kiinteää omaisuutta asianmukaiseksi katsomallaan tavalla ja silloin kun se on pesän edun mukaista. Tämän jälkeen velkojille maksetaan jako-osuus konkurssilaissa säädetyn etuoikeusjärjestyksen mukaisesti. Kun on kyse kiinnitetystä omaisuudesta, on hankittava tuomioistuimen määräys.

Selvitystila: Selvitystilassa olevan yhtiön selvittäjä saa myydä yhtiön kiinteää omaisuutta pesän kannalta edullisimmaksi katsomallaan tavalla. Tämän jälkeen velkojille maksetaan jako-osuus yhtiöistä annetussa laissa säädetyn etuoikeusjärjestyksen mukaisesti. Kun on kyse kiinnitetystä omaisuudesta, on hankittava tuomioistuimen määräys. Samoja sääntöjä sovelletaan vapaaehtoiseen selvitystilamenettelyyn.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssi: Kun konkurssiin asettamista koskeva määräys on annettu, velkojat voivat jättää valvontakirjelmänsä saatavista, joiden oikeusperuste on syntynyt ennen konkurssiin tai selvitystilaan asettamista koskevan päätöksen päivämäärää ja jotka koskevat määriteltyä summaa. Saatavat, joiden oikeusperuste syntyy konkurssiin asettamista koskevan päätöksen antamisen jälkeen, jäävät konkurssimenettelyn ulkopuolelle, ja velkojien on itse ryhdyttävä toimiin konkurssivelallista vastaan.

Selvitystila: Kun selvitystilaan asettamista koskeva määräys on annettu tai vapaaehtoista selvitystilamenettelyä koskeva päätös on hyväksytty, velkojat voivat jättää valvontakirjelmänsä saatavista, joiden oikeusperuste on syntynyt ennen selvitystilaan asettamista koskevan määrärauksen tai vapaaehtoista selvitystilaan asettamista koskevan päätöksen päivämäärää ja jotka koskevat määriteltyä summaa. Saatavat, joiden oikeusperuste syntyy selvitystilaan asettamista koskevan määrärauksen tai vapaaehtoista selvitystilaan asettamista koskevan päätöksen antamisen jälkeen, jäävät selvitystilamenettelyn ulkopuolelle, ja velkojien on itse ryhdyttävä toimiin selvitystilassa olevan yhtiön toimihenkilöitä vastaan.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Konkurssi: Kun konkurssiin asettamista koskeva päätös on annettu, kunkin velkojan on 35 päivän kuluessa päätöksen julkaisemisesta toimitettava valvontakirjelmä kirjallisesti konkurssitoimitsijalle tai pesänhoitajalle. Valvontakirjelmässä on ilmoitettava tiedot velasta, kaikkien takaajien nimet ja tieto siitä, onko velkojalla vakuutta. Konkurssitoimitsijan tai pesänhoitajan on kymmenen päivän kuluessa kirjallisesti hyväksyttävä tai hylättävä valvontakirjelmä jako-osuuksien toteuttamiseksi. Velkoja tai takaaja, joka on tyytymätön konkurssitoimitsijan tai pesänhoitajan päätökseen, voi riitauttaa sen tuomioistuimessa 21 päivän kuluessa.

Selvitystila: Kun selvitystilaan asettamista koskeva päätös on annettu, kunkin velkojan on 35 päivän kuluessa päätöksen julkaisemisesta toimitettava valvontakirjelmä kirjallisesti toimitsijalle tai selvittäjälle. Valvontakirjelmässä on ilmoitettava tiedot velasta, kaikkien takaajien nimet ja tieto siitä, onko velkojalla vakuutta. Toimitsijan tai selvittäjän on kymmenen päivän kuluessa kirjallisesti hyväksyttävä tai hylättävä valvontakirjelmä jako-osuuksien toteuttamiseksi. Velkoja tai takaaja, joka on tyytymätön toimitsijan tai selvittäjän päätökseen, voi riitauttaa sen tuomioistuimessa 21 päivän kuluessa. Samoja sääntöjä sovelletaan vapaaehtoiseen selvitystilamenettelyyn.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssi: Kun konkurssipesä jaetaan, velkojen etuoikeusjärjestys määritetään tasavertaisesti ja tasasuhteisesti kussakin luokassa (pari passu periaate), paitsi jos konkurssipesän varat riittävät kaikkien velkojen maksamiseen kokonaisuudessaan. Saatavien etuoikeusjärjestys määritetään seuraavasti:

pesänhoitajan toteutuneet kustannukset ja palkkiot
konkurssitoimitsijasta aiheutuvat maksut
hakijana olevalle velkojalle aiheutuneet menot
etuoikeutetut velat
vakuudettomat velat

Selvitystila: Kun selvitystilassa olevan yhtiön pesä jaetaan, velkojen etuoikeusjärjestys määritetään tasavertaisesti ja tasasuhteisesti kussakin luokassa (pari passu periaate), paitsi jos konkurssipesän varat riittävät kaikkien velkojen maksamiseen kokonaisuudessaan. Saatavien etuoikeusjärjestys määritetään seuraavasti:

selvittäjän toteutuneet kustannukset ja palkkiot
toimitsijasta tai selvittäjästä aiheutuvat maksut
hakijana olevalle velkojalle aiheutuneet menot
etuoikeutetut velat
yritskiinnitykset
etuoikeudettomat velkojat

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Konkurssi: Konkurssivelallinen voi toimittaa kirjallisen ehdotuksen velkojien kanssa tehtävästä akordista (*symvivasμός*) konkurssitoimitsijalle tai pesänhoitajalle. Tällöin pidetään velkojainkokous, jossa suunnitelma on hyväksyttävä velkojien määränemmistöllä, jolla on myös kolme neljänestä kaikkien saataviaan valvoneiden velkojien saatavien kokonaisarvosta. Jos velkojat hyväksyvät ehdotuksen, konkurssivelallinen, konkurssitoimitsija tai pesänhoitaja

pyytää tuomioistuinta vahvistamaan sen. Tuomioistuimen vahvistama suunnitelma sitoo kaikkia velkoja, jotka ovat valvoneet saatavansa. Jos akordin ehdot täyttyvät, valvotut velat katsotaan maksetuiksi kokonaisuudessaan.

Konkurssimenettely päättyy, kun konkurssiin asettamista koskeva päätös on kumottu.

Selvitystila: Selvitystilamenettely päättyy, kun yritys on purettu tai kun selvitystilamenettelyä koskeva määräys on kumottu.

Vapaaehtoinen selvitystilamenettely päättyy ja selvitystilaan asetettu yhtiö purkautuu lopullisesti kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun yhtiön toimitsijalle on toimitettu tilinpäätös, joka on laadittu sen jälkeen kun selvitystilassa olevan yhtiön omaisuus on muutettu rahaksi ja jaettu.

Jos kuitenkin jollakulla on oikeudellinen intressi vapaaehtoisen selvitystilamenettelyn tai tuomioistuimen määräyksen jälkeen purettu yhtiön selvitystilanjatkamiseen, hän voi tehdä tuomioistuimelle tätä koskevan hakemuksen kahden vuoden kuluessa yhtiön purkamisesta.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Konkurssi: Jos konkurssiin asettamista koskeva määräys kumotaan ja velkojat ovat antaneet suostumuksensa siihen saamatta täyttä suoritusta, tällaisilla velkojilla on oikeus vaatia velkojen maksamista määräyksen kumoamisen jälkeen.

Selvitystila: Jos selvitystilaan asettamista koskeva määräys kumotaan ja velkojat ovat antaneet suostumuksensa siihen saamatta täyttä suoritusta, tällaisilla velkojilla on oikeus vaatia velkojen maksamista määräyksen kumoamisen jälkeen.

Jos jollakulla on oikeudellinen intressi vapaaehtoisen selvitystilamenettelyn tai tuomioistuimen määräyksen jälkeen purettu yhtiön selvitystilanjatkamiseen, hän voi tehdä tuomioistuimelle tätä koskevan hakemuksen kahden vuoden kuluessa yhtiön purkamisesta.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssi: Kuluista, jotka aiheutuvat konkurssiin asettamista koskevan määräyksen antamisesta, vastaa velkoja, joka jättää määräystä koskevan hakemuksen. Konkurssitoimitsijalle maksettavien kulujen määrä on 500 euroa. Konkurssimenettelyn aikana aiheutuneet kulut maksetaan konkurssipesästä.

Selvitystila: Kuluista, jotka aiheutuvat selvitystilaan asettamista koskevan määräyksen antamisesta, vastaa velkoja, joka jättää määräystä koskevan hakemuksen. Toimitsijalle maksettavien kulujen määrä on 500 euroa. Selvitystilamenettely ja yhtiön omaisuuden likvidaation ja jaon aikana aiheutuneet menot maksetaan selvitystilassa olevan yhtiön pesästä.

Vapaaehtoisen selvitystilamenettelyyn liittyvien asiakirjojen toimitsijamiehelle toimittamisesta ja kirjaamisesta aiheutuneet kulut ovat yhteensä noin 440 euroa. Selvitystilamenettely ja yhtiön omaisuuden likvidaation ja jaon aikana aiheutuneet menot maksetaan selvitystilassa olevan yhtiön pesästä.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Konkurssi: Tietyissä säännöksissä, joita konkurssimenettelyyn sovelletaan, sallitaan, että pesänhoitaja nostaa tuomioistuimessa takaisinsaantikanteen velkojen hyväksi. Tärkeimmät säännökset ovat seuraavat:

A. Velkojen vahingoksi tapahtuva omaisuuden luovutus (*dólia metavívasi*):

Jos pesänhoitajalla tai selvittäjällä on todisteita siitä, että yhtiön tai luonnollisen henkilön omaisuutta on luovutettu vastikkeetta tai olennaisesti todellista arvoa alhaisemmalla, hän voi nostaa tuomioistuimessa kanteen, jossa vaaditaan vilpillisen luovutuksen tai toimen peräyttymistä.

Tämän säännöksen soveltaminen edellyttää, että luovutus on tapahtunut a) kolmen vuoden sisällä ennen konkurssin alkamista, ellei sitä ole tehty vilpittömässä mielessä ja käypää korvausta vastaan, tai b) kymmenen vuoden sisällä ennen konkurssin alkamista, jos asianomainen luonnollinen henkilö ei luovutuksen ajankohtana kyennyt maksamaan kaikkia velkojaan ilman kyseisen omaisuuden luovutusta. Siinä tapauksessa, että yhtiö on selvitystilassa, toimea voidaan pitää vilpillisenä, jos se on tehty kuuden kuukauden sisällä selvitystilaan asettamisen alkamisesta, eli päivästä, jona selvitystilaan asettamista koskeva hakemus on jätetty.

B. Velkojan suosiminen (*dólia prótímisí*):

Jos pesänhoitajalla tai selvittäjällä on todisteita velkojan suosimisesta, hän voi nostaa tuomioistuimessa kanteen ja vaatia suosivan kohtelun peräyttämistä tuomioistuimen päätöksellä.

Selvitystila: Tietyissä säännöksissä, joita selvitystilamenettelyyn sovelletaan, sallitaan, että selvittäjä nostaa tuomioistuimessa takaisinsaantikanteen velkojen hyväksi. Tärkeimmät säännökset ovat seuraavat:

A. Velkojen vahingoksi tapahtuva omaisuuden luovutus:

Jos pesänhoitajalla tai selvittäjällä on todisteita siitä, että yhtiön tai luonnollisen henkilön omaisuutta on luovutettu vastikkeetta tai olennaisesti todellista arvoa alhaisemmalla, hän voi nostaa tuomioistuimessa kanteen, jossa vaaditaan vilpillisen luovutuksen tai toimen peräyttymistä.

Tämän säännöksen soveltaminen edellyttää, että luovutus on tapahtunut a) kolmen vuoden sisällä ennen konkurssin alkamista, ellei sitä ole tehty vilpittömässä mielessä ja käypää korvausta vastaan, tai b) kymmenen vuoden sisällä ennen konkurssin alkamista, jos luonnollinen henkilö ei luovutuksen ajankohtana kyennyt maksamaan kaikkia velkojaan ilman kyseisen omaisuuden luovutusta. Siinä tapauksessa, että yhtiö on selvitystilassa, toimea voidaan pitää vilpillisenä, jos se on tehty kuuden kuukauden sisällä selvitystilaan asettamisen alkamisesta, eli päivästä, jona selvitystilaan asettamista koskeva hakemus on jätetty.

B. Velkojan suosiminen:

Jos pesänhoitajalla tai selvittäjällä on todisteita velkojan suosimisesta, hän voi nostaa tuomioistuimessa kanteen ja vaatia suosivan kohtelun peräyttämistä tuomioistuimen päätöksellä.

Päivitetty viimeksi: 07/12/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvttömyys/konkurssi - Latvia

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Maksukyvttömyyslakia, jossa säädetään maksukyvttömyysmenettelystä Latviassa, sovelletaan oikeushenkilöihin ja luonnollisiin henkilöihin. Tällaiset henkilöt voivat olla kyseisessä laissa säädetyn maksukyvttömyysmenettelyn kohteena.

Maksukyvttömyyslaissa säädetään kolmesta erilaisesta maksukyvttömyysmenettelystä: oikeudellisesta suojaamenettelystä (yrittysaneerausmenettely), oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettelystä ja luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelystä.

Huomaa, ettei maksukyvttömyyslakia sovelleta luottolaitosten maksukyvttömyysmenettelyihin, joista säädetään luottolaitoksista annetussa laissa.

Oikeudellinen suojaamenettely (mukaan lukien tuomioistuimen ulkopuolinen oikeudellinen suojaamenettely eli ns. pre-pack-järjestely) on velkasaneerausmenettely, jota voidaan soveltaa vain oikeushenkilöihin. On huomattava, että oikeudellisen suojaamenettelyn piiriin eivät kuulu tietyt rahoitus- ja pääomamarkkinoiden toimijat, kuten vakuutus-, vakuutusväliittäjä- ja sijoitusväliittäjäyritykset, yksityiset eläkerahastot ja niin edelleen.

Oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettely on velallisen (oikeushenkilön) likvidaatiomenettely. Sitä voidaan soveltaa oikeushenkilöihin ja niiden yhtiökumppaneihin sekä yksityisiin elinkeinonharjoittajiin. Yhtiökumppaneilla ei ole oikeushenkilön asemaa, mutta ne voivat hankkia oikeuksia ja ottaa vastatakseen velvoitteita. Yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiva luonnollinen henkilö voi suorittaa kaupallisia liiketoimia (yksityisen elinkeinonharjoittajan

nimissä) ja muita liiketoimia luonnollisena henkilönä. Yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimivaan henkilöön sovelletaan nykyisin ensin oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyä. Tämän menettelyn toteuttamisen jälkeen kyseinen henkilö voi hakea luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn soveltamista jäljelle jääneiden velkojen osalta. Yksityisiä elinkeinonharjoittajia koskevaa ratkaisua sovelletaan myös maa- ja kalatalouden harjoittajiin. Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyä sovelletaan luonnollisiin henkilöihin, myös talouden toimijoihin ja kuluttajiin. Sen tarkoituksena on auttaa velallisia selviytymään veloistaan ja palauttaa heidän maksukykynsä. Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena voi olla kuka tahansa luonnollinen henkilö, joka on ollut verovelvollinen Latviassa viimeisten kuuden kuukauden ajan.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Oikeudellinen suojamenettely

Maksukyvyttömyyslain mukaan velallinen voi hakea oikeudellista suojamenettelyä vain, kun on ilmennyt tai on odotettavissa taloudellisia vaikeuksia. Maksukyvyttömyyslaissa ei määritellä mitään erityisiä kriteerejä, joiden täytyminen antaisi velalliselle oikeuden hakea oikeudellista suojamenettelyä. Taloudellisten vaikeuksien ilmetessä velallisen on arvioitava, ovatko ne sellaisia, että velkojien kanssa on mahdollista päästä tuomioistuimen ulkopuoliseen sopimukseen. Muussa tapauksessa velallisen on haettava oikeudellista suojamenettelyä velkojensa järjestämiseksi uudelleen oikeussuojakeinoja soveltaen. Valtio perii oikeudellisen suojamenettelyn hakemisesta 145 euron suuruisen maksun.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely

Maksukyvyttömyyslaissa säädetyissä tapauksissa sekä velallinen että velallisen velkojat (myös velallisen työntekijät) voivat pyytää oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista. Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan hakemuksen voi jättää myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 37 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu henkilö.

Maksukyvyttömyyslaissa säädetään tapauksista, joissa velallisella on velvollisuus jättää viipymättä oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyä koskeva hakemus. Velallinen on hallinnollisessa vastuussa maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan hakemuksen tekemättä jättämisestä. Velallinen on velvollinen jättämään oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan hakemuksen seuraavissa tapauksissa:

velallinen ei ole maksanut velkaa, joka on erääntynyt maksettavaksi yli kaksi kuukautta sitten, eikä ole päässyt velkojien kanssa sopimukseen takaisinmaksuajan pidentämisestä, tai oikeudellista suojamenettelyä ei ole aloitettu (on tärkeää painottaa, ettei oikeudellisen suojamenettelyn aloittaminen ole ennakoedellytys oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan hakemuksen jättämiselle; säännös vain vapauttaa velallisen hallinnollisesta vastuusta, jos velallinen on yrittänyt ratkaista taloudelliset vaikeutensa niiden ilmetessä, mutta siitä on tullut maksukyvyttömyys);

likvidaatiomenettelyssä tehtävän alustavan taloudellisen selvityksen mukaan velallisella ei ole riittävästi varoja, jotta se voisi maksaa velkojien kaikki oikeutetut saatavat, tai tämä tilanne havaitaan likvidaatiomenettelyn kuluessa;

velallinen ei pysty enää noudattamaan oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaa.

Velkojalla on oikeus jättää maksukyvyttömyysmenettelyä koskeva hakemus, jos

tuomioistuimen päätöstä velan perimisestä velalliselta ei voitu panna täytäntöön;

velallinen (rajavastuuyhtiö tai osakeyhtiö) ei ole maksanut velan pääomaa, jonka määrä on vähintään 4 268 euroa, ja velkoja on ilmoittanut velalliselle aikomuksestaan jättää oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyä koskeva hakemus;

velallinen (muu oikeushenkilö kuin rajavastuuyhtiö tai osakeyhtiö) ei ole maksanut velan pääomaa, jonka määrä on vähintään 2 134 euroa, ja velkoja on ilmoittanut velalliselle aikomuksestaan jättää oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyä koskeva hakemus;

velallinen ei ole maksanut työntekijälle täyttä palkkaa tai työtapaturmaan tai ammattitaituihin liittyviä vahingonkorvauksia tai pakollisia sosiaalivakuutusmaksuja kahden kuukauden kuluessa eräpäivästä (ellei maksupäivästä määrätä työ sopimuksessa, maksupäivänä pidetään seuraavan kuukauden ensimmäistä arkipäivää). Siinä tapauksessa maksamatta olevan maksun määrällä ei ole merkitystä.

Tuomioistuin julistaa oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn alkaneeksi, jos se hakemuksen käsittelevänä toteaa, että hakemuksessa mainittu seikka on olemassa.

On tärkeää huomata, että maksukyvyttömyysmenettelyä koskevaa hakemusta jätettäessä valtio perii sekä velalliselta että velkojalta maksun eli toimintapalkkion siitä, että tuomioistuin käsittelee hakemuksen. Velallisen on maksettava 70 euroa ja velkojan 355 euroa. Samoin ennen oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan hakemuksen jättämistä sekä velallisen että velkojan on asetettava vakuus, joka vastaa kahden kuukauden minimipalkkaa Latviassa.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely

Velalliseen, joka on luonnollinen henkilö, voidaan soveltaa luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyä, jos jokin seuraavista luonnollisen henkilön maksukyvyttömyyden kriteereistä täyttyy:

henkilö ei pysty maksamaan erääntyneitä velkojaan, ja velkojen kokonaismäärä ylittää 5 000 euroa;

todistettavissa olevien olosuhteiden vuoksi henkilö ei pysty maksamaan vuoden kuluessa erääntyviä velkoja, ja velkojen kokonaismäärä ylittää 10 000 euroa;

henkilö ei pysty maksamaan velkoja, joista ainakin yksi perustuu suorittamattomiin liittämättömyysvastuuihin tai velallisen ja velallisen puolison tai sukulaisen (myös toisen asteen sukulaiset) yhteisiin vastuuihin, jos velkojen kokonaismäärä ylittää 5 000 euroa.

Vain velallinen voi tehdä luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan hakemuksen; velkojilla ei ole oikeutta tehdä sitä.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyä koskevasta hakemuksesta peritään myös 70 euron suuruinen maksu valtiolle, ja hakijan on asetettava kahden kuukauden minimipalkkaa vastaava vakuus.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Oikeudellinen suojamenettely

Oikeudellisessa suojamenettelyssä konkurssipesään kuuluu kaikki velallisen omaisuus, ja velallinen säilyttää oikeuden määrätä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudestaan. Maksukyvyttömyyslain mukaan yksi oikeudellisen suojamenettelyn mukaisista menetelmistä koskee irtaimen omaisuuden tai kiinteistön luovutusta tai niiden rasittamista esineoikeuksilla, jotta velkojien vaatimusten täyttämistä tai saatavien maksamista koskevaa määräaika saataisiin pidennettyä. Asianomaisen menetelmän toteuttamiskelpoisuus ja -tapa on esitettävä oikeudellisen suojamenettelyn mukaisessa toimenpidesuunnitelmassa.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely

Kun oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta on ilmoitettu, velallinen menettää oikeuden määrätä omaisuudestaan samoin kuin määräysvallansa tai hallussaan olevasta kolmansien osapuolten omaisuudesta. Nämä oikeudet siirtyvät pesänhoitajalle.

Maksukyvyttömyyslain mukaisesti konkurssipesä koostuu seuraavista:

velallisen kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta, rahavarat mukaan luettuna;

velallisen omaisuuden luovuttamisesta saaduista rahavaroista;

maksukyvyttömyysmenettelyn kuluessa saaduista omaisuuseristä (esim. kolmansien osapuoliin kohdistuvien saatavien perusteella saadut varat sekä varat, jotka on saatu oikeushenkilön hallintoelinten jäseniltä heidän vahingonkorvausvastuunsa perusteella);

tuloista, jotka on saatu velallisen omaisuudesta oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kuluessa;

muista oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kuluessa laillisesti saaduista omaisuuseristä.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kuluessa velallisen koko omaisuus myydään, ja siitä saadut varat käytetään oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kulujen kattamiseen ja velkojen saatavien maksamiseen. Maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä (pesänhoitaja) on vastuussa velallisen omaisuuden myynnistä omaisuuden myyntiä koskevan suunnitelman mukaisesti. Pesänhoitajan on varmistettava, että velallisen omaisuus myydään mahdollisimman korkeaan hintaan, jotta velkojen saatavat voidaan mahdollisuuksien mukaan maksaa.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely

Kun luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta on ilmoitettu, velallinen menettää oikeuden määrätä omaisuudestaan samoin kuin määräysvallassaan tai hallussaan olevasta kolmansien osapuolten omaisuudesta (lukuun ottamatta omaisuuseriä, jotka on vapautettu täytäntöönpanosta). Nämä oikeudet siirtyvät pesänhoitajalle. Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kuluessa velallisen koko omaisuus myydään, ja siitä saadut varat käytetään luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn suorien kulujen kattamiseen ja velkojen saatavien maksamiseen.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Oikeudellinen suojamenettely

Velallinen. Sen jälkeen, kun oikeudellisen suojamenettelyn toteuttamisesta on ilmoitettu, velallinen säilyttää määräämisvallan yritykseensä ja hallinnoi omaa omaisuuttaan ja määräysvallassaan tai hallussaan olevaa omaisuutta. Hallinnointi tapahtuu velkojen sopiman ja tuomioistuimen hyväksymän oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Velalliselle asetetaan samanaikaisesti useita velvoitteita ja rajoituksia. Tarkoituksena on varmistaa oikeudellisen suojamenettelyn laillisuus ja se, että oikeudellisen suojamenettelyn valvoja (valvoja) ja velkojat valvovat toimenpidesuunnitelman toteutusta. Velallisen ensisijainen velvoite on noudattaa oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaa. Velallisen velvoitteina on myös kattaa oikeudellisen suojamenettelyn kulut;

raportoida valvojalle kirjallisesti oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelman toteutuksesta vähintään kerran kuukaudessa;

toimittaa valvojan pyynnöstä kirjallisesti ja viipymättä kaikki tiedot oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelman toteutuksesta ja antaa valvojalle mahdollisuus tarkastella velallisen taloudellista toimintaa ja asiakirjoja henkilökohtaisesti;

ilmoittaa valvojalle välittömästi kaikista olosuhteista, jotka voivat estää velallista toteuttamasta oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaa, jne.

Rajoitusten osalta on huomattava, että oikeudellisen suojamenettelyn kuluessa velallinen ei saa

suorittaa liiketoimia tai harjoittaa toimintoja, jotka voivat heikentää velallisen taloudellista tilannetta tai vahingoittaa velkojen etuja;

myöntää lainoja (luottoja), paitsi jos lainojen (luottojen) myöntäminen on velallisen pääasiallista toimintaa ja tämä käy ilmi oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmasta;

asettaa takauksia tai vakuuksia, antaa lahjoja tai tehdä lahjoituksia, myöntää bonuksia tai muita lisäpalkkioita velallisen hallituksen tai johtokunnan jäsenille.

Valvoja. Kun velallinen on laatinut oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelman, oikeudellisen suojamenettelyn valvoja antaa lausuntonsa suunnitelmasta ja arvioi sen lainmukaisuutta. Tässä yhteydessä on arvioitava, voidaanko suunnitelmalla saavuttaa laissa säädetty oikeudellisen suojamenettelyn tavoite. Oikeudellisen suojamenettelyn valvojan lausunto toimitetaan tuomioistuimelle yhdessä oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelman kanssa. Kun oikeudellisen suojamenettelyn toteuttamisesta on ilmoitettu, oikeudellisen suojamenettelyn valvojan vastuulla on valvoa toimenpidesuunnitelman toteutusta, antaa tietoja velkojille ja seurata velallisen maksukyvyttömyyslaissa säädettyjen rajoitusten noudattamista. Oikeudellisen suojamenettelyn kuluessa valvojan on hoidettava menettelyyn liittyvät paperityöt sähköisessä maksukyvyttömyysjärjestelmässä (järjestelmä).

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely

Velallinen. Kun maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta on ilmoitettu, velallinen menettää kaikki säännöksissä, velallisen yhtiöjärjestyksessä tai sopimuksissa määritellyt hallintoelinten oikeudet. Nämä oikeudet siirtyvät pesänhoitajalle. Pesänhoitaja nimittää velallisen edustajan, jonka on osallistuttava maksukyvyttömyysmenettelyyn. Velallisen edustajaksi nimitetään tavallisesti yksi (tai useampi) velallisen toimeenpanevan elimen jäsen. Välittömästi sen päivän jälkeen, jona oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä on ilmoitettu, velallisen edustajan on siirrettävä pesänhoitajalle kaikki velallisen omaisuuserät ja velallisen organisaatiota, henkilöstöä ja kirjanpitoa koskevat asiakirjat siirto- ja hyväksymisilmoituksella. Velallisen edustajan on laadittava luettelo siirrettävistä velallisen omaisuuseristä ja asiakirjoista. Siirtämisajankohtana asiakirjat on järjestettävä tietojen kirjaamista koskevien säännösten mukaisesti. Maksukyvyttömyysmenettelyn aikana velallisen edustajan on toimitettava pesänhoitajalle tämän pyytämät tiedot ja osallistuttava velkojainkokouksiin.

Pesänhoitaja. Pesänhoitajalla on kaikki säännöksissä, velallisen yhtiöjärjestyksessä tai sopimuksissa määritetyt hallintoelinten oikeudet, velvollisuudet ja vastuut.

Pesänhoitaja voi muun muassa päättää velallisen liiketoiminnan jatkamisesta osittain tai kokonaan, jos jatkaminen on taloudellisesti perusteltua.

Pesänhoitaja on lisäksi vastuussa verojen maksamisesta ja voi likvidoida velallisen tytäryhtiöitä.

Pesänhoitaja myös hoitaa maksukyvyttömyysmenettelyn toteutukseen liittyviä toimintoja eli laatii yhteenvedon ja tekee arvioiteja ja päätöksiä velkojen saatavista; yksilöi velallisen omaisuuserät ja ryhtyy toimiin velallisen omaisuuden takaisin saamiseksi (myös esittämällä vaatimuksia oikeushenkilön hallintoelinten jäsenille ja pääomayhtiön jäsenille (osakkaille) niiden aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi); myy velallisen omaisuuden ja maksaa velkojen saatavia maksukyvyttömyyslain mukaisesti; arvioi ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista suoritettuja liiketoimia; hoitaa muita menettelyn edellyttämiä toimintoja, esimerkiksi toimittaa velallisen asiakirjoja valtion arkistoon.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn aikana pesänhoitaja vastaa menettelyä koskevien tietojen kirjaamisesta järjestelmään.

Kun oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely on päättynyt, pesänhoitaja hoitaa kaikki lakisäätöiset toiminnot velallisen poistamiseksi siitä julkisesta rekisteristä, johon se on merkitty. Pesänhoitaja esimerkiksi poistaa velallisen kaupparekisteristä, jos hän on kaupallinen toimija.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely

Velallinen. Kun luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta on ilmoitettu, velallinen menettää oikeuden määrätä omaisuudestaan samoin kuin määräysvallassaan tai hallussaan olevasta kolmansien osapuolten omaisuudesta (lukuun ottamatta omaisuuseriä, jotka on vapautettu täytäntöönpanosta). Nämä oikeudet siirtyvät pesänhoitajalle. Sen jälkeen, kun luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta on ilmoitettu, velallinen ei saa harjoittaa toimintaa, joka voi aiheuttaa vahinkoa velkojille. Velallisen on annettava pesänhoitajalle kaikki maksukyvyttömyysmenettelyssä tarvittavat tiedot.

Velallisen koko omaisuus myydään konkurssimenettelyssä, ja myynnistä saadut varat käytetään velkojen saatavien maksamiseen maksukyvyttömyyslain mukaisesti.

Velkojen selvittämisen menettelyn aikana velallisen on ansaittava tuloja kykynsä mukaan ja siirrettävä osa säännöllisistä tuloistaan velkojen saatavien maksamiseksi velkojen maksusuunnitelman mukaisesti.

Pesänhoitaja.

Jos velallisella on rahavaroja tai omaisuuseriä, jotka on tarkoitus myydä konkurssimenettelyn aikana, pesänhoitaja avaa luottolaitoksessa tilin velallisen nimiin kyseistä maksukyvyttömyysmenettelyä varten. Samaan tapaan kuin oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyssä, pesänhoitaja vastaa seuraavien maksukyvyttömyysmenettelyssä tarvittavien toimien toteuttamisesta: laatii yhteenvedon ja tekee arvioiteja ja päätöksiä velkojen saatavista; yksilöi velallisen

omaisuuserät ja ryhtyy toimiin velallisen omaisuuden takaisin saamiseksi (esimerkiksi vaatii velallisen suorittamien liiketoimien toteamista pätemättömiksi, jos velallinen todetaan toimineen vilpillisessä mielessä); myy velallisen omaisuuden ja maksaa velkojien saatavia maksukyvttömyyslain mukaisesti.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Oikeudellinen suojamenettely

Kuittaus on sallittua oikeudellisessa suojamenettelyssä, jos velallisen saatava velkojalle syntyi vähintään kolme kuukautta ennen tuomioistuimen päätöstä aloittaa oikeudellinen suojamenettely.

Oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettely

Kuittaus on sallittua oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettelyssä, jos velallisen ja velkojan keskinäiset saatavat syntyivät vähintään kuusi kuukautta ennen oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettelystä ilmoittamista.

Luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettely

Luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelyssä tapahtuvasta kuittauksesta ei ole annettu erityisiä säännöksiä, joten maksukyvttömyyslain mukaisesti siihen sovelletaan oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettelyä koskevia säännöksiä. Kuittaus on siis sallittua, jos velallisen ja velkojan keskinäiset saatavat syntyivät vähintään kuusi kuukautta ennen luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelystä ilmoittamista.

6 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Oikeudellinen suojamenettely

Velallinen säilyttää määräämisvallan yritykseensä eli hallinnoi omaa omaisuuttaan ja hallussaan tai määräysvallassaan olevaa omaisuutta oikeudellisen suojamenettelyn aloittamisen jälkeen. Se voi siten jatkaa ennen oikeudellisen suojamenettelyn aloittamista tehtyjen sopimusten täyttämistä. Velkojat antavat oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelman tarkastelun yhteydessä lausunnon siitä, kannattaako sopimusten täyttämistä jatkaa. Tällaisen lausunnon antaa myös oikeudellisen suojamenettelyn valvoja, kun se laatii oman raporttinsa, ja tuomioistuin, kun se hyväksyy oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelman. Tällaisiin sopimuksiin liittyvät kulut on hyväksyttävä oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmassa.

Oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettely

Jos velallisen tekemää sopimusta ei ole pantu täytäntöön tai se on pantu osittain täytäntöön ajankohtana, jona oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisesta ilmoitetaan, pesänhoitaja voi pyytää toista sopimuspuolta panemaan sopimuksen täytäntöön tai purkamaan sopimuksen yksipuolisesti.

Pesänhoitaja voi panna sopimuksen täytäntöön, jos velallisen omaisuus ei sen seurauksena pienene.

Jos pesänhoitaja purkaa sopimuksen yksipuolisesti, toinen sopimuspuoli voi esittää vaatimuksensa velkojana.

Sellaisten sopimusten täytäntöönpanon jatkaminen, joita ei ole irtisanottu lainsäädännössä säädettyissä tapauksissa, ja sellaisten kolmansien osapuolten kanssa tehtyjen sopimusten täytäntöönpano, jotka pesänhoitaja on allekirjoittanut velallisen puolesta oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettelyn aikana, rahoitetaan velallisen varoista.

Jos velallinen on vakuutusyhtiö, pesänhoitaja arvioi vakuutusosittajien edut huomioon ottaen, onko olemassa olevat vakuutusosittajien tarpeen siirtää tai irtisanoa tai onko niitä tarpeen jatkaa. Lisäksi pesänhoitaja toteuttaa kaikki tarvittavat oikeudelliset toimet olemassa olevien vakuutusosittajien siirtämiseksi, irtisanomiseksi tai jatkamiseksi.

Velallisen valtuutetulle edustajalle (myös avustajalle ja kauppaedustajalle) antamasta toimeksiannosta, joka koskee sellaista velallisen omaisuutta, johon kohdistuu velkojien saatavia, tulee pätemätön ajankohtana, jona oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettelystä ilmoitetaan.

Kun velallisen maksukyvttömyysmenettelystä on ilmoitettu, pesänhoitaja voi irtisanoa velallisen työntekijän kanssa tehdyn työsopimuksen.

Luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettely

Maksukyvttömyyslakiin ei sisälly erityisiä säännöksiä velallisen allekirjoittamien sopimusten uudelleentarkastelusta tai irtisanomisesta, joten tähän sovelletaan maksukyvttömyyslain mukaisesti oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettelyä koskevia säännöksiä. Pesänhoitajalla on siis oikeus tarkastella uudelleen sopimuksia, jotka velallinen on allekirjoittanut ennen luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelystä ilmoittamista, ja purkaa ne. Tämä käytäntö on vahvistettu myös oikeuskäytännössä. Maksukyvttömyysmenettelystä ilmoittamisen jälkeen pesänhoitajan vastuulla on hoitaa henkilön omaisuutta velvoitteiden täyttämiseen liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi. Hän vastaa myös velkojien saatavien maksamisesta. Tämä tarkoittaa myös sitä, että maksukyvttömyyden velallinen menettää oikeuden toimia asianosaisena tuomioistuimessa käsiteltävässä omaisuuteen liittyviä vaatimuksia. Velallisen laillisena edustajana toimiva pesänhoitaja käyttää tätä oikeutta.

7 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Maksukyvttömyyslaissa vahvistetaan mielivaltaisuuden kiellon periaate, joka koskee kaikkia maksukyvttömyysmenettelyjä. Se tarkoittaa, että velkojan ja velallisen yksittäiset toimet eivät saa vahingoittaa velkojien etuja.

Oikeudellinen suojamenettely

Toimeksiannon saanut ulosottomies keskeyttää täytäntöönpanomenettelyt, jos velallisen osalta aloitetaan oikeudellinen suojamenettely tai tehdään päätös oikeudellisen suojamenettelyn aloittamisesta, kun kyseessä on tuomioistuimen ulkopuolinen oikeudellinen suojamenettely. Jos varoja on aloittamisajankohtana täytäntöönpanotoimien seurauksena jo saatu takaisin, toimeksiannon saanut ulosottomies pidättää niistä täytäntöönpanosta aiheutuneet kulut ja maksaa velkojan saatavan. Tuomion täytäntöönpanomenettelyt keskeytetään koko oikeudellisen suojamenettelyn ajaksi eli sen päättymiseen saakka. Poikkeuksena on tapaus, jossa pantattuja omaisuuseriä ei tarvita oikeudellisen suojamenettelyn toteuttamiseksi eivätkä ne siten sisälly oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaan, tai jossa tuomioistuin sallii vakuusvelkojan myydä pantatut omaisuuserät.

Oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettely

Jos tuomion täytäntöönpanomenettelyt aloitetaan ennen oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettelystä ilmoittamista, ne on päätettävä siviiliprosessilaissa säädetyn menettelyn mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että toimeksiannon saanut ulosottomies saattaa meneillään olevan omaisuuden myynnin päätökseen, jos siitä on jo ilmoitettu tai jos omaisuus on siirretty kauppayhtiölle myyntiä varten. Pesänhoitaja voi pyytää, että ilmoitetut huutokaupat peruutetaan, jotta omaisuuserät voidaan myydä osana erilaisista osista muodostuvaa kokonaisuutta. Toimeksiannon saanut ulosottomies pidättää tuomion täytäntöönpanosta aiheutuvat kulut saadusta määrästä ja siirtää jäljelle jäävän määrän pesänhoitajalle velkojien saatavien maksamiseksi maksukyvttömyyslaissa säädetyn menettelyn mukaisesti. Tässä yhteydessä otetaan huomioon vakuusvelkojan edut. Toimeksiannon saanut ulosottomies ilmoittaa omaisuuserien haltijalle velvollisuudesta siirtää pesänhoitajalle omaisuuserät, joiden myyntiä ei ole aloitettu.

Luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettely

Kun luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelystä on ilmoitettu, velkoja ei saa harjoittaa mitään yksittäisiä toimintoja, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa muille velkojille. Tällaisista velkojan tai kolmannen osapuolen toiminnoista seuraavia omistusoikeuksia pidetään pätemättöminä.

Toimeksiannon saanut ulosottomies keskeyttää tuomion täytäntöönpanomenettelyt, jos velallisen osalta on ilmoitettu luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelystä. Toimeksiannon saanut ulosottomies voi saattaa meneillään olevan omaisuuden myynnin päätökseen vain, jos siitä on jo ilmoitettu tai omaisuus on siirretty kauppayhtiölle myyntiä varten, paitsi jos luonnollisen henkilön omaisuuden myyntiä koskevassa suunnitelmassa määrätään

asunnon myynnin lykkäämisestä maksukyvyttömyyslain 148 §:n nojalla. Toimeksiannon saanut ulosottomies pidättää tuomion täytäntöönpanosta aiheutuvat kulut saadusta määrästä ja siirtää jäljelle jäävän määrän pesänhoitajalle velkojien saatavien maksamiseksi maksukyvyttömyyslaissa säädetyn menettelyn mukaisesti. Tässä yhteydessä otetaan huomioon vakuusvelkojan edut.

Täytäntöönpanomenettelyjä ei kuitenkaan keskeytetä sellaisten saatavien osalta, joiden maksamiseen ei liity velallisen omaisuuserien tai rahavarojen perintää.

Jos luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely päätetään siten, että velkoja ei ole maksettu, täytäntöönpanomenettelyjä jatketaan velkojen jäljelle jäävän määrän osalta.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Oikeudellinen suojamenettely

Maksukyvyttömyyslain mukaan oikeudellisen suojamenettelyn aloittaminen ei vaikuta oikeudenkäyntiin, jossa velallinen on asianosaisena.

On huomattava, että toisin kuin maksukyvyttömyysmenettelyyn, oikeudelliseen suojamenettelyyn ei liity saatavien hyväksymistä koskevia menettelyjä.

Oikeuskäytännössä on kuitenkin vahvistettu, että päättämällä yksipuolisesti saatavan hyväksyttävyydestä velallinen voisi perusteettomasti jättää velkojan pois niiden henkilöiden luettelosta, joiden hyväksyntä oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaa varten tarvitaan. Velkojan tuomioistuimessa esittämä velan perintää koskeva vaatimus ei kuitenkaan ole oikeudellinen peruste sivuuttaa velkojan edut oikeudellisessa suojamenettelyssä. Sen vuoksi oikeuskäytännössä myös katsotaan, että jos velallisen velat käyvät ilmi tämän kirjanpidosta eikä oikeudellisen suojamenettelyn valvoja ole todennut saatavaa ensi näkemältä viipilliseksi, saatava on sisällytettävä oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaan velkojien saatavana, vaikka velallinen ja velkoja olisivat osallisina oikeudenkäynnissä.

On myös huomattava, että jos tuomioistuin toteaa oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelman sisältävän velkoja, jotka ovat oikeuksia koskevan riita-asian kohteena, ja velkojen määrä vaikuttaa merkittävästi toimenpidesuunnitelman hyväksymisprosessiin, tuomioistuin ei saa ryhtyä jatkotoimiin oikeudellista suojamenettelyä koskevan hakemuksen johdosta.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely

Tuomio, jossa ilmoitetaan oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä, on peruste keskeyttää velallista vastaan vireillä oleva omaisuutta koskeva oikeudenkäynti. Sen jälkeen, kun oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä on ilmoitettu, velkojat voivat esittää saatavansa pesänhoitajalle maksukyvyttömyyslaissa säädetyn menettelyn mukaisesti.

Samoin tuomio, jossa ilmoitetaan oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä, on peruste peruuttaa saatavia koskeva vakuus maksukyvyttömyyslaissa säädetyn menettelyn mukaisesti.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely

Tuomioistuimen päätös, jossa ilmoitetaan luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelystä, on peruste keskeyttää velallista vastaan vireillä oleva oikeudenkäynti ja peruuttaa saatavia koskeva vakuus siviiliprosessilaissa säädetyn menettelyn mukaisesti. Sen jälkeen, kun luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelystä on ilmoitettu, velkojat voivat esittää saatavansa pesänhoitajalle maksukyvyttömyyslaissa säädetyn menettelyn mukaisesti.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Maksukyvyttömyysmenettelyn tavoitteen saavuttamiseksi on tärkeää, että velkojat osallistuvat aktiivisesti menettelyyn. Maksukyvyttömyyslaissa vahvistetaan velkojien yhdenvertaisuuden periaate: velkojilla on oltava yhtäläiset mahdollisuudet osallistua menettelyyn ja saada saatavansa tyydytetyiksi niiden vastuiden mukaisesti, joista velkoja ja velallinen ovat sopineet ennen menettelyn aloittamista.

Oikeudellinen suojamenettely

Velallisen on lähetettävä oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelma kaikille velkojille, pyydettävä niitä antamaan suunnitelmalle hyväksyntänsä ja asetettava määräaika hyväksynnän antamiselle. Velkojalla on oikeus esittää velalliselle kirjallisia vastalauseita oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmasta viiden päivän kuluessa suunnitelman vastaanottamisesta. Jos velallinen pitää vastalauseita perusteltuina, se muuttaa oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaa vastaavasti. Oikeudellisen suojamenettelyn toteutuksen määräaika voidaan pidentää velkojien enemmistön suostumuksella. Velkojilla on oikeus pyytää ja saada valvojalta tietoja oikeudellisen suojamenettelyn edistymisestä ja suunnitelman toteuttamisesta sekä esittää moitteita. Velkoja voi samoin pyytää tuomioistuinta päättämään oikeudellisen suojamenettelyn, jos velallinen ei noudata tuomioistuimen hyväksymää suunnitelmaa.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely

Velkoja voi myös aloittaa oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn tuomioistuimelle jätettävällä hakemuksella. Velkojilla on myös oikeus ilmoittaa saatavia maksukyvyttömyyslaissa säädetyn menettelyn mukaisesti. Pesänhoitajan on tarkistettava, ovatko velkojan saatavat perustelluja ja täyttävätkö ne lainsäädännössä asetetut vaatimukset, ja päätettävä saatavan hyväksymisestä, hylkäämisestä tai osittaisesta hyväksymisestä. Velkoja voi tehdä tuomioistuimeen valituksen pesänhoitajan päätöksestä kuukauden kuluessa päätöksen vastaanottamisesta. Vaihtoehtoisesti se voi tehdä tuomioistuimeen hakemuksen oikeuksia koskevan riita-asian käsittelemiseksi kuukauden kuluessa pesänhoitajan päätöksen vastaanottamisesta. Velkojalla on oikeus tutustua velkojien saatavien rekisteriin. Aikaisintaan kahdeksantena päivänä velkojien saatavien esittämiselle asetetun määräajan päättymisestä kullakin velkojalla on oikeus tutustua kaikkien velkojien ilmoittamiin saataviin ja niitä tukeviin todisteisiin. Pesänhoitaja antaa velkojille tietoja maksukyvyttömyyslaissa säädetyn menettelyn mukaisesti. Jos velkojilla on vastalauseita kyseisistä tiedoista, velkojien on saatettava ne pesänhoitajan tietoon. Jos vastalauseita ei oteta huomioon, pesänhoitajan on esitettävä perusteltu vastaus velkojalle. Jos velkojat ovat eri mieltä pesänhoitajan ilmoittamasta päätöksestä, niillä on oikeus riitauttaa pesänhoitajan toimet, vaatia tuomioistuimessa korvausta pesänhoitajan aiheuttamista vahingoista tai ehdottaa velkojainkokouksen koolle kutsumista. Velkojainkokouksessa tehdään päätös pesänhoitajan palkkiosta ja ehdotetaan pesänhoitajan erottamista. Velkojainkokouksessa myös hyväksytään perustellut maksukyvyttömyysmenettelyn kulut ja menetelmä velallisen omaisuuden myymiseksi tai myynnin määräajan pidentämiseksi. Lisäksi siellä toteutetaan muita toimia omaisuuden myyntisuunnitelman ulkopuolelle jätetyn omaisuuden osalta. Samoin velkojat, joiden osuus on vähintään 25 prosenttia pääsaatavien hyväksytystä määrästä vakuusvelkojien tai vakuudettomien velkojien ryhmässä, voivat pyytää tarkastamaan pesänhoitajan toiminnan asianomaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Tarkastuksen tekee ulkoinen sertifioitu tarkastaja tai sertifioitujen tarkastajien yritys.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely

Velkojilla on oikeus ilmoittaa saatavia maksukyvyttömyyslaissa säädetyn menettelyn mukaisesti. Kuka tahansa velkoja voi kutsua koolle velkojainkokouksen. Velkojat voivat esittää pesänhoitajalle aloitteen luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn päättämiseksi kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona ilmoitus velallista koskevasta maksukyvyttömyysmenettelystä kirjattiin maksukyvyttömyysrekisteriin, jos heillä on mahdollisuus tutustua maksukyvyttömyyslaissa tarkoitettuihin tietoihin ja maksukyvyttömyysmenettelyn tai velkojen selvittämismenettelyn soveltamiselle asetettuja rajoituksia koskeviin tietoihin. Velkojilla on myös oikeus esittää velallisen laatimaa velkojen maksusuunnitelmaa koskevia vastalauseita ja ehdotuksia.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Oikeudellinen suojamenettely

Velallisella on edelleen määräysvalta yrityksessään, ja se voi luovuttaa itse sille kuuluvaa omaisuutta.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely

Kun oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, hallitus menettää toimivaltansa, ja nimetty pesänhoitaja hallinnoi ja luovuttaa velallisen omaisuuseriä ja pankkitileillä olevia varoja. Pesänhoitaja saa oikeuden sekä velallisen omaisuuden jakamiseen että hoidettavina olevien omaisuuserien takaisin vaatimiseen. Pesänhoitaja sisällyttää ne omaisuuden myyntisuunnitelmaan. Samoin oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä ilmoittamisen jälkeen pesänhoitaja päättää velallisen liiketoiminnan lopettamisesta tai jatkamisesta osittain tai kokonaan.

Pesänhoitajan on laadittava kahden kuukauden kuluessa oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä ilmoittamisesta suunnitelma velallisen omaisuuden myymiseksi tai selvitys omaisuuden puuttumisesta. Omaisuus voidaan myydä huutokaupalla tai hintaan, jonka velkojat ovat päättäneet pesänhoitajan ehdotuksesta. Velallisen omaisuus myydään mahdollisimman korkeaan hintaan, jotta velkojien saatavat voidaan maksaa. Omaisuuden myynnistä saatavat varat käytetään velkojien saatavien maksamiseen.

Jos velallisen omaisuuseriä ei voida myydä tai niiden myynnistä aiheutuvat kulut ovat odotettavia tuottoja suuremmat, pesänhoitaja jättää tällaiset omaisuuserät omaisuuden myyntisuunnitelman ulkopuolelle ja ilmoittaa asiasta välittömästi kaikille velkojille ja pyytää niitä pitämään kyseiset omaisuuserät alkuperäiseen hintaan.

Laatiessaan omaisuuden myyntisuunnitelmaa pesänhoitajan on harkittava mahdollisuutta myydä velallisen yritys tai sen itsenäinen osa. Sen hyödyn, jonka velkojat saavat yrityksen tai sen itsenäisen osan myynnistä, on oltava suurempi kuin siinä tapauksessa, että velallisen omaisuuserät myytäisiin erikseen.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely

Maksukyvyttömyysmenettelyn pesänhoitaja on vastuussa velallisen omaisuuden myynnistä omaisuuden myyntiä koskevan suunnitelman mukaisesti.

Pesänhoitaja aloittaa omaisuuden myynnin aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua siitä, kun luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelystä on ilmoitettu.

Velallisella on oikeus pitää tulot, joita hän tarvitsee kattaakseen luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn välilliset kustannukset, ja omaisuuserät, joita hän välttämättä tarvitsee saadaakseen tuloja. Siviiliprosessilaisissa säädetään myös omaisuuseristä, joita ei voida periä täytäntöönpanokeinoin.

Maksukyvyttömyyslain mukaan velallinen voi pitää asunnon, johon kohdistuu vakuusvelkojan kiinnitys, kyseisen vakuusvelkojan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Oikeudellinen suojamenettely

Sen jälkeen, kun oikeudellisesta suojamenettelystä on ilmoitettu, vakuusvelkojat eivät voi käyttää oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaan sisältyvään velallisen kiinnitettyyn omaisuuteen kohdistuvia oikeuksiaan ennen kuin menettely on päättynyt.

Vakuusvelkoja voi pyytää, että velallisen kiinnitetty omaisuus myydään, jos rajoitus, joka estää vakuusvelkojaa myymästä velallisen kiinnitettyä omaisuutta, vahingoittaa merkittävästi kyseisen velkojan etuja. Tämä koskee myös tapauksia, joissa on olemassa uhka kiinnitetyn omaisuuden tuhoutumisesta tai sen arvo on alentunut merkittävästi. Päätöksen kiinnitetyn omaisuuden myynnin sallimisesta tekee se tuomioistuin, jossa asianomainen oikeudellinen suojamenettely aloitettiin.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely

Vakuusvelkoja voi pyytää, että velallisen vakuutena käytetty kiinteistö (kiinnitetty kiinteistö) myydään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä on ilmoitettu.

Velkojien saatavat eivät voi kohdistua velallisen määräysvallassa tai hallussa oleviin kolmansien osapuolten omaisuuseriin. Pesänhoitaja säilyttää kolmansien osapuolten omaisuuseriä, kunnes ne luovutetaan näille. Kolmansien osapuolten on katettava omaisuuseriensä säilyttämisestä aiheutuvat kulut, jos ne eivät ota niitä haltuunsa pesänhoitajan kehotuksen jälkeen. Jos kolmansien osapuolten omaisuuseriä on luovutettu maksukyvyttömyysmenettelyn aikana, kyseisten omaisuuserien myynnistä vastuussa olevan osapuolen on korvattava näiden omaisuuserien arvo kolmansille osapuolille. Jos velallisen kiinnitetyn omaisuuden myynnistä saatavat varat eivät kata vakuusvelkojien saatavia, kyseiset velkojat saavat pesänhoitajan päätöksellä vakuudettomien velkojien oikeudet saatavan jäljelle jäävään osaan.

Jos velallisella on oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn ilmoittamisajankohdan jälkeen erääntyviä velkoja, niiden katsotaan erääntyneen ajankohtana, jona oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä ilmoitettiin. Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä ilmoittamisen jälkeen syntyviä saatavia pidetään maksukyvyttömyysmenettelyn kuluina.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely

Jos velallisella on luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn ilmoittamisajankohdan jälkeen erääntyviä velkoja, niiden katsotaan erääntyneen ajankohtana, jona maksukyvyttömyysmenettelystä ilmoitettiin. Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen syntyviä saatavia pidetään maksukyvyttömyysmenettelyn kuluina.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Oikeudellinen suojamenettely

Velallinen on vastuussa kaikkien saatavien ilmoittamisesta oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmassa, ja velkojien on hyväksyttävä ne. Toimenpidesuunnitelman on sisällettävä kaikki velkojat. Velallinen ei voi päättää sisällyttää tiettyjä velkoja suunnitelmaan ja jättää toisia sen ulkopuolelle.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely

Velalliseen kohdistuvat velkojien saatavat on ilmoitettava pesänhoitajalle kuukauden kuluessa ajankohdasta, jona velallista koskeva maksukyvyttömyysmenettely kirjattiin maksukyvyttömyysrekisteriin. Jos velkoja ei ole ilmoittanut saatavia tämän pykälän 1 momentissa säädettyssä määräajassa, velkoja voi ilmoittaa velalliseen kohdistuvan saatavansa kuuden kuukauden kuluessa ajankohdasta, jona ilmoitus velallista koskevasta maksukyvyttömyysmenettelystä kirjattiin maksukyvyttömyysrekisteriin. Saatava on kuitenkin ilmoitettava viimeistään siihen ajankohtaan mennessä, jona suunnitelma velkojien saatavien maksamiseksi laadittiin tässä laissa säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Kyseisen määräajan jälkeen vanhentumisaika umpeutuu, ja velkoja menettää velkojan aseman sekä oikeuden ilmoittaa velalliseen kohdistuvia saatavia.

Pesänhoitajan on tarkastettava, ovatko velkojien saatavat perusteltu ja täyttävätkö ne lakisääteiset vaatimukset. Jos velkojan saatava ei täytä lakisääteisiä vaatimuksia, pesänhoitajan on viipymättä pyydettävä velkojaa korjaamaan todetut sääntöjenvastaisuudet 10 päivän kuluessa pesänhoitajan pyynnön lähettämisestä. Jos velkoja korjaa sääntöjenvastaisuudet määräajassa, velkojan saatava katsotaan ilmoitetun asetetussa määräajassa. Jos velkoja ei korjaa sääntöjenvastaisuuksia määräajassa, pesänhoitaja tekee päätöksen velkojan saatavan hylkäämisestä tai sen hyväksymisestä osittain 10 päivän kuluessa sääntöjenvastaisuuksien korjaamiselle asetetun määräajan päättymisestä.

Tarkastettuaan velkojien saatavat pesänhoitaja tekee päätöksen velkojan saatavan hyväksymisestä, hylkäämisestä tai osittaisesta hyväksymisestä ja esittää sille perustelut. Pesänhoitajan on hylättävä osittain tai kokonaan saatava, joka on velallisen ja velkojan välisen riita-asian kohteena. Pesänhoitaja voi hylätä tai osittain hyväksyä tuomioistuimen päätöksellä todetun velkojan saatavan vain, jos on näyttöä siitä, että velallinen on maksanut velkansa osittain tai kokonaan tuomioistuimen päätöksen lainvoimaiseksi tulon jälkeen.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely

Velkojen velalliseen kohdistuvat saatavat on ilmoitettava, tarkastettava ja hyväksyttävä oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyyn sisältyvän menettelyn mukaisesti. Jos velkoja ei ole ilmoittanut saatavia määräajassa, velkoja voi ilmoittaa velalliseen kohdistuvan saatavansa kuuden kuukauden kuluessa ajankohdasta, jona ilmoitus velallista koskevasta maksukyvyttömyysmenettelystä kirjattiin maksukyvyttömyysrekisteriin. Saatava on kuitenkin ilmoitettava viimeistään siihen ajankohtaan mennessä, jona lopullinen luettelo konkurssimenettelyn alaisista kuluista laaditaan tässä laissa säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

Jos velkoja ei ilmoita saatavaansa edellä määritetyssä määräajassa, vanhentumisaika umpeutuu, ja velkoja menettää velkojan aseman ja oikeuden ilmoittaa velalliseen kohdistuvia saatavia sekä luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyssä että myöhemmin, kun velallinen vapautetaan veloistaan. Vanhentumisaikaa ei sovelleta elatusmaksuihin, kiellettyyn toimintaan perustuviin saataviin, hallinnollisessa rikkomusmenettelyssä määrättyihin seuraamuksiin ja rikoslaisissa säädettyihin rangaistuksiin perustuviin saataviin eikä vahingonkorvauksiin.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys? Oikeudellinen suojamenettely

Henkilöt, jotka osoittavat varoja oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelman toteuttamiseen, voivat saada suunnitelmasta etua suhteessa osoittamiensa varojen määrään.

Oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmassa voidaan määrätä vain velan pääoman, seuraamuksen tai koron oikeasuhteisesta maksamisesta tai alentamisesta velkojen ryhmän sisällä ja kunkin velkojan saatavan tyypin osalta (velan pääoma, seuraamus tai korko). Oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmassa velkojalle voidaan asettaa huomattavasti epäedullisempia ehtoja muihin velkoihin nähden vain kyseisen velkojan suostumuksella. Oikeudellista suojamenettelyä ei sovelleta työntekijöihin, paitsi jos he ovat antaneet nimenomaisen suostumuksensa siihen.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä saatavat varat jaetaan ensisijaisesti saatavan tyypin mukaan (esim. vakuudellinen vai vakuudeton saatava). Tietyissä tapauksissa voidaan ottaa huomioon velkojan asema (esim. veroviranomainen).

Vakuutena käytetyn velallisen omaisuuden myynnistä saatavat varat käytetään vakuusvelkojan saatavan maksamiseen. Huutokauppakulut, myös pantattujen omaisuuserien arvostamiskulut ja pesänhoitajan palkkio, vähennetään pantattujen omaisuuserien myynnistä saatavista varoista etusijaisina, ja jäljelle jäävästä määrästä maksetaan vakuusvelkojan saatava. Jos varoja jää jäljelle sen jälkeen, kun edellä mainitut kulut on katettu ja saatava on suoritettu, ne sisällytetään velallisen omaisuuteen ja niitä käytetään muiden velkojen saatavien suorittamiseen.

Velallisen jäljelle jääviä varoja käytetään ensisijaisesti oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kulujen kattamiseksi kokonaan.

Kun kulut on katettu, maksetaan maksukyvyttömyyden valvontayksikön saatava, jos velallisen työntekijöiden saatavat maksettiin työntekijöiden saatavien takuurahastosta. Seuraavaksi maksetaan työntekijöiden ja veroviranomaisen saatavat.

Kun edellä mainittujen velkojen saatavat on maksettu kokonaan, velallisen jäljelle jäävät varat jaetaan muiden vakuudettomien velkojen saatavien pääoman (korkoja lukuun ottamatta) maksamiseksi. Tällä kierroksella maksetaan myös vakuusvelkojen saatavien vakuudeton osa ja vakuusvelkojen saatavien maksamatta oleva osa.

Jos velallisen varat eivät riitä kattamaan tämän pykälän 5 momentissa tarkoitettujen velkojen saatavien koko määrää, kyseiset saatavat on maksettava suhteessa siihen määrään, jonka velallinen on velkaa kullekin velkojalle.

Kun vakuudettomien velkojen saatavien pääoma on maksettu, niiden jälkeen jäljelle jäävistä velallisen varoista maksetaan vakuudettomien velkojen liitännäissaatavia (suhteessa siihen määrään, jonka velallinen on velkaa kullekin velkojalle).

Kaikkien edellä mainittujen saatavien maksamisen jälkeen jäljelle jäävät velallisen varat jaetaan velallisen osallistujille (osakkaille) tai jäsenille suhteessa niiden sijoittamaan määrään, velalliselle (luonnollinen henkilö), velallisen perillisille (perintönä) tai henkilöille, joilla on oikeus yhdistyksen tai säätiön varoihin lainsäädännön tai kyseisen yhdistyksen tai säätiön perustamiskirjan nojalla.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely

Konkurssimenettelyn aikana velallisella on oikeus pitää tulot, joita hän tarvitsee kattaakseen luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn välilliset kustannukset, ja omaisuuserät, joita hän välttämättä tarvitsee saadakseen tuloja.

Elatusmaksut, myös elatusvelvoitteista vastaavaan takuurahastoon suoritettavat maksut, ja luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kustannukset katetaan velallisen varoista etusijaisina saatavina.

Vakuutena käytetyn velallisen omaisuuden myynnistä saatavista varoista maksetaan vakuusvelkojan saatava.

Vakuudettomien velkojen saatavat yhdistetään yhteen ryhmään ilman etusijajärjestystä. Jäljelle jäävistä varoista maksetaan vakuudettomien velkojen saatavia suhteessa siihen velan pääoman määrään, jonka velallinen on kullekin velkojalle velkaa. Kun vakuudettomien velkojen saatavien pääoma on maksettu, niiden jälkeen jäljelle jäävistä velallisen varoista maksetaan vakuudettomien velkojen liitännäissaatavia (suhteessa siihen määrään, jonka velallinen on velkaa kullekin velkojalle).

Velkojen selvittämismenettelyn aikana velallinen voi pitää enintään kaksi kolmasosaa tuloistaan elinkustannusten kattamiseen ja pitää omaisuuserät, jotka ovat elintärkeitä tulojen ansaitsemisen kannalta.

Velkojen maksusuunnitelman määräysten mukaisesti velallinen on siis siirrettävä kolmasosa tuloistaan (mutta vähintään kolmannes minimikuukausipalkan bruttomäärästä Latviassa) velkojen saatavien maksamiseen. Laatiessaan suunnitelmaa velkojen maksamiseksi velallisen on sisällytettävä siihen kaikkien velkojen saatavien pääoman määrät ja varauduttava maksamaan ne suhteessa kunkin velkojan saatavaan.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Oikeudellinen suojamenettely

Tuomioistuin päättää oikeudellisen suojamenettelyn, jos maksukyvyttömyyslaissa määritelty velkojen enemmistö ei ole tukenut oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaa maksukyvyttömyyslaissa säädetyn menettelyn mukaisesti ja siinä säädettyssä määräajassa; oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelma ei ole maksukyvyttömyyslain säännösten mukainen.

Tuomioistuin päättää oikeudellisen suojamenettelyn ja aloittaa oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn seuraavissa tilanteissa: velallista koskeva oikeudellinen suojamenettely on aloitettu toisen kerran vuoden sisällä, mutta oikeudellisen suojamenettelyn toteuttamisesta ei ole ilmoitettu; velkojan hakemuksesta, jos velallinen ei ole toteuttanut oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaa yli 30:een päivään eikä ole toimittanut tuomioistuimelle muutoksia suunnitelmaan;

maksukyvyttömyyslaissa määritellyn velkojen enemmistön edustajan hakemuksesta, jos velallinen ei ole toteuttanut maksukyvyttömyyslaissa säädettyjä toimia tai on antanut virheellisiä tietoja, jos velallinen ei ole toteuttanut oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaa yli 30:een päivään eikä ole toimittanut tuomioistuimelle muutoksia suunnitelmaan tai jos velallinen ei noudata maksukyvyttömyyslaissa säädettyjä toiminnan harjoittamiseen kohdistuvia rajoituksia.

Jos oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelma on toteutettu, velallisen on jätettävä tuomioistuimeen hakemus oikeudellisen suojamenettelyn päättämiseksi. Jos velallinen taas ei pysty maksamaan oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelman mukaisia velkoja, velallisen on jätettävä tuomioistuimeen maksukyvttömyysmenettelyä koskeva hakemus ja pyyntö oikeudellisen suojamenettelyn päättämisestä.

Oikeudellisen suojamenettelyn päättäminen sen jälkeen, kun toimenpidesuunnitelma on toteutettu, on peruste poistaa velalliselle oikeudellisessa suojamenettelyssä asetetut toiminnan harjoittamiseen kohdistuvat rajoitukset ja lopettaa menettelyssä käytetyn menetelmän soveltaminen.

Jos velkojen enemmistö ei ole hyväksynyt oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelmaa maksukyvttömyyslaissa säädetyn menettelyn mukaisesti ja siinä säädetystä määräajassa ja oikeudellinen suojamenettely päätetään, oikeudellisesta suojamenettelystä ilmoittamiseen liittyvät rajoitukset poistetaan, ja seuraamuksen, koron ja maksamatta olevien velkojen viivästysmaksujen määrä lasketaan täysimääräisenä.

Oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettely

Maksukyvttömyysmenettely päätetään tuomioistuimen päätöksellä sen jälkeen, kun pesänhoitaja on toteuttanut suunnitelman velallisen omaisuuden myymiseksi ja suunnitelman velkojen saatavien maksamiseksi. Tuomioistuin päättää maksukyvttömyysmenettelyn myös silloin, jos pesänhoitaja on selvityksessään omaisuuden puuttumisesta ehdottanut maksukyvttömyysmenettelyn päättämistä ja velkojat ovat hyväksyneet ehdotuksen. Tällaisessa tapauksessa velallinen (oikeushenkilö) poistetaan asianomaisesta julkisesta rekisteristä.

Maksukyvttömyysmenettely päätetään tuomioistuimen päätöksellä, jos oikeudellisen suojamenettelyn toimenpidesuunnitelma on hyväksytty ja tuomioistuin on päättänyt muuttaa oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettelyn oikeudelliseksi suojamenettelyksi. Siinä tapauksessa velallinen jatkaa toimintaansa aiemmassa asemassaan.

Luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettely

Luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettely voidaan päättää aloittamatta velkojen selvittämismenettelyä. Tuomioistuin päättää konkurssimenettelyn ja luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelyn, jos on havaittu rajoituksia, jotka koskevat luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelyn soveltamista velalliseen. Siinä tapauksessa pesänhoitajan on toimitettava hakemus konkurssimenettelyn päättämiseksi kolmen kuukauden kuluessa luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelystä ilmoittamisesta. Tuomioistuin voi samoin päättää konkurssimenettelyn ja luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelyn, jos velkojat eivät ole ilmoittaneet saatavia. Siinä tapauksessa velallisen on toimitettava konkurssimenettelyn päättämistä koskeva hakemus kuukauden kuluessa velkojen saatavien ilmoittamiselle asetetun määräajan päättymisestä.

Jos luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettely päätetään konkurssimenettelyn päätökseen saamisen tai päättämisen yhteydessä, pesänhoitajan valtuudet ja rajoitukset, jotka estävät velallista luovuttamasta omaisuuttaan, päättyvät myös. Velkojat saavat jälleen oikeuden vaatia velallisen velkojen maksamista, sikäli kuin velallista ei ole vapautettu niistä luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelyssä. Menettelyä sellaisen velan täytäntöönpanemiseksi, joka on myönnetty mutta jota ei ole vielä peritty, sekä menettelyä velallisen velkojen maksamiseksi jatketaan.

Jos velallinen on suorittanut menestyksekkäästi luonnollisen henkilön velkojen maksusuunnitelmassa määritetyt vaiheet, suunnitelmassa määritellyt velallisen velat, jotka jäävät jäljelle suunnitelman toteuttamisen jälkeen, peruutetaan. Lisäksi peruutettujen velkojen perintää koskeva täytäntöönpanomenettely päätetään.

Velkojen selvittämismenettelyä ei sovelleta tai se päätetään seuraavissa tapauksissa:

velallinen on tehnyt luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelystä ilmoittamista edeltäneiden kolmen vuoden aikana tai maksukyvttömyysmenettelyn aikana liiketoimia, jotka johtivat velallisen maksukyvttömyyteen tai velkojille aiheutuneisiin vahinkoihin, ja hän oli tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen siitä, että tällaiset liiketoimet voivat johtaa maksukyvttömyyteen tai velkojille aiheutuviin vahinkoihin;

velallinen on tietoisesti antanut väärää tietoa taloudellisesta tilanteestaan ja salannut todelliset tulonsa;

velallinen ei hoida konkurssimenettelyn tai velkojen selvittämismenettelyn mukaisia velvoitteitaan, mikä haittaa merkittävästi maksukyvttömyysmenettelyn etenemistä.

Jos velkojen selvittämismenettely päätetään eikä velallista vapauteta veloista, velkojen saatavat tulevat uudelleen maksettaviksi ja lasketaan täysimääräisesti, ja myös aiemmin keskeytettyjä oikeudenkäyntejä ja tuomioiden täytäntöönpanoa jatketaan.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Oikeudellinen suojamenettely

Oikeudellisen suojamenettelyn päättämisen jälkeen velallisen toimintaan ja velkojen oikeuksiin sovelletaan tavanomaisia säännöksiä.

Oikeushenkilön maksukyvttömyysmenettely

Pesänhoitaja tekee kaupparekisteriin hakemuksen velallisen poistamiseksi asianomaisesta rekisteristä viiden päivän kuluessa siitä, kun menettelyn päättämisestä tehty tuomioistuimen päätös on vastaanotettu. Rekisteristä poistamisen jälkeen velallinen puretaan ja velkojat menettävät oikeutensa ilmoittaa saatavia velallista kohtaan, koska velallinen lakkaa olemasta.

On myös syytä lisätä, että velkoja voi esittää velallisen hallituksen jäsenille saatavan maksamatta olevaa määrää vastaavan vaatimuksen vuoden kuluessa maksukyvttömyysmenettelyn päättämisestä, jos maksukyvttömyysmenettelyn pesänhoitaja ei saanut velallisen kirjanpitoaineistoa tai se oli sellaisessa kunnossa, ettei siitä voitu saada selkeää kuvaa velallisen liiketoimista ja taloudellisesta tilanteesta maksukyvttömyysmenettelystä ilmoittamista edeltäneiden kolmen vuoden aikana. Ennen maksukyvttömyysmenettelyn päättämistä maksukyvttömyysmenettelyn pesänhoitaja voi esittää tällaisen vaatimuksen velallisen puolesta, ja velkoja voi osallistua menettelyyn kolmantena osapuolena.

Luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettely

Jos maksukyvttömyysmenettely päätetään ennen kuin velkojen selvittämismenettely saadaan päätökseen, maksukyvttömyyslaissa säädetty pesänhoitajan oikeudet ja rajoitukset, jotka estävät velallista luovuttamasta omaisuuttaan, päättyvät myös. Velkojat saavat jälleen oikeuden vaatia velallisen velkojen maksamista, sikäli kuin velallista ei ole vapautettu niistä luonnollisen henkilön maksukyvttömyysmenettelyssä. Menettelyä sellaisen velan täytäntöönpanemiseksi, joka on myönnetty mutta jota ei ole vielä peritty, sekä menettelyä velallisen velkojen maksamiseksi jatketaan.

Jos velallinen on suorittanut menestyksekkäästi luonnollisen henkilön velkojen maksusuunnitelmassa määritetyt vaiheet, suunnitelmassa määritellyt velallisen velat, jotka jäävät jäljelle suunnitelman toteuttamisen jälkeen, peruutetaan. Lisäksi peruutettujen velkojen perintää koskeva täytäntöönpanomenettely päätetään.

Velallista ei vapauteta luonnollisen henkilön velkojen maksusuunnitelmassa mainituista jäljellä olevista veloista, jos velallinen ei ole toteuttanut suunnitelmassa määriteltyjä toimia.

Seuraavia saatavia ei poisteta velkojen selvittämismenettelyssä, vaikka velkojen maksusuunnitelma olisi toteutettu onnistuneesti:

elatusmaksuja koskevat saatavat;

kielletystä toiminnasta johtuvat saatavat;

vakuudellinen saatava, jos velallinen on pitänyt kyseisen saatavan vakuutena käytetyn asunnon, ellei velallisen ja vakuusvelkojan välisessä sopimuksessa toisin määrätä. Edellä mainittujen velkojen täytäntöönpanomenettelyä jatketaan velan maksamatta olevan määrän osalta;

hallinnollisessa rikkomusmenettelyssä määrättyihin seuraamuksiin ja rikoslaisissa säädettyihin rangaistuksiin perustuvat saatavat samoin kuin vahingonkorvaukset.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Oikeudellinen suojausmenettely

Oikeudellisen suojausmenettelyn kustannuksiin lukeutuvat oikeudellisen suojausmenettelyn valvojan palkkio ja kulut, jotka aiheutuvat oikeudellisen suojausmenettelyn toteuttamisesta lainmukaisesti ja tehokkaasti. Oikeudellisen suojausmenettelyn kustannukset katetaan velallisen varoista.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kustannukset (sekä pesänhoitajan palkkio että maksukyvyttömyysmenettelyn kulut) katetaan velallisen varoista.

Jos oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn aikana aiheutuneita kustannuksia ei voida kattaa velallisen varoista, näiden kustannusten kattamiseen voidaan käyttää velkojen tai toisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön varoja, jos tällainen sopimus on tehty lainsäädännön mukaisesti.

Jos oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksia ei voida kattaa edellä mainituista lähteistä ja pesänhoitaja laatii selvityksen, jonka mukaan velallisella ei ole omaisuutta, oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn päättämistä suunniteltaessa menettelyn kustannukset katetaan oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyssä asetetusta vakuudesta. Vakuus siirretään pesänhoitajalle oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kustannusten kattamista ja pesänhoitajan palkkion maksamista varten.

Jos oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan hakemuksen jätti velallisen työntekijä, joka on vapautettu vakuuden asettamista koskevasta vaatimuksesta osittain tai kokonaan, oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kustannukset katetaan työntekijöiden saatavien takuurahastosta.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyssä erotetaan suorat ja välilliset kustannukset.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn suoriin kustannuksiin kuuluvat menettelyn turvaamisesta aiheutuvat kulut eli

mainos- ja huutokauppakulut sekä maksuiliin avaamiseen, käyttämiseen ja sulkemiseen liittyvät kulut;

postipalvelujen käytöstä aiheutuvat kulut;

luonnollisen henkilön omaisuuden arvostamiseen liittyvät kulut;

notaaripalvelujen kulut;

luonnollisen henkilön omaisuuden säilyttämiseen (jos omaisuutta siirrettiin pesänhoitajalle), liiketoimien tarkastamiseen sekä omaisuuserien ja liiketoimien vakuuttamiseen liittyvät kulut.

Nämä kustannukset katetaan luonnollisen henkilön omaisuuden myynnistä saatavista varoista, mutta jos omaisuutta ei ole tai se ei riitä suorien kustannusten kattamiseen, pesänhoitaja voi pyytää velallista kattamaan kustannukset. On kuitenkin huomattava, että velallinen voi pitää kaksi kolmasosaa tuloistaan ja velallista voidaan vaatia siirtämään enintään kolmasosa tuloistaan suorien kustannusten kattamiseksi.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyn välilliset kustannukset, kuten verot tai tullimaksut, elatusmaksut, vuokrat ja yleishyödyllisten palvelujen maksut, katetaan luonnollisen henkilön tuloista (tulojen kahdesta kolmasosasta, jotka velallinen saa pitää itsellään).

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Oikeudellinen suojausmenettely

Valvojalla ei ole oikeutta riitauttaa ennen oikeudellisen suojausmenettelyn aloittamista suoritetuista liiketoimista. Oikeudellisen suojausmenettelyn aloittamisen jälkeen velallisen toimintaa rajoitetaan siten, että tämä ei saa suorittaa liiketoimia tai harjoittaa toimintoja, jotka voivat heikentää velallisen taloudellista tilannetta tai vahingoittaa velkojen etuja.

Oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely

Pesänhoitajan on arvioitava velallisen liiketoimia ja toimitettava tuomioistuimeen vaatimus asianomaisen liiketoimen toteamisesta pätemättömäksi sen tyyppistä riippumatta, jos liiketoimi suoritettiin

oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä ilmoittamisajankohdan jälkeen tai neljä kuukautta ennen oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä ilmoittamisajankohtaa ja siitä aiheutui vahinkoa velalliselle riippumatta siitä, oliko henkilö, jonka kanssa tai jonka hyväksi liiketoimi suoritettiin, tietoinen velkojille aiheutuneista vahingoista;

kolme vuotta ennen oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn ilmoittamisajankohtaa ja siitä aiheutui vahinkoa velalliselle ja jos henkilö, jonka kanssa tai jonka hyväksi liiketoimi suoritettiin, oli tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen velkojille aiheutuneista vahingoista.

Jos velalliselle vahinkoa aiheuttanut liiketoimi suoritettiin sellaisten osapuolten kanssa tai hyväksi, joilla on intressi velallisessa, niiden katsotaan olleen tietoinen aiheutuneista vahingoista, elleivät ne toisin osoita.

Vakuusvelkoja voi pyytää, että pesänhoitajan suorittama liiketoimi todetaan pätemättömäksi, jos kyseinen liiketoimi koskee saatavan vakuutena olevia omaisuuseriä ja vakuusvelkojan edut vaarantuvat.

Pesänhoitajan on arvioitava ja esitettävä tuomioistuimessa vaatimus velallisen lahjana antamien omaisuuserien tai niiden osan palauttamiseksi, jos liiketoimi suoritettiin maksukyvyttömyysmenettelystä ilmoittamista edeltäneiden kolmen vuoden aikana tai kyseisen ajankohdan jälkeen, mikäli osapuolten vastuiden epätasaisuus osoittaa, että kyseessä on tosiasiallisesti lahja. Lahjoitus voidaan riitauttaa ja pyytää takaisin vain, jos se oli lainvastainen tai sitä ei käytetty aiotuun tarkoitukseen.

Rahasummat, jotka velallinen on maksanut velkojen kattamiseksi oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelystä ilmoittamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana ja ilmoittamisajankohdan jälkeen (lukuun ottamatta summia, jotka pesänhoitaja on maksanut oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn kuluessa), on maksettava takaisin, jos on todettu jokin seuraavista tekijöistä:

maksu tehtiin ennen velkojen erääntymistä, muiden velkojen erääntyneitä maksueriä ei maksettu ja tämän pykälän 3 momentissa tarkoitettujen osapuolten oikeudet ja velvollisuudet voidaan uusia;

velka maksettiin henkilöille, joilla on intressi velallisessa, kun taas muita velkoja, jotka erääntyivät ennen mainituilta henkilöiltä otettujen velkojen erääntymisajankohtaa, ei maksettu. Tätä säännöstä sovelletaan myös ulosottomiesten perimiin velkoihin, joista pidetään täytäntöönpanokustannukset.

Velkojan on maksettava takaisin määrä, jonka velallinen on maksanut oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn ilmoittamisajankohtaa edeltäneiden kolmen kuukauden aikana välttääkseen sen, että velallisen maksukyvyttömyysmenettelystä ilmoitetaan kyseisen summan saavan velkojan toimittaman hakemuksen perusteella.

Jos velan kattamiseksi maksetut määrät maksetaan takaisin tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyissä tapauksissa, osapuolten vastuut (myös vastuiden vahvistaminen) ja asianomaiset oikeudet, jotka olivat voimassa ennen velan maksamista, jatkuvat.

Pesänhoitajalla on lisäksi velvollisuus esittää tuomioistuimessa vaatimus panttaussopimuksen toteamisesta pätemättömäksi, jos panttausoikeus todettiin sen jälkeen, kun ilmoitus maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta velallisen osalta kirjattiin maksukyvyttömyysrekisteriin.

Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettely

Velallisen suorittamat liiketoimet voidaan riitauttaa oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettelyyn kuuluvan menettelyn mukaisesti, jos maksukyvyttömyysmenettelyn aikana todetaan seuraavaa:

velallinen on tehnyt luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelystä ilmoittamista edeltäneiden kolmen vuoden aikana tai maksukyvyttömyysmenettelyn aikana liiketoimia, jotka johtivat velallisen maksukyvyttömyyteen tai velkojille aiheutuneisiin vahinkoihin, ja hän oli tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen siitä, että tällaiset liiketoimet voivat johtaa maksukyvyttömyyteen tai velkojille aiheutuviin vahinkoihin;

velallinen on tietoisesti antanut vääriä tietoja taloudellisesta tilanteestaan ja salannut todelliset tulonsa;

velallinen ei hoida konkurssimenettelyn tai velkojen selvittämismenettelyn mukaisia velvoitteitaan, mikä haittaa merkittävästi maksukyvyttömyysmenettelyn etenemistä.

Päivitetty viimeksi: 18/12/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Liettua

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa oikeushenkilöä ja luonnollista henkilöä vastaan.

Oikeushenkilöitä koskevia menettelyitä ovat konkurssimenettely, tuomioistuimen ulkopuolinen konkurssimenettely sekä saneerausmenettely.

Konkurssimenettely tai tuomioistuimen ulkopuolinen konkurssimenettely voidaan aloittaa mitä tahansa oikeushenkilöä vastaan, pois lukien valtion tai kunnan rahoittamat laitokset, poliittiset puolueet, ammattiliitot sekä uskonnolliset yhteisöt ja yhdistykset.

Konkurssimenettelyn tai tuomioistuimen ulkopuolisen konkurssimenettelyn alkaessa oikeushenkilön varat myydään ja tuotoilla katetaan velkojien saatavat, ja oikeushenkilö itse puretaan konkurssin perusteella.

Saneerausmenettely voidaan aloittaa mitä tahansa oikeushenkilöä vastaan, pois lukien valtion tai kunnan rahoittamat laitokset, poliittiset puolueet, ammattiliitot sekä uskonnolliset yhteisöt ja yhdistykset, luottolaitokset, maksulaitokset, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset, vakuutus- ja jälleenvakuutusyhtiöt, rahastoyhtiöt, sijoitusyhtiöt sekä julkisilla arvopapereilla kauppaa käyvät välittäjät. Saneerausmenettelyn tarkoitus on antaa taloudellisissa vaikeuksissa olevalle oikeushenkilölle mahdollisuus palauttaa maksukykynsä, ylläpitää ja kehittää toimintaansa, maksaa velkansa sekä välttää konkurssi ja jatkaa liiketoimintaansa. Tämän saavuttamiseksi saneerausmenettelyssä olevan oikeushenkilön sitoumukset jaksotetaan neljälle vuodelle perustuen saneerausohjelmaan, joka hyväksytetään sekä oikeushenkilön jäsenillä että sen velkojilla. Saneerausohjelman toteuttamiselle varattua ajanjaksoa voidaan pidentää vuodella. Tuomioistuimen ulkopuolinen saneerausmenettely ei ole mahdollinen.

Konkurssimenettelyn voi aloittaa yksi luonnollinen henkilö toista vastaan, mukaan lukien maanviljelijät ja itsenäiset ammatinharjoittajat. Luonnollisten henkilöiden tapauksessa tuomioistuimen ulkopuolinen konkurssimenettely ei ole mahdollinen.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Konkurssimenettely oikeushenkilöä vastaan voidaan aloittaa, kun tuomioistuin on todennut, että vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy: yritys on maksukyvytön;

yrityksen työntekijöille työsuhteen perusteella maksettavat maksut ovat viivästyneet;

yritys ei kykene täyttämään nykyisiä tai tulevia velvoitteitaan.

Yrityksen maksukyvyttömyys on tila, jossa yritys ei kykene täyttämään velvoitteitaan (maksamaan velkojaan, suorittamaan ennakkoon maksettuja töitä, jne.) ja jossa yrityksen erääntyneiden velvoitteiden (velat, myöhästyneet työt, jne.) yhteenlaskettu arvo on yli puolet sen varojen kirjanpidoillisesta arvosta.

Oikeushenkilöä vastaan voidaan aloittaa myös tuomioistuimen ulkopuolinen konkurssimenettely edellyttäen, että yritys ei samaan aikaan ole vastaajana omaisuusvaadetta koskevassa oikeudenkäynnissä eikä yritykseltä haeta takaisinperintää tuomioistuimen tai muun viranomaisen antaman täytäntöönpanoasiakirjan perusteella. Tuomioistuimen ulkopuolisissa konkurssimenettelyissä tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvista asioista päättää velkojainkokous.

Saneerausmenettely oikeushenkilöä vastaan voidaan aloittaa seuraavin edellytyksin:

oikeushenkilön toimintaa ei ole lopetettu;

oikeushenkilö ei ole menossa konkurssiin tai jo konkurssissa;

oikeushenkilö on perustettu vähintään kolme vuotta ennen kuin saneeraushakemus on rekisteröity tuomioistuimessa;

vähintään viisi vuotta on kulunut seuraavista:

(a) tuomioistuimen antama päätös saneerausmenettelyn päättämisestä;

(b) tuomioistuimen määräys saneerausmenettelyn päättämisestä sen vuoksi, että kaikki velkojat ovat luopuneet vaateistaan tai että saneerauksen kohteena oleva yritys on kattanut kaikkien velkojien vaateet ennen saneerausohjelmassa asetettua määräaika.

Konkurssimenettely voidaan aloittaa sellaista luonnollista henkilöä vastaan, joka on maksukyvytön ja toimii vilpittömässä mielessä. Luonnollinen henkilö voidaan todeta maksukyvyttömäksi, jos hän ei kykene täyttämään erääntyneitä velkasitoumuksiaan, joiden määrä ylittää 25 (Liettuan hallituksen hyväksymää) vähimmäiskuukausipalkkaa.

Luonnollisen henkilön vilpittömästä mielestä määrätään arvioimalla, onko hän toimittanut täydelliset ja täsmälliset tiedot ja onko hän menettänyt maksukykynsä toimiessaan vilpittömässä mielessä, eli onko hän toiminut viimeisen kolmen vuoden ajan asianmukaista varovaisuutta ja huolellisuutta noudattaen sekä siten, ettei hän tietoisesti ole antanut erääntyneiden velkojen kerääntyä.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Kaikki konkurssiin tai saneeraukseen asetetun yrityksen varat niiden luonteesta (irtain tai kiinteä, aineellinen tai aineeton, omistusoikeudet, jne.) ja sijainnista riippumatta kuuluvat yrityksen maksukyvyttömyysmenettelyn alaiseen omaisuuteen. Niin ikään yrityksen konkurssi- tai saneerausmenettelyn aikana saamat varat tai tuotot kuuluvat maksukyvyttömyysmenettelyn alaiseen omaisuuteen ja käytetään velkojien saatavien kattamiseen. Konkurssitilanteessa velkojien maksunsaantijärjestys on määrätty laissa, kun taas saneerauksen yhteydessä maksunsaantijärjestys kirjataan saneerausohjelmaan. Konkurssimenettelyssä koko konkurssipesään kuuluva omaisuus muutetaan rahaksi ja saaduilla tuotoilla katetaan konkurssimenettelyn kulut ja velkojien saatavat.

Saneerausmenettelyssä puolestaan vain saneerausohjelmassa yksilöity omaisuus muutetaan rahaksi.

Konkurssiin asetetun yrityksen liiketoiminnasta saatuihin tuottoihin sovelletaan erityistä menettelyä – näillä tuotoilla katetaan liiketoiminnan kulut. Kaikki liiketoimintaan liittyvät maksut hoidetaan yrityksen erityisen liiketoiminnalle varatun tilin kautta (yritystili), jota ei saa käyttää maksujen suorittamiseen muille velkojille.

Kun luonnollinen henkilö asetetaan konkurssiin, kaikki hänen omaisuutensa sen luonteesta (irtain tai kiinteä, aineellinen tai aineeton, omistusoikeudet, jne.) ja sijainnista riippumatta lasketaan kuuluvaksi maksukyvyttömyysmenettelyn alaiseen omaisuuteen. Vain luonnollisen henkilön hallussa oleva käteinen raha, joka ei ylitä yhden kuukauden vähimmäispalkkaa, jätetään menettelyn ulkopuolelle. Velkojien saatavat katetaan henkilön koko omaisuuden myynnistä saatavilla tuotoilla (jäljempänä luetelluin poikkeuksin).

Luonnollisen henkilön konkurssimenettelyssä konkurssiin asetetulla luonnollisella henkilöllä on oikeus käyttää tietty määrä tuloistaan perustarpeidensa kattamiseen. Tuomioistuimien määrää tässä määrän konkurssimenettelyn alkaessa kyseisen luonnollisen henkilön ja hänen huollettaviensa tarpeet huomioiden. Tuomioistuin vahvistaa luonnollisen henkilön maksukyvyyn palauttamissuunnitelman ja yksilöi siinä summan, joka jää tämän käyttöön. Lisäksi luonnollisen henkilön ja/tai hänen huollettaviensa perustarpeiden täyttämiseksi välttämätön ainoa asunto sekä luonnollisen henkilön itsenäiselle ammatinharjoittamiselle ja/tai maatilalla hoidolle välttämättömät varat ovat poikkeusasemassa. Konkurssiin asetettu luonnollinen henkilö voi myös säilyttää oikeutensa kyseiseen omaisuuteen, myös kiinnitettyyn, mikäli hän on sopinut asiasta kiinnityksenhaltijan kanssa eikä tällainen oikeuden säilyminen loukkaa muiden velkojien oikeuksia.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Yritystä koskevassa konkurssimenettelyssä tehtävään nimetty pesänhoitaja ottaa hoitaakseen yrityksen hallinnon, määrää konkurssipesän omaisuudesta, huolehtii sen myynnistä ja kattaa näin saaduista tuotoista velkojien saatavat sekä tekee tarvittavat toimet yhtiön purkamiseksi. Yrityksen pesänhoitajan keskeiset tehtävät ovat:

edustaa yritystä ja puolustaa sekä yrityksen että kaikkien sen velkojien etua;
ottaa hoitaakseen konkurssiin asetetun yrityksen hallinnon ja sen konkurssipesän;
irtisanoa sellaiset yrityksen sopimukset, joita ei enää täytetä (mukaan lukien johtoelinten ja henkilöstön jäsenten sopimukset);
hakea avustusta takuurahastosta velkojien/työntekijöiden saatavien maksamiseksi;
tehdä tarvittaessa määräaikaista työ- tai palvelusopimuksia konkurssimenettelyn hoitamista varten;
varmentaa velkojien ilmoittamat vaatimukset ja lähettää näistä tehty luettelo tuomioistuimen vahvistettavaksi;
valvoa konkurssiin asetetun yrityksen liiketoimintaa;
tarkastaa yrityksen liiketoimet konkurssimenettelyn aloittamista edeltäviltä kolmelta vuodelta;
riitauttaa tuomioistuimessa yrityksen sellaiset liiketoimet, jotka ovat yrityksen toiminnan tavoitteiden vastaisia ja jotka ovat voineet myötävaikuttaa yrityksen kyvyttömyyteen suorittaa maksuja velkojilleen;
mikäli perusteltua, pyytää tuomioistuinta toteamaan konkurssi tahalliseksi;
kutsua koolle velkojainkokouksia;
laatia selontekoja ja toimittaa ne velkojainkokoukselle;
koostaa ja toimittaa yrityksen vuosi- ja väliilinpäätökset;
panna täytäntöön tuomioistuimen ja velkojainkokousten päätökset;
antaa tietoja konkurssimenettelystä;
huolehtia konkurssiin asetetun yrityksen omaisuuden myynnistä;
käyttää konkurssimenettelyn aikana saadut varat velkojien saatavien maksamiseen;
tehdä muut tarvittavat toimet yhtiön purkamiseksi ja rekisteristä poistamiseksi.

Yrityssaneerausosassa tehtävään nimitetty selvittäjä toimii asiantuntijana sekä saneerausmenettelystä vastaavana riippumattomana henkilönä. Selvittäjän keskeiset tehtävät ovat:

osallistua yrityksen saneerausohjelman laatimiseen ja suunnitteluun ja varmistaa, että saneerausohjelma laaditaan, toimitetaan vahvistettavaksi ja pannaan täytäntöön tuomioistuimen asettamia määräaikoja noudattaen;
laatia kirjallinen tiivistelmä saneerausohjelmaluonnoksen toteuttamiskelpoisuudesta;
valvoa saneerausmenettelyn alaisen yrityksen johtoelinten toimia siltä osin kuin ne liittyvät saneerausohjelman toteuttamiseen, ilmoittaa yrityksen johtoelinten jäsenille heidän toiminnassaan havaituista puutteista ja asettaa määräaika näiden korjaamiselle sekä pyytää tuomioistuimelta yrityksen johtoelinten erottamista toimestaan;
kutsua koolle yhtiön jäsenet ja omistajat sekä valtion tai kunnan yhtiön omistajien oikeuksia käyttävien ja velvollisuuksia hoitavien elinten edustajat, ja osallistua näihin kokouksiin ilman äänivaltaa;
antaa tietoa saneerausmenettelystä ja raportoida tuomioistuimelle saneerausohjelman edistymisestä.
Selvittäjä on yhdessä saneerausmenettelyn alaisen yrityksen johtoelinten kanssa vastuussa tuomioistuimen vahvistaman saneerausohjelman toteuttamisesta.

Luonnollisen henkilön konkurssissa tehtävään nimitetty pesänselvittäjä ottaa haltuunsa luonnollisen henkilön omaisuuden, huolehtii sen myynnistä ja maksaa näin saaduista tuotoista velkojien saatavat. Luonnollisen henkilön pesänhoitajan keskeiset tehtävät ovat:

ottaa haltuunsa luonnollisen henkilön omaisuus ja talletustilillä olevat varat;
pitää kirjaa kaikista luonnollisen henkilön saamista varoista ja niiden käytöstä;
huolehtia luonnollisen henkilön omaisuuden myynnistä ja maksaa velkojien saatavat;
kutsua koolle velkojainkokouksia ja osallistua niihin ilman äänivaltaa;
antaa tietoja luonnollisen henkilön konkurssimenettelystä ja toimittaa maksukyvyyn palauttamissuunnitelmaa koskeva täytäntöönpanokertomus;
ehdottaa muutoksia maksukyvyyn palauttamissuunnitelmaan;
edustaa konkurssiin asetettua luonnollista henkilöä varojen takaisinsaantia koskevissa menettelyissä ja ryhtyä toimiin saatavien perimiseksi velallisilta;
puolustaa luonnollisen henkilön ja kaikkien velkojien oikeuksia ja oikeutettuja etuja;
arvioida luonnollisen henkilön itsenäisen ammatinharjoittamisen ja/tai maatilalla hoidon tarkoituksenmukaisuutta.
Konkurssiin asetetun luonnollisen henkilön on pyrittävä parhaan kykynsä mukaan maksamaan velkojiansa saatavat. Tämän vuoksi konkurssiin asetetulla luonnollisella henkilöllä on mahdollisuuksien mukaan oltava työ tai hänen on ansaittava tuloa muusta toiminnasta, etsittävä työtä aktiivisesti tai haettava paremmin palkattua työtä, jaettava tulonsa velkojien saatavien kattamiseksi sekä laadittava ja, tuomioistuimen vahvistuksen saatuaan, toteutettava maksukyvyttömyyden palauttamisohjelma ja tehtävä yhteistyötä nimetyn pesänhoitajan kanssa.
Konkurssimenettelyn aikana konkurssiin asetetulla luonnollisella henkilöllä on oikeus saada tietoa pesänhoitajalta, osallistua velkojainkokouksiin ja riitauttaa niissä tehdyt lainvastaiset päätökset, pyytää pesänhoitajan vaihtamista sekä hakea vahingonkorvauksia, mikäli pesänhoitaja laiminlyö tehtäviään.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Sekä yritysten että yksityishenkilöiden konkurssissa konkurssiin asetetun ja velkojien välisten saatavien kuittaus on kielletty siitä hetkestä, kun tuomioistuin antaa päätöksen konkurssiin asettamisesta. Kielto ei kuitenkaan koske verolainsäädännössä sallittuja kuittauksia tapauksissa, joissa veroa on maksettu liikaa (verojen erotus).

Saneerausmenettelyn alaisen yrityksen saatavien kuittaukset sen velkojien saatavia vastaan on keskeytettävä siitä päivästä, kun yritystä koskeva saneerausmenettely käynnistetään tuomioistuimen päätöksellä, ja siihen päivään asti, kun tuomioistuin vahvistaa saneerausohjelman. Tämän jälkeen kuittauksia voidaan tehdä tuomioistuimen vahvistaman saneerausohjelman mukaisesti.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Kun kyseessä on yrityksen konkurssi, pesänhoitaja ilmoittaa asianomaille osapuolille 30 päivän kuluessa yrityksen konkurssiin asettamisesta tehdyn tuomioistuimen päätöksen voimaantulosta, että yrityksen voimassa olevia sopimuksia (pois lukien työsopimukset ja sopimukset, joilla konkurssiin asetetulle yritykselle annetaan oikeus saataviin) ei enää täytetä ja että ne olisi katsottava päättyneiksi.

Kun tuomioistuimen päätös yrityksen konkurssiin asettamisesta on tullut voimaan, yrityksen johtoelimet menettävät valtuutensa ja yrityksen pesänhoitaja irtisanoo 15 päivää etukäteen annettavalla kirjallisella ilmoituksella yrityksen hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan työ- tai johtajasopimukset.

Pesänhoitaja ilmoittaa muille työntekijöille näiden työsopimusten tulevasta irtisanomisesta kolmen työpäivän kuluessa siitä, kun tuomioistuimen päätös yrityksen konkurssiin asettamisesta on tullut voimaan, ja irtisanoo työntekijöiden työsopimukset 15 työpäivän kuluessa kyseisestä ilmoituksesta. Yrityksen konkurssimenettelyn toteuttamisessa tarvittavien irtisanottujen työntekijöiden kanssa tehdään määräaikaista työsopimukset. Kukaan tehtävään vaadittavan henkilöstön lukumäärä määritellään velkojainkokouksessa.

Yrityksen saneerausmenettely ei vaikuta yritykseen oikeushenkilönä kohdistuviin sopimuksiin. Kaikkien sopimusten tarkoituksenmukaisuus arvioidaan, ja saneerausohjelmassa määrätään täyttämiskelvottomien sopimusten irtisanomisesta. Ne irtisanoaan tavanomaisella menettelyllä, sillä lainsäädännössä ei anneta tarkempia säännöksiä sopimusten irtisanomisesta saneerausmenettelyn aikana.

Luonnollisen henkilön konkurssissa maksukyvyyn palauttamissuunnitelmassa yksilöidään irtisanottavat sopimukset sekä ne, joiden täytäntöönpanoa jatketaan. Kun tuomioistuin on vahvistanut maksukyvyyn palauttamisohjelman, konkurssiin asetetun luonnollisen henkilön on ilmoitettava ohjelman mukaisista sopimusten irtisanomisista asianomaisille osapuolille.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Yrityksen tai luonnollisen henkilön konkurssissa yksittäisten velkojien saatavia koskevat vaatimukset on siirrettävä tehtävään nimitetylle pesänhoitajalle. Tämän jälkeen tuomioistuin vahvistaa saatavat, kun taas riidat yksittäisen saatavan tosiasiallisesta perustasta tai määrästä käsitellään konkurssimenettelyssä.

Yrityksen saneerausmenettely vireille tuloa syntyneet saatavat ilmoitetaan selvittäjälle tuomioistuimen asettamassa määräajassa. Tämän jälkeen tuomioistuin vahvistaa saatavat, kun taas riidat yksittäisen saatavan tosiasiallisesta perustasta tai määrästä käsitellään saneerausmenettelyssä. Saneerausmenettelyn vireille tulon jälkeen syntyneet yksittäisten velkojien saatavat ilmoitetaan tavanomaisessa menettelyssä, jossa myös niihin liittyvät riidat ratkaistaan.

Konkurssi- tai saneerausmenettely vireille tulon jälkeen ulosottomiehen on keskeytettävä täytäntöönpanotoimet ja -menettelyt sekä toimitettava täytäntöönpanoasiakirjat sille tuomioistuimelle, joka päätti kyseisen konkurssi- tai saneerausmenettelyn aloittamisesta.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Jos käy ilmi, että vastaajaa vastaan on aloitettu konkurssimenettely ennen kuin tuomioistuin on antanut määräyksen käsittelyn aloittamisesta asiassa, jossa vastaajaa vastaan on nostettu omaisuusvaadetta koskeva kanne, omaisuusvaadetta koskeva menettely keskeytetään ja siirretään sille tuomioistuimelle, jossa konkurssiasia on käsiteltävänä.

Muissa tapauksissa, eli (a) kun tuomioistuin on jo päättänyt käsittelyn aloittamisesta omaisuusvaadetta koskevassa asiassa, kun tieto konkurssimenettelyn alkamisesta vastaajaa vastaan tulee yleiseen tietoon tai (b) kun saneerausmenettely aloitetaan vastaajaa vastaan, saneerausmenettelyn aloittaminen ei itsessään ole riittävä peruste omaisuusvaadeasian siirtämiseksi sille tuomioistuimelle, jossa kyseinen konkurssi- tai saneerausasia on käsiteltävänä.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Yrityksen konkurssissa velkojien keskeiset oikeudet ovat:

- hakea tuomioistuimelta maksukyvyttömän yrityksen konkurssiin asettamista;
- päättää tuomioistuimen ulkopuolisen konkurssimenettelyn aloittamisesta;
- toimittaa saatavia koskevat vaatimuksensa tehtävään nimitetyn pesänhoitajan käsiteltäväksi tuomioistuimen asettamassa määräajassa;
- osallistua velkojainkokouksiin ja äänestää
- pesänhoitajan esittämien selonteiden hyväksymisestä;
- pesänhoidon kuluarvion hyväksymisestä ja muuttamisesta;
- yrityksen omaisuuden myyntihintojen hyväksymisestä;
- yrityksen konkurssimenettelyn aikana laadittujen vuositilinpäätösten hyväksymisestä;
- yrityksen liiketoimista (niiden jatkamisesta, uudistamisesta, rajoittamisesta ja lopettamisesta, kustannusarvion hyväksymisestä jne.);
- yrityksen konkurssimenettelyn aikana palkattavien työntekijöiden lukumäärästä ja työtehtävistä;
- pesänhoitajan palkkiosta;
- järjestelyistä velkojien kanssa;
- pesänhoitajan erottamista koskevasta aloitteesta;
- muista asioista;
- saada pesänhoitajalta velkojainkokouksessa määritellyn menettelyn mukaisesti tietoa yrityksen konkurssimenettelyn edistymisestä;
- riitauttaa yrityksen tekemät liiketoimet (pätemättömyyskanne, *actio pauliana*);
- pyytää tuomioistuinta toteamaan konkurssi tahalliseksi;
- riitauttaa velkojainkokousten tekemät päätökset;
- pyytää tuomioistuinta erottamaan pesänhoitaja;
- saada suoritus saatavilleen konkurssiin asetetun yrityksen omaisuudesta tai sen saamista tuotoista.

Luonnollisen henkilön konkurssissa velkojien keskeiset oikeudet ovat:

- ilmoittaa pesänhoitajalle tuomioistuimen asettamassa määräajassa sellaiset saatavat, jotka ovat syntyneet ennen luonnollisen henkilön konkurssimenettelyn alkamista;
- pyytää saatavien suorittamista suunnitelmassa kuvatun menettelyn mukaisesti;
- osallistua velkojainkokouksiin (kun konkurssiin asetetulle luonnolliselle henkilölle laadittu maksukyvyyn palauttamissuunnitelma on vahvistettu, velkojainkokous on kutsuttava koolle vähintään puolivuositain) ja äänestää
- velkojien kanteluista, jotka koskevat pesänhoitajan toimia;
- pesänhoitajalle osoitettavasta vaatimuksesta toimittaa selontekonsa;
- konkurssinpesän hallinnon kuluarvion hyväksymistä ja muuttamisesta;
- velallisen omaisuuden myyntihintojen hyväksymisestä;
- luonnollisen henkilön itsenäisestä ammatinharjoittamisesta ja/tai maatilain hoidosta (toiminnan jatkamisesta, aloittamisesta, uudistamisesta, rajoittamisesta, lopettamisesta jne.);
- maksukyvyyn palauttamissuunnitelman päivittämistä koskevista ehdotuksista;
- pesänhoitajan vaihtamista koskevasta aloitteesta;

muista asioista;

saada pesänhoitajalta velkojainkokouksessa määritellyn menettelyn mukaisesti tietoa konkurssimenettelyn edistymisestä;

avustaa velkasitoumusten täyttämistä;

antaa maksukyvyyn palauttamissuunnitelmaa koskevia ehdotuksia;

ottaa velkojainkokouksessa esille pesänhoitajan toimia tai hänen vaihtamistaan koskevia asioita tai ehdottaa toista henkilöä pesänhoitajaksi;

hakea muutosta velkojainkokouksen päätökseen 14 päivän kuluessa siitä, kun velkoja tuli tai hänen olisi pitänyt tulla tietoiseksi kyseisestä päätöksestä;

pyytää tuomioistuinta keskeyttämään luonnollisen henkilön konkurssimenettelyä;

pyytää tuomioistuinta erottamaan pesänhoitaja;

saada suoritus saatavistaan konkurssiin asetetun luonnollisen henkilön omaisuudesta tai tämän saamista tuotoista.

Yrityksen saneerausmenettelyssä velkojien keskeiset oikeudet ovat:

ilmoittaa tehtävään nimitetyille selvittäjälle sellaiset saatavat, jotka ovat syntyneet ennen velallisen saneerausmenettelyn alkamista;

osallistua velkojainkokouksiin ja äänestää

saneerausohjelman hyväksymisestä;

selvittäjän erottamisesta ja uudesta selvittäjäehdokkaasta;

yrityksen johtelinten toimivallan rajoittamista koskevasta aloitteesta;

yrityksen saneerausmenettelyn lopettamista koskevasta aloitteesta, mikäli saneerausohjelmaa ei ole toteutettu tai se on toteutettu puutteellisesti;

pyynnöstä pidetään saneerausohjelman toteuttamiselle asetettua määräaika;

muista asioista;

saada yrityksen johtelimitä ja selvittäjältä tietoja yrityksen saneeruksesta, lukuun ottamatta liike- tai teollisuussalaisuudeksi katsottavia tietoja;

avustaa velkasitoumusten täyttämistä;

antaa saneerausohjelmaa koskevia ehdotuksia selvittäjälle tai yrityksen johtelimelle;

ottaa velkojainkokouksissa esille selvittäjän toimia tai selvittäjän vaihtamista koskevia asioita;

riitauttaa velkojainkokouksen/-toimikunnan päätökset 14 päivän kuluessa siitä, kun velkoja tuli tai hänen oli pitänyt tulla tietoiseksi kyseisestä päätöksestä;

saada suoritus saatavistaan saneerausmenettelyn aikana.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Yrityksen konkurssissa sen johtelimet menettävät päätäntävaltansa, kun tuomioistuimen päätös konkurssiin asettamisesta on tullut voimaan. Tehtävään nimitetty pesänhoitaja hallinnoi ja käyttää konkurssiin asetetun yrityksen varoja ja ottaa haltuunsa yrityksen pankkitileillä olevat varat. Pesänhoitaja huolehtii konkurssiin asetetun yrityksen omaisuuden rahaksimuutosta ja myy tai siirtää omaisuuden velkojille. Eri omaisuuserien myyntiin sovelletaan erilaisia menettelyjä. Esimerkiksi kiinteistöt tai kiinnitetty omaisuus sekä yli 250-kertaisen perussosiaalivastuksen arvoiset omaisuuserät myydään julkisella huutokaupalla. Pilaantuvat tavarat myydään pesänhoitajan asettamalla, markkinahintaan perustuvalla hinnalla. Muiden omaisuuserien myyntiä koskevat menettelyt ja hinnat asetetaan konkurssiyrityksen velkojainkokouksessa. Tämän lisäksi tietyntyyppisten omaisuuserien (kuten arvopaperien ja radioaktiivisen materiaalin) myynnistä säädetään myös lainsäädännössä.

Yrityssaneeruksessa yrityksen johtelimet jatkavat liiketoimien valvomista ja omaisuuserien rahaksimuuttoa vahvistettua saneerausohjelmaa noudattaen. Saneerausmenettelyn aikana yrityksen johtelinten toimintaa valvoo tuomioistuimen nimittämä selvittäjä. Saneerausmenettelyn alkamisen ja saneerausohjelman hyväksymisen välisenä aikana (eli saneerausohjelman valmistelun aikana) yritys ei saa ilman tuomioistuimen lupaa myydä tai antaa vastikkeetta käyttöön yritystä tai sen osaa, sen käyttöomaisuutta, lyhytaikaisiksi varoiksi luokiteltua kiinteää omaisuutta tai omistusoikeuksia tai siirtää näiden omistusoikeuksia. Saneerausmenettelyn alainen yritys ei saa antaa mitään takauksia tai takuita tai muulla tavalla toimia kolmannen osapuolen suorituksen takajana.

Konkurssiin asetettu luonnollinen henkilö ei voi määrätä hallussaan olevaa omaisuutta toiselle taholle. Hänen omaisuutensa myymisestä tai luovuttamisesta määrää selvittäjä tuomioistuimen vahvistaman maksukyvyyn palauttamissuunnitelman mukaisesti. Konkurssiin asetettu luonnollinen henkilö saa käyttöönsä vain perustarpeiden kattamiseen tarkoitetun kuukausittaisen summan sekä toiminnan jatkamiseen tarvittavan summan. Tuomioistuin asettaa perustarpeiden kattamiseen konkurssin alkamisen ja maksukyvyyn palauttamissuunnitelman vahvistamisen välisenä aikana tarvittavan summan ja yksilöi sen vahvistamassaan maksukyvyyn palauttamissuunnitelmassa.

Luonnollisen henkilön konkurssimenettelyn aikana velkojien saatavien kattamiseksi suoritettavan omaisuuden myynnin järjestää selvittäjä maksukyvyyn palauttamissuunnitelmassa määritellyssä järjestyksessä ja ajassa. Velkojainkokous hyväksyy omaisuuserien alustavan myyntihinnan maksukyvyyn palauttamissuunnitelman mukaisten myyntihintojen ja myytävien omaisuuserien markkinahintojen perusteella. Omaisuuserät voidaan myydä maksukyvyyn palauttamissuunnitelmassa asetettua hintaa alemmalla hinnalla ainoastaan konkurssiin asetetun luonnollisen henkilön suostumuksesta.

Kiinteä ja kiinnitetty omaisuus myydään julkisella huutokaupalla (pois lukien sellainen omaisuus, jonka alustava hinta on alempi kuin julkisen huutokaupan järjestämiskulut). Velkojainkokous päättää myyntihinnat sellaisille omaisuuserille, joita ei saatu myytyä kahdella julkisella huutokaupalla, sekä muiden omaisuuserien myyntihinnat ja myyntitavan. Myymättä jäänyt omaisuus voidaan luovuttaa velkojille näiden pyynnöstä ja velkojainkokouksen suostumuksesta.

Jos luonnollisen henkilön kanssa asuu alaikäisiä lapsia (adoptiolapsia) ja/tai holhouksenalaisia henkilöitä, heidän ainoa asuntonsa (riippumatta siitä, onko se kiinnitetty) voidaan myydä tuomioistuimen päätöksestä aikaisintaan 6 kuukauden kuluttua ohjelman vahvistamisesta. Tuona aikana luonnollisen henkilön on etsittävä uusi omistus- tai vuokra-asunto. Luonnollisella henkilöllä on oikeus sopia kiinnityksenhaltijan kanssa, että omistusoikeus kiinnitettyyn omaisuuteen (yleensä asuntoon) säilyy konkurssimenettelyn aikana. Tällaista omaisuutta ei saa myydä.

Joidenkin omaisuuserien (kuten arvopaperien ja radioaktiivisen materiaalin) myyntiä voivat koskea tietyt lainsäädännössä asetetut lisävaatimukset.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Kun yritys asetetaan konkurssiin, sen liiketoiminta tavallisesti lakkautetaan, jolloin liiketoiminnasta ei enää voi syntyä uusia yritystä koskevia saatavia. Jos yritys jatkaa liiketoimintaansa konkurssin alettua (tämä on mahdollista silloin, kun toiminta pienentää tappioita), tästä toiminnasta syntyvät saatavat katetaan toiminnasta kertyneillä tuotoilla. Saatavat, joita ei voida kattaa kyseisillä tuotoilla, ovat maksunsaantijärjestyksessä kolmannella sijalla, ja ne katetaan tavanomaisen menettelyn mukaisesti (ks. myös vastaus kysymykseen 13).

Saneerausmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneet saatavat maksetaan yleisen menettelyn mukaisesti, sillä lainsäädännössä ei anneta tältä osin tarkempia määräyksiä.

Kun luonnollinen henkilö asetetaan konkurssiin, tuomioistuin hyväksyy ja vahvistaa velkojien saatavat, jotka kohdistuvat itsenäiseen ammatinharjoittamiseen ja/tai maatilain hoitoon liittyviin toimiin sekä konkurssiin asetetun luonnollisen henkilön velkasitoumuksiin, jotta kyseiset toimet ja/tai konkurssimenettelyyn liittyvät toimenpiteet voidaan suorittaa. Kun saatavat on vahvistettu, konkurssiin asetetun luonnollisen henkilön maksukyvyyn palauttamisohjelmaa päivitetään. Muut luonnollista henkilöä koskevan konkurssimenettelyn alkamisen jälkeen syntyneet saatavat maksetaan yleisen menettelyn mukaisesti, sillä lainsäädännössä ei anneta tältä osin tarkempia määräyksiä.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Yrityksen tai luonnollisen henkilön konkurssissa sekä yrityssaneerauksessa se tuomioistuin, jossa konkurssi- tai saneerausmenettely aloitetaan, asettaa määräajan, jonka puiteissa velkojat voivat ilmoittaa saatavansa tehtävään nimitetylle pesänhoitajalle tai selvittäjälle ja toimittaa saatavien perusteeksi asianmukaiset todisteet. Määräajan enimmäispituus yrityksen konkurssissa tai saneerauksessa on 45 päivää. Luonnollisen henkilön konkurssissa määräaika on vähintään 15 mutta enintään 30 päivää. Pesänhoitaja tai selvittäjä varmentaa ilmoitetut saatavat ja, mikäli saatavien olemassaolosta tai niiden määrästä ei ole erimielisyyttä, esittää ne tuomioistuimelle vahvistettavaksi. Jos pesänhoitaja tai selvittäjä riitauttaa saatavan tai osan siitä, tuomioistuin ratkaisee asian. Tuomioistuimen päätökseen velkojen saatavien vahvistamisesta voi hakea muutosta. Jos saatavia ilmoitetaan tuomioistuimen asettaman määräajan päätyttyä, määräaika voidaan pidentää, mikäli sen ylittämiseksi on ollut pätevä syy.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Velkojen pantilla tai kiinnityksellä taatut saatavat maksetaan ensisijaisesti velallisen kiinnitetyn omaisuuden myynnistä saaduista tuotoista tai siirtämällä kiinnitetty omaisuus velkojalle. Jos kiinnitetyn omaisuuden arvo ei riitä kattamaan kiinnityksenhaltijan saatavaa, jäljellä oleva saatavan osa on maksunsaantijärjestyksessä kolmannen sijan saatava konkurssissa ja toissijainen saatava yrityssaneerauksessa tai luonnollisen henkilön konkurssissa. Luonnollisen henkilön konkurssissa voidaan sopia, että kiinnitettyä omaisuutta ei myydä. Tässä tapauksessa maksukyvyn palauttamisohjelmassa määrätään kiinnityksenhaltijalle maksettavista kuukausittaisista maksuista.

Jos kiinnitetyn omaisuuden myynnistä kertyy enemmän tuottoja kuin on tarpeen kiinnityksenhaltijan saatavien maksamiseksi, tuottojen jäljelle jäävä osuus käytetään muiden velkojen saatavien maksamiseen.

Muiden velkojen saatavat maksetaan etusijajärjestyksen ja maksuvaiheen mukaisessa järjestyksessä.

Yrityksen konkurssissa velkojen saatavat maksetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa velkojen saatavat maksetaan ilman korkoja ja seuraamusmaksuja. Korot ja seuraamusmaksut maksetaan toisessa vaiheessa. Kummassakin vaiheessa velkojan huonomman etusijan saatavat maksetaan, kun niitä paremman etusijan saatavat on kokonaan maksettu kyseisessä vaiheessa. Jos varat eivät riitä maksamaan kokonaan kaikkia tietyn etusijan saatavia tietyssä vaiheessa, nämä saatavat maksetaan suhteessa kunkin velkojan saatavan määrään.

Ensisijaisia saatavia ovat työsuhteen perusteella syntyvät saatavat; vahingonkorvausvaatimukset, jotka perustuvat raajan vammautumiseen tai muuhun ruumiinvammaan, ammattitautiin sairastumiseen tai kuolemaan johtavaan työtapaturmaan (nämä korvaukset voidaan maksaa takuurahastosta); sekä maatalousyrittäjien saatavat, jotka koskevat myyjä maataloustuotteita (tällaisia saatavista enintään 40 prosenttia voidaan maksaa maatalousministeriön tähän tarkoitukseen varaamista valtion määrärahoista).

Toissijaisia saatavia ovat veroihin ja muihin julkisiin maksuihin ja sosiaalivakuutusmaksuihin sekä pakolliseen sairausvakuutukseen liittyvät saatavat; valtion puolesta otettuihin lainoihin ja valtion tai valtion hyväksymien takauslaitosten takaamiin lainoihin liittyvät saatavat; sekä EU:n tai valtion myöntämään rahoitustukeen liittyvät saatavat.

Kaikki muut saatavat ovat kolmannen sijan saatavia.

Yrityssaneerauksessa velkojen saatavat maksetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa velkojen saatavat maksetaan ilman korkoja ja sakkomaksuja. Korot ja sakot maksetaan toisessa vaiheessa.

Ensisijaisia saatavia ovat työsuhteen perusteella syntyvät saatavat; vahingonkorvausvaatimukset, jotka perustuvat raajan vammautumiseen tai muuhun ruumiinvammaan, ammattitautiin sairastumiseen tai kuolemaan johtavaan työtapaturmaan; luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden saatavat, jotka koskevat maksuja prosessoitavaksi toimitetuista maataloustuotteista; sekä velkojen pantilla tai kiinnityksellä taatut saatavat, joiden arvo ei ylitä pantatun omaisuuden arvoa ja joita ei myydä saneerausmenettelyn yhteydessä.

Toissijaisia saatavia ovat muut velkojen saatavat, pois lukien kolmannen sijan saatavat ja saatavat, joiden turvana on vakuus, kun pantattu omaisuus ei ole myynnissä saneerausmenettelyn aikana.

Saneerausmenettelyn aikana myönnettyihin lainoihin liittyvät saatavat, jotka ovat vakuudettomia, maksetaan ensisijaisten saatavien jälkeen ja ennen toissijaisia saatavia.

Kolmannen sijan saatavia ovat työsuhteen ulkopuoliset saatavat, joita vaativat saneerattavana olevan yrityksen jäsenet, joista tuli yrityksen velkojia ennen saneerausmenettelyn alkamista ja joilla, yksin tai yhdessä muiden jäsenten kanssa, on määräysvalta saneerattavana olevassa yrityksessä.

Kussakin vaiheessa velkojen huonomman etusijan saatavat maksetaan, kun niitä paremman etusijan saatavat on kokonaan maksettu kyseisessä vaiheessa. Jos varat eivät riitä maksamaan kokonaan kaikkia tietyn etusijan saatavia tietyssä vaiheessa, nämä saatavat maksetaan suhteessa kunkin velkojan saatavan määrään.

Luonnollisen henkilön konkurssissa velkojen saatavat maksetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa velkojen saatavat maksetaan ilman korkoja ja seuraamusmaksuja. Korot ja seuraamusmaksut maksetaan toisessa vaiheessa.

Ensisijaisia saatavia ovat työsuhteen perusteella syntyvät saatavat; vahingonkorvausvaatimukset, jotka perustuvat raajan vammautumiseen tai muuhun ruumiinvammaan, ammattitautiin sairastumiseen tai kuolemaan johtavaan työtapaturmaan (nämä korvaukset voidaan maksaa takuurahastosta); lasten elatusapuun liittyvät saatavat; sekä maatalousyrittäjien saatavat, jotka koskevat myyjä maataloustuotteita (tällaiset saatavat voidaan maksaa Liettuan maatalousministeriön tähän tarkoitukseen varaamista valtion määrärahoista).

Ensisijaisten ja toissijaisten saatavien väliin tulevat velkojen saatavat, jotka ovat syntyneet luonnollisen henkilön itsenäisestä ammatinharjoittamisesta ja/tai maatalon hoidosta konkurssimenettelyn aikana sekä saatavat, jotka ovat syntyneet itsenäiseen ammatinharjoittamiseen tai konkurssimenettelyn kustannuksiin liittyvistä velkasitoumuksista.

Kaikki muut saatavat ovat toissijaisia.

Kummassakin vaiheessa velkojan huonomman etusijan saatavat maksetaan, kun velkojen niitä paremman etusijan saatavat on kokonaan maksettu kyseisessä vaiheessa. Jos varat eivät riitä maksamaan kokonaan kaikkia velkojen tietyn etusijan saatavia tietyssä vaiheessa, nämä saatavat maksetaan niiden kullekin velkojalle maksamatta olevan summan suhteessa.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Yrityksen konkurssimenettelyn aikana voidaan sopia järjestelyistä velkojen kanssa. Kun tällaisesta järjestelystä tehdään sopimus, konkurssimenettely päättyy ja yritys jatkaa toimintaansa tavanomaisesti ja toteuttaa sovitua järjestelyä.

Yrityksen konkurssissa järjestelyt velkojen kanssa ovat mahdollisia missä tahansa konkurssimenettelyn vaiheessa ennen kuin tuomioistuimen antama päätös yrityksen purkamisesta konkurssin vuoksi tulee voimaan. Tällaista järjestelyä voivat ehdottaa velkojat, pesänhoitaja tai yrityksen omistajat.

Pesänhoitajan on esitettävä järjestelyä velkojille ennen kuin varojen takaisinperintä aloitetaan rajoittamattoman vastuun yrityksen omistajalta (mikäli tällaisella yrityksellä ei ole varoja tai sen varat eivät riitä kattamaan oikeudellisia ja hallinnollisia kustannuksia sekä velkojen saatavia). Järjestelyssä olisi lueltava kaikki velkojen yritykselle antamat myönnytykset, velkojen saatavat, yrityksen sitoumukset, velkojen saatavien maksutapa ja maksujen aikarajat, sekä sopimuksen rikkomisesta seuraavat vastuut.

Järjestely velkojen kanssa katsotaan sovituksi, jos sen ovat allekirjoittaneet sellaiset velkojat, joiden maksamatta olevat saatavat ovat vähintään kaksi kolmasosaa kaikista maksamatta olevista saatavista järjestelyä edeltävältä päivämäärältä. Järjestely vahvistetaan tuomioistuimessa tai notaarilla, jos kyseessä on tuomioistuimen ulkopuolinen konkurssimenettely.

Yrityssaneerausluvassa ja luonnollisen henkilön konkurssissa järjestelyt velkojen kanssa eivät ole mahdollisia, joskin saneerausmenettely ja luonnollisen henkilön konkurssimenettely voidaan päättää, kun velkojat luopuvat saatavia koskevista vaatimuksistaan tai kun velallinen maksaa kaikki velkojen tuomioistuimen vahvistamat ja saneerausohjelman tai luonnollisen henkilön maksukyvyyn palauttamisohjelman mukaiset saatavat.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Kun konkurssiin asetetun yrityksen varat on myyty, yritys puretaan ja poistetaan oikeushenkilörekisteristä. Mahdollisia jäljelle jääviä velkojen saatavia ei makseta. Mikäli yrityksen purkamisen jäljiltä jää vielä omaisuutta, sen arvosta maksetaan mahdolliset jäljelle jääneet velkojen saatavat.

Saneerausluvassa yritys jatkaa toimintaansa normaalisti ja velkojen oikeudet säilyvät samanlaisina kuin jos yritys ei olisi saneerattavana.

Kun luonnollisen henkilön konkurssimenettely päättyy, velkojilla on oikeus vaatia luonnollista henkilöä maksamaan mahdolliset jäljellä olevat raajan vammasta tai muusta ruumiinvammasta tai lapsen elatusavusta tehdyt korvausvaatimukset, luonnollisen henkilön hallinnollisen rikkomuksen tai rikoksen johdosta valtiolle maksettavat sakot ja rikoksen johdosta tehdyt vahingonkorvausvaatimukset sekä jäljellä olevat pantilla tai kiinnityksellä taatut saatavat (mikäli pantattua omaisuutta ei myyty konkurssimenettelyssä). Kaikki muut velkojen jäljellä olevat saatavat, jotka on lueteltu maksukyvyyn palauttamissuunnitelmassa, kuoletetaan, ja velkojat menettävät oikeutensa periä niitä.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Yrityksen konkurssissa hallinnolliset kustannukset katetaan yrityksen varoista, mukaan lukien mahdolliset konkurssimenettelyn aikana syntyneet kustannukset. Jos yrityksellä ei ole varoja tai ne eivät riitä kattamaan konkurssimenettelyn kustannuksia, konkurssihakemuksen tehnyt osapuoli voi ottaa ne maksettavakseen. On myös mahdollista nimittää sellainen pesänhoitaja, joka suostuu kantamaan riskin siitä, että konkurssimenettelyn aikana kertyneet varat eivät riitä kattamaan oikeudenkäyntimaksuja ja hallinnollisia kuluja, jolloin konkurssimenettelyn kustannukset tulevat pesänhoitajan maksettavaksi.

Kun konkurssimenettely yritystä vastaan aloitetaan, tuomioistuin asettaa summan, jonka pesänhoitaja voi käyttää konkurssiin asetetun yrityksen hallinnollisten kustannusten kattamiseen, kunnes velkojainkokous on hyväksynyt arvion hallinnollisista kustannuksista. Tämän jälkeen konkurssiyhdistön velkojainkokous hyväksyy arvion konkurssimenettelyn kustannuksista. Pesänhoitaja ei saa ylittää arvioitua hallinnollisten kustannusten määrää, ellei ennalta-arvaamattomista syistä tarvita kiireellisiä toimia yrityksen ja sen velkojen edun turvaamiseksi.

Yrityksen saneerausluvassa saneerausluvasta katetaan yrityksen varoista, mukaan lukien mahdolliset saneerausmenettelyn aikana syntyneet kustannukset.

Kun saneerausmenettely aloitetaan, tuomioistuin vahvistaa arvion saneerausluvasta saneerausmenettelyn aloittavan tuomioistuimen päätöksen voimaantulon ja saneerausohjelman vahvistamisen väliselle ajalle. Tämän jälkeistä aikaa koskeva saneerausluvasta määrätään vahvistetussa saneerausohjelmassa.

Luonnollisen henkilön konkurssimenettelyn kustannukset katetaan luonnollisen henkilön varallisuudesta sen tyypistä riippumatta, myös konkurssimenettelyn aikana saadusta varallisuudesta. Arvio konkurssimenettelyn kustannuksista hyväksytään mahdollisine muutoksineen velkojainkokouksessa, kun taas pesänhoitajan palkkion suuruus yksilöidään luonnollisen henkilön ja pesänhoitajan välisessä sopimuksessa.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Pesänhoitaja, selvittäjä tai yksittäinen velallinen voi pätemättömyyskanteen (*actio Pauliana*) perusteella riitauttaa sellaisen velallisen tekemän oikeustoimen, joka loukkaa velkojen oikeuksia, yhden vuoden kuluessa siitä päivästä, kun oikeustoimi tuli tai sen olisi pitänyt tulla velkojan tietoon. Jotta oikeustoimi voidaan riitauttaa pätemättömyyskanteen perusteella, kaikkien seuraavien edellytysten on täyttyttävä:

velkojalla on oltava kiistaton ja voimassa oleva oikeus saatavana, ts. velallisen on täytynyt joko kokonaan laiminlyödä veloitteensa täyttäminen tai täyttää se puutteellisesti;

kyseisen oikeustoimen on täytynyt loukata velkojan oikeuksia. Velkojan oikeuksien loukkaamisesta on kyse, jos oikeustoimi johtaa velallisen maksukyvyttömyyteen tai jos maksukykyinen velallinen suosii sillä toista velkojaa, tai jos oikeustoimi ei johda velallisen maksukyvyttömyyteen, se muuttaa (alentaa) velallisen kykyä täyttää velkojaa kohtaan oleva veloitteensa esimerkiksi pienentämällä velallisen omaisuutta (tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin, kun myydystä omaisuudesta saatu hinta on huomattavasti markkinahintaa alhaisempi);

velallinen ei ole ollut velvollinen ryhtymään riidanalaiseen oikeustoimeen;

velallinen on toiminut vilpillisesti tietäen, että oikeustoimi loukkaisi velkojen oikeuksia;

velkojan kanssa vastikkeellisen kahdenvälisen oikeustoimen tehnyt kolmas osapuoli on toiminut vilpillisesti.

Lisäksi konkurssi- tai saneerausmenettelyn aikana velallisen omaisuuden rahaksimuuttoa rajoitetaan lainsäädännössä (ks. myös vastaus kysymykseen 10), ja velallisen tekemät näiden rajoitusten vastaiset oikeustoimet ovat pätemättömiä niiden tekohetkestä lähtien.

Päivitetty viimeksi: 09/06/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Luxemburg

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Luxemburgin suurherttuakunnassa on käytössä kahdeksan erilaista maksukyvyttömyysmenettelyä.

Kolmea niistä sovelletaan yksinomaan elinkeinonharjoittajiin (luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin):

Konkurssimenettelyssä (*faillite*) tarkoituksena on muuttaa elinkeinonharjoittajan omaisuus rahaksi tilanteessa, jossa elinkeinonharjoittaja on maksukyvytön ja hänen luottokelpoisuutensa on heikentynyt. Konkurssimenettelystä säädetään kauppalaissa.

Konkurssin estävä sopimus- eli akordimenettely (*concordat préventif de faillite*) on konkurssiedellytykset täyttävän velallisen käytettävissä tietyin ehdoin.

Menettelyä säädetään akordista 14 päivänä huhtikuuta 1886 annetussa laissa. Kun akordi toteutetaan siten, että velallinen luopuu omaisuudestaan, menettelyn tarkoituksena on konkurssin tapaan muuttaa omaisuudesta luopuneen elinkeinonharjoittajan omaisuus rahaksi. Menettely eroaa kuitenkin konkurssista siinä suhteessa, että elinkeinonharjoittaja välttää konkurssimenettelyn seuraukset.

Toimitsijamiehen määrääminen hoitamaan velallisen omaisuutta (*gestion contrôlée*) on menettely, jonka tarkoituksena on järjestää sitä pyytävän elinkeinonharjoittajan liiketoiminta uudelleen. Toimitsijamiehen määräämisestä säädetään 24 päivänä toukokuuta 1935 annetussa suurherttuun asetuksessa. Menettelyä on mahdollista pyytää myös silloin, kun elinkeinonharjoittaja pyrkii realisoimaan omaisuutensa mahdollisimman tuottavasti.

Mainittujen menettelyjen lisäksi Luxemburgin kauppalain 593 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään menettelystä, jossa elinkeinonharjoittaja voi tietyin ehdoin saada maksunlykkäystä.

Neljättä menettelyä sovelletaan muihin kuin elinkeinonharjoittajana toimiviin luonnollisiin henkilöihin. Kyseessä on ylivelkaantumismenettely, jonka tarkoituksena on, että hakija korjaa taloudellisen tilanteensa tekemällä suunnitelman velkojensa takaisinmaksamiseksi. Ylivelkaantumismenettelystä säädetään ylivelkaantumisesta 8 päivänä tammikuuta 2013 annetussa laissa.

Lisäksi käytössä on erityisiä maksukyvyttömyysmenettelyjä, jotka koskevat notaareita, luottolaitoksia, vakuutusyhtiöitä ja keskinäisiä rahastoja (nämä ovat ainoastaan yhtä ammattiryhmää tai toimialaa koskevia erityismenettelyjä, eikä niitä esitellä tarkemmin tässä yhteydessä).

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

1. Konkurssi

Konkurssimenettely aloitetaan joko velallisen tai yhden tai useamman velkojan tekemän hakemuksen johdosta tai tuomioistuimen omasta aloitteesta.

Elinkeinonharjoittajan on toimitettava konkurssihakemus sen kauppa-oikeudellisia asioita käsittelevän tuomioistuimen kirjaamoon, jonka piirissä elinkeinonharjoittajan kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee. Hakemus on toimitettava yhden kuukauden kuluessa siitä, kun konkurssin edellytykset ovat täyttyneet.

Kun yksi tai useampi velkoja päättää hakea velallista elinkeinonharjoittajaa konkurssiin, heidän on otettava yhteyttä haastemieheen, joka määrää tiedoksiantoasiakirjalla, että elinkeinonharjoittajan on saavuttava kauppa-oikeudellisia asioita käsittelevään piirituomioistuimeen kahdeksan päivän kuluttua (tiedoksianto, jossa on määrätty päivämäärä) konkurssihakemuksen käsittelyä varten.

Konkurssimenettely voidaan myös aloittaa tuomioistuimen aloitteesta sillä olevien tietojen pohjalta. Tällöin tuomioistuin lähettää kirjaamon kautta konkurssivelalliselle kutsun saapua piirituomioistuimen tutkintajaoston istuntoon kertomaan tilanteestaan.

Ennen kuin elinkeinonharjoittaja asetetaan konkurssiin, kauppa-oikeudellisia asioita käsittelevän piirituomioistuimen, jäljempänä 'kauppatuomioistuin' (*tribunal de commerce*), on varmistettava, että kyseinen luonnollinen tai oikeushenkilö täyttää seuraavat kolme edellytystä:

toiminta elinkeinonharjoittajana: kyseessä on luonnollinen henkilö, joka harjoittaa tavanomaisena (pää- tai sivutoimisena) ammattinaan laissa määriteltyä elinkeinotoimintaa (esimerkiksi kauppalain 2 §:ssä luetellut toimet), tai oikeushenkilö, joka on muodoltaan jokin kaupallisista yhtiöistä 10 päivänä elokuuta 1915 annetussa laissa, sellaisena kuin se on muutettuna, tarkoitettuista yhtiöistä (esimerkiksi osakeyhtiö, rajavastuuyhtiö tai osuuskunta);

maksusuoritusten keskeyttäminen: keskeytetyksi maksusuorituksiksi katsotaan selvät, rahamääräiset ja erääntyneet velat (esimerkiksi palkat ja sosiaaliturvamaksut), joiden odotetaan jäävän maksamatta; määräaikaisia tai ehdollisia velkoja ja luonnollisia velvoitteita ei huomioida; ja luottokelpoisuuden heikentyminen: elinkeinonharjoittaja ei enää saa luottoa pankeilta, toimittajiltaan tai velkojiltaan.

Vaikka yhdenkin selvän, rahamääräisen ja erääntyneen velan (sen määrästä riippumatta) maksamisesta kieltäytyminen tai kyvyttömyys maksaa se riittää pääsääntöisesti luomaan tilanteen, jossa maksusuoritukset on keskeytetty, yksi ohimenevä maksuvalmiutta koskeva ongelma ei merkitse sitä, että kyseessä olisi konkurssi, jos elinkeinonharjoittaja pystyy hankkimaan tarvittavan määrän luottoa jatkaakseen toimintaansa ja täyttääkseen maksuvelvoitteensa.

2. Akordi

Akordimenettely voidaan myöntää ainoastaan "vaikeaan tilanteeseen joutuneelle ja vilpittömässä mielessä toimivalle velalliselle". Tuomioistuin arvioi näitä ominaisuuksia tapauskohtaisesti.

Kun menettelyä koskeva hakemus on esitetty, kauppatuomioistuin valtuuttaa yhden tuomareistaan tutkimaan hakijan tilanteen ja laatimaan siitä selvityksen. Selvityksen perusteella tuomioistuin voi myöntää tai olla myöntämättä lykkäysaikaa, jonka kuluessa elinkeinonharjoittaja voi tehdä akordiehdotuksensa velkojilleen.

3. Toimitsijamiehen määrääminen

Velallisen elinkeinonharjoittajan on esitettävä perusteltu pyyntö kauppatuomioistuimelle, jonka toimivalta-alueella elinkeinonharjoittajan päätoimipaikka tai, jos kyseessä on yhtiö, kotipaikka sijaitsee.

Elinkeinonharjoittaja voi käyttää toimitsijamiehen määräämismenettelyä, jos hänen luottokelpoisuutensa on heikentynyt tai jos hän ei pysty suoriutumaan maksuvelvoitteistaan. Tämän lisäksi hakemuksessa on esitettävä suunnitelma joko velallisen liiketoiminnan uudelleenjärjestämisestä tai hänen omaisuutensa parhaasta mahdollisesta realisoinnista. Oikeuskäytännössä myös edellytetään, että velallinen elinkeinonharjoittaja toimii vilpittömässä mielessä. Tuomioistuimella on harkintavalta arvioida tapauksen tosiseikkojen ja olosuhteiden perusteella, toimiiko elinkeinonharjoittaja vilpittömässä mielessä menettelyn edellyttämällä tavalla.

4. Ylivelkaantuminen

Luonnollisen henkilön ylivelkaantumisesta on kyse silloin, kun velallinen, jonka kotipaikka on Luxemburgin suurherttuakunnassa, on ilmeisen kykenemätön suoriutumaan muista kuin elinkeinotoiminnassa syntyneistä erääntyneistä tai erääntyvistä veloistaan tai yksittäiselle yrittäjälle tai yhtiölle tekemästään vakuus- tai yhteisvastuusitoumuksesta syntyneestä velasta edellyttäen, että hän ei ole ollut, tosiasiallisesti tai oikeudellisesti, yhtiön johdossa.

Velkojen kokonaisjärjestely (*règlement collectif de dettes*) on kolmivaiheinen menettely. Menettelyn vaiheita ovat

sopimusvaihe (*phase du règlement conventionnel*), joka käydään ylivelkaantumisasioita käsittelevän välityslautakunnan (*Commission de médiation*) johdolla tuomioistuinvaihe (*phase du redressement judiciaire*), joka käydään velallisen kotipaikan rauhantuomioistuimessa (*juge de paix*)

yksityishenkilön velkajärjestely (*phase du rétablissement personnel*) eli "siviilikonkurssi", joka käydään velallisen kotipaikan rauhantuomioistuimessa.

On huomattava, että yksityishenkilön velkajärjestely, joka on toissijainen kahteen muuhun velkojen kokonaisjärjestelyn vaiheeseen nähden, voidaan aloittaa vain silloin, kun ylivelkaantunut velallinen on peruuttamattoman vaikeassa tilanteessa. Tämä tarkoittaa tilannetta, jossa hän on kykenemätön toteuttamaan sopimussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä tai

toimenpiteitä, joita välityslautakunta on ehdottanut sopimusmenettelyn puitteissa, ja tuomioistuinmenettelyssä osoitettuja toimenpiteitä.

On myös huomattava, että sopimusmenettelyyn pääsyä koskevat hakemukset osoitetaan välityslautakunnan puheenjohtajalle.

Sopimusmenettelyyn pääsyä koskevan hakemuslomakkeen voi ladata osoitteesta <https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

Velkojen on lisäksi ilmoitettava saatavansa velkaneuvontaa antavalle elimelle, jäljempänä SIC (*Service d'information et de conseil en matière de surendettement*). Velkojen saatavat ilmoitetaan valvontaa varten lomakkeella, jonka voi ladata Luxemburgin oikeusasioiden sivustolta osoitteesta <https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

1. Konkurssi

Konkurssiin asettamista koskevan tuomioistuimen päätöksen myötä konkurssivelallinen menettää oikeutensa määrätä omaisuudestaan, mukaan lukien varat, joita velallinen saattaa saada konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen.

Määräsvallan menettäminen koskee kaikkea konkurssivelallisen irtainta ja kiinteää omaisuutta. Tämän mekanismin tarkoituksena on suojella velkojen intressejä.

Yleisenä käytäntönä on, että tuomioistuimen nimittämä uskottu mies (*curateur*) tekee inventaarion konkurssivelallisen tiloissa olevista tavaroista. Uskotun miehen on eroteltava konkurssivelalliselle tosiasiallisesti kuuluvat tavarat niistä, joihin kolmansilla osapuolilla voi olla erilaisia esineoikeuksia. Uskottu mies valvoo tämän jälkeen, että konkurssivelallisen irtain ja kiinteä omaisuus myydään konkurssipesän etujen mukaisesti. Uskottu mies tarvitsee omaisuuden myyntiä varten tuomioistuimen luvan. Irtain ja kiinteä omaisuus on myytävä kauppalaissa määritellyillä tavoilla. Varat talletetaan maksukyvyttömyysmenettelyn nimissä avatulle tilille.

2. Ylivelkaantuminen

Velallisen taloudellisesta ja sosiaalisesta tilanteesta tehdään tuomioistuimen valvonnassa laskelma velkojen varmistamiseksi ja varojen ja velkojen arvioimiseksi.

Sen jälkeen, kun tuomioistuin on tehnyt päätöksen yksityishenkilön velkajärjestelyn käynnistämisestä ja todennut, että hänellä on rahaksi muutettavaa omaisuutta, aloitetaan velallisen omaisuuden likvidointi.

Rauhantuomari käsittelee mahdolliset saatavia koskevat valitukset ja antaa päätöksen velallisen henkilökohtaisen omaisuuden likvidoinnista. Likvidoinnin ulkopuolelle jätetään ainoastaan jokapäiväisessä elämässä tarvittavat huonekalut ja muut kuin ammatin liittyvät tavarat, jotka ovat välttämättömiä ammatin harjoittamiseksi. Yksityishenkilön velkajärjestelyssä ylivelkaantuneen velallisen omaisuus muutetaan rahaksi lain tarkoituksen mukaisesti eli velallisen taloudellisen tilanteen parantamiseksi siten, että velallinen ja hänen perheensä voivat elää ihmisarvoista elämää.

Oikeuksia ja toimivaltuuksia, joita velallisella on suhteessa omaisuuteensa, käyttää koko likvidoinnin ajan tuomioistuimen nimittämä pesänhoitaja.

Pesänhoitajalla on kuusi kuukautta aikaa myydä velallisen omaisuus joko vapaassa myynnissä tai järjestämällä pakkomyynti.

Yksityishenkilön velkajärjestelyn seuraukset:

Jos omaisuuden likvidoinnista saadut varat riittävät saatavien suorittamiseen velkojille, tuomioistuin päättää menettelyn.

Jos omaisuuden likvidoinnista saadut varat eivät riitä saatavien suorittamiseen velkojille, tuomioistuin päättää menettelyn varojen riittämättömyyden vuoksi.

Jos velallinen omistaa ainoastaan jokapäiväisessä elämässä tarvittavia huonekaluja ja muita kuin ammatin liittyviä tavaroita, jotka ovat välttämättömiä ammatin harjoittamiseksi, tuomioistuin päättää menettelyn varojen riittämättömyyden vuoksi.

Jos omaisuudella ei ole markkina-arvoa tai jos tavaroiden myynnistä aiheutuvat kulut ovat selkeässä epäsuhdassa niiden markkina-arvoon nähden, tuomioistuin päättää menettelyn varojen riittämättömyyden vuoksi.

Kun menettely päätetään varojen riittämättömyyden vuoksi, kaikki muut kuin ammatillisessa toiminnassa syntyneet velat mitätöityvät.

Mitätöinti ei kuitenkaan koske seuraavia muita kuin ammatillisessa toiminnassa syntyneitä velkoja:

velat, jotka takaaja tai muu maksuvelvollinen on maksanut velallisen puolesta

lain 46 §:ssä tarkoitetut velat eli elatusapuvelat ja korvaukset, jotka on maksettava väkivallan uhrille tahallisen väkivallan seurauksena syntyneistä fyysisistä vammoista.

Lain 46 §:ssä tarkoitetut velat voidaan kuitenkin mitätöidä, jos velkoja antaa suostumuksensa velan anteeksiantoon, uudelleenjärjestelyyn tai mitätöimiseen.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

1. Konkurssi

Konkurssiin asettamista koskevan tuomioistuimen päätöksen myötä konkurssivelallinen menettää oikeutensa määrätä omaisuudestaan, mukaan lukien konkurssin aikana saatu omaisuus.

Päätöksen jälkeen velallisen omaisuuden hallintaoikeus siirretään uskotulle miehelle.

Kun konkurssivelallinen on oikeushenkilö, konkurssipesä muodostuu yhtiön kaikista varoista ja veloista lukuun ottamatta oikeuksia, joita yhtiökumppaneilla on tässä ominaisuudessa.

Uskotut miehet valitaan sellaisten henkilöiden joukosta, jotka voivat parhaiten osoittaa olevansa kykeneviä ja luotettavia hallintatoimissaan.

Käytännössä kauppatuomioistuimen tuomarit valitsevat uskotut miehet lakimiesten luettelosta. Tuomioistuin voi kuitenkin nimetä myös notaarin tai kirjanpitäjän/auditoijan uskotuksi mieheksi, jos se on konkurssivelallisen edun mukaista.

Kuten kaikissa elinkeinonharjoittajia koskevissa menettelyissä, konkurssiasioissa toimivalta on kauppatuomioistuimella.

Kauppatuomioistuin tekee päätöksen konkurssiinasettamisesta, määrää maksusuoritusten keskeyttämisen päivämäärän, nimittää eri osalliset (konkurssinvalvojana toimivan tuomarin, uskotun miehen), vahvistaa saatavien valvontapäivän eli määräajan, johon mennessä saatavat on ilmoitettava, ja päivän, jonka jälkeen saatavia ei enää tutkita, ja julistaa konkurssimenettelyn päättyneeksi.

Omaisuuden hallinta siirretään tuomioistuimen nimeämälle uskotulle miehelle, joka vastaa velallisen omaisuuden realisoinnista ja saatujen varojen jakamisesta velkojen kesken etuoikeusjärjestystä ja esinevakuuksia koskevia sääntöjä noudattaen.

Konkurssinvalvojana toimiva tuomari valvoo konkurssiin liittyviä toimenpiteitä sekä konkurssipesän omaisuuden hallintaa ja likvidointia. Hän raportoi mahdollisista vastalauseista kuulemisissa ja määrää kiireellisistä menettelyistä, jotka ovat tarpeen konkurssipesän varojen turvaamiseksi ja säilyttämiseksi. Lisäksi hän toimii puheenjohtajana velkojen kokouksissa.

Konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen konkurssissa oleva elinkeinonharjoittaja ei voi enää hallita omaisuuttaan eikä suorittaa maksuja, rahansiirtoja tai muita omaisuuttaan koskevia toimenpiteitä.

2. Ylivelkaantuminen

Velallisen velvoitteiden ja velallisen omaisuutta koskevan velkojen kokonaisjärjestelymenettelyn käynnistymisen osalta on huomattava, että velkojaa sitoo hyvän käytöksen (*bonne conduite*) velvoite.

Ajanjaksolla, jonka aikana hyvää käytöstä edellytetään, velallisen on

toimittava yhteistyössä menettelyssä mukana olevien viranomaisten ja elinten kanssa toimittamalla oma-aloitteisesti kaikki tiedot omaisuudestaan, tuloistaan ja veloistaan sekä tilanteestaan tapahtuneista muutoksista

harjoitettava mahdollisuuksien mukaan ansiotoimintaa kykyjensä mukaisesti

vältettävä maksukyvyttömyytensä pahentamista ja pyrittävä velvollisuudentuntoisesti vähentämään velkojaan

vältettävä suosimasta tiettyä velkojaa, lukuun ottamatta elatusapuvelkoja lyhyen aikavälin maksujen osalta; vuokranantajaa velallisen perustarpeiden tyydyttämiseksi tarvittavan asunnon lyhyen aikavälin vuokran osalta; ihmisarvoiseen elämään tarvittavien palveluiden ja tuotteiden toimittajia; sekä velkojia, joiden saamiset ovat väkivallan uhrille maksettavia lyhyen aikavälin korvauksia tahallisen väkivallan seurauksena syntyneistä fyysisistä vammoista noudatettava menettelyyn kuuluvia sitoumuksia.

Menettelyyn osallistuu **kaksi erityyppistä elintä** sen mukaan, onko kyse **sopimus- vai tuomioistuinvaiheesta**.

Sopimusvaihe käydään ylivelkaantumisasioita käsittelevän välityslautakunnan johdolla. Välityslautakunta koostuu ministeriön nimittämistä jäsenistä, puheenjohtajasta ja sihteeristä ja kokoontuu vähintään joka kolmas kuukausi. Voidakseen tulla valituksi välityslautakunnan jäseneksi ehdokkaan on toimitettava muun muassa rikosrekisteriote, ja nimittämisenä jälkeen jäsenillä on lakiin perustuva velvollisuus ilmoittaa ministeriölle heitä koskevista mahdollisista rikosoikeudellisista menettelyistä tai tuomioista, jotta heidän tilalleen voidaan valita toinen henkilö. Välityslautakunnan jäsenet saavat jokaisesta istunnosta 10 euron korvauksen. Puheenjohtajan vastaava korvaus on 20 euroa.

Välityslautakunta päättää etenkin menettelyä koskevien hakemusten ja saatavailmoitusten hyväksynnästä sekä hyväksyy tai muuttaa sopimusmenettelyyn kuuluvia suunnitelmaluonnoksia, jotka sille on toimitettu SIC:n tekemän tarkistuksen jälkeen.

Jos menettelyn osapuolet eivät ole hyväksyneet ehdotettua suunnitelmaa välityslautakunnan tekemää hyväksymispäätöstä seuraavan kuuden kuukauden aikana, välityslautakunta laatii pöytäkirjan sopimusmenettelyn epäonnistumisesta. Kahden kuukauden kuluttua siitä, kun menettelyn epäonnistumista koskeva pöytäkirja on julkaistu rekisterissä, velallinen voi aloittaa tuomioistuinmenettelyn kotipaikkansa rauhantuomioistuimessa. Jos velallinen ei tee hakemusta tämän määräajan kuluessa, hän voi aloittaa uuden velkojen kokonaisjärjestelymenettelyn vasta kahden vuoden kuluttua siitä päivästä alkaen, jolloin sopimusmenettelyn epäonnistumista koskeva pöytäkirja on julkaistu rekisterissä.

Jos **tuomioistuinvaihe** aloitetaan, osapuolet kutsutaan rauhantuomioistuimeen, joka voi vaatia niitä toimittamaan kaikki asiakirjat tai tiedot velallisen omaisuuden (varat ja velat) selvittämiseksi.

Tuomioistuin tekee sille toimitettujen tietojen pohjalta velkajärjestelysuunnitelman, johon kirjattujen toimenpiteiden avulla velallinen voi suoriutua maksuvelvoitteistaan.

Tuomioistuimen vahvistama velkajärjestelysuunnitelma on voimassa korkeintaan seitsemän vuotta, ja se voidaan mitätöidä tietyissä tapauksissa (etenkin, jos velallinen ei ole noudattanut velkajärjestelysuunnitelmassa sille osoitettuja velvoitteita).

3. Toimitsijamiehen määrääminen

Toimitsijamiehen määräämisen menettelyssä velallisen päätösvalta siirtyy hallinnoijille, joiden tehtävänä on laatia inventaario ja joko uudelleenjärjestelysuunnitelma tai realisointi- ja varojenjakosuunnitelma. Velallinen ei saa häiritsevällä tavalla puuttua menettelyä varten nimettyjen hallinnoijien tehtäviin.

4. Akordi

Akordimenettelyn aikana velallinen ei saa luovuttaa omaisuuttaan tai tehdä kiinnityksiä tai maksusitoumuksia ilman valtuutetun tuomarin lupaa. Valtuutettu tuomari tekee inventaarion ja analyysin yrityksen tilasta ja voi tarvittaessa pyytää asiantuntija-apua.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Edellä kuvatuissa menettelyissä ei määritetä velkojen etuoikeusjärjestystä, akordimenettelyä lukuun ottamatta.

1. Akordi

Osallistuessaan akordia koskevaan äänestykseen vakuusvelkojat menettävät etuoikeusasemansa (14 päivänä huhtikuuta 1886 annetun lain 10 §).

2. Konkurssi

Konkurssien osalta oikeuskäytäntönä on, että konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen saatavia ei voida enää kuitata. Tämä pätee niin lakiperusteisiin, tuomioistuimen määräämiin kuin sopimukseen perustuviin kuittauksiin sekä myös aikaisemmin olemassa olleiden velkojen välisiin kuittauksiin, jos veloilla ei tähän mennessä ole ollut yhtä vaadituista ominaisuuksista, joita ovat rahamääräisyys, maksettavaksi erääntyminen ja samanlaisuus. Vaikka konkurssiinasettamispäätös estää lakiperusteiset kuittaukset, päätöksellä ei kuitenkaan ole absoluuttista tai takautuvaa vaikutusta. Päätös ei vaikuta **lakiperusteisiin kuittauksiin**, jos niitä koskevat edellytykset ovat täyttyneet ennen konkurssimenettelyn aloittamista. Muutoksenhakutuomioistuin on todennut, että *"kriittinen ajanjakso ei muodosta estettä tämän tyyppisille kuittauksille. Lakiperusteiset kuittaukset jatkuvat maksusuoritusten keskeyttämisestä huolimatta. Ne eivät ole velallisen toimi, vaan ne tapahtuvat hänen tietämättään; kauppalain 445 §:ssä ei ole niistä mainintaa."*

Tuomioistuimen määräämistä kuittauksista ei voida tehdä päätöstä velkojen kokonaisjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen. Ne ovat kuitenkin mahdollisia kriittisen ajanjakson aikana sillä edellytyksellä, että päätös on lainvoimainen (muutoksenhaun määräaika on umpeutunut). Tässä tapauksessa kuittauksella on vaikutuksia vasta siitä päivästä, jona päätös on annettu.

Sopimukseen perustuvat kuittaukset eivät luonnollisestikaan ole mahdollisia velkojen kokonaisjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen. Ne eivät ole mahdollisia myöskään kriittisen ajanjakson aikana, sillä ne katsotaan kauppalain 445 §:n nojalla epätavalliseksi maksutavaksi, joka on sanktioitu mitätöinnillä. [1]"

On kuitenkin huomattava, että rahavakuuksista 5 päivänä elokuuta 2005 annetussa laissa säädetään edellä esitettyjä sääntöjä koskevista poikkeuksista.

Poikkeuksia sovelletaan esimerkiksi kuittaussopimuksiin, jotka osapuolet ovat tehneet sinä päivänä, jona maksukyvyttömyysmenettely aloitettiin – tai jopa sen aloittamisen jälkeen (ks. rahavakuuksista 5 päivänä elokuuta 2005 annetun lain 18 § ja sitä seuraavat pykälät).

3. Toimitsijamiehen määrääminen

Toimitsijamiehen määräämisen jälkeen ja akordi- ja maksunlykkäysmenettelyissä kuittaukset ovat mitättömiä, jos ne on toteutettu sen jälkeen kun velallinen on menettänyt oikeuden määrätä oikeuksistaan ja omaisuudestaan.

[1] "La compensation comme garantie d'une créance sur un débiteur en faillite", Pierre HURT, J.T. 2010, s. 30

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Uskotun miehen ensimmäisenä haasteena konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen ovat voimassa olevat sopimukset, jotka on tehty konkurssiinasettamispäätöstä edeltävänä aikana. Lukuun ottamatta työsopimuksia, joiden voimassaolo lakkaa siitä päivästä alkaen, jona konkurssiinasettamispäätös on annettu (työlain 12-1 §), voimassa olevien sopimusten on perinteisesti katsottu jatkuvan, kunnes uskottu mies irtisanoo ne. Uskotun miehen on punnittava eri osapuolten intressejä päättääkseen, jatketaanko sopimuksia väliaikaisesti vai ei. Jos sopimuksissa on ehtoja, joiden mukaan sopimus irtisanotaan, jos jompikumpi sopimuspuolista asetetaan konkurssiin, uskotun miehen on päätettävä, onko näiden ehtojen sovellettavuutta tarpeen kiistää (sillä ehtojen pätevyys on mahdollista kyseenalaistaa; esimerkiksi Belgiassa tällaiset ehdot eivät päde liikeilojen vuokrasopimusten osalta). Lähtökohtaisesti kaikissa tilanteissa on uskotun miehen vastuulla päättää sopimusten jatkamisesta. Jos toinen sopimuspuoli riitauttaa asian ja vaatii konkurssiin vedoten sopimuksen automaattista irtisanomista, uskottu mies joutuu osallistumaan oikeudenkäyntiin, jonka lopputulos on epävarma ja jonka seurauksena konkurssipesän maksettavaksi voi tulla uusia maksuja [1].

[1] Lähde: "Les procédures collectives au Luxembourg", Yvette HAMILIUS ja Brice HELLINCKX (3. luvun kirjoittajat), Editions Larcier, 2014, s. 86

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

1. Akordia, konkurssia, maksujen lykkäämistä ja toimitsijamiehen määräämistä koskevat menettelyt

Akordia, konkurssia, maksujen lykkäämistä ja toimitsijamiehen määräämistä koskevissa menettelyissä kaikki elinkeinonharjoittajaan tai hänen omaisuuteensa kohdistetut pakkotoimet keskeytetään. Sen sijaan yhdessäkään Luxemburgin suurherttuakunnassa voimassa olevassa oikeudellisessa asiakirjassa ei estetä velkojia toteuttamasta toimia, joiden tarkoituksena on säilyttää velallisen omaisuuden koskemattomuus.

Kaikissa näissä menettelyissä velallinen menettää oikeutensa määrätä vapaasti omaisuudestaan. "Konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen menettelyn päättämiseen saakka yksin konkurssivelallista vastaan ei voida aloittaa oikeudellisia toimia konkurssipesään kuuluvan omaisuuden osalta." (Lux. 12. tammikuuta 1935, kohta 14, s. 27) "Vakuudettomat velkojat tai ne velkojat, joilla on yleinen etuoikeus, eivät voi konkurssin aikana hakea tuomiota konkurssivelallista tai uskottua miestä vastaan ja voivat toimia vain ilmoittamalla saatavansa tai hakemalla saataviensa tunnustamista." (Cass. 13. marraskuuta 1997, kohta 30, s. 265)

Tietyissä tapauksissa luovutustoimia on kuitenkin mahdollista toteuttaa kauppatuomioistuimen valtuuttaman henkilön luvalla (maksunlykkäysasiassa tai toimitsijamiehen määräämismenettelyssä).

Lisäksi konkurssiinasettamispäätöksen myötä erääntymättömät velat tulevat maksettaviksi ja korkojen kertyminen keskeytyy.

2. Ylivelkaantuminen

Velkojen kokonaisjärjestelyssä välityslautakunnan päätös hyväksyä velallisen hakemus keskeyttää oikeusvoimaisesti velallisen omaisuuteen kohdistetut täytäntöönpanotoimet. Tästä poikkeuksena ovat elatusvelvollisuuksia koskevat toimet, korkojen kertymisen keskeytyminen ja erääntymättömien velkojen erääntyminen.

Jos sopimusvaihe epäonnistuu, asiaa tuomioistuinvaiheessa käsittelevä rauhantuomioistuin voi keskeyttää täytäntöönpanotoimet edellä mainituin edellytyksin.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Uskottu mies voi tässä ominaisuudessa jatkaa maksukyvttömyysmenettelyn vireilletulohetkellä käynnissä olevia oikeudenkäyntejä. Vaatimusten esittäjien on kuitenkin näissä oikeudenkäynneissä otettava menettelyyn mukaan uskottu mies, joka on ainoa henkilö, jolla on oikeus edustaa konkurssivelallista.

Jos velallinen tuomitaan, ne velkojat, jotka ovat panneet kanteen vireille ennen velallisen konkurssiinasettamista, saavat vakuuden, johon he voivat vedota likvidaatioissa. Vakuuden pakkotäytäntöönpano ei kuitenkaan ole mahdollista, sillä konkurssiinasettamispäätöksen seurauksena velallinen on menettänyt oikeuden määrätä omaisuudestaan.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

1. Konkurssi

Konkurssi-ilmoitus julkaistaan yhdessä tai useammassa Luxemburgissa ilmestyvässä sanomalehdessä, ja se antaa velkojille tiedon velallisen konkurssista. Heidän on tällöin ilmoitettava saatavansa ja niihin liittyvät vakuudet kauppatuomioistuimen kirjaamoon konkurssiinasettamispäätöksessä annettussa määräajassa. Kirjaaja kirjaa saatavat ja antaa niistä kuitin.

Saatavailmoitukset on allekirjoitettava, ja niistä on ilmentävä muun muassa velkojan sukunimi, etunimi, ammatti ja kotipaikka sekä saatavan määrä ja sen syntymisen syy sekä mahdolliset takaukset ja vakuudet. Ilmoitetut saatavat tarkistetaan uskotun miehen, konkurssivelallisen ja konkurssinvalvojana toimivan tuomarin läsnä ollessa.

Jos menettelyn aikana on riittäisyyttä, velkojat voidaan kutsua kuultaviksi saatavia koskevien yksityiskohtien, kuten saatavien perusteiden ja tarkan määrän, selvittämiseksi.

Jos uskottu mies on todennut, että on olemassa varoja, jotka voidaan jakaa velkojien kesken, hän kutsuu velkojat tilinpäätöstilaisuuteen, jonka aikana velkojat voivat esittää kantansa omasta asemastaan jakosuunnitelmassa.

Jos todetaan, ettei varoja ole riittävästi, konkurssimenettely päätetään.

Jos uskottu mies ei täytä velvollisuuksiaan velkojien etujen mukaisesti, velkojat voivat tehdä valituksen konkurssinvalvojana toimivalle tuomarille, joka voi tarvittaessa määrätä uskotun miehen tilalle toisen henkilön.

2. Toimitsijamiehen määrääminen

Toimitsijamiehen määräämismenettelyssä hallinnoijien on annettava velkojille tiedot uudelleenjärjestely- tai realisointisuunnitelmasta.

Tässä tapauksessa velkojat voidaan kutsua koolle, jotta he voivat esittää kantansa. Velkojien on 15 päivän kuluessa tietojen vastaanottamisesta ilmoitettava kirjaamoon, hyväksyvätkö he suunnitelman vai vastustavatko he sitä. Suunnitelma voidaan panna täytäntöön vain siinä tapauksessa, että sitä kannattaa vähintään puolet velkojista, joiden saatavien osuus on vähintään puolet saatavien kokonaismäärästä.

3. Akordi

Akordimenettelyssä velkojat kutsutaan velkojien kokoukseen, jossa he voivat esittää kantansa valtuutetun tuomarin laatimasta ehdotuksesta akordiksi.

Velkojien on tässä yhteydessä ilmoitettava saatavansa ja se, hyväksyvätkö he ehdotuksen.

Tämän jälkeen velkojat voivat vielä esittää huomautuksensa akordin hyväksymistilaisuudessa. He voivat myös hakea akordin hyväksymispäätökseen muutosta, jos he eivät ole saaneet kutsua velkojien kokoukseen tai jos he ovat äänestäneet akordiehdotusta vastaan.

4. Ylivelkaantuminen

Sopimusmenettelyssä velkojien on ensimmäiseksi ilmoitettava saatavansa SIC:lle. Tämän jälkeen velkojat voivat osallistua aktiivisesti sopimussuunnitelman laatimiseen SIC:n kanssa.

Ylivelkaantumisasioita hoitava välityslautakunta kutsuu sen jälkeen velkojat koolle ehdotettujen toimenpiteiden hyväksymiseksi. Sopimussuunnitelma voidaan hyväksyä, jos sitä kannattaa vähintään 60 prosenttia velkojista, joiden saatavien osuus on vähintään 60 prosenttia saatavien kokonaismäärästä. Se, että velkoja ei ilmaise kantaansa, tulkitaan hyväksymiseksi.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Uskotut miehet edustavat konkurssissa sekä konkurssivelallista että tämän velkoja. Tässä kaksitahoisessa tehtävässä heillä on paitsi hallintaoikeus konkurssivelallisen omaisuuteen, myös valtuudet valvoa, kantajan tai vastaajan ominaisuudessa, kaikkia toimia, joiden tarkoituksena on säilyttää varat, jotka on käytettävä velkojien vakuutena, sekä järjestellä varoja uudelleen tai kasvattaa niitä velkojien yhteiseksi hyödyksi (muutoksenhakuuomioistuin 2. heinäkuuta 1880, kohta 2, s. 49).

Uskottu mies toteuttaa toimia, jotka koskevat velkojien yhteistä vakuutta, eli konkurssivelallisen omaisuutta, ja joiden tavoitteena on tämän omaisuuden uudelleenjärjesteleminen, suojeleminen tai likvidointi (muutoksenhakuuomioistuin, 25. helmikuuta 2015, kohta 37, s. 483).

Niiden sopimusten osalta, jotka ovat voimassa konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen, uskotun miehen on päätettävä, onko sopimukset aiheellista purkaa vai onko niiden täytäntöönpanoa parempi jatkaa siinä tapauksessa, että niiden avulla voidaan vapauttaa varoja, jotta konkurssipesään velkoja voidaan maksaa myöhemmin.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Kaikkien velkojien on ilmoitettava saatavansa, sen luonteesta ja mahdollisesta etuoikeusasemasta riippumatta. Tästä menettelystä ovat poikkeuksena konkurssipesään kohdistuvat velat eli velat, jotka ovat syntyneet konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen menettelyn turvaamiseksi (esimerkiksi uskotun miehen palkkiot ja konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen erääntyneet vuokrat).

Ne konkurssipesään kohdistuvat saatavat, jotka ovat syntyneet maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen ja jotka ovat seurausta konkurssin hoitamisesta tai konkurssiin asetetun yrityksen tiettyjen toimintojen jatkumisesta, maksetaan ensimmäisenä. Tämän jälkeen loput varoista jaetaan velkojien kesken. Konkurssipesään kohdistuvilla saatavilla on näin ollen aina etuoikeus muihin velkojiin nähden.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

1. Konkurssi

Konkurssimenettelyssä konkurssipäätös julkaistaan eri kanavien kautta (sanomalehdissä, merkitsemällä kauppatuomioistuimen luetteloon), jotta konkurssivelallisen velkojat saavat tiedot tilanteesta ja voivat ilmoittautua velkojiksi (kauppalain 472 §).

Velkojen on tällöin ilmoitettava saatavansa kauppatuomioistuimen kirjaamoon ja jätettävä saamistodisteet (kauppalain 496 §).

Velkojat voivat ilmoittaa saatavansa lomakkeella, joka on saatavilla osoitteessa <https://justice.public.lu/fr/creances/declaration-creance.html>.

Konkurssia hoitava uskottu mies tutkii saatavat ja voi myös riitauttaa ne (kauppalain 500 §).

Riitautetut saatavailmoitukset saatetaan tuomioistuinkäsittelyyn.

Jos riita-asia ei sisältönsä vuoksi kuulu kauppatuomioistuimen toimivaltaan, asia saatetaan toimivaltaiseen tuomioistuimeen sen perusteiden tutkimiseksi.

Asia saatetaan myös kauppatuomioistuimeen, joka ratkaisee 504 §:n mukaisesti, kuinka suurella osuudella riita-asiaassa osallisena oleva velkoja voi olla mukana akordimenettelyssä (502 §).

2. Akordi

Akordimenettelyssä akordihakemuksen tehneen velallisen on mainittava hakemuksessaan velkojensa nimet ja osoitteet sekä velkojen määrät (14. huhtikuuta 1886 annetun lain 3 §).

Velkojat saavat tästä tiedon kirjatulla kirjeellä (14. huhtikuuta 1886 annetun lain 8 §). Samassa kirjeessä heidät kutsutaan osallistumaan akordineuvotteluun. Kutsu julkaistaan myös sanomalehdissä.

Akordineuvottelussa velkojat ilmoittavat saataviensa määrän.

Kuten edellä on todettu, äänestykseen osallistuva vakuusvelkoja menettää asemansa etuoikeutettuna velkojana (14. huhtikuuta 1886 annetun lain 10 §).

3. Täytäntöönpanon lykkääminen

Myös täytäntöönpanon lykkäämisenmenettelyssä velallisen on toimitettava velkojista luettelo, josta ilmenee kunkin velkojan nimi, velan määrä ja velkojan kotipaikka.

Velkojat kutsutaan koolle kirjatulla kirjeellä (kauppalain 596 §) ja sanomalehti-ilmoituksella.

Velkojen on ilmoitettava kokouksessa saataviensa määrät (kauppalain 597 §).

4. Toimitsijamiehen määrääminen

Kun velallisen omaisuutta hoitaa toimitsijamies, menettelyyn ei kuulu saatavien ilmoittamista eikä hyväksymistä. Velallinen ilmoittaa tiedot velkojista tuomioistuimelle toimittamassaan hakemuksessa.

Tuomioistuin ilmoittaa velkojille tuomioistuimen määräämien hallinnoijien laatimasta uudelleenjärjestely- tai realisointisuunnitelmasta.

5. Ylivelkaantumismenettely

Kuukauden kuluttua siitä, kun velkojen kokonaisjärjestelymenettelyä koskeva ilmoitus on julkaistu rekisterissä, velkojen on **ilmoitettava saatavansa SIC:lle**.

Saatavailmoitus laaditaan 17 päivänä tammikuuta 2014 annetun suurherhtuan asetuksen, jolla pannaan täytäntöön ylivelkaantumisesta 8 päivänä tammikuuta 2013 annettu laki, 6 ja 7 §:n mukaisesti.

[Ilmoituksen malli](#) on saatavilla verkossa.

Välityslautakunta tutkii, voidaanko saatavailmoitukset hyväksyä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssimenettelyn pääperiaatteena on, että jokainen velkoja saa samansuuruisen osuuden suhteessa saatavansa määrään.

Velkojille, joilla on vakuus tai etuoikeus, maksetaan ensin.

Etuoikeutetut velkojat järjestetään lainsäädännössä vahvistettuun velkojen maksunsaantijärjestykseen yleisen oikeusjärjestyksen (*ordre public*) nojalla (vuokranantajat, kiinnitysvelkojat, velkojat, joilla on yrityksen pääomaan ja etenkin julkisiin varoihin – laajassa merkityksessä – kohdistuvia vakuuksia).

Yleensä uskottu mies viittaa siviililain 2096–2098, 2101 ja 2102 §:ään.

Uskotun miehen on varmistettava kunkin saatavan asema säännösten ja oikeuskäytännön pohjalta.

Nettovarallisuus jaetaan vakuudettomille velkojille saatavien määriin suhteutettuina osuuksina kauppalain 561 §:n ensimmäisen momentin nojalla.

Sen jälkeen, kun uskotulla miehellä on tiedossaan tuomioistuimen vahvistamat palkkioiden määrät, kun hän on laittanut etuoikeutetut velkojat maksunsaantijärjestykseen ja kun hänellä on tiedossaan vakuudettomille velkojille jaettavaksi jäänyt summa, hän laatii varojenjakosuunnitelman, jonka hän toimittaa konkurssinvalvojana toimivalle tuomarille. Kauppalain 533 §:n mukaisesti uskottu mies kutsuu kaikki velkojat tilinpäätöstilaisuuteen kirjattuna kirjeenä lähetetyllä kutsulla, jonka liitteenä on kopio varojenjakosuunnitelmasta.

Konkurssivelallinen on kutsuttava tilaisuuteen joko haastemiehen välityksellä tai luxemburgilaisessa sanomalehdessä julkaistulla ilmoituksella.

Ellei kukaan velkojista riitautta uskotun miehen järjestämässä tilinpäätöstilaisuudessa esiin tulleita seikkoja, uskottu mies toimittaa varojenjakosuunnitelman pohjalta laaditun tilinpäätöspöytäkirjan konkurssinvalvojana toimivan tuomarin ja kirjaajan allekirjoitettavaksi.

Tilinpäätöksen jälkeen uskottu mies suorittaa maksut velkojille.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

1. Konkurssi

Konkurssimenettelyssä uskottu mies voi pyytää menettelyn päättämistä sen jälkeen kun maksut on suoritettu. Tämän jälkeen tuomioistuin antaa konkurssimenettelyn päättämistuomion, joka nimensä mukaisesti päättää konkurssimenettelyn.

Kauppalain 536 §:n nojalla velkojat eivät voi vaatia saataviaan konkurssivelalliselta silloin, kun tuomioistuin ei ole todennut konkurssin johtuneen konkurssivelallisen laiminlyönneistä tai vilpillisestä menettelystä. Saatavia on mahdollista kuitenkin vaatia siinä tapauksessa, että velallisen taloudellinen tilanne on kohentunut varojen riittämättömyyden vuoksi päätettyä menettelyä seuraavien seitsemän vuoden aikana.

Kauppalain 586 §:n nojalla konkurssivelallinen, joka on maksanut kaikki velan pääoman, korkojen ja kulujen maksuerät, voi saattaa asemansa ennalleen toimittamalla tätä koskevan pyynnön ylioikeuteen (*Cour supérieure de justice*).

2. Akordi, maksujen lykkääminen ja toimitsijamiehen määrääminen

Akordi- ja maksunlykkäysmenettelyssä sekä toimitsijamiehen määräämisen jälkeen menettely päätetään siten, että tuomari vahvistaa päättämispynnön.

Tuomioistuin voi määrätä rikos- ja siviilioikeudellisia seuraamuksia konkurssivelalliselle.

Jos tuomioistuin toteaa, että konkurssi on seurausta konkurssivelallisen syyksi luettavista vakavista laiminlyönneistä, se voi määrätä tälle kiellon harjoittaa liiketoimintaa henkilökohtaisesti tai toisen henkilön välityksellä. Tähän kuuluu myös kieltä toimia asemassa, jossa käytetään päätösvaltaa yhtiössä.

Muita mahdollisia siviilioikeudellisia seuraamuksia kaupallisten yhtiöiden konkurssissa ovat muun muassa mahdollisuus ulottaa konkurssi koskemaan yhtiön johtoa sekä mahdollisuus nostaa kante siviililain 1382 ja 1383 §:n nojalla (yleinen oikeudellinen vastuu) ja yhtiölain 59 ja 192 §:n nojalla.

Konkurssivelalliseen voidaan kohdistaa myös rikosoikeudellisia seuraamuksia (konkurssirikokset).

Akordimenettelyssä menettelystä hyötyvän henkilön on maksettava velkojilleen, jos hänen taloudellinen tilanteensa kohenee (akordista 14 päivänä huhtikuuta 1886 annetun lain 25 §).

Akordi ei vaikuta seuraaviin velkoihin:

verot ja muut julkiset maksut

saatavat, joilla on etuoikeus, kiinnitysvakuus tai muu vakuus

elatusapusaatavat.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Jos saatavia on jäljellä maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen, velkojat saavat saatavansa kokonaisuudessaan tai osan saatavastaan menettelyn päättämispäätöksessä vahvistettujen jakehtojen mukaisesti.

Jos tuomioistuin ei ole katsonut, että konkurssi johtuu konkurssivelallisen laiminlyönneistä tai vilpillisestä menettelystä, velkojat eivät voi vaatia saataviaan, paitsi jos velallisen taloudellinen tilanne on parantunut konkurssimenettelyn päättymistä seuraavien seitsemän vuoden aikana.

Velkojilla on myös mahdollisuus nostaa kante joko siviililain 1382 ja 1383 §:n nojalla konkurssivelallisen johtajien yleiseen oikeudelliseen vastuuseen vetoamiseksi tai yhtiölain 59 ja 192 §:n nojalla (hallintohenkilöstön ja johtohenkilöiden vastuu heille kuuluvien tehtävien hoitamisessa).

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssiin asettamisesta johtuvat maksut tulevat konkurssipesän maksettaviksi.

Koska maksut ovat syntyneet konkurssimenettelyn turvaamiseksi, ne suoritetaan konkurssipesän varoista ennen kuin uskottu mies jakaa varat velkojille.

Oikeusavusta ja oikeudenkäyntimaksujen kattamisesta 29 maaliskuuta 1893 annetun lain (*la loi du 29 mars 1893 concernant l'assistance judiciaire et la procédure en débet*) 1 ja 2 §:ssä vahvistetaan maksukyvyttömyysmenettelyyn kuuluvista muodollisuuksista syntyvät maksut ja niiden maksujärjestys siinä tapauksessa, että varat ovat riittämättömät.

Tuomiovaltainen piirituomioistuin määrittää uskotun miehen palkkiot 18 päivänä heinäkuuta 2003 annetun suurherttuan asetuksen mukaisesti.

Uskottu mies toimittaa kauppatuomioistuimeen kuluistaan ja palkkioistaan laskelman, joka on laadittu saatujen varojen perusteella.

Kauppalain 536-1 §:n 2 momentin mukaisesti varojen riittämättömyyden vuoksi päätettyjen konkurssimenettelyjen yhteydessä syntyneet kulut ja palkkiot maksaa verohallinto (*Administration de l'Enregistrement*) oikeusavusta ja oikeudenkäyntimaksujen kattamisesta 29 päivänä maaliskuuta 1893 annetussa laissa asetettujen ehtojen mukaisesti.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

1. Konkurssi

Konkurssiinasettamispäätöksessä maksusuoritusten keskeyttäminen voidaan vahvistaa alkaneeksi päivämäärästä, joka on konkurssiinasettamispäätöstä aikaisempi. Tämä päivämäärä ei kuitenkaan voi olla yli kuutta kuukautta aikaisempi kuin päätös.

Maksusuoritusten keskeyttämisen ja päätöksen välinen aika katsotaan ”**kriittiseksi ajanjaksoksi**”, ja sen tarkoituksena on suojella velkojen etuja.

Tietyt tämän ajanjakson aikana toteutetut toimet ja toimet, jotka voivat vahingoittaa velkojen oikeuksia, ovat **pätemättömiä ja vailla oikeusvaikutuksia**. Näihin toimiin kuuluvat etenkin

kaikki sellaiset toimet, joissa konkurssivelallinen on luovuttanut irtainta tai kiinteää omaisuutta maksutta, tai sellaiset vastikkeelliset toimet, joissa tavaroiden myyntihinta on ollut selkeästi tavaroiden arvoa alhaisempi

kaikki suoritettavat maksut, olipa kyseessä käteismaksu, tilisiirto, myynti, kuittaus tai muu maksu, erääntymättömien velkojen maksamiseksi

kaikki maksut, jotka on suoritettu muulla tavoin kuin käteisellä tai yritystodistuksilla erääntyneiden velkojen maksamiseksi

kaikki kiinnitysvakuudet ja muut velallisen myöntämät oikeudet velkoihin, jotka ovat syntyneet ennen maksusuoritusten keskeyttämistä.

Sen sijaan muiden toimien osalta mitätöitymisperiaatetta ei sovelleta automaattisesti.

Näin ollen jotkin **konkurssivelallisen suorittamista maksuista**, jotka on suoritettu erääntyneiden velkojen maksamiseksi, ja kaikki muut kriittisellä ajanjaksolla suoritettavat vastikkeelliset toimet voidaan mitätöidä, jos käy ilmi, että kolmannet osapuolet, jotka ovat ottaneet maksuja vastaan tai toteuttaneet konkurssivelallisen kanssa kauppooja, **ovat tienneet maksusuoritusten keskeyttämisestä**.

Jos velkoja tietää, että velallinen ei kykene suoriutumaan maksuvelvoitteistaan, hän ei saa pyrkiä saamaan etuasemaa muiden velkojen vahingoksi.

Pätevällä tavalla hankitut [kiinnitysvakuusoikeudet ja etuoikeudet](#) voi rekisteröidä konkurssiinasettamispäivään saakka. Sen sijaan oikeudet, jotka on rekisteröity **10 päivää ennen maksusuoritusten keskeyttämisen päivämäärää** tai sen jälkeen, voidaan julistaa pätemättömiksi, jos kiinnitysvakuuden vahvistamispäivämäärän ja rekisteröintipäivämäärän välillä on kulunut yli 15 päivää.

Kaikki **velkojen vahingoksi koituvat toimet tai maksusuoritukset** eli toimet, jotka velallinen on toteuttanut tietoisena velkojille koituvasta vahingosta (esimerkiksi toimet, joiden seurauksena konkurssipesän arvo on pienentynyt tai joissa velkojen maksunsaantijärjestystä ei ole noudatettu), katsotaan pätemättömiksi riippumatta päivämäärästä, jona toimi on toteutettu.

Kriittisen ajanjakson käsitettä ei sovelleta **takaussopimuksiin** eikä **arvopaperistamisyhteisöille luovutettuihin tuleviin saataviin**.

2. Akordi

Akordin saamista koskevan menettelyn aikana velallinen ei voi luovuttaa tai kiinnittää omaisuuttaan eikä tehdä sopimuksia ilman valtuutetun tuomarin lupaa.

3. Toimitsijamiehen määrääminen

Yrityksen inventaarion suorittamiseksi valtuutetun tuomarin nimeämistä koskevan päätöksen antamispäivästä lähtien elinkeinonharjoittaja ei voi, mitätöinnin uhalla, luovuttaa tai pantata omaisuuttaan eikä tehdä kiinnityksiä tai sopimuksia eikä vastaanottaa irtainta käyttöomaisuutta ilman valtuutetun tuomarin kirjallista lupaa.

On myös huomattava, että toimitsijamiehen määräämistä koskevassa laissa säädetään rikosoikeudellisista seuraamuksista elinkeinonharjoittajalle, joka on salannut osan varoistaan tai liioitellut velkojensa määrää tai hyväksynyt velkoja, joiden saatavat ovat olleet liioiteltuja.

4. Ylivelkaantuminen

Tuomioistuin voi tarvittaessa nimetä henkilöitä, joiden tehtävänä on antaa sosiaalista apua, koulutusta tai talousneuvontaa sen varmistamiseksi, että velallisen varat, jotka eivät kulu velkojen maksuun, käytetään siihen, mihin ne on tarkoitettu.

Tehtävänsä täyttämiseksi näillä henkilöillä on valtuudet suorittaa kaikki toimet, joiden tarkoituksena on estää varojen joutuminen muuhun kuin niiden luonnolliseen käyttötarkoitukseen tai välttää velallisen kotitalouden etuihin kohdistuvat haitat.

Päivitetty viimeksi: 29/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Unkari

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Oikeushenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyistä säädetään konkurssi- ja likvidaatiomenettelyistä vuonna 1991 annetussa laissa XLIX (konkurssilaki).

Konkurssilaissa säädetään kahdesta maksukyvyttömyysmenettelystä: konkurssimenettelystä ja likvidaatiomenettelystä.

Konkurssimenettely on uudelleenjärjestelymenettely, jonka tarkoituksena on myöntää maksukyvyttömälle velalliselle maksuajan pidennystä, jotta tämä voi sopia vapaaehtoisesta järjestelystä ja yrittää päästä tällaiseen järjestelyyn maksukyvyyn palauttamiseksi.

Likvidaatiomenettely on menettely, jonka tarkoituksena on saada aikaan velkoja tyydyttävä suoritus erityisten sääntöjen mukaisesti, kun maksukyvytön velallisyhtiö on purettu eikä sillä ole oikeusseuraajaa. Menettely kohdistuu velallisyhtiön selvitetävän pesän varojen kokonaismäärän jakamiseen velkojien

kesken. Likvidaatiomenettely on kuitenkin lopetettava, jos velallinen on maksanut velkansa ja menettelyn kustannukset kokonaisuudessaan tai jos velkojen kanssa on sovittu vapaaehtoisen velkajärjestelyn ehdoista ja tuomioistuin on vahvistanut kyseisen velkajärjestelyn.

Lakeihin, jotka koskevat muun muassa sellaisten yritysten unkarilaisia sivuliikkeitä, joiden rekisteröity toimipaikka on ulkomailla, sekä kansalaisjärjestöjä ja rahoitusalan yrityksiä (luottolaitokset, rahoitusyritykset, vakuutusyhtiöt, sijoitusyhtiöt, yleiset varastot), sisältyy erityisiä poikkeussääntöjä.

Konkurssimenettelyä ei voida soveltaa rahoitusalan yrityksiin, mutta valvontaelimillä on kuitenkin mahdollisuus puuttua niiden taloudellisen tilanteen heikkenemiseen jo varhaisessa vaiheessa, jotta vältetään maksukyvyttömyys, ja asiakkaiden suojelemiseksi ja korvausten maksamiseksi asiakkaille on perustettava rahastoja (vahinkojen sovittelurahasto, sijoittajansuojarahasto, talletussuojarahasto).

Unkarin keskuspankki voi finanssivalvontaviranomaisen valtuuksien nojalla jättää rahoitusalan yrityksen likvidaatiota koskevan hakemuksen tuomioistuimelle peruutettuaan sen luvan rahoitustoiminnan harjoittamiseen.

Kansalaisjärjestöistä annettu laki sisältää muutamia poikkeussääntöjä, jotka koskevat kansalaisjärjestöjen (yhdistykset, säätiöt) konkurssi- ja likvidaatiomenettelyä, mutta muuten sovelletaan konkurssilain säännöksiä.

Luonnollisten henkilöiden velkajärjestely (henkilökohtaista konkurssia koskeva laki)

Luonnollisten henkilöiden velkajärjestelystä vuonna 2015 annettu laki CV tuli voimaan 1. syyskuuta 2015. Sen tavoitteena on luoda velkajärjestelyä koskeva oikeudellinen kehys ja tarjota konkurssisuoja velallisen ja velkojen välisen yhteistyön avulla. Lailla suojellaan ensisijaisesti kiinnelainan ottajia ja erityisesti niitä, joilla on ollut pitkään maksurästejä, jotka ovat velkaa useille velkojille ja joiden asuinkiinteistö on vaarassa joutua pakkomyyntiin.

Menettely aloitetaan tuomioistuimen ulkopuolella, ja sitä koordinoi etuoikeutetun kiinnelainan antaja. Konkurssimenettely aloitetaan tuomioistuimessa vain siinä tapauksessa, että tuomioistuimen ulkopuolella ei ole päästy sovintoon. Myös tuomioistuimen menettelyn ensisijaisena tavoitteena on päästä sovintoon, mutta jos sovintoratkaisu ei saa kannatusta, tuomioistuin määrittää velkajärjestelyn edellytykset.

Hallitus on perustanut valtion neuvontapalvelun ylivelkaantuneita perheitä varten (*Családi Csódvédelmi Szolgálat*). Neuvontapalvelulla on tärkeä rooli velkajärjestelyssä. Se tarkistaa, täyttääkö velallinen lakisääteiset vaatimukset, ja merkitsee menettelyä koskevat tiedot valtion rekistereihin. Sen palveluksessa on perhevalvoja (*családi vagyonfelügyelő*), jotka tuomioistuimessa tapahtuvan velkajärjestelyn aikana suorittavat erilaisia valmistelevia tehtäviä, tekevät yhteistyötä tuomioistuimen kanssa, panevat täytäntöön tuomioistuimen päätöksiä, tukevat velallista, valvovat velallisen taloudenhoitoa, myyvät velallisen omaisuutta, jolla on kaupallista arvoa, ja suorittavat maksuja velkojille.

Kun velkajärjestely on saatu onnistuneesti päätökseen, ei velalliselta voida enää myöhemmin vaatia maksua veloista, jotka on selvitetty menettelyn aikana, ja velkojat saavat tietyn osuuden saatavastaan ennakoitavissa olevan ajan kuluessa.

Luonnollisten henkilöiden velkajärjestelystä ei ole vielä tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 mukaista ilmoitusta.

Konkurssilain mukaan **konkurssimenettelyn** voi aloittaa velallisorganisaatio ylimmän päätöksentekuelimensä ennakkohyväksynnän perusteella käyttämällä lomaketta. Laillisen edustajan käyttö on pakollista menettelyn aikana. Velallinen ei voi tehdä tällaista hakemusta, jos velallista vastaan on jo käynnissä konkurssimenettely tai jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päätöksellään määrännyt velallisen likvidaatiosta. Edellytykset ja määräajat, joiden mukaisesti konkurssimenettelyn aloittamista koskeva uusi hakemus voidaan ottaa käsiteltäväksi, ovat seuraavat: edellisen konkurssimenettelyn aikana voimassa olleiden tai syntyneiden velkojan saatavien suorittaminen, kahden vuoden määräajan kuluminen siitä, kun edellisen konkurssimenettelyn lainvoimaisesta päättymisestä ilmoitettiin, tai vuoden määrärajan kuluminen aiemman hakemuksen lainvoimaisen päätöksen julkaisemisesta siinä tapauksessa, että hakemus hylättiin viran puolesta.

Jos velallinen on maksukyvytön, yleisesti ottaen **likvidaatiomenettelyn** käynnistämistä voi pyytää velallinen tai velkoja taikka menettelyn voi käynnistää tuomioistuin viran puolesta tietyissä konkurssilaisissa säädettyissä tapauksissa. Konkurssilaisissa luetellaan tyhjentävästi ne tahot, jotka voivat pyytää likvidaatiomenettelyn käynnistämistä. Lisäksi siinä vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti menettely käynnistetään joko pyynnöstä tai viran puolesta. Kumpikin menettely on **kollektiivinen velkajärjestelymenettely**. Velkojen on osallistuttava menettelyihin, eivätkä velkojat saa menettelyjen aikana periä saataviaan velalliselta muulla tavalla tai muissa menettelyissä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Konkurssimenettely:

Konkurssimenettelyä voi hakea velallisyhtiön johtaja, ja menettelyssä on käytettävä edustajaa (lakimies tai asianajaja).

Velallista vastaan voidaan aloittaa kerrallaan vain yksi konkurssimenettely, eikä samanaikaisesti saa olla vireillä likvidaatiomenettelyä. Uusi konkurssimenettely voidaan aloittaa vain, jos velallinen on hoitanut edellisessä menettelyssä valvotut saatavat eikä menettelystä ole kulunut kahta vuotta. Jos tuomioistuin sen sijaan hylkäsi edellisen konkurssimenettelyn viran puolesta muotovirheiden vuoksi, uutta konkurssimenettelyä ei voida tämän jälkeen aloittaa vuoteen.

Likvidaatiomenettely

Likvidaatiomenettelyn aloittamista voi pyytää velallinen, velkoja, aiemman purkamismenettelyn selvitysmies tai laissa säädettyissä tapauksissa tuomioistuin tai hallintoviranomainen. Esimerkiksi tuomioistuin aloittaa likvidaatiomenettelyn, jos konkurssimenettelyssä ei ole päästy sovintoon tai jos tuomioistuin määrää sellaisen yrityksen purkamisesta, joka on vakavalla tavalla rikkonut lakia, kaupparekisterin valvontavaltuuksiensa nojalla.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssipesään kuuluvat kaikki kirjanpitosäännöissä tarkoitettut velallisen varat ja vaihtuvat vastaavat.

Siihen kuuluvat myös kaikki konkurssimenettelyn aikana kertyneet tuotot.

Velallisella on edelleen oikeus hoitaa konkurssipesään kuuluvia varoja, tosin pesänhoitajan valvonnassa. Likvidaatiomenettelyssä velallisella ei enää ole oikeutta hoitaa konkurssipesään kuuluvia varoja, vaan nämä oikeudet siirtyvät selvittäjälle. Selvittäjä on velallisorganisaation laillinen edustaja ja toteuttaa tuomioistuimen valvonnassa velkojen vaatimusten kirjaamisen ja arvioimisen, kuolinpesän varojen myynnin ja tuottojen jakamisen velkojen kesken.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssi- ja likvidaatiomenettelyissä konkurssilaisissa tarkoitettu **velallinen** voi olla laissa lueteltu talouden toimija. Konkurssimenettelyssä menettelyn aloittaa velallinen, joka voi jatkaa taloudellista toimintaansa menettelyn aikana. Velallisen johtajien ja omistajien oikeuksien käyttöä ei rajoiteta, mutta ne saavat käyttää oikeuksiaan vain siten, etteivät ne loukkaa laissa säädettyjä pesänhoitajan oikeuksia. Velallinen kirjaa yhdessä pesänhoitajan kanssa saatavat ja asettaa ne etuoikeusjärjestykseen sekä laatii pesänhoitajan avustuksella ohjelman, jonka tarkoituksena on palauttaa tai säilyttää maksukyky, ja tekee akordiehdotuksen neuvottelujä varten. Akordi sisältää velallisen ja velkojen sopimuksen velkajärjestelyn ehdoista ja kaikki muut ehdot, joita osapuolet pitävät tärkeinä uudelleenjärjestelyä varten.

Velkojalla tarkoitetaan konkurssi- ja likvidaatiomenettelyissä niiden alkamiseen asti henkilöä, jolla on erääntyneitä rahamääräisiä saatavia tai rahassa ilmaistuja varallisuuteen kohdistuvia vaatimuksia, jotka perustuvat tuomioistuimen tai viranomaisen velalliselle antamaan lainvoimaiseen ja täytäntöönpanokelpoiseen päätökseen tai jotka velallinen tunnustaa tai joita tämä ei kiistä. Konkurssimenettelyssä velkojalla tarkoitetaan myös henkilöä, jolla on sellaisia konkurssimenettelyn aikana tai myöhemmin erääntyviä saatavia, jotka pesänhoitaja on kirjannut, tai henkilöä, jonka saatavat selvittäjä on kirjannut likvidaatiomenettelyssä.

Konkurssimenettelyssä **pesänhoitaja** on tuomioistuimen määräämä oikeushenkilö, joka on valtuutettu hoitamaan selvittäjän tehtäviä. Pesänhoitajan on tätä tehtävää varten nimettävä palveluksessaan oleva henkilö, jolla on asianmukainen pätevyys. Kyseisen henkilön tehtävänä on seurata velallisen taloudellista toimintaa akordin aikaansaamista varten ja ottaa samalla huomioon velkojen intressit, kirjata velkojen saatavat, auttaa akordiehdotuksen laatimisessa ja varmentaa pöytäkirjat, joihin sisältyvät akordia koskevissa neuvotteluissa tehdyt päätökset.

Selvittäjällä tarkoitetaan tuomioistuimen määräämää selvittäjäorganisaatiota (oikeushenkilö, joka on valtuutettu hoitamaan selvittäjän tehtäviä), joka on likvidaation kohteena olevan organisaation laillinen edustaja ja joka samanaikaisesti turvaa velkojen edut ja hoitaa laissa säädettyjä tehtäviä. Laissa säädetään selvittäjäorganisaatioita koskevista tiukoista henkilökohtaisista ja ammatillisista vaatimuksista, mukaan lukien säännöllisestä ammatillisesta täydennyskoulutuksesta.

Selvittäjäorganisaatio nimittää selvittäjän, joka hoitaa pesäselvittäjän tehtäviä.

Selvittäjäorganisaation ja selvittäjän nimi kirjataan myös tuomioistuimen oikeushenkilörekisteriin.

Konkurssi- ja likvidaatiomenettelyt ovat **tuomioistuimessa hakemusasioissa noudatettavia siviilioikeudenkäyntimenettelyjä**. Asioissa, joista ei säädetä konkurssilaissa, sovelletaan siviiliprosessilakia, ottaen huomioon riidattomien menettelyjen erityispiirteistä aiheutuvat poikkeukset. Konkurssimenettelyssä päätöksen tekee tuomioistuin, ja sama koskee likvidaatiomenettelyä silloin, kun velallinen on todettu maksukyvyttömäksi, tai laissa säädettyissä tapauksissa kun toinen tuomioistuin, viranomainen tai pesänhoitaja on esittänyt pyynnön likvidaatiomenettelyn aloittamisesta. Menettelyn alkaessa tuomioistuin määrää pesänhoitajan tai selvittäjän selvittäjäluettelosta. Kun likvidaatiomenettely käynnistetään, tuomioistuin määrää velkojen pyynnöstä selvittäjän, jolla on väliaikaisen pesänhoitajan valtuudet, valvomaan velallisen toimintaa siihen saakka kun määräys likvidaatiosta on annettu.

Väitteet, jotka koskevat pesänhoitajan tai selvittäjän lainvastaisia toimia tai laiminlyöntejä, ratkaistaan tuomioistuimessa. Jos tuomioistuin toteaa lainvastaisen toimen tai laiminlyönnin, se vaatii pesänhoitajaa tai selvittäjää hoitamaan tehtäviä lain mukaisesti. Jos tätä vaatimusta rikotaan, pesänhoitaja tai selvittäjä erotetaan ja määrätään uusi pesänhoitaja tai selvittäjä.

Konkurssimenettelyn aikana velallinen saa konkurssisuoja, täytäntöönpanomenettelyt keskeytetään ja velallisen aiempien velkojen maksuaikaa pidennetään (ns. moratorio).

Jos konkurssilaissa säädetty enemmistö hyväksyy konkurssimenettelyn aikana akordin ja akordi on lakisääteisten vaatimusten mukainen, tuomioistuin hyväksyy akordin ja se sitoo velallista.

Jos akordia ei saada aikaan, tuomioistuin antaa viran puolesta määräyksen velallisen purkamisesta.

Velallinen ja velkojat voivat päästä sopimukseen myös likvidaatiomenettelyn aikana. Tuomioistuin määrää akordia koskevista neuvotteluista likvidaatiomenettelyn aikana. Jos akordia kannatetaan äänestyksessä ja se on lainsäädännön mukainen, tuomioistuin vahvistaa sen. Akordi voidaan hyväksyä likvidaatiomenettelyssä sillä edellytyksellä, että se päättää velallisen maksukyvyttömyyden ja että etuoikeutetut saatavat suoritetaan tai tällaisille saataville on riittävästi katetta.

Tuomioistuin päättää konkurssi- tai likvidaatiomenettelyn kirjaamisesta loppuun saatetuksi tai menettelyn keskeyttämisestä.

Jos likvidaatiomenettely päätetään eikä velallisella ole oikeusseuraajaa, kaupparekisteriä ylläpitävä tuomioistuin poistaa likvidaatiomenettelyssä puretun velallisen kaupparekisteristä tai kansalaisjärjestön kansalaisjärjestörekisteristä tuomioistuimen antaman ilmoituksen perusteella.

Likvidaatiomenettelyssä työntekijöiden palkkojen maksaminen turvataan palkkaturvavaroista palkkaturvavaroista annetussa laissa säädettyin edellytyksin.

Menettelyn vireillepanon oikeudelliset seuraukset:

Konkurssilain mukaisesti tuomioistuin ryhtyy konkurssimenettelyn aikana toimiin julkaistakseen velallisen pyynnöstä välittömästi ilmoituksen **väliaikaisesta maksunlykkäyksestä** kaupparekisterilehdessä. Sen jälkeen tuomioistuin tutkii pyynnön perusteet ja hylkää pyynnön viran puolesta laissa säädettyissä tapauksissa tai tekee päätöksen konkurssimenettelyn käynnistämisestä. Konkurssimenettely alkaa, kun sitä koskeva päätös julkaistaan kaupparekisterilehdessä. Konkurssimenettelyn alkamisesta seuraa, että velallinen saa rahasaatavien suorittamista varten **maksunlykkäystä**, joka päättyy 120. päivän jälkeisenä toisena arkipäivänä klo 00.00 (muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta). Maksunlykkäystä voidaan jatkaa jopa 365 päivään saakka. Maksunlykkäyksen aikana voidaan suorittaa vain laissa säädettyjä saatavia, maksuveloitteiden laiminlyönnistä tai maksuviivästyksistä ei aiheudu oikeudellisia seurauksia, ja rahasaatavien perintä velalliselta keskeytetään eli velallinen saa realistisen mahdollisuuden laatia ohjelman, joka palauttaa velallisen maksukyvyyn ja auttaa velallista maksamaan velat.

Jos tuomioistuin toteaa velallisen maksukyvyttömäksi jonkin laissa määritellyn **maksukyvyttömyyden syyn** perusteella, se antaa määräyksen velallista koskevasta likvidaatiosta. Kun määräys on saanut lainvoiman, tuomioistuin nimeää selvittäjän julkaisemalla kaupparekisterilehdessä määräyksen, jossa pyydetään myös velkoja ilmoittamaan saatavansa. Selvitettävän pesän varoja suojaa se, että omistusoikeudet lakkaavat, kun likvidaatiomenettely on määrätty aloitettavaksi. Likvidaation alkamispäivästä lähtien vain selvittäjä, joka toimii velallisen edustajana, saa antaa oikeudellisia lausuntoja, jotka koskevat velallisen varoja. Likvidaation alkamispäivänä talouden toimijan kaikki velat eräänntyvät.

Likvidaatiomenettelyn tavoitteena on jakaa velallisen kaikki varat tämän velkojille, ja likvidaatiomenettelyn piiriin kuuluvia varoja koskevat täytäntöönpanomenettelyt on lopetettava. Riita-asioita ja hakemusasioita koskevat menettelyt, jotka ovat alkaneet ennen likvidaatiomenettelyn alkamista, jatkuvat siinä tuomioistuimessa, jossa ne on pantu vireille. Likvidaatiomenettelyn alkamispäivää seuraavan päivän jälkeen rahasaatavia, jotka liittyvät selvitettävän pesän varoihin, voidaan valvoa vain likvidaatiomenettelyssä. Velallisen kiinteää omaisuutta tai muita varoja koskeva panttauskielto lakkaa likvidaatiomenettelyn alkamispäivänä, kun taas takaisinosto-oikeudet ja osto-optiot sekä panttioikeudet lakkaavat, kun omaisuuserä on myyty. Velallisen antamasta vakuudesta voidaan suorittaa saatava oikeudenomistajalle likvidaatiomenettelyn alkamispäivään asti, mutta jäljelle jäävä summa on sen jälkeen luovutettava selvittäjälle.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Likvidaatiomenettelyn aikana kukin velkoja voi valvoa saatavaansa velalliselta vain liittymällä menettelyyn, eikä kuittaukseen voida vedota tuomioistuimen ulkopuolella, paitsi kansainvälistä kauppaa koskevien yleissopimusten perusteella sovellettavaa sulkeutuvaa nettoutusta varten. Jos velkoja ja velallinen ovat kuitenkin asianosaisia aiemmin vireille tulleessa oikeudenkäynnissä, velkoja voi kuitata oikeudenkäynnissä vaaditut saatavat omasta velastaan velalliselle.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Likvidaatiomenettelyn alkamisella ei ole sellaista oikeudellista vaikutusta, että velallisen aiemmin tekemät sopimukset päättyisivät. Sopimukset voidaan irtisanoa osana menettelyä: konkurssimenettelyssä tämä tapahtuu pesänhoitajan valvonnassa ja likvidaatiomenettelyssä selvittäjä irtisanoa sopimukset velallisen laillisena edustajana. Selvittäjällä on oikeus irtisanoa sopimukset päättymään välittömästi tai purkaa ne.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Velallisen varoihin ei voida kohdistaa täytäntöönpanotoimia, panttivelkoja ei voida myydä panttia, ja velkojen maksu suoritetaan likvidaatiomenettelyn aikana.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Aiemmin nostetut kanteet ratkaistaan siinä tuomioistuimessa, jossa ne on pantu vireille. Jos velallinen häviää oikeusjutun, jutun voittanut osapuoli osallistuu likvidaatiomenettelyyn velkojana. Jos velallinen voittaa oikeusjutun, mahdolliset hänelle tulevat omaisuuserät tai varat sisällytetään selvitettävän pesän varoihin. Konkurssilaissa säädetään useassa kohdassa, että pesänhoitajan tai selvittäjän tehtävänä on antaa tietoja velkojille.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

Velkojat voivat muodostaa velkojatoimikunnan tai valita keskuudestaan edustajan, jota selvittäjän on kuultava ja jolle selvittäjän on annettava tietoja ja jonka hiljainen tai nimenomainen suostumus on saatava tiettyjä toimenpiteitä varten.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Selvittäjä voi myydä velallisen varoja parhaan tarjouksen esittävälle ostajalle julkisessa myynnissä, joka järjestetään auditoidussa www-pohjaisessa myyntiportaalissa.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Velkoja voi valvoa sekä aiemmin syntyneitä että maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneitä velkojaan ilmoittamalla saatavansa velkojana konkurssimenettelyssä tai likvidaatiomenettelyssä.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Selvittäjä (pesänhoitaja konkurssimenettelyssä tai selvittäjä likvidaatiomenettelyssä) kirjaa velkojan saatavat ja saattaa riitautetut saatavat sen tuomioistuimen ratkaistavaksi, jonka käsiteltävänä konkurssimenettely tai likvidaatiomenettely on.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksusaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Selvittäjä käyttää pantin myynnistä saatuja tuottoja – tiettyjen menojen vähentämisen jälkeen – panttivelkojalle maksamiseen. Jäljelle jäävä osuus jaetaan velkojien kesken joko väliaikaisen tai lopullisen likvidaatiotaseen perusteella ja omaisuuden jaon periaatteiden mukaisesti, ottaen huomioon konkurssilaissa määritetty velkojien ensisijaisuusjärjestys.

Muiden omaisuuserien myynnistä saatavat tuotot voidaan jakaa sen jälkeen kun väliaikainen tai lopullinen likvidaatiotase on hyväksytty, ottaen huomioon tuomioistuimen hyväksymän omaisuuden jakoa koskevan suunnitelman ja konkurssilaissa määritetyn velkojien ensisijaisuusjärjestyksen.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Velallinen voi päästä sopimukseen velkojien kanssa sekä konkurssimenettelyssä että likvidaatiomenettelyssä. Jos sopimus on lainsäädännön mukainen, tuomioistuin hyväksyy sen ja toteaa menettelyn päättyneeksi. Tällaisissa tapauksissa velallinen jatkaa toimintaansa. Velkojien saatavat suoritetaan sillä tavalla ja siinä määrin kuin sopimuksessa on vahvistettu, ja velallinen vapautuu kyseiset määrät ylittävistä veloista.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Konkurssimenettelyssä, jonka päättää tuomioistuimen hyväksymä akordi, velkojien saatavat suoritetaan akordissa vahvistetulla tavalla ja vahvistetussa aikataulussa. Jos velallinen ei noudata akordia, velkojat voivat panna vireille täytäntöönpanomenettelyn tai aloittaa velallisen likvidaatiomenettelyn.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Velkojat maksavat kirjaamismaksun. Maksukyvttömyysmenettelyn (konkurssimenettely, likvidaatiomenettely) vireillepanosta veloitetaan maksu. Muista kuluista vastaa velallinen.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Selvittäjä tai velkojat voivat riitauttaa tällaiset toimet jättämällä hakemuksen, ja ne voivat vaatia toimen mitätöintiä. Mahdolliset velalliselle palautuneet omaisuuserät lisätään konkurssipesään.

Selvittäjä tai velkojat voivat nostaa kanteen velallisen entisiä johtajia vastaan näiden toimista, jotka olivat haitallisia velkojien eduille, sillä perusteella, että entiset johtajat eivät maksukyvttömyyden uhatessa ottaneet tehtäviään hoitaessaan huomioon velkojien etuja, minkä vuoksi talouden toimijan varallisuus väheni, tai estivät velkojien saatavien suorittamisen kokonaisuudessaan tai laiminlöivät ympäristömaksujen suorittamisen. Jos tämä näytetään toteen, velallisen entisen johtajan on korvattava velkojille aiheuttamansa vahinko.

Päivitetty viimeksi: 15/01/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvttömyys/konkurssi - Malta

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset) ja konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kansallisessa lainsäädännössä on kaksi henkilömuotoa, joihin voidaan soveltaa maksukyvttömyysmenettelyä. Nämä ovat yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat. Näihin henkilötyyppeihin sovelletaan erilaisia järjestelmiä. Yhtiöt voidaan jakaa avoimiin yhtiöihin, kommandiittiyhtiöihin ja osakeyhtiöihin.

Maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa kaikkia edellä mainittuja luonnollisia ja oikeushenkilöitä vastaan, mutta niihin sovelletaan eri menettelyjä, sääntöjä ja lainsäädäntöä. Konkurssimenettely (Maltaan lain (Laws of Malta) 13 luku) voidaan aloittaa avoimia yhtiöitä, kommandiittiyhtiöitä ja elinkeinonharjoittajia vastaan. Avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt katsotaan konkurssimenettelyssä käytännössä elinkeinonharjoittajiksi.

Elinkeinonharjoittajiksi määritellään 13 luvussa kaikki henkilöt, jotka harjoittavat ammatikseen omissa nimissään kauppa. Määritelmään sisältyvät kaikki yhtiöt.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Uudelleenjärjestelymenettely voidaan käynnistää yrityksiä vastaan 386 luvun 327–329B §:n nojalla (vuoden 1995 yhtiölaki).

2 Millä edellytyksillä maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Jos yritys ei pysty maksamaan velkojaan, yritys yhtiökokouksen päätöksen nojalla, yrityksen johtokunta, joukkovelkakirjojen haltija, velkoja/velkojat tai osakas/osakkaat voivat hakea tuomioistuimelta yrityksen purkamis- ja selvitysmenettelyä. Maltaan lain 386 luvun 214 §:n 2 momentin a alamomentin ii luetelmakohdan mukaan menettelyn edellytykset tutkitaan seuraavasti:

Yritys katsotaan kyvyttömäksi maksamaan velkojaan,

a) jos yrityksen erääntynyt velka on kokonaan tai osittain maksamatta vielä 24 viikkoa sen jälkeen, kun yritystä vastaan on pantu täytäntöön täytäntöönpanoasiakirja jollakin siviiliprosessilain 273 §:ssä määritetyllä täytäntöönpanotoimenpiteellä; tai

b) jos tuomioistuimelle osoitetaan, että yritys ei pysty maksamaan velkojaan, ottaen huomioon myös yrityksen ehdolliset ja mahdolliset velat.

Tuomioistuin antaa osapuolille tilaisuuden esittää asiansa ja päättää sitten, täytyvätkö maksukyvttömyyden edellytykset. Mikäli edellytykset täyttyvät, tuomioistuin määrää yrityksen purettavaksi, ja maksukyvttömyyden toteamispäiväksi katsotaan 386 luvun 223 §:n mukaisesti päivä, jona hakemus on toimitettu tuomioistuimeen.

Purkumääräyksen ja maksukyvttömyyshakemuksen tuomioistuimeen jättämisen välisenä aikana tuomioistuin voi milloin tahansa nimittää yrityksen omaisuudelle tai liiketoiminnalle väliaikaisen hoitajan. Väliaikainen hoitaja on tehtävässään siihen asti, kunnes selvitysmääräys annetaan tai selvityshakemus hylätään, ellei hoitaja eroa tai ellei häntä vapauteta tehtävistään perustellusta syyistä ennen sitä.

Maksukyvttömyys – velkojien vapaaehtoinen selvitys

Edellä mainitun lisäksi yritys voi lopettaa toimintansa vapaaehtoisesti, ja jos johtokunta katsoo, että yrityksen varat eivät riitä kattamaan sitoumuksia, kokoon kutsutaan velkojainkokous. Tämä nimittää selvittäjän (ja/tai selvitystilatoimikunnan), joka nauttii velkojien luottamusta ja joka vastaa yrityksen selvittämisestä ilman että tarvitaan tuomioistuinmenettelyä. Noudatettavat säännöt on vahvistettu 386 luvun 277 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Jos yritys ei voi maksaa velkojaan tai jos se todennäköisesti ei pian pysty maksamaan velkojaan, uudelleenjärjestelymenettelyä (386 luvun 329B §:n mukaiset saneerausmenettelyt) voivat anoa tuomioistuimessa yritys tekemällään erityispäätöksellä, johtokunnan jäsenet johtokunnan päätöksellä tai yrityksen velkojat, joiden yhteenlasketut saavat edustavat vähintään puolta yrityksen velkojista.

Kuten edellä, yritys katsotaan kyvyttömäksi maksamaan velkojaan,

a) jos yrityksen erääntynyt velka on kokonaan tai osittain maksamatta vielä 24 viikkoa sen jälkeen, kun yritystä vastaan on pantu täytäntöön täytäntöönpanoasiakirja jollakin siviiliprosessilain 273 §:ssä määritetyllä täytäntöönpanotoimenpiteellä; tai

b) jos tuomioistuimelle osoitetaan, että yritys ei pysty maksamaan velkojaan, ottaen huomioon myös yrityksen ehdolliset ja mahdolliset velat.

Tuomioistuin päättää, aloitetaanko yrityksessä uudelleenjärjestely, ja antaa yrityssaneeraus määräyksen 20 arkipäivän kuluessa siitä, kun tuomioistuimeen on toimitettu saneeraushakemus, yrityksen liiketoiminnan hoitamiseksi tuomioistuimen määrittämän ajan (tällä hetkellä yksi vuosi, ja sitä voidaan jatkaa vielä yhdellä vuodella, mutta suunnitteilla olevien muutosten mukaan aika voidaan lyhentää neljään kuukauteen, ja sitä voidaan pidentää neljä kuukautta kerrallaan enintään kahteentoista kuukauteen).

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Velkojista kuka tahansa voi anoa konkurssimenettelyä riippumatta siitä, ovatko hänen saatavansa liikesaamisia vai muita saamisia tai onko velka vielä erääntynyt, ja hän voi nostaa riita-asioita käsittelevässä tuomioistuimessa (First Hall of the Civil Court) kanteen velallista tai hänen edustajaansa vastaan velallisen asettamiseksi konkurssiin.

Konkurssiin asettamisen edellytyksenä on, että velallinen on lopettanut velkojensa maksamisen. Tuomioistuin tekee päätöksen konkurssiin asettamisesta ja nimittää yhden tai useamman pesänhoitajan hoitamaan kauppalaissa (13 luku) määrättyjä tehtäviä.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset) (velkojien vapaaehtoinen selvitys)

Kaikki yrityksen omaisuus likvidoidaan, jotta velallisen sitoumukset voitaisiin maksaa. Velallisen omaisuuteen jo kuuluvia varoja ja maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen velalliselle siirtyviä varoja kohdellaan samalla tavalla.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Elinkeinonharjoittajia sekä avoimia yhtiöitä ja kommandiitti-yhtiöitä koskevissa konkurssimenettelyissä sekä irtain että kiinteä omaisuus voi olla osa likvidoitavaa omaisuutta. Kun yritys on asetettu konkurssiin, konkurssivelalliselta viedään oikeus hoitaa omaisuuttaan, myös sellaista, joka ei liity hänen liiketoimintaansa, lukuun ottamatta välttämättömien päivittäisten tarpeiden kattamiseen tarvittavia varoja.

Konkurssivelallisen omaisuutta hoitaa pesänhoitaja, jolla on oikeus myydä ja luovuttaa omaisuutta tuomioistuimen luvalla. Lisensioitu huutokaupan pitäjä myy konkurssivelallisen herkästi pilaantuvan omaisuuden, kun tuomioistuin on antanut siihen luvan.

Myös muiden kuin pilaantuvien hyödykkeiden ja muun omaisuuden myymiseen tarvitaan tuomioistuimen lupa.

Tällaisissa tapauksissa tuomari antaa ohjeita, jotka hän katsoo parhaiksi sekä konkurssivelallisen että velkojien kannalta, ja pesänhoitaja voi olosuhteiden salliessa jopa jatkaa konkurssivelallisen liiketoimintaa tai kasvattaa hänen varojaan, kunhan tämä on myös velkojien edun mukaista.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset)

Kun tuomioistuin määrää yrityksen purettavaksi yrityksen maksukyvyttömyyden vuoksi, se nimittää selvittäjän.

Maltan lain 386 luvussa säädetään, että selvittäjän on oltava luonnollinen henkilö, jolla on asianajajan tai kirjanpitäjän ja/tai tilintarkastajan pätevyys tai joka on rekisteröity kaupparekisteriin ja soveltuu toimimaan selvittäjänä.

Selvittäjä ei saa toimia selvittäjänä sellaisessa yrityksessä, jossa hän on ollut neljän vuoden aikana ennen yrityksen purkamista johtajana, hallinnosta vastaavana toimihenkilönä tai jossakin muussa tehtävässä tai jos hänellä on ollut jokin yritykseen liittyvä toimi.

Tuomioistuimella on laaja harkintavalta määrittää, kuka maksaa selvittäjän palkkion. Yleensä selvittäjän palkkio maksetaan yrityksen varoista. Jos varat eivät riitä, tuomioistuin voi määrätä, että maksun suorittavat muut (asianosaiset) henkilöt tuomioistuimen määräämällä tavalla.

Maltan lain 386 luvun 296 §:n mukaan yrityksen toimihenkilöiden (johtajien ja hallinnosta vastaavan toimihenkilön) toimivalta päättyy, kun selvittäjä nimitetään. Siksi johtajilla, heidän valtuuttamillaan henkilöillä tai hallinnosta vastaavalla toimihenkilöllä ei ole valtaa toimia likvidoinnissa yrityksen nimissä tai puolesta. Selvittäjä ottaa haltuunsa tai valvontaansa kaiken omaisuuden ja kaikki oikeudet, joiden hän voi olettaa kuuluvan yritykselle..

Maltan lain 386 luvun 238 §:n mukaan selvittäjällä on tuomioistuimen määräämässä selvityksessä valtuudet joko tuomioistuimen tai selvitystilatoimikunnan hyväksynnällä

a) nostaa kanteen tai käynnistää muita oikeudellisia menettelyjä ja vastata kanteisiin tai osallistua muihin menettelyihin yrityksen nimissä ja sen puolesta;

b) jatkaa yrityksen liiketoimintaa siltä osin kuin se on tarpeen suotuisan selvityksen kannalta;

c) maksaa velkojille näiden lainmukaisen etuoikeusjärjestyksen mukaisesti;

d) tehdä sovitteluratkaisuja ja järjestelyjä henkilöiden kanssa, jotka ovat tai väittävät olevansa velkoja tai joilla on, tai jotka väittävät, että heillä on, nykyisiä tai tulevia, varmoja tai mahdollisia saatavia. Tällaiset saatavat voivat olla vahvistettuja, tai ne voivat johtua yritykseltä vaadittavista vahingonkorvauksista, tai kyse voi olla saatavista, joista yritys saattaa joutua vastuuseen. Selvittäjä voi myös siirtää velkaa koskevan asian välimiesmenettelyyn;

e) kehottaa maksuvelvollisia tai väitetyjä maksuvelvollisia täyttämään sitoumuksensa ja tehdä sovitteluratkaisuja tai järjestelyjä, jotka liittyvät yrityksen nykyisiin tai tuleviin, varmoihin tai mahdollisiin velkoihin, sitoumuksiin ja vaateisiin. Tällaiset oikeussuhteet voivat olla vahvistettuja, tai ne voivat johtua yritykseltä vaadittavista vahingonkorvauksista, ja ne ovat voimassa tai niiden oletetaan olevan voimassa yrityksen ja maksuvelvollisen tai väitetyn maksuvelvollisen tai muun velallisen tai väitetyn velallisen välillä. Selvittäjä voi ryhtyä toimiin kaikkien niiden kysymysten osalta, jotka jotenkin liittyvät yrityksen omaisuuteen tai yrityksen selvitystilaan tai vaikuttavat niihin, ja sopia näistä kysymyksistä asianmukaisella tavalla sekä vaatia vakuutta maksuvelvollisuuksien, velkojen, sitoumusten ja vaateiden maksamisesta sekä huolehtia maksuvelvollisuuksien toteutumisesta yrityksen puolesta;

f) edustaa yritystä kaikissa asioissa ja tehdä kaikki tarvittava yrityksen liiketoiminnan selvittämiseksi ja sen varojen jakamiseksi.

Lisäksi tuomioistuin voi määrätä, että selvitystilatoimikunnan puuttuessa selvittäjä voi käyttää kaikkia edellä olevissa kohdissa a) ja b) mainittuja valtuuksia ilman tuomioistuimen lupaa.

Tuomioistuimen määräämässä selvityksessä selvittäjällä on yleensä valtuudet

a) myydä yrityksen irtainta ja kiinteää omaisuutta – kaikki oikeudet mukaan lukien – julkisessa huutokaupassa tai erillisellä sopimuksella ja luovuttaa koko omaisuus tai osa siitä;

b) ryhtyä kaikkiin tarpeellisiin toimiin ja laatia yrityksen nimissä tai puolesta kaikki kaupakirjat, kuitit ja muut asiakirjat;

c) realisoida tarvittava rahamäärä yrityksen saataville annetuista vakuuksista;

d) nimittää asiamies toimimaan puolestaan selvittäjän tehtävässä jotain tiettyä tarkoitusta varten.

Tuomioistuin valvoo tuomioistuimen määräämässä selvityksessä selvittäjälle esillä olevassa pykälässä annettujen valtuuksien käyttöä, ja velkojat ja maksuvelvolliset voivat vedota tuomioistuimeen näiden valtuuksien käyttöä tai oletettua käyttöä koskevissa asioissa.

Maksukyvyyttömyydestä johtuvan purkumääräyksen ja maksukyvyyttömyyshakemuksen tuomioistuimeen jättämisen välisenä siirtymäaikana, kun tuomioistuin nimittää väliaikaisen hoitajan, yrityksen toimihenkilöiden valtuudet lakkaavat siltä osin kuin tuomioistuin määrää yrityksen omaisuuden tai liiketoiminnan hoidon väliaikaisen hoitajan tehtäväksi.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Maltan lain 386 luvun 329B §:n 6 momentin a alamomentin mukaan yritys jatkaa toimintaansa normaaliin tapaan erityisvalvojan johdolla niin kauan kuin saneerausmääräys (uudelleenjärjestely) on voimassa.

Erityisvalvojan on oltava henkilö, jolla tuomioistuin on todennut olevan riittävä pätevyys ja kokemus yritysjohtamisesta, joka on kykenevä ja halukas ottamaan tehtävän vastaan ja jolle tehtävästä ei aiheudu eturistiriitaa.

Yritys maksaa erityisvalvojan palkkion. Nimityksen yhteydessä tuomioistuin asettaa palkkioasiaan liittyvän määräajan, joka on enintään kymmenen arkipäivää yrityssaneerausmääräyksen antamisesta. Määräajan kuluessa yrityksen tulee antaa tuomioistuimen säilytettäväksi rahasumma tai jokin muu soveltuva vakuus tai tehdä järjestely, joka tuomioistuimen näkemyksen mukaan riittää kattamaan erityisvalvojan palkkion ja hänen tehtäväänsä liittyvät maksut.

Erityisvalvojan nimittämisen yhteydessä kaikki yritykseen liittyvät lain mukaiset tai perustamisasikirjassa ja yhtiöjärjestyksessä vahvistetut valtuudet lakkautetaan, ellei erityisvalvoja ole antanut suostumustaan valtuuden käyttämiseen. Suostumus voi olla yleinen tai tapauskohtainen. Muutoin kaikki valtuudet siirtyvät erityisvalvojalle.

Yleisesti ottaen erityisvalvojalla on valta

a) hoitaa tai valvoo kaikkea yrityksen omaisuutta, ja hän on siitä eteenpäin vastuussa yrityksen toiminnoista, liiketoiminnasta ja omaisuudesta;

b) ilmoitettuaan asiasta tuomioistuimelle erottaa ja nimittää yrityksen johtajia;

c) palkata hallinnollisia ja asiantuntijapalveluja tarjoavia henkilöitä ja sitoutua yrityksen puolesta maksamaan palveluista aiheutuvat palkkiot ja maksut; ja

d) kutsua koolle yrityksen osakkaiden kokouksia tai velkojainkokouksia.

Lisäksi erityisvalvojalla on tuomioistuimen etukäteen antamalla erityisellä luvalla valtuudet

i) sitoutua yrityksen puolesta mihin tahansa yli kuusi kuukautta kestävään veloitteeseen;

ii) päättää yrityksen työntekijöiden työsuhde, mikäli hän katsoo sen tarpeelliseksi koko yrityksen tai sen osan kannattavan toiminnan jatkuvuuden kannalta.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kuten edellä selitettiin, omalla nimellään liiketoimintaa harjoittaviin elinkeinonharjoittajiin ja yhtiöihin sovelletaan kauppalain konkurssia koskevaa osaa.

Konkurssia hoitavaa selvittäjää kutsutaan pesänhoitajaksi. Pesänhoitajana voi olla yksi tai useampia henkilöitä, joiden tuomioistuin katsoo soveltuvan suorittamaan luotettavasti heille uskotut velvollisuudet. Pesänhoitajalla voi kuitenkin olla henkilösuhte konkurssivelalliseen, ja hän voi olla konkurssivelallisen velkoja.

Otettuaan tehtävän hoidettavakseen pesänhoitaja ottaa hallintaansa konkurssivelallisen kaiken omaisuuden ja oikeudet. Lisäksi pesänhoitaja ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimiin suojellakseen konkurssivelallisen oikeuksia suhteessa tämän velallisiin ja rekisteröi julkiseen rekisteriin kiinnitykset, jotka kohdistuvat konkurssivelallisen velallisten omaisuuteen. Pesänhoitaja on vastuussa toimistaan konkurssivelalliselle.

Pesänhoitajalla on myös velvollisuus periä konkurssivelallisen saatavat tämän puolesta, mutta pesänhoitaja ei saa tehdä sovittelemattomia tai toimittaa kiistaa välimiesmenettelyyn ilman niiden velkojien kirjallista suostumusta, joiden yhteenlasketut saatavat edustavat enemmistöä konkurssivelallisen veloista, eikä ilman tuomarin hyväksyntää.

Kuukauden kuluessa konkurssipäätöksestä pesänhoitaja laatii pesäluettelon konkurssivelallisen omaisuudesta.

Jokaisella velkojalla on oikeus nähdä pesäluettelo, ja velkojalla ja konkurssivelallisella on velvollisuus auttaa sen laatimisessa.

Pesäluettelo käsittää tarkan luettelon, jossa konkurssivelallisen koko omaisuus kuvataan ja arvostetaan.

Pesänhoitaja voi myydä omaisuutta vain tuomioistuimen luvalla, ja koko menettely on julkisen valvonnan alaisista. Pesänhoitajan konkurssivelallisen tai yhtiön puolesta myymästä omaisuudesta saadut tuotot luetteloidaan, ja kaikki tulot ja menot dokumentoidaan asianmukaisesti.

Tuomioistuin voi vaatia pesänhoitajaa, konkurssivelallista ja velkojia antamaan valahtoisesti kaikki tuomioistuimen tarpeellisiksi katsomat tiedot.

Velallisella (tässä tapauksessa konkurssiin asetettu henkilö tai yhtiö) on oikeus valvoa, että pesänhoitaja hoitaa konkurssivelallisen asiat oikein ja lain mukaisesti.

Velallisella on oikeus ilmoittaa tuomioistuimelle, jos pesänhoitaja ei suorita toimia tuomioistuimen päätöksen mukaisesti tai jos hänen asioitaan hoidetaan huonosti.

Konkurssivelallisen kirjanpidon ja asiakirjojen tulee olla aina tarkasteltavissa. Tämä tarkoittaa myös sitä, että velallisella on oikeus tietää tuomioistuimen nimittämän pesänhoitajan toimista ja tarkistaa ne.

Velallisella on myös oikeus säännölliseen elatusapuun, mikä tarkoittaa, että tuomioistuin sallii velallisen saada omasta omaisuudestaan varoja, jotka pesänhoitaja antaa velalliselle tämän ja hänen perheensä toimeentulotueksi. Elatusapu edellyttää, että konkurssivelallisen ei epäillä toimineen vilpillisesti.

5 Mitkä ovat kiittauksen edellytykset?

Maksukyvyyttömyys- ja uudelleenjärjestelymenettely (yritykset) / konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Maltan lain 459 luvun mukaan jonkin sopimuksen sulkeutuvaa nettoutusta koskeva säännös tai mikä tahansa muu säännös, joka koskee osapuolten keskinäisten saamisten kiittausta tai nettoutusta keskinäisissä luotoissa, veloissa tai liiketoimissa, on täytäntöönpanokelpoinen joko ennen konkurssia tai maksukyvyyttömyyttä tai sen jälkeen. Periaate koskee keskinäistä velkaa, luottoa tai liiketoimintaa, joka on syntynyt ennen yhden osapuolen konkurssia tai maksukyvyyttömyyttä. Säännöstä sovelletaan

a) sopimuspuoliin,

b) takaajiin ja henkilöihin, jotka antavat vakuuden jonkin sopimuspuolen puolesta,

c) selvittäjään, toimitusmieheen, pesänhoitajaan, valvojaan, erityisvalvojaan tai jommankumman sopimuspuolen muuhun vastaavaan toimihenkilöön, ja

d) sopimuspuolen velkojiin.

Edellä mainittua ei sovelleta, jos sulkeutuvaa nettoutusta koskeva sopimus on tehty silloin, kun toinen sopimuspuoli tiesi tai kun hänen olisi pitänyt tietää, että yrityksen maksukyvyyttömyyden perusteella on jätetty yrityksen purkamista ja selvittämistä koskeva hakemus tai että yritys on ryhtynyt sovellettavan lainsäädännön mukaisiin muodollisiin toimiin yrityksen purkamiseksi ja selvittämiseksi maksukyvyyttömyyden vuoksi.

Sitä ei sovelleta myöskään silloin, kun maksukyvyyden sopimuspuoli on henkilö (muu kuin elinkeinonharjoittaja) tai jokin muu yhtiö kuin yritys (avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö) ja toinen sopimuspuoli tiesi tai sen olisi pitänyt tietää maksukyvyyttömyyden sopimuspuolta koskevista tapahtumista, jotka ovat samantapaisia kuin edellisessä virkkeessä kerrotut tapahtumat.

Minkään muun sopimuspuolen konkurssi- tai maksukyvyttömyysilmoituksella ei saa kumota sopimuksessa olevaa hyväksyntää tai valtuutusta, joka liittyy sulkeutuvaa nettoutusta koskevien säännösten täytäntöönpanoon.

Lisäksi olipa kansallinen lainsäädäntö millainen tahansa, mikään ei saa rajoittaa tai viivästyttää kiittausta tai nettoutusta koskevan sopimuksen täytäntöönpanokelpoisten säännösten soveltamista, eikä minkään tuomioistuimen päätöksellä tai millään määräyksellä tai kiellolla tai vastaavalla tuomioistuimen tai jonkin muun tahon antamalla määräyksellä tai minkäänlaisella menettelyllä saa olla siihen mitään vaikutusta. Riippumatta siitä, mitä tässä kappaleessa sanotaan, mikään ei kuitenkaan saa estää sellaisen lain soveltamista, jonka mukaan nettoutus tai kiittaus tulee peräyttää kaikissa tapauksissa esimerkiksi petoksen tai muun vastaavan vuoksi. Nettoutusta tai kiittausta ei myöskään sallita, kun sopimuspuolten välisen sopimuksen säännöksessä mitätöidään nettoutus tai kiittaus petoksen tai vastaavan syyn vuoksi.

Laissa tarkennetaan, että sopimuspuolet voivat lain mukaan

sopia mistä tahansa järjestelmästä tai mekanismista, jonka ansiosta sopimuspuolet voisivat muuntaa muun kuin rahoituksellisen veloitteen vastaavanarvoiseksi rahalliseksi veloitteeksi ja arvostaa tällaisen veloitteen kiittausta tai nettoutusta varten;

sopia valuuttakurssista tai menetelmästä, jonka avulla määritetään kiittauksessa tai nettoutuksessa sovellettava valuuttakurssi silloin, kun kuitattavat tai nettoutettavat rahamäärät ovat eri valuutoissa, ja määritetään valuutta, jossa nettosumma maksetaan;

sopia, että kaikkia jonkin sopimuksen mukaisesti tehtyjä oikeustoimia tai muita liiketoimia, jotka tunnustetaan kukin erikseen tai osana jotain oikeus- tai liiketoimintatyyppiä tai luokkaa, kohdellaan yksittäisenä oikeus- tai liiketoimena sovellettaessa sopimuksen kiittaus- tai nettoutussäännöksiä ja että sopimuspuolet tai selvittäjät, toimitusmiehet, pesänhoitajat, valvojat ja erityisvalvojat tai muut sopimuspuolten puolesta toimivat toimihenkilöt ja tuomioistuimet kohtelevat kaikkia tällaisia oikeustoimia ja kauppoja yksittäisinä oikeutoimina tai kauppoina.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset)

Maltan lain 386 luvun 303 §:ssä säädetään, että yrityksen **kuuden kuukauden sisällä ennen sen purkamista** tekemät tai siihen kohdistuvat erioikeudet, kiinnitykset ja muut maksut, omaisuuden tai oikeuksien siirto tai muu luovuttaminen sekä omaisuuteen tai oikeuksiin liittyvä maksu, täytäntöönpano tai muu toimenpide ja kaikki yrityksen aiheuttamat veloitteet katsotaan velkojan suosimiseksi riippumatta siitä, onko oikeustoimi vastikkeeton tai vastikkeellinen, jos se on **alihintainen** tai jos **suosiminen on todettavissa**. Tällaisissa tapauksissa oikeustoimi (velkojan suosiminen) on mitätön.

Alihintaisuus määritellään seuraavasti:

a) yrityksen tekemä oikeustoimi on alihintainen, jos

i) yritys tekee lahjoituksen tai ryhtyy oikeustoimeen muuten sellaisilla ehdoilla, että yritys ei saa korvausta, tai

ii) yritys ryhtyy oikeustoimeen sellaisesta korvauksesta, jonka rahallinen arvo on huomattavasti pienempi kuin yrityksen tarjoaman vastasuorituksen rahallinen arvo;

velkojan suosiminen määritellään seuraavasti:

b) yritys suosii henkilöä, jos

i) henkilö on yksi yrityksen velkojista tai sen takaaja tai jonkin yrityksen velan tai muun sitoumuksen takaaja, ja

ii) yritys tekee tai sallii tehdä jotain, minkä seurauksena henkilö on yrityksen joutuessa maksukyvyttömyyden vuoksi selvitystilaan paremmassa asemassa kuin silloin kun tätä tekoa tai laiminlyöntiä ei olisi tapahtunut.

Edellä mainittua ei sovelleta, jos henkilö, jonka hyväksi transaktio tehdään tai tapahtui, pystyy todistamaan, että hän ei tiennyt eikä hänellä ollut syytä uskoa yrityksen joutuvan purettavaksi maksukyvyttömyyden vuoksi.

Jo mainittujen lisäksi ei ole muita sopimuksiin välittömästi vaikuttavia säännöksiä.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Missään tapauskohtaisessa sääöksessä ei käsitellä uudelleenjärjestelymenettelyjen vaikutusta sopimuksiin.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kauppalain ja tarkemmin sanottuna sen 485 §:n mukaan jokainen konkurssivelallisen toteuttama omaisuuden siirto tai sitoumus tai oikeusseuraannosta luopuminen vastikkeettomana tai vastikkeellisena saantona silloin, kun tarkoituksena on velkojen suosiminen, voidaan kumota.

Toisin kuin yhtiölaissa (Maltan lain 386 luvun 303 §), kauppalaisissa ei ilmoiteta aikarajaa kumoamiselle.

Jos edellä mainituissa tapauksissa voidaan todistaa, että konkurssivelallinen tiesi olosuhteiden olevan sellaiset, että konkurssipäätös voisi toteutua, tällaiset toimet voidaan kumota.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset)

Kun maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu (yritys selvitetään tuomioistuimen määräyksestä maksukyvyttömyyden vuoksi), yritystä tai sen omaisuutta koskevaa kannetta tai menettelyä ei saa käynnistää (**kanteen nostamiskielto**) muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla. Laissa ei määritellä, missä tapauksissa tuomioistuin sallii velkojan aloittaa tuomioistuinmenettelyn tai jatkaa sitä, mutta yleisesti ottaen periaatteena on, että maksukyvyttömyysmenettelyssä yrityksen varoja hoidetaan hallitusti ja kaikkien velkojien edun mukaisesti ja että yksittäisten velkojien ei pitäisi pystyä hankkimaan itselleen hyötyä aloittamalla menettelyn yritystä vastaan.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Kansallisessa lainsäädännössä säädetään muiden menettelyjen keskeyttämisestä uudelleenjärjestelymenettelyn (yrityssaneerauksen) ajaksi. Maltan lain 386 luvun 329B §:n 4 momentissa säädetään, että uudelleenjärjestelyhakemuksen (yrityssaneeraushakemus) jättämisen jälkeen, jos sitä ei hylätä, tai yrityssaneerauksen aikana

a) kaikkien käsiteltävänä olevien ja uusien selvityshakemusten käsittely keskeytetään;

b) päätöstä yrityksen purkamisesta ja selvittämisestä ei saa tehdä tai panna täytäntöön;

c) rahasaatavien ja kertyneiden korkojen periminen yritykseltä keskeytetään;

d) vuokrasopimuksen hallinnan aikana vuokranantaja tai muu vuokraa perivä henkilö ei saa käyttää oikeuttaan purkaa yritykselle vuokrattujen tilojen vuokrasopimus siksi, että yritys ei ole noudattanut tilojen vuokrasopimuksen ehtoja, muutoin kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla;

e) ei saa toteuttaa muita toimia yrityksen omaisuuteen kohdistuvien panttioikeuksien täytäntöönpanemiseksi tai osamaksusopimuksen perusteella yrityksen hallussa olevien hyödykkeiden ottamiseksi takaisin muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla;

f) yritystä tai yrityksen omaisuutta koskevaa siviiliprosessilaissa (16 luku) mainittua suojaamis- tai täytäntöönpanotoimenpidettä tai määräystä ei saa toteuttaa muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla; ja

g) yritystä tai sen omaisuutta koskevaa oikeudenkäyntiä ei saa aloittaa tai jatkaa muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Elinkeinonharjoittajaa tai yhtiötä vastaan aloitetussa konkurssimenettelyssä sen jälkeen, kun tuomioistuin on nimittänyt pesänhoitajan, 13 luvun 500 §:n mukaan kaikki konkurssivelallista ja hänen omaisuuttaan koskevat kanteet voidaan nostaa vain pesänhoitajaa/-hoitajia eikä enää konkurssivelallista tai konkurssiin asetettua yhtiötä vastaan.

Velkojalla on oikeus tietää, valvoa ja tarkistaa, miten pesänhoitaja hoitaa konkurssivelallisen asioita, ja kääntyy tuomioistuimen puoleen, jos pesänhoitaja loukkaa hänen oikeuksiaan.

Saneerauksessa tuomioistuimella on harkintavalta antaa väliaikainen määräys, jolla konkurssivelallista tai konkurssiin asetettua yhtiötä koskevalle saneeraukselle saadaan lisäaikaa.

Toisin kuin yrityssaneerauksessa, velkojat voivat yhä nostaa kanteita konkurssiin asetettua elinkeinonharjoittajaa tai yhtiötä edustavaa pesänhoitajaa vastaan.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Kun maksukyvttömyysmenettely on aloitettu (yritys selvitetään tuomioistuimen määräyksestä maksukyvttömyyden vuoksi), yritystä tai sen omaisuutta koskevaa kannetta tai menettelyä ei saa **jatkaa (keskeytys)** muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla. Laissa ei määritellä, missä tapauksissa tuomioistuin sallisi velkojan aloittaa tuomioistuinmenettelyn tai jatkaa sitä, mutta yleisesti ottaen periaatteena on, että maksukyvttömyysmenettelyssä yrityksen varoja hoidetaan hallitusti ja kaikkien velkojien edun mukaisesti ja että yksittäisten velkojien ei pitäisi pystyä hankkimaan itselleen hyötyä aloittamalla menettelyn yritystä vastaan.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Kansallisessa lainsäädännössä säädetään muiden menettelyjen keskeyttämisestä uudelleenjärjestelymenettelyn (yrityssaneerauksen) ajaksi. Maltan lain 386 luvun 329B §:n 4 momentissa säädetään, että uudelleenjärjestelyhakemuksen (yrityssaneeraushakemus) jättämisen jälkeen, jos sitä ei hylätä, tai yrityssaneerauksen aikana

- kaikkien käsiteltävänä olevien ja uusien selvityshakemusten käsittely keskeytetään;
- päätöstä yrityksen purkamisesta ja selvittämisestä ei saa tehdä tai panna täytäntöön;
- rahasaatavien ja kertyneiden korkojen periminen yritykseltä keskeytetään;
- vuokrasopimuksen hallinnan aikana vuokranantaja tai muu vuokraa perivä henkilö ei saa käyttää oikeuttaan purkaa yritykselle vuokrattujen tilojen vuokrasopimus siksi, että yritys ei ole noudattanut tilojen vuokrasopimuksen ehtoja, muutoin kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla;
- ei saa toteuttaa muita toimia yrityksen omaisuuteen kohdistuvien panttioikeuksien täytäntöönpanemiseksi tai osamaksusopimuksen perusteella yrityksen hallussa olevien hyödykkeiden ottamiseksi takaisin muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla;
- yritystä tai yrityksen omaisuutta koskevaa siviiliprosessilaissa (16 luku) mainittua suojaamis- tai täytäntöönpanotoimenpidettä tai määräystä ei saa toteuttaa muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla; ja
- yritystä tai sen omaisuutta koskevaa oikeudenkäyntiä ei saa aloittaa tai jatkaa muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kauppalaisissa ei säädetä menettelyjen keskeyttämisestä. Silti pesänhoitajan on mahdollista pyytää, että tuomioistuimeen jätetyn menettelyjen keskeyttämistä koskevan hakemuksen käsittelee sama tuomari, joka johtaa konkurssimenettelyä, jotta tuomari voisi järjestää ja käsitellä konkurssia koskevat asiat turvaten konkurssivelallisen oikeudet ja velvollisuudet ja varmistaen, että velkojan hakemus ja siinä esitetyt velkojan oikeuksia koskevat vaatimukset tutkitaan ja niistä annetaan päätös.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Velkojat voivat puuttua maksukyvttömyysmenettelyyn, jos he pystyvät osoittamaan, että niillä on asiassa oikeudellinen etu, jolloin ne voivat esittää huomautuksia tuomioistuimessa käsiteltävässä menettelyssä.

Selvittäjä tiedottaa velkojille käsitellyn etenemisestä ja järjestää kokouksia, joissa myös velkojat voivat esittää näkemyksensä.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Maltan lain 329B luvun 329B §:ssä nimenomaan säädetään, että sekä tuomioistuin että erityisvalvoja toimivat muun muassa velkojien edun mukaisesti. Erityisvalvojan tehtävänä on myös kutsua koolle velkojainkokous, joista ensimmäinen järjestetään viimeistään kuukauden kuluttua erityisvalvojan nimittämisestä.

Kokousten aikana erityisvalvoja nimittää velkojien ja osakkaiden yhteisen toimikunnan. Tämä antaa neuvoja ja apua, joita erityisvalvoja saattaa tarvita yrityksen asioiden, liiketoiminnan ja omaisuuden hoitamisessa ja yrityksen toiminnan kannattavuuden ja jatkuvuuden palauttamisessa.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Velkojat voivat puuttua konkurssimenettelyihin ja osallistua niihin, jos he pystyvät osoittamaan, että heillä on asiassa oikeudellinen etu, jolloin he voivat esittää huomautuksia tuomioistuimessa käsiteltävässä menettelyssä.

Pesänhoitaja tiedottaa velkojille käsitellyn etenemisestä ja järjestää kokouksia, joissa myös velkojat voivat esittää näkemyksensä.

Velkojilla on äänioikeus, ja maksujärjestelyehdotuksen lopullinen hyväksyminen edellyttää suostumuksen saamista velkojilta, joiden yhteenlasketut saatavat edustavat kolmea neljännestä veloista ja jotka ovat pystyneet perustelevaan vaatimuksensa.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Selvittäjä voi myydä yrityksen omaisuuden parhaan tarjouksen tekeväälle taholle.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Erityisvalvoja voi luovuttaa yrityksen omaisuutta vain tuomioistuimen nimenomaisella luvalla tai siten kuin myöhemmin hyväksyttävässä saneeraussuunnitelmassa ehdotetaan tuomioistuimen tekemin muutoksien tai ilman niitä. Tuomioistuin joka tapauksessa määrää tai hyväksyy yrityksen varojen luovutusmenetelmän.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Konkurssimenettelyssä pesänhoitaja luovuttaa yrityksen omaisuuden parhaan tarjouksen tekeväälle taholle. Luovutukselle on saatava tuomioistuimen lupa.

Yhtiön tai konkurssivelallisen saneerauksessa (13 luku, 498 §) pesänhoitaja noudattaa saneeraussuunnitelmaa, mutta tuomarilla on laaja harkintavalta antaa määräyksiä, joiden hän katsoo olevan parhaiten konkurssivelallisen ja velkojien edun mukaisia.

Velkoja voi kuitenkin vastustaa tuomarin määräyksiä, jos velkoja perustellusti osoittaa, että ne eivät ole velkojien edun mukaisia.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

- Maksukyvyyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen ja sitä ennen syntyneitä saatavia kohdellaan samalla tavalla. Jos varat eivät riitä sitoumusten maksamiseen, tuomioistuin voi maksukyvyyttömyysmenettelyssä kuitenkin määrätä maksamaan pesän varoista purkamisesta ja selvityksestä aiheutuneet kustannukset, maksut ja kulut parhaaksi katsomassaan järjestyksessä. Tuomioistuimen tulee tällöin ottaa huomioon seuraava yleinen tärkeysjärjestys:
- yrityksen omaisuuden säilyttämisestä, realisoinnista tai perimisestä konkurssitoimitsijalle tai selvittäjälle aiheutuneet perustellut kulut;
 - konkurssitoimitsijalle aiheutuneet tai hänen luvullaan syntyneet muut kulut ja maksut, mukaan lukien yrityksen liiketoiminnasta aiheutuneet kulut ja maksut;
 - mahdollinen väliaikaisen hoitajan palkkio;
 - hakijan kustannukset ja kaikkien hakemuksessa mainittujen henkilöiden kustannukset, jotka tuomioistuin on hyväksynyt;
 - mahdollinen erityisen asainhoitajan palkkio;
 - maksut henkilöille, jotka on palkattu tai valtuutettu avustamaan selvitystilataseen tai tilinpäätöksen tekemisessä;
 - tuomioistuimen määräyksestä maksettava määräraha, jolla katetaan selvitystilataseen toimittamisvelvollisuudesta vapauttamista tai selvitystilataseen toimittamisajan pidentämistä koskevasta hakemuksesta aiheutuvat kustannukset;
 - kaikki tarvittavat maksut, jotka selvittäjälle aiheutuvat hänen työssään, mukaan lukien selvitystilatoimikunnan jäsenille tai heidän edustajilleen aiheutuvat kulut, jotka selvittäjä on hyväksynyt;
 - kaikkien sellaisten henkilöiden palkkiot, jotka selvittäjä on palkannut tarjoamaan palveluja yritykselle, kuten 386 luvun säännöksissä edellytetään tai sallitaan;
 - konkurssitoimitsijan ja selvittäjän palkkiot.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

–

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Konkurssimenettelyn alkamisen jälkeen ja sitä ennen syntyneitä saatavia kohdellaan samalla tavalla. Jos varat eivät riitä sitoumusten maksamiseen, tuomioistuin voi konkurssimenettelyssä määrätä maksamaan pesän varoista purkamisesta ja selvityksestä aiheutuneet kustannukset, maksut ja kulut parhaaksi katsomassaan järjestyksessä. Tuomioistuimen tulee tällöin ottaa huomioon seuraava yleinen tärkeysjärjestys:

- yrityksen omaisuuden säilyttämisestä, realisoinnista tai perimisestä pesänhoitajalle aiheutuneet perustellut kulut;
- pesänhoitajalle aiheutuneet tai hänen luvullaan syntyneet muut kulut ja maksut, mukaan lukien yrityksen liiketoiminnasta aiheutuneet kulut ja maksut;
- mahdollinen pesänhoitajan palkkio;
- hakijan kustannukset ja kaikkien hakemuksessa mainittujen henkilöiden kustannukset, jotka tuomioistuin on hyväksynyt;
- mahdollinen erityisen asainhoitajan ja kirjaajan palkkio;
- maksut henkilöille, jotka on palkattu tai valtuutettu avustamaan selvitystilataseen tai tilinpäätöksen tekemisessä;
- tuomioistuimen määräyksestä maksettava määräraha, jolla katetaan selvitystilataseen toimittamisvelvollisuudesta vapauttamista tai selvitystilataseen toimittamisajan pidentämistä koskevasta hakemuksesta aiheutuvat kustannukset;
- kaikki tarvittavat maksut, jotka pesänhoitajalle aiheutuvat hänen työssään, mukaan lukien mahdolliset toimikunnan jäsenille tai heidän edustajilleen aiheutuvat kulut, jotka pesänhoitaja on hyväksynyt;

Kun nämä on maksettu, vakuusvelkojille maksetaan heidän saatavansa kirjaamispäivän mukaisessa järjestyksessä, ja heidän jälkeensä maksetaan muille velkojille heidän kirjaamispäivänsä mukaisessa järjestyksessä. Jos varoja ei ole riittävästi viime mainittujen (vakuudettomien velkojien) saatavien maksamiseen, ne ovat etuoikeusasemaltaan tasavertaisia.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Maksukyvyyttömyysmenettely (yritykset)

Selvittäjä päättää saatavien hyväksymisestä. Saatavien esittämistapaan ei sovelleta mitään erityisiä sääntöjä. On syytä huomauttaa, että silloin, kun selvittäjäksi on nimetty konkurssitoimitsija, saatavien yhteydessä käytetään seuraavaa lomaketta:

KONKURSSITOIMITSIJA

c/o MFSA (Maltan rahoituspalveluviranomainen)

Notabile Road

Attard, BKR3000

Puretun yrityksen tiedot	
1	Nimi ja rekisteröintinumero
2	Purkamisen voimaantulopäivä
Velkojan tiedot	
3	Etu- ja sukunimi, rekisteröintinumero
4	Osoite
5	Sähköpostiosoite
6	Puhelin/matkapuhelin
Velan tiedot	
7	Saatavat kokonaisuudessaan mukaan lukien purkamispäivään mennessä erääntynyt pääomittamaton korko
8	Pääomittamaton korko kokonaisuudessaan purkamispäivänä
9	Kuvaus velan alkuperästä ja asiaan liittyvistä päivämääristä
	(liitä tarvittaessa lisää sivuja)
10	Tiedot asiakirjoista ja/tai muista saatavia tukevista todisteista (liitä mukaan oikeaksi todistetut jäljennökset ja numerot asiakirjat peräkkäisessä järjestyksessä).
	(liitä tarvittaessa lisää sivuja)
Vakuuden yksityiskohdat (tarvittaessa)	
11	Kuvaus annetun/saadun vakuuden tyypistä
	(liitä tarvittaessa lisää sivuja)
12	Vakuuden antamis-/saamispäivä

13	Vakuuden kattaman velan määrä	
Velkojan vakuutus		
14	Minä, allekirjoittanut, vakuutan, että tässä lomakkeessa parhaan tietoni mukaan antamani tiedot ovat totta, oikein ja täydelliset:	
	Velkojan allekirjoitus	Etu- ja sukunimi suuraakkosilla
		Henkilökortin numero
15	Jos allekirjoittanut edustaa oikeushenkilöä, annetaan seuraavat tiedot: _____ nimissä ja lukuun rekisterinro _____, toimien _____ tehtävässä.	

Maltan lain 386 luvun 255 §:ssä säädetään aikavälistä, jonka puitteissa tällaisia saatavia voi vaatia, ja siinä tuomioistuimelle annetaan valta asettaa aika tai ajat, joiden kuluessa velkojen tulee todistaa velkansa tai saatavansa. Velkojat eivät voi saada jako-osuutta ennen velkojen todistamista.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Saatavien ilmoittamisesta, todistamisesta ja hyväksymisestä uudelleenjärjestelymenettelyssä ei ole erityissäännöksiä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Maksukyvyyttömyysmenettely (yritykset)

On syytä panna merkille, että Maltan laissa ei ole maksukyvyyttömyyden osalta nimenomaista velkoihin sovellettavaa järjestystä, sillä siitä ei säädetä missään tietystä vaan useissa eri säädöksissä. Maksunsaantijärjestystä koskeva lainsäädäntö on seuraava:

Maltan lain 386 luvun 302 §:ssä säädetään, että kun selvitetään yritystä, jonka varat eivät riitä sitoumusten maksamiseen, vakuusvelkojen ja vakuudettomien velkojen oikeuksiin ja heidän velkojensa etusijaan ja maksunsaantijärjestykseen sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa lakia.

Maltan lain 13 luvun 535 §:ssä säädetään myös, että velkojat, joilla on pantteja, erioikeuksia tai kiinnityksiä, asetetaan etuoikeusjärjestykseen kulloinkin voimassa olevan lain perusteella.

Sekä 13 luvun 535 §:ssä että 386 luvun 302 §:ssä säädetään, että velat asetetaan etuoikeusjärjestykseen kulloinkin voimassa olevan lain perusteella. Tasavertaista etuoikeusasemaa koskevasta periaatteesta säädetään Maltan laissa välillisesti siviililain 16 luvun 1996 §:ssä, jonka mukaan etuoikeusaseman oikeudellisia perusteita ovat erioikeudet, kiinnitykset ja omaisuuden erottelusta syntyvä etu. Siinä säädetään myös, että velkoja voi huonontaa etuoikeusasemaansa sekä lykätä, luovuttaa tai muuten muuttaa sen hetkisiä tai tulevia oikeuksiaan, jotka koskevat maksuja, täytäntöönpanoa ja etuoikeusjärjestystä, ja muita samankaltaisia nykyisiä tai tulevia oikeuksia toisen henkilön hyväksi. Etuoikeusaseman huonontaminen ja oikeuksien lykkääminen, niistä luopuminen, niiden muuttaminen ja vastaavat toimet voidaan suorittaa toisen henkilön kanssa tehtävällä sopimuksella tai toiselle henkilöllä annettavalla yksipuolisella vakuutuksella. Tämä henkilö voi olla esimerkiksi toinen velkoja, ja henkilö voi olla jo määritetty tai olla vielä määrittämättä sopimuksen tehoketkellä tai vakuutuksen antohetkellä.

Näin ollen etuoikeusjärjestystä koskevat erot johtuvat sopimuksesta. Jos siis erioikeuksia, kiinnityksiä tai omaisuuden erottelusta syntyvää etua ei ole, velkojilla on sama etuoikeusasema.

Edellä mainitun perusteella tulisi tarkastella lakeja, joissa tietynlaiset saatavat asetetaan etusijalle. Niitä ovat arvonlisäverolaki (406 luku), työllisyys- ja työmarkkinalaki (452 luku) ja sosiaaliturvalaki (318 luku).

Arvonlisäverolain 62 §:ssä säädetään, että

”verohallinnolla on erityinen etuoikeus henkilön liiketoiminnan varoihin tämän lain nojalla henkilön maksettavaksi tulevan veron osalta, ja riippumatta siitä, mitä muissa laeissa sanotaan, mainittu vero tulee maksaa ennen velkoja, joita koskee joku muu etuoikeus, lukuun ottamatta velkoja, joita koskee yleinen etuoikeus, ja siviililain 2009 §:n a tai b momentissa mainittuja velkoja.”

Työllisyys- ja työmarkkinalain 20 §:ssä säädetään, että

”muiden lakien säännöksistä huolimatta työntekijän saatava, joka koskee työnantajan maksettavaksi kuuluvaa enintään kolmen kuukauden sen hetkistä palkkaa sekä työntekijälle kuuluvaa lomakorvausta ja työntekijälle maksettavia korvauksia työsuhteen päättyessä tai irtisanomisen yhteydessä, muodostaa etuoikeutetun saatavan, joka tulee maksaa työnantajan varoista ennen muita etuoikeutettuja saatavia tai panttisaatavia. Etuoikeutetun saatavan enimmäismäärä ei kuitenkaan saa missään tapauksessa ylittää määrää, joka saamisen syntymähetkellä vastaa kuuden kuukauden kansallista vähimmäispalkkaa.”

Sosiaaliturvalain 116 §:n 3 momentissa säädetään, että

”muiden lakien säännöksistä huolimatta [asianomaisen viraston] minkä tahansa suuruinen saatava, joka maksetaan tämän pykälän mukaisesti ensimmäisen tai toisen luokan maksuna, muodostaa etuoikeutetun saatavan. Ensimmäisen luokan maksun tapauksessa se maksetaan työnantajan varoista, ja sillä on sama etuoikeusasema kuin työntekijän palkalla, ja toisen luokan maksun tapauksessa se maksetaan kyseisen liikkeenharjoittajan tai ammatinharjoittajan varoista, ja se tulee maksaa ennen muita etuoikeutettuja tai panttisaatavia (palkkoja lukuun ottamatta).”

Lisäksi siviililain 2088–2095 §:ssä käsitellään etuoikeuksien järjestystä. Niissä todetaan muun muassa, että velat tulee maksaa niiden kirjaamisjärjestyksessä. Samana päivänä kirjatut kiinnitykset olisivat siis tasavertaisia.

Jos varat eivät riitä sitoumusten maksamiseen, tuomioistuin voi maksukyvyyttömyysmenettelyssä määrätä (ja useimmiten määrää) maksamaan pesän varoista purkamisesta ja selvityksestä aiheutuneet kustannukset, maksut ja kulut parhaaksi katsomassaan järjestyksessä. Tuomioistuimen tulee tällöin ottaa huomioon seuraava yleinen tärkeysjärjestys:

- yrityksen omaisuuden säilyttämisestä, realisoinnista tai perimisestä konkurssitoimitsijalle tai selvittäjälle aiheutuneet perustellut kulut;
- konkurssitoimitsijalle aiheutuneet tai hänen luvallaan syntyneet muut kulut ja maksut, mukaan lukien yrityksen liiketoiminnasta aiheutuneet kulut ja maksut;
- mahdollinen väliaikaisen hoitajan palkkio;
- hakijan kustannukset ja kaikkien hakemuksessa mainittujen henkilöiden kustannukset, jotka tuomioistuin on hyväksynyt;
- mahdollinen erityisen asainhoitajan palkkio;
- maksut henkilöille, jotka on palkattu tai valtuutettu avustamaan selvitystilataseen tai tilinpäätöksen tekemisessä;
- tuomioistuimen määräyksestä maksettava määräraha, jolla katetaan selvitystilataseen toimittamisvelvollisuudesta vapauttamista tai selvitystilataseen toimittamisajan pidentämistä koskevasta hakemuksesta aiheutuvat kustannukset;
- kaikki tarvittavat maksut, jotka selvittäjälle aiheutuvat hänen työssään, mukaan lukien selvitystilatoimikunnan jäsenille tai heidän edustajilleen aiheutuvat kulut, jotka selvittäjä on hyväksynyt;
- kaikkien sellaisten henkilöiden palkkiot, jotka selvittäjä on palkannut tarjoamaan palveluja yritykselle, kuten 386 luvun säännöksissä edellytetään tai sallitaan;
- konkurssitoimitsijan ja selvittäjän palkkiot.

Maksukyvyyttömyysmenettelyn aikana selvittäjä laatii velkoihin sovellettavan etuoikeusjärjestyksen ja jakoluettelon sisältävän selonteon, joka esitetään tuomioistuimelle. Jos velkojat ovat selonteon sisällöstä eri mieltä, he voivat esittää huomautuksia, ja tuomioistuin voi määrätä oikaisun. Lopuksi tuomioistuin hyväksyy etuoikeusjärjestyksen ja jakoluettelon ja määrää selvittäjän maksamaan velkojen saatavat.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrittysaneeraus)

–

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Omaisuuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen sovelletaan pääasiassa kauppalaain 531 §:ää sekä siviililain alaisia lakeja. Laeissa velkoihin sovellettavassa järjestyksessä erotetaan toisistaan velkojat, joilla on lain mukainen erioikeus, ja velkojat, joilla on kiinnitysvakuus. Nämä ovat etuoikeutettuja velkojia, joiden etuoikeus on peräisin joko lain säännöksistä tai julkiseen rekisteriin merkitystä asiakirjasta sen päivän mukaan, jona rekisteröinti suoritettiin, ja joista säädetään myös kauppalaain 535 §:ssä.

Tämän jälkeen tavalliset velkojat (jotka eivät ole rekisteröityjä velkojia) järjestetään etuoikeusasemaltaan tasavertaisina saataviensa mukaan.

Kun henkilö on asetettu konkurssiin, kymmenen päivän kuluttua pidetään kokous, jossa saatavat tutkitaan tuomarin, rekisteriviranomaisen, pesänhoitajan, konkurssivelallisen ja velkojien läsnä ollessa ja laaditaan pesäluettelo.

Konkurssivelallista kuullaan kokouksessa, ja hän ehdottaa velkajärjestelysopimusta koskevia ehtoja. Kokouksessa keskustellaan siitä, voidaanko esillä olevassa tapauksessa käyttää velkajärjestelyä, jonka on määrä koskea kaikkia velkojia (niitä, jotka eivät ole rekisteröityneitä velkojia erioikeuden, kiinnityksen tai pantin perusteella) ja joka velkojilla on mahdollisuus riitauttaa myös yksittäin kahdeksan päivän kuluessa.

Myös toista kokousta johtaa tuomari. Jotta velkajärjestelysopimus voitaisiin hyväksyä, velkojien, joiden saatavat edustavat kolmea neljänestä konkurssivelallisen maksettavaksi tulevasta määrästä, on kannatettava ehdotusta.

Tämän jälkeen ja kaikki velat sisältävän pesäluettelon tultua vahvistetuksi pidetään uusi kokous, jota tuomari johtaa. Kokouksesta on ilmoitettava asianmukaisesti laissa säädettyllä tavalla.

Tässä kokouksessa kukin velkoja esittää vaatimuksensa, ja jos pesänhoitaja riitauttaa vaatimuksen, velkojan täytyy todistaa vaatimuksensa oikeutus pesänhoitajalle ja anteeksiantoon osallistuville velkojille.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset)

Kun maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä on muuttanut rahaksi yrityksen koko omaisuuden tai kaiken, minkä selvittäjän mukaan voi muuttaa rahaksi ilman, että maksukyvyttömyyttä pitkitetään tarpeettomasti, ja suorittanut velkojille mahdolliset lopulliset jako-osuudet, tarkistanut osakkaiden keskinäisiä oikeuksia, maksanut osakkaille mahdollisen lopullisen jäännöksen ja teettänyt tilinpäätöksen pesän kuluista noudattaen 386 luvun vaatimuksia ja mahdollisia muita vastaavia vaatimuksia, tuomioistuin vapauttaa selvittäjän tehtävästään tarkasteltuaan selvittäjän selontekoa ja velkojien, osakkaiden ja asiaan osallisten henkilöiden mahdollisia huomautuksia.

Tämän jälkeen tuomioistuin määrää yrityksen nimen poistettavaksi rekisteristä määräyksen antamispäivänä. Määräyksestä ilmoitetaan kaupparekisteriin, ja rekisteriviranomainen poistaa nimen.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrittysaneeraus)

Yhtiölain 329B §:n 12 momentissa on erilaisia saneerausmenettelyn päättämiseen liittyviä skenaarioita:

a) Jos erityisvalvoja toteaa yrittysaneerausmenettelyn aikana velkojien ja osakkaiden yhteistä toimikuntaa kuultuaan, että yrityksen ei enää kannata jatkaa yrittysaneerausmenettelyä, erityisvalvoja jättää heti tuomioistuimeen yrittysaneerausmenettelyn päättämistä koskevan hakemuksen, joka sisältää erityisvalvojan yksityiskohtaiset ja kattavat perustelut, ja tuomioistuin määrää yrityksen asetettavaksi selvitystilaan. Selvitystilassa sovelletaan 386 luvussa säädettyä maksukyvyttömyysmenettelyyn liittyvää menettelyä.

b) Jos erityisvalvoja toteaa yrittysaneerausmenettelyn aikana velkojien ja osakkaiden yhteistä toimikuntaa kuultuaan, että yrityksen tilanne on kohentunut siinä määrin, että se pystyy maksamaan velkansa, erityisvalvoja jättää tuomioistuimeen yrittysaneerausmenettelyn päättämistä koskevan hakemuksen, joka sisältää erityisvalvojan yksityiskohtaiset ja kattavat perustelut. Jos tuomioistuin hyväksyy hakemuksen, se antaa tarpeelliseksi katsomansa asiaan sovellettavat määräykset ja ehdot.

Tällöin yritys jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä. Oikeudenkäyntejä koskeva keskeytys päättyy heti, kun tuomioistuin on hyväksynyt edellä mainitun hakemuksen.

c) Jos yrityksen johtajisto tai osakkaat ylimääräisessä yhtiökokouksessa ovat jossakin yrittysaneerausmenettelyn vaiheessa vakuuttuneita yrityksen tilanteen kohentuneen siinä määrin, että se pystyy maksamaan velkansa, he voivat jättää tuomioistuimeen hakemuksen, jonka liitteenä ovat heidän näkemyksensä vahvistavat tausta-asiakirjat ja tiedot ja jossa he pyytävät tuomioistuinta määräämään, että yrittysaneerausmenettely päätetään; tuomioistuin kuitenkin päättää hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä vasta erityisvalvojaa kuultuaan. Jos tuomioistuin hyväksyy hakemuksen, se antaa tarpeelliseksi katsomansa asiaan sovellettavat määräykset ja ehdot.

Samoin kuin edellisessä tapauksessa, yritys jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä. Oikeudenkäyntejä koskeva keskeytys päättyy heti, kun tuomioistuin on hyväksynyt edellä mainitun hakemuksen.

d) Tehtävänsä päätteeksi erityisvalvoja toimittaa tuomioistuimeen kirjallisen loppuselontekonsa, joka sisältää erityisvalvojan yksityiskohtaisen ja kattavan lausunnon ja perusteet sille, onko yrityksellä kokonaan tai osin perustellut mahdollisuudet jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä ja maksaa velkansa vastaisuudessa säännöllisesti.

Jos yrityksellä on erityisvalvojan loppuselonteon mukaan perustellut mahdollisuudet jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä kokonaan tai osin, erityisvalvojan tulee liittää selontekoonsa myös tarkka ja yksityiskohtainen saneeraussuunnitelma, joka sisältää ehdotukset siitä, miten yritys voi jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä, sekä saneerauksen toteuttamista koskevat selitykset, mukaan lukien rahoitusvaroja, työsuhteiden jatkamista ja yrityksen tulevaa johtoa koskevia ehdotuksia. Saneeraussuunnitelmassa tulee myös selittää, miten velkojille maksetaan heidän saatavansa kokonaan tai osin, onko kaikkien velkojien kanssa päästy sovitteluratkaisuun vai ehdotetaanko, että tuomioistuin hyväksyy sovitteluratkaisun, jota kaikki velkojat eivät ole hyväksyneet.

Loppuselonteon ja saneeraussuunnitelman saatuaan tuomioistuin voi pyytää tarpeelliseksi katsomansa selitykset ja selvennykset, jotka tulee toimittaa tuomioistuimen määräyksen mukaisesti joko suullisesti tai kirjallisesti. Tämän jälkeen tuomioistuin joko hylkää ehdotetun saneeraussuunnitelman tai hyväksyy sen kokonaan tai osin ja mahdollisesti pyytää tekemään siihen muutoksia. Kun tuomioistuin on hyväksynyt erityisvalvojan toimittaman saneeraussuunnitelman määräämiensä muutosten kanssa tai ilman, saneeraussuunnitelma tulee voimaan ja sitoo kaikkia asianosaisia kaikissa lain tarkoituksissa. Oikeudenkäyntejä koskeva keskeytys päättyy heti, kun tuomioistuin on hyväksynyt saneeraussuunnitelman.

e) Jos tuomioistuin määrää, että yrittysaneerausmenettely päätetään, koska yrityksellä ei ole perustelluja mahdollisuuksia jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä eikä se pysty vastaisuudessa maksamaan velkojaan säännöllisesti, tuomioistuin määrää yrityksen asetettavaksi selvitystilaan.

Selvitystilassa sovelletaan 386 luvussa säädettyä maksukyvyttömyysmenettelyyn liittyvää menettelyä.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kun konkurssimenettelyn pesänhoitaja on muuttanut rahaksi yrityksen koko omaisuuden tai kaiken, minkä pesänhoitajan mukaan voi muuttaa rahaksi ilman, että konkurssia pitkitetään tarpeettomasti, ja suorittanut velkojille mahdolliset lopulliset jako-osuudet, tarkistanut osakkaiden keskinäisiä oikeuksia, maksanut osakkaille mahdollisen lopullisen jäännöksen ja teettänyt tilinpäätöksen pesän kuluista noudattaen 13 luvun vaatimuksia ja mahdollisia muita vastaavia

vaatimuksia, tuomioistuin vapauttaa pesänhoitajan tehtävästään tarkasteltuaan selontekoa ja velkojien, osakkaiden tai asiaan osallisten mahdollisia huomautuksia.

Tämän jälkeen tuomioistuin määrää yhtiön nimen poistettavaksi rekisteristä määräyksen antamispäivänä. Määräyksestä ilmoitetaan kaupparekisteriin, ja rekisteriviranomainen poistaa nimen.

Edellä mainittua sovelletaan luonnollisesti yhtiöihin.

Kun elinkeinonharjoittaja puolestaan on asetettu konkurssiin ja varat on jaettu, konkurssivelallinen voi anoa rekisteriviranomaiselta pääsyä tuomarin kuultavaksi. Tällöin tuomioistuin kutsuu paikalle myös konkurssissa asianosaisina olevat velkojat ja pesänhoitajan sen todentamiseksi, voiko elinkeinonharjoittaja jatkaa liiketoimintaa.

Jos elinkeinonharjoittaja ei ole toiminut vilpillisesti eikä aiheuttanut tahallisesti vahinkoa, hän voi jatkaa liiketoimintaansa. Tämä tarkoittaa sitä, että konkurssivelallinen ei vastaa veloista, joiden maksamista häneltä olisi voitu vaatia milloin tahansa ennen konkurssiin asettamista, eikä myöskään hänen konkurssiin asettamisen jälkeen hankkimaansa omaisuutta voida käyttää kyseisten velkojen maksuun.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Maltan lain 386 luvun 315 §:n 1 momentin mukaan velkoja voi vaatia korvausta kaikilta asianosaisilta, joiden katsotaan harjoittaneen yrityksessä liiketoimintaa aikomuksenaan toimia petoksellisesti yrityksen velkojia tai jonkun muun henkilön velkojia kohtaan tai toimia muuten vilpillisesti. Tällaisissa tapauksissa tuomioistuin voi hakemuksen saatuaan päättää, että kaikki henkilöt, jotka tietoisesti osallistuivat liiketoimintaan edellä mainitulla tavalla, ovat tuomioistuimen määräyksen mukaisesti henkilökohtaisesti vastuussa yrityksen kaikista tai joistakin veloista tai muista vaateista ilman minkäänlaista vastuun rajoittamista.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Velkojien oikeuksista maksukyvttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen ei ole erityissäännöksiä.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kun konkurssi on päättynyt, riippumatta siitä, onko kyseessä yhtiö vai elinkeinonharjoittaja, velkojan oikeudet lakkaavat, ellei velkoja pysty todistamaan, että elinkeinonharjoittaja tai yhtiö on aiheuttanut tahallisesti vahinkoa velkojille tai toiminut vilpillisesti näitä kohtaan.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Tuomioistuin määrää, vastaako kustannuksista maksukyvttömyyshakemuksen jättänyt henkilö vai menettelyn kohteena oleva yritys.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Uudelleenjärjestelymenettelyssä (yrityssaneeraus) kustannuksista vastaa yritys.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kustannuksista vastaa hakemuksen jättänyt henkilö tai konkurssivelallinen.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Maltan lain 386 luvun 303 §:ssä säädetään, että yrityksen **kuuden kuukauden sisällä ennen sen purkamista** tekemät tai siihen kohdistuvat erioikeudet, kiinnitykset ja muut maksut, omaisuuden tai oikeuksien siirto tai muu luovuttaminen sekä omaisuuteen tai oikeuksiin liittyvä maksu, täytäntöönpano tai muu toimenpide ja kaikki yrityksen tekemät sitoumukset katsotaan velkojan suosimiseksi riippumatta siitä, onko oikeustoimi vastikkeeton tai vastikkeellinen, jos se on **alhintainen** tai jos **suosiminen on todettavissa**. Tällaisissa tapauksissa oikeustoimi (velkojan suosiminen) on mitätön.

Alhintaisuus määritellään seuraavasti:

a) yritys ryhtyy oikeustoimeen alihinnalla, jos

i) yritys tekee lahjoituksen tai ryhtyy oikeustoimeen muuten sellaisilla ehdoilla, että yritys ei saa korvausta, tai

ii) yritys ryhtyy oikeustoimeen sellaisesta korvauksesta, jonka rahallinen arvo on huomattavasti pienempi kuin yrityksen tarjoaman vastasuorituksen rahallinen arvo;

velkojan suosiminen määritellään seuraavasti:

b) yritys suosii henkilöä, jos

i) henkilö on yksi yrityksen velkojista tai sen takaaja tai jonkin yrityksen velan tai muun sitoumuksen takaaja, ja

ii) yritys tekee tai sallii tehdä jotain, minkä seurauksena henkilö on yrityksen joutuessa maksukyvttömyyden vuoksi selvitystilaan paremmassa asemassa kuin silloin kun tätä tekoa tai laiminlyöntiä ei olisi tapahtunut.

Edellä mainittua ei sovelleta, jos henkilö, jonka hyväksi oikeustoimi tehdään tai tapahtui, pystyy todistamaan, että hän ei tiennyt eikä hänellä ollut syytä uskoa yrityksen joutuvan purettavaksi maksukyvttömyyden vuoksi.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyydestä, pätemättömyydestä tai peräyttämisestä uudelleenjärjestelymenettelyssä (yrityssaneeraus) ei ole erityissäännöksiä.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyydestä, pätemättömyydestä tai peräyttämisestä konkurssi- tai saneerausmenettelyssä ei ole erityissäännöksiä.

Päivitetty viimeksi: 15/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenntaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [en](#).

Maksukyvttömyys/konkurssi - Itävalta

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Itävallan maksukyvttömyyslakia sovelletaan muihinkin kuin yrittäjiin. Maksukyvttömyys on osa yksityisoikeudellista oikeuskelpoisuutta: jokainen, jolla voi olla oikeuksia ja velvollisuuksia, voi myös olla maksukyvttön. Maksukyvttömyys ei riipu oikeustoimikelpoisuudesta. Sen vuoksi jokainen luonnollinen henkilö

(myös lapsi) voi olla velallisen maksukyvyyttömyysmenettelyssä, samoin kuin (yksityis- tai julkisoikeudellinen) oikeushenkilö, yrityslain (*Unternehmensgesetzbuch*) mukainen rekisteröity henkilöyhtiö (avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö) tai kuolinpesä. Sen sijaan äänetön yhtiö (*stille Gesellschaft*) tai henkilöyhtiö (*Gesellschaft bürgerlichen Rechts*) ei voi olla maksukyvyytön.

Oikeushenkilön tai rekisteröidyn henkilöyhtiön lopettamisen jälkeen voidaan maksukyvyyttömyysmenettely aloittaa niin kauan kun omaisuutta ei ole vielä jaettu (maksukyvyyttömyyslain (*Insolvenzordnung, IO*) 68 §).

Luottolaitoksia, arvopaperiyhtiöitä ja vakuutusyhtiöitä kohtaan voidaan aloittaa konkurssimenettely (*Konkursverfahren*) mutta ei saneerausmenettelyä (*Sanierungsverfahren*) (pankkitoimintalain (*Bankwesengesetz, BWG*) 82 §:n 1 momentti, vuoden 2018 arvopaperivalvontalain (*Wertpapieraufsichtsgesetz 2018, WAG 2018*) 79 § sekä vakuutusvalvontalain (*Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, VAG 2016*) 309 §:n 3 momentti).

2 Millä edellytyksillä maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvyyttömyys-oikeutta uudistettiin vuonna 2010 maksukyvyyttömyys-oikeuden muutoslailla (*Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2010*), minkä jälkeen Itävallan lainsäädännössä on enää vain yksi **yhtenäinen maksukyvyyttömyysmenettely**. Menettelyn kulun mukaan siitä käytetään kuitenkin eri nimityksiä: maksukyvyyttömyysmenettelyä nimitetään **konkurssimenettelyksi**, kun menettelyä aloitettaessa ei ole vielä saneerausohjelmaa. Konkurssimenettelyn päämääränä voi periaatteessa olla sekä yrityksen asettaminen selvitystilaan että sen tervehdyttäminen.

Maksukyvyyttömyysmenettelyä nimitetään **saneerausmenettelyksi**, jos saneerausohjelma on menettelyn alkaessa valmiina. Tällöin menettelyn tarkoituksena on velallisen toiminnan tervehdyttäminen. Saneerausmenettely on mahdollista yrittäjän toimiville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, henkilöyhtiöille ja kuolinpesille (IO 166 §).

Saneerausmenettely on mahdollista sekä siten, että **yrityksen hallinta säilyy velallisella**, että siten, että **hallinta siirtyy selvittäjälle**. Yritys jää velallisen hallintaan (selvittäjän valvonnassa), jos velallinen tarjoaa saneerausohjelmassa vähintään 30 prosentin jako-osuuksia ja esittää muitakin asiakirjoja. Näitä ovat esimerkiksi rahoitussuunnitelma, josta ilmenee, että yrityksen rahoitus on turvattu seuraavien 90 päivän ajaksi.

Kolmas maksukyvyyttömyysmenettely on **velkajärjestely** (*Schuldenregulierungsverfahren*), jota voivat käyttää luonnolliset henkilöt, jotka eivät toimi yrittäjinä. Maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamiseksi joko velallisen itse tai jonkin velkojan on tehtävä sitä koskeva **hakemus**. Saneerausmenettelyssä hakemuksen tekijänä on kaikissa tapauksissa oltava velallinen, ja lisäksi hakemuksen mukana on toimitettava saneerausohjelma.

Maksukyvyyttömyysmenettelyn edellytyksenä on yleensä, että velallinen on **maksukyvyytön** (IO 66 §). Saneerausmenettelyä käytettäessä maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa myös, jos yritystä **uhkaa maksukyvyyttömyys** (IO 167 §:n 2 momentti). Maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa myös **ylivelkaantumistapauksessa**, jos sen kohteena on sellainen rekisteröity henkilöyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä ei ole luonnollinen henkilö, tai oikeushenkilön omaisuus tai kuolinpesä (IO 67 §).

Maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen edellytyksenä on myös, että jäljellä olevat **varat riittävät kattamaan kustannukset**. Varoista on voitava maksaa vähintään maksukyvyyttömyysmenettelyn vireillepanokustannukset (poikkeuksena velkajärjestely tietyissä tapauksissa).

Maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisesta tiedotetaan internet-osoitteessa www.edikte.gv.at. Maksukyvyyttömyysmenettelyn oikeusvaikutukset alkavat sen päivän jälkeisenä päivänä, jona maksukyvyyttömyysmenettelyilmoitus on julkaistu. Maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisesta tehdään myös merkintä julkisiin rekistereihin (muun muassa kiinteistörekisteriin (*Grundbuch*) ja kaupparekisteriin (*Firmenbuch*)).

Jos maksukyvyyttömyysmenettelyä ei voida aloittaa heti, maksukyvyyttömyystuomioistuimen (*Insolvenzgericht*) on määrättävä **välitoimia** varojen turvaamiseksi erityisesti estämällä sellaisten oikeustoimien tekeminen, jotka voidaan myöhemmin riitauttaa, ja yrityksen toiminnan turvaamiseksi, ellei menettelyn aloittaminen ole selvästi perusteetonta (IO 73 §). Tuomioistuimien voi kieltää velallista tekemästä tiettyjä oikeustoimia (esimerkiksi kiinteistöjen myynti tai kiinnitys) tai määrätä tällaiset oikeustoimet luvanvaraisiksi. Myös väliaikaisen selvittäjän nimittäminen on mahdollista.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen myötä velallinen menettää määräysvallan kaikkeen sellaiseen hänelle kuuluvaan tai menettelyn aikana hänen haltuunsa tulevaan omaisuuteen, joka kuuluu menettelyn piiriin (IO 2 §:n 2 momentti). Kyseinen omaisuus lisätään maksukyvyyttömyysmenettelyn kohteena oleviin varoihin.

Maksukyvyyttömyysmenettelyä sovelletaan velallisen kaikkeen irtaimeen ja kiinteään omaisuuteen, kuten kiinteistöosuuksiin, omistusosuuksiin, saataviin, vuokraoikeuksiin ja perintöihin. Menettelyä ei sovelleta velallisen luontoisuuksiin, henkilökohtaisiin työsuorituksiin eikä tulojen suojaosuuteen (vähimmäistoimeentuloon). Varoihin ei myöskään lueta ulosmittauskelvotonta irtaimistoa (esimerkiksi henkilökohtaisia esineitä) eikä henkilökohtaisia oikeuksia (esimerkiksi ammatinharjoittamisoikeuksia).

Jos velallinen asuu menettelyn alaiseen varallisuuteen kuuluvassa talossa (tai omistusasunnossa), hänellä ja hänen perheellään on aluksi oikeus jäädä asumaan tiloihin, joita he tarvitsevat asumiseen (IO 5 §:n 3 momentti). Tämä ei kuitenkaan estä talon tai omistusasunnon realisointia maksukyvyyttömyysmenettelyssä. Maksukyvyyttömyystuomioistuimen on annettava velallisen ja hänen perheensä käyttöön myös heidän asumiseen tarvitsemiensa tilojen vuokraoikeudet (tai muut käyttöoikeudet) (IO 5 §:n 4 momentti). Velallisen määräysvaltaan jäävät oikeudet erotetaan maksukyvyyttömyysmenettelyn alaisista varoista.

Velkojatoimikunta voi maksukyvyyttömyystuomioistuimen luvalla päättää, että varoista erotetaan saatavat, joiden takaisinsaanti on epätodennäköistä, tai arvoltaan vähäiset esineet (IO 119 §:n 5 momentti). Erottelun tarkoituksena on välttää sellaisten esineiden realisoinnista aiheutuvat kulut, joista ei olisi pesälle mitään hyötyä.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssimenettely

Velallinen

voi hakea konkurssimenettelyn aloittamista ja vastustaa sitä menettää konkurssimenettelyn alkaessa määräysvallan konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen on oikeutettu olemaan läsnä velkojainkokouksen ja velkojatoimikunnan kokouksissa voi pyytää saneerausohjelman laatimista.

Pesänhoitaja

vastaa maksukyvyyttömyysmenettelyn käytännön toteutuksesta selvittää velallisen taloudellisen tilanteen

jatkaa yrityksen toimintaa, jos sitä ei lopetettu konkurssimenettelyn aloituksen yhteydessä eikä toiminnan jatkamisesta aiheudu haittaa velallisille tarkastaa ilmoitetut saatavat

selvittää, onko saneerausohjelma velkojien etujen mukainen ja onko se toteuttamiskelpoinen

selvittää varat ja hoitaa niitä

hallinnoi ja edustaa konkurssipesää

käyttää konkurssipesän puolesta takaisinsaantioikeutta

jakaa konkurssipesän realisoinnista saatavat tulot.

Muita kuin yrittäjinä toimivia luonnollisia henkilöitä koskevissa konkurssimenettelyissä (velkajärjestelyissä) ei yleensä nimitetä pesänhoitajaa. Jos tuomioistuin ei nimitä pesänhoitajaa, se vastaa itse maksukyvyttömyyslain mukaisista pesänhoitotehtävistä.

Saneerausmenettely, jossa yrityksen hallinta ei säily velallisella

Velallinen

hakee saneerausmenettelyn aloittamista ja saneerausohjelman laatimista menettää maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa määräysvallan konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen on oikeutettu olemaan läsnä velkojainkokouksen ja velkojatoimikunnan kokouksissa.

Pesänhoitaja

vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn käytännön toteutuksesta

selvittää velallisen taloudellisen tilanteen

jatkaa yrityksen toimintaa, jos sitä ei lopetettu konkurssimenettelyn aloituksen yhteydessä eikä toiminnan jatkamisesta aiheudu haittaa velallisille

tarkastaa ilmoitetut saatavat

selvittää, onko saneerausohjelma velkojien etujen mukainen ja onko se toteuttamiskelpoinen

hallinnoi ja edustaa konkurssipesää

käyttää konkurssipesän puolesta takaisinsaantioikeutta.

Saneerausmenettely, jossa yrityksen hallinta säilyy velallisella

Velallinen

hakee sellaisen saneerausmenettelyn aloittamista, jossa yrityksen hallinta säilyy velallisella, ja saneerausohjelman laatimista sekä toimittaa hakemuksen yhteydessä yrityksen hallintaa varten vaadittavat asiakirjat

säilyttää (rajoitetun) määräysvallan ja hallitsee omaisuuttaan pääsääntöisesti itse

toimii selvittäjän ja maksukyvyttömyystuomioistuimen valvonnan alaisena.

Selvittäjä

valvoo velallista ja velallisen liikkeenjohtotoimintaa

hyväksyy tai epää sellaiset oikeustoimet, jotka eivät kuulu tavanomaiseen liiketoimintaan

edustaa velallista kaikissa asioissa, joihin tällä ei ole määräysvaltaa

selvittää velallisen taloudellisen tilanteen

selvittää, onko saneerausohjelma täytäntöönpanokelpoinen ja onko ilmennyt syitä, joiden perusteella yrityksen hallintavalta olisi syytä peruuttaa velalliselta tarkastaa ilmoitetut saatavat

käyttää konkurssipesän puolesta takaisinsaantioikeutta.

Maksukyvyttömyystuomioistuin valvoo selvittäjän toimintaa. Se voi antaa selvittäjälle kirjallisia tai suullisia ohjeita, pyytää raportteja ja selvityksiä, tarkastaa laskuja ja muita asiakirjoja ja tehdä tarvittavia tutkimuksia. Tuomioistuin voi myös määrätä selvittäjän pyytämään velkojatoimikunnalta ohjeistusta tiettyihin kysymyksiin. Selvittäjän on ilmoitettava tuomioistuimelle tietyistä liiketoimista ennen niiden tekemistä (IO 116 §). Lisäksi on liiketoimia, joihin on saatava velkojatoimikunnan ja maksukyvyttömyystuomioistuimen lupa (IO 117 §).

Selvittäjän nimittäminen ja palkkio:

Maksukyvyttömyystuomioistuin nimittää selvittäjän maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen yhteydessä viran puolesta. Selvittäjän on oltava rehelliseksi tunnettu ja luotettava henkilö, jolla on tehtävän edellyttämä kyky, taito ja kokemus (IO 80 §:n 2 momentti). Yritysten maksukyvyttömyysmenettelyä hoitavilla on oltava riittävät tiedot yrityslainsäädännöstä tai liiketaloudesta (IO 80 §:n 3 momentti). Selvitystoiminnasta kiinnostuneet voivat rekisteröityä selvittäjäluetteloon. Luettelo on nähtävillä internet-osoitteessa www.iv.justiz.gv.at, ja tuomioistuimet valitsevat siitä sopivat selvittäjät.

Selvittäjä ei saa olla lähiomainen (IO 32 §) eikä myöskään velallisen kilpailija. Hänen on oltava sekä velallisesta että velkojista riippumaton (IO 80 b §:n 1 momentti).

Selvittäjäksi voidaan nimittää myös oikeushenkilö. Oikeushenkilön on nimettävä tuomioistuimelle luonnollinen henkilö, joka edustaa sitä selvitystoiminnassa (IO 80 §:n 5 momentti).

Selvittäjälle korvataan hänen suorittamansa maksut, minkä lisäksi hänelle maksetaan palkkio, johon lisätään arvonlisävero (IO 82 §:n ensimmäinen virke).

Selvittäjän palkkiosta säädetään laissa (IO 82 §), ja se määräytyy konkurssipesän realisoinnista saatavan bruttotuoton mukaan. Sellaiseksi lasketaan kuitenkin vain tuotto, jonka perinnästä selvittäjä on vastannut. Selvittäjän palkkio on vähintään 3 000 euroa. Lisäksi maksetaan erillinen palkkio saneerausohjelman tai maksusuunnitelman muokkaamisesta (IO 82 a §) ja erillisvarojen realisoinnista (IO 82 d §). Myös yrityksen jatkamisesta maksetaan palkkio (IO 82 §:n 3 momentti).

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Saatavan **kuittausmahdollisuus** velallisen saatavaa vastaan säilyy periaatteessa myös maksukyvyttömyysmenettelyn aikana.

Kuittauksen edellytyksen on kuitenkin, että **saatavat ovat menettelyn alkaessa olleet kuittauskelpoisia**. Kuittausta ei voida tehdä, jos maksukyvyttömyysmenettelyn velkojasta on tullut velallinen vasta maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen tai jos velalliseen kohdistuva saatava on muodostunut vasta maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen (IO 20 §:n 1 momentin 1 virke). Kuittaus on **poissuljettua** myös, jos kolmas osapuoli on hankkinut velalliseen kohdistuvan vastasaatavan **maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista edeltävien kuuden kuukauden aikana** ja jos tämä hankintahetkellä oli tietoinen tai hänen olisi pitänyt olla **tietoinen maksukyvyttömyydestä** (IO 20 §:n 1 ja 2 momentti). Tällaisissa tapauksissa lieväkin huolimattomuus luetaan kolmannen osapuolen syynksi.

Maksukyvyttömyysmenettelyssä kuittaus voidaan tehdä myös **ehdollisella saatavalla**, jolloin ehdollisuus voi koskea sekä velkojan että velallisen saatavaa.

Jos ehdollinen saatava on maksukyvyttömyysmenettelyn velkojan, maksukyvyttömyystuomioistuin voi määrätä, että kuittaukseen vaaditaan vakuus (IO 19 §:n 2 momentti). Kuittaus on mahdollista myös, vaikka maksukyvyttömyysmenettelyn velkojan saatava olisi luonteeltaan **muu kuin rahamääräinen** (IO 19 §:n 2 momentti). Tällä ei ole väliä, koska tällaiset vaatimukset muunnetaan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen yhteydessä rahamääräisiksi (14 §:n 1 momentti).

Maksukyvyttömyysmenettelyn velkojien, joilla on kuittauskelpoisia saatavia, ei tarvitse **ilmoittaa** niitä **maksukyvyttömyysmenettelyyn**, jos vastakuittaus kattaa ne (IO 19 §:n 1 momentti). Itävallan korkein oikeus (*Oberster Gerichtshof, OGH*) on kuitenkin todennut, että jos maksukyvyttömyysmenettelyn velkoja ei käytä lakisääteistä mahdollisuuttaan kuitata maksukyvyttömyysmenettelyssä saatavansa maksukyvyttömyyslain 19 §:n 1 momentin mukaisesti, hän voi odottaa saneerausohjelman oikeusvoimaisen vahvistuksen jälkeen ja maksukyvyttömyysmenettelyn rautessa pääsääntöisesti saavansa ainoastaan hänelle kuuluvan osuuden saneerausohjelmasta (RIS-Justiz-asiakirja RS0051601 [T4]).

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Kahdensivlinen sopimus

Jos velallinen ja toinen sopimuspuoli eivät ole suorittaneet maksukyvyyttömyysmenettelyn alkaessa sopimusvelvoitteitaan tai eivät ole suorittaneet niitä kokonaan, selvittäjä voi joko suorittaa sopimusvelvoitteen velallisen puolesta (kokonaan) ja vaatia sopimusvelvoitteiden suorittamista myös toiselta sopimuspuolelta tai vetäytyä sopimuksesta (IO 21 §:n 1 momentti). Saneerausmenettelyssä, jossa yrityksen hallinta säilyy velallisella, velallisen on annettava maksukyvyyttömyyslain 21 §:n mukainen ilmoitus. Jos velallinen haluaa vetäytyä sopimuksesta, siihen tarvitaan selvittäjän suostumus (IO 171 §:n 1 momentti). Jos toinen osapuoli on velvollinen täyttämään sopimuksen ennakkoon, hän voi pidättäytyä suorituksestaan, kunnes on saanut vakuuden, paitsi jos hän on sopimuksen tekoajankohtana ollut tietoinen velallisen huonosta taloudellisesta tilasta (IO 21 §:n 3 momentti).

Vuokrasopimukset

Jos maksukyvyyttömyysmenettely kohdistuu vuokralaiseen, selvittäjä voi irtisanoa vuokrasopimuksen noudattaen lakisääteistä tai sopimuksen mukaista lyhyempää irtisanomisaikaa (IO 23 §).

Työsopimukset

Jos velallinen on työnantaja ja työsuhde on jo ehditty aloittaa, työntekijä voi pääsääntöisesti purkaa sen kuukauden kuluessa siitä, kun yrityksen tai yrityksen liiketoimintayksikön lopettamista koskeva määräämis-, lupa- tai toteamispäätös on julkaistu. Selvittäjä voi irtisanoa työnsopimuksen lakisääteistä tai yleissopimuksen mukaista irtisanomisaikaa tai muulla hyväksyttävällä tavalla sovittua lyhyempää irtisanomisaikaa noudattaen ottaen huomioon laissa säädetyn irtisanomissuojan. Saneerausmenettelyyn, jossa yrityksen hallinta säilyy velallisella, sovelletaan erityissäännöksiä.

Sopimusten purkamiskiello

Jos sopimuksen purkamisen voisi vaarantaa yrityksen toiminnan jatkamisen, voivat velallisen sopimusosapartit purkaa velallisen kanssa tehdyn sopimuksen kuuden kuukauden kuluessa maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisesta vain tärkeästä syystä. Tärkeänä syynä ei pidetä velallisen taloudellisen tilan huonontumista tai velallisen viivästyä sellaisten saatavien maksamisessa, jotka ovat erääntyneet ennen maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamista (IO 25 a §:n 1 kohta). Rajoituksia ei sovelleta, jos sopimuksen purkamisen on välttämätöntä sopimuspuolelle aiheutuvien vakavien henkilökohtaisten tai taloudellisten haittojen välttämiseksi tai jos on kyse luottojen maksamisesta tai työnsopimuksista (IO 25 a §:n 2 momentti).

Pätemättömät sopimusehdot

Maksukyvyyttömyysmenettelylain 25 b §:n 2 momentin mukaan sopimukset, joissa sovitaan oikeudesta purkaa tai irtisanoa sopimus maksukyvyyttömyysmenettelyn alkaessa, eivät ole sallittuja. Tämä pätee pääsääntöisesti kaikkiin sopimuksiin (poikkeuksena tästä ovat pankkitoimintalain tai pörssilain (*Börsengesetz*) mukaiset sopimukset).

7 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Maksukyvyyttömyysmenettelyn velkojat eivät voi enää maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen periä velalliselta yksittäisiä tai maksukyvyyttömyysmenettelyn ulkopuolisia saataviaan kanteella (**oikeudenkäyntieste**, IO 6 §:n 1 momentti). Maksukyvyyttömyysaattavia ei myöskään voi periä väliitoimin. Velallisella on valtuudet panna vireille oikeudenkäynti ja muut menettelyt vain sellaisessa saneerausmenettelyssä, jossa yrityksen hallinta säilyy velallisella, silloin kun on kyse yrityksen hallintaan liittyvistä asioista (IO 173 §). Jos velallinen nostaa kanteen tai velallista vastaan nostetaan kanne maksukyvyyttömyysmenettelylain 6 §:n 1 momentin vastaisesti maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen, tällainen kanne on hylättävä.

Maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen ei myöskään voi hankkia saatavan perusteella ulosmitattavaa pantti- tai pidätys-oikeutta (**ulosmittauseste**, IO 10 §:n 1 momentti). Yleinen ulosmittauseste ei koske ennen maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamista syntyneitä erottamis- ja etuoikeuksia, joten niiden täytäntöönpanoa voidaan vaatia myös maksukyvyyttömyysmenettelyssä.

Oikeudenkäynti- ja ulosmittausesteet on huomioitava **viran puolesta**, ja ne koskevat kaikkia maksukyvyyttömyysmenettelyn velkojia.

8 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssipesää koskevat vireillä olevat oikeusjutut **keskeytetään** lain nojalla maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen yhteydessä (IO 7 §:n 1 momentti). Keskeytys on tehtävä viran puolesta.

Maksukyvyyttömyysaattavia koskeva oikeuskäsittely keskeytetään kaikissa tapauksissa velkojainkuulusteluun asti (IO 7 §:n 3 momentti). Jos selvittäjä tai jokin oikeutettu velkoja **riitauttaa** saatavan velkojainkuulustelussa, käsittelyä voidaan **jatkaa tarkastusmenettelynä** (IO 113 §).

Sellaisia saatavia koskevaa oikeuskäsittelyä, joita ei tarvitse ilmoittaa maksukyvyyttömyysmenettelyssä, voidaan jatkaa **välittömästi**.

Ennen maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamista vireille pantua **ulosmittausta** ei yleensä keskeytetä. Kuitenkin pantti- ja pidätys-oikeudet, jotka ovat syntyneet maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamista edeltävien 60 päivän aikana, lakkaavat lain nojalla, ellei niitä ole hankittu julkisoikeudellisen saatavan perimiseksi (IO 12 §:n 1 momentti). Oikeuksien lakatessa on **ulosottomenettely keskeytettävä** maksukyvyyttömyystuomioistuimen tai selvittäjän niin pyytäessä (IO 12 §:n 2 momentti).

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyyttömyysmenettelyyn?

Velkojainkokous

Velkojainkokous koostuu kaikista maksukyvyyttömyysmenettelyn velkojista. Velkojainkokouksen kautta velkojat osallistuvat menettelyyn. Velkojainkokouksen koollekutsumisesta ja johtamisesta vastaa maksukyvyyttömyystuomioistuin (IO 91 §:n 1 momentti). Ensimmäinen velkojainkokous on lakisääteinen, ja se pidetään maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen johdosta. Muita kokouksia järjestetään maksukyvyyttömyystuomioistuimen harkinnan mukaan.

Velkojainkokous on kutsuttava koolle erityisesti silloin, jos sitä vaatii selvittäjä, velkojatoimikunta tai vähintään kaksi sellaista velkojaa, joiden saatavat ovat suunnilleen neljännes pesän saatavista. Tällöin on ilmoitettava myös, minkä vuoksi kokous halutaan kutsuttavan koolle.

Velkojainkokouksella on oikeus tehdä tiettyjä esityksiä (esimerkiksi velkojatoimikunnan asettamisesta tai selvittäjän erottamisesta). Kokous myös äänestää, hyväksytäänkö saneerausohjelma.

Velkojainkokouksen päätökset ja esitykset hyväksytään yleensä ehdottomalla äänten enemmistöllä, joka lasketaan saatavien määrän mukaan (IO 92 §:n 1 momentti).

Velkojatoimikunta

Velkojatoimikuntaa ei tarvitse asettaa kaikissa maksukyvyyttömyysmenettelyissä, vaan vain silloin, kun se on yrityksen luonteen tai koon vuoksi tarpeellista. Velkojatoimikunta on asetettava aina, kun on päätettävä yrityksen tai jonkin sen osan myynnistä tai vuokrauksesta (IO 117 §:n 1 momentin 1 kohta).

Velkojatoimikunnan tehtävänä on valvoa ja tukea selvittäjän toimintaa (IO 89 §:n 1 momentti). Selvittäjän on neuvoteltava velkojatoimikunnan kanssa tärkeistä järjestelyistä (IO 114 §:n 1 momentti). Tietty toimet (esimerkiksi yrityksen myynti) eivät ole päteviä ilman velkojatoimikunnan suostumusta.

Velkojatoimikuntaan kuuluu kolmesta seitsemään jäsentä. Tuomioistuin nimittää jäsenet viran puolesta tai hakemuksesta. Jäseniä voivat olla velkojien lisäksi myös muut luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt.

Velkojien edunvalvontajärjestöt

Käytännössä maksukyvyyttömyysmenettelyn velkojien etuja valvovat usein **velkojien edunvalvontajärjestöt**. Järjestöt ilmoittavat velkojien puolesta saatavista, osallistuvat kokouksiin ja käyttävät edustamiensa velkojien äänioikeutta saneerausohjelman hyväksymisessä. Velkojien edunvalvontajärjestöt valvovat myös selvittäjän suorittamia maksuja.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Pesänhoitaja toteuttaa konkurssipesään kuuluvan omaisuuden realisoinnin pääsääntöisesti tuomioistuimen ulkopuolisesti, erityisesti **vapaalla myynnillä**. Ulosottolain (*Exekutionsordnung*) mukainen **pakkohuutokauppa** on poikkeustapaus, ja se toteutetaan maksukyvyttömyystuomioistuimen päätöksellä pesänhoitajan hakemuksesta.

Velkojatoimikunta voi maksukyvyttömyystuomioistuimen luvalla päättää, että saatavat, joiden takaisinsaanti on epätodennäköistä, ja arvoltaan vähäinen omaisuus annetaan velallisen vapaaseen käyttöön.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeäen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssisaatavat

Konkurssisaatavia ovat sellaisten velkojen saatavat, joilla on maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen aikaan varallisuus oikeudellisia saatavia velalliselta (IO 51 §). Konkurssisaatavia eivät kuitenkaan ole maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen kertyneet saatavien korot, maksukyvyttömyysmenettelyn osallistumisesta aiheutuvat kulut, kaikenlaisista rikoksista määrättävät sakot eivätkä lahjoituksiin tai kuolinpesän konkurssimenettelyssä myös jäämistöihin liittyvät saatavat (IO 58 §).

Konkurssisaataviin sovelletaan pääsääntöisesti tasapuolisen kohtelun periaatetta. Sen enempää julkisviranomaisella kuin työntekijöilläkään ei ole etuoikeuksia.

Toissijaisia saatavia ovat kuitenkin pääomayhtiön osakkaan vaatimukset oman pääoman sijasta maksetun osakaslainan takaisinmaksusta.

Jos velkoja haluaa saada saatavansa maksettua konkurssipesästä, hänen on ilmoitettava saatavansa konkurssimenettelyssä, vaikka asiasta olisikin vireillä oikeusjuttu tai annettu tuomio.

Massavelat

Massavelat ovat laissa nimenomaisesti lueteltua, vasta maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneitä velkaa. Massavelat ovat konkurssipesään kohdistuvia vaateita, jotka maksetaan konkurssipesästä "päältä" eli ennen velkoja (IO 47 §:n 1 momentti). Tärkeimmät massavelat ovat (IO 46 §:n 1 momentti)

maksukyvyttömyysmenettelyn kulut

konkurssipesän ylläpitoon, hallinnointiin ja hoitamiseen liittyvät maksut

kaikki julkiset maksut, jos maksuvelvoite on syntynyt maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen

työntekijöiden palkkasaatavat maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeiseltä ajalta

selvittäjän tekemistä kahdenvälisistä sopimuksista johtuvat vaatimukset

selvittäjän tekemistä oikeustoimista johtuvat vaatimukset

konkurssipesään kohdistuneen perusteettoman edun palautus

työsuhteen päättämisestä syntyneet vaatimukset silloin, kun työsuhde on alkanut maksukyvyttömyysmenettelyn aikana.

Massavelkoja ei tarvitse ilmoittaa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Jos selvittäjä ei suostu maksamaan erääntyneitä massasaatavia, velkoja voi vaatia niitä oikeusteitse.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Maksukyvyttömyysmenettelyn saatavista on ilmoitettava maksukyvyttömyystuomioistuimelle kirjallisesti. Saatavat on ilmoitettava kansallisena valuuttana (euroina); muut valuutat muunnetaan kansalliseksi valuutaksi maksukyvyttömyysmenettelyn aloituspäivän kurssin mukaan. Ilmoituksesta on käytävä ilmi saatavan määrä ja peruste sekä todisteet, joihin velkoja voi vedota. Velkojan on ilmoitettava, koskeeko saatavaa omistuksenpidätys ja mitkä omaisuuserät ovat omistuksenpidätyksen kohteena. Lisäksi velkojan on ilmoitettava, vaaditaanko kuittausta ja jos vaaditaan, keskinäisten saatavien määrä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisajankohtana. Velkojan on ilmoitettava myös sähköpostiosoitteensa ja pankkitilitietonsa.

Ilmoittamisessa on käytettävä oikeusministeriön verkkosivustolla (www.justiz.gv.at) olevaa lomaketta. Jos velkoja ilmoittaa saatavansa muulla tavoin kuin kyseisellä lomakkeella, ilmoituksen on sisällettävä lomakkeessa mainitut tiedot.

Ulkomaisen velkojan ilmoittamiin saataviin sovelletaan maksukyvyttömyysmenettelystä annettua EU:n asetusta. Jos velkoja ei käytä täytäntöönpanoasetuksessa säädettyä vakiolomaketta, ilmoituksen on sisällettävä maksukyvyttömyysmenettelystä annetun EU:n asetuksen mukaiset tiedot. Saatavista on ilmoitettava maksukyvyttömyysmenettelyä koskevasta tiedonannosta ilmenevän määräajan kuluessa. Jos velkoja ilmoittaa saatavastaan myöhässä, häneltä voidaan periä jälkivalvonnan kustannukset. Saatavasta on ilmoitettava viimeistään 14 päivää ennen jakoluettelon vahvistamispäivää, jotta se voidaan katsoa valvotuksi (IO 107 §:n 1 momentin viimeinen virke).

Jos selvittäjä hyväksyy ilmoitetun saatavan eikä kukaan muu velkoja riitautta sitä, saatava katsotaan hyväksytyksi. Tämä tarkoittaa erityisesti, että velkojaa pidetään maksukyvyttömyysmenettelyn velkojana.

Jos selvittäjä tai jokin toinen velkoja riitauttaa saatavan, saatava voidaan vahvistaa ainoastaan oikeusteitse riita-asiana. Riita-asian ratkaisusta riippuu, katsotaanko tällainen saatava valvotuksi.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssipesän realisoinnista saatavan tuoton jakamisesta säädetään maksukyvyttömyyslain 128–138 §:ssä.

Konkurssipesästä maksetaan ensin massavelat ja sitten velkojien saatavat.

Massavelkojille on maksettava heti, kun heidän saatavansa ovat vahvistettuja ja erääntyneitä, riippumatta siitä, missä vaiheessa menettely on. Jos pesän varat eivät riitä kattamaan kaikkia massavelkoja, ne on maksettava seuraavassa järjestyksessä (IO 47 §):

selvittäjän ennakkoon suorittamat maksut

menettelyn muut kulut

kolmannen osapuolen maksama ennako menettelyn kulujen kattamiseksi

työntekijöiden saatavat, jos niitä ei ole taattu työntekijöiden palkkaturvain (*Insolvenz-Entgeltsicherungsgesetz*) nojalla

työntekijöiden työsuhteen irtisanomisesta syntyvät saatavat, jos niitä ei ole taattu työntekijöiden palkkaturvain nojalla

muut massavelat.

Massavelkojen maksamisen jälkeen jäljelle jääneet varat on jaettava **menettelyn velkojille** jako-osuuksina. Jako-osuuksia voidaan maksaa vasta velkojainkuulustelun jälkeen. Jako-osuuksien maksamisesta vastaa selvittäjä, pääsääntöisesti velkojatoimikuntaa kuultuaan. Maksut suoritetaan maksukyvyttömyystuomioistuimen hyväksymän jakoluetteloehdotuksen pohjalta.

Vakuusvelkojilla on etuoikeus suhteessa maksunmenettelyn velkoihin ja massavelkoihin, jos vakuutena oleva omaisuus (esimerkiksi pantti) kattaa heidän saatavansa. Konkurssipesän realisoinnista syntynyt ylijäämä lisätään pesään (IO 48 §:n 1 ja 2 momentti).

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Saneerausohjelma

Saneerausohjelma on maksukyvyttömyysmenettelyn puitteissa tehtävä sopimus, jossa velallinen ja velkojat sopivat velkojen vähentämisestä ja niiden maksuajan pidennyksestä. Tavoitteena on velkojen uudelleenjärjestely. Saneerausohjelma vaatii velkojien enemmistön hyväksynnän, minkä jälkeen

maksukyvyttömyystuomioistuimen on vahvistettava se. Jos velkojen enemmistö hyväksyy velallisen saneerausohjelmaehdotuksen ja tuomioistuin vahvistaa sen, velallinen vapautetaan veloistaan siltä osin kuin ne ylittävät saneerausohjelmassa määritellyt jako-osuudet.

Velalliselle voidaan laatia saneerausohjelma periaatteessa minkä tahansa maksukyvyttömyysmenettelyn puitteissa eli ei pelkästään saneerausmenettelyssä vaan myös konkurssimenettelyssä (konkurssimenettelyn ensisijaisena tarkoituksena ei ole yrityksen omaisuuden realisointi ja yrityksen toiminnan lopettaminen, vaan myös konkurssimenettelyssä on ensiksi selvítettävä, voidaanko yritykselle laatia saneerausohjelma).

Saneerausohjelmassa velallinen sitoutuu maksamaan velkojille kahden vuoden kuluessa vähintään 20 prosenttia näiden saatavista. Jos kyseessä on luonnollinen henkilö, joka ei harjoita yritystoimintaa, maksuaika voi olla enintään viisi vuotta. Saneerausohjelma ei saa vaikuttaa erottamis- ja etuoikeudellisten velallisten saataviin. Massasaatavat on maksettava kokonaisuudessaan, ja saneerausvelkojia on pääsääntöisesti kohdeltava tasapuolisesti. Saneerausmenettelyä (*Sanierungsverfahren*) aloitettaessa on olemassa saneerausohjelma.

Velkajärjestelymenettely

Saneerausohjelma voidaan laatia yritysten ja oikeushenkilöiden lisäksi myös luonnollisille henkilöille, jotka eivät harjoita yritystoimintaa. Jos velkajärjestelyn aikana ei saada laadittua saneerausohjelmaa, velallisen omaisuus realisoidaan. Omaisuuden realisoinnin vaihtoehtoja ovat maksuohjelma tai lyhentämisenmenettely. Maksuohjelma on saneerausohjelman erityismuoto. Tärkein ero on jako-osuuksien puuttuminen.

Jos velkojat eivät hyväksy maksuohjelmaa, tuomioistuin päättää velallisen hakemuksesta, voidaanko lyhentämisenmenettely toimittaa. Lyhentämisenmenettelyyn ei tarvita velkojen suostumusta. Menettelyssä ulosmitataan ensin palkan ulosmittauskelpoinen osuus. Velallisen on tällöin luovuttava viiden vuoden ajan vastaavista (palkka)saatavista velkojen asiamiehen (*Treuhänder*) hyväksi. Kun saatavista luopumista koskevan sopimuksen voimassaolo on päättynyt, tuomioistuimen on julistettava vielä avoinna oleva lyhentämisenmenettely päättyneeksi ja vapautettava velallinen menettelyssä maksamatta jääneistä veloista velkojaa kohtaan (jäljellä olevista veloista vapauttaminen - *Restschuldbefreiung*).

Maksukyvyttömyysmenettelyn lopettaminen

Jos maksukyvyttömyystuomioistuin vahvistaa saneerausohjelman (tai maksuohjelman), maksukyvyttömyysmenettely päättyy, kun vahvistuspäätöksestä tulee lainvoimainen. Maksukyvyttömyysmenettely päättyy automaattisesti myös, jos lyhentämisenmenettely on aloitettu lainvoimaisesti.

Jos saneeraus- tai maksuohjelmaa ei saada laadittua, maksukyvyttömyysmenettely lopetetaan maksukyvyttömyystuomioistuimen päätöksellä, kun jako-osuudet on todistettavasti maksettu lopputilityksen jälkeen.

Maksukyvyttömyysmenettely on myös lopetettava, jos kaikki massavelkojat ja pesän velkojat suostuvat siihen tai jos maksukyvyttömyysmenettelyn aikana osoittautuu, että omaisuus ei riitä kattamaan maksukyvyttömyysmenettelyn kuluja.

Maksukyvyttömyysmenettelyn lopettamispäätökset julkistetaan maksukyvyttömyysmenettelytietokannassa (*Insolvenzdatei*).

Kun maksukyvyttömyysmenettelyn lopetus on lainvoimainen, velkojalla on (lyhentämisenmenettelyä lukuun ottamatta) jälleen täysi määräysvalta omaisuuteensa ja selvittäjän valtuudet päättyvät. Velallisesta tulee tällöin myös täysimääräisesti oikeustoimi- ja asianosaiskelpoinen. Vireillä olevissa oikeusjutuissa asianosaiseksi tulee konkurssipesän sijasta velallinen. Tietyillä aloilla voi velallisen oikeuteen harjoittaa uutta yritystoimintaa kohdistua hallinto-oikeudellisia (esimerkiksi elinkeinolaista (*Gewerbeordnung*) johtuvia) tai ammatillisia (esimerkiksi asianajajien toimintaa säätelevästä laista (*Rechtsanwaltsordnung*) johtuvia) rajoitteita. Rikosoikeudellisia seuraamuksia voi olla erityisesti velkojen tahallista vahingoittamisella.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Jos maksukyvyttömyysmenettely ei pääty velasta vapauttamiseen (saneerausohjelman, maksuohjelman tai lyhentämisenmenettelyn seuraamuksena), maksukyvyttömyysmenettelyn velkojilla on menettelyn lainvoimaisen päättymisen jälkeen **oikeus ajaa asiaa oikeusteitse** eli he voivat hakea velallislta saatavia, joita he eivät ole saaneet maksukyvyttömyysmenettelystä, kanteella tai ulosmittauksen kautta.

Jos taas maksukyvyttömyysmenettelyssä sovitaan velkojen (osittaisesta) anteeksiannosta, maksuosuuden ylittävää määrää koskeva saatava jää luontaisvelvoitteeksi eli velvoitteeksi, joka on olemassa mutta jonka täyttämiseen ei voida oikeudellisin keinoin pakottaa.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Maksukyvyttömyysmenettelyn kulut maksetaan pesästä.

Jos pesän varat eivät riitä kattamaan kuluja, maksukyvyttömyysmenettely on silti aloitettava, jos hakemuksen tehnyt velkoja maksaa kulujen kattamiseen tarkoitetun ennakon. Tällaisesta ennakosta johtuvalla saatavalla on etuoikeus suhteessa muihin massasaataviin (IO 46 § 1 kohta).

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Velallisen ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista tekemät oikeustoimet

Tietyt velallisen ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista tekemät ja velkojen oikeuksia loukkaavat päätökset voidaan peräyttää takaisinsaannilla (IO 27 § ja sitä seuraavat pykälät.). Takaisinsaantia voidaan hakea sekä velallisen omaisuutta koskeviin oikeustoimiin että laininlyönteihin. Takaisinsaannin saamisen edellytyksenä on, että oikeustoimi, jonka peräyttämistä haetaan, on **loukannut** velkojen oikeuksia. Näin on ollut silloin, jos takaisinsaannin kohteena olevan oikeustoimen myötä muiden velkojen mahdollisuudet saada saatavansa ovat heikentyneet esimerkiksi varojen vähenemisen tai velkojen kasvamisen vuoksi. Takaisinsaannin edellytyksenä on myös, että sen myötä velallisten **mahdollisuudet saada saatavansa paranevat**. Näiden yleisten edellytysten lisäksi kyseessä on oltava jonkin seuraavista:

Takaisinsaanti velkojen vahingoittamisen vuoksi (IO 28 §:n 1–3 kohta)

Jos velallisen tarkoituksena on ollut velkojen vahingoittaminen ja tämä on kolmannen osapuolen tiedossa, takaisinsaantia voi hakea kymmenen vuoden ajan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta (IO 28 § 1 kohta). Jos kyseinen kolmas osapuoli ei huolimattoman toimintansa vuoksi ole ollut tietoinen velallisen tarkoituksesta vahingoittaa velkojia, takaisinsaantiaika rajoittuu kahteen vuoteen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta.

Takaisinsaanti varojen hävittämisen vuoksi (IO 28 §:n 4 kohta)

Takaisinsaantia voidaan hakea maksukyvyttömyysmenettelyä edeltävän vuoden aikana tehtyihin osto-, vaihto- ja toimitussopimuksiin, jos niillä on velkojen oikeuksia loukkaavia vaikutuksia ja jos sopimuspuoli oli tietoinen tai sen olisi pitänyt olla tietoinen siitä.

Vastikkeettoman luovutuksen takaisinsaanti (IO 29 §)

Myös velallisen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista edeltävien kahden vuoden aikana tekemiin vastikkeettomiin luovutuksiin voidaan hakea takaisinsaantia.

Takaisinsaanti yhden velkojan suosimisen vuoksi (IO 30 §)

Jos oikeustoimella on suosittu tiettyä velkojaa muiden velkojen kustannuksella, voidaan hakea oikeustoimen peräyttämistä takaisinsaannilla.

Takaisinsaannin edellytyksenä on, että oikeustoimi on tehty maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista edeltävän vuoden aikana. Edellytyksenä on lisäksi maksukyvyttömyys tai ylivelkaantuminen tai se, että maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista on haettu tai että toimi on suoritettu maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista edeltävien 60 päivän aikana. Jos takuu (eli pidätysoikeus tai vakuus) on ollut inkongruentti (eli velkoja ei ole voinut käyttää sitä oikeussuhteen mukaisesti tai ei ole voinut käyttää sitä kyseisessä muodossa tai kyseisenä aikana), takaisinsaannille ei ole muita (subjektivisia) edellytyksiä. Myös kongruenttiin (eli kyseisessä muodossa tai kyseisenä ajankohtana toisen käytettävissä olleeseen) pidätysoikeuteen tai vakuuteen voidaan hakea maksukyvyttömyysmenettelylain 30 §:n mukaista takaisinsaantia. Takaisinsaanti edellyttää tällöin yhden velkojan suosimistarkoitusta ja sitä, että toinen osapuoli on ollut tästä tietoinen tai että tietämättömyys on johtunut välinpitämättömyydestä.

Takaisinsaanti maksukyvyttömyydestä tietämisen vuoksi (IO 31 §)

Tähän kuuluvat tietyt maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista edeltävien kuuden kuukauden aikana ja maksukyvyttömyyden (ylivelkaantumisen) jälkeen tehdyt oikeustoimet, jos maksukyvyttömyys, ylivelkaantuminen tai maksukyvyttömyysmenettelyn alkaminen on ollut tai niiden olisi pitänyt olla toisen osapuolen tiedossa. Edellytyksenä on myös, että velkoja saa oikeustoimen ansiosta vakuuden tai pidätys oikeuden tai että oikeustoimella on suoraan haitallisia vaikutuksia.

Takaisinsaantikanteen voi nostaa ainoastaan selvittäjä/pesänhoitaja. Hänen on pyydettävä sitä varten velkojatoimikunnan lausunto (IO 114 §:n 1 momentti). Takaisinsaantia haetaan kanteella, kiistämällä (*Einrede*, IO 43 §:n 1 momentti), ulosottomenettelyn aikana esitettävällä vastalauseella (*Widerspruch*) tai ilmoittamalla saatava takaisinsaannin vastapuolen maksukyvyttömyysmenettelyssä. Takaisinsaantikanne on nostettava vuoden kuluessa maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta, tai muuten kanneoikeus raukeaa. Tätä määräaika voidaan pidentää selvittäjän ja takaisinsaannin vastapuolen sopimuksesta. Pidentämisestä voidaan sopia vain kerran, ja se ei saa ylittää kolmea kuukautta (IO 43 §:n 2 momentti).

Velallisen maksukyvyttömyysmenettelyn jälkeen tekemät oikeustoimet

Jos velalliseen ei sovelleta saneerausmenettelyä, jossa yrityksen hallinta säilyy hänellä, velallisen maksukyvyttömyysmenettelyn jälkeen tekemillä oikeustoimilla, jotka koskevat menettelyn kohteena olevia varoja, ei periaatteessa ole oikeusvaikutuksia velkojiin (IO 3 §:n 1 momentti). Kyseessä on niin sanottu **suhteellinen pätemättömyys** (*relative Unwirksamkeit*). Velallinen voi kyllä tehdä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeenkin oikeusvaikutteisia sitoumuksia, mutta niin kauan kuin maksukyvyttömyysmenettely on käynnissä, niiden perusteella ei voi esittää vaatimuksia, jotka loukkaisivat velkojen oikeuksia. Selvittäjä voi kuitenkin antaa oikeustoimille lainvoiman hyväksymällä ne jälkikäteen.

Päivitetty viimeksi: 11/03/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [PI](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Puola

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Konkurssimenettelyistä 20 päivänä toukokuuta 2015 annetun asetuksen (EU) 2015/848 (uudelleenlaadittu) 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja konkurssimenettelyjä säännellään Puolassa kahdella lailla:

28. helmikuuta 2003 annetulla konkurssilailalla (*Prawo upadłościowe*, Puolan virallinen lehti (*Dziennik Ustaw*) 2016, kohta 2171), jäljempänä 'konkurssilaki' 15 päivänä toukokuuta 2015 annetulla uudelleenjärjestelylailalla (*Prawo restrukturyzacyjne*, Puolan virallinen lehti (*Dziennik Ustaw*) 2016, kohta 1574), jäljempänä 'uudelleenjärjestelylaki'.

Konkurssilain säännöksillä säännellään maksukyvyttömyyteen liittyvää likvidaatiomenettelyä eli "konkurssia" (*upadłość*). Uudelleenjärjestelylailalla säännellään maksukyvyttömyysuhkaan liittyviä uudelleenjärjestelymenettelyjä, joita ovat "akordin hyväksymismenettely" (*postępowanie o zatwierdzenie układu*, 210–226 §), "nopeutettu akordimenettely" (*przyspieszone postępowanie układowe*, 227–264 §), "akordimenettely" (*postępowanie układowe*, 267–282 §) ja "saneerausmenettely" (*postępowanie sanacyjne*, 283–323 §).

Konkurssimenettelyn tavoitteena on kattaa velkojen saatavat mahdollisimman pitkälle ja samalla jatkaa velallisen yrityksen toimintaa, jos tämä on kohtuullisesti mahdollista. Menettely aloitetaan ainoastaan hakemuksesta, ja se koostuu kahdesta vaiheesta: menettelystä konkurssiin asettamiseksi ja konkurssiin asettamisen jälkeisestä menettelystä.

Akordin hyväksymismenettely antaa velalliselle mahdollisuuden saada aikaan akordi eli sovintoratkaisu velkojen kanssa keräämällä näiden suostumukset itse ilman tuomioistuimen osallistumista. Tällainen menettely voidaan käynnistää, jos riitaiset saatavat muodostavat enintään 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista.

Nopeutetun akordimenettelyn avulla velallinen voi tehdä velkojen kanssa sovintoratkaisun, kun luettelo saatavista on laadittu ja hyväksytty yksinkertaistettua menettelyä noudattaen. Tällainen menettely voidaan toteuttaa, jos riitaiset saatavat, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista, muodostavat enintään 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista.

Akordimenettelyn avulla velallinen voi tehdä velkojen kanssa sovintoratkaisun, kun luettelo saatavista on laadittu ja hyväksytty. Tällainen menettely voidaan toteuttaa, jos riitaiset saatavat, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista, muodostavat yli 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista.

Saneerausmenettelyn avulla velallinen voi toteuttaa toimenpiteitä yrityksen toiminnan tervehdyttämiseksi ja tehdä velkojen kanssa sovintoratkaisun, kun luettelo saatavista on laadittu ja hyväksytty. Saneeraustoimenpiteisiin sisältyy oikeudellisia ja käytännön toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan velallisen taloudellista tilannetta, palauttamaan hänen kykynsä täyttää velvoitteensa ja suojaamaan häntä ulosotolta.

Konkurssimenettely voidaan aloittaa elinkeinonharjoittajaa vastaan. Puolan siviililain (*kodeks cywilny*) 43 §:n1 mukaan elinkeinonharjoittaja on omaan lukuunsa liike- tai ammattitoimintaa harjoittava luonnollinen henkilö, oikeushenkilö tai organisaatioyksikkö, jolla ei ole oikeushenkilöyttä mutta jolle on lainsäädännöllä annettu oikeustoimikelpoisuus.

Konkurssihakemuksen voi jättää velallinen ja kukin tämän velkoja.

Konkurssimenettely voidaan aloittaa myös seuraavia vastaan:

rajavastuuyhtiöt (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*) ja osakeyhtiöt (*spółka akcyjna*), jotka eivät harjoita liiketoimintaa

avointen yhtiöiden (*osobowa spółka handlowa*) vastuunalaiset yhtiömiehet koko omaisuutensa osalta

henkilöyhtiöiden (*spółka partnerska*) yhtiömiehet.

Konkurssimenettely voidaan aloittaa myös sellaisia yksityishenkilöitä vastaan, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia (konkurssilain 491 § 1 ja sitä seuraavat pykälät). Tällainen menettely toteutetaan vain velallisen hakemuksesta, paitsi jos velallinen on entinen elinkeinonharjoittaja, jolloin myös velkoja voi jättää konkurssihakemuksen enintään vuoden kuluessa siitä, kun elinkeinonharjoittaja on poistettu asianomaisesta rekisteristä.

Uudelleenjärjestelymenettelyn kohteena voivat olla seuraavat toimijat:

siviililain 43 §:ssä 1 tarkoitettujen elinkeinonharjoittajat

rajavastuuyhtiöt ja osakeyhtiöt, jotka eivät harjoita liiketoimintaa

avointen yhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet koko omaisuutensa osalta yhtiön velvoitteiden täyttämiseksi

henkilöyhtiöiden yhtiömiehet.

Uudelleenjärjestelymenettelyä ei aloiteta, kun kyseessä on yksityishenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Uudelleenjärjestelymenettely toteutetaan vain velallisen hakemuksesta, lukuun ottamatta saneerausmenettelyä, joka voidaan aloittaa myös velkojan hakemuksesta, jos velallinen on maksukyvytön.

Akordin hyväksymismenettely antaa velalliselle mahdollisuuden saada aikaan akordi eli sovintoratkaisu velkojen kanssa keräämällä näiden suostumukset itse ilman tuomioistuimen osallistumista. Tällainen menettely voidaan toteuttaa, jos riitaiset saatavat, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista, muodostavat enintään 15 prosenttia kaikista saatavista.

Nopeutetun akordimenettelyn avulla velallinen voi tehdä velkojen kanssa sovintoratkaisun, kun luettelo saatavista on laadittu ja hyväksytty yksinkertaistettua menettelyä noudattaen. Tällainen menettely voidaan toteuttaa, jos riitaiset saatavat, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista, muodostavat enintään 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista.

Akordimenettelyn avulla velallinen voi tehdä velkojen kanssa sovintoratkaisun, kun luettelo saatavista on laadittu ja hyväksytty. Tällainen menettely voidaan toteuttaa, jos riitaiset saatavat, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista, muodostavat yli 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista.

Saneerausmenettelyn avulla velallinen voi toteuttaa korjaavia toimenpiteitä (joilla pyritään saneeraamaan velallisen yritys) ja tehdä sovintoratkaisun, kun luettelo saatavista on laadittu ja hyväksytty. Korjaaviin toimenpiteisiin sisältyy oikeudellisia ja käytännön toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan velallisen taloudellista tilannetta, palauttamaan hänen kykynsä täyttää veloitteensa ja suojaamaan häntä ulosotolta.

Konkurssimenettely voidaan aloittaa elinkeinonharjoittajaa vastaan. Siviililain 43 §:n1 mukaan elinkeinonharjoittaja on omaan lukuunsa elinkeino- tai ammattitoimintaa harjoittava luonnollinen henkilö, oikeushenkilö tai organisaatioyksikkö, jolla ei ole oikeushenkilöyttä mutta jolle on lainsäädännöllä annettu oikeustoimikelpoisuus.

Lisäksi konkurssimenettely voidaan aloittaa myös seuraavia vastaan:

rajavastuuyhtiöt ja osakeyhtiöt, jotka eivät harjoita liiketoimintaa

avointen yhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet koko omaisuutensa osalta yhtiön veloitteiden täyttämiseksi

henkilöyhtiöiden yhtiömiehet.

Menettely konkurssiin asettamiseksi voidaan aloittaa myös sellaisia yksityishenkilöitä vastaan, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia (konkurssilain 4911 § ja sitä seuraavat pykälät).

Uudelleenjärjestelymenettelyn kohteena voivat olla seuraavat toimijat:

23 päivänä huhtikuuta 1964 annetussa [siviililaissa](#) (*kodeks cywilny*, Puolan virallinen lehti 2016, kohdat 380 ja 585) tarkoitetut elinkeinonharjoittajat

rajavastuuyhtiöt ja osakeyhtiöt, jotka eivät harjoita liiketoimintaa

avointen yhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet koko omaisuutensa osalta yhtiön veloitteiden täyttämiseksi

henkilöyhtiöiden yhtiömiehet.

Uudelleenjärjestelymenettelyä ei aloiteta, kun kyseessä on yksityishenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Uudelleenjärjestelymenettely toteutetaan vain velallisen hakemuksesta, lukuun ottamatta saneerausmenettelyä, joka voidaan aloittaa myös velkojan hakemuksesta, jos velallinen on maksukyvytön.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Konkurssimenettely aloitetaan sellaista velallista vastaan, josta on tullut maksukyvytön (konkurssilain 10 §).

Velallinen on maksukyvytön, jos hän ei pysty täyttämään taloudellisia veloitteitaan niiden erääntyessä. Velallisen katsotaan olevan kyvytön täyttämään taloudellisia veloitteitaan, jos ne ovat erääntyneet yli kolme kuukautta sitten. Velallinen, joka on oikeushenkilö tai organisaatioyksikkö, jolla ei ole oikeushenkilöyttä ja jolle on erillisellä säädöksellä annettu oikeustoimikelpoisuus, on maksukyvytön myös silloin, kun sen taloudelliset veloitteet ylittävät sen varallisuuden arvon ja tämä asiointi jatkuu yli 24 kuukauden ajan. Tuomioistuin voi hylätä konkurssihakemuksen, jos lyhyellä aikavälillä ei ole riskiä siitä, että velallinen ei pystyisi täyttämään taloudellisia veloitteitaan niiden erääntyessä.

Uudelleenjärjestelymenettelyn kohteena voi olla maksukyvytön tai maksukyvyttömyysuhan alainen velallinen. Velallinen on maksukyvytön, jos hän on maksukyvytön konkurssilain 10 ja 11 §:ssä tarkoitetussa merkityksessä. Velallinen on maksukyvyttömyysuhan alainen, kun hän taloudellinen tilanteensa viittaa siihen, että hänestä voi tulla maksukyvytön lyhyellä aikavälillä.

Tuomioistuin kieltäytyy aloittamasta uudelleenjärjestelymenettelyä, jos siitä olisi haittaa velkojille.

Lisäksi uudelleenjärjestelylaissa säädetään myös erityisedellytyksiä eri tyyppisten uudelleenjärjestelyjen aloittamiselle.

Akordin hyväksymismenettely ja nopeutettu akordimenettely voidaan toteuttaa, jos riitaiset saatavat, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista, muodostavat enintään 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista.

Akordimenettely ja saneerausmenettely voidaan toteuttaa, jos riitaiset saatavat, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista, muodostavat yli 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista. Lisäksi tuomioistuin aloittaa tällaiset menettelyt vain jos vaikuttaa todennäköiseltä, että velallinen pystyy maksamaan jatkuvasti menettelyjen kustannukset ja niiden aloittamisen jälkeen syntyvät vastuut.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssimenettelyssä konkurssipesä sisältää konkurssiin asetetun osapuolen omaisuuden konkurssiin asettamisen ajankohtana sekä kyseisen osapuolen *konkurssimenettelyn aikana hankkiman omaisuuden* (konkurssilain 62 §). *Poikkeukset tästä säännöstä* täsmennetään konkurssilain 63–67a §:ssä.

Konkurssipesään eivät sisälly omaisuus, joka 17 päivänä marraskuuta 1964 annetun [siviiliprosessilain](#) (Puolan virallinen lehti 2016, kohdat 1822, 1823, 1860 ja 1948) nojalla ei voi olla täytäntönnäponon kohteena, konkurssin tehneen osapuolen työstä saama korvaus siltä osin kuin se ei ole ulosmittauksen kohteena, vakuuden tai pantin täytäntönnäponosta saadut määrät, jos konkurssin tehnyt osapuoli oli vakuuden tai pantin hoitaja, siltä osin kuin ne hoitosopimuksen mukaan kuuluvat muille velkojille.

Lisäksi konkurssin tehneen osapuolen muita omaisuseriä voidaan jättää konkurssipesän ulkopuolelle velkojainkokouksen päätöksellä.

Konkurssipesään eivät sisälly myöskään konkurssin tehneen osapuolen työntekijöiden ja näiden perheiden avustamiseen tarkoitetut, yrityksen sosiaaliturvarahastoa koskevien [säännösten](#) mukaan avatulle erilliselle yrityksen sosiaaliturvarahaston tilille talletetut käteisvarat sekä tälle tilille konkurssiin asettamisen jälkeen maksettavat määrät, mukaan lukien asuntolainojen lyhennykset, rahaston käteisvaroista kertyneen pankkikorot ja kyseisestä rahastosta rahoitettuja ja konkurssin tehneen osapuolen järjestämiä sosiaalipalveluja ja etuuksia käytäviltä henkilöiltä kerätyt maksut.

Uudelleenjärjestelymenettelyssä sovintoratkaisun kohteena olevaan omaisuuteen sisältyvät yrityksen toimintaan käytettävä omaisuus ja velallisen omistamat omaisuserät (uudelleenjärjestelylain 240, 273 ja 294 §).

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssimenettelyssä (j jonka tarkoituksena on velallisen omaisuuden likvidaatio) velallisella ei ole oikeutta vallita omaisuuttaan. Omaisuuden

(konkurssipesän) hallinta siirtyy pesänhoitajalle (*syndyk*). Myös muut velallisen yrityksen toimintaan liittyvät veloitteet – esimerkiksi yrityksen hoitaminen ja raportointivelvollisuuksien täyttäminen – siirtyvät pesänhoitajalle.

Velallinen on edelleen konkurssimenettelyn asianosainen ja voi riitauttaa eräitä tuomioistuimen menettelyn aikana antamia päätöksiä, jotka koskevat esimerkiksi omaisuserien jättämistä konkurssipesän ulkopuolelle ja pesänhoitajan korvausta.

Uudelleenjärjestelymenettelyissä velallisen ja selvittäjän valtuudet vaihtelevat menettelyn tyyppiin mukaan.

Akordin hyväksymismenettelyssä velallinen voi toteuttaa kaikkia toimia, ei kuitenkaan akordin hyväksymispäätöksen antamisen ja sen lainvoimaiseksi tulon välisenä aikana. Tänä aikana sovelletaan samoja sääntöjä kuin nopeutetussa akordimenettelyssä, eli velallinen voi toteuttaa rutiinomaisia hallinnointitoimia. Muut kuin rutiinomaiset hallinnointitoimet edellyttävät akordimenettelyn valvojan suostumusta.

Nopeutetussa akordimenettelyssä ja akordimenettelyssä velallinen voi toteuttaa rutiinomaisia hallinnointitoimia, mutta muut toimet edellyttävät tuomioistuimen asettaman valvojan suostumusta, paitsi jos ne edellyttävät velkojatoimikunnan suostumusta.

Saneerausmenettelyssä velkojalla ei ole oikeutta hallita omaisuuttaan, ja toimet suorittaa selvittäjä, paitsi jos ne edellyttävät velkojatoimikunnan suostumusta.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Konkurssimenettelyssä konkurssiin asetetun osapuolen saatavilla voidaan *kuitata* velkojan saatavat, jos molemmat saatavat olivat olemassa konkurssiin asettamisen ajankohtana, vaikka jompikumpi saatavista ei olisi vielä erääntynyt (konkurssilain 93 §).

Kuittauksista ei hyväksytä, jos konkurssin tehneen osapuolen velkoja sai saatavan siirrolla konkurssiin asettamisen jälkeen tai hankki sen konkurssiin asettamista edeltäneiden 12 kuukauden aikana tietäen, että konkurssin perusteet olivat olemassa, paitsi jos tämä hankinta liittyi sellaisen velan takaisinmaksuun, josta hankinnan tehnyt osapuoli oli vastuussa (riippumatta siitä, oliko tämä henkilökohtainen vastuu tai tietyllä omaisuudella taattu vastuu) (konkurssilain 94 §).

Kuittauksista ei hyväksytä, jos velkojasta on tullut konkurssiin asetetun osapuolen velallinen konkurssiin asettamisen jälkeen (konkurssilain 95 §).

Velkoja, joka haluaa käyttää *kuittausoikeutta*, toimittaa tätä koskevan lausuman viimeistään vaatimuksen jättämispäivänä (konkurssilain 96 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyssä keskinäisten saatavien kuittauksista edellytetään sääntöihin sovelletaan seuraavia rajoituksia:

velkojasta on tullut velallisen velallinen uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen

uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen menettelyn kohteena olevan velallisen velallisesta on tullut tämän velkoja siten, että tämä on siirron avulla hankkinut ennen menettelyn aloittamista syntyneen saatavan.

Keskinäiset saatavat voidaan kuitata, jos saatava on hankittu sellaisen velan takaisinmaksun tuloksena, josta hankinnan tehnyt osapuoli oli vastuussa (henkilökohtainen vastuu tai tietyllä omaisuudella taattu vastuu), ja jos hankinnan tehnyt osapuoli sai velan vastuulleen ennen nopeutettua akordimenettelyä koskevan hakemuksen jättämistä.

Velkoja, joka haluaa hyödyntää *kuittauksista* uudelleenjärjestelymenettelyssä, toimittaa tätä koskevan lausuman velalliselle, tai jos velallisella ei ole hallintaoikeutta, selvittäjälle, 30 päivän kuluessa menettelyn aloittamisesta, tai jos *kuittauksen* perusteet syntyivät myöhemmin, 30 päivän kuluessa *kuittauksen* perusteiden syntymisestä. Lausuma on pätevä myös, jos se toimitetaan tuomioistuimen asettamalle valvojalle (uudelleenjärjestelylain 233, 273 ja 297 §).

6 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Konkurssilain 83–118 § sisältävät erityisiä säännöksiä konkurssiin asettamisen vaikutuksista konkurssiin asetetun osapuolen velvoitteisiin, 119–123 § säännöksiä konkurssiin asetetun osapuolen saamista perinnöistä ja 124–126 § säännöksiä konkurssiin asetetun osapuolen aviovarallisuussuhteista.

Konkurssilain 81–82 §:ssä kielletään konkurssipesään sisältyvän omaisuuden asettaminen pantiksi, rekisteröidyksi pantiksi tai vakuudeksi.

Konkurssiin asetetun henkilön tekemän sopimuksen määräykset, jotka estävät konkurssimenettelyn tavoitteen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä, eivät päde konkurssipesän suhteen. Sopimus omaisuuden omistuksen, saatavan tai muun oikeuden siirrosta, joka on tehty vakuuden antamiseksi tietyille saatavalle, on pätevä konkurssipesän suhteen, jos se on tehty kirjallisesti oikeaksi todistettuna ajankohtana, paitsi jos kyseessä on sopimus rahavakuudesta (konkurssilain 84 §).

Konkurssilain 85 ja 85a §:ssä säädetään yksityiskohtaisista säännöistä, jotka koskevat puitesopimuksia futuuri- ja termiinioperaatioista tai arvopaperien myynnistä takaisinostosopimuksilla.

Konkurssiin asetetun osapuolen vielä erääntymättömät taloudelliset veloitteet erääntyvät konkurssipäätöksen tekopäivänä. Konkurssipäätöksen tekopäivänä muista kuin taloudellisista velvoitteista tulee taloudellisia velvoitteita, jotka on maksettava kyseisenä ajankohtana, vaikka niiden suorittamisen määräaika ei olisi vielä umpeutunut (konkurssilain 91 §).

Velkoja voi saattaa voimaan konkurssiin asetetun osapuolen toimittaman tarjouksen hyväksymisen perusteella tehdystä sopimuksesta aiheutuvan saatavan konkurssimenettelyssä, jos ilmoitus tarjouksen hyväksymisestä toimitettiin konkurssiin asetetulle osapuolelle ennen konkurssipäätöstä.

Jos keskinäiseen sopimukseen perustuvia velvoitteita ei ole konkurssipäätöksen tekopäivänä suoritettu lainkaan tai ne on suoritettu vain osittain, pesänhoitaja voi konkurssia valvovan tuomarin (*szędzia komisarz*) suostumuksella suorittaa konkurssiin asetetun osapuolen veloitteet ja pyytää toista osapuolta suorittamaan keskinäisen veloitteen tai irtisanomaan sopimuksen konkurssipäätöksen tekopäivästä lähtien. Jos konkurssiin asetettu osapuoli on konkurssipäätöksen tekopäivänä osapuolena jossain muussa kuin keskinäisessä sopimuksessa, pesänhoitaja voi irtisanoa tämän sopimuksen, ellei laissa toisin säädetä.

Vastapuolen oikeaksi todistettuna ajankohtana toimittaman hakemuksen perusteella pesänhoitaja ilmoittaa kolmen kuukauden kuluessa, irtisanooko hän sopimuksen vai vaatiiko hän sen toteuttamista. Jos pesänhoitaja ei toimita tällaista ilmoitusta tässä määräajassa, sopimus katsotaan irtisanotuksi.

Vastapuoli, jota on aikaisemmin pyydetty suorittamaan veloitteensa, voi keskeyttää veloitteen suorittamisen, kunnes keskinäinen velvoite on suoritettu tai siitä on annettu vakuus. Vastapuoli ei ole oikeutettu tähän, jos se sopimuksen tekohetkellä tiesi tai sen olisi pitänyt tietää, että konkurssin perusteet olivat olemassa (konkurssilain 98 §).

Jos pesänhoitaja irtisanoo sopimuksen, vastapuolella on oikeus suoritetun velvollisuuden palautukseen, vaikka se olisi osa konkurssipesää.

Konkurssimenettelyssä osapuoli voi nostaa kanteen suoritetun veloitteen ja aiheutuneiden tappioiden osalta toimittamalla nämä vaatteet konkurssia valvovalle tuomarille (konkurssilain 99 §).

Myyjä voi vaatia konkurssiin asetetulle osapuolelle lähetetyn ja maksamatta jääneen irtaimen omaisuuserän – myös arvopaperien – palauttamista, jos konkurssiin asetettu osapuoli tai tämän kyseistä omaisuuserää hallinnoimaan valtuuttama henkilö ei hankkinut kyseistä omaisuuserää ennen konkurssipäätöksen tekemistä. Myös omaisuuserän konkurssiin asetetulle osapuolelle lähettäneellä vastaanottajalla on oikeus omaisuuserän palautukseen.

Myyjä tai vastaanottaja, jolle omaisuuserä on palautettu, maksaa takaisin aiheutuneet tai aiheutuvat kulut sekä ennakkomaksut. Pesänhoitaja voi kuitenkin palauttaa omaisuuserän, jos hän maksaa konkurssin tehneen osapuolen maksettavaksi tulleen hinnan ja kulut tai huolehtii niiden maksamisesta.

Pesänhoitaja on oikeutettu tekemään tämän kuukauden kuluessa palautuksen pyytämistä (konkurssilain 100 §).

Konkurssiin asetetun osapuolen tekemät kaupinta- tai lähetyssopimukset, joissa konkurssiin asetettu osapuoli oli kaupitsija tai lähettäjä, sekä arvopaperisalkun hoitoa koskevat sopimukset raukeavat, kun konkurssipäätös tehdään. Vastapuoli voi irtisanoa konkurssiin asetetun osapuolen tekemät kaupinta- tai lähetyssopimukset, joissa konkurssiin asetettu osapuoli oli komissionaaja tai vastaanottaja, konkurssipäätöksen tekopäivänä (konkurssilain 102 §).

Edustussopimus raukeaa päivänä, jona jompikumpi osapuoli asetetaan konkurssiin. Kaupitsijan konkurssin tapauksessa edustaja voi konkurssimenettelyssä vaatia sopimuksen raukeamisesta sille aiheutuneiden tappioiden korvaamista (konkurssilain 103 §).

Jos lainanottaja tai antaja asetetaan konkurssiin, käyttöoikeussopimus voidaan purkaa kumman tahansa osapuolen pyynnöstä, jos sopimuksen kohde on jo lainattu. Jos kohdetta ei vielä ole lainattu, sopimus raukeaa (konkurssilain 104 §).

Jos jompikumpi lainasopimuksen osapuoli asetetaan konkurssiin, lainasopimus raukeaa, ellei lainan kohdetta ole vielä lainattu (konkurssilain 105 §).

Kiinteistön vuokrasopimus sitoo osapuolia, jos sopimuksen kohde on asetettu vuokralaisen käyttöön (konkurssilain 106–108 §). Konkurssia valvovan tuomarin päätöksen nojalla pesänhoitaja irtisanoo konkurssiin asetetun osapuolen tekemän kiinteistön vuokrasopimuksen kolmen kuukauden irtisanomisajalla, vaikka konkurssiin asetetun osapuolen ei olisi ollut sallittua irtisanoa kyseistä sopimusta (konkurssilain 109–110 §).

Luottosopimus raukeaa konkurssipäätöksen tekemisen jälkeen, jos lainantaja ei ollut asettanut varoja konkurssiin asetetun osapuolen käyttöön ennen tätä ajankohtaa (konkurssilain 111 §).

Konkurssipäätös ei vaikuta konkurssiin asetetun osapuolen pankkitilejä, arvopaperitilejä tai koontitilejä koskeviin sopimuksiin (konkurssilain 112 §).

Uudelleenjärjestelymenettely aloittamispäivästä sen lopettamispäivään tai päivään, jona päätös menettelyn keskeyttämisestä tulee lainvoimaiseksi, velallinen tai selvittäjä ei saa suorittaa velvoitteita, jotka johtuvat lain mukaan akordin alaisista vaatimuksista.

Sopimusmääräykset, joilla määrätään sellaisen oikeussuhteen muuttamisesta tai purkamisesta, jossa velallinen on osapuolena, ovat mitättömiä siinä tapauksessa, että haetaan uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamista tai aloitetaan tällainen menettely.

Velallisen tekemän sopimuksen määräykset, jotka estävät konkurssimenettelyn tavoitteen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä, eivät päde akordin alaisen omaisuuden suhteen.

Uudelleenjärjestelylain 250 §:ssä säädetään yksityiskohtaisista säännöistä, jotka koskevat puitesopimuksia futuuri- ja termiinioperaatioista tai arvopaperien myynnistä takaisinostosopimuksilla.

Uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamispäivästä sen lopettamispäivään tai päivään, jona päätös menettelyn keskeyttämisestä tulee lainvoimaiseksi, vuokranantaja ei saa ilman velkojatoimikunnan suostumusta irtisanoa niiden tilojen tai kiinteistöjen vuokrasopimusta, joissa velallisen yritys toimii.

Edellä kuvattuja vuokrasopimuksia koskevia sääntöjä sovelletaan soveltuvin osin luottosopimuksiin sellaisten varojen osalta, jotka on asetettu lainantajan käyttöön ennen menettelyn aloittamista, vuokrasopimuksiin, omaisuusvahinkovakuutuksiin, pankkitilisopimuksiin, takuusopimuksiin, velalliselle myönnettyjä lisenssejä koskeviin sopimuksiin ja ennen uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamista myönnettyihin takauksiin ja remburssiin (uudelleenjärjestelylain 256, 273 ja 297 §).

Lisäksi selvittäjä voi ennen **saneerausmenettelyn** aloittamista irtisanoa konkurssia valvovan tuomarin suostumuksella keskinäisen sopimuksen, jota ei ole toteutettu lainkaan tai joka on toteutettu vain osittain, mikäli toisen osapuolen suorittama sopimuksen täytäntöönpano muodostaa jakamattoman kokonaisuuden. Jos toisen osapuolen suorittama sopimuksen täytäntöönpano on jaettavissa osiin, tätä säännöstä sovelletaan soveltuvin osin siinä määrin kuin toisen osapuolen oli toteutettava sopimus saneerausmenettelyn jälkeen. Jos selvittäjä irtisanoo sopimuksen, toinen osapuoli voi vaatia saneerausmenettelyn aloittamisen jälkeen ja ennen irtisanomisilmoituksen vastaanottamista toteuttamansa suorituksen palauttamista, jos kyseinen suoritus on osa velallisen omaisuutta. Jos tämä ei ole mahdollista, toinen osapuoli voi nostaa kanteen sopimuksen toteuttamisen ja siitä aiheutuneiden tappioiden osalta. Näihin vaatimuksiin ei voida soveltaa akordimenettelyä (uudelleenjärjestelylain 298 §).

7 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Konkurssihakemuksen jättämisen jälkeen tuomioistuin voi velallisen, väliaikaisen valvojan tai konkurssihakemuksen jättäneen velkojan pyynnöstä keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn ja kumota pankkitilin ulosmittauksen, jos tämä on tarpeen konkurssimenettelyn tavoitteiden saavuttamiseksi (konkurssilain 39 §). Konkurssipäätöksen tekemisen jälkeen ennen sitä aloitettu konkurssipesän omaisuuden kohdistuva *täytäntöönpanomenettely* keskeytetään lain mukaan konkurssipäätöksen tekopäivästä lähtien. Menettely keskeytetään lain nojalla, kun päätös konkurssiin asettamisesta tulee lainvoimaiseksi (konkurssilain 146 §).

Konkurssipäätöksen tekemisen jälkeen konkurssipesää koskevia tuomioistuin-, hallinto- ja hallintotuomioistuinmenettelyjä voidaan aloittaa ja toteuttaa vain pesänhoitajan toimesta tai pesänhoitajaa vastaan. Velkoja ei voi aloittaa menettelyä ilmoitettavasta saatavasta (konkurssilain 144 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyssä sellaista saatavaa koskeva, ennen menettelyn aloittamista aloitettu *täytäntöönpanomenettely*, johon lain mukaan sovelletaan akordimenettelyä, keskeytetään lain mukaan uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamispäivästä lähtien (uudelleenjärjestelylain 259 ja 278 §). Saneerausmenettelyssä keskeytys koskee kaikkia täytäntöönpanomenettelyjä, jotka kohdistuvat kyseisen menettelyn kohteena olevaan omaisuuteen sisältyviin velallisen omaisuuseriin (uudelleenjärjestelylain 312 §).

Kun päätös akordin hyväksymisestä tulee lainvoimaiseksi, velallista vastaan akordin alaisen saatavien varmistamiseksi toteutettavat turvaamis- ja *täytäntöönpanomenettelyt* lopetetaan lain nojalla. Velallista vastaan toteutettavia keskeytettyjä turvaamis- ja *täytäntöönpanomenettelyjä*, joiden tarkoituksena on varmistaa akordin ulkopuoliset saatavat, voidaan jatkaa velkojan pyynnöstä (uudelleenjärjestelylain 170 §).

Akordimenettelyn, nopeutetun akordimenettelyn tai saneerausmenettelyn aloittaminen ei estä velkojaa aloittamasta tuomioistuin-, hallinto- tai hallintotuomioistuinmenettelyjä tai välitystuomioistuinmenettelyä vaatiakseen saatavia, jotka on sisällytettävä saatavaluetteloon (uudelleenjärjestelylain 257, 276 ja 310 §).

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssipäätöksen tekemisen jälkeen tuomioistuin keskeyttää menettelyn viran puolesta, jos se koskee konkurssipesää – eli jos sen tulos voi vaikuttaa konkurssipesään (se koskee konkurssipesään sisältyvää omaisuuskohdetta) – ja konkurssipäätös on tehty ja jos konkurssimenettelyssä on nimitetty pakkohallinnon täytäntöönpanija (siviiliprosessilain (*kodeks postępowania cywilnego*) 174 §:n 1, 4 ja 5 momentti). Tuomioistuin kutsuu pesänhoitajan tai pakkohallinnon täytäntöönpanijan osallistumaan menettelyyn (siviiliprosessilain 174 §:n 3 momentti). Jos konkurssiin asetettu osapuoli (velallinen) toimii kantajana, tuomioistuin jatkaa viran puolesta keskeytettyä menettelyä heti kun pesänhoitaja (pakkohallinnon täytäntöönpanija) on nimetty (siviiliprosessilain 180 §:n 1 ja 5 momentti).

Pesänhoitajaa vastaan voidaan aloittaa menettely vain, jos saatavaa ei konkurssimenettelyssä ole sisällytetty saatavien luetteloon sen jälkeen, kun kaikki laissa kuvatut mahdollisuudet on käytetty (konkurssilain 145 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyn alkaessa vireillä olevat tuomioistuinmenettelyt keskeytetään, jos ne koskevat akordin alaista omaisuutta (tai saneerausmenettelyn kohteena olevaa omaisuutta) ja uudelleenjärjestelymenettelyssä on nimetty selvittäjä tai jos saneerausmenettelyn aloittamisen menettelyssä on nimetty väliaikainen selvittäjä ja menettely koskee vakuudella katettua omaisuutta (siviiliprosessilain 174 §:n 1, 4 ja 5 momentti). Tuomioistuin kutsuu väliaikaisen selvittäjän tai selvittäjän osallistumaan menettelyyn (siviiliprosessilain 174 §:n 3 momentti).

Saatavan hyväksymisellä, saatavasta luopumisella, akordilla tai velallisen suorittamalla asian merkityksellisten tosiseikkojen myöntämisellä ei ole tällaisissa tapauksissa oikeusvaikutusta ilman tuomioistuimen asettaman valvojan hyväksyntää (uudelleenjärjestelylain 258 §).

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

Velkojien osallistumista konkurssimenettelyyn säännellään konkurssilain 189–213 §:llä. Velkojilla, joiden vaatimukset on hyväksytty, on oikeus osallistua velkojainkokoukseen ja äänestää.

Konkurssia valvova tuomari perustaa viran puolesta tai pyynnöstä velkojatoimikunnan sekä nimittää ja erottaa sen jäsenet. Velkojatoimikunta avustaa pesänhoitajaa, valvoo tämän toimia, tutkii konkurssipesän muodostavien varojen tilan, myöntää luvan toimiin, jotka voidaan toteuttaa vain velkojatoimikunnan luvalla, ja ilmaisee kantansa muista kysymyksistä konkurssia valvovan tuomarin tai pesänhoitajan pyynnöstä. Velkojatoimikunta voi pyytää konkurssiin asetettua osapuolta tai pesänhoitajaa antamaan selvityksiä ja tutkia kirjanpitoa ja konkurssiin liittyviä asiakirjoja, mikäli tämä ei loukkaa liikesalaisuutta.

Seuraavilla pesänhoitajan toimilla on oltava velkojatoimikunnan lupa, jotta ne olisivat päteviä:

pesänhoitajan suorittama yrityksen hallinnoinnin jatkaminen, jos sen on tarkoitus kestää yli kolme kuukautta konkurssiin asettamisen jälkeen luopuminen koko yrityksen myynnistä

konkurssipesään sisältyvän omaisuuden suora myynti

laina- tai luottosopimusten tekeminen ja konkurssin tehneen osapuolen omaisuuden rasittaminen rajoitetuilla omistusoikeuksilla

riitaisten saatavien hyväksyminen, niistä luopuminen tai niitä koskevan sovintomenettelyn aloittaminen sekä riita-asian saattaminen välitystuomioistuimen käsiteltäväksi.

Tästä voidaan poiketa, jos jokin edellä mainituista toimista on toteutettava välittömästi ja koskee enintään 10 000 Puolan zlotyn arvoista omaisuutta – tällöin pesänhoitaja, tuomioistuimen asettama valvoja tai selvittäjä voi toteuttaa sen ilman velkojatoimikunnan lupaa.

Velkojatoimikunnan lupaa ei tarvita myöskään irtaimen omaisuuden myyntiin, jos kaiken konkurssipesään sisältyvän ja luetteloon merkityn irtaimen omaisuuden arvioitu arvo on enintään 50 000 Puolan zlotya, eikä saatavien ja muiden oikeuksien myyntiin, jos kaikkien konkurssipesään sisältyvien ja luetteloon merkittyjen saatavien ja muiden oikeuksien nimellisarvo on enintään 50 000 Puolan zlotya.

Konkurssimenettelyssä velkoja voi tehdä akordiehdotuksen.

Velkojat voivat myös riitauttaa konkurssia valvovan tuomioistuimen tai tuomarin päätöksen pesänhoitajan kirjanpitoraporttien hyväksymisestä, saatavaluetteloa koskevat päätökset myös muiden velkojien saatavien osalta, varojen jakamissuunnitelman, pesänhoitajan korvauksen ja päätöksen keskeyttää tai päättää konkurssimenettely.

Velkojien osallistumista **uudelleenjärjestelymenettelyyn** säännellään uudelleenjärjestelylain 104–139 §:llä. Velkojat, joiden vaatimukset on kirjattu hyväksyttiin saatavaluetteloon, sekä velkojat, jotka saapuvat velkojainkokoukseen ja toimittavat konkurssia valvovalle tuomarille saatavansa vahvistavan täytäntöönpanomääräyksen, ovat oikeutettuja osallistumaan velkojainkokoukseen ja äänestämään.

Velkojainkokouksessa voidaan saada aikaan sovintoratkaisu, jos kokoukseen osallistuu vähintään viidennes velkojista, joilla on oikeus äänestää akordista. Konkurssia valvova tuomari asettaa velkojatoimikunnan ja nimittää ja erottaa sen jäsenet viran puolesta tai pyynnöstä. Velkojatoimikunta avustaa tuomioistuimen asettamaa valvojaa tai selvittäjää, valvoo näiden toimia, tutkii konkurssipesän muodostavien varojen tilan, myöntää luvan toimiin, jotka voidaan toteuttaa vain velkojatoimikunnan luvalla, ja ilmaisee kantansa muista kysymyksistä konkurssia valvovan tuomarin, tuomioistuimen asettaman valvojan, selvittäjän tai velallisen pyynnöstä. Velkojainkokous ja sen jäsenet voivat toimittaa huomautuksensa velallisen, tuomioistuimen asettaman valvojan tai selvittäjän toimista konkurssia valvovalle tuomarille. Velkojatoimikunta voi pyytää velalliselta, tuomioistuimen asettamalta valvojalta tai selvittäjältä selvennyksiä ja tutkia velallisen kirjanpitoa ja asiakirjoja, mikäli tämä ei loukkaa liikesalaisuutta. Muissa ja epäselvissä tapauksissa konkurssia valvova tuomari määrittelee velkojatoimikunnan jäsenten oikeudet tutkia velallisen yrityksen kirjanpitoa ja asiakirjoja.

Ollakseen päteviä seuraavat velallisen tai selvittäjän toimet edellyttävät velkojatoimikunnan suostumusta:

akordi- tai saneerausmenettelyn kohteena olevaan omaisuuteen kuuluvien elementtien rasittaminen kiinnityksellä, pantilla, rekisteröidyllä pantilla tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnityksellä sellaisen saatavan turvaamiseksi, joka ei ole akordin alainen omaisuuskohteen tai oikeuden omistuksen siirto sellaisen saatavan turvaamiseksi, joka ei ole akordin alainen akordi- tai saneerausmenettelyn kohteena olevaan omaisuuteen kuuluvien elementtien rasittaminen muilla oikeuksilla luotto- tai lainasopimusten tekeminen

velallisen yritystä tai sen organisoitua osaa koskevan vuokrasopimuksen tai muun samanlaisen sopimuksen tekeminen

(jos edellä mainitut toimet on tehty velkojatoimikunnan suostumuksella, niitä ei voida pitää täytäntöönpanokelvottomina konkurssipesän suhteen)

velallisen suorittama kiinteän omaisuuden tai muiden omaisuserien myynti yli 500 000 Puolan zlotyn arvosta.

Velkojat voivat myös riitauttaa uudelleenjärjestelyä valvovan tuomioistuimen tai konkurssia valvovan tuomarin päätöksen pesänhoitajan kirjanpitoraporttien hyväksymisestä, saatavaluetteloa koskevat päätökset (akordi- ja saneerausmenettelyt) sekä muiden velkojien saatavia koskevat päätökset, tuomioistuimen asettaman valvojan tai selvittäjän korvauksen ja päätöksen keskeyttää tai päättää konkurssimenettely.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssimenettelyssä pesänhoitaja laatii konkurssipäätöksen jälkeen saatavaluettelon, arvioi konkurssipesän varallisuuden ja laatii likvidaatiosuunnitelman.

Likvidaatiosuunnitelmassa määritellään konkurssiin asetetun osapuolen omaisuuden, erityisesti yrityksen, ehdotettu myyntitapa, myynnin ajankohta, kustannusarvio ja elinkeinotoiminnan jatkamisen taloudelliset perustelut (konkurssilain 306 §).

Laadittuaan saatavaluettelon ja selvityksen konkurssipesän taloudellisesta tilanteesta tai toimitettuaan yleisen kirjallisen selvityksen pesänhoitaja likvidoi konkurssipesän (konkurssilain 308 §).

Likvidaation jälkeen pesänhoitaja voi jatkaa konkurssiin asetetun osapuolen yrityksen hallinnointia, jos sovintoratkaisu (akordi) velkojien kanssa on mahdollinen tai jos yritys kokonaisuudessaan tai sen organisoituja osia on mahdollista myydä (konkurssilain 312 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyissä, eli nopeutetussa akordimenettelyssä ja akordimenettelyssä velallinen tavallisesti jatkaa yrityksensä hallinnointia.

Uudelleenjärjestelylain 239 §:n 1 momentin ja 295 §:n mukaisesti velalliselta voidaan riistää hallintaoikeus, jos

velallinen tietoisesti tai muutoin rikkoo lakia hallinnoimalla yritystä siten, että se aiheuttaa vahinkoa velkojille tai mahdollistaa tällaisen vahingon tulevaisuudessa

on ilmeistä, että hallintatapa ei takaa akordin täytäntöönpanoa tai velalliselle on nimitetty edunvalvoja (*kurator*) 68 §:n 1 momentin mukaisesti velallinen ei noudata konkurssia valvovan tuomarin tai tuomioistuimen asettaman valvojan ohjeita, ja erityisesti jos hän ei toimita lainmukaisia akordiehdotuksia konkurssia valvovan tuomarin asettamassa määräajassa.

Jos **saneerausmenettelyn** tuloksellinen toteuttaminen edellyttää velallisen tai hänen edustajiensa henkilökohtaista osallistumista ja nämä samalla takaavat asianmukaisen hallinnoinnin, tuomioistuin voi antaa velalliselle luvan jatkaa koko yrityksen tai sen osan juoksevaa hallintoa (uudelleenjärjestelylain 288 §:n 3 momentti).

Akordin hyväksymismenettelyssä velallinen hallinnoi yritystään koko menettelyn ajan.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssimenettelyssä ilmoitetaan kaikki henkilökohtaisten velkojien saatavat. Velkoja voi ilmoittaa saatavan myös siinä tapauksessa, että sen vakuudeksi on asetettu kiinnitys, pantti, rekisteröity pantti, panttioikeus, aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnitys tai muu maa- ja kiinnitysrekisteriin tai alusrekisteriin tehty merkintä (jos velkoja ei ilmoita sitä, se liitetään luetteloon viran puolesta). Työsuhteeseen perustuvat saatavat liitetään luetteloon viran puolesta (konkurssilain 236 §:n 1 ja 2 momentti ja 237 §).

Konkurssimenettelyn kustannukset maksetaan ensin ennen konkurssipäätöksen tekemisen jälkeen syntyneitä konkurssipesän vastuita (konkurssilain 230 §:n 2 momentti sekä 343 §:n 1 ja 11 momentti) jakosuunnitelmaa laatimatta.

Uudelleenjärjestelymenettelyssä luettelo saatavista kattaa ennen menettelyn aloittamista syntyneet velalliseen kohdistuvat henkilökohtaiset saatavat (uudelleenjärjestelylain 76 §). Saatavaluettelossa esitetään erikseen saatavat, joihin sovelletaan lain nojalla akordimenettelyä, ja saatavat, joihin sovelletaan akordimenettelyä velkojan suostumuksella (uudelleenjärjestelylain 86 §).

Uudelleenjärjestelymenettelyssä saatavia ei ilmoiteta. Valvoja tai selvittäjä laatii saatavaluettelon velallisen kirjanpidon, tämän muiden asiakirjojen sekä maa- ja kiinnitysrekisteriin ja muihin rekistereihin tehtyjen merkintöjen perusteella.

Akordi sitoo velkojia, joiden saataviin sovelletaan uudelleenjärjestelylain mukaan akordimenettelyä, vaikka ne eivät sisältyisi saatavaluetteloon.

Akordi ei sido velkojia, joita velallinen ei ole ilmoittanut ja jotka eivät ole osallistuneet menettelyyn (uudelleenjärjestelylain 166 §).

Akordimenettelyä ei voida soveltaa elatusapusaataviin, sairauden, työkyvyttömyyden, vamman tai kuoleman aiheuttamisesta korvauksena maksettaviin etuuksiin ja elinkorkosopimuksen nojalla vastineeksi oikeuksista myönnettyyn elinkorkoon; vaatimuksiin omaisuuden siirrosta ja oikeuksien loukkaamisen lopettamisesta; saataviin, joista velallinen on vastuussa uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen saatavan perinnön yhteydessä, kun perintö on sisällytetty akordi- tai saneerausmenettelyn kohteena olevaan omaisuuteen; saataviin, jotka liittyvät vakuutetun rahoittamaan sosiaalivakuutusmaksujen osaan, jos velallinen on maksaja.

Akordi ei koske myöskään työsuhteeseen perustuvia saatavia eikä saatavia, joiden vakuudeksi on asetettu velallisen omaisuutta kiinnityksellä, pantilla, rekisteröidyllä pantilla, panttioikeudella tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnityksellä, vakuuden kattaman arvon osalta, paitsi jos velkoja suostuu siihen, että ne sisällytetään akordiin (uudelleenjärjestelylain 151 §).

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Saatavien ilmoittamista, todistamista ja hyväksymistä konkurssimenettelyissä koskevista säännöistä säädetään konkurssilain 239–266 §:ssä.

Konkurssimenettelyssä velkojat vastaavat saatavien ilmoittamisesta. Saatavat on ilmoitettava 30 päivän kuluessa konkurssipäätöksen julkaisemisesta virallisessa tuomioistuin- ja yritystietolehdestä (*Monitor Sądowy i Gospodarczy*) ja sen jälkeen yritysten uudelleenjärjestelyjä ja konkurssesja koskevassa keskusrekisterissä (*Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości*) (konkurssilain 51 § ja uudelleenjärjestelylain 455 §).

Työsuhteeseen perustuvia saatavia ei tarvitse ilmoittaa. Tämän tyyppiset saatavat sisällytetään luetteloon saatavista viran puolesta (konkurssilain 237 §).

Velkoja laatii saatavistaan ilmoituksen kirjallisesti kahtena kappaleena. Ilmoituksessa on esitettävä velkojan nimi ja osoite, PESEL-numero (henkilötunnus) tai KRS-numero (kansallinen tuomioistuinrekisteri), tai jos niitä ei ole, tiedot, joiden avulla velkoja voidaan yksilöidä selvästi ja määrittää saatava sekä liittännäiskulut ja muun kuin rahasaatavan arvo, saatavan olemassaolon vahvistava näyttö (jos saatava on sisällytetty uudelleenjärjestelymenettelyssä laadittuun saatavaluetteloon, maininta tästä riittää), luokka, johon saatava voidaan luokitella, saatavaan liittyvät vakuudet sekä asian käsittelyn tilanne, mikäli saatava on meneillään olevan tuomioistuin-, hallinto-, hallintotuomioistuin- tai välitystuomioistuinmenettelyn kohteena. Jos konkurssiin asetettu osapuoli ei ole ilmoitetun saatavan henkilökohtainen velallinen, on ilmoitettava saatavan kattamiseksi käytettävän vakuuden kohde. Jos velkoja on konkurssin tehneen yrityksen yhtiömies tai osakas, hänen on ilmoitettava omistamiensa osakkeiden määrä ja tyyppi.

Konkurssia valvova tuomari välittää asianmukaisesti jätetyn ilmoituksen pesänhoitajalle, joka tarkistaa, voidaanko ilmoitetut saatavat vahvistaa konkurssiin asetetun osapuolen kirjanpidossa tai muissa asiakirjoissa tai maa- ja kiinnitysrekisterissä tai muissa rekistereissä olevien merkintöjen perusteella, ja kehottaa konkurssiin asetettua osapuolta ilmoittamaan tietyssä määräajassa, hyväksyykö hän saatavan. Jos ilmoitettua saatavaa ei voida vahvistaa konkurssiin asetetun osapuolen kirjanpidossa tai muissa asiakirjoissa tai maa- ja kiinnitysrekisterissä tai muissa rekistereissä olevien merkintöjen perusteella, pesänhoitaja kehottaa velkojaa toimittamaan saatavaa koskevassa ilmoituksessa mainitut asiakirjat viikon kuluessa. Jos näin ei tapahdu, saatavaa ei hyväksytä. Pesänhoitaja voi kuitenkin ottaa huomioon tämän määräajan jälkeen toimitetut asiakirjat, jos tämä ei viivästyttä luettelon toimittamista konkurssia valvovalle tuomarille.

Kahden viikon kuluessa ilmoituksesta, jonka mukaan saatavaluettelo on lisätty menettelyn asiakirjoihin, velkoja voi esittää vastalauseen konkurssia valvovalle tuomarille. Myös konkurssiin asetettu osapuoli voi esittää vastalauseita, jos saatavaluettelon luonnos ei vastaa sen pyyntöjä tai lausumia. Jos konkurssiin asetettu osapuoli ei ole antanut lausumia kehotuksista huolimatta, se voi esittää vastalauseen vain, jos se osoittaa, että lausuman antamatta jättäminen johtui siitä riippumattomista syistä.

Konkurssia valvova tuomari muuttaa saatavaluettelo sen jälkeen, kun vastalauseesta koskevasta päätöksestä tulee lainvoimainen – ja jos tämä päätös riitautetaan, kun tuomioistuimen päätöksestä tulee lainvoimainen – ja hyväksyy sen. Jos vastalauseita ei esitetä, hän hyväksyy saatavaluettelon vastalauseiden esittämisen määräajan umpeuduttua. Konkurssia valvova tuomari voi muuttaa saatavaluettelo viran puolesta. Jos todetaan, että saatavaluetteloon on lisätty saatavia, joita ei ole tai jotka ovat ilmoitettua pienempiä, tai että siihen ei ole lisätty saatavia, jotka on lisättävä luetteloon viran puolesta, konkurssia valvova tuomari voi muuttaa saatavaluettelo viran puolesta.

Saatava, jota ei tarvitse ilmoittaa, mutta joka ilmoitetaan tai esitetään määräajan umpeuduttua, lisätään saatavaluettelon täydennysosaan. Luettelo saatavista oikaistaan lainvoimaisten tuomioiden mukaisesti. Saatavaluettelon laatimisen jälkeen tapahtuva muutos saatavan määrässä otetaan huomioon jakosuunnitelmaa laadittaessa tai velkojainkokouksen äänestyksessä.

Konkurssimenettelyn lopettamisen tai keskeyttämisen jälkeen ote konkurssia valvovan tuomarin hyväksymästä saatavaluettelosta, jossa ilmoitetaan saatava ja velkojan sen lyhentämiseksi saama määrä, toimii täytäntöönpanomääräyksenä konkurssiin asetettua osapuolta vastaan (tämä ei koske velkojia, joiden suhteen konkurssiin asetettu osapuoli ei ollut henkilökohtainen velallinen). Konkurssiin asetettu osapuoli voi pyytää vahvistamaan, että saatavaluetteloon lisättyä saatavaa ei ole tai että se on ilmoitettua pienempi, jos konkurssiin asetettu osapuoli ei ole hyväksynyt konkurssimenettelyssä ilmoitettua saatavaa eikä tuomioistuin ole vielä antanut siitä lainvoimaista tuomiota. Kun ote luettelosta on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi, konkurssiin asetettu osapuoli voi väittää, että luetteloon lisättyä saatavaa ei ole tai että se on ilmoitettua pienempi, nostamalla kanteen täytäntöönpanomääräyksen julistamiseksi täytäntöönpanokelvottomaksi.

Saatavaluettelon laatimista **uudelleenjärjestelymenettelyssä** säännellään uudelleenjärjestelylain 84–102 §:llä.

Valvoja tai selvittäjä laatii saatavaluettelon velallisen kirjanpidon, tämän muiden asiakirjojen sekä maa- ja kiinnitysrekisteriin ja muihin rekistereihin tehtyjen merkintöjen perusteella. Yksinkertaistetun hakemuksen perusteella aloitetussa saneerausmenettelyssä saatavaluettelo laaditaan mahdollisuuksien mukaan sitä edeltävässä uudelleenjärjestelymenettelyssä laaditun saatavaluettelon perusteella. Jos velkojat jaetaan akordiehdotuksessa ryhmiin, ehdotettu jako otetaan huomioon saatavaluettelo laadittaessa.

Saatavaluettelossa mainitaan erikseen saatavat, joihin on lain mukaan sovellettava akordimenettelyä, ja saatavat, joihin voidaan soveltaa akordimenettelyä velkojan suostumuksella.

Nopeutetussa akordimenettelyssä velallinen voi vastustaa saatavan lisäämistä saatavaluetteloon. Tällaista saatavaa pidetään riitaisena saatavana. Tässä tapauksessa konkurssia valvova tuomari muuttaa saatavaluettelo ja riitaisen saatavien luettelo vastaavasti.

Akordi- ja saneerausmenettelyssä osapuolet voivat kahden viikon kuluessa saatavaluettelon toimittamispäivämäärän ilmoittamisesta ilmoittaa konkurssia valvovalle tuomarille vastustavansa saatavan lisäämistä saatavaluetteloon. Velallinen voi esittää vastalauseen, jos saatavaluettelo ei vastaa hänen lausumaansa saatavan hyväksymisestä tai kiistämisestä. Jos velallinen ei ole antanut lausumaa, hän voi esittää vastalauseen vain, jos lausuman antamatta jättäminen johtui hänestä riippumattomista syistä. Velallinen tai velkoja, jota ei ole lisätty saatavaluetteloon, voi vastustaa luettelon ulkopuolelle jättämistä samassa määräajassa.

Konkurssia valvova tuomari hylkää tämän määräajan jälkeen tehdyt tai muista syistä kelpaamattomat vastalauseet sekä vastalauseet, joissa on vastalauseen esittäjän korjaamatta jättämiä puutteita tai joista osapuoli ei ole maksanut vaadittua maksua annetussa määräajassa.

Konkurssia valvova tuomari ei ota huomioon lausumia ja näyttöä, joka ei sisälly vastalauseeseen, paitsi jos vastalauseeseen esittänyt osapuoli todistaa lähtökohtaisesti, että niiden jättäminen pois vastalauseesta johtui siitä riippumattomista syistä tai että lausumien ja näytön liittäminen mukaan myöhässä ei viivästyttä asian käsittelyä.

Vastalauseetta tukevat seikat voidaan näyttää toteen vain asiakirjatodisteilla tai asiantuntijalausunnolla. Jos saatava vahvistetaan tuomioistuimen lainvoimaisella tuomiolla, saatavan saatavaluetteloon lisäämistä koskeva vastalause voi perustua vain sen oikeudenkäynnin jälkeisiin tapahtumiin, jossa tuomio annettiin.

Konkurssia valvova tuomari, hänen varamiehensä tai nimetty tuomari käsittelee vastalauseeseen suljetussa istunnossa kahden kuukauden kuluessa vastalauseeseen esittämisestä. Jos vastalauseeseen käsittelevä tuomari päättää, että tarvitaan kuuleminen, hän ilmoittaa tästä tuomioistuimen asettamalle valvojalle tai selvittäjälle, vastalauseeseen esittäneelle velalliselle tai velkojalle sekä velkojalle, jonka saatavaa vastalause koskee. Näiden perusteltukin saapumatta jättäminen kuulemiseen ei estä päätöksen antamista. Konkurssia valvova tuomari, hänen varamiehensä tai nimetty tuomari voi luopua asiantuntijalausuntoon perustuvasta todistelusta, jos asiantuntija on antanut lausunnon muissa menettelyissä tuomioistuimessa, välitystuomioistuimessa tai hallintoelimestä. Tässä tapauksessa näyttönä toimivat asiantuntijalausunnon sisältävät asiakirjat.

Velallinen, tuomioistuimen asettama valvoja tai selvittäjä sekä velkojat voivat hakea muutosta vastalauseeseen kohdetta koskevaan päätökseen.

Saatavaluetteloa muutetaan päätöksen mukaisesti, kun vastalauseeseen hyväksyvistä päätöksestä tulee lainvoimainen. Nopeutetussa akordimenettelyssä konkurssia valvova tuomari hyväksyy saatavaluettelon velkojainkokouksessa.

Akordi- ja saneerausmenettelyssä konkurssia valvova tuomari hyväksyy saatavaluettelon vastalauseiden jättämisen määräajan umpeuduttua, tai jos vastalause esitetään, sitä koskevan päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Konkurssia valvova tuomari hyväksyy saatavaluettelon, johon eivät vaikuta vastalauseet, joista ei ole vielä annettu lainvoimaista päätöstä, jos saatavat, joita nämä vastalauseet koskevat, ovat yhteensä enintään 15 prosenttia kaikista saatavista, jotka oikeuttavat velkojat äänestämään akordista. Tuomioistuin tai konkurssia valvova tuomari keskeyttää näitä vastalauseita koskevat menettelyt, jos niistä ei ole annettu lainvoimaista tuomiota akordista toimitettavaan äänestykseen mennessä.

Jos havaitaan, että saatavaluettelo sisältää saatavan, jota ei ole tai joka on ilmoitettua pienempi, tai muulle henkilölle kuin luettelossa velkojaksi nimetylle lankeavan saatavan, konkurssia valvova tuomari voi poistaa saatavan luettelosta viran puolesta. Päätös saatavan poistamisesta luettelosta ilmoitetaan velkojalle, jota se koskee, velalliselle ja valvojalle tai selvittäjälle. Nämä henkilöt eivät voi hakea päätökseen muutosta.

Valvoja tai selvittäjä laatii saatavaluetteloon täydennysosan, jos luettelon toimittamisen jälkeen paljastuu saatava, jota ei ole kirjattu luetteloon.

Kun akordin hyväksymisestä on lopullisesti kieltäytytty tai uudelleenjärjestelymenettely on lopullisesti keskeytetty, ote hyväksytystä saatavaluettelosta, josta ilmenee velkojan nimi ja hänen saatavansa, toimii täytäntöönpanomääräyksenä velallista vastaan.

Kun akordi on lopullisesti hyväksytty, ote hyväksytystä saatavaluettelosta sekä ote lopullisesta akordin hyväksymispäätöksestä toimii täytäntöönpanomääräyksenä velallista ja sovinnon täytäntöönpanon takaavan vakuuden antanutta osapuolta vastaan, jos vakuuden vahvistava asiakirja on toimitettu tuomioistuimelle, ja sitä osapuolta vastaan, jonka on suoritettava lisämaksu, jos akordissa määrätään lisämaksuista velkojen välillä.

Velallinen voi pyytää vahvistamaan, että saatavaluetteloon lisättyä saatavaa ei ole tai että se on ilmoitettua pienempi, jos velallinen on esittänyt uudelleenjärjestelymenettelyssä vastalauseeseen eikä tuomioistuin ole vielä antanut saatavasta lainvoimaista tuomiota.

Kun ote hyväksytystä saatavaluettelosta on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi, velallinen voi väittää, että luetteloon lisättyä saatavaa ei ole tai että se on ilmoitettua pienempi, nostamalla kanteen täytäntöönpanomääräyksen julistamisesta täytäntöönpanokelvottomaksi.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssimenettelyssä säännöt omaisuuden myynnistä saatavien varojen jakamisesta vahvistetaan konkurssilain 335–351 §:ssä.

Ensin varoista maksetaan menettelyn kustannukset ja sen jälkeen, jos varat riittävät, muut konkurssipesän vastuut lisäämällä kyseiset summat konkurssipesään.

Pesänhoitaja maksaa elatusapusaatavat konkurssipäätöksen tekemisen jälkeiseltä ajalta niiden erääntyessä, kunnes lopullinen jakosuunnitelma on laadittu, kulloinkin jokaiselle oikeudenomistajalle enintään vähimmäispalkkaa vastaavalta määrältä. Loppuosaa näistä saatavista ei makseta konkurssipesästä.

Konkurssipesästä maksettavat saatavat (jotka maksetaan sen jälkeen, kun menettelykustannukset, konkurssipesän vastuut ja elatusapusaatavat on katettu täysimääräisesti) kuuluvat seuraaviin luokkiin:

ensimmäinen luokka – työsuhteeseen perustuvat saatavat konkurssipäätöksen tekemistä edeltävältä ajalta (koskee soveltuvin osin palkansaajien sosiaalietuuksien takuurahaston vaatimuksia konkurssiin asetetun osapuolen työntekijöille maksettujen etuuksien takaisinmaksusta konkurssipesästä), lukuun ottamatta saatavia, jotka koskevat konkurssiin asetetun osapuolen edustajien tai konkurssiin asetetun osapuolen yrityksen hallinnointiin tai valvontaan liittyviä toimia hoitavan henkilön korvauksia, viljelijöiden saatavia, jotka perustuvat heidän omien tilojensa tuotteiden toimittamista koskeviin sopimuksiin, elatusapusaatavia ja sairauden, työkyvyttömyyden, vamman tai kuoleman aiheuttamisesta korvauksena maksettavia etuuksia ja elinkorkosopimuksen nojalla vastineeksi oikeuksista myönnettyä elinkorkoa konkurssipäätöstä edeltävien kolmen vuoden ajalta, sosiaalivakuutusmaksuihin liittyviä saatavia ja uudelleenjärjestelymenettelyssä selvittäjän toimien vuoksi syntyneitä saatavia tai uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen velallisten suorittamien sellaisten toimien vuoksi syntyneitä saatavia, jotka eivät edellytä velkojatoimikunnan tai tuomioistuimen asettaman valvojan suostumusta tai jotka on toteutettu velkojatoimikunnan tai tuomioistuimen asettaman valvojan suostumuksella, jos konkurssipäätös tehtiin yksinkertaistetun konkurssihakemuksen perusteella, sekä saatavia, jotka koskevat luottoja, lainoja, joukkovelkakirjoja, vakuuksia tai rebusseja tai muuta rahoitusta, josta määrätään uudelleenjärjestelymenettelyssä hyväksytyssä akordissa ja joka on myönnetty tämän akordin täytäntöönpanon yhteydessä, jos konkurssipäätös tehtiin kolmen kuukauden kuluessa akordin lopullisesta peruuttamisesta jätetyn konkurssihakemuksen perusteella

toinen luokka – muut saatavat, ellei niitä ole katettu muissa luokissa, erityisesti verot ja julkiset maksut sekä muut sosiaalivakuutusmaksuihin liittyvät saatavat kolmas luokka – edellä mainittuihin luokkiin sisältyvien saatavien korko siinä järjestyksessä, jossa nimellisarvomäärät maksetaan, sekä tuomioistuimen määräämät ja hallinnolliset sakot sekä lahjoituksia ja perintöjä koskevat saatavat

neljäs luokka – yhtiömiesten tai osakkaiden saatavat, jotka liittyvät lainaan tai muuhun vastaavasti vaikuttavaan oikeustoimeen, etenkin tavaroimituksiin osamaksulla konkurssiin asetetulle osapuolelle, joka oli pääomayhtiö konkurssipäätöksen tekemistä edeltävien viiden vuoden aikana, korkoineen.

Jos jaettava määrä ei riitä kaikkien saatavien kattamiseen, seuraavan luokan saatavat maksetaan vasta kun edellisen luokan saatavat on maksettu täysimääräisesti, ja jos jaettava määrä ei riitä kattamaan kaikkia tietyn luokan saatavia, nämä saatavat maksetaan suhteessa kunkin saatavan määrään.

Saatavat, joiden vakuutena on kiinnitys, pantti, rekisteröity pantti, panttioikeus ja aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnitys sekä lain mukaan raukeavat oikeudet ja henkilökohtaisten oikeuksien paljastamisen vaikutukset ja kiinteää omaisuutta rasittavat saatavat, ikuinen nautinto-oikeus, osuuskunnan jäsenen omistusoikeus asuintiloihin tai alusrekisteriin kirjattu alus, maksetaan rasitteen kohteena olevan osapuolen likvidaatiosta saaduilla varoilla, joista vähennetään kyseisen osapuolen likvidaatiosta aiheutuvat kustannukset ja muut konkurssimenettelyn kustannukset enintään kymmenesosaa likvidaatiolla saaduista varoista vastaavalta määrältä; konkurssimenettelyn kustannuksista vähennetty osuus ei kuitenkaan voi olla suurempi kuin kiinnitetyn

omaisuuskohteen arvon suhteellinen osuus koko konkurssipesän arvosta. Nämä saatavat ja oikeudet katetaan niiden etusijajärjestyksessä. Jos kiinnitetyn osapuolen likvidaatiosta saadut varat käytetään sekä kiinnityksellä ja raukeavilla oikeuksilla vakuutettujen saatavien että henkilökohtaisten oikeuksien ja saatavien kattamiseen, ensisijaisuus riippuu siitä, millä hetkellä kiinnityksen, oikeuden tai saatavan merkintä maa- ja kiinnitysrekisteriin tulee voimaan. Erillisten [säännösten](#) mukaiset vakuussaavat katetaan yhdenvertaisesti edellä mainittujen saatavien kanssa. Velkojalle lankeavalla määrällä katetaan ensin pääsaatava ja sitten korot ja muut sivukulut, ja lopuksi menettelyn kustannukset.

Jos kiinteä omaisuus, ikuinen nautintaoikeus, osuuskunnan jäsenen omistusoikeus asuintiloihin tai alusrekisteriin kirjattu alus myydään ennen kuin saatavat, joiden vakuutena on kiinnitys tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnitys ja muita oikeuksia, myytyä omaisuuskohdetta rasittaneet ja myynnin myötä rauenneet henkilökohtaiset oikeudet ja saatavat mukaan luettuina, katetaan elatusapusaatavat sekä sairauden, työkyvyttömyyden, vamman tai kuoleman aiheuttamisesta korvauksena maksettavat etuudet ja elinkorkosopimuksen nojalla vastineeksi oikeuksista myönnetty elinkorko konkurssipäätöksen jälkeiseltä ajalta sekä korvas työntekijöiden kiinteistössä, aluksella tai tiloissa myyntiä edeltäneiden kolmen kuukauden aikana tehdystä työstä, kuitenkin enintään kolme kertaa vähimmäispalkkaa vastaavalla määrällä.

Uudelleenjärjestelymenettelyssä saatavat katetaan tuomioistuimen hyväksymän akordin mukaisesti. Saatavien kattamista koskevat säännöt säädetään uudelleenjärjestelylain 155–163 §:ssä.

Akordissa voidaan määrätä velkojen jakamisesta ryhmiin eri intressiryhmien mukaan. Tällaisia ovat erityisesti seuraavat:

velkojat, joilla on työsuhteeseen perustuvia saatavia ja jotka ovat suostuneet kuulumaan akordin soveltamisalaan

viljelijät, joilla on heidän omien tilojensa tuotteiden toimittamiseen liittyviä saatavia

velkojat, joiden saatavien vakuutena on velallisen omaisuutta kiinnityksen, pantin, rekisteröidyn pantin, panttioikeuden tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnityksen muodossa sekä esineen, saatavan tai muun oikeuden omistuksen siirrolla velkojalle ja jotka ovat suostuneet kuulumaan akordin soveltamisalaan

velkojat, jotka ovat velallisen, joka on pääomayhtiö, yhtiömiehiä tai osakkaita ja joilla on yrityksen osakkeita määrä, joka antaa heille vähintään 5 prosenttia äänistä yhtiökokouksessa.

Velallisen vastuiden uudelleenjärjestelyn ehdot ovat kaikille velkojille samat, ja jos akordista äänestetään velkojaryhmittäin, ne ovat samaan ryhmään kuuluville velkojille samat, ellei jokin velkoja nimenomaisesti suostu vähemmän edullisiin ehtoihin.

Velallisen vastuiden edullisempien uudelleenjärjestelyehtojen soveltaminen on hyväksyttävää sellaisen velkojan kohdalla, joka uudelleenjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen on myöntänyt tai aikoo myöntää rahoitusta luoton, joukkovelkakirjojen, pankkitakauksen, remburssin tai jonkin muun akordin täytäntöön panemiseksi välttämättömän rahoitusvälineen avulla.

Työsuhteeseen perustuvien saatavien uudelleenjärjestelyehdot eivät voi olla sellaiset, että työntekijät eivät saa vähimmäispalkkaa.

Uudelleenjärjestelyä sovelletaan yhtäläisesti taloudellisiin ja muihin kuin taloudellisiin velvoitteisiin. Jos velkoja vastustaa viikon kuluessa velkojainkokouksen päivämäärän tiedoksiannon ja akordiehdotuksen kopion saamisesta saatavansa uudelleenjärjestelyä muuksi kuin rahasaatavaksi toimittamalla lausuman valvojalle tai selvittäjälle tai jos uudelleenjärjestely ei muun kuin rahasaatavan luonteen vuoksi ole mahdollista, saatava muunnetaan rahasaatavaksi. Tämä oikeusvaikutus syntyy menettelyn alkaessa.

Lain 161 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettujen saatavien uudelleenjärjestelyn ehdot voidaan eriyttää niiden ensisijaisuuden mukaan.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Tuomioistuin lopettaa **konkurssimenettelyn**, kun lopullinen jakosuunnitelma on pantu täytäntöön tai kun kaikkien velkojen vaateet on menettelyn aikana täytetty.

Konkurssiin asetettu osapuoli saa takaisin oikeuden hallita ja käyttää omaisuuttaan päivänä, jona päätös konkurssimenettelyn lopettamisesta tulee lainvoimaiseksi.

Konkurssimenettelyn lopettamisen jälkeen pesänhoitajan aloittamat käynnissä olevat menettelyt konkurssiin asetetun osapuolen suorittaman velkojia vahingoittavan toimen mitätöimiseksi lopetetaan ja keskinäiset vaateet menettelykustannusten takaisin perimiseksi raukeavat. Muissa siviilimenettelyissä konkurssiin asetettu osapuoli korvaa pesänhoitajan.

Konkurssiin asetettu osapuoli, joka on luonnollinen henkilö, voi jättää 30 päivän kuluessa konkurssimenettelyn lopettamisesta annetun päätöksen tiedoksiannosta hakemuksen velkojen maksusuunnitelman laatimisesta ja vastuuvapaudesta jäljellä olevien, konkurssimenettelyssä maksamatta jääneiden velkojen osalta. Tuomioistuin hylkää hakemuksen, jos konkurssiin asetettu osapuoli on aiheuttanut maksukyvyttömyytensä tai lisännyt sitä olennaisesti joko tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella ja jos

asian käsittelyn yhteydessä esitetyt todisteet viittaavat seikkoihin, joiden perusteella konkurssiin asetetulta osapuolelta voidaan evätä oikeus harjoittaa liiketoimintaa itsenäisenä ammatinharjoittajana tai osana yksityisoikeudellista yhtiötä ja toimimasta hallintoneuvoston jäsenenä, tarkastuskomitean jäsenenä tai samalla liiketoiminta-alalla liiketoimintaa harjoittavan luonnollisen henkilön, kaupallisen yhtiön, valtionyrityksen, osuuskunnan, säätiön tai järjestön edustajana, tai

konkurssiin asetettu osapuoli ei ole suorittanut asianmukaisesti hänelle konkurssimenettelyssä määrättyjä velvoitteita, tai

konkurssiin asetettua osapuolta vastaan on konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden kymmenen vuoden aikana toteutettu konkurssimenettely, jossa hänet vapautettiin kaikista veloistaan tai osasta niitä, paitsi jos konkurssiin asetetun osapuolen maksukyvyttömyys syntyi tai laajeni huolimatta osapuolen asianmukaisesta huolellisuudesta, tai

konkurssiin asetetulle osapuolelle laadittu velkojen maksusuunnitelma peruutettiin konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden kymmenen vuoden aikana 370e §:n 1 tai 2 momentin tai 49120 §:n nojalla, tai

konkurssiin asetetun osapuolen suorittaman oikeustoimen havaittiin konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden kymmenen vuoden aikana lopullisessa menettelyssä vahingoittavan velkojia

– paitsi jos vapautus konkurssiin asetetun osapuolen jäljellä olevista veloista on perusteltua yhdenvertaisuuden vuoksi tai humanitaarisista syistä.

Päätöksessä velkojen maksusuunnitelman laatimisesta tuomioistuin määrittää, missä määrin ja missä ajassa (enintään 36 kuukautta) velallisen on maksettava saatavaluetteloon hyväksytyt velat, joita ei ole maksettu konkurssimenettelyssä jakosuunnitelmien perusteella, ja mistä osasta konkurssiin asetetun osapuolen ennen konkurssipäätöstä syntyneistä vastuista myönnetään vapautus velkojen maksusuunnitelman täytäntöönpanon jälkeen. Kun velkojen maksusuunnitelmaa pannaan täytäntöön, täytäntöönpanomenettelyä ei voida aloittaa ennen konkurssipäätöstä syntyneiden saatavien suhteen (lukuun ottamatta saatavia, jotka ovat syntyneet 370f §:n 2 momentissa tarkoitetuista velvoitteista, ja konkurssiin asetetun osapuolen ilmoittamatta jättämiä saatavia, mikäli velkoja ei osallistunut menettelyyn) eikä konkurssiin asetettu osapuoli voi suorittaa oikeustoimia, jotka saattavat heikentää sen kykyä panna velkojen maksusuunnitelma täytäntöön (poikkeuksellisissa tapauksissa tuomioistuin voi konkurssiin asetetun osapuolen pyynnöstä suostua tällaiseen oikeustoimeen tai hyväksyä sen).

Konkurssiin asetetun osapuolen on toimitettava tuomioistuimelle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä raportti velkojen maksusuunnitelman täytäntöönpanosta edeltävältä kalenterivuodelta, ilmoitettava syntyneet tulot, takaisin maksetut määrät ja hankitut omaisuuserät, joiden arvo on suurempi kuin yritysalan keskimääräinen kuukausipalkka edeltävän vuoden kolmannella neljänneksellä, voitoista maksetut osingot pois lukien.

Tuomioistuin voi muuttaa velkojen maksusuunnitelmaa, jos konkurssiin asetettu osapuoli ei pysty täyttämään siinä asetettuja velvoitteita, kyseisen osapuolen hakemuksesta ja velkojia kuultuaan. Se voi myös pidentää velkojen takaisinmaksuaikaa enintään 18 kuukaudella.

Jos konkurssiin asetetun osapuolen taloudellinen tilanne kohenee olennaisesti velkojen maksusuunnitelman täytäntöönpanon aikana ja tämä koheneminen johtuu muista syistä kuin palkan tai konkurssiin asetetun osapuolen henkilökohtaisesti harjoittaman kaupallisen toiminnan tuottamien tulojen lisääntymisestä, velkoja ja konkurssiin asetettu osapuoli voivat pyytää velkojen maksusuunnitelman muuttamista. Tuomioistuin päättää velkojen maksusuunnitelman muuttamisesta kuultuaan konkurssiin asetettua osapuolta ja maksusuunnitelman piiriin kuuluvia velkojia.

Tuomioistuin peruuttaa velkojen maksusuunnitelman viran puolesta tai velkojan hakemuksesta, jos konkurssiin asetettu osapuoli ei suorita siinä asetettuja velvoitteita, kuultuaan konkurssiin asetettua osapuolta ja maksusuunnitelman piiriin kuuluvia velkojia, paitsi jos velvollisuuksien laiminlyönti on vähäistä tai vapautus konkurssiin asetetun osapuolen jäljellä olevista veloista on perusteltua yhdenvertaisuuden vuoksi tai humanitaarisista syistä; tätä sovelletaan soveltuvin osin, jos konkurssiin asetettu osapuoli

ei ole toimittanut raporttia velkojen maksusuunnitelman täytäntöönpanosta ajoissa

ei ole ilmoittanut syntyneitä tuloja tai hankittuja omaisuuseriä velkojen maksusuunnitelman täytäntöönpanoa koskevassa raportissa

on suorittanut oikeustoimen, joka saattaa heikentää sen kykyä panna velkojen maksusuunnitelma täytäntöön, ilman tuomioistuimen suostumusta tai hyväksyntää

on kätkenyt omaisuutta tai sen on lainvoimaisella tuomiolla todettu suorittaneen velkojia vahingoittavan oikeustoimen.

Jos maksusuunnitelma peruutetaan, konkurssiin asetettu osapuoli ei vapaudu vastuistaan.

Tuomioistuin antaa päätöksen, jolla vahvistetaan maksusuunnitelman täytäntöönpano ja vapautetaan konkurssiin asetettu osapuoli vastuista, jotka syntyivät ennen konkurssipäätöksen tekemistä ja joita ei täytetty velkojen maksusuunnitelman täytäntöönpanolla, kun konkurssiin asetettu osapuoli on suorittanut velkojen maksusuunnitelmassa asetetut velvoitteet. Vapautus ei koske elatusapusaatavia, sairauden, työkyvyttömyyden, vamman tai kuoleman aiheuttamisesta korvauksena maksettaviin etuuksiin liittyviä vastuita, tuomioistuimen määräämiä sakkoja ja velvoitteita korvata aiheutettu vahinko ja kärsimys, tuomioistuimen rangaistuksena tai valvontatoimena määräämiä velvoitteita maksaa täydentäviä vahingonkorvauksia tai rahaetuksia ja velvoitteita korvata lainvoimaisessa tuomiossa tapahtuneeksi todetusta rikoksesta aiheutuneet vahingot sekä saatavia, jotka konkurssiin asetettu osapuoli jätti tahallisesti ilmoittamatta, jos velkoja ei osallistunut menettelyyn.

Lain nojalla tehdyt oikeussuhteiden muutokset sitovat konkurssiin asetettua osapuolta ja vastapuolta myös konkurssimenettelyn lopettamisen jälkeen, ellei erillisessä säädöksessä toisin säädetä.

Uudelleenjärjestelymenettely lopetetaan, kun tuomioistuimen päätös akordin hyväksymisestä tai hylkäämisestä tulee lainvoimaiseksi. Tällöin velallinen saa takaisin omaisuutensa hallintaoikeuden, jos hän oli menettänyt sen tai sitä oli rajoitettu, ellei akordissa toisin määrätä (uudelleenjärjestelylain 171 §).

Akordin täytäntöönpanon tai sen kattamien saatavien täytäntöönpanon jälkeen tuomioistuin antaa velallisen, akordimenettelyn valvojan tai muun akordin nojalla akordin täytäntöönpanoon tai valvontaan oikeutetun henkilön hakemuksesta päätöksen, jolla vahvistetaan akordin täytäntöönpano (uudelleenjärjestelylain 172 §).

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Jos elinkeino- tai ammattitoimintaa harjoittavia luonnollisia henkilöitä vastaan toteutetun **konkurssimenettelyn** lopettamisen jälkeen laaditaan maksusuunnitelma, velkoja voi pyytää tuomioistuinta peruuttamaan velkojen maksusuunnitelman, mikäli konkurssiin asetettu osapuoli lyö laimin suunnitelmassa asetetut velvoitteet tai ei toimita ajoissa suunnitelman täytäntöönpanoa koskevaa raporttia, ei ilmoita syntyneitä tuloja tai hankittuja omaisuuseriä velkojen maksusuunnitelman täytäntöönpanoa koskevassa raportissa, toteuttaa ilman tuomioistuimen suostumusta tai hyväksyntää oikeustoimen, joka saattaa heikentää sen kykyä panna velkojen maksusuunnitelma täytäntöön, ei ilmoita omaisuuttaan tai toteuttaa oikeustoimen, jonka todetaan lainvoimaisella tuomiolla vahingoittavan velkojia (konkurssilain 370e §).

Uudelleenjärjestelymenettelyssä velkoja voi pyytää tuomioistuinta peruuttamaan akordin, jos velallinen ei noudata siihen liittyviä määräyksiä tai on ilmeistä, ettei akordia panna täytäntöön (näin oletetaan, jos velallinen jättää hoitamatta akordin hyväksymisen jälkeen hyväksytyt vastuut). Hakemuksen esittänyt osapuoli voi hakea muutosta hylkäävään päätökseen (uudelleenjärjestelylain 176 §).

Jos akordi peruutetaan tai jos se raukeaa, olemassa olevat velkojat voivat vaatia saataviaan alkuperäisinä määrinä ja akordin perusteella maksetut määrät vähennetään niistä. Kiinnitys, pantti, rekisteröity pantti, panttioikeus tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnitys toimii saatavan vakuutena enintään maksamatta olevaan määrään asti (uudelleenjärjestelylain 177 §).

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssimenettely koostuu periaatteessa kahdesta vaiheesta eli konkurssiin asettamisesta ja konkurssiin asettamisen jälkeisestä menettelystä.

Konkurssiin asettamisesta aiheutuvat kustannukset maksetaan ensin hakijan maksamasta ennakkomaksusta, jonka määrä vastaa Puolan tilastokeskuksen puheenjohtajan vahvistamaa yritysalan keskimääräistä kuukausipalkkaa edeltävän vuoden kolmannella neljänneksellä, voitoista maksetut osingot pois lukien. Jos menettely aloitetaan velkojan hakemuksesta, konkurssiin asetettu osapuoli maksaa velkojan kustannukset, jos konkurssipäätös tehdään tai jos hakemus hylätään konkurssipesän varojen niukkuuden vuoksi.

Konkurssiin asettamisen jälkeisen menettelyn kustannukset katetaan konkurssipesästä. Jos maksukyvyttömän velallisen varat eivät riitä kattamaan menettelyn kustannuksia tai ne riittävät vain näiden kustannusten kattamiseen, tuomioistuin hylkää konkurssihakemuksen.

Uudelleenjärjestelymenettelyn kustannukset maksaa velallinen. Hallintaoikeuden menettäneen velallisen maksettavaksi lankeavat kustannukset maksaa selvittäjä tuomioistuimen tai konkurssia valvovan tuomarin pyynnöstä.

Menettelyyn osallistujat maksavat osallistumiseensa liittyvät kulut.

Kustannukset menettelystä, jossa vastustetaan toisen velkojan saatavan liittämistä saatavaluetteloon, maksaa vastalauseeseen esittäneelle velkojalle velallinen, jos riittaisen saatavan liittäminen luetteloon hylätään vastalauseeseen perusteella, paitsi jos velallinen riitautti saatavan kirjaamisen saatavaluetteloon 86 §:n 2 momentin 9 kohdan mukaisesti annetulla lausumalla tai vastusti sitä.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Konkurssimenettelyssä konkurssiin asetetun osapuolen konkurssipesän suhteen toteuttamat oikeustoimet ovat mitättömiä. Konkurssiin asetetun osapuolen suorittama koko perinnön tai sen osan tai perintöosuuden luovutus on niin ikään mitätön, samoin kuin kyseisen osapuolen suorittama perintöön sisältyvän omaisuuskohteen osuuden luovutus sekä osapuolen antama suostumus siihen, että toinen perillinen luovuttaa osuuden perintöön sisältyvästä omaisuuskohteesta.

Seuraavat toimet ovat mitättömiä, ellei velkojatoimikunta ole antanut niille suostumustaan (konkurssilain 206 §):

pesänhoitajan suorittama yrityksen hallinnoinnin jatkaminen, jos sen on tarkoitus kestää yli kolme kuukautta konkurssiin asettamisen jälkeen

luopuminen koko yrityksen myynnistä

konkurssipesään sisältyvän omaisuuden suora myynti

laina- tai luottosopimusten tekeminen ja konkurssiin asetetun osapuolen omaisuuden rasittaminen rajoitetuilla omistusoikeuksilla

riitaisten saatavien hyväksyminen, niistä luopuminen tai niitä koskevan sovintomenettelyn aloittaminen sekä riita-asian saattaminen välitystuomioistuimen käsiteltäväksi.

Poikkeus tähän voidaan myöntää, jos jokin edellä mainituista toimista on toteutettava välittömästi ja koskee enintään 10 000 Puolan zlotyn arvoa. Tällöin pesänhoitaja, tuomioistuimen asettama valvoja tai selvittäjä voi toteuttaa toimen ilman velkojatoimikunnan suostumusta.

Velkojatoimikunnan suostumusta ei tarvita myöskään irtaimen omaisuuden myyntiin, jos kaiken konkurssipesään sisältyvän ja luetteloon merkityn irtaimen omaisuuden arvioitu arvo on enintään 50 000 Puolan zlotya, eikä saatavien ja muiden oikeuksien myyntiin, jos kaikkien konkurssipesään sisältyvien ja luetteloon merkittyjen saatavien ja muiden oikeuksien nimellisarvo on enintään 50 000 Puolan zlotya. Tämä koskee myös suostumusta saatavien ja muiden oikeuksien myyntiin, jos kaikkien konkurssipesään sisältyvien saatavien ja muiden oikeuksien arvo on saatavaluettelon mukaan enintään 50 000 Puolan zlotya.

Ilman 1 §:n mukaan vaadittavaa suostumusta tehty merkintä maa- ja kiinnitysrekisteriin tai muuhun rekisteriin, joka rasittaa konkurssiin asetetun osapuolen omaisuutta rajallisella omistusoikeudella, poistetaan viran puolesta. Poistamisen perusteena on konkurssia valvovan tuomarin lainvoimainen päätös, jonka mukaan merkintää ei voida hyväksyä (konkurssilain 206 §:n 5 momentti).

Konkurssia valvova tuomari määrittelee toimet, joita pesänhoitaja ei saa suorittaa ilman hänen tai velkojatoimikunnan suostumusta. Näin ollen konkurssia valvova tuomari voi laajentaa luetteloa 206 §:ssä mainituista toimista, jotka ovat mitättömiä, jos ne suoritetaan ilman velkojatoimikunnan suostumusta.

Oikeustoimet, joilla konkurssiin asetettu osapuoli luovutti omaisuuttaan konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana, ovat mitättömiä, jos ne suoritettiin maksutta tai maksua vastaan, mutta konkurssiin asetetun osapuolen suorituksen arvo oli selvästi suurempi kuin sen saama tai sille tai kolmannelle osapuolelle varattu vastike. Tätä sääntöä sovelletaan soveltuvin osin myös tuomioistuimen ratkaisuun, saatavan hyväksymiseen ja saatavasta luopumiseen.

Myöskään erääntymättömän velan vakuudella ja takaisinmaksulla ei ole oikeusvaikutusta, jos konkurssiin asetettu osapuoli suoritti sen konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden kuuden kuukauden aikana. Maksun tai vakuuden saanut osapuoli voi kuitenkin vaateella tai vastalauseella hakea näiden toimien hyväksymistä, jos se ei ollut tietoinen konkurssiperusteiden olemassaolosta kyseisten toimien suorittamisajankohtana.

Edellä esitetyt säännöt eivät koske vakuuksia, jotka on annettu ennen konkurssipäätöksen tekemistä 85 §:n 1 momentissa tarkoitettujen futuuri- ja termiinioperaatioiden, rahoitusvälineiden lainojen tai takaisinostosopimuksilla tehtävien arvopaperin myyntien yhteydessä.

Konkurssia valvova tuomari voi kolmannen osapuolen pyynnöstä määrätä tämän henkilön keskinäisen suorituksen palautettavaksi konkurssipesästä, jos suoritus tehtiin tämän kolmannen osapuolen ja konkurssiin asetetun osapuolen suorittaman, konkurssipesään sisältyvää omaisuutta koskevan oikeustoimen yhteydessä. Tämän tyyppisiin suorituksiin sovelletaan oikeudettomia suorituksia koskevia [säännöksiä](#) soveltuvin osin. Suoritus voidaan määrätä palautettavaksi, jos oikeustoimi suoritettiin konkurssiin asettamisen jälkeen ja ennen konkurssipäätöksen julkaisemista rekisterissä eikä asianmukaista huolellisuutta noudattanut kolmas osapuoli voinut tietää konkurssiin asettamisesta (uudelleenjärjestelylain 77 §).

Tulevan saatavan siirrolla ei ole vaikutusta konkurssipesään, jos saatava syntyy konkurssiin asettamisen jälkeen, paitsi jos sopimus saatavan siirrosta oli tehty viimeistään kuusi kuukautta ennen kirjallisen konkurssihakemuksen jättämistä oikeaksi todistettuna ajankohtana.

Konkurssia valvova tuomari julistaa viran puolesta tai pesänhoitajan hakemuksesta maksua vastaan, että suoritettu oikeustoimi on pätemätön konkurssipesään nähden, jos konkurssiin asetettu osapuoli suoritti sen konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden kuuden kuukauden aikana puolisonsa, suoraan etenevän tai takenevan polven sukulaisensa tai sivusukulaisensa toiseen polveen asti kanssa tai sellaisen henkilön kanssa, jolla on tosiasiallinen suhde konkurssiin asetetun henkilön kanssa, jolla on yhteinen kotitalous hänen kanssaan tai joka on hänen adoptiovanhempansa tai lapsensa, paitsi jos toimen toinen osapuoli voi osoittaa, ettei velkojien etua vahingoitettu. Konkurssia valvovan tuomarin päätökseen voi hakea muutosta.

Edellä esitettyä sääntöä sovelletaan myös toimiin, jotka konkurssiin asetettu osapuoli on toteuttanut sellaisen yrityksen kanssa, jossa hän on ainoa yhtiömies tai osakas, ja sellaisten yritysten kanssa, jossa edellä mainitut henkilöt ovat hallituksen jäseniä tai ainoita yhtiömiehiä tai osakkaita. Sitä sovelletaan soveltuvin osin myös sellaisen konkurssiin asetetun osapuolen, joka on yritys tai oikeushenkilö, suorittamiin toimiin, jos toimet on suoritettu osapuolen kumppanien, näiden edustajien tai puolisoitten ja osapuoleen etuyhteydessä olevien yritysten, näiden kumppanien ja edustajien sekä näiden henkilöiden puolisoitten kanssa, sekä sellaisen konkurssiin asetetun osapuolen, joka on yritys, toisen yrityksen kanssa suorittamiin toimiin, jos toinen niistä oli emoyhtiö tai jos kyseinen yritys on sekä konkurssiin asetetun osapuolen että toimen toisen osapuolen emoyhtiö.

Konkurssia valvova tuomari julistaa viran puolesta tai pesänhoitajan hakemuksesta tietyn osan konkurssipäätöksen tekemistä edeltävältä ajalta, mutta enintään konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden kuuden kuukauden ajalta, maksettavasta korvauksesta pätemättömäksi konkurssipesään nähden, jos korvaus konkurssiin asetettua osapuolta edustavan henkilön tai yrityksen hallinnointitehtäviä hoitavan työntekijän työstä tai ennen konkurssipäätöstä tehdyssä työsopimuksessa, palvelusopimuksessa tai konkurssiin asetetun osapuolen hallintoelimen päätöksessä määriteltyjä, konkurssiin asetetun osapuolen yrityksen hallinnointiin tai valvontaan liittyviä palveluja tarjoavan henkilön korvaus on selvästi suurempi kuin tämän tyyppisestä työstä tai palveluista maksettava keskimääräinen korvaus eikä se ole työmäärään nähden perusteltu, vaikka tällainen korvaus olisi jo maksettu.

Konkurssia valvova tuomari voi julistaa edellä mainittujen henkilöiden korvauksen konkurssipäätöksen jälkeiseltä ajalta täysin tai osin pätemättömäksi konkurssipesään nähden, ellei se ole perusteltu työmäärään nähden, kun hallinta on siirtynyt pesänhoitajalle.

Pesänhoitajan hakemuksesta konkurssia valvova tuomari julistaa myös seuraavat toimet pätemättömiksi konkurssipesään nähden:

konkurssiin asetetun osapuolen rasittaminen kiinnityksellä, pantilla, rekisteröidyllä pantilla tai aluksen tai rakennettavan aluksen kiinnityksellä, jos konkurssiin asetettu osapuoli ei ollut vakuusvelkojan henkilökohtainen velallinen ja rasite luotiin konkurssihakemuksen jättämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana eikä konkurssiin asetetulle osapuolelle suoritettu tässä yhteydessä mitään suoritusta

konkurssiin asetetun osapuolen rasittaminen kiinnityksellä, pantilla, rekisteröidyllä pantilla tai aluksen tai rakennettavan aluksen kiinnityksellä, jos omaisuuden rasite luotiin vastikkeena suorituksesta, jonka arvo oli suhteettoman pieni verrattuna asetetun vakuuden arvoon

edellä mainitut rasitteet suorituksen arvoon katsomatta, jos niillä taataan konkurssilain 128 §:ssä tarkoitettujen henkilöiden (läheisessä tai sukulaisuussuhteessa konkurssiin asetettuun osapuoleen olevat henkilöt) velkoja, paitsi jos vastapuoli osoittaa, ettei velkojien etuja vahingoitettu sopimusperusteiset seuraamukset velvoitteen suorittamatta jättämisestä tai sen puutteellisesta suorittamisesta, jos konkurssiin asetettu osapuoli on suureksi osaksi suorittanut velvoitteen tai sopimusperusteinen seuraamus on selvästi liiallinen.

Konkurssiin asetetun osapuolen suorittamia, velkojia vahingoittavia oikeustoimia, jotka eivät kuulu konkurssilain soveltamisalaan, säännellään soveltuvin osin velkojien suojaamista velallisen maksukyvyttömyydeltä koskevilla [siviililain](#) säännöksillä.

Uudelleenjärjestelymenettelyssä seuraavat konkurssiin asetetun osapuolen tai selvittäjän suorittamat toimet ovat uudelleenjärjestelylain 129 §:n mukaan mitättömiä, ellei niillä ole velkojatoimikunnan suostumusta:

akordi- tai saneerausmenettelyn kohteena olevaan omaisuuteen kuuluvien elementtien rasittaminen kiinnityksellä, pantilla, rekisteröidyllä pantilla tai aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnityksellä sellaisen saatavan turvaamiseksi, joka ei ole akordin alainen

omaisuuskohteen tai oikeuden omistuksen siirto sellaisen saatavan turvaamiseksi, joka ei ole akordin alainen

akordi- tai saneerausmenettelyn kohteena olevaan omaisuuteen kuuluvien elementtien rasittaminen muilla oikeuksilla

luotto- tai lainasopimusten tekeminen

velallisen yritystä tai sen organisoitua osaa koskevan vuokrasopimuksen tai muun samanlaisen sopimuksen tekeminen (Edellä esitetyt toimet, jotka on toteutettu velkojatoimikunnan suostumuksella, ei voida katsoa epäpäteviksi konkurssipesän suhteen.) velallisen suorittama kiinteän omaisuuden tai muiden omaisuuserien myynti yli 500 000 Puolan zlotyn arvosta.

Velallisen tekemän sopimuksen määräykset, jotka estävät nopeutetun akordimenettelyn tavoitteen saavuttamisen tai haittaavat sitä, eivät päde konkurssipesän suhteen (uudelleenjärjestelylain 248, 273 ja 297 §).

Saneerausmenettelyssä velallisen oikeustoimet, joilla hän on luovuttanut omaisuuttaan ja jotka on suoritettu menettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana, ovat pätemättömiä menettelyn kohteena olevan omaisuuden suhteen, jos velallisen suoritus on merkittävästi suurempi kuin velalliselle suoritetun tai velalliselle tai kolmannelle osapuolelle varatun suorituksen arvo. Tätä sääntöä sovelletaan soveltuvin osin myös tuomioistuimen ratkaisuun, saatavan hyväksymiseen ja saatavasta luopumiseen.

Saneerausmenettelyn kohteena olevan omaisuuden vakuudet ovat niin ikään pätemättömiä, jos ne on asetettu välittömässä yhteydessä velalliselle tehtyyn suoritukseen tai jos velallinen on asettanut ne menettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana, samoin kuin menettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana asetetut vakuudet, joiden arvo vakuuden asettamispäivänä on yli puolet suurempi kuin velalliselle tehdyn vakuudellisen suorituksen arvo yhdessä vakuuden asettamisen perustan muodostavassa asiakirjassa määriteltyjen sivukulujen kanssa (uudelleenjärjestelylain 304 §).

Saneerausmenettelyssä konkurssia valvova tuomari julistaa viran puolesta tai selvittäjän hakemuksesta tietyn osan konkurssipäätöksen tekemistä edeltävältä ajalta, mutta enintään menettelyn aloittamishakemuksen jättämistä edeltäneiden kolmen kuukauden ajalta, maksettavasta korvauksesta pätemättömäksi menettelyn kohteena olevaan omaisuuteen nähden, jos korvaus velallisen edustajan tai yrityksen hallinnointitehtäviä hoitavan työntekijän työstä tai ennen menettelyn aloittamishakemuksen jättämistä tehdyssä työsopimuksessa, palvelusopimuksessa tai velallisen hallintoelimen päätöksessä määriteltyjä, velallisen yrityksen hallinnointiin tai valvontaan liittyviä palveluja tarjoavan henkilön korvaus on selvästi suurempi kuin tämän tyyppisestä työstä tai palveluista maksettava keskimääräinen korvaus eikä se ole työmäärään nähden perusteltu, vaikka tällainen korvaus olisi jo maksettu.

Konkurssia valvova tuomari voi julistaa edellä mainittujen henkilöiden korvauksen menettelyn aloittamishakemuksen jättämisen jälkeiseltä ajalta täysin tai osittain pätemättömäksi menettelyn kohteena olevaan omaisuuteen nähden, ellei se ole perusteltu työmäärään nähden, kun hallinta on siirtynyt selvittäjälle (uudelleenjärjestelylain 305 §).

Selvittäjä voi aloittaa menettelyn toimien julistamiseksi pätemättömiksi sekä muita menettelyjä, joissa vaatimus perustuu toimen pätemättömyyteen.

Toimea ei voida julistaa pätemättömäksi sen jälkeen, kun saneerausmenettelyn aloittamisesta on kulunut yksi vuosi, ellei tämä valtuus ole rauennut jo aikaisemmin [siviililain](#) nojalla. Tätä aikarajaa ei sovelleta, jos hakemus toimen pätemättömäksi julistamisesta tehtiin vastalauseella.

Konkurssiin asetetun osapuolen suorittamat velkoja vahingoittavat oikeustoimet, jotka eivät kuulu edellä käsiteltyjen säännösten soveltamisalaan, voidaan riitauttaa velkojan suojaamista velallisen maksukyvyttömyydeltä koskevien [siviililain](#) säännösten mukaisesti (yrittysaneerauslain 306–308 §).

Päivitetty viimeksi: 09/12/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [pt](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [en](#).

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Portugali

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Alustava huomautus:

Tällä tietosivulla esitetyt tiedot perustuvat olennaisin osin yritysten maksukyvyttömyyttä ja yrittysaneerausta koskevaan Portugalin lakiin (Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas, jäljempänä 'maksukyvyttömyyslaki'), joka on hyväksytty 18. maaliskuuta 2004 annetulla lain tasoisella asetuksella (Decreto-Lei) nro 53/2004. Lakia on muutettu viimeksi 28. kesäkuuta 2019 annetulla asetuksella (Decreto-Lei) nro 84/2019.

Maksukyvyttömyyslain uusin voimassa oleva versio on saatavilla portugaliksi Lissabonin aluesyöttäjäviraston (Procuradoria-Geral Distrital de Lisboa) verkkosivuilla osoitteessa http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=85&tabela=leis

Tällä tietosivulla käsitellyt kysymykset koskevat erikoisalaa, ja Euroopan komissio on antanut tarkat suositukset niihin vastaamiseksi. Asetuksen (EU) 2015/848 86 artiklan mukaisesti siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston yhteysviranomaiset ovat velvollisia antamaan kansallista lainsäädäntöä koskevia tietoja erityisesti muissa jäsenvaltioissa toimiville ammattilaisille, jotka hoitavat rajat ylittäviä maksukyvyttömyysasioita. Näiden seikkojen vuoksi monissa vastauksissa on päätetty toistaa kussakin tilanteessa sovellettavat lainsäädännön säännökset, jotta annetut tiedot olisivat tekniseltä kannalta täsmällisiä. Säännösten sisällön korvaaminen selittämällä asia olisi pidentänyt tekstiä. Joissakin kohdissa oli riittävää vain viitata lainsäädännön säännöksiin säädöstekstiä toistamatta ja kuvata sen sijaan lyhyesti tilannetta, jossa säännöksiä sovelletaan.

Tietosivulla olevat vastaukset sisältävät tietoa maksukyvyttömyyslain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua konkurssimenettelystä.

Varsinaisen konkurssimenettelyn lisäksi maksukyvyttömyyslaissa säädetään kahdesta erityismenettelystä: sen 1 §:n 2 momentissa mainitaan erityinen tervehdyttämisenmenettely ja 1 §:n 3 momentissa erityinen velkajärjestelymenettely. Näitä kahta erityismenettelyä koskevat tiedot annetaan vastauksessa kysymykseen nro 2.

Konkurssimenettelyissä julkaistavat tiedot (erityisesti asetuksen (EU) 2015/848 24 artiklassa luetellut tiedot) sekä tervehdyttämisenmenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä julkaistavat tiedot ovat nähtävissä Citius-portaalissa. Citius on Portugalin oikeusministeriön (Ministério da Justiça) verkkosivusto, joka on tuomioistuinten käytettävissä osoitteessa

<https://www.citius.mj.pt/portal/consultas/ConsultasCire.aspx>

MENETTELYLAJIT

Maksukyvyttömyyslain 1 §:ssä säädetään kolmesta erilaisesta menettelystä, jotka voidaan panna vireille eri velkojien osalta:

Konkurssimenettely (processo de insolvência) voi koskea yrityksiä tai luonnollisia henkilöitä.

Tervehdyttämisenmenettely (processo especial de revitalização) voi koskea ainoastaan yrityksiä (maksukyvyttömyyslain 17-A–17-J §).

Velkajärjestelymenettely (processo especial para acordo de pagamento) voi koskea velallista, joka ei ole yritys (maksukyvyttömyyslain 222-A–222-J §).

Maksukyvyttömyyslain 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1 §

Tarkoitus

1 - Konkurssimenettely on yleinen täytäntöönpanomenettely, jonka tarkoituksena on täyttää velkojien vaatimukset selvityssuunnitelman mukaisesti; se perustuu erityisesti konkurssipesän muodostavan yrityksen elinkelpoisuuden palauttamiseen tai, jos tämä osoittautuu mahdottomaksi, maksukyvyttömän velallisen omaisuuden realisointiin ja siitä saadun tuoton jakamiseen velkojille.

2 - Vaikeassa taloustilanteessa tai välittömän maksukyvyttömyyden uhatessa yritys voi pyytää tuomioistuinta käynnistämään erityisen tervehdyttämisenettelyn 17-A–17-J §:ssä säädetyn mukaisesti.

3 - Kun kyseessä on muu velallinen kuin yritys, joka on vaikeassa taloustilanteessa tai jota uhkaa välitön maksukyvyttömyys, velallinen voi pyytää tuomioistuinta käynnistämään 222-A–222-J §:ssä säädetyn velkajärjestelymenettelyn.”

Maksukyvyttömyyslain 2 §:ssä säädetään maksukyvyttömyysmenettelyistä seuraavaa:

Menettely voidaan panna vireille seuraavien osalta:

luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö

kuolinpesä

yhdistys, joka ei ole oikeushenkilö, ja erityiskomitea

kansalaisjärjestö

kaupallinen yhtiö ja kaupallisen yhtiönä perustettu siviiliyhtiö siihen päivään asti, jona sen perustamissopimus rekisteröidään lopullisesti osuuskunta, ennen perustamisen rekisteröintiä

yhdenmiehen rajavastuu-yhtiö

mikä tahansa muu erillinen omaisuusmassa.

Menettelyä ei voida panna vireille seuraavien osalta:

julkisoikeudellinen oikeushenkilö ja valtion liikelaitos

vakuutusyhtiö, luottolaitos, rahoituslaitos, kolmansien varojen tai arvopapereiden hallussapitoa edellyttäviä palveluja tarjoava sijoituspalveluyritys ja yhteissijoitusyritys, jos maksukyvyttömyysmenettelyyn joutuminen olisi vastoin tällaisia yrityksiä koskevia erityissäntöjä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

KONKURSSIMENETTELY

Maksukyvyttömyyslain 1 §:n 1 momentin mukaisen konkurssimenettelyn aloittamisen edellytykset

Konkurssimenettely voi perustua yrityksen elinkelpoisuuden palauttamiseen, tai sen tarkoituksena voi olla konkurssipesän omaisuuden realisointi ja saatavien maksaminen velkojille.

Maksukyvyttömyyslaissa säädetään konkurssimenettelyn sisällä myös erityisistä luonnollisten henkilöiden konkurssia koskevista säännöksistä, jotka on koottu lain 235–266 §:ään. Nämä säännökset koskevat muita kuin yrittäjiä, pienyritysten omistajia sekä molempien puolisoitten maksukyvyttömyyttä.

Menettelyn aloittaminen

Konkurssimenettely voidaan aloittaa maksukyvyttömyyslain 3 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyessä. Kyseisessä pykälässä säädetään seuraavaa:

”3 §

Maksukyvyttömyystila

1 - Velallinen katsotaan maksukyvyttömäksi, jos hän ei pysty täyttämään erääntyneitä velvoitteitaan.

2 - Oikeushenkilöiden ja erillisten omaisuusmassojen, joiden veloista kenelläkään luonnollisella henkilöllä ei ole rajatonta henkilökohtaista välitöntä tai välillistä vastuuta, katsotaan olevan maksukyvyttömiä myös, kun niiden velat ylittävät selvästi varat sovellettavien tilinpitosääntöjen perusteella arvioiden.

3 - Edellisessä momentissa säädettyä ei sovelleta, jos varat ylittävät velat seuraavien sääntöjen perusteella arvioiden:

a) varoihin ja velkoihin luetaan mukaan yksilöitävissä olevat erät, vaikka ne eivät sisältyisi tilinpäätökseen, erien käyvän arvon mukaan;

b) kun velallinen on yrityksen omistaja, arvonmääritys perustuu joko toiminnan jatkuvuuteen tai omaisuuden realisointiin sen mukaan, kumpi on todennäköisempää, mutta liikkeen luovutus on joka tapauksessa poissuljettu;

c) velkoihin ei lueta mukaan velkaa, joka on maksettava jaettavissa olevista varoista tai varoista, jotka jäävät jäljelle velallisen muiden velkojien saatavien täyttämisen tai turvaamisen jälkeen.

4 - Välittömästi uhkaavan maksukyvyttömyyden katsotaan vastaavan maksukyvyttömyystilaa, jos velallinen ilmoittaa itse maksukyvyttömyydestään.”

Asiavaltuus ja kelpoisuus toimia vastaajana

Maksukyvyttömyyslain 18, 19 ja 20 §:ssä säädetään lisäksi, kuka voi ja kenen on pakko hakea konkurssiin asettamista ja missä olosuhteissa.

”18 §

Velvollisuus hakea konkurssiin asettamista

1 - Velallisen on haettava konkurssiin asettamista 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona velallinen on tullut tai jona hänen olisi pitänyt tulla tietoiseksi 3 §:n 1 momentissa tarkoitetusta maksukyvyttömyydestä.

2 - Sellaisilla luonnollisilla henkilöillä, jotka eivät omista yritystä maksukyvyttömyyden ilmenemisajankohtana, ei ole kuitenkaan velvollisuutta hakea konkurssiin asettamista.

3 - Jos velallinen omistaa yrityksen, oletetaan peruuttamattomasti, että velallinen on tullut tietoiseksi maksukyvyttömyydestä, kun jonkin 20 §:n 1 momentin g kohdassa mainitun veloitetyypin yleisestä täyttämättä jättämisestä on kulunut vähintään kolme kuukautta.”

”19 §

Hakija

Ellei velallinen ole oikeustoimikelpoinen luonnollinen henkilö, konkurssiin asettamista koskeva hakemus kuuluu yrityksen hallinnosta vastaavan elimen tai, ellei tällaista ole, johdon tehtäväksi.

”20 §

Muut hakijat

1 - Velallisen asettamista konkurssiin voi hakea henkilö, joka on laillisesti vastuussa velallisen veloista; kuka tahansa velkojista saatavan luonteesta riippumatta, vaikka velkaan liittyisi ehto, tai syyttäjä [Ministerio Público], joka edustaa yhteisöjä ja jonka tehtäväksi kyseisten yhteisöjen edun ajaminen on lain nojalla annettu, kun jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) kaikkien erääntyvien velkojen maksu on keskeytetty;

b) yhtiö tai useampaa sellaista velkaa ei makseta, jonka suuruus tai maksun laiminlyönnin olosuhteet osoittavat, että velallinen ei pysty maksamaan kaikkia velkojaan ajallaan;

c) yrityksen omistaja tai velallisen johto katoaa tai jättää yrityksen päätoimipaikan tai tilat, jossa liiketoimintaa on pääasiassa harjoitettu, velallisen maksukyvyttömyyden vuoksi ja asianmukaista seuraajaa nimitämättä;

d) omaisuus on hävitetty, hylätty tai realisoitu pikaisesti tai selvästi kannattamattomalla tavalla ja tekaistuja saatavia on esitetty;

e) ulosmittauskelpoista omaisuutta ei ole riittävästi velallista vastaan vireille pannussa ulosmittausmenettelyssä vahvistettujen ulosmittausvelkojen saatavien maksamiseksi;

f) selvityssuunnitelman tai maksusuunnitelman mukaiset veloitteet ovat jääneet täyttämättä 218 §:n 1 momentin a kohdassa ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla;

g) seuraavan tyyppisiä velkoja on jäänyt yleisesti maksamatta kuuden edellisen kuukauden aikana:

i) verovelat;

ii) sosiaaliturvamaksut;

iii) työsopimuksesta tai sen rikkomisesta tai päättämisestä aiheutuvat maksut;

iv) erilaiset vuokrat, myös rahoitusleasing, ja ostohinnan takaisinmaksuerät tai sellaisten kiinnelainojen lyhennykset, joissa on vakuutena velallisen toimitila, päätoimipaikka tai asuinkiinteistö;

h) kun velallinen on jokin 3 §:n 2 momentissa mainituista yhteisöistä ja viimeksi hyväksytyyn tilinpäätöksen mukaan velallisen velat ylittävät selvästi varat tai tilinpäätöksen laatiminen ja hyväksyminen on viivästynyt yli yhdeksän kuukautta, jos tilinpäätösvelvollisuudesta on säädetty lailla.

2 - Edellisen momentin säännökset eivät vaikuta 13 §:n mukaiseen julkisten elinten edustusmahdollisuuteen.”

Hakemuksen muoto ja sisältö

Konkurssihakemuksen perusteet, joihin on vedottava ja jotka on näytettävä toteen, on lueteltu maksukyvyttömyyslain 23–25 §:ssä:

”23 §

Hakemuksen muoto ja sisältö

1 - Konkurssiin asettamista haetaan kirjallisella hakemuksella, jossa esitetään konkurssiin asettamisen perusteena olevat tosiseikat ja muotoillaan asiaankuuluva hakemus.

2 - Hakemuksessa hakijan on

a) jos hakija on velallinen, ilmoitettava, onko maksukyvyttömyystila jo syntynyt vai vasta välittömästi uhkaava; jos velallinen on luonnollinen henkilö, on myös ilmoitettava, hakeeko hän vapautusta jäljellä olevista veloista XII osaston I luvun säännösten mukaisesti;

b) yksilöitävä velallisen oikeudellinen ja tosiasiallinen johto sekä viisi suurinta velkojaa, varsinainen hakija pois lukien;

c) jos velallinen on naimisissa, yksilöitävä velallisen puoliso ja ilmoitettava aviovarallisuusjärjestelmä;

d) toimitettava liitteenä virkatodistus, kaupparekisteriote tai ote muusta julkisesta rekisteristä, johon velallinen on mahdollisesti kirjattu.

3 - Ellei hakija pysty ilmoittamaan edellisessä momentissa lueteltuja tietoja ja toimittamaan siinä mainittuja liitteitä, hakijan on pyydettävä velallista toimittamaan ne.”

”24 §

Velallisen hakemukseen liitettävät asiakirjat

1 - Kun hakijana on velallinen, on hakemukseen liitettävä lisäksi seuraavat asiakirjat:

a) aakkosjärjestyksessä kaikista velkojista laadittu luettelo, josta käy ilmi kunkin velkojan kotipaikka ja velan määrä, erääntymispäivä, luonne ja velkaan liitetyt vakuudet sekä mahdolliset 49 §:ssä tarkoitetut erityiset suhteet.

b) asianumerot sisältävä luettelo kaikista perintätoimista ja muista toimista, jotka on pantu vireille velallista vastaan;

c) asiakirja, jossa selvitetään toiminta, jota velallinen on harjoittanut kolmen edellisen vuoden ajan; velallisen omistamat yritykset sekä syyt, jotka ovat johtaneet velallisen nykytilanteeseen;

d) asiakirja, jossa yksilöidään perittävä henkilö, kun kyseessä on kuolinpesä; tiedossa olevat osakkaat, yhtiökumppanit tai jäsenet, kun kyseessä on oikeushenkilö; ja muissa tilanteissa, joissa maksukyvytön ei ole luonnollinen henkilö, henkilöt, jotka ovat lain mukaan vastuussa konkurssisaatavista;

e) luettelo varoista, jotka velallinen on vuokrannut tai hankkinut rahoitusleasingilla tai jonka ostamiseen on liittynyt omistuksenpidätystä koskeva ehto, sekä kaikista muista velallisen varoista ja oikeuksista; näiden osalta on ilmoitettava niiden luonne, sijaintipaikka, tarvittaessa rekisteritiedot, ostohinta ja arvio nykyarvosta;

f) jos velallinen on pitänyt kirjanpitoa, tilinpäätökset kolmelta edelliseltä tilikaudelta ja niihin liittyvät vuosikertomukset sekä valvonta- ja tilintarkastuskertomukset, valvontaelimen lausunnot ja lailliset todistukset, jos tällaiset ovat pakollisia tai olemassa; tiedot merkittävimmistä pääoman omistuksessa tapahtuneista muutoksista edellisen tilinpäätöksen jälkeen; ja tiedot liiketoimista, joiden luonne, kohde tai suuruus ylittää velallisen normaalin päivittäisen toiminnan;

g) kun yritys on mukana konsolidoidussa tilinpäätöksessä, konsolidoidut vuosikertomukset, konsolidoidut tilinpäätökset ja muut tilinpäätösasiakirjat kolmelta edelliseltä tilikaudelta sekä näihin liittyvät valvonta- ja tilintarkastuskertomukset, valvontaelimen lausunnot, lailliset todistukset ja kertomus kyseisellä aikavälillä toteutetuista konsernin sisäisistä liiketoimista;

h) sekä yrityksen omat että konsolidoidut vuosineljännes- ja puolivuotiskatsaukset edellisen tilikauden päättymisen jälkeiseltä ajalta, kun velallisella yrityksellä on velvollisuus laatia tällaiset arvopaperilain [Código dos Valores Mobiliários] ja arvopaperimarkkinoiden valvontaviranomaisen [Comissão do Mercado de Valores Mobiliários] määräysten mukaisesti;

i) organisaatiokaavio velallisen palveluksessa olevasta henkilöstöstä.

2 - Lisäksi velallisen on

a) liitettävä todistus velallista edustavan johdon valtuuksista sekä tarvittaessa jäljennös pöytäkirjasta, johon on merkitty yrityksen asiaankuuluvan hallintoelimen päätös hakemuksen jättämisestä;

b) perusteltava syyt, joiden vuoksi se ei toimita jotakin 1 momentissa mainituista asiakirjoista tai joiden vuoksi jokin kyseisistä asiakirjoista ei ole vaatimusten mukainen.

3 - Velallisen jättämään hakemukseen voidaan liittää selvityssuunnitelma, sanotun rajoittamatta selvityssuunnitelman myöhempää esittämistä 223 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetyn mukaisesti.”

”25 §

Muun hakijan jättämä hakemus

1 - Kun konkurssiin asettamista koskevan hakemuksen jättää joku muu kuin varsinainen velallinen, hakijan on perusteltava hakemuksessa saatavansa alkuperä, luonne ja määrä tai tarvittaessa vastuunsa konkurssisaatavista; hakemukseen on liitettävä kaikki tiedot, jotka hakijalla on velallisen varoista ja veloista.

2 - Hakijan on toimitettava lisäksi kaikki hallussaan olevat todisteet; hänen on esitettävä myöhemmin todistajia siviiliprosessilain [Código de Processo Civil] 511 §:ssä säädetyn rajoituksen.”

Menettelyn alkamispäivä ja määräajat

Menettelyn alkamispäivästä sekä konkurssin vastustamisen ja/tai hyväksymisen ja konkurssiin asettamista koskevan tuomion määräajoista on säädetty maksukyvyttömyyslain 4 §:ssä, 27–30 §:ssä sekä 35 ja 36 §:ssä seuraavaa:

"4 §

Konkurssiin asettamisen ja menettelyn alkamisen ajankohta

- 1 - Täsmällisyyden vuoksi tässä laissa tarkoitetaan konkurssiin asettamisen ajankohdalla sitä ajankohtaa, jolloin konkurssiin asettamisesta annetaan tuomio.
- 2 - Kaikki tässä laissa säädetty määräajat, jotka päättyvät konkurssimenettelyn alkamiseen, käsittävät myös kyseisen ajankohdan ja konkurssiin asettamisen ajankohdan välisen ajan.
- 3 - Jos konkurssiin asettaminen on tapahtunut menettelyssä, joka olisi pitänyt keskeyttää 8 §:n 2 momentin mukaisesti sillä perusteella, että samaa velallista vastaan oli käynnissä aiemmin vireille pantu menettely, edellisessä momentissa tarkoitettujen määräajajat määräytyvät viimeksi mainitun menettelyn alkamisajankohdan mukaan; näin on myös keskeytettäessä aikaisempi menettely 264 §:n 3 momentin b kohdassa säädetyn mukaisesti."

"27 §

Alustava arviointi

- 1 - Varsinaisena hakemuksen jättämispäivänä tai, ellei tämä ole mahdollista, viimeistään jättämistä seuraavana kolmantena työpäivänä tuomarin on a) hyljättävä alustavasti konkurssiin asettamista koskeva hakemus, jos se on selvästi perusteeton tai jos siinä on ilmeisiä prosessinedellytyksen puutteita, jotka ovat ennakoitavissa ja jotka on tutkittava viran puolesta; b) myönnettävä hakijalle hakemuksen hylkäämisen uhalla enintään viisi päivää aikaa korjata hakemuksen korjattavissa olevat puutteet erityisesti, kun hakemus ei täytä lainsäädännön vaatimuksia tai siihen ei ole liitetty vaadittuja asiakirjoja eikä niiden puuttumista ole perusteltu asianmukaisesti.
- 2 - Kun kyseessä on velallisen itsensä hakemus, alustava hylkäämispäätös, joka ei perustu kokonaan tai osittain 24 §:n 2 momentin a kohdassa edellytetyjen liiteasiakirjojen toimittamatta jättämiseen, julkaistaan Citius-portaalissa 38 §:n 8 momentissa säädetyn määräajan kuluessa; kyseisen päätöksen on sisällettävä 37 §:n 8 momentissa mainitut tiedot."

"28 §

Välitön konkurssiin asettaminen

Kun velallinen hakee konkurssiin asettamista, hänen katsotaan tunnustavan maksukyvyttömyytensä ja hänet asetetaan konkurssiin kolmen työpäivän kuluessa alkuperäisen hakemuksen jättämisestä tai, jos hakemuksessa on ollut korjattavia puutteita, kyseisten korjausten tekemisestä."

"29 §

Tiedoksianto velalliselle

- 1 - Sen estämättä, mitä 31 §:n 3 momentissa säädetään, ellei velallinen ole jättänyt hakemusta itse eikä alustavaan hylkäämiseen ole perusteita, tuomari määrää, että velalliselle on annettava henkilökohtaisesti tieto haasteesta edellisessä pykälässä säädetystä määräajassa.
- 2 - Haasteesta velalliselle ilmoitetaan seuraavan pykälän 5 momentissa säädetystä seuraamuksesta sekä siitä, että 24 §:n 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen on oltava valmiita luovutettaviksi välittömästi pesänhoitajalle, jos velallinen asetetaan konkurssiin."

"30 §

Velallisen vastaus

- 1 - Velallinen voi vastustaa 10 päivän kuluessa konkurssiin asettamista, ja tässä sovelletaan 25 §:n 2 momenttia.
- 2 - Sen estämättä, mitä seuraavassa momentissa säädetään, velallisen on tutkimatta jättämisen uhalla liitettävä vastaukseensa luettelo viidestä suurimmasta velkojastaan, hakija poislukien, ja ilmoitettava näiden kotipaikat.
- 3 - Velallinen voi vastustaa aiottua konkurssiin asettamista vetoamalla siihen, ettei hakemuksen perusteena olevaa tosiseikkaa ole olemassa tai ettei maksukyvyttömyystilaa ole.
- 4 - Velallisen on osoitettava maksukykynsä asianmukaisesti järjestetyllä ja esitetyllä kirjanpidolla, jos velallinen on lain mukaan kirjanpitovelvollinen, sanotun rajoittamatta 3 §:n 3 momentin soveltamista.
- 5 - Ellei velallisen kuulemisesta ole luovuttu 12 §:n mukaisesti eikä velallinen vastusta konkurssiin asettamista, katsotaan alkuperäisessä hakemuksessa väitetyt seikat myönnetyiksi ja velallinen asetetaan konkurssiin seuraavana työpäivänä 1 momentissa tarkoitettujen määräajajat päätymisestä, jos kyseiset tosiseikat vastaavat 20 §:n 1 momentin jossakin kohdassa tarkoitettua tilannetta."

"35 §

Suullinen käsittely ja ratkaisu

- 1 - Jos velallinen on vastustanut konkurssiin asettamista tai velallisen kuulemisesta on luovuttu, sovitaan suullinen käsittely pidettäväksi ja tuomio annettavaksi jonakin viidestä seuraavasta päivästä. Hakija, velallinen ja koko alkuperäisessä hakemuksessa ilmoitettu oikeudellinen tai tosiasiallinen johto kutsutaan saapumaan käsittelyyn henkilökohtaisesti tai asianmukaisesti valtuutetun edustajan välityksellä.
- 2 - Ellei velallinen tai hänen edustajansa saavu paikalle, katsotaan alkuperäisessä hakemuksessa väitetyt tosiseikat myönnetyiksi, paitsi jos velallisen kuulemisesta on luovuttu 12 §:n mukaisesti.
- 3 - Ellei kyseessä ole edellisessä momentissa tarkoitettu tilanne, hakijan jättäminen saapumatta henkilökohtaisesti tai edustajan välityksellä katsotaan hakemuksesta luopumiseksi.
- 4 - Tuomari antaa sitten tapauksen mukaan tuomion, jossa joko asetetaan velallinen konkurssiin, jos alkuperäisessä hakemuksessa väitetyt tosiseikat kuuluvat 20 §:n 1 momentin soveltamisalaan, tai vahvistetaan hakemuksesta luopuminen.
- 5 - Jos molemmat osapuolet ovat läsnä tai läsnä on ainoastaan hakija tai hänen edustajansa ja velallisen kuulemisesta on luovuttu, tuomari tekee välipäätöksen, jossa yksilöidään oikeusriidan kohde ja todistelun aiheet.
- 6 - Sitten päätetään esitettävistä vaateista, minkä jälkeen esitetään todisteet.
- 7 - Todisteiden esittämisen päätyttyä esitetään suulliset lausumat ja tuomioistuin antaa tuomionsa.
- 8 - Ellei tuomiota voida antaa välittömästi, se annetaan viiden päivän kuluessa."

"36 §

Konkurssiin asettamista koskeva tuomio

- 1 - Konkurssiin asettamista koskevassa tuomiossa tuomari a) ilmoittaa tuomion antamispäivän ja -ajan; tuomio katsotaan annetuksi päivällä kello kaksitoista, ellei muuta merkintää ole; b) nimeää maksukyvyttömän velallisen ja mainitsee velallisen päätoimipaikan tai kotipaikan; c) nimeää velallisen oikeudellisen ja tosiasiallisen johdon ja vahvistaa sen asuinpaikat, sekä varsinaisen velallisen asuinpaikan, jos tämä on luonnollinen henkilö; d) määrää pesänselvittäjän ja mainitsee tämän toimipaikan osoitteen; e) päättää, että velallinen huolehtii konkurssipesän varojen hoitamisesta, jos 224 §:n 2 momentissa vaaditut edellytykset täyttyvät; f) päättää, että velallisen on luovutettava pesänselvittäjälle välittömästi sellaiset 24 §:n 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjat, joita ei ole vielä asiakirja-aineistossa;

- g) määrää velallisen kirjanpidon otettavaksi haltuun ja luovutettavaksi välittömästi pesänselvittäjälle, samoin kuin kaiken velallisen omaisuuden, vaikka se olisi takavarikoitu, ulosmitattu tai muulla tavalla haltuun otettu tai pidätetty, sanotun rajoittamatta 150 §:n 1 momentin soveltamista;
- h) määrää luovutettavaksi syyttäjälle [Ministério Público] todisteet, jotka viittaavat rangaistavaan tekoon, asianmukaisia jatkotoimia varten;
- i) jos hallussa olevien tietojen perusteella on perusteltua aloittaa menettely konkurssin tuottamuksellisuuden tutkimiseksi, aloittaa tuomari menettelyn täysimittaisena tai rajoitettuna, sanotun estämättä 187 §:n soveltamista;
- j) asettaa enintään 30 päivän määräajan saatavien vaatimiselle;
- l) ilmoittaa velkojille, että niiden on ilmoitettava pesänhoitajalle viipymättä esinevakuuksistaan;
- m) ilmoittaa maksukyvyttömän velalliselle, että niiden on täytettävä velvoitteensa pesänhoitajalle eikä maksukyvyttömälle;
- n) vahvistaa päivän ja kellonajan seuraavien 45–60 päivän välillä 156 §:n mukaisen, velallisselvityksen käsittelykokoukseksi kutsutun velkojainkokouksen pitämiseksi tai toteaa päätöksensä perustellen, että mainitun kokouksen pitämisestä luovutaan.

2 - Edellisen momentin n kohdan loppuosan säännöstä ei sovelleta, kun selvityssuunnitelman esittäminen on odotettavissa tai jos päätetään, että pesänselvityksen hoitaa velallinen.

3 - Jos velallisselvityksen käsittelykokouksen pitämispäivää ei vahvisteta 1 momentin n kohdan mukaisesti ja joku asianosaisista vaatii tuomioistuimelta saatavien ilmoittamista koskevan määräajan kuluessa kokouksen koollekutsumista, tuomari vahvistaa kokouksen päivän ja kellonajan konkurssiin asettamista koskevaa tuomiota seuraavien 45–60 päivän väliltä.

4 - Jos velallisselvityksen käsittelykokouksen pitämispäivää ei vahvisteta 1 momentin n kohdan mukaisesti, tässä laissa säädetyt määräajat, jotka lasketaan kyseisen kokouksen ajankohdasta, alkavat kuluu 45:ntenä päivänä konkurssiin asettamista koskevasta tuomiosta.

5 - Jos tuomioistuin on päättänyt, ettei velallisselvityksen käsittelykokousta järjestetä, sen on tuomion jälkeen mukautettava menettelyn kulkua tämän mukaan tapauskohtaisesti.”

Tuomion tiedoksiantaminen ja kuulutus

Konkurssiin asettamista koskevan tuomion tiedoksiantamisesta ja kuulutuksesta säädetään maksukyvyttömyyslain 37 ja 38 §:ssä seuraavaa:

”37 §

Tuomion tiedoksiantaminen

1 - Velallisen johdolle, jonka asuinpaikat on vahvistettu, annetaan tuomio tiedoksi henkilökohtaisesti tiedoksiantoa koskevien prosessilainsäädännön säännösten mukaisesti. Johdolle lähetetään myös jäljennös alkuperäisestä hakemuksesta.

2 - Tuomio annetaan tiedoksi myös syyttäjälle [Ministério Público], sosiaaliturvalaitokselle [Instituto de Segurança Social], konkurssiin asettamista koskevan hakemuksen tekijälle, velalliselle tiedoksiantoa koskevien säännösten mukaisesti, ellei tiedoksiantoa ole suoritettu jo henkilökohtaisesti menettelyssä edellytetyn mukaisesti, ja työpaikkaneuvostolle, jos velallinen omistaa yrityksen. Tämä ei kuitenkaan rajoita työläinsäädännön perusteella välttämättömien tiedoksiantojen suorittamista, erityisesti tiedoksiantoa palkkaturvalaitokselle [Fundo de Garantia Salarial].

3 - Tiedoksianto tunnetuille viidelle päävelkojalle, mahdollinen hakija pois lukien, suoritetaan 1 momentin mukaisesti tai kirjatulla kirjeellä sen mukaan, onko heillä vakituinen asuinpaikka, päätoimipaikka tai kotipaikka Portugalissa.

4 - Tiedoksianto tunnetuille velkojille, joiden vakituinen asuinpaikka, kotipaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa menettely on aloitettu, sekä kyseisten jäsenvaltioiden veroviranomaisille ja sosiaaliturvaelimille suoritetaan kirjatulla kirjeellä viipymättä 20. toukokuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 54 artiklan mukaisesti.

5 - Jos velkojana on valtio, julkinen laitos, joka ei ole julkinen yritys, tai sosiaaliturvalaitos, tiedoksianto suoritetaan kirjatulla kirjeellä.

6 - Edellisten momenttien säännökset eivät vaikuta mahdollisuuteen suorittaa tiedoksianto sähköisesti oikeusministeriön portaalissa esitetyllä tavalla.

7 - Tiedoksianto muille velkojille ja asianosaisille tapahtuu yleisellä kuulutuksella, jossa on viiden päivän pidennetty määräaika ja joka kiinnitetään nähtäville velallisen päätoimipaikkaan tai asuinpaikkaan, velallisen liiketiloihin ja tuomioistuimeen; siitä kuulutetaan myös Citius-portaalissa.

8 - Edellisessä momentissa tarkoitetuissa yleisissä kuulutuksissa ja tiedoksiannoissa on ilmoitettava menettelyn asianumero, määräaika ja mahdollisuus hakea muutosta tai vastustaa menettelyä; sen on sisällettävä edellisen pykälän a–e kohdassa sekä i–n kohdassa säädetyt asiakirjat ja tiedot. Siinä on ilmoitettava, että muutoksenhaun, vastustusten ja saatavien ilmoittamisen määräaika alkaa kuluu vasta pidennetyn määräajan päättymisestä, joka lasketaan edellisessä momentista tarkoitettun tiedoksiannon julkaisemisesta.”

”38 §

Kuulutus ja rekisterimerkinnät

--

2 - Konkurssiin asettamisesta ja pesänhoitajan määräämisestä tehdään automaattisesti merkinnät tuomioistuimen kanslian lähettämän asiaankuuluvan todistuksen perusteella seuraaviin rekistereihin:

- a) väestörekisteriin, jos velallinen on luonnollinen henkilö;
- b) kaupparekisteriin, jos maksukyvyttömään velalliseen liittyvät tosiseikat edellyttävät kaupparekisteriin merkitsemistä;
- c) muuhun julkiseen rekisteriin, johon velallinen mahdollisesti kuuluu.

3 - Sen estämättä, mitä kiinteistörekisterilain [Código de Registo Predial] 43 §:n 5 momentissa säädetään, konkurssiin asettamisesta tehdään merkintä myös kiinteistörekisteriin pesään kuuluvien kiinteistöjen osalta konkurssiin asettamista koskevasta lopullisesta tuomiosta annetun tuomioistuimen todistuksen perusteella, ellei rekisterinpitäjä saa tarvittavia tietoja sähköisesti, sekä pesänhoitajan laatiman omaisuusluettelon perusteella.

4 - Jos edellisessä momentissa tarkoitettu rekisterimerkintä on luonteeltaan väliaikainen, se tehdään tuomioistuimen verkkosivuilla annettujen tietojen perusteella 6 momentin b kohdan mukaisesti sekä pesänhoitajan laatiman omaisuusluettelon perusteella.

5 - Jos rekisteriin on merkitty konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta koskeva osto tai omistusoikeuden tai pelkän hallintaoikeuden tunnustaminen jonkun toisen henkilön kuin maksukyvyttömän hyväksi, on pesänhoitajan liitettävä todistus näistä merkinnöistä menettelyn asiakirja-aineistoon.

6 - Tuomioistuimen kanslia

a) kirjaa automaattisesti konkurssiin asettamisen ja pesänhoitajan määräämisen siviiliprosessilain [Código de Processo Civil] mukaisesti perustettuun ulosmittausrekisteriin;

b) lisää kyseiset tiedot sekä vaatimusten esittämiselle asetetun määräajan tuomioistuimen verkkosivuille;

c) ilmoittaa konkurssiin asettamisesta Portugalin keskuspankille [Banco de Portugal], jotta tämä tekee asiaankuuluvan merkinnän luottotietorekisteriin.

7 - Pesänhoitajan määräämistä koskevasta rekisterimerkinnöistä on käytävä ilmi pesänhoitajan toimipaikan osoite.

8 - Kaikki tuomion kuulutusta ja rekisterimerkintöjä koskevat toimenpiteet on toteutettava viiden päivän kuluessa.

9 - Ulkomailla aloitettua konkurssimenettelyä koskevan päätöksen ja tarvittaessa pesänhoitajan määräämistä koskevan päätöksen, joihin viitataan 20.

toukokuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/848 28 ja 29 artiklassa, kuulutusta ja julkiseen rekisteriin merkitsemistä

on haettava velallisen kotipaikan tuomioistuimelta Portugalissa tai, jos näin ei voida tehdä, Lissabonin kauppatoimistuimelta [Juízo de Comércio de Lisboa]. Tuomioistuin voi vaatia Euroopan unionin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti tähän tehtävään toimivaltaisen henkilön tekemää auktorisoitua käännöstä.

10 - Sen estämättä, mitä edellisessä momentissa säädetään, jos sen valtion lainsäädännössä, jossa konkurssimenettely käydään, säädetään merkintöjen tekemisestä rekisteriin, jota ei tunneta Portugalin lainsäädännössä, määrätään merkinnät tehtäväksi kyseistä rekisteriä lähimpänä olevaan rekisteriin.

11 - Sen estämättä, mitä 9 momentissa säädetään, 20. toukokuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 29 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kuulutuksen suorittaa automaattisesti toimivaltainen rekisterinpitäjä, jos velallinen omistaa yrityksen, joka on sijoittautunut Portugaliin.

Turvaamistoimet

Turvaamistoimien määräämisen mahdollisuudesta säädetään maksukyvyttömyyslain 31 §:ssä seuraavaa:

"31§

Turvaamistoimet

1 - Jos on perusteltua epäillä huonoa hoitamista, tuomari määrää omasta aloitteestaan tai hakijan aloitteesta turvaamistoimet, jotka ovat välttämättömiä tai asiaankuuluvia velallisen taloudellisen tilanteen heikkenemisen estämiseksi ennen tuomion antamista.

2 - Turvaamistoimena voidaan muun muassa määrätä tilapäinen toimitsijamies, jolla on yksinomaiset valtuudet hoitaa velallisen omaisuutta tai auttaa velallista tämän omaisuuden hoidossa.

3 - Turvaamistoimista voidaan määrätä ennen tiedoksiantoa velalliselle, jos tätä pidetään välttämättömänä niiden tehokkaan vaikutuksen vaarantumisen estämiseksi. Tiedoksianto on kuitenkin suoritettava aina viimeistään kymmenen päivän kuluessa sen määräajan päättymisestä, jota muussa tapauksessa sovellettaisiin."

ERITYINEN TERVEHDYTTÄMISENENNETTELY

Maksukyvyttömyyslain 1 §:n 2 momentin mukaisen tervehdyttämisenenettelyn edellytykset

Maksukyvyttömyyslain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityinen tervehdyttämisenenettely on toinen edellä mainituista menettelyistä. Sitä voi hakea talousvaikeuksissa oleva yritys tai yritys, jota uhkaa välitön maksukyvyttömyys.

Tervehdyttämisenenettelyn tarkoitus ja muodollisuudet

Tervehdyttämisenenettelyn tarkoituksesta, hakemisesta ja muodollisuuksista sekä talousvaikeuksien käsitteestä on säädetty maksukyvyttömyyslain 17-A, 17-B ja 17-C §:ssä seuraavaa:

"17-A §

Erityisen tervehdyttämisenenettelyn tarkoitus ja luonne

1 - Erityisen tervehdyttämisenenettelyn tarkoituksena on tarjota todistetusti talousvaikeuksissa olevalle yritykselle tai yritykselle, jota uhkaa välitön maksukyvyttömyys mutta joka pystyy vielä tervehtymään, mahdollisuus neuvotella velkojien kanssa yrityksen tervehtymiseen johtavan sopimuksen tekemiseksi.

2 - Edellisessä momentissa tarkoitettua menettelyä voi käyttää mikä tahansa yritys, joka osoittaa kirjallisella allekirjoitetulla lausumalla täyttävänsä tarvittavat tervehtymisen edellytykset ja toimittaa sertifioidun kirjanpitäjän tai virallisen tilintarkastajan, jos tilintarkastusta vaaditaan laissa, enintään 30 päivää aiemmin allekirjoittaman lausunnon siinä, ettei yritys ole 3 §:ssä säädettyjen edellytysten mukaisesti maksukyvytön.

3 - Tervehdyttämisenenettely katsotaan kiireelliseksi, ja siihen sovelletaan kaikkia tämän lain säännöksiä, jotka eivät ole ristiriidassa menettelyn luonteen kanssa."

"17-B §

Talousvaikeuksien käsite

Tässä laissa tarkoitetaan talousvaikeuksissa olevalla yrityksellä yritystä, jolla on vakavia vaikeuksia täyttää veloitteensa ajallaan erityisesti likviditeetin puutteen tai luotonsaannin mahdollisuuden vuoksi."

"17-C §

Hakeminen ja muodollisuudet

1 - Tervehdyttämisenenettely alkaa yrityksen ja velkojan tai velkojien ilmoituksen perusteella. Kyseisillä velkojilla ei saa olla erityistä suhdetta yritykseen ja niiden saatavien on oltava vähintään 10 prosenttia muista kuin etuoikeusasemaltaan huonommista 3 momentin b alakohdan nojalla luetteloon merkityistä saatavista. Ilmoitus esitetään kirjallisesti, ja siinä ilmoitetaan neuvotteluiden aloittamisesta kyseisen yrityksen tervehdyttämiseksi hyväksyttävän tervehdyttämisuunnitelman avulla.

2 - Kaikkien edellisessä momentissa tarkoitettujen ilmoituksen tekijöiden on allekirjoitettava ilmoitus, ja siihen on merkittävä allekirjoittamisen päivämäärä.

3 - Yrityksen on haettava toimivaltaiselta tuomioistuimelta konkurssiin asettamista ja esitettävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus, johon on liitettävä seuraavat asiakirjat:

a) edellisissä momenteissa mainittu kirjallinen ilmoitus;

b) jäljennös 24 §:n 1 momentissa luetelluista asiakirjoista, jotka jäävät tuomioistuimen kansliaan velkojien tutustuttaviksi koko menettelyn ajaksi;

c) tervehdyttämisuunnitelmaa koskeva ehdotus, johon on liitetty vähintään selonteko yhtiön varoista ja veloista sekä rahoitustilanteesta.

4 - Kun edellisessä momentissa tarkoitettu hakemus on vastaanotettu, tuomari määrää välittömästi tilapäisen toimitsijamiehen soveltaen 32–34 §:n säännöksiä tarpeellisin muutoksin.

5 - Edellisessä momentissa tarkoitettu määräys annetaan välittömästi tiedoksi yritykselle, ja siihen sovelletaan 37 ja 38 §:n säännöksiä tarpeellisin muutoksin.

6 - Yrityksen ja velkojan tai velkojien perustellusta hakemuksesta, kun velkoja tai velkojat täyttävät 1 momentin edellytykset ja niiden saatavien arvo on vähintään 5 prosenttia luetteloon sisällytyistä saatavista, taikka yrityksen perustellusta hakemuksesta tuomari voi laskea 10 prosentin rajaa, joka on asetettu 1 momentissa, ottaen huomioon luetteloon sisällytyvien saatavien kokonaismäärän ja velkojien kokoonpanon.

7 - Jos kaupallinen yritys, johon yrityksellä on määräysvaltasuhde tai jonka kanssa se kuuluu samaan yritysryhmään yhtiölain [Código das Sociedades Comerciais] mukaisesti, on aloittanut erityisen tervehdyttämisenenettelyn, yhdistetään kyseinen menettely automaattisesti tai tilapäisen toimitsijamiehen hakemuksesta asianomaiseen asiaan. Tällaisen hakemuksen voi tehdä myös mikä tahansa tällaisessa tilanteessa oleva yritys, joka on aloittanut tervehdyttämisenenettelyn.

8 - Edellisessä momentissa tarkoitettua yhdistämistä voidaan hakea siihen saakka, kunnes 17-D §:n 5 momentissa säädetty neuvotteluiden määräaika alkaa kuluä siinä menettelyssä, johon muut asiat yhdistetään soveltaen 86 §:n 4 momentin säännöksiä tarpeellisin muutoksin."

Tervehdyttämisenenettelyä koskevissa maksukyvyttömyyslain 17-D–17-I §:ssä säädetään lisäksi

menettelyn myöhemmistä vaiheista (esimerkiksi kaikkien niiden velkojien, jotka eivät ole allekirjoittaneet menettelyn aloittanutta ilmoitusta, kutsumisesta osallistumaan tervehdyttämisenneuvotteluihin)

vaikutuksista (menettely esimerkiksi estää panemasta vireille toimia velkojen perimiseksi velalliselta)

neuvottelujen päättymisestä tervehtymiseen johtavan tervehdyttämisuunnitelman hyväksymiseen tai hyväksymättä jättämiseen

velallisen ja velkojien välillä sovitusta takeista

velallisen tervehdyttämistä koskevien tuomioistuimen ulkopuolisten sopimusten vahvistamisesta.

ERITYINEN VELKAJÄRJESTELYMENETTELY

Maksukyvttömyyslain 1 §:n 3 momentin mukaisen erityisen velkajärjestelymenettelyn edellytykset

Maksukyvttömyyslain 1 §:n 3 momentissa mainitusta erityisestä velkajärjestelymenettelystä säädetään maksukyvttömyyslain 222-A–222-J §:ssä.

Erytynen velkajärjestelymenettely on kiireellisesti sovellettava menettely. Sitä voi käyttää kuka tahansa velallinen, joka ei ole yritys mutta joka on todistettavasti talousvaikeuksissa tai jota uhkaa välitön maksukyvttömyys.

Maksukyvttömyyslain 222-B §:n mukaisesti talousvaikeuksissa olevalla velallisella tarkoitetaan velallista, jolla on vakavia vaikeuksia täyttää veloitteitaan ajallaan erityisesti likviditeetin puutteen tai luotonsaannin mahdollisuuden vuoksi.

Tämä erityinen menettely alkaa

velallisen ja yhden tai useamman velkojan kirjallisesta ilmoituksesta, jossa nämä ilmoittavat haluavansa aloittaa neuvottelut maksusopimuksen laatimiseksi, tai

esittämällä tuomioistuimen ulkopuolella laadittu maksusopimus, jonka ovat allekirjoittaneet velallinen ja velkojat, jotka edustavat vähintään äänen enemmistöä.

Edellä mainitut ilmoitus tai sopimus, joihin on liitetty velkojaluettelo sekä luettelo kaikista vireillä olevista velanperintätoimista, esitetään tuomioistuimelle. Kun ilmoitus tai sopimus on vastaanotettu, tuomioistuin määrää tilapäisen toimitsijamiehen.

Kun velallinen on saanut tiedon tilapäisen toimitsijamiehen määräämisestä, on hänen lähetettävä kirjattu kirje kaikille velkojille, jotka eivät ole allekirjoittaneet alkuperäistä ilmoitusta tai sopimusta, ja kutsuttava nämä osallistumaan menettelyyn. Jos velkoja on esittänyt tuomioistuimen ulkopuolella laaditun maksusopimuksen, tuomioistuimen kanslia antaa asiasta tiedon velkojille, jotka eivät ole sopimuksen osapuolina mutta joiden saatavat on merkitty velallisen laatimaan saatavien luetteloon.

Kun tilapäisen toimitsijamiehen määrääminen on annettu tiedoksi Citius-portaalissa, kaikilla velkojilla on 20 päivää aikaa esittää tilapäiselle toimitsijamiehelle saatavia koskevat vaatimuksensa.

Tämän jälkeen tilapäinen toimitsijamies laatii velkojaluettelon ja toimittaa luettelon tuomioistuimen kansliaan. Luettelo julkaistaan Citius-portaalissa. Luettelon voi riittää viiden työpäivän kuluessa.

Muihin menettelyihin kohdistuvat vaikutukset ovat seuraavat:

Erytynen velkajärjestelymenettelyn alkamisen ja tilapäisen toimitsijamiehen määräämisen jälkeen ei velallista vastaan voida panna vireille muuta velkojenperintätoimeita.

Välttämättömien julkisten palvelujen tarjoamista ei voida keskeyttää.

Velallisen konkurssiin asettamista koskevien hakemusten käsittely keskeytetään, ellei konkurssiin asettamisesta ole annettu tuomiota (nämä menettelyt lakkaavat välittömästi maksusopimuksen hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen).

Vireillä olevat perintätoimet keskeytetään (ja ne lakkaavat välittömästi maksusopimuksen hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen, ellei sopimuksessa määrätä niiden jatkamisesta).

Vanhentumisajan ja preklusiivisen määräajan, joihin velallinen voi vedota, kuluminen keskeytyy.

Menettelyn alkamisen jälkeen velallinen ei saa toteuttaa toimia, joilla on erityistä merkitystä, ilman tilapäisen toimitsijamiehen etukäteislupaa.

Velallisen ja velkojien välillä aloitettuun neuvotteluun sovelletaan kaikkien osallistujien välillä sovittuja ehtoja. Jos tällaisia ei ole, sovelletaan tilapäisen toimitsijamiehen määrittämiä ehtoja.

Kun neuvottelut päättyvät maksusopimuksen yksimieliseen hyväksymiseen ja kaikki velkojat ovat sopimuksen osapuolina, on kaikkien allekirjoitettava sopimus. Sopimus toimitetaan välittömästi tuomarinvahvistettavaksi tai hylättäväksi.

Jos maksusopimus hyväksytään neuvottelujen päätteeksi, mutta kaikki velalliset eivät ole osallisina, sopimus toimitetaan tuomioistuimelle vahvistettavaksi tai hylättäväksi ja se julkaistaan Citius-portaalissa. Asianosaisilla on 10 päivää aikaa vaatia suunnitelman vahvistamatta jättämistä.

Maksusopimus katsotaan hyväksytyksi, kun

sopimuksesta äänestäneiden velkojien saatavat muodostavat vähintään kolmasosan kaikista luetteloon sisältyvistä saatavista, jotka antavat äänioikeuden, ja sopimus saa puoltavia ääniä yli kaksi kolmasosaa kaikista annetuista äänistä ja yli puolet annetuista äänistä vastaa muita kuin etuoikeusasemaltaan huonompia saatavia; tyhjiä ääniä ei lasketa,

tai

sen puolesta äänestäneiden velkojien saatavat muodostavat vähintään puolet kaikista saatavista, jotka antavat äänioikeuden, ja yli puolet näistä äänistä vastaa muita kuin etuoikeusasemaltaan huonompia saatavia; tyhjiä ääniä ei lasketa.

Neuvottelut päättyvät, jos velallinen tai enemmistö velkojista toteaa, ettei sopimukseen ole mahdollista päästä, tai jos neuvottelujen päättymiselle asetettu kahden kuukauden määräaika on ylittynyt. Sopimuksen jäädessä syntymättä menettelyn päättymisen johtaa kaikkien velalliseen kohdistuvien vaikutusten lakkaamiseen, paitsi jos velallisesta on tullut maksukyvvytön. Tällöin menettely päättyy velallisen konkurssiin.

Velallisen kanssa erityisen velkajärjestelymenettelyn aikana sovitut takeet, joilla pyritään turvaamaan velalliselle taloudelliset keinot tämän toiminnan jatkamiseen, säilyvät, vaikka velallinen asetettaisiin menettelyn päätyttyä konkurssiin kahden vuoden kuluessa. Lisäksi velallisen toimintaa maksusopimuksen täyttämiseen tähtäävän menettelyn aikana rahoittaneiden velkojien saatavat katsotaan irtaimeen omaisuuden kohdistuviksi etuoikeutetuiksi yleisiksi saataviksi. Ne ovat etuoikeusjärjestyksessä irtaimeen omaisuuteen kohdistuvien, työntekijöiden etuoikeutettujen yleisten saatavien yläpuolella.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvttömyyslain 46 §:ssä säädetään konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta seuraavaa:

"46§

Konkurssipesän käsite

1 - Konkurssipesän tarkoituksena on täyttää konkurssivelkojien saatavat sen jälkeen, kun sen omat velat on maksettu, ja ellei muualla toisin säädetä, se käsittää kaiken velallisen omaisuuden konkurssiin asettamisen hetkellä sekä velallisen menettelyn aikana hankkiman omaisuuden ja oikeudet.

2 - Ulosmittauskelvoton omaisuus sisältyy konkurssipesään vain velallisen niin erikseen päättäessä ja jos ulosmittauskelvottomuus ei ole lain mukaan ehdotonta."

Portugalin siviiliprosessilain (*Código de Processo Civil*) 736 §:ssä säädetään tältä osin, että ehdottomasti ulosmittauskelvottomia ovat erityissäännöksellä ulosmittauskelvottomiksi määritetyt lisäksi jakamattomat esineet tai oikeudet; valtion ja muiden julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden julkinen omaisuus; esineet, joiden takavarikointi olisi vastoin hyvää tapaa tai jolle ei ole taloudellista perustetta vähäisen myyntiarvon vuoksi; julkiseen uskonnonharjoittamiseen tarkoitetut esineet ja vammaisille välttämättömät sekä sairaanhoitoon käytettävät laitteet ja esineet.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Velallisen ja pesänhoitajan valtuuksista säädetään maksukyvyttömyylain 223 ja 224 §:ssä seuraavaa:

Velallinen pesänhoitajana

"223 §

Yrityksiin rajaaminen

Tämän osaston säännöksiä sovelletaan ainoastaan tilanteisiin, joissa konkurssipesä käsittää yrityksen."

"224 §

Velallisen pesänhoidon edellytykset

1 - Tuomioistuimien voi määrätä konkurssiin asettamisesta antamassaan tuomiossa, että konkurssipesää hoitaa velallinen.

2 - Edellisessä momentissa tarkoitettu päätös edellyttää seuraavaa:

a) velallinen on hakenut sitä;

b) velallinen on jo esittänyt tai sitoutuu esittämään 30 päivän kuluessa konkurssiin asettamista koskevan tuomion antamisesta selvitysuunnitelman, jonka mukaan velallisen yrityksen toiminta jatkuu;

c) ei ole syytä epäillä menettelyn viivästymistä tai muuta velkojille aiheutuvaa haittaa;

d) konkurssiin asettamista hakenut henkilö, jos tämä on muu kuin velallinen, antaa tähän suostumuksensa.

3 - Pesänhoito määrätään velalliselle myös silloin, kun velallinen on tätä hakenut ja velkojat päättävät niin velallisselvityksen käsittelykokouksessa tai sitä edeltävässä kokouksessa, riippumatta siitä, täytyvätkö edellisen momentin c ja d kohdassa säädetty edellytykset. Kyseisen momentin b kohdassa säädetty määräaika alkaa kulua päivästä, jona velkojat tekevät päätöksensä."

Pesänhoitajan määrääminen ja säännöt

Pesänhoitajan valtuuksista ja häneltä edellytetystä pätevytydestä säädetään maksukyvyttömyylain 52, 53 ja 55 §:ssä seuraavaa:

"52 §

Tuomarin määräys ja säännöt

1 - Pesänhoitajan määrääminen on tuomarin tehtävä.

2 - Pesänhoitajan määräämiseen sovelletaan 32 §:n 1 momentin säännöksiä, ja tuomari voi ottaa huomioon velallisen tai velkojatoimikunnan, jos tällainen on perustettu, tai velkojien esittämät huomautukset myös siinä tapauksessa, että konkurssipesä käsittää yrityksen, jolla on yksi tai useampi toiminnassa oleva toimipaikka, tai kun konkurssimenettely on erityisen monimutkainen. Etusijalle asetetaan ensimmäisen kerran määrättäessä tilapäinen toimitsijamies, joka hoitaa tehtävänsä konkurssiin asettamisen hetkellä.

3 - Virallisille listoille merkitsemisestä sekä pesänhoitajaan sovellettavista säännöksistä on säädetty omassa säädöksessään, sanotun rajoittamatta tässä laissa säädetyn soveltamista.

4 - Jos konkurssimenettely on hyvin monimutkainen tai pesänhoitajalta edellytetään erikoisosaamista, tuomari voi viran puolesta tai jonkin asianosaisen hakemuksesta määrätä useampia pesänhoitajia. Tällöin hakemuksen esittäjän on annettava perusteltu ehdotus määrättävästä pesänhoitajasta ja vastattava ehdotetun pesänhoitajan palkkiosta, jos tämä määrätään ja konkurssipesän varat eivät riitä pesänhoitajan palkkion maksamiseen.

5 - Jos tuomarin 1 momentin nojalla määräämisen pesänhoitajan ja jonkun asianosaisen hakemuksesta määrättyjen pesänhoitajien kesken ilmenee näkemuseroja, joista ei päästä sovintoon, ratkaisee tuomarin määräämisen pesänhoitajan tahto.

6 - Jos velallinen on kaupallinen yhtiö, joka on yhtiölain [Código das Sociedades Comerciais] mukaisesti määräysvaltasuhteessa toiseen yritykseen tai kuuluu tämän kanssa samaan yritysyhmään ja tämän toisen yrityksen osalta on pantu vireille konkurssimenettely, tuomari voi omasta aloitteestaan tai velallisen tai velkojien esittämän huomautuksen perusteella määrätä kaikille yrityksille saman pesänhoitajan. Tällöin tuomarin on määrättävä toinen pesänhoitaja, jonka tehtävänä on hoitaa ainoastaan saman yritysyhmän velallisten välillä vaadittuja saatavia välittömästi sen jälkeen, kun ne on vahvistettu, muun muassa ensimmäisen pesänhoitajan ilmoituksesta."

"53 §

Velkojien valitsema toinen pesänhoitaja

1 - Edellyttäen, että ehdotuksen hyväksyvä asiakirja liitetään asiakirja-aineistoon ennen äänestystä, velkojainkokoukseen kokoontuneet velkojat voivat pesänhoitajan määräämisen jälkeen valita tehtävään toisen henkilön, joka on tai ei ole virallisessa luettelossa, ja päättää hänen palkkiostaan päätöksellä, joka hyväksytään äänivaltaa käyttävien ja annettujen äänten enemmistöllä; tyhjiä ääniä ei lasketa.

2 - Henkilö voidaan valita virallisen luettelon ulkopuolelta vain asianmukaisesti perustellussa tapauksessa konkurssipesän käsittämisen yrityksen poikkeuksellisen koon vuoksi, yrityksen toiminnan erityisluonteen vuoksi tai menettelyn monimutkaisuuden vuoksi.

3 - Tuomari voi jättää määräämättä velkojien valitseman henkilön pesänhoitajaksi korvaamaan pesänhoitajan tämän tehtävissä vain siinä tapauksessa, että tuomari katsoo, ettei kyseinen henkilö sovellu tai kykene tehtävään, että velkojien hyväksymä palkkio on liian suuri tai, jos henkilö ei ole virallisessa luettelossa, ettei yksikään edellisessä momentissa säädettyistä edellytyksistä täyty."

"55 §

Tehtävät ja niiden hoitaminen

1 - Pesänhoitaja huolehtii muiden annettujen tehtäviensä ohella seuraavista tehtävistä yhteistyössä velkojatoimikunnan, jos sellainen on perustettu, kanssa ja velkojatoimikunnan valvonnassa:

a) valmistelee maksukyvyttömän velkojen maksua konkurssipesän varoista ja erityisesti tuloista, joita saadaan pesänhoitajan realisoimasta konkurssipesän omaisuudesta;

b) suojaa kuitenkin maksukyvyttömän oikeuksia ja turvaa oikeuksien käyttämisen sekä tarvittaessa yrityksen liiketoiminnan jatkamisen, ja pyrkii mahdollisuuksien mukaan välttämään maksukyvyttömän taloudellisen tilanteen heikkenemisen.

2 - Pesänhoitajan on huolehdittava tehtävistään henkilökohtaisesti, mutta hän voi delegoida kirjallisesti tietyt toimet toisen, voimassa olevaan viralliseen luetteloon kuuluvan pesänhoitajan tehtäväksi, sanotun rajoittamatta pakollisen oikeudellisen edustajan käyttöä tai tarvittavan etukäteissuostumuksen saamista velkojatoimikunnalta.

3 - Pesänhoitajaa voivat avustaa tehtävien hoitamisessa pesänhoitajan itsensä vastuulla tekniset tai muut avustajat, velallinen mukaan lukien, joko palkkiota vastaan tai palkkiotta. Tähän on saatava etukäteissuostumus velkojatoimikunnalta tai tuomariilta, jos velkojatoimikuntaa ei ole perustettu.

4 - Pesänhoitaja voi palkata määrääjäksi tai toistaiseksi konkurssipesän realisointiin tai yrityksen toiminnan jatkamiseen tarvittavat työntekijät. Uudet sopimukset päättyvät, kun yritys, jossa työntekijät työskentelevät, suljetaan lopullisesti tai, ellei toisin ole sovittu, kun se luovutetaan.

5 - Pesänhoitajan on annettava lisäksi velkojatoimikunnalle ja tuomioistuimelle ajallaan kaikki tarvittavat tiedot konkurssipesän hoitamisesta ja realisoinnista.

6 - Pesänhoitajan pyynnöstä ja aina, kun pesänhoitaja ei saa suoraan tarvitsemiaan tietoja, tuomioistuimien voi määrätä minkä tahansa julkisen elimen tai luottolaitoksen antamaan asiaankuuluvista rekistereistä menettelyn kannalta välttämättömät tai hyödylliset tiedot erityisesti konkurssipesään sisältyvästä omaisuudesta.

7 - Edellä 2 momentin loppuosassa tarkoitetun pesänhoitajan palkkiosta vastaa tehtävän delegoinut pesänhoitaja, joka on vastuussa kaikista toimista, jotka ensin mainittu pesänhoitaja suorittaa kyseisessä momentissa mainitun delegoinnin nojalla.

8 - Pesänhoitajalla on valtuudet velkojatoimikunnan suostumuksella luopua vaateista tai hyväksyä tai sovitella vaateita kaikissa tuomioistuimenmenettelyissä, joissa maksukyvytön tai konkurssipesä on asianosaisena.”

TuomioistuINVALVONTA

Tuomari valvoo pesänhoitajan toimintaa maksukyvyttömyyslain 58 §:ssä säädetyn mukaisesti:

”58 §

Tuomarin harjoittama valvonta

Pesänhoitaja huolehtii tehtävistään tuomarin valvonnassa, ja tuomari voi milloin tahansa vaatia pesänhoitajalta tietoja mistä tahansa asiasta tai pyytää tätä esittämään selonteon toteutetuista toimista sekä pesän hoidon ja realisoinnin tilasta.”

Myös velkojatoimikunnalla on valta valvoo pesänhoitajan toimintaa maksukyvyttömyyslain 68 §:n mukaisesti.

Pesänhoitajan palkkio

Pesänhoitajan palkkiosta säädetään maksukyvyttömyyslain 60 §:ssä seuraavaa:

”60 §

Palkkio

1 - Tuomarin määräämällä pesänhoitajalla on oikeus säännösten mukaiseen palkkioon sekä korvaukseen kaikista kuluista, joita voidaan pitää kohtuullisesti katsoen asianmukaisina tai välttämättöminä.

2 - Jos pesänhoitajan on valinnut velkojainkokous, pesänhoitajan palkkio määritellään asiaa koskevassa päätöksessä.

3 - Pesänhoitaja, joka ei ole ennakolta hyväksynyt velkojainkokouksessa vahvistettua palkkiota, joka maksetaan selvityssuunnitelman laatimisesta, yrityksen hallinnoinnista velallisselvityksen käsittelykokouksen jälkeen tai hyväksytyt selvityssuunnitelman tarkastamisesta, voi kieltäytyä tehtävästä edellyttäen, että tämä tapahtuu velkojainkokouksessa, jossa kyseinen päätös on tehty.”

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Konkurssivelat voidaan kuitata konkurssipesän saatavilla, jos maksukyvyttömyyslain 99 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät.

”99 §

Kuittaus

1 - Sen estämättä, mitä tämän lain muissa säännöksissä säädetään, kurssiin asettamisesta lähtien velkojat, joilla on konkurssisaatavia, voivat kuitata saatavat konkurssipesän saatavista vain, jos vähintään toinen seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) kuittauksen lailliset edellytykset ovat täyttyneet ennen kurssiin asettamista;

b) konkurssisaatava on täyttänyt ennen pesän vastasaatavaa siviililain [Código Civil] 847 §:ssä säädetty edellytykset.

2 - Edellisen momentin a ja b alakohtaa sovellettaessa ei sovelleta seuraavia:

a) siviililain 780 §:n 1 momentissa säädetty määräaikaedun menettäminen;

b) edellä 91 §:n 1 momentissa ja 96 §:ssä säädetystä johtuva aikaisempi eräntyminen ja rahaksi muuntaminen.

3 - Kuittaus voidaan suorittaa, vaikka velvoitteiden kohteena ovat eri valuutat tai laskentayksiköt, jos niiden vastavuoroinen muuntaminen voi tapahtua vapaasti vastasaatavan maksupaikassa. Muuntamisessa käytetään sen päivän voimassa olevaa vaihtokurssia, jona kuittauksen vaikutukset alkavat.

4 - Kuittausta ei voida suorittaa seuraavissa tapauksissa:

a) jos pesän saatava on syntynyt kurssiin asettamisen jälkeen erityisesti konkurssipesän hyödyksi peräytettyjen toimien seurauksena;

b) jos konkurssivelkoja on ostanut saatavansa muulta henkilöltä kurssiin asettamisen jälkeen;

c) kyseessä on maksukyvyttömän velka, josta pesä ei vastaa;

d) pesän saatavien ja etuoikeusasemaltaan huonompien konkurssisaatavien välillä.”

Maksukyvyttömyyslain 99 §:n yleissäännöksen ohella muissakin säännöksissä säädetään yksittäisistä kuittausmahdollisuuksista. Tällaisia ovat maksukyvyttömyyslain 102 §:n 3 momentin e kohta, 154 §:n 1 momentti, 242 §:n 3 momentti ja 286 §.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Kurssiin asettamisen vaikutukset voimassa oleviin sopimuksiin, joissa velallinen on osapuolena, riippuvat sopimuksen tyypistä. Vaikutukset on lueteltu maksukyvyttömyyslain 102–119 §:ssä:

”102 §

Täyttämättä olevia oikeustoimia koskeva yleisperiaate

1 - Sen estämättä, mitä seuraavissa pykälissä säädetään, kaikkien kahdenvälisten sopimusten, joita maksukyvytön tai toinen osapuoli ei ole vielä täyttänyt täysimääräisesti kurssiin asettamisen hetkellä, täytäntöönpano keskeytetään, kunnes pesänhoitaja ilmoittaa, pannaanko sopimus täytäntöön vai kieltäydytäänkö sen täytäntöönpanosta.

2 - Toinen osapuoli voi kuitenkin asettaa pesänhoitajalle kohtuullisen määräajan kyseisen päätöksen tekemiselle, ja määräajan päättyessä katsotaan, että täytäntöönpanosta on kieltäydytty.

3 - Jos pesänhoitaja kieltäytyy täytäntöönpanosta, sanotun rajoittamatta oikeutta asioiden toisistaan erottamiseen tarvittaessa,

a) kummallakaan osapuolella ei ole oikeutta saada palautusta suoritteistaan;

b) konkurssipesällä on oikeus vaatia velallisen jo toteuttamaa suoritetta vastaavan vastasuoritteen arvo, ellei toinen osapuoli ole tätä vielä antanut;

c) toisella osapuolella on oikeus vaatia konkurssisaatavana velallisen suoritteen arvoa vastaava määrä sen täyttämättä olevalta osalta; tämä vähennetään sitä vastaavan vastasuoritteen arvosta, jota ei ole vielä annettu;

d) toiselle osapuolelle sopimuksen täyttämättä jättämisestä aiheutuneista vahingoista on oikeus korvaukseen seuraavasti:

i) oikeus korvaukseen on rajoitettu mahdollisesti aiheutuneen veloitteen arvoon b kohdassa säädetyn mukaisesti;

ii) korvaus vähennetään määrästä, johon toisella puolella on oikeus c kohdan mukaisesti;

iii) korvaus muodostaa konkurssisaatavan;

e) kumpi tahansa osapuolista voi ilmoittaa c ja d kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden kuittamisesta b kohdassa tarkoitettua veloitetta vastaan niin pitkälle kuin velvoitteet vastaavat toisiaan.

4 - Täytäntöönpanopäätös on vastoin lakia, jos sopimusvelvoitteiden täyttäminen konkurssipesästä ajallaan on ilmeisen epätodennäköistä.”

”103 §

Jakamattomat suoritteet

1 - Jos sopimus velvoittaa toisen osapuolen täyttämään suoritteen, joka ei ole korvattavissa toisella tai joka voidaan jakaa toimitettaessa useisiin osiin, jotka eivät ole helposti korvattavissa toisilla ja joiden välillä on toiminnallinen yhteys, ja pesänhoitaja kieltäytyy sopimuksen täytäntöönpanosta

- a) edellisen pykälän 3 momentin b kohdassa tarkoitettu oikeus korvataan oikeudella vaatia toista osapuolta palauttamaan suoritteiden toteutunut osa konkurssiin asettamiseen asti aiheutuneen edun osalta;
- b) edellisen pykälän 3 momentin c kohdassa tarkoitettu oikeus koskee sopimukseen perustuvien suoritteiden kokonaisarvojen välistä erotusta, jos se on toiselle osapuolelle edullinen;
- c) toisella osapuolella on oikeus saada konkurssivelkojana palautus konkurssiin asettamista ennen toteutettujen suoritteiden kustannuksista tai korvaus niiden arvosta sen mukaan, onko kyseinen suorite korvattavissa toisella vai ei.

2 - Toisella osapuolella on kuitenkin oikeus toteuttaa suoritteensa loppuun ja vaatia konkurssisaatavana velaksi jäänyttä vastasuoritteeseen osaa; tällöin ei sovelleta 1 momentin eikä edellä olevan pykälän säännöksiä.

3 - Jos pesänhoitaja ei kieltäydy sopimuksen täytäntöönpanosta, toisen osapuolen oikeus vastasuoritteeseen muodostaa massasaatavan ainoastaan siltä osalta, joka ylittää saatavan arvon, joka olisi laskettu 1 momentin c kohdan mukaisesti, jos pesänhoitaja olisi päättänyt kieltäytyä täytäntöönpanosta.

4 - Jos täytettävänä on 1 momentissa tarkoitettujen tyyppien suorite, joka perustuu maksukyvyttömän tekemään sopimukseen, ja pesänhoitaja kieltäytyy täytäntöönpanosta

a) edellä olevan pykälän 3 momentin b kohdassa tarkoitettu oikeus lakkaa tai korvataan oikeudella saada korvaus konkurssiin asettamista ennen toteutettujen suoritteiden arvosta sen mukaan, onko kyseinen suorite korvattavissa toisella vai ei;

b) edellä 1 momentin b kohtaa sovelletaan, kun toisella osapuolella on lisäksi oikeus saada palautus jo toteutetusta suoritteesta niin ikään konkurssisaatavana.

5 - Jos täytettävänä on 1 momentissa tarkoitettujen tyyppinen maksukyvyttömän tekemään sopimukseen perustuva suorite eikä pesänhoitaja kieltäydy täytäntöönpanosta, toisen osapuolen oikeus vastasuoritteeseen katsotaan kokonaisuudessaan massasaatavaksi.

6 - Jos suorite, joka ei ole korvattavissa toisella, jakautuu erillisiin osiin ja yksi tai useampi näistä osista on jo toteutettu, edellisissä momenteissa säädettyä sovelletaan vain jäljellä oleviin osiin ja vastasuorite jaetaan kaikkien näiden kesken asianmukaisella tavalla.”

”104 §

Omistuksenpidätysehdon sisältävä myynti ja vastaavat liiketoimet

1 - Kauppasopimuksessa, johon sisältyy omistuksenpidätysehto ja jossa maksukyvyttö on myyjä, toinen osapuoli voi vaatia sopimuksen täyttämistä, jos sopimuksen kohde on jo luovutettu sille konkurssiin asettamisen ajankohtana.

2 - Edellä olevaa momenttia sovelletaan vuokralleantajan maksukyvyttömyystilanteessa rahoitusleasing-sopimukseen ja vuokrasopimukseen, johon sisältyvän ehdon mukaan vuokrattu kohde muuttuu vuokralleottajan omaisuudeksi kaikkien sopimuksen mukaisten maksuerien suorittamisen jälkeen.

3 - Jos ostaja tai vuokralleottaja on maksukyvyttö ja sopimuksen kohde on tämän hallussa, pesänhoitajalle 102 §:n 2 momentin mukaisesti asetettu määräaika ei voi päättyä, ennen kuin viisi päivää on kulunut velallisselvityksen käsittelykokouksesta, paitsi jos kohteen arvo voisi laskea huomattavasti kyseisellä aikavälillä ja toinen osapuoli ilmoittaa tästä seikasta nimenomaisesti pesänhoitajalle.

4 - Tietyn kohteen luovuttamista koskeissa sopimuksissa, joissa ostaja on maksukyvyttö, olevaan omistuksenpidätysehtoon voidaan vedota kohteen luovuttamiseen asti konkurssipesää vastaan vain, jos tästä on määrätty kirjallisesti.

5 - Jos pesänhoitaja kieltäytyy sopimuksen täytäntöönpanosta ja tämä on hyväksyttävää, ovat täytäntöönpanosta kieltäytymisen vaikutukset ne, joista on säädetty 102 §:n 3 momentissa. Kyseisen momentin c kohdassa vahvistetun oikeuden katsotaan koskevan sopimuksen mukaisten täysien suoritteiden tai maksuerien määrän, oikaistuna konkurssiin asettamisen ajankohdan mukaan 91 §:n 2 momentissa säädetyn mukaisesti, sekä täytäntöönpanosta kieltäytymisen ajankohdan arvon välisen erotuksen maksamista konkurssisaatavana, jos tämä erotus on positiivinen ja toinen osapuoli on myyjä tai vuokralleantaja, taikka viimeksi mainitun arvon ja kyseisen määrän välisen erotuksen maksamista konkurssisaatavana, jos erotus on positiivinen ja toinen osapuoli on ostaja tai vuokralleottaja.”

”105 §

Myynti ilman toimitusta

1 - Sen estämättä, mitä 107 §:ssä säädetään, jos myyjää koskevaa toimitusvelvollisuutta ei ole vielä täytetty, mutta omistusoikeus on jo siirtynyt

a) pesänhoitaja ei voi kieltäytyä sopimuksen täytäntöönpanosta myyjän ollessa maksukyvyttö;

b) jos pesänhoitaja kieltäytyy sopimuksen täytäntöönpanosta ostajan ollessa maksukyvyttö, vaikutukset ovat ne, joista säädetään edellä olevan pykälän 5 momentissa, jota sovelletaan tarpeellisin muutoksin.

2 - Edellä olevassa pykälässä säädettyä sovelletaan tarpeellisin muutoksin myös sopimuksiin, joilla siirretään muita käyttöoikeuksia.”

”106 §

Aiesopimus

1 - Jos aiesopimuksen tehneestä myyjästä tulee maksukyvyttö, pesänhoitaja ei voi kieltäytyä voimassa olevan aiesopimuksen täytäntöönpanosta, jos sopimuksen kohde on jo siirtynyt aiesopimuksen tehneelle ostajalle.

2 - Jos pesänhoitaja kieltäytyy kauppa koskevan aiesopimuksen täytäntöönpanosta, sovelletaan 104 §:n 5 momenttia tarvittavin muutoksin riippumatta siitä, onko maksukyvyttö aiesopimuksen tehnyt ostaja vai myyjä.”

”107 §

Määräaikaan sidotut liiketoimet

1 - Jos tavaroiden luovutuksen tai rahamääräisten suoritteiden maksun, kun näillä on markkinahinta, on tapahduttava tietynä päivänä tai tietyssä määräajassa, joka on konkurssiin asettamista myöhempi, kumpikaan osapuolista ei voi vaatia täytäntöönpanoa. Tapauksen mukaan joko myyjällä tai ostajalla on oikeus saada ainoastaan kyseisen tavaran tai rahamääräisen suoritteiden sovitun hinnan ja markkinahinnan välinen erotus konkurssiin asettamista seuraavan toisen päivän hinnan mukaan, kun sopimukseen on merkitty sama päivä tai täyttämisen määräaika. Maksukyvyttömältä vaadittava erotus katsotaan konkurssisaatavaksi.

2 - Kummassakin tapauksessa myyjän on palautettava jo maksetut määrät. Myyjä voi kuitenkin kuitata nämä velvoitteet saatavilla, jotka kuuluvat sille edellä olevan momentin mukaisesti, niin pitkälti kuin kyseiset määrät vastaavat toisiaan. Jos myyjä on maksukyvyttö, oikeus palautukseen muodostaa toiselle osapuolelle konkurssisaatavan.

3 - Edellistä momenttia sovellettaessa rahamääräisiksi suoritteiksi katsotaan erityisesti seuraavat:

a) arvonpapereiden luovutus, ellei kyseessä olevien osakkeiden osuus ole vähintään kymmentä prosenttia yrityksen pääomasta eikä sopimuksen mukainen vastine ole luonteeltaan pelkästään rahamääräinen;

b) jalometallien toimitus;

c) rahamääräiset maksut, joiden määrä määritetään suoraan tai välillisesti ulkomaan valuutan vaihtokurssin mukaan, lakimääräisen koron mukaan tai jonkin laskentayksikön tai muiden tavaroiden tai palveluiden hinnan mukaan;

d) edellä a ja b kohdassa tarkoitettujen omaisuuden myyntiä tai luovutusta taikka c kohdassa tarkoitettuja maksuja koskevat optiot tai muut oikeudet.

4 - Jos puitesopimus kattaa monia rahamääräisiä suoritteita koskevia liiketoimia, ja se voidaan päättää sopimusrikkomuksen vuoksi ainoastaan kokonaisuutena, kaikki kyseiset liiketoimet katsotaan kahdenväliseksi sopimukseksi tätä pykälää ja 102 §:ää sovellettaessa.

5 - Liiketoimiin, joita koskee määräaika ja jotka eivät kuulu 1 momentin soveltamisalaan, sovelletaan 104 §:n 5 momenttia tarvittavin muutoksin.

"108 §

Vuokraus, kun vuokralleottaja on maksukyvytön

1 - Konkurssiin asettaminen ei keskeytä vuokrasopimusta, jonka vuokralleottaja on maksukyvytön, mutta pesänhoitaja voi irtisanoa sopimuksen 60 päivän irtisanomisajalla, ellei laissa säädetä tai sopimuksessa määrätä lyhemmästä irtisanomisajasta.

2 - Edellä olevaa momenttia ei sovelleta tilanteessa, jossa vuokraus koskee maksukyvyttömän asuntoa. Pesänhoitaja voi ainoastaan ilmoittaa, ettei oikeutta 60 päivän kuluttua kyseisestä ilmoituksesta erääntyvien vuokrien maksamiseen voida käyttää konkurssimenettelyssä. Tällöin vuokralleantajalla on oikeus vaatia konkurssisaatavana korvausta vahingoista, joita hänelle aiheutuu yhden tai useamman vuokran maksamatta jäämiseen perustuvasta hädästä, aina kolmen kuukauden vuokraa vastaavaan määrään asti.

3 - Jos pesänhoitaja irtisanoo sopimuksen 1 momentin mukaisesti, on konkurssisaatavana maksettava irtisanomisen voimaantulosta sopimuksen mukaisen määräajan päättymiseen tai muuhun päivään, jona maksukyvyttömällä olisi ollut muutoin oikeus sopimuksen irtisanomiseen, saakka erääntyviä vuokria vastaavat määrät. Tästä vähennetään vuokralleantajan suoritteiden erottamattomat kustannukset kyseiseltä ajalta sekä vuokratun kohteen vaihtoehtoista käyttämisestä saatu voitto, jos voitto on syntynyt sopimuksen ennaikaisen päättymisen johdosta. Kaikki määrät oikaistaan 91 §:n 2 momentin mukaisesti sen päivän arvoon, jona irtisanomisen vaikutukset alkavat.

4 - Vuokralleantaja ei voi vaatia sopimuksen purkamista vuokralleottajan konkurssiin asettamisen jälkeen kummallakaan seuraavista perusteista:

a) konkurssiin asettamista edeltävältä ajalta maksamatta olevat vuokrat;

b) vuokralleottajan taloustilanteen heikentyminen.

5 - Ellei vuokratua kohdetta ole vielä luovutettu vuokralleottajalle, kun tämä asetetaan konkurssiin, sekä pesänhoitaja että vuokralleantaja voivat purkaa sopimuksen ja kumpi tahansa voi asettaa sopimuksen purkamiselle muun kohtuullisen määräajan, jonka päätyttyä purkamisoikeus lakkaa."

"109 §

Vuokraus, kun vuokralleantaja on maksukyvytön

1 - Konkurssiin asettaminen ei keskeytä vuokrasopimuksen täytäntöönpanoa, kun maksukyvytön on vuokralleantaja. Jompikumpi sopimuksen osapuolista voi irtisanoa sopimuksen vain kuluvan määräajan päättymisen asti, sanotun rajoittamatta sopimuksen pakollista uusimista.

2 - Ellei kohdetta ole kuitenkaan vielä luovutettu vuokralleottajalle konkurssiin asettamisen hetkellä, sovelletaan edellä olevan pykälän 5 momenttia tarpeellisin muutoksin.

3 - Vuokratun kohteen luovuttaminen konkurssimenettelyn aikana ei estä vuokralleantajaa käyttämästä oikeuksia, jotka sille annetaan siviililaissa tällaista tilannetta varten."

"110 §

Toimeksianto- ja hoitosopimukset

1 - Konkurssipesään sisältyvät toimeksiantosopimukset, myös komissiosopimukset, raukeavat, kun toimeksiantaja asetetaan konkurssiin, vaikka toimeksianto olisi annettu myös toimeksisaajan tai kolmannen eduksi. Toimeksisaajalla ei ole oikeutta saada korvausta aiheutuvasta vahingosta.

2 - Toimeksiantosopimuksen katsotaan kuitenkin säilyvän voimassa

a) jos sopimus on välttämätön, jotta toimeksisaaja voi toteuttaa toimenpiteitä konkurssipesälle ennakoitavissa olevan vahingon välttämiseksi, kunnes pesänhoitaja on toteuttanut asianmukaiset toimet;

b) sen ajan, kun toimeksisaaja hoitaa tehtäviään eikä ole itsestään johtumattomasta syystä tietoinen toimeksiantajan asettamisesta konkurssiin.

3 - Toimeksisaajan palkkio ja kulujen korvaaminen katsotaan edellisen momentin a kohdan tilanteessa massavelaksi ja b kohdan tilanteessa konkurssivelaksi.

4 - Edellisten momenttien säännöksiä sovelletaan tarpeellisin muutoksin kaikkiin muihin sopimuksiin, joilla maksukyvytön on antanut omaisuuteen liittyvät asiat toisen hoidettaviksi jossain määrin itsenäisesti, kuten sijoitusten- ja omaisuudenhoitosopimukset."

"111 §

Pitkäaikainen palvelusopimus

1 - Sopimukset, jotka velvoittavat tarjoamaan pitkäaikaista palvelua maksukyvyttömän eduksi ja jotka eivät raukea edellä olevaa pykälää sovellettaessa, pysyvät voimassa konkurssiin asettamisesta huolimatta. Kumpi tahansa osapuoli voi irtisanoa sopimuksen 108 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tarpeellisin muutoksin sovellettuna.

2 - Sopimuksen ennaikainen irtisanominen velvoittaa korvaamaan aiheutuneen vahingon ainoastaan siinä tapauksessa, että sopimuksen irtisanoo pesänhoitaja. Korvaus lasketaan tällöin tarpeellisin mukautuksin 108 §:n 3 momentin mukaisesti ja se katsotaan toisen osapuolen konkurssisaatavaksi."

"112 §

Valtuutukset

1 - Edellä 110 §:n 2 momentin a kohdan soveltamisalaan kuuluvia tilanteita lukuun ottamatta valtuutus raukeaa konkurssipesään sisältyvän omaisuuden osalta, kun edustettava asetetaan konkurssiin, vaikka valtuutus olisi annettu valtuutetun tai kolmannen edun mukaisesti.

2 - Toimiin, joita valtuutettu on suorittanut valtuutuksen raukeamisen jälkeen, sovelletaan 81 §:n 6 ja 7 momentin säännöksiä tarpeellisin muutoksin.

3 - Valtuutettu, joka ei ole itsestään johtumattomasta syystä tietoinen edustettavan asettamisesta konkurssiin, ei ole vastuussa kolmansille liiketoimen tehostomuudesta edustusvaltuuden puuttumisen vuoksi."

"113 §

Työntekijän maksukyvyttömyys

1 - Työntekijän asettaminen konkurssiin ei päättä työsopimusta.

2 - Sopimusvelvoitteiden mahdollisesta rikkomisesta aiheutuvien vahinkojen korvaamista voidaan vaatia vain maksukyvyttömältä itseltään."

"114 §

Velallisen tarjoamat palvelut

1 - Edellä olevan pykälän säännöksiä sovelletaan sopimuksiin, joissa veloitetaan maksukyvytön, joka on luonnollinen henkilö, tarjoamaan palvelua, ellei kyseinen palvelu kuulu kyseisen henkilön omistaman yrityksen toimintaan ja ellei se ole korvattavissa toisella.

2 - Sen estämättä, mitä edellisessä momentissa säädetään, sopimuksiin, jotka koskevat velallisen tarjoamaa pitkäaikaista palvelua, sovelletaan 111 §:ää tarpeellisin muutoksin. Korvausvelvollisuus on kuitenkin olemassa vain, jos sopimus irtisanoetaan toisen osapuolen aloitteesta."

"115 §

Tulevien saatavien luovuttaminen tai panttaus

1 - Jos velallinen on luonnollinen henkilö, joka on luovuttanut tai antanut pantiksi ennen konkurssiin asettamista työsopimukseen tai palvelusopimukseen perustuvia tulevia saatavia tai oikeuden myöhempään suoritteisiin, kuten työttömyysetuuksiin ja eläkkeisiin, oikeustoimen täytäntöönpano rajoittuu tuloihin, jotka ovat syntyneet ennen konkurssiin asettamista, sen kuukauden loppuun mennessä, jossa konkurssiin asettaminen tapahtuu, ja siitä seuraavien 24 kuukauden aikana.

2 - Velallisen ennen konkurssiin asettamista tekemän luovutuksen tai panttauksen täytäntöönpano, kun kohteena ovat sellaiseen vuokrasopimukseen perustuvat vuokratulot, jota pesänhoitaja ei voi irtisanoa 104 §:n 2 momentin mukaisesti tai purkaa 109 §:n 1 momentin mukaisesti, rajoittuu tuloihin, jotka ovat syntyneet ennen konkurssiin asettamista, sen kuukauden loppuun mennessä, jona konkurssiin asettaminen on tapahtunut, ja sitä seuraavan kuukauden loppuun mennessä, riippumatta siitä, onko velallinen luonnollinen henkilö.

3 - Edellisissä momenteissa tarkoitettujen saatavien velallinen voi kuitata kyseiset saatavat pesän saatavista, sanotun rajoittamatta 99 §:n 1 momentin b kohdan ja 4 momentin b–d kohdan soveltamista.”

”116 §

Käyttötilit

Konkurssiin asettamisen johdosta käyttötilisopimukset, joissa maksukyvytön on osapuolena, päättyvät ja kyseiset tilit suljetaan.”

”117 §

Yhteenliittymät

1 - Yhteenliittymä puretaan siihen kuuluvan sopimuskumppanin maksukyvyttömyyden seurauksena.

2 - Sopimuskumppanilla on velvollisuus luovuttaa kumppanin konkurssipesään vastattavakseen kuuluva osuus tappioista, jotka ovat vielä kuittaamatta. Kyseinen sopimuskumppani säilyttää kuitenkin oikeuden vaatia suorittamiaan maksuja konkurssisaatavana, eikä maksuja lueta mukaan sen osuuteen tappioista.”

”118 §

Yritysten etuhytymä ja eurooppalainen taloudellinen etuhytymä

1 - Ellei sopimuksessa toisin määrätä, yritysten etuhytymää ja eurooppalaista taloudellista etuhytymää ei pureta yhden tai useamman etuhytymän jäsenen maksukyvyttömyyden seurauksena.

2 - Konkurssiin asetettu jäsen voidaan vapauttaa yritysten etuhytymästä.

3 - Sopimusehto, joka velvoittaa konkurssiin asetetun jäsenen korvaamaan muille jäsenille tai etuhytymälle aiheutuneen vahingon, on pätemätön.”

”119 §

Velvoittavat säännökset

1 - Osapuolten välinen sopimus, jolla suljetaan pois edellisten tässä luvussa olevien säännösten soveltaminen tai rajoitetaan niiden soveltamista, on pätemätön.

2 - Pätemätön on erityisesti sopimusehto, jonka mukaan yhden osapuolen maksukyvyttömyys katsotaan arvoltaan sopimuksen purkamisedellytykseksi tai se antaa vastapuolelle oikeuden korvaukseen, sopimuksen purkamiseen tai sopimuksen irtisanomiseen tässä luvussa säädetystä poikkeavilla ehdoilla.

3 - Edellisten momenttien säännökset eivät estä pitämästä maksukyvyttömyyttä perusteltuna sopimuksen purkamisen tai irtisanomisen syyinä, kun huomioon otetaan sopimukseen perustuvien suoritteiden luonne ja sisältö.”

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Menettelyihin kohdistuvat vaikutukset

Konkurssiin asettaminen estää konkurssivelkoja aloittamasta täytäntöönpanomenettelyjä (maksukyvyttömyyslain 88 §:n 1 momentti).

Saataviin kohdistuvat vaikutukset

Olemassa oleviin konkurssipesästä koskeviin saataviin kohdistuvista maksukyvyttömyyden vaikutuksista on säädetty maksukyvyttömyyslain 90–101 §:ssä seuraavaa:

”90 §

Konkurssisaatavien vaatiminen

Konkurssivelkojat voivat vaatia oikeuksiaan vain tässä laissa säädetyllä tavalla konkurssimenettelyn aikana.”

”91 §

Välittömästi erääntyvät velat

1 - Konkurssiin asettamisesta seuraa, että kaikki velallisen veloitteet erääntyvät, ellei niihin sovelleta lykkäävää ehtoa.

2 - Kaikkien veloitteiden, jotka eivät ole erääntyneet konkurssiin asettamisen ajankohtana ja joista ei kerry viivästyskorkoa tai joista kertyvä korko on lakimääräistä korkoa pienempi, katsotaan rajoittuvan määrään, joka on kyseisen veloitteen arvo, kun siihen lisätään kyseisestä määrästä lasketut lakimääräiset korot tai korot, joiden suuruus on lakimääräisen koron ja sopimuksen mukaisen koron välinen erotus, aikaisempaa erääntymistä vastaavalta ajanjaksolta.

3 - Jos veloitte on jaettavissa, sovelletaan edellä olevaa momenttia jokaiseen suoritteeseen, joka ei ole vielä erääntynyt.

4 - Aikaisempaa erääntymistä vastaavaa ajanjaksoa laskettaessa otetaan huomioon päivä, jona veloitteiden on ollut määrä erääntyä tai jona ne todennäköisesti olisivat erääntyneet, jos päivää ei voi määrittää.

5 - Edellä olevissa momenteissa tarkoitettua velan määrän pienentämistä sovelletaan myös silloin, kun määräaikaetu, joka perustuu maksukyvyttömyystilaan, jota ei ole vielä vahvistettu tuomioistuimessa, olisi menetetty siviililain [Código Civil] 780 §:n 1 momentin mukaisesti.

6 - Kun maksukyvytön täyttää kolmannen osapuolen veloitteen, velkojan oikeuksien sijaantulo vastaa kyseisen kolmannen velasta maksettua määrää, jonka arvo oikaistaan 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

7 - Edellä olevan momentin säännöstä sovelletaan takautumisoikeuteen kanssavelallisiin nähden.”

”92 §

Maksusuunnitelmat

Veroja ja sosiaaliturvamaksuja koskevaan maksusuunnitelmaan kuuluvien velkojen välitön erääntyminen edellä olevan pykälän 1 momentin mukaisesti johtaa niihin vaikutuksiin, joista kyseisissä säädöksissä säädetään suunnitelman noudattamatta jättämisen osalta. Erääntyvät määrät lasketaan kyseisten säädösten asiaankuuluvien säännösten mukaisesti.”

”93 §

Elatusapusaatavat

Oikeutta vaatia maksukyvyttömältä elatusapua konkurssiin asettamisen jälkeiseltä ajanjaksolta voidaan käyttää pesää vastaan vain, jos kukaan siviililain 2009 §:ssä tarkoitetuista henkilöistä ei pysty maksamaan kyseistä elatusapua. Tällöin tuomari vahvistaa asiaankuuluvan määrän.”

”94 §

Saatavat, joihin liittyy sopimuksen purkamista koskeva ehto

Konkurssimenettelyssä konkurssisaatavia, joihin liittyy sopimuksen purkamista koskeva ehto, kohdellaan samoin kuin saatavia, joihin ei liity ehtoja, aina siihen saakka kunnes ehto täyttyy, sanotun rajoittamatta velvollisuutta palauttaa suoritetut maksut, kun ehdon täytyminen on varmistettu.”

”95 §

Yhteisvastuu ja takaajat

1 - Velkoja voi periä saatavansa kokonaismäärän yhteisvastuullisten velallisten ja takaajien eri konkurssipesistä, mutta kaikista pesistä saatujen määrien yhteenlaskettu summa ei voi ylittää saatavan määrää.

2 - Oikeutta, joka perustuu siihen, että yhteisvastuullinen kanssavelallinen tai takaaja maksaa mahdollisesti velan myöhemmin, voidaan vaatia maksukyvyttömältä velalliselta konkurssimenettelyssä vain saatavana, johon liittyy lykkäävä ehto, ellei mainitun velan varsinainen velkoja sitä vaadi.”

”96 §

Saatavien muuntaminen

1 - Menettelyyn osallistuminen edellyttää saatavan velkojalta seuraavaa:

a) muut kuin rahamääräiset saatavat otetaan huomioon niiden arvioidun euromääräisen arvon perusteella konkurssiin asettamisen ajankohtana;

b) rahamääräiset saatavat, joiden määrää ei ole määritetty, otetaan huomioon niiden arvioidun euromääräisen arvon perusteella konkurssiin asettamisen ajankohtana;

c) ulkomaan valuuttana olevat tai indeksiin sidotut saatavat otetaan huomioon sen euromääräisen vaihtokurssin mukaisesti, joka on voimassa maksun suorituspaikalla konkurssiin asettamisen ajankohtana.

2 - Edellä olevan momentin a ja c kohdassa tarkoitettujen saatavien muuntaminen euroiksi katsotaan lopulliseksi, kun ne on tunnustettu.”

”97 §

Etuoikeutettujen saatavien ja esinevakuuksien raukeaminen

1 - Konkurssiin asettamisen yhteydessä raukeavat

a) valtion, paikallisviranomaisten ja sosiaaliturvaviranomaisten yleiset etuoikeudet konkurssisaataviin, jotka ovat syntyneet yli 12 kuukautta ennen konkurssimenettelyn alkamista;

b) valtion, paikallisviranomaisten ja sosiaaliturvaviranomaisten erityiset etuoikeudet konkurssisaataviin, jotka ovat eräänntyneet yli 12 kuukautta ennen konkurssimenettelyn alkamista;

c) konkurssisaatavia koskevat lailliset kiinnitykset, joita koskeva kirjaamishakemus on pitänyt tehdä kaksi kuukautta ennen konkurssimenettelyn aloittamispäivää ja joissa kiinnityksenhaltijana ovat valtio, paikallisviranomaiset tai sosiaaliturvaviranomaiset;

d) kirjaamista edellyttävät esinevakuudelliset saatavat konkurssipesään kuuluvasta kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta, kun ne liittyvät konkurssisaataviin ja ovat jo syntyneet, mutta niitä ei ole vielä kirjattu tai niistä ei ole vielä tehty kirjaamishakemusta;

e) sellainen esinevakuus konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen, joka kohdistuu etuoikeusasemaltaan huonompiin saataviin.

2 - Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssisaatavien takauksena ei voida hyväksyä laillisia kiinnityksiä. Näin ei voida tehdä myöskään menettelyn päättymisen jälkeen, ellei asiaa koskevaa pyyntöä ole esitetty ennen konkurssiin asettamista tai, kun kyseessä ovat edellä olevan momentin c kohdassa tarkoitettut kiinnitykset, 12 kuukautta ennen kyseistä päivää.”

”98 §

Etuoikeuden myöntäminen konkurssiin asettamista hakeneelle velkojalle

1 - Velkojan muut kuin etuoikeusasemaltaan huonommat saatavat muuttuvat etuoikeutetuiksi yleisiksi saataviksi, kun konkurssiin asettaminen on tapahtunut velkojan hakemuksesta. Kyseiset saatavat asetetaan etuoikeusjärjestyksessä viimeisiksi saataviksi, jotka maksetaan konkurssipesään kuuluvasta koko kiinteästä omaisuudesta, niiden määrän neljänneksen osalta enintään 500 laskentayksikköön asti.

2 - Jos velkojan vireille paneman menettelyn jatkamisen estää myöhemmin vireille pannussa menettelyssä tapahtuva velallisen asettaminen konkurssiin, edellä olevassa momentissa tarkoitettu etuoikeusasema myönnetään aikaisemman menettelyn hakijalle. Lain 264 §:n 3 momentin b kohdassa tarkoitettussa tilanteessa yleinen etuoikeus puolison omistamaan irtaimen omaisuuteen ja tämän puoliskoon yhteisestä irtaimesta omaisuudesta annetaan ensin vireille pannun menettelyn hakijalle, sanotun estämättä sen vaikutusten lykkäämistä.”

”99 §

Kuittaus

1 - Sen estämättä, mitä tämän lain muissa säännöksissä säädetään, konkurssiin asettamisesta lähtien velkojat, joilla on konkurssisaatavia, voivat kuitata saatavat konkurssipesän saatavista vain, jos vähintään toinen seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) kuittauksen lailliset edellytykset ovat täyttyneet ennen konkurssiin asettamista;

b) konkurssisaatava on täyttänyt ennen pesän vastasaatavaa siviililain [Código Civil] 847 §:ssä säädetyt edellytykset.

2 - Edellisen momentin a ja b alakohtaa sovellettaessa ei sovelleta seuraavia:

a) siviililain 780 §:n 1 momentissa säädetty määräaikaedun menettäminen;

b) edellä 91 §:n 1 momentissa ja 96 §:ssä säädetystä johtuva aikaisempi erääntyminen ja rahaksi muuntaminen.

3 - Kuittaus voidaan suorittaa, vaikka velvoitteiden kohteena ovat eri valuutat tai laskentayksiköt, jos niiden vastavuoroinen muuntaminen voi tapahtua vapaasti vastasaatavan maksupaikassa. Muuntamisessa käytetään sen päivän voimassa olevaa vaihtokurssia, jona kuittauksen vaikutukset alkavat.

4 - Kuittausta ei voida suorittaa seuraavissa tapauksissa:

a) jos pesän saatava on syntynyt konkurssiin asettamisen jälkeen erityisesti konkurssipesän hyödyksi peräytettyjen toimien seurauksena;

b) jos konkurssivelkoja on ostanut saatavansa muulta henkilöltä konkurssiin asettamisen jälkeen;

c) kyseessä on maksukyvyttömän velka, josta pesä ei vastaa;

d) pesän saatavien ja etuoikeusasemaltaan huonompien konkurssisaatavien välillä.”

”100 §

Vanhentumisajan ja preklusiivisen määräajan kulumisen keskeyttäminen

Konkurssiin asettamista koskeva tuomio keskeyttää menettelyn ajaksi kaikkien sellaisten vanhentumisaikojen ja preklusiivisten määräaikojen kulumisen, joihin velallinen voi vedota.”

”101 §

Selvitysjärjestelmät

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan, ellei arvopaperilain [Código dos Valores Mobiliários] 283 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä toisin säädetä.”

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Vireillä oleviin oikeudenkäynteihin kohdistuvista konkurssimenettelyn vaikutuksista on säädetty maksukyvyttömyyslain 85–89 §:ssä seuraavaa:

”85 §

Vireillä oleviin oikeudenkäynteihin kohdistuvat vaikutukset

1 - Konkurssiin asettamisen jälkeen kaikki oikeudenkäynnit, joissa tarkastellaan konkurssipesään sisältyvään omaisuuteen liittyviä kysymyksiä, jotka on pantu vireille velallista tai kolmansia osapuolia vastaan ja joiden lopputulos saattaa vaikuttaa pesän arvoon, sekä kaikki velallisen vireille panemat oikeudenkäynnit, jotka koskevat yksinomaan omaisuutta, yhdistetään konkurssimenettelyyn, jos pesänhoitaja hakee yhdistämistä sillä perusteella, että yhdistäminen on menettelyn kannalta tarkoituksenmukaista.

2 - Tuomari pyytää tuomioistuinta tai toimivaltaista viranomaista toimittamaan konkurssiasiaan yhdistettäväksi kaikki menettelyt, joissa on toteutettu konkurssipesän omaisuuteen kohdistuva takavarikko tai omaisuudenpidätys.

3 - Pesänhoitaja tulee maksukyvyttömän sijaan kaikissa edellisissä momenteissa tarkoitetuissa oikeudenkäynneissä mahdollisesta konkurssimenettelyyn yhdistämisestä tai vastapuolen suostumuksesta riippumatta.”

”86 §

Konkurssimenettelyjen yhdistäminen

1 - Pesänhoitajan pyynnöstä konkurssiasiaan yhdistetään menettelyt, joissa on asetettu konkurssiin henkilöitä, jotka vastaavat lain mukaan maksukyvyttömän veloista tai, jos kyseessä on naimisissa oleva luonnollinen henkilö, tämän puoliso, ellei avioehtosopimusta ole.

2 - Jos velallinen on kaupallinen yhtiö, toimitaan samoin niiden menettelyjen osalta, joissa konkurssiin on asetettu yrityksiä, joissa kyseinen kaupallinen yhtiö käyttää määräysvaltaa tai joiden kanssa se kuuluu samaan yritysyhmään yhtiölaissa [Código das Sociedades Comerciais] tarkoitetulla tavalla.

3 - Sen menettelyn tuomari, johon muut menettelyt yhdistetään, voi määrätä 2 momentissa tarkoitetusta yhdistämisestä oma-aloitteisesti tai, jos kaikki yhdistettävissä menettelyissä konkurssiin asetetut velalliset sitä vaativat.

4 - Jos menettelyjä käydään tuomioistuimissa, joiden toimivallat poikkeavat toisistaan asiasisällön vuoksi, yhdistäminen voidaan määrätä vain erityistuomioistuimessa käydyn menettelyn pesänhoitajan hakemuksesta tai, jos kyseisen menettelyn tuomari päättää yhdistämisestä.”

”87 §

Välityssopimukset

1 - Jos maksukyvytön on osapuolena välityssopimuksessa, välityssopimuksen vaikutuksia lykätään, jos sopimuksen kohteena olevan riita-asian tulos voi vaikuttaa pesän arvoon, sanoton rajoittamatta asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten määräysten soveltamista.

2 - Konkurssiin asettamisen aikaan vireillä olevia menettelyjä jatketaan kuitenkin normaalisti, sanoton rajoittamatta 85 §:n 3 momentin ja 128 §:n 5 momentin soveltamista tarvittaessa.”

”88 §

Täytäntöönpanotoimet

1 - Konkurssiin asettaminen johtaa kaikkien konkurssivelkojen vaatimien täytäntöönpanotoimenpiteiden ja -menettelyjen keskeyttämiseen, kun nämä toimenpiteet ja menettelyt koskevat konkurssipesään sisältyvää omaisuutta. Se estää konkurssivelkoja panemasta vireille tai jatkamasta täytäntöönpanomenettelyä. Jos toimet kohdistuvat myös muihin osapuoliin, ne kuitenkin jatkuvat näiden osalta.

2 - Kun täytäntöönpanotoimia jatketaan muita osapuolia vastaan eikä niitä tarvitse yhdistää konkurssimenettelyyn 85 §:n 2 momentin mukaisesti, toimitetaan liitettäväksi ainoastaan selostus maksukyvyttömään liittyvistä asioista.

3 - Edellä olevan 1 momentin mukaisesti keskeytetyt täytäntöönpanotoimet lakkaavat maksukyvyttömän osapuolen osalta, kun konkurssimenettely päätetään 230 §:n 1 momentin a ja d kohdassa tarkoitetulla tavalla. Tämä ei koske laissa säädettyä omistajalle palauttamista koskevan oikeuden käyttämistä.

4 - Pesänhoitajan on ilmoitettava edellisessä momentissa kuvattujen tosiseikkojen täyttymisestä kirjallisesti ja mieluiten sähköisesti niihin täytäntöönpanomenettelyihin, joihin konkurssiin asettaminen vaikuttaa, määrätyle tiedossaan oleville täytäntöönpanoviranomaisille tai tuomioistuimelle, jos täytäntöönpanomenettely on pannut vireille oikeusviranomaisen.”

”89 §

Massavelkoihin liittyvät toimet

1 - Massavelkojen maksamista koskevia täytäntöönpanotoimia ei voida panna vireille kolmeen kuukauteen konkurssiin asettamisesta.

2 - Massavelkoihin liittyviä toimia, myös täytäntöönpanotoimia, jatketaan yhdistämällä ne konkurssimenettelyyn, verovelkojen täytäntöönpanoa lukuun ottamatta.”

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Konkurssimenettelyn elimet ovat pesänhoitaja, velkojatoimikunta, ja velkojainkokous. Velkojat osallistuvat velkojatoimikuntaan ja velkojainkokoukseen maksukyvyttömyyslain 66–80 §:ssä säädettyllä tavalla.

”66 §

Tuomarin määräämä velkojatoimikunta

1 - Varsinaisessa konkurssiin asettamisesta koskevassa tuomiossa tuomari määrää ennen ensimmäistä velkojainkokousta velkojatoimikunnan. Siinä on kolme tai viisi jäsentä sekä kaksi varajäsentä. Puheenjohtajana toimii mieluiten yrityksen suurin velkoja ja muut jäsenet valitaan siten, että varmistetaan eri luokkiin kuuluvien velkojen asianmukainen edustus, lukuun ottamatta velkoja, joiden veloilla on huonompi etuoikeus.

2 - Tuomarin ei tarvitse määrätä velkojatoimikuntaa edellisessä momentissa tarkoitetulla tavalla, jos se on perustelua konkurssipesän vähäisen omaisuuden, realisoinnin yksinkertaisuuden tai konkurssivelkojen vähäisen määrän vuoksi.

3 - Edellä 1 momenttia sovellettaessa yksi toimikunnan jäsenistä edustaa työntekijöitä, joilla on saatavia yritykseltä, ja hänen valintansa on suoritettava työntekijöiden tai mahdollisen työpaikkaneuvoston valinnan perusteella.

4 - Velkojatoimikunnan jäsenet voivat olla luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä. Kun jäseneksi valitaan oikeushenkilö, on oikeushenkilön nimettävä edustajansa valtuutuksella tai toimeksiannolla, jonka on allekirjoittanut henkilö, jolla on allekirjoitusoikeus.

5 - Valtio ja sosiaaliturvaviranomaiset voidaan määrätä velkojatoimikunnan puheenjohtajiksi vain, jos asiakirja-aineistossa on kyseisen elinten valvonnasta vastaavan hallituksen jäsenen antama määräys, jossa nimetään edustaja ja valtuutetaan tämä kyseiseen tehtävään.”

”67 §

Velkojainkokouksen väliintulo

1 - Velkojainkokous voi lakkauttaa velkojatoimikunnan, vaihtaa kenet tahansa tuomarin määräämistä toimikunnan jäsenistä tai varajäsenistä, valita kaksi ylimääräistä jäsentä ja perustaa itse toimikunnan, ellei tuomari ole sitä perustanut. Tällöin toimikuntaan kuuluu kolme, viisi tai seitsemän jäsentä ja kaksi varajäsentä. Velkojainkokous määrää puheenjohtajan ja voi muuttaa milloin tahansa toimikunnan kokoonpanoa, myös ilman perusteltua syytä.

2 - Velkojainkokouksen valitsemien velkojatoimikunnan jäsenten ei tarvitse olla velkoja, eikä velkojainkokouksen tarvitse noudattaa jäseniä valitessaan ja puheenjohtajaa määrätessään edellisen pykälän 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä, vaan ainoastaan kyseisen pykälän 3 momentissa säädettyä edellytystä.

3 - Edellä olevassa 1 momentissa mainitut velkojainkokouksen päätökset on tehtävä 53 §:n 1 momentissa tarkoitetulla enemmistöllä, paitsi jos kyseessä on jäsenen erottaminen perustellusta syytä.”

”68 §

Velkojatoimikunnan tehtävät ja toimivalta

1 - Velkojatoimikunta valvoo pesänhoitajan toimintaa ja avustaa tätä muiden nimenomaisesti velkojatoimikunnan hoidettavaksi annettujen tehtävien ohella.
2 - Toimikunta voi tehtäviään hoitaessaan tutkia vapaasti velallisen kirjanpitoasiakirjat ja pyytää pesänhoitajaa toimittamaan tarpeelliseksi katsomiaan tietoja ja asiakirjoja."

"69 §

Velkojatoimikunnan päätökset

1 - Velkojatoimikunta kokoontuu aina, kun puheenjohtaja tai kaksi muuta jäsentä kutsuu sen koolle.
2 - Toimikunnan päätökset edellyttävät, että läsnä on jäsenen enemmistö, ja päätökset tehdään läsnä olevien jäsenten äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee.
3 - Päätöksistä voidaan äänestää lippuäänestyksenä, jos kaikki jäsenet ovat antaneet tähän etukäteen suostumuksensa.
4 - Velkojatoimikunnan puheenjohtaja ilmoittaa päätöksistä tuomarille.
5 - Velkojatoimikunnan päätöksiin ei voi hakea muutosta tuomioistuimessa."

"70 §

Velkojatoimikunnan jäsenten vastuu

Velkojatoimikunnan jäsenet vastaavat konkurssivelkojille vahingoista, jotka aiheutuvat jäsenten velvollisuuksien tuottamuksellisesta noudattamatta jättämisestä. Tällöin sovelletaan 59 §:n 4 momentin säännöksiä."

"71 §

Kulukorvaukset

Velkojatoimikunnan jäsenille ei makseta palkkiota, vaan heillä on oikeus ainoastaan tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömien kulujen korvaamiseen."

"72 §

Velkojainkokoukseen osallistuminen

1 - Kaikilla konkurssivelkojilla on oikeus osallistua velkojainkokoukseen, samoin kuin on 95 §:n 2 momentissa tarkoitettujen oikeuksien haltijoilla. Kyseisen säännöksen mukaan näitä oikeuksia ei voida käyttää menettelyssä.
2 - Niiden velkojien, joiden veloilla on huonompi etuoikeusasema, oikeuteen osallistua velkojainkokoukseen sovelletaan seuraavan pykälän 1 ja 4 momentin säännöksiä tarpeellisin muutoksin.
3 - Velkojat voivat valita itselleen edustajan, jolla on erityiset valtuudet tähän tehtävään.
4 - Suvun työnkulun varmistamiseksi tuomari voi rajoittaa kokoukseen osallistujien määrän velkojiin, joiden velkamäärä on tietyn suuruinen. Tämä alaraja saa olla enintään 10 000 (euroa). Velkojat voivat valita itselleen edustajakseen toisen velkojan, jonka velkamäärä on vähintään asetetun alarajan suuruinen, tai muodostaa muiden velkojien kanssa ryhmän vaaditun velkamäärän täyttämiseksi ja osallistua yhteisellä edustajalla.
5 - Pesänhoitajalla, velkojatoimikunnan jäsenillä ja velallisella sekä velallisen johdolla on oikeus ja velvollisuus osallistua kokoukseen.
6 - Kokoukseen voi osallistua lisäksi työpaikkaneuvosto enintään kolmella edustajalla. Jos tämä ei toteudu, kokoukseen voi osallistua enintään kolme työpaikkaneuvoston nimittämää työntekijöiden edustajaa sekä syyttäjä [Ministerio Público]."

"73 §

Äänioikeudet

1 - Velkoja saa saatavistaan yhden äänen jokaista euroa tai euron osaa kohti, jos saatava on tunnustettu lopullisessa päätöksessä, joka on annettu velkojen tarkastamisen ja etuoikeusjärjestykseen asettamisen yhteydessä tai myöhemmästä tarkastamistoimessa, tai jos seuraavat edellytykset täyttyvät kumulatiivisesti:

a) velkoja on jo ilmoittanut menettelyssä saatavansa tai, jos saatavien ilmoittamista koskeva määräaika ei ole vielä päättynyt, velkoja ilmoittaa saatavansa varsinaisessa kokouksessa ainoastaan kyseiseen kokoukseen osallistumista varten;
b) pesänhoitaja tai joku velkojista, jolla on äänioikeus, ei ole riitauttanut ilmoitettuja saatavia kokouksessa.

2 - Tuomarin on aina vahvistettava äänten määrä niiden saatavien osalta, joihin liittyy lykkäävä ehto, ja tässä on otettava huomioon kyseisen ehdon täyttymisen todennäköisyys.

3 - Velat, joilla on huonompi etuoikeus, eivät anna äänioikeutta, lukuun ottamatta velkojainkokouksen päätöstä, joka koskee selvityssuunnitelman hyväksymistä.

4 - Tuomari voi antaa asianomaisen pyynnöstä ääniä riitautetuista saatavista ja vahvistaa asiaankuuluvan äänten määrän ottamalla huomioon kaikki asian kannalta olennaiset olosuhteet ja erityisesti kyseisen saatavan olemassaolon todennäköisyyden, määrän ja huonomman etuoikeuden sekä tarvittaessa velkaan liitetyn lykkäävän ehdon täyttymisen todennäköisyyden.

5 - Edellisessä momentissa tarkoitettuun tuomarin päätökseen ei voi hakea muutosta.

6 - Kokouksessa tehty päätös ei voi muuttua missään tapauksessa pätemättömäksi, jos myöhemmin osoittautuu, että velkojille olisi kuulunut tosiasiaa toinen äänimäärä kuin mitä heille oli annettu.

7 - Sen estämättä, mitä edellisissä momenteissa säädetään muilta osin, saatavat, joihin liittyy esinevakuus ja joista velallinen ei vastaa henkilökohtaisesti, antavat yhden äänen jokaista saatavan määrään sisältyvää euroa kohti tai vakuutena olevan hyödykkeen arvoon sisältyvää euroa kohti, jos tämä arvo on alempi."

"74 §

Puheenjohtaja

Velkojainkokousta johtaa tuomari."

"75 §

Velkojainkokouksen koollekutsuminen

1 - Velkojainkokouksen kutsuu koolle tuomari omasta aloitteestaan tai pesänhoitajan, velkojatoimikunnan tai sellaisen yhden velkojan tai velkojien ryhmän pyynnöstä, jonka saatavat edustavat tuomarin arvion mukaan vähintään viidennestä kaikista muista kuin etuoikeusasemaltaan huonommista saatavista.

2 - Velkojainkokouksen päivä, aika, paikka ja esityslista ilmoitetaan välittömästi asianomaisille vähintään kymmenen päivää ennen kokousta Citius-portaalissa julkaistavalla ilmoituksella sekä tiedoksiannoilla, jotka kiinnitetään velallisen asuinpaikan ja päätoimipaikan sekä muiden liikeilöiden etuoveen.

3 - Kokouksen päivä, aika ja paikka ilmoitetaan myös viidelle päävelkojalle sekä velalliselle, velallisen johdolle ja työpaikkaneuvostolle kirjatulla kirjeellä vähintään kymmenen päivää ennen kokousta.

4 - Edellisissä momenteissa tarkoitettujen ilmoitusten, tiedoksiantojen ja kirjeiden on sisällettävä lisäksi seuraavaa:

a) asian tunnistetiedot;

b) velallisen nimi sekä velallisen päätoimipaikka tai asuinpaikka, jos nämä ovat tiedossa;

c) ilmoitus velkojille, jotka eivät ole vielä ilmoittaneet saataviaan, saatavien ilmoittamisen välttämättömyydestä, jos saatavien ilmoittamista koskeva määräaika ei ole vielä päättynyt, sekä siitä, että saatavien ilmoittaminen pelkästään velkojainkokoukseen osallistumista varten voidaan suorittaa varsinaisessa kokouksessa, ellei kyseinen määräaika ole silloin jo päättynyt;

d) maininta mahdollisista 72 §:n 4 momentin mukaisista osallistumisrajoituksista sekä tieto mahdollisuudesta ryhmän muodostamiseen tai edustukseen.”

”76 §

Kokouksen töiden keskeyttäminen

Tuomari voi päättää kokouksen töiden keskeyttämisestä ja määrätä, että työt aloitetaan uudelleen seuraavien 15 työpäivän kuluessa.”

”77 §

Enemmistö

Lukuun ottamatta tapauksia, joiden osalta tässä laissa edellytetään suurempaa enemmistöä tai muita vaatimuksia, velkojainkokouksen päätökset tehdään annettujen äänten enemmistöllä niin, ettei tyhjää ääniä lasketa, riippumatta läsnä tai edustettuina olevien velkojien määrästä tai näiden velkojien saatavien prosentuaalisesta osuudesta.”

”78 §

Tuomarille osoitettu valitus ja muutoksenhaku

1 - Pesänhoitaja tai kuka tahansa velkoja, jolla on äänioikeus, voi valittaa tuomarille velkojien yleisen edun vastaisista velkojainkokouksen päätöksistä suullisesti tai kirjallisesti edellyttäen, että valitus tehdään varsinaisessa kokouksessa.

2 - Kuka tahansa velkoja, joka on äänestänyt tehdyn päätöksen puolesta, voi hakea muutosta valituksen hyväksyvään päätökseen, mutta vain valituksen tekijä voi hakea muutosta valituksen hylkävään päätökseen.”

”79 §

Tiedot

Pesänhoitaja antaa kokoukselle tämän pyynnöstä tietoja mistä tahansa tehtäviinsä kuuluvasta asiasta.”

”80 §

Velkojainkokouksen etusija

Velkojainkokouksella on valtuudet kumota kaikki velkojatoimikunnan päätökset. Kokouksessa tehty myönteinen päätös antaa yksin valtuudet mihin tahansa toimeen, jolta edellytetään tämän lain mukaisesti velkojatoimikunnan hyväksyntää.”

10 Millä tavoin selvittää voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Pesänhoitaja voi käyttää tai realisoida pesän varoja erityisesti maksukyvyttömyylain 149–150 §:ssä sekä 157–158 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

”149 §

Omaisuuksien haltuunotto

1 - Kun konkurssiin asettamisesta on annettu tuomio, on kaikki kirjanpitoasiakirjat sekä kaikki konkurssipesään sisältyvä omaisuus otettava haltuun välittömästi myös seuraavissa tapauksissa:

a) omaisuus on takavarikoitu, ulosmitattu tai muulla tavalla haltuunotettu tai pidätetty missä tahansa menettelyssä; tämä ei kuitenkaan koske joko rikosoikeudellisen tai hallinto-oikeudellisen rikkomuksen johdosta takavarikoitua omaisuutta;

b) omaisuus on luovutettu velkojille siviililain [Código Civil] 831 §:n ja sitä seuraavien pykälien mukaisesti.

2 - Jos omaisuus on jo myyty, otetaan haltuun myynnistä saadut tulot, ellei niitä ole vielä maksettu velkojille tai jaettu näiden kesken.”

”150 §

Haltuunotetun omaisuuden luovuttaminen

1 - Haltuunottovaltuus perustuu konkurssiin asettamiseen. Pesänhoitajan on toimittava siten, että omaisuus luovutetaan hänelle välittömästi ja se jää hänen haltuunsa, sanotun rajoittamatta siviiliprozessilain [Código de Processo Civil] 756 §:n 1 ja 2 momentin soveltamista. Haltuunotettuun omaisuuteen sovelletaan yleisiä säännöksiä ja erityisesti säännöksiä, joissa säädetään ulosmitatun omaisuuden haltuunotosta tuomioistuimen päätöksellä.

2 - Haltuunoton suorittaa pesänhoitaja velkojatoimikunnan tai velkojatoimikunnan edustajan avustamana, jos velkojatoimikunta on perustettu, ja soveltuvin osin konkurssiin asettamista hakeneen velkojan ja varsinaisen maksukyvyttömän läsnäollessa.

3 - Ellei pesänhoitaja pysty suorittamaan haltuunottoa henkilökohtaisesti ja kun haltuunotettava omaisuus sijaitsee toisella alueella kuin missä konkurssimenettely käydään, suoritetaan haltuunotto virka-apupyynnöllä. Tällöin omaisuus annetaan erityisen säilyttäjän haltuun pesänhoitajan määräyksestä.

4 - Haltuunotto tapahtuu luetteloidulla omaisuus tai luovuttamalla se suoraan luetteloituna seuraavien säännösten mukaisesti:

a) jos omaisuus on jo annettu tuomioistuimen haltuun, se säilytetään tuomioistuimen hallussa, mutta se on käytettävissä yksin pesänhoitajan määräyksestä;

b) jos omaisuuden luetteloinnissa on vaikeuksia tai jos on epäselvää, mikä omaisuserä kuuluu haltuunotettuun omaisuuteen, voi pesänhoitaja vaatia, että tuomioistuimen virkamies käy paikalla, jossa omaisuus sijaitsee. Kun vaikeudet on ratkaistu ja epäselvyydet selvitetty, omaisuus luovutetaan kyseiselle virkamiehelle;

c) jos haltuunottoa vastustetaan tai siitä kieltäydytään, pesänhoitaja voi pyytää virka-apua lainvalvontaviranomaisilta. Tällöin ovi tai tallelokero voidaan avata voimalla, mistä on laadittava virallinen tapahtumaselvitys;

d) luettelointi sisältää omaisuuden kuvauksen, arvioinnin ja haltuunoton;

e) joko luetteloinnin tai luettelon avulla suoritettavan haltuunoton yhteydessä pesänhoitaja tai tämän avustaja laatii asiakirjan, jossa kuvataan ja numeroidaan omaisuus kuin luettelossa ja ilmoitetaan soveltuvin osin kunkin omaisuuden arvo ja se, luovutetaanko omaisuus pesänhoitajan vai erityisen säilyttäjän haltuun, sekä esitetään kaikki menettelyn kannalta merkitykselliset seikat;

f) asiakirjan allekirjoittavat menettelyä todistamassa ollut henkilö sekä haltuunotettavan omaisuuden omistaja tai haltija tai, jos viimeksi mainittu ei voi tai halua allekirjoittaa asiakirjaa, sen allekirjoittaa kaksi saatavilla olevaa todistajaa.

5 - Jos maksukyvytön poistetaan asunnosta, joka on hänen vakituinen asuinpaikkansa, sovelletaan siviiliprozessilain [Código de Processo Civil] 862 §:ää.

6 - Pesänhoitajan käteisenä vastaanottamat määrät on, välttämättömien hallinnollisten juoksevien kulujen vähentämisen jälkeen, talletettava välittömästi pesänhoitajan valitsemaan luottolaitokseen.”

”157 §

Aikaistettu sulkeminen

Pesänhoitaja voi sulkea velallisen toimitilat tai yhden tai useamman niistä ennen velalliseselvityksen käsittelykokousta seuraavissa tilanteissa:

a) jos velkojatoimikunta, jos tällainen on perustettu, antaa myönteisen lausunnon;

b) ellei velallinen vastusta asiaa eikä velkojatoimikuntaa ole tai, jos tuomari velallisen vastustamisesta huolimatta antaa tähän luvan sillä perusteella, että tällaisen toimenpiteen aikaistaminen edellä mainitun kokouksen pitämispäivään nähden johtaisi pesään kuuluvien varojen huomattavaan vähentymiseen.”

”158 §

Omaisuuuden myynnin aloittaminen

1 - Kun konkurssiin asettamista koskeva tuomio tulee voimaan ja velallisselvityksen käsittelykokous on pidetty, pesänhoitajan on myytävä viipymättä haltuunotettu konkurssipesään kuuluva omaisuus kokonaisuudessaan riippumatta velkojen tarkastamisesta, edellyttäen ettei myyntiä vastusteta edellä mainitussa kokouksessa tehdyissä velkojen päätöksissä.

2 - Pesänhoitajan on myytävä kuitenkin etukäteen konkurssipesään sisältyvä omaisuus, jota ei voida tai saa säilyttää siksi, että se saattaa pilaantua tai sen arvo saattaa laskea.

3 - Jos pesänhoitaja päättää myydä omaisuutta etukäteen edellisessä momentissa tarkoitettulla tavalla, hänen on ilmoitettava tästä velalliselle, velkojatoimikunnalle, jos tällainen on perustettu, ja tuomarille vähintään kaksi työpäivää ennen myynnin suorittamista ja annettava asia tiedoksi Citius-portaalissa.

4 - Tuomari voi omasta aloitteestaan tai velallisen, velkojatoimikunnan tai minkä tahansa velkojan, jolla on konkurssisaatavia tai massasaatavia, hakemuksesta estää 2 momentissa tarkoitetun omaisuuden etukäteismyynnin. Tämä päätös on annettava välittömästi tiedoksi pesänhoitajalle, velalliselle, velkojatoimikunnalle sekä velkojalle, joka on tätä hakenut. Päätökseen ei voi hakea muutosta.

5 - Asianomaisen henkilön on ilmoitettava edellisessä momentissa tarkoitetussa hakemuksessa erityisesti perustelut, joiden vuoksi myyntiä ei pidä suorittaa, ja esitettävä mahdollisuuksien mukaan toteuttamiskelpoinen vaihtoehto pesänhoitajan aikomalle toimelle.”

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssisaatavien luokista ja konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen syntyneiden saatavien, myös massasaatavien, kohtelusta on säädetty maksukyvyttömyyslain 47–51 §:ssä seuraavaa:

”47 §

Konkurssivelkojen käsite ja konkurssisaatavien luokat

1 - Kun konkurssiin asettaminen on tapahtunut, kaikki velkojat, joilla on pääoman luonteisia saatavia maksukyvyttömältä, tai joilla on konkurssipesään kuuluvalla omaisuudella taattuja saatavia, jotka on perustettu ennen konkurssiin asettamista, katsotaan konkurssivelkojiksi kansallisuudesta ja kotipaikasta riippumatta.

2 - Edellisessä momentissa tarkoitettuja saatavia, niihin rinnastettavissa olevia saatavia ja kyseisiä saatavia vastaavia velkoja kutsutaan tässä laissa konkurssisaataviksi ja konkurssiveloiksi.

3 - Konkurssiin asettamisen ajankohtana konkurssivelkojina oleviin velkoihin rinnastetaan velkojat, jotka osoittavat ostaneensa konkurssisaatavan menettelyn aikana.

4 - Tätä lakia sovellettaessa katsotaan konkurssisaataviksi seuraavat:

a) 'vakuudelliset saatavat', joihin on liitetty esinevakuus, erityiset etuoikeudet mukaan lukien, ja 'etuoikeusasemassa olevat saatavat', joihin on liitetty konkurssipesän omaisuuteen kohdistuvia yleisiä etuoikeuksia, vakuuden tai yleisten etuoikeuksien kohteena olevan omaisuuden arvoa vastaavaan määrään asti, mahdolliset etusijalla olevat kiinnitykset mukaan lukien;

b) 'etuoikeusasemaltaan huonommat saatavat', jotka ovat seuraavassa pykälässä lueteltuja saatavia, ellei niihin liity erityistä tai yleistä etuoikeutta taikka laillista kiinnitystä, joka ei lakkaa konkurssiin asettamisen perusteella;

c) 'etuoikeudettomat saatavat' jotka ovat muita saatavia.”

”48 §

Etuoikeusasemaltaan huonommat saatavat

Etuoikeusasemaltaan huonommiksi saataviksi, jotka sijoittuvat etuoikeusjärjestyksessä muiden konkurssisaatavien jälkeen, katsotaan seuraavat:

a) saatavat, jotka ilmoittaneilla henkilöillä on erityinen suhde velalliseen, edellyttäen että kyseinen suhde on ollut olemassa jo ennen asianomaisen saatavan syntymistä, ja saatavat, jotka on siirretty ne ilmoittaneille henkilöille konkurssimenettelyä edeltävien kahden vuoden aikana;

b) muille kuin etuoikeusasemaltaan huonommille saataville konkurssiin asettamisen jälkeen kertyneet korot, lukuun ottamatta esinevakuudellisia saatavia ja saatavia, joilla on yleinen etuoikeus, kyseessä olevan omaisuuden arvoon asti;

c) saatavat, joiden huonommasta etuoikeusasemasta on sovittu osapuolten välillä;

d) saatavat, jotka liittyvät velallisen korvauksetta tarjoamiin suoritteisiin;

e) vilpillisessä mielessä toimineiden kolmansien konkurssisaatavat, jotka johtuvat konkurssipesää hyödyttävästä päätöksestä;

f) etuoikeusasemaltaan huonommille saataville konkurssiin asettamisen jälkeen kertyneet korot;

g) osakaslainoista johtuvat saatavat.”

”49 §

Henkilöt, joilla on erityinen suhde velalliseen

1 - Seuraavien henkilöiden katsotaan olevan erityisessä suhteessa velalliseen, joka on luonnollinen henkilö:

a) velallisen puoliso ja henkilöt, joista velallinen on eronnut konkurssimenettelyn alkamista edeltäneiden kahden vuoden aikana;

b) velallisen vanhemmat ylenevässä ja jälkeläiset alenevassa polvessa sekä velallisen sisarukset ja edellisessä kohdassa tarkoitettujen henkilöiden vanhemmat ylenevässä ja jälkeläiset alenevassa polvessa sekä heidän sisaruksensa;

c) velallisen jälkeläisten puoliset ylenevässä ja alenevassa polvessa sekä sisarusten puoliset;

d) henkilöt, jotka ovat asuneet velallisen kanssa vakituisesti samassa taloudessa konkurssimenettelyn aloittamista edeltäneiden kahden vuoden aikana.

2 - Seuraavien henkilöiden katsotaan olevan erityisessä suhteessa velalliseen, joka on oikeushenkilö:

a) osakkaat, yhtiömiehet tai jäsenet, jotka ovat laillisesti vastuussa velallisen veloista sekä henkilöt, jotka ovat olleet tällaisessa asemassa konkurssimenettelyn aloittamista edeltäneiden kahden vuoden aikana;

b) henkilöt, jotka ovat olleet mahdollisesti määräysvaltasuhteessa maksukyvyttömään yhtiöön tai kuuluneet samaan yritysryhmään arvopaperilain [Código dos Valores Mobiliários] 21 §:n mukaisesti konkurssimenettelyn aloittamista edeltäneiden kahden vuoden aikana;

c) velallisen oikeudellinen tai tosiasiallinen johto sekä sen johdossa konkurssimenettelyn aloittamista edeltäneiden kahden vuoden aikana jossakin vaiheessa toimineet henkilöt;

d) henkilöt, joilla on suhde johonkin edellisissä kohdissa mainittuun henkilöön millä tahansa 1 momentissa mainitulla tavalla.

3 - Jos maksukyvyttömyys koskee ainoastaan erillistä omaisuusmassaa, katsotaan erityisessä suhteessa oleviksi henkilöiksi asianomaiset omistajat ja johto sekä henkilöt, joilla on suhde näihin henkilöihin jollakin edellisissä momenteissa tarkoitettulla tavalla; kun kyseessä on kuolinpesä, henkilöt, joilla on ollut suhde perittäväan henkilöön jollakin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla perimyksen alkaessa tai sitä edeltäneiden kahden vuoden aikana.”

”50 §

Saatavat, joihin liittyy ehto

1 - Tässä laissa tarkoitetaan saatavilla, joihin liittyy lykkäävä ehto tai purkamisehto, saatavia, joiden perustaminen tai olemassaolo edellyttää jonkin tulevan epävarman tapahtuman toteutumista tai toteutumatta jäämistä lain nojalla, tuomioistuimen päätöksellä tai oikeustoimella.

2 - Saataviksi, joihin liittyy lykkäävä ehto, katsotaan erityisesti seuraavat:

a) saatavat, jotka perustuvat pesänhoitajan suorittamaan, konkurssiin asettamisen hetkellä voimassa olevan kahdenvälisen sopimuksen täytäntöönpanosta kieltäytymiseen tai sen ennenaikaiseen irtisanomiseen tai toimien peräyttämiseen konkurssipesän hyödyksi, siihen asti kunnes kyseinen irtisanominen, kieltäytyminen tai peräyttäminen toteutuu;

b) saatavat, joita ei voida vaatia maksukyvyttömältä ennen muun osapuolen omaisuuden ulosmittausta, siihen asti kunnes ulosmittaus toteutuu;

c) konkurssisaatavat, joista maksukyvytön ei vastaa henkilökohtaisesti, siihen asti kunnes velka erääntyy.”

”51 §

Massasaatavat

1 - Ellei nimenomaisesti toisin säädetä, massasaatavia ovat tässä laissa sellaisiksi säädettyjen lisäksi seuraavat:

a) konkurssimenettelyn kustannukset;

b) pesänhoitajan palkkiot sekä pesänhoitajan ja velkojatoimikunnan jäsenten kulut;

c) konkurssipesän hoitamista, realisointia ja jakamista koskevista toimista syntyvät velat;

d) pesänhoitajan tehtävien hoitamisesta syntyvät velat;

e) kaikki velat, jotka johtuvat kahdenvälisestä sopimuksesta, jonka täyttämisestä pesänhoitaja ei voi kieltäytyä, lukuun ottamatta konkurssiin asettamista edeltävää aikaa koskevilta osin;

f) kaikki velat, jotka johtuvat kahdenvälisestä sopimuksesta, jonka täyttämisestä pesänhoitaja ei ole kieltäytynyt, lukuun ottamatta toisen osapuolen ennen konkurssiin asettamista toteuttamaa vastasuoritetta vastaavilta osin tai konkurssiin asettamista edeltävää ajanjaksoa koskevilta osin;

g) kaikki velat, jotka johtuvat pitkäaikaisia palveluja koskevasta sopimuksesta, toisen osapuolen jo toteuttamaa vastasuoritetta vastaavilta osin, kun tilapäinen toimitsijamies on vaatinut sopimuksen täyttämistä;

h) velat, jotka perustuvat tilapäisen toimitsijamiehen valtuuksiaan käyttäen toteuttamiin toimiin;

i) velat, joiden lähteenä on konkurssipesän perusteeton etu;

j) konkurssiin asettamista edeltävään aikaan liittyvä elatusvelvollisuus 93 §:ssä säädettyin edellytyksin.

2 - Massavelkoja vastaavia saatavia ja kyseisten saatavien velkoja kutsutaan tässä laissa massasaataviksi ja massavelkojiksi.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Saatavien ilmoittamiseen, tarkastamiseen ja hyväksymiseen sovellettavista säännöistä on säädetty maksukyvyttömyylain 128–140 §:ssä seuraavaa:

”128 §

Saatavien ilmoittaminen

1 - Konkurssiin asettamisesta annetussa tuomiossa asetetaan saatavien ilmoittamista koskeva määräaika, jonka kuluessa konkurssivelkojen sekä edustamiensa yritysten etua ajavan syyttäjän [Ministerio Público] on ilmoitettava saatavansa tarkastettaviksi hakemuksella. Siihen on liitettävä kaikki hallussa olevat asiakirjatodisteet, joista käyvät ilmi seuraavat seikat:

a) saatavien alkuperä, erääntymispäivä, velkapääoman määrä ja korot;

b) saataviin liittyvät lykkäävät ja sopimuksen purkamista koskevat ehdot;

c) ovatko saatavat etuoikeudettomia, huonommassa etuoikeusasemassa vai etuoikeusasemassa tai liittykö niihin vakuus ja viimeksi mainitussa tapauksessa vakuuden kohteena oleva omaisuus tai oikeudet sekä tarvittaessa asiaankuuluvat rekisteritunnisteet;

d) mahdolliset henkilövakuudet, joissa vakuudenantaja on yksilöity;

e) sovellettava viivästyskorko.

2 - Hakemus osoitetaan pesänhoitajalle ja toimitetaan sähköisesti 17 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

3 - Ellei konkurssivelkojilla ole edustajaa, saatavia vaaditaan toimittamalla hakemus pesänhoitajan toimipaikkaan tai lähettämällä se sähköpostitse tai kirjattuna kirjeenä. Tällöin pesänhoitajan on allekirjoitettava saantitodistus tai lähetettävä velkojalle kolmen päivän kuluessa vastaanottamisesta vastaanottotodistus samalla tavalla kuin millä hakemus on toimitettu pesänhoitajalle.

4 - Edellä olevassa 1 momentissa tarkoitettu saatavien ilmoittaminen voidaan tehdä tähän tarkoitukseen varatulla lomakkeella portaalissa, jonka oikeusasioista vastaavan hallituksen jäsenen on määritettävä määräyksessään, tai 20 päivänä toukokuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 54 ja 55 artiklan mukaisella saatavien ilmoittamista koskevalla vakiolomakkeella, jos asiassa sovelletaan kyseistä asetusta.

5 - Kaikki konkurssisaatavat tarkastetaan niiden luonteesta ja perusteesta riippumatta, eikä myöskään velkoja, jonka saatava on tunnustettu lopullisella päätöksellä, vapaudu velvollisuudesta ilmoittaa saatavansa konkurssimenettelyssä, jos haluaa saada sen maksettua.”

”129 §

Tunnustettujen ja tunnustamattomien saatavien luettelo

1 - Pesänhoitajan on esitettävä tuomioistuimen kansliassa 15 päivän kuluessa saatavien ilmoittamista koskevan määräajan päättymisestä aakkosjärjestyksessä laaditut luettelot kaikista tunnustetuista ja tunnustamattomista velkojista. Luetteloihin on merkittävä paitsi kaikki saatavia ilmoittaneet velkojat, myös velkojat, joiden oikeudet käyvät ilmi velallisen kirjanpidosta tai joista pesänhoitaja on saanut tietää muulla tavalla.

2 - Tunnustettujen velkojen luettelossa on yksilöity kukin velkoja, saatavan luonne, velkapääoman määrä ja saatavien ilmoittamista koskevan määräajan päättymiseen mennessä kertyneet korot, henkilö- ja esinevakuudet, sovellettava viivästyskorko, mahdolliset lykkäävät ehdot tai sopimuksen purkamista koskevat ehdot ja sen konkurssipesään kuuluvan omaisuuden arvo, johon kohdistuvat niiden saatavien esinevakuudet, joista velallinen ei vastaa henkilökohtaisesti.

3 - Tunnustamattomien velkojen luetteloon merkitään tunnustamatta jättämisen perustelut.

4 - Pesänhoitajan on annettava tämä tiedoksi kaikille tunnustamattomille velkojille sekä velkojille, joiden saatavat on tunnustettu, vaikkei saatavia ole ilmoitettu, tai joiden saatavat on tunnustettu ilmoituksesta poikkeavalla tavalla, kirjatulla kirjeellä tai jollakin 128 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyllä tavalla. Kun kyseessä on tunnettu velkoja, jonka vakituinen asuinpaikka, kotipaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa konkurssimenettely on aloitettu, tiedoksiannointi on tehtävä lisäksi, kyseisten jäsenvaltioiden veroviranomaiset ja sosiaaliturvaviranomaiset mukaan lukien, 20 päivänä toukokuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 54 artiklan mukaisesti.

5 - Edellisessä momentissa tarkoitettu tiedoksiannointi voidaan tehdä sähköpostitse, jos saatavia on vaadittu sähköpostitse. Tällöin tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen sähköpostiviestin lähetyshetkellä. Pesänhoitajan on liitettävä asiakirja-aineistoon todiste sähköpostiviestin lähettämisestä.”

”130 §

Tunnustettujen velkojen luettelon riittäminen

1 - Kuka tahansa asianomainen voi riitauttaa tunnustettujen velkojen luettelon kymmenen päivän kuluessa edellisen pykälän 1 momentissa vahvistetun määräajan päättymisestä. Tämä tapahtuu esittämällä tuomarille vaade, joka perustuu saatavien perusteettomaan luetteloon kirjaamiseen tai luettelosta pois jättämiseen taikka tunnustettujen saatavien määrän tai etuoikeusaseman korjaamiseen.

2 - Jos tiedoksianto velkojalle on tapahtunut kirjatulla kirjeellä, kymmenen päivän määräaika lasketaan kyseisen lähetyspäivän jälkeisestä kolmannelta työpäivästä alkaen.

3 - Ellei luetteloa riitauteta, annetaan saatavien tarkastamisesta ja etuoikeusjärjestyksestä välittömästi tuomio, jossa ilmeistä virhettä lukuun ottamatta hyväksytään pesänhoitajan laatima tunnustettujen velkojen luettelo ja asetetaan saatavat etuoikeusjärjestykseen kyseisestä luettelosta ilmi käyvien tietojen perusteella.”

”131 §

Riitauttamista koskeva vastaus

1 - Pesänhoitaja tai kuka tahansa asianomainen, joka on vastakkaista mieltä, velallinen mukaan lukien, voi vastata mihin tahansa riitauttamiseen.

2 - Jos riitauttaminen perustuu kuitenkin tietyn saatavan perusteettomaan kirjaamiseen tunnustettujen velkojen luetteloon, saatavaan liittyvien ehtojen mainitsematta jättämiseen, saatavan liian suureksi ilmoitettuun määrään tai etuoikeusjärjestyksessä asianmukaista ylemmälle tasolle sijoittamiseen, vastauksen voi antaa vain kyseisen saatavan velkoja.

3 - Vastaus on annettava tapauksen mukaan joko kymmenen päivän kuluessa edellisessä pykälässä tarkoitetun määräajan päättymisestä tai siitä, kun riitautetun saatavan velkojalle on annettu asiasta tieto, tai muussa tapauksessa riitauttaminen hyväksytään.”

”132 §

Riitautusten ja vastausten järjestäminen asiakirja-aineistoon

Pesänhoitajan laatimat tunnustettujen ja tunnustamattomien velkojen luettelot, niitä koskevat riitauttamiset ja vastaukset järjestetään asiakirja-aineistoon yhtenä liitteenä.”

”133 §

Ilmoitusten ja maksukyvyttömän osapuolen tilien tutkiminen

Riitauttamisille ja vastauksille varatun määräajan aikana pesänhoitajan on toimitettava saatavia koskevat ilmoitukset ja niitä koskevat valmisteluasiakirjat sekä maksukyvyttömän kirjanpito saataville sopivaan paikkaan, jotta kuka tahansa asianomainen ja velkojatoimikunta voivat tutkia ne. Kyseinen paikka on ilmoitettava tunnustettujen ja tunnustamattomien velkojen luettelon lopussa.”

”134 §

Todisteet, jäljennökset ja tiedoksiannosta luopuminen

1 - Riitauttamisiin ja vastauksiin sovelletaan 25 §:n 2 momentin säännöksiä.

2 - Riitauttajan on toimitettava kaksi jäljennöstä vaateistaan ja niiden tueksi esitetyistä asiakirjoista tai, jos nämä on esitetty sähköisesti, tulostetaan nämä tuomioistuimen kansliassa. Toinen jäljennöksistä on tarkoitettu tuomioistuimen arkistoihin ja toinen tuomioistuimen kansliaan asianomaisten tutustuttavaksi.

3 - Poikkeuksellisesti tilanteessa, jossa riitauttamisen kohteena ovat tunnustetut saatavat eikä kyseinen velkoja ole riitauttaja, liitetään tai tulostetaan ylimääräinen jäljennös asiaankuuluvalla velkojalle toimitettavaksi.

4 - Riitauttamiset annetaan tiedoksi vain riitauttamisen kohteena olevien saatavien velkojille, elleivät velkojat itse ole riitauttajina.

5 - Asiakirjoja pidetään riitauttamiselle ja vastauksille varatun määräajan aikana tuomioistuimen kansliassa asianomaisten tutkittavina ja tutustuttavina.”

”135 §

Velkojatoimikunnan lausuma

Velkojatoimikunnan on liitettävä kymmenen päivän kuluessa riitauttamisia koskeville vastauksille asetetun määräajan päättymisestä asiakirja-aineistoon riitauttamisia koskeva lausumansa.”

”136 §

Prosessuaalisten edellytysten tarkastaminen

1 - Velkojatoimikunnan antaman lausuman yhteydessä tai edellisessä pykälässä tarkoitetun määräajan päätyttyä, jos tällaista lausumaa ei ole annettu, tuomari vahvistaa tuomioon verrattavalla tavalla asiaankuuluvaan luetteloon sisältyvät ja riitauttamattomat saatavat tarkastetuiksi, ellei kyseessä ole ilmeinen virhe. Tuomari voi määrätä seuraavien 10 päivän ajalta päivän ja kellonajan, jolloin sovitteluyritys järjestetään. Tämä annetaan tiedoksi kaikille riitauttamisia ja vastauksia esittäneille asianomaisille, velkojatoimikunnalle ja pesänhoitajalle, jotta nämä saapuvat paikalle henkilökohtaisesti tai sovitteluun nimenomaisesti valtuutetun henkilön edustamana.

2 - Sovitteluyrityksessä katsotaan tunnustetuiksi saatavat, jotka kaikki läsnä olevat hyväksyvät niiden osalta ilmoitetuin täsmällisin ehdoin.

3 - Sovitteluyrityksen päätyttyä tuomari päättää menettelyn välittömästi, jotta välipäätös voidaan antaa siviiliprosessilain [Código de Processo Civil] 595 ja 596 §:n mukaisesti.

4 - [Kumottu.]

5 - Tunnustetuiksi katsotaan myös muut saatavat, jotka voidaan tunnustaa asiakirja-aineistoon sisältyvien todisteiden perusteella.

6 - Välipäätös katsotaan tunnustettujen saatavien osalta muodoltaan ja arvoltaan tuomioksi, jossa saatavat julistetaan tarkastetuiksi ja sijoitetaan etuoikeusjärjestykseen lainsäädännön mukaisesti.

7 - Jos joidenkin saatavien tarkastaminen edellyttää todisteiden esittämistä, kaikkien saatavien etuoikeusjärjestys vahvistetaan lopullisessa tuomiossa, ellei tuomari katso, että tutkittavina olevat riitauttamiset estävät määränsä tai luonteensa vuoksi sen välittömän vahvistamisen, kun huomioon otetaan 180 §:n 1 momentin säännökset.

8 - Jos tuomari katsoo, ettei sovitteluyrityksen järjestäminen ole tarpeen, annetaan 3 momentissa tarkoitettu välipäätös välittömästi.”

”137 §

Tutkintatoimenpiteet

Jos todisteiden hankkimiseen liittyviä toimenpiteitä on suoritettava ennen suullista käsittelyä ja tuomion antamista, tuomari määrää tarvittavista menettelyistä, jotta nämä saadaan päätökseen 20 päivän kuluessa välipäätöksestä, jossa niistä on määrätty. Kaikki asianomaisten toimittamat todisteet toimitetaan kaikille asianomaisille.”

”138 §

Istunnon ajankohdan määrääminen

Kun todisteet on esitetty tai kirjeissä ilmoitetut määrääajat ovat päättäneet, vahvistetaan istunto pidettäväksi seuraavien kymmenen päivän sisällä.”

”139 §

Istunto

Istunnossa noudatetaan yleistä menettelyä koskevia sääntöjä seuraavin erityispiirtein:

Istunnossa noudatetaan yleistä menettelyä koskevia sääntöjä seuraavin erityispiirtein:

- a) pesänhoitajaa ja velkojatoimikuntaa kuullaan aina tarvittaessa tuomioistuimen määrittämässä laajuudessa;
b) todisteet esitetään siinä järjestyksessä, jossa riitauttamiset on tehty;
c) puheenvuoroja voivat käyttää ensin riitauttajien asianajajat, ja sitten vastausten esittäjien asianajajat; vastauspuheenvuoroja näihin ei kuulla.”

”140 §

Tuomio

- 1 - Istunnon päätyttyä tuomari antaa kymmenen päivän kuluessa tuomion, jossa vahvistetaan saatavat ja saatavien etuoikeusjärjestys.
2 - Etuoikeusjärjestys on yleinen, kun kyseessä ovat konkurssipesän varat, ja erityinen, kun kyseessä ovat varat, joihin kohdistuu esinevakuusoikeuksia tai saatavia, joilla on etuoikeus.
3 - Saatavien etuoikeusjärjestyksessä ei oteta huomioon tuomioistuimen määräämästä kiinnityksestä johtuvaa etusijaa tai panttauksesta johtuvaa etusijaa, mutta hakijan tai velkojan maksamat kulut katsotaan massaveloiksi.”

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Velkojille maksamiseen sovellettavissa säännöksissä säädetään erilaisesta kohtelusta sen mukaan, onko velka vakuudellinen ja onko sillä etuoikeus, onko se etuoikeudeton tai onko sillä huonompi etuoikeus. Säännökset sisältyvät maksukyvttömyylain 172–184 §:ään, jotka toistetaan jäljempänä. Kyseisissä säännöksissä säädetään myös mahdollisuudesta kolmannen osapuolen velan maksamiseen sijaantulolla sekä velallisten yhteisvastuuseen sovellettavasta järjestelystä.

”172 §

Massavelkojen maksaminen

- 1 - Ennen konkurssisaatavien maksamista pesänhoitaja vähentää konkurssipesästä konkurssipesän ottamien velkojen, ennen menettelyn päättymistä syntyvät velat mukaan lukien, maksamiseen tarvittavat varat tai oikeudet.
2 - Massavelat maksetaan pesän tuloista, ja tästä yli jäävä osuus maksetaan asianmukaisessa suhteessa kustakin irtaimesta tai kiinteästä omaisuudesta saatavista tuloista. Pidätettävä määrä ei saa kuitenkaan ylittää kymmentä prosenttia tuloista, jotka saadaan omaisuudesta, johon kohdistuu esinevakuus, paitsi niiltä osin kuin se on välttämätöntä massavelkojen maksamiseksi kokonaisuudessaan tai edellyttäen, ettei vakuudellisten saatavien kokonaan maksaminen vaarannu.
3 - Massavelat maksetaan niiden erääntyessä menettelyn vaiheesta riippumatta.
4 - Kun toimi on pantu vireille jo realisoidun omaisuuden korvaamista tai erottamista koskevan oikeuden tarkastamiseksi ja sitä on vastustettu asianmukaisella tavalla, pidetään hallussa myyntituottoa vastaava määrä, jos se voidaan määrittää, ja jätetään se massavelkojille tai konkurssivelkojille suoritettavien maksujen ulkopuolelle niin pitkäksi aikaa, kuin vastustamisen vaikutukset ovat voimassa. Jos määrää ei voida määrittää, pidetään hallussa luettelosta ilmi käyvän arvon mukainen määrä. Tilanteessa sovelletaan 180 §:n 2 ja 3 momentin säännöksiä tarpeellisin muutoksin.”

”173 §

Konkurssisaatavien maksamisen aloittaminen

Konkurssisaatavista maksetaan vain ne, jotka on vahvistettu lainvoimaiseksi tulleessa tuomiossa.”

”174 §

Maksaminen velkojille, joiden velkoihin on liitetty vakuus

- 1 - Sen estämättä, mitä 172 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään, kun omaisuus, johon liittyy esinevakuus, on realisoitu ja tähän liittyvät kulut on vähennetty, suoritetaan maksu välittömästi velkojille, joiden velkoihin vakuus liittyy, velkojien maksunsaantijärjestyksen mukaisesti. Niistä veloista, joita ei makseta kokonaan ja joista velallinen vastaa yleisesti koko omaisuudellaan, jäljellä oleva määrä sisällytetään etuoikeudettomiin saataviin, ja näillä korvataan arvioidut jäljellä olevat määrät, elleivät nämä vastaa toisiaan.
2 - Ennen omaisuuden myyntiä etuoikeudettomiksi saatavaksi tunnustettu arvioitu jäljellä oleva määrä otetaan huomioon etuoikeudettomien velkojien kesken suoritettavassa jaossa. Jakoa vastaavat määrät pidetään kuitenkin hallussa lopullisen jäännöksen vahvistamiseen saakka, ja niiden vapauttamiseen annetaan lupa, kun jäännös on vahvistettu.
3 - Kolmannen osapuolen erääntymättömän velan maksaminen:

- a) maksua ei suoriteta 164 §:n 5 momentin alkuosan tilanteessa tai jos asianomainen velkoja luopuu vakuudesta;
b) maksu ei voi olla suurempi kuin velkamäärä oikaistuna maksupäivän mukaiseen suuruuteensa 91 §:n 2 momentin mukaisesti;
c) maksamiseen liittyy velkojan oikeuksien sijaantulo suhteessa velkamäärästä maksettuun määrään samalla tavoin oikaistuna.”

”175 §

Maksaminen etuoikeutetuille velkojille

- 1 - Etuoikeutetut saatavat maksetaan omaisuudesta, johon ei kohdistu etusijalla olevia esinevakuuksia, etuoikeusjärjestyksen mukaisesti suhteessa niiden määriin vastaavalla tavalla etuoikeutettuihin saataviin nähden.
2 - Edellisen pykälän 1 momentin jälkimmäistä osaa ja 2 momenttia sovelletaan tarpeellisin muutoksin.”

”176 §

Maksaminen etuoikeudettomille velkojille

Etuoikeudettomille velkojille maksetaan suhteessa niiden saatavien määrään, jos pesän varat eivät riitä saatavien maksamiseen kokonaan.”

”177 §

Maksaminen huonommassa etuoikeusasemassa oleville velkojille

- 1 - Etuoikeusasemaltaan huonommat saatavat maksetaan vasta, kun etuoikeudettomat saatavat on maksettu kokonaan siinä järjestyksessä, jossa ne on lueteltu 48 §:ssä suhteessa kunkin saatavan määrään samassa kohdassa mainittuihin muihin saataviin nähden, jos pesän varat eivät riitä niiden maksamiseen kokonaan.
2 - Jos huonompi etuoikeusasema perustuu sopimukseen, osapuolet voivat sijoittaa kyseisen saatavan 48 §:ään perustuvasta järjestyksestä poikkeavalle sijalle.”

”178 §

Osittaisjaot

- 1 - Kun haltuun on pidätetty määriä, joista voidaan jakaa vähintään viisi prosenttia etuoikeutettujen, etuoikeudettomien tai etuoikeusasemaltaan huonompien saatavien arvosta, pesänhoitaja esittää velkojatoimikunnan lausuman yhteydessä, jos velkojatoimikunta on perustettu, päämenettelyyn liitettäväksi jakosuunnitelman ja -taulukon, jotka olisi hänen mielestään pantava täytäntöön.
2 - Tuomari tekee päätöksen maksuista, joita pitää perusteltuina.”

”179 §

Maksaminen, kun velalliset ovat yhteisvastuussa

1 - Kun maksukyvyttömän lisäksi toinen hänen kanssaan yhteisvastuullinen velallinen on samassa tilanteessa, velkoja ei saa mitään määrää, ellei esitä todistusta muiden velallisten konkurssimenettelyissä saamistaan määristä. Pesänhoitajan on annettava maksu tiedoksi muissa menettelyissä.

2 - Yhteisvastuullinen maksukyvytön velallinen, joka maksaa velan vain osittain, ei voi saada maksua kanssavelallisten konkurssimenettelyissä, ellei velkojan saatavaa ole täytetty kokonaan.”

”180 §

Turvaamistoimet

1 - Kun saatavien tarkastamisesta ja etusijajärjestyksestä annettuun tuomioon on haettu muutosta tai toimi sitä vastaan on vireillä, katsotaan muutosta hakevien velkojien saatavat tai riitautetut saatavat ehdollisesti tarkastetuiksi, viimeksi mainitussa tapauksessa siihen enimmäismäärään asti, johon saatava voi riitautuksen tutkimisen jälkeen nousta, jotta ne voidaan ottaa huomioon suoritettavissa jaoissa. Niitä vastaavat määrät on kuitenkin pidettävä edelleen hallussa.

2 - Kun muutoksenhausta tai vireille pannusta toimesta on annettu lopullinen päätös, annetaan lupa halussa pidettyjen määrien vapauttamiseen vaadittuun määrään asti tai suoritetaan jako velkojien kesken tapauksen mukaan. Jos määrät vapautetaan vain osittain, jako suoritetaan yli jäävästä määrästä.

3 - Minkä tahansa määrän vapauttamista muutoksenhaulla tai toimen vireille panemalla vastustanut osapuoli, joka on hävinnyt asiansa, joutuu maksamaan korvauksen vahinkoa kärsineille velkojille maksamalla viivästyneelle määrälle lakimääräisen viivästyskoron jaon suorittamispäivästä kyseisen määrän vapauttamiseen saakka.

4 - Jos toimi pannaan vireille jonkin jaon suorittamisen jälkeen, on asiaankuuluville velkojille osoitettava myöhemmissä jaoissa ylimääräinen määrä, jotta näiden yhdenvertainen asema rinnasteisessa asemassa oleviin velkoihin nähden säilyisi, sanotun rajoittamatta kyseisen määrän hallussapidon jatkamista, jos toimesta ei ole annettu vielä lopullista päätöstä.”

”181 §

Saatavat, joihin liittyy lykkäävä ehto

1 - Saatavat, joihin liittyy lykkäävä ehto, otetaan huomioon osittaisjaoissa nimellisarvoonsaan, mutta niille varattujen määrien hallussapitoa on jatkettava niin kauan kuin ehto on voimassa.

2 - Jos ehto ei ole vielä täyttynyt, lopullisessa jaossa

a) ei oteta huomioon saatavaa, jolla ei ole lainkaan arvoa siksi, että ehdon täytyminen on ilmeisen epätodennäköistä; tällöin edellisen momentin nojalla hallussa pidetyt määrät jaetaan muiden velkojien kesken;

b) ellei kyseessä ole edellisessä kohdassa kuvattu tilanne, pesänhoitaja tallettaa saatavan nimellisarvoa vastaavan määrän luottolaitokseen, jotta se voidaan luovuttaa velkojalle, kun lykkäävä ehto on täyttynyt, tai jakaa muiden velkojien kesken sen jälkeen, kun on saatu varmuus siitä, että ehdon täytyminen on mahdotonta.”

”182 §

Lopullinen jako

1 - Kun konkurssipesän realisointi on päättynyt, tuomioistuimen kanslia suorittaa lopullisen jaon, kun menettely on saatettu sille kustannusten laskemista varten ja kustannukset on laskettu; velallisen toiminnasta aiheutuvat tulot, jotka lisätään pesän varoihin, eivät vaikuta realisoinnin päättymiseen.

2 - Realisoinnista yli jäävät varat, joilla ei kateta myöskään jaon kustannuksia, annetaan oikeusministeriön [Ministério da Justiça] alaiselle varain- ja omaisuudenhoidosta huolehtivalle elimelle.

3 - Pesänhoitaja voi esittää menettelyssä ehdotuksen lopullisesta jaosta asiaankuuluvien asiakirjatodisteiden kera, ja kanslia ottaa nämä tiedot huomioon.”

”183 §

Maksut

1 - Kaikki maksut suoritetaan ilman erillistä vaatimusta mieluiten pankkisiirtona maksunsaajan tilille, jolla on IBAN-tilinumero, ja maksun määrä veloitetaan selvitystililtä.

2 - Ellei saatavaa ole mahdollista maksaa edellisessä kohdassa tarkoitetulla tavalla, pesänhoitajan on käytettävä sekkiä, joka on asetettu selvitystilille.

3 - Ellei sekkiä ole lunastettu vuoden kuluessa päivästä, jona siitä on annettu tieto velkojalle, vanhentuu asianomainen saatava ja saatavaa vastaava määrä siirretään oikeusministeriön varain- ja omaisuudenhoidosta vastaavalle laitokselle [Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça, I. P.].

4 - Käytettiinä kumpaa tahansa maksutapaa, joista säädetään 1 ja 2 momentissa, pesänhoitaja ei vapaudu velvollisuudesta noudattaa selvitystilin käyttöä koskevia lainsäädännön vaatimuksia tai sopimukseen perustuvia vaatimuksia. Asiassa sovelletaan erityisesti 167 §:n 2 momenttia tarpeellisin muutoksin.”

”184 §

Jäännös

1 - Jos realisoinnin tuotto riittää konkurssisaatavien maksamiseen kokonaisuudessaan, pesänhoitaja luovuttaa jäännöksen velalliselle.

2 - Ellei velallinen ole luonnollinen henkilö, pesänhoitaja luovuttaa velallisesta osuuden omistaville henkilöille sen osan jäännöksestä, joka kuuluisi näille, jos realisointi olisi tapahtunut konkurssimenettelyn ulkopuolella, tai toimii laissa tai määräyksissä tältä osin toisin säädetyn mukaisesti.”

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Konkurssimenettelyn päättämisen ehtoista ja vaikutuksista säädetään maksukyvyttömyyslain 231–234 §:ssä, jotka on toistettu jäljempänä. Kyseisissä säännöksissä säädetään erityisesti tilanteista, joissa selvityssuunnitelma on hyväksyttävä, ellei sen sisältö ole vastoin menettelyn päättämistä; konkurssimenettelyn päättämistä; realisoinnista ja lopullisesta jaosta sekä pesän varojen riittämättömyydestä.

”231 §

Menettelyn päättäminen velallisen pyynnöstä

1 - Jos velallinen pyytää menettelyn päättämistä sillä perusteella, että maksukyvyttömyystila on päättynyt, asiasta ilmoitetaan velkojille, jotta nämä voivat halutessaan vastustaa päättämistä kahdeksan päivän kuluessa 41 §:n 3 ja 4 momentissa säädetyn mukaisesti.

2 - Jos velallinen pyytää menettelyn päättämistä, mutta pyyntö ei perustu maksukyvyttömyystilan päättymiseen, on pyyntöön liitettävä asiakirjoja, jotka osoittavat kaikkien saatavien ilmoittaneiden velkojien, jos pyyntö esitetään tätä varten asetetun määräajan päättymisen jälkeen, tai muussa tapauksessa kaikkien tiedossa olevien velkojien suostuvan menettelyn päättämiseen.

3 - Ennen ratkaisun tekemistä tuomioistuin kuulee kummassakin tapauksessa pesänhoitajaa ja velkojatoimikuntaa, jos tällainen on perustettu.”

”232 §

Menettelyn päättäminen pesän varojen riittämättömyyden vuoksi

1 - Kun osoittautuu, etteivät pesän varat riitä täyttämään menettelyn kustannuksia eivätkä jäljellä olevia massavelkoja, pesänhoitaja saattaa asian tuomarin tietoon. Tuomari voi saada kyseisen tiedon myös viran puolesta.

2 - Kun velallista, velkojainkokousta ja massavelkoja on kuultu, tuomari julistaa menettelyn päättyneeksi, ellei joku asianomaisista talleta tuomioistuimen määräyksestä tuomarin määrittämää summaa, joka katsotaan kohtuulliselta kannalta tarpeelliseksi menettelyn kustannusten ja jäljellä olevien massavelkojen maksamista varten.

3 - Kun menettely on saatettu tuomioistuimen kansliaan kustannusten laskemista varten ja kustannukset on laskettu, kanslia jakaa kustannusten maksamisen jälkeen konkurssipesässä jäljellä olevat rahamäärät massavelkojen kesken suhteessa näiden saataviin.

4 - Kun pesässä olevat varat ovat osoittautuneet riittämättömiksi, pesänhoitaja voi keskeyttää realisoinnin välittömästi.

5 - Kun konkurssimenettely on päätetty pesän varojen riittämättömyyteen ja konkurssin katsomista tuottamukselliseksi koskeva menettely on aloitettu, mutta se ei ole vielä päättynyt, jatkuu kyseinen menettely rajoitetussa muodossa.

6 - Edellisten momenttien säännöksiä ei sovelleta, jos velalliselle on myönnetty lykkäystä kustannusten maksamiseen 248 §:n 1 momentin mukaisesti, ennen kuin lykkäyksen voimassaolo on päättynyt.

7 - Pesän varat oletetaan riittämättömiksi, kun omaisuus on alle 5 000 euroa.”

”233 §

Menettelyn päättymisen vaikutukset

1 - Kun menettely on päättynyt ja sen estämättä, mitä 217 §:n 5 momentissa säädetään selvityssuunnitelman hyväksymistä koskevan päätöksen välittömien konkreettisten vaikutusten osalta:

a) kaikki konkurssiin asettamisesta johtuvat vaikutukset lakkaavat ja velalliselle palautuu erityisesti oikeus hallita omaisuuttaan ja hoitaa vapaasti liiketoimiaan, sanotun rajoittamatta konkurssin katsomisesta tuottamukselliseksi seuraavia vaikutuksia sekä seuraavan pykälän säännösten soveltamista;

b) velkojatoimikunnan ja pesänhoitajan tehtävät lakkaavat, lukuun ottamatta tilien esittämiseen liittyviä tehtäviä ja tehtäviä, jotka on annettu mahdollisessa selvityssuunnitelmassa;

c) konkurssivelkojat voivat käyttää oikeuksiaan velallista vastaan ilman muita rajoituksia kuin niitä, jotka on asetettu mahdollisessa selvityssuunnitelmassa ja maksusuunnitelmassa sekä 242 §:n 1 momentissa; tämän osalta täytäntöönpanoperusteena ovat maksusuunnitelman hyväksymisestä annettu tuomio sekä saatavien tarkastamisesta annettu tuomio tai myöhemmästä tarkastamisesta annettu päätös yhdessä mahdollisen selvityssuunnitelman hyväksymisestä annetun tuomion kanssa;

d) massavelkojat voivat vaatia velalliselta täyttämättä olevia oikeuksiaan.

2 - Jos konkurssimenettely päätetään ennen lopullista jakoa

a) muuttuvat konkurssipesän hyödyksi tehdyt toimien peräyttämiset tehottomiksi, paitsi jos selvityssuunnitelmassa annetaan pesänhoitajalle toimivalta puolustautua kyseistä peräyttämistä koskevissa toimissa ja jos toimia ei voida enää peräyttää 125 §:ssä asetetun määräajan kulumisen alkamisen vuoksi tai peräyttäminen on jo hylätty lopullisella päätöksellä;

b) lakkaavat saatavien tarkastamista ja realisoitun omaisuuden palauttamista ja erottamista koskevat vireillä olevat menettelyt, paitsi jos 140 §:ssä tarkoitettu saatavien tarkastamista ja etuoikeusjärjestystä koskeva tuomio on jo annettu tai jos menettelyn päätyminen johtuu selvityssuunnitelman hyväksymisestä; tällöin kyseistä tuomiota vastaan jätetyt muutoksenhaut käsitellään loppuun asti ja toimia jatketaan 30 päivän ajan niiden vireillepanijoiden tai velallisen niin halutessa;

c) lakkaavat pesänhoitajan vireille panemat toimet, jotka kohdistuvat maksukyvyttömän veloista lain mukaan vastaaviin henkilöihin, paitsi jos selvityssuunnitelmassa annetaan pesänhoitajille toimivalta jatkaa näitä toimia.

3 - Konkurssipesän hyödyksi tehtyjen toimien peräyttämistä koskevista edellisen momentin a kohdassa säädetyn nojalla hyväksytyistä riitautuksista aiheutuneet kustannukset luetaan konkurssipesän rasitteeksi, jos menettely on päättynyt pesän varojen riittämättömyyden vuoksi.

4 - Saatavien tarkastamista koskevia menettelyjä lukuun ottamatta mikä tahansa toimi, jota käydään konkurssimenettelyn yhteydessä ja jonka käsittely ei lakkaa 2 momentin b kohdan mukaisesti tai jonka käsittelyä pesänhoitaja ei voi jatkaa selvityssuunnitelman mukaisesti, irrotetaan menettelystä ja saatetaan toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tällöin velallisella on yksin asiavaltuus vastapuolen asemasta tai suostumuksesta riippumatta.

5 - Kymmenen päivän kuluessa menettelyn päättymisestä pesänhoitajan on luovutettava tuomioistuimelle arkistoitavaksi kaikki hallussaan olevat menettelyyn liittyvät asiakirjat sekä velallisen kirjanpitoasiakirjat, joita ei tarvitse palauttaa velalliselle.

6 - Aina kun konkurssimenettely päätetään aloittamatta menettelyä konkurssin tuottamuksellisuuden tutkimiseksi 36 §:n 1 momentin i kohdassa säädetyn mukaisesti, tuomarin on mainittava konkurssin ennalta-arvaamattomuudesta 230 §:ssä tarkoitettua päätöksessä nimenomaisesti.

7 - Konkurssimenettelyn päätyminen 230 §:n 1 momentin e kohdan mukaisesti, kun realisoitavaa omaisuutta tai oikeuksia on olemassa, johtaa ainoastaan käytettävissä olevan tuoton luovuttamista koskevan vaiheen alkamiseen.”

”234 §

Vaikutukset kaupallisiin yhtiöihin

1 - Kun menettely päätetään selvityssuunnitelman hyväksymiseen ja selvityssuunnitelman mukaan kaupallisen yhtiön toiminta jatkuu, kyseinen yhtiö jatkaa toimintaansa riippumatta osakkaiden päätöksestä.

2 - Osakkaat voivat päättää toiminnan jatkamisesta, jos menettely päätetään 230 §:n 1 momentin c kohdan perusteella.

3 - Kun lopullinen jako on tehty ja menettelyn päätyminen on sen jälkeen kirjattu yhtiörekisteriin, katsotaan yrityksen olemassaolon päättyneen.

4 - Jos menettely päätetään pesän varojen riittämättömyyden vuoksi, yhtiön realisointi jatkuu kaupallisten yhtiöiden purkamisessa ja realisoinnissa noudatettavista hallinnollisista menettelyistä annetun lainsäädännön mukaisesti. Tuomarin on annettava päättymisestä ja yhtiön pääomasta tieto toimivaltaiselle rekisterinpitäjälle.”

Vaikutukset luonnolliseen henkilöön

Jos velallinen on luonnollinen henkilö, hänelle voidaan myöntää pyynnöstä vapautus konkurssiveloista, joita ei ole maksettu kokonaan konkurssimenettelyn aikana tai viiden vuoden kuluttua menettelyn päättymisestä maksukyvyttömyyslain 235–248 §:ssä säädetyn edellytyksin.

Jos luonnollinen henkilö vapautetaan veloista, on velallisen luovutettava hankkimansa luovutettavissa oleva tulo tuomioistuimen valitsemalle uskotulle miehelle viiden vuoden ajan konkurssimenettelyn päättymisestä (luovutusajaka). Uskottu mies suorittaa luovutusajan aikana jokaisen vuoden päätteeksi saamista määristä a) maksamatta olevat konkurssimenettelyn kustannukset; b) korvauksen varain- ja omaisuushoidosta vastaavalle oikeusministeriön elimelle niistä palkkioista ja kustannuksista, jotka tämä on maksanut pesänhoitajalle ja uskotulle miehelle; c) oman eräänntyneen palkkionsa ja aiheutuneet kustannukset; ja d) jäljelle jäävän määrän jakamisen konkurssivelkojille konkurssimenettelyn velkojille maksamisesta säädettyjen ehtojen mukaisesti.

Luovutusajan päätyttyä tuomioistuin voi myöntää velalliselle vapautuksen. Tällöin kaikki vielä jäljellä olevat konkurssisaatavat lakkaavat, mukaan lukien saatavat, joita ei ole ilmoitettu eikä tarkastettu. Vapautus ei koske kuitenkaan a) elatussaatavia; b) velallisen laittomista toimista johtuvia korvauksia, joita on vaadittu tällaisina; c) sakkoja ja muita rahamääräisiä seuraamuksia, jotka johtuvat rikoksista tai hallinnollisista rikkomuksista, ja d) verosaatavia.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Oikeudet, jotka kuuluvat velkojille konkurssimenettelyn päättymisen jälkeen, on lueteltu edelliseen kysymykseen annetussa vastauksessa. Lähtökohtaisesti konkurssivelkojat voivat käyttää menettelyn päättymisen jälkeen oikeuksiaan velallista vastaan. Oikeuksiin sovelletaan ainoastaan rajoituksia, jotka on asetettu mahdollisessa selvityssuunnitelmassa ja maksusuunnitelmassa sekä maksukyvyttömyyslain 242 §:n 1 momentissa.

Oikeuksien käyttämiseksi täytäntöönpanoperusteen muodostavat maksusuunnitelman hyväksymistä koskeva tuomio sekä saatavien tarkastamista koskeva tuomio tai myöhempiä tarkastamista koskeva päätös yhdessä mahdollisen selvityssuunnitelman hyväksymistä koskevan tuomion kanssa.

Maksukyvyyttömyyslain 242 §:n 1 momentissa säädetään, että jos luonnollinen henkilö vapautetaan veloista, ei velallisen omaisuuteen voida kohdistaa luovutusajan kuluessa täytäntöönpanotoimia, joilla pyritään perimään konkurssisaatavat.

Konkurssimenettely katsotaan päättyneeksi jäljempänä toistetussa maksukyvyyttömyyslain 230 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Päätymisen ajankohta vaihtelee asiaan liittyvien, jäljempänä mainittujen olosuhteiden mukaan.

"230 §

Menettelyn päättymisen

1 - Kun menettely jatkuu konkurssiin asettamisen jälkeen, tuomari julistaa menettelyn päättyneeksi seuraavissa tilanteissa:

- a) kun lopullinen jako on suoritettu, sanotun rajoittamatta 239 §:n 6 momentin soveltamista;
- b) kun selvityssuunnitelman hyväksymistä koskeva päätös on tullut lainvoimaiseksi, edellyttäen ettei sen sisältö estä menettelyn päättämistä;
- c) velallisen pyynnöstä, jos velallisen maksukyvyyttömyys lakkaa tai kaikki velkojat antavat tähän suostumuksensa;
- d) kun pesänhoitaja toteaa, etteivät konkurssipesän varat riitä kattamaan menettelyn kustannuksia eivätkä jäljellä olevia massavelkoja.
- e) kun tätä ei ole vielä julistettu, 237 §:n b kohdassa tarkoitetussa alkuperäisessä välipäätöksessä, joka koskee jäljellä olevista veloista vapauttamista.

2 - Menettelyn päättämistä koskeva päätös perusteluineen annetaan tiedoksi velkojille, ja siitä annetaan kuulutus ja tehdään merkintä rekisteriin 37 ja 38 §:n mukaisesti."

16 Kuka vastaa maksukyvyyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssimenettelyn kustannukset ja menot katsotaan massaveloiksi edellä toistetun maksukyvyyttömyyslain 51 §:n mukaisesti.

Ennen konkurssisaatavien maksamista pesänhoitaja vähentää konkurssipesästä varat ja oikeudet, jotka tarvitaan kattamaan menettelyn kustannukset ja menot, ennen menettelyn päättämistä arviolta syntyvät kustannukset ja menot mukaan lukien. Menettelyn kustannukset ja menot maksetaan edellä toistetun 172 §:n mukaisesti.

Jos luonnollinen henkilö on vapautettu veloista, uskottu mies ohjaa luovutusajan aikana saamansa määrät jokaisen vuoden päätteeksi ensisijaisesti menettelyn kustannusten ja menojen maksamiseen maksukyvyyttömyyslain 241 §:n mukaisesti.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Jäljempänä toistetuissa maksukyvyyttömyyslain 120–127 §:ssä säädetään mahdollisuudesta peräyttää velkojien yhteisen edun vastaiset oikeustoimet kyseisissä säännöksissä säädettyjen edellytysten täytyessä.

"120 §

Yleiset periaatteet

- 1 - Pesälle vahinkoa aiheuttavat oikeustoimet voidaan peräyttää konkurssipesän hyödyksi kahden vuoden ajalta ennen konkurssimenettelyn aloittamista.
- 2 - Pesälle vahinkoa aiheuttaviksi katsotaan oikeustoimet, jotka heikentävät, haittaavat, hankaloittavat, uhkaavat tai viivästyttävät konkurssivelkojen saatavien täyttämistä.
- 3 - Ellei toisin osoiteta, pesälle vahinkoa aiheuttaviksi oletetaan kaikki seuraavassa pykälässä mainittujen tyyppiset oikeustoimet, vaikka ne olisi toteutettu tai laiminlyöty siinä säädettyjen määräaikaisten ulkopuolella.
- 4 - Seuraavassa pykälässä tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta peräyttäminen edellyttää kuitenkin sitä, että kolmas osapuoli on toiminut vilpillisessä mielessä. Tätä ei kuitenkaan tarvitse näyttää toteen konkurssimenettelyn aloittamista edeltävien kahden vuoden ajalta sellaisten oikeustoimien toteuttamisen tai laiminlyönnin yhteydessä, joissa on ollut osapuolena tai joista on hyötynyt maksukyvyyttömyyden erityisessä suhteessa oleva henkilö, vaikka tätä suhdetta ei olisi tuolloin ollut.

5 - Vilpillisellä mielellä tarkoitetaan sitä, että mikä tahansa seuraavista seikoista on ollut oikeustoimen ajankohtana tiedossa:

- a) velallinen on maksukyvyyttömyystilassa;
- b) oikeustoimesta aiheutuu vahinkoa, ja velallista uhkaa välitön maksukyvyyttömyystila;
- c) konkurssimenettely on aloitettu.

6 - Oikeustoimia, jotka on toteutettu tässä laissa tarkoitetun erityisen tervehdyttämismenettelyn tai erityisen velkajärjestelymenettelyn yhteydessä, jotka perustuvat elinkelpoisuuden palauttamiseen tai saneeraukseen tai jotka liittyvät 31 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lain tasoisella asetuksella nro 298/92 hyväksytyyn luotto- ja rahoituslaitoksia koskevan yleisen säännösten [Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras] VIII osastossa säädettyihin peräyttämistoimenpiteisiin, ei voida purkaa tässä luvussa säädettyjä sääntöjä soveltaen. Purkaa ei voida myöskään oikeustoimia, jotka on toteutettu tuomioistuimen ulkopuolista yrityssaneerausta koskevan säännösten [Regime Extrajudicial de Recuperação de Empresas] soveltamisalalla tai muun erityislainsäädännössä säädetyn vastaavan menettelyn yhteydessä, kun tarkoituksena on tarjota velalliselle riittävät rahoituskeinot elinkelpoisuutensa palauttamiseksi."

"121 §

Ehdoitta peräyttäminen

1 - Seuraavassa luetellut oikeustoimet voidaan peräyttää konkurssipesän hyödyksi ilman muita vaatimuksia:

- a) vähintään vuosi ennen konkurssimenettelyn aloittamista suoritettu omaisuudenjako, jossa maksukyvyyttömyyden osuus on täytetty olennaisin osin helposti salattavilla varoilla ja muiden asianomaisten osuudet yleisesti kiinteällä omaisuudella ja rekisteröidyillä arvopapereilla;
 - b) oikeustoimet, jotka velallinen on suorittanut vastikkeetta kahden edellisen vuoden aikana konkurssimenettelyn aloittamisesta, mukaan lukien perinnöstä tai testamenttilahjoituksesta kieltäytyminen, mutta pois lukien yleishyödylliseen tarkoitukseen annetut lahjoitukset;
 - c) velallisen perustamat esinevakuudet, jotka liittyvät aiempiin velvoitteisiin tai ne korvaaviin muihin velvoitteisiin kuuden kuukauden ajalta ennen konkurssimenettelyn aloittamista;
 - d) takaus, jälkitakaus, vakuus tai takausaatavasuopimus, jonka maksukyvyyden on tehnyt edellisessä kohdassa mainittuna aikana ja joka ei vastaa maksukyvyyttömyyden todellisen edun mukaista liiketoimea;
 - e) velallisen perustamat esinevakuudet, jotka ovat samanaikaisia vakuudella suojattujen velvoitteiden syntymisen kanssa, konkurssimenettelyn alkamista edeltävien 60 päivän ajalta;
 - f) konkurssimenettelyn alkamisen jälkeen eräänntyneet maksut tai muut velvoitteiden täyttämiset, jotka on suoritettu kuuden kuukauden aikana ennen konkurssimenettelyn alkamista tai konkurssimenettelyn alkamisen jälkeen mutta ennen eräänntymistä;
 - g) maksut tai muut velvoitteiden täyttämiset, jotka on suoritettu kuuden kuukauden aikana ennen konkurssimenettelyn alkamista kaupan tavanomaisista käytännöistä poikkeavin ehdoin ja joita velkoja ei ole voinut vaatia;
 - h) maksukyvyyttömyyden suorittamat vastikkeelliset oikeustoimet, joissa maksukyvyyttömyyden velvoitteet ovat ylittäneet selvästi vastapuolen velvoitteet, konkurssimenettelyn alkamista edeltävän vuoden ajalta;
 - i) osakaslainojen takaisinmaksu, kun tämä tapahtuu edellisessä kohdassa tarkoitettuna aikana.
- 2 - Edellisen momentin säännöksiä ei sovelleta, jos sovelletaan oikeussääntöjä, joissa edellytetään poikkeuksellisesti aina vilpillistä mieltä tai muiden vaatimusten täyttämistä."

"122 §

Maksujärjestelmät

Oikeustoimia, jotka kuuluvat 19 päivänä toukokuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/26/EY 2 artiklan a alakohdassa määritellyn kaltaiseen tai muuhun vastaavaan maksujärjestelmään, ei voida peräyttää.”

”123 §

Peräyttämisen muoto ja oikeuden vanhentuminen

1 - Peräyttämisen voi suorittaa pesänhoitaja saantitodistuskirjeellä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun oikeustoimi on tullut tietoon, muttei missään tapauksessa enää sen jälkeen, kun konkurssiin asettamisesta on kulunut kaksi vuotta.

2 - Niin kauan kuin oikeustoimea ei ole täytetty, voidaan peräyttämistä ilmoittaa niin, ettei määräaikaa poikkeuksellisesti sovelleta.”

”124 §

Oikeusvaikutukset suhteessa luovutuksensaajiin

1 - Peräyttämisen oikeusvaikutukset suhteessa myöhempään luovutuksensaajiin edellyttävät näiden vilpillistä mieltä, paitsi jos kyseessä on yleistestamentin saaja tai jos uusi luovutus on tapahtunut vastikkeetta.

2 - Edellistä momenttia sovelletaan tarpeellisin muutoksin perustettaessa luovutettua omaisuutta koskevia oikeuksia kolmannen osapuolen hyväksi.”

”125 §

Peräyttämisen riittäminen

Oikeus riittää peräyttämisen vanhentuu kolmen kuukauden kuluessa, kun asianomainen konkurssipesän vastainen oikeustoimi on vireillä konkurssimenettelyn yhteydessä.

”126 §

Peräyttämisen vaikutukset

1 - Peräyttämällä on taannehtivia vaikutuksia niin, että tilanne on palautettava ennalleen sellaiseksi kuin se olisi, ellei oikeustoimea olisi tapauksen mukaan joko toteutettu tai laiminlyöty.

2 - Pesänhoitajan vireille panema oikeustoimi, jolla on edellisen momentin mukainen tarkoitus, käydään konkurssimenettelyn yhteydessä.

3 - Kolmannen osapuoleen, joka ei toimita varoja tai arvopapereita, jotka on palautettava konkurssipesään tuomioissa asetetussa määräajassa, sovelletaan seuraamuksia, joista on säädetty prosessilaissa ulosmitatun omaisuuden haltuunottajalle, joka ei luovuta omaisuutta ajallaan.

4 - Kolmannen osapuolen toimittama omaisuus palautetaan pesään vain, jos se voidaan yksilöidä ja erottaa pesässä jäljellä olevista varoista.

5 - Ellei edellisessä momentissa tarkoitettu edellytys täyty, vastaavan arvon palauttamista koskeva velvollisuus perustaa massavelan sen edun osalta, joka on saatu konkurssiin asettamiseen mennessä, ja konkurssivelan mahdollisesti jäljellä olevalta osalta.

6 - Velvollisuus palauttamiseen ostajan kustannuksella vastikkeetta on olemassa vain ostajan saaman edun osalta, paitsi jos toiminta on ollut tosiasiallisesti tai oletettavasti vilpillistä.”

”127 §

Takaisinsaantikanne

1 - Konkurssivelkojien on kiellettyä panna vireille uusia takaisinsaantikanteita velallisen toteuttamista oikeustoimista, joiden peräyttämistä pesänhoitaja on ilmoittanut.

2 - Takaisinsaantikanteita, jotka ovat vireillä konkurssiin asettamisen hetkellä tai jotka nostetaan myöhemmin, ei yhdistetä konkurssimenettelyyn. Jos pesänhoitaja peräyttää oikeustoimen, jatketaan kyseisten kanteiden käsittelyä vain, jos peräyttämisen todetaan pätemättömäksi lopullisessa päätöksessä, jolla on sitova vaikutus kyseisten oikeustoimien soveltamisalalla siinä arvioitujen kysymysten osalta edellyttäen, ettei päätös ole vastoin aiempaa tuomioistuimen ratkaisua.

3 - Jos takaisinsaantikanne hyväksytään, kanteen nostaneen velkojan etu punnitaan siviililain [Código Civil] 616 §:n mukaisesti ottamatta huomioon mahdollisesta selvitys- tai maksusuunnitelmasta johtuvia muutoksia velkojan saatavaan.”

Huomautus: Näillä tietosivuilla esitetyt tiedot eivät sido yhteyspisteitä tai tuomioistuimia. Lukijalla on velvollisuus tutustua voimassa olevaan lainsäädäntöön ja siihen tehtyihin muutoksiin. Edellä lainatut Portugalin maksukyvyttömyyslain säännökset vastaavat 18. maaliskuuta 2004 annettua asetusta (*Decreto-Lei*) nro 53/2004, sellaisena kuin se on muutettuna 28. kesäkuuta 2019 annetulla asetuksella (*Decreto-Lei*) nro 84/2018.

Päivitetty viimeksi: 23/06/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [ro](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [en](#).

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Romania

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Maksukyvyttömyyttä ehkäisevistä menettelyistä ja maksukyvyttömyysmenettelystä annetussa laissa N:o 85/2014 säädettyjä menettelyjä sovelletaan siviililain 3 §:n 2 momentissa määriteltyihin ammatinharjoittajiin (*profesionisti*), paitsi sellaisiin, jotka harjoittavat vapaata ammattia, ja sellaisiin, jotka kuuluvat erityissääntöjen soveltamisalallaan (3 §).

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Jos menettely aloitetaan velallisen hakemuksesta, on oltava kyse maksukyvyttömyydestä, jossa velallisen käytettävissä olevat varat eivät riitä kattamaan velkoja, jotka ovat selviä, rahassa määriteltyjä ja eräänntyneitä ja jotka voivat olla arvoltaan alle 40 000 leuta. Jos menettely aloitetaan velkojan hakemuksesta, on oltava kyse maksukyvyttömyydestä, jossa käytettävissä olevat varat eivät riitä kattamaan saatavaa, joka on selvä, rahassa määritelty ja eräänntynyt ja joka on arvoltaan yli 40 000 leuta (velkaa ei ole maksettu 60 päivässä eräpäivästä).

Maksukyvyttömyysmenettelyä sovelletaan myös riippumattomiin hallintoviranomaisiin (lain nro 85/2014 3 §:n 2 momentti).

Maksukyvyttömyysmenettelyä ei sovelleta korkeakoulutasoa edeltävän opetuksen oppilaitoksiin ja -yksiköihin, korkeakouluihin eikä tutkimuksesta ja teknisestä kehittämisestä annetun hallituksen määräyksen nro 57/2002, sellaisena kuin se on muutettuna ja täydennettynä lailla nro 324/2003, 7 §:ssä tarkoitettuihin yksiköihin; säännöstä on muutettu ja täydennetty myöhemmin (lain nro 85/2014 2 §:n 3 momentti).

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Velallisen varallisuus koostuu kaikista varoista ja omistusoikeuksista, myös maksukyvyttömyysmenettelyn aikana hankituista, joihin voidaan kohdistaa pakkoperintätoimenpiteitä siviiliprosessilain nojalla (lain nro 85/2014 5 §:n 5 momentti).

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Maksukyvyyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen määrätään erityinen toimitsija (*administrator special*) ja selvittäjä (*practician in insolventā*); menettelyn tyypin mukaan selvittäjä on joko tuomioistuimen määräämä toimitsija (*administrator judiciar*) tuomioistuimen valvonnan alaisessa saneerauksessa, tai tuomioistuimen määräämä selvittäjä (*lichidator judiciar*) konkurssimenettelyssä (*faliment*).

Erityinen toimitsija

on luonnollinen tai oikeushenkilö, jonka nimittää velallisen osakkeenomistajien yhtiökokous, kumppanit tai jäsenet ja joka on valtuutettu ajamaan niiden etuja menettelyssä ja, jos velallisen sallitaan hoitaa omia asioitaan, suorittamaan velallisen nimissä ja puolesta tarvittavia hallinnollisia toimia (lain nro 85/2014 5 §:n 4 momentti).

Erityisellä toimitsijalla on seuraavat velvollisuudet:

- osallistuminen velallisen edustajana oikeudenkäynteihin, jotka koskevat 117–122 §:ssä tarkoitettuja kanteita tai kanteita, jotka ovat seurausta 84 §:n noudattamatta jättämisestä
- vastalauseiden jättäminen laissa säädetyn menettelyn mukaisesti
- saneeraussuunnitelman ehdottaminen
- velallisen asioiden hoitaminen tuomioistuimen määräämän toimitsijan valvonnassa suunnitelman vahvistamisen jälkeen ja edellyttäen, ettei velalliselta ole poistettu oikeutta hoitaa omia asioitaan
- osallistuminen konkurssimenettelyn alkamisen jälkeen inventaarion tekemiseen ja asiakirjan allekirjoittaminen, loppukertomuksen ja rahoitus selvityksen vastaanottaminen ja vastalauseiden sopimiseksi koolle kutsuttuun kokoukseen osallistuminen ja kertomuksen hyväksyminen
- menettelyn päättymistä koskevan ilmoituksen vastaanottaminen.

Jos velalliselta poistetaan oikeus hallinnoida omia asioitaan, sen edustajana toimii tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä, joka myös hoitaa sen liiketoimintaa. Erityisen toimitsijan tehtävä on silloin rajoitettu osakkeenomistajien, kumppanien tai jäsenten etujen ajamiseen (lain nro 85/2014 56 §).

Tuomioistuimen määräämä toimitsija

Tuomioistuimen määräämä toimitsija voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö (myös oikeushenkilön edustaja), ja hänen tai sen on oltava lain mukainen maksukyvyyttömyysmenettelyn selvittäjä. Tuomioistuimen määräämän toimitsijan päävelvollisuudet ovat seuraavat:

- velallisen taloudellisen tilanteen ja toimitettujen asiakirjojen tarkastaminen, sellaisen kertomuksen laatiminen, jossa ehdotetaan joko yksinkertaistetun menettelyn aloittamista tai tavalliseen menettelyyn kuuluvan seurantakauden pidentämistä, ja kyseisen kertomuksen lähettäminen konkurssituomarin (*judecător-sindic*) hyväksyttäväksi tuomioistuimen asettamassa määräajassa, joka voi olla enintään 20 päivää toimitsijan määräämisestä
- velallisen liiketoiminnan tarkastaminen ja perusteellisen kertomuksen laatiminen maksukyvyyttömyyden tilaan johtaneista syistä ja olosuhteista; kertomuksessa on eriteltävä mahdolliset alustavat todisteet tai ilmoitukset, jotka koskevat henkilöitä, joiden syyksi tila saatetaan lukea, ja tällaisten henkilöiden vastuuseen asettamisen perusteet, ja selvittävät todelliset mahdollisuudet velallisen liiketoiminnan saneeraukseen tai syyt, miksi saneeraus ei olisi mahdollista; kertomus on lisättävä asiakirjoihin konkurssituomarin asettamassa määräajassa, joka voi olla enintään 40 päivää toimitsijan määräämisestä
- jos velallinen on laiminlyönyt velvollisuutensa toimittaa kirjanpitoaineisto laissa säädettyssä määräajassa, kyseisten asiakirjojen laatiminen ja, jos velallinen on toimittanut kirjanpitoaineiston, sen tarkistaminen, oikaiseminen ja viimeistelemine
- velallisen liiketoiminnan saneeraussuunnitelman laatiminen edellä kohdassa a tarkoitettun kertomuksen mukaisesti
- velallisen varainhallintatoimien valvominen
- velallisen liiketoiminnan hoitaminen kokonaan tai osittain, ja jälkimmäisessä tapauksessa konkurssituomarin nimenomaisten sellaisten ohjeiden noudattaminen, jotka koskevat toimitsijan velvollisuuksia ja maksujen velallisen aktiivatiilitä suorittamista koskevia edellytyksiä
- oikeushenkilövelallisen velkojien tai osakkeenomistajien, kumppanien tai jäsenten kokousten kutsuminen koolle, niissä puheenjohtajana toimiminen ja sihteeripalvelujen tarjoaminen
- kanteiden nostaminen sellaisten velallisesta johtuvien vilpillisten toimien tai taloustoimien mitätöimiseksi, joiden suorittamisesta on seurannut velkojien oikeuksien heikentyminen, ja velallisen suorittamien tiettyjen sellaisten varojen luovutusten, liiketoimien ja velallisen sopimien takuiden mitätöimiseksi, joista seuraa todennäköisesti velkojien oikeuksien heikentyminen,
- jos toimitsija toteaa, että velallisella ei ole varallisuutta tai jos tämän varallisuus ei riitä kattamaan oikeudenkäyntikuluja, tästä ilmoittaminen konkurssituomarille kiireellisesti
- tiettyjen velallisen tekemien sopimusten irtisanominen
- saatavien todentaminen ja tarvittaessa kiistäminen, velkojille ilmoittaminen, kun saatavia ei ole hyväksytty tai ne on hyväksytty vain osittain, ja luettelojen laatiminen saamisista
- saatavien periminen, velallisen ennen menettelyn alkamista luovuttamia velallisen varallisuutta tai rahamääriä koskevien saatavien perintä ja sellaisten kanteiden nostaminen ja ajaminen, joiden tavoitteena on velallisen saatavien periminen, ja tarvittaessa lakimiesten palvelujen käyttäminen tätä tarkoitusta varten
- sopimusten tekeminen, velkojen maksaminen, takaajien vapauttaminen ja vakuuksista luopuminen, mikäli näille toimille saadaan konkurssituomarin vahvistus
- konkurssituomarille ilmoittaminen asioista, jotka edellyttävät tämän vahvistusta
- omaisuusluettelon laatiminen velallisen varoista
- velallisen varojen arvioinnin tilaaminen; arvioinnin on oltava valmis saamisen lopullisen luettelon toimittamiselle asetettuun määräpäivään mennessä
- ilmoituksen, joka koskee arviointikertomuksen lisäämisestä tapauskansioon, lähettäminen kahden päivän kuluessa lisäämisestä maksukyvyyttömyysmenettelyä koskevassa julkaisussa (BPI) julkaisemista varten.

Konkurssituomari voi päätöksellään määrätä tuomioistuimen määräämälle toimitsijalle mitä tahansa muita velvollisuuksia 1 kohdassa lueteltujen lisäksi, lukuun ottamatta sellaisia, jotka kuuluvat lain mukaan tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.

Tuomioistuimen määräämä toimitsija toimittaa kuukausittain raportin, jossa kuvataan, miten hän on täyttänyt tehtävänsä, myös ne, jotka liittyvät ennakoilmoituksen perusteella toteutettujen toimien seurantaan. Raportissa on esitettävä perustelut menoille, jotka ovat syntyneet menettelyn hallinnoinnin yhteydessä, sekä muille velallisen pesästä maksetuille menoille, sekä tarvittaessa tiedot omaisuusluettelon tilanteesta. Raporttiin on sisällyttävä tiedot verosäännösten noudattamisesta, toimintaa varten tarvittavien lupien saamisesta tai uusimisesta, valvontaelinten toteuttamista toimista sekä tuomioistuimen määräämän toimitsijan palkkiosta ja sen laskumenetelmästä (lain nro 85/2014 59 §:n 1 momentti).

Tuomioistuimen määräämä toimitsija voi käyttää tehtäviensä toteuttamisessa apunaan ammattihenkilöitä kuten asianajajia, kirjanpitäjiä, arvioijia ja muita asiantuntijoita. Henkilöä ei voi nimetä 1 momentin mukaisesti, jos hän on sopimussuhteessa, joka saattaa aiheuttaa eturistiriidan. Hänen täytyy tällaisessa tilanteessa pidättäytyä tehtävästä tai hänen nimeämisensä voidaan riitauttaa siviiliprosessilaista annetun lain nro 134/2010, sellaisena kuin se on julkaistu uudelleen muutettuna ja täydennettynä, 43 ja 44 §:n mukaisesti (61 §:n 2 momentti). Tuomioistuimen määräämä toimitsija ja kaikki velkojat voivat esittää vastalauseen asiassa laadituista arviointiraporteista.

Tuomioistuimen määräämä selvittäjä

Jos konkurssituomari antaa päätöksen selvitystilaan asettamisesta, samalla määrätään selvittäjä, joka panee päätöksen täytäntöön. Tuomioistuimen määräämän toimitsijan velvollisuudet lakkaavat sinä päivänä, jona konkurssituomari vahvistaa selvittäjän velvollisuudet. Tuomioistuimen määräämän selvittäjän päävelvollisuudet ovat seuraavat:

- a) velallisen, jonka osalta yksinkertaistettu menettely aloitetaan, liiketoiminnan tarkastaminen ottamalla huomioon tosiasiallinen tilanne, ja perusteellisen kertomuksen laatiminen maksukyvyttömyyteen johtaneista syistä ja olosuhteista niin, että siinä eritellään henkilöt, joiden syyksi maksukyvyttömyyden tila saatetaan katsoa, ja perusteet, jotka ovat olemassa näiden henkilöiden vastuuseen asettamiselle
- b) velallisen liiketoiminnan hoitaminen
- c) kanteiden nostaminen sellaisten velallisen suorittamien vilpillisten toimien tai taloustoimien mitätöimiseksi, joiden suorittamisesta on seurannut velkojien oikeuksien heikentyminen, ja velallisen suorittamien tiettyjen varojen luovutusten, liiketoimien ja velallisen perustamien etuoikeusperusteiden, joista seuraa todennäköisesti velkojien oikeuksien heikentyminen, mitätöimiseksi
- d) sinettien lisääminen, omaisuusluettelon laatiminen varoista ja asianmukaisiin toimiin ryhtyminen niiden säilyttämiseksi
- e) tiettyjen velallisen tekemien sopimusten irtisanominen
- f) saatavien todentaminen ja tarvittaessa kiistäminen, velkojille ilmoittaminen, kun saatavia ei ole hyväksytty tai ne on hyväksytty vain osittain, ja luettelojen laatiminen saamisista
- g) velallisen ennen menettelyn alkamista suorittamasta varallisuuden tai rahamäärien luovutuksesta saatuja velallisen varoja koskevien saatavien perintä, saatavien perintä ja sellaisten kanteiden nostaminen ja ajaminen, joiden tavoitteena on velallisen saatavien periminen, ja tarvittaessa lakimiesten palvelujen käyttäminen tätä tarkoitusta varten
- h) maksujen vastaanottaminen velallisen puolesta ja niiden kirjaaminen velallisen aktiivatilille
- i) velallisen hallussa olevan omaisuuden myyminen tämän lain mukaisesti
- j) sopimusten tekeminen, velkojen maksaminen, takaaajien vapauttaminen ja vakuuksista luopuminen, mihin on saatava konkurssituomarin vahvistus
- k) konkurssituomarille ilmoittaminen asioista, jotka edellyttävät tämän vahvistusta l) konkurssituomarin päätöksellä määrättyjen muiden velvollisuuksien suorittaminen.

Velkojen kanssa tehtävää akordia koskevassa menettelyssä (*concordat preventiv*) velallinen osallistuu menettelyyn sen laillisten tai sovitujen edustajien välityksellä.

Velkojen kanssa tehtävän **akordin toimitsijan** (*administrator concordatar*) velvollisuudet ovat seuraavat:

- a) luettelon laatiminen velkojista, mukaan velkojat, joiden saatavat on riitautettu tai tuomioistuimessa vireillä olevan asian kohteena, ja luettelon laatiminen velkojista, jotka ovat allekirjoittaneet akordin; jos velkojalla on saatava yhteisvastuullisilta velallisilta velkojen kanssa tehtävää akordia koskevan menettelyn nojalla, kyseinen velkoja merkitään luetteloon velkojista saatavan nimellisen arvon mukaan siihen asti, kunnes se on kokonaan katettu
- b) ehdotetun akordin ja sen osien tai akordiluonnoksen ja elvytysuunnitelman laatiminen yhdessä velallisen kanssa
- c) ryhtyminen toimiin velallisen ja velkojien välillä tai velkojien välillä mahdollisesti syntyvien riitojen ratkaisemiseksi sovintoteitse
- d) akordin hyväksymistä koskevan hakemuksen jättäminen konkurssituomarille
- e) velallisen akordissa vastataksaan ottamien velvoitteiden täyttämisen valvominen
- f) ilmoittaminen kiireellisesti velallisen velvoitteiden täyttämisen laiminlyönnistä tai epäasianmukaisesta täyttämisestä akordin osapuolena olevien velkojien kokoukselle
- g) kuukausittaisten tai neljännesvuosittaisten raporttien laatiminen ja lähettäminen akordin osapuolena olevien velkojien kokoukselle akordin toimitsijan työstä ja velallisen liiketoiminnasta; akordin toimitsijan raporttiin on sisällyttävä myös toimitsijan mietintö akordin ennenaikaisen päättämisen syiden olemassaolosta tai puuttumisesta
- h) akordin osapuolena olevien velkojien kokouksen koolle kutsuminen
- i) hakemuksen jättäminen tuomioistuimelle velkojien kanssa tehtävää akordia koskevan menettelyn lopettamista varten
- j) muiden sellaisten velvollisuuksien suorittaminen, joihin viitataan tässä luvussa ja joista määrätään velkojien kanssa tehdyssä akordissa tai jotka konkurssituomari on määrännyt (lain nro 85/2014 19 §).

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittaminen ei vaikuta velkojan oikeuteen vaatia velallisen saatavan kuittamista velasta, jos laissa säädetty lakisääteisten korvausten edellytykset täyttyvät menettelyn alkamispäivänä. Myös tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä voivat kirjata kuittauksen. Tätä sääntöä sovelletaan myös keskinäisiin saataviin, joiden peruste syntyy maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Sopimusten katsotaan olevan voimassa menettelyn alkamispäivästä. Sopimuksessa mahdollisesti oleva määräys, joka koskee sopimuksen päättämistä, luonnollisen voimassaoloajan hyödyn menettämistä tai ennen aikaista erääntymistä maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen perusteella, on mitätön.

Sääntöjä, joiden mukaan sopimusten voimassaolo jatkuu tai joiden mukaan velvoitteiden päättämistä tai nopeuttamista koskevat lausekkeet ovat mitättömiä, ei sovelleta kvalifioituihin rahoitussopimuksiin tai kahdenkeskisiin nettoutustoimiin, jotka perustuvat kvalifioituun rahoitussopimukseen tai kahdenkeskiseen nettoutussopimukseen.

Jotta voitaisiin maksimoida velallisen varojen arvo kolmen kuukauden vanhentumisajassa menettelyn alkamisesta alkaen, tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä voi päättää sopimuksia, voimassa olevia vuokraoikeuksia ja pitkäaikaisia sopimuksia, jos näitä sopimuksia ei ole täytetty kokonaan tai olennaisessa määrin kaikkien osapuolten osalta. Kun sopimus päätetään tällä tavalla, toinen osapuoli voi esittää korvausvaatimuksen velallista vastaan.

Jos sopimuspuoli esittää menettelyn alkamista seuraavien kolmen kuukauden aikana ilmoituksen, jossa vaaditaan tuomioistuimen määräämää toimitsijaa tai selvittämää irtisanomaan sopimus, hallinnojan tai selvittäjän on vastattava 30 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Vastauksen laiminlyönnistä seuraa, että sopimus katsotaan päättyneeksi eikä toimitsija tai selvittäjä voi enää vaatia sopimuksen täyttämistä.

Laissa säädetään myös tiettyjen erityisten sopimusten asemasta, kuten sellaisten, jotka koskevat julkisten palvelujen toimittamista, vuokraoikeuksia tai päänettoutussopimuksia.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Velkojen kanssa tehtävän akordin hyväksymistä koskevan päätöksen tiedoksiantopäivästä lähtien yksittäisten kanteiden, joita allekirjoittaneet velkojat ovat nostaneet velallisia vastaan, käsittely ja vanhentumisaika, joka koskee niiden oikeutta hakea velalliseen kohdistuvien vaateiden täytäntöönpanoa, keskeytetään ilman eri toimenpiteitä.

Korot, seuraamukset ja mahdolliset muut menot, joita allekirjoittaneille velkojille syntyy, eivät keskeydy, ellei toisin ole nimenomaisesti ja kirjallisesti sovittu ja ellei tällainen hyväksyntä ole ilmaistu velkojien kanssa tehtävän akordin luonnoksessa.

Konkurssituomari määrää velkojien kanssa tehtävän akordin hyväksymistä koskevalla päätöksellä, että kaikki pakkoperintämenettelyt keskeytetään.

Akordin toimitsijan pyynnöstä ja edellyttäen, että velallinen on antanut velkojille vakuuksia, konkurssituomari voi määrätä velkojille, jotka eivät ole akordin osapuolia, näiden saatavan eräpäivän lykkäämisestä enintään 18 kuukauden ajaksi. Tänä aikana ei synny saatavaan liittyviä korkoja, seuraamuksia tai muita menoja. Saatavan eräpäivän lykkäämistä koskevaa sääntöä ei sovelleta kvalifioituihin rahoitus sopimuksiin eikä kahdenkeskisiin nettoutustoimiin, jotka perustuvat kvalifioituihin rahoitus sopimukseen tai kahdenkeskiseen nettoutussopimukseen.

Velkojien kanssa tehtävä akordi on pätevä valtion talousarviovelkojen (*creditori bugetari*) suhteen, ellei valtioneudesta kansallisessa ja Euroopan lainsäädännössä annettujen säännösten noudattamisesta muuta johdu.

Velkojien kanssa tehdyn ja hyväksytyin akordin voimassaoloaika ei voida aloittaa velallisen maksukyvyttömyysmenettelyä.

Velkoja, joka saa velallista kohtaan täytäntöönpanokelpoisen oikeuden menettelyn aikana, voi liittyä akordiin tai periä saatavaansa muilla laissa säädettyillä keinoilla.

Kaikki tuomioistuimessa ja tuomioistuimen ulkopuolella käsiteltävät jutut ja mahdolliset saatavien pakkoperintätoimenpiteet velallisen varoista keskeytetään maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisesta lähtien. Ne voivat käyttää oikeuksiaan vain maksukyvyttömyysmenettelyn puitteissa jättämällä saataviansa hyväksymistä koskevan hakemuksen. Vanhentumisajat kanteiden nostamiselle lykkääntyvät menettelyn alkamisen seurauksena.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Kaikki tuomioistuimessa ja tuomioistuimen ulkopuolella käsiteltävät menettelyt ja mahdolliset saatavien pakkoperintätoimenpiteet velallisen varoista keskeytetään maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisesta.

Keskeytys ei koske seuraavia:

- velallisen tekemät valitukset velkojan tai velkojien ennen menettelyn alkamista nostamista kanteista ja siviilioikeudelliset kanteet, jotka käsitellään yhdessä sellaisten rikoskanteiden kanssa, joiden kohteena velallinen on
- tuomioistuinmenettelyt kanssavelallisia ja/tai kolmansia takaajia vastaan
- tuomioistuimen ulkopuoliset menettelyt urheilukomiteoissa, jotka kuuluvat liikuntakoulutuksesta ja urheilusta annetun [lain nro 69/2000](#), sellaisena kuin se on muutettuna ja täydennettynä, nojalla toimiviin urheiluliittoihin, joiden menettelyt koskevat pelaajien yksipuolista irtisanomista yksittäisistä työsopimuksista, tai siviilioikeudellisia sopimuksia ja urheilurangaistuksia, joita sovelletaan tällaisissa tilanteissa, ja mahdollisia muita riitoja, jotka koskevat pelaajien oikeutta osallistua kilpailuihin.
- tuomioistuinmenettelyt sen määrittelemiseksi, onko velallisella menettelyn alkamisen jälkeen syntyneitä saatavia ja/tai mikä niiden määrä on. Tällaisista vaateista on laadittava huomautusten esittäminen ja saneerauksen aikana maksupyynnö, joka lähetetään vastaanottotodistuksella varustettuna ja jota tuomioistuimen määräämän toimitsijan on tarkasteltava 15 päivän kuluessa sen lähettämisestä vastaavasti sovellettavan 106 §:n 1 momentin mukaisesti ilman, että nämä saatavat kirjataan saatavien luetteloon.

Tuomioistuimen määräämän toimitsijan asettamiin toimenpiteisiin voi hakea muutosta.

On huomionarvoista, että toimien keskeyttäminen koskee vain kanteita, jotka liittyvät saataviin velallisen varoista, eikä kanteita, jotka koskevat muita kuin varallisuuteen liittyviä oikeuksia ja veloitteita ja joiden käsittelyä siis jatketaan tuomioistuimessa, jossa ne on pantu vireille.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Maksukyvyttömän velallisen velkojille järjestetään kokous.

Tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä kutsuu velkojainkokouksen koolle ja toimii sen puheenjohtajana. Toimitsija tai selvittäjä kutsuu koolle tiedossa olevat velkojat tarpeen vaatiessa laissa nimenomaisesti säädettyissä tapauksissa.

Velkojat kutsutaan koolle ilmoituksella, joka julkaistaan BIP:ssä vähintään viisi päivää ennen kokousta. Ilmoituksen on sisällettävä kokouksen esityslista.

Velkojien edustajina voivat olla kokouksessa henkilöt, joilla on tätä varten todistusvoimainen valtakirja tai valtion talousarviovelkojien ja muiden oikeushenkilöiden osalta yksikön johtajan allekirjoittama valtuutusasiakirja. Velkojat voivat myös äänestää kirjeitse, ellei se ole nimenomaisesti laissa kiellettyä.

Ellei laissa edellytetä erityistä enemmistöä, velkojainkokous on päätösvaltainen, jos kokouksen osallistujat edustavat vähintään 30 prosenttia velallisen varoihin nähden äänioikeudellisten saatavien kokonaismäärästä, ja kokouksen päätökset hyväksytään, kun niiden puolesta äänestää läsnä olevien äänioikeudellisten saatavien haltijoiden enemmistö saatavan arvon mukaan. Ehdollisena annettua ääntä pidetään äänenä vastaan. Velkoja, jotka antavat päteviä ääniä kirjeitse, pidetään läsnä olevina.

Sen jälkeen, kun ensimmäinen kokous on kutsuttu koolle, ensin konkurssituomari ja sen jälkeen velkojat voivat nimittää komitean, joka koostuu velkojen määrän mukaan kolmesta tai viidestä velkojasta, jotka kuuluvat äänioikeudellisiin velkojiin, joilla on etuoikeussaatavia, talousarviosaatavia ja vakuudettomia saatavia arvon mukaisessa järjestyksessä. Velkojainkomitealla on seuraava tehtävnmääritys:

- velallisen tilanteen tarkistaminen ja suositusten antaminen velkojainkokoukselle velallisen liiketoiminnan jatkamisesta ja ehdotetuista saneeraussuunnitelmista
- nimeämisehtojen neuvottelemine sen toimitsijan tai selvittäjän kanssa, jonka velkojat haluavat tuomioistuimen nimettävän tuomioistuimen päätöksellä
- tuomioistuimen määräämän toimitsijan tai selvittäjän laatimien raporttien huomioiminen, tarkistaminen ja tarvittaessa niitä koskevien vastalauseiden jättäminen
- velkojainkokoukselle esitettävien lausuntojen laatiminen tuomioistuimen määräämän toimitsijan tai selvittäjän tekemistä toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista, ja muiden toimenpiteiden ehdottaminen perusteluineen
- pyynnön esittäminen siitä, että velalliselta poistetaan oikeus hallinnoida omia asioitaan
- oikeudellisten toimien aloittaminen velallisen velkojien vahingoksi suorittamien viipillisten tekojen tai liiketoimien mitätöimiseksi, kun tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä ei ole aloittanut tällaisia oikeudellisia toimia.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Velallisen erityisen tilanteen mukaan ja siitä riippumatta, onko velalliselta poistettu oikeus hallinnoida omia asioitaan, selvittäjällä on seuraavassa esitetyt velvollisuudet.

Tuomioistuimen määräämä toimitsija valvoo velallisen varainhallintatoimia. Hän hoitaa velallisen liiketoimintaa kokonaan tai osittain, ja jälkimmäisessä tapauksessa hänen velvollisuuksiinsa kuuluu sellaisten konkurssituomarin nimenomaisten erittelyjen noudattaminen, jotka koskevat toimitsijan velvollisuuksia ja maksujen velallisen aktiivatililtä suorittamista koskevia edellytyksiä.

Hän perii saatavia, tekee sopimuksia, laatii omaisuusluettelon ja myy velalliselle kuuluvaa omaisuutta.

Velallinen voi käyttää varoja vain, jos sillä on edelleen oikeus hoitaa omia asioitaan nykyisen liiketoimintansa rajoissa; tuomioistuimen määräämä toimitsija valvoo ja ohjaa velallista.

Selvitystilamenettelyn alkamisen jälkeen tuomioistuimen määräämä selvittäjä hoitaa esimerkiksi velallisen liiketoimintaa, irtisanoo sopimuksia, perii saatavia, myy omaisuutta, tekee sopimuksia ja vastaanottaa maksuja velallisen tiilille. Selvitystilassa vain tuomioistuimen määräämä selvittäjä voi määrätä velallisen varoista.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Kaikkien velkojen, joiden saatavien peruste on syntynyt ennen menettelyn aloittamista, lukuun ottamatta työntekijöitä, joiden saatavat tuomioistuimen määräämä toimitsija kirjaa kirjanpitoaineiston perusteella, on jätettävä hakemus niiden saatavien hyväksymistä varten menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä asetetussa määräajassa ja liitettävä hakemukseen tarvittavat täydentävät asiakirjat. Kaikkien hyväksymistä ja tuomioistuimen kirjaamossa kirjaamista varten toimitettujen vaateiden oletetaan olevan perusteltuja ja virheettömiä, jos velallinen, tuomioistuimen määräämä toimitsija tai velkojat eivät kiistä niitä. Saatavien luetteloon sisältyvät saatavat maksetaan osana maksukyvyttömyysmenettelyä laissa säädettyssä järjestyksessä.

Saatavat, joiden peruste syntyy menettelyn alkamisen jälkeen, tarkkailuajana tai tuomioistuimessa käsiteltävän saneerausmenettelyn aikana, maksetaan ne toteen näyttävien asiakirjojen mukaisesti eikä niitä sisällytetä selvitettävään pesään. Tätä sääntöä sovelletaan myös saataviin, joiden peruste syntyy selvitystilamenettelyn alkamisen jälkeen.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Kaikkien velkojen, joiden saatavien peruste on syntynyt ennen menettelyn aloittamista, lukuun ottamatta työntekijöitä, joiden saatavat tuomioistuimen määräämä toimitsija kirjaa kirjanpitoaineiston perusteella, on jätettävä hakemus niiden saatavien hyväksymistä varten menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä asetetussa määräajassa. Hakemuksessa on ilmoitettava velkojan nimi ja kotiosoite tai rekisteröity toimisto, erääntynyt määrä, saatavan perusteet ja tiedot, jotka koskevat mahdollisia perusteita etuoikeussijalle. Saatavaa koskevat täydentävät asiakirjat ja mahdolliset perusteet etuoikeussijaan on liitettävä hakemukseen viimeistään itse hakemuksen jättämiseksi asetettuna määräajana.

Hakemus saatavan hyväksymistä varten on jätettävä, vaikka saatavaa ei osoiteta täytäntöönpanoasiakirjalla. Saatavat, jotka eivät ole vielä erääntyneet menettelyn alkamispäivänä tai jotka ovat ehdollisia, hyväksytään sisällytettäväksi selvitettävään pesään.

Kun hakemus on tehty sellaisen saatavan hyväksymistä varten, jonka esittää yhdessä rikoskanteen kanssa käsiteltävässä siviilioikeudellisessa asiassa vahinkoa kärsinyt osapuoli, vaade kirjataan toistaiseksi keskeytetyksi odotettaessa kanteen lopullista ratkaisemista vahinkoa kärsineen osapuolen hyväksi. Saatavat, jotka hyväksytään etuoikeuskohtelun piiriin, sisällytetään lopulliseen luetteloon takuun markkina-arvoon asti; tämä markkina-arvo määritetään tuomioistuimen määräämä toimitsijan tai selvittäjän tilaaman ja arvioijan suorittaman arvioinnin kautta.

Kaikki saatavat kuuluvat valvontamenettelyn piiriin, lukuun ottamatta saatavia, jotka on vahvistettu täytäntöönpanokelpoisissa tuomioissa ja täytäntöönpanokelpoisissa välitystuomioissa. Menettely ei myöskään kata valtion talousarviosaatavia, jotka ilmenevät täytäntöönpanoasiakirjasta, jota ei ole kiistetty erityisten lakien mukaisissa määräajoissa.

Tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä laatii alustavan luettelon saatavista, ja asianosainen, velallinen tai velkoja voi riitauttaa sen konkurssituomarilla. Ellei menettelyn alkamisesta ole ilmoitettu prosessilaeissa säädettyjen haasteita ja ilmoituksia koskevien sääntöjen vastaisesti, saatavan, jonka peruste on syntynyt ennen menettelyn alkamista, haltija, joka laiminlyö hakemuksen jättämisen saatavan hyväksymistä varten asetetun vanhentumisajan kuluessa (vanhentumisaika on merkitty ilmoitukseen ja on enintään 45 päivää menettelyn alkamisesta alkaen), menettää oikeuden tulla lisätyksi velkojalueteloon eikä saa sellaisen velkojan asemaa, jolla on oikeus osallistua menettelyyn kyseisen saatavan osalta. Velkojalla ei ole oikeutta periä saatavaa velalliselta tai velallisoikeushenkilön jäseniltä tai kumppaneilta, joilla on rajoittamaton vastuu, sen jälkeen, kun menettely on päättynyt, ellei velallinen ole tuomittu rikollisen konkurssin (*bancrută simplă*) tai konkurssipetoksen (*bancrută frauduloasă*) perusteella tai tämän ole todettu olevan vastuussa vilpillisistä maksuista tai luovutuksista. Oikeuden menetyksen vahvistaa tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä, joka ei lisää velkojaa velkojalueteloon.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Velallisesta pesään kuuluvien varojen ja oikeuksien, jotka ovat vakuutena etuoikeusvelkojen hyväksi, myynnistä saadut varat jaetaan seuraavassa järjestyksessä:

maksut, leimaverot ja mahdolliset muut menot, jotka syntyvät asianomaisten varojen myynnistä, mukaan lukien varojen säilyttämisestä ja hallinnoinnista johtuvat menot, velkojalle pakkoperintämenettelystä aiheutuneet menot, julkisten palvelujen toimittajien saatavat, joiden peruste syntyy menettelyn alkamisen jälkeen ja jakopäivänä erääntyvät kaikkien velkojen yhteisen edun mukaisesti palkattujen henkilöiden palkkiot, jotka kannetaan suhteellisuusperiaatteen mukaisesti suhteessa velallisen kaikkien varojen arvoon nähden

etuoikeusvelkojen saatavat, joiden peruste syntyy maksukyvyttömyysmenettelyn aikana; nämä saatavat sisältävät pääoman, koron ja muut lisämaksut soveltuvuuden mukaan

etuoikeusvelkojen saatavat, mukaan lukien koko pääoma, korko ja kaikki mahdolliset lisämaksut ja seuraamukset.

Jos varojen myynnistä realisoitui rahamäärät eivät ole riittävät kattamaan asianomaisia saatavia kokonaan, velkojilla on tapauksen mukaan erotuksen osalta vakuudeton saatava tai valtion talousarviosaatava, ja se luokitellaan muiden asianmukaiseen luokkaan kuuluvien saatavien joukkoon. Jos aiemmin viitattujen rahasummien maksun jälkeen jäljelle jää ylijäämä, tuomioistuimen määräämä selvittäjä tallettaa sen velallisen pesän tilille. Selvitystilassa saatavat maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

1. maksut, leimaverot ja mahdolliset muut menot, jotka syntyvät samaan säädökseen perustuvista menettelyistä, mukaan lukien velallisen varojen säilyttämisestä ja hallinnoinnista, liiketoiminnan jatkamisesta ja menettelyä varten palkattujen henkilöiden palkkioiden maksusta johtuvat menot
2. saatavat, jotka syntyvät menettelyn aikana myönnetystä rahoituksesta
3. saatavat, jotka syntyvät työsuhteista
4. saatavat, jotka syntyvät velallisen liiketoiminnan jatkamisesta menettelyn alkamisen jälkeen, sopimuskomppanien ja kolmansien hankkijoiden, jotka ovat vilpittömässä mielessä, tai alihankkijoiden, jotka palauttavat velallisen pesään varojaan tai niiden arvon, saatavat
5. valtion talousarviosaatavat
6. saatavat, jotka koskevat rahamääriä, jotka velallisen on maksettava kolmansille osapuolille ylläpitovelvoitteiden perusteella, avustukset alaikäisille lapsille tai säännöllisten rahasummien maksut toimeentuloa varten
7. saatavat, jotka koskevat rahamääriä, jotka konkurssituomari on vahvistanut velallisen ja tämän perheen toimeentuloa varten, kun velallinen on luonnollinen henkilö
8. saatavat, jotka syntyvät pankkilainoista ja niihin liittyvistä kuluista ja koroista, saatavat, jotka syntyvät tavaroiden toimituksista, palvelujen tarjoamisesta tai muista töistä, vuokrasaatavat ja vuokrasuhteisiin liittyvät saatavat, mukaan lukien obligaatiot
9. muut vakuudettomat saatavat
10. etuoikeusasemaltaan huonommassa asemassa olevat saamiset, seuraavassa etuoikeusjärjestyksessä:

a) saatavat, jotka syntyvät kolmansien osapuolten, jotka ovat hankkineet tavaroita velalliselta vilpillisessä mielessä, varoista, vilpillisessä mielessä toimivien alihankkijoiden saatavat mitätöintitoimien hyväksymisen jälkeen, ja velalliselle, joka ei ole oikeushenkilö, myönnetty lainat komppanilta tai osakkeenomistajalta, joka omistaa vähintään 10 prosenttia osakepääomasta tai äänioikeuksista yhtiökokouksessa tai, tapauksen mukaan, taloudellisen etuyhtymän (*grupu de interes economic*) jäseneltä

b) saatavat, jotka syntyvät vastikkeettomista toimista.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Jos velkojien kanssa tehtävää akordia koskeva menettely on saatu päätökseen sopimuksessa asetetussa määräajassa, konkurssituomari antaa päätöksen, jossa vahvistetaan akordin tavoitteiden saavuttaminen. Velkojien kanssa tehdyssä akordissa esitetyt muutokset saataviin ovat tämän jälkeen lopullisia (lain nro 85/2014 36 §).

Saneerausmenettelystä, jonka yhteydessä jatketaan liiketoimintaa, tai suunnitellusta selvitystilasta (*lichidare pe bază de plan*) päätetään päätöksellä, joka annetaan tuomioistuimen määräämän toimitsijan laatiman lausunnon perusteella ja jossa todetaan, että kaikki maksuvelvoitteet, joihin vahvistetussa suunnitelmassa on sitouduttu, on täytetty ja että kaikki nykyiset erääntyneet saatavat on maksettu. Jos menettely aloitetaan saneeraustarkoituksessa ja muutetaan myöhemmin selvitystilamenettelyksi, päätös tehdään selvitystilamenettelyä koskevien sääntöjen mukaisesti. Tuomioistuimen valvonnassa toteuttavaa saneerausta koskevan suunnitelman vahvistamispäivästä alkaen ja saneerauksen ajan velallinen on vapautettu sillä ennen suunnitelman vahvistamista olleiden velkojen arvon ja suunnitelmassa ilmoitetun arvon välisen erotuksen suorittamisesta.

Selvitystilamenettely päätetään, kun konkurssituomari on hyväksynyt loppukertomuksen, kun velallisen pesän kaikki varat ja omaisuus on jaettu ja kun vaatimatta jääneet varat on talletettu pankkiin. Menettelyn päättämisen jälkeen annetaan määräys velallisen poistamisesta rekistereistä, joihin se on merkitty. Menettelyn päättämisen nojalla konkurssituomari, tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä ja kaikki niitä avustaneet henkilöt vapautetaan velvollisuuksistaan tai vastuistaan, jotka liittyvät menettelyyn, velalliseen ja velallisen pesään, velkojiin, etuoikeuksien haltijoihin, osakkeenomistajiin tai kumppaneihin.

Selvitystilamenettelyn päättämisen nojalla velallinen, joka on luonnollinen henkilö (joka harjoittaa taloudellista toimintaa), vapautetaan vastuistaan ennen selvitystilaa, jollei häntä ole tuomittu konkurssipetoksesta tai vilpillisten maksujen tai luovutusten suorittamisen perusteella; tällaisissa tilanteissa hänet vapautetaan vastuista vain siltä osin kuin ne on täytetty osana menettelyä.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen velkojat eivät voi vaatia velalliselta saatavia, joiden peruste on syntynyt ennen maksukyvyttömyysmenettelyn alkamista.

Velkojat voivat silti vaatia saatavia niiden koko arvosta yhteisvelallisilta ja velallisen takaajilta.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Kaikki kulut, jotka syntyvät laissa säädetyistä menettelyistä, mukaan lukien niistä, jotka liittyvät tuomioistuimen määräämän toimitsijan tai selvittäjän ilmoituksiin, kutsuihin ja oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittamiseen, kannetaan velallisen pesästä (lain nro 85/2014 39 §). Jos velallisen rahavarat eivät riitä, esitetään vaatimus likvidaatorihastolle (*fondul de lichidare*).

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä voi esittää konkurssituomarille **kanteen vilpillisten tekojen ja liiketoimien mitättömäksi** sen perusteella, että velallinen on suorittanut ne menettelyn alkamista edeltäneiden kahden vuoden aikana, minkä seurauksena velkojien oikeudet ovat heikentyneet.

Seuraavat velallisen suorittamat teot tai liiketoimet voidaan mitätöidä, jotta luovutetut varat tai muiden tarjottujen etuuksien arvo voidaan saada takaisin:

- vastikkeettomat luovutukset, jotka on suoritettu menettelyn aloittamista edeltäneiden kahden vuoden aikana; sponsoroinnit humanitaarisiin tarkoituksiin ovat poikkeus tähän sääntöön
- liiketoimet, joissa velallinen on selvästi antanut enemmän kuin saanut ja jotka on suoritettu menettelyn alkamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana
- teot, jotka on suoritettu menettelyn alkamista edeltäneiden kahden vuoden aikana ja joiden tarkoituksena on kaikin puolin estää velkojia perimästä saatavia varoista tai jollain muulla tapaa vahingoittaa velkojien oikeuksia
- omistuksen siirtäminen velkojalle aiempaa velkaa varten tai aiemman velan suorittamiseksi, kun se on suoritettu menettelyn alkamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana, jos rahamäärä, jonka velkoja voisi saada velallisen likvidaatiossa on pienempi kuin omistuksen siirtotoimen arvo
- etuoikeuden perustaminen vakuudettomalle saatavalle menettelyn alkamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana
- velkojen ennakkomaksut, jotka suoritetaan menettelyn alkamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana, jos eräpäivä olisi ollut menettelyn alkamisen jälkeinen päivä
- siirtotoimet tai velvoitteiden siirtäminen, jotka velallinen suorittaa menettelyn alkamista edeltäneiden kahden vuoden aikana tarkoituksena salata tai viivästyttää maksukyvyttömyyden tilaa tai tehdä petos velkojaa kohtaan.

Seuraavat teot tai liiketoimet voidaan myös mitätöidä ja etuudet saada takaisin, jos ne on suoritettu menettelyn alkamista edeltäneiden kahden vuoden aikana sellaisten henkilöiden kanssa, joilla on oikeussuhde velallisen kanssa:

- ne, jotka on tehty äänettömän yhtiömiehen (*asociat comanditat*) tai sellaisen yhtiömiehen kanssa, joka hallitsee vähintään 20 prosenttia avoimen yhtiön pääomasta tai äänioikeuksista yhtiömiesten yhtiökokouksessa, jos velallinen on kyseisen kommandiittiyhtiö (*societate în comandită*) tai maatalousyhtiö (*societate agricolă*), joka on avoimen yhtiön muodossa (*societate în nume colectiv*) tai se on yksityinen osakeyhtiö (*societate cu răspundere limitată*)
- ne, jotka on tehty jäsenen tai johtajan kanssa, jos velallinen on taloudellinen etuyhtymä
- ne, jotka on tehty sellaisen osakkeenomistajan kanssa, joka hallitsee vähintään 20 prosenttia velallisyhtiön osakkeista tai äänioikeuksista osakkeenomistajien yhtiökokouksessa, jos velallinen on osakeyhtiö (*societate pe acțiuni*)
- ne, jotka on tehty johtajan, päällikön tai velallisen valvontaelinten jäsenen kanssa, jos velallinen on osuuskunta, osakeyhtiö tai maatalousyhtiö
- ne, jotka on tehty sellaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kanssa, joka on määrävissä asemassa velalliseen tai sen liiketoimintaan nähden
- ne, jotka on tehty yhteisen omaisuuden osaomistajan kanssa tai sellaisen osapuolen kanssa, jolla on jaettu omistus yhteiseen omaisuuteen
- ne, jotka on tehty a–f kohdassa lueteltujen luonnollisten henkilöiden puolison, verisukulaisten tai avioliiton kautta saatujen sukulaisten kanssa, neljännen asteen sukulaisuuteen asti.

Velallisen velkojien vahingoksi suorittamien vilpillisten toimien mitätöintiä koskevan kanteen voi jättää tuomioistuimen määräämälle toimitsijalle tai selvittäjälle vuoden kuluessa siitä, kun tuomioistuimen määräämän toimitsijan tai selvittäjän ensimmäisen kertomuksen laatimiselle asetettu määräaika on päättynyt, kuitenkin viimeistään 16 kuukauden kuluttua menettelyn alkamisesta. Jos kanne hyväksytään, sen osapuolet saavat takaisin aiemmat asemansa ja luovutuspäivänä olemassa olleet velvoitteet rekisteröidään uudelleen.

Velkojainkomitea tai velkoja, joka hallitsee yli 50 prosenttia selvitettävään pesään kirjattujen saatavien arvosta, voi esittää tällaisen kanteen konkurssituomarille, jos tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä laiminlyö sen.

Mitättöintikannetta ei voida nostaa varallisuus oikeuteen perustuvaa perustavaa toimea (*act de constituire*) vastaan tai omistuksen siirtämistä vastaan, jos velallinen on tehnyt kyseisen toimen tai siirron tavanomaisen liiketoimintansa yhteydessä. Perustavan toimen tai omistuksen siirtoa koskevan toimen mitätöintiä koskeva kanne kirjataan ilman eri toimenpiteitä asianmukaisiin julkisiin rekistereihin.

Edellä mainittuihin tekoihin ja toimiin liittyy kumottavissa oleva oletama petoksesta velkojien vahingoksi.

Sen jälkeen, kun maksukyvyttömyysmenettely on alkanut, kaikki teot, toimet ja maksut, jotka velallinen suorittaa menettelyn alkamisen jälkeen, mitätöityvät ilman eri toimenpiteitä, lukuun ottamatta toimia, jotka ovat tarpeen nykyisen liiketoiminnan harjoittamiseksi, konkurssituomarin hyväksymiä toimia ja tuomioistuimen määräämän toimitsijan vahvistamia toimia.

Päivitetty viimeksi: 17/06/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Slovenia

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Maksukyvyttömyysmenettelyistä ja ennaltaehkäisevästä saneerausmenettelystä on säädetty rahoitustoiminnasta, maksukyvyttömyysmenettelyistä ja pakollisesta purkamisesta annetussa laissa (*Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju* eli [ZFPPIPP](#)).

1. MAKSUKYVYTTÖMYYSMENETTELY

1. Saneerausmenettelyt – yrityssaneeraus

Velkajärjestelymenettely koskee

- oikeushenkilöä, joka on yritys tai osuuskunta, jolle laissa säädetä tosin jonkin tietyn yrityksen tai osuuskunnan toiminnan osalta – yrittäjää tai
- muuta oikeushenkilöä, mikäli laissa niin säädetään.

Velkajärjestelymenettelyyn sisältyy myös **erityisiä velkajärjestelyyn liittyviä sääntöjä, jotka koskevat suurta, keski suurta tai pientä yritystä**. Menettely tarjoaa enemmän vaihtoehtoja velallisen velvoitteiden (esimerkiksi velkojen vakuudellisten saatavien) uudelleenjärjestelyä varten.

Yksinkertaistettu velkajärjestelymenettely on sallittu ainoastaan sellaiselle yritykselle, joka on yrityksiä koskevan lain (*Zakon o gospodarskih družbah*) säännösten mukaan mikro yritys, tai yrittäjälle, joka täyttää mikro- tai pienyrityksen kriteerit.

2. Konkurssimenettelyt

Konkurssimenettely voidaan aloittaa mitä tahansa oikeushenkilöä vastaan, ellei kyseistä oikeushenkilöä koskevassa laissa toisin säädetä.

Konkurssimenettely vammaisia työllistävää yritystä (*invalidsko podjetje*) vastaan on sallittu vain Slovenian hallituksen suostumuksella.

Henkilökohtaiseen konkurssiin voidaan asettaa

- yrittäjän
- itsenäisen ammatinharjoittajan (lääkäri, notaari, asianajaja, maanviljelijä tai muu luonnollinen henkilö, joka ei ole yrittäjä) tai
- kuluttajan omaisuus.

Kuolinpesän konkurssiin voidaan hakea edesmenneen luonnollisen henkilön ylivelkaantunut kuolinpesä.

II. MAKSUKYVYTTÖMYYTTÄ EDELTÄVÄ MENETTELY

Ennaltaehkäisevä saneerausmenettely

Ennaltaehkäisevä saneerausmenettely on sallittu ainoastaan pääomayritykselle, joka on yrityksiä koskevan lain säännösten mukaan suuri, keski suuri tai pieni yritys.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvyttömyys

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen keskeinen edellytys on maksukyvyttömyys. **Maksukyvyttömyys** määritetään tilanteeksi, jossa

- velallinen **on ollut pitkäaikaisesti maksukyvytön** eikä ole tänä aikana voinut maksaa kaikkia velkojaan
- velallisesta on tullut **pitkällä aikavälillä maksukyvytön** siksi, että velallisen omaisuuden arvo on pienempi kuin velkojen määrä yhteensä (**ylivelkaantuminen**), tai siksi, että velkaantuneen pääomayhtiön kuluvan tilikauden tappio ja edelliseltä tilikaudelta siirtynyt tappio yhteensä on suurempi kuin puolet osakepääomasta, eikä tappiota voida kattaa edellisen tilikauden voitosta tai varauksista.

Alustava ja varsinainen maksukyvyttömyysmenettely

Maksukyvyttömyysmenettelyyn sisältyy alustava ja varsinainen menettely. Alustava maksukyvyttömyysmenettely aloitetaan hakemalla maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista. Alustavan maksukyvyttömyysmenettelyn aikana tuomioistuin arvioi, ovatko menettelyn aloittamisen edellytykset olemassa. Varsinainen menettely aloitetaan tuomioistuimen päätöksellä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta.

Alustavan ja varsinaisen maksukyvyttömyysmenettelyn osapuolet

Alustavassa menettelyssä prosessitoimia voivat suorittaa kantaja eli osapuoli, joka on hakenut menettelyn aloittamista, velallinen eli osapuoli, jota koskevaa menettelyä on haettu aloitettavaksi (ellei se ole itse kantaja), ja velkoja, joka näyttää toteen, että sillä on saatavia velalliselta, jota koskevaa menettelyä on haettu aloitettavaksi (edellyttäen, että velkoja ilmoittaa osallistuvansa alustavaan menettelyyn).

Varsinaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä prosessitoimia voivat suorittaa kuka tahansa velkoja, joka tuo menettelyssä esiin, että sillä on saatavia maksukyvyttömältä velalliselta, ja maksukyvytön velallinen (joka on velkajärjestelyssä tai yksinkertaistetussa velkajärjestelyssä tai asetettu henkilökohtaiseen konkurssiin).

Menettelyn aloittaminen ja siitä tiedottaminen

Tuomioistuin antaa päätöksen menettelyn aloittamisesta, ja samana päivänä päätös julkaistaan internetsivuilla, joilla julkaistaan tuomioistuimen asiakirjoja, asianosaisille tarkoitettuja asiakirjoja sekä muuta tietoa maksukyvyttömyysmenettelystä. Tuomioistuin tiedottaa velkojille menettelyn aloittamisesta ilmoituksella, joka on julkaistava samana päivänä ja samaan aikaan kuin se julkaisee päätöksen menettelyn aloittamisesta. Tuomioistuin julkaisee päätöksessään tärkeää tietoa menettelystä. Menettelyn aloittamisen oikeusvaikutukset alkavat samana päivänä kuin menettelyn aloittamista koskeva ilmoitus julkaistaan.

Kantaja

Velkajärjestelymenettelyn aloittamista voi hakea ainoastaan maksukyvytön velallinen tai henkilökohtaisesti vastuussa oleva velkaantuneen yhtiön osakas.

Myös velkojat, joiden saatavat muodostavat vähintään 20 prosenttia kaikista saatavista, voivat hakea **suurta, keski suurta tai pientä yritystä koskevan velkajärjestelymenettelyn** aloittamista. Tällaisia velkoja voivat olla esimerkiksi asiaan perehtyneet pankit, joilla on riittävästi tietoa, infrastruktuuria ja henkilökuntaa maksukyvyttömän yrityksen saneerauksen suunnittelemiseksi.

Velkajärjestelymenettelyn tarkoituksena on sopivien velkasaneeraustoimien avulla tehdä maksukyvyttömästä velallisesta maksukykyinen niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Jotta velallinen voi harjoittaa liiketoimintaansa tavalliseen tapaan (ja jotta velallisen maksukyky riittää päivittäiseen liiketoimintaan) sinä epävarmana aikana, jona velkajärjestelymenettely on käynnissä, velallisen omaisuuden pakkohaltuunotto ei ole sallittua. Tämän ”edun” vastapainoksi, ja jotta velallinen ei väärinkäytä sitä, velallisen liiketoiminta on rajoitettu menettelyn ajaksi ainoastaan tavanomaiseen liiketoimintaan.

Yksinkertaistetun velkajärjestelymenettelyn aloittamista voi hakea ainoastaan maksukyvytön velallinen. Tässä menettelyssä saneeraus kohdistuu ainoastaan vakuudettomiin tavanomaisiin saataviin. Yksinkertaistettu velkajärjestely ei vaikuta etuoikeutettuihin tai vakuudellisiin saataviin eikä vero- ja sosiaaliturvamaksusataaviin.

Konkurssimenettelyn aloittamista voi hakea velallinen, velkaantuneen yhtiön vastuunalainen osakas, velkoja tai julkinen takaus-, elatus- ja työkyvyttömyysrahasto (*Javni jamstveni, preživninski in invalidski sklad Republike Slovenije*). Velkojan on näytettävä toteen, että sillä on saatavia velalliselta, jota koskevaa menettelyä on haettu aloitettavaksi, ja että velalliselta vaadittu maksu on viivästynyt yli kaksi kuukautta. Julkisen takaus-, elatus- ja työkyvyttömyysrahaston on näytettävä toteen, että työntekijöillä on saatavia velalliselta ja että velalliselta vaadittu maksu on viivästynyt yli kaksi kuukautta.

Ennaltaehkäisevän saneerausmenettelyn tarkoituksena on antaa sellaisen velallisen, josta on todennäköisesti tulossa maksukyvytön vuoden kuluessa, toteuttaa saneeraussuunnitelmaan perustuvia toimia taloudellisten velvoitteittensa uudelleenjärjestämiseksi ja muita tarpeellisia saneeraustoimia, joilla poistetaan maksukyvyttömyyden syyt. Ennaltaehkäisevän saneerauksen aloittamista voi hakea ainoastaan velallinen. Ennaltaehkäisevän saneerausmenettelyn edellytyksenä on, että siihen suostuu vähintään niin monta velkojaa, että heidän osuutensa kaikista velalliseen kohdistuvista rahamääräisistä saatavista muodostaa vähintään 30 prosenttia. Velallisen on liitettävä hakemukseen notaarin vahvistama kopio velkojien lausunnosta, jossa he suostuvat menettelyn aloittamiseen.

Internetsivut, joilla maksukyvyttömyysmenettelytiedot julkaistaan

Kaikissa maksukyvyttömyysmenettelyissä on julkaistava internetsivuilla seuraavat:

tiedot yksittäisistä velkajärjestelymenettelyistä, konkurssimenettelyistä, pakkoselvitystilamenettelyistä, yksinkertaistetuista velkajärjestelyistä, ennaltaehkäisevistä saneerauksista ja kuolinpesän konkurseista

menettelyn yhteydessä annetut tuomioistuimen päätökset (tiettyjä laissa säädeltyjä poikkeuksia lukuun ottamatta)

ilmoitukset menettelyn aloittamisesta ja kuulemisajoista sekä muut ilmoitukset ja äänestyksiin liittyvät kuulutukset, jotka tuomioistuin on lain mukaan antanut kuulemistilaisuuksien ja velkojatoimikunnan istuntojen pöytäkirjat

velkajärjestelymenettelyihin liittyvien selvittäjien ja maksukyvyttömiä velallisten raportit

luettelot todetuista saatavista

osapuolten menettelyissä esittämät väitteet ja muut oikeudenkäyntiasiakirjat, jotka on ZFPPIP:n perusteella julkaistava

konkurssimenettelyissä myös ilmoitukset julkisista huutokaupoista ja tarjouspyynnöt, jotka liittyvät konkurssipesän realisointiin.

Internetsivuja, joilla maksukyvyttömyysmenettelyihin liittyviä tietoja julkaistaan, ylläpitää Slovenian tasavallan julkisista oikeudellisista asiakirjoista ja

niihin liittyvistä palveluista vastaava virasto (*Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve*), jäljempänä 'AJPES'. Lainsäädännössä lähdetään siitä, että sekä maksukyvyttömyysmenettelyn osapuolelta että muut henkilöt saavat tietää tuomioistuimen päätösten, menettelyn muiden osapuolten hakemusten ja muiden oikeustoimien sisällön kahdeksan päivän kuluttua niiden julkaisemisesta. Tämän vuoksi internetsivut ovat [julkisia ja maksuttomia](#).

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Velkajärjestelymenettely

Kun **velkajärjestelymenettely** on aloitettu, velallinen ei saa hankkiutua omaisuudestaan eroon. Se saa myydä vain liiketoimintaan liittämättä omaisuutta, jos tällaisen omaisuuden myynti katsotaan saneerausohjelman mukaiseksi saneeraustoimeksi. Kun velkajärjestelymenettely on aloitettu, velallinen voi ottaa lainaa ainoastaan tuomioistuimen suostumuksella, ja laina voi olla enintään saman suuruinen kuin tavanomaisen liiketoiminnan rahoittamiseen ja velkajärjestelymenettelyn kulujen kattamiseen tarvittavat likvidit varat.

Saatavat, jotka aiheutuvat velallisen tavanomaisen liiketoiminnan rahoittamisesta velkajärjestelymenettelyn ja ennaltaehkäisevän saneerausmenettelyn yhteydessä, maksetaan mahdollisissa niitä seuraavassa konkurssimenettelyssä konkurssipesän jaossa ennen etuoikeutettujen saatavien (eli menettelyn kulujen) maksamista.

Konkurssimenettely

Velallisen oikeushenkilön konkurssipesään sisältyvät konkurssivelallisen omaisuus menettelyn aloitushetkellä, kaikki omaisuus, joka on saatu konkurssipesän realisoinnin ja hoitamisen yhteydessä ja riitauttamalla konkurssivelallisen oikeustoimet, sekä omaisuus, jonka velallinen on hankkinut jatkamalla liiketoimintaa konkurssimenettelyä alettua ZFPPIP-lakia noudattaen. Lisäksi konkurssipesään sisältyy omaisuus, joka on hankittu henkilökohtaisesti vastuussa olevia osakkaita vastaan kohdistetuilla menettelyillä, lukuun ottamatta varallisuutta, joka tarvitaan perustarpeiden tyydyttämiseen.

Henkilökohtaisen konkurssin tehneen velallisen konkurssipesään sisältyy kaikki omaisuus, jonka konkurssivelallinen hankkii vahvistuskautensa aikana, kunnes velvoitteista vapaudutaan tai kunnes konkurssimenettely päätetään. Henkilökohtaisessa konkurssissa konkurssipesän ulkopuolelle jäävät seuraavat:

– välttämättömät henkilökohtaiset käyttötavarat (kuten vaatteet ja jalkineet) ja kotitaloustavarat (kuten huonekalut, jääkaappi, liesi ja pesukone) velallisen ja tämän ruokakunnan käyttöön, velallisen välttämättömät työvälineet, palkinnot ja tunnustukset, vihkisormus, henkilökohtaiset kirjeet, käsin kirjoitetut ja muut henkilökohtaiset asiakirjat (kuten kuvat ja valokuvat perheenjäsenistä)

– rahalliset avustukset (kuten lakisääteinen elatusapu, työkyvyttömyysvakuutuksen mukainen korvaus ja sosiaalietuudet)

Näiden lisäksi henkilökohtaisessa konkurssissa konkurssipesän ulkopuolelle jää se osa velallisen tuloista, joka muodostaa vähimmäistoimeentulon (velallisen käyttöön jää vähintään 76 prosenttia vähimmäispalkasta, ja mikäli velallisella on perheenjäsen tai muu henkilö huollettavanaan, henkilöä kohden määritelty summa).

Henkilökohtaisessa konkurssissa velalliselle taataan sama vähimmäistoimeentulo, jonka hän saisi yksittäisen perintätoimen ollessa kyseessä.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Tuomioistuimen toimivaltaisuus ja tehtävät

Maksukyvyttömyysmenettelyssä toimivalta on aluetuomioistuimella (*okrožno sodišče*). Maksukyvyttömyysmenettelyssä ratkaisun tekee yksittäinen tuomari. Ljubljanan ylioikeudella (*Višje sodišče v Ljubljani*) on alueellinen toimivalta kaikissa maksukyvyttömyysmenettelyä koskevissa valituksissa.

Selvittäjän nimittäminen ja tämän valtuudet

Selvittäjällä on valtuudet suorittaa maksukyvyttömyysmenettelyn aikana laissa säädeltyjä tehtäviä suojellakseen velkojien etuja. Selvittäjä nimitetään velkajärjestelymenettelyyn ja konkurssimenettelyyn. Selvittäjä nimitetään tuomioistuimen päätöksellä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen yhteydessä. Suuria, keskisuuria tai pieniä yrityksiä koskevassa velkajärjestelymenettelyssä tuomioistuin nimittää erityispäätöksellä selvittäjän sitä päivää seuraavana päivänä, jona se on vastaanottanut hakemuksen menettelyn aloittamisesta.

Velkajärjestelymenettelyssä selvittäjä valvoo velallisen liiketoimintaa. Tätä varten maksukyvyttömiä velallisen on toimitettava kaikki valvontaa varten tarvittavat tiedot sekä sallittava kirjanpito ja muiden liikeasiakirjojensa tarkastaminen. Tällaisessa menettelyssä velallisen oikeustoimikelpoisuutta on rajoitettu. Kun menettely on aloitettu, velallinen voi hoitaa ainoastaan tavanomaisia liiketoimintaansa liittyviä (juoksevia) tehtäviä ja liiketoimintaansa liittyviä velvollisuuksia. Kun menettely on aloitettu, velallinen voi käyttää omaisuuttaan ainoastaan siinä määrin kuin on tarpeen tavanomaisen liiketoiminnan harjoittamiseksi. Velallinen ei saa ottaa lainaa, antaa takauksia tai vakuuksia, tehdä sopimuksia tai suorittaa muita tehtäviä, jotka johtaisivat velkojien epätasa-arvoiseen kohteluun tai haittaisivat saneerauksen toteuttamista. Velkajärjestelymenettelyn alettua velallinen voi tavanomaisten sopimusten lisäksi ja

tuomioistuimen suostumuksella myydä omaisuutta, jota ei tarvita liiketoimintaa varten, mikäli omaisuuden myynti on määritelty saneerausohjelman mukaiseksi toimeksi, ja ottaa lainaa, joka voi olla enintään saman suuruinen kuin tavanomaisen liiketoiminnan rahoittamiseen ja velkajärjestelymenettelyyn kuluja kattamiseen tarvittavat likvidit varat. Tuomioistuin päättää suostumuksestaan selvittäjän tai velkojatoimikunnan näkemyksen perusteella. Kun **konkurssimenettely oikeushenkilöä vastaan** on aloitettu, velallisen edustajien, prokuran haltijan ja muiden velallista edustavien henkilöiden sekä johdon valtuudet hoitaa velallisen liiketoimintaa lakkaavat. Konkurssimenettelyn aikana selvittäjällä on valtuudet hoitaa maksukyvyttömän velallisen liiketoimintaa menettelyn tarpeiden mukaisesti ja edustaa velallista prosessitoimissa ja muissa oikeustoimissa, jotka liittyvät saatavien vahvistamiseen sekä etuoikeuksiin ja separaatio-oikeuteen eli oikeuteen erottaa omaisuuseriä velkajärjestelyn piiriin kuuluvasta varallisuudesta prosessitoimissa ja muissa oikeustoimissa, joilla riitautetaan maksukyvyttömän velallisen tekemät oikeustoimet oikeudellisissa sopimuksissa sekä muissa toimitissa, joita tarvitaan konkurssipesän realisoimiseksi konkurssimenettelystä johtuvien maksukyvyttömän velallisen vapautusten ja muiden oikeuksien toteutumisen varmistamisessa muissa oikeustoimissa, joita maksukyvyttömän velallinen voi lain mukaan tehdä.

Kun **henkilökohtainen konkurssimenettely** on aloitettu, konkurssivelallisen oikeustoimikelpoisuutta on rajoitettu seuraavin tavoin:

1. Velallinen ei voi tehdä sopimuksia eikä muita oikeustoimia tai suorittaa tehtäviä, joihin liittyy konkurssipesään kuuluvan omaisuuden käsittelyä.
2. Velallinen ei voi ilman tuomioistuimen lupaa ottaa lainaa tai antaa takauksia avata käyttötiliä tai muuta pankkitiliä luopua perinnöstä tai muista omistusoikeuksista.

Sellaisella konkurssivelallisen tekemällä oikeustoimella, joka on näiden sääntöjen vastainen, ei ole oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta tilannetta, jossa toinen sopimuspuoli ei tiennyt eikä olisi voinut tietää, että velallista koskeva henkilökohtainen konkurssimenettely oli aloitettu ennen kuin konkurssipesään kuuluvan omaisuuden luovuttamiseen liittyvä oikeustoimi tehtiin. Jos sopimus tai muu oikeustoimi on tehty yli kahdeksan päivää sen jälkeen, kun ilmoitus konkurssimenettelyn aloittamisesta on julkaistu maksukyvyttömyysmenettelyistä kertovilla julkisilla internetisivuilla, toisen sopimuspuolen katsotaan pääsääntöisesti tienneen velallista koskevan henkilökohtaisen konkurssimenettelyn aloittamisesta, ellei ole näyttöä muusta.

Ennaltaehkäisevissä saneerausmenettelyissä ei käytetä selvittäjää. Näissä menettelyissä velallisen oikeustoimikelpoisuutta ei ole rajoitettu. Myöskään **yksinkertaistetussa velkajärjestelymenettelyssä** ei käytetä selvittäjää.

Lupa toimia selvittäjänä

Selvittäjänä voi toimia vain henkilö, jolla on oikeusasioista vastaavan ministerin myöntämä voimassa oleva lupa toimia selvittäjänä maksukyvyttömyys- ja pakkoselvitystilamenettelyissä.

Oikeusasioista vastaava ministeri myöntää luvan toimia selvittäjänä henkilölle, joka on Slovenian tasavallan, EU:n jäsenvaltion, ETA-jäsenvaltion tai OECD-jäsenvaltion kansalainen ja jolla on käytännön kielitaito sloveenin kielessä joka on oikeustoimikelpoinen ja jonka yleinen terveydentila on hyvä

jolla on vähintään alempi korkeakoulututkinto tai vastaava ulkomailta suoritettu tutkinto, joka on arvioitu tai tunnustettu koulutuksen arvioinnista ja tunnustamisesta annetun lain mukaan, tai jolla on lupa toimia tilintarkastajana tai hyväksyttynä tilintarkastajana

jolla on vähintään kolmen vuoden työkokemus koulutustaan vastaavalta alalta

jolla on vastuuvakuutus, joka kattaa vähintään 500 000 euron vahingot vuodessa

joka on suorittanut tilintarkastajan ammattitutkinnon

joka nauttii yleistä luottamusta

joka on antanut oikeusasioista vastaavalle ministerille vakuutuksen, että hän hoitaa selvittäjän tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti ja että hän pyrkii toimimaan viivyttämättä kaikissa maksukyvyttömyysmenettelyissä, joihin hänet on nimitetty, saattaakseen menettelyn päätökseen mahdollisimman nopeasti ja jako-osuuksien maksamisen kannalta edullisimmalla tavalla.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Saatavien kuittaus velkajärjestelymenettelyn aloittamisen yhteydessä

Mikäli **velkajärjestelymenettelyä** aloitettaessa velkojan esittämät saatavat voidaan kuitata maksukyvyttömän velallisen vastasaatavilla, saatavat katsotaan kuitatuiksi. Tämä sääntö koskee myös muita kuin rahamääräisiä saatavia sekä saatavia, jotka eivät ole erääntyneet maksettaviksi velkajärjestelymenettelyn aloittamiseen mennessä. Velkajärjestelymenettelyn aloittaminen ei vaikuta vakuudellisiin ja etuoikeutettuihin saataviin eikä etuoikeuksiin. Suuria, keskisuuria tai pieniä yrityksiä koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä voivat vahvistetut saatavat olla saneerauksen kohteena.

Saatavien kuittaus konkurssimenettelyn aloittamisen yhteydessä

Mikäli **konkurssimenettelyä** aloitettaessa velkojan esittämät saatavat voidaan kuitata konkurssivelallisen vastasaatavilla, saatavat katsotaan kuitatuiksi. Tämä sääntö koskee myös muita kuin rahamääräisiä saatavia sekä saatavia, jotka eivät ole erääntyneet maksettaviksi velkajärjestelymenettelyn aloittamiseen mennessä. Velkoja ei ilmoita saatavistaan konkurssivelalliselle konkurssimenettelyssä, vaan velkojan on ilmoitettava kuittauksesta selvittäjälle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ilmoitus konkurssimenettelyn aloittamisesta on julkaistu. Mikäli velkoja ei tiedota kuittauksesta selvittäjälle, velkoja on vastuussa kuluista ja muista konkurssivelallisen tappioista, jotka johtuvat velkojan laiminlyönnistä. Mikäli velkojan saatava konkurssivelalliselta on ehdollinen, kuittaus tapahtuu, mikäli velkoja niin pyytää ja tuomioistuin suostuu kuittaukseen.

Sellaista saatavaa, joka koskee konkurssivelkojaa ja joka on muodostunut ennen konkurssimenettelyn aloittamista tai jonka edellinen velkoja on siirtänyt uudelle velkojalle ennen konkurssimenettelyn aloittamista, ei voida kuitata konkurssivelallisen uutta velkojaa koskevalla vastasaatavalla, jos vastasaatava on muodostunut ennen konkurssimenettelyn aloittamista.

Sellaista saatavaa, joka koskee konkurssivelkojaa ja joka on muodostunut ennen konkurssimenettelyn aloittamista, ei voida kuitata konkurssivelallisen konkurssivelkojaa koskevalla vastasaatavalla, jos vastasaatava on muodostunut ennen konkurssimenettelyn aloittamista.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Jos velallinen on pannut vireille oikeustoimia ennen konkurssimenettelyn aloittamista, ne lopetetaan konkurssimenettelyn alkaessa. Kun konkurssimenettely on aloitettu, maksupalveluntarjoajaa kielletään pakkotoimenpiteistä tai pakkotoimin toteutettavasta takaisinperinnästä tehdyllä päätöksellä suorittamasta maksuja perinnän alaisen maksukyvyttömän velallisen rahavaroista. Tarjousten, joita konkurssissa oleva velallinen on tehnyt ennen konkurssimenettelyn aloittamista, voimassaolo lakkaa, paitsi silloin, kun tarjous on hyväksytty ennen menettelyn aloittamista.

Kun konkurssimenettely aloitetaan, selvittäjä voi irtisanoa vuokra- ja leasingsopimukset, jotka konkurssissa oleva velallinen on tehnyt ennen menettelyn aloittamista, yleisistä säännöksistä ja sopimusehdoista riippumatta ilmoittamalla irtisanomisesta kuukautta aiemmin. Mikäli konkurssissa oleva velallinen irtisanoo sopimukset itse, irtisanomisaika alkaa sen kuukauden viimeisenä päivänä, jolloin toinen sopimuspuoli on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen ja

päättyy seuraavan kuukauden viimeisenä päivänä. Toisella sopimuspuolella on oikeus konkurssivelallisen suorittamaan korvaukseen vahingoista, jotka aiheutuivat yleisten säännösten vastaisesta irtisanomisesta. Vahingonkorvausvaatimus on esitettävä konkurssimenettelyssä, ja korvaus maksetaan jakokelpoisesta pesästä velkojen saatavien maksua koskevan lain mukaisesti.

Konkurssimenettelyn aloittamisella ei ole vaikutusta maksusopimukseen tai maksusopimuksen ehtojen mukaiseen rahoitussopimukseen. Mikäli toinen sopimuspuoli esittää konkurssivelalliseen kohdistuvan nettomääräisen rahallisen saatavan sen jälkeen, kun molempinpuolisista oikeuksista ja velvollisuuksista on sovittu maksusopimuksen ehtojen mukaisesti, sopimuspuolen on ilmoitettava vaatimuksestaan konkurssimenettelyssä, ja vaatimus maksetaan jakokelpoisesta pesästä velkojen saatavien maksua koskevan lain mukaisesti.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Täytäntöönpano- ja turvaamistoimien kieltö

Kun maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, ei täytäntöönpano- tai turvaamistoimia saa yleensä toteuttaa, ellei laissa toisin säädetä.

Kun velallista koskeva **ennaltaehkäisevä saneerausmenettely on aloitettu**, ei ennaltaehkäisevän saneerausmenettelyn alaiseen rahamääräiseen saatavaan saa kohdistaa täytäntöönpano- tai turvaamistoimia.

Jo aloitettujen täytäntöönpano- ja turvaamismenettelyjen lopettaminen

Maksukyvyttömyysmenettelyyn velalliseen kohdistuva täytäntöönpano- tai turvaamismenettely, joka on aloitettu **ennen velkajärjestelymenettelyn aloittamista**, lopetetaan velkajärjestelymenettelyn alettua, ja sitä jatketaan ainoastaan velkajärjestelymenettelyä hoitavan tuomioistuimen päätöksellä, mikä on laissa säädetty peruste menettelyn jatkamiselle.

Konkurssimenettelyn aloittamisella on seuraavat ennen konkurssimenettelyä aloitettuihin täytäntöönpano- ja turvaamismenettelyihin kohdistuvat oikeusvaikutukset:

Mikäli velkojalla ei vielä ole separaatio-oikeutta kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen kohdistuvassa täytäntöönpano- tai turvaamismenettelyssä, menettely keskeytetään konkurssimenettelyn alkaessa.

Mikäli velkojalla on irtaimeen omaisuuteen kohdistuvassa täytäntöönpano- tai turvaamismenettelyssä separaatio-oikeus eikä separaatio-oikeuden alaista omaisuutta ole myyty ennen konkurssimenettelyn aloittamista, menettely keskeytetään konkurssimenettelyn alkaessa.

Mikäli täytäntöönpanomenettelyn velkoja saa separaatio-oikeuden ennen konkurssimenettelyn aloittamista ja separaatio-oikeuden alainen omaisuus on myyty ennen konkurssimenettelyn aloittamista, konkurssimenettelyn aloittaminen ei vaikuta täytäntöönpanomenettelyyn.

Väliaikaiset tai ennakoivat turvaamistoimet keskeytetään konkurssimenettelyn alkaessa, ja kaikki turvaamismenettelyssä suoritettavat toimenpiteet kumotaan. Ennen **ennaltaehkäisevän saneerausmenettelyn aloittamista** aloitettu täytäntöönpano- tai turvaamismenettely taloudellisen vaateen täytäntöönpanemiseksi tai turvaamiseksi lopetetaan ennaltaehkäisevän saneerausmenettelyn alettua. Täytäntöönpanotuomioistuimien päätää täytäntöönpano- tai turvaamismenettelyn lopettamisesta velallisen hakemuksesta.

Konkurssimenettelyn keskittämisen periaate

Velkoja voi vaatia sellaisen velvollisuuden suorittamista, joka on muodostunut ennen konkurssimenettelyn aloittamista suhteessa konkurssivelalliseen, vain kyseisen konkurssimenettelyn puitteissa ja menettelysääntöjen mukaisesti (saatavien ilmoittamista ja vahvistamista koskevat säännöt, riidanalaisista saatavista käytävää oikeudenkäyntiä koskevat ohjeet (esim. kanteen nostaminen)).

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Mikäli velkoja on ennen konkurssimenettelyn aloittamista nostanut kanteen saatavan hakemiseksi, oikeudenkäynti keskeytetään siviiliprosessilain (*Zakon o pravdnem postopku*) säännösten mukaisesti. Ennen konkurssimenettelyn aloittamista kanteen nostaneen velkojan on ilmoitettava saatavastaan konkurssimenettelyssä.

Perusteet oikeudenkäynnin lykkäämiseen konkurssimenettelyyn takia lakkaavat samana päivänä, jolloin päätös saatavien vahvistamisesta julkaistaan. Jos velkojan saatava hyväksytään, velkojan oikeudellinen intressi jatkaa oikeudenkäyntiä päättyä ja oikeudenkäynti lopetetaan. Velkojalle maksetaan yhtä suuri suhteellinen osuus kuin muillekin velkojille, joiden vakuudettomat tavanomaiset saatavat on hyväksytty konkurssimenettelyssä.

Jos selvittäjä riitauttaa velkojan konkurssimenettelyssä esittämän saatavan, velkojan on haettava keskeytyneen oikeudenkäynnin jatkamista kuukauden kuluessa siitä, kun päätös saatavien vahvistamisesta julkaistaan. Tällöin velkojan on osoitettava oikeudenkäynnissä ainoastaan saatavan olemassaolo. Jos toinen velkoja riitauttaa velkojan saatavan, velkojan on kuukauden kuluessa siitä, kun päätös vaatimusten vahvistamisesta on julkaistu, laajennettava kannetta niin, että saatavan riitauttaneesta velkojasta tulee uusi vastaaja. Jos velkojan saatava vahvistetaan oikeudenkäynnissä, velkojalle maksetaan yhtä suuri suhteellinen osuus kuin muillekin velkojille, joiden vakuudettomat tavanomaiset saatavat on hyväksytty konkurssimenettelyssä.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Varsinaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä prosessitoimia voi suorittaa kuka tahansa velkoja, jonka tarkoituksena on vahvistaa maksukyvyttömyysmenettelyyn velalliseen kohdistuva saatava. Pääsääntönä on, että kaikilla menettelyssä asianosaisina olevilla velkojilla on oikeus hakea muutosta mihin tahansa tuomioistuimen päätökseen, ellei laissa ole säädetty, että tiettyihin päätöksiin muutosta voivat hakea ainoastaan tietyt asianosaiset. Muutoksenhaku on tehtävä 15 päivän kuluessa. Niille henkilöille, joille päätös on ZFPPIP:n mukaan annettava tiedoksi, 15 päivän ajanjakso alkaa sinä päivänä, kun päätös on annettu heille tiedoksi. Muiden henkilöiden ollessa kyseessä 15 päivän ajanjakso alkaa sinä päivänä, kun päätös julkaistaan.

Maksukyvyttömyysmenettelyssä velkoja voi suorittaa oikeustoimia myös velkojatoimikunnan kautta. Tällä on kaikkien menettelyssä asianosaisina olevien velkojen edustajana valtuudet suorittaa laissa määritettyjä prosessitoimia. Velkojatoimikunta perustetaan velkajärjestelymenettelyssä;

konkurssimenettelyssä se perustetaan vain velkojen vaatimuksesta.

Velkajärjestelymenettely

Velkojatoimikunta

Tuomioistuin perustaa velkajärjestelymenettelyssä velkojatoimikunnan, jolla on oikeus velkojen etujen suojaamiseksi tutustua velallisen kirjanpitoon (selvittää velallisen liiketoiminnan ja talouden tila) ja tehdä ehdotuksia ja esittää näkemyksiä velkojen suojaamiseksi menettelyssä. Maksukyvyttömyysmenettelyyn velalliseen saneerausta varten velkojatoimikunta voi tietyin laissa säädettyin ehdoin tehdä velkajärjestelymenettelyssä päätöksen osakepääoman korottamisesta lisäpääomalla tai luontoissuorituksilla. Nämä lasketaan velkojen saataviin maksukyvyttömyysmenettelyssä velalliselta.

Vuoden 2013 lopulla tehdyt lainsäädäntömuutokset, jotka tehtiin helpottamaan suurten ja keskisuurten yritysten tehokasta saneerausta, sisälsivät erityisiä sääntöjä suurten ja keskisuurten yritysten velkajärjestelystä, mikä vahvisti velkojen asemaa huomattavasti. Vuonna 2016 tehdyn lainsäädäntömuutoksen nojalla menettelysääntöjä sovelletaan myös pieniin yrityksiin. Selvittäjän tehtävien asianmukainen suorittaminen vaatii laajaa kokemusta ja koulutusta, ja tästä syystä selvittäjää nimitettäessä ei sovelleta automaattisen nimitysjärjestyksen mukaista nimityssääntöä, vaan tuomioistuin valitsee selvittäjän oman arviointinsa perusteella. Mikäli velkojat itse ehdottavat maksukyvyttömyysmenettelyyn velalliseen kohdistuvan velkajärjestelymenettelyn aloittamista uuden säännöksen mukaisesti, tuomioistuin nimittää selvittäjäksi kantajien ehdottaman henkilön. Uuden järjestelmän mukaan velkojatoimikunta voi myös nimittää velkojen

edustajan. Tämän ansiosta velkojatoimikunta voi seurata velkaantuneen yhtiön liiketoimintaa ja johtamista entistä tehokkaammin toteuttaessaan sen saneerausta (esimerkiksi liiketoiminnan saneerauksen vaatimia toimia toiminnan kulujen optimoimiseksi tai liiketoiminnan tehokkuuden lisäämiseksi). Velkojatoimikunnan valtuuksia on lisätty entisestään antamalla sille mahdollisuus muuttaa saneerausohjelmaa.

Yksittäisen velkojan oikeussuojakeinot velkajärjestelymenettelyssä

Seuraavissa tapauksissa jokainen velkoja tai selvittäjä voi esittää vastalauseen velkajärjestelymenettelyn hoitamisesta, jos:

velallinen ei ole maksukyvytön ja voi maksaa kaikki velvoitteensa täysimääräisinä ja ajallaan

maksukyvytön velallinen voi täyttää kaikki velvoitteensa suuremmissa määrin tai lyhyemmässä ajassa kuin velkajärjestelyehdotuksessa esitetään

on epätodennäköistä, että saneerausohjelman toteutus tekee velallisesta maksukykyisen lyhyellä tai pitkällä aikavälillä

on epätodennäköistä, että velkojat saavat paremmat ehdot saataviensa maksuun hyväksymällä velallisen ehdottaman velkajärjestelyn kuin jos konkurssimenettely olisi aloitettu

maksukyvytön velallinen toimii vastoin sääntöjä, jotka rajoittavat liiketoimintaa velkajärjestelymenettelyn aikana, tai jos työntekijöiden palkkojen vähimmäismäärän tai samanaikaisesti palkkojen kanssa maksettavien verojen ja maksujen maksaminen on yli 15 päivää myöhässä.

Kuka tahansa velkoja, johon vahvistettu velkajärjestely vaikuttaa, voi pyytää tuomioistuinta kumoamaan vahvistetun velkajärjestelyn, jos maksukyvytön velallinen voi maksaa velkojan saatavan kokonaan. Kanne kannekelpoisen saatavan vahvistamiseksi on nostettava kuuden kuukauden kuluessa vahvistetussa velkajärjestelyssä asetetusta saatavan maksamisen eräpäivästä. Kuka tahansa velkoja, johon vahvistettu velkajärjestely vaikuttaa, voi hakea tuomioistuimelta vahvistetun velkajärjestelyn kumoamista, jos se on tehty vilpillisesti. Kanne kannekelpoisen saatavan vahvistamiseksi on tehtävä kahden vuoden kuluessa velkajärjestelyn vahvistavasta lainvoimaisesta päätöksestä.

Konkurssimenettely

Velkojatoimikunta

Velkojatoimikunnalla on konkurssimenettelyssä oikeus tarkastella kaikkia selvittäjän hallussa olevia asiakirjoja sekä menettelyä koskevia asiakirjoja, joita selvittäjän on säilytettävä. Konkurssimenettelyssä velkojatoimikunta voi

esittää näkemyksensä konkurssivelallisen liiketoiminnan lopettamisesta

suostua siihen, että konkurssivelallisen liiketoiminta jatkuu

esittää näkemyksensä selvittäjän esittämästä konkurssimenettelysuunnitelmasta

esittää näkemyksensä päätöksestä myydä omaisuutta

suostua siihen, että lähtöhinta tai alin hyväksyttävä tarjous on alle puolet omaisuuden arvioidusta realisointiarvosta

esittää näkemyksensä selvittäjän antamasta konkurssimenettelyn kuluarviosta ja sen muutoksista

esittää näkemyksensä konkurssimenettelyn lopettamisesta.

Yksinkertaistetussa velkajärjestelyssä ja ennaltaehkäisevässä saneerausmenettelyssä velkojatoimikuntaa ei muodosteta.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Selvittäjä toimii konkurssivelallisen laillisena edustajana konkurssimenettelyssä, ja hänellä on valtuudet hoitaa konkurssipesää ja realisoida se.

Selvittäjä **hoitaa konkurssipesää** muun muassa vuokraamalla konkurssivelallisen omaisuutta ja kasvattamalla tämän rahavaroja. Selvittäjä voi myös sopia velkajärjestelystä tuomioistuimessa tai sen ulkopuolella, mitä varten hän tarvitsee velkojatoimikunnan näkemyksen ja tuomioistuimen luvan.

Konkurssimenettelyn alettua konkurssivelallisen omaisuutta voi vuokrata tai liisata vain silloin, kun siitä ei aiheudu omaisuuden myynnin viivästyistä.

Vuokra- tai leasingsopimus voidaan solmia vain määräajaksi, ja sen enimmäisaika on yksi vuosi. Selvittäjä voi tuomioistuimen suostumuksella antaa vuokraajalle vuokratun omaisuuden etuosto-oikeuden.

Laissa määrätään, kuinka selvittäjä voi sijoittaa konkurssivelallisen rahavaroja. Rahavaroja voi sijoittaa ainoastaan velkapapereihin, joiden liikkeeseenlaskija on Slovenian tasavalta, jokin muu EU:n jäsenvaltio, Euroopan keskuspankki tai Slovenian tai jonkin muun EU:n jäsenvaltion keskuspankki, tai velkapapereihin (lukuun ottamatta toissijaisia velkapapereita), joiden liikkeeseenlaskija on pankki, jolla on kotipaikka Slovenian tasavallassa, tai luottolaitos, jonka kotipaikka on jossain muussa EU:n jäsenvaltiossa. Käteistalletuksia voi tehdä ainoastaan sellaiseen pankkiin, jonka kotipaikka on Sloveniassa tai luottolaitokseen, jonka kotipaikka on jossain muussa EU:n jäsenvaltiossa.

Selvittäjä voi **realisoinnin** puitteissa myydä konkurssivelallisen omaisuutta, vaatia sen saatavia ja suorittaa muita oikeustoimia omistusoikeuksien realisointiksi. Sopimus konkurssivelallisen omaisuuden myynnistä voidaan tehdä julkisessa huutokaupassa tai pyytämällä sitovia tarjouksia. Sopimus voidaan ainoastaan poikkeustapauksissa tehdä suorissa neuvotteluissa ostajan kanssa. Myynti alkaa tuomioistuimen (ensimmäisellä) päätöksellä myynnistä. Tuomioistuin antaa päätöksen myynnistä selvittäjän pyynnöstä ja velkojatoimikunnan näkemyksen perusteella. Sellaisen omaisuuden myymiseen, josta erillisellä velkojalla on etuoikeutettuja saatavia (olemassa oleva kiinnitys), tarvitaan myös tämän erillisen velkojan näkemys. Samassa päätöksessä, jossa tuomioistuin päättää ensimmäisen kerran tietyn omaisuuden myymisestä, tuomioistuin päättää myös

1. myyntitavasta
2. lähtö hinnasta julkisessa huutokaupassa tai alimmasta hyväksyttävästä hinnasta pyydettyä sitovia tarjouksia
3. vakuussummasta.

Mikäli ensimmäiseen myyntipäätökseen perustuva julkinen huutokauppa tai sitovien tarjouksien pyytäminen jää tuloksettomaksi, tuomioistuin voi seuraavassa myyntipäätöksessä

1. joko
 - päättää uudelleen, että myyntitapana on julkinen huutokauppa tai sitovien tarjouksien pyytäminen ja
 - määrätä alemman lähtöhinnan tai alentaa alinta hyväksyttävää tarjousta tai
2. päättää pyytää suoriin neuvotteluihin perustuvia ei-sitovia tarjouksia.

Tuomioistuin määrää sitovien tarjouksien hyväksymistä koskevassa menettelyssä alimman hyväksyttävän tarjouksen omaisuuden arvioidun arvon perusteella. Ensimmäisessä myyntipäätöksessä alin hyväksyty tarjous ei voi olla alempi kuin puolet omaisuuden arvioidusta realisointiarvosta. Seuraavassa myyntipäätöksessä tuomioistuin voi määrätä lähtö hinnaksi tai alimmaksi hyväksytyksi tarjoukseksi hinnan, joka on alle puolet omaisuuden arvioidusta realisointiarvosta, mikäli velkojatoimikunta tai erillinen velkoja suostuu siihen.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssimenettelyssä velkojien on ilmoitettava konkurssivelallisen kohdistuvista saatavistaan, jotka ovat muodostuneet ennen konkurssimenettelyn aloittamista, lukuun ottamatta sellaisia saatavia, joista ei lain mukaan tarvitse ilmoittaa. Velkojan, joka on vastuussa konkurssivelallisen velvoitteesta yhteisvastuullisena velallisena, takaajana tai pantinantajana, on ilmoitettava konkurssimenettelyssä mahdollisesta takautuvasta saatavastaan (jota ei ole syntynyt konkurssimenettelyn alkamiseen mennessä) saada konkurssivelalliselta korvaus siinä tapauksessa, että saatava maksetaan sen jälkeen, kun konkurssimenettely on aloitettu. Mikäli konkurssivelallisen lisäksi myös muut yhteisvastuulliset velalliset tai takaajat ovat vastuussa velkojan saatavasta, velkoja voi ilmoittaa täysimääräisen saatavan ja hakea sen vahvistamista konkurssimenettelyssä, kunnes se on maksettu täysin, sillä purkavalla ehdolla, joka

täytyy, jos toinen yhteisvastuullinen velallinen tai takaaja maksaa velkojan saatavan. Mikäli velkoja ei tee ilmoitusta määräaikaan mennessä, sen konkurssivelalliseen kohdistuva saatava lakkaa, ja tuomioistuin hylkää myöhästyneen ilmoituksen.

Konkurssimenettelyssä **ei ole tarpeen ilmoittaa etuoikeutettuja saatavia**, jotka liittyvät konkurssimenettelyn aloittamisen vuoksi työttömiksi jääneiden työntekijöiden palkkojen maksuun konkurssimenettelyn aloittamisen ja irtisanomisajan päättymisen väliseltä ajalta tai jotka liittyvät irtisanomisajan palkkaan työntekijöille, joiden työsopimukset selvittäjä on irtisanonut, koska heidän työpanostaan ei konkurssimenettelyn alkamisen vuoksi tarvita. Tiettyjä verojen laskentaan ja maksamiseen liittyviä saatavia ei myöskään ilmoiteta.

Mikäli **saatavaan liittyy separaatio-oikeus**, velkojan on ilmoitettava tämä saatava konkurssimenettelyssä ilmoittamalla myös separaatio-oikeudesta. Jos konkurssivelallisella on konkurssimenettelyn alkutilanteessa rekisteröity omistusoikeus kiinteistöön ja omistusoikeus rajoittuu rekisteröityyn kiinnelunaan tai enimmäismääräiseen kiinnitykseen, joka oli voimassa ennen konkurssimenettelyn alkua, kiinnelaina tai enimmäismääräinen kiinnitys ja niihin liittyvää saatava katsotaan ilmoitetuksi konkurssimenettelyyn ajoissa.

Velkojien on ilmoitettava ennen konkurssimenettelyn aloittamista muodostuneista **etuoikeuksistaan** kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ilmoitus konkurssimenettelyn aloittamisesta on julkaistu. Mikäli velkoja ei ilmoita etuoikeudesta määräaikaan mennessä, etuoikeus ei kuitenkaan lakkaa. Jos selvittäjä myy ilmoittamattoman etuoikeuden alaista omaisuutta, velkoja, jolla on etuoikeus, menettää oikeuden mutta voi vaatia kyseisen omaisuuden myynnistä saatua rahamääräistä maksua, josta vähennetään myynnistä aiheutuneet kulut. Velkojalla, jolla on etuoikeus, ei ole oikeutta vaatia vahingonkorvausta. Velkoja, joka ei ilmoita oikeudesta ennen kuin suunnitelma ensimmäisestä yleisestä jaosta on julkaistu, menettää etuoikeutensa ja oikeuden rahamääräiseen maksuun.

Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen muodostuneita konkurssivelallisen veloitteita (tietyin poikkeuksin) pidetään **menettelyn kuluina**. Ne jaetaan – juokseviin kuluihin (esimerkiksi palkat ja muut korvaukset konkurssimenettelyssä tarvittavien palvelujen tarjoajille sekä näiden lisäksi velkojan laskettavana ja maksettavana olevat verot ja maksut, selvittäjän kulut, sähkö-, vesi-, lämmitys- ja puhelin kulut sekä muut kulut, jotka liittyvät liiketoimen käyttöön konkurssimenettelyssä, konkurssipesän omaisuuden vakuutuskulut, julkaisukulut, konkurssivelallisen oikeudenkäyntikulut vaatimusten riitauttamisesta, kirjanpitokulut, hallinnolliset ja muut konkurssimenettelyssä tarvittavat palvelut)

– satunnaisiin kuluihin (kuten velkajärjestelymenettelyn aikana muodostuneiden saatavien maksaminen velkojille, molemmin puolin noudattamatta jätettyihin kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvien velvollisuuksien täyttäminen, velvollisuuksien täyttäminen kiireisten oikeustoimien saattamiseksi loppuun ja liiketoiminnan jatkamiseksi, omaisuuden arvioinnista ja muusta myyntiin liittyvistä toimista aiheutuneet kulut).

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Ilmoittamalla saatavasta velkoja saa oikeuden suorittaa prosessitoimia varsinaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Saatavat on ilmoitettava määrätyn ajan kuluessa. Ainoastaan sellaiset saatavat, jotka ovat muodostuneet ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista, huomioidaan.

Velkajärjestelymenettelyssä saatavat ilmoitetaan ja todennetaan erityisesti siksi, että voidaan arvioida, onko velkojalla oikeus äänestää velkajärjestelyssä. Saatavista on ilmoitettava 30 päivän kuluessa päivästä, jona ilmoitus menettelyn aloittamisesta on julkaistu Slovenian tasavallan julkisista oikeudellisista asiakirjoista ja niihin liittyvistä palveluista vastaavan viraston (AJPES) internetsivuilla. Jos ilmoitusta ei tehdä tai se tehdään myöhässä, velkoja ei menetä saatavaansa, mutta menettää äänioikeutensa.

Konkurssimenettelyssä saatavien ilmoitus ja todentaminen on perustana sille, miten konkurssipesä määrittellään jaettavaksi. Menettelyssä velkojina olevien on ilmoitettava saatavistaan kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona ilmoitus konkurssimenettelyn aloittamisesta on julkaistu AJPES:n internetsivuilla.

Henkilökohtaisessa konkurssissa velkoja ei menetä saatavaansa, jos ilmoitus on tehty määräajan jälkeen, mutta selvittäjä asettaa tällaisen saatavan lisäsaatavien luetteloon.

Velkojan, jota vastaan on nostettu kanne, jossa riitautetaan konkurssivelallisen oikeustoimia, on kuukauden kuluessa kanteen tiedoksiantamisesta ilmoitettava saatavansa konkurssimenettelyssä ehdollisena saatavana, joka toteutuu, mikäli kanne hyväksytään lainvoimaisella päätöksellä. Velkojan on esitettävä selvittäjän vuokrasopimuksen tai molemmin puolin noudattamatta jätetyn sopimuksen purkamisesta aiheutunut vahingonkorvausvaatimuksensa kuukauden kuluessa siitä, kun konkurssivelallisen lausunto purkamis- tai peruuttamisoikeuksien käyttämisestä on vastaanotettu.

Vaatimuksen sisältö

Maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä tehdystä saatavailmoituksesta on käytävä ilmi

1. rahasumma, joka halutaan vahvistettavan menettelyssä saatavaksi
2. kuvaus seikoista, joihin saatava perustuu, sekä todisteet tästä, asiakirjanäyttö mukaan lukien.

Konkurssimenettelyn yhteydessä tehdystä ilmoituksessa on lisäksi ilmoitettava pankkitili, jolle saatava maksetaan. Mikäli velkoja on ennen konkurssimenettelyn aloittamista pannut vireille oikeudenkäynnin tai muun menettelyn, on myös ilmoitettava, missä tuomioistuimessa tai muussa toimivaltaisessa elimessä menettely on aloitettu, sekä annettava tapauksen viitenumero.

Saatavan vahvistamista koskevan hakemuksen täytyy sisältää seuraavat tiedot:

1. saatavan pääoman suuruus
 2. mikäli maksukyvyttömyysmenettelyn velkoja hakee pääoman lisäksi korkoa: pääomitetty summa, johon on laskettu kaikki eräpäivästä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamiseen saakka muodostuneet korot; jos kyseessä on selvittäjän etuoikeutetut saatavat: pääomitetun koron laskettu yhteismäärä
 3. mikäli maksukyvyttömyysmenettelyn velkoja hakee pääoman lisäksi sellaisten kulujen kattamista, jotka ovat aiheutuneet saatavan perimisestä tuomioistuimessa tai muussa menettelyssä: näiden kulujen yhteismäärä
 4. mikäli velkoja hakee saatavan tunnustamista etuoikeutetuksi saatavaksi: hakemus, jossa saatavaa haetaan pidettäväksi etuoikeutettuna saatavana jakotilanteessa
 5. mikäli velkoja hakee saatavan tunnustamista ehdolliseksi saatavaksi: yhteenveto tilanteesta, jossa saatavaan liittyvä lykkäävä tai purkava ehto toteutuu.
- Maksukyvyttömyysmenettelyssä velkoja voi ilmoittaa useita saatavia samalla hakemuksella.

Menettely saatavien vahvistamiseksi

Saatavien vahvistamisen menettelyssä on kolme vaihetta:

1. Selvittäjän lausunto ilmoitetuista saatavista

Selvittäjä antaa lausunnon saatavien hyväksymisestä tai kiistämisestä laatimalla *vahvistettujen saatavien perusluettelon (osnovni seznam preizkušnih terjatev)*. Selvittäjä ilmoittaa jokaisesta luettelossa olevasta saatavasta, onko se hyväksytty vai kiistetty. Tuomioistuin julkaisee luettelon maksukyvyttömyysmenettelyyn liittyvän tiedon julkaisemiseen tarkoitetuilla internetsivuilla. Velkojat voivat esittää vastalauseen mahdollisista virheistä perusluettelossa 15 päivän kuluessa luettelon julkaisusta esittämällä *vastalauseen perusluetteloon (ugovor proti osnovnem seznamu)*. Mikäli velkojan vastalause on perusteltu, selvittäjän on annettava korjattu perusluettelo.

2. Velkojan lausunto muiden velkojien ilmoittamista saatavista

Kuka tahansa velkoja, joka on ilmoittanut saatavansa menettelyssä ajoissa, voi riitauttaa toisten velkojien saatavat esittämällä *saatavan kiistävän vastalauseen (ugovor o prerekanju terjatev)*. Velkojan on esitettävä saatavan kiistävä vastalause velkajärjestelymenettelyssä 15 päivän kuluessa ja

konkurssimenettelyssä kuukauden kuluessa vahvistettujen saatavien perusluettelon julkaisusta. Henkilökohtaisessa konkurssimenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä myös maksukyvytön velallinen, joka on menettelyssä asianosainen, voi esittää tällaisen vastalauseen. Selvittäjä kirjaa velkojen ja velallisen kiistettyihin saataviin liittyvät lausunnot *vahvistettujen saatavien lisäluetteloon (dopolnji seznam preizkušnih terjatev)*. Mahdolliset virheet esitettyjen vastalauseiden huomioimisessa esitetään lisäluetteloa koskevassa vastalauseessa.

3. Tuomioistuimen päätös saatavien vahvistamisesta

Tuomioistuimen antamassa päätöksessä *saatavien vahvistamisesta (sklep o preizkusu terjatev)*, vahvistetaan saatavat. *Tämän päätöksen perusteella selvittäjä valmistelee lopullisen luettelon vahvistetuista saatavista (končni seznam preizkušnih terjatev), jonka tuomioistuin julkaisee yhdessä saatavien vahvistamista koskevan päätöksen kanssa.*

Saatavien vahvistamista koskevassa päätöksessä tuomioistuin päättää vastalauseista, vahvistetuista, kiistetyistä ja todennäköisesti toteen näytettävistä saatavista sekä siitä, kenen on haettava toimenpiteitä muiden menettelyjen kautta (eli oikeudenkäynnissä) vahvistaakseen tai kumotakseen saatavan. Kanteen jättämisen määräaika on yksi kuukausi.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksusaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssipesä on konkurssivelallisen omaisuutta, joka realisoidaan menettelyn kulujen kattamiseksi ja velkojen saatavien maksamiseksi. Laissa erotetaan toisistaan yleinen konkurssipesä ja erityinen konkurssipesä. Erityisellä konkurssipesällä tarkoitetaan separaatio-oikeuden alaista omaisuutta tai rahavaroja, jotka on saatu tällaisen omaisuuden myynnistä. Kaikesta separaatio-oikeuden alaisesta omaisuudesta perustetaan erillinen konkurssipesä, ja tätä omaisuutta hoidetaan erillään yleiseen konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta ja sellaisesta omaisuudesta, joka kuuluu muihin erityisiin konkurssipesiin. Konkurssipesän realisoitu osa on jaettava pesää, joka on tarkoitettu velkojen saatavien maksuun. Yleisellä jaettavalla pesällä tarkoitetaan rahavaroja, jotka on saatu realisoimalla yleinen konkurssipesä ja vähentämällä tästä konkurssimenettelyn kulut. Erityisellä jaettavalla pesällä tarkoitetaan rahavaroja, jotka on saatu realisoimalla erityinen konkurssipesä ja vähentämällä tästä realisoinnin kulut.

Konkurssimenettelyn etuoikeutettujen maksujen yhteydessä velkojen ennen menettelyn aloittamista muodostuneet saatavat luokitellaan vakuudellisiin saataviin, joiden maksaminen on taattu separaatio-oikeudella, jolloin saataviin kuuluu oikeus tulla maksetuksi ensimmäisenä tietyistä omaisuudesta

vakuudettomiin saataviin, joihin kuuluvat etuoikeutetut saatavat maksetaan ensiksi, jonka jälkeen maksetaan tavalliset saatavat, toissijaiset saatavat ja lopuksi yritysten oikeuksista johtuvat saatavat.

Vakuudelliset saatavat ovat saatavia, joiden maksu on taattu separaatio-oikeudella. Separatio-oikeus on mikä tahansa oikeus, johon sisältyy etuoikeus tulla maksetuksi tietyistä omaisuudesta. Tavallisin separaatio-oikeus on panttioikeus. Konkurssimenettelyssä etuoikeutetut vakuudelliset saatavat maksetaan separaatio-oikeuden alaisen omaisuuden myynnistä saadulla rahalla.

Vakuudettomat saatavat ovat saatavia, joita ei ole taattu separaatio-oikeudella. Näiden maksaminen separaatio-oikeuden alaisesta omaisuudesta tulee kysymykseen taattujen saatavien maksamisen jälkeen. Jäljelle jääneestä omaisuudesta maksetaan järjestyksessä 1) etuoikeutetut saatavat, 2) tavalliset saatavat ja 3) mahdolliset toissijaiset saatavat.

Etuoikeutetut saatavat ovat (vakuudettomia) saatavia, joiden maksaminen on lain mukaan etusijalla ennen tavallisia (vakuudettomia) saatavia (esimerkiksi palkat ja palkkakorvaukset kuuden kuukauden ajalta ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista, työntekijöiden irtisanomisajan palkka ja maksamattomat sosiaaliturvamaksut). Mikäli konkurssimenettely alkaa velkajärjestelymenettelyn tuloksettomuuden vuoksi, saatavat, jotka ovat muodostuneet velkajärjestelymenettelyn aikana, ovat ehdottomassa etuoikeusasemassa, ja ne maksetaan ennen etuoikeutettuja saatavia

tavalliset saatavat ovat vakuudettomia saatavia, jotka eivät ole etuoikeutettuja tai toissijaisia

toissijaiset saatavat ovat vakuudettomia saatavia, jotka maksetaan vasta sen jälkeen, kun kaikki sellaiset vakuudettomat saatavat on maksettu, jotka perustuvat velkojan ja velallisen oikeudelliseen suhteeseen, mikäli velallisesta tulee maksukyvytön. Toissijaiset saatavat voidaan velkajärjestelyssä muuttaa omistussuhteeksi. Jos niitä ei siirretä luontoissuorituksilla, vahvistettu velkajärjestely johtaa niiden lakkaamiseen.

Yritykseen liittyvät oikeudet (osakkeet tai yritysosuudet) eivät ole luonteeltaan velvoittavia oikeuksia, ja ne antavat osakkaille oikeuden suhteelliseen osaan konkurssipesästä.

Ennen kuin velkojille maksetaan konkurssipesästä (jaettavasta pesästä) jätetään pois konkurssimenettelyn kulujen kattamiseen tarvittava määrä. Velkojille maksetaan seuraavassa järjestyksessä: taatusta omaisuudesta (erityisestä jaettavasta pesästä) maksetaan ensiksi velkojille, joiden saatava on taattu separaatio-oikeudella (esimerkiksi kiinnelainalla). Yleisestä jaettavasta pesästä maksetaan ensiksi velkojille, joiden saatavat perustuvat sopimuksiin tai muihin oikeustoimiin, jotka konkurssissa oleva velallinen on tehnyt velkajärjestelymenettelyn aloittamisen ja konkurssimenettelyn aloittamisen välisenä aikana laissa määritellyn velkajärjestelymenettelyn liiketoimintaa rajoittavien sääntöjen mukaisesti. Seuraavaksi maksetaan velkojille (työntekijöille), joilla on ensisijaisia saatavia, ja lopuksi muille velkojille – niille, joilla on vakuudettomia tavallisia saatavia ja toissijaisia saatavia. Kaikki, mikä realisoidusta omaisuudesta jää jäljelle, jaetaan osakkeenomistajien kesken.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Velkajärjestelymenettely

Velkojen äänestyksessä hyväksymä velkajärjestely on vahvistettava myös tuomioistuimessa. Antamassaan päätöksessä velkajärjestelyn vahvistamisesta tuomioistuin

1. päättää, vahvistaako se velkajärjestelyn vai ei

2. vahvistaa järjestelyn sisällön toteamalla

– velkojen saatavien maksuprosentin

– maksun määräpäivän

– velkojen saataville velkajärjestelymenettelyn aloittamisesta maksun määräpäivään saakka maksettavan korkoprosentin

3. päättää, mitkä saatavat on vahvistettu velkajärjestelymenettelyssä

4. määrää velallisen maksamaan velkojen velkajärjestelymenettelyssä vahvistetut saatavat sen suuruisina, niihin määräpäiviin mennessä ja niine korkoineen, jotka on määritetty vahvistetussa velkajärjestelyssä.

Menettelyssä noudatetaan ehdotonta etuoikeussääntöä. Velallisen liiketoiminnan saneerauksen toteuttaminen tarkoittaa seuraavaa:

velallisen osakkeenomistajat saavat vain sen osan velallisen osakepääomasta, joka vastaa sitä velallisen omaisuuden määrää, jonka he saivat, mikäli velalliseen kohdistuva konkurssimenettely olisi aloitettu

velkojen saatavat on maksettava edullisemmin ehdoin kuin siinä tapauksessa, että velalliseen kohdistuva konkurssimenettely olisi aloitettu, ottaen huomioon etuoikeusjärjestys sekä muut säännöt, jotka koskevat etuoikeutettujen, tavallisten ja toissijaisten saatavien maksua konkurssimenettelyssä

velallisen liiketoiminta tai sen kannattava osa jatkuu.

Saneerauksessa velallinen pyytää velkoja hyväksymään tavallisten saataviensa vähentämisen tai maksun lykkäämisen. Velallisen on tarjouduttava maksamaan yhtä suuri prosenttiosuus kaikkien velkojen tavallisista saatavista samoihin määräpäiviin mennessä sekä samalla velkajärjestelymenettelyn aloittamisesta maksun määräpäivään saakka määräytyvällä korkoprosentilla. Velallinen pääomayhtiö voi pyytää velkojaa

hyväksymään tavallisten saataviensa määrän vähentämisen ja maksun määräpäivän lykkäämisen siirtämään saatavat velalliselle luontoissuorituksena, jolla velallisen osakepääomaa korotetaan (*velan muuttaminen osakkeiksi*). Velkajärjestely ei vaikuta etuoikeutettuihin saataviin eikä etuoikeuksiin Toissijaiset saatavat lakkaavat. Taatut saatavat voidaan järjestellä uudelleen ainoastaan vapaaehtoisesti tapahtuvassa velkajärjestelyssä. **Suuria, keskiuuria tai pieniä yrityksiä koskevassa velkajärjestelymenettelyssä** vakuudelliset saatavat voidaan järjestellä uudelleen lykkäämällä määräpäivää tai alentamalla korkoprosenttia siten, että 75-prosenttisen enemmistön päätös koskee myös niitä velkojia, joilla on separaatio-oikeus ja jotka eivät äänestäneet velkajärjestelyn puolesta. Tässä menettelyssä velallisen liiketoiminnan kannattavan osan erottaminen omaksi yritykseksi (*spin-off*) on eräs mahdollinen saneeraustoimenpide. Separatio-oikeuksien uudelleenjärjestäminen yhteiseksi separaatio-oikeudeksi (vaatii 85-prosenttisen enemmistön) on myös sallittua.

Oikeushenkilön kohdistuva konkurssimenettely

Konkurssimenettely tarkoituksena on realisoida konkurssipesä ja maksaa velkojille. Yleisääntönä on, että sopimus konkurssivelallisen omaisuuden myynnistä voidaan tehdä julkisen huutokaupan tai sitovien tarjouspyyntöjen perusteella. Julkinen huutokauppa voidaan järjestää joko nostamalla tai laskemalla lähtöhintaa. Yritys tai sen toiminta voidaan säilyttää konkurssimenettelyssä myymällä koko yritys tai sen kannattavat osat (myynti liiketoiminta jatkavana *yrityksenä*) julkisessa huutokaupassa.

Ennen kuin velkojille maksetaan, konkurssipesästä jätetään pois konkurssimenettelyn kulujen kattamiseen tarvittava määrä. Velkojille maksetaan seuraavassa järjestyksessä. Turvasta omaisuudesta maksetaan ensin velkojille, joiden saatava on turvattu separaatio-oikeudella (esimerkiksi kiinnelainalla). Seuraavaksi maksetaan velkojille, joiden saatavat perustuvat sopimukseen tai muihin oikeustoimiin, jotka konkurssivelallinen on tehnyt velkajärjestelymenettelyn aloittamisen ja konkurssimenettelyn alkamisen välisenä aikana laissa määritellyn velkajärjestelymenettelyn liiketoimintaa rajoittavien sääntöjen mukaisesti. Sitten maksetaan velkojille (työntekijöille), joilla on ensisijaisia saatavia, ja lopuksi muille velkojille – niille, joilla on vakuudettomia tavallisia saatavia ja toissijaisia saatavia. Kaikki, mikä realisoitua omaisuudesta jää jäljelle, jaetaan osakkeenomistajien kesken.

Henkilökohtainen konkurssi

Sekä oikeushenkilön kohdistuvassa konkurssimenettelyssä että henkilökohtaisessa konkurssimenettelyssä pyritään maksamaan kaikkien velkojien saatavat oikeassa suhteessa ja samanaikaisesti. Velkojille maksetaan siis velallisen omaisuudesta suhteellinen osuus samaan aikaan. Konkurssipesään kuuluu kaikki ylivelkaantuneen henkilön omaisuus konkurssimenettelyn alkaessa, ellei sitä ole täytäntöönpano- ja turvaamistoimia koskevan lain (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*) mukaisesti jätetty perinnän ulkopuolelle. Koska luonnollisen henkilön olemassaolo ei oikeushenkilön tapaan lakkaa konkurssimenettelyn päättyessä, saatavat, joita velkojille ei ole maksettu menettelyn aikana, eivät häviä. Toisin kuin oikeushenkilöä koskevassa konkurssimenettelyssä, henkilökohtaisessa konkurssimenettelyssä velkojien saatavien perintä ei pääty konkurssimenettelyn päättyessä. Henkilökohtaisen konkurssimenettelyn lopettamista koskeva päätös, johon sisältyy luettelo maksamattomista tunnustetuista saatavista, on näiden saatavien täytäntöönpanoperuste.

Ennen kuin päätös henkilökohtaisen konkurssimenettelyn lopettamisesta on annettu, konkurssivelallisella on mahdollisuus hakea huojennusta velvoitteisiinsa, jotka ovat muodostuneen ennen henkilökohtaisen konkurssimenettelyn aloittamista ja joita ei makseta sen aikana. Mikäli konkurssissa oleva velallinen esittää tällaisen hakemuksen ja huojennus myönnetään, se osa velvoitteista, joka muutoin voitaisiin panna täytäntöön, jää täytäntöönpanon ulkopuolelle, minkä seurauksena velkojien oikeus hakea täytäntöönpanoa tuomioistuimessa lakkaa.

Vaikka velalliselle myönnettäisiin huojennus, se ei vaikuta seuraaviin velallisen velvoitteisiin:

1. työntekijän etuoikeudet
2. konkurssivelalliseen kohdistuvat vaatimukset, jotka perustuvat lakisääteeseen elatukseen, alentuneen perustoimintakyvyn tai alentuneen tai menetetyt työkyvyn vuoksi suoritettavaan vahingonkorvaukseen tai korvaukseen elatusavusta, jota ei ole suoritettu sitä maksaneen henkilön kuoleman vuoksi
3. rahamääräisistä seuraamuksista muodostuneet saatavat tai sellaisen rahallisen hyödyn palautus, joka on rikosoikeudenkäynnissä julistettu saaduksi rikollisella toiminnalla
4. saatavat, jotka liittyvät rikoksella hankitun rahallisen hyödyn palautukseen tai rikoksesta aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen
5. rahamääräisistä sakoista muodostuneet saatavat tai sellaisen rahallisen hyödyn palautus, joka on vähäistä rikosta koskevassa menettelyssä julistettu saaduksi vähäisen rikoksen tunnusmerkit täyttävällä toiminnalla
6. laittomasti hankitun omaisuuden palautusta koskevat saatavat
7. tahallisesti tai törkeän huolimattomuuden seurauksena aiheutettujen vahinkojen korvausmenettelystä aiheutuvat saatavat.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Velkajärjestelymenettely lopetetaan tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä, jossa velkajärjestelymenettely vahvistetaan.

Kuka tahansa velkoja, jonka saatavaan vahvistettu velkajärjestely vaikuttaa, voi pyytää tuomioistuinta kumoamaan vahvistetun velkajärjestelyn, jos maksukyvytön velallinen voi maksaa velkojan tavalliset saatavat suurelta osin tai kokonaan. Vahvistetun velkajärjestelyn säännösten mukaisesti kanne kannekelpoisen saatavan vahvistamiseksi on nostettava kuuden kuukauden kuluessa saatavan maksamisen eräpäivästä.

Kuka tahansa velkoja, johon vahvistettu velkajärjestely vaikuttaa, voi pyytää tuomioistuinta kumoamaan vahvistetun velkajärjestelyn, jos se on tehty vilpillisesti.

Kanne kannekelpoisen saatavan vahvistamiseksi on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä, kun velkajärjestelyn vahvistavasta päätöksestä on tullut lainvoimainen.

Velkajärjestelyn vahvistamista koskevan päätöksen tehnyt tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään kanteen.

Päätöksessä, jossa tuomioistuin kumoaa vahvistetun velkajärjestelyn, tuomioistuin voi määrätä velallisen maksamaan minkä tahansa osan maksamatta olevista saatavista, jotka olivat vahvistetun velkajärjestelyn kohteena, tuomioistuimen määräämän ajassa, joka ei voi olla pidempi kuin vuosi lainvoimaisesta päätöksestä.

Oikeushenkilön kohdistuvan konkurssimenettelyn lopettaminen

Oikeushenkilön kohdistuva konkurssimenettely lopetetaan päätöksellä konkurssimenettelyn lopettamisesta. Tuomioistuin antaa tämän päätöksen selvittäjän lopullisen selvityksen pohjalta. Selvitys laaditaan selvittäjän päätettyä kaikki lain edellyttämät toimenpiteet, ja se perustuu velkojatoimikunnan lausuntoon.

Selvittäjän on jätettävä lopullinen selvitys tuomioistuimelle yhden kuukauden kuluessa siitä, kun lopullinen jako on saatu päätökseen.

Mikäli konkurssivelallisen omaisuutta löydetään sen jälkeen, kun tuomioistuin on antanut päätöksen konkurssimenettelyn päättämisestä, velalliseen kohdistuva konkurssimenettely voidaan aloittaa myöhemmin löydetyn omaisuuden osalta sellaisen velkojan hakemuksesta, joka on voinut suorittaa konkurssimenettelyssä prosessitoimia velallista vastaan ja jonka osallistumisoikeus ei ole päättynyt ennen konkurssimenettelyn päättymistä, tai konkurssivelallisen osakkaan hakemuksesta.

Henkilökohtaisen konkurssin lopettaminen

Henkilökohtainen konkurssi lopetetaan päätöksellä konkurssimenettelyn lopettamisesta.

Jos henkilökohtaisen konkurssin tehneelle velalliselle on myönnetty huojennus velvoitteista, kuka tahansa velkoja, jonka saataviin lopullinen päätös huojennuksesta vaikuttaa, voi pyytää tuomioistuinta kumoamaan tämän päätöksen, mikäli velallinen on hankkinut päätöksen piilottamalla tai esittämällä vääriä tietoja omaisuudestaan tai muulla petoksella. Kanne on tehtävä kolmen vuoden kuluessa lainvoimaisesta velvoitteiden huojentamista koskevasta

päätöksestä (ZFPP:n 411 §). Velkojat, jotka lainvoimaisen velvoitteiden huojentamista koskevan päätöksen antamisen jälkeen löytävät velallisen omaisuutta, jota velallisella oli ennen kuin päätös huojennuksesta tehtiin (ja jota velallinen oli piilottanut), voivat myös hakea huojennuspäätöksen kumoamista vaatimalla löydettyä omaisuutta koskevan konkurssimenettelyn aloittamista. Tässä tapauksessa kannetta huojennuksen kumoamiseksi ei tarvitse esittää kolmen vuoden määräajan kuluessa.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Kukin **maksukyvttömyysmenettelyyn** osallistuva velkoja vastaa omista kuluistaan.

Velallisen hakemuksesta aloitetussa velkajärjestelymenettelyssä velallinen vastaa sekä menettelyn kuluista että muista kuluista.

Suurta, keskiuurta tai pientä yritystä koskevassa velkajärjestelymenettelyssä, joka on aloitettu velkojien hakemuksesta, kantaja vastaa menettelyn aloituskustannuksista. Tässä menettelyssä kantaja vastaa myös selvittäjän kuluista. Velallinen, johon menettely kohdistuu, vastaa seuraavista aiheutuvista kuluista:

- pätevien oikeudellisten ja taloudellisten neuvonantajien palvelut velallisen taloudellista tilannetta ja liiketoimintaa koskevan selvityksen, saneerausohjelman sekä muiden sellaisten asiakirjojen laatimiseksi, jotka on jätettävä velkajärjestelyehdotuksen osana
- tilintarkastajan suorittama velallisen taloudellista tilannetta ja liiketoimintaa koskevan selvityksen tarkastus
- pätevän arvioijan suorittama saneerausohjelman arviointi.

Konkurssimenettelyssä menettelyn kulut ja sen aikana muodostuvat kustannukset veloitetaan konkurssipesästä ennen kuin saatavat maksetaan jaettavasta pesästä. Mikäli velkoja on pyytänyt konkurssimenettelyn aloittamista, velkojan on maksettava vakuus, jolla katetaan konkurssimenettelyn aloituskustannukset, ja velkojalla on oikeus saada ennakkomaksu takaisin konkurssimenettelyn kulujen maksamista koskevien sääntöjen mukaisesti.

Ennaltaehkäisevässä saneerausmenettelyssä velallinen on maksettava oma suhteellinen osuutensa menettelyyn osallistuvien velkojien kuluista, jotka vakiintuneen liiketavan mukaisesti ovat tavallisesti velallisen maksettavia. Velallinen ja velkojat sopivat näiden kulujen takaisinmaksusta saneeraussopimuksessa.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Pätemättömäksi julistamisen edellytykset

Velkojilla ja selvittäjällä on oikeus hakea velallisen tekemän oikeustoimen julistamista pätemättömäksi. Kanne tai vastalause esitetään sitä henkilöä vastaan, jolle riitautettu oikeustoimi tuo etua.

Riitauttaa voi minkä tahansa sellaisen oikeustoimen (mukaan lukien laiminlyönnin), jonka seurauksena konkurssipesän velkojien jako-osuudet eivät ole tasasuhteisia tai ne pienenevät tai joku velkoja saa muita edullisemman aseman (**velkojan suosiminen pätemättömyyden objektiivisena elementtinä**). Hakijan on osoitettava, että vastapuoli, jolle riitautettu oikeustoimi tuo etua, on tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää, että velallisen taloudellinen tilanne oli huono (**pätemättömyyden subjektiivinen elementti**). Laissa säädetään olettamista, joiden perusteella tämä edellytys täyttyy, ja tilanteista, joissa oikeustoimea ei ole mahdollista riitauttaa. Laissa säädetään myös pätemättömäksi julistamista koskevan hakemuksen sisällöstä ja hakumenettelyn yksityiskohdista.

Riitautamisaika

Konkurssimenettelyssä voidaan riitauttaa oikeustoimia, jotka on toteutettu aikana, joka alkaa konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämisestä edeltävästä vuodesta ja päättyy konkurssimenettelyn alkamiseen. Vastikkeeton (tai lähes vastikkeeton) oikeustoimi voidaan riitauttaa, kun se on toteutettu aikana, joka alkaa 36 kuukautta ennen konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämisestä ja päättyy konkurssimenettelyn alkamiseen. Pätemättömäksi julistamista koskeva hakemus on tehtävä 12 kuukauden kuluessa lopullisesta konkurssimenettelyn aloittavasta päätöksestä.

Mitä toimia ei voida julistaa pätemättömäksi

Seuraavia oikeustoimia ei voida julistaa pätemättömäksi: konkurssivelallisen oikeustoimet, jotka on toteutettu velkajärjestelymenettelyn aikana ja velallisen liiketoiminnan hoitamista menettelyn aikana koskevien sääntöjen mukaisesti, konkurssivelallisen oikeustoimet velkojien saatavien maksamiseksi sen suuruusena, niihin määräpäiviin mennessä ja niine korkoineen, jotka on määritetty vahvistetussa velkajärjestelyssä, sekä vekselien tai šekkien maksaminen silloin, kun toisen osapuolen oli saatava maksu, jotta konkurssissa oleva velallinen ei menettäisi oikeuttaan takaisinperintään sivulliselta, jota vekseli tai šekki velvoittaa.

Pätemättömäksi ei myöskään voida julistaa oikeustoimia, joita velallinen on toteuttanut velkojien saatavien maksamiseksi tai muiden vahvistetun saneeraussopimuksen mukaisten velvollisuuksiensa suorittamiseksi.

Henkilökohtaisen konkurssin erityispiirteet

Henkilökohtaisen konkurssin yhteydessä täyttämättä jääneen oikeustoimen tai konkurssivelallisen läheisensä eduksi toteuttaman oikeustoimen pätemättömäksi julistamista on haettava viiden vuoden kuluessa. Tämä sääntö kattaa sekä konkurssivelallista lähellä olevien luonnollisten henkilöiden kanssa tehdyt sopimukset että velalliseen tai hänen läheisiinsä liittyvät oikeushenkilöt, silloin kun velallinen omistaa tai hänen läheisensä omistavat yksittäin tai yhdessä ainakin 25 prosentin osuuden merkitystä pääomasta, tai kun hänellä tai heillä on 25 prosentin osuus äänioikeuksista tai oikeus nimittää päteviä henkilöitä edustamaan oikeushenkilöä sekä erottaa heidät tästä tehtävästä, tai kun nämä henkilöt ovat päteviä edustamaan oikeushenkilöä tai näihin liittyvien yritysten edunsaajia.

Päivitetty viimeksi: 23/05/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvttömyys/konkurssi - Slovakia

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Slovakiassa kaikenlaiset maksukyvttömyysmenettelyt ovat mahdollisia velallista vastaan.

2 Millä edellytyksillä maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Erityyppiset maksukyvttömyysmenettelyt voidaan aloittaa seuraavien edellytyksien:

Konkurssiin asettamisen ja selvitysmenettelyn aloittamisen edellytykset:

Konkurssi- ja selvitysmenettely ("konkurssimenettely") jakautuu kahteen osaan. Ensimmäinen osa alkaa konkurssihakemuksen jättämisestä ja päättyy konkurssipäätöksen antamiseen. Toinen osa alkaa konkurssipäätöksen antamisen jälkeen ja jatkuu konkurssimenettelyn päättymiseen saakka.

Ensimmäisen osan käynnistyminen edellyttää henkilöä, jolla on oikeus jättää hakemus konkurssimenettelyn aloittamisesta (jos menettely alkaa hakemuksella) ja jonka jättämän hakemuksen perusteella on kohtuullista olettaa, että velallinen on maksukyvytön. Lisäksi edellytyksenä on ennakkomaksun suorittaminen tuomioistuimelle.

Toisen osan (konkurssipäätöksen antaminen) edellytyksenä on, että velkoja on useita, että velallinen on ylivelkaantunut tai maksukyvytön maksuvalmiusongelmien vuoksi ja että konkurssimenettelyn kustannusten kattamiseen on riittävästi varoja.

Henkilö, jolla on oikeus jättää hakemus: menettely voidaan aloittaa hakemuksella tai ilman hakemusta. Konkurssihakemuksen voi jättää velallinen, velkoja, selvitysmies tai muu laissa määritetty henkilö. Konkursssimenettely aloitetaan ilman hakemusta erityisesti siinä tapauksessa, että velkasaneeraus on epäonnistunut. Tuomioistuin päättää silloin yhdellä päätöksellä konkurssimenettelyn aloittamisesta ja konkurssiin asettamisesta.

Hakemuksen on täytettävä yleiset ja tietyt erityiset, hakemuksen jättäjästä riippuvat muodollisuudet. Jos hakemuksen jättää velkoja, mukana on oltava todisteet velallisen maksuvalmiusongelmista johtuvasta maksukyvyttömyydestä. Jos hakemuksen jättää velallinen (oletuksena on maksuvalmiusongelmista johtuva maksukyvyttömyys tai ylivelkaantuminen), siihen on sisällyttävä luettelo velallisen varoista, veloista ja asianomaisista osapuolista sekä uusin tiilinpäätös, jos se on saatavilla.

Hakijan on maksettava ennakkomaksu tuomioistuimen pankkitilille ennen hakemuksen jättämistä.

Maksukyvyttömyys tarkoittaa velallisen ylivelkaantumista tai maksukyvyttömyyttä maksuvalmiusongelmien vuoksi. Velallinen on ylivelkaantunut, jos velallinen on kirjanpitovelvollinen sovellettavan lainsäädännön (kirjanpitolaki nro 431/2002) mukaisesti, jos velkoja on useita ja jos velkojen arvo on suurempi kuin velallisen varojen arvo. Oikeushenkilö on maksukyvytön maksuvalmiusongelmien vuoksi, jos kahden tai useamman velan maksu useammalle kuin yhdelle velkojalle on yli 30 päivää myöhässä. Luonnollinen henkilö on maksukyvytön maksuvalmiusongelmien vuoksi, jos hän ei pysty maksamaan vähintään yhtä velkaa 180 päivän kuluttua maksun erääntymisestä.

Riittävät varat: jos on epävarmaa, onko konkurssimenettelyn kustannusten kattamiseen riittävästi varoja, tuomioistuin nimeää väliaikaisen pesänhoitajan tai selvitysmiehen ("selvittäjä" tai "maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä") tarkastelemaan asiaa.

Velkasaneerauksen aloittamisen edellytykset:

Velkasaneeraus jakautuu konkurssimenettelyn tavoin kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa (kun saneerausmenettely aloitetaan) tuomioistuin tutkii, täytyvätkö velkasaneerauksen edellytykset. Tämä osa alkaa, kun menettely aloittamiseen oikeutettu henkilö (velallinen tai velkoja) jättää hakemuksen, jonka mukana on selvittäjän suositus velallisen velkasaneerauksesta. Toinen osa alkaa, kun velkasaneeraus hyväksytään ja velallinen laatii selvittäjän ja tuomioistuimen valvonnassa ja yhteistyössä velkojen kanssa saneerausohjelman, keskustelee siitä, hyväksyy sen ja vahvistuttaa sen tuomioistuimessa. Velallinen voi jättää velkasaneeraushakemuksen, jos selvittäjä on suosittanut velkasaneerausta velallisen pyytämässä lausunnossa. Lausunto saa olla enintään 30 päivää vanha.

Velkoja voi jättää velkasaneeraushakemuksen, jos selvittäjä on suosittanut velallisen velkasaneerausta velkojan pyytämässä, enintään 30 päivää vanhassa lausunnossa ja velallinen on suostunut hakemuksen jättämiseen.

Velkajärjestelyn aloittamisen edellytykset:

Velkajärjestelyn aloittamisen edellytyksenä on, että velallinen on luonnollinen henkilö (elinkeinonharjoittaja tai kuluttaja), konkurssimenettely on päättynyt ja velallinen on jättänyt hakemuksen sekä täyttänyt velvollisuutensa konkurssimenettelyn aikana. Velallisella ei kuitenkaan ole oikeutta hakea vapautusta veloista, jos konkurssimenettely on lopetettu sen vuoksi, etteivät velallisen varat riitä edes pesältä olevien saatavien maksamiseen. Edellytyksenä on lisäksi, että velallinen on maksukyvytön maksuvalmiusongelmien vuoksi ja on ilmoittanut siitä, että edellisestä velkajärjestelystä on kulunut kymmenen vuotta, että velallista vastaan on vireillä (omaisuuden) ulosmittaus- tai vastaava menettely ja ettei velallinen suorita parhaillaan vapausrangaistusta.

Hakemus voidaan jättää yhdessä konkurssihakemuksen kanssa tai konkurssimenettelyn aikana sen päättymiseen saakka. Hakemuksen jättää velallinen, jota edustaa kuitenkin oikeusapukeskus (*Centrum právnej pomoci*). Hakemus voidaan jättää vain sähköisesti.

Velallinen vapautuu veloista, kun tuomioistuin antaa konkurssipäätöksen (konkurssiin perustuva velkajärjestely) tai päättää maksuohjelmasta (maksuohjelmaan perustuva velkajärjestely). Velkajärjestelyyn ei tarvita muita päätöksiä.

Velvoitteiden täyttäminen: Tuomioistuin hyväksyy velkajärjestelyn, jos se katsoo, että velallinen on täyttänyt sovellettavassa lainsäädännössä asetetut velvoitteet konkurssimenettelyn aikana. Muussa tapauksessa hakemus hylätään. Velallisella oletetaan olevan rehellinen tarkoitus. Velkojat voivat riitauttaa sen "perinteisessä" siviilioikeudellisessa menettelyssä, mutta eivät velkajärjestelymenettelyn aikana.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssimenettelyn piiriin kuuluu

omaisuus, joka velallisella oli konkurssipäätöksen antamisajankohtana

omaisuus, jonka velallinen on hankkinut konkurssimenettelyn aikana

velallisen velkojen vakuutena oleva omaisuus

mahdollinen muu lainsäädännössä määritetty omaisuus.

Konkurssimenettelyn piiriin kuuluva omaisuus muodostaa konkurssipesän, joka jakautuu yleiseen pesään ja vakuusvelkojen erillisiin pesiin.

Seuraavat eivät kuulu konkurssimenettelyn piiriin: omaisuus, jota ei voida ulosmitata tuomioistuimen päätökseen perustuvassa täytäntöönpano- tai ulosmittausmenettelyssä, tullimaksusitoumukset tullivelan määrään saakka, verovakuus sekä konkurssimenettelyn ulkopuolelle erillisen lainsäädännön mukaisesti jäävä omaisuus. Velallisen tulot kuuluvat konkurssimenettelyn piiriin siltä osin kuin ne ovat ulosmitattavissa täytäntöönpano- tai ulosmittausmenettelyssä. Se osa nettopalkasta, joka voitaisiin muutoin vähentää etuoikeutettujen saatavien maksamiseksi, kuuluu konkurssimenettelyn piiriin vain siltä osin kuin maksetaan pesältä oleva saatava.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Osapuolten tehtävät erityyppisissä menettelyissä:

• Velallisen yleiset velvollisuudet:

o Velallinen on velvollinen ehkäisemään maksukyvyttömyyttä. Jos maksukyvyttömyys uhkaa, velallisen on viipymättä toteutettava asianmukaisia ja oikeasuhteisia toimenpiteitä sen torjumiseksi. Velkasaneeraushakemuksen jättäminen ei vapauta velallista velvollisuudesta jättää myös konkurssihakemus (konkurssimenettely keskeytetään, jos velkasaneeraus sallitaan).

Osapuolten tehtävät **konkurssissa**:

• Selvittäjä:

o Konkurssimenettelyssä selvittäjän ensisijaisena tehtävänä on hoitaa konkurssimenettelyn piiriin kuuluvaa omaisuutta, realisoida se ja käyttää saatava tuotto velallisen velkojen maksamiseen.

o Kun konkurssipäätös on annettu, velallisen oikeus määrätä konkurssimenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja toimia omasta puolestaan tätä omaisuutta koskeissa asioissa siirtyy selvittäjälle, joka toimii nyt velallisen nimissä ja lukuun.

Osapuolten tehtävät **velkasaneerauksessa**:

• Selvittäjä:

o Selvittäjän päätehtävänä on laatia saneerausohjelma yhteistyössä velallisen ja velkojen kanssa.

o Selvittäjä tutkii ilmoitetut saatavat ja vahvistaa tai kiistää ne.

o Selvittäjä valvoo velallista muun muassa hyväksymällä velkasaneerauksen sallivassa tuomioistuimen päätöksessä määritetyt velallisen oikeustoimet.

• Velallinen:

- Velallinen suorittaa saneerausohjelmassa määritetyt tehtävät.
- Velallisella on myös oikeus ehdottaa selvittäjälle ilmoitetun saatavan kiistämistä.
- Velallinen toimii omissa nimissään ja omaan lukuunsa.

Osapuolten tehtävät (kummin tyypisessä) velkajärjestelyssä:

- Velallinen:
 - o Velkajärjestelyn sallimisesta alkaa kolmen vuoden koeaika, jolloin velallisen on luovutettava selvittäjälle kunkin vuoden lopussa tuomioistuimen vahvistama rahamäärä, enintään kuitenkin 70 prosenttia velallisen kuluneen vuoden kokonaisnettotuloista. Vähennettyään palkkionsa selvittäjä maksaa jäljelle jäävästä määrästä kullekin velallisen velkojalle sille kuuluvan osuuden lopullisen jakosuunnitelman mukaisesti.
 - o Velallisen on tänä koeaikana pyrittävä kohtuullisin keinoin löytämään työtä tai työllistämään itsensä sopivalla tavalla tulojen hankkimiseksi sekä toimitettava kaikki selvittäjän tarvitsemat tiedot, mukaan lukien tiedot tuloista, menoista sekä mahdollisista asuinosoitteesta, työn tai työpaikan muutoksista.
 - o Velallisen oikeustoimiin tarvitaan koeaikana selvittäjän kirjallinen suostumus velkajärjestelyn sallivan tuomioistuimen päätöksen puitteissa.
 - o Velallinen, jota edustaa oikeusapukeskus, jättää hakemuksen, johon sisältyy velallisen ansioluettelo sekä luettelot lähipiiriin kuuluvista osapuolista, nykyisestä ja aiemmasta omaisuudesta ja velkojista. Velallinen ilmoittaa olevansa maksukyvytön maksuvalmiusongelmien vuoksi ja todistaa ulosmittausmenettelyn vireilläolon.
 - o Velallisen on hyväksyttävä tässä menettelyssä, että oikeus määrätä velallisen omaisuudesta siirtyä selvittäjälle.
- Selvittäjä:
 - o Selvittäjä laatii luettelon konkurssipesän omaisuudesta ja määrää siitä (konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuus).
 - o Selvittäjä irtisanoo tietyt sopimukset.
 - o Selvittäjä realisoi pesän omaisuuden, maksaa konkurssimenettelyn kulut, laatii ehdotuksen saadun tuoton jakosuunnitelmasta ja panee sen myöhemmin täytäntöön.
 - o Jos konkurssimenettelyssä käytetään maksuohjelmaa, selvittäjä laatii maksuohjelman ja toimittaa sen tuomioistuimen hyväksyttäväksi.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Konkurssi: Velallisen maksettavana ennen konkurssiin asettamista ollutta saatavaa ei voida käyttää velallisella konkurssiin asettamisen jälkeen olevan saatavan kuittaukseen. Tämä pätee myös konkurssimenettelyssä ilmoitettuihin ehdollisiin saataviin. Saatavia, joita ei ole ilmoitettu lainsäädännössä vahvistetulla tavalla, ilmoitettuja saatavia, jotka on luovutettu tai siirretty konkurssiin asettamisen jälkeen, sekä saatavia, jotka on hankittu riitautettavissa olevien oikeustoimien perusteella, ei voida käyttää velallisen saatavien kuittaukseen. Saatavaa, joka perustuu vastuuseen velallisen puolesta tehtävän konkurssihakemuksen tekemättä jättämisestä, ei voida kuitata millään saatavilla. Tämä ei estä muiden saatavien kuittausta.

Velkasaneeraus: Siviilioikeudellisia säännöksiä sovelletaan sellaisenaan.

Konkurssiin perustuva velkajärjestely: Konkurssiin asettamisen jälkeen syntyneitä saatavaa ei voida käyttää ennen konkurssiin asettamista syntyneen velallisen vastasaatavan kuittaukseen. Ennen konkurssiin asettamista syntyneitä saatavaa ei voida käyttää konkurssiin asettamisen jälkeen syntyneen velallisen vastasaatavan kuittaukseen. Tämä ei estä muiden saatavien kuittausta.

Maksuohjelmaan perustuva velkajärjestely: Siviilioikeudellisia säännöksiä sovelletaan sellaisenaan.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Konkurssi: Jos velallinen oli tehnyt vastavaroisiin suoritteisiin perustuvan sopimuksen **ennen konkurssiin asettamista** ja täyttänyt sen, mutta vastapuoli ei ollut täyttänyt sitä lainkaan tai kokonaan konkurssijankohtana, selvittäjä voi vaatia sopimuksen täyttämistä tai vetäytyä sopimuksesta. Jos vastapuoli on täyttänyt sopimuksen osittain, selvittäjä voi vetäytyä vain niistä sopimuksen velvoitteista, jotka vastapuolella on vielä täyttämättä. Jos velallinen oli tehnyt vastavaroisiin suoritteisiin perustuvan sopimuksen ennen konkurssiin asettamista ja vastapuoli on täyttänyt sen, mutta velallinen ei ollut täyttänyt sitä lainkaan tai kokonaan konkurssijankohtana, vastapuoli voi vetäytyä niistä sopimuksen velvoitteista, jotka velallisella on vielä täyttämättä. Sopimuksesta vetäytymisestä aiheutuvat vastapuolen saatavat voidaan kuitenkin sisällyttää konkurssimenettelyyn vain ilmoittamalla ne ehdollisina saatavina. Jos velallinen oli tehnyt vastavaroisiin suoritteisiin perustuvan sopimuksen ennen konkurssiin asettamista, mutta velallinen ja vastapuoli eivät olleet täyttäneet sitä lainkaan tai kokonaan konkurssijankohtana, selvittäjä ja vastapuoli voivat vetäytyä vielä täyttämättä olevista sopimuksen velvoitteista. Sopimuksesta vetäytymisestä aiheutuvat vastapuolen saatavat voidaan kuitenkin sisällyttää konkurssimenettelyyn vain ilmoittamalla ne ehdollisina saatavina. Jos velallinen oli tehnyt ennen konkurssiin asettamista sopimuksen, jonka tarkoituksena on sitoutuminen jatkuvaan tai toistuvaan toimintaan tai sitoutuminen pidättämään tietystä toiminnasta tai sallimaan tietty toiminta, selvittäjä voi irtisanoa sopimuksen kahden kuukauden irtisanomisajalla, jollei laissa tai sopimuksessa määrätä lyhyemmästä irtisanomisajasta. Selvittäjä voi irtisanoa sopimuksen myös, vaikka se olisi tehty määräajaksi. Selvittäjä voi irtisanoa vuokrasopimuksen vain siviililaisissa (*Občiansky zákonník*) säädettyjen edellytyksin. Tämä ei kuitenkaan päde työlain (*Zákonník práce*) nojalla tehtyihin sopimuksiin.

Jos vastapuoli on velvollinen täyttämään etukäteen sopimuksen, joka on tehty velallisen kanssa ennen konkurssiin asettamista, vastapuoli voi kieltäytyä täyttämästä sopimusta ennen kuin vastavaroiset suoritteet on toteutettu tai varmistettu.

Jos velallisen kanssa on tehty sopimus ennen konkurssiin asettamista, kyseiseen sopimukseen perustuvat, vastapuolen suoritukseen liittyvät saatavat, jotka vastapuoli on esittänyt selvittäjälle konkurssiin asettamisen jälkeen, katsotaan pesältä oleviksi saataviksi. Jollei lainsäädännössä toisin säädetä, kaikki muut vastapuolen saatavat, jotka perustuvat velallisen kanssa ennen konkurssiin asettamista tehtyyn sopimukseen ja jotka ovat syntyneet konkurssiin asettamisen jälkeen, voidaan sisällyttää konkurssimenettelyyn vain ilmoittamalla ne ehdollisina saatavina.

Jos velallinen on myynyt jonkin tavaran omistuksenpidätysehdolla ja luovuttanut sen ostajalle ennen konkurssiin asettamista, ostaja voi palauttaa tavaran tai vaatia sopimuksen täyttämistä.

Jos velallinen on ostanut ja vastaanottanut jonkin tavaran omistuksenpidätysehdolla ennen konkurssiin asettamista, mutta ei ole saanut sitä omistukseensa, myyjä ei voi vaatia tavaran palautusta, jos selvittäjä täyttää sopimukseen perustuvat veloitteet myyjän pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä. Selvittäjä voi täyttää omistuksenpidätysehdolla myytyä tavaraa koskevat sopimuksen veloitteet, jos tavara on velallisen hallussa ja selvittäjä toteaa ammittaamista huolellisuutta noudattaen, että veloitteiden täyttäminen on edullisempaa pesän kannalta. Jos tavara ei ole velallisen hallussa, saatavat voidaan sisällyttää konkurssimenettelyyn vain ilmoittamalla ne.

Näitä määräyksiä sovelletaan soveltuvin osin sopimukseen, joka koskee jonkin kohteen vuokraamista sovittuun hintaan määräajaksi ja siirtymistä myöhemmin kohteen vuokranneen omistukseen.

Velkasaneeraus: Vastapuoli ei voi irtisanoa velallisen kanssa tehtyä sopimusta tai vetäytyä sopimuksesta sen perusteella, että velallisen suoritus, johon vastapuolella oli oikeus ennen velkasaneerausmenettelyn aloittamista, on viivästynyt. Tästä syystä tapahtuva sopimuksen irtisanominen tai sopimuksesta vetäytyminen on tehoton. Tehottomia ovat myös sellaiset sopimusjärjestelyt, jotka antavat vastapuolelle mahdollisuuden irtisanoa velallisen kanssa tehty sopimus tai vetäytyä sopimuksesta velkasaneerauksen tai konkurssimenettelyn perusteella.

Konkurssiin perustuva velkajärjestely: Sopimus, jonka tarkoituksena on sitoutuminen jatkuvaan tai toistuvaan toimintaan tai sitoutuminen pidättämään tietystä toiminnasta tai sallimaan tietty toiminta, on mahdollista irtisanoa konkurssiin asettamisen jälkeen, jos sopimus on tehty ennen konkurssiin asettamista.

Selvittäjä voi irtisanoa sopimuksen, jos se koskee konkurssimenettelyn piiriin kuuluvaa omaisuutta. Muussa tapauksessa velallinen voi irtisanoa sopimuksen. Irtisanominen tulee voimaan, kun se on annettu tiedoksi vastapuolelle. Sopimus voidaan irtisanoa myös, vaikka se olisi tehty määräajaksi. Kolmantena osapuolena olevan vuokralaisen kanssa tehty sopimus asunnon vuokraamisesta voidaan irtisanoa vain siviililaissa ja erillisessä lainsäädännössä säädetyin edellytyksin.

Velallinen, selvittäjä tai vastapuoli voi vetäytyä muusta sopimuksesta, jos se on tehty ennen konkurssiin asettamista eikä sitä ole vielä täytetty. Vetäytyminen voi koskea vain niitä velvoitteita, jotka osapuolilla on keskenään täyttämättä.

Määräyksiä, jotka koskevat tavarán myyntiá omistuksenpidátysehdollá sekä sopimusta kohteen vuokraamisesta sovittuun hintaan määräajaksi ja siirtymisestä myöhemmin kohteen vuokranneen omistukseen, sovelletaan samalla tavoin kuin konkurssimenettelyssä.

Edellä esitetyt määräykset eivät koske työlain nojalla tehtyjä sopimuksia.

Maksuohjelmaan perustuva velkajärjestely: Velallisen sopimussuhteita koskevia erityisiä määräyksiä ei ole. Tässä yhteydessä sovelletaan ”perinteisiä” siviili- ja kauppaoikeudellisia säännöksiä.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Konkurssiin asettamisen vaikutukset:

Konkurssimenettelyn piiriin kuuluvaa omaisuutta koskevaa täytäntöönpano- tai ulosmittausmenettelyä ei voida aloittaa konkurssimenettelyn aikana. Jo aloitettu täytäntöönpano- tai ulosmittausmenettely keskeytetään konkurssiin asettamisen jälkeen.

Velallisen omaisuuteen liittyvän vakuusoikeuden täytäntöönpanoa ei voida aloittaa tai jatkaa velallisen vakuudellisen velan osalta. Tämä ei päde seuraaviin: rahan tai tilisaataviin pankissa tai ulkomaisen pankin sivuliikkeessä liittyvän vakuusoikeuden täytäntöönpano valtion joukkovelkakirjalainat siirtokelpoiset arvopaperit.

Jos konkurssimenettelyn piiriin kuuluva huutokauppakohde on myyty erillisen lainsäädännön nojalla ennen konkurssiin asettamista ja tarjoaja on maksanut huutokaupanpitäjälle huutokaupassa vahvistetun hinnan, kohteen omistus- tai muu oikeus siirtyy tarjoajalle. Huutokaupan tuotto kuuluu kyseiseen pesään, ja huutokaupan kulut katsotaan pesältä olevaksi saatavaksi. Jos huutokauppaa on pyytänyt velkoja, jolla on vakuudellinen saatava, saatava tuotto maksetaan velkojalle vakuudellisen saatavan määrään saakka ikään kuin konkurssia ei olisi tapahtunut.

Velkasaneerauksen vaikutukset:

- Velkasaneerausmenettelyssä ilmoitetun saatavan osalta ei voida aloittaa velallisen omaisuutta koskevaa täytäntöönpano- tai ulosmittausmenettelyä. Jo aloitettu täytäntöönpano- tai ulosmittausmenettely keskeytetään konkurssiin asettamisen jälkeen ja lopetetaan myöhemmin menettelyn aikana. Jos menettelyssä on jo realisoitu omaisuutta, mutta saatua tuottoa ei ole vielä maksettu siihen oikeutetulle, tuotto, josta on vähennetty menettelyn kulut, palautetaan velalliselle.

Velallisen omaisuuteen liittyvän vakuusoikeuden täytäntöönpanoa ei voida aloittaa tai jatkaa velkasaneerausmenettelyssä ilmoitetun vakuudellisen saatavan osalta.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssi:

Kaikki oikeudenkäynnit ja muut menettelyt sekä määräaikaisten kulumien keskeytetään konkurssiin asettamisen jälkeen.

Menettelyä voidaan jatkaa selvittäjän ehdotuksesta. Selvittäjästä tulee menettelyn jatkamista koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen menettelyn osapuoli velallisen sijasta.

Seuraavia menettelyjä ei keskeytetä:

15. toukokuuta 2014 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/59/EU tarkoitetut rahoitusmarkkinakriisien ratkaisumenettelyt veromenettelyt

tullimenettelyt

pakkolunastusmenettelyt

elatusapumenettelyt

rikosoikeudelliset menettelyt (vahingonkorvauksista ei kuitenkaan voida päättää).

Myös edellä mainituissa menettelyissä selvittäjän muutoksenhaun määräaika päättyy vasta 30 päivän kuluttua ensimmäisestä velkojainkokouksesta.

Velkasaneeraus:

Kun velkasaneeraus on sallittu, kaikki velkasaneerausmenettelyssä ilmoitettuja saatavia koskevat oikeudenkäynnit ja välimiesmenettelyt keskeytetään.

Saatavia voi vaatia vain ilmoittamalla ne (saatavien kiistäminen ja vahvistaminen).

Konkurssiin perustuva velkajärjestely:

Oikeudenkäynnit, jotka koskevat vain konkurssimenettelyssä maksettavaa saatavaa, keskeytetään. Vanhentumisaika päättyy kuitenkin vasta 60 päivän kuluttua konkurssiin asettamisesta.

Jos konkurssi keskeytetään myöhemmin sillä perusteella, ettei konkurssimenettelylle ole edellytyksiä, menettelyn keskeyttäminen jätetään huomiotta.

Jos toinen velkoja on kiistänyt saatavan, johon velkajärjestely ei vaikuta, saatavan kiistäminen antaa velkojalle oikeuden osallistua menettelyyn väliintulijana.

Maksuohjelmaan perustuva velkajärjestely:

Velkajärjestelyllä ei ole vaikutusta oikeudenkäynteihin eikä muihin menettelyihin.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Konkurssi:

Velkojat:

Velkojat käyttävät konkurssimenettelyn toteuttamiseen liittyvää päätösvaltaa joko itsenäisesti tai velkojaelinten kautta. Näin velkojat voivat vaikuttaa konkurssimenettelyyn ja valvoa omaisuuden hallinnointia ja realisointia. Velkojat voivat antaa selvittäjälle menettelyohjeita ja muun muassa kiistää saatavia. Tuomioistuin valvoo selvittäjän työtä konkurssimenettelyn aikana.

Velkasaneeraus:

Velkojat:

Velkojien tehtävänä on osallistua velkojaelinten kautta saneerausohjelman laatimiseen ja hyväksymiseen.

Velkojalla, joka ilmoittaa saatavan selvittäjälle, on oikeus ehdottaa selvittäjälle (toisen) ilmoitetun saatavan kiistämistä.

Konkurssiin perustuva velkajärjestely:

Velkojat:

Velkojien on ilmoitettava saatavansa.

Vakuusvelkojat voivat harkita saataviansa ilmoittamista, mutta myös panna täytäntöön vakuusoikeutensa.

Velkoja voi kiistää muiden velkojien saatavat.

Velkoja voi toimia velkojien edustajana.

Velkoja voi myöhemmin (menettelyn päätyttyä) nostaa kanteen velallista vastaan velkajärjestelyn peruuttamiseksi epärehellisen tarkoituksen vuoksi.

Maksuohjelmaan perustuva velkajärjestely:

Velkojat:

Maksuohjelma koskee vain vakuudettomia velkoja. Maksuohjelmaan perustuva velkajärjestely ei vaikuta vakuusvelkoihin.

Velkojien on hyväksyttävä tuomioistuimen myöntämä suoja velkoja vastaan.

Velkoja, johon maksuohjelma vaikuttaa, voi vastustaa maksuohjelmaa, kun selvittäjä on ilmoittanut sen laatimisesta. Velkoja voi vastustaa myös vakuudettomille velkojille ehdotettua prosenttiosuutta.

Velkoja voi myöhemmin (menettelyn päätyttyä) nostaa kanteen velallista vastaan velkajärjestelyn peruuttamiseksi epärehellisen tarkoituksen vuoksi.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssi

Kun konkurssipäätös on annettu, velallisen oikeus määrätä konkurssimenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja toimia omasta puolestaan tätä omaisuutta koskevissa asioissa siirtyy selvittäjälle, joka toimii nyt velallisen nimissä ja lukuun.

Jos velallisen konkurssimenettelyn aikana tekemät oikeustoimet ovat vahingollisia konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden kannalta, ne ovat tehottomia suhteessa velkoihin. Tämä ei kuitenkaan vaikuta niiden pätevyYTEEN.

Ne, joilla on konkurssimenettelyn piiriin kuuluvia velkoja, ovat velvollisia maksamaan velat selvittäjälle konkurssimenettelyssä. Tätä velvollisuutta sovelletaan, vaikka velat maksettaisiin jollekin muulle taholle, paitsi jos selvittäjä vastaanottaa kyseiset maksut.

Velallinen voi kieltäytyä lahjasta tai perinnöstä konkurssimenettelyn aikana vain selvittäjän suostumuksella. Muussa tapauksessa lahjasta tai perinnöstä kieltäytyminen on tehoton suhteessa velkoihin.

Jos selvitystilassa olevasta oikeushenkilöstä tehdään konkurssipäätös, selvitystila keskeytetään, kunnes konkurssimenettely on peruutettu.

Toimivaltainen taho (velkojatoimikunta, vakuusvelkoja tai erityistapauksissa tuomioistuin) antaa selvittäjälle ohjeita ja suosituksia omaisuuden hoidosta, velallisen yrityksen tai sen osan toiminnasta ja omaisuuden realisoinnista. Tähän kuuluu myös omaisuuden tai sen olennaisen osan vuokralle antaminen (rajoituksin, kun yritys on toiminnassa).

Toimivaltainen taho antaa ohjeita myös seuraavista:

sopimuksen tekeminen velallisen yrityksen toimintaan liittyvästä väliaikaisesta rahoituksesta

yrityksen toiminnan jatkaminen, jos velallinen on tietyntyyppinen rahoituslaitos

velallisen omaisuutta koskevan panttioikeuden perustaminen

sellaisen velallisen yrityksen toimintaan liittyvän sopimuksen tekeminen, jossa selvittäjä sitoutuu jatkamaan toimintaa tietyn ajanjakson tai tietyn liikevaihtoon liittyvän prosenttiosuuden saavuttamisen jälkeen.

Selvittäjän on pyydettävä ja odotettava ohjeita ennen ensimmäisen oikeustoimen tekemistä asiassa. Jos toimivaltainen taho ei vastaa, selvittäjä pyytää tuomioistuinta päättämään, miten asiassa edetään. Tuomioistuimen päätös sitoo selvittäjää. Selvittäjän pyynnössä on oltava kaikki tarvittavat tiedot.

Kun kyse on muista asioista, toimivaltainen taho voi suosittaa selvittäjälle sopivaa menettelytapaa. Jos selvittäjä kieltäytyy noudattamasta suositusta, toimivaltainen taho voi pyytää tuomioistuinta päättämään, miten asiassa edetään. Tuomioistuimen päätös sitoo selvittäjää.

Jos toimivaltainen taho ohjeistaa selvittäjää toimimaan tavalla, joka on vastoin muiden velkojien etuja tai omaisuuden realisointia koskevia sääntöjä, selvittäjä kieltäytyy noudattamasta ohjeita ja pyytää toimivaltaista tahoa muuttamaan niitä. Jos ohjeita ei muuteta, selvittäjä pyytää tuomioistuinta päättämään, miten asiassa edetään. Tuomioistuimen päätös sitoo selvittäjää.

Selvittäjä hoitaa konkurssimenettelyn piiriin kuuluvaa omaisuutta ammattimaista huolellisuutta noudattaen. Tarkoituksena on näin varmistaa omaisuuden asianmukainen suoja menettämisestä, vahingoittumisesta, tuhoutumisesta tai muuta heikentymistä vastaan sekä omaisuuden hoidosta aiheutuvien kulujen pysyminen tarkoituksenmukaisina ja kohtuullisina.

Hoitaessaan konkurssimenettelyn piiriin kuuluvaa omaisuutta selvittäjä ei saa suosia yhtä velkojaa eikä asettaa henkilökohtaisia etuja tai muiden etuja kaikkien velkojen yhteisen edun edelle.

Selvittäjä voi antaa konkurssimenettelyn piiriin kuuluvaa velallisen omaisuutta vuokralle. Selvittäjän velvollisuutena on sopia vuokrasta, joka on vähintään samaa tasoa kuin millä vastaavaa kohdetta yleensä vuokrataan tietyssä paikassa ja tietyssä aikana. Selvittäjän on myös varmistettava, ettei vuokrasopimuksesta aiheudu velalliselle muita kuin lakisääteisiä veloitteita, että vuokralaisen vuokrasopimukseen perustuvat veloitteet on varmistettu asianmukaisesti ja että vuokrasopimus voidaan irtisanoa yhden kuukauden irtisanomisajalla. Jos nämä edellytykset eivät täyty, selvittäjä voi tehdä vuokrasopimuksen vain toimivaltaisen tahon suostumuksella. Saatavia vuokratuloja pidetään konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden realisoinnista saatavana tuottona.

Selvittäjä voi konkurssiin asettamisen jälkeen jatkaa joitakin velallisen liiketoimintaan liittyviä toimia, jos ne kasvattavat konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden arvoa tai estävät arvon alenemista. Jos kyseisten toimien kustannukset ovat suuremmat kuin niiden tuottamat tulot, selvittäjä lopettaa toimet viipymättä.

Omaisuuden realisointi

Konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden realisoinnin tarkoituksena on saada mahdollisimman suuri tuotto mahdollisimman lyhyessä ajassa ja mahdollisimman vähäisin kustannuksin. Realisoitessaan omaisuutta selvittäjä valitsee ammattimaista huolellisuutta noudattaen menetelmän, joka täyttää parhaiten realisoinnin tarkoituksen ja on lainsäädännössä vahvistettujen realisointisääntöjen mukainen.

Konkurssiin asettamisen yhteydessä nimetty selvittäjä realisoii viipymättä omaisuuden, joka on välittömässä vaarassa turmeltua, tuhoutua tai heikentyä muulla tavoin olennaisesti. Tähän ei tarvita toimivaltaisen tahon ohjeita tai tuomioistuimen päätöstä. Selvittäjä voi aloittaa muun omaisuuden realisoinnin ensimmäisen velkojainkokouksen jälkeen.

Selvittäjä pitää avoimesti kirjaa konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden realisoinnista, erikseen yleisen pesän ja kunkin erillisen pesän osalta.

Realisoituaan omaisuuserän selvittäjä kohdentaa saadun tuoton siihen luettelon osaan, joka oli realisoinnin kohteena. Jos selvittäjä realisoii yhdessä useita kohteita eikä yksittäisiä tuottoja voida määrittää, selvittäjä jakaa yhteiset tuotot kohteiden kesken niiden luetteloon perustuvan suhteellisen arvon mukaisesti.

Selvittäjä tallettaa konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden realisoinnista saadut tuotot pankin tai ulkomaisen pankin sivuliikkeen tilille. Pankin tai ulkomaisen pankin sivuliikkeen tilille maksamaa korkoa pidetään konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden realisoinnista saatavana tuottona.

Selvittäjä voi omaisuuden realisoimiseksi

- julkistaa julkisen tarjouskilpailun
- jättää omaisuuden huutokaupattavaksi
- jättää omaisuuden arvopaperikauppiiaan myytäväksi
- järjestää huutokaupan, tarjouskaupan tai muun omaisuuden myyntiin johtavan kilpailumenettelyn
- myydä omaisuuden muulla sopivalla tavalla.

Realisoidessaan yrityksen selvittäjä siirtää sopimuksella ostajalle kaikki yritykselle kuuluvat tavarat, oikeudet ja muun omaisuuden. Yrityksen veloista ostajalle siirtyvät vain ne, jotka ovat syntyneet konkurssiin asettamisen jälkeen velallisen yrityksen toiminnan yhteydessä, sekä sopimuksessa lueteltuihin työsuhteisiin liittyvät muut kuin monetaariset velat (*nemo plus iuris* -periaatetta ei sovelleta).

Jos selvittäjä realisoii konkurssimenettelyn piiriin kuuluvaa omaisuutta muuten kuin myymällä yrityksen, osan yrityksestä tai olennaisen osan yrityksen omaisuudesta, konkurssimenettelyn piiriin kuuluvaa kiinteää omaisuutta voi realisoida vain huutokaupalla. Selvittäjä ilmoittaa huutokaupasta virallisessa kauppalehdessä (*Obchodný vestník*).

Osakkeiden siirtoon suostumista, osakkeiden siirron pyytämistä ja osakkeiden hankinnan pyytämistä koskevat oikeudet sekä muut sopimukseen perustuvat etuusto-oikeudet eivät sido selvittäjää omaisuuden realisoinnin yhteydessä. Jos realisoitavaan omaisuuteen liittyy lakisääteinen etuusto-oikeus tai esineoikeutena oleva etuusto-oikeus, selvittäjä tarjoaa etuusto-oikeuden kohdetta kirjallisesti siihen oikeutetulle. Tämä etuusto-oikeus ei sido selvittäjää, jos sen haltija ei käytä oikeuttaan 60 päivän kuluessa kirjallisen tarjouksen saamisesta.

Kaikki vakuusoikeudet raukeavat omaisuuden realisoinnin yhteydessä, lukuun ottamatta panttioikeutta, jonka selvittäjä on perustanut konkurssiin asettamisen jälkeen toimivaltaisen tahon ohjeiden mukaisesti, tai sellaista kolmannen osapuolen omaisuutta koskevaa vakuusoikeutta, jolla on parempi etuoikeusasema kuin velallisen velkaa koskevalla vakuusoikeudella.

Jos jokin kohde luovutetaan vastiketta vastaan, ostaja saa sen omistukseensa, vaikka velallinen ei olisi kohteen omistaja, paitsi jos ostaja tiesi tai ostajan olisi pitänyt tietää, että velallinen tai kolmas osapuoli, jonka omaisuus on velallisen velan vakuutena, ei ole kohteen omistaja. Selvittäjä on vastuussa kohteen alkuperäiselle omistajalle tässä yhteydessä mahdollisesti aiheutuneesta vahingosta, jollei selvittäjä pysty osoittamaan, että hän on toiminut ammattimaista huolellisuutta noudattaen.

Konkurssiin perustuva velkajärjestely

Kun konkurssipäätös on annettu, velallisen oikeus määrätä maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja toimia omasta puolestaan tätä omaisuutta koskevissa asioissa siirtyy selvittäjälle, joka toimii nyt velallisen nimissä ja lukuun.

Jos velallisen konkurssimenettelyn aikana tekemät oikeustoimet ovat vahingollisia konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden kannalta, ne ovat tehottomia suhteessa velkoihin. Tämä ei kuitenkaan vaikuta niiden pätevyyteen.

Velallinen ja velallisen suostumuksella hänen läheisensä saavat käyttää konkurssimenettelyn piiriin kuuluvaa kohdetta tavalliseen tapaan. He ovat kuitenkin velvollisia suojaamaan sitä menettämislähteen, vahingoittumiselta tai tuhoutumiselta ja pidättymään kaikesta, mikä voisi alentaa sen arvoa enemmän kuin tavanomainen kuluminen. Jokaisen, joka käyttää konkurssipesään kuuluvaa kohdetta, on annettava selvittäjän tutkia se milloin tahansa. Jos jollakulla muulla kuin velallisella tai velallisen läheisellä on kyseisen kohteen käyttöoikeus, kohdetta saa käyttää vain selvittäjän luvalla. Kaikki tällaisesta kolmannen osapuolen käytöstä saatavat tulot kuuluvat konkurssipesään.

Selvittäjä realisoii konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan suuriarvoisen kiinteän omaisuuden huutokaupalla ja pieniarvoisen kiinteän omaisuuden irtaimena omaisuutena.

Kun kiinteä omaisuus realisoidaan huutokaupalla, alimman tarjouksen suuruuden määrittää vakuusvelkoja, jonka vakuusoikeus huutokaupakohteeseen on etuoikeusasemaltaan paras, tai velkojen edustaja, jos huutokaupakohteeseen ei ole vakuusoikeutta.

Velallisen asunnon realisointi

Selvittäjä voi realisoida velallisen asunnon vain huutokaupalla.

Velallisen asuntoa ei voida realisoida, jos saatava tuotto ei asunnon verovapaan arvon (10 000 euroa) vähentämisen jälkeen kattaisi realisointikustannuksia ja vähintään joidenkin rekisteröityjen velkojen saatavia. Selvittäjä arvioi velallisen asunnon arvon. Jos joku velkojista kuitenkin toimittaa asiantuntijalausannon ja maksaa ennakkomaksun huutokaupan kulun vahvistamiseen liittyvästä notaarin palkkiosta, päätös tehdään asiantuntijalausannon perusteella. Jos asuntoa ei silloin realisoida, kyseisen velkojan on maksettava realisointikustannukset.

Jos velallisen asunto realisoidaan, selvittäjä maksaa asunnon verovapaata arvoa vastaavan määrän (jakosuunnitelman ulkopuolella) erityiselle pankkitilille, jonka selvittäjä on avannut tätä tarkoitusta varten velallisen nimissä ja lukuun, ja ilmoittaa asiasta velalliselle ilman aiheutonta viivytystä. Vain selvittäjällä on oikeus tallettaa tai siirtää varoja velallisen erityistilille.

Velallisen erityistilillä olevat varat ovat konkurssimenettelyn, ulosmittausmenettelyn tai vastaavan täytäntöönpanomenettelyn ulkopuolella 36 kuukautta tilin avaamisesta.

Erityistili ei ole velallisen käytettävissä näiden 36 kuukauden aikana, mutta hänellä on oikeus pyytää pankkia tai ulkomaisen pankin sivuliikettä nostamaan tililtä käteistä. Kuukausittain nostettavasta enimmäismäärästä säädetään Slovakian hallituksen asetuksessa (250 euroa).

Jos velallisen realisoitu asunto on puolisoiden yhteistä omaisuutta, selvittäjä avaa myös toiselle entiselle omistajalle velallisen erityistilin.

Irtaimen omaisuuden realisointi

Selvittäjä realisoii konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan irtaimen omaisuuden yhtenä tai useampana ryhmänä tarjouskaupan avulla. Selvittäjä julkaisee sitä varten virallisessa kauppalehdessä tiedot tarjouskaupan kohteena olevasta omaisuudesta sekä tarjousten jättämisen määräajan, jonka on oltava vähintään kymmenen vuorokautta tarjouskaupan julkaisemispäivämäärästä. Tarjoukset otetaan huomioon vain, jos tarjoaja on tallettanut selvittäjän tilille täyden ennakkomaksun ostohinnasta. Omaisuus myydään korkeimman tarjouksen tehneelle. Jos useat tarjoajat ovat tehneet samansuuruisen tarjouksen, ostaja ratkaistaan arvalla. Ostajan on järjestettävä omaisuuden poiskuljetus omalla kustannuksellaan.

Jos konkurssimenettelyn piiriin kuuluvaa irtainta omaisuutta ei pystytä realisoimaan kolmannellakaan tarjouskaupalla, omaisuus ei kuulu enää konkurssimenettelyn piiriin. Jos saatavan ilmoittanut velkoja ilmaisee olevansa kiinnostunut kyseisestä omaisuudesta, selvittäjä siirtää sen sille saatavan ilmoittaneelle velkojalle, joka tekee korkeimman tarjouksen kymmenen päivän kuluessa kolmannen tarjouskaupan päättymisestä. Jos useat saatavia ilmoittaneet velkojat ovat tehneet samansuuruisen tarjouksen, ostaja ratkaistaan arvalla. Kyseisen velkojan on järjestettävä omaisuuden poiskuljetus omalla kustannuksellaan.

Selvittäjä voi realisoida irtainta omaisuutta myös muulla tavoin velkojen edustajan tai asianomaisen vakuusvelkojan kirjallisen määräyksen mukaisesti. Jos vakuusvelkoja on useita, kirjallisen määräyksen voi antaa vain se velkoja, jonka vakuusoikeus on etuoikeusasemaltaan paras.

Velallisen saatavien ja muun omaisuuden realisointi

Jos velallisen saatavat kuuluvat konkurssipesään, selvittäjä pyrkii perimään ne ilman tuomioistuimen tai muun viranomaisen apua. Jos selvittäjä ei ole onnistunut perimään saatavia kuuden kuukauden kuluessa konkurssiin asettamisesta, saatavat realisoidaan siirtämällä ne irtaimiksi omaisuudeksi. Saatavan siirtämisen kieltävät tai sitä rajoittavat järjestelyt eivät sido selvittäjää. Nämä rajoitukset lakkaavat olemasta voimassa, kun saatava on siirretty.

Jos saatava kuuluu konkurssipesään, sen vanhentumisaika keskeytyy ja jatkuu vasta, kun saatava ei enää kuulu konkurssimenettelyn piiriin. Tuomioistuin tai muu viranomainen keskeyttää konkurssimenettelyn piiriin kuuluvaan saatavaan liittyvät menettelyt, kunnes saatava ei enää kuulu konkurssimenettelyn piiriin. Selvittäjä realisoii muun omaisuuden vastaavalla tavalla kuin irtaimen omaisuuden tai saatavat.

Oikeus ostaa takaisin omaisuutta konkurssipesästä

Oikeutetulla henkilöllä (määritelty jäljempänä) on velallisen suostumuksella oikeus ostaa takaisin omaisuutta konkurssipesästä milloin tahansa hinnalla, joka on vahvistettu asiantuntijalausannon perusteella. Tässä tapauksessa ei sovelleta realisointisääntöjä koskevia määräyksiä.

Oikeutetulla henkilöllä on velallisen suostumuksella oikeus ostaa takaisin omaisuutta konkurssipesästä huutokaupassa tai tarjouskaupassa määräytyneellä hinnalla tai velkojan tarjoamalla hinnalla, jos oikeutettu henkilö maksaa kyseisen hinnan selvittäjälle kymmenen päivän kuluessa huutokaupan tai tarjouskaupan päättymisestä tai velkojan tarjouksen tekemisestä.

Jos velallisen suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa oleva sukulainen, sisarus tai puoliso käyttää velallisen suostumuksella oikeutta ostaa velallisen asunto takaisin konkurssipesästä, asunnon verovapaa arvo kuitataan ostohintaa vastaan.

Kun kyse on oikeudesta ostaa takaisin omaisuutta konkurssipesästä, oikeutetulla henkilöllä tarkoitetaan velallisen ylenevässä tai alenevassa polvessa olevaa sukulaista, sisarusta, puolisoa tai kuntaa, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee.

Jos oikeutta ostaa takaisin omaisuutta konkurssipesästä loukataan, oikeutetulla henkilöllä on oikeus vaatia, että kyseisen omaisuuden hankkija tarjoutuu myymään omaisuuden oikeutetulle henkilölle. Tämä oikeus raukeaa, jos sitä ei käytetä kolmen kuukauden kuluessa kyseisen omaisuuden realisoinnista.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeä syntyneiden saatavien asema?

Konkurssi

Velkoja voi ilmoittaa kaikki velalliselta olevat saatavat, myös ne, jotka eivät ole vielä erääntyneet maksettaviksi.

Myös vakuudellinen saatava (vakuusoikeus velallisen omaisuuteen) voidaan ilmoittaa.

Velkoja voi ilmoittaa joltain muulta kuin velalliselta olevan vakuudellisen saatavan, jos vakuusoikeus koskee velallisen omaisuutta (saatavan maksamiseen liittyy tällaisissa tapauksissa tiettyjä rajoituksia). Jos tällaista saatavaa ei ilmoiteta, se katsotaan etuoikeusasemaltaan heikommaksi saatavaksi pesältä.

Myös tulevat ja ehdolliset saatavat voidaan ilmoittaa.

Saatavia, joita ei ilmoiteta hakemuksella, kutsutaan pesältä oleviksi saataviksi.

Ne jakautuvat yleiseltä pesältä oleviin saataviin ja erilliseltä pesältä oleviin saataviin (turvattu vakuusoikeudella).

Saatavat voivat liittyä esimerkiksi seuraaviin:

pesän realisointikustannukset, jakosuunnitelma, selvittäjän palkkio ja väliaikaisen selvittäjän palkkio ja kulut oikeus konkurssimenettelyn kulujen ennakkomaksun palautukseen

konkurssimenettelyn hoitoon liittyvien selvittäjän välttämättömien kulujen korvaaminen

konkurssiin asettamisen jälkeen erääntynyt lapsen elatusapu ja sen kalenterikuukauden elatusapu, jonka aikana konkurssi asetettiin

pesän hoitoon liittyvät kustannukset ja yrityksen toiminnan yhteydessä syntyneet saatavat konkurssimenettelyn aikana, mukaan lukien selvittäjän tekemiin sopimuksiin liittyvät saatavat

selvitysmiehen ja vastaavan edustajan palkkio ja heidän välttämättömien kulujensa korvaaminen konkurssiin asettamisen jälkeen

työntekijän palkka ja muut korvaukset, jotka perustuvat työsuhteeseen tai työsuhteen ulkopuolista työtä koskevaan sopimukseen ("työkorvaukset"),

konkurssiin asettamisen jälkeiseltä ajalta ja siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana konkurssi asetettiin, sen suuruusina, mitä selvittäjä on määrännyt tai mitä selvittäjä ja työntekijä, jolle selvittäjä on antanut pesän hoitoon liittyviä tehtäviä, ovat sopineet

työntekijän työkorvaukset konkurssiin asettamisen jälkeiseltä ajalta ja siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana konkurssi asetettiin, sen suuruusina, mitä selvittäjä on määrännyt tai mitä selvittäjä ja työntekijä, jolle selvittäjä on antanut yrityksen toimintaan liittyviä tehtäviä konkurssimenettelyn aikana, ovat sopineet

veroihin, maksuihin, tulleihin, sairausvakuutusmaksuihin, sosiaaliturvamaksuihin, vanhuuseläkemaksuihin ja lisäeläkemaksuihin liittyvät saatavat, jotka ovat syntyneet konkurssiin asettamisen jälkeen, jos kyse on yrityksen toimintaan liittyvistä saatavista konkurssimenettelyn aikana

työkorvaukset konkurssiin asettamisen jälkeiseltä ajalta ja siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana konkurssi asetettiin, suuruudeltaan enintään neljä kertaa kuukausittainen vähimmäistoimeentulo työsuhteen kultakin konkurssiin asettamisen jälkeiseltä kalenterikuukaudelta, mukaan lukien kalenterikuukausi, jonka aikana konkurssi asetettiin, ja kalenterikuukausi, jonka aikana työsuhde päättyi

veroihin, maksuihin, tulleihin, sairausvakuutusmaksuihin, sosiaaliturvamaksuihin, vanhuuseläkemaksuihin ja lisäeläkemaksuihin liittyvät saatavat, jotka ovat syntyneet konkurssiin asettamisen jälkeen, jos kyse on omaisuuden hoitoon ja realisointiin liittyvistä saatavista

saatavat, jotka liittyvät hyvityksiin takuurahastosta, jos kyse on työntekijälle maksetusta, työntekijän työkorvauksiin (pesältä oleva saatava) liittyvästä etuudesta.

Selvittäjä maksaa yleiseltä pesältä olevat saatavat juoksevasti. Jos samalla sijalla olevia saatavia yleiseltä pesältä ei voida maksaa kokonaan, ne maksetaan suhteutetusti.

Erilliseltä pesältä olevat saatavat liittyvät erilliseen pesään.

Selvittäjä maksaa erilliseltä pesältä olevat saatavat juoksevasti. Jos samalla sijalla olevia saatavia erilliseltä pesältä ei voida maksaa kokonaan, ne maksetaan suhteutetusti.

Pesältä olevat saatavat ilmoitetaan selvittäjälle. Selvittäjä ilmoittaa velkojalle pyynnöstä, hyväksyykö selvittäjä velkojan pesältä olevan saatavan oikeusperusteen, määrän ja aseman.

Jos selvittäjä ei hyväksy pesältä olevaa saatavaa, velkojaa kehoitetaan nostamaan kante selvittäjää vastaan ja pyytämään, että tuomioistuin ratkaisee pesältä olevan saatavan oikeusperusteen tai määrän. Jos velkoja ei nosta kantea ajoissa, pesältä oleva saatava jätetään huomiotta konkurssimenettelyssä siltä osin kuin selvittäjä ei ole hyväksynyt sitä.

Selvittäjä on vastuussa velkojille ja muille henkilöille mahdollisesti aiheutuvista vahingoista, jotka johtuvat selvittäjän kohtuuttomista tai liiallisista omaisuuden hoitoon tai realisointiin tai yrityksen toimintaan liittyvistä kuluista, jollei selvittäjä pysty osoittamaan, että hän on toiminut ammattimaista huolellisuutta noudattaen.

Selvittäjä pitää avoimesti kirjaa pesältä olevista saatavista ja on velvollinen toimittamaan tulosten tästä kirjanpidosta tuomioistuimelle.

Konkurssiin perustuva velkajärjestely

Velkajärjestelyyn voi liittyä kolmentyyppisiä saatavia:

Saatavat, jotka voidaan maksaa vain konkurssimenettelyssä tai maksuohjelman perusteella. Kyse on pääosin saatavista, jotka ovat syntyneet ennen konkurssiin asettamista tai suojan myöntämistä velkojia vastaan, sekä liitännäissaatavista ja saatavista, jotka liittyvät ennen konkurssia tehdyn sopimuksen irtisanomiseen tai siitä vetäytymiseen.

Saatavat, joita ei voida periä velalliselta velkajärjestelyssä. Tällaisia ovat saatavien liitännäiskulut (tietty osa niistä), vekseli- tai velkakirjasaatavat, sopimussakot, muut sakot, lähipiiriin kuuluvien osapuolten saatavat ja velkajärjestelyyn osallistuvien kulut.

Saatavat, joihin velkajärjestely ei vaikuta (velkoja voi halutessaan ilmoittaa ne):

saatavat, joita ei ole ilmoitettu velkajärjestelyyn liittyvässä konkurssimenettelyssä, koska selvittäjä ei ole ilmoittanut velkojalle kirjallisesti konkurssiin asettamisesta velkajärjestelyä varten

saatavat oikeusapukeskukselta

vakuudelliset saatavat siltä osin kuin vakuusoikeuden kohde kattaa ne

tahallisen henkilövahingon korvausvelvollisuuteen liittyvät saatavat, mukaan lukien liitännäiskulut
elatusapusaatavat, mukaan lukien liitännäiskulut
velallisen maksettavana olevat työkorvaukset
rikoslakiin perustuvat sakot
muut kuin monetaariset saatavat.

Jos velkajärjestelyyn liittyvässä konkurssimenettelyssä ei ilmoiteta vakuudellista saatavaa, vakuusvelkojalla on oikeus vaatia vain vakuusoikeuden kohteeseen perustuvaa maksua.

Velkajärjestelyyn liittyvässä konkurssimenettelyssä ei voi panna vireille pesältä olevia saatavia koskevia vaateita. Kun pesä on realisoitu ja kaikki saadun tuoton jakosuunnitelmaan mahdollisesti vaikuttavat riidat on ratkaistu, selvittäjän on laadittava jakosuunnitelma ilman aiheetonta viivytystä viimeistään 60 päivän kuluttua konkurssiin asettamisesta. Selvittäjä ilmoittaa jakosuunnitelman valmistelusta virallisessa kauppalehdessä.

Selvittäjä vähentää saadusta tuotosta ensin konkurssimenettelyn kulut ja tapauksen mukaan velallisen asunnon verovapaan arvon ja maksaa sitten ilmoitetut velallisen lasten elatusapusaatavat. Loput saadusta tuotosta selvittäjä jakaa kaikkien rekisteröityjen velkojien kesken velkojien vahvistettujen saatavien määrän mukaisessa suhteessa. Jokainen velkoja vastaa saatavien maksuun liittyvistä kuluista.

Konkurssimenettelyn kuluja ovat seuraavat:

selvittäjän palkkio sekä omaisuuden realisoinnista ja jakosuunnitelman laatimisesta aiheutuneet kulut

konkurssimenettelyn hoitoon liittyvät selvittäjän välttämättömät kulut

konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden hoitoon liittyvät kulut

ennakkomaksu asiantuntijalausnon kustannuksista

selvittäjän velkojan pyynnöstä tekemien tutkimusten kulut, joiden määrän hyväksyy velkojien edustaja tai velkojainkokous.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Saatavien ilmoittaminen konkurssimenettelyssä

Muut kuin pesältä olevat saatavat ilmoitetaan konkurssimenettelyssä hakemuksella.

Hakemus on jätettävä selvittäjälle saatavien ilmoittamista koskevassa säännönmukaisessa määräajassa eli 45 päivän kuluessa konkurssiin asettamisesta.

Velkoja lähettää jäljennöksen hakemuksesta myös tuomioistuimelle.

Jos velkoja lähettää hakemuksen selvittäjälle myöhemmin, se otetaan huomioon, mutta velkoja ei voi käyttää äänioikeutta tai muita ilmoitettuun saatavaan liittyviä oikeuksia. Tämä ei rajoita velkojan oikeutta saada oma osuutensa maksusta. Velkojalle voidaan kuitenkin maksaa vain osuus yleisen pesän tuoton jakosuunnitelmaan sisältyvästä tuotosta, jos jakosuunnitelman valmistelusta ilmoitettiin virallisessa kauppalehdessä sen jälkeen, kun selvittäjä vastaanotti hakemuksen. Selvittäjä julkaisee virallisessa kauppalehdessä tiedon tämän saatavan kirjaamisesta saatavaluetteloon sekä velkojan nimen ja saatavan määrän.

Jos kyseessä on vakuudellinen saatava, vakuusoikeutta on käytettävä ajallaan ja asianmukaisesti lähettämällä hakemus selvittäjälle saatavien ilmoittamista koskevassa säännönmukaisessa määräajassa eli 45 päivän kuluessa konkurssiin asettamisesta. Muussa tapauksessa se raukeaa. Hakemusta voi käyttää myös tulevan saatavan tai tietyn edellytyksen täyttymisestä riippuvan saatavan ("ehdollinen saatava") ilmoittamiseen. Velkoja voi kuitenkin käyttää ehdolliseen saatavaan liittyviä oikeuksia vasta todistettuaan selvittäjälle, että tällainen saatava on syntynyt.

Hakemuksen lähettämisellä selvittäjälle on samat vanhentumisaikaa ja oikeuden raukeamista koskevat oikeudelliset vaikutukset kuin oikeuden käyttämisellä tuomioistuimessa.

Konkurssimenettelyssä velkoja ilmoittaa myös joltain muulta kuin velalliselta olevan saatavansa, jos siihen liittyy vakuusoikeus velallisen omaisuuteen.

Jos velkoja ei ilmoita tällaista vakuudellista saatavaa säännönmukaisessa määräajassa, velkojan vakuusoikeus jätetään huomiotta. Velkojalla on kuitenkin oikeus saada kyseisestä pesästä se, mitä pesään on näin tullut lisää. Velkoja voi käyttää tätä oikeutta vaatimalla saatavaa kyseiseltä pesältä. Saatava maksetaan kuitenkin vasta, kun kaikki muut pesältä olevat saatavat on maksettu.

Konkurssimenettelyyn liittyvän hakemuksen yksityiskohdat

Hakemus on tehtävä määrätyllä lomakkeella, ja sen on sisällettävä olennaiset tiedot. Muussa tapauksessa hakemusta ei oteta huomioon. Olennaiset tiedot ovat seuraavat:

- velkojan etunimi, sukunimi ja asuinosoite tai velkojan nimi ja rekisteröity toimipaikka
- velallisen etunimi, sukunimi ja asuinosoite tai velallisen nimi ja rekisteröity toimipaikka
- saatavan oikeusperuste
- saatavan asema yleisestä pesästä maksettaessa
- saatavan kokonaismäärä
- velkojan allekirjoitus.

Kustakin vakuudellisesta saatavasta on jätettävä erillinen hakemus, jossa ilmoitetaan vakuuden kattama määrä sekä vakuusoikeuden tyyppi, asema, kohde ja oikeusperuste.

Ehdollista saatavaa koskevassa hakemuksessa on myös määritettävä tilanne, jossa saatavan on määrä syntyä, tai edellytys, josta saatava on riippuvainen.

Saatavan kokonaismäärä jaetaan hakemuksessa pääomaan ja liitännäiskuluihin, ja liitännäiskulut jaetaan niiden oikeusperusteen mukaan.

Saatavat ilmoitetaan euroina. Muussa tapauksessa selvittäjä muuntaa saatavan määrän euroiksi käyttämällä Euroopan keskuspankin tai Slovakian keskuspankin (*Národná banka Slovenska*) konkurssipäivänä määrittämää ja julkistamaa viitekurssia. Jos saatava ilmoitetaan valuutassa, jonka viitekurssia Euroopan keskuspankki ja Slovakian keskuspankki eivät määritä tai julkista, selvittäjä määrittää saatavan määrän ammattimaista huolellisuutta noudattaen. Hakemukseen liitetään asiakirjoja, jotka todistavat siinä esitetyt tiedot oikeiksi. Jos velkoja on kirjanpitoyksikkö, hakemuksessa on ilmoitettava, onko saatava sisällytetty velkojan kirjanpitoon ja missä määrin, tai perusteltava, miksi näin ei ole tehty.

Muuta kuin monetaarista saatavaa koskevassa hakemuksessa on oltava asiantuntijalausunto, jossa määritetään muun kuin monetaarisen saatavan arvo.

Muussa tapauksessa hakemusta ei oteta huomioon.

Velkojan, jolla ei ole asuinsoitetta, rekisteröityä toimipaikkaa tai yrityksen organisaatioyksikköä Slovakiassa, on nimettävä asiakirjojen tiedoksiantoa varten edustaja, jolla on asuinosoite tai rekisteröity toimipaikka Slovakiassa, ja ilmoitettava edustajan nimeämisestä kirjallisesti selvittäjälle. Muussa tapauksessa asiakirjat annetaan tiedoksi velkojalle vain julkaisemalla ne virallisessa kauppalehdessä.

Puutteelliset hakemukset konkurssimenettelyssä

Saatavien ilmoittamisen säännönmukaisen määräajan päätyttyä selvittäjä toimittaa tuomioistuimelle ilman aiheetonta viivytystä luettelon asiakirjoista, joita selvittäjä ei pidä hakemuksina, ja antaa niistä lausuntonsa. Tuomioistuin päättää ilman aiheetonta viivytystä, onko kyseisiä asiakirjoja pidettävä

hakemuksina. Tuomioistuin lähettää päätöksensä selvittäjälle, joka ilmoittaa siitä asianomaisille tahoille.

Hakemusta, joka koskee saatavan ilmoittamista konkurssimenettelyssä, ei voi korjata eikä muuttaa.

Saatavaluettelo konkurssimenettelyssä

Selvittäjä kirjaa ilmoitetut saatavat saatavaluetteloon. Selvittäjä vahvistaa velkojan pyynnöstä viipymättä, onko velkojan saatava kirjattu saatavaluetteloon. Saatavaluettelo on konkurssimenettelyssä perustana ilmoitettuun saatavaan liittyvien oikeuksien käyttämiselle.

Saatavien kiistäminen ja vahvistaminen konkurssimenettelyssä

Slovakian lainsäädännössä ei puhuta saatavien ”hyväksymisestä” tai ”hyväksymättä jättämisestä” vaan saatavien ”kiistämisestä” tai ”vahvistamisesta”.

Selvittäjä vertailee jokaista ilmoitettua saatavaa velallisen kirjanpitoon ja muihin asiakirjoihin sekä velkaluetteloon ja ottaa huomioon velallisen ja muiden osapuolten lausunnot. Lisäksi selvittäjä suorittaa omia tutkimuksia. Jos saatava todetaan kyseenalaiseksi, selvittäjä on velvollinen kiistämään saatavan kyseenalaiset osat.

Selvittäjä tai saatavan ilmoittanut velkoja voi kiistää saatavan (velkoja lähettämällä määrätyn lomakkeen selvittäjälle) sen oikeusperusteen, täytäntöönpanokelpoisuuden, määrän, aseman, siihen liittyvän vakuusoikeuden tai vakuusoikeuden aseman perusteella. Jos saatavan on ilmoittanut Euroopan unionin elin, toimielin tai virasto, kyseisen elimen, toimielimen tai viraston ilmoittamaa oikeusperustetta ja määrää ei voi kiistää.

Saatavan voi kiistää

30 päivän kuluessa saatavien ilmoittamisen säännönmukaisen määräajan päättymisestä

30 päivän kuluessa saatavan kirjaamisesta saatavaluetteloon virallisessa kauppalehdessä, jos saatava on ilmoitettu myöhemmin.

Tuomioistuin voi selvittäjän pyynnöstä tai muuten pidentää selvittäjän määräaikaa saatavien kiistämiseksi enintään 30 päivällä kerrallaan, jos hakemuksia on paljon tai jos siihen on muita tärkeitä perusteita.

Saatavan kiistäminen on aina perusteltava. Jos kiistetään tietty määrä, kyseinen määrä on ilmoitettava. Jos kiistetään saatavan asema, kiistäjän on ilmoitettava hyväksymänsä asema. Jos kiistetään vakuusoikeus, kiistetty laajuus on ilmoitettava. Muussa tapauksessa kiistäminen on tehoton. Jos tuomioistuin on vahvistanut kiistetyn saatavan ainakin osittain, saatavan kiistäjä on vastuussa kyseiselle velkojalle kiistämisestä mahdollisesti aiheutuneista vahingoista, jollei hän pysty osoittamaan toimineensa ammattimaista huolellisuutta noudattaen.

Selvittäjä kirjaa tiedon saatavan kiistämisestä saatavaluetteloon ilman aiheetonta viivytystä ja ilmoittaa asiasta kirjallisesti velkojalle, jonka saatava on kiistetty.

Kun velkoja on kiistänyt saatavan, kiistäminen on pätevä, jos

se on tehty määrätyllä lomakkeella ja

selvittäjän pankkitilille on maksettu 350 euroa käyttäen ”vaihtuvana tunnuksena” saatavan numeroa saatavaluettelossa. Selvittäjä ilmoittaa tätä varten virallisessa kauppalehdessä pankkitilin, jolle kyseinen maksu voidaan tallettaa. Talletuksen voi tehdä vain saatavan kiistämistä koskevan määräajan kuluessa, ja jokaisen erillisellä hakemuksella kiistetyn saatavan osalta on tehtävä erillinen talletus. Talletettu maksu kuuluu yleiseen pesään. Jos saatavan kiistämiseksi on täydet tai osittaiset perusteet, saatavan kiistäneellä velkojalla on oikeus saada tallettamansa maksu takaisin. Palautusta voi hakea pesältä olevana saatavana.

Velallisella on oikeus vastustaa ilmoitettua saatavaa velkoja koskevan saatavien kiistämisen määräajan kuluessa. Vastustaminen kirjataan saatavaluetteloon, mutta se ei vaikuta saatavan vahvistamiseen.

Velkojalla on oikeus nostaa kanne kiistetyn saatavan ratkaisemiseksi tuomioistuimessa. Kanne on nostettava kaikkia saatavan kiistäneitä vastaan. Tätä oikeutta on käytettävä tuomioistuimessa kaikkia kyseisiä henkilöitä vastaan 30 päivän kuluessa siitä, kun selvittäjä on ilmoittanut saatavan kiistämisestä kirjallisesti velkojalle. Muussa tapauksessa oikeus raukeaa. Kanne voidaan nostaa konkurssimenettelyä hoitavassa tuomioistuimessa. Kiistetyn saatavan ratkaisemista koskevaa oikeutta käytetään ajoissa myös siinä tapauksessa, että kanne nostetaan määräajassa tuomioistuimessa, joka ei ole toimivaltainen. Menettelyyn sovelletaan yleisiä menettelysääntöksiä.

Jos velkoja, jonka saatavan asema kiistetään, ei nosta kanna, sovelletaan alinta hyväksyttyä asemaa.

Jos velkojan saatava kiistetään ja muulla taholla kuin tuomioistuimella on toimivalta päättää saatavasta, tuomioistuimella, joka on toimivaltainen arvioimaan tämän päätöksen laillisuutta, on toimivalta myös saatavan ratkaisumenettelyssä. Tämä pätee myös, jos muu taho kuin tuomioistuin ei ole tehnyt tällaista päätöstä.

Velkoja voi pyytää kanteessaan saatavan oikeusperusteen, täytäntöönpanokelpoisuuden, aseman, määrän, siihen liittyvän vakuusoikeuden tai vakuusoikeuden aseman ratkaisemista. Velkoja voi tavoitella kanteessa enintään sitä, mitä velkoja on todennut hakemuksessa.

Kiistettyä saatavaa koskeva ratkaisu on voimassa kaikkien konkurssimenettelyn osapuolten osalta.

Kun saatavan kiistämisen määräaika on päättynyt, saatava katsotaan vahvistetuksi siltä osin kuin sitä ei ole kiistetty.

Selvittäjä voi hyväksyä vain selvittäjän kiistämän saatavan ja velkojan kiistämän saatavan kyseisen velkojan suostumuksella, jos tuomioistuin ei ole vielä ratkaissut sitä. Kiistetyn saatavan hyväksyminen merkitsee sitä, että se katsotaan vahvistetuksi sallitussa laajuudessa.

Saatava, jonka tuomioistuin tai muu viranomainen on ratkaissut lopullisesti, katsotaan vahvistetuksi sallitussa laajuudessa.

Selvittäjä toimittaa kiistetyn saatavan esittäneen velkojan pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä tuomioistuimelle hakemuksen saatavasta, jonka toinen velkoja on kiistänyt pätevästi, sekä (kiistetyn) saatavan ilmoittaneen velkojan ja kiistävän velkojan toimittamat asiakirjat ja selvittäjän lausunnon siitä, onko saatava merkitty kirjanpitoon, ja jos on, missä määrin, onko velallinen riittänyt sen, ja jos on, missä määrin sekä hyväksyykö selvittäjä sen, ja jos hyväksyy, missä määrin ja millä perusteella. Tuomioistuin päättää näiden asiakirjojen perusteella ilman aiheetonta viivytystä, antaako se ja missä määrin se antaa velkojalle äänioikeuden ja muut kiistettyyn saatavaan liittyvät oikeudet. Tuomioistuin antaa päätöksensä tiedoksi selvittäjälle ja velkojalle, jonka kiistettyyn saatavaan liittyvistä oikeuksista se on päättänyt. Päätöstä ei julkaista virallisessa kauppalehdessä. Velkoja, jonka kiistettyyn saatavaan liittyviä oikeuksia tuomioistuimen päätös koskee, voi valittaa päätöksestä.

Saatavien ilmoittaminen velkasaneerausmenettelyssä

Hakemus toimitetaan selvittäjälle 30 päivän kuluessa velkasaneerauksen sallimisesta. Tämän määräajan jälkeen lähetettyä hakemusta ei oteta huomioon.

Velkasaneerausmenettelyyn liittyvän hakemuksen yksityiskohtat

Konkurssimenettelyyn liittyvän hakemuksen yksityiskohtia koskevia määräyksiä sovelletaan soveltuvin osin. Jos kyseessä on vakuudellinen saatava, vakuusoikeutta on käytettävä ajallaan ja asianmukaisesti hakemuksessa. Muussa tapauksessa saatava katsotaan vakuudettomaksi saatavaksi.

Saatava voidaan korjata tai muuttaa vain toimittamalla uusi hakemus selvittäjälle saatavien ilmoittamista koskevan määräajan kuluessa.

Selvittäjä vahvistaa pyynnöstä, että velkojan saatava on kirjattu saatavaluetteloon.

Jos asiassa on epäselvyyttä, selvittäjä voi milloin tahansa velkasaneerausmenettelyn aikana pyytää tuomioistuinta päättämään, otetaanko hakemus huomioon.

Saatavaluettelo velkasaneerausmenettelyssä

Selvittäjä kirjaa ilmoitetut saatavat ja hakemuksissa esitetyt tiedot saatavaluetteloon niin, että luettelo on valmis kymmenen päivän kuluessa saatavien ilmoittamisen määräajan päättymisestä.

Laatiessaan saatavaluetteloa selvittäjä pyytää velallista ottamaan kantaa kirjattuihin saataviin selvittäjän asettamassa määräajassa, jonka on oltava vähintään viisi ja enintään kymmenen arkipäivää.

Selvittäjä lähettää tuomioistuimelle kolmen päivän kuluessa saatavien ilmoittamisen määräajan päättymisestä jäljennöksen saatavaluettelosta, johon on merkitty kiistetyt saatavat. Tuomioistuimelle lähetettyyn saatavaluetteloon kirjatut tiedot ovat ratkaisevia arvioitaessa, missä määrin ilmoitetut saatavat on kiistetty.

Jos saatavaluetteloon kirjatut tiedot muuttuvat velkasaneerauksen aikana, selvittäjä kirjaa muutoksen saatavaluetteloon heti saatuaan tietää siitä ja ilmoittaa saatavaluettelon muuttumisesta viipymättä kirjallisesti tuomioistuimelle.

Saatavaluettelo on osa selvittäjän asiakirja-aineistoa.

Saatavien kiistäminen ja vahvistaminen velkasaneerausmenettelyssä

Selvittäjä vertailee jokaista ilmoitettua saatavaa velallisen kirjanpitoon ja muihin asiakirjoihin sekä velallisen velkojen luetteloon ja ottaa huomioon velallisen ja muiden osapuolten lausunnot ammattimaista huolellisuutta noudattaen. Selvittäjä suorittaa myös omia tutkimuksia. Jos saatavan oikeusperuste, täytäntöönpanokelpoisuus, määrä, asema, siihen liittyvä vakuusoikeus tai vakuusoikeuden asema todetaan kyseenalaiseksi, selvittäjä on velvollinen kiistämään saatavan kyseenalaiset osat.

Selvittäjä voi kiistää saatavan vain 30 päivän kuluessa saatavien ilmoittamisen määräajan päättymisestä. Selvittäjä kiistää saatavan kirjaamalla tiedon kiistämisestä sekä kiistämisen perusteet ja laajuuden saatavaluetteloon. Jos selvittäjä kiistää saatavan määrän, myös vahvistettu saatavan määrä kirjataan saatavaluetteloon. Kun saatavan kiistämisen määräaika on päättynyt, saatava katsotaan vahvistetuksi siltä osin kuin sitä ei ole kiistetty. Ilmoitettu saatava katsotaan vahvistetuksi ilmoitettuun saatavaan liittyvien oikeuksien käyttämistä varten myös silloin, kun vain sen määrä on kiistetty.

Velallisella tai velkojalla, joka toimitti saatavan selvittäjälle, on oikeus ehdottaa selvittäjälle ilmoitetun saatavan kiistämistä. Selvittäjän on arvioitava jokaista ehdotusta ammattimaista huolellisuutta noudattaen ja ilmoitettava kirjallisesti ehdotuksen tekijälle, miten ehdotusta on käsitelty. Selvittäjä kirjaa saatavan kiistämistä koskevan ehdotuksen ja tiedon sen käsittelystä saatavaluetteloon.

Velkoja, jonka saatava on kiistetty, voi nostaa kanteen velallista vastaan 30 päivän kuluessa saatavien ilmoittamisen määräajan päättymisestä ja pyytää siinä tuomioistuinta ratkaisemaan kiistetyn saatavan oikeusperusteen, täytäntöönpanokelpoisuuden, määrän, siihen liittyvän vakuusoikeuden tai vakuusoikeuden aseman. Velkoja voi tavoitella kanteessa enintään sitä, mitä velkoja on todennut hakemuksessa. Kanne nostetaan velkasaneerausmenettelyä hoitavassa tuomioistuimessa.

Jos velkoja, jonka saatava on kiistetty, ei nosta kannetta kiistetyn saatavan ratkaisemiseksi lakisääteisessä määräajassa tai jos velkoja peruuttaa kiistetyn saatavan ratkaisemista koskevan hakemuksen, velkojan ilmoittama saatava jätetään huomiotta velkasaneerausmenettelyssä siltä osin kuin se on kiistetty.

Jos tuomioistuin vahvistaa saneerausohjelman, kyseistä saatavaa ei voida periä velalliselta täytäntöönpanomenettelyssä siltä osin kuin se on kiistetty.

Kiistettyä saatavaa koskeva tuomioistuimen ratkaisu on voimassa kaikkien osalta. Kun kiistettyä saatavaa koskeva tuomioistuimen ratkaisu saa lainvoiman, saatava katsotaan vahvistetuksi tuomioistuimen määräämässä laajuudessa. Saatava voidaan periä velalliselta täytäntöönpanomenettelyssä vain kyseisessä laajuudessa.

Velallinen voi hyväksyä kiistetyn saatavan kirjallisesti velkojan suhteen siihen saakka, kun saatavaa koskevan kanteen nostamisen määräaika on päättynyt tai tuomioistuin on antanut lopullisen ratkaisun saatavasta. Kiistetty saatava katsotaan silloin vahvistetuksi hyväksytyssä laajuudessa. Jos selvittäjä on kiistänyt saatavan velkojan pyynnöstä, velallinen voi hyväksyä kiistetyn saatavan vain velkojan suostumuksella.

Tieto saatavan vahvistamisesta kirjataan saatavaluetteloon velkasaneerauksen aikana. Selvittäjän on kirjattava tieto saatavan vahvistamisesta saatavaluetteloon heti, kun saatava katsotaan vahvistetuksi tai kun velallinen on hyväksynyt saatavan.

Jos tuomioistuin asettaa velallisen konkurssiin kiistetyn saatavan ollessa tuomioistuimen ratkaistavana, tuomioistuin keskeyttää päätöksellään kiistettyä saatavaa koskevan menettelyn.

Saatavien ilmoittaminen velkajärjestelymenettelyssä

Konkurssiin perustuva velkajärjestely

Velallisen on liitettävä konkurssiin perustuvaa velkajärjestelyä koskevaan hakemukseen velkojaluetelo, jonka perusteella selvittäjä ilmoittaa konkurssiin asettamisesta kirjallisesti jokaiselle luettelossa olevalle velkojalle.

Velkoja voi ilmoittaa saatavan 45 päivän kuluessa konkurssiin asettamisesta tai myöhemmin siihen saakka, kun selvittäjä ilmoittaa aikovansa laatia jakosuunnitelman.

Jos velkoja lähettää hakemuksen selvittäjälle 45 päivän määräajan jälkeen, se otetaan huomioon, mutta velkoja ei voi käyttää äänioikeutta.

Konkurssia koskevia määräyksiä sovelletaan hakemukseen soveltuvin osin (lomake, hakemuksen sisältö, valuutta ja liitteet). Myös puutteellisia hakemuksia ja saatavaluetteloja koskevia määräyksiä sovelletaan soveltuvin osin.

Vain toinen rekisteröity velkoja voi kiistää ilmoitetun saatavan. Määräyksiä saatavien kiistämisestä ja ilmoittamisesta konkurssin yhteydessä sovelletaan soveltuvin osin. Kiistetyn saatavan vahvistamiseen riittää kuitenkin saatavan kiistäneen velkojan hyväksyntä. Selvittäjän suostumusta ei tarvita.

Velallinen vapautetaan konkurssiin perustuvassa velkajärjestelyssä kaikkien saatavien (ei pelkästään ilmoitettujen saatavien) maksamisesta.

Tämä voidaan kuitenkin estää nostamalla kanne velkajärjestelyn peruuttamiseksi, jos velallisella on ollut epärehellinen tarkoitus. Lainsäädännössä mainitaan esimerkkinä epärehellisestä tarkoituksesta se, että velallinen on selvittäjän pyynnöstä huolimatta jättänyt jonkun velkojan (luonnollisen henkilön) pois velkojaluettelosta.

Maksuohjelmaan perustuva velkajärjestely

Velallisen on liitettävä luettelo veloistaan velkajärjestelyhakemukseen.

Velkojat eivät ilmoita saatavia tämän tyyppisessä menettelyssä, vaan selvittäjä tutkii velallisen olosuhteita.

Velallinen vapautetaan veloista, kun maksuohjelma on vahvistettu. Tämä voidaan kuitenkin estää nostamalla kanne velkajärjestelyn peruuttamiseksi, jos velallisella on ollut epärehellinen tarkoitus. Lainsäädännössä mainitaan esimerkkinä epärehellisestä tarkoituksesta se, että velallinen on selvittäjän pyynnöstä huolimatta jättänyt jonkun velkojan (luonnollisen henkilön) pois velkojaluettelosta.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Saatujen tuottojen jakaminen konkurssissa

Tuottojen jakaminen vaihtelee konkurssimenettelyssä sen mukaan, minkä tyyppisestä velkojasta on kyse (vakuusvelkojat, vakuudettomat velkojat, velkojat, joilla on etuoikeudeltaan huonompia saatavia, sopimussakot ja velalliseen liittyvien velkojen saatavat):

Vakuusvelkojan vakuudellinen saatava maksetaan (siltä osin kuin se on vahvistettu) vakuusvelkojan erillisen pesän muodostavan omaisuuden realisoinnista saadusta tuotosta, josta on vähennetty pesältä olevat, lueteltuihin erillisen pesän muodostaviin omaisuuseriin kohdistuvat saatavat. Jos vakuusvelkojan vakuudellista saatavaa ei voida maksaa kokonaan, loput siitä maksetaan vakuudettomana saatavana.

Vakuudettomat saatavat maksetaan (siltä osin kuin ne on vahvistettu) yleisen pesän muodostavan omaisuuden realisoinnista saadusta tuotosta, josta on vähennetty pesältä olevat, lueteltuun yleisen pesän muodostavaan omaisuuseriään kohdistuvat saatavat. Jos vakuudettomia saatavia ei voida maksaa kokonaan, ne maksetaan suhteutetusti määriensä perusteella.

Etuoikeudeltaan huonommat saatavat maksetaan (siltä osin kuin ne on vahvistettu) yleisen pesän muodostavan ja siihen jäävän omaisuuden realisoinnista saadusta tuotosta, kun muut vakuudettomat saatavat on maksettu kokonaan. Jos etuoikeudeltaan huonompia saatavia ei voida maksaa kokonaan, ne maksetaan suhteutetusti määränsä perusteella. Sopimussakot ja velalliseen liittyvien velkojen saatavat maksetaan samalla tavalla.

Tuotot jaetaan konkurssimenettelyssä jakosuunnitelman perusteella. Selvittäjä kokoaa ennen suunnitelman laatimista luettelon pesältä olevista saatavista, jotka maksetaan kyseiseen pesään (joko vakuudellisten saatavien erilliseen pesään tai yleiseen pesään) kuuluvasta tuotosta. Selvittäjä julkaisee luettelon ja ilmoittaa jakosuunnitelman valmistelusta virallisessa kauppalehdessä. Laissa määritetyt henkilöt, ensisijaisesti velkojaelimet ja velkojat, voivat tutkia luetteloa ja esittää siitä vastalauseita asetetussa määräajassa. Vastalauseet voivat koskea saatavan asemaa tai laajuutta tai saatavan kohdentamista jättämistä tai pois jättämistä. Määräajan päätyttyä selvittäjä laatii jakosuunnitelman ja toimittaa sen velkojatoimikunnan hyväksyttäväksi (jos velkojatoimikunta ei ole toiminnassa, jakosuunnitelma toimitetaan tuomioistuimeen). Kun suunnitelma on hyväksytty, selvittäjä maksaa riidattoman osan tuotosta asianomaiselle velkojalle ja pitää itsellään riidanalaisen osan, kunnes tuomioistuin on päättänyt asiasta.

Jakosuunnitelma (erillistä pesää tai yleistä pesää varten) laaditaan yleensä heti, kun kyseinen omaisuuserä on realisoitu. Selvittäjä laatii myös osittaisen jakosuunnitelman, jos se on asian luonteen perusteella mahdollista. Konkurseissa on kuitenkin useimmiten vain yksi (lopullinen) jakosuunnitelma.

Jakosuunnitelmaan sisältyvät myös ehdolliset ja kiistetyt saatavat. Kiistetyt saatavat maksetaan vain, jos tuomioistuin vahvistaa ne. Ehdolliset saatavat maksetaan vain, jos ne syntyvät.

Kun lueteltu omaisuus on realisoitu kokonaan ja kaikki siihen liittyvät riidat on ratkaistu, selvittäjä laatii lopullisen tuoton jakosuunnitelman vakuudettomia velkoja varten. Lopulliseen jakosuunnitelmaan sisältyvät myös kaikki edeltävät jakosuunnitelmat.

Tuottoja ei jaeta velkasaneerauksessa eikä maksuohjelmaan perustuvassa velkajärjestelyssä.

Konkurssiin perustuva velkajärjestely:

Kun pesä on realisoitu ja kaikki saadun tuoton jakosuunnitelmaan mahdollisesti vaikuttavat riidat on ratkaistu, selvittäjän on laadittava jakosuunnitelma ilman aiheutonta viivytystä viimeistään 60 päivän kuluttua konkurssiin asettamisesta. Selvittäjä ilmoittaa jakosuunnitelman valmistelusta virallisessa kauppalehdessä.

Selvittäjä vähentää saadusta tuotosta ensin konkurssimenettelyn kulut ja tapauksen mukaan velallisen asunnon verovapaan arvon ja maksaa sitten ilmoitetut velallisen lasten elatusapusaatavat suhteutetusti. Loput saadusta tuotosta selvittäjä jakaa kaikkien rekisteröityjen velkojen kesken velkojen vahvistettujen saatavien määrän mukaisessa suhteessa. Jokainen velkoja vastaa saatavien maksuun liittyvistä kuluista.

Jos velkojan pankkitili tai osoite ei ole selvittäjän tiedossa kolmen kuukauden kuluttua jakosuunnitelman laatimisesta, kyseiset maksut menevät valtiolle.

Selvittäjä maksaa maksut konkurssiin asettaneen tuomioistuimen pankkitilille.

Selvittäjä on vastuussa velkojille mahdollisesti aiheutuvista vahingoista, jotka johtuvat saadun tuoton jakosuunnitelman toteuttamisesta lainsäädännössä vahvistettujen sääntöjen vastaisesti, jollei selvittäjä pysty osoittamaan, että hän on toiminut ammattimaista huolellisuutta noudattaen.

Konkurssimenettelyn kulut maksetaan vakuudettomille velkojille kuuluvasta tuotosta seuraavassa järjestyksessä:

selvittäjän palkkio sekä omaisuuden realisoinnista ja jakosuunnitelman laatimisesta aiheutuneet kulut

konkurssimenettelyn hoitoon liittyvät selvittäjän välttämättömät kulut

konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden hoitoon liittyvät kulut

ennakkomaksu asiantuntijalausnon kustannuksista

selvittäjän velkojan pyynnöstä tekemien tutkimusten kulut, joiden määrän hyväksyy velkojen edustaja tai velkojainkokous.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Konkurssi

Tuomioistuin päättää pyynnöstä tai ilman pyyntöä konkurssimenettelyn lopettamisesta, jos se toteaa, etteivät velallisen varat riitä edes pesältä olevien saatavien maksamiseen. Tuomioistuin päättää lisäksi selvittäjän palkkiosta ja kuluista, jotka maksetaan velallisen varoista, väliaikaisen selvittäjän palkkiota ja kuluja koskevasta ennakkomaksusta ja konkurssimenettelyjen kuluja koskevasta ennakkomaksusta.

Tuomioistuin päättää pyynnöstä tai ilman pyyntöä konkurssimenettelyn lopettamisesta myös, jos se toteaa, että konkurssimenettelyn edellytykset eivät ole täyttyneet. Tuomioistuin päättää selvittäjän palkkiosta ja kuluista samalla tavalla kuin lopettaessaan konkurssimenettelyn varojen riittämättömyyden vuoksi.

Tuomioistuin päättää selvittäjän pyynnöstä konkurssimenettelyn lopettamisesta, kun saadun tuoton lopullinen jakosuunnitelma on toteutettu.

Tuomioistuin julkaisee konkurssimenettelyn lopettamista koskevan päätöksensä viipymättä virallisessa kauppalehdessä ja antaa sen myös tiedoksi velalliselle ja selvittäjälle. Selvittäjällä ja velkojalla, jonka vahvistettua saatavaa ei ole maksettu kokonaan eikä edes osittain, on oikeus valittaa päätöksestä.

Tuomioistuin ilmoittaa konkurssimenettelyn lopettamista koskevan päätöksen lainvoimaisuudesta virallisessa kauppalehdessä. Useat vaikutukset ja mahdollisen velkojatoimikunnan toiminta päättyvät, kun ilmoitus on julkaistu. Tämä ei vaikuta konkurssimenettelyn aikana tehtyjen oikeustoimien pätevytyteen ja seurauksiin.

Selvittäjä päättää tilin ja laatii tilinpäätöksen erityisen lainsäädännön mukaisesti konkurssimenettelyn päättymispäivänä. Lisäksi selvittäjä luovuttaa kaikki tarvittavat asiakirjat ja jäljellä olevan omaisuuden velalliselle tai selvitysmiehelle ja huolehtii tarvittavista konkurssimenettelyn lopettamiseen liittyvistä järjestelyistä. Kun selvittäjä on hoitanut tämän kaiken, tuomioistuin vapauttaa hänet tehtävästään.

Konkurssimenettely voidaan lopettaa myös muutoksenhakuuomioistuimen päätöksellä, jolla kumotaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätös tai muutetaan sitä konkurssiin asettamisen osalta. Tuomioistuin antaa päätöksen tiedoksi velalliselle ja selvittäjälle ja julkaisee sen viipymättä virallisessa kauppalehdessä. Tämän jälkeen konkurssimenettelyn vaikutukset lakkaavat, rauenneet vakuusoikeudet palautuvat ja selvittäjän ja mahdollisen velkojatoimikunnan tehtävät päättyvät.

Tuomioistuin päättää edellä mainitussa päätöksessä selvittäjän palkkiosta, joka konkurssihakemuksen jättäjän on maksettava tuomioistuimen päätöksen mukaisesti.

Jos velallinen on luonnollinen henkilö ja hän kuolee konkurssimenettelyn aikana, velallisen perilliset tulevat hänen sijaansa konkurssimenettelyn piiriin kuuluvan omaisuuden osalta. Jos perillisiä ei ole tai jos perilliset ovat kieltäytyneet perinnöstä, valtio tulee velallisen sijaan.

Kun konkurssimenettely on päättynyt, saatavaluettelo-otteen perusteella on mahdollista jättää hakemus sellaista vahvistettua saatavaa koskevan täytäntöönpano- tai ulosmittausmenettelyn aloittamisesta, jota velallinen ei ole nimenomaisesti vastustanut selvittäjän asettamassa määräajassa. Selvittäjä luovuttaa saatavaluettelon tuomioistuimelle konkurssimenettelyn päätyttyä.

Velkasaneeraus

Tuomioistuin päättää hakemuksesta, jonka saneerausohjelman alullepanija on jättänyt hyväksymiskokouksessa hyväksytyn saneerausohjelman vahvistamiseksi. Hakemus on jätettävä kymmenen päivän kuluessa hyväksymiskokouksesta, ja siihen on sisällyttävä hyväksymiskokouksen pöytäkirja ja hyväksytty saneerausohjelma.

Saneerausohjelman vahvistamista koskeva hakemus voidaan jättää, vaikka ohjelmaa ei olisi hyväksytty hyväksymiskokouksessa tai velallinen ei olisi hyväksynyt sitä.

Jos saneerausohjelman alullepanija ei jätä hakemusta ohjelman vahvistamista koskevan lakisääteisen määräajan kuluessa, selvittäjä pyytää viipymättä tuomioistuinta asettamaan velallisen konkurssiin.

Jos jossain ryhmässä ei ole saavutettu saneerausohjelman hyväksymiseen tarvittavaa enemmistöä äänistä, saneerausohjelman alullepanija voi pyytää ohjelman vahvistamishakemuksessa tuomioistuinta päättämään asiasta kyseisen ryhmän sijaan edellyttäen, että saneerausohjelmaa vastustaneeseen ryhmään kuuluvat osapuolet eivät joudu ohjelman vuoksi selvästi huonompaan asemaan kuin tilanteessa, jossa ohjelma olisi hylätty tuomioistuimen päätös pohjautuu ohjelmassa esitettyjen tietojen perusteella kyseisten saatavien todennäköiseen maksamiseen konkurssimenettelyssä velkasaneerausmenettelyn alkamispäivänä, jollei toisin todisteta saneerausohjelman hyväksymiseen tarvittava äänitenemmistö on saavutettu suurimmassa osassa ohjelman mukaisesti perustetuista ryhmistä ja saneerausohjelman hyväksymistä on puoltanut ehdoton enemmistö läsnä olleista velkojista, joiden äänimäärä määräytyy velkojan vahvistettujen saatavien määrän mukaan.

Tuomioistuin päättää suostumuksen korvaamisesta saneerausohjelman vahvistamista tai hylkäämistä koskevassa päätöksessään.

Jos saneerausohjelman hylkäämiseen ei ole perusteita, tuomioistuin vahvistaa sen 15 päivän kuluessa ohjelman vahvistamishakemuksen vastaanottamisesta. Tuomioistuimen vahvistama ohjelma on vahvistamispäätöksen liitteenä. Tuomioistuin päättää saneerausohjelman vahvistamista koskevassa päätöksessä myös velkasaneerausmenettelyn lopettamisesta.

Tuomioistuin julkaisee päätöksensä viipymättä virallisessa kauppalehdessä. Tuomioistuimen vahvistamaa saneerausohjelmaa ei julkaista. Tämä ei kuitenkaan päde uutta lainaa koskeviin määräyksiin.

Tuomioistuimen vahvistama saneerausohjelma on osa asiaa koskevaa asiakirja-aineistoa. Saneerausohjelman osapuolilla ja heidän edustajillaan on oikeus tutkia asiakirja-aineistoa ja tuomioistuimen vahvistamaa ohjelmaa sekä ottaa niistä otteita, jäljennöksiä ja valokopioita tai pyytää tuomioistuinta ottamaan valokopioita maksua vastaan.

Tuomioistuin **hylkää saneerausohjelman**, jos

saneerausohjelman yksityiskohtia tai laatimismenettelyä tai siitä äänestämistä koskevaa lainsäädäntöä tai ohjelmaa koskevia muita määräyksiä on rikottu olennaisesti ja rikkomisesta on aiheutunut haittaa jollekin saneerausohjelman osapuolelle

saneerausohjelma on saatu hyväksytyksi petollisella menettelyllä tai tarjoamalla erityisiä etuja jollekin saneerausohjelman osapuolelle saneerausohjelmaa ei ole hyväksytty hyväksymiskokouksessa; tämä ei päde, jos tuomioistuimen päätös on korvannut kokouksen suostumuksen saneerausohjelman nojalla ei lasketa liikkeelle velallisen tai hankkivan tahon osakkeita tai muita osuuksia vastineeksi uusista käteissijoituksista tai vaihtaen velkojien saatavia vakuudettomien saatavien ryhmässä, työntekijöiden vakuudettomien saatavien ryhmää lukuun ottamatta, vähintään kahtena edellisenä vuotena jaetun voiton määrää vastaavasti

saneerausohjelma on epäoikeudenmukainen velkojaryhmille, koska siinä ennakoidaan myös, että ohjelmaan sisältyvä oikeus tai velvollisuus voi syntyä, muuttua tai raueta niin, että vakuudettomien saatavien ryhmän velkojat saavat maksun myöhemmin kuin vakuusvelkojat ilman perusteltua syytä saneerausohjelma on olennaisella tavalla velkojien yhteisen edun vastainen

vakuudettomasta saatavasta maksetaan alle 50 prosenttia; tämä ei päde, jos kyseinen velkoja suostuu kirjallisesti maksuosuuden pienentämiseen vakuudettomat saatavat maksetaan ohjelman keskeisen osan mukaan yli viiden vuoden aikana; tämä ei päde, jos kyseinen velkoja suostuu kirjallisesti saataviensa pidempään maksuaikaan.

Tuomioistuin julkaisee saneerausohjelman hylkäämistä koskevan päätöksensä viipymättä virallisessa kauppalehdessä. Saneerausohjelman alullepanija voi valittaa päätöksestä 15 päivän kuluessa sen julkaisemisesta virallisessa kauppalehdessä. Muutoksenhakutuomioistuin ratkaisee valituksen 30 päivän kuluessa sen jättämisestä.

Kun saneerausohjelman hylkäämispäätös saa lainvoiman, tuomioistuin antaa päätöksen velkasaneerausmenettelyn keskeyttämisestä, aloittaa konkurssimenettelyn ja asettaa velallisen konkurssiin. Tuomioistuin nimeää päätöksessään myös selvittäjän menettelyä varten. Tuomioistuin julkaisee päätöksen viipymättä virallisessa kauppalehdessä, minkä jälkeen velkasaneerausmenettelyn vaikutukset lakkaavat ja velkojatoimikunnan toiminta ja selvittäjän tehtävä päättyvät. Tuomioistuin antaa päätöksen tiedoksi velalliselle ja päätöksellä nimetyille selvittäjälle.

Konkurssiin perustuva velkajärjestely

Menettely päättyy, jos

selvittäjä toteaa, että konkurssipesästä ei pystytä kattamaan konkurssimenettelyn kustannuksia (velallinen vapautuu edelleen veloista)

yksikään velkoja ei rekisteröidy konkurssimenettelyä varten (velallinen vapautuu edelleen veloista)

selvittäjä panee täytäntöön saadun tuoton jakosuunnitelman (eli jakaa omaisuuden realisoinnista saadut varat velkojien kesken); velallinen vapautuu edelleen veloista.

Tuomioistuin peruuttaa velkajärjestelyn myös, jos konkurssimenettelyn edellytykset eivät täyty.

Kummassakin tapauksessa selvittäjä ilmoittaa julkisesti, että konkurssimenettely on päättynyt. Konkurssimenettelyn päättyttyä

selvittäjän tehtävä päättyy

velkojien edustajan tehtävä päättyy

selvittäjän valtuudet hoitaa velallisen omaisuutta ja toimia sitä koskevissa asioissa raukeavat

velallisen velvollisuus maksaa selvittäjälle saatavia konkurssimenettelyssä raukeaa

saatavien kuitausmahdollisuus palautuu

sopimusten irtisanomista ja niistä vetäytymistä koskevat rajoitukset raukeavat

kiistetyn saatavan ratkaisumenettely päättyy.

Maksuohjelman perustuva velkajärjestely

Menettely päättyy, jos tuomioistuin toteaa, että edellytykset suojan myöntämiselle velkojia vastaan eivät ole täytyneet maksuohjelman vahvistamista koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen.

Menettely päättyy, jos tuomioistuin on myöntänyt velalliselle suojan velkojia vastaan ja velvoittanut hänet maksamaan ennakkomaksun selvittäjälle, mutta velallinen ei ole maksanut sitä seitsemän päivän kuluessa selvittäjän pyynnöstä.

Menettely päättyy, jos selvittäjä ilmoittaa julkisesti, että maksuohjelmaa ei voida vahvistaa velallisen olosuhteiden vuoksi.

Menettely päättyy, jos tuomioistuin päättää, että maksuohjelmaa ei voida vahvistaa velallisen olosuhteiden vuoksi.

Menettely päättyy, kun tuomioistuin vahvistaa maksuohjelman (velallinen vapautuu veloista vain tässä tapauksessa).

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Konkurssi

Kun konkurssimenettely on päättynyt, saatavaluettelo-otteen perusteella on mahdollista jättää hakemus sellaista vahvistettua saatavaa koskevan täytäntöönpano- tai ulosmittausmenettelyn aloittamisesta, jota velallinen ei ole nimenomaisesti vastustanut selvittäjän asettamassa määräajassa. Selvittäjä luovuttaa saatavaluettelon tuomioistuimelle konkurssimenettelyn päätyttyä.

Velkasaneeraus

Saneerausohjelman julistamista tehostamaksi velkojan suhteen on mahdollista hakea seuraavin edellytyksin:

Velkoja on äänestänyt saneerausohjelman hyväksymistä vastaan ja merkittänyt perustellun vastalauseen pöytäkirjaan, tai velkoja on saneerausohjelman osapuoli, esimerkiksi valtiontuen myöntäjä.

Saatavista, jotka kuuluvat samaan ryhmään kuin velkojan vahvistettu saatava, suoritetaan saneerausohjelman mukaan erilainen osuus tai ne maksetaan eri tavalla, jolloin kyseisten saatavien velkojat ovat etuoikeutettuja vahvistetun saatavan velkojaan nähden, tai osakkeenomistajien omistusoikeuksista, jotka kuuluvat samaan ryhmään kuin velkojan omistusoikeus, täytetään saneerausohjelman mukaan erilainen osuus tai ne täytetään eri tavalla, jolloin kyseiset osakkeenomistajat ovat etuoikeutettuja velkojaan nähden, tai saneerausohjelman alullepanija ei ole sisällyttänyt velkojan vahvistettua saatavaa velkojan pyytämään ryhmään, minkä seurauksena velkoja on joutunut huonompaan asemaan kuin tilanteessa, jossa ohjelma olisi hylätty, ja tuomioistuimen päätös perustuu velkojan saatavien todennäköiseen maksamiseen konkurssimenettelyssä tai

saneerausohjelman alullepanija ei ole sisällyttänyt velkojan vahvistettua saatavaa vakuudellisten saatavien ryhmään velkojan pyytämässä laajuudessa, minkä seurauksena velkoja on joutunut huonompaan asemaan kuin tilanteessa, jossa ohjelma olisi hylätty, ja tuomioistuimen päätös perustuu velkojan saatavien todennäköiseen maksamiseen konkurssimenettelyssä tai vahvistetun saneerausohjelman täytäntöönpano johtaisi kielletyn valtiontuen antamiseen.

Saneerausohjelma voidaan julistaa tehostamaksi myös seuraavin perustein (hakijana kuka tahansa velkoja):

Jos velallinen tai hankkiva taho ei maksa saneerausohjelman osapuolen saatavaa tai täytä muuta ohjelman mukaista veloitettaan ohjelman osapuolta kohtaan ajallaan ja asianmukaisesti 30 päivän kuluessa asiaa koskevan ilmoituksen saamisesta, saneerausohjelma on tehoton kyseisen saatavan suhteen. Kun velkasaneerausmenettely on päättynyt, velallinen tai hankkiva taho ei voi jakaa voittoa tai muita pääomavaroja jäsentensä kesken ennen kuin vakuudettomien saatavien ryhmän velkojien vahvistetut saatavat on maksettu saneerausohjelman mukaisesti (voiton tai muiden pääomavarojen jako voidaan riitauttaa konkurssimenettelyssä). Tehottomaksi julistamista hakee vakuudeton velkoja.

Jos velallinen tai hankkiva taho tuottaa voittoa, joka ilmoitetaan tilinpäätöksessä, ja velallinen tai hankkiva taho ei tarvitse tätä voittoa yrityksen tai sen olennaisen osan toiminnassa pitämiseen saneerausohjelman mukaisesti, vakuudettomalla velkojalla on oikeus vaatia saneerausohjelman vahvistaneessa tuomioistuimessa, että tätä voittoa käytetään velkojan alkuperäisen saatavan maksamiseen suorittamalla velkojalle saatavan koko määrän ja saneerausohjelman mukaisesti jo maksetun määrän erotus. Tuomioistuin ei voi kuitenkaan myöntää velkojalle suurempaa osuutta tästä voitosta kuin saman ryhmän muille velkojille.

Jos saneerausohjelma on julistettu tehostamaksi suhteessa velkojaan, velallisen ja hankkivan tahon on maksettava yhteisvastuullisesti velkojan alkuperäinen saatava siltä osin kuin se on ilmoitettu ja vahvistettu sekä saatavan vahvistetulle osalle velkasaneerauksen aloittamisesta lähtien kertynyt korko. Velallisen ja hankkivan tahon on maksettava velkojan saatava alun perin asetetussa määräajassa.

Jos saneerausohjelma on julistettu tehostamaksi suhteessa velallisen osakkeenomistajaan, velallisen ja hankkivan tahon on maksettava osakkeenomistajalle yhteisvastuullisesti määrä, joka vastaa osakkeenomistajan osuutta velallista koskevan likvidaatiomenettelyn tuotosta ajankohtana, jona tuomioistuin vahvisti saneerausohjelman. Likvidaatiomenettelyn tuotoksi arvioidaan nolla, jollei osakkeenomistaja toisin todista.

Jos saneerausohjelma on julistettu tehostamaksi suhteessa velalliseen ja hankkivaan tahoon, velkojan alkuperäinen saatava voidaan periä täytäntöönpano- tai ulosmittausmenettelyssä.

Konkurssiin perustuva velkajärjestely

Hakemuksen jättäneellä velallisella oletetaan olevan rehellinen tarkoitus. Velkojat voivat riitauttaa sen "perinteisessä" siviilioikeudellisessa menettelyssä. Riitauttaminen ei ole mahdollista velkajärjestelymenettelyn aikana, vaan vasta sen päätyttyä.

Maksuohjelmaan perustuva velkajärjestely

Hakemuksen jättäneellä velallisella oletetaan olevan rehellinen tarkoitus. Velkojat voivat riitauttaa sen "perinteisessä" siviilioikeudellisessa menettelyssä. Riitauttaminen ei ole mahdollista velkajärjestelymenettelyn aikana, vaan vasta sen päätyttyä.

Velallisella ei ole rehellistä tarkoitusta, jos

velallinen ei ole ilmoittanut kaikkea omaisuuttaan omaisuusluettelossa, ei myöskään selvittäjän pyynnöstä, vaikka hän on tiennyt tai hänen olisi olosuhteet huomioon ottaen pitänyt tietää kyseisestä omaisuudesta; vähäarvoista omaisuutta ei oteta huomioon

velallinen ei ole maininnut velkojaa (luonnollista henkilöä) velkojaluetelossa, ei myöskään selvittäjän pyynnöstä, vaikka hän on tiennyt tai hänen olisi olosuhteet huomioon ottaen pitänyt tietää kyseisestä henkilöstä, ja velkojan saatava on tästä syystä jäänyt ilmoittamatta; velkojia, joiden saatavat ovat vähäisiä, ei oteta huomioon

velallisen antamat tärkeät tiedot ovat väärinä tai velallinen ei ole antanut tärkeitä tietoja hakemuksessa, hakemuksen liitteessä tai selvittäjän pyynnöstä, vaikka hän on tiennyt tai hänen olisi olosuhteet huomioon ottaen pitänyt tietää, että tiedot ovat tärkeitä

velallinen on kieltäytynyt tarvittavasta yhteistyöstä selvittäjän kanssa ilman hyväksyttävää syytä, vaikka tällaista yhteistyötä olisi voitu kohtuudella vaatia häneltä

velallisen käyttäytymisestä ennen hakemuksen jättämistä voidaan päätellä, että hän on tarkoituksellisesti aiheuttanut maksuvalmiusongelmista johtuvan maksukyvyttömyyden voidakseen jättää hakemuksen

velallinen ei ollut maksukyvytön maksuvalmiusongelmien vuoksi hakemuksen jättämisaikana ja hän tiesi sen tai hänen olisi olosuhteet huomioon ottaen pitänyt tietää se

velallisen käyttäytymisestä ennen hakemuksen jättämistä voidaan päätellä, että hän on velkaa ottaessaan luottanut voivansa selviytyä veloistaan konkurssin tai maksuohjelman avulla

velallisen käyttäytymisestä ennen hakemuksen jättämistä voidaan päätellä, että hän on pyrkinyt aiheuttamaan haittaa velkojalleen tai antamaan etuoikeuksia yhdelle velkojista

velallinen on ilman hyväksyttävää syytä jättänyt noudattamatta tuomioistuimen vahvistamaa maksuohjelmaa asianmukaisesti ja ajallaan

velallinen on ilman hyväksyttävää syytä jättänyt maksamatta kyseisen päivän jälkeen erääntyneitä elatusapua asianmukaisesti ja ajallaan; tähän perusteeseen voi vedota vain lapsi tai lapsen laillinen holhooja

velallinen on ilman hyväksyttävää syytä jättänyt noudattamatta velvollisuuttaan palauttaa oikeusapukeskuksen ennakkomaksu selvittäjän kiinteästä palkkiosta asianmukaisesti ja ajallaan; tähän perusteeseen voi vedota vain oikeusapukeskus

velallinen on hakenut vapautusta veloista, vaikka velallisen pääintressien keskus oli muualla kuin Slovakiassa hakemuksen jättämisaikana.

Tuomioistuin suhtautuu tiukemmin velallisen rehelliseen tarkoitukseen vaikuttaviin tekijöihin, jos velallisella on tai on ollut huomattavasti omaisuutta ja liiketoimintakokemusta ja hän työskentelee tai on työskennellyt ylemmässä johdossa tai toimii tai on toiminut oikeushenkilön hallintoelimissä tai jos hänellä on muuta merkityksellistä kokemusta.

Tuomioistuin suhtautuu lievemmin velallisen rehelliseen tarkoitukseen vaikuttaviin tekijöihin, jos velallisella on vain peruskoulutus, hän on eläkeikässä tai lähellä sitä, hänellä on vakavia terveysongelmia, hän on tilapäisesti tai pysyvästi asunnoton tai häntä on kohdannut jokin muu onnettomuus, jonka vuoksi hänen on vaikea toimia yhteiskunnassa.

Tuomioistuin tutkii velallisen rehellistä tarkoitusta vain, jos epärehellisen tarkoituksen perusteella on haettu velkajärjestelyn peruuttamista. Tuomioistuin ei tutki velallisen rehellistä tarkoitusta konkurssimenettelyssä tai maksuohjelman vahvistamismenettelyssä.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssi

Velkojainkokouksen koolle kutsumisesta ja järjestämisestä aiheutuneet kustannukset ovat periaatteessa pesältä oleva saatava. Seuraavat tapaukset ovat poikkeuksia tästä periaatteesta:

Jos velkojainkokous on pidetty velkojan aloitteesta, kokousta pyytäneen velkojan on maksettava kokouksen koolle kutsumisesta ja järjestämisestä aiheutuneet kustannukset, jollei velkojainkokous toisin päättä.

Jos saatavan kiistää vain velkoja, hakemus kiistetyn saatavan ratkaisemiseksi voidaan jättää sillä edellytyksellä, että kuluja koskeva ennakkomaksu on maksettu asianmukaisesti ja ajallaan. Jos hakija ei todista ennakkomaksun maksamista, tuomioistuin keskeyttää menettelyn.

Velkojatoimikunnan jäsenenä on oikeus saada korvaus tehtävänsä hoitamisesta aiheutuneista kuluista. Nämä kulut ovat yleiseltä pesältä oleva saatava, jonka määrän hyväksyy velkojatoimikunta.

Jos konkurssimenettelyn piiriin kuuluva omaisuus on realisoitu täytäntöönpano- tai ulosmittausmenettelyssä, mutta saatua tuottoa ei ole vielä maksettu siihen oikeutetulle, tuotto kuuluu kyseiseen pesään ja menettelyn kustannukset ovat tältä pesältä oleva saatava.

Velkojatoimikunnan pyytämän asiantuntijalausannon kustannukset ovat yleiseltä pesältä oleva saatava. Vakuusvelkojan pyytämän asiantuntijalausannon kustannukset ovat erilliseltä pesältä oleva kyseisen velkojan saatava (vakuusoikeuden kohde).

Kustannukset menettelystä, joka liittyy omaisuuden jättämiseen pois luettelosta, ovat kyseiseltä pesältä oleva saatava sen mukaan, miten tuomioistuin päättää asiasta.

Konkurssimenettelyn ja siihen liittyvien menettelyjen osapuolille aiheutuneita kustannuksia ei makseta konkurssimenettelyssä (erityisessä määräyksessä voidaan kuitenkin määrätä toisin, esimerkiksi kiistetyn saatavan ratkaisemiseen ja asiantuntijalausuntoon liittyvän määrän osalta).

Velkasaneeraus

Yleensä velallinen maksaa kustannukset. Niitä ovat velkasaneerausta koskevan lausunnon kustannukset

selvittäjän palkkio (kiinteä palkkio ja palkkio tehtävän hoitamisesta) ja kulut

velkojainkokouksen koolle kutsumisesta ja järjestämisestä aiheutuneet kustannukset

velkojatoimikunnan jäsenelle tehtävän hoitamisesta aiheutuneet kulut; velallinen maksaa niistä velkojatoimikunnan hyväksymän määrän.

Konkurssiin perustuva velkajärjestely

Konkurssiin perustuvassa velkajärjestelyssä oletetaan, että velallisella on hyvin vähän omaisuutta, minkä vuoksi kustannukset ovat mahdollisimmat pienet ja niistä vastaavat velkojat. Jos velkojat tietävät tietystä omaisuudesta, heidän on huolehdittava sen siirtämisestä konkurssipesään omalla kustannuksellaan. Kustannuksia, joita menettelyn osapuolille on aiheutunut konkurssimenettelyyn tai maksuohjelman vahvistamismenettelyyn osallistumisesta, ei voida periä velalliselta, kun velkajärjestely on toteutettu.

Tutkiessaan velallisen tilannetta selvittäjä tarkastelee omaisuusluetteloa, velkojalueteloa sekä velallisen, velkojien ja muiden henkilöiden toimittamia tietoja. Selvittäjä suorittaa tämän varoja ja velkoja koskevan tutkimuksen ammattimaista huolellisuutta noudattaen. Lisäksi hän suorittaa muita tutkimuksia, jotka voi tehdä lyhyessä ajassa ja kohtuullisin kustannuksin.

Selvittäjä suorittaa muita tutkimuksia velkojan pyynnöstä, jos velkoja maksaa ennakkomaksun näiden tutkimusten kustannuksista. Tällaiset tutkimukset suoritetaan velkojan kustannuksella. Konkurssimenettelyssä velkojalla on oikeus saada korvaus näistä kuluista konkurssimenettelyn kustannuksina.

Korvattavan määrän hyväksyy velkojien edustaja tai velkojainkokous, jos velkojien edustajaa ei ole nimetty.

Vakuusvelkojan kustannuksille on erilliset säännöt, koska vakuusvelkoja voi valita, onko hän osapuolena menettelyssä.

Vakuussidonnainen omaisuus kuuluu konkurssipesään vain, jos etuoikeutettu vakuusvelkoja rekisteröityy.

Jos vain myöhemmin syntyneen velan vakuusvelkoja rekisteröityy, vakuussidonnainen omaisuus kuuluu konkurssimenettelyn piiriin ainoastaan, jos on oletettavissa, että vakuusvelkoja, jolla on myöhempi vakuusoikeus, saa maksun. Määritettäessä, kuuluuko vakuussidonnainen omaisuus konkurssimenettelyn piiriin, omaisuuden arvo arvioidaan asiantuntijalausannon perusteella, joka on laadittu selvittäjän ohjeiden mukaisesti myöhemmän vakuusvelkojan pyynnöstä ja tämän kustannuksella.

Jos myöhempi vakuusvelkoja ei maksa ennakkomaksua asiantuntijalausannon kustannuksista selvittäjän asettamassa määräajassa, vakuussidonnaisen omaisuuden ei oleteta kuuluvan konkurssimenettelyn piiriin.

Selvittäjä voi halutessaan kutsua koolle velkojainkokouksen, jos hän pitää sitä tarpeellisenä. Selvittäjä kutsuu velkojainkokouksen koolle rekisteröidyn velkojan pyynnöstä, jos velkoja maksaa ennakkomaksun kokouksen järjestämiskustannuksista ja selvittäjän kiinteän palkkion kokouksen järjestämisestä.

Maksuohjelmaan perustuva velkajärjestely

Menettelyn kustannukset maksaa ensisijaisesti velallinen.

Järjestelmä on suunniteltu niin, että menettely (paitsi virallista hakemusta koskeva osa) alkaa vasta, kun ennakkomaksu selvittäjän palkkiosta ja menettelyn välttämättömistä kuluista on maksettu.

Kustannuksia, joita menettelyn osapuolille on aiheutunut konkurssimenettelyyn tai maksuohjelman vahvistamismenettelyyn osallistumisesta, ei voida periä velalliselta, kun velkajärjestely on toteutettu.

Jos velkoja ei hyväksy ehdotettua maksuohjelmaa, velkoja voi esittää vastalauseen selvittäjälle. Selvittäjä ottaa kantaa vastalauseeseen, ja tuomioistuin ratkaisee asian.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Konkurssilaissa (Zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii) säädetään velkoja vahingoittavien oikeustoimien tekemisestä tehottomiksi tietyin edellytyksin. Tehottomuudella on seurauksia vain, jos velallisen oikeustoimet riitautetaan. Selvittäjällä ja velkojilla on oikeus riitauttaa ne, mutta velkojalla on tämä oikeus vain, jos selvittäjä ei riitauta oikeustoimea kohtuullisessa ajassa velkojan pyynnöstä. Oikeus riitauttaa oikeustoimi raukeaa, jos sitä ei käytetä velallisen suhteen tai tuomioistuimessa vuoden kuluessa konkurssiin asettamisesta. Oikeustoimen riitauttamista koskevaa oikeutta katsotaan käytetyn velallisen suhteen vain, jos velallinen tunnustaa oikeuden kirjallisesti. Myös oikeustoimet, joiden perusteella voidaan panna täytäntöön tai on jo täytetty oikeuksia, voidaan lainsäädännön mukaan riitauttaa.

Jos konkurssiin asettamista edeltää velkasaneerausmenettely ja konkurssiin asettaminen on tapahtunut tämän menettelyn aikana, ajankohta, jolloin konkurssilain nojalla riitautettavissa oleva oikeustoimi on tehty, määräytyy velkasaneerausmenettelyn alkamisen mukaan.

Oikeustoimien on oltava velallisen tekemiä, ja niiden on oltava tehty ilman minkään velkojan ilmoitetun saatavan maksamiseen liittyvää korvausta, suosimista tai haittaa. Oikeustoimien on liityttävä velallisen omaisuuteen.

Konkurssilaissa määritetään myös muita yksityiskohtaisia sääntöjä, jotka koskevat velkojan vahingoittamistarkoituksen todistamista. Joissain tapauksissa tätä tarkoitusta ei tarvitse todistaa lainkaan, kun taas toisissa se on oletus, joka voidaan osoittaa vääräksi. Laissa säädetään myös tuomioistuimessa sovellettavista pätemättömyyden oikeudellisista vaikutuksista eli sen osapuolen hankkiman omaisuuden palauttamisesta, jota vastaan oikeutta on käytetty. **Velkasaneeraus** velkoja vahingoittavilla oikeustoimilla on merkitystä velkojien edun selvittämisessä: verratessaan saneerausohjelman ja mahdollisen konkurssin tuloksia selvittäjän on otettava huomioon myös pätemättömät oikeustoimet.

Niitä lukuun ottamatta oikeustoimia ei riitauteta velkasaneerauksen aikana.

Joissain tapauksissa laissa säädetään kuitenkin oletuksista, jotka koskevat siirtymistä velkasaneerauksesta konkurssimenettelyyn. Jos ne toteutuvat, tietyt oikeustoimet ovat pätemättömiä.

Selvittäjä voi hyväksyä velallisen oikeustoimia vain, jos ne lisäävät velallisen omaisuuden arvoa tai jos ne ovat tarpeen velkasaneerauksen tavoitteen saavuttamiseksi. Jos velallinen tekee selvittäjän suostumusta edellyttävän oikeustoimen ilman tämän suostumusta, sillä ei ole vaikutusta oikeustoimen pätevytyteen. Oikeustoimi voidaan kuitenkin riitauttaa konkurssimenettelyssä, jos velallinen on asetettu konkurssiin kahden vuoden kuluessa velkasaneerausmenettelyn aloittamisesta.

Kun velkasaneerausmenettely on päättynyt, velallinen tai hankkiva taho ei voi jakaa voittoa tai muita pääomavaroja jäsentensä kesken ennen kuin vakuudettomien saatavien ryhmän velkojien vahvistetut saatavat on maksettu saneerausohjelman mukaisesti. Voiton tai muiden pääomavarojen jako voidaan riitauttaa konkurssimenettelyssä, ja sitä voidaan myös käyttää perusteena saneerausohjelman tehottomuudelle.

Myös sellaiset velallisen tai selvittäjän velkasaneerausmenettelyn aikana tekemät oikeustoimet, jotka tuovat saneerausohjelman osapuolelle muuta kuin ohjelmassa tarkoitettua hyötyä, ovat mitättömiä.

Velkajärjestely ei vaikuta velkojien oikeuteen vaatia siviilioikeudellisten säännösten nojalla saataviensa maksamista sellaisista varoista, jotka on poistettu velallisen omaisuudesta pätemättömällä oikeustoimella. Myöhemmissä rehelliiseen tarkoitukseen liittyvissä menettelyissä otetaan lisäksi huomioon velallisen käyttäytyminen, josta voidaan päätellä, että velallinen on tarkoituksellisesti aiheuttanut maksuvalmiusongelmista johtuvan maksukyvyttömyyden tai että velallinen on pyrkinyt aiheuttamaan haittaa tai antamaan etuoikeuksia jollekin velkojalle.

Päivitetty viimeksi: 06/05/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Suomi

Maksukyvyttömyysmenettelyt Suomessa

Maksukyvyttömyydellä tarkoitetaan sitä, että velallinen on muuten kuin tilapäisesti kykenemätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä.

Maksukyvyttömyysmenettelyllä tarkoitetaan tässä menettelyä, joka koskee samanaikaisesti kaikkia velallisen velkoja.

Suomessa on kolme erillistä maksukyvyttömyysmenettelyä: konkurssi, yrityssaneeraus ja yksityishenkilön velkajärjestely. Konkurssia sääntelee konkurssilaki (120/2004), joka tuli voimaan 1.9.2004. Yrityksen saneerauksesta (47/1993) ja yksityishenkilön velkajärjestelystä (57/1993) annetut lait ovat tulleet voimaan 8.2.1992.

Konkurssi on likvidaatiomenettely, jonka tarkoituksena on muuttaa velallisen omaisuus rahaksi ja jakaa varat velkojille. Yrityssaneeraus ja yksityishenkilön velkajärjestely ovat tervehdyttämismenettelyjä, joiden tarkoituksena on antaa velalliselle mahdollisuus selviytyä taloudellisista vaikeuksistaan.

Velallinen voi myös sopia velkojensa maksusta ja muista järjestelyistä velkojiansa kanssa virallisten maksukyvyttömyysmenettelyjen ulkopuolella.

Vapaaehtoisuuteen perustuvia järjestelyjä ei kuitenkaan ole säännelty laissa, eikä niitä käsitellä tässä.

Seuraavassa esitetään pääkohtia liittyen kyseisiin maksukyvyttömyysmenettelyihin.

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Konkurssi

Konkurssin soveltamisala on yleinen, joten konkurssiin voidaan asettaa niin luonnollinen henkilö kuin oikeushenkilökin. Oikeushenkilö voidaan asettaa konkurssiin silloinkin, kun se on poistettu asianomaisesta rekisteristä tai purettu. Myös kuolinpesä ja konkurssipesä voidaan asettaa konkurssiin.

Yrityssaneeraus

Yrityssaneerauksen kohteena voi olla mikä tahansa taloudellista toimintaa harjoittava yritys, yhteisö, samoin kuin yksityinen elinkeinon- tai ammatinharjoittaja. Saneerausmenettelyn ulkopuolelle on kuitenkin rajattu eräitä yrityksiä, kuten eristyissäätelyn ja -valvonnan alaiset luotto- ja vakuutuslaitokset.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Yksityishenkilön velkajärjestely voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle. Myös yksityisen elinkeinon- tai ammatinharjoittajana tai avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä toimiva luonnollinen henkilö voi määrätyin edellytyksin hakea velkajärjestelyä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Kaikkien kolmen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen yleinen edellytys on velallisen maksukyvyttömyys. Maksukyvyttömyydellä tarkoitetaan sitä, että velallinen on muuten kuin tilapäisesti kykenemätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä.

Yrityssaneerausmenettely voidaan aloittaa myös, jos velallista uhkaa maksukyvyttömyys.

Konkurssi

Konkurssiin asettamista voi hakea velallinen tai velkoja. Konkurssiin asettamisen yleinen edellytys on velallisen maksukyvyttömyys. Konkurssilaissa on säädetty todistelua helpottavista oletuksista, joiden täytyessä velallisen katsotaan olevan maksukyvytön, jollei toisin osoiteta.

Oletukset maksukyvyttömyydestä:

1. velallinen ilmoittaa olevansa maksukyvytön eikä ilmene erityisiä syitä olla hyväksymättä velallisen ilmoitusta;
2. velallinen on lakkauttanut maksunsa;
3. jos ulosotossa on konkurssihakemuksen tekemistä edeltävän kuuden kuukauden aikana ilmennyt, ettei velalliselta kerry varoja saatavan täydeksi suorittamiseksi; tai
4. velallinen, joka on tai on viimeisenä vuonna ennen konkurssihakemuksen tekemistä ollut liiketoiminnastaan kirjanpitovelvollinen, ei viikon kuluessa velkojan maksukehotuksen saatuaan ole maksanut velkojan selvää ja erääntynyttä saatavaa.

Kun konkurssia hakee velkoja, velkojan saatavan on perustuttava tuomioon tai muuhun täytäntöönpanoperusteeseen, velallisen allekirjoittamaan sitoumukseen, jota velallinen ei ilmeisen perustellusti kiistä tai saatavan on oltava muutoin selvä. Saatavan ei tarvitse olla erääntynyt. Konkurssiin hakemista vähäisen saatavan perusteella tai tapauksissa, joissa velkojalla on vakuus, on rajoitettu.

Konkurssi alkaa, kun velallinen asetetaan tuomioistuimen päätöksellä konkurssiin. Tuomioistuin määrää samalla pesänhoitajan. Konkurssiin alettua velallinen menettää oikeuden määrätä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudestaan.

Pesänhoitajan on ilmoitettava konkurssin alkamisesta velkojille. Maksukyvyyttömyysmenettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848 tarkoitetuille ulkomaisille velkojille ilmoitus on toimitettava siten kuin asetuksessa edellytetään.

Konkurssin alkamisesta tehdään merkintä muun muassa konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteriin, kaupparekisteriin, lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin, alusrekisteriin, alusrakennusrekisteriin, ilma-alusrekisteriin, yrityskinnitysrekisteriin, ajoneuvoliikennerekisteriin sekä arvo-osuusrekisteriin.

Konkurssiin asettamista tai konkurssihakemuksen hylkäämistä koskevasta käräjäoikeuden päätöksestä voi valittaa ylempään oikeusasteeseen.

Yrityssaneeraus

Yrityssaneerausta voi hakea velallinen tai velkoja. Velkoja-aloitteinen saneeraus ei edellytä velallisen suostumusta. Valtaosa hakemuksista on velallisten tekemiä.

Saneerausmenettely voidaan aloittaa, jos velallinen on maksukyvytön eikä menettelyn aloittamiselle ole laissa säädettyä estettä. Esteitä ovat esimerkiksi se, ettei maksukyvyyttömyyttä voida poistaa saneerausohjelman avulla tai etteivät velallisen varat riitä menettelystä aiheutuviin kustannuksiin.

Saneerausmenettely voidaan aloittaa myös, jos velallista uhkaa maksukyvyyttömyys. Velkoja voi saada menettelyn aloitetuksi tällä perusteella kuitenkin vain, jos kysymys on huomattavasta taloudellisesta edusta. Lisäksi saneerausmenettely voidaan aloittaa, jos vähintään kaksi velkojaa, joiden yhteenlasketut saatavat edustavat vähintään viidennestä velallisen tunnetuista veloista, tekevät velallisen kanssa yhdessä hakemuksen tai ilmoittavat puoltavansa velallisen hakemusta.

Saneerausmenettelyn alkamisen oikeusvaikutukset tulevat automaattisesti voimaan aloittamispäätöksestä lukien. Hakijan tai velallisen vaatimuksesta tuomioistuin voi jo hakemuksen tultua vireille määrätä maksu- ja vakuudenasettamiskiellon, perintäkiellon ja ulosmittauksen sekä muiden täytäntöönpanotoimenpiteiden kiellon tulemaan voimaan ennen menettelyn alkamista.

Selvittäjän tehtävänä on antaa tieto menettelyn alkamisesta velkojille. Lisäksi saneerausmenettelystä tulee ilmoittaa erälle viranomaisille ja tehdä merkintä muun muassa konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteriin, kaupparekisteriin sekä kiinnityksistä pidettäviin rekistereihin.

Saneerausmenettelyn aloittamista tai hakemuksen hylkäämistä koskevasta käräjäoikeuden päätöksestä voi valittaa ylempään oikeusasteeseen.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkajärjestely tulee vireille velallisen hakemuksesta. Velkajärjestelyn aloittaminen edellyttää, että velallinen on maksukyvytön eikä kykene kohtuudella parantamaan maksukykyään veloista selviytyäkseen. Maksukyvyyttömyyden syynä on oltava maksukyvyn olennainen heikentyminen olosuhteiden muutoksen vuoksi ja pääasiassa ilman velallisen omaa syytä, esimerkiksi sairauden vuoksi. Velkajärjestely voidaan myöntää myös, jos on olemassa muuten painavat perusteet ottaen huomioon velkojen ja velvoitteiden määrä suhteessa velallisen maksukykyyn. Maksukykyä arvioitaessa otetaan huomioon muun muassa velallisen omaisuus sekä tulot ja ansaintamahdollisuudet.

Velkajärjestelylle ei saa olla laissa mainittua estettä (esimerkiksi rikokseen perustuva tai piittaamaton ja vastuuton velkaantuminen). Toisaalta velkajärjestely voidaan myöntää yleisestä esteestä huolimatta, jos siihen on painavia syitä. Tällöin otetaan huomioon erityisesti velallisen toimet velkojen maksamiseksi, velkaantumisen kulunut aika ja muut velallisen olosuhteet sekä velkajärjestelyn merkitys velallisen ja velkojen kannalta.

Velkajärjestelyä ei voida myöntää, jos velallisella ei väliaikaisena pidettävästä syystä ole maksuvaraa tai velallinen ei sellaisen syyn vuoksi kykene maksuvarallaan maksamaan tavallisia velkojaan vähäisenä pidettävää määrää enempää.

Velkajärjestelyn alkamisen oikeusvaikutukset tulevat automaattisesti voimaan aloittamispäätöksestä lukien. Velallisen vaatimuksesta tuomioistuin voi jo hakemuksen tultua vireille määrätä maksu- ja vakuudenasettamiskiellon, perintäkiellon, ulosmittauskiellon ja muun täytäntöönpanokiellon olemaan väliaikaisena voimassa ennen velkajärjestelyn alkamista.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssi

Konkurssipesään kuuluu omaisuus, joka velallisella on konkurssin alkaessa ja jonka velallinen saa ennen konkurssin päättymistä. Konkurssipesään kuuluu myös omaisuudesta saatava tuotto. Lisäksi konkurssipesään kuuluu omaisuus, joka siihen saadaan peräytettyä takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain (758/1991) nojalla tai jollain muulla perusteella.

Pääsääntöisesti omaisuus, jota ei voida ulosmitata, ei kuulu konkurssipesään. Luonnollisen henkilön konkurssipesään ei myöskään kuulu hänen konkurssin alkamisen jälkeen saamansa omaisuus tai ansaitsemansa tulo.

Yrityssaneeraus

Yrityssaneerausmenettelyssä laaditaan saneerausohjelma, jonka tulee sisältää muun muassa eritelty selvitys velallisen taloudellisesta asemasta: velallisen varoista, veloista ja muista sitoumuksista. Ohjelman laatiminen perustuu velallisen sen hetkiseen koko varallisuuteen. Myös takaisinsaanti on saneerauksen yhteydessä mahdollinen: oikeustoimi, joka voisi peräytyä konkurssipesään, voidaan vaatia peräytettäväksi vastaavien perustein saneerausmenettelyssä.

Vaikka saneerausohjelmaan voidaan poikkeuksellisesti tehdä jälkikäteen muutoksia, velkojalle tulevien suoritusten määrää ei voida enää lisätä ohjelmaa muuttamalla. Sen sijaan velalliselle saneerausohjelman vahvistamisen jälkeen siirtyvät varat voivat olla peruste esittää vaatimus lisäsuorituksista velkojalle.

Velallinen voidaan velvoittaa ohjelmassa määrättyihin lisäsuorituksiin, jos velallisen taloudellinen kantokyky havaitaan paremmaksi kuin mitä sen laskettiin olevan ohjelmaa laadittaessa. Lisäsuoritusta voi hakea, kun peruste lisäsuoritukselle on syntynyt. Sitä on pääsääntöisesti haettava viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun loppuselonteko on annettu tuomioistuimelle.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkajärjestelyssä velalliselle vahvistetaan hänen maksukykyään vastaava maksuohjelma. Velallisen maksukykyä arvioitaessa otetaan huomioon muun muassa velallisen varallisuuden rahaksi muuttamisesta saatavat varat, velallisen tulot ja ansaintamahdollisuudet sekä välttämättömät elinkustannukset ja elatusvelvollisuus. Velallisen on käytettävä velkajärjestelyssä velkojensa suorituksiksi kaikki ne tulot, joita hän ei tarvitse välttämättömiin elinkustannuksiinsa ja elatusvelvollisuudesta aiheutuviin menoihin, sekä muu kuin perusturvaan kuuluva varallisuus. Perusturvaan kuuluvaan varallisuuteen luetaan velallisen omistusasunto, kohtuullinen asuntoiraimisto ja kohtuullisen tarpeen mukaiset henkilökohtaiset tavarat sekä työvälineet. Siihen kuuluvaa varallisuutta voidaan muuttaa rahaksi vain laissa säädettyissä tapauksissa.

Lisäksi velalliselle voidaan vahvistaa maksuohjelmassa lisäsuoritusvelvollisuus maksuohjelman aikana saatavien lisätulojen ja varojen johdosta. Velallinen on velvollinen maksamaan velkojille tietyn määrän maksuohjelman aikana saamistaan lahjoista ja muista kertaluontoisista suorituksista. Jos velallisen tulot ovat suuremmat kuin maksuohjelmassa on arvioitu, velalliselle on voitu määrätä velvollisuus suorittaa velkojille tietty osuus lisätuloista.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssi

Tuomioistuin tekee päätöksen konkurssiin asettamisesta sekä määrää pesänhoitajan. Pesänhoitajaksi voidaan määrätä suostumuksensa perusteella henkilö, jolla on tehtävän vaatima kyky, taito ja kokemus sekä joka on tehtävään sopiva. Pesänhoitaja ei saa olla velalliseen eikä velkojaan sellaisessa suhteessa, joka on omiaan vaarantamaan riippumattomuuden velalliseen nähden, tasapuolisuuden velkoja kohtaan tai kyvyn muuten hoitaa asianmukaisesti tehtävänsä. Oikeushenkilöä ei voida määrätä pesänhoitajaksi.

Pesänhoitajalla on keskeinen asema konkurssipesän asioiden hoidossa. Pesänhoitajan tehtävänä on muun muassa edustaa konkurssipesää ja hoitaa sen juoksevaa hallintoa, laatia pesäluettelo ja velallisselvitys, ottaa vastaan saatavien valvonnat ja laatia saatavien perusteella jakoluetteloehdotus sekä jakoluettelo. Pesänhoitaja huolehtii myös konkurssipesään kuuluvan omaisuuden hoidosta ja myynnistä sekä varojen jakamisesta.

Konkurssin alkaessa velallinen menettää oikeuden määrätä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudestaan. Velallinen on velvollinen myötävaikuttamaan konkurssipesän selvittämiseen. Velallinen tulee antaa pesänhoitajalle tietoja pesäluettelon laatimiseksi ja vahvistaa pesäluettelo oikeaksi. Velallisella on oikeus saada konkurssipesästä tietoja ja osallistua velkojainkokouksiin sekä ilmaista kantansa päätettävänä oleviin asioihin.

Yrityssaneeraus

Tuomioistuin määrää selvittäjän saneerausmenettelyn aloittamisen yhteydessä. Selvittäjän on oltava rehelliseksi tunnettu täysi-ikäinen henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hänellä tulee olla tehtävän edellyttämä kyky, taito ja kokemus. Hän ei saa olla velalliseen eikä velkoihin sellaisessa suhteessa, joka voisi vaarantaa riippumattomuuden velalliseen tai tasapuolisuuden velkoihin nähden. Oikeushenkilöä ei voida määrätä selvittäjäksi.

Selvittäjän vastuulla on toteuttaa saneerausmenettely ja valvoa velkojen etua. Selvittäjä laatii selvityksen velallisen varoista ja veloista sekä ehdotuksen saneerausohjelmaksi (myös erällä muilla tahoilla, esimerkiksi velallisella on oikeus laatia oma saneerausohjelmaehdotuksensa). Hän myös valvoo velallisyrittäjän toimintaa.

Tuomioistuin voi asettaa velkojatoimikunnan, joka edustaa velkoja sekä avustaa selvittäjää neuvoo-antavana elimenä. Toimikuntaa ei aseteta, jos se on tarpeeton velkojen pienen lukumäärän tai muun syyn vuoksi.

Velallisella säilyy valta määrätä omaisuudestaan ja toiminnastaan, jollei laissa ole toisin säädetty. Menettelyn alettua velallinen tarvitsee kuitenkin selvittäjän suostumuksen laissa erikseen määriteltäviin oikeustoimiin, muun muassa uuden velan ottamiseen, jollei kyseessä ole tavanomaiseen toimintaan liittyvä, määrältään ja ehdoiltaan tavallinen velka. Määräysvaltaa voidaan myös muuten rajoittaa selvittäjän tai velkojan vaatimuksesta, jos on olemassa vaara, että velallinen menettelee velkojan etua vahingoittavalla tai sitä vaarantavalla tavalla. Velallisella on myötävaikutus- ja tietojenantovelvollisuus suhteessa tuomioistuimeen, selvittäjään ja velkojatoimikuntaan.

Velallinen saa edelleen pääsääntöisesti käyttää puhevaltaa vireillä olevassa tai vireille tulevassa oikeudenkäynnissä, jos selvittäjä ei päättää ryhtyä käyttämään velallisen puhevaltaa.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Yksityishenkilön velkajärjestelyssä voidaan määrätä selvittäjä, jos sen katsotaan olevan tarpeellista velallisen taloudellisen aseman selvittämisen, omaisuuden rahaksimuuton tai muuten velkajärjestelyn toteuttamisen vuoksi. Selvittäjän on oltava täysi-ikäinen ja rehelliseksi tunnettu, tehtävään suostuva henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Selvittäjällä on oltava tehtävän edellyttämä taito, kyky ja kokemus. Hän ei saa olla sellaisessa suhteessa velalliseen tai velkojaan, joka voi olla omiaan vaarantamaan hänen riippumattomuuttaan velalliseen nähden tai tasapuolisuuttaan velkoihin nähden. Oikeushenkilöä ei voida määrätä selvittäjäksi.

Jos selvittäjä määrätään, hänen tehtävänä on laatia ehdotus maksuohjelmaksi sekä suorittaa muut tuomioistuimen selvittäjälle määräämät tehtävät. Ehdotusta laatiessaan selvittäjän on neuvoteltava velallisen ja velkojen kanssa sekä annettava heille tarpeelliset tiedot ja varattava tilaisuus lausua hakemuksesta ja ehdotuksesta. Selvittäjälle voidaan antaa tehtäväksi myös huolehtia velallisen varallisuuden rahaksimuutosta sekä siitä kertyvien varojen tilittämisestä. Jos selvittäjää ei ole määrätty, ehdotuksen maksuohjelmaksi laatii velallinen. Tuomioistuin päättää velkajärjestelystä sekä vahvistaa maksuohjelman.

Velallisella säilyy omistus- ja hallintaoikeus omaisuuteensa. Hänen on kuitenkin käytettävä muu kuin perusturvaan kuuluva varallisuutensa velkojen suorituksiksi. Velallisella on tietojenantovelvollisuus tuomioistuimelle, velkojille sekä mahdolliselle selvittäjälle kaikista velkajärjestelyn kannalta merkityksellisistä seikoista sekä myötävaikutusvelvollisuus velkajärjestelyn asianmukaiseksi toteuttamiseksi.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Konkurssi

Velkojalla on tietyin poikkeuksin oikeus käyttää konkurssisaatavaansa kuittaukseen velalliselle konkurssin alkaessa olevaa velkaansa vastaan, myös silloin, kun velkojan velka tai saatava ei ole vielä eräännytynyt. Oikeus kuittaukseen ei koske saatavaa, jonka perusteella velkojalla ei ole oikeutta saada suoritusta konkurssipesästä, eikä saatavaa, joka on velkojen maksunsaantijärjestyksen mukaan viimeiseksi suoritettava. Velkojalla on velvollisuus esittää selvitys kuittaukseen käytettävästä saatavastaan.

Yrityssaneeraus

Perintäkiellosta huolimatta velkojalla on oikeus käyttää saatavaansa kuittauksen velalliselle menettelyn alkaessa olevaa velkaansa vastaan vastaavien perustein kuin konkurssissa. Kuittausilmoitus on tehtävä myös selvittäjälle.

Kuittausoikeus ei koske luottolaitoksen saatavan kuittausta varoilla, jotka velallisella on perintäkiellon alkaessa tai sen jälkeen luottolaitoksen tilillä tai jotka ovat luottolaitoksessa siirrettävinä velallisen tilille, jos tiliä voidaan käyttää maksuliikenteen hoitamiseen.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkajärjestelyn alettua velalliseen ei saa kohdistaa toimenpiteitä maksukiellon piiriin kuuluvan velan perimiseksi tai sen suorittamisen turvaamiseksi. Tämän kiellon piiriin katsotaan kuuluvan myös velallisella velkojalta olevan saatavan käyttäminen velkoja saatavan kuittaamiseen. Veronkuittausta ei kuitenkaan katsota kiellon vastaiseksi.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Sopimussuhteet, jotka eivät koske maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvia saatavia, pysyvät pääsääntöisesti ennallaan kaikissa maksukyvyttömyysmenettelyissä.

Konkurssi

Jos velallinen ei ole konkurssin alkaessa täyttänyt sopimusta, jossa hän on osapuolena, vastapuolen tulee vaatia ilmoitusta siitä, sitoutuuko konkurssipesä sopimukseen. Sopimusta ei saa purkaa, jos konkurssipesä ilmoittaa sitoutuvansa sopimukseen sekä asettaa vakuuden sopimuksen täyttämiseksi.

Konkurssipesän vastapuolella on kuitenkin oikeus purkaa sopimus, jos se on luonteeltaan henkilökohtainen tai on muu erityinen syy, jonka vuoksi ei voida edellyttää sopimuksen jatkamista konkurssipesän kanssa.

Kun työnantaja asetetaan konkurssiin, saadaan työsopimus sen kestosta riippumatta molemmiin puoliin irtisanoa päättymään. Irtisanomisaika on aina 14 päivää riippumatta siis siitä, mikä se olisi normaalissa tapauksessa ollut. Palkan konkurssin ajalta maksaa konkurssipesä.

Konkurssipesä on vastuussa liikehuoneistoa koskevan vuokrasopimuksen mukaisen vuokran maksamisesta siltä ajalta kuin se käyttää huoneistoa, vaikka se ei olisi ottanut vastatakseen vuokrasopimuksesta aiheutuvien velvollisuuksien täyttämistä. Jos konkurssipesä ei ole vuokranantajan asettamassa vähintään yhden kuukauden määräajassa ilmoittanut ottavansa vastatakseen vuokrasopimuksesta konkurssin alkamisen jälkeen aiheutuvien velvollisuuksien täyttämistä, vuokranantajalla on oikeus purkaa vuokrasopimus.

Jos irtainta omaisuutta koskevan luovutussopimuksen mukaan omistuksenpidätys- tai takaisinottoehdon voimassaolo lakkaa kauppahinnan maksamisella, konkurssipesällä on oikeus sitoutua sopimukseen ilmoittamalla siitä myyjälle ja maksamalla aikaisempien ehtojen perusteella erääntynyt kauppahintavelka viivästyskorkeineen. Ilmoitus on tehtävä ja velka maksettava kohtuullisessa ajassa myyjän pyynnöstä tai tämän vaadittua omaisuutta takaisin.

Yksittäinen oikeustoimi voidaan peräyttää, jos sille on olemassa takaisinsaannista konkurssipesään annetussa laissa mainittu takaisinsaantiperuste.

Yrityssaneeraus

Saneerausmenettelyn alkaminen vaikuttaa velallisen jo tekemiin sitoumuksiin vain laissa säädetyissä tapauksissa.

Vuokra- tai vuokrausluottosopimus, jossa velallinen on vuokralleottajana, voidaan irtisanoa velallisen puolelta päättymään kahden kuukauden kuluttua irtisanomisesta sopimuksen kestoja tai irtisanomista koskevien ehtojen estämättä.

Sillä, joka on sitoutunut suoritukseen velalliselle ennen menettelyn alkamista, muttei ole täyttänyt suoritustaan menettelyn alkaessa, on oikeus saada maksu suorituksestaan, jos suoritusta voidaan pitää velallisen toiminnan kannalta tavanomaisena. Jos kyse on muunlaisesta sopimuksesta, joka on tehty ennen menettelyn alkamista ja velallinen ei ole menettelyn alkamiseen mennessä täyttänyt maksuvelvollisuuttaan, selvittäjä ilmoittaa vastapuolen pyynnöstä, pysyykö velallinen sopimuksessa. Jos vastaus on kielteinen tai sitä ei anneta kohtuullisessa ajassa, vastapuoli saa purkaa sopimuksen.

Sopimus, jonka mukaan velallisen on tehtävä saneerausvelkaan perustuva tai liittyvä suoritus, on mitätön, jollei suoritusvelvollisuus perustu vahvistettuun saneerausohjelmaan.

Jos työnantaja on saneerausmenettelyn kohteena, työnantaja saa irtisanoa työnsopimuksen kahden kuukauden irtisanomisajalla tietyin edellytyksin.

Oikeustoimi, joka voisi peräytyä, jos yrityssaneerauksen sijasta olisi haettu konkurssia, voidaan velkojan vaatimuksesta peräyttää takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain mukaisesti.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velallinen voi irtisanoa vuokrasopimuksen tai muun sopimuksen, jossa velallinen on vuokralaisena tai jonka velallinen on kuluttajana tehnyt, sekä vuokrausluottosopimuksen kahden kuukauden irtisanomisajalla.

Velallisen on luovuttava omaisuudesta, joka on hänen hallinnassaan osamaksu- tai vuokrausluottosopimuksen nojalla eikä kuulu perusturvaan.

Sopimus, jonka mukaan velallisen on tehtävä velkajärjestelyn piiriin kuuluvaan velkaan perustuva tai siihen liittyvä suoritus, on mitätön, jollei suoritusvelvollisuus perustu maksuohjelmaan tai lakiin.

Sillä, joka on ennen velkajärjestelyn alkamista tehdyllä sopimuksella sitoutunut suoritukseen elinkeinotoimintaa harjoittavalle velalliselle, mutta jonka suoritus on velkajärjestelyn alkaessa täyttämättä, on oikeus saada maksu suorituksestaan maksukiellosta huolimatta, jos suoritusta voidaan pitää velallisen toiminnan kannalta tavanomaisena.

Oikeustoimi, joka voisi peräytyä, jos velkajärjestelyn sijasta olisi haettu konkurssia, voidaan velkojan vaatimuksesta peräyttää vastaavin perustein kuin takaisinsaannista konkurssipesään annetussa laissa säädetään.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Konkurssi

Konkurssin alettua velkoja ei voi nostaa kannetta saadakseen konkurssisaatavaa koskevan täytäntöönpanoperusteen eikä konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen saa kohdistaa ulosottoimia konkurssisaatavan perimiseksi. Panttivelkoja saa kuitenkin nostaa kanteen saatavan perimiseksi panttiomaisuudesta.

Yrityssaneeraus

Saneerausmenettelyn alkamisen seurauksena velallista koskee pääsääntöisesti maksukiello ja velkojaa vastaavasti perintäkiello. Velalliseen ei saa kohdistaa toimenpiteitä saneerausvelan perimiseksi tai suorituksen turvaamiseksi. Vakuusvelkoja voi tietyissä tapauksissa vaatia tuomioistuinta myöntämään luvan vakuuden hyödyntämiseen maksun saamiseksi, esimerkiksi kun on ilmeistä, ettei vakuusoikeuden kohteena olevan omaisuuden säilyminen velallisella ole tarpeellista saneerausjärjestelyjen kannalta.

Menettelyn alettua velalliseen ei pääsääntöisesti mukaan saa saneerausvelan perusteella kohdistaa viranomaisen päätökseen perustuvaa turvaamistoimenpidettä.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Kuten saneerausmenettelyssä, myös yksityishenkilön velkajärjestelyssä velkojaa koskee perintäkiello. Velan kuuluessa maksukiellon piiriin velalliseen ei saa kohdistaa toimenpiteitä velan perimiseksi tai sen suorittamisen turvaamiseksi. Velalliseen ei saa kohdistaa myöskään maksuviivästyksen seuraamuksia.

Kuitenkin vakuusvelkoja voi tietyissä tapauksissa vaatia tuomioistuinta myöntämään luvan vakuuden hyödyntämiseen maksun saamiseksi, esimerkiksi kun vakuutena oleva omaisuus ei kuulu velallisen perusturvaan eikä velallinen tarvitse sitä elinkeinotoiminnassaan.

Velkoja voi panna vireille oikeudenkäynnin tai muun menettelyn oikeuden säilyttämiseksi tai täytäntöönpanoperusteen hankkimiseksi. Velkoja voi pääsääntöisesti mukaan hakea velallisen omaisuutta koskevaa viranomaisen päätöstä turvaamistoimenpiteestä ja päätöksen täytäntöönpanoa velkajärjestelyn alkamiseen liittyvien kieltojen estämättä.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssi

Konkurssin alkaessa oikeus määrätä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta siirtyä konkurssipesän hallinnolle. Tämän seurauksena konkurssipesälle syntyy sijaantulo-oikeus konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta koskevissa asioissa: konkurssipesälle on varattava tilaisuus jatkaa oikeudenkäyntiä, joka on vireillä velallisen ja kolmannen välillä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta. Jos konkurssipesä ei käytä tätä tilaisuutta, velallinen voi jatkaa oikeudenkäyntiä.

Konkurssipesälle on varattava tilaisuus jatkaa konkurssisaatavaa koskevaa oikeudenkäyntiä, joka on vireillä velallista vastaan. Jos konkurssipesä ei vastaa kanteeseen eikä velallinen jatka oikeudenkäyntiä, kantaja voi vaatia asian ratkaisemista.

Yrityssaneeraus

Velallinen saa edelleen käyttää puhevaltaa vireillä olevassa oikeudenkäynnissä tai muussa siihen rinnastettavassa menettelyssä, jossa hän on asianosaisena, jollei selvittäjä päättänyt ryhtyä käyttämään velallisen puhevaltaa. Sama koskee menettelyn alettua vireille tulevaa oikeudenkäyntiä tai muuta menettelyä.

Selvittäjällä on oikeus velallisen lukuun tehdä vaatimus taikka panna vireille oikeudenkäynti tai muu siihen rinnastettava menettely ja käyttää asiassa puhevaltaa velallisen puolelta. Tiedoksiannon voi velallisen puolelta vastaanottaa myös selvittäjä.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkajärjestelyn alkaminen ei vaikuta vireillä oleviin oikeudenkäynteihin, ja velallinen käyttää niissä edelleen puhevaltaa.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Konkurssi

Velkoja voi hakea velallisen asettamista konkurssiin.

Konkurssimenettelyssä ylin päätösvalta kuuluu velkojille. Velkojat käyttävät päätösvaltaa siltä osin kuin asia ei kuulu lain mukaan pesänhoitajan päätettäväksi tai hoidettavaksi. Lisäksi velkojat voivat pitää pesänhoitajan päätösvaltaa itselleen juoksevaan hallintoon kuuluvissa asioissa tai delegoida pesänhoitajalle omaa päätösvaltaansa. Velkojien päätösvalta alkaa konkurssiin asettamisesta ja päättyy konkurssin päättyessä.

Oikeus käyttää velkojien päätösvaltaa on niillä velkojilla, joilla on konkurssisaatava velalliselta. Valvontapäivän jälkeen tämä oikeus on vain saatavansa valvoneilla velkojilla ja niillä velkojilla, joiden saatava voidaan muutoin ottaa huomioon jakoluettelossa, sekä velalliselta olevasta saatavastaan selvityksen esittäneellä pantti-velkojalla.

Keskeisin päätöksentekolin on velkojainkokous, mutta myös muuta päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää. Velkojat voivat myös asettaa velkojatoimikunnan, joka toimii neuvottelu- ja yhteydenpito-organina pesänhoitajan ja velkojien välillä. Velkojan äänivalta määräytyy saatavan suuruuden mukaan. Velkojainkokouksessa päätökseksi tulee mielipide, jota kannattaneiden velkojien äänimäärä on enemmän kuin puolet äänestyskeskustelun osallistuneiden velkojien äänimäärästä. Muussa päätöksentekomenettelyssä velkojien äänimäärä lasketaan kantansa ilmaisneiden velkojien äänimäärän mukaan.

Yrityssaneeraus

Velkoja voi tehdä hakemuksen saneerausmenettelystä.

Velkojien yhteiseksi edustajaksi voidaan asettaa velkojatoimikunta. Toimikunta edustaa kaikkia velkojaryhmiä ja sen tehtävänä on avustaa selvittäjää sekä valvoa selvittäjän toimintaa velkojien lukuun. Toimikunta tekee päätökset yksinkertaisella enemmistöllä.

Laatiessaan ehdotusta saneerausohjelmaksi selvittäjän on neuvoteltava velkojatoimikunnan sekä tarvittaessa yksittäisten velkojien kanssa. Myös velkojat tai velkojaryhmä, joiden saatavan suuruus ylittää laissa mainitut edellytykset, voivat esittää oman saneerausohjelmaehdotuksen. Kun ehdotus on valmis, velkojat äänestävät saneerausohjelmasta. Mikäli ohjelman hyväksymiselle ei ole estettä, se voidaan hyväksyä kaikkien velkojien suostumuksella, ryhmäenemmistöjen suostumuksella tai tietyissä tilanteissa myös ilman kaikkien ryhmäenemmistöjen suostumusta.

Yksityshenkilön velkajärjestely

Velkoja ei voi tehdä hakemusta yksityishenkilön velkajärjestelystä. Ennen velkajärjestelyn hakemista velallisen on kuitenkin pääsääntöisesti selvítettävä sovintoratkaisun mahdollisuus velkojensa järjestelystä velkojien kanssa. Velkojan tulee myötävaikuttaa sovinnon syntymiseen hyvän luotonanto- ja perintätavan mukaisesti.

Velkoja voi lausua velkajärjestelyhakemuksesta sekä maksuohjelmaehdotuksesta. Pyynnöstä velkojan tulee ilmoittaa kirjallisesti tiedot saatavastaan.

Vahvistettua maksuohjelmaa voidaan muuttaa velkojan hakemuksesta tai se voidaan määrätä raukeamaan tietyin perustein.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssi

Konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta on hoidettava huolellisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla hyvän pesänhoitotavan mukaisesti.

Pesänhoitajan tehtäviin kuuluu huolehtia konkurssipesään kuuluvan omaisuuden myynnistä. Konkurssipesän on muutettava rahaksi pesään kuuluva omaisuus pesän kannalta edullisimmalla tavalla niin, että siitä saadaan mahdollisimman hyvä myyntitulo. Panttiomaisuutta voidaan myydä vain, jos pantti-velkoja antaa suostumuksensa tai tuomioistuin myöntää luvan.

Konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta ei saa luovuttaa pesänhoitajalle, hänen avustajalleen eikä pesänhoitajan tai avustajan läheiselle.

Yrityssaneeraus ja yksityishenkilön velkajärjestely

Selvittäjän oikeudet rajoittuvat riittävään tiedonsaantiin omien velvoitteidensa täyttämiseksi. Omaisuuden omistus- ja hallintaoikeus säilyvät velallisella eikä selvittäjällä ole oikeutta käyttää tai luovuttaa velallisen omaisuutta.

Velallinen tarvitsee kuitenkin selvittäjän suostumuksen useisiin omaisuuttaan koskeviin luovutustoimiin.

Yksityshenkilön velkajärjestely

Yksityshenkilön velkajärjestelyssä selvittäjälle voidaan antaa tehtäväksi huolehtia velallisen varallisuuden rahaksimuutosta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä ja järjestelyistä sekä rahaksimuutosta kertyvien varojen tilittämisestä.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssi

Konkurssisaatavia ovat velalliselta olevat saatavat, joiden oikeusperuste on syntynyt ennen konkurssin alkamista. Konkurssisaatavaksi lasketaan myös panttisaatavat sekä saatavat, joiden peruste tai määrä on ehdollinen, riitainen tai muuten epäselvä. Kestovelkasuhteessa konkurssisaatavana pidetään sitä osaa saatavasta, joka kohdistuu konkurssin alkamista edeltäneeseen aikaan.

Suomessa konkurssipesä voi sitoutua itsenäisesti sopimuksiin, joten sillä voi olla omia oikeuksia ja velvollisuuksia. Konkurssin alkamisen jälkeen syntynyt saatava on niin sanottua massavelkaa eli konkurssipesän velkaa, joka maksetaan täysimääräisesti konkurssipesästä. Konkurssipesä vastaa velasta, joka johtuu konkurssimenettelystä tai joka perustuu konkurssipesän tekemään sopimukseen tai sitoumukseen sekä velasta, josta konkurssipesä on lain mukaan vastuussa. Yleisimpiä tällaisia velkoja ovat pesänhoitajan palkkio, työntekijöiden palkat sekä liikehuoneistosta aiheutuvat vuokratulot.

Yrityssaneeraus

Saneerausvelalla tarkoitetaan kaikkia velallisen velkoja, jotka ovat syntyneet ennen hakemuksen vireilletuloa, mukaan luettuina vakuusvelat sekä velat, joiden peruste tai määrä on ehdollinen tai riitainen taikka muusta syystä epäselvä. Nämä velat maksetaan saneerausohjelmaan sisältyvän maksuohjelman osoittamalla tavalla.

Hakemuksen vireilletulon jälkeen syntyvät velat on maksettava sitä mukaa kuin ne erääntyvät. Sama koskee jatkuvaan sopimus-, käyttö- tai hallintasuhteeseen perustuvia juoksevia maksuja, jotka kohdistuvat hakemuksen vireilletulon jälkeiseen aikaan.

Yksityshenkilön velkajärjestely

Velkajärjestelyyn piiriin kuuluvat kaikki ne velallisen velat, jotka ovat syntyneet ennen velkajärjestelyn alkamista. Näihin luetaan mukaan vakuusvelat ja velat, joiden peruste tai määrä on ehdollinen tai riitainen taikka muusta syystä epäselvä. Näistä veloista velkajärjestelyn alkamisen ja maksuohjelman vahvistamisen välisenä aikana kertynyt korko ja perimis- ja täytäntönpäätökset lasketaan myös velkajärjestelyyn piiriin kuuluvaksi velaksi.

Velkajärjestelyyn piiriin ulkopuolelle jäävät velat on maksettava normaalisti sitä mukaan kuin ne erääntyvät.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Konkurssi

Jako-osuutta saadakseen velkojan on valvottava saatavansa ilmoittamalla se kirjallisesti pesänhoitajalle valvontapäivään mennessä. Valvontakirjelmässä on yksilöitävä muun muassa saatavan pääoma ja korko sekä peruste saatavalle ja korolle. Valvontaa on mahdollista tarkastaa ja täydentää. Myös jälkivalvonta on mahdollinen, mutta sen edellytyksenä on ylimääräinen maksu konkurssipesälle, jolle velkojalla ole ollut laillista estettä valvoa saatavaansa määräajassa. Pesänhoitaja voi myös ottaa konkurssisaatavan huomioon jakoluetteloehdotuksesta ilman valvontaa, jos saatavan perusteesta ja määrästä ei ole epäselvyyttä.

Pesänhoitajan on tarkastettava valvottujen saatavien aiheellisuus ja niiden mahdollinen etuoikeus. Jako-osuuteen oikeuttavat saatavat merkitään jakoluetteloehdotukseen. Pesänhoitaja, velkoja ja velallinen voivat esittää yksilöidyn ja perustellun riitautuksen jakoluetteloehdotuksessa mainitusta

saatavasta. Pesänhoitajan on varattava velkojalle, jonka saatava on riitautettu, tilaisuus lausua riitautuksesta ja esittää selvitystä. Ne saatavat, joita ei ole määräajassa riitautettu, katsotaan hyväksytyiksi.

Tämän jälkeen pesänhoitajan on laadittava jakoluettelo ottaen huomioon riitautukset ja lausumat ja toimitettava se tuomioistuimeen vahvistettavaksi.

Tuomioistuin tutkii riitautukset ja muut erimielisyydet tarpeen mukaan suoraan tai riita-asiana sekä vahvistaa jakoluettelon.

Yrityssaneeraus

Hakiessaan yrityssaneerausta velallisen on liitettävä hakemukseen selvitys velkojistaan, veloistaan ja niiden vakuuksista. Päättyessään menettelyn aloittamisesta tuomioistuin asettaa määräpäivän, johon mennessä velkojien on kirjallisesti ilmoitettava selvittäjälle vaatimuksensa, mikäli ne poikkeavat velallisen ilmoittamasta.

Kun ehdotus saneerausohjelmaksi on toimitettu tuomioistuimelle, sen on varattava asiaan osallisille tilaisuus ilmoittaa selvittäjälle saatavia koskevat kirjalliset väitteet sekä tilaisuus antaa ohjelmaehdotuksesta määräajassa kirjallinen lausuma tai kutsuttava kuultavaksi istuntoon. Velallisen puolesta väitteitä voivat esittää selvittäjä ja velallinen. Väitteet käsitellään ja asia ratkaistaan ohjelmaehdotuksen käsittelyn yhteydessä, jos se on mahdollista, tai asia saatetaan tutkittavaksi eri menettelyssä. Kun tuomioistuin on päättänyt epäselvistä saneerausveloista, ehdotuksen laatijalle voidaan vielä varata tilaisuus oikaista, tarkistaa tai täydentää ehdotusta. Tämän jälkeen velkojat äänestävät ohjelmaehdotuksesta.

Pääsäännön mukaan saneerausvelka, jota velallinen eikä velkoja ole menettelyssä ilmoittanut ja joka ei muuten ole tullut selvittäjän tietoon ennen saneerausohjelman vahvistamista, lakkaa, kun saneerausohjelma vahvistetaan.

Yksityshenkilön velkajärjestely

Velallisen on velkajärjestelyä hakiessaan lueteltava kaikki velkojat ja heidän saatavansa. Päättyessään velkajärjestelyn aloittamisesta tuomioistuimen tulee lähettää velkojille jäljennös päätöksestä, hakemuksesta sekä velallisen ehdotuksesta maksuohjelmaksi. Tuomioistuimen tulee myös asettaa määräpäivä, johon mennessä velkojien on ilmoitettava velkajärjestelyn piiriin kuuluvan velan määrä, jos se poikkeaa velallisen ilmoittamasta, sekä määräpäivä, johon mennessä velkojien on toimitettava kirjallinen lausuma hakemuksesta, maksuohjelmaehdotuksesta sekä väitteistä koskien ehdotukseen sisältyviä velkoja. Tuomioistuin käsittelee väitteet velkajärjestelyn käsittelyn yhteydessä ja ratkaisee ne maksuohjelmassa, jos se on mahdollista aiheuttamatta olennaista viivästystä. Muuten asia saatetaan tutkittavaksi eri oikeudenkäynnissä tai muussa menettelyssä. Tämän jälkeen maksuohjelma vahvistetaan, jos velkajärjestely myönnetään kyseisessä tapauksessa.

Maksuohjelmaa voidaan muuttaa velkojan tai velallisen hakemuksesta, jos ohjelman vahvistamisen jälkeen ilmenee velkajärjestelyn piiriin kuuluva velka, joka ei ollut tiedossa maksuohjelmaa vahvistettaessa.

Jos vasta maksuohjelman päätyttyä ilmenee velkajärjestelyn piiriin kuuluva velka, jonka perusteella maksuohjelmaa olisi voitu muuttaa, velallisen on suoritettava velasta määrä, jonka velkoja olisi saanut, jos velka olisi sisällynyt maksuohjelmaan.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Pääsääntönä kaikissa menettelyissä on velkojien yhdenvertaisuus eli velkojilla on yhtäläinen oikeus saada maksu jaettavista varoista saataviensa suuruuden mukaisessa suhteessa. Poikkeuksia tästä tuottavat laissa mainittujen saatavien etuoikeus ja viimesijaisuus.

Konkurssi

Velkojille maksetaan konkurssissa jako-osuutta vahvistetun jakoluettelon mukaisesti. Maksunsaantijärjestyksestä konkurssissa, kun velallisen varat eivät riitä kaikkien saatavien maksamiseen, säädetään velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetussa laissa (1578/1992).

Pantti- ja pidätysoikeus tuottavat etuoikeuden, minkä lisäksi myös yrityksen saneerauksen yhteydessä syntyneellä saatavalla, elatusavulla sekä yritysikiinnityksellä on etuoikeus. Viimeksi suoritettavat saatavat ja niiden keskinäinen järjestys on yksilöity laissa. Viimeksi suoritettavia saatavia ovat esimerkiksi etuoikeudettoman saatavan korko ja maksuviivästysseuraamus konkurssin alkamisen jälkeiseltä ajalta sekä muu julkisoikeudellinen maksubeuraamus kuin sakko tai uhkasakko.

Yrityssaneeraus

Velkojat, joilla saneerausmenettelyn ulkopuolella olisi yhtäläinen oikeus saada suoritus saatavalleen, on asetettava keskenään yhdenvertaiseen asemaan velkajärjestelyissä. Saneerausohjelmassa voidaan kuitenkin määrätä, että velkojat, joiden saatavat ovat vähäisiä, saavat täyden suorituksen.

Vakuusvelkoihin voidaan soveltaa saneerausmenettelyssä vain rajoitetusti velkajärjestelykeinoja, sillä vakuusvelan pääomaa ei saa alentaa. Velkajärjestely ei vaikuta velkojan esinevakuusoikeuden pysyvyyteen tai sisältöön.

Viimesijaisina velkoina on pidettävä menettelyn aikana muulle saneerausvelalle kuin vakuusvelalle kertyvää korkoa tai muita luottokustannuksia sekä niiden jälkeen sellaisia velkoja, jotka ovat konkurssissa viimeiseksi suoritettavia.

Yksityshenkilön velkajärjestely

Tavallisille veloille on pääsääntöisesti osoitettava yhtäläinen suhteellinen osuus velallisen maksuvarasta ja varallisuuden rahaksimuutosta saaduista varoista. Tavalliseen velkaan voidaan soveltaa kaikkia velkajärjestelykeinoja, mutta vakuusvelkaa koskevaa maksuvelvollisuutta ei saa poistaa miltään osin.

Velkajärjestely ei vaikuta velkojan esinevakuusoikeuden pysyvyyteen tai sisältöön.

Kaikkiin velkoihin on sovellettava velkojan kannalta lievintä keinoa, joka riittää korjaamaan velallisen taloudellisen tilanteen. Viimesijaisesti velallisen maksuvara ja varat on osoitettava sellaisille veloille, jotka konkurssissa ovat viimeiseksi suoritettavia, sekä saldopäivän ja maksuohjelman vahvistamisen välisenä aikana kertyneille koroille.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Konkurssi

Pesänhoitaja laatii kohdassa 12 esitetyllä tavalla pesänhoitajan jakoluettelon. Konkurssimenettely tuomioistuimessa päättyy lähtökohtaisesti jakoluettelon vahvistamiseen.

Konkurssimenettely kokonaisuudessaan päättyy, kun velkojat ovat hyväksyneet lopputilityksen. Pesänhoitaja laatii lopputilityksen, kun konkurssipesä on selvitetty ja pesään kuuluva omaisuus muutettu rahaksi. Lopputilitys voidaan kuitenkin laatia, vaikka pesä olisi osin selvittämättä sen vuoksi, että panttina olevaa tai arvoltaan vähäistä omaisuutta on myymättä taikka konkurssisaatava tai vähäinen osa saatavista on epäselvä.

Konkurssissa voidaan myös vahvistaa konkurssimenettelyn päättävä sovinto, jos sitä kannattavat velallinen ja pääosa velkojista. Sovinnon vahvistamisen myötä pesänhoitajan määräys ja velkojien päätösvalta konkurssissa lakkaavat.

Konkurssi voi päättyä tuomioistuimen päätöksellä myös konkurssin raukeamiseen, jos konkurssipesän varat eivät riitä konkurssimenettelyn kustannuksiin tai jos konkurssimenettely ei ole muutoin tarkoituksenmukainen. Konkurssia ei kuitenkaan voida määrätä raukeamaan, jos tuomioistuin konkurssiasiamiehen esityksestä päättää, että konkurssi jatkuu julkisselvityksenä. Syynä julkisselvitykselle voi olla muun muassa velalliseen kohdistuvat selvitystarpeet.

Julkisselvitys päättyy lopputilitykseen.

Konkurssi voidaan myös määrätä peruuntumaan pätevistä syistä kahdeksan päivän kuluessa konkurssin asettamisesta. Tällöin konkurssin oikeusvaikutukset lakkaavat.

Velkavastuu säilyy myös konkurssin jälkeen. Velallinen ei vapaudu vastaamasta niistä konkurssisaatavista, joille ei konkurssissa synny suoritusta.

Yrityssaneeraus

Saneerauksen käsittely tuomioistuimessa päättyy ohjelman vahvistamiseen. Tällöin velallisen toimintavapaus palautuu ja menettelyn aloittamiseen liittyvät oikeusvaikutukset, kuten maksu- ja perintäkielto, lakkaavat. Saneerausohjelman seurauksena saneerausvelkojen ehdot määräytyvät ohjelman mukaisesti ja sen ulkopuolelle jääneet tuntemattomat saneerausvelat pääsääntöisesti lakkaavat.

Tuomioistuin voi valvojan tai velkojan vaatimuksesta määrätä ohjelman raukeamaan, jos velallinen rikkoo ohjelmaa eikä rikkomus ole vähäinen.

Saneerausohjelma raukeaa myös, jos velallinen asetetaan konkurssiin ennen ohjelman päättymistä. Lisäksi tuomioistuin voi määrätä ohjelmaan sisältyvän tiettyä velkojaa koskevan velkajärjestelyn raukeamaan muun muassa, jos velallinen on olennaisesti laiminlyönyt maksuvelvollisuutensa tälle velkojalle.

Raukeamisen myötä velkojalle palautuvat samat oikeudet, jotka tällä oli ennen saneerausohjelman vahvistamista.

Ohjelman päätyttyä valvojan tai, jos sellaista ei ole, velallisen on annettava ohjelman toteutumisesta loppuselonteko.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Yksityishenkilön velkajärjestelyn käsittely tuomioistuimessa päättyy, kun tuomioistuin vahvistaa maksuohjelman. Kun maksuohjelma on vahvistettu, velkajärjestelyn piiriin kuuluvien velkojen ehdot määräytyvät ohjelman mukaisesti. Ohjelman mukaiset velvollisuudet sitovat velallista, kunnes kaikki siinä määrätty velvollisuudet on täytetty. Vaikka ohjelman kesto päättyy, velallisen maksuohjelmassa määrätty maksuvelvollisuus säilyy siltä osin kuin sitä ei ole täytetty. Velallinen vapautuu loppuosasta velkojaan, kun maksuohjelmassa määrätty velvollisuudet on täytetty.

Maksuohjelma raukeaa, jos velallinen asetetaan konkurssiin ennen maksuohjelman päättymistä. Tuomioistuin voi määrätä maksuohjelman raukeamaan velallisen hakemuksesta tai velkojan hakemuksesta silloin, kun velallinen on laiminlyönyt velvoitteensa laissa määritellyin tavoin. Jos maksuohjelma raukeaa, velkojalle palautuvat samat oikeudet kuin ennen velkajärjestelyä.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Konkurssi

Konkurssimenettelyn päättymisen ei vapauta velallista velkavastuusta. Velkojalla on toisin sanoen velallista kohtaan edelleen oikeus niihin konkurssisaataviin, joille ei konkurssissa kerry täyttä suoritusta.

Yrityssaneeraus

Velkojilla on oikeus saneerausohjelmassa määriteltyihin suorituksiin, ja saneeraus päättyy, kun saneerausohjelman velvollisuudet on täytetty. Velkojilla ei ole enää oikeutta maksunsaantiin, kun saneerausohjelma on toteutettu.

Saneerausohjelma voidaan määrätä raukeamaan kappaleessa 14 esitetyn mukaisesti. Tällöin sen voimassaolo lakkaa ja velkojilla on samanlainen oikeus suoritukseen saneerausvelasta kuin jos ohjelmaa ei olisi vahvistettu. Ohjelman raukeaminen ei kuitenkaan vaikuta sen perusteella jo tehtyjen oikeustointien pätevyYTEEN.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkajärjestelyn piiriin kuuluvien velkojen ehdot määräytyvät maksuohjelman mukaisesti. Ohjelmalle määritetään tietty kesto. Velallinen vapautuu kokonaisuudessaan niistä veloista, mitä ohjelman mukaan ei tule maksaa.

Vaikka ohjelman kesto päättyy, velallisen maksuohjelmassa määrätty maksuvelvollisuus säilyy, kunnes se on täytetty. Velkojilla ei siis kuitenkaan ole oikeutta maksunsaantiin enää sen jälkeen, kun maksuohjelman mukaiset suoritukset on kokonaisuudessaan tehty.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssi

Konkurssimenettelyn kustannuksina pidetään tuomioistuinmenettelystä perittäviä oikeudenkäyntimaksuja, pesänhoitajan palkkiota sekä pesän selvityksestä ja hoidosta aiheutuvia muita kustannuksia.

Konkurssimenettelyn kustannukset maksetaan konkurssipesän varoista. Mikäli konkurssipesän varat eivät riitä kattamaan kustannuksia, velkoja voi ottaa konkurssimenettelyn kustannukset vastattavakseen ja siten välttää konkurssin raukeamisen.

Konkurssimenettely voidaan myös määrätä suoritettavaksi julkisselvityksenä esimerkiksi pesän varojen vähäisyyden vuoksi. Tällöin pesänhoitajan määräys ja velkojen päätösvalta konkurssissa lakkaavat. Julkisselvityksestä aiheutuvat konkurssimenettelyn kustannukset maksetaan valtion varoista siltä osin kuin konkurssipesän varat eivät riitä niihin.

Yrityssaneeraus

Menettelystä aiheutuvat kustannukset, muun muassa selvittäjän palkkio, suoritetaan velallisen varoista. Myös muu taho voi sitoutua vastaamaan kustannuksista, sillä yksi saneerausmenettelyn aloittamisen esteperusteista on, etteivät velallisen varat todennäköisesti riitä kattamaan menettelystä aiheutuvia kustannuksia. Kustannuksista vastattavaksi ottaminen on kuitenkin harvinaista.

Velkojatoimikunnasta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen ovat velvollisia eri velkojaryhmien osalta kuhunkin velkojaryhmään kuuluvat velkojat, jos saneerausohjelmassa ei toisin määrätä.

Jos joku haluaa käyttää oikeutta esittää oma ehdotus saneerausohjelmaksi, hän on velvollinen laatimaan sen omalla kustannuksellaan.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Kustannuksiksi lasketaan selvittäjälle kuuluva kohtuullinen palkkio sekä korvaus hänelle aiheutuneista kustannuksista. Velallisen on pääsääntöisesti maksettava selvittäjän saatavasta määrä, joka vastaa velallisen maksuvaraa enintään maksuohjelman vahvistamisen tai muuttamisen jälkeen seuraavan neljän kuukauden ajalta. Velallisen maksuosuuden ylittävä määrä maksetaan valtion varoista. Jos hakemus hylätään, saatava määrätään kokonaisuudessaan maksettavaksi valtion varoista.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Takaisinsaanti koskee kaikkia maksukyvttömyysmenettelyjä.

Ennen menettelyn aloittamista luovutettu omaisuus voidaan palauttaa laissa määriteltyjen ehtojen täytyessä takaisinsaantikanteella sekä omistusoikeus- tai pätemättömyyskanteella. Takaisinsaanti määräytyy kaikissa maksukyvttömyysmenettelyissä takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain (758/1991) mukaisesti. Takaisinsaannille on oltava takaisinsaantiperuste.

Yleisen takaisinsaantiperusteen ja siten oikeustoimen peräyttämisen edellytykset ovat seuraavat:

- oikeustoimella on sopimattomasti suosittu velkojaa toisten velkojen kustannuksella, siirretty omaisuutta pois velkojen ulottuvilta tai lisätty velkoja velkojen vahingoksi;

- velallinen oli oikeustointa tehdessä maksukyvttömytön tai oikeustoimi johti osaltaan velallisen maksukyvttömyyteen; lahjan ollessa kyseessä edellytyksenä on ylivelkaisuus tai siihen johtaminen, ja;

- toinen osapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää maksukyvttömyydestä/ylivelkaisuudesta tai oikeustoimen merkityksestä velallisen taloudellisille oloille sekä seikoista, joiden vuoksi oikeustoimi oli sopimaton.

Jos oikeustoimessa on ollut osapuolena velallisen läheinen, hänen katsotaan tienneen edellä mainituista seikoista, jollei hän voi näyttää toimineensa vilpittömässä mielessä. Jos oikeustoimi on tehty yli viisi vuotta ennen maksukyvttömyysmenettelyn vireilletuloa, oikeustoimi peräytyy vain, jos velallisen läheinen oli siinä osapuolena.

Velan maksu myöhemmin kuin kolme kuukautta ennen maksukyvyttömyysmenettelyn hakemispäivää peräytyy, jos velka on maksettu epätavallisin maksuvälinein tai ennenaikaisesti taikka määrällä, jota pesän varoihin nähden on pidettävä huomattavana. Maksu ei kuitenkaan peräydy, jos sitä voidaan pitää olosuhteet huomioon ottaen tavanomaisena. Myös velkojan ulosmittauksella saama maksu peräytyy, jos ulosmittaus on toimitettu myöhemmin kuin kolme kuukautta ennen määräpäivää. Velallisen läheisen osalta määräaika on pidempi. Maksu peräytyy, vaikka maksun saanut velkoja olisi ollut vilpittömässä mielessä.

Lisäksi laissa on erityiset säännökset koskien muun muassa lahjan, osituksen, kuittauksen ja vakuuden peräytymistä.

Päivitetty viimeksi: 15/02/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Ruotsi

JOHDANTO

Ruotsissa konkurssista, yrityssaneerauksesta ja yksityishenkilön velkajärjestelystä säädetään maksukyvyttömyysasetuksessa (*insolvensförordning*). Seuraavassa kuvataan lyhyesti joitakin Ruotsin tarkistetun maksukyvyttömyysasetuksen 86 §:n 1 momentin näkökohtia, jotka koskevat näitä menettelyjä. Kuvaus ei ole tyhjentävä.

KONKURSSI

Yleistä

Konkurssi (*konkurs*) on yleistäytöntöönpanomenettely, jossa kaikki velallisen velkojat ottavat yhdessä pakkoteitse haltuunsa velallisen kaikki varat saataviensa perimiseksi. Konkurssin aikana varat muodostavat konkurssipesän (*konkursbo*), jota hallinnoidaan velkojien lukuun. Konkurssipesää hoitaa yksi tai useampi pesänhoitaja (*konkursförvaltare*). Pesänhoitajan ainoa tehtävä on konkurssipesän hallinnointi. Konkurssihakemus arvioidaan, konkurssipäätös tehdään ja konkurssia käsitellään konkurssimenettelyssä käräjäoikeudessa (*tingsrätt*). Konkurssimenettelyssä käräjäoikeus päättää muun muassa siitä, miten pesä jaetaan tai käynnistetäänkö valvontamenettely. Käräjäoikeus kokoontuu myös, kun velallinen vahvistaa pesäluettelon valallaan. Pesänhoitajaa valvoo kruununvoudin virasto (*Kronofogdemyndigheten*).

YRITYSSANEERAUS

Yleistä

Tuomioistuin voi antaa elinkeinonharjoittajalle, jolla on maksuvaikeuksia, luvan erityismenettelyyn liiketoimintansa saneeraamiseksi (*företagsrekonstruktion*). Tuomioistuin nimittää yrityssaneerauksen selvittäjän (*rekonstruktör*), joka tutkii, voiko velallinen jatkaa liiketoimintaansa osittain tai kokonaan, ja jos voi, onko velallisen mahdollista päästä velkojien kanssa sovintoon (*uppgörelse*) tai akordiin (*ackord*). Selvittäjän on tehtäviään hoitaessaan varmistettava, että velkojien edut otetaan huomioon. Päätös yrityssaneerauksesta ei muodollisesti rajoita velallisen omaisuuden hallintaa.

VELKAJÄRJESTELY

Yleistä

Velkajärjestely (*skuldsanering*) vapauttaa velallisen joko osittain tai kokonaan velastaan, joka kuuluu velkajärjestelyn piiriin. Ruotsissa on marraskuusta 2016 lähtien ollut käytössä kahdenlaisia velkajärjestelyjä: yksityishenkilön velkajärjestelylain (*skuldsaneringslagen*) mukainen yksityishenkilön velkajärjestely (*skuldsanering*) ja yrityssaneerauslain (*skuldsaneringslagen för företagare*) mukainen yrityssaneeraus (*F-skuldsanering*). Kumpikin esitellään seuraavassa.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

KONKURSSI

Konkurssiin voidaan asettaa sekä oikeushenkilö että luonnollinen henkilö (myös luonnollinen henkilö, joka ei harjoita elinkeinotoimintaa).

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerausmenettely voidaan käynnistää sekä oikeushenkilön että luonnollisen henkilön osalta, jos kyseinen henkilö on elinkeinonharjoittaja. Laki ei koske tiettyjä oikeushenkilöitä, kuten pankkeja, luottomarkkinoilla toimivia yrityksiä, vakuutusyhtiöitä ja arvopaperivälitysliikkeitä.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Yksityishenkilön velkajärjestely voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle [myös luonnolliselle henkilölle, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa (*enskild näringsverksamhet*)].

Yksityishenkilön velkajärjestelyyn pääsyä koskevat hakemukset käsittelee ensimmäisenä asteena kruununvoudin virasto.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneeraus voidaan kohdistaa luonnolliseen henkilöön, joka on

- yrittäjä ja on harjoittanut elinkeinotoimintaa, jos hänen velkataakkansa liittyy pääosin tähän toimintaan
- yrittäjä ja harjoittaa liiketoimintaa, jos tähän toimintaan liittyvät velat voidaan asianmukaisesti maksaa pois tai jos velanmaksukyvyttömyys on tilapäistä
- yrittäjän perheenjäsen, jos perheenjäsenen velkataakka liittyy pääosin yrittäjän elinkeinotoimintaan.

"Perheenjäsenellä" (*närstående*) tarkoitetaan aviopuolisoa, avopuolisoa, vanhempaa, sisarusta tai lapsia tai avopuolison lapsia.

Yrityssaneeraukseen pääsyä koskevat hakemukset käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena kruununvoudin virasto.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

KONKURSSI

Konkurssimenettely voidaan aloittaa, kun velallinen on maksukyvytön. "Maksukyvyttömyys" (*obestånd, insolvens*) tarkoittaa, että velallinen ei pysty maksamaan velkojaan eikä kyvyttömyys ole vain tilapäistä. Velallisen ilmoitus maksukyvyttömyydestä hyväksytään, jos ei ole erityistä syytä olla tekemättä niin. Maksukyvyttömyyden todistamista koskevat myös tietyt oletukset. Velallinen on esimerkiksi katsottava maksukyvyttömäksi, ellei toisin todeta, jos on toteutettu ulosottokaaren (*utsökningsbalken*) 4 luvun mukainen ulosotto ja on todettu kuusi kuukautta ennen konkurssihakemusta, että velallisen varat eivät riitä koko ulosmittavan saatavan suorittamiseen. Sama koskee tilannetta, jossa velallinen on ilmoittanut keskeyttäneensä maksut.

Konkurssihakemuksen voi jättää velallinen tai velkoja.

Jos konkurssihakemuksen hyväksymiselle on todennäköiset perusteet ja on syytä uskoa, että velallinen voisi hävittää omaisuuttaan, käräjäoikeus voi määrätä velallisen omaisuuden takavarikkoon (*kvarstad*) hakemuksen arvioinnin ajaksi. Käräjäoikeudella on myös valtuudet asettaa matkustuskielto. Käräjäoikeuden on julistettava päätös konkurssiin asettamisesta välittömästi. Päätös tulee voimaan heti niin, että velallinen ei päätöksen julkistamisen jälkeen enää hallitse omaisuuttaan mutta kolmansilla osapuolilla on vilpittömän mielen suoja. Katso myös kohta "Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?".

Konkurssiin asettamista tai konkurssihakemuksen hylkäämistä koskevasta käräjäoikeuden päätöksestä voi valittaa seuraavaan oikeusasteeseen.

YRITYSSANEERAUS

Hakemuksen yrityssaneeraukseen voi tehdä velallinen tai velkoja. Päätös pääsystä yrityssaneeraukseen voidaan tehdä vain, jos voidaan olettaa, että velallinen ei pysty maksamaan erääntyneitä velkojaan tai että tällainen maksukyvyttömyys odotettavissa lähiaikoina. Päätöstä yrityssaneerauksesta ei voida tehdä, jos ei ole perusteltua syytä olettaa, että yrityssaneerauksen tavoite voidaan saavuttaa. Velkojan tekemä hakemus voidaan hyväksyä vain velallisen suostumuksella.

Jos velallisen hakemus otetaan käsiteltäväksi, tuomioistuimen on käsiteltävä se välittömästi, paitsi silloin, kun velallinen tekee hakemuksensa velkojan hakemuksen jälkeen ja tuomioistuin päättää, että sen käsittelemiseksi on järjestettävä istunto. Jos velkojan hakemus otetaan käsiteltäväksi, tuomioistuimen on määrättävä kuulemispäivä sen käsitteilyä varten. Kuuleminen on pidettävä kahden viikon kuluessa hakemuksen esittämisestä tuomioistuimelle. Se voidaan pitää myöhemmin, jos siihen on erityinen syy, mutta se on joka tapauksessa pidettävä kuuden viikon kuluessa.

Jos hakemus hyväksytään, tuomioistuimen on nimettävä samanaikaisesti yrityssaneerauksen selvittäjä. Selvittäjiä voidaan nimetä useita, jos siihen on erityiset syyt. Selvittäjän on ilmoitettava päätöksestä kaikille tiedossa oleville velkojille viikon kuluessa siitä, kun päätös yrityssaneerauksesta annetaan. Päätös yrityssaneerauksesta tulee voimaan heti, ellei tuomioistuin muuta määrää.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevan hakemuksen voi tehdä velallinen itse. Jos hakemusta ei hylätä tai evätä aiheettomana, päätös velkajärjestelyn aloittamisesta on tehtävä mahdollisimman pian. Hakemus voidaan evätä aiheettomana esimerkiksi silloin, jos siitä tai muusta saatavilla olevasta selvityksestä käy ilmi, että velkajärjestelyn ehdot eivät täyty.

Yksityishenkilön velkajärjestely voidaan myöntää, jos

1. velallinen on luonnollinen henkilö, jonka pääintressien keskus on Ruotsissa
2. velallinen ei pysty maksamaan velkojaan asianmukaisesti ja voidaan kaikki tapaukseen liittyvät tosiseikat huomioon ottaen olettaa, että tämä jatkuu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa (velallinen on katsottu maksukyvyttömäksi)
3. on kohtuullista tehdä näin velallisen henkilökohtaisen ja taloudellisen tilanteen perusteella.

Myöntämiselle on asetettu seuraavat rajoitukset:

1. Yksityishenkilön velkajärjestelyä ei voida myöntää, jos velallinen on liiketoimintakiellossa (*näringsförbud*).
2. Jos velallinen on elinkeinonharjoittaja, velkajärjestely voidaan myöntää vain, jos elinkeinotoiminnan tilanne voidaan helposti selvittää.
3. Jos velalliselle on aiemmin myönnetty velkajärjestely, uusi velkajärjestely voidaan myöntää vain, jos siihen on erityiset syyt.

Jos tehdään päätös yksityishenkilön velkajärjestelyn aloittamisesta, siitä on ilmoitettava heti virallisessa lehdessä *Post- och Inrikes Tidningar*. Päätöksestä on myös ilmoitettava tiedossa oleville velkojille viikon kuluessa sen julkistamisesta. Näissä ilmoituksissa kehoitetaan velkojia muun muassa esittämään yleensä kuukauden kuluessa julkistamispäivästä kirjallisesti velalliselle vaateensa ja antamaan niitä koskevat tarkat tiedot ja muut asian käsittelyn kannalta olennaiset tiedot sekä ilmoittamaan, mille pankkitilille maksut on suoritettava velkajärjestelyn aikana.

Velkajärjestelymenettelyn aloittamispäätöksestä voidaan valittaa kolmen viikon kuluessa päätöksestä.

Menettelyn aloittamispäätöksen jälkeen omaisuuden ulosmittaus (*utmätning*) saatavien kattamiseksi ei ole mahdollista, ennen kuin velkajärjestelykysymystä koskeva päätös on lainvoimainen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta vaateisiin, jotka eivät kuulu velkajärjestelyn piiriin. Tätä ei myöskään sovelleta, jos tuomioistuin päättää velkojan pyynnöstä, että ulosmittaus voidaan tehdä.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerausta koskevan hakemuksen voi tehdä velallinen. Jos hakemusta ei hylätä tai evätä aiheettomana, päätös yrityssaneerauksen aloittamisesta on tehtävä mahdollisimman pian. Hakemus voidaan evätä aiheettomana esimerkiksi silloin, jos siitä tai muusta saatavilla olevasta selvityksestä käy ilmi, että yrityssaneerauksen ehdot eivät täyty.

Yrityssaneeraus voidaan myöntää, jos

1. velallisen pääintressien keskus on Ruotsissa
2. velallinen ei pysty maksamaan velkojaan asianmukaisesti ja voidaan kaikki tapaukseen liittyvät tosiseikat huomioon ottaen olettaa, että tämä jatkuu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa (velallinen on katsottu maksukyvyttömäksi)
3. on kohtuullista tehdä näin velallisen henkilökohtaisen ja taloudellisen tilanteen perusteella.

Myöntämiselle on asetettu seuraavat rajoitukset:

1. Yrityssaneerausta ei voida myöntää, jos velallinen on liiketoimintakiellossa.
2. Yrityssaneerausta ei voida myöntää, jos velallinen on elinkeinonharjoittaja, joka on harjoittanut elinkeinotoimintaa vastuuttomalla tavalla.
3. Yrityssaneerausta ei voida myöntää, jos velallisella on maksuvaraa neljännesvuodessa alle seitsemäsosa sosiaalivakuutuskaaren (*socialförsäkringsbalken*) 2 luvun 6 ja 7 §:ssä säädetystä hintaperusmäärästä (*prisbasbeloppet*) (noin 6 300 Ruotsin kruunua vuonna 2016).
4. Jos velalliselle on aiemmin myönnetty yrityssaneeraus, uusi yrityssaneeraus voidaan myöntää vain, jos siihen on erityiset syyt.

Jos tehdään päätös yrityssaneerausmenettelyn aloittamisesta, siitä on ilmoitettava heti virallisessa lehdessä *Post- och Inrikes Tidningar*. Päätöksestä on myös ilmoitettava tiedossa oleville velkojille viikon kuluessa sen julkistamisesta. Näissä ilmoituksissa on pyydettyä velkojia muun muassa esittämään yleensä kuukauden kuluessa julkistamispäivästä kirjallisesti velalliselle vaateensa ja antamaan niitä koskevat tarkat tiedot ja muut asian käsittelyn kannalta olennaiset tiedot sekä ilmoittamaan, mille pankkitilille maksut on suoritettava yrityssaneerauksen aikana.

Yrityssaneerausmenettelyn aloittamispäätöksestä voidaan valittaa kolmen viikon kuluessa päätöksestä.

Menettelyn aloittamispäätöksen jälkeen ei voida ulosmitata mitään omaisuutta saatavien kattamiseksi, ennen kuin yrityssaneeraus kysymystä koskeva päätös on lainvoimainen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta vaateisiin, jotka eivät kuulu yrityssaneerauksen piiriin. Tätä ei myöskään sovelleta, jos tuomioistuin päättää velkojan pyynnöstä, että ulosmittaus voidaan tehdä.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

KONKURSSI

Konkurssipesään kuuluu kaikki omaisuus, joka kuului velalliselle konkurssipäätöksen julkaisuhetkellä tai joka kertyy velalliselle konkurssimenettelyn aikana ja joka voidaan periä maksuna saatavista, ellei velallisen tai minkä tahansa muun osapuolen heti konkurssimenettelyn aloittamispäätöksen jälkeen suorittamia oikeustoimia koskevissa erityisissä poikkeussäännöissä muuta määrätä. Siihen kuuluu myös omaisuus, joka voidaan siirtää konkurssipesään takaisinsaannin perusteella. Luonnollisiin henkilöihin sovelletaan myös erityisiä sääntöjä, jotka koskevat palkkaa ja muuta omaisuutta, jonka velallinen tarvitsee toimeentuloaan varten. Osan tästä omaisuudesta velallinen saa pitää.

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerauksen selvittäjän on ilmoitettava kaikille tiedossa oleville velkojille yrityssaneerauspäätöksestä viikon kuluessa sen antamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä muun muassa alustava luettelo velallisen varoista ja veloista. Näin ollen menettely kattaa kaikki varat. On kuitenkin mainittava, että yrityssaneerauksessa voidaan päätyä julkiseen akordiin, mutta se ei ole pakollista.

Vaateisiin, jotka perustuvat velallisen yrityssaneerauksen aikana selvittäjän suostumuksella tekemiin sopimuksiin, liittyy yleinen etuoikeus (*allmän förmånsrätt*). Tällainen on esimerkiksi sopimus, joka koskee yrityksen rahoitusta ja joka on tehty yrityssaneerauksen selvittäjän suostumuksella yrityssaneerauksen aikana.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Yksityishenkilön velkajärjestelyn hyväksymispäätöksessä on määrättävä maksuohjelmasta. Maksuohjelma on viisivuotinen, ellei lyhyemmälle ohjelmalle ole painavia syitä. Maksuohjelma alkaa velkajärjestelyn hyväksymispäätöksen ajankohdasta. Koska velallinen aloittaa maksut menettelyn aloittamispäätöksestä lähtien, aika, jolloin on sovellettu aloittamispäätöstä, on yleensä vähennettävä maksuohjelman pituudesta.

Velallisen maksettava summa määräytyy niin, että velkajärjestely kohdistuu velallisen kaikkiin varoihin ja tuloihin, joista on ensin vähennetty velallisen ja hänen perheensä toimeentuloon varattava summa. Lisäksi voidaan tehdä varaus velkajärjestelyn ulkopuolisten saatavien suorittamista varten.

Jos velallisen taloudellinen tilanne paranee huomattavasti velkajärjestelypäätöksen jälkeen ennakoimattomien olosuhteiden seurauksena, velkojat ja velallinen voivat hakea päätöksen uudelleenarviointia.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneeraustapauksessa on laadittava maksuohjelma. Maksuohjelma on kolmivuotinen ja alkaa velkajärjestelyn hyväksymispäätöksen ajankohdasta. Koska velallinen aloittaa maksut menettelyn aloittamispäätöksestä lähtien, aika, jolloin on sovellettu aloittamispäätöstä, on yleensä vähennettävä maksuohjelman pituudesta.

Velallisen maksettava summa määräytyy niin, että yrityssaneeraus kohdistuu velallisen kaikkiin varoihin ja tuloihin, joista on ensin vähennetty velallisen ja hänen perheensä toimeentuloon varattava summa. Lisäksi voidaan tehdä varaus yrityssaneerauksen ulkopuolisten saatavien suorittamista varten.

Jos velallisen taloudellinen tilanne paranee huomattavasti yrityssaneerauspäätöksen jälkeen ennakoimattomien olosuhteiden seurauksena, velkojat ja velallinen voivat hakea päätöksen uudelleenarviointia.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

KONKURSSI

Kun konkurssipäätös on julistettu, konkurssipesään kuuluva omaisuus ei enää ole velallisen hallinnassa. Velallinen ei saa antaa mitään sitoumuksia, jotka voisivat toteutua konkurssin aikana. Tästä on joitakin poikkeuksia. Pesänhoitaja edustaa konkurssipesää konkurssimenettelyn aikana. Käräjäoikeus nimittää pesänhoitajan, jolla on oltava tehtävässä tarvittavaa tietämystä ja kokemusta ja jonka on oltava muillakin tavoin tehtävään sopiva. Pesänhoitajaksi ei voida nimittää henkilöä, joka työskentelee käräjäoikeudessa tai jolla on asiassa eturistiriitä.

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerauksen selvittäjällä on oltava tehtävässä tarvittavaa tietämystä ja kokemusta, hänellä on oltava velkojien luottamus ja hänen on oltava muillakin tavoin tehtävään sopiva.

Selvittäjä tutkii velallisen taloudellisen tilanteen ja laatii velallisen kanssa neuvotellen suunnitelman siitä, miten saneerauksen tavoitteet saavutetaan.

Suunnitelma toimitetaan tuomioistuimelle ja velkojille. Selvittäjä voi käyttää apunaan asiantuntijoita.

Velallisen on annettava selvittäjälle kaikki taloudellista tilannettaan koskevat tiedot, jotka ovat yrityssaneerauksen kannalta olennaisia. Velallisen on noudatettava selvittäjän ohjeita siitä, miten liiketoimintaa on harjoitettava. Velallinen ei voi suorittaa tiettyjä oikeustoimia ilman selvittäjän lupaa. Niitä ovat muun muassa ennen yrityssaneerauspäätöstä syntyneiden velkojen maksaminen, uusien sitoumusten antaminen ja velallisen liiketoiminnan kannalta merkittävän omaisuuden luovuttaminen tai panttaaminen. Vaikka velallinen ei täyttäisi näitä sitoumuksiaan, kyseinen oikeustoimi on kuitenkin pätevä.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Pesänhoitajaa ei nimitetä. Yksityishenkilön velkajärjestelyn aikana velallisen omaisuus pysyy hänen hallinnassaan.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Pesänhoitajaa ei nimitetä. Yrityssaneerauksen aikana velallisen omaisuus pysyy hänen hallinnassaan.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

KONKURSSI

Jos velkojalla on velalliselta saatava, joka voidaan vahvistaa konkurssissa, velkoja voi kuitata tämän saatavan sitä saatavaa vastaan, joka velallisella oli velkojalta, kun konkurssipäätöksestä ilmoitettiin. Tämä ei koske tilannetta, jossa kuittaus on jätetty konkurssin ulkopuolelle kyseisen saatavan luonteen vuoksi. Ehdollisille saataville on omat erityissääntönsä. Myös muun muassa hiljattain syntyneitä saatavia koskevat poikkeussäännökset (vastaavat suurelta osin takaisinsaantia konkurssipesään koskevia säännöksiä).

Rahoitusmarkkinoita koskevat erityissäännökset, joiden mukaan konkurssipesään ja velkoihin sovelletaan nettoutussopimuksia ja vastaavia muun muassa rahoitusvälineisiin liittyviä sopimuksia.

YRITYSSANEERAUS

Henkilö, jolla oli velalliselta saatavia silloin kun yrityssaneeraushakemus jätettiin, voi kuitata tämän saatavan sitä saatavaa vastaan, joka velallisella oli velkojalta tuona ajankohtana, vaikka saatava ei olisi erääntynyt maksettavaksi. Tämä ei koske tilannetta, jossa kuittaus on jätetty konkurssin ulkopuolelle kyseisen saatavan luonteen vuoksi tai muulla tavoin yrityssaneerauslain säännösten mukaisesti. Myös muun muassa hiljattain syntyneitä saatavia koskevat poikkeussäännökset (vastaavat suurelta osin takaisinsaantia konkurssipesään koskevia säännöksiä).

Rahoitusmarkkinoita koskevat erityissäännökset, joiden mukaan konkurssipesään ja niihin velkoihin, joiden saatavat kuuluvat julkisen akordin piiriin, sovelletaan nettoutussopimuksia ja vastaavia muun muassa rahoitusvälineisiin liittyviä sopimuksia.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Kuittausta koskevia erityissääntöjä ei ole.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Kuittausta koskevia erityissääntöjä ei ole.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

KONKURSSI

Konkurssilaissa (*konkurslagen*) ei ole yleisiä säännöksiä siitä, sitovatko velallisen tekemät sopimukset konkurssipesää. Periaatteessa konkurssipesä on itsenäinen oikeushenkilö eikä vastaa tällaisesta sopimuksesta johtuvista veloitteista. Konkurssipesä voi täyttää velallisen tekemät sopimukset, jos se edistää pesänselvitystä. Tähän on yleensä saatava vastapuolen suostumus.

Muussa lainsäädännössä, kuten kauppalaissa (*köplagen*) ja arvopaperikauppalaissa (*lagen om handel med finansiella instrument*), on tätä koskevia erityissäännöksiä. Kauppalaan mukaan konkurssipesä voi täyttää sopimuksen, jos jokin vastapuolista on asetettu konkurssiin. Vastapuoli voi pyytää konkurssipesää ilmoittamaan hyvissä ajoin, jos se haluaa täyttää sopimuksen.

YRITYSSANEERAUS

Jos velallisen vastapuolella oli ennen yrityssaneerauspäätöstä oikeus purkaa sopimus maksuihin tai suorituksiin jollain muulla tavalla liittyvien viivästymisten tai mahdollisten viivästymisten vuoksi, vastapuoli ei voi päätöksen tekemisen jälkeen purkaa sopimusta tämän viivästymisen vuoksi, jos velallinen pyytää

hyvissä ajoin yrityssaneerauksen selvittäjän suostumuksella kyseisen sopimuksen täyttämistä. Velallisen on vastapuolen pyynnöstä ilmoitettava vastapuolelle hyvissä ajoin, onko sopimus täytettävä. Jos sopimus on täytettävä, sitä koskevat erityissäännöt. Myös kauppalaisa on erityissäännöksiä ja erityissääntöjä, jotka koskevat esimerkiksi työsopimuksia ja rahoitusvälineitä.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä yksityishenkilön velkajärjestelyn vaikutuksista voimassa olevaan sopimukseen.

Katso myös kohta "Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?".

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä yrityssaneerauksen vaikutuksista voimassa olevaan sopimukseen.

Katso myös kohta "Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?".

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

KONKURSSI

Kun konkurssipäätös on julkistettu, konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta ei yleensä voi ulosmitata (*utmåta*) maksuna velalliselle esitetystä saatavista. Tämä pätee automaattisesti siitä lähtien, kun konkurssi on aloitettu. Joitakin poikkeuksia sovelletaan saataviin, joilla on tietty etuoikeus. Tämän kiellon vastainen ulosmittaus (*utmätning*) on pätemätön. Omaisuus voidaan ulosmitata konkurssista riippumatta, jos saatavan osalta on kyseiseen omaisuuteen panttausoikeus (*panträtt*).

Jos ulosmittaus on tapahtunut ennen konkurssipäätöksestä ilmoittamista, ulosotto voi yleensä jatkua konkurssimenettelystä huolimatta. Tästä on joitakin poikkeuksia.

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerauksen aikana velalliselle ei voida tehdä ulosmittausta tai mitään muutakaan ulosottoa. Tästä on poikkeuksia, kuten se, että velkojalla on panttausoikeus tai pidätysoikeus (*retentionsrätt*) saatavansa perimiseksi. Virka-apua ei voida elinkeinonharjoittajien välistä osamaksukauppaa koskevan lain [*lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.*] mukaan antaa. Yrityssaneerauksen aikana ei voida tehdä päätöksiä takavarikoinnista (*kvarstad*) tai pidätysoikeudesta (*betalningsåkring*).

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen ei voida ulosmitata mitään omaisuutta saatavien kattamiseksi, ennen kuin velkajärjestelykysymystä koskeva päätös on lainvoimainen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta vaateisiin, jotka eivät kuulu velkajärjestelyn piiriin. Tätä ei myöskään sovelleta, jos tuomioistuin päättää velkojan pyynnöstä, että ulosmittaus voidaan tehdä.

Jos velallinen on asetettu konkurssiin, hakemus yksityishenkilön velkajärjestelyyn pääsystä raukeaa.

Jos hakemus julkista akordia koskevasta neuvottelusta otetaan käsiteltäväksi sen jälkeen, kun velallinen on hakeutunut velkajärjestelyyn, velkajärjestely on keskeytettävä. Jos akordi vahvistetaan, hakemus yksityishenkilön velkajärjestelyyn pääsystä raukeaa.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen ei voida ulosmitata mitään omaisuutta saatavien kattamiseksi, ennen kuin yrityssaneeraus kysymystä koskeva päätös on lainvoimainen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta vaateisiin, jotka eivät kuulu velkajärjestelyn piiriin. Tätä ei myöskään sovelleta, jos tuomioistuin päättää velkojan pyynnöstä, että ulosmittaus voidaan tehdä.

Jos velallinen on asetettu konkurssiin, hakemus yrityssaneeraukseen pääsystä raukeaa.

Jos hakemus julkista akordia koskevasta neuvottelusta otetaan käsiteltäväksi sen jälkeen, kun velallinen on hakeutunut yrityssaneeraukseen, yrityssaneeraus on keskeytettävä. Jos akordi vahvistetaan, hakemus yrityssaneeraukseen pääsystä raukeaa.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

KONKURSSI

Jos velallisen ja toisen osapuolella välillä on vireillä oikeudenkäynti konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta, konkurssipesä voi jatkaa oikeudenkäyntiä velallisen sijasta. Jos konkurssipesä ei jatka oikeudenkäyntiä velallisen sijasta, kyseisen omaisuuden katsotaan kuuluvan konkurssipesän ulkopuolelle. Jos velallista vastaan on nostettu kanne saatavasta, joka voidaan vahvistaa konkurssimenettelyssä, konkurssipesä voi liittyä kanteeseen velallisen kanssa. Tätä menettelyä koskevia säännöksiä on muitakin.

YRITYSSANEERAUS

Saatavien periminen on periaatteessa kiellettyä yrityssaneerausmenettelyn aikana, mutta se ei estä velallisen ja toisen osapuolen välillä vireillä olevan oikeudenkäynnin jatkamista ja päättämistä.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Katso kohta "Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen?".

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Katso kohta "Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen?".

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

KONKURSSI

Velkojilla ei ole virallista roolia konkurssimenettelyssä. Pesänhoitajan on kuitenkin tärkeämissä kysymyksissä kuultava velkojia, joita konkurssi erityisesti koskee, jos sille ei ole estettä. Velkojilla on myös oikeus saada pesänhoitajalta tietoja ja osallistua esimerkiksi valanvannomisistuntoon. Velkoja voi vaatia, että nimitetään edunvalvoja (*granskningsman*), joka valvoo konkurssipesän hallintaa velkojan puolesta.

YRITYSSANEERAUS

Kun tuomioistuin antaa myönteisen päätöksen yrityssaneerauksesta, sen on vahvistettava tuomioistuimessa pidettävän velkojainkokouksen päivämäärä.

Kokous on järjestettävä kolmen viikon kuluessa yrityssaneeraus päätöksestä tai mahdollisimman pian sen jälkeen, jos tämän määräajan noudattaminen ei ole mahdollista.

Velkojainkokouksessa velkojilla on mahdollisuus ilmaista näkemyksensä siitä, pitäisikö yrityssaneerausta jatkaa. Jos joku velkojista sitä vaatii, tuomioistuimen on nimitettävä velkojista koostuva velkojatoimikunta. Toimikunnassa voi olla enintään kolme jäsentä. Joissakin tapauksissa myös työntekijöillä on oikeus nimittää edustajansa toimikunnan jäseneksi. Tuomioistuin voi nimittää toimikuntaan erityisistä syistä lisäjäseniä. Yrityssaneerauksen selvittäjän on kuultava velkojatoimikuntaa tärkeissä asioissa, jos sille ei ole estettä.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Katso kohta "Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?".

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

KONKURSSI

Konkurssin aikana yrityksen varat muodostavat konkurssipesän, jota hallinnoidaan velkojien lukuun (ks. edellä). Konkurssipesää hoitaa yksi tai useampi pesänhoitaja. Yleensä konkurssipesän omaisuus on myytävä niin pian kuin se on kohtuudella mahdollista. Jos velallinen on harjoittanut liiketoimintaa, pesänhoitaja voi tietyissä olosuhteissa jatkaa liiketoimintaa konkurssipesän puolesta.

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerauksen aikana velallinen hallitsee omaisuuttaan.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Pesänhoitajaa ei nimitetä.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Pesänhoitajaa ei nimitetä.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

KONKURSSI

Ruotsissa konkurssit voidaan jakaa kahteen luokkaan: konkursseihin, joihin ei liity valvontamenettelyä (*bevakningsförfarande*), ja konkursseihin, joihin liittyy valvontamenettely. Valvontamenettelyä ei sovelleta, jos ei muuta määrätä. Tämä johtuu siitä, että velkojat, joilla ei ole etuoikeutta, eivät yleensä saa konkurssissa mitään. Käräjäoikeus voi päättää valvontamenettelyn soveltamisesta pesänhoitajan pyynnöstä. Valvontamenettelyä on sovellettava, jos voidaan olettaa, että etuoikeudettomia saatavia maksetaan osittain konkurssimenettelyssä tehtävässä jaossa. Jos päätetään, että valvontamenettelyä on sovellettava, velkojan on valvottava saatavansa eli ilmoitettava se kirjallisesti pesänhoitajalle, jotta se otettaisiin huomioon jaossa. Myös etuoikeutta koskeva vaatimus on ilmoitettava kirjallisesti. Jos velkojalla on panttioikeus tai pidätys-oikeus omaisuuteen, saatavaa ei kuitenkaan tarvitse erikseen ilmoittaa, jotta velkojalla olisi oikeus saada maksu kyseisestä omaisuudesta.

Jos velallinen menettää oikeuden hallita omaisuuttaan, hän ei voi antaa mitään sitoumuksia, jotka voitaisiin saattaa voimaan konkurssimenettelyn aikana.

Jos velallinen antaa tai hankkii sitoumuksia konkurssimenettelyn alkamisen jälkeen, näitä sitoumuksia ei yleensä voida valvoa konkurssin aikana.

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan velallinen voi joissakin tapauksissa hallita tiettyä omaisuutta, jos pesänhoitaja nimenomaan ei esitä sitä koskevia vaatimuksia.

Konkurssipesä, jota pesänhoitaja edustaa, voi ottaa oikeuksia tai vastuita esimerkiksi tekemällä sopimuksen. Nämä aiheuttavat saatavia itse konkurssipesälle eli massasaatavia (*massafordringar*). Periaatteessa massasaatavilla on tavallisiin konkurssisaataviin (*konkursfordringar*) nähden etuoikeus. Pesänhoitajan palkkio ja muut vastaavat velat [joita kutsutaan konkurssikustannuksiksi (*konkurskostnader*)] on kuitenkin maksettava konkurssipesästä ennen muita pesään syntyneitä velkoja. Jos konkurssikustannuksia ei voida maksaa konkurssipesästä, valtion on yleensä maksettava ne. Periaatteessa konkurssivelkojen saatavat suoritetaan vasta sen jälkeen kun konkurssikustannukset ja massasaatavat on suoritettu.

YRITYSSANEERAUS

Saatavista ilmoittamisesta yrityssaneerauksen yhteydessä ei ole mitään yleissääntöjä. Yrityssaneerauksessa tuomioistuimien voi kuitenkin velallisen pyynnöstä päättää sallia neuvottelut julkisesta akordista (*offentligt ackord*). Velkoja voi joutua ilmoittamaan saatavansa akordineuvotteluissa (ks. jäljempänä).

Akordineuvotteluihin voivat osallistua vain ne velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen yrityssaneerauksen hakemista. Kaikki velkojat eivät kuitenkaan osallistu näihin neuvotteluihin: esimerkiksi velkoja, jonka saatava voidaan kattaa kuittaamalla tai jonka saatavalla on etuoikeus, ei osallistu niihin.

Yrityssaneerauksen selvittäjä laatii luettelon konkurssipesän varoista ja veloista. Jos henkilö, jonka saatava ei ole pesäluettelossa tai jota ei ole myöhemminkään vahvistettu, haluaa osallistua akordineuvotteluihin, hänen on ilmoitettava saatavansa kirjallisesti selvittäjälle viimeistään viikkoa ennen velkojainkokousta.

Saataviin, jotka perustuvat velallisen selvittäjän suostumuksella yrityssaneerauksen aikana tekemiin sopimuksiin, liittyy yleensä etuoikeus.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Yksityishenkilön velkajärjestely kattaa lähtökohtaisesti kaikki velalliseen kohdistuvat rahamääräiset saatavat, jotka ovat syntyneet ennen aloittamispäätöksen ilmoittamista. Siksi velkojien olisi ilmoitettava saatavansa, jotka ovat syntyneet ennen aloittamispäätöstä ja jotka velkajärjestely kattaa, koska muussa tapauksessa on vaarana, että velallinen vapautetaan velvollisuudesta maksaa kyseinen velka (ks. kohta "Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?").

Yksityishenkilön velkajärjestely ei kuitenkaan kata seuraavia:

1. Elatusapusaatavaa, jos elatukseen oikeutetun oikeus elatusapuun ei ole siirtynyt sosiaalivakuutuslaitokselle (Försäkringskassan) tai ulkomaiselle julkiselle elimelle.
2. Saatavaa, jonka perusteella velkojalla on panttioikeus tai muu etuoikeuslain [förmånsrättslagen (1970:979)] 6 §:n 7 momentin mukainen etuoikeus tai pidätys-oikeus, jos vakuus riittää saatavan suorittamiseen.
3. Saatavaa, jonka perusteella velkoja on saanut etuoikeuslain 8 §:n mukaisen etuoikeuden ennen aloittamispäätöksestä ilmoittamista, kun on kyse omaisuudesta, jota koskeva saatava on pantava täytäntöön.
4. Saatavaa, joka ei ole erääntynyt maksettavaksi ja jonka ehtona on velkojan vastasuorite.
5. Saatavaa, joka on kiistanalainen.

Jos saatava on ehdollinen, sen summaa ei ole määritetty tai se ei ole erääntynyt maksettavaksi, voidaan päättää, että se jätetään velkajärjestelyn ulkopuolelle. Jos saatavan voidaan olettaa olevan perusteeton, on päätettävä, että velkajärjestely ei kata sitä.

Velkajärjestely ei kata saatavia, jotka ovat syntyneet aloittamispäätöksen jälkeen.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneeraus kattaa lähtökohtaisesti kaikki velalliseen kohdistuvat rahamääräiset saatavat, jotka ovat syntyneet ennen aloittamispäätöksen julkistamista. Siksi velkojien olisi ilmoitettava saatavansa, jotka ovat syntyneet ennen aloittamispäätöstä ja jotka yrityssaneeraus kattaa, koska muussa tapauksessa on vaarana, että velallinen vapautetaan velvollisuudesta maksaa kyseinen velka (ks. kohta "Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?").

Yrityssaneeraus ei kuitenkaan kata seuraavia:

1. Elatusapusaatavaa, jos elatukseen oikeutetun oikeus elatusapuun ei ole siirtynyt sosiaalivakuutuslaitokselle tai ulkomaiselle julkiselle elimelle.
2. Saatavaa, jonka perusteella velkojalla on etuoikeuslain [förmånsrättslagen (1970:979)] 5 §:n mukainen etuoikeus, jos vakuus riittää saatavan suorittamiseen.
3. Saatavaa, jonka perusteella velkojalla on panttioikeus tai muu etuoikeuslain 6 §:n 7 momentin mukainen etuoikeus tai pidätys-oikeus, jos vakuus riittää saatavan suorittamiseen.
4. Saatavaa, jonka perusteella velkoja on saanut etuoikeuslain 8 §:n mukaisen etuoikeuden ennen aloittamispäätöksestä ilmoittamista, kun on kyse omaisuudesta, jota koskeva saatava on pantava täytäntöön.
5. Saatavaa, joka ei ole erääntynyt maksettavaksi ja jonka ehtona on velkojan vastasuorite.

6. Saatavaa, joka on kiistanalainen.

Jos saatava on ehdollinen, sen summaa ei ole määritetty tai se ei ole erääntynyt maksettavaksi, voidaan päättää, että se jätetään yrityssaneerauksen ulkopuolelle. Jos saatavan voidaan olettaa olevan perusteeton, on päätettävä, että yrityssaneeraus ei kata sitä.

Yrityssaneeraus ei kata saatavia, jotka ovat syntyneet aloittamispäätöksen jälkeen.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

KONKURSSI

Konkurssissa pannaan yleensä täytäntöön vain saatavat, jotka ovat syntyneet ennen konkurssipäätöksen tiedoksiantamista. Saatava voidaan panna täytäntöön konkurssissa, vaikka se olisi ehdollinen tai ei olisi erääntynyt maksettavaksi.

Niissä tapauksissa, joissa ei sovelleta valvontamenettelyä, ei ole myöskään erityisiä sääntöjä siitä, millä tavoin velkojan on ilmoitettava saatavastaan. Jos konkurssissa ei sovelleta valvontamenettelyä, pesänhoitajan on omasta aloitteestaan varmistettava, että saatavista, joihin liittyy etuoikeus, maksetaan jaossa asiaankuuluva osuus. Periaatteessa mikään ei estä velkojaa saattamasta voimaan saatavaansa ilman erityisiä muotovaatimuksia siihen asti, kun ehdotettua jakoa voi vastustaa.

Jos voidaan olettaa, että varat riittävät maksuihin myös etuoikeudettomille velkojille, on toteutettava valvontamenettely (ks. valvontamenettelyä koskeva kohta edellä). Jos kärjääoikeus päättää, että saatavat on ilmoitettava kirjallisesti, se asettaa valvontamenettelylle 4–10 viikon aikarajan. Päätös valvontamenettelystä annetaan tiedoksi. Velkojen on ilmoitettava saatavansa kirjallisesti määrätyn ajan kuluessa. Jos velkojalla on omaisuuden panttioikeus tai pidätysvoikeus, velkaa ei tarvitse ilmoittaa tämän menettelyn yhteydessä maksun saamiseksi omaisuudesta. Jos valvontamenettely on toteutettu ja velkoja haluaa esittää saatavan tai käyttää panttioikeutta valvonta-ajan päättymisen jälkeen, hän voi tehdä sen nk. jälkivalvontana (*efterbevakning*). Tämä on tehtävä viimeistään päivänä, jona pesänhoitaja esittää jakoehdotuksen jaosta, eli ennen kuin ehdotus esitetään kärjääoikeudelle ja annetaan tiedoksi. Jos velkoja ei valvo saatavaansa, hän menettää mahdollisuuden saada maksu jakopäätöksen kattamista varoista. Tämän jälkeen velkoja voi periaatteessa saada maksun saatavastaan vain, jos käyttöön tulee uusia varoja (*efterutdelning*).

YRITYSSANEERAUS

Kuten aiemmin mainittiin, velkojilla ei ole mitään yleistä velvollisuutta esittää saatavia yrityssaneerauksessa, mutta velkoja voi joutua ilmoittamaan saatavansa akordineuvotteluissa. Yrityssaneerauksen selvittäjän on laadittava yrityssaneeraussuunnitelma, jossa yleensä esitetään, miten velallisen yrityksen taloudellinen tilanne voidaan ratkaista ja miten sen operatiivista tulosta olisi parannettava. Suunnitelman sisältöä voidaan kuitenkin yksittäisissä tapauksissa muuttaa olosuhteiden mukaan.

Yrityssaneeraus voi tietyissä olosuhteissa päättyä julkiseen akordiin. Akordineuvottelupyynnön esittää velallinen.

Akordineuvottelupyynnössä on esitettävä akordiehdotus, jossa ilmoitetaan, miten paljon velallinen tarjoutuu maksamaan ja milloin ja onko akordista annettu vakuuksia ja jos on, mistä ne koostuvat. Pyyntöön on liitettävä luettelo pesän varoista ja veloista.

Jos tuomioistuin ottaa akordineuvottelupyynnön käsiteltäväksi, sen on annettava neuvotteluja koskeva päätöksensä välittömästi. Samanaikaisesti tuomioistuimen on määrättävä velkojen kokouspäivä oikeudessa, laadittava kutsu kokoukseen ja annettava päätös tiedoksi.

Velallinen, yrityssaneerauksen selvittäjä ja velkojat voivat vastustaa akordin kattamaa saatavaa. Sitä, miten akordineuvotteluihin voi osallistua pesäluetteloon kuulumattomalla saatavalla, koskevat erityiset säännöt.

Akordineuvotteluihin voivat osallistua vain ne velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen yrityssaneerauksen hakemista. Velkojat, joiden saatava voidaan hoitaa kuittaamalla tai joiden saatavilla on etuoikeus, eivät osallistu neuvotteluihin. Myöskään velkojat, jotka olisivat olleet konkurssitilanteessa oikeutettuja maksuun vasta muiden velkojen jälkeen, eivät osallistu neuvotteluihin, elleivät muut neuvotteluihin osallistuvat velkojat suostu siihen.

Velallisen on kenen tahansa velkojan pyynnöstä vahvistettava pesäluettelo valalla.

Velkojat äänestävät ehdotetusta akordista velkojainkokouksessa. Akordiehdotus, joka kattaa vähintään 50 prosenttia saatavien summasta, katsotaan velkojen hyväksymäksi, jos kolme viidesosaa heistä äänestää sen puolesta ja heidän saataviensa osuus kaikista äänioikeutetuista saatavista on kolme viidesosaa. Jos prosentiosuus on pienempi, akordiehdotus hyväksytään, jos kolme neljäsosaa äänestäjistä puoltaa sitä ja heidän saataviensa osuus kaikista äänioikeutetuista saatavista on kolme neljäsosaa.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Päätös yksityishenkilön velkajärjestelyn aloittamisesta on julkaistava välittömästi virallisessa lehdessä *Post- och Inrikes Tidningar*. Päätöksestä on myös ilmoitettava tiedossa oleville velkojille viikon kuluessa sen julkistamisesta. Näissä ilmoituksissa on kehoitettava velkoja muun muassa esittämään vaateensa velalliselle kirjallisesti yleensä kuukauden kuluessa julkistamispäivästä ja antamaan niitä koskevat tarkat tiedot ja muut asian käsittelyn kannalta olennaiset tiedot sekä ilmoittamaan, mille pankkitilille velkajärjestelyyn liittyvät maksut on suoritettava.

Kun aloittamispäätöksen jälkeen on kerätty riittävästi tietoja, laaditaan velkajärjestelyehdotus. Se lähetetään kaikille tiedossa oleville velkojille, joiden saatavat ehdotus kattaa. Sen mukana lähetetään pyyntö esittää huomautuksia tietyn ajan kuluessa. Jos velkoja ei esitä huomautuksia, se ei estä tekemästä päätöstä velkajärjestelyn hyväksymisestä.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Päätös yrityssaneerausmenettelyn aloittamisesta on julkaistava välittömästi virallisessa lehdessä *Post- och Inrikes Tidningar*. Päätöksestä on myös ilmoitettava tiedossa oleville velkojille viikon kuluessa sen julkistamisesta. Näissä ilmoituksissa on kehoitettava velkoja muun muassa esittämään vaateensa velalliselle kirjallisesti yleensä kuukauden kuluessa julkistamispäivästä ja antamaan niitä koskevat tarkat tiedot ja muut asian käsittelyn kannalta olennaiset tiedot sekä ilmoittamaan, mille pankkitilille yrityssaneeraukseen liittyvät maksut on suoritettava.

Kun aloittamispäätöksen jälkeen on kerätty riittävästi tietoja, laaditaan yrityssaneerausehdotus. Se lähetetään kaikille tiedossa oleville velkojille, joiden saatavat ehdotus kattaa. Sen mukana lähetetään pyyntö esittää huomautuksia tietyn ajan kuluessa. Jos velkoja ei esitä huomautuksia, se ei estä tekemästä päätöstä yrityssaneerauksen hyväksymisestä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

KONKURSSI

Jos konkurssipesän varat eivät riitä konkurssikustannusten ja massavelkojen maksamiseen, konkurssi on jätettävä sillensä (ks. konkurssikustannuksia ja massavelkoja koskeva kohta edellä). Jos konkurssi jätetään sillensä (*avskrivas*), velkojille ei periaatteessa jaeta mitään.

Jos konkurssia ei jätetä sillensä, konkurssipesän varat, joita ei käytetä konkurssikustannusten ja massavelan maksamiseen, jaetaan velkojen kesken. Tämä jako on periaatteessa tehtävä etuoikeuslain mukaisesti.

Etuoikeuslaki säätelee velkojen keskinäisiä oikeuksia saada maksut konkurssitilanteessa. Seuraavassa esitetään joitakin etuoikeuslakia koskevia yleisiä tietoja.

Etuoikeus maksuun on joko erityinen tai yleinen. Erityinen etuoikeus koskee tiettyä omaisuutta [esimerkiksi kiinteän omaisuuden panttioikeus, pidätysvoikeus tai kiinnitys (*inteckning*)]. Yleinen etuoikeus koskee kaikkea velallisen konkurssipesän omaisuutta (kuten velkojille velallisen konkurssiin asettamisesta

aiheutuneet kustannukset ja yrityssaneerauksen selvittäjän palkkio, jos konkurssia on edeltänyt yrityssaneeraus). Erityinen etuoikeus on etusijalla yleiseen etuoikeuteen nähden. Saatavilla, joihin ei liity etuoikeutta, on samat oikeudet suhteessa toisiinsa. Sopimuksella voidaan myös määrätä, että velkoja on oikeutettu maksuun vasta kaikkien muiden velkojien saatavien suorittamisen jälkeen (viimesijainen saatava, *efterställd fordran*).

Etuoikeus säilyy, vaikka saatava siirrettäisiin tai ulosmitattaisiin tai se siirtyisi muulla tavalla toiselle osapuolelle.

Jos saatavaan liittyy erityinen etuoikeus suhteessa tiettyyn omaisuuteen, mutta kyseinen omaisuus ei riitä kattamaan sitä, loppusaatavaa käsitellään etuoikeudettomana saatavana.

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerauksessa ei tehdä jakoa, ellei se pääty julkiseen akordiin.

Julkinen akordi voi tarkoittaa sitä, että saatavia vähennetään ja maksetaan tietyllä tavalla. Akordissa kaikille velkojille on annettava samat oikeudet ja vähintään 25 prosenttia saatavusummasta, paitsi jos kaikki tiedossa olevat velkojat hyväksyvät pienemmän prosentiosuuden tai on erityisiä syitä hyväksyä pienempi prosentiosuus. Määrätty vähimmäisjako-osuus on maksettava vuoden kuluessa akordin hyväksymisestä, paitsi jos kaikki tiedossa olevat velkojat hyväksyvät pidemmän maksuajan. Akordi voi tarkoittaa myös sitä, että velalliseen annetaan vain lykkäystä maksuista tai muu erityinen lievennys.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Kaikilla yksityishenkilön velkajärjestelyn kattamilla saatavilla on sama etuoikeusasema. Saatavalle voidaan kuitenkin antaa kyseisen velkojan suostumuksella vähemmän suotuisat oikeudet tai se voidaan suorittaa ennen muita saatavia, jos jaossa käytettävissä oleva summa on pieni ja on kohtuullista tehdä niin velkojen suuruusluokan ja muiden olosuhteiden vuoksi.

Saatavia koskevat määräykset vahvistetaan päätöksessä, jossa velkajärjestely myönnetään.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Kaikilla yrityssaneerauksen kattamilla saatavilla on sama etuoikeusasema. Saatavalle voidaan kuitenkin antaa kyseisen velkojan suostumuksella vähemmän suotuisat oikeudet tai se voidaan suorittaa ennen muita saatavia, jos jaossa käytettävissä oleva summa on pieni ja on kohtuullista tehdä niin velkojen suuruusluokan ja muiden olosuhteiden vuoksi.

Saatavia koskevat määräykset vahvistetaan päätöksessä, jossa yrityssaneeraus myönnetään.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

KONKURSSI

Jos velallinen sopii velkojensa maksamisesta tai on tehnyt velkojien kanssa jonkin muun sopimuksen (vapaaehtoisen sopimuksen, *frivillig uppgörelse*), käräjäoikeuden on päätettävä konkurssin keskeyttämisestä. Jos konkurssissa toteutetaan valvontamenettely, konkurssi voidaan päättää myös akordin hyväksyvällä päätöksellä (*ackord i konkurs*). Muissa tapauksissa konkurssi päätetään jättämällä se sillensä (*avskrivning*, jos varat eivät riitä kaikkien konkurssikustannusten ja massasaatavien maksamiseen), tai jakamalla varat velkojille.

Konkurssi ei vapauta luonnollista henkilöä velvollisuudesta maksaa velkansa (yksityishenkilön velkajärjestelyn säännöt ovat erilaiset). Siksi maksamattomat velat säilyvät konkurssin jälkeenkin (mutta ei silloin, jos vapaaehtoinen sopimus tai akordi kattaa ne).

Oikeushenkilö puretaan konkurssin jälkeen (tästä säädetään yhtiöoikeudessa). Tämä tarkoittaa, että periaatteessa velkojat eivät voi vaatia jäljellä olevia saatavia oikeushenkilöltä konkurssin jälkeen.

YRITYSSANEERAUS

Jos päädytään julkiseen akordiin, se sitoo kaikkia sekä tiedossa olevia että tuntemattomia velkojia, joilla on oikeus osallistua akordineuvotteluihin. Velkoja, jolla olisi konkurssitilanteessa ollut oikeus saada maksu vasta muiden velkojien jälkeen, menettää oikeutensa saada maksu velalliselta, elleivät kaikki velkojat, joilla on oikeus osallistua akordineuvotteluihin, saa täyttä hyvitystä akordin kautta. Velkojaa, jolla on etuoikeus tietyn omaisuuden suhteen, sitoo akordi sen summan osalta, jota ei voida ottaa omaisuudesta.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Päätös yksityishenkilön velkajärjestelystä vapauttaa velallisen velvollisuudesta maksaa velkajärjestelyn kattamat velat siltä osin kuin niiden määrää alennetaan. Velkajärjestely vapauttaa velallisen myös vastuusta maksaa velat, joita ei ole ilmoitettu tämän asian käsittelyä varten, elleivät ne ole velkoja, jotka eivät voi kuulua velkajärjestelyn piiriin.

Velkajärjestely tarkoittaa, että oikeutta korkoihin tai viivästysmaksuihin velkajärjestelyn kattamista saatavista ei ole aloittamis päätöksen ilmoittamisen jälkeiseltä ajalta.

Velkajärjestely ei vaikuta velallisen oikeuksiin suhteessa takaajaan tai kehenkään muuhun, joka on velallisen lisäksi vastuussa kyseisestä velasta.

Yksityishenkilön velkajärjestelyn hyväksymispäätöksessä on määrättävä maksuohjelmasta. Maksuohjelma on viisivuotinen, ellei lyhyemmälle ohjelmalle ole painavia syitä. Maksuohjelma alkaa velkajärjestelyn hyväksymispäätöksen ajankohdasta. Kun maksuohjelman päättymispäivä määrätään, aika, jona prosessin aloittamis päätöstä on sovellettu, vähennetään yleensä ohjelman kestoajasta, ellei velallisen aloittamis päätöksen jälkeisten toimien vuoksi ole perusteita vähentää lyhyempi aika.

Velkajärjestely päätöstä voidaan muuttaa tai se voidaan peruuttaa tietyin edellytyksin. Velkajärjestely päätös voidaan peruuttaa tai sitä voidaan muuttaa 6 ja 7 kohdissa mainituissa tapauksissa, jos velkoja, jonka saatavan yrityssaneeraus kattaa, pyytää sitä ja

1. velallinen on ollut velkojaa kohtaan epärehellinen
2. velallinen on tietoisesti vaikeuttanut konkurssimenettelyä tai täytäntöönpanotoimenpidettä
3. velallinen on salassa suosinut tiettyä velkojaa voidakseen vaikuttaa velkajärjestelyyn liittyvään päätökseen
4. velallinen on tietoisesti antanut virheellistä tietoa velkajärjestelyhakemuksessaan tai muussa tapauksen käsittelyvaiheessa velallisen haitaksi
5. velallinen on antanut virheellistä tietoa, mikä on johtanut velkajärjestelyn kattamia veroja tai maksuja koskevaan viranomaisen päätökseen, tai ei ole antanut tietoja pyydettyä, mikä on johtanut virheellisen päätöksen tekemiseen tai päätöksen tekemättä jättämiseen
6. velallinen ei ole noudattanut maksuohjelmaa vaan on poikennut siitä huomattavasti
7. velallisen taloudellinen tilanne on parantunut merkittävästi velkajärjestely päätöksen jälkeen, ja se johtuu olosuhteista, joita ei voitu ennakoida päätöstä tehtäessä.

Tapauksissa, joita tarkoitetaan 7 kohdassa, hakemus on jätettävä viiden vuoden kuluessa aloittamis päätöksestä, tai jos maksuohjelma päättyy myöhemmin, viimeistään ohjelman päättymispäivänä. Jos velkajärjestely päätöstä muutetaan, maksuohjelman kestoksi voidaan määrätä enintään seitsemän vuotta.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Päätös yrityssaneerauksesta vapauttaa velallisen velvollisuudesta maksaa yrityssaneerauksen piiriin kuuluvat velat siltä osin kuin niiden määrää alennetaan. Yrityssaneeraus vapauttaa velallisen myös vastuusta maksaa velat, joita ei ole ilmoitettu tämän asian käsittelyä varten, elleivät ne ole velkoja, jotka eivät voi kuulua yrityssaneerauksen piiriin.

Yrityssaneeraus tarkoittaa, että oikeutta korkoihin tai viivästysmaksuihin yrityssaneerauksen kattamista saatavista ei ole aloittamis päätöksen ilmoittamisen jälkeiseltä ajalta.

Yrityssaneeraus ei vaikuta velallisen oikeuksiin suhteessa takaajaan tai kehenkään muuhun, joka on velallisen lisäksi vastuussa kyseisestä velasta.

Yrityssaneerauksen hyväksymispäätöksessä on määrättävä maksuohjelmasta. Maksuohjelma on kolmivuotinen. Se alkaa yrityssaneerauksen hyväksymispäätöksen ajankohdasta.

Yrityssaneerauspäätöstä voidaan muuttaa tai se voidaan peruuttaa tietyin edellytyksin. Yrityssaneerauspäätös voidaan peruuttaa tai sitä voidaan muuttaa 6 ja 7 kohdissa mainituissa tapauksissa, jos velkoja, jonka saatava kuuluu yrityssaneerauksen piiriin, pyytää sitä ja

1. velallinen on ollut velkojaa kohtaan epärehellinen
2. velallinen on tietoisesti vaikeuttanut konkurssimenettelyä tai täytäntöönpanotoimenpidettä
3. velallinen on salassa suosinut tiettyä velkojaa voidakseen vaikuttaa yrityssaneeraukseen liittyvään päätökseen
4. velallinen on tietoisesti antanut virheellistä tietoa yrityssaneeraushakemuksessaan tai muussa tapauksen käsittelyvaiheessa velallisen haitaksi
5. velallinen on antanut virheellistä tietoa, mikä on johtanut yrityssaneerauksen piiriin kuuluvia veroja tai maksuja koskevaan viranomaisen päätökseen, tai ei ole antanut tietoja pyydettyäessä, mikä on johtanut virheellisen päätöksen tekemiseen tai päätöksen tekemättä jättämiseen
6. velallinen ei ole noudattanut maksuohjelmaa vaan on poikennut siitä huomattavasti
7. velallisen taloudellinen tilanne on parantunut huomattavasti yrityssaneerauspäätöksen jälkeen.

Tapauksissa, joita tarkoitetaan 7 kohdassa, hakemus on jätettävä kolmen vuoden kuluessa aloittamispäätöksestä, tai jos maksuohjelma päättyy myöhemmin, viimeistään ohjelman päättymispäivänä. Jos yrityssaneerauspäätöstä muutetaan, maksuohjelman kestoksi voidaan määrätä enintään viisi vuotta.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

KONKURSSI

Kuten edellä todettiin, konkurssi ei vapauta luonnollista henkilöä vastuusta maksaa velkansa, kun taas oikeushenkilö puretaan konkurssin jälkeen.

Jos varoja saataisiin käyttöön jakoa varten konkurssin jälkeen, sovelletaan jälkikäteen tehtävää jakoa koskevaa säännöstä (*efterutdelning*).

YRITYSSANEERAUS

Julkisen akordin vaikutuksia selitetään edellä. Jos julkiseen akordiin ei ole päädytty eikä velallinen ole tehnyt velkojen kanssa vapaaehtoista tai muuta sopimusta, saatavat jäävät yrityssaneerauksen päättymisen jälkeen avoimiksi.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Velkoja voi tietyissä olosuhteissa pyytää arvioimaan velkajärjestelyn uudelleen sen jälkeen, kun velallinen on saanut maksuohjelman päätökseen. Katso kohta "Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?".

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Velkoja voi tietyissä olosuhteissa pyytää arvioimaan yrityssaneerauksen uudelleen sen jälkeen, kun velallinen on saanut maksuohjelman päätökseen. Katso kohta "Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?".

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

KONKURSSI

Pesänhoitajan palkkio ja muut vastaavat velat (konkurssikustannukset) sekä muut konkurssipesän aiheuttamat velat (massavelat) on otettava konkurssipesästä, ennen kuin mitään jaetaan velkojille. Konkurssikustannukset puolestaan ovat etusijalla muihin pesään kohdistuviin saataviin nähden. Jos konkurssikustannuksia ei voida maksaa konkurssipesästä, ne maksaa yleensä valtio.

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerauksen selvittäjä (ja valvoja, jos sellainen on) on oikeutettu saamaan korvauksen työstään ja tehtävänsä suorittamisesta aiheutuneista menoista. Heidän palkkionsa ei saa olla suurempi kuin mitä voidaan katsoa kohtuulliseksi korvaukseksi tehtävästä. Tuomioistuimien arvio yrityssaneerauksen selvittäjän tai velallisen pyynnöstä selvittäjän oikeuden korvaukseen. Myös velkoja, jonka saatavan kattaa akordi, voi pyytää tällaista arviointia akordin täytäntöönpanon päättämiseen asti. Velallisen on maksettava tuomioistuimen kustannukset sekä korvaus yrityssaneerauksen selvittäjälle ja valvojalle.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Yksityishenkilön velkajärjestelyssä velallinen yleensä suorittaa maksut kruununvoudin virastolle, joka siirtää sitten rahat velkojille. Kruununvoudin virasto perii velalliselta vuosimaksun tämän maksujen hoitamisesta.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerauksessa velallinen yleensä suorittaa maksut kruununvoudin virastolle, joka siirtää sitten rahat velkojille. Kruununvoudin virasto perii velalliselta vuosimaksun tämän maksujen hoitamisesta.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

KONKURSSI

Takaisinsaantia konkurssipesään (*återvinning till konkursbo*) koskevat säännöt sisältyvät konkurssilakiin. Takaisinsaantisäännöissä vahvistettujen ajanjaksojen laskemisessa käytettävä viitepäivä on yleensä konkurssihakemuspäivää edeltävä päivä.

Oikeustoimi peräytyy (*går åter*), jos se suosii sopimattomasti tiettyä velkojaa suhteessa muihin, jos velallisen omaisuus on saatettu velkojen ulottumattomiin tai jos velallisen velat ovat lisääntyneet tai jos velallinen oli maksukyvötön tai tuli maksukyvöttömäksi pelkästään menettelyn tai menettelyn ja muiden tekijöiden yhdistelmän seurauksena ja toinen osapuoli tiesi tai tämän olisi pitänyt tietää velallisen maksukyvttömyydestä ja olosuhteista, joiden vuoksi oikeustoimi oli epäasianmukainen. Velallisen perheenjäsenillä katsotaan olevan ensimmäisessä virkkeessä mainitut tiedot, paitsi jos on vakuuttavia todisteita, jotka osoittavat, että heillä ei ollut eikä voinut olla tällaisia tietoja. Jos oikeustoimi suoritettiin yli viisi vuotta ennen viitepäivää, se peräytyy vain, jos se liittyi velallisen perheenjäseneseen.

Jos velka on maksettu myöhemmin kuin kolme kuukautta ennen viitepäivää käyttämällä muuta menetelmää kuin tavanomaista maksutapaa tai etukäteen tai jos on maksettu summa, joka heikensi huomattavasti velallisen taloudellista tilannetta, suoritus voidaan peräyttää, paitsi jos se voidaan katsoa kyseisissä olosuhteissa tavanomaiseksi. Jos maksu suoritettiin velallisen perheenjäsenelle ennen kyseistä päivää mutta viimeistään kaksi vuotta ennen viitepäivää, suoritus peräytyy, paitsi jos osoitetaan, että velallinen ei ollut maksukyvötön eikä tullut maksukyvöttömäksi kyseisen oikeustoimen tuloksena.

Erityiset säännöt koskevat sellaisia asioita kuin lahjat, ositus ja palkat. Tietyt valtiolle suoritettavat maksut, kuten verot, ovat poikkeus peräyttämistä koskevista säännöistä.

Pesänhoitaja voi hakea peräyttämistä viemällä oikeustoimen yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi tai esittämällä vastalauseen veloista, jotka on ilmoitettu konkurssimenettelyn aikana. Jos pesänhoitaja ei hae peräyttämistä eikä sovitteluratkaisuun päästä, velkoja voi hakea peräyttämistä viemällä oikeustoimen yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Peräyttämistapauksessa velallisen hallinnassa ollut omaisuus palautetaan konkurssipesään.

YRITYSSANEERAUS

Kun yrityssaneerauspäätöksestä on ilmoitettu, sovelletaan konkurssilain takaisinsaantia konkurssissa koskevia säännöksiä, jos on päädytty julkiseen akordiin (ks. konkurssia koskeva kohta).

Jos pyritään etuoikeuden tai takavarikoimalla saadun maksun takaisinsaantiin, tuomioistuin voi päättää, että ulosottomenettelyä ei toistaiseksi jatketa. Takaisinsaantia koskevan kanteen nostaa yrityssaneerauksen selvittäjä tai velkoja, jonka saatavan julkinen akordi olisi kattanut. Kanne on nostettava ennen kuin velkojainkokous pidetään, eikä lopullista päätöstä voida tehdä, ennen kuin julkisesta akordista on päätetty. Velkojan, joka haluaa nostaa kanteen, on ilmoitettava siitä yrityssaneerauksen selvittäjälle. Jos näin ei ole tehty, velkojan asiaa ei käsitellä.

Jos yrityssaneerausprosessi päättyy ilman julkista akordia eikä velallista aseteta konkurssiin hakemuksen tekemisen jälkeen kolmen viikon kuluessa siitä, kun yrityssaneerausmenettely on päättynyt, esitetty takaisinsaantihakemus on hylättävä.

Kun kantajan kustannukset on korvattu, takaisinsaannin ylijäämä kertyy julkisen akordin kattamille velkojille. Vastaaja, jolla voi kantajan toiminnan tuloksena olla saatava velalliselta, voi osallistua akordineuvotteluihin tämän saatavan perusteella. Hänellä on oikeus vähentää saatavansa jaossa summasta, jonka hän olisi muuten maksanut.

Takaisinsaantimenettelyä käsittelevä tuomioistuin voi julkisen akordin kattaman velkojan tai velallisen pyynnöstä määrätä, että velkojalle edellisen virkkeen mukaisesti maksettavaksi erääntyneet varat asetetaan erityisen valtuutuksen (*särskild förvaltning*) alaisuuteen. Tällaisen valtuutuksen alaisuuteen asetettu omaisuus voidaan ulosmitata vain, jos akordi on rauennut.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Takaisinsaantia koskevia erityisiä säännöksiä ei ole.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Takaisinsaantia koskevia erityisiä säännöksiä ei ole.

Päivitetty viimeksi: 19/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Englanti ja Wales

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa yksityishenkilöitä, yrityksiä, erilaisia yhtiöitä ja yhtiöitä vastaan.

Menettely voidaan aloittaa ketä tahansa sellaista yksityishenkilöä vastaan, jolla on velkaa ja joka joko asuu Englannissa ja Walesissa, joka on kolmen viime vuoden aikana asunut tai harjoittanut elinkeinotoimintaa Englannissa ja Walesissa tai joka on Englannissa ja Walesissa sinä päivänä, jona konkurssihakemus esitetään. Alaikärajaa ei ole. Ellei tuomioistuimelta ole ensin saatu päätöstä velasta, velkaan sovelletaan alarajoja. Ne ovat 750 Englannin puntaa velkojille, jotka haluavat purkaa yrityksen, ja 5 000 Englannin puntaa velkojille, jotka haluavat saada luonnollisen henkilön konkurssiin.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Yrityksen maksukyvyttömyysmenettelyn lajeja ovat likvidaatio (vapaaehtoisesti tai oikeuden määräyksellä), selvittäjän määrääminen (joka voi johtaa pelastamiseen/saneeraukseen tai likvidaatioon), pesänhoitajan nimittäminen tai vapaaehtoinen velkajärjestely.

Yksityishenkilön maksukyvyttömyysmenettelyn lajeja ovat konkurssi (joka tehdään joko velkojan tai yksityishenkilön hakemuksesta), velkahuojennusmääräykset tai vapaaehtoinen velkajärjestely.

Kaikki vakuudettomat velkojat, myös velkojina olevat hallitukset, voivat hakea oikeudelta yrityksen likvidaatiota (pakkoselvitystila) tai selvittäjän määräämistä sille.

Velallisena oleva yritys voi itse päättää likvidaatiosta (vapaaehtoinen selvitystila). Velallisena oleva yritys voi myös hakea tuomioistuimelta likvidaatiota.

Tuomioistuin voi nimittää väliaikaisen selvittäjän milloin tahansa sen jälkeen, kun likvidaatiohakemus on esitetty tuomioistuimelle. Tällaisten nimitysten tarkoituksena on tavallisesti suojata yrityksen varoja ennen likvidaatiokuulemistä. Väliaikaisen selvittäjän valtuudet esitetään tuomioistuimen määräyksessä, jolla selvittäjä nimitetään.

Yritys tai sen johtajat ja *floating charge* -kiinnityksen haltija voivat nimittää selvittäjän. Nämä nimitykset tehdään tuomioistuimen ulkopuolella.

Yrityksen, jolle määrätään selvittäjä, on oltava maksukyvytön tai siitä on todennäköisesti oltava tulossa maksukyvytön.

Pakkoselvitystila voi perustua siihen, että yritys ei pysty maksamaan velkojaan. Se todistetaan täyttämättä jääneellä lakisääteisellä maksupyynnöllä tai täyttämättä jääneellä tuomiolla. Tuomioistuinta voidaan myös pyytää määräämään, että yritys puretaan oikeudenmukaisuuden ja tasapuolisuuden vuoksi.

Floating charge -kiinnitysten haltijat voivat nimittää pesänhoitajia perimään rahat, jotka niille ollaan velkaa.

Kun toimitsija on nimitetty, hänen on ilmoitettava kaikille velkojille maksukyvyttömyydestä. Yrityksen maksukyvyttömyydestä on ilmoitettava yritysrekisterin pitäjälle, joka päivittää yritystä koskevat tiedot, jotka voi hakea verkosta maksutta.

Yrityksen vapaaehtoista velkajärjestelyä voi ehdottaa yritys tai selvitystilän tai pesänhoidon toimitsija, jos jompikumpi kyseisistä menettelyistä on jo alkanut. Luonnollinen henkilö voi ehdottaa yksityishenkilön vapaaehtoisia velkajärjestelyjä. Ne ovat sallittuja sekä ennen konkurssimenettelyn aloittamista että sen jälkeen.

Velkojat sopivat kaikista vapaaehtoisista velkajärjestelyistä äänestämällä. Hyväksymiseen on saatava 75 prosenttia annetuista äänistä. Velkaan ei sovelleta alarajaa, eikä maksukyvyttömyyttä testata. Velkojen ehdotus on tehtävä nimitetyn henkilön välityksellä. Tästä henkilöstä tulee valvoja, jos ehdotus hyväksytään. Nimitetty henkilö voi toimia, kun velallinen on toimittanut ehdotuksen hänelle.

Konkurssimääräykset tehdään tavallisesti itse velkojan tai velallisen hakemuksesta. Määräyksellä nimitetään uskottu mies, joka voi toimia välittömästi.

Jos kyse on velkojan tekemästä hakemuksesta, hakemus esitetään tuomioistuimelle ja sen on koskettava vähintään 5 000 Englannin punnan velkaa.

Vähintään kaksi velkojaa voi kuitenkin esittää yhteisen hakemuksen, jolloin molempien perittävänä olevat velat lasketaan yhteen. Velan on oltava vakuudeton. Hakemuksessa on osoitettava, että velallinen ei pysty maksamaan velkaa. Se näytetään toteen täyttämättä jääneellä lakisääteisellä maksupyynnöllä tai täyttämättä jääneellä tuomiolla.

Jos on kyse velallisen hakemuksesta, hakemus esitetään välittäjälle, joka on hallituksen nimittämä henkilö. Velkaan ei sovelleta alarajaa, mutta velallisen täytyy olla kyvytön maksamaan velkaansa. Tuomioistuin ei osallistu hakemukseen, eikä muita konkurssihakemuksia saa olla vireillä. Väliittäjän on tutkittava hakemus ja annettava konkurssimääräys, jos edellytykset täyttyvät. Uskottu mies nimitetään annettavalla konkurssimääräyksellä, ja hän voi toimia välittömästi.

Jos velkoja on esittänyt konkurssihakemuksen, tuomioistuin voi ennen hakemuksen kuulemistä nimittää väliaikaisen pesänhoitajan suojaamaan velallisen omaisuutta, jonka katsotaan olevan mahdollisesti vaarassa. Tuomioistuin antaa useimmissa tapauksissa nimenomaiset ohjeet väliaikaisen pesänhoitajan toimivallasta, mutta se voi myös antaa yleiset valtuudet ottaa velallisen omaisuus välittömästi hallintaan.

Yksityishenkilö voi hakea valtuutetun väliittäjän välityksellä velkahuojennusmääräystä, jos hän ei pysty maksamaan velkojaan, hän on velkojilleen velkaa enintään 20 000 Englannin puntaa, hänen omaisuutensa arvo on enintään tuhat Englannin puntaa (lukuun ottamatta kohtuulliseksi katsottua autoa) ja hänen

tuloistaan jää jäljelle enintään 50 Englannin punttaa kuukaudessa. Pesänhoitaja määrittää, pitäisikö velkahuojennusmääräys antaa. Jos määräys annetaan, henkilön velkojen takaisinmaksu keskeytetään tietyksi ajaksi (tavallisesti 12 kuukaudeksi), jonka aikana velkojat eivät voi ryhtyä toimiin saataviensa maksamisen vaatimiseksi tai niiden perimiseksi. Keskeytysajan päätteeksi velat vapautetaan joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Yrityksen maksukyvyttömyystilanteessa yrityksen koko omaisuus kaikkialla maailmassa kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyyn. "Omaisuus" määritellään laissa hyvin laajasti.

Selvitystilassa kaikella menettelyn rahoittamiseen kerätyllä rahoituksella on etuoikeus kustannuksina.

Vapaaehtoisissa velkajärjestelyissä ehdotuksessa esitetään, miten omaisuutta käsitellään, ja velkojilla on mahdollisuus pohtia sitä ennen kuin ehdotuksen hyväksymisestä äänestetään.

Konkurssissa konkurssissa olevan yksityishenkilön koko omaisuus kaikkialla maailmassa annetaan uskotun miehen hallintaan tietyin poikkeuksin.

Konkurssipesään ei kuulu sellainen omaisuus, jota tarvitaan yksityishenkilön henkilökohtaisten tarpeiden täyttämiseen tai työn tai elinkeinon harjoittamiseen.

Tähän voi sisältyä moottorijoneuvo. Jos uskottu mies katsoo tällaisen omaisuuden arvon suuremmaksi kuin sen kohtuulliseksi katsotun korvaajan kustannukset olisivat, uskottu mies voi realisoida omaisuuden ja antaa tilalle kyseisen korvaajan. Konkurssipesään ei kuulu myöskään omaisuus, jota konkurssissa oleva henkilö säilyttää jonkun toisen puolesta.

Konkurssissa olevan yksityishenkilön tulot eivät ole osa konkurssipesää. Uskottu mies voi kuitenkin sopia henkilön kanssa siitä, että osa kohtuullisiksi katsottujen henkilökohtaisten tarpeiden jälkeen jäävistä tuloista maksetaan konkurssipesään velkojia varten. Uskottu mies voi hakea tästä tuomioistuimelta määräystä, jos yksityishenkilön kanssa ei päästä sopimukseen.

Uskottu mies voi vaatia konkurssipesään kaikkea omaisuutta, joka tulee yksityishenkilön haltuun aikana, jolloin henkilö on konkurssimenettelyn kohteena.

Jos konkurssissa oleva yksityishenkilö ei ilmoita uskotulle miehelle konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta tai hän lainaa rahaa tai saa muutoin luottoa yli 500 Englannin punttaa kertomatta lainanantajalle konkurssimenettelystä, on kyse rikoksesta.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Maksukyvyttömyysmenettelyn toimitsijoiden on oltava toimiluvan saaneita selvittäjiä tai julkisia pesänhoitajia (ks. jäljempänä). Lupia voi antaa vain ammattimainen elin, jolle valtio on antanut siihen valtuudet. Jos joku toimii selvittäjänä ilman lupaa, hän tekee rikoksen ja voi saada sakko- tai vankeusrangaistuksen.

Toimiluvan saamiseksi hakijan on suoritettava kokeita, ja hänellä on oltava tietty määrä käytännön kokemusta maksukyvyttömyysmenettelyistä.

Selvittäjän on oltava luonnollinen henkilö.

Selvittäjän korvauksesta määrätään velkojien kanssa tehtävässä sopimuksessa. Jos velkojat eivät pysty sopimaan korvauksesta, selvittäjä voi kysyä tuomioistuimelta, mikä on sen mielestä kohtuullinen korvaus. Velkojat voivat myös kääntyä tuomioistuimen puoleen, jos korvaus on niiden mielestä liiallinen. Selvitykseen tai pesänhoitoon kuuluvat varat ovat selvittäjän hallinnassa.

Kaikki maksukyvyttömyystapaukset kuuluvat tuomioistuimen yleiseen valvontaan, ja asianosaiset osapuolet, myös selvittäjä, voivat kääntyä tuomioistuimen puoleen, jos he katsovat, että heidän etujaan on haitattu epäoikeudenmukaisesti.

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä velallinen voi käsitellä omaisuuttaan edellyttäen, että se ei johda velkojien kanssa tehdyn sopimuksen ehtojen rikkomiseen.

Konkurssissa omaisuus annetaan edunvalvojan hallintaan, eikä konkurssissa oleva yksityishenkilö voi käsitellä sitä. Tämä ei koske omaisuutta, joka on jätetty konkurssipesän ulkopuolelle, eikä omaisuutta, joka tulee yksityishenkilön omistukseen menettelyn aloittamisen jälkeen, ellei kyseinen omaisuus tule henkilön omistukseen ennen kuin tämä vapautetaan konkurssimenettelystä. Tällöin se menee uskotun miehen hallintaan. Yksityishenkilön vapauttaminen konkurssimenettelystä ei vaikuta uskotun miehen suorittamaan pesänhoitoon lukuun ottamatta uskotun miehen kykyä vaatia hankittua omaisuutta.

Julkinen pesänhoitaja on valtiostiheerin nimittämä lakisääteinen toimitsija. Hän voi toimia toimitsijana pakkoselvitystilassa tai konkurssissa. Velkojat eivät määrää julkisen pesänhoitajan korvauksesta, vaan se on lakisääteinen.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Kuittaus voidaan tehdä selvitystilassa, pesänhoidossa ja konkurssissa.

Kuittaukseen kuuluu vastavuoroinen käsittely maksukyvyttömyyspäivänä.

Nettomäärä on tapauksen mukaan joko maksukyvyttömyyteen kuuluva omaisuus tai velkojien perittävänä oleva velka.

Osapuolet eivät voi tehdä ulkopuolista sopimusta kuittauksen soveltamisesta.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Selvittäjä tai uskottu mies voi sanoa kannattamattoman sopimuksen irti ja päättää siten maksukyvyttömän henkilön osuuden tai vastuun siinä (vastapuoli voi vaatia maksukyvyttömyydessä korvauksia maksukyvyttömyydestä johtuvista tappioista/vahingoista). Jos taas sopimus ei pääty maksukyvyttömyyteen, tuomioistuin voi antaa määräyksen sopimuksen velvoitteista vapauttamisesta.

Tiettyjen tarvikkeiden, kuten "olennaisiksi" katsottujen yleishyödyllisten palvelujen ja viestintä- ja IT-palvelujen, jatkuvaa toimittamista voidaan jatkaa maksukyvyttömyystilanteessa ilman, että maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa maksamattomia olevia velkarästejä tarvitsee maksaa.

Kyseisiä olennaisia tarvikkeita lukuun ottamatta toimittajat voivat päättää sopimukset maksukyvyttömyyden vuoksi, jos se sallitaan niiden sopimuksessa.

Kaikki maksamattomat tavarat tai palvelut muodostavat saatavan maksukyvyttömyysmenettelyssä.

Vapaaehtoinen velkajärjestely ei vaikuta suoraan voimassa oleviin sopimuksiin, mutta ne pitää ottaa huomioon osana ehdotusta.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Selvitystila ja pesänhoito lykkäävät velkojen maksua. Yritystä vastaan ei voida aloittaa oikeustoimia menettelyn aloittamisen jälkeen ilman toimitsijan suostumusta tai tuomioistuimen lupaa.

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä mikään sopimuksen sitoma velkoja ei voi aloittaa velkaa koskevia oikeustoimia, koska velkoja sitoo hyväksyty sopimus. Hyväksymisen jälkeinen velkoja voisi aloittaa oikeustoimet, jos se ei ole saanut maksuja.

Vapaaehtoiset velkajärjestelyt eivät sido automaattisesti vakuusvelkoja.

Jos konkurssihakemus on esitetty tai velallinen itse on tehnyt konkurssihakemuksen, tuomioistuin voi lykätä kaikkia velallisen henkilöä tai omaisuutta vastaan aloitettuja oikeustoimia tai antaa niiden jatkua tuomioistuimen sopiviksi katsomin edellytyksin. Konkurssissa olevan yksityishenkilön velkoja ei voi aloittaa oikeustoimia tämän henkilöä tai omaisuutta vastaan ilman tuomioistuimen lupaa niin kauan kuin henkilöä ei ole vapautettu konkurssimenettelystä.

Kun velallinen aikoo tehdä velkojilleen ehdotuksen yksityishenkilön vapaaehtoisesta velkajärjestelystä, velallinen tai, jos tämä on konkurssimenettelyssä, uskottu mies tai julkinen pesänhoitaja, voi tehdä tuomioistuimelle hakemuksen väliaikaisesta määräyksestä. Näin tuomioistuin voi lykätä kaikkia velallisen henkilöä tai omaisuutta vastaan aloitettuja oikeustoimia ja estää kyseisten menettelyjen aloittamisen. Väliaikaisella määräyksellä myös estetään konkurssimääräyksen esittäminen velalliselle.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Selvitystilaa ja pesänhoito lykkäävät velkojen maksua. Maksukyvyyttömyyspäivänä vireillä olevia oikeustoimia ei voida jatkaa ilman toimitsijan suostumusta tai tuomioistuimen lupaa.

Kun vapaaehtoinen velkajärjestely hyväksytään, vireillä olevan oikeustoimen vakuudeton velkoja ei voisi jatkaa kyseistä toimea, koska velkojaa sitoisivat vapaaehtoisen velkajärjestelyn ehdot riippumatta siitä, onko velkoja itse hyväksynyt sen äänestämistä vai ei. Vapaaehtoisen velkajärjestelyn ehdot eivät sido vakuusvelkoja, elleivät velkojat päättäisi niin.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyyttömyysmenettelyyn?

Velkojat osallistuvat maksukyvyyttömyysmenettelyyn velkojainkokouksissa ja muissa päätöksentekoprosesseissa. He voivat myös muodostaa komitean ja valita sen jäsenet. Muiden toimitsijoiden kuin pesänhoitajien on pidettävä velkojat ajan tasalla tapausten edistymisestä 6 tai 12 kuukauden välein menettelyä riippuen.

Päätöksiin voi kuulua toimitsijan nimittäminen tai poistaminen, sopiminen toimitsijan korvauksesta, komitean muodostaminen, vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevan ehdotuksen pohtiminen tai mikä tahansa muu päätös, joka toimitsijan mielestä edellyttää velkojen kannanottoa.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevassa ehdotuksessa voidaan määrätä, miten valvoja käsittelee velallisen omaisuutta.

Konkurssissa omaisuus annetaan uskotun miehen hallintaan, kun tämä nimitetään, ilman, että tarvitsee tehdä luovutusta, toimeksiantoa tai siirtoa. Uskotun miehen tehtävänä on ottaa konkurssissa oleva omaisuus hallintaan, realisoida se ja jakaa se velkojille.

Selvitykseen tai pesänhoitoon kuuluvat varat ovat selvittäjän hallinnassa.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Yrityksen maksukyvyyttömyydessä kaikki velat, vastuut tai vahingonkorvaukset, jotka yritys on velkaa ennen maksukyvyyttömyyden alkamista, myös satunnaiset velat, voidaan vaatia maksettaviksi maksukyvyyttömyysmenettelyssä. Myös tulevaisuudessa maksettavat velat voidaan vaatia maksettaviksi, mutta ne lasketaan nykyisten arvojen mukaan.

Tietystä rikollisista toimista (kuten huumekaupasta) johtuvia vastuuta ei voida näyttää toteen pesänhoidossa tai selvitystilassa.

Menettelyn aloittamisen jälkeen aiheutuvat vastuut katsotaan "kuluiksi". Niihin sovelletaan omaa maksamisjärjestystä, mutta kaikki kulut on maksettava ennen kuin rahaa voidaan jakaa velkojille.

Vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevassa ehdotuksessa on ilmoitettava velallisen tai yrityksen vastuut kokonaisuudessaan. Siinä myös esitetään, miten velkojille maksetaan. Velallisille tai yritykselle ehdotuksesta sopimisen jälkeen aiheutuvia velkoja ei voida vaatia maksettavaksi maksukyvyyttömyysmenettelyssä, ellei siitä ole sovittu erikseen.

Velat, jotka erääntyvät konkurssimääräyksen päivänä tai myöhemmin ennen konkurssia tehdyn velvoitteen vuoksi, voidaan vaatia maksettaviksi konkurssimenettelyissä. Sakkoja, opintolainavelkoja, perheoikeudellisissa menettelyissä maksettavia velkarästejä ja takavarikointimääräysten perusteella maksettavia velkoja ei voida vaatia maksettaviksi konkurssimenettelyissä.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Velkojat voivat ilmoittaa saatavansa (näytön velan olemassaolosta) missä tahansa menettelyn vaiheessa. Saatava on ilmoitettava, jotta on mahdollista äänestää kaikissa päätösmenettelyissä tai osallistua omaisuuden jakoon.

Pesänhoidossa, selvitystilassa tai konkurssissa, jossa aiotaan jakaa omaisuutta, toimitsija lähettää kirjeen kaikille velkojille, jotka eivät ole vielä esittäneet todisteita saatavistaan. Kirjeessä ilmoitetaan jaon tekemisestä ja kehotetaan velkoja ilmoittamaan saatavansa. Siinä myös vahvistetaan saatavien ilmoittamisen määräpäivä, johon mennessä ilmoitetuilla saatavilla pääsee jakoon mukaan. Toimitsija voi käsitellä kyseisen päivämäärän jälkeen ilmoitettuja saatavia, mutta hänen ei tarvitse tehdä sitä.

Jos velkoja ei ilmoita saatavia ajoissa, se ei voi estää jakoa.

Vapaaehtoisissa velkajärjestelyissä vaatimus todisteiden toimittamisesta toimitsijalle täyttyy, kun saatavista ilmoitetaan kirjallisesti.

<https://www.gov.uk/government/publications/proof-of-debt-insolvency-form-425>

<https://www.gov.uk/government/publications/proof-of-debt-insolvency-form-637>

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Jakamisen etusijajärjestys on seuraava:

kiinteiden maksujen haltijat (kiinteistä omaisuuseristä)

maksukyvyyttömyysmenettelyn kulut

etuoikeutetut saatavat (ks. jäljempänä)

määräosuus (vain yrityksen maksukyvyyttömyys)

floating charge -kiinnitysten haltijat

vakuudettomat velkojat

osakkeenomistajat (vain yrityksen maksukyvyyttömyys).

Joitakin työsuhteesta johtuvia saatavia kohdellaan etuoikeutettuina, muun muassa tiettyjä eläkejärjestelmävelkoja.

Määräosuus tarkoittaa floating charge -kiinnitysten omaisuuseristä peräisin olevia rajattuja varoja, jotka annetaan vakuudettomien velkojen saataville (enintään 600 000 Englannin puntaa).

Mitkään saatavat eivät ole lain mukaan huonommassa asemassa paitsi konkurssimenettelyssä, jossa velka henkilölle, joka oli konkurssissa olevan henkilön puoliso konkurssipäivänä, sijoitetaan muiden velkojen velkojen jälkeen samoin kuin kyseisten velkojen korot.

Jos kolmas osapuoli maksaa velallisen velan, kyseisellä kolmannella osapuolella on siirtynyt saatava maksukyvyyttömyysmenettelyssä.

14 Mitkä ovat maksukyvyyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä velkojat hyväksyvät velallisen tai yrityksen tekemät ehdotukset, jos 75 prosenttia (velkojen arvon mukaan) äänestää niiden puolesta. Kun velkojat ovat sopineet ehdotuksesta, se pannaan täytäntöön siten, että selvittäjä toimii valvojana. Tämä ei edellytä tuomioistuimen hyväksyntää, mutta valvojan on ilmoitettava tuomioistuimelle, jos väliaikainen määräys on annettu. Osapuoli voi pyytää tuomioistuinta arvioimaan velkojen päätöksen sen osalta, onko ehdotus hyväksytty olennaisen sääntöjenvastaisuuden perusteella. Järjestely sitoo kaikki vakuudettomia velkoja.

Jos velallinen tai yritys ei täytä vapaaehtoisen velkajärjestelyn ehtoja hyväksymisen jälkeen, valvoja voi tehdä tuomioistuimelle konkurssi- tai likvidaatiohakemuksen.

Tuomioistuimen hyväksyntää ei tarvita saneeraussuunnitelmia varten, mutta vahinkoa kärsinyt osapuoli voi kääntyä tuomioistuimen puoleen, jos se katsoo, että sen etuja on haitattu tarpeettomasti.

Kaikkien maksukyvyyttömyysmenettelyjen lopettamisesta ja päättymisestä on yksityiskohtaisia menettelysääntöjä.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Menettelyn lopettamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä sovelletaan kaikkiin menettelyihin.

Velkojat voivat vaatia varoja, jotka on jaettu niille mutta joita ei ole talletettu menettelyn päättämisen jälkeen (koska kyseiset varat ovat valtion hallussa). Vapaaehtoisissa velkajärjestelyissä ehdotuksessa velkojille tarjotaan tiettyä takaisinmaksettavaa määrää yhtä punttaa kohti, joka niille ollaan velkaa. Velkojien on hyväksyttävä tämä maksuksi kokonaisuudessaan, jos ehdotus hyväksytään. Velkojilla ei siis ole oikeutta mihinkään kyseisen velan osaan sen jälkeen, kun menettely on päätetty.

Konkurssimenettelyissä velat lakkaavat olemasta, kun menettely päätetään, lukuun ottamatta velkoja, jotka eivät kuulu menettelyyn.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Omaisuuksista toteutettuja maksuja varten on selkeä tärkeysjärjestys. Realisoinneista on maksettava kustannukset ennen kuin varat palautetaan velkojille.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Jos maksukyvyttömyyden on suosinut yhtä velkojaa muodollista maksukyvyttömyysmenettelyä edeltävänä aikana (eli maksanut sille mieluummin kuin muille velkojille) tai se on tehnyt aliarvostetun kaupan (eli myynyt jotakin halvemmalla kuin sen arvo on), toimitsija voi periä vastaanottajalta menetetyt varat konkurssipesään.

Tuomioistuin voi konkurssista, selvitystilasta tai pesänhoidosta vastaavan toimitsijan hakemuksesta kumota kummankin näistä liiketoimintatyypeistä ja määrätä, että vastaanottaja palauttaa tilanteen siihen, mikä se olisi ollut, jos liiketoimintaa ei olisi tehty.

Etusijalle asetettujen maksujen kumoamista koskevien vaatimusten on liityttävä kauppoihin, jotka ovat tapahtuneet kuuden kuukauden aikana ennen selvittäjän nimeämistä, likvidaation aloittamista tai konkurssihakemuksen esittämistä, tai kahden sitä edeltävän vuoden aikana, jos on kyse yhtiökumppanille suoritetusta etusijalle asetetusta maksusta.

Aliarvostettujen kauppojen kumoamista koskevien vaatimusten on liityttävä kauppoihin, jotka on tehty kahden kyseisiä tapahtumia edeltävän vuoden aikana, tai konkurssimenettelyssä viiden edeltävän vuoden aikana, edellyttäen, että yksityishenkilö oli kyseisenä ajankohtana maksukyvyttömyyden tai hänestä tuli maksukyvyttömyyden kaupan vuoksi.

Toimitsija pesänhoidossa, selvitystilassa, konkurssissa tai vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä voi pyytää tuomioistuimelta määräämistä, jolla kumotaan kauppa, jossa velkojilta vietiin varoja. Myös kaupan uhri voi tehdä kyseisen pyynnön tuomioistuimen luvalla.

Pesänhoito- ja selvitysmenettelyissä toimitsija voi myös toteuttaa korjaustoimen ketä tahansa yrityksen johtajaa vastaan, joka on maksukyvyttömyydestä tietäen osallistunut kaupankäyntiin, joka aiheutti lisämenetyksiä velkojille, vilpilliseen kaupankäyntiin tai väärinkäyttöön (myös pesänhoitaja tai velkoja tai edunsaaja voi esittää kanteen väärinkäytöstä).

Kun tuomioistuimelle esitetään likvidaatio- tai konkurssihakemus, kaikki hakemuksen esittämisen jälkeen tehdyt omaisuuden luovutukset katsotaan mitättömiksi, ellei tuomioistuin määrää toisin.

Päivitetty viimeksi: 22/06/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Pohjois-Irlanti

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Maksukyvyttömyysmenettelyn voi aloittaa yksityishenkilöitä, yrityksiä ja (rekisteröityjä ja rekisteröimättömiä) yhteisöjä vastaan.

Menettely voidaan aloittaa ketä tahansa sellaista yksityishenkilöä vastaan, jolla on velkaa vähintään 5 000 Englannin punttaa ja joka joko asuu Pohjois-Irlannissa, joka on kolmen viime vuoden aikana asunut tai harjoittanut yritystoimintaa Pohjois-Irlannissa tai joka on Pohjois-Irlannissa sinä päivänä, jona konkurssihakemus esitetään. Alakäräjää ei ole.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Yritys voidaan julistaa maksukyvyttömäksi Pohjois-Irlannissa (vapaaehtoisen tai High Courtin määräämän) selvitystilasta tai saneerauksen (yrityksen vapaaehtoisen järjestelyn avulla tai määräämällä selvittäjä) kautta. Selvittäjän määräämistä voidaan käyttää likvidaatiomenettelyn esiasteena.

Kaikki (yksityiset tai valtion) velkojat voivat hakea oikeudelta yrityksen likvidaatiota (pakkoselvitystilasta) tai selvittäjän määräämistä sille.

Velallisenä oleva yritys voi itse päättää likvidaatiosta (vapaaehtoinen selvitystilasta), joka voi olla joko maksukykyinen tai maksukyvyttömyyden, kun maksukykyisyydellä tarkoitetaan sitä, että kaikki velat voidaan maksaa 12 kuukaudessa). Velallisenä oleva yritys voi myös hakea tuomioistuimelta likvidaatiota.

Talousministeriö voi myös hakea tuomioistuimelta yrityksen likvidaatiota, jos se on yleisen edun mukaista. Tällaisten yritysten ei tarvitse olla maksukyvyttömiä.

Tuomioistuin voi nimittää väliaikaisen selvittäjän milloin tahansa sen jälkeen, kun (minkä tahansa osapuolen tekemä) likvidaatiohakemus on esitetty tuomioistuimelle. Tällaisten nimitysten tarkoituksena on tavallisesti suojata yrityksen varoja ennen likvidaatiokuulemistä. Väliaikaisen selvittäjän valtuudet esitetään tuomioistuimen määräyksessä, jolla selvittäjä nimitetään.

Yritys tai sen johtajat ja floating charge -kiinnityksen haltija voivat nimittää selvittäjän (nämä nimitykset tehdään ilman tuomioistuinta).

Yrityksen, jolle määrätään selvittäjä, on oltava maksukyvyttömyyden tai siitä on todennäköisesti oltava tulossa maksukyvyttömyys. Oikeuskäytännössä todetaan, että tässä tapauksessa "todennäköisesti" tarkoittaa, että maksukyvyttömyys on todennäköisempää kuin maksukykyisyys.

Yrityksen vapaaehtoisessa järjestelyssä yrityksen ei tarvitse olla maksukyvyttömyyden.

Pakkoselvitystilasta voi perustua siihen, että yritys ei pysty maksamaan velkojaan. Se todistetaan täyttämättä jääneellä lakisäateisellä maksupyynnöllä tai täyttämättä jääneellä tuomiolla. Tuomioistuin voi myös määrätä yrityksen selvitystilaan siksi, että sen tekeminen on oikeudenmukaista ja yhdenvertaista.

Toimitsija voi toimia heti, kun menettely alkaa (joko siitä, että yritys tekee likvidaatiopäätöksen, tuomioistuin määrää selvittäjän määräämisestä tai selvitystilasta tai selvittäjän nimittämisestä tehdään ilmoitus tuomioistuimeen (nimityksissä, joita ei tehdä tuomioistuimen määräyksellä).

Yritys voi ehdottaa yrityksen vapaaehtoista järjestelyä. Sitä varten yrityksen ei tarvitse olla maksukyvyttömyyden. Yrityksen vapaaehtoista velkajärjestelyä voi myös ehdottaa selvitystilasta tai pesänhoidon toimitsija (jos jompikumpi kyseisistä menettelyistä on jo alkanut).

Käytettävissä olevat yksityishenkilön maksukyvyttömyysmenettelyt ovat yksityishenkilön vapaaehtoiset velkajärjestelyt (*individual voluntary arrangements*, IVA), velkahuojennusmääräykset (*debt relief orders*, DRO) ja konkurssimääräykset (velkojan tai yksityishenkilön hakemuksesta tehty).

Velallinen ehdottaa yksityishenkilön vapaaehtoisia velkajärjestelyjä ja velkojat sopivat niistä äänestyksessä, jossa hyväksymiseen on saatava äänimäärä, joka muodostaa 75 prosenttia velan arvosta. Velkaan ei sovelleta alarajaa, eikä maksukyvyttömyyttä testata. Ehdotus on tehtävä nimitetyn henkilön välityksellä. Tästä henkilöstä tulee valvoja, jos ehdotus hyväksytään. Nimitetty henkilö voi toimia, kun velallinen on toimittanut ehdotuksen hänelle.

Yksityishenkilön vapaaehtoista velkajärjestelyä voidaan ehdottaa, kun velallinen on konkurssimenettelyssä, ja konkurssi voidaan perua, jos velkojat hyväksyvät ehdotuksen. Velkojat hyväksyvät yksityishenkilön vapaaehtoiset velkajärjestelyt äänestyksessä, joka sitoo kaikkia velkoja.

Velallinen tekee hakemuksen velkahuojennusmääräyksestä sähköisesti julkiselle pesänhoitajalle (*official receiver*) valtuutetun välittäjän välityksellä.

Tuomioistuin ei osallistu menettelyn aloittamiseen. Velallisella saa olla velkoja enintään 20 000 Englannin punttaa, varoja alle 1 000 Englannin punttaa (lukuun ottamatta kohtuulliseksi katsottua moottoriajoneuvoa), ja hänen tuloistaan saa jäädä jäljelle enintään 50 Englannin punttaa kuukaudessa. Velallinen ei saa

olla muiden maksukyvyttömyysmenettelyjen kohteena, eikä velallinen ole saanut tehdä kahden edellisen vuoden aikana maksuja, jotka ovat haitaksi velkojille. Julkisen pesänhoitajan on arvioitava hakemus vastaanottaessaan sen, ja hän voi toteuttaa toimia siitä ajankohdasta lähtien. Konkurssimääräykset voidaan tehdä itse velkojan tai velallisen pyynnöstä. Julkisesta pesänhoitajasta tulee pesänhoitaja määräyksen antamisajankohtana. Sen jälkeen voidaan nimittää uskottu mies, joka voi toimia välittömästi nimityksen jälkeen.

Jos kyse on velkojan tekemästä hakemuksesta, hakemus esitetään tuomioistuimelle ja sen on kosettava vähintään 5 000 Englannin punnan velkaa. Vähintään kaksi velkojaa voi kuitenkin esittää yhteisen hakemuksen, jolloin molempien perittävänä olevat velat lasketaan yhteen. Velan on oltava vakuudeton. Hakemuksessa on osoitettava, että velallinen ei pysty maksamaan velkaa. Se näytetään toteen täyttämättä jääneellä lakisääteisellä maksupyynnöllä tai täyttämättä jääneellä tuomiolla.

Myös velallisen hakemukset esitetään tuomioistuimelle. Velkaan ei sovelleta alarajaa, mutta velallisen täytyy olla kyvytön maksamaan velkaansa. Jos on esitetty konkurssihakemus, tuomioistuin voi ennen hakemuksen kuulemista nimittää väliaikaisen pesänhoitajan suojaamaan velallisen omaisuutta, jonka katsotaan olevan mahdollisesti vaarassa. Tuomioistuin antaa useimmissa tapauksissa nimenomaiset ohjeet väliaikaisen pesänhoitajan toimivallasta, mutta se voi myös antaa yleiset valtuudet ottaa velallisen omaisuus välittömästi hallintaan. Vain julkinen pesänhoitaja voidaan nimittää väliaikaiseksi pesänhoitajaksi.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Yrityksen maksukyvyttömyystilanteessa yrityksen koko omaisuus kaikkialla maailmassa kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyyn. ”Omaisuus” määritellään laissa hyvin laajasti.

Yksityishenkilön vapaaehtoisissa velkajärjestelyissä ehdotuksessa esitetään, miten omaisuutta käsitellään, ja velkojilla on mahdollisuus pohtia sitä ennen kuin ehdotuksen hyväksymisestä äänestetään.

Velkahuojennusmääräyksissä omaisuuden arvo on enintään 1 000 Englannin puntaa (lukuun ottamatta kohtuulliseksi katsottua ajoneuvoa). Ne pysyvät velallisen hallinnassa.

Konkurssissa olevan yksityishenkilön koko omaisuus kaikkialla maailmassa annetaan uskotun miehen hallintaan tietyn poikkeuksin. Konkurssipesään ei kuulu omaisuus, jota tarvitaan yksityishenkilön henkilökohtaisten tarpeiden täyttämiseen tai työn tai elinkeinon harjoittamiseen. Tähän voi sisältyä moottoriajoneuvo. Jos uskottu mies katsoo tällaisen omaisuuden arvon suuremmaksi kuin sen kohtuulliseksi katsotun korvaajan kustannukset olisivat, uskottu mies voi realisoida omaisuuden ja antaa tilalle kyseisen korvaajan. Konkurssipesään ei kuulu myöskään omaisuus, jota konkurssissa oleva henkilö säilyttää jonkun toisen puolesta.

Konkurssissa olevan yksityishenkilön tulot eivät ole osa konkurssipesää. Uskottu mies voi kuitenkin sopia henkilön kanssa siitä, että osa kohtuullisiksi katsottujen henkilökohtaisten tarpeiden jälkeen jäävistä tuloista maksetaan konkurssipesään velkojia varten. Uskottu mies voi hakea tästä tuomioistuimelta määräystä, jos yksityishenkilön kanssa ei päästä sopimukseen.

Uskottu mies voi vaatia konkurssipesään kaikkea omaisuutta, joka tulee yksityishenkilön haltuun aikana, jolloin henkilö on konkurssimenettelyn kohteena. Jos konkurssissa oleva yksityishenkilö lainaa rahaa tai saa muutoin luottoa yli 500 Englannin puntaa kertomatta lainantantajalle konkurssimenettelystä, on kyse rikoksesta.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Jos ei ole kyse julkisesta pesänhoitajasta, toimitsijoiden on oltava toimiluvan saaneita selvittäjiä. Toimilupia voi antaa vain ammattimainen elin, jolle ministeriö on antanut siihen valtuudet. Jos joku toimii selvittäjänä ilman lupaa sen tekemiseen, hän tekee rikoksen ja voi saada sakko- tai vankeusrangaistuksen.

Toimiluvan saamiseksi hakijan on suoritettava kokeita, ja hänellä on oltava tietty määrä käytännön kokemusta maksukyvyttömyysmenettelyistä.

Selvittäjän on oltava luonnollinen henkilö.

Velkojat määräävät toimitsijana toimivan selvittäjän korvauksen. Selvittäjä voi tehdä hakemuksen tuomioistuimeen, jos hän katsoo, että velkojien asettama korvaustaso on riittämätön. Velkojat voivat tehdä hakemuksen tuomioistuimeen, jos korvaus on niiden mielestä liiallinen.

Kaikki maksukyvyttömyystapaukset kuuluvat tuomioistuimen yleiseen valvontaan, ja asianosaiset osapuolet, myös selvittäjä, voivat pyytää tuomioistuimelta ohjeita.

Yksityishenkilön vapaaehtoisessa järjestelyssä velallinen voi käsitellä omaisuuttaan edellyttäen, että hän ei sen vuoksi riko velkojien kanssa tehdyn sopimuksen ehtoja.

Velkahuojennusmääräyksessä omaisuutta ei anneta selvittäjän hallintaan.

Konkurssissa omaisuus annetaan edunvalvojan hallintaan, eikä konkurssissa oleva yksityishenkilö voi käsitellä sitä. Tämä ei koske omaisuutta, joka on jätetty konkurssipesän ulkopuolelle, eikä omaisuutta, joka tulee yksityishenkilön omistukseen menettelyn aloittamisen jälkeen, ellei kyseinen omaisuus tule henkilön omistukseen ennen kuin tämä vapautetaan konkurssimenettelystä. Tällöin se menee uskotun miehen hallintaan. Tämä tilanne ei vaikuta uskotun miehen suorittamaan pesänhoitoon lukuun ottamatta sitä, että uskottu mies voi vaatia hankittua omaisuutta.

Julkinen pesänhoitaja on ministeriön nimittämä lakisääteinen toimitsija. Hän voi toimia toimitsijana pakkoselvitystilassa tai konkurssissa. Velkojat eivät määrää julkisen pesänhoitajan korvauksesta. Hänen rahoituksensa saadaan lakisääteisestä kaavasta realisoitujen/jaettujen varojen prosenttiosuutena.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Pohjois-Irlannin lain mukaan kuittauksia voidaan tehdä selvitystilassa, pesänhoidossa ja konkurssissa.

Kuittaukseen kuuluu vastavuoroinen käsittely maksukyvyttömyyspäivänä.

Nettomäärä on joko omaisuus (kirjanpitovelka) tai vastuu.

Osapuolet eivät voi tehdä ulkopuolista sopimusta kuittauksen soveltamisesta.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Selvittäjä tai uskottu mies voi sanoa kannattamattoman sopimuksen irti ja päättää siten maksukyvyttömän henkilön osuuden tai vastuun siinä (vastapuoli voi vaatia maksukyvyttömyystilanteesta korvauksia maksukyvyttömyydestä johtuvista tappioista/vahingoista).

Yrityksen maksukyvyttömyydessä maksukyvyttömyystoimitsijalla ei ole velvoitetta suorittaa maksukyvyttömän yrityksen tekemiä sopimuksia.

Tiettyjen tarvikkeiden (kuten ”olennaisiksi” katsottujen yleishyödyllisten palvelujen ja viestintäpalvelujen) jatkuvaa toimittamista voidaan jatkaa yrityksen maksukyvyttömyystilanteessa ja konkurssissa ilman, että maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa maksamattomina olevia velkarästejä tarvitsee maksaa.

Olennaisia tarvikkeita (ks. edellä) lukuun ottamatta toimittajat voivat päättää sopimukset maksukyvyttömyyden vuoksi (jos se sallitaan niiden sopimuksessa). Kaikki maksamattomat tavarat/palvelut olisivat maksukyvyttömyysmenettelyssä saatavia.

Yksityishenkilön vapaaehtoisia velkajärjestelyjä tai velkahuojennusmääräyksiä koskevat menettelyt eivät vaikuttaisi suoraan käynnissä oleviin sopimuksiin, vaikka ne olisi otettava huomioon osana henkilökohtaista vapaaehtoista järjestelyä koskevaa ehdotusta. Se voi tarkoittaa, että yksityishenkilö ei ehkä täytä velkahuojennusmääräyksen vaatimuksia.

Konkurssissa uskottu mies voi sanoa kannattamattoman sopimuksen irti. Jos taas sopimus ei pääty maksukyvyttömyyteen, tuomioistuin voi antaa määräyksen sopimuksen velvoitteista vapauttamisesta.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Velkojen maksua lykätään selvitystilaa ja pesänhoidon vuoksi. Yritystä vastaan ei voida aloittaa oikeustoimia menettelyn aloittamisen jälkeen ilman toimitsijan suostumusta tai tuomioistuimen lupaa.

Yrityksen vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä yksikään sopimuksen sitoma velkoja ei voi aloittaa velkaa koskevia oikeustoimia, koska niitä sitoo hyväksytty sopimus. Sopimuksen hyväksymisen jälkeinen velkoja voisi aloittaa oikeustoimet, jos se ei ole saanut maksuja.

Jos konkurssihakemus on esitetty, tuomioistuin voi lykätä kaikkia velallisen henkilöä tai omaisuutta vastaan aloitettuja oikeustoimia tai antaa niiden jatkua tuomioistuimen sopiviksi katsomin edellytyksin. Konkurssissa olevan yksityishenkilön velkoja ei voi aloittaa oikeustoimia tämän henkilöä tai omaisuutta vastaan ilman tuomioistuimen lupaa niin kauan kuin henkilöä ei ole vapautettu konkurssimenettelystä.

Kun velallinen aikoo tehdä velkojilleen ehdotuksen yksityishenkilön vapaaehtoisesta velkajärjestelystä, velallinen (tai, jos tämä on konkurssimenettelyssä, uskottu mies tai pesänhoitaja) voi tehdä tuomioistuimelle hakemuksen väliaikaisesta määräyksestä. Näin tuomioistuin voi lykätä kaikkia velallisen henkilöä tai omaisuutta vastaan aloitettuja oikeustoimia ja estää kyseisten menettelyjen aloittamisen. Väliaikaisella määräyksellä myös estetään konkurssimääräyksen esittäminen velalliselle. Yksityishenkilön vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevassa ehdotuksessa esitettäisiin, miten käynnissä olevat menettelyt järjestetään. Jos ehdotus hyväksytään, se sitoo kaikkia velkoja.

Velkahuojennusmääräyksen tekeminen estää velkoja aloittamasta velallista vastaan oikeustoimia tämän velan osalta.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Selvitystilaa ja pesänhoito lykkäävät velkojen maksua. Maksukyvyttömyyspäivänä vireillä olevia oikeustoimia ei voida jatkaa ilman toimitsijan suostumusta tai tuomioistuimen lupaa.

Kun yrityksen tai yksityishenkilön vapaaehtoinen velkajärjestely hyväksytään, vireillä olevan oikeustoimen vakuudeton velkoja ei voisi jatkaa kyseistä toimea, koska velkojaa sitoivat vapaaehtoisen velkajärjestelyn ehdot (riippumatta siitä, onko velkoja itse äänestänyt sen hyväksymisen puolesta).

Velkojat osallistuvat maksukyvyttömyysmenettelyyn velkojainkokouksissa ja muissa päätöksentekoprosesseissa. He voivat myös muodostaa komitean ja valita sen jäsenet. Muiden toimitsijoiden kuin pesänhoitajien on pidettävä velkojat säännöllisesti (kuuden tai 12 kuukauden välein menettelystä riippuen) ajan tasalla asian etenemisestä.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Velkojat osallistuvat maksukyvyttömyysmenettelyyn velkojainkokouksissa ja muissa päätöksentekoprosesseissa. He voivat myös muodostaa komitean ja valita sen jäsenet. Muiden toimitsijoiden kuin julkisen pesänhoitajan on pidettävä velkojat säännöllisesti (kuuden tai 12 kuukauden välein menettelystä riippuen) ajan tasalla asian etenemisestä. Konkurssissa ja selvitystilassa on järjestettävä velkojen loppukokous, jossa raportoidaan maksukyvyttömyysmenettelyn hallinnasta.

Päätöksiin voi kuulua toimitsijan nimittäminen tai poistaminen, sopiminen toimitsijan korvauksesta, komitean muodostaminen, vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevan ehdotuksen pohtiminen tai mikä tahansa muu päätös, joka toimitsijan mielestä edellyttää velkojen kannanottoa.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Yksityishenkilön vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevassa ehdotuksessa voidaan määrätä, miten valvoja käsittelee velallisen omaisuutta.

Velkahuojennusmääräyksessä omaisuus suljetaan pois menettelystä, mutta julkisella pesänhoitajalla on valtuudet tehdä tiedusteluja velallisen käyttäytymisestä ja omaisuudesta.

Konkurssissa omaisuus annetaan uskotun miehen hallintaan, kun tämä nimitetään, ilman, että tarvitsee tehdä luovutusta, toimeksiantoa tai siirtoa. Uskotun miehen tehtävänä on ottaa konkurssissa oleva omaisuus hallintaan, realisoida se ja jakaa se velkojille.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Yrityksen maksukyvyttömyystilanteessa kaikki velat/vastuut/vahingonkorvaukset, jotka yritys on velkaa ennen maksukyvyttömyyden alkamista, myös satunnaiset velat, voidaan vaatia maksettaviksi maksukyvyttömyysmenettelyssä. Myös tulevaisuudessa maksettavat velat voidaan vaatia maksettaviksi, mutta ne lasketaan nykyisten arvojen mukaan.

Tietystä rikollisista toimista (kuten huumekaupasta) johtuvia vastuita ei voida näyttää toteen pesänhoidossa tai selvitystilassa.

Menettelyn aloittamisen jälkeen aiheutuvat vastuut katsotaan "kuluiksi". Niihin sovelletaan omaa maksamisjärjestystä, mutta kaikki kulut on maksettava ennen kuin rahaa voidaan jakaa velkojille.

Yksityishenkilön vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevassa ehdotuksessa on ilmoitettava velallisen vastuut kokonaisuudessaan. Siinä myös esitetään, miten velkojille maksetaan. Velallisille ehdotuksesta sopimisen jälkeen aiheutuvia velkoja ei voida vaatia maksettaviksi maksukyvyttömyysmenettelyssä, ellei siitä ole sovittu erikseen.

Tietyt velat eivät kuulu velkahuojennusmääräystä koskevaan menettelyyn, ja velallisen on maksettava ne. Niitä ovat muun muassa sakot, maksamattomat televisioliupamaksut, opintolainat ja vakuudelliset velat. Velkahuojennusmääräyksessä ei vaadita velkojen saatavia maksettaviksi, koska omaisuutta ei jaeta. Velat, jotka erääntyvät konkurssimääräyksen päivänä tai myöhemmin ennen konkurssia tehdyn velvoitteen vuoksi, voidaan vaatia maksettaviksi konkurssimenettelyssä. Sakkoja, opintolainavelkoja, perheoikeudellisissa menettelyissä maksettavia velkarästejä ja takavarikointimääräysten perusteella maksettavia velkoja ei voida vaatia maksettaviksi konkurssimenettelyssä.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Velkojat voivat ilmoittaa saatavansa (näytön velan olemassaolosta) missä tahansa menettelyn vaiheessa. Saatava on ilmoitettava, jotta on mahdollista äänestää kokouksessa (tai muussa päätösmenettelyssä) tai osallistua omaisuuden jakoon.

Pesänhoidossa, selvitystilassa tai konkurssissa, jossa aiotaan jakaa omaisuutta, toimitsija lähettää kirjeen kaikille velkojille, jotka eivät ole vielä esittäneet todisteita saatavistaan. Kirjeessä ilmoitetaan jaon tekemisestä ja kehoitetaan velkoja ilmoittamaan saatavansa. Siinä myös vahvistetaan saatavien ilmoittamisen määräpäivä, johon mennessä ilmoitetuilla saatavilla pääsee jakoon mukaan. Toimitsija voi käsitellä kyseisen päivämäärän jälkeen ilmoitettuja saatavia, mutta hänen ei tarvitse tehdä sitä.

Tuomioistuimen määräämässä purkamisessa ja konkurssissa on vakiolomake, joka on toimitettava todisteena. Muissa menettelyissä ei ole vakiolomaketta, mutta muiden menettelyjen oikeudellisessa kehityksessä todetaan, mitä näyttöä jakamista varten on annettava.

Jos velkoja ei ilmoita saatavia ajoissa, se ei voi estää jakoa.

Vapaaehtoisissa velkajärjestelyissä vaatimus todisteiden toimittamisesta toimitsijalle täytyy, kun saatavista ilmoitetaan kirjallisesti.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Joitakin työsuhteesta johtuvia saatavia kohdellaan etuoikeutettuina, ja ne maksetaan menettelykulujen hoitamisen jälkeen mutta ennen yritysikiinnitysten haltijoiden ja vakuudettomien velkojen saatavia.

Mitkään saatavat eivät ole lain mukaan huonommassa asemassa paitsi konkurssimenettelyssä, jossa velka henkilölle, joka oli konkurssissa olevan henkilön puoliso konkurssipäivänä, sijoitetaan muiden velkojen velkojen jälkeen samoin kuin kyseisten velkojen korot.

Jos kolmas osapuoli maksaa velallisen velan, kyseisellä kolmannella osapuolella on siirtynyt saatava maksukyvyttömyysmenettelyssä.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Velkojat hyväksyvät velallisen tekemät ehdotukset (yrityksen vapaaehtoisessa järjestyksessä – >75 prosenttia arvosta tarkoittaa hyväksyntää) tai selvittäjän tekemät ehdotukset (selvittäjän määrääminen, yksinkertainen enemmistö tai kaikkien vakuusvelkojen ja etuoikeutettujen velkojen enemmistön hyväksyntä tapauksissa, joissa palauttamista vakuudettomille velkojille ei pidetä todennäköisenä).

Kun ehdotukset on hyväksytty yrityksen vapaaehtoisessa järjestyksessä, sopimus sitoo kaikkia vakuudettomia velkoja.

Tuomioistuimen hyväksyntää ei tarvita saneeraus suunnitelmia varten, mutta vahinkoa kärsinyt osapuoli voi kääntyä tuomioistuimen puoleen, jos se katsoo, että sen etuja on haitattu tarpeettomasti.

Kaikkien yrityksen maksukyvyttömyysmenettelyjen, niin selvityksen kuin saneerauksen, lopettamisesta/päättämisestä on yksityiskohtaiset menettelysäännöt.

Kun velkojat ovat sopineet yksityishenkilön vapaaehtoisesta velkajärjestelystä koskevasta ehdotuksesta, se pannaan täytäntöön siten, että selvittäjä toimii valvojana. Tämä ei edellytä tuomioistuimen hyväksyntää, mutta valvojan on raportoitava ehdotuksen hyväksyneen kokouksen tuloksesta tuomioistuimelle.

Osapuoli voi pyytää tuomioistuinta arvioimaan velkojen päätöksen sen osalta, onko ehdotus hyväksytty olennaisen sääntöjenvastaisuuden perusteella.

Jos velallinen ei täytä yksityishenkilön vapaaehtoisen velkajärjestelyn ehtoja hyväksymisen jälkeen, valvoja voi tehdä konkurssihakemuksen.

Velkahuojennusmääräyksessä velat lakkaavat 12 kuukautta määräyksen antamisen jälkeen. Tuomioistuin ei osallistu tähän prosessiin.

Konkurssissa uskotun miehen on lähetettävä loppuraportti velkojille ennen kuin velkojat vapauttavat hänet tehtävästään. Jos uskottu mies ei ole julkinen pesänhoitaja, on kutsuttava koolle velkojen loppukokous, jossa velkojat voivat vastustaa tehtävästä vapauttamista. Jos näin käy, uskotun miehen on pyydettävä tehtävästään vapauttamista ministeriöltä. Muussa tapauksessa uskottu mies saa vapautuksen, kun yritysrekisteriin ilmoitetaan, että loppukokous on järjestetty.

Konkurssissa uskotun miehen on lähetettävä loppuraportti velkojille ennen kuin velkojat vapauttavat hänet tehtävästään. Jos uskottu mies ei ole julkinen pesänhoitaja, on kutsuttava koolle velkojen loppukokous, jossa velkojat voivat vastustaa tehtävästä vapauttamista. Jos näin käy, uskotun miehen on pyydettävä tehtävästään vapauttamista ministeriöltä. Muussa tapauksessa uskottu mies saa vapautuksen, kun yritysrekisteriin ilmoitetaan, että loppukokous on järjestetty.

Konkurssi- ja velkahuojennusmääräysmenettelyissä velat lakkaavat olemasta, kun menettely päätetään, lukuun ottamatta velkoja, jotka eivät kuulu menettelyyn.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Velkojat voivat vaatia varoja, jotka on jaettu niille mutta joita ei ole talletettu menettelyn päättämisen jälkeen (koska kyseiset varat ovat ministeriön hallussa).

Pohjois-Irlannin laissa säädetään, että menettely päätetään, kun toimitsija vapautetaan tehtävästään.

Yksityishenkilön vapaaehtoisissa velkajärjestelyissä ehdotuksessa velkojille tarjotaan tiettyä takaisinmaksettavaa määrää yhtä puntta kohti, joka niille ollaan velkaa. Velkojen on hyväksyttävä tämä maksuksi kokonaisuudessaan, jos ehdotus hyväksytään. Velkojilla ei siis ole oikeutta mihinkään kyseisen velan osaan sen jälkeen, kun menettely on päätetty.

Konkurssi- ja velkahuojennusmääräysmenettelyissä velat lakkaavat olemasta, kun menettely päätetään, lukuun ottamatta velkoja, jotka eivät kuulu menettelyyn.

Konkurssi- ja velkahuojennusmääräysmenettelyissä velat lakkaavat olemasta, kun menettely päätetään, lukuun ottamatta velkoja, jotka eivät kuulu menettelyyn.

Konkurssi- ja velkahuojennusmääräysmenettelyissä velat lakkaavat olemasta, kun menettely päätetään, lukuun ottamatta velkoja, jotka eivät kuulu menettelyyn.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Pohjois-Irlannin lain mukaan omaisuudesta realisoituja maksua varten on selkeä tärkeysjärjestys. Realisoinneista on maksettava kustannukset ennen kuin varat palautetaan velkojille.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Jos maksukyvyttömyys on suositun yhtä velkojaa muodollista maksukyvyttömyysmenettelyä edeltävänä aikana (eli maksanut sille mieluummin kuin muille velkojille) tai se on tehnyt aliarvostetun kaupan (eli myynyt jotakin halvemmalla kuin sen arvo on), toimitsija voi periä varat vastaanottajalta.

Tuomioistuin voi konkurssista, selvitystilasta tai pesänhoidosta vastaavan toimitsijan hakemuksesta kumota kummankin näistä liiketoimintatyypeistä ja määrätä, että vastaanottaja palauttaa tilanteen siihen, mikä se olisi ollut, jos liiketoimea ei olisi tehty.

Etusijalle asetettujen maksujen kumoamista koskevien vaatimusten on liityttävä kauppoihin, jotka ovat tapahtuneet kuuden kuukauden aikana ennen selvittäjän nimeämistä, likvidaation aloittamista tai konkurssihakemuksen esittämistä, tai kahden sitä edeltävän vuoden aikana, jos on kyse yhtiökumppanille suoritettusta etusijalle asetetusta maksusta.

Aliarvostettujen kauppojen kumoamista koskevien vaatimusten on liityttävä kauppoihin, jotka on tehty kahden kyseisiä tapahtumia edeltävän vuoden aikana, tai konkurssimenettelyssä viiden edeltävän vuoden aikana, edellyttäen, että yksityishenkilö oli kyseisenä ajankohtana maksukyvyttömyys tai hänestä tuli maksukyvyttömyys kaupan vuoksi.

Toimitsija pesänhoidossa, selvitystilassa, konkurssissa tai vapaaehtoisessa velkajärjestyksessä voi pyytää tuomioistuimelta määräystä, jolla kumotaan kauppa, jossa velkojilta vietiin varoja. Myös kaupan uhri voi tehdä kyseisen pyynnön tuomioistuimen luvalla.

Pesänhoito- ja selvitysmenettelyissä toimitsija voi myös toteuttaa korjaustoimen ketä tahansa sellaisen yrityksen johtajaa vastaan, joka on osallistunut kaupankäyntiin tietäen maksukyvyttömyydestä, joka aiheutti lisämenetyksiä velkojille, vilpilliseen kaupankäyntiin tai väärinkäyttöön.

Kun tuomioistuimelle esitetään likvidaatio- tai konkurssihakemus, kaikki hakemuksen esittämisen jälkeen tehdyt omaisuuden luovutukset katsotaan mitättömiksi, ellei tuomioistuin määrää toisin.

Päivitetty viimeksi: 18/06/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys/konkurssi - Skotlant

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Vuoden 2016 konkurssilain (*Bankruptcy (Scotland) Act 2016*), jäljempänä 'vuoden 2016 laki', 1 §:ssä säädetään, että velallisen omaisuus voidaan takavarikoida. Tämä tarkoittaa, että maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa sellaisia eri yhteisöjä vastaan, jotka määritetään vuoden 2016 laissa "velalliseksi". Näihin kuuluu elävä velallinen, kuollut velallinen tai tämän pesänjakaja tai henkilö, joka voidaan nimittää kuolleen velallisen pesänjakajaksi, uskottu mies, yhtiö (myös purettu yhtiö), vuoden 1907 kommandiittiyhtiölaisissa tarkoitettu kommandiittiyhtiö (myös purettu yhtiö), yhteisö tai oikeushenkilö.

Maksukyvyttömyysmenettely voidaan myös aloittaa yrityksistä vastaan (rekisteröity tai rekisteröimätön) vuoden 1986 maksukyvyttömyyslain (*Insolvency Act 1986*), jäljempänä 'vuoden 1986 laki', mukaisesti.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Yksityishenkilön maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa joko velallisen hakemuksesta (myös vähimmäisomaisuutta koskevassa prosessissa) tai velkojan hakemuksesta tuomiopiirin tuomioistuimessa (*Sheriff Court*). Velallinen voi myös sopia yksityisestä järjestelystä (*Trust Deed*). Se on maksukyvyttömyysmenettelyn vapaaehtoinen muoto yksityishenkilön ja tämän velkojen välillä.

Maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa elävää velallista vastaan tämän omasta hakemuksesta, kun

velkojen kokonaismäärä (korot mukaan lukien) hakemuksentekopäivänä on vähintään 3 000 Englannin punttaa;

velallista ei ole asetettu maksukyvyttömyystilaan viiden vuoden aikana ennen velallisen hakemuksentekopäivää edeltävää päivää;

velallinen on saanut neuvontaa raha-asianeuvojalta;

velallinen on antanut lausunnon sitoumuksista (muun muassa sitoumuksista maksaa uskotulle miehelle maksukyvyttömyystilan asettamisen jälkeen määrä, joka määritetään käyttämällä yleisesti käytössä olevaa taloudellista arviointia);

velallinen on "ilmeisen maksukyvytön" tai velalliselle on määrätynä aikana myönnetty todistus tämän omaisuuden maksukyvyttömyydestä tai velallinen on tehnyt yksityisen velkajärjestelyn, joka ei ole suojattu yksityinen velkajärjestely, koska velkojat vastustavat sitä tai eivät hyväksy sitä;

hakemuksen tekemistä varten velallinen ei saa olla "ilmeisen maksukyvytön" vain sen vuoksi, että sille on myönnetty yksityinen velkajärjestely tai että se on antanut tietyn ilmoituksen velkojilleen.

Maksukyvyttömyysmenettely voidaan lisäksi aloittaa elävää velallista vastaan tämän omasta hakemuksesta mutta vain niin sanotussa *minimal asset process*-menettelyssä, jossa sovelletaan tiettyjä kriteereitä. Kriteerit ovat seuraavat:

yleisesti käytössä olevan taloudellisen arvioinnin mukaan velallisen ei tarvitse maksaa velkoja maksukyvyttömyysmenettelyssä tai velallinen on saanut sosiaalimaksuja vähintään kuuden kuukauden ajan ennen hakemuksentekopäivää;

velallisen velkojen kokonaisuusmäärä (korot mukaan lukien) hakemuspäivänä on vähintään 1 500 Englannin punttaa mutta enintään 17 000 Englannin punttaa;

velallisen omaisuuden kokonaisarvo hakemuspäivänä on enintään 2 000 Englannin punttaa;

velallisen yhden omaisuuserän arvo on enintään 1 000 Englannin punttaa;

velallinen ei omista maata;

velalliselle on annettu todistus maksukyvyttömyydestään;

kymmenen vuoden aikana ennen velallisen hakemuksen tekopäivää edeltävää päivää velallista ei ole asetettu maksukyvyttömyystilaan velallisen *minimal asset process*-menettelyn mukaisesti tekemän hakemuksen nojalla; ja

viiden vuoden aikana ennen velallisen hakemuksen tekopäivää edeltävää päivää velallista ei ole asetettu maksukyvyttömyystilaan velallisen muun muin *minimal asset process*-menettelyn mukaisesti tekemän hakemuksen nojalla tai velallisen maksukyvyttömyystilaan asettamista koskevan hakemuksen nojalla.

Elävää velallista vastaan voidaan myös aloittaa maksukyvyttömyysmenettely vaatimukset täyttävän velkojan (tai vaatimukset täyttävien velkojien) pyynnöstä, jos velallinen on "ilmeisen maksukyvytön" ja vaatimukset täyttävä velkoja on antanut velalliselle velkaneuvonta- ja tietopaketti (*debt advice and information package, 'DAIP'*) enintään 12 viikkoa ennen hakemuksen tekemistä. Velkaneuvonta- ja tietopaketilla tarkoitetaan vuoden 2002 velkajärjestely- ja perintälain, jäljempänä '**vuoden 2002 laki**', 10 §:n 5 momentissa tarkoitettua velkaneuvonta- ja tietopakettia.

Vaatimukset täyttävä velkoja (johon viitataan edellä) on velkoja, joka hakemuksentekopäivänä (tai tapauksen mukaan päivänä, jona velallinen tekee itse hakemuksen) on velallisen velkoja muiden likvidien tai ei-likvidien velkojen kuin satunnaisten tai tulevien velkojen tai takavarikointimääräyksen nojalla maksettavien määrien osalta. Kyseiset velat voivat olla vakuudellisia tai vakuudettomia, ja niiden määrän (tai yhden kyseessä olevan velan määrän) on oltava vähintään 3 000 Englannin punttaa. Vaatimukset täyttävillä velkojilla tarkoitetaan velkoja, jotka ovat kyseessä olevana päivänä velallisen velkoja edellä mainittujen velkojen osalta, kun yhteenlaskettu määrä on vähintään 3 000 Englannin punttaa.

Koska käsite "ilmeisen maksukyvytön" kuuluu kriteereihin, jotka velallisen on täytettävä, jotta tämä voi hakea itse maksukyvyttömyystilaan asettamista tai jotta velkoja voi hakea velallisen asettamista maksukyvyttömyystilaan, on tärkeää ymmärtää sen merkitys. Skotlannissa ilmeinen maksukyvyttömyys todetaan, kun

velallisen omaisuudesta tulee maksukyvytön tai velallinen tuomitaan konkurssiin Englannissa tai Walesissa tai Pohjois-Irlannissa; tai

velallinen ei ole henkilö, jonka omaisuus on käyttökiellon (*restraint order*) kohteena, omaisuus on pidätetty asiaankuuluvien pidätysvaltuuksien mukaisesti tai niiden nojalla tai omaisuudesta on annettu takavarikointi- tai perintämääräys, ja velallinen on antanut velkojilleen kirjallisen ilmoituksen velkojensa maksamisen lopettamisesta tavanomaisessa liiketoiminnassa; tai

velallinen on pääasian kohteena muussa jäsenvaltiossa kuin Yhdistyneessä kuningaskunnassa;

velalliselle myönnetään yksityinen velkajärjestely;

velalliselle on annettu tiedoksi asianmukaisesti toimitettu velanmaksukehotus ja velkaa ei makseta maksuaikana (paitsi jos velallinen oli sen esittämisen aikaan kykenevä ja halukas maksamaan velat niiden erääntyessä ja velallinen olisi silloin pystynyt maksamaan kyseiset velat niiden erääntyessä, mutta velallisen omaisuuteen vaikutti pidätysmääräys tai siitä oli annettu takavarikointi- tai perintämääräys);

mihin tahansa osaan velallisen varallisuutta kohdistetaan oikeuden määräys joko maksu- tai vakuustarkoituksessa (paitsi jos velallinen oli sen esittämisen aikaan kykenevä ja halukas maksamaan velat niiden erääntyessä ja velallinen olisi silloin pystynyt maksamaan kyseiset velat niiden erääntyessä, mutta velallisen omaisuuteen vaikutti pidätysmääräys tai siitä oli annettu takavarikointi- tai perintämääräys);

velallinen maksaa määräyksellä tai velka-asiakirjalla (sellaisena kuin se on määritetty vuoden 2002 lain 10 §:ssä) määritettyä velkaa kyseisen lain 1 osan mukaisen velanmaksuohjelman nojalla, ja ohjelma on kumottu (paitsi jos velallinen oli sen esittämisen aikaan kykenevä ja halukas maksamaan velat niiden erääntyessä ja velallinen olisi silloin pystynyt maksamaan kyseiset velat niiden erääntyessä, mutta velallisen omaisuuteen vaikutti pidätysmääräys tai siitä oli annettu takavarikointi- tai perintämääräys);

velallisen velkoja on antanut vähintään 1 500 Englannin punnan arvoisen likvidien velan (tai sen arvoisten yhteenlaskettujen likvidien velkojen) osalta velalliselle tiedoksi tuomioistuimen virkailijan välityksellä henkilökohtaisesti määrätystä muodossa olevan pyynnön, jossa tätä vaaditaan joko maksamaan velka (tai velat) tai hankkimaan vakuus maksulle, ja kolmen viikon kuluttua pyynnön tiedoksiantamisesta velallinen ei ole noudattanut pyyntöä tai on todistetusti uhannut velkojaa, että hän kieltää velan olemassaolon tai sen, että velkojan vaatima summa olisi maksettava välittömästi.

Maksukyvyttömyysmenettelyn elävää velallista vastaan voi aloittaa myös väliaikainen pesänhoitaja tai pääasiassa nimitetty jäsenvaltion selvittäjä.

Yksityisen velkajärjestelyn nojalla toimiva uskottu mies voi aloittaa maksukyvyttömyysmenettelyn elävää velallista vastaan vain silloin, jos velallinen ei ole noudattanut yksityisessä velkajärjestelyssä velalliselle määrättyä velvoitetta, jota velallinen olisi voinut kohtuullisesti katsottuna noudattaa, tai kohtuulliseksi katsottua ohjetta tai vaatimusta, jonka uskottu mies on velalliselle antanut tai tehnyt yksityistä velkajärjestelyä varten, tai jos uskottu mies vakuuttaa hakemuksessaan, että maksukyvyttömyystilaan asettaminen olisi velkojien edun mukaista.

Maksukyvyttömyysmenettely voidaan lisäksi aloittaa kuollutta velallista vastaan kuolleen velallisen vaatimukset täyttävän velkojan (tai vaatimukset täyttävien velkojien), väliaikaisen pesänhoitajan, pääasiassa nimitetyn jäsenvaltion selvittäjän tai yksityisen velkajärjestelyn nojalla toimivan uskotun miehen hakemuksesta. Maksukyvyttömyysmenettely voidaan myös aloittaa kuollutta velallista vastaan velallisen hakemuksesta, jonka tekee pesänjakaja tai henkilö, joka voidaan nimittää omaisuuden pesänjakajaksi.

Jotta velallinen voi sopia yksityisestä velkajärjestelystä, takaisinmaksuajan on oltava vähintään 48 kuukautta, ellei vaihtoehtoisesta järjestelystä sovita.

Yksityisessä velkajärjestelyssä yksityishenkilön on myös maksettava asetettu määrä kuukausittain järjestelyn keston ajan. Vapaaehtoinen yksityinen velkajärjestely ei kuitenkaan sido velkojaa, joka ei anna suostumustaan sen ehtoihin, ja jotta siitä voi tulla suojattu, velkojen on oltava vähintään 5 000 Englannin punttaa.

Yritys voidaan asettaa maksukyvyttömyystilaan Skotlannissa (vapaaehtoisen tai tuomioistuimen määräämän) selvitystilan tai saneerauksen (yrityksen vapaaehtoinen järjestely (*company voluntary arrangement, CVA*) tai selvittäjän nimittäminen) avulla tai nimittämällä pesänhoitaja. Selvittäjän nimittämistä voidaan käyttää myös likvidaatiomenettelynä. Se ei ole tiukan tulkinnan mukaan saneerausta.

Kaikki velkojat (yksityiset ja valtio) voivat pyytää tuomioistuimelta yrityksen likvidaatiota (pakkoselvitystilaa) tai selvittäjän määräämistä yritykselle. Yritys itse voi puolestaan päättää likvidaatiostaan (vapaaehtoinen selvitystilaa, jossa se voi olla joko maksukykyinen tai maksukyvytön, jolloin maksukykyisyys tarkoittaa, että kaikki velat voi maksaa 12 kuukaudessa). Yritys voi myös hakea tuomioistuimelta likvidaatiota. Valtiosihteeri voi myös hakea tuomioistuimelta yrityksen likvidaatiota, jos se on yleisen edun mukaista. Tällaisten yritysten ei tarvitse olla maksukyvyttömiä.

Pakkoselvitystilaa voi perustua siihen, että yritys ei pysty maksamaan velkojaan (maksukyvyttömyys). Se todistetaan täyttämättä jääneellä lakisääteisellä maksupyyntöllä tai täyttämättä jääneellä tuomiolla. Tuomioistuimelta voidaan myös pyytää, että yritys puretaan siksi, että sen tekeminen on oikeudenmukaista ja yhdenvertaista. Tuomioistuin voi nimittää väliaikaisen selvittäjän milloin tahansa sen jälkeen, kun likvidaatiohakemus on esitetty tuomioistuimelle. Tällaisten nimitysten tarkoituksena on tavallisesti suojata yrityksen varoja ennen likvidaatiokuulemistä. Väliaikaisen selvittäjän valtuudet esitetään tuomioistuimen määräyksessä, jolla selvittäjä nimitetään.

Jotta yritykselle voidaan määrätä selvittäjä, yrityksen on oltava maksukyvytön tai siitä on todennäköisesti tultava maksukyvytön. Oikeuskäytännössä todetaan, että tässä tapauksessa ”todennäköisesti” tarkoittaa, että maksukyvyttömyys on todennäköisempää kuin maksukykyisyys. Yritys tai sen johtajat ja floating charge -kiinnityksen haltija voivat nimittää selvittäjän (nämä nimitykset tehdään ilman tuomioistuinta).

Yritys voi ehdottaa yrityksen vapaaehtoista velkajärjestelyä. Sitä varten yrityksen ei tarvitse olla maksukyvytön. Yrityksen vapaaehtoista velkajärjestelyä voi myös ehdottaa selvitystilaa tai pesänhoidon toimitsija (jos jompikumpi kyseisistä menettelyistä on jo alkanut).

Toimitsija voi toimia heti, kun menettely alkaa (joko siitä, että yritys tekee likvidaatiopäätöksen, tuomioistuin määrää selvittäjän määräämisestä tai selvitystilasta tai selvittäjän määräämisestä tehdään ilmoitus tuomioistuimeen (nimityksissä, joita ei tehdä tuomioistuimen määräyksellä).

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Velallisen koko omaisuus muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta annetaan uskotun miehen hallintaan maksukyvyttömyyspäivänä. Se muodostaa konkurssipesän. Omaisuus oikeudet annetaan uskotulle miehelle ja ne otetaan pois velalliselta. Uskottu mies saa myös oikeuden omaisuuteen, joka annetaan velallisen hallintaan takavarikointipäivän jälkeen mutta ennen velallisen vapauttamista. Velallisen omaisuuteen eivät sisälly vuokrasuhteeseen liittyvät intressit, kun kyse on vuokrasuhteesta, joka on vuoden 1988 asuntolain (*Housing (Scotland) Act 1988*) II osassa tarkoitettu vakuutettu vuokrasuhde, tai vuoden 1984 vuokrauslaissa (*Rent (Scotland) Act 1984*) tarkoitettu suojattu vuokrasuhde, jonka osalta saman lain VIII osan minkä tahansa säännöksen nojalla ei voida lakisääteisesti vaatia lisämaksua toimeksiannon ehtona, tai vuoden 2001 asuntolaissa (*Housing (Scotland) Act 2001*) tarkoitettu turvattu vuokrasuhde Skotlannissa.

Omaisuus, joka ei ole uskotun miehen hallinnassa, sisältää kaiken omaisuuden, jota pidetään asuinrakennuksessa, jonka osalta takavarikointi on vuoden 2002 lain 11 §:n 1 momentin nojalla oikeustoimikelvoton, tai omaisuus, jota pidetään asuinrakennuksessa, joka ei ole vuoden 2002 lain 3 osassa tarkoitettua muuta kuin olennaista omaisuutta. Omaisuus, joka on velallisen hallussa toisen henkilön puolesta, jätetään myös ulkopuolelle. Lisäksi, jos ”minimal asset process” -menettelyssä olevan velallisen voidaan kohtuullisesti katsoa tarvitsevan ajoneuvoa, mitään velallisen omistamaa ajoneuvoa, jonka arvo ei ole yli 3 000 Englannin puntaa, ei pidä katsoa omaisuudeksi.

Se, että velallisen omaisuus on uskotun miehen hallinnassa, ei vaikuta vuokranantajan hypoteekioikeuteen.

On syytä muistaa, että hallintaa koskevat säännökset eivät vaikuta minkään vakuusvelkojen oikeuteen, jolla on etuoikeus uskotun miehen oikeuksiin verrattuna.

Yksityisessä velkajärjestelyssä velallisen omaisuus siirretään selvittävänä velkojille ja velkojen maksamiseksi, vaikka velallinen voikin siirtää vain omaisuutta, jota voidaan siirtää vapaaehtoisesti. Jos yksityisessä velkajärjestelystä tulee suojattu, vuoden 2016 laissa on säännöksiä, jotka koskevat sopimuksen tekemistä velallisen perintöomaisuudesta.

Yrityksen maksukyvyttömyydessä koko yrityksen omaisuus kaikkialla maailmassa kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyyn. ”Omaisuus” määritellään laissa laajasti.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Yksityishenkilön maksukyvyttömyydessä tai yksityisessä velkajärjestelyssä uskotun miehen (tai kenen tahansa selvittäjän) on oltava pätevyysvaatimukset täyttävä pesänhoitaja. Pesänhoitajalla tarkoitetaan vuoden 1986 lain mukaan Skotlannissa samaa kuin Englannissa ja Walesissa. Uskottuna miehenä toimiminen Skotlannissa ilman pesänhoitajan pätevyyttä on rikos, jos kyseinen henkilö ei ole maksukyvyttömyysmenettelyistä vastaava viranomainen. Selvittäjän on oltava luonnollinen henkilö. Selvittäjien toimilupia voi myöntää vain ammatillinen elin, jolle valtiosihteeri on antanut siihen luvan. Luvan saamiseksi hakijan on suoritettava kokeita, ja hänellä on oltava tietty määrä käytännön kokemusta maksukyvyttömyysmenettelyistä.

Jokaisessa yksityishenkilön maksukyvyttömyysmenettelyssä on uskottu mies, jonka yleisenä tehtävänä on periä, hallita ja realisoida velallisen omaisuutta riippumatta siitä, sijaitseeko se Skotlannissa vai muualla; jakaa omaisuus velallisen velkojen kesken näiden asiaankuuluvien oikeuksien mukaisesti;

tarkistaa velallisen maksukyvyttömyyden syyt ja sitä koskevat olosuhteet;

tarkistaa velallisen vastuiden ja varojen tila;

pitää todennusasiakirjaa toimikautensa ajan, jotta takavarikointiprosessista saadaan täsmälliset rekisterit;

pitää säännöllisesti kirjaa velallisen omaisuuteen puuttumisesta siten, että (mahdolliset) asiamiehet, velkoja ja velallinen voivat tarkistaa kirjanpidon kaikkina kohtuullisiksi katsottuina aikoina; ja

riippumatta siitä, toimiiko uskottu mies edelleen maksukyvyttömyysmenettelyssä, toimittaa maksukyvyttömyysasioista vastaavalle viranomaiselle kaikki tiedot, joita tämä katsoo tarvitsevänsä, jotta uskottu mies voidaan vapauttaa tehtävistään vuoden 2016 lain mukaisesti.

Uskotun miehen on tehtävänsä suorittaessaan myös otettava huomioon (mahdollisten) asiamiesten hänelle tarjoamat neuvot.

Jos uskotulla miehellä on kohtuulliset syyt epäillä, että velallinen on tehnyt maksukyvyttömyyden osalta rikkomuksen, joka koskee tämän omaisuutta, omaisuuden käsittelyä tai velallisen toimintaa liiketoiminnassa tai liikeasioissa, tai että muu henkilö kuin velallinen on tehnyt rikkomuksen toimiessaan velallisen, väliaikaisen uskotun miehen tai velallisen omaisuutta, liiketoimintaa tai liikeasioita käsittelevän uskotun miehen kanssa, uskotun miehen on ilmoitettava asiasta maksukyvyttömyysasioista vastaavalle viranomaiselle. Myös silloin, jos uskotulla miehellä on kohtuulliset syyt uskoa, että velallisen tietty toiminta on omiaan johtamaan siihen, että tuomiopiiriin tuomari (*Sheriff*) antaa hakemuksesta konkurssia koskevan rajoitusmääräyksen, uskotun miehen on ilmoitettava asiasta maksukyvyttömyysasioista vastaavalle viranomaiselle. Ilmoituksilla on ehdoton etusija.

Jos maksukyvyttömyysasioista vastaava viranomainen on uskottu mies, hän voi pyytää tuomarilta ohjeita mistä tahansa maksukyvyttömyysmenettelyssä ilmenevästä erityisestä aiheesta.

Jos velallinen, velkoja tai muu asianosainen henkilö on tyytymätön johonkin uskotun miehen toimeen, toimimatta jättämiseen tai päätökseen, henkilö voi tehdä hakemuksen tuomiopiiriin tuomioistuimeen ja, kun kyseinen hakemus on tehty, tuomari voi vahvistaa tai perua uskotun miehen minkä tahansa toimen tai päätöksen tai muuttaa sitä tai tuomari voi antaa uskotulle miehelle ohjeita tai tehdä sopivaksi katsomansa päätöksen.

Velkojat määräävät yrityksen maksukyvyttömyysmenettelyssä toimitsijana toimivan selvittäjän korvauksen. Selvittäjä voi tehdä hakemuksen tuomioistuimeen, jos hän katsoo, että velkojien asettama korvaustaso on riittämätön. Velkojat voivat tehdä hakemuksen tuomioistuimeen, jos korvaus on niiden mielestä liiallinen.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Ennen maksukyvyttömyyttä aiheutuva velka voidaan kuitata sellaista velkojan saatavaa vastaan, joka aiheutuu ennen maksukyvyttömyysmenettelyä. Maksukyvyttömyyden jälkeen aiheutuva velka voidaan kuitata maksukyvyttömyyden jälkeen aiheutuvaa saatavaa vastaan.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Vaikka yksityishenkilön maksukyvyttömyysmenettelyssä uskottu mies edustaa sekä velkojia että velallista, uskottu mies ei edusta velallista tämän vastuiden osalta. Kun uskottu mies siis hyväksyy toimen ja ottaa omaisuuden hallintaan, uskottu mies ei ole sidottu velallisen velkojiin missään jatkuvissa velvoitteissa tai sopimuksissa, jotka jatkuvat maksukyvyttömyyden alkamisen jälkeen. Uskottu mies voi kuitenkin velkojien luvalla tehdä sopimuksen. Silloin uskottu mies joko sitoo velkojat (tai luvan antaneet) suoraan tai velkojia koskeva huojennus sitoo uskottua miestä henkilökohtaisesti. Ilman velkojien lupaa sopimuksen tekevä uskottu mies vastaa henkilökohtaisesti velvoitteista.

Uskottu mies voi tehdä minkä tahansa sopimuksen, jonka katsotaan olevan hyödyllinen velallisen omaisuuden selvittämisessä, paitsi jos sen tekeminen estetään sopimuksen nimenomaisissa tai hiljaisissa ehdoissa.

Joissakin sopimuksissa uskotun miehen ei ehkä tarvitse tehdä mitään suorituksia, vaan hän voi vain periä sopimuksen edun, esimerkiksi kerätä maksun. Joissakin sopimuksissa uskottu mies voi noudattaa velvoitteita ja tehdä suorituksen, koska se on hyödyksi pesälle.

Jos uskottu mies ei tee sopimusta, toinen osapuoli voi vaatia vahingonkorvausta tavanomaisena velkojana maksukyvyttömyystilanteessa. Tämä ei ole mahdollista ilman sopimuksessa olevaa erityissäännöstä, jos toinen osapuoli on päättänyt sopimuksen tai hyväksynyt päättämisen maksukyvyttömyyden jälkeen.

Uskotun miehen sopimusvaltuudet yksityishenkilön maksukyvyttömyystilanteessa esitetään vuoden 2016 lain 110 §:ssä. Uskotun miehen on 28 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut kirjallisen pyynnön miltä tahansa velallisen kanssa tehdyn sopimuksen osapuolelta, hyväksyttävä tai hylättävä sopimuksen tekeminen. Tätä 28 päivän määräaika voidaan jatkaa tuomiopiirin tuomioistuimelle tehdyllä hakemuksella, jos konkurssiasiamies (*Accountant in Bankruptcy*) on uskottu mies, tai konkurssiasiamiehelle tehdyllä hakemuksella, jos hän ei ole uskottu mies. Kaikki tällaiset määräajan pidentämistä koskevat päätökset voidaan tarkistaa tai niihin voidaan hakea muutosta. Konkurssiasiamies voi myös pyytää tuomarin lausuntoa asiasta ennen päätöksen tai tarkistuksen tekemistä. Jos uskottu mies ei vastaa kirjallisesti minkä tahansa sopimusosapuolen pyyntöön 28 päivän kuluessa (tai tapauksen mukaan pidemmässä määräajassa), uskotun miehen katsotaan kieltäytyneen sopimuksen tekemisestä.

Tiettyjen tarvikkeiden ("olennaisiksi" katsottujen yleishyödyllisten palvelujen ja viestintä- ja IT-palvelujen) jatkuvaa toimittamista voidaan jatkaa maksukyvyttömyystilanteessa ilman, että maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa maksamattomina olevia velkarästejä tarvitsee maksaa.

Yrityksen maksukyvyttömyystilanteessa maksukyvyttömyystoimitsijalla ei ole velvoitetta suorittaa velallisen olevan yrityksen tekemiä sopimuksia. Selvittäjä voi sanoa kannattamattoman sopimuksen irti ja päättää siten maksukyvyttömyyden henkilön osuuden tai vastuun siinä (vastapuoli voi vaatia maksukyvyttömyysmenettelyssä korvauksia maksukyvyttömyydestä johtuvista tappioista/vahingoista). Olennaisia tarvikkeita lukuun ottamatta toimittajat voivat päättää sopimukset maksukyvyttömyyden vuoksi (jos se sallitaan niiden sopimuksessa). Kaikki maksamattomat tavarat/palvelut olisivat maksukyvyttömyysmenettelyssä saatavia.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Yksityishenkilön maksukyvyttömyystilanteissa uskottu mies voi vuoden 2016 lain 109 §:n 5 momentin nojalla aloittaa minkä tahansa oikeusmenettelyn, joka liittyy velallisen omaisuuteen, tai puolustaa tai jatkaa sitä.

Yleisesti ottaen, jos jollakulla on velalliselta saatavaa maksukyvyttömyyspäivänä, sitä vaaditaan maksettavaksi maksukyvyttömyysmenettelyssä. Oikeustoimi velallista vastaan voi kuitenkin olla tarkoituksenmukaisin tapa saada riidanalainen velka maksetuksi.

Selvitystä ja selvittäjän määräämistä koskevat prosessit aiheuttavat lykkäyksen. Yritystä vastaan ei voida aloittaa oikeustoimia menettelyn aloittamisen jälkeen ilman toimitsijan suostumusta tai tuomioistuimen lupaa.

Yrityksen vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä yksikään sopimuksen sitoma velkoja ei voi aloittaa velkaa koskevia oikeustoimia, koska niitä sitoo hyväksytty sopimus. Sopimuksen hyväksymisen jälkeinen velkoja voisi aloittaa oikeustoimet, jos se ei ole saanut maksuja.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Velallinen ei voi aloittaa tai jatkaa oikeustoimia, joihin uskottu mies on halukas ryhtymään. Toimista on ilmoitettava uskotulle miehelle, jotta hän voi lykätä toimia tai puolustaa niitä. Oikeustoimet voivat joka tapauksessa jatkua uskotun miehen kannasta riippumatta.

Velallinen voi jatkaa henkilö- ja perheoikeudelliseen asemaan vaikuttavia menettelyjä, kuten avioeromenettelyä, niiden rajoittamatta maksukyvyttömyysmenettelyjä. Henkisistä kärsimyksistä maksettavaa korvausta koskeva vahingonkorvauskanne on osapuolelle henkilökohtainen, joten uskotulla miehellä ei ole valtuuksia käynnistää menettelyä. Uskottu mies voi kuitenkin haastaa oikeuteen omaisuuden menettämisestä tai voi osallistua kanteeseen, jossa vaaditaan korvausta henkisistä kärsimyksistä, tai velallisen on ehkä annettava uskotulle miehelle selvitys kanteesta saatavista tuotoista. Skotlannissa on säännös, jonka mukaan velallinen voi harkita aikomustaan hakea maksukyvyttömyystilaan asettamista tai yksityistä velkajärjestelyä soveltamalla lykkäystä. Lykkäyksessä velallinen saa kuuden viikon suojan tarkastusprosessilta. Oikeustoimet voivat siis jatkua tämän jakson ajan ennen kuin maksukyvyttömyysmenettely alkaa, mutta minkä tehdyn tuomion tarkastamista ei sallita.

Selvitystä ja selvittäjän määräämistä koskevat prosessit aiheuttavat lykkäyksen. Maksukyvyttömyyspäivänä vireillä olevia oikeustoimia ei voida jatkaa ilman selvittäjän suostumusta tai tuomioistuimen lupaa.

Kun yrityksen vapaaehtoinen velkajärjestely hyväksytään, vireillä olevan oikeustoimen velkoja ei voisi jatkaa kyseistä toimea, koska velkojaa sitoisivat yrityksen vapaaehtoisen velkajärjestelyn ehdot riippumatta siitä, onko velkoja itse äänestänyt sen hyväksymisen puolesta.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Velkojat voivat osallistua maksukyvyttömyysmenettelyihin useilla tavoilla, muun muassa velkojainkokouksissa. Uskotun miehen on päätettävä 60 päivän kuluessa maksukyvyttömyyden toteamisesta, kutsutaanko lakisääteinen velkojainkokous koolle vai ei. Jos kokous pidetään, läsnä olevat velkojat voivat äänestää uskotun miehen vaihtamisesta. Jos uskottu mies päättää olla kutsumatta kokousta koolle, velkojat voivat pyytää sitä. Uskotun miehen on kutsuttava kokous koolle, jos vähintään neljännes velkojen arvosta muodostavista velkojista (kokonaisvelan perusteella) pyytää sitä. Velkojat voivat kutsua muita kokouksia koolle milloin tahansa. Kokous on kutsuttava koolle, jos velkojien määrästä kymmenesosa ja arvosta kolmasosa (velan määrän perusteella) pyytää sitä. Velkojainkokous voi antaa ohjeita uskotulle miehelle, mutta uskotulla miehellä ja muilla velkojilla on oikeus hakea muutosta tuomiopiirin tuomioistuimesta. Missä tahansa velkojainkokouksessa voidaan valita asiamiehiä. Asiamiehiä voidaan valita yleisesti neuvomaan ja valvomaan konkurssin selvitystä, sekä tarkistamaan uskotun miehen tilejä. Asiamiehet ovat velkojia tai näiden valtuutettuja edustajia. Jos asiamiehiä ei valita, maksukyvyttömyysasioista vastaava viranomainen huolehtii tästä tehtävästä.

Uskottujen miesten on laadittava tilit ensimmäisen vuoden lopussa ja sen jälkeen määräaikaisesti maksukyvyttömyyden loppuun asti. Maksukyvyttömyysasioista vastaavan viranomaisen tai valittujen asiamiesten on tarkastettava tilit. Velkojille lähetetään jäljennökset uskotun miehen maksuista ja korvauksesta. Velkojat voivat pyytää tilejä nähtäväksi ja hakea muutosta päätökseen. Tavanomaisessa yksityisessä velkajärjestelyssä järjestely ei sido velkoja, jos ne eivät ole hyväksyneet sen ehtoja, ja siitä tulee suojattu. Yrityksen maksukyvyttömyysmenettelyssä velkojat osallistuvat maksukyvyttömyysmenettelyyn velkojainkokouksissa ja muissa päätöksentekoprosesseissa. He voivat myös muodostaa komitean ja valita sen jäsenet. Toimitsijoiden on pidettävä velkojat säännöllisesti (kuuden tai 12 kuukauden välein menettelystä riippuen) ajan tasalla asian etenemisestä.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Yksityishenkilön maksukyvyttömyysmenettelyssä uskottu mies hallitsee maksukyvyttömyyttä velkojen puolesta, ja hänellä on valtuudet yksilöidä ja periä uskotun miehen hallintaan annettu omaisuus. Vuoden 2016 lain 109 §:ssä todetaankin, että uskotun miehen on mahdollisimman pian nimittämensä jälkeen ja velallisen omaisuuden perimiseksi (sanotun rajoittamatta lain 113 §:ää, joka koskee velallisen kotia) otettava hallintaan velallisen koko omaisuus, joka on annettu uskotun miehen hallintaan, sekä kaikki velallisen hallussa tai valvonnassa olevat asiakirjat, jotka liittyvät hänen varoihinsa tai liike- tai talousasioihinsa. Uskotun miehen on myös tehtävä omaisuudesta luettelo ja arvio ja pidettävä niitä ajan tasalla. Sitten uskotun miehen on lähetettävä jäljennös tällaisista luetteloista ja arvioista maksukyvyttömyysasioista vastaavalle viranomaiselle. Uskotulla miehellä on myös oikeus saada käyttöönsä kaikki asiakirjat, jotka liittyvät velallisen liike- tai talousasioihin ja jotka velallinen on lähettänyt tai jotka on lähetetty velallisen puolesta kolmannelle osapuolelle ja jotka ovat kyseisen kolmannen osapuolen hallussa, sekä laatia jäljennökset kyseisistä asiakirjoista. Jos jokin henkilö estää uskottua miestä, joka on toteuttamassa tai yrittämässä toteuttaa oikeuttaan saada asiakirjat käyttöönsä, tuomari voi uskotun miehen pyynnöstä määrätä kyseisen henkilön lopettamaan uskotun miehen estämisen. Uskottu mies voi myös vaatia toimittamaan minkä tahansa lainhuudatusodistuksen tai velallisen asiakirjan, paitsi jos lainhuudatusodistuksesta tai asiakirjasta on esitetty panttioikeus. Tämä ei kuitenkaan vaikuta pantin haltijan etuoikeuteen. Kun varat on peritty, uskotun miehen on sitten selvítettävä ja realisoitava omaisuus. Vuoden 2016 lain 109 §:n nojalla uskotun miehen on mahdollisimman pian nimittämensä jälkeen kuultava maksukyvyttömyysasioista vastaavaa viranomaista tehtäviensä suorittamisesta ja tietyin ehdoin noudatettava kaikkia yleisiä tai erityisiä ohjeita, joita hänelle antavat tapauksen mukaan velkojat, joita annetaan asiamiesten pyynnöstä; tai joita antaa tuomari tai maksukyvyttömyysasioista vastaava viranomainen, siitä, miten uskottu mies suorittaa kyseiset tehtävät.

Uskottu mies voi tehdä mitä tahansa seuraavista:

jatkaa velallisen liiketoimintaa tai lopettaa sen;

käynnistää, puolustaa tai jatkaa mitä tahansa velallisen omaisuuteen liittyviä oikeusmenettelyjä;

luoda vakuuden jollekin omaisuuden osalle;

kun jokin oikeus, optio tai muu valtuus muodostaa osan velallisen omaisuudesta, suorittaa maksuja tai ottaa velkoja, jotta velkojen eduksi voidaan hankkia omaisuutta, johon oikeutta, optiota tai valtuutta sovelletaan;

lainata rahaa, mikäli uskotun miehen on niin tehtävä velallisen omaisuuden suojaamiseksi; ja

ottaa vakuutuksen velallisen liiketoiminnalle tai omaisuudelle tai pitää sitä voimassa.

Uskottu mies voi myydä velallisen omaisuutta julkisessa myynnissä tai yksityisessä kaupassa.

Seuraavia sääntöjä sovelletaan velallisen sellaisen perintöomaisuuden osan myyntiin, jonka perittävä vakuus on velkojan tai velkojen hallussa, jos vakuusvelkojan tai velkojen oikeudet ovat etuoikeutettuja uskotun miehen oikeuksiin nähden:

uskottu mies voi myydä kyseisen osan vain sopimalla siitä kunkin kyseisenlaisen velkojan kanssa, ellei hän saa riittävän korkeaa hintaa, jolla jokainen vakuus voidaan lunastaa;

velkoja ei saa toteuttaa toimenpiteitä kyseistä osaa koskevan vakuutensa täytäntöön panemiseksi sen jälkeen, kun uskottu mies on antanut velkojan ymmärtää, että se aiotaan myydä, eikä uskottu mies saa aloittaa menettelyä kyseisen osan myymiseksi sen jälkeen, kun velkoja on antanut uskotun miehen ymmärtää, että menettely sen myymiseksi aiotaan aloittaa;

jos uskotun mies tai velkoja on antanut ymmärtää (edellä tarkoitetulla tavalla), että menettely myymiseksi aloitetaan, mutta on viivyttänyt menettelyä epäasianmukaisesti, kuka tahansa velkoja, jolle vihje on annettu, voi panna vakuutensa täytäntöön tai uskottu mies voi myydä kyseisen osan, jos vihjauksen kohteena olevaa tapausta käsittelevä tuomari antaa siihen luvan.

Uskotun miehen toimintaan velallisen omaisuuden realisoimiseksi kuuluu niiden velkojen myyminen, jotka omaisuudesta ollaan velkaa, omaisuutta koskevan takautumisoikeuden kanssa tai ilman sitä.

Uskottu mies voi myydä kaikki pilaantuvat tavarat noudattamatta annettuja ohjeita, jos uskottu mies katsoo, että kyseisten ohjeiden noudattaminen vaikuttaisi myyntiin haitallisesti.

Uskottu mies tai uskotun miehen yhtiökumppani tai yksikään asiamies ei voi ostaa velallisen omaisuutta vuoden 2016 lain 109 §:n nojalla.

Uskotun miehen on noudatettava vuoden 2016 lain 109 §:n 7 momentin vaatimuksia, ja hän voi tehdä mitä tahansa 109 §:ssä sallittua vain, jos se olisi hänen mielestään taloudellisesti edullista velallisen omaisuudelle ja velkojen edun mukaista.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Velkojan saatavat maksukyvyttömyysmenettelyssä Skotlannissa ovat velkoja, jotka yleisesti ottaen olivat olemassa maksukyvyttömyyspäivänä. Jos velallinen on esittänyt hakemuksen, maksukyvyttömyyspäivä on maksukyvyttömyyden toteutuspäivä. Jos maksukyvyttömyys on johtunut velkojan tekemästä hakemuksesta, maksukyvyttömyyspäivä on ensimmäisen maksamääräyksen päivä, jossa nimetään velallinen.

Uskotun miehen menot ja korvaukset, velallisen maksukyvyttömyyttä hakeneelle tai hakemukseen osallistuneelle velkojalle aiheutuneet kulut ja veloista maksukyvyttömyyspäivästä alkaen velan maksamiseen asti kertyneet korot maksetaan myös pesästä (edellyttäen, että on kerätty riittävät varat).

Maksukyvyttömyysmenettelyn vireillepanon jälkeen aiheutuneita saatavia ei voida vaatia maksettaviksi. Näin ollen se, että velkojan saatava aiheutuu henkilökohtaisen konkurssin jälkeen, voi johtaa uusien maksukyvyttömyysmenettelyjen vireillepanoon. Yhtä velallista vastaan voi siis olla vireillä useampi kuin yksi maksukyvyttömyysmenettely.

Yrityksen maksukyvyttömyydessä kaikki velat tai vastuut, jotka yritys on velkaa ennen maksukyvyttömyyden alkamista, myös satunnaiset velat, voidaan vaatia maksettaviksi maksukyvyttömyystilanteessa. Myös tulevaisuudessa maksettavat velat voidaan vaatia maksettaviksi, mutta ne lasketaan nykyisten arvojen mukaan. Tietyistä rikollisista toimista (kuten huumekaupasta) johtuvia vastuuta ei voida näyttää toteen pesänhoidossa tai selvitystilassa. Menettelyn aloittamisen jälkeen aiheutuvat vastuut katsotaan "kuluiksi". Niihin sovelletaan omaa maksamisjärjestystä, mutta kaikki kulut on maksettava ennen kuin rahaa voidaan jakaa velkojille.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Vuoden 2016 lain 122 §:ssä esitetään säännökset, jotka koskevat saatavien ilmoittamista yksityishenkilön maksukyvyttömyystilanteessa. Jotta konkurssiin asettamisesta voi saada päätöksen, joka koskee velkojan oikeutta (mikäli varoja on käytettävissä) osuuteen velallisen omaisuudesta, velkojan on ilmoitettava saatavansa uskotulle miehelle viimeistään "asiaankuuluvana päivänä". Asiaankuuluva päivä on päivä, joka on 120 päivää sen päivän jälkeen, jona velkojalle

annettiin ilmoitus siitä, aikooko uskottu mies kutsua lakisääteisen kokouksen koolle, tai, jos velkojalle ei ole annettu ilmoitusta, päivä, joka on 120 päivää sen päivän jälkeen, jona uskottu mies antaa velkojalle ilmoituksen, jossa kehoitetaan ilmoittamaan saatavat.

Jos velkoja ilmoittaa saatavansa myöhässä uskotulle miehelle (asiaankuuluvan päivän jälkeen), uskottu mies voi tilikauden osalta tehdä konkurssiin asettamista koskevan päätöksen, joka koskee velkojan oikeutta (mikäli varoja on saatavilla) osuuteen velallisen omaisuudesta, jos saatava on ilmoitettu viimeistään kahdeksan viikkoa ennen tilikauden loppua ja poikkeukselliset olosuhteet estivät saatavan ilmoittamisen ennen asiaankuuluvaa päivää. Uskottu mies voi pyytää velkojaa toimittamaan lisänäyttöä velkojan ilmoittaman saatavan voimassaolon tai määrän todistamiseksi. Uskottu mies voi vaihtoehtoisesti pyytää muuta henkilöä, jonka hän uskoo voivan toimittaa asiaankuuluvan näytön, toimittamaan kyseisen näytön. Jos velkoja tai muu henkilö kieltäytyy tekemästä sitä tai viivyttelee sen tekemisessä, uskottu mies voi pyytää tuomiopiirin tuomioistuimelta määräyksen, jossa vaaditaan velkojaa tai muuta henkilöä osallistumaan ulosottomiehen järjestämään yksityiseen tutkintaan.

Velkojan saatavat on ilmoitettava määrättyllä lomakkeella, joka esitetään vuoden 2016 konkurssimääräyksissä (Skotlanti).

Yrityksen maksukyvttömyysmenettelyssä velkojat voivat ilmoittaa saatavan (näytön velan olemassaolosta) missä tahansa menettelyn vaiheessa. Saatava on ilmoitettava, jotta on mahdollista äänestää kokouksessa (tai muussa päätösmenettelyssä) tai osallistua omaisuuden jakoon. Pesänhoidossa tai selvitystilassa, jossa aiotaan jakaa omaisuutta, toimitsija lähettää kirjeen kaikille velkojille, jotka eivät ole vielä esittäneet todisteita saatavistaan. Kirjeessä ilmoitetaan jaon tekemisestä ja kehoitetaan velkoja ilmoittamaan saatavansa. Siinä myös vahvistetaan saatavien ilmoittamisen määräpäivä, johon mennessä ilmoitetuilla saatavilla pääsee jakoon mukaan. Toimitsija voi käsitellä kyseisen päivämäärän jälkeen ilmoitettuja saatavia, mutta hänen ei tarvitse tehdä sitä. Kun tuomioistuin tekee purkamisen, velkojen todistamiseen on vakiolomake. Muissa menettelyissä ei ole vakiolomaketta, mutta muiden menettelyjen oikeudellisessa kehityksessä todetaan, mitä näyttöä jakamista varten on annettava. Jos velkoja ei ilmoita saatavia ajoissa, se ei voi estää jakoa.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Yksityshenkilön maksukyvttömyysmenettelyssä jakamisjärjestys on seuraava:

velallisen omaisuutta selvittävän sisäisen uskotun miehen menot ja korvaukset;

velallisen omaisuutta selvittävän uskotun miehen menot ja korvaukset;

jos velallinen on kuollut, kohtuullisiksi katsotut hautauskulut ja vainajan omaisuuden selvityksestä johtuva kohtuullisiksi katsotut kulut;

velallisen maksukyvttömyyttä koskevan hakemuksen esittäneelle velkojalle tai velallisen hakemuksessa mukana olleelle velkojalle aiheutuneet kohtuullisiksi katsotut kulut;

tavanomaiset etuoikeutetut velat (lukuun ottamatta korkoja, jotka ovat kertyneet niistä maksukyvttömyyspäivänä);

toissijaiset etuoikeutetut velat (lukuun ottamatta korkoja, jotka ovat kertyneet niistä maksukyvttömyyspäivänä);

tavanomaiset velat;

lakisääteinen korko tavanomaisista etuoikeutetuista veloista, toissijaisista etuoikeutetuista veloista ja tavanomaisista veloista maksukyvttömyyspäivän ja velan maksamispäivän välillä; ja

kaikki lykätyt velat.

Kaikki jäljellä oleva ylijäämä sen jälkeen, kun kaikki velat on maksettu kokonaan, palautetaan velalliselle tai tämän perillisille tai siirronsaajille.

Joitakin työsuhteesta johtuvia saatavia kohdellaan etuoikeutettuina, ja ne maksetaan menettelykulujen hoitamisen jälkeen mutta ennen yrityskiinnitysten haltijoiden ja vakuudettomien velkojen saatavia.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Maksukyvttömyysmenettelyt katsotaan tavallisesti päättyneiksi, kun selvitys on lopussa ja uskottu mies on maksanut kaikki osuudet velkojille, on päättänyt kaikki tilit, ja hänet on vapautettu uskotun miehen tehtävistään. Skotlannin oikeuskäytännössä on kuitenkin vahvistettu, että maksukyvttömyys jatkuu riippumatta velallisen ja uskotun miehen vapauttamisesta. Tämä johtuu siitä, että prosessi voidaan aloittaa uudelleen tuomioistuimen pyynnöstä tai nykyään tietyissä olosuhteissa maksukyvttömyysasioista vastaavan viranomaisen pyynnöstä.

Maksukyvttömyysmenettelyn päättymisen vaikuttaa vuoden 2016 lain 145 §:n mukaisesti niin, että velallinen vapautetaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa kaikista veloista ja veloitteista, joista hän oli vastuussa maksukyvttömyyspäivänä. Velkojat eivät myöskään voi enää vaatia näiden velkojen maksamista. On kuitenkin poikkeuksia, joissa velallista ei ole vapautettu vastuusta maksaa sakkoa, joka on määrätty rauhantuomioistuimessa (tai piirituomioistuimessa) vastuusta, joka kuuluu rikosoikeusmenettelyistä annetun lain (*Criminal Procedure (Scotland) Act 1995*), jäljempänä 'vuoden 1995 laki', 249 §:ssä tarkoitettuun korvaukseen, vastuusta, joka koskee vuoden 1995 lain 24 §:n 6 momentin mukaisesti tuomioistuimeen talletetun rahasumman takavarikointia; vastuusta, joka johtuu petoksesta tai luottamuksen rikkomisesta, veloitteista maksaa elatusta tai muuta elatuksen kaltaista määrää säädöksen tai lain nojalla tai muuta määräaikaista etuutta, joka maksetaan avioerossa tuomioistuimen määräyksen nojalla tai muun veloitteen kuin elatusveloitteen nojalla, tai määräaikaista etuutta, joka voitaisiin sisällyttää velkojan saatavan määrään, tai elatusvelvollisuudesta annetussa laissa (*Child Support Act 1991*), jäljempänä 'vuoden 1991 laki' tarkoitettua elatusta, jota ei ollut ennen henkilökohtaisen konkurssin päivämäärää maksanut henkilö, jonka olisi pitänyt maksaa se, tai työnantaja, jolta se oli vähennetty tai oli määrä vähentää vuoden 1991 lain 31 §:n 5 momentin mukaisesti.

Yksityisen järjestelyn lopuksi velallinen vapautetaan kaikista yksityiseen järjestelyyn kuuluvista veloista edellyttäen, että niiden uskottu mies katsoo, että velallinen on täyttänyt yksityisen järjestelyn mukaiset veloitteensa.

Sovintoa koskeva säännös kumottiin Skotlannissa 1 päivänä huhtikuuta 2015 jälkeen esitettyjen maksukyvttömyyshakemusten osalta konkurssi- ja velkaneuvonnasta vuonna 2014 annetun lain (*Bankruptcy and Debt Advice (Scotland) Act 2014*) 18 §:n nojalla.

Kaikkien yrityksen maksukyvttömyysmenettelyjen, niin selvityksen kuin saneerauksen, lopettamisesta/päättämisestä on yksityiskohtaiset menettelysäännöt. Tuomioistuimen hyväksyntää ei tarvita saneeraussuunnitelmia varten, mutta vahinkoa kärsinyt osapuoli voi kääntyä tuomioistuimen puoleen, jos se katsoo, että sen etuja on haitattu tarpeettomasti.

Velkojat hyväksyvät velallisen tekemät ehdotukset (yrityksen vapaaehtoisessa järjestelyssä – >75 prosenttia arvosta tarkoittaa hyväksyntää) tai selvittäjän tekemät ehdotukset (selvittäjän määrääminen, yksinkertainen enemmistö tai kaikkien vakuusvelkojen ja etuoikeutettujen velkojen enemmistön hyväksyntä tapauksissa, joissa palauttamista vakuudettomille velkojille ei pidetä todennäköisenä).

Kun ehdotukset on hyväksytty yrityksen vapaaehtoisessa järjestelyssä, sopimus sitoo kaikkia vakuudettomia velkoja.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen velkojat voivat pyytää uskotun miehen vapauttamista tehtävästään, ja niillä on myös oikeus tehdä hakemus menettelyn käynnistämisestä ja aloittamisesta uudelleen.

Kuten edellä on myös todettu, vaikka maksukyvttömyysmenettelyn päättäminen ja velallisen vapauttaminen tavallisesti tarkoittavat, että velallinen vapautetaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa kaikista sen vastuulla maksukyvttömyyspäivänä olleista veloista ja veloitteista, joitakin poikkeuksia on olemassa. Velkojilla voi siksi olla edelleen oikeus vaatia näiden tiettyjen poissuljettujen velkojen maksamista, vaikka maksukyvttömyysmenettely on päättynyt.

Velkojat voivat myös vaatia varoja, joita niille on jaettu (mutta joita ne eivät ole tallettaneet) menettelyn päättämisen jälkeen.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Maksukyvyyttömyysmenettelyn kustannukset olisi katettava pesästä kerätyillä varoilla. Jos menettelyn kustannusten kattamiseen ei kuitenkaan ole riittävästi varoja ja maksukyvyyttömyysasioista vastaava viranomaislainen on uskottu mies, kustannukset katetaan julkisista varoista. Jos uskottu mies on selvittäjä eikä maksukyvyyttömyysasioista vastaava viranomaislainen, uskottu mies voi pyytää hakemuksen tehnyttä velkojaa huolehtimaan erosta, jos menettelyn kustannusten kattamiseksi ei ole kerätty riittävästi varoja. Kustannukset on maksettava (realisoinneista) ennen kuin varat palautetaan velkojille.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Vastikkeettomat luovutukset, epäoikeudenmukaiset etuoikeudet ja muut vilpilliset liiketoimet voidaan kiistää siviililain sekä vuoden 2016 lain 98 §:n 11 momentin ja 99 §:n 8 momentin nojalla.

Velallisen tekemän vastikkeettoman luovutuksen voi kiistää kuka tahansa velkoja, joka on sellaisen velan velkoja, joka on aiheutunut maksukyvyyttömyyspäivänä tai sitä ennen tai ennen yksityisestä järjestelystä sopimista tai velallisen kuolemaa. Sen voi kiistää tapauksen mukaan myös uskottu mies, yksityisen järjestelyn nojalla toimiva uskottu mies tai lakisääteinen selvittäjä (*judicial factor*).

Vastikkeettoman luovutuksen kiistämistä sovelletaan, jos velallisen omaisuutta on siirretty luovutuksella tai velallisen saatava tai oikeus on vapautettu tai siitä on luovuttu ja jokin seuraavista on tapahtunut:

velallisen omaisuudesta on tullut maksukyvyytön (muutoin kuin luonnollisen henkilön kuollessa); tai

velallinen on tehnyt yksityisen järjestelyn, josta on tullut suojattu yksityinen järjestely; tai

velallinen on kuollut ja 12 kuukauden kuluessa hänen kuolemastaan pesästä on tullut maksukyvyytön; tai

velallinen on kuollut ja kyseisen 12 kuukauden kuluessa on nimetty lakisääteinen selvittäjä (*judicial factor*) selvittäjistä vuonna 1889 annetun lain (*Judicial Factors (Scotland) Act 1889*) 11A §:n nojalla hallitsemaan velkapesää, ja pesä oli täysin maksukyvyytön kuolinpäivänä; ja luovutus on tehty asiaankuuluvana päivänä.

Päivä, jona luovutus on tehty, on päivä, jona luovutus on tullut täysin voimaan, ja ”asiaankuuluva päivä” tarkoittaa sen mukaan, onko luovutuksesta saanut etua

henkilö, joka on velallisen yhtiökumppani, päivää enintään viisi vuotta ennen maksukyvyyttömyyspäivää, yksityisen järjestelyn aloittamista tai velallisen kuolemaa; tai

muu henkilö, päivää enintään kaksi vuotta ennen kyseistä päivämäärää.

Kun asia kiistetään, tuomioistuin määrää maksun vähentämisestä tai omaisuuden palauttamisesta velallisen pesään tai tapauksen mukaan muusta korjauksesta, mutta tuomioistuin ei anna tällaista määräystä, jos henkilö, joka pyrkii säilyttämään luovutuksen, esittää, että välittömästi luovutuksen jälkeen tai milloin tahansa muulloin velallisen omaisuus oli tämän vastuita suurempi; tai

luovutus tehtiin riittävän harkinnan jälkeen; tai

luovutus

oli syntymäpäivälahja, joululahja tai muu tavanomainen lahja; tai

oli hyväntekeväisyystarkoituksessa annettu lahja henkilölle, joka ei ole velallisen yhtiökumppani,

kaikki olosuhteet huomioon ottaen velallisen oli kohtuullista tehdä luovutus sen heikentämättä luovutuksessa luovutuksensaajalta tai tämän kautta vilpittömässä mielessä hankittua oikeutta ja sen arvoa.

Velallisen epäoikeudenmukaisen etuoikeuden voi kiistää oikeudessa. Sen voi kiistää kuka tahansa velkoja, joka on sellaisen velan velkoja, joka on aiheutunut maksukyvyyttömyyspäivänä tai sitä ennen tai suojatusta yksityisestä järjestelystä sovittaessa tai velallisen kuollessa. Sen voi kiistää myös uskottu mies, suojatun yksityisen järjestelyn nojalla toimiva uskottu mies tai lakisääteinen selvittäjä (*judicial factor*). Maksun on pitänyt muodostaa etuoikeus yhdelle velkojalle ja haitata yleisesti muita velkoja, ja etuoikeuden on pitänyt muodostua aikaisintaan kuusi kuukautta ennen maksukyvyyttömyyttä, sitä, kun velallinen sopi yksityisestä järjestelystä, josta on tullut suojattu yksityinen järjestely, tai velallisen kuolemaa, jos 12 kuukauden kuluessa kuolemasta pesästä on tullut maksukyvyytön tai selvittäjä on nimetty. Tapahtumaa ei voida kuitenkaan kiistää, jos se on tavanomaista kaupankäyntiä tai liiketoimintaa, käteismaksu velasta, josta on tullut maksun jälkeen maksukelpoinen (ellei kyse ollut vilpillisestä maksusta, jonka tarkoitus oli haitata muita velkoja), maksu, jossa osapuolet sitoutuivat vastavuoroisiin veloitteisiin (riippumatta siitä, täyttävätkö osapuolet veloitteensa samaan vai eri aikaan), ellei kyse ollut vilpillisestä maksusta, tai velallisen myöntämä toimeksianto, jonka nojalla pidätetty voi maksaa pidätetyistä varoista tai niiden osasta pidättäjälle, jos on annettu maksuääräys tai asianmukainen nopeutetussa menettelyssä annettu määräystä, ja määräystä on edeltänyt toimesta riippuvainen pidätys tai seurannut suoritettava pidätys. Kun asia kiistetään, tuomioistuin määrää maksun vähentämisestä tai omaisuuden palauttamisesta velallisen pesään tai tapauksen mukaan muusta korjauksesta edellyttäen, että se ei vaikuta oikeuteen, joka on hankittu vilpittömästi ja oikeaan arvoon velkojalta, jonka eduksi etuoikeus muodostettiin, tai tämän kautta.

Jos maksukyvyytön yritys on suosinut tiettyä velkojaa muodollista maksukyvyyttömyysmenettelyä edeltävänä aikana tai tehnyt aliarvostetun kaupan, toimitsija voi periä varat vastaanottajalta. Tuomioistuin voi toimitsijan hakemuksesta kumota konkurssissa, selvitystilassa tai pesänhoidossa kummankin näistä liiketoimintatyypeistä ja määrätä, että vastaanottaja palauttaa tilanteen siihen, mikä se olisi ollut, jos liiketoimea ei olisi tehty.

Etusijalle asetettujen maksujen kumoamista koskevien vaatimusten on liityttävä kauppoihin, jotka ovat tapahtuneet kuuden kuukauden aikana ennen selvittäjän nimeämistä tai likvidaation aloittamista, tai kahden sitä edeltävän vuoden aikana, jos on kyse yhtiökumppanille suoritetusta etusijalle asetetusta maksusta.

Vaatimusten aliarvostettujen kauppojen kumoamisesta on liityttävä kauppoihin, jotka on tehty kahtena vuotena ennen kyseisiä tapahtumia.

Toimitsija pesänhoidossa, selvitystilassa tai vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä voi pyytää tuomioistuimelta määräystä, jolla kumotaan kauppa, jossa velkojilta vietiin varoja. Myös kaupan uhri voi tehdä kyseisen pyynnön tuomioistuimen luvalla.

Pesänhoito- ja selvitysmenettelyissä toimitsija voi myös toteuttaa korjaustoimen ketä tahansa sellaisen yrityksen johtajaa vastaan, joka on osallistunut kaupankäyntiin tietäen maksukyvyyttömyydestä, joka aiheutti lisämenetyksiä velkojille, vilpilliseen kaupankäyntiin tai väärinkäyttöön.

Kun tuomioistuimelle esitetään likvidaatiohakemus, kaikki hakemuksen esittämisen jälkeen tehdyt omaisuuden luovutukset katsotaan mitättömiksi, ellei tuomioistuin määrää toisin.

Päivitetty viimeksi: 14/06/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.